ORATORUM GRAECORUM, QUORUM PRINCEPS EST...

Isaias, Antiphon oratore

Digitized by Google

1A3 1·3·12

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

ORATORVM GRAECORVM

VOLVMEN SEPTIMVM,

ISAEI

ET

ANTIPHONTIS

RELIQVIAS TENENS.

CVRAVIT

IO. IACOBVS REISKE.

LIPSIAE,

TYPIS W. G. SOMMERI.

MDCCLXXIII.

FLORENTINAE BIBLIOTH.

Digitized by Google

Digitized by Google

IOANNI LVDOVICO BIANCONI,

VIRO ILLVSTRI,

SERENISSIMI ELECTORIS SAXONIAE

APVD

CVRIAM ROMANAM RESIDENTI

S. P. D.

I. I. REISKE.

Oratorum atticorum, qualicunque mea induſtria expolitorum, volumen hoc eſt ſeptimum, quod vt ſplendore tui nominis, BIANCONI, Vir Illuſtris, illuminarem, et laudum tuarum admiratio mea, et

Digitized by Google

iucunda ornamentorum abs te in me collatorum recordatio auctores mihi ſuerunt. Ne reliquarum literarum, quibus abundas, commemorem copias, vel ſolum graecae literaturae ſtudium, quo ardes, tibi meum poterat auſum approbare. Nobilior niſi te prouincia exerceret, dudum haberemus Aelium Promotum, aliosque plures graecos medicos ineditos, ex Italiae bibliothecis, regiis illis vetuſtae literaturae gazis, abs te, BIANCONI, erutos. Sed publicarum haec eſt pars laudum tuarum, quarum admiratione mecum tenentur omnes, quotquot te norunt. Ego vero priuatim, vt alia multa, ita vnum hoc facile palmarium tibi debeo, quod per te, et per Richterum, *quem amicum olim communem, a fatis iniquioribus ante tempus raptum, in huius gloriae ſocietatem tecum venire haud aegre feres, viris ſummis, quos nominatim appellare humi-*

litas

Digitized by Google

litas huius epiſtolae vetat, innotui, quorum gratia penes Ordinem Ampliſſimum ciuitatis Lipſienſis *tantum valuit, vt huic prouinciae me praeficeret, in qua ornanda nihil mihi ad contentionem facio reliquum. Propitius itaque, quaeſo, mi BIANCONI, accipe memoris gratique animi mei hoc teſtimonium, non illud quidem ſplendidum, neque meritis de me tuis par, verumtamen a pietate profectum, cui nunquam memoria effluet ſtudium, quo me olim, Dresdae adhuc agens, proſequebaris, et nunc quoque Romae, tantis terrarum interuallis ſeiunctus, proſequeris; quae pietas ſibi hoc datum exiſtimat, vt te amet, te veneretur, tui ſemper meminerit, tibi bene velit, bene precetur, te praedicet, te ſummi faciat, ita de me meritum merentemque. Munuſculum hoc vt ſperem tibi acceptum iucundumque fore, facit mirifica tua facilitas atque*

 comi-

Digitized by Google

comitas, qua bonos omnes atque literatos et accipis et tibi obſtringis, a Gratiis nutritus, quae tibi ſunt domeſticae. Bene vale. Scripſi Lipſiae d. 26. Martii 1773.

ISAEI

Digitized by Google

ISAEI
ORATIONES.

Digitized by Google

Digitized by Google

ΙΣΑΙΟΥ ΤΟΥ ΡΗΤΟΡΟΣ ΛΟΓΟΙ.

ΛΟΓΟΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΛΕΩΝΥΜΟΥ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Αδελφιδοὶ, Κλεωνύμου τελευτήσαντος, ἐπὶ τὸν κλῆρον ἔρχονται κατὰ γένος. καὶ τὰς διαθήκας, ἃς παρέχονται εἰς αὐτοὺς οἱ περὶ Φερένικον καὶ Σίμωνα,

καὶ

1. Argumenti graeci. οἱ περὶ Φερένικον καὶ Σίμωνα] Pherenicus, Simon, quinam? Credibile eſt ὑποθήτην [ſic. voluit τὸν ὑποθέτην] in integram orationem incidiſſe, quam nos non niſi dimidiam habemus. v. verſus finem. TAYLOR.

Argumentum ipſe idem Taylor hoc modulo ſuo praeſcripſerat. [Polyarchus tres liberos ſuſcepit, Cleonymum, Diniam et patrem τοῦ ἀμφισβητοῦντος. Cum ad hunc bona Cleonymi improlis defuncti erant peruentura ex legibus municipalibus, tum vero ex voluntate Polyarchi, Cleonymus, fratri Diniae infenſus, qui tunc nepotem orphanum tutabatur, teſtamentum inofficioſum condit. Defuncto vero Dinia, mutata mente, reſcindere voluit, et magiſtratum ea propter acceſſit. Excluſo tamen magiſtratu ab iis, quorum maxime interat, Cleonymus interea moritur. Agitur

 ergo

Digitized by Google

καὶ Ποσειδίππον γράψαι, ὡς ἀληθὲς ἦν, καὶ θεῖναι παρὰ τοῖς ἄρχουσιν, ὁμολογοῦντες Κλεώνυμον, κατὰ τὴν πρὸς Δεινίαν τὸν ἐπίτροπον αὐτῶν ὀργήν. ὕστερον δὲ ἐπιχειρήσαντα λῦσαι· καὶ μεταπεμψάμενον τὸν ἀστυνόμον, ἐξαίφνης ἀποθανεῖν· καὶ Πολύαρχον δὲ τὸν πάππον αὐτῶν, Κλεωνήμου δὲ πατέρα, προστάξαι, εἴ τι πάσχοι Κλεώνυμος, δοῦναι αὐτοῖς τὰ ὑπάρχοντα. Ἡ στάσις, ὅρος διπλοῦς, κατὰ ἀμφισβήτησιν. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι ταῖς γενομέναις ἐξ ἀρχῆς διαθήκαις διισχυρίζονται, οἱ δ' ἀντιλέγοντες [2] φασὶν, ὅτι μετεκαλέσατο τὸν ἄρχοντα, ἵνα λύσῃ αὐτάς· καὶ τελευταῖον, τοῖς παρὰ τοῦ Κλεωνύμου γενομένοις.

Πολλὴ μὲν [3] ἡ μεταβολή μοι γέγονεν, ὦ 35. 1.
ἄνδρες, τελευτήσαντος Κλεωνύμου. ἐκεῖνος γὰρ ζῶν μὲν ἡμῖν κατέλιπε τὴν οὐσίαν, ἀποθανὼν δὲ κινδυνεύειν περὶ αὐτῆς πεποίη- 3.
κε. καὶ τότε μὲν οὕτως ὑπ' αὐτοῦ σωφρόνως ἐπαι-

δευό-

ergo de vi iſtius teſtamenti, quod quaſi ingratiis, et ad ſe rediens, ad poſtremum irritum fieri voluit.] Propterea toti quoque orationi titulum praeſcripſit *de teſtamento inoſſicioſo.*

2. *οἱ δ' ἀντιλέγοντες*] hoc a Stephano profectum eſt. Aldus dederat *οἱ δὲ λέγοντες*, nec non, *καὶ τελευταῖον παρὰ τοῦ Κλεωνύμου γενομένοις.* Stephanus cum dediſſet *ταῖς* et *γενομέναις*, ego malui *τοῖς* et *γενομένοις* dare.

3. *μὲν* redundat, vt ſaepe, non inſequente *δὲ*.

Digitized by Google

δευόμεθα, ὥστ᾽ οὐδὲ ἀκροασόμενοι οὐδέποτε ἤλθομεν ἐπὶ δικαστήριον, νῦν δὲ ἀγωνιούμενοι περὶ πάντων ἥ-
6. κομεν τῶν ὑπαρχόντων. οὐ γὰρ τῶν Κλεωνύμου μόνον ἀμφισβητοῦσιν [4], ἀλλὰ καὶ τῶν πατρῴων [5], ὀφείλειν ἐπὶ τούτοις ἐκεῖνον [6] φάσκοντες ἀργύρια. καὶ οἱ μὲν οἰκεῖοι καὶ οἱ προσήκοντες οἱ τούτων [7] ἀξιοῦσιν

4. *ἀμφισβητοῦσιν*] ſubaudi *ἡμῖν οἱ ἐναντίοι.* qui aduerſarii ſunt Poſidippus et Diocles. v. p. 36, 32. edit. Stephani, quam editionem vbique locorum allego, quoties aliquid ex Iſaeo mihi his in annotationibus allegandum venit.

5. *πατρῴων*] ſic dedi pro vetuſta lectione Ald. et Steph. *πατέρων*, ſententia id ſubiiciente, et ipſo Iſaeo paulo poſt verſu 10. conſentientes in ea re habens ſchedas Brulartianas, et codicem Tophanis. Qui Tophanis cuias fuerit, ex me nemo requirat. prorſus enim ignoro. Taylor ex eo codice non pauca ad Iſaeum retulit ſuis in ſchedis, hoc ſolo contentus indicio: *Tophanis Book at Eaton.* videtur ille liber Etonenſis non codex antiquus calamo exaratus, ſed Aldina eſſe, a neſcio quo notulis in marginem coniectis inſignita. Ego poſtmodum Tophanis librum laudabo, quoties vſu veniet. Sententia eſt. non de hereditate modo, ſed etiam ipſo de patrimonio noſtro nobis controuerſiam mouent, aientes, illum, Cleonymum puta, ſuper illo patrimonio noſtro nonnihil aeris debere, vel nomina neſcio quae contraxiſſe.

6. *ἐκεῖνον*] Cleonymum puta. Schedae Brulart. ſubiiciunt *ἐκείνῳ.* quod ſi probetur, erit haec ſententia. aientes, nos illi, Cleonymo, certas quasdam numorum ſummas ſuper eodem noſtro patrimonio debere.

7. *οἱ τούτων*] Liber Tophanis expungi vult articulum. Ego vero tuebor.

Digitized by Google

ἡμᾶς καὶ τῶν ὁμολογουμένων, ὧν Κλεώνυμος κατέ- 9.
λιπεν αὐτοῖς, τούτων [8] ἰσομοιρῆσαι. οὗτοι δὲ εἰς τοῦ-
το ἥκουσιν ἀναισχυντίας, ὥστε καὶ τὰ πατρῷα
προσαφελέσθαι ζητοῦσιν ἡμᾶς, οὐκ ἀγνοοῦντες, ὦ ἄν-
δρες, τὸ δίκαιον, ἀλλὰ πολλὴν ἡμῶν ἐρημίαν κατα-
γνόντες. σκέψασθε γὰρ οἷς ἑκάτεροι πιστεύοντες ὡς 12.
ὑμᾶς εἰσεληλύθαμεν. οὗτοι μὲν, διαθήκαις ἰσχυρι-
ζόμενοι τοιαύταις [9], ἃς ἐκεῖνος διέθετο [10] μὲν, οὐχ
ἡμῖν ἐγκαλῶν, ἀλλ' ὀργισθεὶς τῶν οἰκείων τινὶ τῶν
ἡμετέρων· ἔλυσε δὲ πρὸ τοῦ θανάτου, πέμψας Πο-
σείδιππον ἐπὶ τὴν ἀρχήν [11]. ἡμεῖς δὲ γένει μὲν ἐγ- 15.
γυτάτω προσήκοντες, χρώμενοι δὲ ἐκείνῳ πάντων

οἰκειό

8. τούτων] Taylor mauult καὶ τούτων. Etiam hoc male. praeceſſit iam καί.

9. τοιαύταις] Rurſus Taylor mauult ταύταις. quod item haud probo.

10. ἐκεῖνος διέθετο] ſic dedi pro vetuſta lectione ἐκεῖνος δὴ ἐπέθετο. Emendandum ita, vt emendaui, locum eſſe viderant Scaliger et auctores, quicunque fuerunt, ſchedarum Brulart. et Tophanis.

11. ἐπὶ τὴν ἀρχὴν] huius rei cauſa, vt ille, Poſidippus, Archonti, hoc eſt Aſtynomo, indicaret, quod teſtamentum Cleonymus in fraudem ſuorum e fratre nepotum ſcripſiſſet, illud Cleonymum, adhuc ſuperſtitem, non coactum, ſed ſcientem, volentem reſcindere, ſibique, Poſidippo, in mandatis dediſſe, vt archontem hac de re certiorem cum faceret, tum rogaret, vt Archon domum Cleonymi veniret, atque teſtamento vetuſto tollendo, nouoque condendo intereſſet, illumque actum auctoritate publica ratum faceret.

Digitized by Google

οἰκειότατα, δεδωκότων δ᾽ ἡμῖν, καὶ τῶν νόμων κα-
τὰ τὴν ἀγχιστείαν [12], καὶ αὐτοῦ τοῦ Κλεωνύμου, διὰ
τὴν φιλίαν τὴν ὑπάρχουσαν αὐτῷ [13], ἔτι δὲ Πολιάρ-
18. χου [14], τοῦ πατρὸς Κλεωνύμου, πάππου δ᾽ ἡμετέρου,
προστάξαντος, εἴ τι πάθοι Κλεώνυμος ἄπαις, ἡμῖν
δοῦναι τὰ αὐτοῦ. τοσούτων τοίνυν [15] ἡμῖν ὑπαρχόν-
των, οὗτοι, καὶ συγγενεῖς ὄντες, καὶ οὐδὲν δίκαιον
εἰπεῖν ἔχοντες, οὐκ αἰσχύνονται καταστήσαντες ἡ-
21. μᾶς εἰς ἀγῶνα περὶ τούτων, περὶ ὧν αἰσχρὸν ἦν ἀμ-
φισβητῆσαι καὶ τοῖς μηδὲν προσήκουσιν. Οὐχ ὁ-
μοίως δέ μοι δοκοῦμεν, ὦ ἄνδρες, διακεῖσθαι πρὸς
ἀλλήλους. ἐγὼ μὲν γάρ, οὐχ ὅτι ἀδίκως κινδυνεύω,
τοῦθ᾽ ἡγοῦμαι μέγιστον εἶναι τῶν παρόντων κακῶν,
24. ἀλλ᾽ ὅτι ἀγωνίζομαι πρὸς οἰκείους, οὓς οὐδ᾽ ἀμύνε-
σθαι καλῶς ἔχει. οὐ γὰρ ἂν ἐλάττω συμφορὰν ἡγη-
σαίμην κακῶς ποιεῖν τούτους ἀμυνόμενος, οἰκείους ὄν-
τας, ἢ κακῶς παθεῖν ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ τούτων. οὗτοι δ᾽
οὐ τοιαύτην ἔχουσι τὴν γνώμην, ἀλλ᾽ ἥκουσιν ἐφ᾽ ἡ-
36.1. μᾶς, καὶ τοὺς φίλους παρακαλέσαντες, καὶ ῥήτο-
ρας παρασκευασάμενοι, καὶ οὐδὲν * ἀπολιπόντες [16]

12. κατὰ τὴν ἀγχιστείαν] v. 52. 7. vbi videtur eſſe actio κατ᾽ ἀγχιστείαν. TAYLOR.

13. αὐτῷ] ſubaudi πρὸς ἡμᾶς.

14. Πολιάρχου] ſic, per iota, dedi de meo, pro vulgari Πολυάρχου per ypſilon. non enim a πολὺς eſt repetendum, ſed a πόλις.

15. τοσούτων τοίνυν] ſubaudi δικαίων. cui opponitur οὐδὲν δίκαιον εἰπεῖν ἔχοντες.

16. ἀπολιπόντες] ſic dedi de meo pro vulgari ἀπο-

τῆς αὐτῶν δυνάμεως, ὥσπερ, ὦ ἄνδρες, τοὺς
ἐχθροὺς τιμωρησόμενοι, καὶ οὐκ ἀναγκαίους καὶ συγ- 3.
γενεῖς κακῶς ποιήσοντες [17]. τὴν μὲν οὖν τούτων ἀναι-
σχυντίαν καὶ τὴν αἰσχροκέρδειαν ἔτι μᾶλλον γνώσε-
σθε, ἐπειδὰν πάντων [18] ἀκούσητε. ὅθεν δ' οἶμαι τά-
χιστ' ἂν ὑμᾶς μαθεῖν περὶ ὧν ἀμφισβητοῦμεν, ἐν-
τεῦθεν ἄρξομαι διδάσκειν. Δεινίας γάρ, ὁ τοῦ πα- 6.
τρὸς ἀδελφὸς, ἐπετρόπευσεν ἡμᾶς, θεῖος ὤν, ὀρ-
φανοὺς ὄντας. Κλεωνύμου [19] δ' οὗτος, ὦ ἄνδρες, διά-
φορος ὢν ἔτυχεν. ὁπότερος μὲν οὖν αὐτῶν ἦν τῆς
διαφορᾶς αἴτιος, ἴσως οὐκ ἐμὸν ἔργον ἐστὶ κατηγο-
ρεῖν· πλὴν τοσοῦτόν γε ἂν δικαίως αὐτοῖς ἀμφοτέ- 9.
ροις μεμψαίμην, ὅτι καὶ φίλοι τέως ὄντες, καὶ
προφάσεως οὐδεμιᾶς [20] γενομένης, ἐκ λόγων τινῶν

οὕτως

λείποντες, ob praemiſſos aoriſtos παρακαλέσαντες et παρασκευασάμενοι.

17. κακῶς ποιήσοντες] coniectura haec eſt H. Stephani, quam praetuli vulgari κακοὺς ποιήσαντας.

18. πάντων] ſubaudi τῶν περὶ Κλεώνυμον τελευτῶντα διαθέσθαι βουλόμενον γεγενημένων. vel etiam ὧν ἔχω εἰπεῖν.

19. Κλεωνύμου] interrogat Taylor num Κλεωνύμῳ leg. ſit, quia p. 37. 17. legatur ὅτε Δεινίᾳ διάφορος ὢν ἔτυχε. Nego propterea neceſſe eſſe vulgatam temerari. Bona perinde eſt vtraque conſtructio vocabuli διάφορος, tam cum genitiuo, quam cum datiuo, tametſi haud diffitebor poſteriorem conſtructionem vſu eſſe frequentatiorem.

20. προφάσεως οὐδεμιᾶς] ſubaudi ἀληθοῦς καὶ δικαίας, vel ὑγιοῦς καὶ εὐσχήμονος.

Digitized by Google

οὕτως εἰκῇ πρὸς ἀλλήλους ἔχθρας ἀνείλοντο. ὅτι γοῦν ἐκ ταύτης τῆς ὀργῆς ὁ Κλεώνυμος ταύτας ποιεῖται
12. τὰς διαθήκας, οὐχ ἡμῖν ἐγκαλῶν, ὡς ὕστερον ἐσώθη [21] ἔλεγεν· ὁρῶν δὲ ἡμᾶς ἐπιτροπευομένους ὑπὸ Δεινίου, καὶ δεδιὼς, μὴ τελευτήσειεν αὐτὸς ἔτι παῖδας ἡμᾶς καταλιπὼν, καὶ τῆς οὐσίας, ἡμετέρας οὔσης, γένοιτο κύριος Δεινίας. ἡγεῖτο γὰρ δεινὸν εἶ-
15. ναι, τὸν ἔχθιστον τῶν οἰκείων ἐπίτροπον καὶ κύριον τῶν αὐτοῦ καταλιπεῖν [22], καὶ ποιεῖν αὐτῷ τὰ νομιζόμενα τοῦτον, ἕως ἡμεῖς ἡβήσαιμεν, ᾧ ζῶν διάφορος ἦν. ταῦτα διανοηθεὶς ἐκεῖνος, εἴτ᾽ ὀρθῶς, εἴτε μὴ, τὰς διαθήκας ταύτας διέθετο. καὶ εὐθὺς [23]

21. ὡς ὕστερον ἐσώθη ἔλεγεν] Vexatus locus, et coniecturis criticorum varie exagitatus. In Taylori ſchedis haec pauca reperi [ἔλεγεν, ὡς ὕστερον ἐσώθη, ὅτι,] quae non intelligo. Stephanus in margine interrogat, num leg. potius ſit ὕστερον ἐπειδὴ ἐσώθη. Scaliger σωθεὶς malebat. alterutrum recte habet, et neceſſarium eſt. vtrum ſit rectius, haud conſtat. Interim faciam cum Stephano, ſed hactenus, vt poſt Δεινίας verſu 19. addatur δῆλον ἐστιν. Nam alias pendet illud ὅτι verſu 11. Conſtat, ait, Cleonymum iratum illud teſtamentum ſcripſiſſe, non, quo nobis infenſus eſſet, nam ſe de nobis haud eſſe queſtum, neque nobis ſuccenſuiſſe, ipſe nobis affirmauit, poſtquam a valetudine conualuit.

22. καταλιπεῖν] poſt hoc v. inſeri velim verba traiecta, ἕως ἡμεῖς ἡβήσαιμεν, quae nunc ordine deſerto ſententiam paulum turbant. Sed adhuc amplio.

23. εὐθὺς] poſt quod factum? num poſt ſcriptum teſtamentum? an poſtquam Cleonymus a morbo rur-

Digitized by Google

ἐρωτῶντος τοῦ Δεινίου παραχρῆμα, εἴ τι ἡμῖν ἢ τῷ 18.
πατρὶ ἐγκαλεῖ τῷ ἡμετέρῳ, ἀπεκρίνατο πάντων
τῶν πολιτῶν ἐναντίον, ὅτι οὐδὲν πονηρὸν ἐγκαλεῖ·
καὶ ἐμαρτύρησεν, ὡς ὀργιζόμενος ἐκείνῳ, καὶ οὐκ ὀρ-
θῶς βουλευόμενος, ταῦτα διέθετο. πῶς γὰρ ἂν εὖ 21.
φρονῶν, ὦ ἄνδρες, κακῶς ποιεῖν ἡμᾶς ἠβουλήθη,
τοὺς μηδὲν αὐτὸν ἠδικηκότας; ὕστερον δὲ τούτων, ὃ μέ-
γιστον ὑμῖν τεκμήριον, ὅτι οὐδὲ ταῦτα ἔπραξεν ἡμᾶς
βλάπτειν βουλόμενος· τελευτήσαντος γὰρ [24] Δει-
νίου, καὶ τῶν πραγμάτων ἡμῖν πονήρως ἐχόντων, 24.
οὐδὲ περιεῖδεν ἡμᾶς οὐδενὸς [25] ἐνδεεῖς ὄντας, ἀλλ' αὐ-
τοὺς [26] μὲν εἰς τὴν οἰκίαν τὴν αὐτοῦ κομισάμενος
ἐπαίδευε, τὴν δ' οὐσίαν ἀφελέσθαι τῶν χρημάτων [27]

ἐπι-

ſus conualuiſſet? Dictio εὐθὺς παραχρῆμα tam mirabilis viſa fuit Tayloro, vt ſuum q. hoc eſt quaere ei adſcriberet. ſed bene graecam et vſu tritam eam eſſe teſtabuntur et dubitanti confirmabunt indices noſtri ad hos oratores minores; quos indices adiri velim, et p. 38. 30. ad quem locum ipſe Taylor ablegauerat.

24. γὰρ eleganter redundat, aequiualens Latino *ſcilicet.*

25. οὐδενὸς] ſubaudi: τῶν ἀναγκαίων.

26. αὐτοὺς] ſcil. ἡμᾶς. haec eſt lectio Aldina, a me merito reuocata, pro qua Stephanus, neſcio quo iure, certe praeter fas, αὐτὸς ſuffecerat, ſi fecit ipſe, neque menda operis eius imputanda eſt. opponuntur αὐτοὶ, ipſi liberi, patre orbati, τῇ οὐσίᾳ, patrimonio. v. ad verſum 39. huius paginae dicenda.

27. χρημάτων] imo vero χρηστῶν. creditoribus bonis noſtris inſidiantibus, eaque nobis fraudulenter eripere contendentibus. Sic viſum Tayloro quoque fuit.

Digitized by Google

ἐπιβουλευσάντων, ἔσωσεν ἡμῖν· ἐπεμελεῖτό τε ὁμοί-
27. ως τῶν ἡμετέρων, ὥσπερ τῶν αὐτοῦ πραγμάτων.
καίτοι χρὴ θεωρεῖν αὐτοῦ τὴν ἔννοιαν ἐκ τούτων τῶν
ἔργων μᾶλλον, ἢ ἐκ τῶν διαθηκῶν, καὶ τεκμηρίοις
χρῆσθαι, μὴ τοῖς μετ' ὀργῆς πραχθεῖσιν, (ἐν οἷς ἅ-
παντες πεφύκαμεν ἁμαρτάνειν·) ἀλλ' ἀφ' ὧν ὕστε-
30. ρον φανερὰν αὐτοῦ τὴν διάνοιαν ἐποίησεν. ἔτι γὰρ
μᾶλλον ἐν τοῖς τελευταίοις ἐδήλωσεν ὡς εἶχε πρὸς
ἡμᾶς. ἤδη γὰρ ἀσθενῶν ταύτην τὴν νόσον, ἐξ ἧς
ἐτελεύτησεν, ἠβουλήθη ταύτας τὰς διαθήκας ἀνε-
λεῖν· καὶ προσέταξε Ποσειδίππῳ ἐπὶ [28] τὴν ἀρ-
33. χὴν εἰσαγαγεῖν. ὁ δὲ οὐ μόνον οὐκ [29] εἰσήγαγεν, ἀλ-
λὰ καὶ τὸν ἐλθόντα τῶν ἀρχόντων ἐπὶ τὴν θύραν
ἀπέπεμψεν [30]. ὀργισθεὶς δὲ τούτῳ Κλεώνυμος, πά-
λιν εἰς τὴν ὑστεραίαν Διοκλεῖ καλέσαι τοὺς ἄρχοντας
προσέταξε· καὶ οὐχ οὕτως, ὡς ἀσθενῶν [31] διακείμε-

28. ἐπὶ τὴν ἀρχὴν εἰσαγαγεῖν] Aut tollenda eſt praepoſitio, prout ſuadent ſchedae Brulart. aut leg. eſt ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἀπιόντα [vel ἐλθόντα] εἰσαγ.

29. οὐ μόνον οὐκ εἰσήγαγεν] πρ. γρ. [id eſt πρότερον γράφεται] οὐ μόνον εἰσήγαγεν. ἀλλὰ λέγει καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς, οὐ μόνον οὐκ αὐτὸν εἰσεκάλεσεν, ἀλλὰ καὶ ἐλθ. ἐπὶ τ. θ. STEPHANVS in margine. Deeſt nempe οὐκ Aldinae, quod a ſe additum, Stephanus excuſat, et recte is quidem. legitur p. 37. 28. locus, quem citat.

30. ἀπέπεμψεν. ὀργισθεὶς δὲ τούτῳ] Rurſus Stephano debemus has quoque emendationes. Aldina enim mendoſe dederat ἀνέπεμψεν. ὀργισθεὶς δὲ τούτων.

31. ἀσθενῶν] lego ἀσθενῶς. in aduerbio. In οὐχ οὕτως ſubauditur ἐποίησε. ita fecit, non vt valetu-

νος, ἀλλ᾽ ἔτι πολλῶν οὐσῶν ἐλπίδων, ἐξαπίνης τῆς 36.
νυκτὸς ταύτης ἀπέθανε. πρῶτον μὲν οὖν ὑμῖν παρέ-
ξομαι μάρτυρας, ὡς οὐχ ἡμῖν ἐγκαλῶν, ἀλλὰ Δει-
νίᾳ πολεμῶν, ταύτας τὰς διαθήκας διέθετο. ἔπει-
τα ὡς, ἐκείνου τελευτήσαντος, ἐπεμελεῖτό τε τῶν
ἡμετέρων ἁπάντων, καὶ αὐτὸς [32] ἐπαίδευεν, εἰς 39.
τὴν οἰκίαν αὐτοῦ κομισάμενος. πρὸς δὲ τούτοις, ὡς
Ποσείδιππον ἔπεμψεν ἐπὶ τὸν ἀστύνομον [33]. οὗτος δ᾽
οὐ μόνον αὐτὸν οὐκ εἰσεκάλεσεν, ἀλλὰ καὶ ἐλθόντα
ἐπὶ τὴν θύραν Ἀρχωνίδην ἀπέπεμψεν. Ὡς οὖν ἀ-
ληθῆ λέγω, κάλει μοι τοὺς μάρτυρας. ΜΑΡ- 42.
ΤΥΡΕΣ. Ἔτι τοίνυν οἱ τούτων [34] φίλοι καὶ Κη-
φίσανδρος ἠξίουν νείμασθαι τὴν οὐσίαν, καὶ τὸ τρί-
τον μέρος ἡμᾶς ἔχειν ἁπάντων τῶν Κλεωνύμου. καὶ
τούτων μοι κάλει τοὺς μάρτυρας. ΜΑΡΤΥΡΕΣ. 37.1.
Ἡγοῦμαι μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες, πᾶσι τοῖς τῶν κλή-
ρων ἀμφισβητοῦσιν, ὅταν ἀποφήνωσι σφᾶς αὐτοὺς,
ὥσπερ ἡμεῖς, καὶ τῷ γένει προτέρους ὄντας, καὶ τῇ 3.
φιλίᾳ τῇ πρὸς τὸν τετελευτηκότα, περίεργον εἶ-

ναι

dine laborans et viribus exhauſtis, animamque agitans extremam. Quod ſi probatur, tum poſt ἐλπίδων deeſſe videtur ὅμως δὲ vel ſimile quid.

32. αὐτὸς] imo vero αὐτοὺς. ſcil. ἡμᾶς. rurſus opponuntur hic quoque, vt modo verſu 25. αὐτοὶ *nos ipſi*, et τὰ ἡμέτερα *patrimonium noſtrum.*

33. ἐπὶ τὸν ἀστύνομον] ſic dedi de meo, pro vulgari ἐπὶ τοῦ ἀστυνόμου. *miſit Poſidippum ad Aſtynomum,* eius arceſſendi cauſa.

34. τούτων] Poſidippum deſignat, eiusque fratrem Dioclem, eorumque aduocatos et cauſae conſortes.

Digitized by Google

ναι τοὺς ἄλλους λόγους λέγειν· ἐπεὶ δ' οὗτοι τούτων οὐδέτερον ἔχοντες, οὕτω τολμῶσι τῶν οὐ προσηκόντων ἀμφισβητεῖν, καὶ ψευδεῖς παρασκευάζονται λόγους, βούλομαι βραχέα καὶ περὶ τούτων αὐτῶν εἰπεῖν. ἰσχυρίζονται γὰρ τὰς διαθήκας, λέγοντες ὡς Κλεώνυμος μετεπέμπετο τὴν ἀρχὴν, οὐ λῦσαι βουλόμενος αὐτὰς, ἀλλ' ἐπανορθῶσαι, καὶ βεβαιῶσαι σφίσιν αὐτοῖς τὴν δωρεάν. ὑμεῖς δὲ σκοπεῖσθε τὰς διαθήκας τὰς μετ' ὀργῆς γενομένας, πότερα εἰκός ἐστι βουληθῆναι Κλεώνυμον ἀνελεῖν, ἐπειδὴ πρὸς ἡμᾶς οἰκείως ἔσχεν, ἢ σκοπεῖν ὅπως βεβαιότερον ἡμᾶς ἀποστερήσειε [35] τῶν αὐτοῦ. τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις κἀκείνων, ὧν ἂν ὀργισθέντες τοὺς οἰκείους ἀδικήσωσιν, ὕστερον μεταμέλει. οὗτοι δὲ ἐκεῖνον ἀποφαίνουσιν, ἐν ᾧ πρὸς ἡμᾶς οἰκειότατα διέκειτο, μᾶλλον βεβαιοῦν τὴν διαθήκην βουλόμενον, ἣν ὀργιζόμενος ἐποιήσατο. ὥστ' εἰ καὶ ἡμεῖς ὁμολογήσομεν [36] ταῦτα, καὶ ὑμεῖς αὐτοὶ πιστεύσετε, ἐνθυμεῖσθε, ὅτι παράνοιαν αὐτοῦ τὴν μεγίστην οὗτοι κατηγοροῦσι. τίς γὰρ ἂν γένοιτο ταύτης μανία μείζων, ἢ [37] τότε μὲν

35. ἀποστερήσειε] debetur hoc Stephano. Aldus ἀποστερήσεις dederat. cui poterat etiam indicatiuus ἀποστερήσει ſuffici.

36. ὁμολογήσομεν et πιστεύσετε] malim in optatiuo ὁμολογήσαιμεν et πιστεύσαιτε. etiamſi nos confiteamur ea vera eſſe, et vos ipſi quoqne vera credatis ea eſſe, quae illi aiunt, tamen hoc vos cogitare velim, illos, haec aientes, Cleonymum ſummi, qui vnquam fuit, furoris reum agere.

37. ἢ] labat hic conſtructio, quae nullo alio prae-

Digitized by Google

τε μὲν, ὅτε Δεινίᾳ διάφορος ὢν ἔτυχεν, ἡμᾶς κακῶς ποιεῖν τε, καὶ διατίθεσθαι τοιαύτας διαθήκας, ἐξ ὧν οὐκ ἐκεῖνον ἐτιμωρεῖτο, ἀλλὰ τοὺς οἰκειο- 18.
τάτους ἠδίκει· νυνὶ δὲ χρώμενος ἡμῖν [38], καὶ περὶ πλείστου ποιούμενος ἁπάντων, μόνους ἐβουλήθη τοὺς ἀδελφιδοῦς, ὡς οὗτοι φασὶν, ἀκλήρους εἶναι τῶν ἑαυτοῦ. καὶ τίς ἂν εὖ φρονῶν, ὦ ἄνδρες, τοιαῦτα περὶ 21.
τῶν αὑτοῦ βουλεύσαιτο; ὥστε ἐκ τούτων τῶν λόγων ῥᾳδίαν ὑμῖν τὴν διάγνωσιν πεποιήκασι περὶ αὐτῶν. εἰ μὲν γὰρ ἀνελεῖν τὰς διαθήκας βουλόμενος μετεπέμπετο τὴν ἀρχὴν, ὥσπερ ἡμεῖς φαμὲν, οὐδεὶς ἔνεστι τούτοις λόγος· εἰ δ' οὕτω παραφρονῶν ἔτυχεν, ὥσθ' 24.
ἡμᾶς ἀεὶ περὶ ἐλαχίστου ποιεῖσθαι, τοὺς γένει πρωτεύοντας, καὶ χρωμένους αὐτῷ πάντων οἰκειότατα, δικαίως ἂν δήπου τὰς τοιαύτας διαθήκας ἀκύρους ποιήσητε. ἔτι τοίνυν ἐνθυμεῖσθε, ὅτι φάσκοντες καλεῖν τὴν ἀρχὴν Κλεώνυμον, ἵνα βεβαιώσῃ τὴν 27.
αὐτῶν δωρεὰν, προσταχθὲν αὐτοῖς, οὐκ ἐτόλμησαν

textu, quam aut anacoluthi, aut mutatae ſubito dictionis, excuſari poterit. Nam ſi vno eodemque tenore, quo coeperat, pergere orator voluiſſet, dicendum ei fuiſſet χρώμενον et ποιούμενον (in accuſatiuo) et βουληθῆναι (in infinitiuo,) non ἐβουλήθη.

38. χρώμενος ἡμῖν] addunt ſchedae Brulart. οἰκείως. poſſit quoque e verſu 26. οἰκειότατα addi. verum neſcio annon ſatis ſit tutum id facere, cum exempla reperiantur dictionis nudae χρῆσθαί τινι, pro χρῆσθαί τινι οἰκείως vſurpatae. de quo indices noſtri conſulantur.

Digitized by Google

σαν εἰσαγαγεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἐλθόντα τῶν ἀρχόν-
των ἐπὶ τὴν θύραν ἀπέπεμψαν. καὶ δυοῖν τοῖν ἐναν-
30. τιωτάτοιν θάτερα[39] μέλλοντες, ἢ τὴν οὐσίαν ἕξειν
βεβαιοτέραν[40]. * * ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ πρᾶγμα
εἰς ὑμᾶς ἀφῖκται, καὶ ὑμεῖς κύριοι γεγόνατε, βοη-
θήσατε καὶ ἡμῖν, καὶ ἐκείνῳ τῷ ἐν ᾅδου ὄντι· καὶ
μὴ περιίδητε, πρὸς θεῶν καὶ δαιμόνων δέομαι ὑμῶν,
33. προπηλακισθέντα αὐτὸν ὑπὸ τούτων· ἀλλὰ μεμνη-
μένοι τοῦ νόμου, καὶ τοῦ ὅρκου, ὃν ὀμωμόκατε, καὶ
τῶν εἰρημένων ὑπὲρ τοῦ πράγματος, τὰ δίκαια καὶ
τὰ εὔορκα κατὰ τοὺς νόμους ψηφίσασθε.

ΙΣΑΙΟΥ ΛΟΓΟΣ

ΥΠΕΡ ΤΟΥ

ΠΥΡΡΟΥ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Πύῤῥου τὸν ἕτερον τῶν τῆς[1] ἀδελφῆς υἱῶν υἱοποιησαμένου Ἔνδιον, καὶ τούτου πλέον ἢ εἴκοσιν ἔτη τὸν κλῆρον κατασχόντος, εἶτα ἀποθανόντος, Ξενοκλῆς λαχὼν

39. θάτερα] θάτερον ſchedae Brulart.

40. βεβαιοτέραν] Lacuna, aſteriſcis deſignata, ſic ferme ſuppleatur, ἢ τοῦ νῦν ἐν ὑμῖν ἀγῶνος ἀπηλλάχθαι, οὐκ ἠθέλησαν. alterutrum lucrari cum potuiſſent, vt aut hereditatem hoc haberent certiorem, aut a neceſſitate ſubeundi forenſis huius certaminis liberarentur, noluerunt tamen.

1. In argumento. τῶν τῆς ἀδελφῆς] priorem ar-

χῶν τῶν χρημάτων, ὑπὲρ Φίλης, τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς, διεμαρτύρησεν εἶναι αὐτὴν Πύῤῥου γνησίαν θυγατέρα, ἀμφισβητούσης τοῦ κλήρου τῆς Ἐνδίου μητρός· καὶ ἑάλω ψευδομαρτυριῶν, Νικοδήμου καὶ αὐτοῦ μαρτυρήσαντος, ἐγγυῆσαι Πύῤῥῳ τὴν ἀδελφὴν κατὰ τοὺς νόμους, ἐξ ἧς γεγονέναι τὴν Φίλην. ὁ Ἐνδίου δὲ ἀδελφὸς νόθην εἶναι φησὶν, ἐξ ἑταίρας Πύῤῥῳ γενομένην, καὶ οὕτως ὑπὸ Ἐνδίου ἐκδοθῆναι Ξενοκλεῖ. Ἡ στάσις, στοχασμός. τὸ δὲ ἔγκλημα, ψευδομαρτυριῶν, κατὰ τοῦ Νικοδήμου.

Ἄνδρες δικασταὶ, ὁ ἀδελφὸς τῆς μητρὸς τῆς ἐμῆς, 38. 1. Πύῤῥος, ἄπαις [2] ὢν γνησίων παίδων, ἐποιήσατο Ἔνδιον, τὸν ἀδελφὸν τὸν ἐμὸν, υἱὸν αὑτῷ· ὃς κληρονόμος ὢν τῶν ἐκείνου, ἐβίω πλείω ἔτη ἢ εἴκοσι· 3. καὶ ἐν χρόνῳ τοσούτῳ, ἔχοντος ἐκείνου τὸν κλῆρον, οὐ-

δεὶς

ticulum, quo vulgatae carent e ſchedis Brul. addidi. Aliter inſtituerat rationem Taylor, pro *υἱῶν* ſufficiens *υἱὸν*. Admonebat idem in fine argumenti adiuncta haec eſſe in Aldina *τοῦ Πύῤῥου κλήρου κατὰ ποίησιν πρὸς τὸ γένος διαμαρτυρίαν*. Perſonarum in hac cauſa inter ſe contendentium hic eſt nexus ſtemmaticus.

Pyrrho — Soror,
ſuper cuius hereditate certatur, erat — e qua nati
Endius et actor

verum Pyrrhus e Nicodemi ſorore filiam notham ſuſceperat, cuius filiae maritus Xenocles ab actore iniuſtae poſſeſſionis poſtulatur.

2. *ἄπαις παίδων*] de hac dictione Taylor ad Euripidem eiuſque interpretem Barneſium ablegat.

Digitized by Google

δεὶς πώποτε προσεποιήσατο, οὐδ' ἠμφισβήτησε τῆς
6. κληρονομίας ἐκείνῳ. τελευτήσαντος δὲ τοῦ ἀδελφοῦ
πέρυσιν, ὑπερβᾶσα [3] τὸν τελευταῖον κληρονόμον,
γνησία θυγάτηρ τοῦ ἡμετέρου θείου ἥκει φάσκουσα
εἶναι Φίλη, καὶ κύριος [4] Ξενοκλῆς Κύπριος [5] τοῦ
Πύῤῥου κλήρου λαχεῖν τὴν λῆξιν ἠξίωσεν, ὃς τετε-
9. λευτήκει πλείω, ἢ εἴκοσιν ἔτη, τρία τάλαντα τῷ
κλήρῳ ἐπιγραψάμενος [6]. ἀμφισβητούσης δὲ τῆς
μητρὸς τῆς ἡμετέρας, ἀδελφῆς δὲ τοῦ Πύῤῥου, ὁ κύ-
ριος τῆς εἰληχυίας τοῦ κλήρου γυναικὸς ἐτόλμησε
διαμαρτυρῆσαι μὴ ἐπίδικον τῇ ἡμετέρᾳ μητρὶ τὸν
12. τοῦ ἀδελφοῦ κλῆρον εἶναι, ὡς οὔσης γνησίας θυγα-
τρὸς

3. ὑπερβῆναι κληρονόμον dicitur is, qui cum ſolus ius hereditatis adeundae verum et legitimum habuiſſet, tamen alium, aut nullo, aut infirmiore iure munitum, paſſus fuiſſet illam hereditatem cernere atque poſſidere, neque obloquendo et proteſtando interceſſiſſet.

4. κύριος] ſubaudi αὐτῆς ὤν. Adſcripſerat hic loci Taylor iſtaec. [v. Petit. 3. 6. Heinſ. Exerc. 18. 2. v. poſt verſu 10.]

5. Κύπριος] non ex inſula Cypro oriundus, ſed e demo, ſeu municipio quodam attico, illi inſulae celeberrimae cognomine. v. ad Demoſthen. or. pro Corona p. 147. 24 a nobis dicenda.

6. τρία τάλαντα τῷ κλήρῳ ἐπιγραψάμενος] Xenocles in libello petitorio, quem iudicibus tradens eam hereditatem ſibi, vt heredi ſoli legitimo, adiudicari petierat, illam hereditatem tribus talentis aeſtimauerat, hac lege, vt ſi contrapetitorem, actorem huius cauſae, iudicio vinceret, is ſibi, Xenocli, tria talenta pro mulcta numeraret, ipſe, ſi cauſa caderet, vincenti nihil.

Digitized by Google

πρὸς Πύῤῥῳ, ὃ ἦν ἐξ ἀρχῆς ὁ κλῆρος. * ἐπισκηψάμενοι δὲ ἡμεῖς, καὶ εἰς ὑμᾶς εἰσαγαγόντες τὸν διαμαρτυρῆσαι τολμήσαντα, * μετὰ ταῦτα [8] ἐκεῖνόν τε ἐξελέγξαντες περιφανῶς τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκότα, τὴν τῶν * ψευδομαρτυριῶν [9] δίκην εἵλομεν παρ' ὑμῖν, καὶ τουτονὶ Νικόδημον [10] παραχρῆμα ἐξηλέγξαμεν ἐν τοῖς αὐτοῖς δικαςαῖς, ἀναισχυντότατον τῇ μαρτυρίᾳ ὄντα [11] ταύτῃ· ὅς γε

ἐτόλ-

7. ἐπισκηψάμενοι] ſic dedi de meo, quo poſtmodum acceſſit Taylori quoque auctoritas, pro vulgari ἐπισκεψ.

8. κατὰ ταῦτα bene ſi habet, ſignificare debet *hoc ex titulo*. ego vero ſuſpicor praepoſitionem κατὰ eſſe delendam. dicitur enim διαμαρτυρεῖν τι, non κατά τι. interponenda ſua interceſſione vel interpellatione confirmare vel aſſeuerare aliquid, vt vere factum. vel rectius κατὰ mutabis in μετὰ, et hoc in latinis expreſſi, et ſic emendaui de meo.

9. ψευδομαρτυριῶν] ſic dedi de meo pro vulgari ψευδομαρτύρων, adſtipulatorem Taylorum quoque poſtmodum nactus, qui ad huius paginae verſum 25. et ad 51. 40. ablegat.

10. τουτονὶ Νικόδημον] interponunt, ſine vlla, ſiue gratia, ſiue neceſſitate, τὸν ſchedae Brulart.

11. τῇ μαρτυρίᾳ ὄντα ταύτῃ] duriuſcule dictum, fateor. bene ſi habet, accipiendum erit ὄντα pro φανέντα, vel γεγονότα. Suſpicabatur Taylor in ſchedis leg. eſſe τῇ μαρτυρίᾳ αὐτῇ ταύτῃ, adſcripto [ſcil. Xenoclis.] quod minus ſatisfacit. Mihi videtur ὄντα bene quidem habere, verum aliquid ei cohaerens atque anteponendum excidiſſe, e. c. σύμμαχον vel ὁμόφωνον.

Digitized by Google

ἐτόλμησε μαρτυρῆσαι ἐγγυῆσαι τῷ θείῳ τῷ ἡμετέ-
18. ρῳ τὴν ἀδελφὴν τὴν ἑαυτοῦ, γυναῖκα εἶναι κατὰ
τοὺς νόμους. ὅτι μὲν οὖν καὶ ἐν τῇ προτέρᾳ δίκῃ ἡ
τούτου [12] μαρτυρία ψευδὴς ἔδοξεν εἶναι, ὁ τόθ' ἑα-
λωκὼς μάρτυς [13] σαφέστατα τοῦτον [14] ἐξελέγχει.
εἰ γὰρ μὴ ἐδόκει οὗτος τὰ ψευδῆ τότε μαρτυρῆσαι,
21. δηλονότι ἐκεῖνός τ' ἂν ἀποφυγὼν τὴν διαμαρτυρίαν
ἀπῆλθε, καὶ κληρονόμος ἦν τῶν τοῦ θείου ἡ διαμαρ-
τυρηθεῖσα γνησία θυγάτηρ εἶναι· ἀλλ' οὐκ ἂν ἡ ἡ-
μετέρα κατέστενε [15] μήτηρ. ἁλόντος δὲ τοῦ μάρτυ-
ρος, καὶ ἀποστάσης τοῦ κλήρου τῆς ἀμφισβητούσης [16]
γνη-

12. τούτου ſi ad Nicodemum refertur, bene habet μαρτυρία. ſin autem ad Xenoclem redit, malim διαμαρτυρία legi. Sed vulgata bene habet.

13. ὁ τόθ' ἑαλωκὼς μάρτυς] Xenocles.

14. τοῦτον] ſcil. Nicodemum. Sed annon praeſtet τοῦτο (in neutro) legi?

15. κατέστενε] reliqui hoc, qualecunque eſt, quod libri dant, tametſi haud probo. Num κατέστη *facta fuiſſet heres.* Nam, quod olim ſuſpicabar leg. eſſe κατέσθενε, dubito nunc, primum, ſitne graecum vocabulum κατασθένειν, deinde, ſi ſit, eane ſignificatione vſurpetur, quae huic loco conuenit, ſcil. *obtinuiſſet litem, ſtetiſſet cauſa, eamque viciſſet.* In ſchedis Brulart. inuenio annotatum κατέμενε. hoc eſt, ni fallor, *manſiſſet heres.*

16. ἀμφισβητούσης γνησίας θυγατρὸς Πύῤῥου εἶναι] id eſt ἀμφισβητούσης ὅτι θυγάτηρ γνησία Πύῤῥου ἐστι. malim tamen ſic legi τῆς ἀμφισβητούσης, [ſubaudi τοῦ κλήρου] γνησίας θυγατρὸς Πύῤῥου φασκούσης εἶναι. id eſt διότι φάσκει θυγάτηρ εἶναι. Super hereditate eo

γνησίας θυγατρὸς Πύῤῥου εἶναι, μεγάλη ἀνάγκη ἅ- 24.
μα καὶ τὴν τούτου μαρτυρίαν ἑαλωκέναι. περὶ γὰρ
αὐτοῦ τούτου * ὁ διαμαρτυρήσας [17] τὴν τῶν ψευδο-
μαρτυριῶν δίκην ἠγωνίζετο, πότερον ἐξ ἐγγυητῆς ἢ
ἐξ ἑταίρας ἡ ἀμφισβητοῦσα τοῦ κλήρου τῷ θείῳ γυ-
ναικὸς εἴη. γνώσεσθε δ᾽ ἀκούσαντες καὶ ὑμεῖς τῆς τε 27.
ἀντωμοσίας τῆς ἡμετέρας, καὶ τῆς τούτου [18] μαρτυ-
ρίας, καὶ τῆς ἀλούσης διαμαρτυρίας. Ἀναγίνωσκε
λαβὼν τασδὶ αὐτοῖς. ΑΝΤΩΜΟΣΙΑ. ΜΑΡ-
ΤΥΡΙΑ. ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ. Ὡς μὲν ἔδοξε
παραχρῆμα εὐθὺς [19] τότε τὰ ψευδῆ * μαρτυρῆ- 30.
σαι [20] Νικόδημος, ἐπιδέδεικται [21] τότε πᾶσι· προσ-
ήκει

ex titulo contendentis, quod ſe filiam Pyrrhi legitimam ferat.

17. διαμαρτυρήσας] lege ὁ διαμαρτ. cum articulo. et ſic dedi de meo.

18. τούτου] Nicodemi puta.

19. εὐθὺς deletum ierat, quisquis fuit, a quo annotatiunculae ſchedarum Brulart. profectae ſunt. Verum ſolet Iſaeus εὐθὺς cum παραχρῆμα copulare. vt ſi latine dicas, *ſtatim e veſtigio*, vel *ſtatim re adhuc recente*, vel *protinus actutum*. v. dicta ad p. 36. 18.

20. διαμαρτυρῆσαι] imo vero ſimpliciter μαρτυρῆσαι. Nicodemus enim ſolummodo teſtem agebat, Xenocles autem διεμαρτύρει, ſeu actione διαμαρτυρίας vtebatur, h. e. intercedebat interponenda proteſtatione, nomine vxoris, quominus actor noſter, cuius nomen neſcimus, nomine matris ſuae, hereditatem auunculi adiret. Auſus itaque ſum praepoſitionem delere.

21. ἐπιδέδεικται] Conuenire melius videtur ἐπεδέδεικτο.

Digitized by Google

ἥκει δὲ καὶ παρ' ὑμῖν τοῖς περὶ αὐτοῦ τούτου τὴν δίκην μέλλουσι ψηφιεῖσθαι, ἐξελεγχθῆναι τὴν τούτου μαρτυρίαν. ἐπιθυμῶ δὲ πρῶτον μὲν * παρ' αὐτοῦ [22] τούτου πυθέσθαι, ἥν τινα ποτὲ προῖκα φησὶν ἐπιδοὺς ἐκδοῦναι τὴν ἀδελφὴν ὁ μεμαρτυρηκὼς τῷ τὸν τριτάλαντον οἶκον κεκτημένῳ [23]. εἶτα πότερον ἡ ἐγγυητὴ γυνὴ ἀπέλιπε τὸν ἄνδρα ζῶντα, ἢ τελευτήσαντος τὸν οἶκον αὐτοῦ. καὶ παρ' ὅτου ἐκομίσατο τὴν τῆς ἀδελφῆς προῖκα οὗτος, ἐπειδὴ τετελευτηκὼς ἦν, ᾧ μεμαρτύρηκεν οὗτος αὐτὴν ἐγγυῆσαι. ἤ, εἰ μὴ ἐκομίζετο, ὁποίαν δίκην σίτου, ἢ τῆς προικὸς αὐτῆς, ἐν εἴκοσιν ἔτεσι τῷ ἔχοντι τὸν κλῆρον δικάσασθαι ἠξίωσαν [24], ἢ εἴτου ἀνθρώπων ἐναντίον προσῆλθεν ἐγκαλῶν τῷ κληρονόμῳ περὶ τῆς προικὸς τῆς ἀδελφῆς, ἐν χρόνῳ τοσούτῳ. περὶ τε οὖν τούτων ἡ-

22. *παρ' αὐτοῦ*] ſic dedi de meo, pro vulgari *περὶ αὐτοῦ*. ab vel ex hoc ipſo Nicodemo percontari. Taylorum reperi poſtmodum idem quoque cenſuiſſe.

23. *τῷ τ. τρ. ο. κεκτημένῳ*] Cohaerent hi datiui, non cum *μεμαρτυρηκὼς*, (dixerat enim Nicodemus teſtimonium, non Pyrrho, dudum ante mortuo, qui hic dicitur ſubſtantiam trium talentorum poſſediſſe, ſed Xenocli, penes quem erat filia e ſorore Nicodemi nata) ſed cohaerent cum *ἐκδοῦναι*. Pari modo verſu penult. *ᾧ* cohaeret, non cum proximo *μεμαρτύρηκεν*, ſed cum *ἐγγυῆσαι*.

24. *ἠξίωσαν*] num *ἠξίωσεν*. vt ad ſolum Nicodemum referatur. Pluralem ſi ſeruabimus, aiemus vna cum Nicodemo ſororem eius, huiusque ſororis filiam, et filiae maritum, Xenoclem, deſignari.

Digitized by Google

δέως ἂν πυθοίμην, ὅ, τι ποτ' οὖν[25] τὸ αἴτιον τοῦ μη- 3.
δὲν τούτων γεγενῆσθαι περὶ[26] τῆς ἐγγυητῆς (ὡς
μεμαρτύρηκεν οὗτος) γυναικός· καὶ πρὸς τούτοις, εἴ
τις ἄλλος ἐγγυητὴν ἔσχε τὴν τούτου ἀδελφὴν γυναῖ-
κα, ἢ τῶν[27] πρότερον χρησαμένων, πρὶν γνῶναι
τὸν ἡμέτερον θεῖον αὐτήν· ἢ ὅσοι ἐκείνου γιγνώσκον- 6.
τος ἐπλησίαζον αὐτῇ, ἢ ὅσοι ὕστερον ἐπλησίαζον τε-
τελευτηκότος ἐκείνου. δῆλον γάρ, ὅτι τὸν αὐτὸν τρό-
πον ὁ ἀδελφὸς αὐτὴν ἅπασι τοῖς πλησιάζουσιν ἐνδε-
δώκει[28]· περὶ ὧν εἰ δεήσειε καθ' ἕκαστον διελθεῖν,
οὐκ ἂν πάνυ μικρὸν ἔργον γένοιτο. ἐὰν μὲν οὖν ὑμεῖς 9.
κελεύητε, περὶ ἐνίων μνησθείην ἂν αὐτῶν· εἰ δέ τι-
σιν ὑμῶν ἀηδὲς ἀκούειν ἐστίν, ὥσπερ ἐμοὶ λέγειν τι[29]
περὶ τούτων, αὐτὰς[30] τὰς μαρτυρίας ὑμῖν παρέξο-
μαι τὰς μαρτυρηθείσας ἐν τῇ προτέρᾳ δίκῃ· ὧν
οὐδεμιᾶς ἐπισκήψασθαι ἠξίωσαν οὗτοι[31]. καίτοι ὅπου 12.

κοινὴν

25. ὅ, τι ποτ' οὖν] ſubaudi ἐστὶ vel ἦν. Taylor οὖν cum ἦν mutandum cenſebat.

26. περὶ bene ſi habet, accipi debet pro ὑπὲρ. in cauſa, vel ad emolumentum foeminae. Alias leg. ſit παρὰ, vel ὑπὲρ.

27. ἢ τῶν πρότερον] ſic recte dedit Stephanus, ſic correxit Scaliger quoque vitioſum Aldinae ἢ τὸν πρ.

28. ἐνδεδώκει] imo vero ἐξεδεδώκει, aut ἐκδέδωκε.

29. λέγειν τι περὶ τούτων] videatur τι delendum, vt e proximo π natum, et ὥσπερ καὶ ἐμοὶ legendum.

30. αὐτὰς] ſola, mera teſtimonia, omiſſa praefatione et expoſitione hiſtorica. Sic Cicero in cauſa Verrina, temporis excluſus anguſtiis, ſatis habuit teſtes producere.

Digitized by Google

κοινὴν αὐτὴν ὡμολογήκασιν εἶναι τοῦ βουλομένου[32] τὴν γυναῖκα, πῶς ἂν εἰκότως ἡ αὐτὴ[33] γυνὴ ἐγγυητὴ δόξειεν εἶναι; ἀλλὰ μὴν ὁπότε μὴ * ἐπεσκημμένοι[34] εἰσὶ ταῖς περὶ αὐτοῦ τούτου μαρτυρίαις, ὡμο-
15. λογηκότες εἰσὶ ταῦτα. ἀκούσαντες δὲ καὶ ὑμεῖς αὐτῶν τῶν μαρτυριῶν, γνώσεσθε ὡς οὗτός τε περιφανῶς τὰ ψευδῆ μεμαρτύρηκε, καὶ ὀρθῶς καὶ κατὰ τοὺς νόμους οἱ δικάσαντες τὴν δίκην ἔγνωσαν, τὴν κληρονομίαν μὴ προσήκειν τῇ μὴ ὀρθῶς γεγενημένῃ γυ-
18. ναικί. Ἀναγίνωσκε· σὺ δ' ἐπίλαβε[35] τὸ ὕδωρ.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ[36]. Ὡς μὲν[37] ἑταίρα ἦν τῷ βουλο-

31. οὗτοι] Nicodemus puta, ſoror eius, filia ſpuria Pyrrhi, et huius maritus, Xenocles.

32. τοῦ βουλομένου] ſubaudi αὐτῇ πλησιάζειν. vel αὐτῇ χρῆσθαι.

33. ἡ αὐτὴ] malim ἡ τοιαύτη.

34. ἐπεσκημμένοι] ſic dedi de meo, pro vulgari ἐσκημμ. ſimplici.

35. ἐπίλαβε] ſic correxi vitium vulgarium editionum ἐπίβαλε exhibentium. probante Tayloro quoque factum, et ad Lyſiam ſuum ablegante. Scaliger quoque pari modo vitium correxit. *inhibe*, *ſuſtine aquam clepſydrae*, *ne fluere pergat*. Feſtinatio procul dubio Stephano h. l. obfuit quominus vitium tolleret, quod aliis multis locis ſuſtulit, vt e. c. p. 45. 35. vbi etiam in Ald. eſt ἐπίβαλε, ſed recte Stephanus ἐπίλαβε dedit. Aequi facile et volentes ignoſcent. Tot mendis eluendis ne Hercules quidem literarius ſuffecerit. In tanta mendarum turba facile fiat, vt vigilantiam tuam non nihil fallat.

36. μαρτυρία] malim μαρτυρίαι. Sunt enim teſtimonia complura.

Digitized by Google

μένῳ, καὶ ἡ γυνὴ τοῦ ἡμετέρου θείου, ἣν οὗτος ἐγγυῆ-
σαι ἐκείνῳ μεμαρτύρηκεν, ὑπὸ τῶν ἄλλων οἰκείων
καὶ ὑπὸ τῶν γειτόνων τῶν ἐκείνου μεμαρτύρηται
πρὸς ὑμᾶς· οἱ μάχας, καὶ κώμους, καὶ ἀσέλγειαν 21.
πολλὴν, ὁπότε ἡ τούτου ἀδελφὴ εἴη παρ᾽ αὐτῷ, με-
μαρτυρήκασι γίνεσθαι περὶ αὐτῆς. καίτοι οὐ δήπου
γε ἐπὶ γαμετὰς γυναῖκας οὐδεὶς ἂν κωμάζειν τολ-
μήσειεν· οὐδὲ αἱ γαμεταὶ γυναῖκες ἔρχονται μετὰ
τῶν ἀνδρῶν ἐπὶ τὰ δεῖπνα, οὐδὲ συνδειπνεῖν ἀξιοῦσι 24.
μετὰ τῶν ἀλλοτρίων, καὶ ταῦτα μετὰ τῶν ἐπιτυ-
χόντων. ἀλλὰ μὴν τῷ γε μεμαρτυρηκότι [38] οὐδ᾽ ἐπι-
σκήψασθαι [39] οὗτοι ἠξίωσαν. καὶ ὡς ἀληθῆ λέγω,
ἀναγίνωσκε πάλιν αὐτοῖς τὴν μαρτυρίαν [40].

ΜΑΡ-

37. Poſt *ὡς μὲν* addi velim *οὖν*. quae particula tametſi apud Lyſiam quoque ſaepe numero ſimilibus in locis deſideratur, aio tamen eam, non oratorum ipſorum voluntate, ſed librariorum culpa deſiderari.

38. *τῷ γε μεμαρτυρηκότι οὐδ᾽ ἐπισκήψασθαι*] malim *τῶν γε μεμαρτυρηκότων οὐδενὶ οὐδ᾽ ἐπισκ.*

39. *οὐδ᾽ ἐπισκήψασθαι*] ne actionem quidem falſi dicti teſtimonii inſtituere, ne hac quidem exceptione vti, ne tentare quidem hoc ſubterfugium, nedum, vt teſtium quemquam falſitatis conuincerent.

40. *τὴν μαρτυρίαν*] Dubium eſt, vtrum teſtimonium Nicodemi deſignetur, aientis, ſororem ſuam Pyrrhi vxorem fuiſſe rite deſponſam atque nuptam, et filiam, ex ea natam, Pyrrhi eſſe legitimam; an teſtimonium confirmantium, ſororem Nicodemi ſcortum publicum fuiſſe. Sed de hoc quidem confirmat inſequens teſtimonium.

Digitized by Google

27. ΜΑΡΤΥΡΙΑ. Ἀνάγνωθι δὴ καὶ τὰς περὶ
τῶν πλησιασάντων αὐτῇ μαρτυρίας, ἵνα εἰδῶσιν,
ὅτι ἑταίρα τε ἦν τοῦ βουλομένου, καὶ ὅτι οὐδ᾽ ἐξ ἑνὸς
ἄλλου φαίνεται τεκοῦσα [41]. ἀναγίνωσκε αὐτοῖς.
30. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. Ὡς μὲν τοίνυν ἦν κοινὴ τῷ βου-
λομένῳ, ἣν οὗτος ἐγγυῆσαι τῷ ἡμετέρῳ θείῳ με-
μαρτύρηκε, μνημονεύειν χρὴ ὑφ᾽ ὅσων ὑμῖν μεμαρ-
τύρηται· καὶ ὅτι οὐδενὶ ἄλλῳ ἐγγυηθεῖσα, οὐδὲ συν-
οικήσασα φαίνεται. σκεψώμεθα δὲ καὶ ἐξ ὧν ἄν
33. τις ὑπονοήσειεν ἐγγύην γενέσθαι τοιαύτης γυναικὸς,
εἰ ἄρα καὶ τῷ ἡμετέρῳ θείῳ τοιοῦτόν τι συμβέβη-
κεν. ἤδη γάρ τινες νέοι ἄνθρωποι ἐπιθυμήσαντες
τοιούτων γυναικῶν, καὶ ἀκρατῶς ἔχοντες αὐτῶν,
ἐπείσθησαν ὑπ᾽ ἀνοίας εἰς * αὐτοὺς [42] τοιοῦτόν τι ἐξα-
μαρτεῖν. πόθεν οὖν ἄν τις σαφέστερον γνοίη περὶ τού-
36. των, ἢ ἔκ τε τῶν μαρτυριῶν τῶν τούτοις [43] μεμαρ-
τυρημένων ἐν τῇ προτέρᾳ δίκῃ, καὶ ἐκ τῶν εἰκότων
τῶν περὶ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα σκεψάμενος; ἐνθυμεῖ-

41. τεκοῦσα] vult dicere, neminem aliúm ex ea liberos legitime natos, vt ex vxore rite deſponſa, ſuſcepiſſe. Idem paulo poſt dicit his verbis οὐδενὶ ἄλλῳ ἐγγυηθεῖσα, οὐδὲ συνοικήσασα φαίνεται. Meretrix nemini, neque συνοικεῖ, neque τίκτει. Etiamſi pariat, tamen nemini parit. Nam liberi e ſcorto nati pro nullis habentur. patre carent. de triuio arrepti ſunt. οὐ τίκτει ἑταίρα, ἀλλὰ μόνη ἡ γαμετή.

42. εἰς αὐτοὺς] in ſemetipſos. Sic dedi de meo pro vulgari εἰς αὐτάς.

43. τούτοις] in horum gratiam, fauorem et commodum, Nicodemi puta et conſortium. ὑπὲρ τούτων

Digitized by Google

σθε δὲ τὴν ἀναίδειαν ὧν λέγουσιν. ὁ μὲν γὰρ ἐγγυᾷν μέλλων εἰς τὸν τριτάλαντον οἶκον (ὥς φησι) τὴν 39.
ἀδελφὴν, διαπραττόμενος τηνικαῦτα [44] ἕνα μάρτυρα παρεῖναι αὐτῷ Πυρετίδην * προσεποιήσατο [45]. καὶ τούτου ἐκμαρτυρίαν ἐπ᾽ ἐκείνῃ τῇ δίκῃ παρέσχον οὗτοι· ἣν Πυρετίδης οὐκ ἀναδέδεκται αὐτοῖς [46], οὐδὲ ὁμολο-

44. *τηνικαῦτα*] Adſcripſerat Taylor *τηλικαῦτα*. Sed falſus fuit. bene habet vulgata. Cohaeret *τηνικαῦτα* non cum proximo *διαπραττόμενος*, ſed cum remotiore *παρεῖναι*. magna vis ineſt huic particulae. adfuiſſe in tali tempore, quod tempus eſſet tanti momenti. Admodum improbabile eſt, actui, vnde pendet legitimitas et ius hereditatum prolis vniuerſae poſt naſcendae, non adhiberi niſi vnum teſtem; cui actui, qui ſapiunt, quam plurimos teſtes corrogant, et quo plures adhibent, hoc melius. Et ille ipſe teſtis non fecerat vltro, vt adeſſet, ſed malis artibus mercede et impoſtura Nicodemi perductus. id quod v. *διαπραττόμενος* ſubiicit, Denique teſtis ille commentitius non coram, non ore ſuo, teſtatus fuerat, ſed abſens, ſcripto, imo ne ſcripſerat quidem, ſed Nicodemus ſubiecerat.

45. *προσεποιήσατο*] ſic dedi de meo, pro vulgari *προεποιήσατο*. vitium hoc Stephanus rurſus feſtinans praeteruiderat, ipſe faſſus in praefatione ad hos oratores minores, operam Aeſchini et Lyſiae a ſe nauatam eſſe aliquanto diligentiorem, reliquis minus operae atque ſtudii impenſum. Taylor mecum facit, remittens ad p. 40. 29.

46. *οὐκ ἀναδέδεκται αὐτοῖς*] id eſt *ἀπ᾽ αὐτῶν* vel *παρ᾽ αὐτῶν*. recuſat ab ipſis ſibi imponi dedecus ſcripti huius teſtimonii falſi. negat a ſe ſcriptum eſſe, quod

Digitized by Google

42. ὁμολογεῖ [47] μαρτυρῆσαι, οὐδὲ εἰδέναι τούτων ἀληθὲς ὂν οὐδέν. μέγα δὲ τεκμήριον ὡς περιφανῶς ψευδῆ τὴν μαρτυρίαν οὗτοι παρέσχον ταύτην. ἴστε γὰρ πάντες ὡς, ὅταν μὲν ἐπὶ προδήλους πράξεις ἴωμεν, ἃς δεῖ μετὰ μαρτύρων [48] γενέσθαι, τοὺς οἰκειοτά-
40.1. τους, καὶ οἷς ἂν τυγχάνωμεν χρώμενοι μάλιστα, τούτους παραλαμβάνειν εἰώθαμεν ἐπὶ τὰς πράξεις τὰς τοιαύτας· τῶν δὲ ἀδήλων καὶ ἐξαίφνης γινομένων
3. τοὺς προστυχόντας ἕκαστοι μάρτυρας ποιούμεθα. καὶ ἐπὶ μὲν ταῖς μαρτυρίαις αὐταῖς [49], τοῖς παραγενομένοις

illi velut ab ipſo ſcriptum protuliſſent et in iudicio exhibuiſſent. ἀναδέχομαί σοι τοῦτο idem eſt, atque δέχομαι παρὰ σοῦ, ὃ σύ μοι δίδως. ſuſcipio id, quod tu mihi porrigis. patior humeris meis imponi ſarcinam, quam tu mihi iniunctum is. Alias facile ſit αὐτὸς corrigere. ne ipſe quidem Pyretides hoc teſtimonium ſuſcipit, h. e. pro ſuo agnoſcit. Sed bene habet vulgata.

47. ὁμολογεῖ] haec eſt lectio Aldinae a me reuocata, cui Stephanus ſuo marte ὡμολόγει ſuffecit, inductus vt videtur a proximo ἀναδέδεκται. Sed bene ſecum h. l. conſtare poſſunt praeteritum *ſuſcepit* et praeſens *confitetur*.

48. μαρτύρων] Ita dedi pro vulgari μαρτυρίων. quam ad lectionem H. Stephanus iſtaec in margine annotarat. [π. (id eſt πότερον) μαρτυριῶν, ἢ μαρτύρων] praetuli poſterius. prius indicabat, μαρτύριον, vnde μαρτυρίων manat, minus, quam μαρτυρία, vnde μαρτυριῶν, eſſe vſitatum. Verum ſchedae Brulart. quoque μαρτύρων, a μάρτυς, dabant. quod vtique eſt rectius.

49. μαρτυρίαις αὐταῖς, τοῖς παραγενομένοις αὐτοῖς, ὁποῖοι] ſic exaratum et interſtinctum circumfe-

μένοις αὐτοῖς, ὁποῖοί τινες ἂν ὦσι, τέτοις μάρτυσι χρῆσθαι ἀναγκαῖόν ἐςιν ἡμῖν· παρὰ δὲ τῶν ἀσθενέντων, ἢ τῶν ἀποδημεῖν μελλόντων, ὅτάν τις ἐκμαρτυρίαν ποιῆται, τὲς ἐπιεικεςάτες τῶν πολι- 6.
τῶν καὶ τὲς ἡμῖν[50] γνωριμωτάτες ἕκαςος ἡμῶν παρακαλεῖ μάλιςα· καὶ ὐδὲ μεθ' ἑνὸς, ὐδὲ μετὰ δυοῖν, ἀλλ' ὡς ἂν μετὰ πλείςων δυνώμεθα, τὰς ἐκμαρτυρίας πάντες ποιὲμεθα· ἵνα τῷ τε μαρτυρήσαντι[51] μὴ ἐξείη ὕςερον ἐξάρνῳ γενέσθαι τὴν μαρτυρίαν, ὑ- 9.
μεῖς τε πολλοῖς καὶ καλοῖς κἀγαθοῖς ταὐτὰ[53] μαρτυρῦ·

runt hunc locum libri vulgares. Mihi vero ſedes pronominum permutandae videntur, vt locus ſic procedat. *μαρτυρίαις, αὐτοῖς τοῖς παραγενομένοις αὐταῖς.* ſcil. *ταῖς ἀδήλοις πράξεσι*, factis, quae nemo euentura praeuidere potuit, *καὶ ταῖς ἐξαίφνης γεγενημέναις* et ſubitis. Pro *αὐταῖς* dant ſchedae Brulart. *ταύταις*, ſed male.

50. *ἡμῖν*] malim *ὑμῖν*. *vobis*, *iudices*, *notiſſimis atque probatiſſimis*. vulgata tamen quoque ſententiam dat haud alienam, neque contemnendam. *qui nobis maxime ſint familiares*.

51. *μαρτυρήσαντι* et *μαρτυρί[illegible]ν* hic vſurpauit Iſaeus pro *ἐκμαρτυρήσαντι* et *ἐκμαρτυρ[illegible]ν*. Non decet nos in vſu horum vocabulorum nimis ſeueros et acerbos eſſe.

52. *ταὐτὰ*] ſic dedi de meo, pro vulgari *ταῦτα*, quam pari modo correctam in ſchedis Brul. poſtmodum reperi, fidem iudices teſtimonio habent hoc promtiorem, quo plures teſtes idem *ταὐτὰ* confirmant vno velut ore.

53. *εἰς τὸ ἐργαςήριον τὸ ἡμέτερον*, *εἰς τὰ ἔργα*]

Digitized by Google

τυρῶσι πιϛεύοιτε μᾶλλον. Ξενοκλῆς τοίνυν Θήβαζε μὲν ἰὼν εἰς τὸ ἐργαϛήριον τὸ ἡμέτερον εἰς τὰ ἔργα, οὐχ

occurrunt h. l, dubia quaedam non facile expedienda. 1. vtrum iſta vocabula *εἰς τὸ ἐργαϛήριον τὸ ἡμέτερον* idem dicant, atque *εἰς τὰ ἔργα.* quod ſi eſt amputandum erit alterutrum, et forte prius, vt ſcholium poſterioris. 2. quid ſignificet *ἐργαϛήριον.* num praedium ruſticum, an tabernam metallicam. 3. ſi diuerſa ſunt *τὸ ἐργαϛήριον* et *τὰ ἔργα*, qui differant. 4. denique, quid negotii, aut peculii Athenienſibus in agro Thebano fuerit. *ἐργαϛήριον* et *ἔργα* ſi differunt, erit illud locus, vbi ſeu ager colitur, ſeu metalla fodiuntur, et hoc, *ἔργα* puta, erunt ſiue operae, homines operantes, ſiue opera eorum manibus elaborata. Sententia dictionis *εἰς τὰ ἔργα* tum erit, ad ſpectandum operas, et quid elaborarint. Atqui neque *ἐργαϛήριον* pro praedio ruſtico vſurpatur, ſed poſſit potius pro taberna metallica vſurpatum eſſe, vbi metalla humo egeſta excoquantur, cudantur. *Schmelzhütte*, *Hammerwerk*; neque erat ager Thebanus metallorum ferax, neque Thebani Athenienſibus amici, ſed infeſtiſſimi erant, vt haud videantur paſſuri fuiſſe Athenienſes peculii quicquam in Thebano agro poſſidere, ſiue villa eſſet, ſiue officina metallica. Ego equidem hoc e loco me non expedio. Caeterum colligit a minori ad maius, ad hunc modum. Ad rem minutam teſtandam, qui teſtes quam plurimos anxie conquiſiuit, in eaque ſollicitudinem atque diligentiam quam maximam demonſtrauit, eum credibile non eſt ſecordem et ſegnem in re gerenda ſummi momenti fuiſſe. Sed idem Xenocles, qui ita nauum et circumſpectum in operum et operarum inſpectione ſe geſſit, in quaerendo teſtimonio, e cuius auctoritate ſtatus ciuilis et

Digitized by Google

οὐχ ἡγήσατο δεῖν τοῖς ἀπὸ ταυτομάτου ἐκεῖ τυχοῦσι μάρτυσι χρῆσθαι περὶ τῆς ἐξαγωγῆς· ἀλλ' ἧκεν[55] 12. ἔχων ἔνθεν Διόφαντον τὸν Σφήττιον μεθ' ἑαυτοῦ. ὃς ἔλεγε[56] τὴν δίκην[57] ὑπὲρ τούτου· καὶ Δωρόθεον

τὸν

fortunae omnes liberorum ſuorum aptae eſſent, tumultuarie et perfunctorie eſt verſatus. Vnde ſuſpicio, non illa probabilis modo, ſed vel certiſſima quoque exſiſtit, illud teſtimonium commenticium eſſe.

54. περὶ τῆς ἐξαγωγῆς] εἰσαγωγῆς adſcripſit Scaliger, quo hilum non proficimus. Nihilo dilucidius ſubiecit, quam quod in vulgata eſt, et vereor, ne deterius quoque ſubiecerit. ἐξαγωγὴν in foro noui vſurpatam, minus εἰσαγωγὴν. Videtur haec cauſa fuiſſe. Mancipia Xenocles in illud praedium, ſeu in illam officinam immiſerat, vt qui contenderet Pyrrhi heres nomine vxoris ſuae eſſe. Actor, qui negaret Xenoclem heredem Pyrrhi, ſed ſe contenderet eſſe, mancipia Xenoclis inde vi manuque deduxerat. Haec eſt ἐξαγωγὴ. Huius violentiae contra ſe vſurpatae teſtes adduxerat Xenocles. Aut ſi mauis ἐξαγωγὴν accipere de exportatione, ſeu annonarum, ſeu metallorum, adduxerat Xenocles ſecum Athenis Thebas teſtes, teſtaturos, ab actore exportatas fuiſſe ſeu annonas e praedio, ſeu metalla ex officina, quae non ipſius, actoris, ſed ſua, Xenoclis, eſſet.

55. ἧκεν] Thebas puta. ἔνθεν] hinc, Athenis nempe.

56. ἔλεγε] Taylor ἔλαχε ſuadebat. Ego vero vulgatam tuebor. Diophantus Nicodemi aduocatus fuerat, eiusque cauſam oratione defenderat.

57. τὴν δίκην] ſed quamnam? illamne περὶ τῆς ἐξαγωγῆς de mancipiorum Xenoclis ex agro, qui Pyrrhi quondam fuiſſet, deductione, an hanc περὶ τοῦ

τὸν Ἐλευσίνιον, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Φιλοχάρη, καὶ ἄλλους πολλοὺς μάρτυρας, παρακεκληκὼς ἐνθένδε, σαδίους εὐθὺς[58] τριακοσίους ἐκεῖσε. περὶ δὲ τῆς ἐγγύης[59] τῆς τήθης τῶν παίδων τῶν ἑαυτοῦ ἐν τῷ ἄστει[60] ἐκμαρτυρίαν (ὥς φησι) ποιούμενος, τῶν μὲν

κλήρου, qua contendebat Xenocles, vxorem ſuam Pyrrhi filiam legitimam, eoque heredem bonorum eius eſſe. Si prius eſt, tum illa de ſeruorum deiectione actio acceſſio quaedam fuit cauſae primariae de hereditate Pyrrhi.

58. εὐθὺς bene ſi habet, quod aio, ſignificat *planiſſime*, vel, vt vulgo vſurpant *plene*, *rotunde*, *exacte*, *praeciſe. volle* 300 *ſtadia.*

59. ἐγγύης] id eſt ἐγγυήσεως. circa deſponſionem eius foeminae, vel circa ritum illum, quo legitimi matrimonii ergo deſponſa fuit futuro marito illa mulier, quae liberorum ſuorum auia eſt, ſeu vxoris ſuae mater.

60. ἐν τῷ ἄστει] Abſurditatis demonſtrandae ergo hoc addit. Praeſentes in vrbe adducimus ipſos ad iudices, vt coram ipſis ore ſuo teſtentur. ἐκμαρτυρίας autem exhibemus paene ſolummodo ab vrbe abſentium, rarius eorum, qui, cum ſint in vrbe, tamen aut aegri decumbant, vt ſurgere nequeant, aut in procinctu ſint itineris longinqui, dilationem haud ferentis. Atqui Pyretides, cuius exhibitum fuerat teſtimonium, ſed illud ſubiectum, neque ab vrbe abſuerat, neque aegrotauerat, neque ſe ad profectionem comparauerat. Cur igitur eius exteſtimonium proferebant? Rurſus, exteſtimonium ſi eſſet exhibendum, neceſſe erat, vt eius conſignationi teſtes intereſſent, et quam plurimi, et viri ſpectatae fidei, et inprimis familiares atque neceſſarii, qui iudicibus auctores eſſent, cum ex-

Digitized by Google

*μὲν οἰκείων οὐδένα τῶν ἑαυτοῦ παρακεκληκὼς φαίνε-
ται, Διονύσιον δὲ Ἐρχιέα, καὶ Ἀριστόλοχον τὸν Αἰ-
θαλίδην. μετὰ δυοῖν τούτοιν*[61] *ἐν τῷ ἄστει αὐτὸν*[62] 18.
*τὴν ἐκμαρτυρίαν ποιήσασθαι φασὶν οὗτοι. τοιαῦτα
μὲν τὰ τούτων· οἷς οὐδ' ἂν περὶ οτουοῦν πιστεύσειεν
ἄλλος οὐδείς. ἴσως γὰρ ἦν νὴ Δία πάρεργον καὶ φαῦ-
λον, περὶ οὗ τὴν ἐκμαρτυρίαν παρὰ τοῦ Πυρετίδου
φασὶ ποιήσασθαι οὗτοι. ὥστε οὐδὲν θαυμαστὸν ὀλι-* 21.
γωρηθῆναι ἦν[63] *τὸ πρᾶγμα. καὶ πῶς; ᾧ γε περὶ*[64]

αὐτοῦ

teſtimonium conſcriberetur in gratiam exhibentis, ſe interfuiſſe; et illum, cuius nomine illud exteſtimonium prrhiberetur, illa reuera ſcripſiſſe, aut ſcriben da iuſſiſſe, quae in illo exteſtimonio ſcripta eſſent; ne qua fraus interueniret in eiusmodi cauſis, in quibus absque illa praecautione facillimum cuique fuiſſet, quicquid vellet, comminiſci et ſubiicere. ſed horum nihil fecerat Xenocles.

61. *μετὰ δυοῖν τούτοιν*] poſt *δυοῖν* addi velim *γάρ*.

62. *αὐτὸν* ſic dedi pro vulgari *αὐτοῦ*. In ſchedis Brul. ſic annotatum ad h. l. reperi [*ἴσ. αὐτῷ.* imo *αὐτόν.*] vnde veniatur in ſuſpicionem, non vnius, ſed duorum pluriumue eſſe coniecturas, in ſchedis illis relatas, quas Brulartianas vſurpare ſoleo.

63. *ὀλιγωρηθῆναι ἦν*] ſchedae Brul. delent *ἦν*. ego nil cauſae video, cur id fiat. Solummodo tranſpoſitum eſt. Si quid mutandum ſit, quod nego eſſe, commodius vtique ſit ita legi, *θαυμαστὸν ἦν, ὀλιγωρηθῆναι τὸ πρᾶγμα.*

64. *καὶ πῶς; ᾧ γε περὶ*] ſic dedi de meo, pro vulgari *καὶ πῶς ὥστε περὶ*. vbi Stephanus in margine ſignificauerat ſibi videri leg. eſſe *καὶ πῶς ὅτε περὶ*.

Digitized by Google

αὐτοῦ τούτου ὁ ἀγὼν ἦν ὁ τῶν ψευδομαρτυριῶν, ὃν
Ξενοκλῆς ἔφευγεν, ἢ ἐξ ἑταίρας, ἢ ἐξ ἐγγυητῆς,
τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα εἶναι. εἶτα ἐπὶ ταύτην ἂν τὴν
24. μαρτυρίαν, εἰ ἦν ἀληθὴς, οὐκ ἂν ἅπαντας τοὺς οἰ-
κείους τοὺς ἑαυτοῦ παρακαλεῖν ἐκεῖνος ἠξίωσεν; ναὶ
μὰ Δία, ὡς ἔγωγε ᾤμην, εἴγε ἦν ἀληθὲς τὸ
πρᾶγμα. οὐ τοίνυν φαίνεται[65]. ἀλλ' ὁ μὲν Ξενοκλῆς
πρὸς τοὺς ἐπιτυχόντας δύο ἐκμαρτυρησάμενος[66]
27. τὴν μαρτυρίαν ταύτην ἦν[67]· Νικόδημος δὲ οὗτος
ἕνα μόνον μάρτυρα παρακαλέσας μεθ' ἑαυτοῦ, τῷ
τὸν τριτάλαντον οἶκον κεκτημένῳ ἐγγυῆσαι φησὶ
τὴν ἀδελφήν. καὶ οὗτος μὲν τὸν Πυρετίδην μόνον,
οὐχ[68] ὁμολογοῦντα, προσεποιήσατο μετ' αὐτοῦ
παρα-

65. *φαίνεται*] ſcil. τοὺς οἰκείους παρακεκληκὼς, aut τοῦτο πεποιηκὼς

66. *ἐκμαρτυρησάμενος τ. μ.*] Sententia eſt. non multos, non neceſſarios, non familiares, non claros viros, ſed ignotos et obſcuros, et fortuito ſibi oblatos, eosque non multos, ſed duos ſolummodo, ſecum adduxit, vt ait, ad Pyretidem, cum ad illum adiret, teſtimonium literis conſignatum ab eo exacturus.

67. *ἦν* videtur amputandum, vt perperam e fine vocabuli proximi *ταύτην* iteratum. Pendet ille nominatiuus *ἐκμαρτυρησάμενος* e. v. *φαίνεται*.

68. *μόνον οὐχ ὁμολογοῦντα*] Ne duo iſta vocabula *μόνον* et *οὐχ* ab incauto lectore in vnum longe notiſſimum *μονονοὐχ tantum non* contraherentur, eoque loci ſententia perturbaretur, ideo commate interponendo ea diſpeſcui. *Solum*, et *non confitentem*. Non ſolum ait Nicodemus Pyretidem vnum ſolum, non plures, a

Digitized by Google

παραγενέσθαι· ὑπὸ δὲ τοῦ ἐγγυήσασθαι μέλλον- 30.
τος τὴν τοιαύτην, Λυσιμένης καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ,
Χαίρων καὶ Πυλάδης, φασὶ παρακληθέντες ἐγγύῃ
παραγενέσθαι, καὶ ταῦτα, θεῖοι ὄντες τῷ ἐγγυω-
μένῳ. ὑμέτερον οὖν ἔργον σκέψασθαι νῦν, εἰ δοκεῖ
πιστὸν εἶναι τὸ πρᾶγμα. ἐγὼ μὲν γὰρ νομίζω, ἐκ 33.
τῶν εἰκότων σκοπούμενος, πολὺ ἂν μᾶλλον τὸν Πύῤ-
ῥον πάντας ἂν τοὺς οἰκείους βούλεσθαι λεληθέναι, εἴ
τι παρεσκευάζετο [69] ὁμολογεῖν ἢ πράττειν ἀνάξιον
τῶν αὐτοῦ, ἢ παρακαλέσαι μάρτυρας τοὺς θείους
τοὺς ἑαυτοῦ ἐπὶ ἁμάρτημα τηλικοῦτον. ἔτι δὲ καὶ πε- 36.
ρὶ ἐκείνου θαυμάζω, εἰ μηδεμίαν προῖκα μήθ᾽ ὁ δι-
δοὺς, μήθ᾽ ὁ λαμβάνων διωμολογήσαντο ἕξειν ἐπὶ τῇ
γυναικί. τοῦτο μὲν γὰρ, εἴ τινα ἐδίδου, εἰκὸς ἦν καὶ
τὴν δοθεῖσαν ὑπὸ τῶν παραγενέσθαι φασκόντων
μαρτυρεῖσθαι· τοῦτο δ᾽, εἰ δι᾽ ἐπιθυμίαν τὴν ἐγ- 39.
γύην [70] ὁ θεῖος ἡμῶν [70b]. ἐποιεῖτο τῆς τοιαύτης γυ-
ναικὸς, δῆλον ὅτι [71] κἂν ἀργύριον πολλῷ μᾶλλον [72]
ὁ ἐγ-

ſe ad hunc actum inuitatum eſſe, eique interfuiſſe, ſed etiam Pyretides negat vnquam id factum eſſe.

69. παρεσκευάζετο] ſic correxit Stephanus vitium Aldinae παρασκ.

70. poſt ἐγγύην videtur ἄπροικον deeſſe.

70 b. ἡμῶν] ſic dedi de meo, ſchedas Brul. ſuffragantes nactus, pro vulgari ὑμῶν.

71. δῆλον ὅτι] diſtraxi in duo vocabula, quod in vulgaribus in vnum voc. δηλονότι coaluit.

72. μᾶλλον ἢ ὁ ἐγγυῶν] ſecundum horum vocabulorum delendum cenſent Stephanus et ſchedae Brul. et recte quidem. Aut alias ἢ cum τι erit mutandum.

Digitized by Google

ὁ ἐγγυῶν διωμολογήσατο ἔχειν αὐτὸν[73] ἐπὶ τῇ γυναικὶ, ἵνα μὴ ἐπ᾽ ἐκείνῳ γένοιτο ῥᾳδίως ἀπαλ-
42. λάττεσθαι, ὁπότε βούλοιτο, τῆς γυναικός· καὶ μάρτυράς γε πολλῷ πλείους[74] τὸν ἐγγυῶντα παρακαλεῖν[75], ἢ τὸν ἐγγυώμενον τὴν τοιαύτην. οὐδεὶς γὰρ ὑμῶν ἀγνοεῖ, ὅτι ὁ λόγος[76] οὐ διαμένειν εἴωθε τῶν

in πολλῷ μᾶλλον ſubauditur, quam ſi dotem ingentem accepiſſet Pyrrhus, aut Nicodemus dediſſet. Aut ſi ἢ ſeruamus, leg. erit μᾶλλον ὁ ἐγγυῶν, ἢ ὁ ἐγγυώμενος, διωμολογήσατο. multo magis deſpondens mulierem, quam is, cui ea deſponderetur, operam dediſſet, vt adipiſceretur confeſſionem ſponſi de data et accepta dote.

73. αὐτὸν] Pyrrhum puta. Qui dotem accepit ea conditione, vt eam mulierem, cuius illa dos eſt, pro vxore legitima, et matre familias habeat, conuenienter tractet, omnibusque iuribus matris familias vti frui patiatur, is ἔχειν, προῖκα ἐπὶ γυναικὶ dicitur.

74. πλείους ἢ τὸν] rurſus delent ἢ ſchedae Brulart. me et hoc probante.

75. παρακαλεῖν] H. Stephanus aut παρεκάλεσεν leg. eſſe coniecit, aut παρακαλεῖν ἔδει. Ego vero neutro arbitror opus eſſe, cum δῆλον a communi poſſit tacite repeti. Foret tamen vtique planior locus, ſi ſic legeretur πολλῷ πλείους εἰκὸς ἦν τὸν ἐγγνῶντα παρακαλεῖν.

76. ὁ λόγος] ſchedae Brul. ſubiiciunt ὁ γάμος. Ego malim ὁ τρόπος. mores talium, ſiue amantium, qui meretrices matrimonio duxerint, ſiue mulierum, quae ex quaeſtu meretricio factae fuerint honeſtae matronae. Neutrius partis mores manent iidem poſt contractum coniugium, atque fuerunt ante nuptias. Et

θε τῶν τοιούτων. ὁ μὲν τοίνυν ἐγγυῆσαι Φάσκων με-
τὰ ἑνὸς μάρτυρος, καὶ ἄνευ ὁμολογίας προικὸς,
εἰς τὸν τριτάλαντον οἶκον ἐγγυῆσαι Φησὶ τὴν ἀδελ 41.1.
Φήν. οἱ δὲ θεῖοι τῷ ἀδελΦιδῷ ἄπροικον τὴν τοιαύ-
την ἐγγυωμένῳ μεμαρτυρήκασι παραγενέσθαι. καὶ
οἱ αὐτοὶ θεῖοι οὗτοι ἐν τῇ δεκάτῃ τῆς θυγατρὸς ἀπο- 3.
Φανθείσης εἶναι [77] ὑπὸ τοῦ ἀδελΦιδοῦ κληθέντες με-
μαρτυρήκασι παραγενέσθαι. ἐΦ᾽ ᾧ δὴ [78] καὶ δει-
νῶς ἀγανακτῶ, ὅτι ὁ μὲν ἀνὴρ [79] λαγχάνων ὑπὲρ

τῆς

maritorum refrigeſcit amor, reſipiſcunt, redeunt ad ſe velut e crapula, mentem ſanam recuperant, et intelligere incipiunt, quantam ipſi ſibi maculam impoſuerint, quam ſecurim cruri ſuo impegerint; et rurſus eiusmodi mulieres deſinunt viris blandiri, imperioſae, contumaces fiunt et proteruae, vt ſecurae iurium ſuorum. Eiusmodi impudicae mulieres quos adoleſcentes exquiſitis lenociniis irretiiſſent, eos, nodo coniugali conſtrictos vbi tenent, indignis modis accipiunt, odio, importunitate, contemptu, impoſturis, iniuriis omnis generis excruciant. Aut alias λόγος, ſi bene habet, accipi debet h. l. pro διάνοια, λογισμὸς, et τρόπος. mens antiqua ipſis non manet. vel λόγος eſt *valor*, *pretium*, *dignitas*, *exiſtimatio*.

77. εἶναι in codice Tophanis expunctum fuiſſe teſtatur Taylor in ſchedis. Sed bene habet, ſeruarique debet. τῆς θυγατρὸς ἀποΦανθείσης εἶναι idem eſt, atque ſi planius et incomtius dixiſſet τῆς κόρης, περὶ ἧς ἀπεΦαίνετο, ὅτι Πύῤῥου θυγάτηρ ἐστὶ.

78. δὴ] malim δὲ.

79. ἀνὴρ] maritus mulieris, de hereditate, velut paterna, mecum contendentis.

Digitized by Google

τῆς γυναικὸς τῆς αὐτοῦ τοῦ κλήρου τοῦ πατρῴου[80], Φίλην ὄνομα εἶναι ἐγράψατο τῇ γυναικί· οἱ δὲ τοῦ Πύῤῥου θεῖοι ἐν τῇ δεκάτῃ φάσκοντες παραγενέσθαι, τὸ τῆς τήθης[81] ὄνομα Κλειταρέτην τὸν πατέρα ἐμαρτύρησαν θέσθαι αὐτῇ. θαυμάζω οὖν εἰ ὁ ἀνὴρ ὁ συνοικῶν πλείω ἢ ὀκτὼ ἔτη ἤδη, μὴ ᾔδει τοὔνομα τῆς ἑαυτοῦ γυναικός. εἶτα οὐδὲ παρὰ τῶν αὐτῶν[81 b.] μαρτύρων πρότερον ἐδυνήθη πυθέσθαι· οὐδ᾽ ἡ μήτηρ τῆς γυναικὸς τὸ τῆς θυγατρὸς ὄνομα τῆς αὐτῆς ἐν χρόνῳ τοσούτῳ ἔφρασεν αὐτῷ, οὐδ᾽ ὁ θεῖος αὐτὸς[82] Νικόδημος, ἀλλ᾽ ἀντὶ τοῦ τῆς τήθης ὀνόματος (εἴ τις ᾔδει τοῦθ᾽ ὑπὸ τοῦ πατρὸς κείμενον[83]) ταύτην Φίλην ὁ ἀνὴρ ὄνομα ἐπεγράψατο[84] εἶναι αὐτῇ· καὶ ταῦτα, λαγχάνων αὐτῇ[85] τοῦ κλήρου τοῦ πατρῴου. τίνος ἕνεκα, ἢ ἵνα καὶ τοῦ τῆς τήθης ὀνό-

80. *τοῦ πατρῴου*] hereditatis, quam vxor ſua a patre ſuo praetenſo, Pyrrho, contenderet ad ſe deuolutam.

81. *τήθης*] auiae paternae, matris puta Pyrrhi.

81 b. *αὐτῶν*] malim *αὐτοῦ*. *ſuis teſtibus.*

82. *αὐτὸς*] malim *αὐτῆς*. auunculus eius, mulieris puta, quae ſe Pyrrhi filiam ferret.

83. *κείμενον*] id eſt *ἐπιτεθειμένον*, impoſitum. Pro proximo *ταύτην* malim *αὐτῇ* legi, et ſic diſtingui *κείμενον αὐτῇ) Φίλην ὁ ἀνήρ.* Nam alias conſtructio erit admodum impedita.

84. *ἐπεγράψατο*] paulo ante vſurpauerat ſimplex *ἐγράψατο*, quod etiam melius videtur conuenire, aut etiam *ἀπεγρ.*

85. *αὐτῇ*] id eſt *ὑπὲρ αὐτῆς*, vt modo dixerat, pro vxore, loco et nomine et ad commodum eius.

Digitized by Google

ματος τȣ̃ ὑπὸ τȣ̃ πατρὸς τεθέντος ἄκληρον ὁ ἀνὴρ κατασήσειεν εἶναι τὴν αὑτȣ̃ γυναῖκα; ἆρά γε ȣ̓χὶ δῆλον, ὦ ἄνδρες, ὅτι ἃ πάλαι ȣ̃τοι μαρτυρȣ̃σι γενέσθαι, πολλῷ πλέον [86] τῆς λήξεως τȣ̃ κλήρȣ σύγκειται αὐτοῖς; ȣ̓ γὰρ ἄν ποτε οἱ μὲν εἰς τὴν δεκάτην (ὥς φασι) κληθέντες τῆς τȣ̃ Πύῤῥȣ θυγατρὸς, ἀδελφιδῆς δὲ τȣ́τȣ, ἐξ ἐκείνης τῆς ἡμέρας, ἥτις ἦν ποτε, ἀκριβῶς εἰς τὸ δικασήριον ἧκον μεμνημένοι, ὅτι Κλειταρέτην ὁ πατὴρ ἐν τῇ δεκάτῃ ὠνόμαζεν· οἱ δ' οἰκειότατοι τῶν ἁπάντων, ὁ πατὴρ καὶ ὁ θεῖος καὶ ἡ μήτηρ, ȣ̓κ ἂν ᾔδει [87] τὸ ὄνομα τῆς θυγατρὸς (ὥς φησι) τῆς αὑτȣ̃. πολύ γε μάλισ' ἂν [88], εἰ ἦν ἀληθὲς τὸ πρᾶγμα. ἀλλὰ περὶ μὲν τȣ́-

των

86. πολλῷ πλέον τῆς λήξεως] De poſtremo vocabulo admonet Stephanus in margine, ita ſe emendaſſe vetuſtum Aldinae vitium, λέξεως. Secundum vocabulum, πλέον puta, huc nil pertinet, ſed ad verſum 27. deducendum eſt, vt ibi (annot. n. 93.) demonſtrabo, eique ſufficiendum ὕςερον. vt ſit πολλῷ [ſcil. χρόνῳ] ὕςερον τῆς λήξεως. multo tempore poſt ſuſceptam demum huius cauſae actionem ab his excogitata et inter ſe comparata eſſe. *daſs ſie das alles erſt lange nach anhängig gemachter Klage ſich erſonnen, mit einander abgekartet, und verabredet haben.*

87. ȣ̓κ ἂν ᾔδει — τῆς αὑτȣ̃] verba haec, ſi ſic, vt proſtant, ſeruabimus atque tuebimur, redibunt ad ſolum patrem. Malim tamen ᾔδεσαν — τῆς αὑτῶν. vt vna ad matrem quoque referatur. quo oratio cum planior, tum etiam fortior atque grauior fiet.

88. πολύγε μάλιςʼ ἂν] ſubaudi ᾔδεσαν ȣ̃τοι τȣ̃νομα τῆς ἑαυτῶν θυγατρός.

Digitized by Google

των καὶ ὕστερον ἐγχωρήσει εἰπεῖν. Περὶ δὲ τῆς τούτου μαρτυρίας [89] οὐ χαλεπὸν καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν νόμων ἐστὶ γνῶναι, ὅτι φαίνεται περιφανῶς τὰ ψευδῆ με-
24. μαρτυρηκὼς οὗτος. ὅπου γὰρ, ἐάν τίς τι ἀτίμητον δῷ [90],

89. *μαρτυρίας*] teſtimonium illud ſignificatur, quo Nicodemus affirmauerat, ſororem ſuam Pyrrho fuiſſe rite deſponſam, ab eoque in loco legitimae matris familias habitam.

90. *ἀτίμητον δῷ*] ſi quis alicui, mulierem quandam domum ſuam matrimonii ergo ducenti, donum aliquod det gratuitum, [hoc enim eſt *τὸ ἀτίμητον*] non in dotis loco habendum, et cui aequiualentem aliquam portionem bonorum mariti in tabulis deſponſalibus haud curet mulieri oppigneratam quaſi ſcribi, [hoc enim eſt *τιμᾶσθαι*] eiusmodi donum dicitur *non aeſtimatum*, aut *non compenſatum. Wenn einer einem andern, welcher eine jenen angehende Weibsperſon heurathet, aus Sache und zu Liebe dieſer Weibsperſon, etwas an baren Gelde, Effecten, oder liegenden Gründen ſchenket, das er ihm nicht als ausgezahltes Heurathsguth anrechnet, noch auch dafür eine Weerga, wie man es im Holländiſchen nennet, das iſt, ein Aequivalent an dem Vermögen des Mannes, der Frau ausbedingt, und niederſchreiben läſſet, zur Sicherheit der Frau wegen ihres Eingebrachten, darauf ſie treten, und deſſen ſie ſich anmaaſſen kann, wenn etwa der Mann mit Tode abgegangen, oder in Verfall der Nahrung gerathen, und hiemit ihr Eingebrachtes ins Gedränge gekommen ſeyn ſollte; ein ſolches Geſchenk kann, den Rechten nach, der Schenkende hernachmals von dem Beſchenkten unter keinerley Vorwande oder Anſpruche wieder zurück ſodern.* Colligit ſic. Si quis hoc modo datum quid per leges repetere non poteſt, (et non poſſe conſtat) multo minus do

ἕνεκα τοῦ * γάμου [91], ἐὰν ἀπολίπῃ ἡ γυνὴ τὸν ἄνδρα, ἢ ἐὰν ὁ ἀνὴρ ἐκπέμψῃ τὴν γυναῖκα, οὐκ ἔξεστι πράξασθαι τῷ δόντι, ὃ μὴ προικὶ τιμήσας ἔδωκεν, ἥπου, ὅστις γέ φησιν ἄνευ ὁμολογίας προικὸς τὴν ἀδελφὴν ἐγγυῆσαι, περιφανῶς ἀναίσχυντος [92] 27.
ὢν ἐλέγχεται. τί γὰρ ἔμελλεν [93] εἶναι αὐτῷ τῆς ἐγ-

γύης

tem repetere poterit eam, quae in tabulis contractus matrimonialis expreſſis verbis ſtipulata non fuerit, vt a deſpondente data, et a deſponſo accepta. Quod ſi ergo reuera Pyrrho deſponſa fuiſſet Nicodemi ſoror, conſtat, operam daturum fuiſſe Nicodemum, etiamſi dotem ſorori nullam addidiſſet, vt tamen in tabulis ſponſalibus mentio dotis tanquam datae fieret. Atqui negat Nicodemus, neque dotem datam, neque tabulas eiusmodi ſcriptas eſſe, in quibus mulieri de reddenda dote caueretur. Ergo probabile, quid? quod plusquam probabile, et prorſus neceſſarium eſt, Pyrrho nunquam deſponſam fuiſſe Nicodemi ſororem, neque in manus ei conueniſſe. Fieri enim nequit, vt Nicodemus in re tam graui, vnde aut detrimenta aut commoda ingentia ad ſe redirent, tanta ſecordia vteretur.

91. ἕνεκα τοῦ γάμου] ſic de meo dedi, pro vulgari ἕνεκα τοῦ νόμου.

92. ἀναίσχυντος] Eſt enim impudentiae, rebus ipſis et factis prodere, tametſi verbis diſſimules, te credere, iudicibus tantam ineſſe tarditatem atque coecitatem mentis, vt aienti ſolummodo, neque comprobanti, facile credant ea, quae nullus alius ſanae mentis homo credat.

93. τὶ γὰρ ἔμελλεν αὐτῷ εἶναι τῆς ἐγγύης] Pro tertio vocabulo ſubiicit margo Stephanicae ἔμελεν. quod vitium loci magis indicat, quam ſanat. Recte

Digitized by Google

γύης, εἰ ἐπὶ τῷ ἐγγυησαμένῳ[94] ἐκπέμψαι ὁπότε βούλοιτο τὴν γυναῖκα; ἣν δ' ἂν ἐπ' ἐκείνῳ, ὦ ἄνδρες, δηλονότι, εἰ μηδεμίαν προῖκα διωμολογήσατο ἕξειν ἐπ' αὐτῇ. εἶτ' ἐπὶ τούτοις ἂν Νικόδημος ἐνεγγύησε τῷ ἡμετέρῳ θείῳ τὴν ἀδελφήν; καὶ ταῦτα, εἰδὼς τὸν ἅπαντα χρόνον ἄτοκον οὖσαν[95] αὐτήν, καὶ τῆς

C 4 ὁμο-

vtique habet ἔμελλεν, verum addendum ei eſt πλέον, quod e verſu 16. tollendum, et huc deducendum eſſe, iam ibi admonui. (v. annot. n. 86.) *Quid enim profuiſſet ipſi ſponſionem nuptialem curare faciendam?* ſi commiſiſſet, vt in eius, cui deſpondiſſet ſororem, poteſtate arbitrio eſſet, vxorem quandocunque vellet, domo rurſus expellere; quod fuiſſet futurum, ſi nil curaſſet de dote ſibi caueri. Erit itaque locus hic ita leg. τί γὰρ ἔμελλεν αὐτῷ πλέον εἶναι.

94. εἰ ἐπὶ τῷ ἐγγυησαμένῳ] H. Stephanus poſt εἰ addi vult εἴη. Scaliger addi vult ἦν poſt ἐγγυησαμένῳ. Rectius vtique addetur ἦν, quam εἴη, ſiue poſt datiuum hunc, vt voluit Scaliger, addatur, ſiue poſt γυναῖκα, quod ideo mihi habetur probabilius, quia facile fieri potuit, vt ἦν cum eodem vocabulo concurrens in calce periodi prioris, et capite inſequentis, a ſupino librario ſemel praeteruideretur.

95. τὸν ἅπαντα χρόνον ἄτοκον οὖσαν] qui Nicodemus ſciret, ſororem ſuam ſterilem eſſe. Poterat autem hoc noſſe. Nam quae mulier e congreſſibus cum tot viris, quibus conſueuiſſet, tamen grauida facta non abiſſet, credibile non erat, vt ea e Pyrrho pareret. Ergo ſine prole deceſſura videbatur eſſe. Quod ſi fieret ante Pyrrhi deceſſum, verendum Nicodemo erat, ne ſibi periſſet quicquid dotis nomine ſorori addidiſſet, niſi curaret, vt in tabulis contractus coniugalis expreſſis verbis de dote ſibi reddenda caueretur.

Digitized by Google

ὁμολογηθείσης προικὸς ἐκ τῶν νόμων γινομένης εἰς
αὐτὸν[96], εἴ τι ἔπαθεν ἡ γυνὴ πρὶν γενέσθαι παῖ-
δας αὐτῇ; ἆρ᾽ οὖν δοκεῖ τῳ[97] ὑμῶν ὀλιγώρως οὕτως 33.
ἔχειν χρημάτων Νικόδημος, ὥστε παραλιπεῖν ἄν
τι τῶν τοιούτων; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐ νομίζω. εἶτα παρὰ
τούτου ὁ ἡμέτερος θεῖος ἠξίωσεν ἂν ἐγγυήσασθαι τὴν
ἀδελφὴν, ὃς αὐτὸς ξενίας φεύγων ὑπὸ ἑνὸς τῶν
φρατόρων, * ὧν φησιν αὐτοῦ εἶναι[98], παρὰ τέττα- 36.
ρας ψήφους μετέσχε τῆς πόλεως; καὶ ὡς ἀληθῆ
λέγω, ἀναγίνωσκε τὴν μαρτυρίαν. ΜΑΡΤΥ-
ΡΙΑ. Οὗτος τοίνυν τῷ ἡμετέρῳ θείῳ ἄπροικον τὴν
ἀδελφὴν τὴν ἑαυτοῦ μεμαρτύρηκεν ἐγγυῆσαι. καὶ
ταῦτα,

96. *εἰς αὐτὸν*] et dote *illi* obtingente, Nicodemo puta, et ad eundem redeunte, qui dotem dediſſet, non autem penes maritum manente, ſi mulier ante maritum ſine prole viuis excederet.

97. *δοκεῖ τῳ*] *πρ. γρ. δοκείτω ὑμῶν. Ἀλλὰ λέγει καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς Δοκεῖ ἂν ὑμῖν οὕτως ὀλ. ἔχειν χρ.* H. STEPHANVS, ſic admonens vitioſam Atdinae lectionem *δοκείτω* a ſe correctam, h. e. vnum vocabulum male coalitum in duo recte diſtractum eſſe. *τῳ* hic eſt encliticum, et *τινι* ſignificat. de quo paene pudet admonere. tam eſt tralaticium.

98. *ὧν φησιν αὐτοῦ εἶναι*] id eſt *οὓς ἑαυτοῦ φράτορας εἶναι φησὶν*. Ita marte meo dedi, pro *ὃν φ* — quod eſt in vulgatis. Fuit aliquando cum ſuſpicarer, ſi *ὃν* e vulgatis ſeruaretur, addendum eſſe *ἐχθρὸν* ſiue poſt *ὃν*, ſiue poſt *φησὶν*, ſiue poſt *αὐτοῦ*. Sed praetuli alteram rationem, pro *ὃν* ſufficientem *ὧν*, praeſertim cum Taylor teſtaretur, *ὧν* ſe in Tophanis quoque libro reperiſſe correctum.

Digitized by Google

39. ταῦτα, τῆς προικὸς εἰς αὐτὸν γινομένης, εἴ τι ἔπα-
θεν ἡ γυνὴ πρὶν γενέσθαι παῖδας αὐτῇ. Λάβε δὴ
καὶ ἀνάγνωθι τοὺς νόμους τουσδὶ αὐτοῖς. ΝΟΜΟΙ[99].
Δοκεῖ ἂν ὑμῖν οὕτως ὀλιγώρως ἔχειν χρημάτων Νι-
κόδημος, ὥστε, εἰ ἦν ἀληθὲς τὸ πρᾶγμα, οὐκ ἂν
42. σφόδρα διακριβώσασθαι[100] περὶ τῶν ἑαυτῷ συμ-
φερόντων; ναὶ[1] μὰ Δία, ὡς ἔγωγ᾽ οἶμαι. ἐπεὶ καὶ
οἱ ἐπὶ παλλακίδι διδόντες τὰ ἑαυτῶν[2], πάντες πρό-
τερον διομολογοῦνται περὶ τῶν δοθησομένων ταῖς
παλλακαῖς· Νικόδημος δὲ ἐγγυᾷν μέλλων (φησὶ)[3]
42.1. τὴν ἀδελφὴν τὴν αὐτοῦ, μόνον[4] τὸ κατὰ τοὺς νό-

99. *νόμοι*] caput illud iuris attici deſignatur, quo cautum fuit, vt, vxore improle decedente ante maritum, dos eius apud maritum ne maneret, ſed ad eum rediret, a quo data primitus fuiſſet.

100. *διακριβώσασθαι*] Ita correxit H. Stephanus vitium Aldinae *διηκριβώσασθαι*. quaſi dare voluiſſet Aldus *διηκριβώσατο*. quod etiam ferri poſſit.

1. *ναὶ μὰ Δία*] imo vero *οὐ μὰ Δία*. ſcil. *δοκεῖ ὑμῖν Νικόδημος οὕτως ὀλιγώρως ἔχειν χρημάτων, εἰ τὸ πρᾶγμα ἦν ἀληθές*.

2. *ἐπὶ παλλακίδι διδόντες τὰ ἑαυτῶν*] Ergo etiam pellices, id quod hoc e loco videtur colligi poſſe, cum dote elocabantur, tabulaeque condebantur, quibus caueretur, quid emolumentorum eſſent, pellicatu finito, habiturae. Lege *παλλακίσι* in plur.

3. *φησὶ*] id eſt *ὥς φησι*. quamquam hoc vtique mallem.

4. *μόνον* —] ſententia loci eſt haec, aliud nihil ſpectauit, et egit Nicodemus, quem hoc, vt ſororem ſuam Pyrrho legitime deſponderet, de dote ſecure collocanda et aliquando recuperanda parum ſollicitus.

Digitized by Google

μȣς ἐγγυῆσαι διεπράξατο; ὃς ἐπ᾽ ὀλίγῳ ἀργυρίῳ,
ȣ̓ ἐπιθυμῶν λέγει πρὸς ὑμᾶς [5], σφόδρα βȣ́λεται πο-
νηρὸς εἶναι. περὶ μὲν ȣ̂ν τῆς τȣ́των πονηρίας, καὶ 3.
σιωπῶντος ἐμȣ̃, οἱ πολλοὶ γινώσκȣσιν ὑμῶν· βȣ́λο-
μαι δὲ πρῶτον ἐκ τῶν τοιῶνδε [6] ἐξελέγξαι τȣ̃τον
ἀναισχυντότατον τῇ μαρτυρίᾳ ὄντα ταύτῃ. Φέρε,
ὦ Νικόδημε, εἰ ἦσθα ἐγγυηκὼς [7] τῷ Πύῤῥῳ τὴν
ἀδελφὴν, καὶ εἰ ᾔδεις ἐξ αὐτῆς θυγατέρα γνησίαν 6.
καταλειπομένην, πῶς ἐπέτρεψας τῷ ἡμετέρῳ ἀδελ-
φῷ ἐπιδικάσασθαι τȣ̃ κλήρȣ, ἄνευ τῆς γνησίας
θυγατρὸς, ἣν φῂς τῷ ἡμετέρῳ θείῳ καταλειφθῆ-
ναι; ἢ ȣ̓κ ᾔδεις | ἐν τῇ ἐπιδικασίᾳ τȣ̃ κλήρȣ νόθην
καθιςαμένην τὴν ἀδελφιδὴν τὴν σαυτȣ̃; ὁπότε 9.
γὰρ [τις] [8] ἐπεδικάζετο τȣ̃ κλήρȣ, νόθην τὴν θυ-

γατέ-

5. ἐπιθυμῶν λέγει πρὸς ὑμᾶς] H. Stephanus in margine coniecturam proponit ἐπιθυμεῖν, quae eſt ab oratoris mente alieniſſima, eamque obſcurat et peruertit. Vulgata, bene habens, ſignificat Nicodemum cauſas forenſes actitaſſe, et inde quaeſtum feciſſe.

6. ἐκ τῶν τοιῶνδε] ſubaudi, quae mox dicam, ἃ νῦν ἐρῶ.

7. ἐγγυηκὼς] Interrogat Stephanus in margine, num ἐγγεγυηκὼς praeſtet. Idem tamen ipſe ſeſe quaſi reuocat, et iudicium ſuſpendit, admonens, in inſequentibus occurrere ἐγγυημένος et ἐγγυήκει, quae huic ſunt ſimilia.

8. τις vt ſuperuacaneum et amputandum vncis incluſi, quod ſi relinquatur, neceſſe ſit non ἐπεδικάζετο ſed ἐπιδικάζεται, non καθίςῃ, ſed καθίςησι legi. Requiri autem hic loci, non tempus praeſens, ſed im-

Digitized by Google

γατέρα τοῦ καταλιπόντος τὸν κλῆρον καθίσῃ· ἔτι δὲ * πρότερον[9] ὁ Πύῤῥος, ὁ ποιησάμενος τὸν ἀδελφὸν τὸν ἐμὸν υἱὸν αὐτῷ. οὔτε γὰρ διαθέσθαι, οὔτε δοῦ-
12. ναι οὐδενὶ οὐδὲν ἔξεστι τῶν ἑαυτοῦ, ἄνευ τῶν θυγατέρων, ἐάν τις καταλιπὼν γνησίας τελευτᾷ. γνώσεσθε δὲ, αὐτῶν ἀκούσαντες τῶν νόμων ἀναγινωσκομένων. Ἀναγίνωσκε τουσδὶ αὐτοῖς. ΝΟΜΟΙ.
15. Δοκεῖ ἂν ὑμῖν ὁ μεμαρτυρηκὼς ἐγγυῆσαι, ἐπιτρέψαι ἄν τι τούτων γίγνεσθαι, καὶ οὐκ ἂν ἐπὶ τοῦ κλήρου τῇ λήξει, ἣν ὁ Ἔνδιος λαχὼν ἐπεδικάζετο, ἀμφισβητῆσαι ἂν ὑπὲρ τῆς * ἀδελφιδῆς[10] τῆς ἑαυτοῦ; καὶ οὐκ ἂν διαμαρτυρῆσαι οὐκ ἐπίδικον τῷ Ἐνδίῳ τὸν
18. ἐκείνης πατρῷον κλῆρον εἶναι; ἀλλὰ μὴν, ὥς γε ἐπεδικάσατο ὁ ἡμέτερος ἀδελφὸς τοῦ κλήρου, καὶ οὐκ ἠμφισ-

perfectum, apparet ex inſequentibus ἔτι δὲ πρότερον ὁ Πύῤῥος, vbi tacite repetendum eſt καθίσῃ τὴν θυγατέρα ἑαυτοῦ νόθην. redit ergo ἐπεδικάζετο et καθίσῃ non ad infinitam aliquam et incertam perſonam, ſed ad Endium, actoris fratrem, vita iam defunctum.

9. πρότερον] ſic de meo dedi pro vulgari πότερον. et adhuc multo ante, quam frater noſter, illam mulierem pro ſpuria declarauit Pyrrhus ipſe, qui pater huius mulieris iactatur eſſe, eo, quod ipſe adhuc ſuperſtes filium ſibi arrogauit fratrem noſtrum; quo facto negauit prolem ſibi legitimam aliam eſſe.

10. ἀδελφιδῆς] ſic dedi de meo, pro vulgari ἀδελφῆς. *pro filia ſororis ſuae.* Corrigendum ita eſſe vulgatorum librorum h. l. vitium ex illis patet inſequentibus τὸν ἐκείνης πατρῷον κλῆρον. quae indicant, non de matre mulieris hic agi, ſed de muliere ipſa.

Digitized by Google

ἠμφισβήτησεν ὐδεὶς ἐκείνῳ, ἀναγίνωσκε τὴν μαρτυρίαν. ΜΑΡΤΥΡΙΑ. Γενομένης τοίνυν τῆς ἐπιδικασίας ταύτης, ὐκ ἐτόλμησεν ἀμφισβητῆσαι τῦ κλήρυ Νικόδημος· ὐδὲ διαμαρτυρῆσαι, τὴν ἀ- 21.
δελφιδὴν τὴν ἑαυτῦ γνησίαν θυγατέρα Πύῤῥῳ καταλειφθῆναι. περὶ μὲν ὖν τῆς διαδικασίας [11] ἔχοι ἄν τι ψεῦδος προφασίσασθαι πρὸς ὑμᾶς. ἢ γὰρ λαθεῖν ἡμᾶς [12] προσποιήσαιτ' ἂν ὗτος, ἢ ψεύδεσθαι [13] αἰτιῷτ' ἂν ἡμᾶς. τῦτο μὲν ὖν παρῶμεν. ἐπειδὴ δὲ 24.
τῷ Ξενοκλεῖ ἐνεγγύα ὁ Ἔνδιος τὴν ἀδελφιδὴν σε, ἐπέτρεψας ἄν, ὦ Νικόδημε, τὴν ἐκ τῆς ἐγγυητῆς τῷ Πύῤῥῳ γεγενημένην, ὡς ἐξ ἑταίρας ἐκείνῳ ὖσαν ἐγγυᾶσθαι; καὶ ὐκ ἂν εἰσήγγελλες πρὸς τὸν ἄρχοντα, κακῦσθαι τὴν ἐπίκληρον ὑπὸ τῦ εἰσποιητῦ οὕ- 27.
τως ὑβριζομένην, καὶ ἄκληρον τῶν αὐτῆς πατρῴων καθισαμένην; ἄλλως τε καὶ μόνων τύτων τῶν δικῶν ἀκινδύνων τοῖς διώκυσιν ὄντων, καὶ ἐξὸν τῷ βυλομένῳ βοηθεῖν ταῖς ἐπικλήροις; ὔτε γὰρ ἐπιτίμιον

11. *διαδικασίας*] illa de contentione, qua certabatur, vter deberet hereditatem adire, Endiusne a Pyrrho adoptatus, an mulier, de cuius ſtatu controuerſia agitabatur, eſſetne filia legitima, an ſpuria. Malim tamen *ἐπιδικ.*

12. *λαθεῖν ἡμᾶς*] addendumne ſit *ἑαυτὸν ἐπιδικαζομένυς*, an ſatis ſit illud ſubaudiri, in dubio relinquam. Se ignoraſſe quid ageretur, cum nos illam hereditatem curaremus a iudicibus nobis adiudicari. v. verſu 38.

13. *ψεύδεσθαι*] aientes nempe, nobis adiudicatam eſſe hereditatem, quae non fuiſſet.

Digitized by Google

30. μιον ταῖς πρὸς τὸν ἄρχοντα εἰσαγγελίαις * ἔπε-
στιν [14], οὐδ᾽ ἐὰν οὐδεμίαν τῶν ψήφων οἱ εἰσαγγείλαν-
τες μεταλάβωσιν. οὔτε πρυτανεῖα, οὔτε παράστα-
σις οὐδεμία τίθεται τῶν εἰσαγγελιῶν· ἀλλὰ τοῖς μὲν
διώκουσιν [15] ἀκινδύνως εἰσαγγέλλειν ἔξεστι, τῷ βουλο-
33. μένῳ, τοῖς δ᾽ ἁλισκομένοις ἔσχαται τιμωρίαι ἐπὶ
ταῖς εἰσαγγελίαις ἔπεισιν. [ἔπειτα [16], εἰ ἦν ἐξ ἐγ-
γυητῆς ἡ τούτου ἀδελφιδὴ τῷ ἡμετέρῳ θείῳ γεγε-
νημένη, ἐπέτρεψεν ἂν Νικόδημος ὡς ἐξ ἑταίρας οὔ-
σαν αὐτὴν ἐγγυᾶσθαι; καὶ γενομένων αὐτῶν, οὐκ ἂν
36. εἰσήγγελλε πρὸς τὸν ἄρχοντα ὑβρίζεσθαι τὴν ἐπί-
κληρον ὑπὸ τοῦ οὕτως ἐγγυήσαντος αὐτήν;] καὶ εἰ ἦν
ἀληθῆ, ἃ νυνὶ * τετόλμηκας [17] μαρτυρῆσαι, παρα-
χρῆμα εὐθὺς τότε ἐτιμωρήσω ἂν τὸν ἀδικοῦντα, ἢ
καὶ ταῦτα λαθεῖν σεαυτὸν προσποιήσῃ; ἔπειτ᾽ οὐδ᾽

ἐκ τῆς

14. ἔπεστιν] ſic dedi de meo, pro vulgari ἔνεστι. Ita paulo poſt ἔσχαται τιμωρίαι ἐπὶ ταῖς εἰσαγγελίαις ἔπεισι.

15. τοῖς μὲν διώκουσιν — τῷ βουλομένῳ] poſtrema haec per epexegeſin appoſita ſunt; vulgaris enim et plana conſtructio poſtulabat τῶν διωκόντων τῷ βουλομένῳ.

16. ἔπειτα — ἐγγυήσαντος αὐτὴν] totam hanc ſententiam, vt ſuperuacaneam et e praemiſſis perperum iteratam, cum quibus idem dicit, vncis incluſi.

17. τετόλμηκας] ſic, in ſecunda perſona ſing., dedi de meo, pro τετολμήκασι.

18. προσποιήσῃ] πότερον ἐπροσποιήσω H. STEPHANVS in margine. Si ſemel decreueras ita emendare, cur non potius προσεποιήσω dabas, quod ſal-

ἐκ τῆς ἐπιδοθείσης αὐτῇ προικὸς ἧσθου; ὥστε [19] 39.
καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο ἀγανακτήσαντι δήπου σοὶ εἰσαγ-
γεῖλαι τὸν Ἔνδιον προσῆκεν, αὐτὸς μὲν τριτάλαν-
τον οἶκον ἔχειν ἠξίου, ὡς προσῆκον αὐτῷ, τῇ δὲ γνη-
σίᾳ οὔσῃ τρισχιλίας δραχμὰς προῖκα ἐπιδοὺς, ἐκδοῦ-
ναι ἠξίωσεν ἄλλῳ. εἶτ' ἐπὶ τούτοις οὐκ ἀγανακτήσας 42.
εἰσήγγειλεν ἂν τὸν Ἔνδιον οὗτος; ναὶ μὰ Δία, εἴ γ'
ἦν ἀληθὲς τὸ πρᾶγμα. οἶμαι δὲ οὐδ' ἂν τὴν ἀρχὴν
ἐκεῖνον [21] οὐδ' ἄλλον δὲ τῶν εἰσποιήτων οὐδένα οὕτως
εὐήθη, οὐδ' ἂν ὀλίγωρον τῶν νόμων τῶν κειμένων γίνε-
σθαι, ὥσθ' ὑπαρχούσης γνησίας θυγατρὸς τῷ τὸν 43.1.
κλῆρον καταλιπόντι, ἑτέρῳ δοῦναι ταύτην ἀνθ' ἑαυ-
τοῦ [22]. ἀκριβῶς γὰρ ᾔδει διότι τοῖς γε ἐκ τῆς γνη-
σίας θυγατρὸς παισὶ γεγονόσιν ἁπάντων τῶν παπ- 3.
πῴων κληρονομία προσήκει. εἶτα εἰδὼς ἄν τις ταῦ-
τα, ἑτέρῳ παραδοίη τὰ αὑτοῦ; καὶ ταῦτα, τηλι-
καῦτα ὄντα, ὅσων ἠμφισβήτησαν οὗτοι; δοκεῖ δ'
ἄν τις ὑμῖν οὕτως ἀναιδὴς ἢ τολμηρὸς εἰσποίητος γε-
νέσθαι, ὥστε μηδὲ τὸ δέκατον μέρος [23] ἐπιδοὺς ἐκ- 6.

δοῦναι

tim eſſet vſitatius et analogiae conuenientius? Verum nil opus erat h. l. quicquam moueri. Bene habet vulgata.

19. ἧσθου] ſubaudi σου [aut τὴν σὴν ἀδελφιδὴν] ἀδικεῖσθαι ὑπὸ τοῦ Ἐνδίου

20. προσῆκεν αὐτὸς] interponendum eſt aut ὅτι, aut εἰ. prius volebat etiam H. Stephanus.

21. ἐκεῖνον] ſic tacite correxit Stephanus vitium Aldinae ἐκεῖνο. redit ad Endium.

22. ἀνθ' ἑαυτοῦ] id eſt ἀντὶ τοῦ λαβεῖν αὐτὸς αὐτήν.

23. μηδὲ τὸ δέκατον μέρος] Non concilio locum

Digitized by Google

δοῦναι τῇ γνησίᾳ θυγατρὶ τῶν πατρῴων; γενομέ-
νων δὲ τούτων, δοκεῖ ἂν ὑμῖν ὁ θεῖος ἐπιτρέψαι, ὁ ἐγ-
γυῆσαι μεμαρτυρηκὼς αὐτῆς τὴν μητέρα; ἐγὼ μὲν
γὰρ οὐ νομίζω. ἀλλὰ καὶ ἠμφισβήτησεν ἂν τοῦ κλή-
9. *ρου, καὶ διεμαρτύρησε, καὶ εἰσήγγειλεν ἂν πρὸς τὸν*
ἄρχοντα· καὶ ἄλλο [24] *εἴ τι ἦν ἰσχυρότερον τούτων,*
ἅπαντ᾽ ἂν διεπράξατο. ὁ μὲν τοίνυν Ἔνδιος ὡς ἐξ
ἑταίρας οὖσαν ἐνεγγύησεν, ἥν φησιν ἀδελφιδὴν Νι-
κόδημος εἶναι αὐτῷ· οὗτος δὲ οὔτε τῷ Ἐνδίῳ τοῦ Πύῤ-
12. *ῥου κλήρου ἀμφισβητῆσαι ἠξίωσεν, οὔτ᾽ ἐγγυήσαντα*
τὴν ἀδελφιδῆν, οὖσαν [24 b] *ἐξ ἑταίρας, εἰσαγγεῖλαι*
πρὸς τὸν ἄρχοντα ἠξίωσεν, οὔτ᾽ ἐπὶ τῇ δοθείσῃ προικὶ
αὐτῇ

hunc cum illo, qui p. 40, 41. legitur, vbi Endius ſororem ſpuriam Xenocli in matrimonium elocans, dicitur ei dotis loco termille drachmas, ſeu ſemitalentum addidiſſe. Iam vniuerſa hereditas erat *τριτάλαντος* trium talentorum, quod ſaepe numero hac in oratione inculcatur. Ergo detractum tribus talentis vnum ſemitalentum, non eſt decima pars, ſed ſexta. Ergone pro *δέκατον* leg. eſt *ἕκτον*. Verum ipſam adeo ſextam partem negat ei datam. Ergo minus quam ſextam dedit. Ergo non *τρισχιλίας δραχμὰς*, ſed forſitan *χιλίας*. quae ſumma ad totam ſubſtantiam ſe habet, vt 1 ad 18. Et profecto ſemitalentum erat dos pro filiabus ingenuis mediocris fortunae ſat ſplendida. Vt parum abſim a ſuſpicando *δέκατον* h. l. bene habet, ſed paulo ante pro *τρισχιλίας* leg. eſſe ſolummodo *χιλίας*. Debebat vtique in dote danda diſcrimen obſeruari inter filias ingenuas et ſpurias.

24. *ἄλλο*] Stephani haec eſt coniectura, a me in textum immiſſa, pro vulgari *ἄλλῳ*.

24 b. *οὖσαν*] Fort. *ὡς οὖσαν*.

Digitized by Google

αὐτῇ ἠγανάκτησεν οὐδέν· ἀλλὰ πάντα ταῦτα εἴασε
σε γενέσθαι. οἱ δὲ νόμοι περὶ ἁπάντων διορίζουσι τού-
των. ἀναγνώσεται οὖν πρῶτον ὑμῖν τὴν περὶ [25] τῆς 15.
ἐπιδικασίας τοῦ κλήρου μαρτυρίαν πάλιν [26]· ἔπειτα
τὴν περὶ τῆς ἐγγυήσεως τῆς γυναικός [27]. Ἀναγί-
γνωσκε αὐτοῖς. ΜΑΡΤΥΡΙΑ [28]. Ἀνάγνωθι καὶ
τοὺς νόμους. ΝΟΜΟΙ * Λάβε [29] δὴ καὶ τὴν τού- 18.
του μαρτυρίαν. ΜΑΡΤΥΡΙΑ [30]. Πῶς οὖν τις
σαφέ-

25. *περὶ*] malim *τὴν περὶ*, vt verſu proximo, *ἔπειτα τὴν περὶ τῆς ἐγγυήσεως*. neque dubltaui correctionem hanc adſciſcere.

26. *πάλιν*] nam iam antea recitatum fuerat hoc teſtimonium p. 42. 19.

27. *τῆς γυναικὸς*] Philae puta, ſiue Clearetae, quodcunque illi nomen fuit. quod ſcil. Endius hanc mulierem, vt ſororem ſuam, ſed ſpuriam, Xenocli nuptui elocarit.

28. *μαρτυρία*] malim in plurali *μαρτυρίαι*. Sunt enim, quae hic recitantur, duo teſtimonia; alterum, quod Nicodemus paſſus ſit Endium Pyrrhi hereditatem, ceu filium legitime adoptatum, adire, neque contradixerit iudicum ſententiae, qua Endio, vt ſoli legitimo heredi, hereditatem illam adiudicarant: alterum, quod Endius Xenocli elocarit mulierem, quam ſororem ſuam, ſed ſpuriam, diceret eſſe.

29. *λάβε*] ſic dedi de meo, pro vulgari *λάβετε*. nam ſolum alloquitur actuarium, ſeu ſcribam, cuius erat recitare.

30. *μαρτυρία*] hoc eſt illud teſtimonium, iam ante bis recitatum, ſuper quo tota haec verſatur actio, quo Nicodemus confirmarat, ſororom ſuam Pyrrho legitime deſponſam matrem familias fuiſſe.

Digitized by Google

σαφέστερον ἐξελέγχοι ψευδομαρτυριῶν διώκων, ἢ ἔκ
τε τῶν πεπραγμένων αὐτοῖς τούτοις ἐπιδεικνύων καὶ
ἐκ τῶν νόμων ἁπάντων τῶν ἡμετέρων. περὶ μὲν οὖν
21. τούτου [31] σχεδὸν εἴρηται τὰ πολλά [32]· σκέψασθε δὲ
καὶ περὶ μὲν [33] τοῦ ἔχοντος τὴν ἀδελφιδῆν τὴν τούτου
γυναῖκα, ἐὰν ἄρα τι γένηται καὶ ἐκ τούτου τεκμή-
ριον ὡς ἔστι ψευδῆ τὰ μεμαρτυρημένα Νικοδήμῳ.
ὡς μὲν οὖν ἐνεγγυήσατο καὶ ἔλαβεν ὡς οὖσαν ἐξ ἑταί-
24. ρας τὴν γυναῖκα, ἐπιδέδεικται καὶ μεμαρτύρηται·
ὡς δ' ἀληθὴς ἡ μαρτυρία ἐστὶν αὕτη, ὁ Ξενοκλῆς
αὐτὸς ἔργῳ ἐκ ὀλίγον χρόνον ἤδη [ἀληθῆ ταῦτα] [34]
μεμαρτύρηκε. δῆλον γάρ, ὅτι εἰ μὴ ἐγγεγύητο
παρὰ τοῦ Ἐνδίου ὡς ἐξ ἑταίρας οὖσαν τὴν γυναῖκα,
27. ὄντων αὐτῷ παίδων ἤδη τηλικούτων ἐκ τῆς γυναικός,
ζῶντι ἂν τῷ Ἐνδίῳ ἠμφισβήτησε περὶ τῆς γνησίας
θυγατρὸς τῶν πατρῴων· ἄλλως τε καὶ παρεσκευασ-
μένος

31. τούτου] de hoc Nicodemo, et aduerſus eum.

32. τὰ πολλὰ] ſubaudi ἃ εἶχον εἰπεῖν. Bene ſi habet, aequiualet τῷ, τὰ πλεῖστα.

33. μὲν] latet in hac particula, ſine dubio vitioſa, nomen Xenoclis, neque dubito leg. eſſe περὶ Ξενοκλέους τοῦ ἔχοντος. Ab actione aduerſus Nicodemum et ab argumentis cauſae ſuae ab eo repetitis, tranſit nunc ad argumenta a Xenocle repetita.

34. ἀληθῆ ταῦτα] ſuſpicabar aliquando haec duo vocabula in vnum ἀληθεστάτῳ, vel ἀληθέστατα, aduerbialiter, eſſe contrahenda. Poſtmodum autem viſum fuit ea potius vncis includere, vt inducenda et exterminanda.

Digitized by Google

μένος [35] μὴ ὁμολογεῖν τὴν τοῦ Ἐνδίου ποίησιν τῷ Πύῤ-
ῥῳ γενέσθαι· ὡς δὴ οὐχ ὁμολογῶν [πῶς] [36] * ἐπε- 30.
σκήπτετο [37] τοῖς μεμαρτυρηκόσιν ἐπὶ τῇ διαθήκῃ
τοῦ Πύῤῥου παραγενέσθαι. καὶ ὡς ἀληθῆ λέγω, ἀ-
ναγνώσεται ὑμῖν τὴν μαρτυρίαν τὴν μαρτυρηθεῖ-
σαν [38]. Ἀναγίνωσκε αὐτοῖς. ΜΑΡΤΥΡΙΑ. Ἀλ-
λὰ μὴν κᾀκεῖνό [39] γε δῆλον, ὡς [οὐχ] [40] ὁμολογοῦ-
σι τὴν τοῦ Ἐνδίου ποίησιν ὑπὸ τοῦ Πύῤῥου γενέσθαι. 33.
οὐ γὰρ ἂν [41] ὑπερβάντες τὸν τελευταῖον τοῦ [42] οἴκου
γεγενημένον κληρονόμον [43], ὑπὲρ τῆς γυναικὸς, τοῦ
Πύῤ-

35. *παρεσκευασμένος*] ambigo vtrum rectius interpreter, *praeſertim qui paratus eſſet*, vel, ita ſe comparaſſet — an, *pr. qui* a Nicodemo et eius factione *impulſus et ſubornatus eſſet.*

36. *πως* delendum videtur, aut cum *πᾶσιν* mutandum. Interim vncis incluſi.

37. *ἐπεσκήπτετο*] ſic dedi de meo, pro vulgari *ἐπέσκηπτε.*

38. *τήν μαρτυρίαν τὴν μαρτυρηθεῖσαν*] ſubaudi *ὑπὸ τῶν μεμαρτυρηκότων ἑαυτοὺς παραγενέσθαι Πύῤῥῳ διατιθεμένῳ.*

39. *κακεῖνο*] Aut *κακείνῳ* leg. videtur, id eſt *ἐν κακείνῳ*, aut, quod ad ſententiam eandem redit, *ἐκ κακείνου.*

40. *οὐχ* vncis incluſi, ſuſpicans aut plane delendum eſſe, vt ſententiae repugnans, aut cum *οὔτοι* mutandum,

41. *οὐ γὰρ ἂν*] ſubaudi *εἰ οὐχ ὡμολόγουν.*

42. *τοῦ οἴκου*] ſic tacitus correxit H. Stephanus Aldinae vitium *τὰ οἴκου.* pari modo correxit etiam Scaliger.

43. poſt *κληρονόμον* videtur *νῦν* deeſſe. Inſpice

Digitized by Google

Πύῤῥου κλήρου λαχεῖν τὴν λῆξιν ἠξίωσαν οὗτοι. ὁ μὲν γὰρ Πύῤῥος πλείω ἢ εἴκοσιν ἔτη τετελεύτηκεν
36. ἤδη· ὁ δὲ Ἔνδιος, τοῦ Μεταγειτνιῶνος μηνὸς πέρυσιν, ἐν ᾧ ἔλαχον τοῦ κλήρου τὴν λῆξιν τρίτῃ ἡμέρᾳ εὐθέως [44] οὗτοι. ὁ δὲ νόμος πέντε ἐτῶν κελεύει δικάσασθαι τοῦ κλήρου, ἐπειδὰν τελευτήσῃ ὁ κληρονόμος [45]. ἐκεῖν δυοῖν τὰ ἕτερα προσῆκε τῇ γυναικὶ,
39. ἢ ζῶντι τῷ Ἐνδίῳ ἀμφισβητῆσαι τῶν πατρῴων, ἢ ἐπειδὴ τετελευτηκὼς ἦν ὁ εἰσποίητος, τῶν τοῦ ἀδελφοῦ [46] τὴν ἐπιδικασίαν ἀξιῶν ποιεῖσθαι. ἄλλως τε καὶ εἰ, ὡς [47] φασὶν οὗτοι, ἐγγυήκει [48] αὐτὴν τῷ Ξενοκλεῖ ὡς γνησίαν ἀδελφὴν οὖσαν αὐτῷ. ἀκριβῶς
42. γὰρ ἐπιστάμεθα πάντες, ὅτι ἀδελφῶν μὲν κλήρων ἐπιδικασία πᾶσιν ἐστιν ὑμῖν [49]· ὅτῳ δὲ μόνῳ [50] γεγόνασι

D 2

inſequentia, quae me hanc in ſuſpicionem induxerunt.

44. τρίτῃ ἡμέρᾳ εὐθέως] ſubaudi μετὰ τὴν Ἐνδίου τελευτήν.

45. ὁ κληρονόμος] imo vero ὁ κληροδότης. *nicht der Erbe, ſondern der Erblaſſer.* non Endius hic deſignatur, h. e. heres, ſed Pyrrhus, legator hereditatis.

46. τῶν τοῦ ἀδελφοῦ] non Pyrrhi hereditatem petere, ſed Endii, vtpote quae ſola ſoror eſſet eius, nullo praeter ipſam alio neque fratre, neque ſorore ei relicta.

47. καὶ εἰ ὡς] mediam particulam, quae vulgatis deeſt, e coniectura H. Stephani addidi.

48. ἐγγυήκει] Endius puta. Rurſus hic admonet Stephanus, vt iam antea fecerat, leg. eſſe ἐγγεγυήκει. quod in dubio relinquam.

49. ὑμῖν] imo vero ἡμῖν.

50. μόνῳ] obſcure et perplexe ſententiam hoc

Digitized by Google

νασι γνήσιοι παῖδες, οὐδενὶ[51] ἐπιδικάζεσθαι τῶν πατρῴων προσήκει. καὶ περὶ τούτων οὐδένα λόγον λεχθῆναι δεῖ. ἅπαντες γὰρ ὑμεῖς καὶ οἱ ἄλλοι πολῖται ἀνεπίδικα ἔχουσι τὰ ἑαυτῶν ἕκαστοι πατρῷα. 44.1.
οὗτοι τοίνυν εἰς τοῦτο τόλμης ἀφιγμένοι εἰσὶν, ὥστε τῷ μὲν εἰσποιήτῳ οὐκ ἔφασαν ἐπιδικάσασθαι προσήκειν τῶν δοθέντων· τῇ δὲ Φίλῃ, ἣν φασι θυγα- 3.
τέρα γνησίαν τῷ Πύῤῥῳ καταλελεῖφθαι, λαχεῖν τοῦ κλήρου τοῦ πατρῴου ἠξίωσαν. καίτοι (ὅπερ εἶπον καὶ πρότερον) ὅσοι μὲν καταλίπωσι γνησίους παῖδας ἐξ αὑτῶν, οὐ προσήκει τοῖς παισὶν ἐπιδικάσασθαι τῶν πατρῴων· ὅσοι δὲ διαθήκαις αὐτοὶ εἰσποιοῦνται, 6.
τούτοις ἐπιδικάζεσθαι προσήκει τῶν δοθέντων. τοῖς μὲν γὰρ, ὅτι γόνῳ γεγόνασιν, οὐδεὶς ἂν δήπου ἀμφισβητήσειε περὶ τῶν πατρῴων· πρὸς δὲ τοὺς εἰσποιήτους ἅπαντες οἱ κατὰ γένος προσήκοντες ἀμ-

φισβη

modo prodidit, vel adumbrauit magis quam expreſſit, quae planius et dilucidius ad hunc modum enuntietur. *εἰ δέ τῳ εἰσὶ παῖδες γνήσιοι, τούτοις μόνοις οὐ προσήκει ἐπιδικάζεσθαι.* vel *ἐπὶ τούτοις μόνοις χώραν οὐκ ἔχει ἡ ἐπιδικασία.* Liberi autem ſi cui ſunt rite quaeſiti, neceſſe non eſt, neque conuenit, vt hi ſuper hereditate paterna cum aliis in iure certent, eamue ſibi curent a iudicibus adiudicari. Eiusmodi actio plane in eiusmodi cauſa locum non habet. Vel ſic poterat dicere: *ὅτῳ δὲ γνήσιοι παῖδες εἰσὶ, τούτου μόνου ὁ κλῆρος ἐστὶν ἀνεπιδικάσιμος.* Verumtamen dubium nullum ſupereſt, Iſaeum h. l. ita vt in libris proſtat, reliquiſſe.

51. *οὐδενὶ*] ſubaudi *τούτων*.

Digitized by Google

φισβητεῖν ἀξιοῦσιν. ἵνα οὖν μὴ παρὰ τοῦ ἐντυχόντος [52] τῶν κλήρων αἱ λήξεις τοῖς ἀμφισβητεῖν [53] βουλομένοις γίγνωνται, καὶ μὴ ὡς ἐρήμων τῶν κλήρων ἐπιδικάζεσθαι τινὲς τολμῶσι, τούτου ἕνεκα τὰς ἐπιδικασίας οἱ εἰσποίητοι πάντες ποιοῦνται. μηδεὶς οὖν ὑμῶν [54], εἰ ἐνόμιζε γνησίαν εἶναι τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα Ξενοκλῆς, λαχεῖν [55] ἂν ὑπὲρ αὐτῆς τὴν λῆξιν τοῦ κλήρου τοῦ πατρῴου, ἀλλ᾽ ἐβάδιζεν ἂν ἡ γυνὴ εἰς τὰ ἑαυτῆς πατρῷα· καὶ εἴ τις αὐτὴν ἀφῃρεῖτο, ἢ ἐβιάζετο, ἐξῆγεν ἂν ἐκ τῶν πατρῴων. καὶ οὐκ ἂν ἰδίας μόνον δίκας ἔφευγεν ὁ βιαζόμενος, ἀλλὰ

52. *παρὰ τοῦ ἐντυχόντος*] *ab obuio quoque.* rarius ita vſurpant. vulgatius eſt *παρὰ τοῦ τυχόντος.* neque tamen ideo verbum compoſitum h. l. damnem.

53. *τοῖς ἀμφισβητεῖν βουλομένοις*] id eſt *τοῖς κληρονομεῖν β.* hereditatem petentibus. Nam quicunque hereditatem in iure petit, *ἀμφισβητεῖ ὑπὲρ αὐτῆς,* contendit ſuper ea cum aliis.

54. *μηδεὶς οὖν ὑμῶν*] poſt hac verba Scaliger addi vult *ὑπολαμβανέτω.* quod ſi probatur, ſubaudiendum ad *λαχεῖν ἂν* erit *αὐτὸν.* Poteſt hoc aut *οἰήσεται* interea teneri, donec e melioribus atque integrioribus codicibus certiora diſcamus, vnde loci huius, quem hiulcum eſſe conſtat, lacuna expleatur. Mihi viſus aliquando fuit Iſaeus ad hunc ferme modum dediſſe. *μηδεὶς οὖν ὑμῶν οὕτως ἐμοὶ δοκεῖ ἀναίσθητος εἶναι, ὥστε οἴεσθαι, εἰ ἐνόμιζε — λαχεῖν ἂν αὐτὸν ὑπὲρ αὐτῆς.* Taylor in libro Tophanis ad *ὑμῶν* adſcriptum reperit *νομίζοι.*

55. *λαχεῖν ἂν*] hic addi vult Stephanus *ἠθέλησεν,* aut *ἐκέλευσεν.*

Digitized by Google

καὶ δημοσίᾳ εἰσαγγελθεὶς εἰς[56] τὸν ἄρχοντα, ἐκιν-
δύνευεν ἂν περὶ τȣ̃ σώματος καὶ τῆς οὐσίας ἁπάσης
τῆς ἑαυτȣ̃. Ἔτι δ᾽ ἂν * πρότεροι τȣ̃ Ξενοκλέȣς[57]
οἱ τȣ̃ Πύῤῥȣ θεῖοι, εἰ ᾔδεσαν γνησίαν θυγατέρα τῷ 18.
ἑαυτῶν ἀδελφιδῷ καταλειπομένην, καὶ ἡμῶν μη-
δένα λαμβάνειν ἐθέλοντα αὐτὴν, ȣ̓κ ἄν ποτε ἐπέ-
τρεψαν Ξενοκλέα, τὸν μηδαμόθεν μηδὲν γένει
προσήκοντα Πύῤῥῳ, λαβόντα ἔχειν τὴν κατὰ γέ-
νος προσήκȣσαν αὐτοῖς γυναῖκα. ἦ δεινόν γ᾽ ἂν εἴη. 21.
τὰς[58] μὲν ὑπὸ τῶν πατρῴων[59] ἐκδοθείσας καὶ

συνοι-

56. *εἰς τὸν ἄρχοντα*] male habet ſine dubio praepoſitio, repetita perperam e ſine vocabuli proximi *εἰσαγγελθεὶς*. Suffice aut *ὡς*, aut *πρὸς*. v. p. 45. 42.

57. *πρότεροι*] ſic dedi de meo pro vulgari *πρότερον*, ſubaudi *ὄντες*. quod addere auſus non fui, tametſi addendum neceſſario videtur. auunculi Pyrrhi, cum eſſent iure propiores, quam Xenocles; iure puta Pyrrhi filiam in matrimonium ducendi.

58. *εἴη τὰς*] Stephanus *εἰ* interponendum eſſe arbitratur. Ego ſatis eſſe cenſeo, vt puncto interponendo inſequentia ab antecedentibus diſpeſcantur. De formula *δεινόν γ᾽ ἂν εἴη* ſic abrupta et ſingularem per ſe ſententiam efficiente, dixi iam ad Lyſiam. Proferenda eſt cum geſtu mirantis et ſtomachantis.

59. *πατρῴων*] Et hic, et paulo poſt verſu 25. vbi idem vocabulum recurrit, leg. eſſe *πατέρων* et ratiocinium docet, colligit enim orator a maiori ad minus, et additum illud enthymema *περὶ ὧν τις ἂν ἄμεινον ἢ ὁ πατὴρ βȣλεύσαιτο.* quod *ὁ πατὴρ* prorſus abſurdum et abhorrens eſſet futurum, ſi *πατρῴων* recte haberet. Ratiocinatur ſic. Ius Atticum ſic praecipit de hereditatibus et matrimoniis filiarum. Si pater deceſſerit,

Digitized by Google

συνοικούσας ἀνδράσι γυναῖκας (περὶ ὧν τίς ἂν ἄμεινον ἢ ὁ πατὴρ βουλεύσαιτο;) καὶ τὰς οὕτω δοθείσας [60], ἂν ὁ πατὴρ αὐτῶν * τελευτήσαι [61], μὴ κα-
24. ταλιπὼν αὐταῖς γνησίους ἀδελφοὺς, τοῖς ἐγγύτα-

relicta alia nulla prole praeter vnam filiam, quae filia ab ipſo patre adhuc ſuperſtite alicui nuptui elocata fuerit; vt ea filia maritum, quem habet, ab ipſo patre ſibi datum, relinquat, et in manum eius conueniat, qui ſanguine ipſi ſit proximus; et ſi ille nolit habere, vt ea nubat illi, qui ſecundum iſtum ſanguine ſit proximus. Quod ſi ergo matrimonia ab ipſis patribus commiſſa, (tametſi nemo eſt alius, qui videatur puellis melius conſulere aut poſſe, aut velle) tamen a iure in eiusmodi cauſa reſcinduntur. quantominus auunculi Pyrrhi poterant defugere neceſſitatem filiam Pyrrhi ducendi. Etiamſi voluiſſent eam Xenocli elocare, tamen non poterant id facere, quippe prorſus ab iſto genere alieno, ſed ipſi debuiſſent eam ducere.

60. καὶ τὰς οὕτω δοθείσας] Quid haec ſibi verba velint in iſta compoſitione, hoc eſt, poſt illa ὑπὸ τῶν πατέρων ἐκδοθείσας, haud liquet. Praeterea de filiabus elocandis aut elocatis matrimonio non vſurpatur ſimplex δοθῆναι, ſed compoſitum ἐκδοθῆναι. Penes me quidem dubium nullum eſt, Iſaeum dediſſe καὶ τὰς οὕπω ἐκδοθείσας. Filiabus iam a patribus matrimonio elocatis adiungit τὰς οὕπω ἐκδοθείσας filias nondum elocatas, ſeu virgines. ſcil. eo tempore, quo pater e viuis exceſſit.

61. τελευτήσαι] in tertia perſona ſingul. optatiui aor. I. Sic de meo dedi pro participio τελευτήσας, quod eſt in vulgatis. *vbi pater deceſſerit.* Taylor in libro Tophanis reperit τελευτήσῃ.

Digitized by Google

τα γένους ἐπιδίκους ὁ νόμος εἶναι κελεύει· καὶ πολλοὶ συνοικοῦντες ἤδη ἀφῄρηνται τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας. εἶτα τὰς μὲν ὑπὸ τῶν πατρῴων ἐκδοθείσας, διὰ τὸν νόμον ἐξ ἀνάγκης ἐπιδίκους εἶναι προσήκει· Ξενοκλεῖ δὲ ἄν τις τῷδ' ἐπέτρεψε τῶν τοῦ Πύῤῥου 27.
θείων, εἰ ἦν γνησία θυγάτηρ ἐκείνῳ καταλειπομένη, λαβόντα ἔχειν τὴν κατὰ γένος προσήκουσαν αὐτοῖς γυναῖκα; καὶ τοσαύτης οὐσίας τοῦτον * καταστῆναι [62] κληρονόμον ἀνθ' ἑαυτῶν [63]; μὴ νομίσητε ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες. οὐδεὶς γὰρ ἄλλους περὶ πλείονος ἑ- 30.
αυτοῦ ποιεῖται. ἐὰν οὖν προφασίζωνται διὰ τὴν τοῦ Ἐνδίου ποίησιν μὴ ἐπίδικον εἶναι τὴν γυναῖκα, καὶ διὰ ταῦτα μὴ φῶσιν [64] ἀμφισβητῆσαι αὐτῆς, πρῶ-

τον

62. καταστῆναι] ſic dedi de meo, pro vulgari καταστῆσαι. Suſpicabar aliquando de καταστήσαι penacute, quae eſt tertia perſona optatiui aor. 1. *conſtituiſſet.* et bene conueniret ſententiae. verum eo admiſſo, debuiſſet orator paulo ante, non ἐπέτρεψε, ſed ἐπιτρέψαι item in optatiuo dixiſſe. Aut, ſi ibi ἐπέτρεψε bene haberet, etiam hic debuiſſet κατέστησε vſurpaſſe. In hac ambiguitate facillimum factu viſum fuit σ cum ν permutare, h. e. καταστῆναι exhibere — auunculorum quisquam permiſiſſet hunc Xenoclem compotem fieri tantae ſubſtantiae? Quod autem v. θεῖοι per *auunculos* reddo, non *patruos*, induxit me locus, qui p. 45, 11. legitur. vbi vide.

63. ἀνθ' ἑαυτῶν] imo vero ἀνθ' ἑαυτοῦ. ab illa praemiſſa Ξενοκλεῖ δ' ἄν τις ἐπέτρεψε τῶν τοῦ Πύῤῥου θείων.

64. φῶσιν] auunculi Pyrrhi puta.

Digitized by Google

τον μὲν ἐκεῖνα αὐτὲς ἐρέσθαι χρὴ, εἰ ὁμολογȣ̃ντες
33. τὴν τȣ̃ Ἐνδίȣ ποίησιν ὑπὸ τȣ̃ Πύῤῥȣ γενέσθαι, ἐπε-
σκημμένοι εἰσὶ τοῖς μεμαρτυρηκόσι ταῦτα [65]· εἶτα
παρελθόντες [66] τὸν τελευταῖον τȣ̃ οἴκȣ γεγενημέ-
νον κληρονόμον τȣ̃ Πύῤῥȣ, τὴν λῆξιν λαχεῖν ἠξίω-
σαν παρὰ τὸν νόμον. πρὸς δὲ τȣ́τοις, ἐκεῖνο αὐτὲς
36. ἔρεσθε, εἴ τις τῶν γνησίων * τῶν αὐτȣ̃ [67] ἐπιδι-
κάζεσθαι ἀξιοῖ. ταῦτα πρὸς τὴν ἀναίδειαν αὐτῶν
* πυνθάνεσθε [68]. ὡς δ' ἦν [69] ἐπίδικος ἡ γυνὴ, εἴ-

65. ταῦτα] ſubaudi γενέσθαι. adoptationem Endii puta.

66. εἶτα παρελθόντες] Aut εἰ aut potius τί cur eſt interponendum.

67. τῶν γνησίων τῶν αὐτοῦ] poſteriorem articulum, qui vulgatis deeſt, de meo addidi. vt in τῶν γνησίων ſubauditur παίδων, ita in τῶν αὐτȣ̃ ſubauditur χρημάτων vel ὑπαρχόντων. ecquis liberorum legitime natorum contendat in iure de bonis, quae de iure ipſius ſunt? Duo diuerſi ſunt hi genitiui. prior aptus eſt e τις, poſterior ex ἐπιδικάζεσθαι. Nullus legitimorum exſpectat donec bona paterna ſibi a iudicibus adiudicentur, ſed ipſe vltro, protinus ab exceſſu patris, eorum poſſeſſionem capeſſit.

68. πυνθάνεσθε] ſic dedi de meo, ad ſimilitudinem praemiſſi ἔρεσθε, pro vulgari πυνθανέσθω. Natum eſt ω ex initio vocabuli proximi ὡς

69. ὡς δ' ἦν] Taylor in libro Tophanis reperit ὡς δ' ȣ̓κ ἦν. quod non commemoraſſem, niſi legem hanc mihi ſcripſiſſem, vt nil eorum, quae in ſchedis Tayloranis reperiſſem, omitterem, excludendae calumniae ergo. Nam extra controuerſiam eſt, quisquis ille fuit vir doctus, qui ȣ̓κ iſtud intruſum iuit,

περ γνησία κατελείφθη, ἐκ τῶν νόμων σαφέστατα
μαθεῖν ἐστι τοῦτο· ὁ γὰρ νόμος διαῤῥήδην λέγει, ἐξ-
εῖναι διαθέσθαι ὅπως ἂν ἐθέλῃ τις τὰ αὑτοῦ· ἐὰν 39.
μὴ παῖδας γνησίους καταλίπῃ ἄῤῥενας· ἂν δὲ θη-
λείας καταλίπῃ, ἐπὶ ταύταις [70]. οὐκοῦν μετὰ τῶν
θυγατέρων ἔστι δοῦναι καὶ διαθέσθαι τὰ αὑτοῦ· ἄνευ
δὲ τῶν γνησίων θυγατέρων οὐχ οἷόν τε οὔτε ποιήσα-
σθαι [71] οὔτε δοῦναι οὐδενὶ οὐδὲν τῶν ἑαυτοῦ. οὐκοῦν εἰ μὲν 42.
ἄνευ τῆς [72] γνησίας θυγατρὸς τὸν Ἔνδιον Πύῤῥος
ἐποιεῖτο υἱὸν αὑτῷ, ἄκυρος ἂν ἦν αὐτοῦ ἡ ποίησις
κατὰ τὸν νόμον· εἰ δὲ τὴν θυγατέρα ἐδίδου, καὶ
ἐπὶ τούτῳ [73] ποιησάμενος κατέλιπε, πῶς ἂν ὑμεῖς
ἐπε-

eum a vero et ab oratoris ſententia toto coelo aberraſſe.

70. *ἐπὶ ταύταις*] ſcil. *ἐξεῖναι διαθέσθαι τὰ ἑαυτοῦ* licere teſtamentum facere in eoque bona ſua cui velit donare, ſed hic vt vna quoque rationem filiarum habeat, et quibus bona deleget, iisdem vna quoque filias deleget in matrimonio habendas. Ipſemet orator hanc legem in continenti ſic interpretatur *μετὰ τῶν θυγατέρων ἐστὶ δοῦναι καὶ διαθέσθαι.* Qui ergo hereditatem adire cupiebat, ei vna quoque filia legatoris erat domum ducenda. Alterum ſine altero habere non licebat.

71. *ποιήσασθαι*] ſententia haec eſt: ſi cui filia legitima eſt, idemque filium adoptare vult aliunde, facere id ei non licet, niſi ſi filius adoptatus ſororem hanc ſuam aduentitiam in matrimonium ducat.

72. *ἄνευ τῆς θυγατρὸς*] ſi Pyrrhus, habens filiam rite natam, illa filia ſpreta, poſthabita, praeterita, et diſſimulatione transmiſſa.

73. *ἐπὶ τούτῳ*] aut *poſt hoc factum*, aut *ſub hac*

45.1. ἐπετρέψατε ἐπιδικάζεσθαι, τὼ τοῦ Πύῤῥου θείω [74],
τὸν Ἔνδιον τοῦ Πύῤῥου κλήρου, ἄνευ τῆς γνησίας θυ-
γατρὸς, εἰ ἦν ἐκείνῳ; ἄλλως τε εἰ [75] ἐμαρτυρήσα-
τε ὡς ἐπέσκηψεν ὑμῖν ὁ ἀδελφιδοῦς ἐπιμελεῖσθαι
3. τούτου τοῦ παιδίου. ἀλλ᾽ ὦ 'γαθὲ [76], τοῦτο μὲν καὶ
λαθεῖν φήσαιτ᾽ ἂν ὑμᾶς· ὅτε δ᾽ ἐνεγγύα καὶ ἐξεδί-
δου ὁ Ἔνδιος, τῇ γυναικὶ [77] ἐπετρέπετε ὑμεῖς οἱ
θεῖοι

conditione, vt ſcil. filius adoptatus filiam patris adoptiui ſibi datam acciperet et pro vxore haberet. Redibit ergo τούτῳ ad rem deſignatam. Malim tamen ἐπὶ ταύτῃ. vt paulo ante in formula legis erat ἐπὶ ταύταις. *ſub conditione filiae*, h. e. vt cum bonis etiam filiam aufferret, ſin autem hanc recuſaret, vt etiam illis careret.

74. τὼ — θείω] ſic de meo dedi, datiuis in numero ſingulari τῷ — θείῳ, qui ſunt in libris vulgaribus, ſufficiens vocatiuos numeri dualis. *vos duo auunculi Pyrrhi.*

75. ἄλλως τε εἰ] Num ἄλλως τε καὶ εἰ. ſic certe loqui ſolent. Idem eſt ac ſi dixiſſet, ἄλλως τε καὶ εἰ ἐπέσκηψεν ὑμῖν Πύῤῥος, (ὥς γε ἐμαρτυρήσατε αὐτὸν ὑμῖν ἐπισκῆψαι τελευτῶντα) praeſertim ſi Pyrrhus moriens vobis mandauit (id quod eum mandaſſe vos teſtati eſtis)

76. ὦ 'γαθὲ] tametſi duos alloquitur, ſingularem tamen vſurpat, quod hac in formula loquendi perinde vſitatum eſt, atque eſt φέρε cum plurali. Reuocaui lectionem hanc ex Aldina, cui H. Stephanus, nulla de cauſa, ὦ ἀγαθὲ ſuffecerat.

77. τῇ γυναικὶ] Philae. Cohaeret hic datiuus cum ἐπετρέπετε. nam ſi cum ἐξεδίδου cohaereret, deberet τὴν γυναῖκα dixiſſe, et pro ἐγγυᾶσθαι, item ἐγγυᾷν in actiuo. propterea Ἔνδιος ſeparaui a τῇ γυναικὶ

Digitized by Google

θεῖοι τὴν τοῦ * ἀδελφιδοῦ [78] τοῦ ὑμετέρου αὐτῶν, ὡς ἐξ ἑταίρας οὖσαν [79] ἐκείνῳ, ἐγγυᾶσθαι· ἄλλως τε καὶ παραγενέσθαι φάσκοντες, ὅτε ὁ ἀδελφιδοῦς 6.
ὑμῶν ἐνεγγυᾶτο τὴν μητέρα τὴν ταύτης, κατὰ νόμους ἕξειν γυναῖκα· ἔτι δὲ καὶ ἐν τῇ δεκάτῃ ταύτης κληθέντες συνεστιᾶσθαι [80]. πρὸς δὲ τούτοις (τουτὶ γὰρ τὸ δεινόν ἐστιν) ἐπισκῆψαι φάσκοντες ὑμῖν τὸν ἀδελφιδοῦν ἐπιμελεῖσθαι τούτου τοῦ παιδίου, οὕτως ἐπεμελήθητε 9.
ὥστ᾽ ἐᾶσαι ὡς ἐξ ἑταίρας οὖσαν αὐτὴν ἐγγυᾶσθαι, ἄλλως τε καὶ ἔχουσαν τοὔνομα τῆς ὑμετέρας αὐτῶν ἀδελφῆς [81], ὡς ἐμαρτυρεῖτε. ἐκ τοίνυν τούτων, ὦ ἄνδρες, καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ πράγματος ῥᾴδιόν ἐστι γνῶ- 12.

ναι

commate interponendo. Taylor in Tophanis libro etiam reperit *τὴν γυναῖκα*, vt aliquando ſuſpicabar leg. eſſe. Sed redii ab illo errore.

78. *τοῦ ἀδελφιδοῦ τοῦ ὑμετέρου*] veſtri e ſorore veſtra nepotis. Pyrrhi puta. Sic dedi de meo pro vulgati *τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ ἡμετέρου*. *fratris noſtri.*

79. *οὖσαν*] id eſt *γεγεννημένην*. *ἐκείνῳ*] illi, Pyrrho puta.

80. *συνεστιᾶσθαι*] pendet hic infinitiuus e praemiſſo *φάσκοντες*. malim tamen *συνεστιᾶσθαι*, in infinit. praeteriti paſſiui, quod hic deponentialiter, ſeu in ſignificatu actiuo, accipiendum, *coëpulatos eſſe.*

81. *ἀδελφῆς*] liquido paret ex hoc vocabulo, iſtorum *θείων*, quos haec oratio crebro commemorat exagitatque, et alloquitur etiam, atque adeo increpat, nepotem fuiſſe Pyrrhum, non ex fratre, ſed ex ſorore ipſorum. Recte propterea illos *auunculos* appellaui, non *patruos.*

Digitized by Google

ναι ὅσον ἀναισχυντότατοι ἀνθρώπων εἰσὶν οὗτοι. τίνος γὰρ ἕνεκα, εἰ ἦν γνησία θυγάτηρ τῷ ἡμετέρῳ θείῳ καταλειπομένη, ποιησάμενος ὁ θεῖος κατέλιπε τὸν ἐμὸν ἀδελφὸν υἱὸν ἑαυτῷ; πότερον, ὅτι προσήκοντες αὐτῷ ἐγγυτέρω γένους ἡμῶν ἦσαν ἄλλοι, οὓς βουλόμενος τὴν ἐπιδικασίαν τῆς θυγατρὸς ἀποστερῆσαι, ἐποιεῖτο τὸν ἀδελφὸν[82] υἱὸν αὐτῷ; ἀλλ' οὔτε ἐγένετο[83], οὔτ' ἔϛι. μὴ γενομένων δὲ παίδων γνησίων ἐκείνῳ, ἐγγυτέρω ἡμῶν οὐδείς. ἀδελφὸς μὲν γὰρ οὐκ ἦν αὐτῷ, οὐδ' ἀδελφοῦ παῖδες· ἐκ δὲ τῆς ἀδελφῆς ἡμεῖς ἦμεν αὐτῷ. ἀλλὰ νὴ Δία ἄλλον τινὰ ποιησάμενος τῶν συγγενῶν, ἔδωκεν ἂν ἔχειν τὸν κλῆρον καὶ τὴν θυγατέρα τὴν ἑαυτοῦ; καὶ τί ἐχρῆν αὐτὸν καταφανῶς καὶ οὕτως οὖν ἀπέχθεσθαι τῶν οἰκείων, ἐξὸν, εἴπερ ἦν ἐγγυημένος τὴν ἀδελφὴν τὴν Νικοδήμου, τὴν θυγατέρα τὴν ἐκ ταύτης ἀποφανθεῖσαν εἶναι, εἰς τοὺς φράτορας εἰσαγαγόντι ὡς οὖσαν γνησίαν ἑαυτῷ, ἐπὶ ἅπαντι[84] τῷ κλήρῳ ἐπίδικον καταλιπεῖν αὐτὴν, καὶ ἐπισκῆψαι τῶν γιγνομένων τῆς θυγατρὸς παίδων[85] εἰσαγαγεῖν υἱὸν ἑαυτῷ. δῆλον μὲν

82. τὸν ἀδελφὸν] ſubaudi ἐμόν. quod vocabulum cum de ſuo intruſiſſet tacitus H. Stephanus, ego id rurſus expunxi, auctoritate fretus Aldinae, a qua id abeſt. Exempla ſimilia omiſſi pronominis apud Lyſiam aliosque oratores quam plurima occurrunt.

83. ἐγένετο — ἐϛὶ] ſcil. Pyrrho filia rite nata.

84. ἐπὶ ἅπαντι τῷ κλήρῳ] ea lege, vt illa ſola cuncta hereditate potiretur.

85. τῶν γιγνομένων τῆς θυγατρὸς παίδων] ſubau-

Digitized by Google

μὲν γὰρ, ὅτι ἐπίκληρον μὲν καταλιπὼν, ἀκριβῶς ἂν ᾔδει, ὅτι δυοῖν θάτερον ἔμελλεν ὑπάρχειν αὐτῇ. ἢ γὰρ ἡμῶν τινα τῶν ἐγγύτατα γένȣς ἐπιδικασάμενον ἕξειν γυναῖκα, ἢ, εἰ μηδεὶς ἡμῶν ἐβȣ́λετο λαμβάνειν, τῶν θείων τινὰ τȣ́των τῶν μαρτυρȣ́ν- 27.
των [86]· εἰ δὲ μὴ, τῶν ἄλλων τινὰ συγγενῶν, τὸν αὐτὸν τρόπον περὶ πάσης τῆς ȣ̓σίας ἐπιδικασάμενον, κατὰ τȣ̀ς νόμȣς * ἕξειν [87] ταύτην γυναῖκα. ἐκεῖν ἐκ μὲν τȣ͂ τὴν θυγατέρα εἰς τȣ̀ς Φράτορας εἰσαγαγεῖν, καὶ μὴ ποιήσασθαι τὸν ἐμὸν ἀδελφὸν υἱὸν 30.
αὐτῷ, ταῦτ᾽ ἂν διεπράξατο· ἐκ δὲ τȣ͂ τὸν μὲν ποιήσασθαι, τὴν δὲ μὴ εἰσαγαγεῖν, τὴν μὲν νόθην, ὥσπερ αὐτῷ προσῆκε, καὶ ἄκληρον κατέστησε· τὸν δὲ, κληρονόμον κατέλιπε τῶν ἑαυτȣ͂. ἀλλὰ μὴν ὥς γε ȣ̓́τε γαμηλίαν εἰσήνεγκεν ὁ θεῖος ἡμῶν, ȣ̓́τε τὴν θυ- 33.
γατέρα, ἥν φασι γνησίαν αὐτῷ εἶναι ȣ̓͂τοι, εἰσαγαγεῖν εἰς τȣ̀ς Φράτορας ἠξίωσε, καὶ ταῦτα τȣ͂ νόμȣ ὄντος αὐτοῖς, ἀναγνώσεται δὲ [88] ὑμῖν τὴν τῶν

Φρατό-

di ὁντιναοῦν. ſed pro τῆς θυγατρὸς malim ἐκ τῆς θ. tametſi haud inſitiabor vulgatam ferri poſſe.

86. τούτων τῶν μαρτυρούντων] Num τȣ́των τῶν Ξενοκλεῖ μαρτυρȣ́ντων. aut ſic τινὰ τῶν τȣ́τῳ [Xenocli puta] μαρτ.

87. ἕξειν] vt paulo ante verſu 26. ſic dedi de meo, pro vulgari ἔχειν.

88. τȣ͂ νόμȣ ὄντος αὐτοῖς, ἀναγνώσεται δὲ] dubium nullum eſt, quin h. l. nonnulla deſint. Nam tametſi αὐτοῖς referas ad Φράτορας, vt ſententia ſit, cum hoc fieri penes eos, phratoras puta, vſu et ritu vetuſto ſancitum ſit, tamen videtur, hoc ſi voluiſſet

Digitized by Google

Φρατόρων τῶν ἐκείνȣ μαρτυρίαν. Ἀναγίνωσκε· *σὺ*
36. *δ'* [89] *ἐπίλαβε* [90] *τὸ ὕδωρ.* ΜΑΡΤΥΡΙΑ. *Λάβε καὶ ὡς* [91] *ἐποιήσατο τὸν ἐμὸν ἀδελφὸν υἱὸν αὐτῷ.* ΜΑΡΤΥΡΙΑ. *Εἶτα ὑμεῖς τὴν Νικοδήμȣ μαρτυρίαν τῶν αὐτȣ̃ τȣ̃ θείȣ* [92] *ἐκμαρτυριῶν* [93] *πιςοτέραν*

dicere, dicturus fuiſſe non *τȣ̃ νόμȣ ὄντος αὐτοῖς*, ſed potius *τȣ́τȣ νομίμȣ ὄντος αὐτοῖς*. Deinde iſtud *δὲ* redundaret. Quicquid eſt, etiamſi ſerues illa *τȣ̃ νόμȣ ὄντος αὐτοῖς*, et ſubaudias *τȣ̃ κελεύοντος ταῦτα ἔτω γίγνεσθαι*, tamen *δὲ* foret exterminandum. Magis tamen huc propendet animus, vt leg. ſuſpicer *τȣ̃ νόμȣ ὄντος*, cum eſſet lex, ita fieri praecipiens, *αὐτοὶ μεμαρτυρήκασιν*, ipſi phratores teſtati ſunt. *Ἀναγνώσεται δὲ ὑμῖν* — ſic bene omnia ſecum conſtant, atque cohaerent.

89. *ἀναγίνωσκε σὺ δὲ*] prius illud *ἀναγίνωσκε* ad ſcribam conuertitur, alterum autem *σὺ δὲ* ad ſeruum publicum clepſydrae adſtantem, eamque gubernantem, aquam infundentem, obſeruantem, et inhibentem, vbi iuberetur.

90. *ἐπίλαβε*] ſic tacitus correxit Stephanus Aldinae vitium *ἐπίβαλε*.

91. *λάβε καὶ ὡς*] malim *λάβε καὶ τὴν*, [ſcil. *μαρτυρίαν*, *τὴν ἀγορεύȣσαν* vel *βεβαιȣ̃σαν*] *ὡς* —

92. *τȣ̃ θείȣ*] ſubaudi *τȣ̃ ἡμετέρȣ* auunculi noſtri Pyrrhi.

93. *ἐκμαρτυριῶν*] Exteſtimonia Pyrrhi, vt vita defuncti, eoque haud valentis in iudicio adſtare et teſtimonium ore ſuo perhibere, appellat acta eius, adoptationem Eudii puta, qua adoptatione Phila pro ſpuria declarata et ab hereditate Pyrrhi excluſa fuit; item hoc, quod filiam omiſit in phratoras inducere.

Digitized by Google

ϛοτέραν ἡγεῖσθε [94] εἶναι; καὶ τὴν ἔτω κοινὴν τοῖς
βȣλομένοις γεγενημένην, ταύτην ἐπιχειρήσει τις ὑ- 39.
μᾶς πείθειν, ὅτι ἐγγυητὴν γυναῖκα ὁ ἡμέτερος θεῖος
ἔσχεν; ἀλλ᾽ ὑμεῖς ȣ̓ πιϛεύσετε [95], ἐὰν μὴ ἀποφαί-
νῃ ὑμῖν, ὅπερ ἀρχόμενος εἶπον τȣ̃ λόγȣ· πρῶτον
μὲν, ἐπὶ τίνι προικὶ ȣ̃τος ἐγγυῆσαι τῷ Πύῤῥῳ φησὶ
τὴν ἀδελφήν· ἔπειτα πρὸς ὁποῖον ἄρχοντα [97] ἡ ἐγ- 42.
γυητὴ γυνὴ ἀπέλιπε τὸν ἄνδρα, ἢ τὸν οἶκον τὸν αὐ-
τȣ̃·

94. *ἡγεῖσθε*] malim in futuro *ἡγήσεσθε*.

95. *πιϛεύσετε*] reuocaui hanc lectionem ex Aldina, cui bonae et probae lectioni Stephanus de ſuo *πιϛεύετε* ſuffecerat, qui videtur pro imperatiuo, non pro indicatiuo, accepiſſe.

96. *ἐγγυῆσαι*] ſic correxit, (et laudo factum) H. Stephanus Aldinae lectionem *ἐγγυῆσθαι*. quae lectio tametſi ferri poſſit, aio tamen alteram, a Stephano ſubiectam, illi praeſtare.

97. *πρὸς ὁποῖον ἄρχοντα ἡ ἐγγυητὴ γυνὴ ἀπέλιπε τὸν ἄνδρα*] quis ille ſit Archon Eponymus, ad cuius tribunal mulier Pyrrho nupta, ſoror Nicodemi, acceſſerit, denuncians, ſe decreuiſſe domum Pyrrhi relinquere, ideoque dotem ſuam repoſcere, atque flagitare, vt Archon operam det, vt ea dos a Pyrrho exigatur ſibique reſtituatur. Arguit orator ex dote, ſi tua ſoror, Nicodeme, aiens, reapſe Pyrrhi fuit vxor, neceſſe eſt vt dotem recuperarit, ſiue vltro maritum ſuperſtitem adhuc deſeruit, ſiue vidua facta per eius exceſſum. Siue prius ais factum, nomina Archontem, penes quem tua ſoror profeſſa eſt, ſe ſponte ſua e domo Pyrrhi, mariti, excedere. Sin poſterius, doce illi ab herede Pyrrhi redditam eſſe dotem e bonis defuncti.

Digitized by Google

τȣ· εἶτα παρ' ὅτȣ ἐκομίσατο [98] τὴν προῖκα αὐτῆς,
ἐπειδὴ τετελευτηκὼς ἦν ᾧ Φησὶν αὐτὴν ἐγγυῆσαι.
ἢ εἰ ἀπαιτῶν μὴ ἐδύνατο κομίσασθαι ἐν εἴκοσιν ἔτε-
46.1. σιν, ὁποίαν δίκην σίτȣ, ἢ τῆς προικὸς αὐτῆς, ὑ-
πὲρ τῆς ἐγγυητῆς γυναικὸς ἐδικάσατο τῷ ἔχοντι
τȣ [99] Πύῤῥȣ κλῆρον ȣ̓̃τος. ἔτι δὲ πρὸς τȣ́τοις, ἐπι-
3. δειξάτω, ὅτι πρότερον ἢ ὕςερον ἐνεγγύησεν [200] ȣ̓̃τος
τὴν ἀδελφὴν, ἢ εἰ [1] ἐξ ἄλλȣ τινὸς γεγενημένοι εἰσὶ
παῖδες αὐτῇ. ταῦτα ȣ̓̃ν ἀξιȣ̃τε πυνθάνεσθαι παρ'
αὐτȣ̃, καὶ περὶ τῆς τοῖς Φράτορσι γαμηλίας μὴ
ἀμνη-

98. ἐκομίσατο] Nicodemus puta. quamquam enim in ſuperioribus fingebatur Nicodemus, argumenti gratia, negans dotem a ſe ſorori, Pyrrho nubenti, additam; nunc tamen, item arguendi ergo, fingitur idem ſorori dotem addidiſſe. Nam ſi negaret ſe dotem ſorori addidiſſe, tantundem faciebat, ac ſi planis verbis negaret, inter Pyrrhum et ſororem ſuam matrimonii neceſſitudinem vllam vnquam fuiſſe.

99. τȣ̃ Πύῤῥȣ] malim τὸν Π.

200. ὕςερον ἐνεγγύησεν] Taylor in libro Tophanis ἢ interpoſitum reperit. quod ἢ cur ſit interponendum, ego equidem cauſae nil video.

1. ἢ εἰ] rurſus Tophanes ille, quisquis fuit, ἢ delet. Ego vero, ſi quid h. l. delendum ſit, non ἢ delendum aio, quod potius tenaciter eſt ſeruandum, ſed εἰ. Verum ne hoc ipſum quidem loco eſt ſubmouendum. nam bene habet, idemque valet, ac ſi dixiſſet ἢ ὅτι ἐξ ἄλλȣ τινὸς (εἴ τις ἄλλος τοιȣ̃τος ἐςι) γεγενημένοι εἰσι παῖδες αὐτῇ. aut alium demonſtrato, ſi quis alius eſt, e quo illa liberos honeſto et legitimo modo pepererit.

Digitized by Google

ἀμνημονεῖτε. οὐ γὰρ τῶν ἐλαχίστων πρὸς τὴν τούτου μαρτυρίαν τεκμήριόν ἐστι τοῦτο. δῆλον γὰρ ὅτι, εἰ ἐπείσθη ἐγγυήσασθαι, ἐπείσθη ἂν καὶ γαμηλίαν ὑπὲρ αὐτῆς τοῖς φράτορσιν εἰσενεγκεῖν, καὶ εἰσαγαγεῖν τὴν ἐκ ταύτης ἀποφανθεῖσαν θυγατέρα ὡς γνησίαν οὖσαν αὐτῷ, καὶ [ἔν τε τῷ δήμῳ] ² * κεκτημένην ³ τὸν τριτάλαντον οἶκον, εἰ ἦν γεγαμηκώς. ἠναγκάζετο ἂν ⁴ ὑπὲρ τῆς γαμετῆς γυναικὸς καὶ θεσμοφόρια ἑστιᾶν τὰς ⁵ γυναῖκας, καὶ τἆλλα, ὅσα προσῆκε, λειτουργεῖν ἐν τῷ δήμῳ, ὑπὲρ τῆς γυναικὸς, ἀπό γε οὐσίας τηλικαύτης. οὐ τοίνυν φανεῖται οὐδὲν τούτων γεγενημένον οὐδεπώποτε. οἱ μὲν οὖν φρά-

τορες

2. ἔν τε τῷ δήμῳ] quatuor haec vocabula vt ſuperuacanea et inutilia, et perperam e verſu 11. vbi vera eorum ſedes eſt, huc translata, vncis incluſi.

3. κεκτημένην] ſic in accuſatiuo dedi de meo, pro vulgari κεκτημένῃ in datiuo. Taylor e libro Tophanis κεκτημένος annotauerat.

4. ἠναγκάζετο ἂν] videtur δ' interponendum eſſe. Neceſſe vero quoque habuiſſet, nomine vxoris alias matronas per occaſionem Theſmophoriorum lautis et ſolennibus epulis excipere, aliasque fungi functiones onerofas, quas mariti alii vxorum loco atque nomine obire ſolent.

5. ἑστιᾶν τὰς γυναῖκας] ſic correxi, ſecundum Scaligerum et Canterum Var. Lect. 8, 14. vitium vulgatarum ἐστὶ αὐτὰς γυναῖκας. Stephanus in margine admonuit ſibi videri leg. ἐς τοιαύτας γυναῖκας. ſed hoc foret bonam orationem corrumpere, et ſententiam conturbare.

Digitized by Google

τορες μεμαρτυρήκασιν ὑμῖν. λάβε δὴ καὶ τὴν τῶν δημοτῶν ἐκείνου μαρτυρίαν [6].

ΙΣΑΙΟΥ ΛΟΓΟΣ
ΥΠΕΡ ΤΟΥ
ΝΙΚΟΣΤΡΑΤΟΥ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Νικοστράτου ἐν ὑπερορίᾳ τελευτήσαντος, Ἅγνων καὶ Ἁγνόθεος ὄντες ἀνεψιοὶ ἐκ πατραδέλφων, ἀμφισβητοῦσι τοῦ κλήρου πρὸς Χαριάδην, φάσκοντα κληρονόμον αὐτοῦ εἶναι κατὰ δόσιν, ὅ ἐστι κατὰ διαθήκας. Ἰσαῖος οὖν ὁ ῥήτωρ, ὡς συγγενὴς ὢν τῶν περὶ τὸν Ἅγνωνα, λέγει συνηγορῶν αὐτοῖς. Ἡ στάσις, στοχασμός.

Ἐπιτήδειοί μοι [1] *τυγχάνουσιν, ὦ ἄνδρες, ὄντες*
24. *Ἅγνων τε οὑτοσὶ καὶ Ἁγνόθεος, καὶ ὁ πατὴρ* [2] *αὐτῶν ἔτι πρότερον. εἰκὸς οὖν μοι δοκεῖ εἶναι, ὡς ἂν*

6. *μαρτυρίαν*] adde titulum ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

1. *ἐπιτήδειοί μοι τυγχάνουσιν ὄντες*] Ex hoc loco certo colligi nequit, verum eſſe id, quod auctor argumenti, quisquis fuit, ait, Iſaeum ipſum hanc cauſam egiſſe, vt cognatum eorum, quorum cauſa hic agitur. Nam neque *ἐπιτήδειοι* ſunt cognati, ſed ſolummodo ſamiliares, neque e *μοι* tuto colligatur, ora-

οἷός τε ὦ, συνειπεῖν αὐτοῖς. περὶ μὲν ὖν τῶν ἐν τῇ
ὑπερορίᾳ πραχθέντων ὔτε μάρτυρας ἐξευρεῖν οἷόν-
τε, ὔτε τὺς ἀντιδίκυς, ἐάν τι ψεύδωνται, ἐλέγ- 27.
χειν ῥᾴδιον, διὰ τὸ μηδέτερον τύτων [3] ἐκεῖσε [4] ἀφῖ-
χθαι. τὰ δὲ ἐνθάδε μοι [5] συμβεβηκότα δοκεῖ ὑμῖν
ἱκανὰ γενέσθαι ἂν τεκμήρια, ὅτι ἅπαντες οἱ κατὰ
τὴν δόσιν τῦ [6] Νικοςράτυ ἀμφισβητῦντες, ἐξαπα-
τῆσαι ὑμᾶς βύλονται. πρῶτον μὲν ὖν, ὦ ἄνδρες, 30.
περὶ τῆς τῶν ὀνομάτων ἐπιγραφῆς [7] ἄξιόν ἐςιν ἐξε-
τάσαι,

torem hic e perſona ſua loqui; poteſt enim haec oratio non minus illi conuenire, qui Iſaeum mercede ad ſcribendum conduxerat.

2. *ὁ πατὴρ αὐτῶν*] Thraſippus, vt e p. 49. 15. conſtat.

3. *μηδέτερον τύτων*] Haguomen deſignat et Hagnotheum.

4. *ἐκεῖσε*] illuc locorum, vbi Nicoſtratus diem ſupremum obiit.

5. *μοι* cohaeret, non cum proximo *συμβεβηκότα*, ſed cum remotiore *δοκεῖ*.

6. *τῦ Νικοςράτυ*] malim *τῶν* N. vulgatam ſi defendas, ad *τῦ* ſubaudiri debebit *κλήρυ*.

7. *περὶ τῆς τῶν ὀνομάτων ἐπιγραφῆς*] quomodo partes de Nicoſtrati hereditate inter ſe contendentes, in libellis petitoriis iudicio exhibitis Nicoſtrati nomen ediderint. Nam Hagno quidem atque Hagnotheus in libello ſuo hereditatem eius Nicoſtrati petierant, qui eſſet filius Thraſymachi. Chariades autem, et aduocati eius, iſtorum competitores, alium Nicoſtratum, Smicri filium, ediderant. Poterant itaque actores excuſare, non de eadem hereditate agi, neque eandem ab aduerſariis, atque abs ſe, peti.

Digitized by Google

τάσαι, καὶ σκέψασθαι ὁπότεροι ἀπλούστερον καὶ
κατὰ φύσιν μᾶλλον τὰς λήξεις ἐποιήσαντο. Ἅγνων
33. μὲν γὰρ ούτοσὶ καὶ Ἁγνόθεος Θρασυμάχου ἐπεγρά-
ψαντο τὸν Νικόστρατον, καὶ ἑαυτοὺς ἐκείνῳ ἀνεψιοὺς
ἀποφαίνουσι· καὶ τούτων μάρτυρας παρέχονται.
Χαριάδης δὲ καὶ οἱ συνδικοῦντες αὐτῷ Σμικροῦ μὲν
πατρὸς εἶναι φασὶ τὸν Νικόστρατον, ἀμφισβητοῦσι
36. δὲ τοῦ Θρασυμάχου υἱοῦ κλήρου. καὶ οἵδε [8] μὲν οὐδὲ [9]
προσποιοῦνται ἐκείνου τοῦ ὀνόματος [10] οὔτε γενώσκειν [11],
οὔτε προσήκειν αὐτοῖς· φασὶ μὲν οὖν εἶναι Θρασυ-
μάχου Νικόστρατον. τούτου δὲ ὁμοίως [12] τῆς οὐσίας ἀμ-
φισβητοῦσι. καὶ εἰ μὲν τὸ ὄνομα αὐτοῦ [13] ὡμολόγουν
39. εἶναι τοῦ Νικοστράτου, περὶ δὲ τοῦ κλήρου μόνου διεφέ-
ροντο, οὐδὲν ἂν ἔδει ὑμᾶς σκέψασθαι· ἀλλ᾽ εἴ τι [14]

8. *οἵδε*] Hagnon. et Hagnotheus.

9. *οὐδὲ προσποιοῦνται*] Interrogat H. Stephanus, num leg. ſit *οὐδὲν πρ.* nego eſſe. vulgata bene habet hic loci quidem. *ne affectant quidem*, nedum vt ſerio contendant.

10. *ἐκείνου τοῦ ὀνόματος*] Nicoſtratum Smicri filium.

11. *οὔτε γινώσκειν*] Aut *οὔτε τι γιν.* leg. videtur, aut *οὐδὲν οὔτε γιν.*

12. ad *ὁμοίως* videtur *ἄμφω* addendum eſſe.

13, *αὐτοῦ*] malim *αὐτὸ* ipſum ſolum nomen Nicoſtrati idem dicerent, ſine acceſſione nominis paterni.

14. *ἀλλ᾽ εἰ*] bene ſi habet, accipi ſic debet, ac ſi dixiſſet, *ἀλλὰ τοῦτο μόνον ἔδει σκέψασθαι, εἴ τι* — Neque vitii lectionem hanc incuſabo. Dixiſſent tamen Lyſias atque Demoſthenes *ἀλλ᾽ ἢ εἰ* — nihil aliud, ſed hoc ſolum quaerere, num quid in tabulis teſtamenti

Digitized by Google

διέθετο ἐκεῖνος ὁ Νικόστρατος, ὃν ἀμφότεροι ὡμο-
λόγουν. νῦν δὲ πῶς οἷόντε τῷ ἀνδρὶ δύο πατέρας ἐπι-
γράψασθαι; τοῦτο γὰρ Χαριάδης πεποίηκεν. αὐ-
τός τε γὰρ ἔλαχε τοῦ Σμικροῦ Νικοστράτου, τούτοις δὲ 42.
τοῦ Θρασυμάχου λαχοῦσι παρακατέβαλεν, ὡς τὸν
αὐτὸν ὄντα [15]. ἔστι μὲν οὖν ἅπαντα ταῦτα ἐπήρεια
καὶ παρασκευή. ἡγοῦνται γὰρ τούτους [16], ἁπλοῦ μὲν
ὄντος τοῦ πράγματος, καὶ μηδεμιᾶς αὐτοῖς ταρα-
χῆς ἐγγιγνομένης, οὐ χαλεπὸν [17] ἐπιδείξειν, ὅτι οὐ 47.1.
δὲν Νικόστρατος διέθετο. ἐὰν δὲ μὴ τὸν πατέρα
τὸν αὐτὶν εἶναι φῶσι, τοῦ δὲ κλήρου μηδὲν ἧττον ἀμ-
φισβητῶσιν, ἀκριβῶς ἴσασιν ὅτι πλείονι λόγῳ εἰ- 3.
πεῖν τούτοις [18] δεήσει ὡς Νικόστρατος Θρασυμάχου ἦν,
ἢ ὡς οὐδὲν διέθετο. ἔτι δὲ καὶ ὁμολογοῦντες Θρασυ-
μάχου μὲν [19] εἶναι τὸν Νικόστρατον, οὐκ ἂν εἶχον
ἐξελέγξαι τούσδε ὡς οὐκ εἰσὶν ἐκείνῳ ἀνεψιοί· ἄλλον
δὲ πα-

praeceperit. Num autem Iſaeus hoc, an illo modo ſcriptum reliquerit, ecquis certo deſiniet?

15. ὡς τὸν αὐτὸν ὄντα] ſunt accuſatiui abſoluti.

16. τούτους] Hagnonem atque Hagnotheum.

17. οὐ χαλεπὸν] imo vero οὐ χαλεπῶς. Nam alias conſtructio lababit; neque enim inter ſe conſtabunt τούτους et οὐ χαλεπόν. ſed τούτοις in datiuo dicendum fuiſſet et ἐπιδεικνύειν.

18. τούτοις] imo vero τούτους in accuſatiuo.

19. Θρασυμάχου μὲν] transponenda videtur haec duo vocabula. Verumtamen nimis et locis et temporibus, et natura et moribus, aliisque rebus diſtamus ab illis vetuſtis graecis, quam vt certa de numero, ſeu rhythmo eorum pronunciare queamus.

Digitized by Google

δὲ πατέρα τῷ τεθνεῶτι κατασκευάζοντες, οὐ μόνον περὶ τῶν διαθηκῶν, ἀλλὰ καὶ περὶ τοῦ γένους λόγον ἐμβεβλήκασιν. οὐκ ἐκ τούτων δὲ μόνον γνοίητ᾽ ἂν ὅτι ἄλλοι τινές εἰσιν οἱ ταῦτα[20] *ἐπὶ τουτουσὶν*[21] *ἐπάγοντες, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν κατ᾽ ἀρχὰς γεγενημένων. τίς γὰρ οὐκ ἀπεκείρατο, ἐπειδὴ τὼ δύω ταλάντω ἑξάκις ἤλθετον*[22]*; ἢ τὶς οὐ μέλαν ἱμάτιον ἐφόρεσεν, ὡς διὰ τὸ πένθος κληρονομήσων τῆς οὐσίας; ἢ πόσοι συγγενεῖς καὶ υἱεῖς κατὰ δόσιν*[23] *προσεποιήσαντο τῶν Νικοστράτου; Δημοσθένης μέν γε ἀδελφιδοῦς ἔφη αὐτῷ εἶναι, ἐπειδὴ δ᾽ ἐξηλέγχθη ὑπὸ τούτων, ἀπέστη· Τήλεφος δὲ δοῦναι αὐτῷ Νικόστρατον ἅπαντα τὰ ἑαυτοῦ. καὶ οὗτος οὐ πολλῷ*

 ὕστε-

20. *ταῦτα*] ſcil. *τὰ πράγματα.* has turbas contentionum forenſium.

21. *ἐπὶ τουτουσὶν*] notanda poeticae dictionis affectatio *τουτουσὶν* pro *τούτους*, Atticis non parum frequentata.

22. *ἤλθετον*] ſcil. *εἰς κρίσιν.* ecquis enim tandem non luctum teſtatus eſt coma tondenda ſuper exceſſu Nicoſtrati, quandoquidem hereditas ab eo relicta, quae duum eſt talentum, a ſex competitoribus fuit petita, qui ſunt hi, Demoſthenes, Telephus, Amyniades, Pyrrhus, Cteſias, et Cranaus. Adde ſeptimum Chariadem, et octauum, actorem huius orationis.

23. *κατὰ δόσιν* filii ſunt factitii, adoptati per teſtamentum. Nam eiusmodi filiis patres quoque adoptiui bona ſua donabant, ſeu legabant.

ὕστερον ἐπαύσατο. Ἀμινιάδης [24] δὲ υἱὸν αὐτῷ [25]
πρὸς τὸν ἄρχοντα ἧκεν ἄγων, οὐδὲ τριετῆ γεγονό-
τα· καὶ ταῦτ', οὐκ ἐπιδεδημηκότος τοῦ Νικοστράτου 15.
ἕνδεκα ἐτῶν Ἀθήνησι. Πύῤῥος δὲ ὁ Λαμπρεὺς [26] τῇ
μὲν Ἀθηνᾷ ἔφη τὰ χρήματα ὑπὸ Νικοστράτου καθ-
ιερῶσθαι, αὐτῷ [27] δ' ὑπ' αὐτοῦ ἐκείνου [28] δεδόσθαι.
Κτῆσις [29] δ' ὁ Βησαιεὺς καὶ Κραναὸς τὸ μὲν πρῶ-
τον δίκην ἔφασαν τοῦ Νικοστράτου ταλάντου καταδε- 18.
δικάσθαι· ἐπειδὴ δ' οὐκ εἶχον τοῦτο ἀποδεῖξαι, ἀπε-
λεύθερον αὐτὸν ἑαυτῶν προσεποιήσαντο εἶναι. καὶ
οὐδ' οὗτοι ἃ ἔλεγον ἀπέδειξαν. καὶ οἱ μὲν εὐθὺς κα-
τὰ τὰ πρῶτα ἐπὶ τὰ Νικοστράτου ἄξαντες [30] οὗτοί
εἰσι. Χαριάδης δὲ τότε μὲν οὐδαμοῦ ἠμφισβήτησεν, 21.

ὕστερον

24. Ἀμινιάδης] num Ἀμυν. interrogat H. Stephanus, quem credo verum vidiſſe.

25. αὐτῷ] Nicoſtrato puta. cohaeret cum *γεγονότα*

26. λαμπρεὺς] Taylorum ſi audimus, rectius λαμπτρεὺς ſcribetur.

27. αὐτῷ] ſibi, Pyrrho puta.

28. poſt ὑπ' αὐτοῦ ἐκείνου deeſſe videtur *μέρος τι.* aut, ſi nihil deeſt, ſed bene h. l. habet, ſubiicere voluit orator atque deriſui exponere praetenſionis abſurditatem. ecquis enim ſanus, quae numini conſecrata fuiſſe dixerit, eadem aiat ſibi donata eſſe?

29. Κτῆσις graecum nomen ſi eſt, forma eius foemininum genus potius prodit, quam maſculinum. Num ergo Κτησίας leg. eſt?

30. ἄξαντες num ab ἄγειν, an ab ἀΐσσειν repetendum ſit, quaerant alii. ego in ſimpliciore, quod eſt ἄγειν, acquieſco.

Digitized by Google

ὕστερον δὲ οὐ μόνον αὐτὸς [31], ἀλλὰ καὶ τὸ ἐκ τῆς ἑ-
ταίρας παιδίον εἰσποιῶν ἦλθε. τοῦτο δ᾽ ἦν αὐτῷ [32],
ὡς ἢ τῶν χρημάτων κληρονομήσοντι, ἢ τὸ παιδίον
ἀστὸν ποιήσοντι. αἰσθόμενος δὲ καὶ οὗτος, ὅτι περὶ
24. τοῦ γένους ἐλεγχθήσοιτο, τὴν μὲν τοῦ παιδίου ἀμφισ-
βήτησιν παρέλυσεν, ἑαυτῷ δὲ κατὰ δόσιν παρα-
κατέβαλεν. ἐχρῆν μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες, ὅστις κατὰ
δόσιν χρημάτων ἀμφισβητῶν ἡττηθείη, μὴ κατὰ
τὸ τέλος [33] ζημιοῦσθαι, ἀλλ᾽ ἐφ᾽ ὅσαπερ ληψόμε-
27. νος ἦν, τοσαῦτα τῇ πόλει ἀποτίνειν. οὕτω γὰρ [34]
οὐθ᾽ οἱ νόμοι κατεφρονοῦντο, οὔτε τὰ γένη ὑβρίζετο
πρὸς τούτων [35], οὐδ᾽ ἂν τῶν τεθνεώτων οὐδεὶς κατε-

E 5 ψεύδε-

31. αὐτὸς] ſubaudi e praemiſſis ἀμφισβητῶν τοῦ κλήρου.

32. τοῦτο δ᾽ ἦν αὐτῷ] num ſic nude dixerunt, pro τοῦτο δ᾽ ἦν αὐτῷ ἐν νῷ, vel προκείμενον, vel ἐπιτέχνασμα, vel μηχάνημα, vel πρᾶγμα, vel tale quid? *hoc agebat*, *hoc moliebatur.*

33. κατὰ τὸ τέλος] locus difficilis. dictio perambigua et inexplicabilis. Suſpicabar aliquando tantundem hoc eſſe, atque κατ᾽ ἐπωβελίαν. non ſolummodo ſexta parte ſummae vniuerſae, quam valent bona petita, mulctari, ſed tota ſumma. Nunc dubito, an potius ſignificet, *pro cenſu.* Cenſebatur ciuis quisque, quantum in bonis haberet. atque pro iſto cenſu maior aut minor cuique mulcta irrogabatur. Quaerant peritiores.

34. οὕτω γὰρ] addi velim ἄν.

35. πρὸς τούτων] ab his, Chariade eiusque aduocatis. non mala ſententia. Suſpicor tamen Iſaeum dediſſe πρὸς τοσούτων. *a tot hominibus*, quot nempe ſunt hi, quos toto die videmus in leges graſſari.

ψεύδετο. ἐπειδὴ δὲ ἅπασι καὶ τῶν ἀλλοτρίων [36] ἁ-
πάντων [37], καθότι ἄν τις βέληται, ἀμφισβητεῖν
ἔξεστιν, ὑμᾶς χρὴ περὶ αὐτῶν ὡς οἷόν τε ἀκριβέ- 30.
στατα ἐξετάζειν, καὶ μηδὲν εἰς ὅσον δύνασθε παρα-
λείπειν. ἐν μόναις δὲ ταῖς τῶν κλήρων εἰσαγωγαῖς
δοκεῖ μοι προσήκειν τεκμηρίοις μᾶλλον ἢ μάρτυσι
πιστεύειν. περὶ μὲν γὰρ τῶν ἄλλων συμβολαίων οὐ
πάνυ χαλεπὸν τοὺς τὰ ψευδῆ μαρτυροῦντας ἐλέγ- 33.
χειν· (ζῶντος γὰρ καὶ παρόντος τοῦ πράξαντος
καταμαρτυροῦσι) περὶ δὲ τῶν διαθηκῶν πῶς ἄν τις
γνοίη τοὺς μὴ τἀληθῆ [38] λέγοντας, εἰ μὴ πάνυ με-
γάλα τὰ διαφέροντα [39] εἴη; αὐτοῦ μέν, καθ' οὗ

μαρ-

36. καὶ τῶν ἀλλοτρίων] haud offendor. foret tamen fortius intortum, ſi καὶ τῶν ἀλλοτριωτάτων dixiſſet.

37. ἁπάντων non cohaeret cum ἀλλοτρίων, ſed cum ἀμφισβητεῖν. Dicitur ἀμφισβητεῖν τινος pro hereditatem alicuius in iure petere. Ergo ἁπάντων ἀμφισβητεῖν eſt hereditates hominum omnium, quorumcunque tandem ſibi, vindicare, de eoque iure experiri, vel totas hereditates.

38. μὴ τἀληθῆ] ſic correxit H. Stephanus Aldinae vitium μετ' ἀληθῆ.

39. τὰ διαφέροντα] niſi nimium ſit, quod altera partium contendentium, aut lucretur, aut perdat; niſi enormis ſit diſcrepantia inter ambarum poſtulationes, altera parte nimis abhorrentia ab aequo et inconſentanea petente, aut affirmante ea, quae prorſus ſint improbabilia.

Digitized by Google

36. μαρτυροῦσι, τεθνεῶτος· τῶν δὲ συγγενῶν μηδὲν
τῶν πεπραγμένων εἰδότων· τοῦ δὲ ἐλέγχου μηδα-
μῶς ἀκριβοῦς γινομένου. ἔτι δὲ, ὦ ἄνδρες, καὶ τῶν
διατιθεμένων οἱ πολλοὶ οὐδὲ λέγουσι τοῖς παραγινο-
μένοις ὅ, τι διατίθενται, ἀλλ᾽ αὐτοῦ μόνου τοῦ κα-
39. ταλιπεῖν διαθήκας μάρτυρας παρίστανται. τοῦ δὲ
συμβαίνοντος [40] ἐστι καὶ γραμματεῖον ἀλλαγῆναι,
καὶ τἀναντία ταῖς τοῦ τεθνεῶτος διαθήκαις μετα-
γραφῆναι. οὐδὲν γὰρ μᾶλλον οἱ μάρτυρες εἴσονται,
εἰ ἐφ᾽ αἷς ἐκλήθησαν διαθήκαις, αὗται ἀποφαί-
42. νοιντο. ὁπότε δὲ καὶ τοὺς ὁμολογουμένως παραγενο-
μένους οἷόντ᾽ ἐστὶν ἐξαπατῆσαι, πῶς οὐκ ἂν ὑμᾶς γε,
τοὺς μηδὲν τοῦ πράγματος εἰδότας, πολὺ μᾶλλον ἑ-
τοιμότερόν τις παρακρούσασθαι ἐγχειρήσαι; ἀλλὰ
48.1. μὴν καὶ ὁ νόμος, ὦ ἄνδρες, οὐκ ἐάν τις διαθῆται
μόνον, κυρίας εἶναι κελεύει τὰς διαθήκας, ἀλλὰ
ἐὰν [41] εὖ φρονῶν. σκεπτέον δ᾽ ὑμῖν [42] πρῶτον μὲν,
εἰ ἐποιήσατο τὰς διαθήκας· ἔπειτα, εἰ μὴ παρα-
νοῶν

40. *τοῦ δὲ συμβαίνοντός ἐστι*] dictio rarior et minus crebro vſitata, pro qua alius, idem ſignificare volens, dixiſſet *συμβαίνει καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν. quotidie contingit.* eſt in numero rerum ſaepe contingentium. Poſſit alio quoque modo, qui tamen mihi minus probatur, accipi, vt ſignificet. *vnde conſequitur.* vel, *quapropter conſentaneum eſt* nam τὸ συμβαῖνον Dialecticis eſt concluſio, ſeu id, quod e ſumtis colligitur et velut efflorescit.

41. *ἀλλὰ ἐὰν*] videtur καὶ addendum eſſe.

42. *σκεπτέον δ᾽ ὑμῖν*] malim σκ. δὴ ὑ. aut σκ. οὖν ὑμῖν.

νοῶν διέθετο. ἀντιλεγόντων δ' ἡμῶν μηδὲ τοπαρά- 3.
παν γενέσθαι τὰς διαθήκας, ἐκ τίνος ἂν τρόπου [43],
εἴ τις παρανοῶν διέθετο, γνοίητε, πρὶν περὶ αὐτοῦ
τοῦ διαθέσθαι πιστεῦσαι; τοὺς μὲν οὖν κατὰ τὴν δόσιν
ἀμφισβητοῦντας ὁρᾶτε ὅσον ἔργον ἐστὶν αἰσθέσθαι εἰ
ἀληθῆ λέγουσι· τοὺς δὲ κατὰ τὸ γένος, πρῶτον μὲν 6.
οὐ δεῖ μάρτυρας παρασχέσθαι ὡς αὐτῶν ἐστιν ὁ κλῆ-
ρος. παρὰ πάντων γὰρ ὡμολόγηται, τοῖς ἐγγυτά-
τω γένους τὰ τοῦ τελευτήσαντος γίνεσθαι. ἔπειτα
οἱ νόμοι οὐ μόνον οἱ περὶ τῶν γενῶν, ἀλλὰ καὶ οἱ πε-
ρὶ τῶν δόσεων, τοῖς συγγενέσι βοηθοῦσι. δοῦναι μὲν 9.
γὰρ ὁ νόμος οὐδενὶ ἐᾷ τὰ ἑαυτοῦ, ἐὰν ὑπὸ γήρως, ἢ ὑπὸ
νόσου, ἢ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἃ καὶ ὑμεῖς ἴστε, παρανοήσῃ· κα-
τὰ δὲ τὸ γένος, καὶ τὰ τοῦ ὁπωσοῦν διακειμένου ὁ ἐγ-
γύτατα γένους ἀναμφισβητήτως λαμβάνει. χωρὶς 12.
δὲ τούτων, ταῖς μὲν διαθήκαις διὰ μαρτύρων ὑμᾶς
δεῖ πιστεῦσαι, ὑφ' ὧν ἔνι καὶ ἐξαπατηθῆναι· (οὐ γὰρ
ἂν ἦσαν ψευδομαρτυριῶν ἐπισκήψεις)[44] τῇ δ' ἀγ-
χιστείᾳ, δι' ὑμῶν αὐτῶν. κατὰ γὰρ τοὺς νόμους οἱ
συγγενεῖς ἀμφισβητοῦσιν, οὓς ὑμεῖς ἔθεσθε. πρὸς 15.
δὲ τούτοις [45], ὦ ἄνδρες, εἰ μὲν κατὰ [46] τὰς διαθή-

κας

43. *ἐκ τίνος τρόπου* accipio h. l. pro *διὰ τί cur, quamobrem?*

44. *ἐπισκήψεις*] ſubaudi, *εἰ ἀδύνατον ἦν τοὺς κρι-τὰς ὑπὸ τῶν μαρτύρων τῶν τὰ ψευδῆ μαρτυρούντων ἐξ-απατᾶσθαι.* vel *εἰ μηδεὶς τὰ ψευδῆ ἐμαρτύρει.*

45. *πρὸς δὲ τούτοις*] ita correxit Stephanus Aldinae vitium *πρὸ δὲ τούτους.*

46. *μὲν κατὰ*] videtur articulus *οἱ* interponendus eſſe.

Digitized by Google

κας ἀμφισβητοῦντες, ὁμολογουμένως Νικοστράτῳ ἐπιτήδειοι ὄντες ἐτύγχανον, τὸ μὲν ἀκριβὲς οὐδ᾽ ἂν οὕτως [47], ὅμως μέντοι μᾶλλον εἰκὸς ἦν ἀληθεῖς εἶναι
18. δόξειν, [48] τὰς διαθήκας. ἤδη γάρ τινες οὐκ εὖ διακείμενοι τοῖς συγγενέσιν, ὀθνείους φίλους τῶν πάνυ σφόδρα προσηκόντων περὶ πλείονος ἐποιήσαντο· νῦν δὲ οὔτε συσσίτους, οὔτε φίλους, οὔτ᾽ ἐν τάξει [49] τῇ αὐτῇ [50]. τούτων δ᾽ ὑμῖν μάρτυρας ἁπάντων παρεσχήμεθα.

47. οὐδ᾽ ἂν οὕτως] videtur hic ἐφάνη vel ſimile quid excidiſſe, tametſi me non fugit εἰκὸς ἦν e proximo huc trahi et tacita mente ſuppleri poſſe.

48. δόξειν] Coniectura haec eſt H. Stephani, a me alteri praelata, ab eodem propoſitae δείξειν. In vulgatis eſt δήξειν. Conſtructio haec eſt μᾶλλον εἰκὸς ἦν τὰς διαθήκας δόξειν ἀληθεῖς εἶναι.

49. τάξει] ſed quaenam τάξις hic deſignatur? ciuilis an militaris? ſi ciuilis, quaenam erunt illae τάξεις ciuiles? forſitan κατὰ τὸ τέλος ſecundum cenſus, ſeu quantitates bonorum, quae quibusque eſſent, ciues diſtributi erant. Notae ſunt e Demoſthene αἱ συμμορίαι τῶν λειτουργούντων. noti οἱ τριακόσιοι, οἱ τῶν πολιτῶν πλουσιώτατοι. Significare itaque videtur ἐν τῇ αὐτῇ τάξει h. l. quod hi competitores hereditatis a Nicoſtrato relictae non fuiſſent in eadem claſſe contribuentium pro modo facultatum. Verumtamen vt malim de ordine militari, ſeu ſtatione in caſtris et acie accipere, facit locus p. 49. 13. οὐδ᾽ ἐπὶ στρατεύματι ἐχρῆτο —

50. τῇ αὐτῇ] poſt haec verba nonnihil deeſſe conſtat. E. c. οὐδεὶς οἶδε τούτους πώποτε τῷ Νικοστράτῳ γεγονότας. vel ſimile quid.

Digitized by Google

μεθα. Ὃ δὲ μέγιστον, καὶ μάλιστα τῆς Χαριάδου 21.
ἀναιδείας καταμαρτυρεῖ, τοῦτο σκέψασθε. ὅπου
γὰρ τὸν αὐτὸν ποιησάμενον κληρονόμον [51], οὔτ᾽ ἀπο-
θανόντα ἀνείλετο, οὔτ᾽ ἔκαυσεν, οὔτε * ὠστολόγη-
σεν [52], ἀλλὰ πάντα τοῖς μηδὲν προσήκουσι παρῆκε
ποιῆσαι, πῶς οὐκ ἀνοσιώτατος εἴη; ὃς τῷ τεθνεῶτι 24.
μηδὲν τῶν νομιζομένων ποιήσας, τῶν χρημάτων αὐ-
τοῦ κληρονομεῖν ἀξιοῖ; ἀλλὰ νὴ Δία ἐπειδὴ τούτων
οὐδὲν ἐποίησε, τὴν οὐσίαν [53] τοῦ Στρατονίκου [54] διε-
χείρισεν; ἀλλὰ καὶ ταῦτα ὑμῖν [55] καὶ τὰ πλεῖστα
οὐδ᾽ αὐτὸς ἀνεῖται. προφάσεις δὲ οἴομαι ἀναγκαίας [56] 27.
ἐφ᾽ ἑκά-

51. τὸν αὐτὸν] ποιησάμενον κληρονόμον. eum, qui ipſum, [Chariadem] feciſſet [vel nuncupaſſet] heredem.

52. ὠστολόγησεν] ſic dedi de meo, pro vulgari ὡμολογ. *neque oſſa eius legit.* combuſtionem vel incinerationem ſequebatur oſſilegium.

53. τὴν οὐσίαν] videtur γ᾽ interponendum eſſe.

54. τοῦ Στρατονίκου] qui Stratonicus h. l. appellatur, item paulo poſt verſu 29. idem eſt, atque Nicoſtratus per totam orationem dictus. In talibus graeci diligentia ſumma non vtuntur. Tophanes tamen Νικοστράτου annotauerat.

55. ἀλλὰ καὶ ταῦτα ὑμῖν etc.] quantum ex obſcuris literarum veſtigiis diuinare poſſum, ſic ferme reliquiſſe auguror Iſaeum ἀλλὰ καὶ ταῦτ᾽ ἀνῆκεν ἡμῖν. verum haec quoque [id eſt adminiſtrationem, tutelam et conſeruationem bonorum Nicoſtrati] nobis permiſit. καὶ τὰ πλεῖστα [ſubaudi ὧν νῦν λέγω αὐτὸν ἐπαιτιώμενος] οὐδ᾽ αὐτὸς ἀρνεῖται. et pleraque horum, quae nunc dico, vitio ei vertens, ne ipſe quidem ſe feciſſe infitiatur.

56. προφάσεις δ᾽ οἴομαι ἀναγκαίας] Suſpicabar

Digitized by Google

ἐφ' ἑκάςας [57] τῶν πράξεων [58] εὑρῆσθαι [59]. τί γὰρ ὑπολείπεται [60] τῷ διαῤῥήδην ὁμολογοῦντι; σαφῶς μὲν οὖν ἴςε, ὦ ἄνδρες, ὅτι οὗτοι οὐ δικαίως τῶν Στρατονίκου ἐφίενται, ἀλλὰ βούλονται μὲν ὑμᾶς ἐξαπατῆσαι,

aliquando leg. eſſe *προφάσεις δ' οὐδὲν εἰπεῖν ὡς οἴομαι ἀναγκαίας· cauſſationes praetexit, quas nil attinet a me commemorari, ni fallor.* Nunc autem cenſeo bene habere vulgatam, eiusque nihil h. l. ſollicitandum eſſe, dummodo teneatur, *οἴομαι* eſſe ironicum, irriſionis gratia inſertum, vt Latinorum, *nempe*, *nimirum*, *ſcilicet. cauſas ſonticas et praegnantes*, *ſcilicet*, *ſi dis placet.*

57. *ἐφ' ἑκάςας*] H. Stephanus mauult *ἐφ' ἑκάςαις*, quod vtique ſim praelaturus, ſi certo conſtet, vulgatam vitioſam nulloque modo probandam eſſe. de quo adhuc ambigo.

58. *τῶν πράξεων*] ſubaudi *τῶν ὑφ' ἑαυτοῦ πεπραγμένων, ὧν αὐτὸν κατηγορῶ νῦν.* actionum ſuarum, quarum eum nunc incuſo.

59. *εὑρῆσθαι*] leg. videtur *εὕρηται* reperit, comminiſcitur, profert, ipſe ſibi per otium commentus.

60. *ὑπολείπεται*] ſcil. *πρὸς ταῦτα εἰπεῖν, καὶ ὑπὲρ τούτων ἀπολογεῖσθαι.* videtur tamen orator haud paulo et planius et neruoſius dicturus fuiſſe, ſi ſic dixiſſet. *ἀλλὰ προφάσεις γὰρ, οἴομαι, ἀναγκαίας ἐφ' ἑκάςαις τῶν πράξεων εὕρηται.* Eſt hypophora. *Atqui forſitan cauſſationes, graues nimirum et vrgentes commentus ſibi eſt, atque protulit?* Reſpondet. *ἀλλ' οὐδὲ ταύτας.* *At ne has quidem.* Tum bene conuenit. *Τί γὰρ ὑπολείπεται* — *Ecquid enim reliquum eſt, quod excuſet is, qui ipſe crimina vltro diſertis verbis fatetur?* Volebam latina mea huic rationi accommodare. Interim tutius viſum fuit, vulgatae veſtigiis inhaereſcere.

Digitized by Google

τῆσαι, τετοῦσι δὲ, συγγενεῖς ὄντας ἐκείνου, ἃ οἱ νό- 30.
μοι ἔδοσαν αὐτοῖς, ἀποστερῆσαι. οὐ μόνον δὲ Χαριά-
δης τοῦτο πεποίηκεν, ἀλλὰ καὶ ἄλλοι πολλοί. ἤδη δὲ
τῶν ἐν τῇ ὑπερορίᾳ ἀποθνησκόντων οὐδὲ γινώσκοντες
ἐνίους, τῆς οὐσίας ἠμφισβήτησαν. ἐνθυμοῦνται γὰρ, 33.
ὅτι κατορθώσασι μὲν, τὰ ἀλλότρια ἔχειν[61]· δια-
μαρτοῦσι δὲ μικρὸς ὁ κίνδυνος· μαρτυρεῖν δὲ καὶ τὰ
ψευδῆ τινὲς ἐθέλουσιν. οἱ δ' ἔλεγχοι περὶ ἀφα-
νῶν[62]. συνελόντι δὲ, πολὺ τὸ διαφέρον, κατὰ γέ-
νος ἢ κατὰ δόσιν ἀμφισβητεῖν. ἀλλ' ὑμᾶς χρὴ, ὦ 36.
ἄνδρες, πρῶτον μὲν τὰς διαθήκας σκοπεῖν, εἰ δο-
κοῦσι γενέσθαι. τοῦτο γὰρ οἵ τε νόμοι ἡγοῦνται[63], καὶ
δικαιότατόν ἐστι. μὴ σαφῶς δὴ μήτ' αὐτοὺς τὴν ἀλή-
θειαν εἰδότας, μήτε τῶν μαρτύρων τοῦ τελευτή-
σαντος ἐπιτηδείων ὄντων, ἀλλὰ Χαριάδου, τοῦ τἀλ- 39.
λότρια βουλομένου λαβεῖν, τί ἂν * ἦ δικαιότερον[64]

ἢ τοῖς

61. τὰ ἀλλότρια ἔχειν] interponendum aio aut ἐστὶν, aut ἔξεστιν.

62. περὶ ἀφανῶν] ſubaudi εἰσὶ vel γίγνονται. *conuictiones verſantur in rebus obſcuris, et conuictionem haud ferentibus.* Haud itaque refrager contendenti locum hunc eſſe integrum et ſanum. Rurſus tamen facile fiat, vt deſit χαλεποὶ vel οὐ ῥᾴδιοι vel tale quid.

63. νόμοι ἡγοῦνται] interponendum videtur δίκαιον vel προσῆκον. *leges id iuſtum et aequum cenſent eſſe.*

64. τὶ ἂν ἦ δικαιότερον] *ecquid tandem ſit* (vel *erit*) *aequius atque iuſtius, quam* — Sic dedi de meo, pro vulgari τὶ ἄν τι δικ. poterat quoque in locum ſecundi τι, illius enclitici, ſuffici εἴη. Tophanes annotauerat τὶ ἂν ἔτι.

Digitized by Google

ἢ τοῖς συγγενέσι [65] τὰ τοῦ συγγενοῦς; καὶ γὰρ οἶδε
εἴ τι ἔπαθον, οὐδενὶ ἂν ἄλλῳ ἢ Νικοστράτῳ τὰ τού-
των ἐγένοντο. κατὰ γὰρ τὸ αὐτὸ γένος ἂν ἠμφισ-
42. βήτει, ἀνεψιὸς ὢν αὐτοῖς ἐκ πατραδέλφων. μὰ
Δί᾽ ἀλλ᾽ οὐκ ἔστιν [66] ὁ Ἄγνων οὐδ᾽ ὁ Ἀγνόθεος τοῦ Νι-
κοστράτου συγγενεῖς, ὡς οἱ ἀντίδικοι φασίν· ἀλλ᾽ ἕ-
τερον [67]. ἔπειτα τῷ μὲν κατὰ τὴν δόσιν τοῦ κλήρου
λαχόντι μαρτυροῦσιν [68], αὐτοὶ δὲ κατὰ τὸ γένος οὐκ
49.1. ἀμφισβητήσουσιν; οὐ γὰρ εἰς τοῦτό γε ἀνοίας ἥκου-
σιν ὥστε πιστεύσαντες ταῖς διαθήκαις, οὕτω ῥαδίως
τοσούτων χρημάτων ἀφίστανται. ἀλλὰ μὴν καὶ ἐξ ὧν
3. αὐτοὶ οὗτοι λέγουσι, τούσδε τοῖς συγγενέσιν [69] αὐτοῖς
ἐπιδι-

65. poſt συγγενέσι deeſt δίδοσθαι *dari*, aut διδόναι ſc. ὑμᾶς, *vos dare*. niſi ſi prouerbialiter accipiamus, vt illud *ſuum cuique*. Tophanes annotauerat συγγενοῦς δοῦναι.

66. ἐστὶν — συγγενεῖς] Non bene his conuenire inter ſe, videns H. Stephanus contendit, aut εἰσὶν aut συγγενὴς leg. eſſe. quae quamquam admodum ſunt probabilia, nego tamen adhucdum mihi ſatis liquere.

67. ἕτερον] ambigo vtrum ἑτέρου, an ἑτέρων praeſtet. Alterutrum certe verum eſt. ἕτεροι annotarat Tophanes.

68. μαρτυροῦσιν] aduocati puta Chariadis. ἔπειτα h. l. ſignificat *itane vero?* aut *cur itaque?*

69. τούσδε τοῖς συγγενέσιν αὐτοῖς] Non poſſum me ex hoc loco intricatiſſimo aliter extricare, quam vt fingam tantiſper, donec certiora comperta et prolata fuerint, relictum ab Iſaeo h. l. ſic fuiſſe τοῖσδε, τοὺς συγγενεῖς αὐτοῖς (cum aſpero) — ſic primum, τοῖσδε cohaerebit cum συμφέρει. deinde αὐτοῖς (id eſt ἑαυτοῖς) cohaerebit cum ἐπιδικ. et ſententia haec erit,

ἐπιδικάσασθαι συμφέρει τῶν Νικοστράτου μᾶλλον ἢ
Χαριάδου[70]. εἰς γὰρ τὸν λοιπὸν χρόνον, εἰ μὲν οἵδε[71],
κατὰ τὸ γένος ἀμφισβητοῦντες, λήψονται τὸν κλῆ-
ρον, ἐξέσται καὶ τούτοις[72], ὁπόταν βούλωνται, κατὰ
τὸ γένος λαχοῦσιν, ἐπιδεῖξαι ὑμῖν, ὡς αὐτοὶ ἐγγυτέ- 6.
ρω[73] ἦσαν τοῦ Νικοστράτου, καὶ ὡς Σμικροῦ ἦν, καὶ οὐ
Θρασυμάχου. ἐὰν δὲ Χαριάδης αὐτῶν κληρονομήσῃ,
οὐκ ἔσται οὐδενὶ συγγενεῖ ἐπὶ τὰ Νικοστράτου ἐλθεῖν.
κατὰ δόσιν γὰρ ἔχοντος τοῦ ἐπιδεδικασμένου, τί φα-
νοῦνται λέγοντες οἱ κατὰ τὸ γένος λαγχάνοντες; ὅ- 9.
περ ἂν οὖν καὶ ὑμῶν ἕκαστος ἀξιώσειε, τοῦτο καὶ του-
τοισὶ τοῖς νεανίσκοις βεβαιώσατε. παρέσχοντο δ' ὑ-
μῖν μάρτυρας· πρῶτον μὲν, ὡς ἀνεψιοί εἰσιν ἐκ πα-
τραδέλφων Νικοστράτου· ἔπειτα δὲ, ὡς οὐδεπώποτε
ἐκείνῳ διάφοροι ἦσαν. ἔτι δὲ καὶ ὡς ἔθαψαν[74] Νι- 12.
κόστρα-

his, teſtibus et aduocatis Chariadis, *conducit magis*, vt cognati Nicoſtrati, Hagnon et Hagnotheus, hereditatem eius ſibi adiudicari ſtudeant, adiudicatamque auferant, quam vt Chariades hoc faciat, id eſt, hereditatem petitam aufferat.

70. Χαριάδου] Recte ſi diuinaui, et probatur illa, quam modo propoſui, coniectura, neceſſe eſt vt etiam huic genitiuo ſufficiatur accuſatiuus, atque legatur Χαριάδην. ſubaudi ἐπιδικάσασθαι. Tophanes etiam Χαριάδη annotauerat, quod idem eſt atque Χαριάδην.

71. οἵδε] Hagnon et Hagnotheus.

72. τούτοις] aduocatis et teſtibus Chariadis.

73. ἐγγυτέρω] quam ſcil. Hagnon atque Hagnotheus ſunt.

74. ἔθαψαν] Atqui p. 48. 23. dixerat, Nicoſtra-

Digitized by Google

κόστρατον. πρὸς δὲ τούτοις, ὡς Χαριάδης οὑτοσὶ οὐδαμῶς, οὐδ' ἐνθάδε, οὐδ' ἐπὶ στρατεύματι, ἐχρῆτο Νικοστράτῳ. ἔτι δὲ καὶ τὴν κοινωνίαν 75, ᾗ μάλισθ' οὗτος ἰσχυρίζεται, ψευδῆ οὖσαν, καὶ ἄνευ τούτων, ὦ
15. ἄνδρες, ἄξιον ὑμῖν ἐξετάσαι ἑκατέρους αὐτῶν οἷοί εἰσι. Θράσιππος μὲν γάρ, ὁ Ἅγνωνος καὶ Ἁγνοθέου πατήρ, ἤδη 76 καὶ ἐλειτούργησεν ὑμῖν καὶ εἰσήνεγκε, καὶ ἄλλως σπουδαῖος ἦν πολίτης. αὐτοὶ δὲ οὗτοι 77 οὔτε ἀποδεδημήκασιν οὐδαμῆ πώποτε, ὅποι ἂν μὴ
18. ὑμεῖς προστάξητε· οὔτ' ἐνθάδε μένοντες, ἄχρηστοί εἰσι τῇ πόλει, ἀλλὰ καὶ στρατεύονται καὶ εἰσφέρουσι, καὶ τἄλλα πάντα ποιοῦσι τὰ προσταττόμενα, καὶ αὐτοὺς (ὡς πάντες ἴσασι) κοσμίους παρέχουσιν. ὥστε πολὺ μᾶλλον τούτους προσήκει
21. κατὰ δόσιν τῶν χρημάτων τῶν Νικοστράτου ἢ Χαριάδην ἀμφισβητεῖν. οὗτος 78 γάρ, ὅτ' ἐπεδήμει ἐνθάδε, πρῶτον μὲν εἰς τὸ δεσμωτήριον, ὡς κλέπτης

tum, vt peregre defunctum, ab hominibus prorſus alienis compoſitum atque elatum fuiſſe? Sed ſalua res eſt. Bene habet. Ipſe ſibi non contradicit. *θάπτειν* hic loci ſignificat, alteri, qui aliquem humaſſet, ſumtus in humationem factos, refundere. quod qui facit, is reuera dici poteſt mortuum contumulaſſe.

75. *κοινωνίαν*] communionem negotiationis.

76. *ἤδη* quid ſibi velit haud video, niſi ſi ſtatuamus parum quid h. l. deeſſe. num *πατήρ, ἐστράτευται πολλάκις ἤδη* aut ſaltim *πολλάκις*.

77. *οὗτοι*] Hagnon et Hagnotheus. ad quos etiam *οἵδε* verſu 30. refertur.

78. *οὗτος*] Chariades puta.

Digitized by Google

ὢν ἐπ᾽ αὐτοφώρῳ, ἀπήχθη, τοῦτο ἀφαιρεθεὶς[79]
μεθ᾽ ἑτέρων τινῶν ὑπὸ τῶν ἕνδεκα, οὓς[80] δημοσίᾳ 24.
ἅπαντας ὑμεῖς ἀπεκτείνατε, πάλιν ἀπογραφεὶς
εἰς τὴν βουλὴν κακουργῶν[81], ὑποχωρῶν ᾤχετο· καὶ
οὐχ ὑπήκουσεν, ἀλλ᾽ ἀπ᾽ ἐκείνου ἑπτακαίδεκα ἐτῶν
Ἀθήναζε οὐκ ἀφίκετο, πλὴν ἐπειδὴ Νικόστρατος
ἀπέθανε. καὶ ὑπὲρ μὲν ὑμῶν οὔτε στρατείαν οὐδεμί- 27.
αν ἐστράτευται, οὔτε εἰσφορὰν οὐδεμίαν εἰσενήνοχε.
πλὴν * εἴ τι[82] ἄρα, ἐξότου τῶν Νικοστράτου ἠμφισ-
βήτησεν· οὔτ᾽ ἀλλ᾽ οὐδὲν ὑμῖν λελειτούργηκεν. ἔπει-
τα, τοιοῦτος ὤν, οὐκ ἀγαπᾷ εἰ μὴ τῶν ἡμαρτημέ-
νων δίκην δώσει, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀλλοτρίων ἀμφισ- 30.
βητεῖ; εἰ μὲν οὖν οἵδε φιλοπράγμονες, ἢ ἄλλοις ὅ-
μοιοι πολίταις ἦσαν, ἴσως ἂν οὐ περὶ τῶν Νικοστρά-

του

79. τοῦτο ἀφαιρεθεὶς] corrupta haec eſſe liquet. num *μετὰ τοῦτο δ᾽ ἀφεθεὶς. poſtmodúm autem inde emiſſus et relaxatus.*

80. *οὓς* dubium eſt, quo referatur, num ad illos modo commemoratos *ἑτέρους τινὰς*, vna cum quibus ille Chariades, vt furti reus, in cuſtodiam datus fuerat, an ad XI. viros. Ego equidem malim ad hos, quam ad illos, referri.

81. *κακουργῶν* non damnabo. placeret tamen magis *κακουργιῶν*, a nominatiuo *κακουργία*. *ἀπογράφεσθαι εἰς τὴν βουλὴν κακουργίας* eſt, actione, qua quis maleficii arguitur, in foro Areopagitarum in ius vocari; apud eos ſtellionatus, ſeu artium nequam, impoſturarum, tabularum mutatarum, et quae alia his ſimilia crimina ſunt, accuſari.

82. *εἴ τι* de meo dedi, pro vulgari *εἴτε*. ſubauditur a communi *εἰσενήνοχε*.

Digitized by Google

του χρημάτων ἠμφισβήτει, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ σώμα-
τος ἠγωνίζετο· νῦν δ', ὦ ἄνδρες δικασαὶ, τοῦτον [83]
33. μὲν ἄλλος, ἐάν τις βούληται, τιμωρήσεται· τȣτοισὶ
δ' ὑμεῖς βοηθήσατε, καὶ μὴ περὶ πλείονος ποιήση-
σθε [84] τοὺς ἀδίκως τἀλλότρια ἔχειν βȣλομένȣς, ἢ
τοὺς γένει τῷ τεθνεῶτι προσήκοντας, καὶ χωρὶς
τούτων ἤδη τι ἐκεῖνον εὐεργετηκότας [85]. ἀλλὰ καὶ
36. τῶν νόμων ἀναμνησθέντες, καὶ τῶν ὅρκων, οὓς ὠ-
μόσατε, πρὸς δὲ τȣ́τοις, καὶ τῶν μαρτυριῶν, ἃς
ἡμεῖς παρεσχήμεθα, τὰ δίκαια ψηφίσασθε.

83. τȣ̃τον coniectura Stephani eſt, a me vulgari lectioni τȣ̃το praelata. *hunc* Chariadem puta, *ſiquis alius volet*, *is vlciſcetur*, et efficiet, vt meritas poenas det.

84. Niſi ſcirem oratores ſaepe inter imperatiuum et coniunctiuum variare, ſuſpicarer h. l. ποιήσασθε leg. eſſe, quia βοηθήσατε praeceſſit. verum tam ſubtili diligentia illi non vtuntur.

85. εὐεργετηκότας] Iam ſupra aliquoties orator ſtudium atque voluntatem prolixam Hagnonis et Hagnothei, nec non Thraſippi, qui pater eorum fuerat, erga Nicoſtratum, eorumque inter ſe mutuam caritatem et familiaritatem, vnde neceſſario officia et bene merita exſiſtunt, praedicauerat.

ΙΣΑΙΟΥ ΛΟΓΟΣ
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΓΕΝΟΥΣ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Δικαιογένες τελευτήσαντος ἄπαιδος ἐπὶ τέσσαρσιν ἀδελφαῖς, Πρόξενος ἧκε διαθήκην ἔχων· ἐν ᾗ Δικαιογένης ὁ τελευτήσας τὸν υἱὸν αὐτȣ̃ Προξένȣ Δικαιογένην υἱὸν θετὸν ἐποιήσατο, ἐπὶ τῷ τρίτῳ μέρει τῆς ἐσίας. τȣ̃τον δὲ τὸν τρόπον διανειμαμένων αὐτῶν τὴν ὅλην ἐσίαν, τελευταῖον ἦλθεν ὁ υἱὸς Προξένȣ Δικαιογένης, φάσκων ἐπὶ ὅλη τῇ ἐσίᾳ γεγονέναι υἱός· καὶ νικήσας ἀνέλαβε καὶ τὰ δύο μέρη τῶν ἀδελφῶν τȣ̃ τελευτήσαντος. ὕϛερον πάλιν οἱ παῖδες τῶν ἀδελφῶν δικασάμενοι πρὸς Δικαιογένην ἐνίκησαν, καὶ συνέθετο Δικαιογένης ἀποδȣ̃ναι πάλιν τὰ δύο μέρη αὐτοῖς καθαρὰ καὶ ἀνέπαφα, ἐγγυησαμένȣ ταῦτα Λεωχάρȣς. νῦν δὲ ἀρνȣμένων τὰ δόξαντα τῶν περὶ Δικαιογένην καὶ Λεωχάρην, ἐγκαλȣ̃σιν οἱ παῖδες τῶν ἀδελφῶν περὶ τῶν δύο μερῶν· τῷ μὲν, ὡς συνθεμένῳ· τῷ δὲ, ὡς ἐγγυητῇ. Ἡ ϛάσις ϛοχασμός. ἀρνȣ̃νται γάρ.

Ὠόμεθα μὲν, ὦ ἄνδρες, περὶ ὧν διαφερόμεθα πρὸς Δικαιογένην, τὰ ὡμολογημένα ἐπὶ τȣ̃ 12. δικαϛηρίȣ κύρια ἡμῖν ἔσεσθαι. ἀποϛάντος γὰρ Δικαιογέ-

καιογένους τοῖν δυοῖν μεροῖν τοῦ κλήρου, καὶ ἐγγυη-
τὰς καταστήσαντος ἦ μὴν παραδώσειν ἡμῖν ταῦτα
15. τὰ μέρη ἀναμφισβήτητα, ἀφήκαμεν ἀλλήλους τῶν
ἐγκλημάτων. ἐπειδὴ δὲ, ὦ ἄνδρες, οὐ ποιεῖ Δικαιο-
γένης ἃ ὡμολόγησε, δικαζόμεθα Λεωχάρει, ἐγ-
γυητῇ γενομένῳ Δικαιογένους, ὥσπερ [1] ἀντωμόσα-
μεν. Καί μοι ἀνάγνωθι τὴν ἀντωμοσίαν. ΑΝ-
18. ΤΩΜΟΣΙΑ. Ὡς τοίνυν ἀληθῆ ἀντωμόσαμεν [2],

Stemma hominum ſuper iſtâ hereditate certantium, quorum mentio fit hac in oratione.

Dicaeogenes primus, in pugna ad Eleuſinem occiſus.

Proxenus, vt videtur e p. 50. 42. colligi poſſe.		Menexenus, qui apud Spartolum occubuit.	
Dicaeogenes tertius cum quo actor contendit. verum hac de parte ſtemmatis v. annotationem 128.	Harmodius, p. 51. 31.	Dicaeog. ſecundus, qui apud Cnidum cecidit, et de cuius hereditate certatur.	quatuor filiae quarum prima Polyarato nupſit patri vnius de numero actorum. ſecunda Democli Phrearrhio nupta. tertia Cephiſophonti Paeanienſi, vnde natus Menexenus ſecundus. quarta Theopompo, vnde Cephiſodotus.

1. ὥσπερ] malim ὧνπερ. ſuper iis, quae a nobis mutuo praeſtanda, mutuo dicto iureiurando pepigimus.

2. ἀληθῆ ἀντωμόσαμεν] vera, h. e. vere et reapſe ſponſa mutuo et iureiurando confirmata fuiſſe illa capita, quae hac formula iurisiurandi reciproci continentur.

Κηφισόδοτος οὑτοσὶ οἶδε, καὶ μάρτυρας ὑμῖν παρεξό-
μεθα· πρῶτον μὲν ὡς ἀπέστη Δικαιογένης ἡμῖν τοῖν
δυοῖν μεροῖν τοῦ κλήρου, εἶτα ὡς ἐγγυήσατο Λεωχά-
ρης. Καί μοι ἀνάγνωθι τὴν μαρτυρίαν[3]. ΜΑΡΤΥ- 21.
ΡΙΑ. * Τῶν[4] μὲν μαρτύρων ἀκηκόατε, καὶ ὡς οὐ
τἀληθῆ μεμαρτυρήκασιν, οὐδ' ἂν αὐτὸν οἶμαι Λεω-
χάρην εἰπεῖν. ἴσως δὲ ἐπ' ἐκεῖνον τρέψεται[5] τὸν λό-
γον, ὡς Δικαιογένης τε, ἃ ἡμῖν ὡμολόγησεν, ἅ-
παντα πεποίηκε, καὶ αὐτὸς τὴν ἐξεγγύην ὅτι ἀπέ- 24.
δωκεν. εἰ οὖν ταῦτ' ἐρεῖ, ψεύσεται, καὶ ῥαδίως ἐ-
λεγχθήσεται. ἀναγνώσεται γὰρ ὑμῖν, ὅσα κατέ-
λιπε Δικαιογένης ὁ Μενεξένου ἐν τῷ κλήρῳ, καὶ τὰ
χρήματα, ἃ ἔλαβε[6], ταῦτα εἰ μὲν μή φασι Δι-
καιογένην τὸν ἡμέτερον θεῖον ζῶντα κεκτῆσθαι, καὶ 27.
ἀποθνήσκοντα ἡμῖν δοῦναι, ἀποδειξάτωσαν· εἰ δὲ
καὶ ἐκεῖνον καταλιπεῖν, καὶ ἡμᾶς κεκομίσθαι, μαρ-
τυρησάτω τις αὐτοῖς[7]. ὅτι μὲν γὰρ Δικαιογένης
ὡμολό-

3. *μαρτυρίαν*] quamquam plures ſunt teſtes, vna tamen omnium formula cum eſſet, omniumque nomina cum formulae teſtimonii praeſcripta eſſent, in ſingulari numero extulit. Id quod etiam ad p. 52. 2. dictum velim.

4. *τῶν*] ſuffeci hoc, periculo meo, vulgari *ὡς*. Taylor adſcripſerat *ὡς μὲν μαρτύρων οὐκ ακηκόατε.* et e Tophanis libro *οὐ μαρτ. ἀκ.*

5. *τρέψεται*] haec eſt H. Stephani coniecture a me vulgari *τρέψω* praelata. Tophanes annotauerat *τρέψει.*

6. *ἃ ἔλαβε*] ſcil. Dicaeogenes tertius.

7. *αὐτοῖς*] ſcil. *ὅτι ἡμῖν παρέδωκαν τούτων τὰ δύο μέρη, καὶ ἡμεῖς παρ' αὐτῶν κεκομίσμεθα.*

Digitized by Google

ὡμολόγει παραδώσειν ἡμῖν, ὧν κατέλιπεν ὁ Μενε-
30. ξένου, τὰ δύο μέρη, ἡμεῖς μάρτυρας παρεξόμε-
θα [8]· καὶ ὅτι Λεωχάρης ἐνεγγυήσατο αὐτὸν ταῦ-
τα ποιήσειν. καὶ γὰρ δικαζόμεθα διὰ τοῦτο, καὶ
ταῦτα ἀντωμόσαμεν. καί μοι ἀνάγνωθι τὴν ἀντω-
μοσίαν. ΑΝΤΩΜΟΣΙΑ. Εἰ μὲν τοίνυν, ὦ ἄν-
33. δρες, περὶ τούτου ἔμελλον ἀπολογήσασθαι μόνον
Λεωχάρης ἢ Δικαιογένης, ἤρκει ἄν μοι τὰ εἰρημέ-
να· ἐπειδὴ δὲ παρεσκευασμένοι εἰσὶν ἐξ ἀρχῆς * πε-
ρὶ τοῦ κλήρου [9] λέγειν, βούλομαι ὑμᾶς καὶ παρ' ἐμοῦ
τὰ [παρ' ἐμοῦ] πραχθέντα [10] πυθέσθαι· ἵνα εἰ-
36. δότες τἀληθῆ, ὅ, τι ἂν δοκῇ ὑμῖν, ψηφίσησθε, ἀλ-
λὰ μὴ ἐξηπατημένοι. Μενεξένῳ γὰρ, τῷ ἡμετέρῳ
πάππῳ [11], ἐγένετο υἱὸς μὲν εἷς, Δικαιογένης· θυ-
γατέρες δὲ τέσσαρες. ὧν ἔλαβε μίαν μὲν * Πολυά-
ρατος [12], ὁ πατὴρ ὁ ἐμός· ἄλλην δὲ Δημοκλῆς ὁ

F 5 Φρε-

8. παρεξόμεθα] imo vero παρεσχόμεθα, vel παρεσχήμεθα.

9. περὶ τοῦ κλήρου] articulum de meo addidi, quo vulgatae carent.

10. καὶ παρ' ἐμοῦ τὰ παρ' ἐμοῦ πραχθέντα] poteſt ferri. *ex me audire a me geſta.* nullus tamen dubitans, alterutrum παρ' ἐμοῦ, ſiue prius, ſiue poſterius, amputandum eſſe, malui poſterius vncis includere.

11. τῷ ἡμετέρῳ πάππῳ] actoris et reliquorum eius conſortium matres omnes quatuor fuerant huius Menexeni filiae. et Dicaeogenis, quem perſpicuitatis et breuitatis gratia ſecundum appellare iuuat, hoc eſt, illius, de cuius hereditate controuerſia agitatur, ſorores.

12. Πολυάρατος] ſic dedi de meo, pro vulgari Πολύαρτος.

Digitized by Google

Φρεάῤῥιος· τὴν δὲ Κηφισοφῶν ὁ Παιανιεύς· ἡ δὲ 39.
Θεοπόμπῳ ἐγήματο τῷ Κηφισοδότου πατρί. καὶ ὁ
μὲν Δικαιογένης, τριήραρχος ἐκπλεύσας τῆς πα-
ράλου [12] b., ἐτελεύτησε μαχόμενος ἐν Κνίδῳ [13]. ἀ-
ποθανόντος δ' αὐτοῦ ἄπαιδος, διαθήκην ἀπέφηνε
Πρόξενος ὁ Δικαιογένους πατήρ. ᾗ πιστεύσαντες οἱ ἡ- 42.
μέτεροι πατέρες ἐνείμαντο τὸν κλῆρον. καὶ ἐπὶ μὲν
τῷ τρίτῳ μέρει τοῦ κλήρου Δικαιογένης ὅδε [14] τῷ Με-
νεξένου Δικαιογένει, ἡμετέρῳ δὲ θείῳ, υἱὸς ἐγένετο
ποιητός· τῶν δὲ λοιπῶν ἑκάστη τὸ μέρος ἐπεδικά-
σατο τῶν Μενεξένου θυγατέρων. ὧν ἐγὼ τοὺς τότε 51.1.
παρόντας ὑμῖν μάρτυρας παρέξομαι. ἐπειδὴ δὲ
ἐνείμαντο τὸν κλῆρον, ὀμόσαντες μὴ παραβήσεσθαι
τὰ ὡμολογημένα, ἐκέκτητο ἕκαστος δώδεκα ἔτη, ἃ 3.

ἔλαχε·

12 b. Tophanes annotauerat ἐκπλ. ἐπὶ τῆς. Cur autem non p. 55. 19. item ſic correxit? ſi ea quidem eſt correctio, quae nulla eſt.

13. ἐν Κνίδῳ] pugna ad Cnidum naualis nota mihi nulla eſt, praeter eam, qua Piſander, dux Spartanus, cecidit, victus a Conone et Pharnabazo. Sed ea Athenienſium victoria decennio poſterior fuit Athenarum clade et ſeruitute a Lyſandro impoſita, non autem, quod p. 51. 5. traditur, totidem annis prior. Nodum hunc non exſoluo. v. p. 55. 9.

14. Δικαιογένης ὅδε] Proxeni filius, quem in ſtemmate, ordinis cauſa, tertium appellare placuit.

15. ἑκάστη in nominatiuo dedi, pro datiuo vulgarium, ἑκάστῃ cum iota ſubſcripto. mecum facere Tophanem poſtmodum reperi.

Digitized by Google

ἔλαχε· καὶ ἐν τοσούτῳ χρόνῳ οὐσῶν δικῶν [16], οὐδεὶς αὐτῶν ἠξίωσε τὰ πεπραγμένα εἰπεῖν ἀδίκως πεπράχθαι· πρὶν δυστυχησάσης τῆς πόλεως, καὶ στάσεως γενομένης κἀγῶνος, οὑτοσὶ πεισθεὶς ὑπὸ Μέλανος τοῦ Αἰγυπτίου, ὥσπερ καὶ τἆλλα ἐπείθετο, ἠμφισβήτει ἡμῖν ἅπαντος τοῦ κλήρου, φάσκων ἐφ' ὅλῃ [17] ποιηθῆναι υἱὸς ὑπὸ τοῦ θείου τοῦ ἡμετέρου. ἡμεῖς μὲν οὖν μαίνεσθαι αὐτὸν ἡγούμεθα τῇ λήξει, οὐκ ἄν ποτε οἰόμενοι τὸν αὐτὸν ἄνδρα, τοτὲ μὲν φάσκοντα ἐπὶ τῷ τρίτῳ μέρει ποιηθῆναι, τοτὲ δ' ἐφ' ἅπαντι τῷ κλήρῳ, δόξαι τἀληθὲς λέγειν ὑμῖν· εἰς δὲ τὸ δικαστήριον εἰσελθόντες, καὶ πολλῷ πλείω καὶ δικαιότερα λέγοντες, ἡδικήθημεν, οὐχ ὑπὸ τῶν δικαστῶν, ἀλλ' ὑπὸ Μέλανος τοῦ Αἰγυπτίου καὶ τῶν ἐκείνου φίλων· οἱ διὰ τὰς τῆς πόλεως συμφορὰς ἐξουσίαν σφίσιν αὐτοῖς ἡγοῦντο εἶναι κεκτῆσθαι τἀλλότρια, καὶ τὰ ψευδῆ ἀλλήλοις μαρτυρεῖν· ὑπὸ δὲ τῶν τὰ τοιαῦτα ποιούντων ἐξηπατήθησαν οἱ δικασταί. καὶ ἡμεῖς μὲν καταψευδομαρτυρηθέντες ἀπωλέσαμεν τὰ ὄντα. καὶ γὰρ ὁ πατὴρ οὐ πολλῷ χρόνῳ ὕστερον μετὰ τὴν δίκην ἐτελεύτησε, πρὶν ἐπεξελ-

16. οὐσῶν δικῶν] quamquam ius et fora exercerentur, et ius poſcenti cuique redderetur, quod nulla eſſent, neque ciuilia bella, neque extrinſecus oblata et aduentitia, per quae ſaepe factum eſſe queruntur oratores, vt fora clauderentur, et ius interquieſceret.

17. ἐφ' ὅλῃ] ſubaudi τῇ οὐσίᾳ vel κτήσει. modo ſic, modo ἐφ' ὅλῳ vel ἐφ' ἅπαντι vſurpant, ſcil. τῷ κλήρῳ. quod etiam addere ſolent.

Digitized by Google

ελθεῖν, οἷς ἐπεσκήψατο τῶν μαρτύρων. Δικαιο-
γένης δὲ, ὡς ἡμᾶς [18] ὡς ἐβούλετο ἀγωνισάμενος,
τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐξήλασε μὲν τὴν Κηφισοφῶντος τοῦ
Παιανιέως θυγατέρα ἐκ τοῦ μέρους [19], ἀδελφιδὴν οὖ- 18.
σαν Δικαιογένους τοῦ καταλιπόντος τὰ χρήματα·
ἀφείλετο δὲ τὴν * Δημοκλέους [20] γενομένην γυναῖ-
κα, * ἃ [21] Δικαιογένης, ἀδελφὸς ὢν, ἔδωκεν [22]·
ἀφείλετο καὶ [23] τὴν Κηφισοδότου μητέρα, καὶ αὐ-
τὸν τοῦτον, ἅπαντα. καὶ γὰρ τούτων τε [24] ἅμα 21.
καὶ ἐπίτροπος καὶ κύριος [25] καὶ ἀντίδικος ἦν, καὶ
οὐδὲ κατὰ τὸ ἐλάχιστον μέρος τῆς οἰκειότητος, ἐλέου
παρ' αὐτοῦ * ἔτυχον [26]· ἀλλ' ὀρφανοὶ καὶ πένητες

καὶ

18. ὡς ἡμᾶς eſt quidem vtique tantundem atque πρὸς ἡμᾶς. malim tamen hoc h. l. primum, quia ſuauius ſonat, tum, quod vſui linguae magis conuenit.

19. ἐκ τοῦ μέρους] ſubaudi τοῦ κατ' αὐτὴν. vel τοῦ αὐτῇ προσήκοντος.

20. Δημοκλέους] ſic dedi de meo, Tophanem quoque poſtmodum adſtipulatorem nactus, pro vulgari Δηλοκλέους. v. p. 50. 39.

21. ἃ] ſic rurſus de meo dedi, pro vulgari ἣ.

22. ἔδωκεν] in illo puta teſtamento, quod Proxenus protulerat. v. p. 50, antep.

23. ἀφείλετο καὶ] interponendum videtur δὲ.

24. τε aut plane tollendum eſt, quod malim fieri, aut ſaltim cum γε permutandum.

25. κύριος] hoc ad ſolam mulierem, matrem Cephiſodoti, pertinet, cuius curator hic tertius Dicaeogenes erat, et pro ea fideiubebat, eamque, ſi cui rurſus nuberet, marito in manus dare debebat.

26. ἔτυχον cum iamdudum correxiſſem, in nume-

Digitized by Google

καὶ ἔρημοι γενόμενοι, πάντων καὶ τῶν καθ᾽ ἡμέραν
24. ἐπιτηδείων ἦσαν ἐνδεεῖς. * οὕτως αὐτοὺς [27] Δικαιο-
γένης ούτοσὶ, ἐγγυτάτω ὢν γένους, ἐπετρόπευεν· ὅσγε,
ἃ μὲν ὁ πατὴρ αὐτοῖς Θεόπομπος κατέλιπε, τοῖς
τούτων ἐχθροῖς παρέδωκεν· ἃ δὲ ὁ πρὸς μητρὸς
θεῖος καὶ ὁ πάππος αὐτοῖς ἔδωκεν, αὐτὸς ἀφείλε-
27. το πρὸ δίκης [28]. καὶ, ὃ πάντων * δεινότατον [29],
τὴν οἰκίαν αὐτῶν τὴν πατρῴαν, παίδων ὄντων τού-
των, πριάμενος, καὶ [30] κατασκάψας τὸν κῆπον,
ἐποιή-

ro plurali, poſtmodum idem in Taylori quoque ſchedis e Tophanis libro annotatum reperi. vulgares dant ἔτυχεν.

27. οὕτως αὐτοὺς] ſic de meo dedi, pro vulgari οὕτος αὐτὸς. Etiam Taylor in Tophanis libro οὕτως h. l. reperit annotatum, et verſu proximo 25. ὥς γε pro ὅς γε.

28. πρὸ δίκης non intelligo. melius intelligerem παρὰ δίκην.

29. καὶ, ὃ πάντων δεινότατον] *et, quod rerum omnium eſt grauiſſimum atque indigniſſimum.* Sic dedi de meo, pro vulgari καὶ ὁ πάντων δεινότατος, Pari modo Tophanes quoque emendauerat.

30. In vulgaribus libris locus hic ita interpunctus proſtat πριάμενος καὶ καταςκάψας, τὸν κῆπον ἐποιήσατο. Raro vitia interpunctionis digna habeo, de quibus admoneam a me correctis. E vulgata diſtinguendi ratione haec exiſtit ſententia, Dicaeogenem Theopompi domum demolitum eſſe, et hortum eiusdem domui ſuae adieciſſe, Verum haec potius ſententia loci videtur eſſe. Dicaeogenes, emta Theopompi domo, hortum illi domui aſſitum deuaſtauit, in areaque, quam hortus olim occupauerat, domum exſtruxit, vel ſuae adſtruxit Videntur ambae domus, Theopompi puta et

ἐποιήσατο πρὸς τῇ αὐτοῦ οἰκίᾳ τῇ ἐν ἄστει· καὶ λαμ-
βάνων μίσθωσιν ὀγδοήκοντα μνᾶς ἐκ τῶν Δικαιογέ-
νους τοῦ ἡμετέρου θείου χρημάτων, τὸν ἐκείνου ἀδελ- 30.
φιδοῦν Κηφισόδοτον τῷ ἑαυτοῦ ἀδελφῷ Ἁρμοδίῳ συν-
έπεμψεν εἰς Κόρινθον ἀντακόλουθον[31]· εἰς τοῦτο ὕ-
βρεως καὶ μιαρίας ἀφίκετο. καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις
κακοῖς ὀνειδίζει καὶ ἐγκαλεῖ αὐτῷ, ὅτι ἐμβάδας
καὶ τριβώνια φορεῖ, ἀλλ' οὐκ ἀδικῶν, ὅτι[32] ἀφε- 33.
λόμενος αὐτὸν τὰ ὄντα, πένητα πεποίηκεν. ἀλλὰ
μὴν περὶ τούτων[32 b] τοσαῦτά μοι εἰρήσθω. πάλιν δ'
ἐπάνειμι ὅθεν ἀπέλιπον[33]. Μενέξενος γὰρ ὁ Κηφι-
σοφῶντος υἱὸς, ἀνεψιὸς ὢν Κηφισοδότῳ τούτῳ καὶ
ἐμοὶ, καὶ προσῆκον αὐτῷ τοῦ κλήρου μέρος[34], ὅσον- 36.
περ ἐμοὶ, ἐπεζήτει τοῖς καταμαρτυρήσασιν ἡμῶν

καὶ

Dicaeogenis, ita ſitae fuiſſe, vt ambas hortus Theopompi intercedens ſepararet. quo horto eradicato, ſpatioque ſtructuris oppleto, copulauit ambas domus Dicaeogenes, ſeu e duabus vnam ingentem continuam effecit.

31. ἀντακόλουθον] Bene ſi habet, nam de adiectiuo hoc nondum mihi liquet, valebit idem atque ἀντ' ἀκολούθου.

32. ἀλλ' οὐκ ἀδικῶν] hic deſunt pauca quaedam. num leg. ἀλλ' οὐκ αἰσχύνεται αὐτὸς ἀδικῶν. *neque pudet eum iniuriam ei in hoc facere, quod* — an ſic. ἀλλ' οὐκ οἶδεν (vel αἰσθάνεται, vel ἐνθυμεῖται) αὐτὸς ἀδικῶν *neque nouit*, vel *ſentit*, vel *religioni ſibi hoc ducit, quod eum hoc laedit, quod* —

32 b. περὶ τούτων] interpone μὲν.

33. ἀπέλιπον] ſcil. τὸν λόγον, vel τὴν διήγησιν.

34. μέρος] ſubaudi τοσοῦτον.

Digitized by Google

καὶ ἐκείνου [35] τὰ ψευδῆ· καὶ Λύκωνα, ὅνπερ εἰσή-
γαγε πρῶτον εἰς τὸ δικαστήριον, τοῦτον εἷλεν· ὃς ἐ-
μαρτύρησε Δικαιογένην ποιηθῆναι, τὸν νῦν ὄντα,
39. ὑπὸ τοῦ θείου τοῦ ἡμετέρου υἱὸν ἐπὶ παντὶ τῷ κλήρῳ.
μαρτυρήσας δὲ ταῦτα, ἑάλω ψευδομαρτυριῶν.
ἐπειδὴ δὲ Δικαιογένης, ὦ ἄνδρες, οὐκέτι * ὑμᾶς [36]
δύναται ἐξαπατᾷν, πείθει Μενέξενον τὸν ὑπὲρ ἡ-
μῶν τε καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ πράττοντα, ἃ ἐγὼ αἰσχυ-
42. νόμενος ἀναγκάζομαι διὰ τὴν ἐκείνου πονηρίαν λέ-
γειν. τί ποιῆσαι; κομισάμενον αὐτὸν μέρος ἐκ τοῦ
κλήρου ὅ, τι ἐγίγνετο [37], ἡμᾶς μὲν, ὑπὲρ ὧν ἔπραττε,
προδοῦναι, τοὺς δὲ μήπω ἑαλωκότας τῶν μαρτύ-
ρων ἀφεῖναι. καὶ ἡμεῖς μὲν ταῦτα ἀπὸ τῶν φίλων
52.1. καὶ τῶν ἐχθρῶν παθόντες, εἴχομεν ἡσυχίαν. τού-
των δ' ὑμῖν μάρτυρας παρέξομαι. ΜΑΡΤΥΡΙΑ.
Ὁ μὲν τοίνυν Μενέξενος παθὼν ἄξια τῶν ἑαυτοῦ
3. τρόπων, ἠπατήθη ὑπὸ τοῦ Δικαιογένους [38]. ἀφεὶς
γὰρ τοὺς μάρτυρας, καὶ ἡμᾶς προδοὺς, ὧν [39] ἕνεκα
ταῦτ' ἔπραξεν, οὐκ ἐκομίσατο· ἀδικηθεὶς δὲ ὑπὸ
Δικαι-

35. ἐκείνου] redit ad Menexenum, Cephiſophontis filium.

36. ὑμᾶς dedi de meo, pro vulgari ἡμᾶς.

37. ὅ, τι ἐγίγνετο] partem ratam, proportionatam, competentem.

38. ὑπὸ τοῦ Δικαιογένους] articulum, ab operis Stephani praeteruidentibus omiſſum, ex Aldina reuocaui.

39. ὧν non redit ad ἡμᾶς, ſed eſt neutrius generis, et ſubauditur ταῦτα τἀγαθά. *ea commoda, quorum adipiſcendorum ſpe et cupiditate iſta machinatus fuerat.*

Digitized by Google

Δικαιογένους, μεθ' ἡμῶν πάλιν ἔπραττεν. ἡμεῖς δὲ καθηγέμενοι 40 οὐκέτι προσήκειν Δικαιογένει ἔχειν τῶν ἐκ τοῦ κλήρου μέρος οὐδὲν, ἐπειδὴ οἱ μάρτυρες 41 6.
ἑάλωσαν, ἀμφισβητοῦμεν 42 αὐτῷ ἅπαντος τοῦ οἴκου κατ' ἀγχιστείαν. καὶ ὅτι ἡμεῖς τε ὀρθῶς ἐγνώκαμεν, καὶ οὐδὲν ἔτι προσήκει Δικαιογένει τοῦ κλήρου, ῥᾳδίως διδάξω. δύο γὰρ διαθῆκαι ἐφάνησαν· ἡ μὲν, πάλαι πολλῷ, ἡ δ' ὕστερον 43. καὶ κατὰ 9.
μὲν τὴν παλαιὰν, ἣν ἀπέφηνε Πρόξενος, ὁ Δικαιογένους τούτου πατὴρ, ἐν τῷ τρίτῳ μέρει τοῦ κλήρου ἐγίγνετο τῷ θείῳ τῷ ἡμετέρῳ υἱὸς ποιητός· καθ' ἣν δ' αὐτὸς ἀπέφηνε Δικαιογένης, ἐπὶ παντὶ τῷ οἴκῳ. ταύταιν δὲ ταῖν διαθήκαιν, ἣν μὲν Πρόξενος 12.
ἀπέφηνε, Δικαιογένης ἔπεισε τοὺς δικαστὰς ὡς οὐκ ἀληθὴς εἴη· ἣν δὲ Δικαιογένης ἀπέφηνεν, οἱ μαρτυρή-

40. καθηγούμενοι] Compoſitum hoc verbum in ſignificatu ſimplicis ἡγέμενοι, id eſt νομίζοντες, quem ſignificatum loci ratio poſtulat, haud commemini vſurpari. nam καθηγεῖσθαι ſignificat viam monſtrare, viae dux alicui eſſe, praeire; id quod ab hoc loco eſt alienum. Quare aut ſimplex ἡγέμενοι eſt praeferendum, aut καθάπαξ ἡγούμενοι leg. *prorſus, omnino nullam partem hereditatis.*

41. οἱ μάρτυρες] in quibus Lyco fuerat, qui teſtati erant Dicaeogenem tertium a ſecundo filium adoptatum et ex aſſe heredem ſcriptum fuiſſe.

42. ἀμφισβητοῦμεν] malim ἠμφ.

43. ἡ μὲν πάλαι πολλῷ, ἡ δὲ ὕστερον] et deeſſe hic aliquid, et tranſpoſitum eſſe aliud videtur. planior vtique lectio haec erit, ἡ μὲν πάλαι, ἡ δὲ πολλῷ ὕστερον γεγραμμένη.

Digitized by Google

τυρήσαντες αὐτοὶ[44] τὸν θεῖον τὸν ἡμέτερον διαθέσθαι, ἑάλωσαν ψουδομαρτυριῶντες[45]. ἀμφοῖν μὲν οὖν ταῖν διαθήκαιν ἀκύροιν γενομέναιν, καὶ ἑτέρας μηδεμιᾶς ὁμολογουμένης εἶναι, κατὰ δόσιν μὲν οὐδενὶ προσῆκε τοῦ κλήρου· κατ᾽ ἀγχιστείαν δὲ, ταῖς Δικαιογένους τοῦ ἀποθανόντος ἀδελφαῖς, ὧν εἰσιν αἱ ἡμέτεραι γυναῖκες[46]. διὰ δὲ ταῦτα[47] ἔδοξέ τε ἡμῖν λαχεῖν

44. *οἱ μαρτυρήσαντες αὐτοὶ*] Vi caret h. l. *αὐτοί.* quapropter ei ſuffici velim *αὐτὸν ipſum.* deinde *ταύτην* deeſt, quod praemiſſo *ἣν* reſpondeat. Erit itaque locus ſic reformandus. *ἣν δὲ Δικαιογένης ἀπέφηνεν, οἱ ταύτην μαρτυρήσαντες αὐτὸν τὸν θεῖον τ. ἡ. διαθέσθαι* — quas autem tabulas Dicaeogenes protulit, eas qui teſtati ſunt ab ipſo noſtro auunculo ſcriptas eſſe, hi falſi dicti teſtimonii conuicti ſunt. *Ipſo*, *αὐτόν*, reſpectum habet ad falſarium Proxenum. qui teſtati ſunt tabulas a Dicaeogene tertio prolatas, fuiſſe non a falſario quodam ſcriptas, vt fuiſſent illae, quas Proxenus protuliſſet, ſed ab *ipſo* teſtatore.

45. *ψευδομαρτυριῶντες*] Nullus dubio poſtremam ſyllabam detrahendam eſſe. Verbum nullum eſt *ψευδομαρτυριᾶν*, ſed *ἁλίσκεσθαι ψευδομαρτυριῶν* dicitur, qui eſt genitiuus a *ψευδομαρτυρίαι.*

46. *ὧν εἰσὶν αἱ ἡμέτεραι γυναῖκες*] videtur hic locus cum ſuperioribus pugnare (v. p. 50, 38.) vbi dicuntur hae Dicaeogenis ſecundi ſorores actorum matres eſſe. Verum facile eſt hanc pugnam, quae videtur modo eſſe, nulla eſt, componere, ſupponendo, id quod ſupponi conſentaneum eſt, alios hic loqui, diuerſos ab actoribus ſuperioribus. E locis Demoſthenis aliorumque oratorum haud paucis conſtat, et in confeſſo eſt, easdem orationes non ab vnis, ſed a mul-

Digitized by Google

λαχεῖν τοῦ κλήρου κατ' ἀγχιστείαν, καὶ ἐλάχομεν 18.
τὸ μέρος ἕκαστος. μελλόντων δ' ἡμῶν ἀντόμνυσθαι,
διεμαρτύρησε Λεωχάρης οὐτοσὶ μὴ ἐπίδικον εἶναι
τὸν κλῆρον ἡμῖν. ἐπισκηψαμένων δ' ἡμῶν, ἡ μὲν
λῆξις τοῦ κλήρου διεγράφη, ἡ δὲ τῶν ψευδομαρτυ-
ριῶν δίκη εἰσῄει. ἐν δὲ τῷ δικαστηρίῳ πάντα μὲν ἡ- 21.
μῶν εἰπόντων ἅπερ νυνὶ, πολλὰ δὲ Λεωχάρους ἀν-
ταπολογησαμένου, ἔγνωσαν τὰ ψευδῆ μαρτυρῆσαι
Λεωχάρην οἱ δικασταί. ἐπειδὴ δὲ τοῦτο φανερὸν ἐγέ-
νετο ἐξαιρεθεισῶν τῶν ψήφων, ἃ μὲν τῶν δικαστῶν
καὶ ἡμῶν ἐδεήθη Λεωχάρης, ἢ ὅσα ἡμῖν [48] ἐξεγε- 24.
νέτο διαπράξασθαι τότε, οὐκ οἶδ' ὅ, τι δεῖ λέγειν· ἃ
δὲ ὡμολογήθη ἡμῖν, ταῦτα ἠκούσατε. συγχωρούν-
των ἡμῶν [49] τῷ ἄρχοντι μὴ συναριθμεῖν [50], ἀλλὰ
συγ-

tis ſaepe fuiſſe dictus, qui eſſent earundem cauſarum conſortes, et in vſu crebro fori attici fuiſſe, vt hi conſortes alii alios in dicendo ſubleuarent, agendique vices inter ſe alternis ſuſciperent. Agunt ergo nunc illarum quatuor ſororum non filii, ſed generi.

47. *διὰ δὲ ταῦτα*] pro media voce malim *δή*.

48. *ἡμῖν* haud videtur ſententiae conuenire, ſed potius *αὐτῷ παρ' ἡμῶν*. id equidem in latinis expreſſi. Vulgatam ſi defendere volemus, idem verbum vna cum actoribus etiam Leocharem atque Dicaeogenem, iſtorum aduerſarios, complectetur. vs proximo verſu idem *ἡμῖν* ambas partes complectitur in iſtis, *ἃ δὲ ὡμολογήθη ἡμῖν*.

49. *συγχωρούντων ἡμῶν*] interponendum videtur *γάρ*.

50. *συναριθμεῖν*] videtur *διαριθμεῖν* melius conuenire, *ſeorſim* ſuffragia quaeque numerare, tam quae

Digitized by Google

συγχέαι τὰς ψήφους, ἀφίστατο μὲν Δικαιογένης τοῖν δυοῖν μεροῖν τοῦ κλήρου ταῖς Δικαιογένους ἀδελφαῖς, καὶ ὡμολόγει ἀναμφισβήτητα δώσειν ἡμῖν ταῦτα τὰ μέρη· καὶ ταῦτα [51] ἐγγυᾶτο αὐτῷ [52] Λεωχάρης οὗτος, καὶ ὡμολόγει ποιήσειν, οὐ μόνον ἀλλὰ [52 b.] καὶ Μνησιπτόλεμος ὁ Πλωτιεύς [53]. καὶ τούτου ὑμῖν τοὺς μάρτυρας παρέξομαι. ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Ἡμεῖς τοίνυν ταῦτα παθόντες ὑπὸ Λεωχάρους, καὶ ἐγγενόμενον ἡμῖν, αὐτὸν, ἐπειδὴ εἵλομεν ψευδομαρτυριῶν, ἀτιμῶσαι, οὐκ ἐβουλήθημεν, ἀλλ' ἐξήρκεσε τὰ ἡμέτερα ἡμῖν κομισαμένοις ἀπηλλάχθαι. τοιοῦτοι δὲ γενόμενοι περὶ Λεωχάρην καὶ Δικαιογένην, ἐξηπατήθημεν ὑπ' αὐτῶν, ὦ ἄνδρες. οὔτε γὰρ Δικαιογένης τὰ δύο μέρη ἡμῖν τοῦ κλήρου παρέδωκεν, ὁμολογήσας ἐπὶ τοῦ δικαστηρίου, οὔτε Λεωχάρης ὁμολογεῖ ἐγγυήσασθαι αὐτὸν [54] τότε. καίτοι εἰ μὴ ἐναντίον μὲν τῶν δικαστῶν, πεντακοσίων ὄντων, ἐναντίον δὲ τῶν περιεστηκότων, ἐνεγ-

pro Leocharete, quam quae contra eſſent. Verumtamen certum haud pronuntiabo.

51. ταῦτα] ſic correxerunt Stephanus et Scaliger Aldinae vitium ταῦ.

52. αὐτῷ] id eſt ὑπὲρ αὐτοῦ. nomine locoque Dicaeogenis.

52 b. οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ] ſuſpicor leg. eſſe οὐ μόνον αὐτὸς, ἀλλὰ καὶ.

53. Πλωτιεὺς] ablegat hic Taylor ad Lyſiae orat. contra Pancleonem.

54. αὐτὸν] id eſt ὅτι Δικαιογένης ποιήσει τὰ ὡμολογημένα. v. verſ. 40.

γυᾶτο, οὐκ οἶδ' ὅ, τι ἂν ἐποίησεν [55]. ὡς μὲν τοίνυν
περιφανῶς ψεύδονται, μάρτυρας ὑμῖν παρεχόμε-
θα τοὺς παρόντας, ὅτε Δικαιογένης μὲν ἀφίστατο
τοῖν δυοῖν μεροῖν τοῦ κλήρου, καὶ ὡμολόγει ἀναμφισ- 39.
βήτητα παραδώσειν ταῖς Δικαιογένους ἀδελφαῖς,
Λεωχάρης δὲ ἐνεγγυᾶτο αὐτὸν ἃ ὡμολόγησε καὶ
ποιήσειν. δεόμεθα δὲ καὶ ὑμῶν, ὦ ἄνδρες, εἴ τις
ἐτύγχανε παρὼν τότε, ἀναμνησθῆναι εἰ λέγομεν
ἀληθῆ, καὶ βοηθῆσαι ἡμῖν. ἐπεὶ, ὦ ἄνδρες, εἰ Δι- 42.
καιογένης ἀληθῆ λέγει [56], τί ἡμεῖς ὠφελούμεθα νι-
κήσαντες; ἢ τί οὗτος ἐζημιώθη ἡττηθείς; εἰ γὰρ
ἀπέστη μόνον [57] (ὥς φησι) τοῖν δυοῖν μεροῖν τοῦ κλή-
ρου, ἀναμφισβήτητον δὲ μὴ ὡμολόγει παραδώσειν,
τί ἐζημιοῦτο ἀφιστάμενος ὧν τιμὴν εἶχεν; οὐδὲ γὰρ 53.1.
πρὶν ἡττηθῆναι τὴν δίκην, εἶχεν [58], ὧν ἡμεῖς δικα-
ζόμεθα, ἀλλ' οἱ παρὰ τούτου πριάμενοι καὶ θέμε-
νοι, οἷς ἔδει αὐτὸν ἀποδόντα τὴν τιμὴν, ἡμῖν τὰ 3.
μέρη ἀποδοῦναι. διὰ ταῦτα γὰρ καὶ τοὺς ἐγγυητὰς

παρ'

55. ἐποίησεν] id eſt ἔπαθεν. *quid eo factum fuiſſet.* Nos quoque ſimili modo vſurpamus *was er würde gemacht*, oder *angefangen haben*, h. e. *wie es ihm würde ergangen ſeyn. wie es mit ihm würde abgelaufen ſeyn.*

56. ἀληθῆ λέγει] id eſt δοκεῖ ὑμῖν τἀληθῆ λέγειν. aiebat autem Dicaeogenes, ſe heredibus beſſem hereditatis reſtituiſſe.

57. ἀπέστη μόνον] videtur λόγῳ interponendum eſſe, *verbotenus tantum*, *non autem reapſe.*

58. εἶχεν] ipſe poſſedit, in iure ſuo atque poteſtate habuit, quippe dudum ante alienata, vendita alia, alia oppignerata.

Digitized by Google

παρ' αὐτοῦ ἐλάβομεν, οὐ πιστεύοντες αὐτῷ ἃ ὡμολό-
γησε ποιήσειν [59]. πλὴν γὰρ δυοῖν οἰκιδίοιν ἔξω τει-
χοῦς, καὶ ἐν πεδίῳ [60] ἑξήκοντα πλέθρων, οὐδὲν κε-
6. κομίσμεθα· ἀλλ' οἱ παρὰ τούτου θέμενοι καὶ πριά-
μενοι [61], ἡμεῖς δ' οὐκ ἐξάγομεν [62]. δεδίαμεν γὰρ μὴ
ὄφλωμεν δίκας. καὶ γὰρ * Μικκίωνα [63], κελεύον-
τος [64]· Δικαιογένους, καὶ φάσκοντος μὴ βεβαιώ-
σειν, ἐξάγοντες ἐκ τοῦ βαλανείου, ὤφλομεν τετρα-

59. ποιήσειν] malim καὶ ποιήσειν. vt p. 52. 41 etiam facturum.

60. πεδίῳ] accipio pro parte ſic dicta agri attici, vnde etiam Pediaſii dicti fuere.

61. πριάμενοι] non conuenit e praemiſſis κεκομισμένοι εἰσὶν ſubaudiri. ſuſpicor potius ἔχουσιν deeſſe.

62. ἐξάγομεν] ſcil. αὐτούς. nos autem eos, qui nunc iſta poſſident, illinc non deducimus, non expellimus, velut iniuſta poſſeſſione.

63. Stephanus ad hunc locum iſtaec in margine annotarat. Πρ. γρ. [id eſt Aldus dederat] Μεκίωνα. Ἀλλ' ὀλίγῳ ὕστερον ἔχεις Μηκίωνα καὶ Μηκίωνι. Itaque dederat et hic et deinceps vbique Μηκίωνα et Μηκίων per η- verum ne iſta quidem lectio vera et emendata eſt, ſed aut Μικίων aut Μικκίων per iota, et per κ, ſeu ſimplex, ſeu geminatum. Reſpondet Latino *Minucius*, a μικρός. Altera lectio ſi vera eſſet, repetenda foret a μακρός. *Longus*, *Longinus*, *Longolius*. verum tum Μακίων potius dixiſſent, quam Μηκίων. vt Μακρῖνος et *Macer* vſurparunt. Mitionis, vel potius Micionis, partes in fabulis crebrae ſunt, non Mecionis.

64. κελεύοντος] ſcil. ἐξάγειν αὐτόν. cum, vel quamuis, iuſſu Dicaeogenis, Micionem deduxiſſemus.

Digitized by Google

ράκοντα μνᾶς, διὰ Δικαιογένην, ὦ ἄνδρες. ἡγού- 9.
μενοι γὰρ οὐκ ἂν * αὐτὸν [65] βεβαιώσειν οὐδὲν ὧν ἡ-
μῖν ἀπέστη ἐν τῷ δικαστηρίῳ, διϊσχυριζόμεθα πρὸς
Μικκίωνα ἐναντίον τῶν δικαστῶν, ἐθέλοντες ὁτιοῦν
πάσχειν, εἰ βεβαιώσειεν αὐτῷ Δικαιογένης τὸ βα-
λανεῖον· οὐκ ἂν ποτε οἰόμενοι αὐτὸν ἐναντία οἷς ὡμο- 12.
λόγησε πρᾶξαι· οὐ δι' ἄλλ' οὐδὲν, ἢ διὰ τοὺς ἐγγυη-
τὰς, ὅτι καθειστήκεισαν [66] ἡμῖν. ἀποστὰς δὲ Δι-
καιογένης ταῦτα [67] τὰ μέρη, ὧν καὶ νῦν ὁμολογεῖ
ἀφεστάναι ἡμῖν, ἐβεβαίωσε Μικκίωνι τὸ βαλανεῖον.
καὶ ἐγὼ μὲν ὁ ἄθλιος, οὐχ ὅπως τι ἐκ τοῦ κλήρου εἰ- 15.
ληφὼς, ἀλλὰ προσαπολωλεκὼς τετταράκοντα
μνᾶς, ἀπῄειν ὑβρισμένος ὑπὸ τοῦ Δικαιογένους. καὶ
τούτων ὑμῖν μάρτυρας παρέξομαι. ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

Ταῦ-

65. αὐτὸν] ſic dedi de meo, pro vulgari αὐτῷ, quod ſi bene habet, copulandum αὐτὸν erit cum αὐτῷ ſic, vt accuſatiuus ad Dicaeogenem, datiuus ad Micionem referatur. Dicaeogenem vindicias emtionis ei, Micioni, non eſſe praeſtiturum (ſeu euictionem) h. e. non auſurum in poſſeſſione balnei tueri, quod Micio a ſe emiſſet, aiendo, Micionem id a ſe legitimis modis, vt a ſolo vero et legitimo domino, cui ius vendendi fuiſſet, emiſſe.

66. καθειστήκεισαν] non video cauſam, cur ab hac lectione, cuius auctor eſſet Aldus, diſcederet Stephanus, atque καθεστήκεσαν daret. Vtrumque pariter probum cum eſſet, auctoritas Aldinae penes me potior fuit.

67. ταῦτα] malim τούτων τῶν μερῶν. Nam alias conſtructio labat. Paulo poſt malim ἀλλὰ καὶ προσαπολ.

Digitized by Google

Ταῦτα μὲν πεπόνθαμεν ὑπὸ Δικαιογένους, ὦ ἄν-
18. δρες· ὁ δ' ἐγγυησάμενος αὐτὸν Λεωχάρης, καὶ τῶν
πάντων ἡμῖν κακῶν αἴτιος, οὔ φησιν ἐγγυήσασθαι
ἃ καταμαρτυρεῖται αὐτοῦ [69]· ὅτι ἐν τῷ γραμμα-
τείῳ τῷ ἐπὶ τοῦ δικαστηρίου γραφέντι οὐκ ἔνεστι ταῦτα.
ἡμεῖς δὲ, ὦ ἄνδρες, τότ' ἐπὶ τοῦ βήματος σπεύ-
21. δοντες, τὰ μὲν ἐγράψαμεν, τῶν δὲ μάρτυρας ἐποι-
ησάμεθα· ἔτοι δὲ [69], ἃ μὲν αὐτοῖς συμφέρει τῶν
ὁμολογηθέντων, ταῦτα κύρια φασὶν εἶναι, εἰ καὶ
μὴ γέγραπται· ἃ δ' οὐ συμφέρει, οὐ κύρια, εἰ μὴ
γέγραπται. ἐγὼ δ', ὦ ἄνδρες, οὐ θαυμάζω, ὅτι
24. ἔξαρνοί εἰσι τὰ ὡμολογημένα. οὐδὲ γὰρ τὰ γραφέν-
τα ἐθέλουσι ποιεῖν· ἡμεῖς δ' ὡς ἐλέγομεν [70] ἀλη-
θῆ, καὶ ἄλλό τι τεκμήριον παρεξόμεθα. Πρωταρ-
χίδῃ γὰρ Ποταμίῳ ἔδωκε Δικαιογένης τὴν ἀδελ-

G 4 φὴν

68. ἃ καταμαρτυρεῖται αὐτοῦ] id eſt ἃ αὐτὸν ἐγγυήσασθαι ὑπὲρ τοῦ Δικαιογένους, εἰσὶν οἱ μαρτυροῦντες κατ' αὐτοῦ. Verum dubium eſt ad quemnam redeat αὐτοῦ, num ad Leocharem, quomodo expoſui, an ad Dicaeogenem. Poſterius hoc ſi quis magis probet, ei αὐτοῦ erit cum ἃ copulandum in conſtructione, et ἃ αὐτοῦ accipiendum pro ἃ εἰρημένα καὶ συγκεχωρημένα ὑπὸ τοῦ Δικαιογένους. quas a Dicaeogene latas et conceſſas conditiones praeſtandas ſuſcepiſſe Leochares, velut fideiuſſor, a teſtibus, ipſum teſtimonio ſuo obruentibus, arguitur. Sed praefero priorem rationem.

69. ἔτοι δὲ] non teſtes noſtri, ſed Dicaeogenes cum conſortibus.

70. ἐλέγομεν] malim λέγομεν in praeſente.

Digitized by Google

φὴν τὴν ἑαυτοῦ [71] ἐπὶ τετταράκοντα μναῖς· ἀντὶ
δὲ τῆς προικὸς τὴν οἰκίαν [72] αὐτῷ τὴν ἐν Κεραμεικῷ 27.
παρέδωκε. ταύτῃ δὲ τῇ γυναικὶ, ἣν ὁ Πρωταρχί-
δης ἔχει, προσήκει τοῦ κλήρου μέρος, ὅσονπερ τῇ
μητρὶ τῇ ἐμῇ. ἐπεὶ δ' οὖν ἀπέστη Δικαιογένης ταῖς γυ
ναιξὶ τοῖν δυοῖν μεροῖν τοῦ κλήρου, ἠξίου ὁ Λεωχάρης 30.
τὸν Πρωταρχίδην παραδιδόναι αὐτῷ τὴν συνοικίαν,
ἣν εἶχεν [73] ἀντὶ τῆς προικὸς, ὡς ὄντι ἐγγυητῇ αὐ-
τῷ [74], τὸ δὲ μέρος ὑπὲρ τῆς γυναικὸς τοῦ κλήρου

παρ'

71. τὴν ἑαυτοῦ] imo vero τὴν ἐμαυτοῦ. Dicaeogenes tertius elocabat eam, ſororem, non ſuam, ſed meam, vt tutor pupillam ſuam, Protarchidi in matrimonium. Nam, niſi illa mulier, non Dicaeogenis, ſed actoris ſoror fuit, non video, quid iuris ſorori Dicaeogenis tertii in hereditatem ſecundi fuiſſet, et cur actor dicat, huic foeminae tantundem de hereditate competiſſe, atque competiſſet matri ſuae, actoris puta; quod fieri nequit, niſi mulier haec filia fuit matri actoris, eoque ſoror actoris. quod ſi eſt, mater actoris tum deſierat in viuis eſſe, et filia eius, eademque ſoror actoris, in iura matris ſucceſſerat.

72. οἰκίαν] num συνοικίαν. vt poſtmodum appellatur. Latini *inſulam* vſurpant. h. e. domum, quam poſſeſſor, non ipſe incolit, ſed aliis incolendam mercede elocat.

73. εἶχεν] olim habuerat, nunc non habebat amplius, poſteaquam eam Leochareti tradidiſſet.

74. αὐτῷ] ipſi, Protarchidi puta. poſſit quoque ad Dicaeogenem referri. *ſibi*, *qui eſſet pro eo*, *Dicaeogene puta*, *fideiuſſor*. quamquam hoc mihi quidem minus placet.

Digitized by Google

παρ' αὐτοῦ κομίζεσθαι [75]. παραλαβὼν δὲ τὴν συνοι-
κίαν [76], τὸ μέρος οὐ παρέδωκε. καὶ τούτων ὑμῖν μάρ-
33. τυρα τὸν Πρωταρχίδην παρέξομαι. ΜΑΡΤΥΣ.
Περὶ δὲ ἐπισκευῆς τοῦ βαλανείου καὶ οἰκοδομίας καὶ
πρότερον εἴρηκε Δικαιογένης, καὶ νῦν ἴσως ἐρεῖ ὡς
ὁμολογήσαντες αὐτῷ ἀποδώσειν τὰ ἀναλωμένα, οὐκ
ἀπεδώκαμεν· καὶ ὅτι δια τοῦτο οὐ δύναται ἀπαλ-
36. λάσσειν τοὺς χρήστας, οὐδὲ ἡμῖν παραδοῦναι, ἃ δεῖ
αὐτόν. ἡμεῖς δὲ, ὦ ἄνδρες, ἐπὶ τοῦ δικαστηρίου, ὅτε [77]
ἠναγκάζομεν αὐτὸν ἀφίστασθαι τούτων [78], ἀντὶ τῶν
λειτουργιῶν καὶ τῶν εἰς τὰ οἰκοδομήματα ἀναλωμέ-
νων, ἀφεῖμεν αὐτῷ τοὺς καρποὺς, οὕτω τῶν δικαστῶν
39. γιγνωσκόντων· ὕστερον δ' οὐκ ἀναγκαζόμενοι, ἀλλ'
ἑκόντες, ἔδομεν αὐτῷ τὴν ἐν ἄστει οἰκίαν ἐξαιρεθέν-
τες [79], πρὸς τῷ τρίτῳ μέρει τοῦ κλήρου ἔχειν ἀντὶ
τῶν ἐπεσκευασμένων, ἣν οὗτος ἀντὶ πεντακισχιλίων
δραχμῶν παρέδωκε Φιλονείκῳ. παρέδωκε [80] δὲ οὐ

75. *παρ' αὐτοῦ κομίζεσθαι*] a ſe, Leocharete, auf-ferre.

76. *τὴν συνοικίαν*] articulum, quo vulgatae carent, de meo addidi.

77. *ὅτε*] coniectura haec eſt H. Stephani a me probata et vulgari lectioni *ὅτι* praelata.

78. *τούτων*] ſubaudi *ὧν ἀφίστατο*.

79. *ἐξαιρεθέντες*] videtur aut *ἐξαίρετον* leg. eſſe, aut *ἐξαιρεθεῖσαν*. vt praecipuum quid, et a reliqua hereditatis maſſa ſeparatum.

80. *παρέδωκε* hoc ſecundum videns vitioſum eſſe H. Stephanus, corrigebat *παρεδώκαμεν*. haud inconuenienter, vniuerſam ſi ſpectes ſententiam. verum

διὰ τὴν τοῦ Δικαιογένους χρηστότητα, ὦ ἄνδρες, ἀλλ' 42.
ἐπιδεικνύμενοι, ὅτι οὐ περὶ πλείστου χρήματα ποιούμεθα τῶν οἰκείων, οὐδ' ἂν πάνυ πονηροὶ ὦσι. καὶ γὰρ πρότερον ὅτ' ἐφ' ἡμῖν ἐγένετο Δικαιογένην τιμωρήσασθαι, καὶ ἀφελέσθαι ἃ εἶχεν, οὐκ ἐβουλήθημεν τῶν τούτου κτήσασθαι οὐδέν· ἀλλὰ τὰ ἡμέτε- 54.1.
ρα μόνον κομίσασθαι ἐξήρκει ἡμῖν. οὗτος δ' ὅτ' ἐκράτησεν ἡμῶν, ἀπεσύλησεν ἃ ἐδύνατο, καὶ ὡς ἐχθροὺς, ἀλλ' οὐ προσήκοντας ἀπόλλυσι. τεκμήριον δὲ καὶ τῶν 3.
ἡμετέρων τρόπων καὶ τῆς τούτου ἀδικίας μέγα * παρεξόμεθα[81]. μελλούσης γὰρ τῆς πρὸς Λεωχάρην δίκης εἰσιέναι, ὦ ἄνδρες, ἐν τῷ Μαιμακτηριῶνι μηνὶ, ἠξίουν[82] Λεωχάρης καὶ Δικαιογένης δίαιταν ἡμᾶς
ἐπιτροπεύειν[83], τὴν δίκην ἀναβαλλομένους. καὶ ἡμεῖς, 6.

ὥσπερ

hic locus non παραδιδόναι, ſed ſimplex διδόναι poſtulat. quare malim aut ἔδομεν aut ἐδώκαμεν. v. verſu 39. ἑκόντες ἔδομεν αὐτῷ. non de *traditione*, ſed de *conceſſione*, et *vltronea donatione* rei, quam nulla neceſſitate obſtrictus, ſed vltro, gratuito dones, agitur.

81. παρεξόμεθα] ſic dedi de meo. reperi idem poſtmodum in Taylori quoque ſchedis. vulgatae dant προεξόμεθα. Taylor adſcripſerat quoque παρεχόμεθα.

82. ἠξίουν] ſic, in numero plurali, H. Stephanus excudi curauit. Aldus ἠξίου dederat, in ſingulari. Non multum quidem refert, et vtraque ratio probari poteſt, exemplisque confirmari; ego tamen ab exemplo primigenio haud diſceſſiſſem, ſi loco Stephani fuiſſem. Nunc cum ſemel ἠξίουν obtineat, nolui illud, in aequalitate momentorum, rurſus expellere.

83. ἐπιτροπεύειν] imo vero ἐπιτρέπειν. Sed num δίαιταν ἐπιτρέπειν, an εἰς δίαιταν ἐπιτρέπειν ſcil. τὴν

Digitized by Google

ὥσπερ μικρὰ ἀδικούμενοι, συνεχωρήσαμεν, καὶ ἐπετρέψαμεν διαιτηταῖς τέσσαρσιν· ὧν τοὺς μὲν δύο ἡμεῖς ἠγάγομεν, τοὺς δὲ δύο ἐκεῖνοι. καὶ ἐναντίον τούτων ὡμολογήσαμεν ἐμμένειν [83 b]. οἷς οὗτοι [84] γνοῖεν· καὶ
9. ὠμόσαμεν. καὶ οἱ διαιτηταὶ ἔφασαν, εἰ μὲν ἀνώμοτοι δύναιντ' ἂν ἡμᾶς διαλλάξαι, οὕτω ποιήσειν· εἰ δὲ μή, καὶ αὐτοὶ ὀμόσαντες ἀποφανεῖσθαι ἃ δίκαια ἡγοῦνται εἶναι. ἀνακρίναντες δὲ ἡμᾶς πολλάκις, καὶ πυθόμενοι τὰ πραχθέντα οἱ διαιτηταί, οἱ μὲν δύο,
12. οὓς ἐγὼ προὔβαλον [85], Διότιμος καὶ Μελάνωπος, ἤθελον καὶ ἀνώμοτοι καὶ ὀμόσαντες [86] ἀποφήνασθαι ἃ ἐγίνωσκον ἀληθέστατα ἐκ τῶν λεγομένων· οὓς δὲ Λεωχάρης προὐβάλετο, οὐκ ἔφασαν ἀποφανεῖσθαι [87], καίτοι Διοπείθης, ὁ ἕτερος τῶν διαιτητῶν, Λεω-

χάρει

δίκην, vſurpetur, quaerere nunc non vacat. διαιτητῇ ἐπιτρέπειν vſitatum noui. Certum hoc eſt, ἐπιτροπεύειν, quod ſignificat *tutorem pupilli agere*, ab hoc loco alienum eſſe, conuenire ἐπιτρέπειν *arbitrio iudicis pedanei*, vel *arbitri*, *permittere*. Statim quoque, verſu 7. ſequitur ἐπετρέψαμεν διαιτηταῖς τέσσαρσιν.

83 b. ἐμμένειν] malim ἐμμενεῖν in futuro, quamquam me non fugit, non admodum diligentes Graecos eſſe in obſeruando temporum diſcrime, in infinitiuis praeſentis et futuri temporis. v. verſu 17.

84. οἷς οὗτοι] videtur ἂν interponendum eſſe.

85. προὔβαλον] imo vero προὐβαλόμην. v. verſum proximum 13.

86. καὶ ἀνώμοτοι, καὶ ὀμόσαντες] poſterius καὶ, quod vulgatis deeſt, ex H. Stephani coniectura addidi.

87. ἔφασαν ἀποφανεῖσθαι] aut interponendum, aut certe ſubaudiendum videtur ἀνώμοτοι.

χάρει μὲν ἦν τούτῳ κηδεστὴς [88], ἐμὸς δ' ἐχθρὸς καὶ 15.
ἀντίδικος ἐξ ἑτέρων συμβολαίων. Δημάρατος δὲ ὁ
μετ' αὐτοῦ [89], Μνησιπολέμῳ τῷ ἐγγυησαμένῳ Δι-
καιογένει μετὰ Λεωχάρους, ἦν ἀδελφός. οὗτοι μέν-
τοι οὐκ ἠθέλησαν ἀποφήνασθαι, ὀρκώσαντες ἡμᾶς
ἦ μὴν ἐμμένειν οἷς ἂν αὐτοὶ γνοῖεν. καὶ τούτων ὑμῖν 18.
μάρτυρας παρέξομαι. ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Οὐκοῦν
δεινὸν εἰ δεήσεται ὑμῶν, ὦ ἄνδρες, Λεωχάρης ἀπο-
ψηφίσασθαι ἃ Διοπείθης κηδεστὴς ὢν αὐτοῦ κατε-
ψηφίσατο; ἢ ὑμῖν πῶς καλὸν ἀπογνῶναι Λεωχά-
ρους ἅγε οὐδ' οἱ προσήκοντες αὐτοῦ ἔγνωσαν [90]; δέο- 21.
μαι οὖν ὑμῶν καταψηφίσασθαι Λεωχάρους, εἴπερ
ἀδίκων οὐκ ἐπιθυμοῦμεν. Δικαιογένην γὰρ, ὦ ἄνδρες,
οὔτ' ἐλεεῖν ἐστὲ δίκαιοι, κακῶς πράττοντα καὶ πενό-
μενον, οὔτ' εὖ ποιεῖν ὡς ἀγαθόν τι εἰργασμένον τὴν πό-
λιν. οὐδέτερα γὰρ αὐτῶν * τούτῳ [90 b.] ὑπάρχει, ὡς ἐγὼ 24.
ἀποφαίνω [91], ὦ ἄνδρες. ἅμα δὲ [92] καὶ πλούσιον καὶ
πονηρότατον αὐτὸν ἀνθρώπων ἀποδείξω καὶ εἰς τὴν
πόλιν καὶ εἰς τοὺς προσήκοντας, καὶ εἰς τοὺς φίλους.

οὗτος

88. κηδεστὴς] habebat in matrimonio ſororem Leocharetis. vel ſoror Diopithis erat penes Leocharetem.

89. ὁ μετ' αὐτοῦ] ſubaudi διαιτητὴς προβεβλημένος: qui vna cum Diopithe fuerat a Leocharete et Dicaeogene arbiter nuncupatus.

90. ἔγνωσαν] imo vero ἀπέγνωσαν.

90 b. τούτῳ dedi de meo, pro vulg. τούτων.

91. ἀποφαίνω] imo vero ἀποφανῶ, in futuro, vt mox ἀποδείξω.

92. ἅμα δὲ] imo vero ἅμα γάρ.

Digitized by Google

οὗτος δὲ [93] παραλαβὼν τὸν κλῆρον παρ' ἡμῶν, φέ-
27. ροντα μίσθωσιν τοῦ ἐνιαυτοῦ ὀγδοήκοντα μνᾶς, καρ-
πωσάμενος * αὐτὸν [94] δέκα ἔτη, οὔτε ἀργύριον ὡ-
μολόγει κεκτῆσθαι, οὔτε ὅποι ἀνήλωσεν ἔχοι ἂν ἐπι-
δεῖξαι, ὦ ἄνδρες· ἄξιον δὲ καὶ ὑμῖν λογίσασθαι.
οὗτος γὰρ τῇ μὲν φυλῇ εἰς Διονύσια χορηγήσας [95],
30. τέταρτος ἐγένετο, τραγῳδοῖς δὲ καὶ πυῤῥιχισταῖς [96]
ὕστατος. ταύτας δὲ μόνας ἀναγκασθεὶς λειτȣργίας [97]

λειτȣρ-

93. δὲ] imo vero γὰρ. quod eſt vſitatum, cum ordiuntur enarrationem rei, vt docet index noſter graecitatis Lyſiacae.

94. αὐτὸν] ſcil. τὸν κλῆρον. ſic dedi de meo, pro vulgari αὐτῶν. Taylor adſcripſerat μνᾶς, καὶ καρπωσάμενος. Sed de αὐτὸν tacuit, et in illo altero falſus fuit.

95. χορηγήσας] videtur h. l. αὐληταῖς vel ſimile quoddam vocabulum deeſſe, deſignans genus id certaminis, in quo Dicaeogenes quartus a primo victore nuncupatus fuit, ſeu quartam a prima palma retulit, quae non eſt magna gloria, vt in certamine tragoedorum et pyrrhichiſtarum poſtremam.

96. πυῤῥιχισταῖς] ſic emendandam eſſe vulgarem lectionem πυῤῥιέταις dudum conieceram ante quam comperirem Palmerio et Bentleio idem fuiſſe viſum, huic p. 361. vberioris diſputationis ſuper epiſtolis Phalaridis, illi p. 669. Exercitationum, vbi ad h. l. ſcripta reliquit iſtaec. [Vox πυῤῥιέταις ne hilum quidem valet. Lege πυῤῥιχισταῖς, *iis, qui pyrrhicham ſaltabant.* Fuit enim ſpecies ſaltationis πυῤῥίχη, qua armati ſaltabant, cuius plures imagines nobis luculenter exhibuit Xenephon libro VI. PALMER.

97. λειτȣργίας] malim cum articulo τὰς λ.

λειτουργῆσαι, ἀπὸ τοσαύτης προσόδου οὕτω καλῶς [98] ἐχορήγησεν. ἀλλὰ μὴν τριηράρχων τοσούτων κατασταθέντων, οὔτ' αὐτὸς ἐτριηράρχησεν, οὔθ' ἑτέρῳ συμβέβληκεν ἐν τοῖς τοιούτοις καιροῖς [99], ἀλλ' ἕτεροι [100] 33.
μὲν οὐσίαν κεκτημένοι ἐλάττω, ἢ οὗτος μίσθωσιν λαμβάνει, τριηραρχοῦσι. καίτοι, ὦ ἄνδρες, οὐχ ὁ πατὴρ αὐτῷ τὴν πολλὴν οὐσίαν κατέλιπεν, ἀλλ' ὑμεῖς ἔδοτε τῇ ψήφῳ. ὥστε εἰ καὶ μὴ πολίτης ἦν, διά γε τοῦτο δίκαιος ἦν τὴν πόλιν εὖ ποιεῖν. εἰσφορῶν τοίνυν 36.
τοσούτων γεγενημένων πᾶσι τοῖς πολίταις εἰς τὸν πόλεμον καὶ τὴν σωτηρίαν τῆς πόλεως, Δικαιογένης οὐκ ἔστιν ἥντινα εἰσενήνοχε· πλὴν ὅτε Λέχαιον [1]

ἑάλω,

98. οὕτω καλῶς] eſt irriſio et cauillatio. vult dicere, *tam turpiter*, *tam ignominioſe*. Praeclarum profecto et ad laudem inſigne non erat, e certaminibus quartam palmam referre, turpius etiam poſtremam. nam ex eo colligebatur, editorem eiusmodi muneris parcum fuiſſe, aut egenum, nihilque aut potuiſſe aut voluiſſe in apparatum ſcenicum, in magiſtros puerorum, in pueros ipſos impendere.

99. ἐν τοιούτοις καιροῖς] tam difficilibus reipublicae temporibus, cum xxx tyranni dominarentur. v. verſu 37. et 55. 34.

100. ἕτεροι — κεκτημένοι] ſic dedi de meo, pro vulgarium ἕτερος et κεκτημένος. Etiam Taylor e Tophanis libro ἕτεροι annotauit, ſed de altero tacuit.

1. Λέχαιον] ſic, per αι, dedi pro vulgari λέχειον per ει. de Lechaei occupatione, quod factio Corinthiorum Spartanis et oligarchiae dedita, Lacedaemoniorum copiis ſubnixa, cepit, v. Simſon ad A. M. 3616.

Digitized by Google

ἑάλω, κληθεὶς ὑπὸ ἑτέρου [2] ἐπέδωκεν ἐν τῷ δήμῳ
39. τριακοσίας δραχμὰς, ἔλαττον ἢ Κλεώνυμος ὁ Κρής [3]·
καὶ τοῦτο ἐπέδωκεν [4], οὐκ εἰσήνεγκεν, ἀλλ' ἐπ' αἰ-
σχίστῳ ἐπιγράμματι ἐξ ἑτέρου [5] αὐτοῦ τοὔνομα ἔμ-
προσθεν τῶν * ἐπωνύμων· ὅτε δ' ἔδει [6] εἰς σωτηρίαν
τῆς πόλεως, ὑποσχόμενός τῷ δήμῳ εἰσοίσειν χρή-
42. ματα ἐθελοντὴς, οὐκ εἰσήνεγκε. καίτοι πῶς ἄξιον
θαυμάζειν, ὦ ἄνδρες, εἰ ἐμὲ ἐξηπάτησεν ἕνα ὄντα,
ὃς ὑμᾶς ἅπαντας ἅμα συνειλεγμένους ἐν τῇ ἐκκλη-
σίᾳ, τοιαῦτα ἐποίησε; καὶ τούτων ὑμῖν μάρτυρας
παρέξομαι. ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Εἰς μὲν τὴν πόλιν [7]
55. 1. οὕτω καὶ τοσαῦτα λελειτούργηκε Δικαιογένης ἀπὸ
τοσούτων χρημάτων. περὶ δὲ τοὺς προσήκοντας τοιοῦ-

τός

2. κληθεὶς ὑπὸ ἑτέρου] quidni potius προκληθεὶς ὑφ' ἑτέρων. Nam cur vnum, cur infinite et vage adumbraret, cur non ipſum proprium hominis nomen ederet?

3. ὁ κρὴς] inquilinus ergo, et qui proinde nulla teneretur contribuendi neceſſitate, quod ciuis non eſſet, qui erat Dicaeogenes.

4. τοῦτο ἐπέδωκεν] videtur leg. τοῦτο, ὃ ἐπέδωκεν.

5. ἐξ ἑτέρου] Sententia videtur poſtulare ἐξέκειτο, proſtabat vel pendebat eius nomen publice in tabula exaratum, coram Eponymis fixa, titulo turpiſſimi criminis. Cuius? quod nempe, cum promiſiſſet contributionem ad neceſſitates reipublicae, verbis ſuis ipſa re fidem non feciſſet. Pro ὁμωνύμων vulgatarum dedi de meo ἐπωνύμων.

6. ὅτε δ' ἔδει] lego ὅτι δὴ. *quod nimirum.* hic declarat, quodnam fuiſſet illud αἴσχιστον ἐπίγραμμα turpiſſimum crimen ipſi in tabula publice fixa exprobratum.

7. εἰς μὲν τὴν πόλιν] malim εἰς μὲν τοίνυν τὴν πόλιν.

Digitized by Google

τός ἐςιν, οἷον ὁρᾶτε. ὥστε τοὺς μὲν ἡμῶν ἀφείλετο
τὴν οὐσίαν, ὅτι μεῖζον ἐδυνήθη, τοὺς δὲ περιεώρα εἰς
τοὺς μισθωτοὺς [8] ἰόντας δι᾽ ἔνδειαν τῶν ἐπιτηδείων. 3.
τὴν δὲ μητέρα τὴν αὐτοῦ καθημένην ἐν τῷ τῆς Εἰ-
ληθυίας [9] ἱερῷ πάντες ἑώρων καὶ τούτῳ ἐγκαλοῦσαν,
ἃ ἐγὼ αἰσχύνομαι λέγειν, οὗτος δὲ ποιῶν οὐκ ᾐσχύνε-
το. τῶν δ᾽ ἐπιτηδείων, Μέλανα μὲν τὸν Αἰγύπτιον, 6.
ᾧ ἐκ μειρακίου φίλος [10] ἦν, ὅπερ ἔλαβε [11] παρ᾽ αὐ-
τοῦ ἀργύριον ἀποςερήσας, ἔχθιςός ἐςι. τῶν δὲ ἄλ-
λων αὐτοῦ φίλων οἱ μὲν οὐκ ἀπέλαβον, ἃ ἐδάνεισαν,

οἱ δ᾽

8. *μισθωτοὺς*] notum eſt e Terentio, qui fabulas pleraſque e Menandro aliiſque atticis comoedis tranſtulit, adoleſcentes atticos, quos aut egeſtas, aut ira et ſaeuities patrum, aut error aliquis morum et vita diſſoluta, domo expuliſſet, in Aſiam tranſire conſueuiſſe, atque ſub regibus et ſatrapis Aſiaticis ſtipendia merere. Notum idem eſt e Demoſthenis Philippicis quoque, item e Xenophonte.

9. *Εἰληθυίας*] quo praegnantes et parturientes confugiebant. Videtur paene mater Dicaeogenis, partui propinqua, ſe e filio grauidam factam queſta eſſe, eumque inceſtus inſimulaſſe.

10. *ἐκ μειρακίου φίλος ἦν*] indicat Dicaeogenem iſti Melani corpus vendidiſſe, et muliebria ab eo paſſum eſſe.

11. *ἔλαβε*] ſubaudi *δανεισάμενος*. Dicaeogenes a Melane aes mutuo et ſub conditione foenoris ſumſerat, quod poſtmodum non reddebat, interpretans, hanc mercedem eſſe patientiae muliebris, a ſe, vt ſcorto iſtius, Melani praeſtitae. Vnde ſimultas inter eos exarſit acerrima.

Digitized by Google

οἱ δ' ἐξηπατήθησαν, καὶ οὐκ ἔλαβον, ἃ ὑπέσχετο
9. αὐτοῖς, εἰ ἐπιδικάσαιτο [12] τοῦ κλήρου, δώσειν. καί-
τοι, ὦ ἄνδρες, οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι οἱ ταῦτα [13]
κτησάμενοι, καὶ καταλιπόντες, πάσας μὲν χορη-
γίας ἐχορήγησαν, εἰσήνεγκαν δὲ εἰς τὸν πόλεμον
χρήματα πολλὰ ὑμῖν, καὶ τριηραρχοῦντες οὐδένα
12. χρόνον ἔλιπον [14]. καὶ τούτων μαρτύρια ἐν τοῖς ἱεροῖς
ἀναθήματα ἐκεῖνοι ἐκ τῶν περιόντων, μνημεῖα τῆς
αὐτῶν ἀρετῆς, ἀνέθεσαν· τοῦτο μὲν, ἐν Διονύσου τρί-
ποδας, οὓς χορηγοῦντες καὶ νικῶντες ἔλαβον· τοῦτο
δ', ἐν Πυθίου· ἔτι δ' ἐν ἀκροπόλει. ἃς [15] ἀπαρχὰς
15. τῶν ὄντων ἀναθέντες, πολλοῖς, ὡς ἀπὸ ἰδίας κτή-
σεως [16], ἀγάλμασι χαλκοῖς καὶ λιθίνοις κεκοσμή-
κασι

12. *εἰ ἐπιδικάσαιτο τοῦ κλήρου*] ſuſpicabar aliquando leg. eſſe *εἰ μὴ ἐπιδικάσαιντο τοῦ κλήρου*. eique ſententiae latina mea accommodaui. vulgatam ſi tuebimur, haec erit eius ſententia, ſi quieſcentibus ipſis, hereditatem in iure petitam adipiſceretur.

13. *ταῦτα*] haec bona, quae Dicaeogenes nunc tenet, atque de quibus nunc controuerſia agitatur.

14. *ἔλιπον* bene habeat, an ſecus, haud definiam. Venit aliquando in mentem, aut *ἐπέλιπον*, aut *ἔληγον* eſſe leg.

15. *ἀκροπόλει. ἃς*] tolle punctum vna cum articulo *ἃς*. nam *ἔτι δ' ἐν ἀκροπόλει* non cohaeret cum praemiſſo *ἀνέθεσαν*, ſed cum inſequente *κεκοσμήκασι τὸ ἱερόν*.

16. *πολλοῖς, ὡς ἀπ' ἰδίας κτήσεως*] Sententia haec eſt; non multa quidem in ſe ſunt illa ſimulacra a noſtris maioribus in arce dedicata, ſi ſpectentur ad donaria publice ibi dedicata nomine reipublicae, quae

Digitized by Google

σασι τὸ ἱερόν[17]. *αὐτοὶ δ' ὑπὲρ τῆς πατρίδος πολεμοῦντες ἀπέθανον.* Δικαιογένης δὲ[18], ὁ Μενεξένου, *τοῦ ἐμοῦ πάππου, πατὴρ, στρατηγῶν ὅτε ἡ ἐν* Ἐλευσῖνι, *μάχη*[19] *ἐγένετο·* Μενέξενος δ' ὁ *ἐκείνου υἱὸς*, 18.

Φυλαρ-

vtique et plura numero et ſplendidiora ſunt, vt etiam par atque conſentaneum eſt; verumtamen, ſi ſpectentur, vt a priuatis et e re priuata dedicata, ſunt ſine dubio multa et magnifica.

17. *τὸ ἱερὸν*] Mineruae vrbicae puta, in arce exſtructum.

18. *Δικαιογένης δὲ*] imo vero Δ. *μὲν*.

19. *ἐν Ἐλευσῖνι μάχῃ*] videtur haec illa pugna eſſe, de qua Thucydides I. 114. narrat. Sed audiamus Palmerium ad h. l. diſputantem, cuius haec ſunt verba. [De ea in Eleuſine pugna, in qua Dicaeogenes dux fuit, nihil inuenio. Ex temporis ratione ſuſpicor, vnam eſſe ex pugnis, quas narrat Diodorus libro vndecimo, factis inter Megarenſes et eorum ſocios Athenienſes, cum Corinthiis, qui de finibus cum Megarenſibus litem habebant. Sed Myronidem ducem fuiſſe ait. At plures ſaepiſſime in eadem expeditione duces erant, et forte Dicaeogenes poterat fuiſſe vna cum Myronide dux copiarum. temporis ſpatium certe ſatis congruit. Nam quando Menexenus, eius filius, periit in Spartolo, quae pugna commiſſa eſt Epaminone archonte, anno 4. Ol. 87. bellum vero, de quo ſupra dixi, geſtum Myronide duce, incidit in Bionem archontem anno tertio Olymp. 80. ſpatium intercedit annorum 29. inter mortem patris et filii, ſatis congruens rationi. Eleuſis certe fuit in finibus Megarenſium ſita, et in itinere, quo itur Athenis Corinthum; et ideo locus etiam non abhorret a coniectura. Sed et forte in hoc loco fuit *καύχησις* Andocidis, qui auum ſuum *στρατη-*

Digitized by Google

Φυλαρχῶν τῆς Ὀλυσίας 20 *ἐν Σπαρτώλῳ· Δικαιογένης δὲ ὁ Μενεξένου, τριηραρχῶν τῆς παράλου ἐν*

H 2 Κυλ-

γὸν vocat, qui tantum fuit *ὑποστράτηγος*. Haec ego velut in tenebris tentabundus. Si quis certiora docuerit, lubens ampleƈtar.] Haec Palmerius.

20. *Φυλαρχῶν τῆς Ὀλυζίας ἐν Σπαρτώλω*] Quid hoc ſit, fateor me ignorare. nulla fuit *ὀλυζία φυλὴ* Athenis. Si quae fuiſſet eius nominis in Spartolo, non habuiſſet phylarchum Athenienſem. eſt enim tribulis, non extranei, officium *τὸ φυλαρχεῖν*. Incaſſum laborabit, quicunque hanc leƈtionem tueri contendet. Lege meo periculo *τῆς Ὀλυνθίας ἐν Σπ.* et interpunge poſt *φυλαρχῶν*. Menexenus ſuae tribus duƈtor erat, et occubuit in pugna ad Spartolum, qui locus fuit in Olynthiorum ditione. De ea pugna, quae faƈta eſt ad Spartolum, non longe ab Olyntho, adi Thucydidem libro ſecundo, et procul dubio dabis manus noſtrae emendationi. PALMERIVS.

Aliam viam inire ſi placet, gemina patet. altera, vt ſtatuas, id quod tamen neque doceri poteſt, et a veri ſimilitudine longe abeſt, fuiſſe Athenis *φυλὴν* h. e. turmam equeſtrem (non tribum, nam de tribu ciuili prorſus hic ne cogitandum quidem eſt) ab Vlyſſe *Ὀδυσσείαν* diƈtam. altera, vt *τῆς Ὀδρυσίας* legatur. nam etſi Spartolus Odryſarum non fuit, ſed Bottiaeorum, fieri tamen potuit, vt Iſaeus locorum ſitus haud ſatis eſſet peritus, eoque Odryſiam cum Bottiaea commiſceret. Quicquid eius eſt, *φυλαρχῶν* h. l. ſignificat eum, qui praeeſt, non domi tribui, ſed foris, h. e. in bello, turmae vel alae equeſtri. De *στρατηγοῖς* autem, quae paulo ante diſputabat Palmerius, res dubio caret. Notum enim eſt vel pueris e Nepote, praeter ſummum exercitus ducem, adhuc alios fuiſſe Strategos item di-

Digitized by Google

Κνίδῳ. τὸν μὲν τούτου[21] οἶκον σὺ, ὦ Δικαιόγενες,
παραλαβὼν[22], κακῶς καὶ αἰσχρῶς διολώλεκας·
καὶ ἐξαργυρισάμενος, πενίαν ὀδύρῃ. ποῦ ἀναλώσας; 21.
οὔτε γὰρ εἰς τὴν πόλιν, οὔτε εἰς τοὺς φίλους φανερὸς[23]
εἶ δαπανηθεὶς οὐδέν. οὐ μὴν οὐδὲ καθιπποτρόφη-
κας, οὐ γὰρ πώποτε ἐκτήσω ἵππον πλείονος ἄξιον
ἢ τριῶν μνῶν. οὔτε κατεζευγοτρόφηκας· ἐπεὶ οὐδὲ
ζεῦγος ἐκτήσω ὀρικὸν οὐδεπώποτε ἐπὶ τοσούτοις ἀ- 24.
γροῖς καὶ κτήμασιν. ἀλλ' οὐδ' ἐκ τῶν πολεμίων ἐλύ-
σω οὐδένα. ἀλλ' οὐδὲ τὰ ἀναθήματα, ἃ Μενέξενος
τριῶν ταλάντων ποιησάμενος, ἀπέθανε πρὶν ἀνα-
θεῖναι, εἰς τὴν ἀκρόπολιν κεκόμικας, ἀλλ' ἐν τοῖς
λιθουργείοις ἔτι κυλινδεῖται[25]. καὶ αὐτὸς μὲν ἠξίους 27.
κεκτῆ-

ctos, quibus imperium militare non eſſet niſi annuum, et quoties ipſis imperium prorogaretur, toties dicuntur *στρατηγῆσαι*. Sic Aeſchines fratrem ſuum dicit ter, et annis quidem tribus continuis, ſtrategatum geſſiſſe.

21. *τὸν μὲν τούτου*] pro media voce malim *μέντοι*.

22. *παραλαβὼν*] ſubaudi *κάλλιστα διακείμενον*, vel tale quid.

23. *φανερὸς*] ita correxit H. Stephanus Aldinae *φανερῶς*.

24. *δαπανηθεὶς*] id eſt *δαπανησάμενος*. Notum eſt perfecta et aoriſtos primos paſſiuorum adſciſci in ſubſidium mediorum, et pro perfectis et aor. 1. verbi medii promiſcue vſurpari. Atqui *δαπανᾶσθαι* in medio perinde dicitur, atque *δαπανᾶν* in actiuo.

25. *ἐν τοῖς λιθουργείοις ἔτι κυλινδεῖται*] et puluere obſita, muſcarumque ſtercoribus, aut coeno oblimata, ſurſum deorſum volutantur et detruncantur,

Digitized by Google

κεκτῆσθαι, ἃ σοι οὐδὲν προσῆκε χρήματα, τοῖς δὲ
θεοῖς οὐκ ἀπέδωκας, ἃ ἐκείνων ἐγίγνετο ἀγάλμα-
τα. διὰ τί οὖν ἀξιώσεις σου τοὺς δικαστὰς ἀποψηφί-
30. σασθαι, ὦ Δικαιόγενες; πότερον, ὅτι πολλὰς λει-
τουργίας λελειτούργηκας τῇ πόλει; καὶ πολλὰ χρή-
ματα δαπανήσας, σεμνοτέραν τὴν πόλιν τούτοις
ἐποίησας; ἢ ὡς τριηραρχῶν πολλὰ κακὰ τοὺς πο-
λεμίους εἰργάσω, καὶ εἰσφορὰς δεομένῃ τῇ πατρίδι
33. εἰς τὸν πόλεμον εἰσενεγκὼν, μεγάλα ὠφέληκας;
ἀλλ' οὐδέν σοι τούτων πέπρακται. ἀλλ' ὡς στρατιώτης
ἀγαθός; ἀλλ' οὐκ ἐστράτευσαι, τοσούτου καὶ τοιούτου
γενομένου πολέμου, εἰς ὃν Ὀλύνθιοι [26] μὲν καὶ νησι-
ῶται [27] ὑπὲρ τῆσδε τῆς γῆς ἀποθνήσκουσι μαχό-
36. μενοι τοῖς πολεμίοις· σὺ δὲ, ὦ Δικαιόγενες, πολί-
της ὢν, οὐκ ἐστράτευσαι. ἀλλ' ἴσως διὰ τοὺς προγόνους [28]

quia tu mercedem a Menexeno condictam lapicidae nondum dependiſti.

26. Ὀλύνθιοι] ſuſpectum hoc nomen. Olynthios, qui ſemper Athenienſibus infeſti fuiſſent, pro his occubuiſſe dimicantes aduerſus Peloponneſios, vnde ipſi orti eſſent, id vero miror, neque memini vspiam legere.

27. καὶ νησιῶται] interponendus videtur articulus οἱ.

28. προγόνους] ſubaudi τοὺς σοὺς. Deſignat illum celeberrimum Harmodium. Apparet hinc Dicaeogenem hunc, tertium nobis dictum, ab Harmodio, illo tyranni Hipparchi percuſſore, genus duxiſſe, eoque cum actoribus cognatum non fuiſſe. Quid ergo, ait, hereditatem ſecundi poſcebat? Filius ab eo adoptatus, et heres ſcriptus erat. Audio. Sed quid ita? ſi

Digitized by Google

ἀξιώσειέ [29] μου πλέον ἔχειν, ὅτι τύραννον [30] ἀπέ-
κτειναν. ἐγὼ δ' ἐκείνους μὲν ἐπαινῶ, σοὶ δὲ οὐδὲν ἡγοῦ-
μαι τῆς ἐκείνων ἀρετῆς μετεῖναι. πρῶτον [31] μὲν
εἵλου ἀντὶ τῆς ἐκείνων δόξης τὴν ἡμετέραν οὐσίαν κτή- 39.
σασθαι· καὶ ἐβουλήθης μᾶλλον Δικαιογένους καλεῖ-
σθαι υἱὸς ἢ Ἁρμοδίου· ὑπεριδὼν μὲν τὴν ἐν Πρυτα-
νείῳ σίτησιν, καταφρονήσας δὲ προεδριῶν καὶ ἀτε-
λειῶν, αἳ [32] τοῖς ἐξ ἐκείνων γεγονόσι * δέδονται.
ἔτι δὲ ὁ Ἀριστογείτων ἐκεῖνος καὶ Ἁρμόδιος οὐ διὰ τὸ 42.
γένος ἐτιμήθησαν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀνδραγαθίαν, ἧς
σοι οὐδὲν μέτεστιν, ὦ Δικαιόγενες.

ſecundum nullo modo cognationis attingebat? Videtur nempe Proxenus tertii Dicaeogenis pater, filiam primi in matrimonio habuiſſe, vnde natus tertius.

29. ἀξιώσειε] malim ἀξιώσεις in ſecunda perſona, ob inſequens σοὶ δὲ.

30. τύραννον] imo vero τὸν τύραννον. cum articulo. Hipparchum ſignificat, Piſiſtrati filium.

31. πρῶτον] malim ὃς πρῶτον. aut πρῶτον μὲν γάρ.

32. αἳ] ſic dedi de meo, pro vulgari ἃ.

33. δέδονται] ſic rurſus de meo dedi, pro vulgari δέδοκται. cui Stephanus ſuffectum ibat δέδοται. Scil. ad ἃ reſpiciens, cuius vitium non ſuſpicabatur.

ΙΣΑΙΟΥ

ΙΣΑΙΟΥ ΛΟΓΟΣ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ

ΦΙΛΟΚΤΗΜΟΝΟΣ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Εὐκτήμονος υἱὸς Φιλοκτήμων τὸν τῆς ἑτέρας τῶν ἀδελφῶν καὶ Φανοστράτου υἱὸν Χαιρέστρατον ποιησάμενος κατὰ διαθήκας τὰς δοθείσας [1] *παρὰ Χαιρέᾳ, τῷ τῆς ἑτέρας ἀδελφῆς ἀνδρὶ, ἐτελεύτησε ζῶντος ἔτι τοῦ πατρός· ὕστερον δὲ κἀκείνου ἀποθανόντος, ἔλαχεν ὁ Χαιρέστρατος τοῦ κλήρου κατὰ τὸν νόμον. διαμαρτυρήσαντος*

Tabula genealogica nominum praecipuorum in hac quinta Iſaei oratione commemoratorum.

Euctemon Cephiſienſis.

Philoctemon, ſuper cuius hereditate contenditur.	Ergamenes	Hegemon	filia Chaereae nupta. vnde nata filia. p. 59. 25.	filia Phanoſtrato nupta.

Et filiarum quidem natu maior, Chaereae nupta, vidua tum erat, cum haec cauſa ageretur. Altera autem, minor natu, e Phanoſtrato peperit Chaereſtratum, qui, vt filius Polyctemonis adoptatus, petit hereditatem Euctemonis, aui, contra puerum quendam, e ſcorto natum, qui ſe filium Euctemonis ferebat, idemque nomen vſurpabat.

1. In argumento orationis *τὰς δοθείσας*] imo vero *τὰς τεθείσας* vel *κατατεθείσας* *depoſitas.*

Digitized by Google

δὲ Ἀνδροκλέους μὴ εἶναι ἐπίδικον, ὄντος Ἀντιδώρου γνησίου παιδὸς Εὐκτήμονι, οἱ περὶ Χαιρέστρατον ἐπεσκήψαντο τῇ διαμαρτυρίᾳ, καὶ τοῦτον καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ νόθους γεγονέναι φάσκοντες. τὸν δὲ νόμον διαγορεύειν, νόθῳ καὶ νόθῃ μὴ εἶναι ἀγχιστείαν. Ἡ στάσις στοχασμός. ἄδηλον γὰρ, εἰ ἐποίησε Φιλοκτήμων Χαιρέστρατον υἱὸν ἑαυτῷ· καὶ πάλιν ἄδηλον, εἰ γνήσιοί εἰσιν οἱ περὶ Ἀντίδωρον.

++++++++++++++++++++++++

Ὅτι μὲν, ὦ ἄνδρες, πάντων οἰκειότατα χρῶμαι
Φανοστράτῳ τε καὶ Χαιρεστράτῳ τούτῳ, τοὺς 12.
πολλοὺς οἶμαι ὑμῶν εἰδέναι· τοῖς δὲ μὴ εἰδόσιν ἱκανὸν
ἐρῶ τεκμήριον. ὅτε γὰρ εἰς Σικελίαν ἐξέπλει τριη-
ραρχῶν Μενέστρατος [2], διὰ τὸ πρότερον αὐτὸς ἐκ-
πεπλευκέναι, προῄδειν πάντας τοὺς ἐσομένους κινδύ- 15.
νους· ὅμως δὲ δεομένων τούτων καὶ συνεξέπλευσα [3]

καὶ

2. *Μενέστρατος* recte habeat, necne, haud definiam. Videri poſſit *Φανόστρατος* conuenire magis. Meneſtratus certe tota oratione nusquam deinceps commemoratur, neque eius apparet vllum cognationis cum hac gente veſtigium, vt neſcias quam ob rem mentio eius hic facta ſit. Sin tamen nihilominus recte habeat, venias in ſuſpicionem hunc Meneſtratum aut fratrem Phanoſtrati fuiſſe, aut potius patrem.

3. *συνεξέπλευσα*] num *αὐτῷ* ſolummodo eſt ſubaudiendum, vt actor dicat ſe cum Meneſtrato calamitates illius expeditionis participaſſe, an *αὐτοῖς*, vt vna ſecum et cum Meneſtrato, etiam Phanoſtratum et Chaereſtratum complectatur. Eadem dubitatio etiam

Digitized by Google

καὶ συνεδυστύχησα, καὶ ἑάλωμεν εἰς τοὺς πολεμίους.
ἄτοπον δὲ εἰ ἐκεῖνα μὲν, προδήλων ὄντων τῶν κινδύ-
18. νων, ὅμως, διὰ τὸ χρῆσθαι τούτοις, καὶ φίλους νο-
μίζειν, ὑπέμενον· νῦν δὲ μὴ ἐπειρώμην συνειπεῖν ἐξ
ὧν * ὑμεῖς τε τὰ εὔορκα [4] ψηφιεῖσθε, καὶ τούτοις
τὰ δίκαια γενήσεται. δέομαι οὖν ὑμῶν συγγνώμην τε
ἔχειν, καὶ μετ᾽ εὐνοίας ἀκροάσασθαι. ὁ γὰρ ἀγὼν
21. οὐ μικρὸς αὐτοῖς, ἀλλὰ περὶ τῶν μεγίστων. Φιλο-
κτήμων γὰρ ὁ Κηφισιεὺς φίλος ἦν Χαιρεστράτῳ τού-
τῳ· δοὺς δὲ [5] τὰ ἑαυτοῦ, καὶ υἱὸν αὐτὸν ποιησάμε-
νος, ἐτελεύτησε. λαχόντος δὲ τοῦ Χαιρεστράτου, κα-
τὰ τὸν νόμον, τοῦ κλήρου, * ἐξὸν [6] ἀμφισβητῆσαι
24. Ἀθηναίων τῷ βουλομένῳ, καὶ εὐθυδικίᾳ εἰσελθόν-
τα εἰς ὑμᾶς, εἰ φαίνοιτο δικαιότερα [7] λέγων, ἔχειν
τὸν κλῆρον, διεμαρτύρησεν Ἀνδροκλῆς οὑτοσὶ μὴ ἐπί-
δικον εἶναι τὸν κλῆρον, ἀποστερῶν τοῦτον τῆς ἀμφισ-

 βητή-

ad u. *ἑάλωμεν* occurrit. Caeterum ex h. l. conſtat hanc cauſam tenente bello Peloponneſiaco, haud multo poſt cladem in Sicilia acceptam, actam fuiſſe. Adſcripſerat Taylor pro latinitate ſua anglicobarbara. [Habetur haec oratio Olymp. 164. 1.]

4. *ὑμεῖς τε τὰ εὔορκα*] ſic collocaui, arbitratu meo, haec verba in vulgaribus libris ſic iacentia *ὑμεῖς τά τε εὔορκα*.

5. *δοὺς δὲ*] ſubaudi *αὐτῷ*.

6. *ἐξὸν*] ſic dedi de meo, pro vulgari *ἐξῆν*. *cum liceret*.

7. *δικαιότερα*] ſubaudi *τοῦ ἀντιδίκου* aut *τῶν ἀντιδικούντων*.

Digitized by Google

βητήσεως, καὶ ὑμᾶς τοῦ κυρίους γίνεσθαι ὅντινα[8]
δεῖ κληρονόμον καταστήσασθαι τῶν Φιλοκτήμονος· 27.
καὶ ἐν μιᾷ ψήφῳ καὶ ἑνὶ ἀγῶνι οἴεται ἀδελφοὺς κα-
ταστήσειν ἐκείνῳ[9] τοὺς οὐδὲν προσήκοντας, καὶ τὸν
κλῆρον ἀνεπίδικον ἕξειν αὐτός· καὶ τῆς ἀδελφῆς[10]
τῆς ἐκείνου κύριος γενήσεσθαι, καὶ τὴν διαθήκην ἄ-
κυρον ποιήσειν. πολλῶν δὲ καὶ δεινῶν ὄντων, ἃ δια- 30.
μεμαρτύρηκεν Ἀνδροκλῆς, ταῦτ' αὐτῷ πρῶτον[11]
ἐπιδείξω ὑμῖν ὡς διεθέτο, καὶ ἐποιήσατο υἱὸν τουτο-
νὶ Χαιρέστρατον. ἐπειδὴ γὰρ τῷ Φιλοκτήμονι ἐκ μὲν
τῆς γυναικὸς, ᾗ συνῴκει, οὐκ ἦν παιδίον οὐδὲν, πο-
λέμου δ' ὄντος ἐκινδύνευε, καὶ ἱππεὺς στρατευόμενος, 33.
καὶ τριήραρχος πολλάκις ἐκπλέων, ἔδοξεν αὐτῷ
διαθέσθαι τὰ αὑτοῦ, μὴ ἔρημον καταλίπῃ τὸν οἶ-
κον, εἴ τι πάθοι. τὼ μὲν οὖν ἀδελφὼ αὐτῷ, * ὥπερ
ἐγενέσθην[12], ἄμφω ἄπαιδε ἐτελευτησάτην· τοῖν
δὲ ἀ-

8. γενέσθαι ὅντινα] tantundem eſt, atque ſi[di-xiſſet γ. τοῦ ὅντινα — διαγινώσκειν.

9. ἐκείνῳ] Philoctemoni puta, ad quem etiam proximum ἐκείνου redit.

10. ἀδελφῆς] illam deſignat, quae cum olim penes Chaeream fuiſſet, iam vidua et prolis exſors erat. nam alterius maritus, Phanoſtratus, in viuis adhuc ſupererat.

11. ταῦτ' αὐτῷ πρῶτον] Taylor annotauerat, in Tophanis libro mediam vocem deletam fuiſſe. Tegit vlcus hoc emplaſtrum, non ſanat. Conuenientius et a vero propius videtur τῶν ἁπάντων πρῶτον[*ante omnia primo loco.*

12. ὥπερ ἐγενέσθην] ſic dedi de meo, pro vulgari

Digitized by Google

δὲ ἀδελφαῖν τῇ μὲν ἑτέρᾳ, ᾗ ὁ Χαιρέας συνῴκει, οὐκ ἦν ἄῤῥεν παιδίον, οὐδὲ ἐγένετο, πολλὰ ἔτη συνοικοῦσῃ· ἐκ δὲ τῆς ἑτέρας, ᾗ συνῴκει Φανόστρατος οὑτοσὶ, ἤστην υἱὼ δύο. τούτων τὸν πρεσβύτερον τουτονὶ Χαιρέστρατον ἐποιήσατο υἱόν· καὶ ἔγραψεν οὕτως ἐν διαθήκῃ, εἰ μὴ γένοιτο αὐτῷ παιδίον ἐκ τῆς γυναικὸς, τοῦτον κληρονομεῖν τῶν ἑαυτοῦ. καὶ τὴν διαθήκην κατέθετο * παρὰ [14] τῷ κηδεστῇ Χαιρέᾳ, τῷ τὴν ἑτέραν αὐτοῦ ἀδελφὴν ἔχοντι. καὶ ὑμῖν ἥτε διαθήκη αὕτη ἀναγνωσθήσεται, καὶ οἱ παραγενόμενοι μαρτυρήσουσι. καί μοι ἀνάγνωθι. ΔΙΑΘΗΚΗ. Ὡς μὲν [15] διέθετο, καὶ ἐφ᾽ οἷς ἐποιήσατο υἱὸν τοῦτον, ἀκηκόατε· ὡς δ᾽ ἐξὸν αὐτῷ ταῦτ᾽ ἔπραξεν (ὅθεν δικαιότατα ἡγοῦμαι τὰ [16] τοιαῦτ᾽ εἶναι

μανθά-

ὥσπερ ἐγ. et praeterea interpungendi rationem, quae in vulgatis inconcinna eſt, emendaui. Accipi debet ac ſi *αὐτῷ* tranſpoſitum eſſet, et ſic legeretur *ἀδελφὼ, ὥπερ αὐτῷ ἐγενέσθην. duo fratres, qui ipſi fuerant.* Taylor in Tophanis libro repererat *οἵπερ ἐγ.*

14. *παρὰ*] ſic dedi de meo, pro vulgari *περὶ.* nemini non notum eſt, qui vel leuiter codices graecos manuſcriptos tractauerit, duas has praepoſitiones eadem ſigla exarari. vnde creberrimi errores in libros typis excuſos permanarunt.

15. *ὡς μὲν*] malim *ὡς μὲν οὖν.*

16. *δικαιότατα ἡγοῦμαι* —] dubium eſt, vtrum *δικαιότατον* legendum ſit, an ſeruandum *δικαιότατα.* rurſus, hoc ſi ſeruetur, dubitare licet, vtrum adiectiuum ſit, an aduerbiale pro *δικαιοτάτως.* Si adie-

Digitized by Google

μανθάνειν) τȣ̃τον ὑμῖν αὐτὸν [17] παρέξομαι τὸν νόμον. καί μοι ἀνάγνωθι. ΝΟΜΟΣ. Οὑτοσὶ ὁ 57.I.
νόμος, ὦ ἄνδρες, κοινὸς ἅπασι κεῖται, ἐξεῖναι τὰ ἑαυτȣ̃ διαθέσθαι, ἐὰν μὴ παῖδες ὦσι γνήσιοι ἄῤῥενες· ἐὰν μὴ ἄρα μανεὶς, ἢ ὑπὸ γήρως, ἢ δι᾽ ἄλλό 3.
τι τῶν ἐκ τῶν νόμων [18] παρανοῶν διαθῆται. ὅτι δ᾽ ȣ̓δενὶ τȣ́των ἔνοχος ἦν Φιλοκτήμων, βραχέα εἰπὼν δηλώσω ὑμῖν. ὅστις γὰρ καὶ ἕως ἔζη τοιȣ̃τον πολίτην ἑαυτὸν παρεῖχεν, ὥστε, διὰ τὸ ὑφ᾽ ὑμῶν τιμᾶσθαι,

ſtiuum eſt, neceſſe eſt arbitrari, poſt τὰ τοιαῦτα deeſſe ὄντα. vt conſtructio ſit ὅθεν ἡγȣ̃μαι εἶναι μανθάνειν [id eſt πάντας δύνασθαι μανθάνειν] τὰ τοιαῦτα ὄντα δικαιότατα. id eſt ὅτι τὰ τοιαῦτα ἐςι δικαιότατα *unde mea ſententiu diſcere eſt*, [vel *licet*,] *eiusmodi*, [cuiusmodi ſcil. Philoctemonis coepta et acta ſunt hac in cauſa,] *eſſe aequiſſima*. et hanc rationem in latinis meis expreſſi. Sin autem δικαιότατα aduerbiale eſt, ſignificans, *rectiſſime*, *optime*, *certiſſime*, tum erit conſtruendum hoc modo. ὅθεν τὰ τοιαῦτα μανθάνειν ἡγȣ̃μαι εἶναι δικαιότατα *unde mea ſententia talia diſcere datum eſt quam certiſſime atque rectiſſime. talia*; id eſt rationes et iura teſtamentaria. Dixiſſet vtique planius Iſaeus, ſi hunc ad modum placuiſſet ei efferre. ὅθεν ῥᾶςον ἡγȣ̃μαι εἶναι τὰ τοιαῦτα μανθάνειν σαφέςατα καὶ ἀκριβέςατα. (aduerbialiter.)

17. αὐτὸν] non ſententiam modo et vim legis, verbis meis adumbratam, ſed ipſa quoque verba legis, vt in codice iuris Attici iacent.

18. τῶν ἐκ τῶν νόμων] ſubaudi πᾶσι γνωρίμων. malim tamen τῶν ἐν τῷ νόμῳ. ſcil. γεγραμμένων. *et reliqua, quae in hac lege nominatim indicata et enumerata ſunt.*

6. μᾶσθαι, ἄρχειν ἀξιᾶσθαι, καὶ ἐτελεύτησε μαχό-
μενος τοῖς πολεμίοις· πῶς ἂν τις τοῦτον τολμήσειεν
εἰπεῖν ὡς οὐκ εὖ ἐφρόνει; ὅτι μὲν οὖν διέθετο καὶ ἐ-
ποιήσατο εὖ φρονῶν, ἐξὸν αὐτῷ, ἀποδέδεικται ὑ-
μῖν. ὥστε κατὰ μὲν τοῦτο ψευδῆ μεμαρτυρηκὼς [19]
9. Ἀνδροκλῆς ἀποδέδεικται. ἐπειδὴ δὲ προσδιαμεμαρ-
τύρηκεν ὡς υἱὸν εἶναι [20] γνήσιον Εὐκτήμονος τοῦτον [21],
καὶ ταῦτ᾽ ἀποδείξω ψευδῆ ὄντα. Εὐκτήμονι γάρ,
ὦ ἄνδρες, τῷ Φιλοκτήμονος πατρί, τοὺς μὲν ὄν-
τως γενομένους παῖδας Φιλοκτήμονα καὶ Ἐργαμέ-
12. νην καὶ Ἡγέμονα, καὶ δύο θυγατέρας, καὶ τὴν
μητέρα αὐτῶν, ἣν ἔγημεν ὁ Εὐκτήμων, Μιξιάδου
Κηφισιέως θυγατέρα, πάντες οἱ προσήκοντες ἴσα-
σι, καὶ οἱ φράτορες, καὶ τῶν δημοτῶν οἱ πολλοί·
καὶ

19. *μεμαρτυρηκὼς*] indiligentius dictum, pro *διαμεμαρτ.* Non enim *μαρτυρίαν* dixerat Androcles, ſed Chaereſtrato hereditatem petenti oppoſuerat *διαμαρτυρίαν* h. e. obnuntiationem et proteſtationem, affirmantem, illam, quae petatur, hereditatem non eſſe vacuam, neque petitioni aut controuerſiae obnoxiam. Verum, id quod iam ſupra admonui, oratores attici diſcrimen horum verborum non ſanctiſſime obſeruant.

20. *ὡς υἱὸν εἶναι*] Noui Diodorum Siculum ſolere *ὡς* cum infinitiuis copulare. verum eius eſt alia ratio atque oratorum atticorum. Trita haec et familiaris homini Siculo ſi fuit, non eo etiam Attico eſt imputanda et obtrudenda inuito. Sine dubio aut delendum eſt *ὡς*, aut leg. *ὡς οἶδεν υἱὸν εἶναι*.

21. *Εὐκτήμονος τοῦτον*] ſine dubio interponendum eſt *Εὐκτήμονα* nam patri praetenſo filius erat cognominis, vt e. p. 58, 28. conſtat.

Digitized by Google

καὶ μαρτυρήσουσιν ὑμῖν. ὅτι δ' οὐδ' ἄλλην τινὰ ἔγη-
με γυναῖκα, ἐξ ἧς τινος οἵδε [22] αὐτῷ ἐγένοντο, οὐ- 15.
δεὶς τοπαράπαν οἶδεν, οὐδ' ἤκουσε πώποτε ζῶντος
Εὐκτήμονος. καίτοι τούτους εἰκὸς πιστοτάτους εἶναι νο-
μίζειν μάρτυρας. τοὺς γὰρ οἰκείους εἰδέναι προσήκει
τὰ τοιαῦτα. καίμοι τούτους κάλει πρῶτον, καὶ τὰς
μαρτυρίας [23] ἀνάγνωθι. ΜΑΡΤΥΡΕΣ [24]. Ἔ- 18.
τι τοίνυν καὶ τοὺς ἀντιδίκους ἐπιδείξω ἔργῳ ὑμῖν [25]
ταῦτα μεμαρτυρηκότας. ὅτε γὰρ αἱ ἀνακρίσεις ἦ-
σαν πρὸς τῷ ἄρχοντι, καὶ οὗτοι [26] παρακατέβα-
λον, ὡς ὑπὲρ [27] γνησίων τῶνδ' [28] Εὐκτήμονος ὄν-

των,

22. οἵδε] Eutemon puta ſubditicius, e ſcorto quaeſitus, cum fratre, quorum cauſam ſe agere ſimulans Androcles, reapſe ſibi quaerebat Euctemonis ſenioris hereditatem. Neque obſtat, quod orator modo vnum filium Euctemonis e ſcorto ſuſceptum commemorat, modo duos. Nam natu maximus ſolus ab eo ſe adſcitum, pro filio agnitum, et heredem ſcriptum ferebat; eoque cauſa illius ſolius, aut praecipue, hic agitur. alter frater acceſſionis loco eſt.

23. τὰς μαρτυρίας] id eſt τὰς τούτων μαρτ.

24. μάρτυρες] num μαρτυρίαι? ſed bene habet. nam tametſi teſtimonia a ſcriba recitarentur, ipſi tamen teſtes adeſſe, et recitata ore ſuo confirmare debebant, vt vera et conſcientiae ſuae conſentanea.

25. ὑμῖν bene ſi habet, referri debet ad ἐπιδείξω. Alias legi malim ἡμῖν ταῦτα *eadem nobiſcum.*

26. οὗτοι] Androcles, et ſoror eius, et liberi ſpurii ex ea nati, pro liberis Euctemonis ſenioris venditati, cum reliquis eorum aduocatis.

27. ὡς ὑπὲρ γνησίων] bene habet haec lectio.

21. των, ἐρωτώμενοι ὑφ᾽ ἡμῶν [25] τίς εἴη αὐτῶν μήτηρ, καὶ ὅτου θυγάτηρ, ȣ̓κ εἶχον ἀποδεῖξαι, διαμαρτυρομένων ἡμῶν, καὶ τȣ̃ ἄρχοντος κελεύοντος ἀποκρίνασθαι κατὰ τὸν νόμον [30], ὦ ἄνδρες· ἀμφισβητεῖν μὲν ὡς ὑπὲρ γνησίων καὶ διαμαρτυρεῖν, μητέ-
24. ρα δὲ, ἥ τις ἦν, μὴ ἔχειν ἀποδεῖξαι, μηδὲ προσήκοντα αὐτοῖς [31] μηδένα. ἀλλὰ τότε μὲν Λημνίαν [32] σκηψά-

Aliud agebat H. Stephanus autumans ὥσπερ γν. leg. eſſe.

28. τώνδε] ſunt illi duo fratres, quos Androcles pro liberis Euctemonis e ſecunda vxore natis venditabat, actore negante legitime natos eſſe.

29. ὑφ᾽ ἡμῶν] ita dedi de meo, pro vulgari ὑφ᾽ ὑμῶν. nam qui tum cauſae iudices ſedebant, non iidem antea quoque examini interfuerant, ſed ſolus Archon ſeu Aſtynomus, interrogauerat, vel aduerſarii coram eo mutuo ſeſe interrogauerant atque reſponderant. v. verſu 28. ἐρομένων δὲ ἡμῶν.

30. κατὰ τὸν νόμον, ὦ ἄνδρες] Hiulcam ſententiam quodammodo ſic ſarcias κατὰ τὸν νόμον. καίτοι πῶς εἴη κατὰ τὸν νόμον, ὦ ἄνδρες. *ſecundam legem*, vel *ex praeſcripto legis. Atqui, ſecundum legem qui ſit, o viri* —? vel ſic. κατὰ τὸν νόμον. Καίτοι πῶς ȣ̓κ εἴη παράνομον, ὦ ἄνδρες. Taylor in libro Tophanis ad κατὰ τὸν νόμον adſcriptum repererat δεινόν.

31. αὐτοῖς] illis puta fictitiis et praetenſis Euctemonis liberis. Malim tamen αὐτῆς legi. nam προσήκων τινὸς perinde vſurpatur, atque πρ. τινὶ. vt ad ſolam mulierem, iſtorum matrem, referatur.

32. λημνίαν σκεψάμενον] verba haec Palmerius reddidit in Exercit. p. 671. *Lemniam defendens*, iſtique interpretationi hanc annotationem adiunxit. [ſubintellige βȣλήν. id eſt audax et omnino praeceps conſilium

σκηψάμενοι [33] ταύτην ἀναβολὴν ἐποιήσαντο· τὸ δ᾽ ὕστερον ἥκοντες εἰς τὴν ἀνάκρισιν, πρὶν καί τινα ἐρέσθαι, εὐθὺς ἔλεγον, ὅτι Καλλίππη μήτηρ αὕτη εἴη, Πιστοξένου θυγάτηρ· ὡς ἐξαρκέσον, εἰ ὄνομα 27.
μόνον πορίσαιντο τὸν Πιστόξενον. ἐρομένων δ᾽ ἡμῶν ὅστις εἴη, καὶ εἰ ζῇ ἢ μὴ, ἐν Σικελίᾳ ἔφασαν ἀποθανεῖν στρατευόμενον, καταλιπόντα ταύτην τὴν θυγατέρα παρὰ τῷ Εὐκτήμονι· ἐξ ἐπιτροπευομένης δὲ τούτω [34] γενέσθαι. πρᾶγμα πράττοντες ἀναι- 30.
δείᾳ

cepit. Omnibus notum eſt, quid ſint λήμνια κακὰ et λημνία δίκη ex Suida.] Mallem haec a Palmerio ſcripta non fuiſſe. Exciderunt enim ei, vt nobis talia multa ſolent, aliud agenti, aliena hoc loco, eoque ipſo indigna. Melius rem tetigit, quisquis fuit, qui, referente Tayloro, in libro Tophanis haec verba adſcripſit [*Lemniam eſſe praetendens.*] Notae ſunt e fabulis Terentii mulieres Athenis commorantes, Andriae, Lemniae, aliisque ex inſulis oriundae.

33. σκεψάμενον] πότερον σκεψάμενος. μᾶλλον δὲ σκηψάμενος. H. STEPHANVS. in margine. Pari modo annotator in libro Tophanis dederat σκηψάμενος. ex parte recte. Nam σκήπτεσθαι *praetendere* locum hic habet, nullum σκέπτεσθαι *conſiderare.* Ego vero vulgari σκεψάμενον ſuffeci pluralem σκηψάμενοι, et pari modo ἐποιήσαντο in continenti dedi, pro vulgari ἐποιήσατο.

34. τούτω] ſic, ſine iota ſubſcripto, dedi, in numero duali, pro vulgari τούτῳ, in datiuo ſingulari. quem ſi ponere h. l. voluiſſet orator, debuiſſet αὐτῷ vel ἐκείνῳ vſurpare, non τούτῳ. nam οὗτος non niſi de ſuperſtitibus et praeſentibus poteſt vſurpari. Atqui Euctemon ſenior dudum viuis exceſſerat. Foret vti-

Digitized by Google

δεια ὑπερβάλλον, καὶ οὐδὲ γενόμενον, ὡς ἐγὼ ὑμῖν ἀποφανῶ ἐκ τούτων * πρώτων [35], ὧν αὐτοὶ ἀπεκρίναντο. τῇ μὲν γὰρ ϛρατιᾷ, ἀφ᾽ οὗ ἐξέπλευσεν [36] εἰς Σικελίαν, ἤδη ἐϛι δύο καὶ πεντήκοντα ἔτη, ἀπὸ
33. Ἀριμνήϛου [37] ἄρχοντος· τῷ δὲ πρεσβυτέρῳ τούτων, ὃν [38] φασιν ἐκ τῆς Καλλίππης καὶ τοῦ Εὐκτήμονος εἶναι,

que plenius et planius dictum, ἐξ ἐπιτροπευομένης δὲ αὐτῷ τούτῳ γενέσθαι. auum, Euctemonem ſeniorem, hos ex hac muliere procreaſſe, tum temporis, cum tutor eius eſſet, et ipſa pupilla tutelae eius commiſſa. Duos fuiſſe fratres, qui ſe hac e muliere et Euctemone natos ferrent, conſtat e p. 58. 28. vbi legitur τὸν πρεσβύτερον τοῖν παίδοιν. Pro γενέσθαι reperit Taylor in libro Tophanis γυναῖκα.

35. πρώτων] ſic dedi de meo, pro vulgari πρῶτον.

36. ἐξέπλευσεν] non praetenſus ille et ficticius Piſtoxenus, ſed ἡ ϛρατιὰ, exercitus Athenienſium, modo dictus.

37. Ἀριμνήϛου] Ex hoc loco colligitur hanc cauſam actam fuiſſe Chione vel Timocrate Archonte circa Olymp. 104. Nam Arimneſtus Archon fuit Ol. 91. vnde ſequitur, ſi annos completos intelligit, hoc iudicium factum fuiſſe Timocrate Archonte Olymp. 104. 1. Si vero quinquageſimum ſecundum annum currentem et affectum tantum intelligit, Chione Archonte Ol. 103. 4. PALMERIVS.

Corſinius Faſt. Att. 3, p. 247. ad Olymp 91. 1. contendit hunc Ariſtomneſtum eſſe, non Arimneſtum. Verum Lyſias quoque et Heſychius et Scholiaſtes Ariſtophanis hunc Archontem ita appellant, vt Iſaeus, ex fide librorum vulgarium, h. l. fecit.

38. ὃν] imo vero οἷν in duali, aut ὧν. *ſeniori horum liberorum, quos aiunt.* —

εἶναι, οὔπω ὑπὲρ εἴκοσιν ἔτη. [ἀπὸ Ἀριμνήστου ἄρχον-
τος] ἀφελόντα οὖν * ταῦτα [39] ἀπὸ τῶν ἐν Σικε-
λίᾳ, ὑπολείπεται πλείω ἢ τριάκοντα ἔτη. ὥστε οὔτ'
ἐπιτροπεύεσθαι προσήκει τὴν Καλλίππην ἔτι, τρια- 36.
κοντοῦτίν γε οὖσαν, οὔτε ἀνέκδοτον [40] καὶ ἄπαιδα
εἶναι· ἀλλὰ πάνυ πάλαι συνοικεῖν, ἢ ἐγγυηθεῖσαν
κατὰ νόμον, ἢ ἐπιδικασθεῖσαν. ἔτι δὲ καὶ γινώσκε-
σθαι αὐτὴν ὑπὸ τῶν Ευκτήμονος οἰκείων ἀναγκαῖον

ἦν,

39. ταῦτα] ſic dedi de meo, (ne de vncis, ſuperfluorum nota, commemorem). pro vulgari πάντα Hos viginti annos ſi de ſumma illorum quinquaginta duum annorum deducis, qui a tempore ſuſceptae in Siciliam expeditionis inde ad hoc diei effluxerunt, remanent anni triginta atque duo. Quod ſi ergo ſumis, praetenſam hanc Callippen, liberorum Euctemoni ſubiectorum matrem, anniculam aut bimulam tum fuiſſe, cum pater eius, cum claſſe noſtra in Siciliam diſcedens, eam in Euctemonis tutela relinqueret, neceſſe eſt, vt annum aetatis tertium aut quartum a trigeſimo ageret, cum filium natu maximum ex Euctemone pareret, ſi peperit, id quod aiunt aduerſarii noſtri. Aut ſi ſumis decennem tum fuiſſe, patre in Siciliam proficiſcente, peperit annos nata quatuor et quadraginta. Atqui mulier ad tantam aetatis enormitatem in tutela non manet. Ergo mentiuntur, et inconſentaneum atque commentitium eſt, quod de ea iactant, in pupillatu ex Euctemone grauida facta. Etiam Taylor in libro Tophanis ταῦτα reperit.

40. οὔτ' ἀνέκδοτον] ſubaudi τότε, vel τοσοῦτον χρόνον. neque manſiſſe per tempus tam longinquum innuptam, ſine marito, e quo prolem honeſtis et legitimis modis procrearet.

39. ἦν, καὶ ὑπὸ τῶν οἰκετῶν, εἴπερ γε συνῴκησεν ἐκεί-
νῳ, ἢ διητήθη τοσοῦτον χρόνον ἐν τῇ οἰκίᾳ. τὰ γὰρ
τοιαῦτα οὐκ εἰς τὴν ἀνάκρισιν μόνον δεῖ πορίζεσθαι
ὀνόματα, ἀλλὰ τῇ ἀληθείᾳ γεγονότα φαίνεσθαι,
καὶ ὑπὸ τῶν προσηκόντων καταμαρτυρεῖσθαι. ἀπο-
42. δεῖξαι τοίνυν ἡμῶν κελευόντων, ὅστις οἶδε τῶν Εὐ-
κτήμονος οἰκείων ἢ συνοικήσασαν ἐκείνῳ [*] τινὰ [41]
Καλλίππην, ἢ ἐπιτροπευομένην, καὶ παρὰ τῶν ὄν-
των [42] θεραπόντων τὸν ἔλεγχον ποιεῖσθαι· ἢ, εἴ

41. *τινα Καλλίππην, ἢ ἐπιτροπευομένην*] ſic dedi de meo, pro vulgari *τινα ἢ τὴν Καλλίππην ἐπιτροπευομένην*. Ecquis enim non cernit, iſta duo inſititia vocabula *ἢ τὴν* nata eſſe e variante lectione. Superſcripſerat lector aliquis diligentior ſuper *τινα* iſtud *ἢ τὴν*, ſignificare volens, loco vocabuli *τινα*, aliis in libris legi *τὴν*. Aliis poſtmodum ab iſtius mente aberrantibus, eamque haud aſſequentibus, horum per errorem factum eſt, vt *ἢ τὴν* in textum immigraret. Sed praeſtat *τινα*, quam *τήν*. Solent enim graeci *τινα* vſurpare, cum obſcuritatem hominis, aut ſuum eius contemptum, indicare volunt. Poſſit quoque locus ſic fingi primitus exaratus eſſe. *συνοικήσασαν ἐκείνῳ τινα, ἢ καὶ παρ᾽ αὐτῷ διαιτωμένην, Καλλίππην ἐπιτροπευομένην.* nouit Callippam quandam domi Euctemonis fuiſſe pro legitima vxore, vel etiam ſolummodo ibi commoratam, quippe quae pupilla eius eſſet.

42. *τῶν ὄντων*] id eſt *τῶν ἔτι περιόντων*. ab illis mancipiis, ſi quae adhuc in viuis ſupereſſent, multos enim eorum conſentaneum erat interea temporis, intra tot annorum ſpatium, viuis exceſſiſſe.

Digitized by Google

τις τῶν παρ᾽ αὐτοῖς οἰκετῶν [43] φάσκει [44] ταῦτα εἰδέναι, ἡμῖν παραδοῦναι [45], οὔτε λαβεῖν ἠθέλησαν. 58.1.
καί μοι λάβε τήν τ᾽ ἀπόκρισιν αὐτῶν, καὶ τὰς ἡμετέρας μαρτυρίας [46] καὶ προκλήσεις. ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ, καὶ ΜΑΡΤΥΡΙΑ, καὶ ΠΡΟΚΛΗ- 3.
ΣΙΣ [47]. Οὗτοι μὲν τοίνυν τοιοῦτο πρᾶγμα ἔφυγον. ἐγὼ δ᾽ ὑμῖν ἐπιδείξω καὶ ὅθεν εἰσὶ [48], καὶ οἵτινες

αὐτοὺς

43. τῶν παρ᾽ αὐτοῖς οἰκετῶν] ſeruorum, qui penes ipſos, in ipſorum poteſtate eſſent, Androclis puta, et Callippes, et huius liberorum.

44. φάσκει] num φάσκοι. ſed parum refert.

45. παραδοῦναι, οὔτε λαβεῖν] itera οὔτε et παραδοῦναι ad hunc modum, παραδοῦναι, [quod pendet e praemiſſis κελευόντων ἡμῶν] οὔτε παραδοῦναι, οὔτε λαβεῖν — nobis flagitantibus, vt — traderent, neque ſuos ſeruos nobis tradere ad quaeſitionem, neque noſtros a nobis accipere voluerunt. Idem in ſchedis Taylori quoque reperi e libro Tophanis annotatum.

46. τὰς ἡμετέρας μαρτυρίας] Bene hoc habeat, nec ne, pro certo haud dixerim. Si prius, videtur accipi debere pro τὰς τῶν φίλων μαρτυρίας, τῶν ἡμῖν μαρτυρησάντων amicorum et neceſſariorum teſtimonia, qui pro nobis dicentes confirmarunt, eiusmodi Callippen nullam ſibi notam eſſe. Sin autem vitioſa eſt iſta lectio, malim διαμαρτυρίας. et paulo poſt in titulo διαμαρτυρίαι (in numero plurali.) Poſteriorem hanc rationem in latinis expreſſi. Nihilominus tamen adhuc dubito num rem acu tetigerim.

47. μαρτυρία καὶ πρόκλησις] modo praemiſſa pluralem potius numerum ſubiiciunt, μαρτυρίαι (vel, ſi mauis διαμαρτυρίαι) et προκλήσεις.

48. εἰσὶ] Callippe puta praetenſa, eiusque liberi.

Digitized by Google

αὐτοὺς [49] γνησίους διεμαρτύρησαν εἶναι, καὶ κληρονό-
μους ζητοῦσι καταστῆσαι τῶν Εὐκτήμονος. ἴσως μὲν
6. ἐστιν ἀφειδὲς [50] Φανοστράτῳ, ὦ ἄνδρες, τὰς Εὐκτή-
μονος συμφορὰς φανερὰς καθεστάναι· ὀλίγα δ' [51]
ἀναγκαῖον ῥηθῆναι, ἵν' ὑμεῖς τὴν ἀλήθειαν εἰδότες,
ῥᾷον τὰ δίκαια ψηφίσησθε. Εὐκτήμων μὲν γὰρ ἐβίω
ἔτη ἓξ καὶ ἐννενήκοντα. τούτου δὲ τοῦ χρόνου τὸν μὲν
9. πλεῖστον ἐδόκει εἶναι εὐδαίμων· (καὶ γὰρ οὐσία ἦν οὐκ
ὀλίγη αὐτῷ, καὶ παῖδες, καὶ γυνὴ, καὶ τἄλλα ἐπι-
εικῶς εὐτύχει·) ἐπὶ γήρως δὲ αὐτῷ συμφορὰ ἐγένε-
το οὐ μικρὰ, ἣ ἐκείνου πᾶσαν τὴν οἰκίαν ἐλυμήνατο·
καὶ χρήματα πολλὰ διώλεσε, καὶ αὐτὸν τοῖς οἰκειο-
12. τάτοις εἰς διαφορὰν κατέστησεν. ὅθεν δὲ καὶ ὅπως

49. *οἵτινες αὐτοὺς*] non culpo. concinnius tamen, mihi quidem, videtur ſic legi. *οἵτινες*, [ſubaudi a communi *εἰσὶν*,] *οἱ* [in articulo poſtpoſitiuo] *αὐτοὺς*. et quinam ſint hi, qui in *διαμαρτυρίᾳ*, ſeu obnuntiationis formula, per quam obnuntiationem nos ab hereditatis petitione excluſum ierunt, eonfirmarint hos liberos Euctemonis genuinos eſſe. Tametſi vnus ſolummodo Androcles id feciſſet, h. e. *διαμαρτυρίαν* interpoſuiſſet, orator tamen nihilominus velut de pluribus loquitur, quia eiusmodi cauſarum forenſium actores ſemper aduocatos numero plures ſecum habebant.

50. *ἀφειδὲς*] Taylor e libro Tophanis h. l. retulerat *ἀφιλὲς*. Ego iam dudum ante, quam mihi ſchedarum Tayloricarum vſura contingeret, ſuſpicatus fueram de *ἀπροσφιλὲς*. *forte iucundum Phanoſtrato non eſt.*

51. *ὀλίγα δὲ*] ſubaudi *αὐτῶν μέρη* exiguam quandam partem harum Euctemonis ſenioris calamitatum,

ταῦτ᾽ ἐγένετο, ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων δη-
λώσω. ἀπελευθέρα ἦν αὐτοῦ, ὦ ἄνδρες ἣ ἐναυκλή-
ρει συνοικίαν ἐν Πειραιεῖ αὐτοῦ, καὶ παιδίσκας ἔτρε-
φε. τούτων μίαν ἐκτήσατο, ᾗ ὄνομα ἦν Ἀλκή, ἣν
καὶ ὑμῶν οἶμαι πολλοὺς εἰδέναι. αὕτη δὲ ἡ Ἀλκὴ ὠνη- 15.
θεῖσα, πολλὰ μὲν ἔτη καθῆστο ἐν οἰκήματι, ἤδη δὲ
πρεσβυτέρα οὖσα, ἀπὸ μὲν τοῦ οἰκήματος ἀνίστα-
ται, διαιτωμένη δὲ αὐτῇ ἐν τῇ συνοικίᾳ συνῆν ἄν-
θρωπος ἀπελεύθερος, Δίων ὄνομα αὐτῷ, ἐξ οὗ
ἔφη ἐκείνη τούτους γεγονέναι· καὶ ἔθρεψεν αὐτοὺς ὁ 18.
Δίων, ὡς ὄντας ἑαυτοῦ. χρόνῳ δὲ ὕστερον ὁ μὲν Δίων
ζημίαν εἰργασμένος[52], καὶ δείσας ὑπὲρ αὐτοῦ, ὑπ-
εχώρησεν εἰς Σικυῶνα· τὴν δ᾽ ἄνθρωπον ταύ-
την, τὴν Ἀλκὴν, καθίστησιν Εὐκτήμων ἐπιμελεῖ-
σθαι τῆς ἐν Κεραμεικῷ συνοικίας, τῆς παρὰ τὴν 21.
πυλίδα, οὗ ὁ οἶνος ὤνιος. κατοικισθεῖσα δ᾽ ἐνταυθοῖ
πολλῶν καὶ κακῶν ἦρξεν, ὦ ἄνδρες. φοιτῶν γὰρ ὁ
Εὐκτήμων ἐπὶ τὸ ἐνοίκιον[53] ἑκάστοτε, τὰ πολλὰ διέ-
τριβεν

52. *ζημίαν εἰργασμένος*] dubito quid ſignificet, vtrum, *quia maleficium aliquod commiſiſſet*, eoque noxiam alicui dediſſet, an, *quia a iudicibus ob datam noxiam mulctae pecuniariae condemnatus eſſet*.

53. *ἐπὶ τὸ ἐνοίκιον*] ad tollendam mercedem menſtruam incolatus. Siue mulier illa hanc mercedem nomine ſuo pro vniuerſa inſula dependeret, quod eam conduxiſſet, periculumque conductionis ipſa ferret [*Sie hatte ihm das ganze Haus überhaupt abgemiethet, und ſtand ſelber für den Zins, und vermiethete wiederum die Zimmer oder Wohnungen an andere Leute, und nahm dieſe Hausmiethe für ſich ſelber ein*] ſiue ſolummodo ab

Digitized by Google

τριβεν ἐν τῇ συνοικίᾳ· ἐνίοτε δὲ καὶ ἐσιτεῖτο μετὰ
24. τῆς ἀνθρώπου, καταλιπὼν καὶ τὴν γυναῖκα καὶ
τοὺς παῖδας, καὶ τὴν οἰκίαν, ἣν ᾤκει. χαλεπῶς δὲ
Φερούσης τῆς γυναικὸς, καὶ τῶν υἱέων, οὐχ ὅπως
ἐπαύσατο, ἀλλὰ τελευτῶν παντελῶς διῃτᾶτο ἐκεῖ·
καὶ οὕτω διετέθη εἴθ' ὑπὸ Φαρμάκων, εἴθ' ὑπὸ νό-
27. σου, εἴθ' ὑπ' ἄλλου τινὸς, ὥστε ἐπείσθη ὑπ' αὐτῆς
τὸν πρεσβύτερον τοῖν παίδοιν εἰσαγαγεῖν εἰς τοὺς
Φράτορας ἐπὶ τῷ αὐτοῦ ὀνόματι. ἐπειδὴ δὲ οὐδ' * οὕ-
τως [54] αὐτῷ Φιλοκτήμων συνεχώρει, οὔθ' οἱ Φράτορες
30. συνεδέξαντο [55], ἀλλ' ἀπηνέχθη τὸ κούριον [56], ὀργι-

I 4 ζόμενος

incolis inſulae mercedem incolatus exigeret, collectamque menſe quoque euoluto domino inſulae dependeret. *Sie ſaſs nur auf Rechnung drinne, als Verwalterinn, und Zinseinnehmerinn.*

54. οὐδ' οὕτως] ſic dedi de meo, pro vulgari οὔθ' οὗτος.

55. *συνεδέξαντο*] imo vero *ἀνεδέξαντο*.

56. *ἀπηνέχθη τὸ κούριον*] Palmerius ſic interpretatus, *ſed puer ablatus fuit*, hanc adſcripſit h. l. annotationem [Haec vox κούριον raro occurrit. fuit autem, vt ex hoc loco coniicio, codex ſeu liber publicus τῶν Φυλετῶν καὶ Φρατόρων, vbi inſcribebantur nomina adoleſcentium, qui in quaque familia ex legitimo matrimonio nati, a patre vel aliis cognatis, conſentientibus et approbantibus ex eadem gente propinquis, in album τῶν Φρατόρων inferebantur. Nomen factum e κοῦρος et κούρη, quae adoleſcentulum et adoleſcentulam, puerum et puellam ſignificant. Lycurgus rhetor infra alium codicem τὸ ληξιαρχικὸν vocat, quod eſt iuuenum epheborum, qui inter viros cenſendi erant, et eos, qui iam ad functiones publicas petendas admit-

Digitized by Google

ζόμενος ὁ Εὐκτήμων τῷ υἱεῖ, καὶ ἐπηρεάζειν βουλό-
μενος, ἐγγυᾶται γυναῖκα Δημοκράτους τοῦ Ἀφιδ-
ναίου[57] ἀδελφὴν, ὡς ἐκ ταύτης παῖδας ἀποφανῶν
καὶ εἰσποιήσων εἰς τὸν οἶκον, εἰ μὴ συγχωρείη τοῦ-
τον [ἐᾷν] εἰσαχθῆναι[58]. εἰδότες δ' οἱ ἀναγκαῖοι,
ὅτι ἐξ ἐκείνου μὲν οὐκ ἂν ἔτι γένοιντο παῖδες, ταύ- 33.
την τὴν ἡλικίαν ἔχοντος, φανήσοιντο δ' ἄλλῳ τινὶ
τρόπῳ, καὶ ἐκ τούτων ἔσοιντο ἔτι μείζους διαφοραὶ,
ἔπειθον, ὦ ἄνδρες, τὸν Φιλοκτήμονα ἐᾶσαι εἰσα-
γαγεῖν τοῦτον τὸν παῖδα ἐφ' οἷς ἐζήτει ὁ Εὐκτήμων,
χωρίον ἐνδόντα. καὶ ὁ Φιλοκτήμων αἰσχυνόμενος 36.
μὲν ἐπὶ τῇ τοῦ πατρὸς ἀνοίᾳ, ἀπορῶν δ' ὅ, τι χρή-
σαιτο τῷ παρόντι κακῷ, οὐκ ἀντέλεγεν οὐδέν. ὁμο-
λογηθέντων δὲ τούτων, καὶ εἰσαχθέντος τοῦ παι-
δὸς,

tebantur, ἀπὸ τοῦ λαγχάνειν τὰς ἀρχὰς, *ab eo, quod magiſtratus ſortiebantur.*] Poterant haec omnia potius non ſcripta manere, aut in ſpongiam incumbere, partim aliena ab h. l. pleraque falſa. Melius h. l. expoſuit H Valeſius ad Harpocr. p. 124. e Polluce et Schol. Ariſtoph., vndc conſtat, κούριον, vel potius κούρειον, fuiſſe ſacrum, vel victimam, oblatam pro adoleſcente in album phratorum iuferendo. Quid Scaliger in mente habuerit, κόριον adſcribens, ipſe quisque arbitrator. Mihi non liquet, praeterquam hoc vnum, falſum eum fuiſſe.

57. ἀφιδναίου] ſic correxi ſecundum H. Steph. pro vulgari ἀφνιδαίου.

58. συγχωρείη τοῦτον ἐᾷν εἰσαχθῆναι] penultimam vocem, vt vitioſam, quae procul dubio eſt, vncis incluſi. Aut prorſus amputanda, aut cum ἑῶν permutanda eſt.

Digitized by Google

δὸς ἐπὶ τούτοις, ἀπηλλάγη τῆς γυναικὸς ὁ Εὐκτή-
39. μων, καὶ ἐπεδείξατο, ὅτι οὐ παίδων ἕνεκα ἐγάμει,
ἀλλ' ἵνα τοῦτον εἰσαγάγοι. τί γὰρ ἔδει αὐτὸν γα-
μεῖν, ὦ ἄνδρες, εἴπερ οἵδε [59] ἦσαν ἐξ ἀστοῦ καὶ γυ-
ναικὸς ἀστῆς, ὡς σὺ μεμαρτύρηκας; τίς γὰρ ἂν
γνησίους ὄντας οἷός τε ἦν κωλῦσαι εἰσαγαγεῖν; ἢ
42. διὰ τί ἐπὶ ῥητοῖς αὐτὸν εἰσήγαγε, τοῦ νόμου κελεύον-
τος ἅπαντας τοὺς γνησίους, ἰσομοίρους εἶναι τῶν πα-
τρῴων; ἢ διὰ τί τὸν μὲν πρεσβύτερον τοῖν παίδοιν
ἐπὶ ῥητοῖς εἰσήγαγε, τοῦ δὲ νεωτέρου, ἤδη γεγονό-
τος, οὐδὲ λόγον ἐποιεῖτο ζῶντος Φιλοκτήμονος, οὔτε
59.1. πρὸς αὐτὸν ἐκεῖνον, οὔτε πρὸς τοὺς οἰκείους; οὓς σὺ
νῦν διαῤῥήδην μεμαρτύρηκας γνησίους εἶναι, καὶ
κληρονόμους τῶν Εὐκτήμονος. ταῦτα τοίνυν ὡς ἀλη-
3. θῆ λέγω, ἀναγίνωσκε τὰς μαρτυρίας. ΜΑΡ-
ΤΥΡΙΑ. Μετὰ ταῦτα τοίνυν ὁ Φιλοκτήμων τριη-
ραρχῶν περὶ Χῖον ἀποθνήσκει ὑπὸ τῶν πολεμίων.
ὁ δ' Εὐκτήμων ὕστερον χρόνῳ πρὸς τοὺς δικαστὰς εἶ-
πεν, ὅτι βούλοιτο τὰ πρὸς τὸν υἱόν οἱ πεπραγμένα
6. γράψας καταθέσθαι. καὶ ὁ μὲν Φανόστρατος ἐκ-
πλεῖν ἔμελλε τριηραρχῶν μετὰ Τιμοθέου, καὶ ἡ
ναῦς αὐτοῦ ἐξώρμει Μουνυχίᾳ [59b]., καὶ ὁ κηδεστὴς Χαι-
ρέας παρὼν * συναπέστελλεν [60] αὐτόν. ὁ δ' Εὐκτή-
μων παραλαβών τινας ἧκεν οὗ ἐξώρμει ἡ ναῦς· καὶ
9. γράψας διαθήκην, ἐφ' οἷς εἰσήγαγε τὸν παῖδα

59. οἵδε] duo fratres, praetenſi Euctemonis filii.

59b. malim Μουνυχιᾶσι.

60. συναπέστελλεν] ſic dedi de meo, pro vulgari συνεπές.

κατατίθεται μετὰ τούτων παρὰ Πυθοδώρῳ Κηφισιεῖ προσήκοντι αὐτῷ. καὶ ὅτι μὲν, ὦ ἄνδρες, οὐχ ὡς περὶ γνησίων διέπραττεν Εὐκτήμων, ὁ Ἀνδροκλῆς μεμαρτύρηκε, καὶ αὐτὸ τὸ ἱκανόν [61]. τοῖς γὰρ φύσει υἱέσιν αὐτοῦ οὐδεὶς οὐδὲν [62] ἐν διαθήκῃ γράφει [62b]. δόσιν οὐδεμίαν, διότι ὁ νόμος αὐτὸς ἀποδίδωσι τῷ υἱεῖ τὰ τοῦ πατρὸς, καὶ οὐδὲ διαθέσθαι ἐᾷ, ὅτῳ ἂν ὦσι παῖδες γνήσιοι. κειμένου δὲ τοῦ γραμματείου σχεδὸν δύ᾽ ἔτη, καὶ τοῦ Χαιρέου τετελευτηκότος, ὑποπεπτωκότες [63] ἤδη τῇ ἀνθρώπῳ, καὶ ὁρῶντες ἀπολλύμενον τὸν οἶκον, καὶ τὸ γῆρας καὶ τὴν ἄνοιαν τοῦ Εὐκτήμονος, ὅτι εἴη αὐτοῖς ἱκανὴ ἀφορμὴ, συνεπιτίθενται. καὶ πρῶτον μὲν πείθουσι τὸν Εὐκτήμονα τὴν μὲν διαθήκην ἀνελεῖν, ὡς οὐ χρησίμην οὖσαν τοῖς παισί [64]· τῆς γὰρ φανερᾶς οὐσίας οὐδένα κύριον ἔσεσθαι, τελευτήσαντος Εὐκτήμονος,

ἄλλον,

61. καὶ αὐτὸ τὸ ἱκανὸν] Scaliger coniecit καὶ αὐτὸ τοῦτο ἱκανόν. Ego in latinis ita reddidi, ac ſi legeretur καὶ αὐτὸ τὸ καινόν. id eſt καὶ αὐτὴ ἡ τοῦ πράγματος καινότης. *et ipſa rei nouitas*, ſeu *inſolentia*.

62. οὐδὲν deleri vult liber Tophanis, perperam. Pari modo fallitur idem ἐμφανῆ ſuadens verſu 22. pro recto ἐμφανῶν.

62b. γράφει δόσιν] videtur interponendum οὐδὲ δίδωσι liberis legitime quaeſitis nemo omnium in teſtamento quicquam legat, neque doni gratuiti, aut praecipuae partis nomine, largitur.

63. ὑποπεπτωκότες] Androcles puta et colluſores atque ſatellites eius. Pro ἤδη malim οἵδε.

64. τοῖς παισὶ] ſpuriis ipſius.

ἄλλον, ἢ τὰς θυγατέρας, καὶ τοὺς ἐκ τούτων γεγονότας· εἰ δὲ ἀποδόμενός τι τῶν ὄντων, ἀργύριον καταλίποι, τοῦτο βεβαίως ἕξειν αὐτούς. ἀκούσας
21. δ' ὁ Εὐκτήμων, εὐθὺς ἀπήτει τὸν Πυθόδωρον τὸ γραμματεῖον, καὶ προεκαλέσατο [65] εἰς ἐμφανῶν κατάστασιν. καταστάντος δὲ ἐκείνου [66] πρὸς τὸν ἄρχοντα, ἔλεγεν [67], ὅτι βούλοιτ' ἀνελέσθαι τὴν δια-
24. θήκην. ἐπειδὴ δ' ὁ Πυθόδωρος ἐκείνῳ μὲν καὶ τῷ Φανοστράτῳ παρόντι ὡμολόγει ἀναιρεῖν, τοῦ δὲ Χαιρέου τοῦ συγκαταθεμένου θυγάτηρ ἦν μία, ἧς ἐπειδὰν κύριος καταστάιη [68], τότε ἠξίου ἀνελεῖν, καὶ ὁ ἄρχων οὕτως ἐγίνωσκε, διομολογησάμενος ὁ Εὐκτήμων,

65. *προεκαλέσατο*] ſic dedi de meo, pro vulgari *προσεκαλ.*

66. *καταστάντος δ' ἐκείνου*] Pythodoro puta.

67. *ἔλεγεν*] Euctemon ſenior.

68. *κύριος καταστάιη*] *cuius vbi corpos aliquis factus eſſet.* Mulierum *κύριοι* erant, aut pater, aut fratres, aut patrui, aut denique mariti. Iam huius foeminae, Chaereae filiae, nullus tum temporis erat *κύριος*, h. e. vir, in cuius poteſtate eſſet, et qui eam elocaret, aut acta eius quaecunque grauiora nomine ipſius ageret, iisque valorem et certitudinem forenſem adderet. Nam pater vita deceſſerat. fratres nunquam habuerat. nupta nondum erat, et, vt videtur, ne nubilis quidem. Volebat itaque dicere. tantiſper differendam eſſe teſtamenti caſſationem, donec haec puella nupſiſſet, et mariti, quem adeptura eſſet, aſſenſus iſti negotio auctoritatem adderet, ratumque faceret. Nam alias verendum eſſe, ne maritus eius huic teſtamenti reſciſſioni obloqueretur, eamque irritam declararet.

Digitized by Google

μων, ἐναντίον τοῦ ἄρχοντος καὶ τῶν παρέδρων, καὶ 27.
ποιησάμενος πολλοὺς μάρτυρας ὡς οὐκέτ᾽ αὐτῷ κέοι-
το ἡ διαθήκη, ᾤχετο ἀπιών. καὶ ἐν πάνυ ὀλίγῳ
χρόνῳ, οὗπερ ἕνεκα οὗτοι λῦσαι [69] αὐτὸν ἔπεισαν,
ἀποδίδονται ἀγρὸν μὲν Ἀθμονοῖ, πέντε καὶ ἑβδο-
μήκοντα μνῶν, Ἀντιφάνει· τὸ δ᾽ ἐν Σηραγγείῳ 30.
βαλανεῖον, τρισχιλίων, Ἀριστολόχῳ. οἰκίαν δὲ ἐν
ἄστει, τεττάρων καὶ τεσσαράκοντα μνῶν ὑποκειμέ-
νην, ἀπέλυσε τῷ ἱεροφάντῃ. ἔτι δὲ αἶγας ἀπέδοτο
σὺν τῷ αἰπόλῳ, τριῶν καὶ δέκα μνῶν, καὶ ζεύγη
δύο ὀρικά· τὸ μὲν, ὀκτὼ μνῶν. τὸ δὲ, πεντήκον- 33.
τα καὶ πεντακοσίων δραχμῶν. καὶ δημιουργοὺς, ὅσοι
ἦσαν αὐτῷ. σύμπαντα δὲ [71] πλείονος ἢ [72] τριῶν
ταλάν-

69. λῦσαι] caſſare, reſcindere, pro irritis et non ſcriptis declarare tabulas illas.

70. ἀποδίδονται] reuocaui hanc lectionem ex Aldina, pro qua operae Stephani feſtinantes, ni fallor, dederant ἀποδίδοται in nomero ſingulari. Euctemon ſenex delirus et a ſcorto ſuo dementatus, ipſum illud ſcortum, liberi eius, Androcles et totum illud furum collegium. Vetulum illud et delirum ſilicernium eorum, quae gererentur, nihil norat. nomen ſolummodo ſuum furtis illorum accommodabat, ſub cuius larua impuri iſti, quorum vinculis conſtrictus tenebatur, rem eius familiarem lacerabant ct compilabant. Verumtamen, quia haec omnia, ex nomine et perſona Euctemonis fiebant, mutat paulo poſt orator, et ἀπέλυσε dicit et ἀπέδοτο.

71. σύμπαντα δὲ] malim σύμπαντα τάδε.

72. πλείονος ἢ τριῶν ταλάντων] ſcil. ἀπέδοτο, aut, ſi mauis ἀπέδοντο. Recte πλείονος ait. poterat πολλῷ

ταλάντων· ἃ ἐπράθη διαταχέων πάνυ τελευτήσαντος Φιλοκτήμονος. καὶ ταῦθ᾽ ὅτι ἀληθῆ λέγω
36. καθ᾽ ἕκαστον ὑμῖν τῶν εἰρημένων, πρῶτον καλῶ τοὺς μάρτυρας 73. ταῦτα μὲν δὴ τοῦτον τὸν τρόπον εἶχε. περὶ δὲ τῶν ὑπολοίπων εὐθὺς ἐπεβούλευον· καὶ πάντων δεινότατον πρᾶγμα κατεσκεύασαν, ὦ ἄξιόν ἐστι προσέχειν τὸν νοῦν. ὁρῶντες γὰρ τὸν Εὐκτήμο-
39. να κομιδῇ ἀπειρηκότα ὑπὸ γήρως, καὶ οὐδὲ τῆς κλίνης ἀνίστασθαι δυνάμενον, ἐσκόπουν ὅπως τελευτήσαντος ἐκείνου δι᾽ αὐτῶν ἔσοιτο ἡ οὐσία. καὶ τί ποιοῦσιν; ἀπογράφουσι τὼ παῖδε τούτω πρὸς τὸν ἄρχοντα, ὡς εἰσποιήτω τοῖς τοῦ Εὐκτήμονος υἱέσι τοῖς
42. τετελευτηκόσιν, ἐπιγράψαντες σφᾶς αὐτοὺς ἐπιτρόπους, καὶ μισθοῦν ἐκέλευον τὸν ἄρχοντα τοὺς οἴκους ὡς ὀρφανῶν ὄντων, ὅπως ἐπὶ τοῖς τούτων ὀνόμασι τὰ μὲν μισθωθείη τῆς οὐσίας, τὰ δὲ, ἀποτιμήματα καταστασθείη· καὶ ὅροι τεθεῖεν, καὶ ζῶντος ἔτι
60.1. τοῦ Εὐκτήμονος μισθωταὶ [74] δι᾽ αὐτοῦ [75] γενόμενοι

τὰς

πλεέονος dicere *multo pluris*, *quam 3 talentis*, imo ὀλίγου τεττάρων ταλάντων *paene quatuor talentis*. Summae enim iſtae conſummatae conficiunt tria talenta, 45. minas. hoc eſt 4 talenta, minus 15. minis.

73. poſt μάρτυρας deeſt titulus ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Pro εἶχε malim εἶχον. *habebant*, illi fures.

74. μισθωταὶ] ſic leg. eſſe, pro vulgari μισθωτὰς dudum ante videram, quam aut Scaligerani libri, aut Tophanici excerptis potirer, in quibus ambobus accuſatiuis nominatiuus eſt ſubſtitutus.

75. δι᾽ αὐτοῦ] benene ſic habeat, an leg. ſit δὴ vel δῆθεν αὐτοῦ *locatores quaſi* vel *quippe eius*, haud definiam.

ταὶς προσόδους λαμβάνοιεν. καὶ ἐπειδὴ πρῶτον τὰ
δικαςήρια ἐπληρώθη, ὁ μὲν ἄρχων προεκήρυττεν,
οἱ δ᾽ ἐμισθοῦντο[76]. παραγενόμενοι δέ τινες ἐξαγ- 3.
γέλλουσι τοῖς οἰκείοις τὴν ἐπιβουλήν· καὶ ἐλθόντες ἐ-
δήλωσαν τὸ πρᾶγμα τοῖς δικαςαῖς. καὶ οὕτως * ἀπ-
εχειροτόνησαν[77] οἱ δικαςαὶ μὴ μισθοῦν τοὺς οἴ-
κους· εἰ δ᾽ ἔλαθεν, ἀπολώλει ἂν ἅπασα ἡ οὐσία·
καί μοι κάλει τοὺς παραγενομένους μάρτυρας. 6.
ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Πρὶν μὲν τοίνυν τούτους γνωρίσαι
τὴν ἄνθρωπον[78] καὶ μετ᾽ ἐκείνης ἐπιβουλεῦσαι Εὐ-
κτήμονι, οὕτω πολλὴν οὐσίαν * ἐκέκτητο[79] Εὐκτή-
μων μετὰ τοῦ υἱέως Φιλοκτήμονος, ὥστε ἅμα[80] τε
τὰ μέγιςα ὑμῖν λειτουργεῖν ἀμφοτέρους, τῶν τε ἀρ- 9.
χαίων

76. ἐμισθοῦντο] ergone *conducebant?* caue ſis credere. nullo modo. imo vero ἐμίσθουν in actiuo. *aliis mercede annua elocatum ibant.* Sed v. latina noſtra.

77. ἀπεχειροτόνησαν] *ſententia a ſe lata vetabant, ne fundi locarentur.* v. verſu 40. Sic dedi de meo, pro vulgari ἐπεχ. Paulo poſt malim ἔλαθον.

78. γνωρίσαι τὴν ἄνθρωπον] id eſt γνωρίμους αὐτῇ καὶ συνήθεις γενέσθαι.

79. ἐκέκτητο] ſic de meo dedi, pro vulgari ἀνεκέκτητο. Vel tacente me, incurrit in oculos primam ſyllabam e fine proximi voc. οὐσίαν adhaeſiſſe.

80. ἅμα] id eſt ἐν ταυτῷ ambos ſimul, eodem tempore. Nonnihil conturbata conſtructio nil eſt, quod quemquam offendat, paſſiuo cum actiuis alternante. concinnius vtique dixiſſet Demoſthenes ὥςε ἅμα τὰ μέγιςα ὑμῖν λειτουργούντων ἀμφοτέρων, τῶν τε ἀρχαίων μηδὲν πραθῆναι, καὶ τῶν προσόδων περιεῖναι (vel περιγενέσθαι.)

Digitized by Google

χαίων μηδὲν πραθῆναι, τῶν τε προσόδων περιποι-
εῖν, ὥστε ἀεί τι προσκτᾶσθαι· ἐπειδὴ δ' ἐτελεύ-
τησε Φιλοκτήμων, οὕτω διετέθη ἡ οὐσία, ὥστε τῶν
12. ἀρχαίων μηδὲ τὰ ἡμίσεα εἶναι λοιπὰ, καὶ τὰς προσ-
όδους ἁπάσας ἠφανίσθαι. καὶ οὐδὲ ταῦτα ἐξήρκε-
σεν αὐτοῖς διαφορῆσαι, ὦ ἄνδρες, ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ
ἐτελεύτησεν ὁ Εὐκτήμων, εἰς τοῦτο ἦλθον τόλμης,
ὥστ' ἐκείνου κειμένου ἔνδον, τοὺς μὲν οἰκέτας ἐφύλατ-
15. τον, ὅπως μηδεὶς ἐξαγγείλειε [81] μήτε ταῖν θυγα-
τέροιν, μήτε τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, μήτε τῶν οἰκείων
μηδενί· τὰ δὲ χρήματα ἔνδοθεν ἐξεφορήσαντο με-
τὰ τῆς ἀνθρώπου εἰς τὴν ὁμότοιχον οἰκίαν, ἣν ᾤ-
κει μεμισθωμένος εἷς τούτων, Ἀντίδωρος ἐκεῖνος. καὶ
18. οὐδ' ἐπειδὴ ἑτέρων πυθόμεναι ἦλθον αἱ θυγατέρες
αὐτοῦ καὶ ἡ γυνὴ, οὐδὲ τότε ἠφίουν εἰσιέναι· ἀλλ' ἀπ-
έκλεισαν τὴν θύραν, φάσκοντες οὐ προσήκειν αὐ-
ταῖς θάπτειν Εὐκτήμονα. καὶ οὐδ' εἰσελθεῖν ἐδύ-
ναντο, εἰ μὴ μόλις καὶ περὶ ἡλίου δυσμάς· εἰσελ-
21. θοῦσαι δὲ κατέλαβον ἐκεῖνον μὲν ἔνδον κείμενον δευ-
τεραῖον, (ὡς ἔφασαν οἱ οἰκέται) τὰ δ' ἐκ τῆς οἰ-
κίας ἅπαντα ἐκπεφορημένα ὑπὸ τούτων αἱ μὲν οὖν
γυναῖκες, οἷον εἰκὸς, περὶ τὸν τετελευτηκότα ἦ-
σαν· οὗτοι [82] δὲ τοῖς ἀκολουθήσουσι παραχρῆμα
ἐπεδείκ-

81. ἐξαγγείλειε] ſcil. τοῦτο, τὸ κεῖσθαι ἔνδον τὸν Εὐκτήμονα τεθνεῶτα.

82. οὗτοι varie et admodum inconſtanter vſurpat. Hic loci deſignat Phanoſtratum et Chaereſtratum et eorum comites, quos illi ſecum adduxerant, vt teſtes rei praeſentis eſſe poſſent, ſi opus foret aliquando eo-

ἐπεδείκνυσαν τὰ ἔνδον ὡς εἶχε· καὶ τοὺς οἰκέτας 24.
πρῶτον ἠρώτων ἐναντίον τούτων [83], ὅποι τετραμμένα
εἴη τὰ χρήματα. λεγόντων δὲ ἐκείνων [84], ὅτι οὗτοι
ἐξενηνοχότες εἶεν εἰς τὴν πλησίον οἰκίαν, καὶ ἀξιούν-
των [85] παραχρῆμα τῶνδε φωρᾶν [86] κατὰ τὸν νό-
μον, καὶ τοὺς οἰκέτας ἐξαιτούντων τοὺς ἐκφορήσαν- 27.
τας, οὐκ ἠθέλησαν τῶν δικαίων οὐδὲν ποιῆσαι. καὶ
ὅτι ἀληθῆ λέγω, λάβε ταυτὶ, καὶ ἀνάγνωθι [87].

Τοσαῦ-

rum teſtimonio. οἱ ἀκολουθήσαντες ſunt amici, qui eos ad domum defuncti comitati fuerant. Nam ἀκολουθεῖν non ſemper eſt *ſequi*, ſed etiam crebro *comitari*. Taylor h. l. οὔ τοι reperit in libro Tophanis.

83. τούτων h. l. deſignat aduerſarios, factionem Alces. Androclem, Antidorum, alios. Ad hos eosdem redit οὗτοι quoque proximum inſequens.

84. ἐκείνων] ſeruis Euctemonis puta.

85. ἀξιούντων] videtur quidem obiter locum inſpicienti hoc ad eosdem redire, ad quos modo λεγόντων redibat. verum ratione loci diligentius penſitata paret, ἀξιούντων redire ad Phanoſtratum et Chaereſtratum eorumque comites. Hi ſunt quos proximum τῶνδε deſignat·

86. τῶνδε φωρᾶν] ſic dedi de meo, poſtmodum Scaligerum quoque nactus auctorem; pro vulgari τῶνδ' ἐφορᾶν. his, Chaereſtrato puta et Phanoſtrato cum conſortibus, aequum cenſentibus, et vrgentibus, vt ſibi liceret furtum inueſtigare. nam id eſt φωρᾶν. Inuenio nunc a Petito quoque locum hunc recte emendatum p. 640. ed. Weſſel. vbi plura inuenies exempla verbi φωρᾶν hoc ſignificatu vſurpati.

87. ἀνάγνωθι.] poſt hoc voc. deeſt titulus, quicunque eſt, ſiue μαρτυρία teſtimonium teſtium confir-

Digitized by Google

Τοσαῦτα μὲν τοίνυν χρήματα ἐκ τῆς οἰκίας ἐκφορήσαντες, τοσαύτης δ' οὐσίας * πεπραμένης[88] τὴν τιμὴν ἔχοντες, ἔτι δὲ τὰς προσόδους τὰς ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ γενομένας διαφορήσαντες, οἴονται καὶ τοῦ λοιποῦ κύριοι γενήσεσθαι· καὶ εἰς τοῦτο ἀναιδείας ἥκουσιν, ὥστ' εὐθυδικίᾳ μὲν οὐκ ἐτόλμησαν εἰσελθεῖν, ἀλλὰ διεμαρτύρουν ὡς ἐπὶ γνησίων[89], ἅμα μὲν τὰ ψευδῆ, ἅμα δὲ τὰ ἐναντία, οἷς αὐτοὶ ἔπραξαν· οἵτινες πρὸς μὲν τὸν ἄρχοντα ἀπέγραψαν αὐτοὺς, ὡς ὄντας, τὸν μὲν, Φιλοκτήμονος, τὸν δ' Ἐργαμένους· νῦν δὲ διαμεμαρτυρήκασιν Εὐκτήμονος εἶναι. καίτοι οὐδ' εἰ γνήσιοι ἦσαν[90], εἰσποίητοι δὲ[91], ὡς οὗτοι ἔφασαν[92], οὐδ' οὕτω προσῆκεν αὐ-

τοὺς

mantium ſe interfuiſſe actui rerum, hic enarratarum, et eas ab actore vere enarratas eſſe, ſiue *ἀνάγνωσις*, ſiue *κατάλογος*, ſine *ἀπογραφὴ*, index rerum ex Euctemonis domo furtim exportatarum.

88. *πεπραμένης*] ſic dedi de meo, a verbo *πιπράσκειν*, pro vulgari *πεπραγμένης*, a *πράττειν*. Nuper in Taylori quoque ſchedis eandem reperi emendationem, e libro Tophanis relatam.

89. *ὡς ἐπὶ γνησίων*] id eſt *ὡς ὄντων Εὐκτήμονι υἱέων γνησίων*.

90. *γνήσιοι ἦσαν*] videtur *μὲν* interponendum.

91. *εἰσποιητοὶ δὲ*] ſubaudi *ὑπὸ τοῦ πατρὸς*. a patre emancipati, et collocati in aliena domo, alter quidem in Philoctemonis, alter autem in Ergamenis.

92. *ἔφασαν*] ſcil. *αὐτοὺς γεγονέναι εἰσποιήτους*. vt hi, ſpuriorum puta patroni, aiunt hos ſpurios emancipatos a patre fuiſſe.

-τοὺς Εὐκτήμονος εἶναι. ὁ γὰρ νόμος οὐκ ἐᾷ[93] ἐπανιέναι, ἐὰν μὴ υἱὸν καταλίπῃ[94] γνήσιον. ὥστε καὶ ἐξ ὧν αὐτοὶ ἔπραξαν, ἀνάγκη τὴν μαρτυρίαν[95] ψευδῆ εἶναι. καὶ εἰ μὲν τότε * διεπράξαντο[96] μισθω- 39.
θῆναι τοὺς οἴκους, οὐκ ἂν ἔτι ἦν τοῖσδε[97] ἀμφισβητῆσαι· νῦν δὲ ἀποχειροτονησάντων τῶν δικαστῶν ὡς οὐδὲν αὐτοῖς προσῆκεν, οὐδὲ[99] ἀμφισβητῆσαι τετολμήκασιν. ἀλλὰ[100], πρὸς ὑπερβολὴν ἀναισχυντίας[1].
προσμεμαρτυρήκασι τούτους εἶναι κληρονόμους, οὓς ὑ- 42.
μεῖς ἀπεχειροτονήσατε[2]. ἔτι δὲ καὶ τοῦ μάρτυρος αὐτοῦ σκέψασθε τὴν τόλμαν καὶ ἀναίδειαν, ὅστις εἴληχε μὲν αὐτῷ τῆς θυγατρὸς[3] τῆς Εὐκτήμονος,

ὡς οὐ-

93. οὐκ ἐᾷ] ſubaudi *τινα*.

94. καταλίπῃ] ſcil. ὁ ἐπανιών.

95. μαρτυρίαν] rurſus h. l. hoc voc. vſurpat pro διαμαρτυρίαν.

96. διεπράξαντο] ſic, in plurali, de meo dedi, pro vulgari διεπράξατο, in ſingulari. factio Alces deſignatur.

97. τοῖσδε.] Phanoſtrato et Chaereſtrato et conſortibus.

99. προσῆκεν οὐδὲ ἀμφισβητῆσαι] videtur leg. προσήκει, οὐ μόνον ἀμφισβ. *nullum ius in hereditatem Euctemonis ipſis eſſe, non ſolummodo auſi ſunt eam petere.*

100. ἀλλὰ] malim ἀλλὰ καὶ.

1. ἀναισχυντίας] adde τετραμμένοι. *ad immanem conuerſi impudentiam.*

2. ἀπεχειροτονήσατε] *latis ſuffragiis eos reieciſtis et exſortes declaraſtis.* Sic correxi de meo vulgarium vitium ἐπεχ. quod, vt poſtmodum e Taylori ſchedis intellexi, liber Tophanis quoque pari modo correxit.

3. τῆς θυγατρὸς] Chaereae viduam deſignat.

Digitized by Google

ὡς οὔσης ἐπικλήρου, καὶ αὐτοῦ τοῦ κλήρου τοῦ Εὐκτή-
61. μονος πέμπτου [4] μέρους ὡς ἐπιδίκου ὄντος· μεμαρτύρηκε δ' Εὐκτήμονος υἱὸν εἶναι γνήσιον. καίτοι πῶς οὗτος οὐ σαφῶς ἐξελέγχει αὐτὸς αὑτὸν τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκότα; οὐ γὰρ δήπου, γνησίου ὄντος υἱέος Εὐκτήμονι, ἐπίκληρος ἂν εἴη ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ, οὐδὲ ὁ κλῆρος ἐπίδικος. ὡς τοίνυν ἔλαχε ταύτας τὰς λήξεις, ἀναγνώσεται ὑμῖν τὰς μαρτυρίας. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. Τοὐναντίον τοίνυν συμβέβηκεν ἢ ὡς ὁ νόμος γέγραπται· ἐκεῖ μὲν γάρ ἐστι, νόθῳ μηδὲ νόθῃ εἶναι ἀγχιστείαν μήθ' ἱερῶν μήθ' ὁσίων, ἀπ' Εὐκλείδου ἄρχοντος· Ἀνδροκλείδης [5] δὲ καὶ Ἀντίδωρος οἴονται δεῖν, ἀφελόμενοι τὰς Εὐκτήμονος θυγατέρας τὰς γνησίας, καὶ τοὺς ἐκ τούτων γεγονότας, τόν τε Εὐκτήμονος οἶκον καὶ τὸν Φιλοκτήμονος ἔχειν. καὶ ἡ διαφθείρασα τὴν Εὐκτήμονος γνώμην, καὶ πολλῶν [6] ἐγκρατὴς γενομένη, οὕτως ὑβρίζει σφόδρα πιστεύουσα τούτοις [7], ὥστε οὐ μόνον τῶν Εὐκτήμονος οἰκείων καταφρονεῖ, ἀλλὰ καὶ τῆς πό-

 λεως

4. πέμπτου] malim τοῦ πέμπτου cum articulo.

5. Ἀνδροκλείδης, qui hic appellatur, idem eſt cum eo, qui in ſuperioribus conſtanter adhuc Androcles fuit appellatus. Perinde eſſe et nil differre vtra forma, ſimplex an patronymica, in his vſurpetur, alibi ſaepe admonitum a nobis fuit.

6. καὶ πολλῶν ἐγκρατὴς] id eſt καὶ οὕτω πολλῶν χρημάτων ἐγκρ.

7. τούτοις] Androcle, et Antidoro caeterisque conſpiratis.

Digitized by Google

λεως ἁπάσης. ἀκούσαντες δὲ ἓν μόνον σημεῖον, ῥα-
δίως γνώσεσθε τὴν ἐκείνης παρανομίαν. καί μοι λά- 12.
βε τοῦτον τὸν νόμον. ΝΟΜΟΣ. Ταυτὶ τὰ γράμ-
ματα [8], ὦ ἄνδρες, ὑμεῖς οὕτω σεμνὰ καὶ εὐσεβῆ
ἐνομοθετήσατε, περὶ πολλοῦ ποιούμενοι καὶ πρὸς
ταύτα [9] καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους θεοὺς εὐσεβεῖν· ἡ δὲ
τούτων μήτηρ, οὕτως ὁμολογουμένη οὖσα δούλη, καὶ ἅ- 15.
παντα τὸν χρόνον αἰσχρῶς βιοῦσα, ἣν οὐδὲ παρελ-
θεῖν εἴσω τοῦ ἱεροῦ ἔδει, οὐδ' ἰδεῖν τῶν ἔνδον οὐδὲν, οὔ-
σης τῆς θυσίας ταύταις ταῖς θεαῖς, ἐτόλμησε
συμπέμψαι τὴν πομπὴν, καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὸ ἱερὸν,
καὶ ἰδεῖν, ἃ οὐκ ἐξὸν αὐτῇ. ὡς δὲ ἀληθῆ λέγω, ἐκ 18.
τῶν ψηφισμάτων γνώσεσθε, ἃ ἐψηφίσατο ἡ βουλὴ
περὶ αὐτῆς. λάβε τὸ ψήφισμα. ΨΗΦΙΣΜΑ.
Ἐνθυμεῖσθαι τοίνυν χρὴ, ὦ ἄνδρες, πότερον δεῖ
τὸν ἐκ ταύτης τῶν * Φιλοκτήμονος [10] εἶναι κληρο-
νόμον,

8. *ταυτὶ τὰ γράμματα*] particulam nempe iuris attici recitauerat ſcriba agentem de Theſmophoriis et vniuerſe de ſacris Cereris atque Proſerpinae.

9. *πρὸς ταῦτα*] ſeruare lectionem hanc ſi volumus, ſaltim *ταύτα* penacute ſcribemus, vt ſit accuſatiuus in duali. haec duo numina, Cererem atque Proſerpinam. quia tamen hoc paulo eſt inſolentius, malim, perſpicuitatis ergo, et vt errori, aut dubitationi ſaltim occurratur, *ταύτας* in plurali exarari. circa has deas, quae in Theſmophoriis a matronis vere atticis et ingenuis colebantur, et quarum templum adire, neque ancillae, neque meretrici licebat. Sic paulo poſt *ταύταις ταῖς θεαῖς*, non *ταύταιν ταῖν θεαῖν*.

10 *Φιλοκτήμονος*] ſic correxi vitium vulgatarum *Φιλήμονος*.

Digitized by Google

νόμον, καὶ ἐπὶ τὰ μνήματα ἰέναι χεόμενον [11] καὶ
21. ἐναγιοῦντα, ἢ τὸν ἐκ τῆς ἀδελφῆς τοῦτον [12], ὃν υἱὸν
αὐτὸς ἐποιήσατο. καὶ πότερον δεῖ τὴν ἀδελφὴν Φι-
λοκτήμονος, ἣ Χαιρέᾳ συνῴκησε, νῦν δὲ χηρεύει,
ἐπὶ τούτοις [13] γενέσθαι, ἢ ἐκδοῦναι ὅτῳ βούλωνται,
ἢ ἐᾶν καταγηράσκειν, ἢ γνησίαν οὖσαν [14] ὑφ᾽ ὑμῶν
24. ἐπιδικασθεῖσαν συνοικεῖν, ὅτῳ ἂν ὑμῖν δοκῇ. ἡ γὰρ
ψῆφός ἐστι περὶ τούτων νυνί. τουτὶ γὰρ αὐτοῖς ἡ δια-
μαρτυρίᾳ δύναται, ἵν᾽ ὁ κίνδυνος τοῖσδε [15] μὲν ᾖ πε-
ρὶ τούτων· οὗτοι [16] δὲ, κᾂν νῦν διαμάρτωσι τοῦ ἀγῶ-
νος, δόξῃ δὲ ὁ κλῆρος ἐπίδικος εἶναι, ἀντιγραψά-
27. μενοι, δὶς περὶ τῶν αὐτῶν ἀγωνίζωνται. καίτοι εἰ
μὲν διέθετο Φιλοκτήμων, μὴ ἐξὸν αὐτῷ, τοῦτ᾽ αὐ-
τὸ ἐχρῆν διαμαρτυρεῖν, ὡς οὐ κύριος ἦν τοῦδε [17] ποιή-
σασθαι· εἰ δ᾽ ἔξεστι μὲν διαθέσθαι, ἀμφισβητεῖ [18]

 δὲ,

11. χεόμενον] operam dantem, vt nomine ſuo inferiae Dis Manibus [Philoctemonis puta] a ſacerdote inferantur. Iterum non ſatis placet praeſens tempus cum futuro copulatum. et rurſus tamen neſcio an χεύμενον minus in vſu ſit.

12. τοῦτον] Chaereſtratum puta.

13. ἐπὶ τούτοις] in poteſtate Alces et ſpuriorum, necnon Androclis et Antidori ſimiliumque eſſe.

14. οὖσαν] ſic tacite correxit H. Stephanus vitium Aldinae οὖ.

15. τοῖσδε] conſanguineis Philoctemonis.

16. οὗτοι] aduerſarii iſtorum, cum Alce facientes.

17. τοῦδε] imo vero τοῦ τόνδε. hunc, Chaereſtratum puta, adoptandi.

18. ἀμφισβητεῖ δὲ] ſcil. praetenſus Euctemonis filius, ille ſpurius, Euctemon iunior, aut potius, id

των γεγονότας, ἢ τοὺς οὐδὲν προσήκοντας; οὐ μό 62.1.
νον ἐξ ἡμῶν [28] ἐλέγχονται, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὧν αὐτοὶ οἱ
ἐπίτροποι διαπεπραγμένοι εἰσί. τοῦτο γὰρ ὑμῶν δέο-
μαι καὶ ἱκετεύω σφόδρα μεμνῆσθαι, ὦ ἄνδρες, ὅπερ 3.
ὀλίγῳ πρότερον ἀπέδειξα ὑμῖν· ὅτι ὁ Ἀνδροκλῆς οὑ-
τοσὶ φησὶ μὲν εἶναι ἐπίτροπος αὐτῶν, ὡς ὄντων γνη-
σίων Εὐκτήμονος, εἴληχε δ' αὐτοῖς ἐφ' ἑαυτῷ [29] τοῦ
Εὐκτήμονος κλήρου· καὶ ταῦτα μεμαρτύρηται ὑμῖν.
καίτοι πῶς οὐ δεινὸν, ὦ ἄνδρες, πρὸς θεῶν ὀλυμ 6.
πίων, εἰ μὲν οἱ παῖδες εἰσὶ γνήσιοι, τὸν ἐπίτροπον
ἑαυτῷ λαγχάνειν τοῦ Εὐκτήμονος κλήρου, καὶ τῆς
θυγατρὸς αὐτοῦ, ὡς οὔσης ἐπιδίκου· εἰ δὲ μή εἰσι
γνήσιοι, νῦν διαμεμαρτυρηκέναι ὡς εἰσὶ γνήσιοι;
ταῦτα γὰρ αὐτὰ ἑαυτοῖς ἐναντία εἰσίν. ὥστ' οὐ 9.
μόνον ὑφ' ἡμῶν [30] ἐλέγχεται τὰ ψευδῆ διαμεμαρ-
τυρη-

poteſt ferri et defendi ſic, vt dicatur tantundem valere, atque ſi dixiſſet, *περὶ ὧν ὁμολογεῖται ὅτι εἰσὶ θυγατέρες γνήσιαι.* v. p. 61. 15 vſus tamen loquendi potius aduerbium *ὁμολογουμένως* h. l. ſubiicit.

28. *ἐξ ἡμῶν*] pro *ὑφ' ἡμῶν.* aut pro *ἐκ τῶν εἰρημένων παρ' ἡμῶν. ἐκ τῶν ἡμετέρων ἐλέγχων.*

29. *αὐτοῖς ἐφ' ἑαυτῷ*] malim aut *αὐτὸς ἑαυτῷ.* aut ſaltim *αὐτὸς ἐφ' ἑαυτῷ.* prius illud, ſimplex *ἑαυτῷ*, ſignificat, vt ipſe ſolus hereditate potiatur, vel priuati ſui commodi ergo. poſterius autem, cum praepoſitione puta, *ἐφ' ἑαυτῷ*, ſignificat, ex auctoritate et voluntate mere ſua, conſiliis haud communicatis cum pupillis ſuis, ſponte ſua, vltro, proprio motu. Ego vero prius praefero, praeſertim, cum ſtatim inſequatur *τὸν ἐπίτροπον ἑαυτῷ λαγχάνειν.*

30. *ὑφ' ἡμῶν*] ſic dedi de meo, pro vulgari *ὑφ'*

Digitized by Google

τυρηκὼς, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὧν αὐτὸς πράττει. καὶ τέτω [31] μὲν ἐδεὶς διαμαρτυρεῖ μὴ ἐπίδικον εἶναι τὸν κλῆρον, ἀλλ' εὐθυδικίᾳ εἰσιέναι [32]. ἕτος δ' ἅπαν-
12. τας ἀποςερεῖ τῆς ἀμφισβητήσεως· καὶ διαῤῥήδην μαρτυρήσας τὲς παῖδας γνησίες εἶναι, οἴεται ἐξαρκέσειν ὑμῖν παρεκβάσεις [33] ἐὰν δὲ τῦτο [34] μὲν μὴ ἐγχειρήσῃ ἐπιδεικνύναι, ἢ κατὰ μικρόν τι ἐπιμνησθῇ, ἡμῖν δὲ λοιδορήσηται μεγάλῃ τῇ φωνῇ, καὶ
15. λέγῃ, ὡς εἰσὶν οἵδε [35] μὲν πλέσιοι, αὐτὸς δὲ πένης, διὰ δὲ [36] ταῦτα δόξειν τὲς παῖδας εἶναι γνησίες.

ὑμῶν. v. verſu 1. huius paginae. Eandem emendationem Taylor quoque e libro Tophanis retulit.

31. τέτῳ] Chaereſtrato puta, nemo operam praeſtat hanc, vt διαμαρτυρίαν opponat aliis eandem hereditatem petentibus.

32. εἰσιέναι] aut εἴσεισιν eſt leg. ſcil. Chaereſttatus, init, capeſſit hanc actionem. aut bene ſi habet infinitiuus, addendum eſt, aut ante, aut poſt, ἀξιοῖ aut ſimile quid. ſubaudi αὐτὸς αὑτὸν. ipſe ſibi hoc ius dicit, et aequum atque dignum ſe cenſet, vt cauſam hanc directa petitione capeſſat.

33. παρεκβάσεις] adde λέγειν vel συνείρειν vel tale quidpiam aliud. *diſputationes conſerere de rebus a cauſa alieniſſimis.*

34. τῦτο] Alces puta liberos, qui ſunt ſpurii, eos eſſe, quos ſe ferunt, Euctemonis puta genuinos.

35. οἵδε] Phanoſtratus, Chaereſtratus, eorumque neceſſarii.

36. διὰ δὲ ταῦτα] per has offucias et praeſtigias ſe effecturum, hi ſpurii vt vobis videantur genuini eſſe. pro δὲ malebat Stephanus δή. non improbo. verum ta-

Digitized by Google

τὰς προσόδους λαμβάνοιεν. καὶ ἐπειδὴ πρῶτον τὰ
δικαστήρια ἐπληρώθη, ὁ μὲν ἄρχων προεκήρυττεν,
οἱ δ' ἐμισθοῦντο [76]. παραγενόμενοι δέ τινες ἐξαγ- 3.
γέλλουσι τοῖς οἰκείοις τὴν ἐπιβουλήν· καὶ ἐλθόντες ἐ-
δήλωσαν τὸ πρᾶγμα τοῖς δικασταῖς. καὶ οὕτως * ἀπ-
εχειροτόνησαν [77] οἱ δικασταὶ μὴ μισθοῦν τοὺς οἴ-
κους· εἰ δ' ἔλαθεν, ἀπολώλει ἂν ἅπασα ἡ οὐσία·
καί μοι κάλει τοὺς παραγενομένους μάρτυρας. 6.
ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Πρὶν μὲν τοίνυν τούτους γνωρίσαι
τὴν ἄνθρωπον [78] καὶ μετ' ἐκείνης ἐπιβουλεῦσαι Εὐ-
κτήμονι, οὕτω πολλὴν οὐσίαν * ἐκέκτητο [79] Εὐκτή-
μων μετὰ τοῦ υἱέως Φιλοκτήμονος, ὥστε ἅμα [80] τε
τὰ μέγιστα ὑμῖν λειτουργεῖν ἀμφοτέρους, τῶν τε ἀρ- 9.

χαίων

76. ἐμισθοῦντο] ergone *conducebant?* caue ſis credere. nullo modo. imo vero ἐμίσθουν in actiuo. *aliis mercede annua elocatum ibant.* Sed v. latina noſtra.

77. ἀπεχειροτόνησαν] *ſententia a ſe lata vetabant, ne fundi locarentur.* v. verſu 40. Sic dedi de meo, pro vulgari ἐπεχ. Paulo poſt malim ἔλαθον.

78. γνωρίσαι τὴν ἄνθρωπον] id eſt γνωρίμους αὐτῇ καὶ συνήθεις γενέσθαι.

79. ἐκέκτητο] ſic de meo dedi, pro vulgari ἀνεκέκτητο. Vel tacente me, incurrit in oculos primam ſyllabam e fine proximi voc. οὐσίαν adhaeſiſſe.

80. ἅμα] id eſt ἐν ταὐτῷ ambos ſimul, eodem tempore. Nonnihil conturbata conſtructio nil eſt, quod quemquam offendat, paſſiuo cum actiuis alternante. concinnius vtique dixiſſet Demoſthenes ὥστε ἅμα τὰ μέγιστα ὑμῖν λειτουργούντων ἀμφοτέρων, τῶν τε ἀρχαίων μηδὲν πραθῆναι, καὶ τῶν προσόδων περιεῖναι (vel περιγενέσθαι.)

χαίων μηδὲν πραθῆναι, τῶν τε προσόδων περιποιεῖν, ὥστε ἀεί τι προσκτᾶσθαι· ἐπειδὴ δ᾽ ἐτελεύτησε Φιλοκτήμων, οὕτω διετέθη ἡ οὐσία, ὥστε τῶν
12. ἀρχαίων μηδὲ τὰ ἡμίσεα εἶναι λοιπά, καὶ τὰς προσόδους ἁπάσας ἠφανίσθαι. καὶ οὐδὲ ταῦτα ἐξήρκεσεν αὐτοῖς διαφορῆσαι, ὦ ἄνδρες, ἀλλ᾽ ἐπειδὴ καὶ ἐτελεύτησεν ὁ Εὐκτήμων, εἰς τοῦτο ἦλθον τόλμης, ὥστ᾽ ἐκείνου κειμένου ἔνδον, τοὺς μὲν οἰκέτας ἐφύλατ-
15. τον, ὅπως μηδεὶς ἐξαγγείλειε [81] μήτε ταῖν θυγατέροιν, μήτε τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, μήτε τῶν οἰκείων μηδενί· τὰ δὲ χρήματα ἔνδοθεν ἐξεφορήσαντο μετὰ τῆς ἀνθρώπου εἰς τὴν ὁμότοιχον οἰκίαν, ἣν ᾤκει μεμισθωμένος εἷς τούτων, Ἀντίδωρος ἐκεῖνος. καὶ
18. οὐδ᾽ ἐπειδὴ ἑτέρων πυθόμεναι ἦλθον αἱ θυγατέρες αὐτοῦ καὶ ἡ γυνή, οὐδὲ τότε ἠφίουν εἰσιέναι· ἀλλ᾽ ἀπέκλεισαν τὴν θύραν, φάσκοντες οὐ προσήκειν αὐταῖς θάπτειν Εὐκτήμονα. καὶ οὐδ᾽ εἰσελθεῖν ἐδύναντο, εἰ μὴ μόλις καὶ περὶ ἡλίου δυσμάς· εἰσελ-
21. θοῦσαι δὲ κατέλαβον ἐκεῖνον μὲν ἔνδον κείμενον δευτεραῖον, (ὡς ἔφασαν οἱ οἰκέται) τὰ δ᾽ ἐκ τῆς οἰκίας ἅπαντα ἐκπεφορημένα ὑπὸ τούτων. αἱ μὲν οὖν γυναῖκες, οἷον εἰκός, περὶ τὸν τετελευτηκότα ἦσαν· οὗτοι [82] δὲ τοῖς ἀκολουθήσασι παραχρῆμα

ἐπεδείκ-

81. ἐξαγγείλειε] ſcil. τοῦτο, τὸ κεῖσθαι ἔνδον τὸν Εὐκτήμονα τεθνεῶτα.

82. οὗτοι varie et admodum inconſtanter vſurpat. Hic loci deſignat Phanoſtratum et Chaereſtratum et eorum comites, quos illi ſecum adduxerant, vt teſtes rei praeſentis eſſe poſſent, ſi opus foret aliquando eo-

ἐπεδείκνυσαν τὰ ἔνδον ὡς εἶχε· καὶ τοὺς οἰκέτας 24. πρῶτον ἠρώτων ἐναντίον τούτων [83], ὅποι τετραμμένα εἴη τὰ χρήματα. λεγόντων δὲ ἐκείνων [84], ὅτι οὗτοι ἐξενηνοχότες εἶεν εἰς τὴν πλησίον οἰκίαν, καὶ ἀξιούντων [85] παραχρῆμα τῶνδε φωρᾷν [86] κατὰ τὸν νόμον, καὶ τοὺς οἰκέτας ἐξαιτούντων τοὺς ἐκφορήσαντας, 27. οὐκ ἠθέλησαν τῶν δικαίων οὐδὲν ποιῆσαι. καὶ ὅτι ἀληθῆ λέγω, λάβε ταυτὶ, καὶ ἀνάγνωθι [87].

Τοσαῦ-

rum teſtimonio. οἱ ἀκολουθήσαντες ſunt amici, qui eos ad domum defuncti comitati fuerant. Nam ἀκολουθεῖν non ſemper eſt *ſequi*, ſed etiam crebro *comitari*. Taylor h. l. οὔ τοι reperit in libro Tophanis.

83. τούτων h. l. deſignat aduerſarios, factionem Alces. Androclem, Antidorum, alios. Ad hos eosdem redit οὗτοι quoque proximum inſequens.

84. ἐκείνων] ſeruis Euctemonis puta.

85. ἀξιούντων] videtur quidem obiter locum inſpicienti hoc ad eosdem redire, ad quos modo λεγόντων redibat. verum ratione loci diligentius penſitata paret, ἀξιούντων redire ad Phanoſtratum et Chaereſtratum eorumque comites. Hi ſunt quos proximum τῶνδε deſignat·

86. τῶνδε φωρᾷν] ſic dedi de meo, poſtmodum Scaligerum quoque nactus auctorem; pro vulgari τῶνδ' ἐφορᾷν. his, Chaereſtrato puta et Phanoſtrato cum conſortibus, aequum cenſentibus, et vrgentibus, vt ſibi liceret furtum inueſtigare. nam id eſt φωρᾷν. Inuenio nunc a Petito quoque locum hunc recte emendatum p. 640. ed. Weſſel. vbi plura inuenies exempla verbi φωρᾷν hoc ſignificatu vſurpati.

87. ἀνάγνωθι.] poſt hoc voc. deeſt titulus, quicunque eſt, ſiue μαρτυρία teſtimonium teſtium confir-

Digitized by Google

Τοσαῦτα μὲν τοίνυν χρήματα ἐκ τῆς οἰκίας ἐκφορήσαντες, τοσαύτης δ' οὐσίας * πεπραμένης[88] τὴν τιμὴν ἔχοντες, ἔτι δὲ τὰς προσόδους τὰς ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ γενομένας διαφορήσαντες, οἴονται καὶ τοῦ λοιποῦ κύριοι γενήσεσθαι· καὶ εἰς τοῦτο ἀναιδείας ἥκουσιν, ὥστ' εὐθυδικίᾳ μὲν οὐκ ἐτόλμησαν εἰσελθεῖν, ἀλλὰ διεμαρτύρουν ὡς ἐπὶ γνησίων[89], ἅμα μὲν τὰ ψευδῆ, ἅμα δὲ τὰ ἐναντία, οἷς αὐτοὶ ἔπραξαν· οἵτινες πρὸς μὲν τὸν ἄρχοντα ἀπέγραψαν αὐτοὺς, ὡς ὄντας, τὸν μὲν, Φιλοκτήμονος, τὸν δ' Ἐργαμένους· νῦν δὲ διαμεμαρτυρήκασιν Εὐκτήμονος εἶναι. καίτοι οὐδ' εἰ γνήσιοι ἦσαν[90], εἰσποίητοι δὲ[91], ὡς οὗτοι ἔφασαν[92], οὐδ' οὕτω προσῆκεν αὐ-

τοὺς

mantium ſe interfuiſſe actui rerum, hic enarratarum, et eas ab actore vere enarratas eſſe, ſiue *ἀνάγνωσις*, ſiue *κατάλογος*, ſiue *ἀπογραφὴ*, index rerum ex Euctemonis domo furtim exportatarum.

88. *πεπραμένης*] ſic dedi de meo, a verbo *πιπράσκειν*, pro vulgari *πεπραγμένης*, a *πράττειν*. Nuper in Taylori quoque ſchedis eandem reperi emendationem, e libro Tophanis relatam.

89. *ὡς ἐπὶ γνησίων*] id eſt *ὡς ὄντων Εὐκτήμονι υἱέων γνησίων*.

90. *γνήσιοι ἦσαν*] videtur *μὲν* interponendum.

91. *εἰσποιητοὶ δὲ*] ſubaudi *ὑπὸ τοῦ πατρός*. a patre emancipati, et collocati in aliena domo, alter quidem in Philoctemonis, alter autem in Ergamenis.

92. *ἔφασαν*] ſcil. *αὐτοὺς γεγονέναι εἰσποιήτους*. vt hi, ſpuriorum puta patroni, aiunt hos ſpurios emancipatos a patre fuiſſe.

Digitized by Google

-τοὺς Εὐκτήμονος εἶναι. ὁ γὰρ νόμος οὐκ ἐᾷ [93] ἐπανιέ-
ναι, ἐὰν μὴ υἱὸν καταλίπῃ [94] γνήσιον. ὥστε καὶ ἐξ
ὧν αὐτοὶ ἔπραξαν, ἀνάγκη τὴν μαρτυρίαν [95] ψευ-
δῆ εἶναι. καὶ εἰ μὲν τότε * διεπράξαντο [96] μισθω- 39.
θῆναι τοὺς οἴκους, οὐκ ἂν ἔτι ἦν τοῖσδε [97] ἀμφισβη-
τῆσαι· νῦν δὲ ἀποχειροτονησάντων τῶν δικαστῶν ὡς
οὐδὲν αὐτοῖς προσῆκεν, οὐδὲ [99] ἀμφισβητῆσαι τετολ-
μήκασιν. ἀλλὰ [100], πρὸς ὑπερβολὴν ἀναισχυντίας [1].
προσμεμαρτυρήκασι τούτους εἶναι κληρονόμους, οὓς ὑ- 42.
μεῖς ἀπεχειροτονήσατε [2]. ἔτι δὲ καὶ τοῦ μάρτυρος
αὐτοῦ σκέψασθε τὴν τόλμαν καὶ ἀναίδειαν, ὅστις
εἴληχε μὲν αὐτῷ τῆς θυγατρὸς [3] τῆς Εὐκτήμονος,
ὡς οὐ-

93. οὐκ ἐᾷ] ſubaudi τινα.

94. καταλίπῃ] ſcil. ὁ ἐπανιών.

95. μαρτυρίαν] rurſus h. l. hoc voc. vſurpat pro διαμαρτυρίαν.

96. διεπράξαντο] ſic, in plurali, de meo dedi, pro vulgari διεπράξατο, in ſingulari. factio Alces deſignatur.

97. τοῖσδε.] Phanoſtrato et Chaereſtrato et conſortibus.

99. προσῆκεν οὐδὲ ἀμφισβητῆσαι] videtur leg. προσήκει, οὐ μόνον ἀμφισβ. *nullum ius in hereditatem Euctemonis ipſis eſſe, non ſolummodo auſi ſunt eam petere.*

100. ἀλλὰ] malim ἀλλὰ καί.

1. ἀναισχυντίας] adde τετραμμένοι. *ad immanem conuerſi impudentiam.*

2. ἀπεχειροτονήσατε] *latis ſuffragiis eos reieciſtis et exſortes declaraſtis.* Sic correxi de meo vulgarium vitium ἐπεχ. quod, vt poſtmodum e Taylori ſchedis intellexi, liber Topkanis quoque pari modo correxit.

3. τῆς θυγατρὸς] Chaereae viduam deſignat.

Digitized by Google

ὡς οὔσης ἐπικλήρου, καὶ αὐτοῦ τοῦ κλήρου τοῦ Εὐκτή-
61.1. μονος πέμπτου [4] μέρους ὡς ἐπιδίκου ὄντος· μεμαρτύ-
ρηκε δ' Εὐκτήμονος υἱὸν εἶναι γνήσιον. καίτοι πῶς
οὗτος οὐ σαφῶς ἐξελέγχει αὐτὸς αὑτὸν τὰ ψευδῆ
μεμαρτυρηκότα; οὐ γὰρ δήπου, γνησίου ὄντος υἱέος
3. Εὐκτήμονι, ἐπίκληρος ἂν εἴη ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ, οὐδὲ
ὁ κλῆρος ἐπίδικος. ὡς τοίνυν ἔλαχε ταύτας τὰς λή-
ξεις, ἀναγνώσεται ὑμῖν τὰς μαρτυρίας. ΜΑΡ-
ΤΥΡΙΑΙ. Τοὐναντίον τοίνυν συμβέβηκεν ἢ ὡς ὁ
νόμος γέγραπται· ἐκεῖ μὲν γάρ ἐστι, νόθῳ μηδὲ νό-
6. θῃ εἶναι ἀγχιστείαν μήθ' ἱερῶν μήθ' ὁσίων, ἀπ'
Εὐκλείδου ἄρχοντος· Ἀνδροκλείδης [5] δὲ καὶ Ἀντί-
δωρος οἴονται δεῖν, ἀφελόμενοι τὰς Εὐκτήμονος θυ-
γατέρας τὰς γνησίας, καὶ τοὺς ἐκ τούτων γεγονό-
τας, τόν τε Εὐκτήμονος οἶκον καὶ τὸν Φιλοκτήμο-
9. νος ἔχειν. καὶ ἡ διαφθείρασα τὴν Εὐκτήμονος γνώ-
μην, καὶ πολλῶν [6] ἐγκρατὴς γενομένη, οὕτως ὑβρί-
ζει σφόδρα πιστεύουσα τούτοις [7], ὥστε οὐ μόνον τῶν
Εὐκτήμονος οἰκείων καταφρονεῖ, ἀλλὰ καὶ τῆς πό-

K 2 λεως

4. πέμπτου] malim τοῦ πέμπτου cum articulo.

5. Ἀνδροκλείδης, qui hic appellatur, idem eſt cum eo, qui in ſuperioribus conſtanter adhuc Androcles fuit appellatus. Perinde eſſe et nil differre vtra forma, ſimplex an patronymica, in his vſurpetur, alibi ſaepe admonitum a nobis fuit.

6. καὶ πολλῶν ἐγκρατὴς] id eſt καὶ οὕτω πολλῶν χρημάτων ἐγκρ.

7. τούτοις] Androcle, et Antidoro caeteriſque conſpiratis.

λεως ἁπάσης. ἀκέσαντες δὲ ἓν μόνον σημεῖον, ῥᾳδίως γνώσεσθε τὴν ἐκείνης παρανομίαν. καί μοι λά- 12. βε τῦτον τὸν νόμον. ΝΟΜΟΣ. Ταυτὶ τὰ γράμματα [8], ὦ ἄνδρες, ὑμεῖς ὕτω σεμνὰ καὶ εὐσεβῆ ἐνομοθετήσατε, περὶ πολλῦ ποιύμενοι καὶ πρὸς ταύτα [9] καὶ πρὸς τὰς ἄλλας θεὰς εὐσεβεῖν· ἡ δὲ τύτων μήτηρ, ὕτως ὁμολογυμένη ὖσα δέλη, καὶ ἅ- 15. παντα τὸν χρόνον αἰσχρῶς βιῦσα, ἣν ὐδὲ παρελθεῖν εἴσω τῦ ἱερῦ ἔδει, ὐδ᾽ ἰδεῖν τῶν ἔνδον ὐδὲν, ὔσης τῆς θυσίας ταύταις ταῖς θεαῖς, ἐτόλμησε συμπέμψαι τὴν πομπὴν, καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὸ ἱερὸν, καὶ ἰδεῖν, ἃ ὐκ ἐξὸν αὐτῇ. ὡς δὲ ἀληθῆ λέγω, ἐκ 18. τῶν ψηφισμάτων γνώσεσθε, ἃ ἐψηφίσατο ἡ βυλὴ περὶ αὐτῆς. λάβε τὸ ψήφισμα. ΨΗΦΙΣΜΑ. Ἐνθυμεῖσθαι τοίνυν χρὴ, ὦ ἄνδρες, πότερον δεῖ τὸν ἐκ ταύτης τῶν * Φιλοκτήμονος [10] εἶναι κληρονόμον,

8. ταυτὶ τὰ γράμματα] particulam nempe iuris attici recitauerat ſcriba agentem de Theſmophoriis et vniuerſe de ſacris Cereris atque Proſerpinae.

9. πρὸς ταῦτα] ſeruare lectionem hanc ſi volumus, ſaltim ταὐτὰ penacute ſcribemus, vt ſit accuſatiuus in duali. haec duo numina, Cererem atque Proſerpinam. quia tamen hoc paulo eſt inſolentius, malim, perſpicuitatis ergo, et vt errori, aut dubitationi ſaltim occurratur, ταύτας in plurali exarari. circa has deas, quae in Theſmophoriis a matronis vere atticis et ingenuis colebantur, et quarum templum adire, neque ancillae, neque meretrici licebat. Sic paulo poſt ταύταις ταῖς θεαῖς, non ταύταιν ταῖν θεαῖν.

10 Φιλοκτήμονος] ſic correxi vitium vulgatarum Φιλήμονος.

Digitized by Google

νόμον, καὶ ἐπὶ τὰ μνήματα ἰέναι χεόμενον [11] καὶ
21. ἐναγιοῦντα, ἢ τὸν ἐκ τῆς ἀδελφῆς τοῦτον [12], ὃν υἱὸν
αὐτὸς ἐποιήσατο. καὶ πότερον δεῖ τὴν ἀδελφὴν Φι-
λοκτήμονος, ἣ Χαιρέᾳ συνῴκησε, νῦν δὲ χηρεύει,
ἐπὶ τούτοις [13] γενέσθαι, ἢ ἐκδοῦναι ὅτῳ βούλωνται,
ἢ ἐᾷν καταγηράσκειν, ἢ γνησίαν οὖσαν [14] ὑφ' ὑμῶν
24. ἐπιδικασθεῖσαν συνοικεῖν, ὅτῳ ἂν ὑμῖν δοκῇ. ἡ γὰρ
ψῆφός ἐστι περὶ τούτων νυνί. τοῦτο γὰρ αὐτοῖς ἡ δια-
μαρτυρία δύναται, ἵν' ὁ κίνδυνος τοῖσδε [15] μὲν ᾖ πε-
ρὶ τούτων· οὗτοι [16] δὲ, κἂν νῦν διαμάρτωσι τοῦ ἀγῶ-
νος, δόξῃ δὲ ὁ κλῆρος ἐπίδικος εἶναι, ἀντιγραψά-
27. μενοι, δὶς περὶ τῶν αὐτῶν ἀγωνίζωνται. καίτοι εἰ
μὲν διέθετο Φιλοκτήμων, μὴ ἐξὸν αὐτῷ, τοῦτ' αὐ-
τὸ ἐχρῆν διαμαρτυρεῖν, ὡς οὐ κύριος ἦν τοῦδε [17] ποιή-
σασθαι· εἰ δ' ἔξεστι μὲν διαθέσθαι, ἀμφισβητεῖ [18]

 δὲ,

11. χεόμενον] operam dantem, vt nomine ſuo inferiae Dis Manibus [Philoctemonis puta] a ſacerdote inferantur. Iterum non ſatis placet praeſens tempus cum futuro copulatum. et rurſus tamen neſcio an χεούμενον minus in vſu ſit.

12. τοῦτον] Chaereſtratum puta.

13. ἐπὶ τούτοις] in poteſtate Alces et ſpuriorum, necnon Androclis et Antidori ſimiliumque eſſe.

14. οὖσαν] ſic tacite correxit H. Stephanus vitium Aldinae οὖ.

15. τοῖσδε] conſanguineis Philoctemonis.

16. οὗτοι] aduerſarii iſtorum, cum Alce facientes.

17. τοῦδε] imo vero τοῦ τόνδε. hunc, Chaereſtratum puta, adoptandi.

18. ἀμφισβητεῖ δὲ] ſcil. praetenſus Euctemonis filius, ille ſpurius, Euctemon iunior. aut potius, id

δὲ, ὡς ȣ̓ δόντος, ȣ̓δὲ διαθεμένȣ, μὴ διαμαρτυρίᾳ
κωλύειν, ἀλλ᾽ εὐθυδικίᾳ εἰσιέναι. νῦν δὲ πῶς ἂν τις 30.
περιφανέϛερον ἐξελεγχθείη τὰ ψευδῆ μεμαρτυρη-
κὼς, ἢ εἴ τις [19] αὐτὸν ἔροιτο· Ἀνδρόκλεις, πῶς οἶ-
σθα Φιλοκτήμων, ὅτι ȣ̓́τε διέθετο, ȣ̓́τε υἱὸν Χαι-
ρέϛρατον ἐποιήσατο; οἷς μὲν γάρ τις παρεγένετο,
δίκαιον, ὦ ἄνδρες, μαρτυρεῖν· οἷς δὲ μὴ παρεγέ 33.
νετο, ἀλλ᾽ ἤκȣσέ τινος, ἀκοὴν μαρτυρεῖν [20]· σὺ δ᾽
ȣ̓ παραγενόμενος, διαῤῥήδην μεμαρτύρηκας ὡς ȣ̓
διέθετο Φιλοκτήμων, ἀλλ᾽ ἄπαις ἐτελεύτησε. καί-
τοι πῶς οἷόν [20 b.] τε εἰδέναι, ὦ ἄνδρες; ὅμοιον γὰρ, ὥσ-
περ [21] εἰ φαίη εἰδέναι, καὶ μὴ παραγενόμενος, ὅσα 36.
ὑμεῖς

quod inſequentia ſubiiciunt, Androcles, patronus eius, deſignatur.

19. ἢ εἴ τις] vulgati εἰ omittunt. ego vero coniecturam H. Stephani praetuli, qui Scaligerum quoque habet adſtipulatorem.

20. ἀκοὴν μαρτυρεῖν.] ſic, partim de meo, correxi vulgatam ἀκοῇ μαρτυρῶν. poſterius vocabulum ſolum correxit H. Stephanus, prius intactum reliquit. Sententia haec eſt. Sin autem Androcles ipſe rei geſtae haud interfuerit, tum eum decuiſſet, non ſimpliciter μαρτυρεῖν, h. e. teſtari, vt de re ſibi ſuis oculis viſa et comperta, ſed, cum cautione, ἀκοὴν μαρτυρεῖν, auditionem teſtari, h. e. vt de re ab aliis ſibi relata, fama comperta. Quod Taylor e libro Tophanis retulit, μὴ ἀκοῇ, ne commemoratione quidem dignum eſt. prodit enim, iſtum, qui id ſcriptum reliquit, quisquis fuit, a ſententia loci aberaſſe, eamque prorſus euertiſſe.

20 b. adde τȣ̃τον, aut τȣ̃τα.

21. ὥσπερ εἰ] vulgares editiones hic interpoſitum

Digitized by Google

ὑμεῖς πάντες πράττετε. οὐ γὰρ δὴ τοῦτό γε ἐρεῖ,
(καίπερ ἀναίσχυντος ὢν) ὡς ἅπασι παρεγένετο,
καὶ πάντ᾽ οἶδεν, ὅσα Φιλοκτήμων ἐν τῷ βίῳ διε-
πράξατο. πάντων γὰρ αὐτὸν ἐκεῖνος ἔχθιστον ἐνό-
μιζε, διά τε τὴν ἄλλην πονηρίαν, καὶ διότι τῶν
39. συγγενῶν [22] μόνος μετὰ τῆς Ἀλκῆς ἐκείνης τούτῳ [23]
καὶ τοῖς ἄλλοις συνεπιβουλεύσας τοῖς τοῦ Εὐκτήμο-
νος χρήμασι [24], τοιαῦτα διεπράξατο, οἷάπερ ὑμῖν
ἀπέδειξα [25]. πάντων δὲ μάλιστα ἀγανακτῆσαι ἐστὶν
ἄξιον, ὅταν οὗτοι καταχρῶνται τῷ Εὐκτήμονος ὀνό-
42. ματι τῷ τοῦδε πάππῳ [26]. εἰ γὰρ, ὡς οὗτοι λέγουσι,
τῷ μὲν Φιλοκτήμονι μὴ ἐξῆν διαθέσθαι, τοῦ δ᾽ Εὐ-
κτήμονος ἐστὶν ὁ κλῆρος, πότερον δικαιότερον τῶν
Εὐκτήμονος κληρονομεῖν τὰς ἐκείνου θυγατέρας, ὁμο-
λογουμένας [27] οὔσας γνησίας, καὶ ἡμᾶς τοὺς ἐκ τού-

 των

γὰρ exhibent. ego vero particulam hanc, auctore Stephano, vel re potius ipſa iubente, expuli.

22. τῶν συγγενῶν] ergo Androcles etiam Philoctemonis cognatus erat? Atqui, qui poterat? ſi frater Alces fuit, id quod, ni fallor, e loco quodam huius orationis colligi poteſt.

23. τούτῳ] Philoctemoni, vel potius Chaereſtrato.

24. χρήμασι] aut παισὶ ſufficiendum eſt huic vocabulo, aut ambo ſic copulanda ſunt παισὶ καὶ χρήμασι. nam cur alias τοῖς ἄλλοις dixiſſet?

25. ἀπέδειξα] ſic tacite correxit Stephanus Aldinae vitium ἀπέδειξαι.

26. τῷ τοῦδε πάππῳ] imo vero τοῦ τοῦδε πάππου. qui Euctemon huius Chaereſtrati auus maternus eſt.

27. ὁμολογουμένας οὔσας γνησίας] non damnabo.

Digitized by Google

των γεγονότας, ἢ τοὺς οὐδὲν προσήκοντας; οἱ οὐ μό 62.1.
νον ἐξ ἡμῶν [28] ἐλέγχονται, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὧν αὐτοὶ οἱ
ἐπίτροποι διαπεπραγμένοι εἰσί. τοῦτο γὰρ ὑμῶν δέο-
μαι καὶ ἱκετεύω σφόδρα μεμνῆσθαι, ὦ ἄνδρες, ὅπερ 3.
ὀλίγῳ πρότερον ἀπέδειξα ὑμῖν· ὅτι ὁ Ἀνδροκλῆς οὑ-
τοσὶ φησὶ μὲν εἶναι ἐπίτροπος αὐτῶν, ὡς ὄντων γνη-
σίων Εὐκτήμονος, εἴληχε δ᾽ αὐτοῖς ἐφ᾽ ἑαυτῷ [29] τοῦ
Εὐκτήμονος κλήρου· καὶ ταῦτα μεμαρτύρηται ὑμῖν.
καίτοι πῶς οὐ δεινὸν, ὦ ἄνδρες, πρὸς θεῶν ὀλυμ 6.
πίων, εἰ μὲν οἱ παῖδες εἰσὶ γνήσιοι, τὸν ἐπίτροπον
ἑαυτῷ λαγχάνειν τοῦ Εὐκτήμονος κλήρου, καὶ τῆς
θυγατρὸς αὐτοῦ, ὡς οὔσης ἐπιδίκου· εἰ δὲ μή εἰσι
γνήσιοι, νῦν διαμεμαρτυρηκέναι ὡς εἰσὶ γνήσιοι;
ταῦτα γὰρ αὐτὰ ἑαυτοῖς ἐναντία εἰσίν. ὥστ᾽ οὐ 9.
μόνον ὑφ᾽ ἡμῶν [30] ἐλέγχεται τὰ ψευδῆ διαμεμαρ-
τυρη-

poteſt ferri et defendi ſic, vt dicatur tantundem valere, atque ſi dixiſſet, *περὶ ὧν ὁμολογεῖται ὅτι εἰσὶ θυγατέρες γνήσιαι.* v. p. 61. 15 vſus tamen loquendi potius aduerbium *ὁμολογουμένως* h. l. ſubiicit.

28. *ἐξ ἡμῶν*] pro *ὑφ᾽ ἡμῶν.* aut pro *ἐκ τῶν εἰρημένων παρ᾽ ἡμῶν. ἐκ τῶν ἡμετέρων ἐλέγχων.*

29. *αὐτοῖς ἐφ᾽ ἑαυτῷ*] malim aut *αὐτὸς ἑαυτῷ.* aut ſaltim *αὐτὸς ἐφ᾽ ἑαυτῷ.* prius illud, ſimplex *ἑαυτῷ*, ſignificat, vt ipſe ſolus hereditate potiatur, vel priuati ſui commodi ergo. poſterius autem, cum praepoſitione puta, *ἐφ᾽ ἑαυτῷ*, ſignificat, ex auctoritate et voluntate mere ſua, conſiliis haud communicatis cum pupillis ſuis, ſponte ſua, vltro, proprio motu. Ego vero prius praefero, praeſertim, cum ſtatim inſequatur *τὸν ἐπίτροπον ἑαυτῷ λαγχάνειν.*

30. *ὑφ᾽ ἡμῶν*] ſic dedi de meo, pro vulgari *ὑφ᾽*

Digitized by Google

τυρηκὼς, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὧν αὐτὸς πράττει. καὶ τού-
τῳ [31] μὲν οὐδεὶς διαμαρτυρεῖ μὴ ἐπίδικον εἶναι τὸν
κλῆρον, ἀλλ᾽ εὐθυδικίᾳ εἰσιέναι [32]· οὗτος δ᾽ ἅπαν-
12. τας ἀποστερεῖ τῆς ἀμφισβητήσεως· καὶ διαῤῥήδην
μαρτυρήσας τοὺς παῖδας γνησίους εἶναι, οἴεται ἐξαρ-
κέσειν ὑμῖν παρεκβάσεις [33] ἐὰν δὲ τοῦτο [34] μὲν μὴ
ἐγχειρήσῃ ἐπιδεικνύναι, ἢ κατὰ μικρόν τι ἐπιμνη-
σθῇ, ἡμῖν δὲ λοιδορήσηται μεγάλῃ τῇ φωνῇ, καὶ
15. λέγῃ, ὡς εἰσὶν οἵδε [35] μὲν πλούσιοι, αὐτὸς δὲ πένης,
διὰ δὲ [36] ταῦτα δόξειν τοὺς παῖδας εἶναι γνησίους.

ὑμῶν. v. verſu 1. huius paginae. Eandem emendationem Taylor quoque e libro Tophanis retulit.

31. τούτῳ] Chaereſtrato puta, nemo operam praeſtat hanc, vt *διαμαρτυρίαν* opponat aliis eandem hereditatem petentibus.

32. εἰσιέναι] aut *εἴσεισιν* eſt leg. ſcil. Chaereſttatus, init, capeſſit hanc actionem. aut bene ſi habet infinitiuus, addendum eſt, aut ante, aut poſt, *ἀξιοῖ.* aut ſimile quid. ſubaudi *αὐτὸς αὐτόν.* ipſe ſibi hoc ius dicit, et aequum atque dignum ſe cenſet, vt cauſam hanc directa petitione capeſſat.

33. παρεκβάσεις] adde **λέγειν** vel **συνείρειν** vel tale quidpiam aliud. *diſputationes conſerere de rebus a cauſa alieniſſimis.*

34. τοῦτο] Alces puta liberos, qui ſunt ſpurii, eos eſſe, quos ſe ferunt, Euctemonis puta genuinos.

35. οἵδε] Phanoſtratus, Chaereſtratus, eorumque neceſſarii.

36. διὰ δὲ ταῦτα] per has offucias et praeſtigias ſe effecturum, hi ſpurii vt vobis videantur genuini eſſe. pro δὲ malebat Stephanus δή. non improbo. verum ta-

τῆς δὲ τούτων[37] οὐσίας, ὦ ἄνδρες, εἰς τὴν πόλιν
πλείω ἀναλίσκεται, ἢ εἰς αὐτοὺς τούτους. καὶ Φανό-
στρατος μὲν τετριηράρχηκεν ἑπτάκις ἤδη, τὰς δὲ
λειτουργίας ἁπάσας λελειτούργηκε, καὶ τὰς πλεί- 18.
στας νίκας[38] νενίκηκεν. οὑτοσὶ δὲ Χαιρέστρατος τηλι-
κοῦτος[39] ὢν τετριηράρχηκε, κεχορήγηκε δὲ τραγῳ-
δοῖς, γεγυμνασιάρχηκε δὲ λαμπάδι· καὶ τὰς εἰσ-
φορὰς * εἰσενηνόχασιν[40] ἀμφότεροι[41] πάσας ἐν
τοῖς τριακοσίοις. καὶ τέως μὲν δύο ὄντες[42], νῦν δὲ 21.
καὶ ὁ νεώτερος οὑτοσὶ[43] χορηγεῖ μὲν τραγῳδοῖς, εἰς

δὲ τοὺς

men ſolet graecis δὲ, cum in praemiſſis ſaepe vſurpatum fuit, vt h. l. factum eſt, etiamſi in apodoſi ſententiae iterari. tametſi redundet. Redundat vtique, ſed ea copia in elegantiis numeratur, et aequiualet iſti alteri, τῷ δή. quod ſi tamen ſit, qui Stephano accedere malit, haud intercedam. Vel potius poſt γυμνασίους deſunt quaedam.

37. τούτων] Phanoſtrati, et filiarum Euctemonis et reliquorum neceſſariorum.

38. νίκας ſcenicas puta et ſimiles.

39. τηλικοῦτος ὢν] adhuc puerulus cum eſſet, adhuc tantillus. non ſignificat Chaereſtratum iſta aetate, qua cauſa haec agebatur, adhuc puerum fuiſſe, qui erat tum vir iam adultus, ſed functum eſſe muniis ſumtuoſis etiam tum, cum adhuc eſſet puer.

40. εἰσενηνόχασιν] ſic dedi de meo, pro vulgari εἰσενήνοχαν.

41. ἀμφότεροι] tam Phanoſtratus, quam filius eius, Chaereſtratus.

42. δύ ὄντες] ſcil. ἐχορήγουν ἅμα munera edebant ambo, ſeorſim quisque pro ſe, ſuo nomine.

43. ὁ νεώτερος] iunior natu filiorum Phanoſtrati,

Digitized by Google

δὲ τοὺς τριακοσίους [44] ἐγγέγραπται, καὶ εἰσφέρει
τὰς εἰσφορὰς. ὥστ᾽ οὐ φθονεῖσθαι εἰσὶν ἄξιοι, ἀλ-
λὰ πολὺ μᾶλλον, νὴ τὸν Δία καὶ τὸν Ἀπόλλω, οὗτοι [45],
24. εἰ λήψονται ἃ μὴ προσήκει αὐτοῖς. τοῦ γὰρ Φιλο-
κτήμονος κλήρου, ἂν μὲν ἐπιδικάσηται ὅδε [46], ὑμῖν αὐ-
τὸν ταμιεύσει, τὰ προσταττόμενα λειτουργῶν, ὥσ-
περ καὶ νῦν, καὶ ἔτι μᾶλλον· ἐὰν δ᾽ οὗτοι λάβωσι,
διαφορήσαντες, ἑτέροις ἐπιβουλεύσουσι. δέομαι οὖν
27. ὑμῶν, ὦ ἄνδρες, ἵνα μὴ ἐξαπατηθῆτε, τῇ διαμαρ-
τυρίᾳ τὸν νοῦν προσέχειν, περὶ ἧς τὴν ψῆφον οἴσε-
τε· καὶ πρὸς ταύτην αὐτὸν [47] κελεύετε τὴν ἀπο-
λογίαν ποιεῖσθαι, ὥσπερ καὶ ἡμεῖς κατηγορήσα-
μεν. γέγραπται [48] ὡς οὐκ ἐξέδωκεν, οὐδὲ διέθετο Φι-
30. λοκτήμων. τοῦτο ἐπιδέδεικται ψεῦδος ὄν. καὶ γὰρ
ὁ δοὺς [49] καὶ ὁ διαθέμενος, καὶ μαρτυροῦσιν οἱ παρα-
γενό-

qui mihi videtur Meneſtratus eſſe; cognominis, ni fallor, auo, quem auum ſignificari p. 56. 14. ſeu initio huius orationis, ibi ſignificaui me ſuſpicari.

44. τοὺς τριακοσίους] vix operae pretium eſt annotare rem nemini non notam et tralaticiam, illos trecentos hic deſignari, qui, quod ciuium omnium haberentur locupletiſſimi, munera edebant, et onera reipublicae ſumtibus de ſuo faciendis alleuabant.

45. οὗτοι] Androcles cum factione. ad quos etiam proximum inſequens οὗτοι verſu 26. redit.

46. ὅδε] Chaereſtratus puta.

47. αὐτὸν] Androclem.

48. κατηγορήσαμεν. γέγραπται] interponendum videtur ἐν ᾗ.

49. ὁ δοὺς καὶ ὁ διαθέμενος] ſubaudi a communi

Digitized by Google

γενόμενοι. τι ἔτι [50]; τελευτῆσαι ἄπαιδα Φιλοκτήμονα. πῶς οὖν ἂν αἴσιμός [50b]. τις τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφιδοῦν υἱὸν ποιησάμενος κατέλιπεν; ᾧ ὁμοίως [51] ὁ νόμος τὴν κληρονομίαν ἀποδίδωσι καὶ τοῖς ἐξ αὐτοῦ γινομένοις; καὶ διαῤῥήδην ἐν τῷ νόμῳ γέγραπται, ἐὰν ποιησαμένῳ παῖδες ἐπιγένωνται, τὸ μέρος ἑκάτερον [52] ἔχειν τῆς οὐσίας, καὶ κληρονομεῖν ὁμοίως ἀμφοτέρους. 33.
ὡς οὖν εἰσὶ γνήσιοι οἱ παῖδες οἵδε [53], τοῦτ᾽ αὐτὸ ἐπι-
δεικνύ-

ἐπιδέδεικται. Id eſt ἐπεδείξαμεν, ὅτι ὁ Φιλοκτήμων ἔδωκε τὰ ἑαυτοῦ Χαιρεστράτῳ καὶ διέθετο.

50. τὶ ἔτι] ſcil. γέγραπται ἐν τῇ Ἀνδροκλέους διαμαρτυρίᾳ; *quid porro ſcriptum legitnr in Androclis obteſtatione?*

50b. πῶς οὖν ἂν αἴσιμος τις] Reuocaui hanc lectionem ex Aldina, non quo emendatam et probam habeam, quae eſt vitioſiſſima, ſed quod a veſtigiis verae et genuinae lectionis propius abeſt, quam ea, quam H. Stephanus de ſuo procudit, ſic exhibens πῶς οὖν Αἴσιμος τις. quaſi hic de Aeſimo neſcio quo agatur, qui nullus h. l eſt, ſed homo imaginarius. Leg. aio πῶς οὖν ἄπαις ἦν, ὅστις. *Ecqui ergo prolis expers erat is, qui* — ſeu, qui dici poteſt ſine prole maſcula deceſſiſſe is, (Philoctemon deſignatur) qui poſtquam ſuum e ſorore nepotem pro filio adoptaſſet, eum in bonis ſuis heredem, ſuique generis et nominis propagatorem futurum reliquit? Taylor in Tophanis libro reperit πῶς οὖν οὐκ αἰσίμως. quod nihili eſt.

51. ὁμοίως] perinde atque ipſe Philoctemon fecit, aut, perinde ac ſi Philoctemon liberos ex ipſo ſemet natos reliquiſſet.

52. ἑκάτερον] id eſt τόν τε γνήσιον, τὸν μετὰ τὴν τοῦ ἑτέρου ποίησιν γενόμενον, καὶ τὸν ποιηθέντα.

53. οἱ παῖδες οἵδε] ſpurii Alces, qui ſe ex Eucte-

Digitized by Google

δεικνύτω, ὥσπερ ἂν ὑμῶν ἕκαςος [54]. ȣ̓ γὰρ [55] ἂν εἴπῃ μητρὸς ὄνομα, γνήσιός ἐςιν, ἀλλ᾽ ὃς ἀληθῆ λέγει, τȣ̀ς συγγενεῖς [55 b]. παρεχόμενος, τȣ̀ς εἰδότας συνοικȣ̃σαν τῷ Εὐκτήμονι, τȣ̀ς δημότας καὶ τȣ̀ς Φράτορας, εἴ τι ἀκηκόασι πώποτε ἢ ἴσασιν ὑπὲρ αὐτῆς Εὐκτήμονα λειτȣργήσαντα· ἔτι δὲ πȣ̃ τέθαπται [56], ἐν ποίοις μνήμασι· τίς οἶδε [57] τὰ νομιζόμενα ποιȣ̃ντα Εὐκτήμονα· πȣ̃ δ᾽ ἔτι ὄντες οἱ παῖδες ἐναγίζȣσι καὶ χέονται. καὶ τίς οἶδε ταῦτα τῶν πολιτῶν, ἢ τῶν οἰκετῶν Εὐκτήμονος. ταῦτα γάρ ἐςιν ἔλεγχος ἅπαντα, καὶ ȣ̓ λοιδορία καὶ ἐὰν περὶ αὐτȣ̃ τȣ́τȣ [58] κελεύητε ἐπιδεικνύναι, ὥσπερ καὶ διεμαρ-

mone ſeniore legitime procreatos ferunt, eoque titulo hereditatem eius petunt.

54. ἕκαςος] ſcil. οἶδεν (vel εἴωθεν, vel δύναται) ἑαυτὸν ἐπιδεικνῦναι γνήσιον ὄντα.

55. ȣ̓ γὰρ ἂν εἴπῃ] Si ἂν pro ἐὰν accipiatur, poteſt haec lectio defendi, ſubaudiendo τις. *non enim ideo ſtatim quis eſt genuinus, ſi matris nomen ediderit.* accedo tamen Stephani coniecturae, leg. eſſe ȣ̓ γὰρ, ὃς ἂν εἴπῃ.

55 b. adde μάρτυρας.

56. τέθαπται] Callippe puta, illa commenticia et falſo iactata eorum mater, quam ſecundam ferunt Euctemonis vxorem, et ea ſe natos, qui reuera ex Alce, ſcorto populari erant. Mira vtique res, Euctemonem duas eodem tempore vxores in matrimonio habuiſſe. Moriens enim relinquebat, vt e. p. 60. 18. conſtat, vxorem veram, e qua liberos reliquos ſuſceperat.

57. οἶδε] Scaliger malebat εἶδε. *vidit.* ego non multum intereſſe arbitror.

58. περὶ αὐτȣ̃ τȣ́τȣ κ. ȣ̓. ὥσπερ] Aut περὶ αὐτȣ̃

Digitized by Google

μαρτύρησεν, ὑμεῖς τε τὴν ψῆφον ὁσίαν κατὰ τὰς νόμους θήσεσθε, τοῖσδέ τε τὰ δίκαια γενήσεται.

ΙΣΑΙΟΥ ΛΟΓΟΣ
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΥ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Εὔπολις καὶ Θράσυλλος καὶ Μνήσων, ἀδελφοὶ γεγόνασι. τούτων ὁ μὲν Μνήσων ἄπαις ἐτελεύτησεν. ὁ δὲ Θράσυλλος, παῖδα καταλιπὼν Ἀπολλόδωρον· μόνος δ' Εὔπολις καταλειφθεὶς, πολλὰ τὸν Ἀπολλόδωρον ἠδίκησεν. ὅθεν Ἀρχίδαμος, πάππος τοῦ λέγοντος τὸν λόγον, τῇ τοῦ Ἀπολλοδώρου μητρὶ συνοικῶν, μετὰ τὸν τοῦ Θρασύλλου τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς θάνατον, καὶ τὸν Ἀπολλόδωρον ὡς ὀρφανὸν ἐλεῶν, πολλὰ τὸν Εὔπολιν ἀπήτησε χρήματα ὑπὲρ ὧν Ἀπολλόδωρον ἠδίκησε. τούτων μεμνημένος Ἀπολλόδωρος, εἰσήγαγεν εἰς τοὺς φράτορας θετὸν υἱὸν ἑαυτῷ Θράσυλλον τοῦτον, υἱὸν ὄντα τῆς τε ὁμομητρίας αὐτοῦ ἀδελφῆς καὶ Ἀρχιδάμου. τοῦ δὲ Θρασύλλου ἤδη μὲν εἰς τοὺς γεννήτας καὶ φράτορας ἐγγεγραμμένου, οὔπω δ' εἰς τὸ ληξιαρχικὸν γραμματεῖον, οὐδὲν ἧττον Εὔπό-

τούτου κ. ἑ. οὗπερ leg. ſuſpicor, aut περὶ αὐτῶν τούτων κ. ἑ. ὧνπερ. *his ipſis*, vel *ſolis*, *de rebus dicere*, *quas in obteſtatione affirmauit.*

Digitized by Google

Εὐπόλιδος θυγάτηρ, τῷ θείῳ Ἀπολλοδώρῳ, ἀμφισβητεῖ πρὸς Θράσυλλον· λέγουσα μηδ᾽ ὅλως ἐγγεγράφθαι τὸν Θράσυλλον εἰς τοὺς φράτορας καὶ γεννήτας κατὰ γνώμην τοῦ Ἀπολλοδώρου, ἀλλὰ πεπλασμένην εἶναι τὴν ποίησιν. καὶ ἡ μὲν ὑπόθεσις αὕτη. Ἡ δὲ στάσις στοχασμός. διὸ καλῶς πάνυ καὶ τεχνικῶς τὸν λόγον οἰκονομῶν, τὴν ἐλευθερίαν[1] ἐξέρχεται τὴν Ἀπολλοδώρου πρὸς Εὔπολιν· ὅπερ μέγα σημεῖον γίγνεται τοῦ μὴ θέλειν αὐτὸν ὑπὸ τῆς Εὐπόλιδος θυγατρὸς κληρονομηθῆναι.

1. L. ἔχθραν διεξέρχεται.

Ὤιμην μέν, ὦ ἄνδρες, προσήκειν οὐ τὰς τοιαύτας ἀμφισβητεῖσθαι ποιήσεις, εἴ τις αὐτὸς ζῶν καὶ εὖ φρονῶν ἐποιήσατο, καὶ ἐπὶ τὰ ἱερὰ ἀγα-

Tabula genealogica nominum in hac oratione commemoratorum.

Fratres erant tres germani, quorum pater bis, ſed ſine nomine, commemoratur.

Eupolis	Thraſyllus	Mneſon.

Eupolidi erant, filius Apollodorus et duae filiae, altera Pronapidi nupta, qui Pronapis hic, nomine vxoris aduerſus actorem contendit, altera Aeſchini Luſienſi nupta, vnde natus Thraſybulus. Sed haec tum, cum haec cauſa ageretur, vita iam exceſſerat.

Thraſyllus, fratrum medius, ex vxore ſua Apollodorum ſuſceperat, illum, cuius de hereditate hic certatur. Thraſyllo mortuo, vidua eius Archedamo nupſit., e quo filiam perperit, quae Lacritidae hierophantae in matrimonium collocata, ei peperit acto-

ἀγαγὼν [1], εἰς τοὺς συγγενεῖς ἀπέδειξε καὶ εἰς τὰ 3.
κοινὰ γραμματεῖα ἐνέγραψεν, ἅπανθ', ὅσα προσ-
ῆκεν, αὐτὸς ποιήσας· ἀλλ' [2] εἴ τις τελευτήσειν
μέλλων, διέθετο, εἴ τι πάθοι, τὴν οὐσίαν ἑτέρῳ·
καὶ ταύτην γράμμασι [3] κατέθετο παρά τισι σημη- 6.
νάμενος. ἐκεῖνον μὲν γὰρ τὸν τρόπον ποιησάμενος,
φανερὰς κατέστησε τὰς αὐτοῦ βουλήσεις, ὅλον τὸ
πρᾶγμα ἐπικυρώσας, δόντων αὐτῷ τῶν νόμων· ὁ δ'
ἐν διαθήκαις σημηνάμενος, ἀδήλους ἐποίησε. διὸ
πολλοὶ πεπλάσθαι φάσκοντες αὐτὰς, ἀμφισβη- 9.
τεῖν ἀξιοῦσι πρὸς τοὺς ποιηθέντας. ἔοικε δ' οὐδὲν προὔρ-
γου τοῦτο [4] εἶναι. καὶ γὰρ οὕτως αὐτῶν [5] φανερῶς

πεπραγ-

rem huius cauſae. Hic Lacratidis filius ab auunculo Apollodoro filii loco adoptatus et heres dictus, hereditatem eius petit, Thraſyllus nomine dictus, a patre Apollodori.

Tertius fratrum, minimus natu, Mneſon improlis deceſſit.

1. *ἀγαγὼν εἰς τοὺς συγγενεῖς ἀπέδειξε*] malim *ἀγαγὼν καὶ εἰς τοὺς συγγενεῖς, ἀπέδ.* vt *εἰς τοὺς συγγενεῖς*, non ad *ἀπέδειξε*, ſed ad *ἀγαγὼν* referatur, et ad *ἀπέδειξε* ſubaudiatur *υἱὸν ἑαυτοῦ ποιητόν*.

2. *ἀλλ'*] ſubaudi *τὰς τοιαύτας ᾤμην δεῖν ποιήσεις μόνας ἀμφισβητεῖσθαι.*

3. *ταύτην γράμμασι*] leg. videtur *ταῦτ' ἐν γράμμ.* ſcil. *γεγραμμένα.*

4. *οὐδὲν προὔργου τοῦτ' εἶναι*] ſcil. ille prior procedendi modus, quo vſus eſt Apollodorus me adoptans. Num leg. *οὐδὲν προὔργου οὐδὲ τοῦτ' εἶναι.* *ne hoc quidem quicquam prodeſſe.*

5. *αὐτῶν*] ſcil. *τῶν ὑπ' ἐμοῦ νῦν εἰρημένων.* Non

Digitized by Google

πεπραγμένων, ὅμως ὑπὲρ τῆς θυγατρὸς [6] *τῆς Εὐ-*
πόλιδος ἥκουσι περὶ τῶν Ἀπολλοδώρου χρημάτων
12. *πρὸς ἐμὲ ἀμφισβητήσοντες. ἐγὼ δ᾽ εἰ μὲν ἑώρων ὑ-*
μᾶς μᾶλλον ἀποδεχομένους τὰς διαμαρτυρίας ἢ τὰς
εὐθυδικίας, κἂν μάρτυρας προὐβαλόμην μὴ ἐπίδι-
κον εἶναι τὸν κλῆρον, ὡς ποιησαμένου με υἱὸν Ἀπολ-
λοδώρου κατὰ τοὺς νόμους· ἐπειδὴ δ᾽ οὐ διαφεύγει [7]
15. *τὰ δίκαια μὴ οὐ κατὰ τοῦτον γιγνώσκεσθαι τὸν τρό-*
πον, καὶ παρ᾽ ὑμῖν αὐτοῖς [8] *ἥκω διαλεξόμενος πε-*
ρὶ τῶν

bene conuenire videtur *τοῦτο*, quod modo praeceſſit, cum *αὐτῶν*, vt ſuſpicioni locus ſit, leg. eſſe *οὐδὲν πρὸ ἔργου οὐδὲ ταῦτ᾽ εἶναι.* Nego tamen vulgata *τοῦτο* cum *αὐτῶν* copulante me offendi, tametſi haud infitiabor, planiorem vtique atque concinniorem fore dictionem, ſi ſingulari *τοῦτο* pluralis *ταῦτα* ſufficiatur.

6. *τῆς θυγατρὸς*] maiore natu, et tum adhuc in viuis ſuperſtite, quae Pronapidi nupta fuerat. nam altera, minor natu, Aeſchini Luſienſi nupta, in viuis eſſe iam deſierat.

7. *οὐ διαφεύγει τὰ δίκαια μὴ οὐ κατὰ τοῦτον γιγνώσκεσθαι τὸν τρόπον*] Idem eſt atque, ſi poſt *τὰ δίκαια* addidiſſet *ὥστε.* non effugiunt iura cuique [aut nobis] debita, quominus hoc modo et hac via *τῆς εὐθυδικίας* cognoſcantur. h. e. fieri nequit, vt hoc agendi et ius quaerendi modo, ius aequum minus noſcitetur atque impetretur. Si quis viam directae actionis ineat, poteſt ille ius ſuum non minus adipiſci, quam ſi alteram viam, obteſtationis puta. quia illa prior ratio totam cauſam clara in luce collocat, et dnbitationi atque controuerſiae locum omuem praecludit.

8. *αὐτοῖς*] malim *αὐτὸς* ipſemet ego, in perſona, vt vulgo vſurpant, vt ore meo vos totam rem doceam.

ρὶ τῶν πεπραγμένων, ἵνα μηδεμίαν * ἡμῖν [9] αἰ-
τίαν περὶ τοῦ μὴ βούλεσθαι δοῦναι δίκην τοιαύτην [10]
ἐπιφέρωσιν. ἀποδείξω δὲ ὡς οὐ μόνον [11] ἐπὶ τοῖς ἐγ-
γυτάτω γένους * τὸν κλῆρον [12] Ἀπολλόδωρος οὐ κα- 18.
ταλέλοιπε, πολλὰ καὶ δεινὰ ὑπὸ τούτου [13] ἀδικη-
θεὶς, ἀλλὰ καὶ ὡς ἐμὲ ἐποιήσατο δικαίως, ὄντα
ἀδελφιδοῦν, καὶ μέγα εὐεργετημένος ὑφ' * ἡμῶν [14].

δεομαι

9. ἡμῖν] ſic de meo dedi, pro vulgari ὑμῖν. mihi meaeque cauſae ſtudioſis.

10. τοιαύτην δίκην] ſcil. τὴν διὰ τῆς εὐθυδικίας. ne aduerſarii nos criminentur, quaſi noluerimus ipſis hoc genus ſatisfactionis forenſis dare, ceu diffidentes veritati et aequitati cauſae noſtrae. Ne nos incuſent, quaſi bellum defenſiue ſolummodo geramus, vt vulgo vſurpant; non autem offenſiue. Nam ἡ διαμαρτυρία eſt defenſio quaedam ſui ab illata vi, ἡ εὐθυδικία autem aperta aggreſſio.

11. ὡς οὐ μόνον] hic addendum videtur δικαίως.

12. τὸν κλῆρον] ſic emendaui vitium vulgatarum τοῦ κλήρου. planum faciam, non ſolummodo iure merito Apollodorum ab hereditate bonorum ſuorum neceſſarios excluſiſſe, a quibus grauiſſime laeſus eſſet. Reperit idem in Tophanis quoque libro Taylor. τὸν κλῆρον ἐπί τινι καταλείπειν idem eſt, atque ἐπί τινος ἐξουσία. in alicuius poteſtate.

13. ὑπὸ τούτου bene ſi habet, ad Eupolin redit. malim tamen ὑπὸ τούτων legi, ab Eupolide et eius tota gente, quae adhuc ſupereſt in viuis, et coram in iudicio adſtat. de his enim οὗτος ſolummodo proprie poteſt vſurpari. Eupolis autem dudum deceſſerat, eoque τούτου minus ei conueniebat.

14. ὑφ' ἡμῶν] a matre mea, et patre, et auo

Digitized by Google

δέομαι δὲ ὑμῶν, ὦ ἄνδρες, πάντων ὁμοίως, εὔ-
21. νοιάν τέ μοι παρασχεῖν, κἂν ἐπὶ τὸν κλῆρον ἀναιδῶς
αὐτοὺς ἰόντας ἐξελέγχω, βοηθεῖν μοι τὰ δίκαια. ποιή-
σομαι δ᾽ ὡς ἂν κἀγὼ[15] δύνωμαι διὰ βραχυτάτων
τοὺς λόγους, ἐξ ἀρχῆς ὡς ἔχει τὰ γενόμενα διδάσ-
κων ὑμᾶς. Εὔπολις γὰρ, ὦ ἄνδρες, καὶ Θράσυλ-
24. λος καὶ Μνήσων, ἀδελφοὶ ἦσαν ὁμομήτριοι καὶ ὁ-
μοπάτριοι. τούτοις οὐσίαν ὁ πατὴρ κατέλιπε πολ-
λὴν, ὥστε καὶ λειτουργεῖν ἕκαστον ἀξιοῦσθαι παρ᾽
ὑμῖν[16]. ταύτην ἐκεῖνοι τρεῖς ὄντες ἐνείμαντο πρὸς
ἀλλήλους. τούτων δύο τελευτησάντων[17] περὶ τὸν αὐ-
27. τὸν χρόνον, ὁ μὲν Μνήσων ἐνθάδε, ἄγαμος καὶ ἄ-
παις· ὁ δὲ Θράσυλλος, τῶν ἐν Σικελίᾳ καταλε-
γεὶς[18], τριηραρχῶν, καταλιπὼν υἱὸν Ἀπολλόδω-
ρον, τὸν ἐμὲ νῦν ποιησάμενον. Εὔπολις οὖν μόνος αὐ-
τῶν[19] λειφθεὶς, οὐ μικρὰ ἀπολαῦσαι τῶν χρημά-

auiaque, quae ipſius mater erat; hoc eſt a tota gente noſtra. Scaliger quoque ſic emendauit.

15. κἀγὼ] cur ita? cur non potius ſimpliciter ἐγὼ? quae vis ineſt illi καὶ etiam ἐγὼ?

16. παρ᾽ ὑμῖν] imo vero παρ᾽ ὑμῶν, vt etiam Scaliger cenſebat.

17. τελευτησάντων] imo vero ἐτελεύτησαν τὸν βίον. Etiam Scaliger leg. eſſe ἐτελεύτησαν ſuſpicatus erat.

18. τῶν εἰς Σικελίαν καταλεγεὶς] breuiter ſic dictum explicatius ita efferas καταλεγεὶς, ὥστε εἷς εἶναι τῶν εἰς Σικ. ἀπεσταλμένων εἰς στρατείαν, ἐν τάξει τριηράρχου.

19. αὐτῶν] id eſt his de fratribus, qui, dum ſupereſſent adhuc, tres erant.

Digitized by Google

των ἠξίωσεν, ἀλλὰ τὸν μὲν Μνήσωνος κλῆρον, οὐ 64.1.
καὶ Ἀπολλοδώρῳ προσῆκε τὸ ἡμικλήριον, πάντα
εἰς αὐτὸν περιεποίησε, φάσκων αὐτῷ δοῦναι τὸν ἀ-
δελφὸν, αὐτὸν δ' ἐκεῖνον [20] οὕτω διῴκησεν ἐπιτρο- 3.
πεύων, ὥστε τριῶν αὐτῷ ταλάντων δίκην ὀφείλειν [21].
Ἀρχέδαμος [22] γὰρ ὁ πάππος ὁ ἐμὸς [23], ἐξ οὗ τὴν [24]
μητέρα ἔχων τοῦ Ἀπολλοδώρου, τήθην δὲ ἐμοὶ, ὁρῶν
αὐτὸν πάντων ἀποστερούμενον τῶν χρημάτων, ἔτρε-
φέ τε αὐτὸν, παῖδα ὄνθ', ὡς ἑαυτοῦ, καὶ τὴν μη- 6.
τέρα κομισάμενος [25], ἀνδρί τε γενομένῳ συνηγωνίσα-
το, καὶ εἰσέπραξε τὸ ἡμικλήριον ὧν Μνήσων κατέ-
λιπεν·

20. αὐτὸν δ' ἐκεῖνον] Apollodorum puta.

21. ὀφείλειν] imo vero ὄφλειν. diuerſa ſunt δίκην ὀφείλειν et δ. ὄφλειν. Tutor e. c. male geſtae tutelae reus, cauſa nondum in forum delata, neque diſceptata, pupillo, de quo male meritus eſt, δίκην ὀφείλει, debet adhuc ei rationem reddere. Verum cauſa iam peracta, condemnatus, ὄφλει, poſtquam iudices pronuntiarunt, eum debere per nefas ablata pupillo reſtituere.

22. Ἀρχέδαμος] ſic dederat Aldus, per ε. quod reuocaui. Stephanus Ἀρχίδ.

23. ὁ πάππος ὁ ἐμὸς] Erat enim huius Archedami filia mater actoris.

24. ἐξ οὗ] Stephanus in vnum v. τούτου iſta duo contractum ibat. Scaliger cum ἐγγυητὴν mutabat. Mihi videntur aut prorſus amputanda, aut cum ἐκείνου mutanda, aut cum ἐκ μητρὸς, aut cum χηρευούσαν.

25. κομισάμενος] poſtquam hanc foeminam, auiam meam, ab Eupolide, vt κυρίῳ ſeu curatore eius, in manus ſibi datam accepiſſet, ex eiusque domo in ſuam tranſtuliſſet. v. p. 69. 29.

Digitized by Google

λιπεν· ὅσα τε ἐκ τῆς ἐπιτροπῆς ἀπεστέρησε [26], δίκας δύο ἑλὼν [27], καὶ τὴν οὐσίαν ἐποίησε κομίσασθαι τὴν αὐτοῦ πᾶσαν. καὶ διὰ ταῦτα Εὔπολις μὲν καὶ Ἀπολλόδωρος ἐχθρῶς ἔχοντες τὸν πάντα χρόνον διετέλεσαν πρὸς ἀλλήλους· ὁ δὲ πάππος οὑμὸς καὶ Ἀπολλόδωρος φιλικῶς, ὥσπερ [27 b.] προσῆκε. τοῖς δ᾽ ἔργοις ἄν τις τεκμήραιτο μάλιστα, ὅτι ὧν Ἀπολλόδωρος πέπονθεν εὖ, ἀντευποιεῖν ἠξίου τοὺς ἑαυτὸν εὐεργετήσαντας. συμφορᾷ γὰρ τοῦ πάππου χρησαμένου, καὶ ληφθέντος εἰς τοὺς πολεμίους, καὶ χρήματα εἰσενεγκεῖν εἰς λύτρα καὶ ὁμηρεῦσαι ὑπὲρ αὐτοῦ ἠθέλησεν, ἕως οὗ εὐπορήσειεν ἐκεῖνος τἀργύριον. ἐξ εὐπόρου τε ἀπορωτέρου γεγενημένου, συνδιῴκει τὰ ἐκείνου, μεταδιδοὺς ὧν εἶχεν. εἰς Κόρινθόν τε στρατεύεσθαι μέλλων. εἴ τι πάθοι διέθετο τὴν οὐσίαν, καὶ ἔδωκε τῇ ἐκείνου [28] μὲν θυγατρὶ, ἐμῇ [29] δὲ μητρὶ, αὐτοῦ [30] δὲ ἀδελφῇ, διδοὺς [31] αὐτὴν Λακρατίδῃ

26. ἀπεστέρησε] ſcil. Eupolis Apollodorum.

27. δύο δίκας ἑλὼν] prima ſcilicet actione certabatur de hereditate Mneſonis, cuius dimidia pars Apollodoro debebatur; ſecunda de patrimonio eidem a patre Thraſyllo relicto, et ab Eupolide adminiſtrato.

27 b. ὥσπερ προσῆκε] Iuterpone καὶ.

28. ἐκείνου] Archedami puta.

29. ἐμῇ] ſic dedi de meo, accedente Scaligeri auctoritate, pro vulgari ἐμοὶ.

30. αὐτοῦ] Apollodori puta.

31. διδοὺς] colligitur hinc Archedamum vita deceſſiſſe, antequam filia eius nubilis fieret. Nam pater adhuc ſuperſtes ſolus habebat poteſtatem filiam elo-

τίδῃ τῷ νῦν ἱεροφάντῃ γεγενημένῳ. τοιοῦτος ἦν ἐκεῖ- 18.
νος περὶ ἡμᾶς τοὺς ἐξ ἀρχῆς αὐτὸν σώσαντας. ὡς
δ' ἀληθῆ λέγω, καὶ δίκας εἷλεν Εὔπολιν δύο, τὴν
μὲν, ἐπιτροπῆς, τὴν δὲ, ἡμικληρίου, τοῦ πάπ-
που [32] συνηγωνισμένου καὶ λέγοντος, τά τε χρήμα-
τα ἐκομίσατο δι' ἡμᾶς, καὶ ταύτας τὰς χάριτας 21.
ἡμῖν ἀνταπέδωκε· τούτων πρῶτον βούλομαι παρα-
σχέσθαι τοὺς μάρτυρας. καί μοι κάλει δεῦρο αὐτούς.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Αἱ μὲν οὖν παρ' ἡμῶν εὐεργε-
σίαι τοιαῦται καὶ τηλικαῦται τὸ μέγεθος εἰσίν·
αἱ δὲ πρὸς [33] ἐκεῖνον ἔχθραι περὶ τοσούτων χρημά- 24.
των ἦσαν, ἃς οὐχ οἷόν τ' εἰπεῖν ὡς διελύσαντο, καὶ
φίλοι ἐγένοντο. μεγάλα γὰρ τεκμήρια αὐτῶν [34]
ἐστιν.

candi in matrimonium. Patre autem orba virgo, vel vidua, in poteſtate fratris erat, vt *κυρίου αὐτῆς*.

32. *τοῦ πάππου*] ſubaudi *τοῦ ἐμοῦ*.

33. *αἱ δὲ πρὸς ἐκεῖνον* [Eupolin puta] *ἔχθραι*] Apollodori ſcilicet. Suſpicabar aliquando leg. eſſe *αἱ δὲ τοῦ πατρὸς πρὸς ἐκεῖνον ἔχθραι*, qui noſſem vocabulum *πατρὸς* a librariis ſolere per ſiglam exarari, quae a *πρὸς* nulla alia re, praeterquam virgula ſuperne impoſita, differret. Sic facile fieri potuiſſe autumabam, vt *πρ̄ος*, hoc eſt *πατρὸς*, in colliſione cum *πρὸς* praepoſitione elideretur. Verum ipſemet ego nunc nil admodum opus eſſe iſto ſupplemento cenſens, coniecturam hanc in medio relinquam.

34. *τεκμήρια αὐτῶν*] ſubaudi *τῶν ἔχθρων*. Simultatum, quae eos mutuae interceſſerunt, magna ſunt et luculenta indicia. Malim tamen, ob *γὰρ* praemiſſum, *αὐτοῦ*. ſcil. *τοῦ μὴ διαλύσασθαι αὐτούς*. gratiae

Digitized by Google

ἐστιν. Εὔπολις γὰρ, δυοῖν θυγατέρων οὐσῶν, καὶ ἐκ
τῶν αὐτῶν γεγονὼς [35], καὶ χρήμαθ᾽ ὁρῶν κεκτημέ-
27. νον [36], οὐδετέραν αὐτῷ τούτων ἔδωκε. καίτοι δοκοῦ-
σιν ἐπιγαμίαι καὶ μὴ συγγενεῖς ἄνδρας, ἀλλὰ καὶ
τοὺς τυχόντας ἀπαλλάττειν μεγάλης διαφορᾶς, ὅ-
ταν ἃ περὶ πλείστου ποιοῦνται, ταῦτ᾽ ἀλλήλοις ἐγ-
χειρίζωσιν. εἴτ᾽ οὖν Εὔπολις γεγένηται αἴτιος, μὴ
30. βουληθεὶς [37], εἴτ᾽ Ἀπολλόδωρος, λαβεῖν μὴ ἐθελή-
σας, τὰς ἔχθρας, ὅτι διέμειναν, τὸ ἔργον δεδήλω-
κε. καὶ περὶ μὲν τῆς ἐκείνων διαφορᾶς ἱκανοὺς εἶναι
νομίζω, καὶ τοὺς εἰρημένους λόγους. οἶδα γὰρ, ὅτι
καὶ ὑμῶν ὅσοι πρεσβύτεροι μνημονεύουσιν, ὅτι ἐγέ-
33. νοντο ἀντίδικοι. τό, τε γὰρ μέγεθος τῶν δικῶν,
καὶ διότι πολὺ αὐτὸν [38] Ἀρχέδαμος εἷλεν, ἐπιφά-

inter eos nunquam reconciliatae multa et perſpicua ſunt documenta.

35. ἐκ τῶν αὐτῶν γεγονὼς] ſubaudi, aut τοκέων Θρασύλλῳ, aut προγόνων Ἀπολλοδώρῳ iisdem vſus ſiue parentibus, atque Thraſyllus, Apollodori pater, ſiue maioribus iisdem, quibus Apollodorus.

36. κεκτημένον] Apollodorum puta. quamuis videret Apollodorum bene fortunatum, quae eſſe poterat illecebra contrahendae cum eo affinitatis. Nemo non generum diuitem pauperi praeferat.

37. poſt βουληθεὶς addi vult Scaliger ἐκδοῦναι. non male. poſſit quoque δοῦναι ſimplex ſufficere. Alterutrum certe neceſſarium eſt, cum per ſe, nam alias manca eſt ſententia, tum propter oppoſitum λαβεῖν.

38. πολὺ] plura ni deſunt, deeſt παρὰ, aut, nihil ſi mutari licebit, ſubaudiendum vtique erit παρὰ. πα-

Digitized by Google

νειάν τινα ἐποίησεν. ὡς δὲ ἐμὲ ἐποιήσατο υἱὸν * ζῶν
αὐτὸς [39], καὶ κύριον τῶν αὐτοῦ κατέστησε, καὶ εἰς τοὺς
γεννητὰς [40] καὶ εἰς τοὺς Φράτορας ἐνέγραψε, τού-
τοις ἤδη μοι τὸν νοῦν προσέχετε, ὦ ἄνδρες. Ἀπολ- 36.
λοδώρῳ γὰρ ἦν υἱὸς, ὃν ἐκεῖνος καὶ ἤσκει καὶ δι'
ἐπιμελείας εἶχεν, ὥσπερ καὶ προσῆκον ἦν. ἕως μὲν
οὖν ἐκεῖνος ἔζη, διάδοχον τῆς οὐσίας ἤλπιζεν αὐτὸν
καταστήσειν [41] τῆς ἑαυτοῦ. ἐπειδὴ δὲ ἐτελεύτησε νο-
σήσας τοῦ ἐξελθόντος ἐνιαυτοῦ μηνὸς Μαιμακτη- 39.
ριῶνος, ἐπὶ τοῖς παροῦσιν ἀθυμήσας, καὶ τὴν ἡλι-
κίαν τὴν ἑαυτοῦ καταμεμψάμενος, οὐκ ἐπελάθετο
ὑφ' ὧν καὶ ἐξ ἀρχῆς [42] εὖ πεπονθὼς ἦν· ἀλλ' ἐλθὼν

* ὡς

ρὰ πολὺ εἷλεν eſt multis partibus h. e. magno numero ſententiarum, cauſae Archedami victoriam adiudicantium, et Eupolin condemnantium. In παρὰ πολὺ ſubauditur h. l. μέρος τῶν ψήφων. Scaliger adſcripſerat πολὺ πρότερον αὐτὸν.

39. υἱὸν ζῶν αὐτὸς] media vox ab ingenio meo profecta eſt, pro τῶν, quod vulgatae dant. Non per teſtamentum morientis, ſed ab ipſo adhuc ſaluo et robuſto. v. p. 65. 11.

40. γεννητὰς] πότερον γεννήτας. ὅμως δὲ καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς ἐκείνη ἐστιν ἡ γραφή. ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ τοῦδε τοῦ λόγου ὑποθέσει. H. STEPHANVS.

41. καταστήσειν] conueniret melius, ni fallor, καταλείψειν. Liberi enim a parentibus heredes non conſtituuntur, qui ſunt ipſo natu, ſed a decedentibus relinquuntur.

42. καὶ ἐξ ἀρχῆς] Aut redundare videtur hoc καὶ aut aliud ſibi reſpondens poſcere. Num ergo leg. καὶ ἐξ ἀρχῆς καὶ μετὰ ταῦτα συνεχῶς εὖ πεπονθὼς ἦν.

Digitized by Google

* ὡς [43] τὴν ἐμὴν μητέρα, ἑαυτοῦ δὲ ἀδελφὴν, ἣν
42. περὶ πλείστου πάντων ἐποιεῖτο, λαβεῖν ἠξίωσέ με
υἱὸν, καὶ ᾔτησε, καὶ ἔτυχεν. οὕτω δ' ἐπείσθη [44]
ταῦτα ποιῆσαι διαταχέων, ὥστ' εὐθέως * με λα-
βὼν [45] ᾤχετο ἔχων πρὸς αὐτὸν, καὶ πάντα τὰ
65.1. αὐτοῦ διοικεῖν παρέδωκεν· ὡς αὐτὸς μὲν οὐδὲν ἂν ἔτι
πρᾶξαι * τούτων [46] δυνηθεὶς, ἐμοῦ δὲ ταῦτα πάν-
τα οἵου τε ἐσομένου ποιεῖν. καὶ ἐπειδὴ Θαργήλια ἦν,
ἤγαγέ με ἐπὶ τοὺς βωμοὺς εἰς τοὺς γεννητάς τε καὶ
3. φράτορας. ἔστι δ' αὐτοῖς νόμος ὁ αὐτὸς, ἐάν τέ τι-
να φύσει γεγονότα εἰσαγάγῃ τὶς, ἐάν τε ποιητὸν,
ἐπιτιθέναι πίστιν κατὰ τῶν ἱερῶν, ἦ μὴν ἐξ ἀστῆς

et a principio inde aetatis ſuae, et per totam reliquam inſecutam vitam.

43. ὡς] ſic dedi de meo, pro vulgari εἰς. ſaepiſſime iſta duo inter ſe a librariis permutantur.

44. ἐπείσθη] ſuſpicabar aliquando leg. eſſe ἠπειχθη id eſt ἔσπευσε. *feſtinabat hoc facere.* nunc tamen, cenſens ſine urgente neceſſitate mutandum nihil eſſe, vulgatam aio ſic eſſe interpretandam, *ipſe in animum induxerat, hac in re peragenda celeritate ſibi vtendum eſſe.* quaſi ſi dixiſſet. αὐτὸς ἑαυτὸν ἔπεισεν, ὅτι δεῖ τοῦτο διὰ ταχέων ποιῆσαι. Indicat Apollodori ſtudium, contentionem, conſtantiam et pertinaciam.

45. με λαβὼν.] ſic dedi de meo, pro vulgari μεταλαβὼν.

46. τούτων] ſic de meo dedi, pro vulgari τοῦτον. vbi Taylor in Tophanis libro τοιοῦτον annotatum reperit. Redit lectio a me praelata ad praemiſſum πάντα τὰ αὐτοῦ; quod idem in continenti quoque inſequitur. *nihil horum*, negotiorum puta domeſticorum.

εἰσάγειν, καὶ γεγονότα ὀρθῶς, καὶ τὸν ὑπάρχοντα φύσει καὶ τὸν ποιητόν. ποιήσαντος δὲ τοῦ εἰσά-
γοντος ταῦτα, μηδὲν ἧττον διαψηφίζεσθαι καὶ τοὺς 6.
ἄλλους [47]· κἂν δόξῃ [48], τότ' εἰς κοινὸν γραμματεῖον ἐγγράφειν, πρότερον δὲ μή. τοιαύτας ἀκριβείας ἔχει τὰ δίκαια τὰ παρ' αὐτοῖς [49]. * τοῦ νόμου δὲ οὕτως ἔχοντος, καὶ τῶν φρατόρων τε καὶ γεννητῶν ἐ-
κείνῳ οὐκ ἀπιστούντων, ἐμέ τε οὐκ ἀγνοούντων, ὅτι ἦν 9.
ἐξ ἀδελφῆς αὐτῷ γεγονώς, ἐγγράφουσί με εἰς τὸ κοινὸν γραμματεῖον ψηφισάμενοι πάντες, ἐπιθέντος ἐκείνου τὴν πίστιν καθ' ἱερῶν. καὶ οὕτω μὲν ὑπὸ ζῶντος ἐποιήθην, καὶ εἰς τὸ κοινὸν γραμματεῖον ἐνε-
γράφην [50], Θράσυλλος Ἀπολλοδώρου· ποιησαμένου 12.
με ἐκείνου τοῦτον τὸν τρόπον, τῶν [51] νόμων αὐτῷ δεδωκό-

47. τοὺς ἄλλους] id eſt τοὺς ἅπαντας. reliquos omnes curiales, qui adeſſent, praeter patrem filii inducendi. Huius enim patris reſpectu, qui alias etiam e numero curialium eſſet, in eiusmodi cauſa vero a ſuffragatione excludi ſoleret, reliqui in ſuffragia euntes, οἱ ἄλλοι appellantur.

48. δόξῃ] ſubaudi ἐγγράφειν ex inſequentibus.

49. τὰ παρ' αὐτοῖς. τοῦ νόμου δὲ οὕτως ἔχοντος] ſic diſtinxi et correxi h. l. cuius in vulgatis et ſcriptio et interpunctio laborat. Circumfertur enim ſic τὰ παρ' αὐτοῖς τοῦ νόμου. διὸ οὕτως ἔχ.

50. ἐνεγράφην] ſic correxerunt Stephanus et Scaliger vitium Aldinae ἐγγράφην.

51. Reliqui h. l. vulgarem interpungendi rationem, quae ſatis eſſet commoda. Poſſit tamen etiam ſic diſtingui ποιησαμένου με ἐκείνου, ille me cum adoptaſſet, τοῦτον τὸν τρόπον τῶν νόμων αὐτῷ δεδωκότων [ſcil. τὴν

Digitized by Google

δωκότων. ὡς δ' ἀληθῆ λέγω, λάβε μοι τὰς μαρτυρίας. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. * Οἶμαι [52] τοίνυν, ὦ ἄνδρες, μᾶλλον ἂν ὑμᾶς τοῖς μεμαρτυρηκόσι * πιστεύσειν [53], καὶ οἵτινες [54] τῶν ὁμοίως προσηκόντων ἔργοις φανερῶς μεμαρτυρήκασιν ὡς ἐκεῖνος ταῦτα ὀρθῶς κατὰ τοὺς [55] νόμους ἔπραξε. κατέλιπε γὰρ Εὔπολις θυγατέρας δύο· ταύτην τε, ἣ νῦν ἀμφισβητεῖ καὶ Προνάπει [56] συνοικεῖ, καὶ ἄλλην, ἣν ἔσχεν

ἐξουσίαν τοῦ ποιεῖσθαι ἐμέ.] leges cum ipſi dediſſent facultatem mei adoptandi, ſi hoc modo adoptaret.

52. *οἶμαι*] ſic dedi de meo, pro vulgari *οἶμεν*. Stephanus malebat *ᾤμην*. Ego vero alteram iſtam rationem, vt planiſſimam et ſimpliciſſimam praetuli tam Stephanicae, quam priſtinae meae. Suſpicabar enim olim aliquando ſic exarandum eſſe h. l. *οἱ μὲν δὴ ταῦτα μεμαρτυρήκασι. τίσι δ' ἄλλοις μᾶλλον ἄξιον ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες, ἢ τοῖς μεμαρτυρηκόσι ταῦτα πιστεύειν;*

53. *πιστεύσειν*] ſic dedi de meo, pro vulgari *πιστεύειν*. In *μᾶλλον* ſubauditur *ἢ τοῖς τούτων λόγοις, τῶν νῦν ἐμοὶ ἀντιδικούντων.*

54. *οἵτινες*] num *εἴτινες*. quicquid eſt, vtrum mauoles, ad vtrumuis erit *ἄλλοι* ſubaudiendum. Pro *ὁμοίως* dederat annotator in libro Tophanis *ὁμοίοις*. quod neque intelligo, neque probo.

55. *ὀρθῶς, κατὰ*] videtur *καὶ* eſſe interponendum. Eſt id quidem vſitatius loquendi genus.

56. *Προνάπει*] deriuandum hoc erit a *Πρόναπις* nominatiuo. et eſt ille quidem nominatiuus in vſu. Sed etiam formari ſolet *Προνάπιδι*. Verum in inſequentibus, neſcio an non ſatis recte, *Προνάπης* legitur. quae lectio ſi ſana ſit, leg. hic ſit *Προνάπη*, per *η*, vt a nomine proprio primae declinationis.

σχεν Αἰσχίνης ὁ Λουσιεὺς, ἢ τετελεύτηκεν, υἱὸν, ἄν- 18.
δρα ἤδη, καταλιποῦσα, Θρασύβουλον. ἔστι δὲ νόμος,
ὃς, ἐὰν ἀδελφὸς ὁμοπάτωρ ἄπαις τελευτήσῃ καὶ
μὴ διαθέμενος, τήν τε ἀδελφὴν[57] ὁμοίως, κᾂν ἐξ ἑ-
τέρας[58] ἀδελφιδοῦς ᾖ γεγονὼς, ἰσομοίρους[59] τῶν
χρημάτων καθίστησι. καὶ τοῦτο οὐκ ἀγνοούμενόν ἐστιν 21.
οὐδὲ παρ' αὐτοῖς τούτοις[60]. ἔργῳ γὰρ οὗτοι φανερὸν
τοῦτο πεποιήκασι. τοῦ γὰρ Εὐπόλιδος υἱέως ἄπαιδος
Ἀπολλοδώρου[61] τελευτήσαντος, τὰ ἡμίσεα Θρασύ-
βουλος

57. *τήν τε ἀδελφὴν*] idem eſt, ac ſi dixiſſet, *ταύτην τε τὴν ἀδελφὴν, ἔτι οὖσαν*, et hanc ſororem in viuis adhuc ſuperſtitem, et —

58. *ἑτέρας*] ſubaudi *ἀδελφῆς ἤδη τὸν βίον τετελευτηκυίας*.

59. *ἰσομοίρους*] ſubaudi *τούτους κατὰ τὴν κληρονομίαν*. hos aequis partibus hereditatem cernere, ſororem puta defuncti fratris adhuc ſuperſtitem, et alterius ſororis dudum defunctae filium, ſi quis adſit.

60. *οὐδὲ παρ' αὐτοῖς τούτοις*] Eupolidis puta neceſſariis, mecum ſuper Apollodori hereditate nunc contendentibus. Sed offendit non nihil dictionis inſolentia. redundare videtur praepoſitio, qua omiſſa, dictio fiat haud paulo mollior, et vſui loquendi conuenientior. Quid ſi ſic legatur. *καὶ τοῦτο οὐκ ἀγνοούμενον ἐστὶν οὐδενί.* Neminem hoc fugit. *οὐδὲ γὰρ αὐτοῖς τούτοις.* ne his ipſis quidem obſcurum hoc eſt.

61. *Ἀπολλοδώρου*] Apollodorus hic, ſemel hoc loco et iterum aliquanto poſt nominatus, probe diſcernendus eſt ab altero Apollodoro, creberrime per totam hanc actionem celebrato, hereditatis controuerſae legatore. Propterea, erroris excludendi gratia, orator

Digitized by Google

βȣλος εἴληφεν, ȣ̓σίας καὶ πεντεταλάντȣ [62] κατα-
24. λειφθείσης [63] ῥᾳδίως. πατρῴων μὲν ȣ̓̃ν καὶ ἀδελ-
φȣ̃ χρημάτων τὸ ἴσον αὐτοῖς [64] ὁ νόμος μετασχεῖν
δίδωσιν· ἀνεψιȣ̃ δὲ [65], καὶ εἴ τις ἔξω ταύτης τῆς
συγγενείας [66] ἐςὶν, ȣ̓κ ἴσον, ἀλλὰ προτέροις τοῖς
ἄῤῥεσι τῶν θηλειῶν τὴν ἀγχιςείαν πεποίηκε. λέγει
27. γάρ· Κρατεῖν δὲ τȣ̀ς ἄῤῥενας, καὶ τȣ̀ς ἐκ τῶν ἀῤῥέ-
νων, οἳ ἂν ἐκ τȣ́των [67] ὦσι· κἂν γένει ἀποτέρω
τυγχάνωσιν ὄντες. ταύτῃ μὲν [68] ȣ̓̃ν ȣ̓δὲ μέ-
ρȣε

addit haec verba, τȣ̃ Εὐπόλιδος υἱέος. vbi articulus cum υἱέος cohaeret, non cum nomine proprio.

62. καὶ πεντεταλάντȣ] reſpondere videtur particula καὶ latinorum illi *ad.* Subſtantiae ad quinque talentorum valorem aſſurgentis.

63. καταλειφθείσης] ſic tacite correxit Stephanus Aldinae vitium καταλειφθείσας.

64. αὐτοῖς] ſuſpicabar aliquando leg. eſſe αὐταῖς. vt ad ſorores et filias redeat, paterna aut fraterna bona petentes aut capeſſentes. iſtique ſuſpicioni etiam latinam interpretationem meam accommodaui. Nunc autem arbitror vulgatam bene habere, et accipiendam eſſe, de ſorore altera ſuperſtite, et de alterius iam defunctae filio.

65. ἀνεψιȣ̃ δὲ] ſubaudi τῶν χρημάτων.

66. ταύτης τῆς συγγενείας] id eſt τῆς ἀνεψιότητος. extra conſobrinitatem, remotior et diſtantior adhuc a conſobrino, vt eius filius filiaue.

67. ἐκ τȣ́των] num ἐκ τῶν αὐτῶν. ſubaudi ὧν αἱ θήλειαί εἰσιν. Si parentes poſteritatis maſculinae iidem ſint cum parentibus poſteritatis a foemellis deſcendentis.

68. ταύτῃ] huic filiae Eupolidis, adhuc ſuperſtiti, vxori Pronapidis.

Digitized by Google

ρους[69] λαχεῖν προσήκει, Θρασυβούλῳ δὲ ἁπάν-
των[70], εἰ μὴ κυρίαν ἡγεῖτο εἶναι τὴν ἐμὴν εἰσποίη-
σιν. ἐκεῖνος τοίνυν οὔτε ἐξ ἀρχῆς ἠμφισβήτηκε πρὸς
ἐμὲ οὐδὲν, οὔτε νῦν δίκην εἴληχε περὶ αὐτῶν[71], ἀλ- 30.
λὰ ταῦτα πάντα[72] καλῶς ἔχειν ὡμολόγηκεν· οἱ
δ' ὑπὲρ ταύτης[73] πάντων ἀμφισβητεῖν τετολμή-
κασιν· εἰς τοῦτο ἀναιδείας ἐληλύθασι. λάβε δὴ αὐ-
τοὺς τοὺς νόμους, παρ' οὓς ταῦτα πεποιήκασι· καὶ
ἀνάγνωθι. ΝΟΜΟΣ[74]. Ἐνταῦθα μὲν ὁμοίως 33.
καὶ ἀδελφὴ καὶ ἀδελφιδοῦς ἰσόμοιροι κατὰ τὸν νόμον
εἰσί. λάβε δὴ καὶ τοῦτον, καὶ ἀναγίνωσκε αὐτοῖς.
ΝΟΜΟΣ[75]. Ἐὰν μὴ ὦσιν ἀνεψιοὶ μηδὲ ἀνε-
ψιῶν παῖδες, μηδὲ τοῦ πατρὸς γενομένου ἢ προσή-
κων μηδεὶς[76], τότε ἀπέδωκε τοῖς πρὸς μητρὸς, διο- 36

ρισας

69. οὐδὲ μέρους] hereditatis ab Apollodoro relictae.

70. ἁπάντων] ſcil. bonorum Apollodori, qui fuit Thraſylli filius, cui mater Thraſybuli conſobrina fuit.

71. αὐτῶν eodem redit, quo modo ἁπάντων redibat, ſcil. τῶν ὑπ' Ἀπολλοδώρου καταλειφθέντων.

72. ταῦτα πάντα] ſcil. ὑπ' Ἀπολλοδώρου ἐγνωσμένα, πραχθέντα καὶ διατεθέντα ὑπὲρ ἐμοῦ.

73. οἱ δὲ ὑπὲρ ταύτης] ſcil. λέγοντες καὶ πράττοντες. quorum princeps erat maritus mulieris, Eupolidis filiae, Pronapis.

74. νόμος] ea lex deſignatur, quae ſancit, vt fratris hereditatem ſoror ſuperſtes, et alterius ſororis defunctae filius ex aequo inter ſe partiantur.

75. νόμος] altera lex deſignatur, ſtatuens, vt conſobrini defuncti hereditatem alius conſobrini filius ſolus adeat, excluſa conſobrina, etiam ſi haec vno gradu propior ad defunctum ſit, quam conſobrini filius.

76. μηδὲ τοῦ πατρὸς γενομένου ἢ προσήκων μηδεὶς]

Digitized by Google

ρίσας ȣ̓ς δεῖ κρατεῖν. λάβε δὲ αὐτοῖς καὶ τȣ̃τον τὸν νόμον, καὶ ἀνάγνωθι. ΝΟΜΟΣ 77. Ταῦτα τῶν νόμων κελευόντων, ὁ μὲν78 ἀνὴρ ὢν ȣ̓δὲ * τȣ̃ μέρȣς εἴληχεν· ὁ δ᾽ 79 ὑπὲρ ταύτης τῆς γυναικὸς
39. ἀπάντων. ȣ̔́τω τὴν ἀναίδειαν ȣ̓δεμίαν ζημίαν εἶναι νομίζȣσι 80, καὶ ὑπὲρ τȣ́των τολμήσȣσι 81· καὶ τοῖς λόγοις

Locus arduus. Annotator in libro Tophanis pro quarto vocabulo adſcripſerat ἀπογενομένȣ. quo res non declaratur, ſed obſcuratur magis. Mihi videtur leg. μηδὲ τῶν ἐκ τȣ̃ αὐτȣ̃ πατρὸς γενομένων ἢ πρ. μ. neque poſterorum ab eodem patre oriundorum quisquam ſuperſtes ſit, qui neceſſitudine defunctum, cuius controuerſa hereditas fuit, contingat. Vel etiam ſic, ad eandem ſententiam μηδὲ πρὸς πατρὸς τȣ̃ ἀπογενομένȣ ἢ πρ. μ. Hanc rationem ſi quis ſequatur, ei voc. πατρὸς non erit cum ἀπογενομένȣ copulandum, ſed ſic conſtrnendum προσήκων τȣ̃ ἀπογενομένȣ μηδεὶς ἢ defuncti neceſſarius nullus ſit πρὸς πατρὸς a parte paterna.

77. νόμος] particula haec legis, vel iuris de hereditatibus conſtituentis, ea eſt, qua definitur ordo hereditatis adeundae in eiusmodi cauſa, vbi maſculina ſtirpe deficiente, ad foemininam hereditates deuolutae ſint.

78. ὁ μὲν] Thraſybulus, Eupolidis e filia minore nepos, matrem repraeſentans. τȣ̃ μέρȣς dedi de meo, pro vulgari τὸ μέρος.

79. ὁ δὲ] Pronapis, vxoris nomine.

80. νομίζουσι] Pronapis, vxor eius, et aduocati huius partis.

81. καὶ ὑπὲρ τȣ́των τολμήσουσι] Num καὶ ὑπὲρ τȣ́των ἅπαντα (vel ὁτιȣ̃ν) τολμήσȣσι. et pro his, vel horum [bonorum Apollodori] adipiſcendorum cauſa nihil non audebunt.

Digitized by Google

λόγοις [82] χρῶνται τοιούτοις, ὡς αὐτοῖς ὅλου τοῦ κλήρου ληκτέον [83], ὅτι Θρασύβουλος ἐκποίητος εἰς τὸν [84] Ἱππολοχίδου γέγονε, λέγοντες τοῦτο μὲν ἀληθὲς, 42. ἐκείνῳ δ' οὐ προσῆκον [85]. τί γὰρ ἧττον αὐτῷ τῆς συγγενείας ταύτης [86] προσῆκεν; οὐ γὰρ κατὰ τὸν πατέρα, ἀλλὰ κατὰ τὴν μητέρα καὶ τῶν Ἀπολλοδώρου, τοῦ Εὐπόλιδος υἱέος, τὸ μέρος εἴληφε· καὶ τῶνδε [87] ἐξῆν αὐτῷ κατὰ ταύτην τὴν συγγένειαν [88] λαγχά-

82. καὶ τοῖς λόγοις] Num καίτοι λόγοις.

83. ληκτέον] ſic correxerunt Stephanus et Scaliger Aldinae vitium λεκτέον.

84. εἰς τὸν Ἱππολοχίδου] Aldina articulum geminat; dubium vtro errore operarum, eone, qui peccat plus dando, quam oporteret, an hoc, qui minus. Si iſto, bene habet, gratiasque debemus Stephano; ſin autem hoc, ſic erit leg. εἰς τὸν οἶκον τὸν Ἱππολοχίδου.

85. ἐκείνῳ δ' οὐ προσῆκον] dubium vtrius generis ſit ἐκείνῳ, maſculini, an neutrius. Illud ſi teneas, locus mihi quidem eſt obſcurus. quare pro neutro habebo, et referam ad rem, de qua hic agitur, h. e. ad petitionem hereditatis ab Apollodoro relictae. *Ad hanc vero cauſam*, ait, *nil pertinet.*

86. συγγενείας ταύτης] cum Apollodoro puta, Thraſylli filio.

87. τῶνδε] quae ſcil. ego nunc mihi vindico bona; vt a patre meo factitio mihi, qui ſum eius filius adoptiuus, relicta.

88. κατὰ ταύτην τὴν συγγένειαν] hoc eſt κατὰ τὴν ἀνεψιότητα, conſobrinitatis iure, quo iure Eupolidis filia, Pronapidis vxor, hanc controuerſam Apollodori noſtri hereditatem petit.

Digitized by Google

66. λαγχάνειν, ὄντι προτέρῳ ταύτης, εἴπερ τὰ πεπραγμένα [89] μὴ κυρίως ἔχειν ἐνόμιζεν ἀλλ' οὐκ ἔστιν ἀναίσχυντος· μητρὸς δ' [90] οὐδεὶς ἐστιν ἐκποίητος, ἀλλ' ὁμοίως ὑπάρχει τὴν αὐτὴν εἶναι μητέρα, κἂν ἐν τῷ πατρῴῳ μένῃ τὶς οἴκῳ, κἂν ἐκποιηθείη. διὸ τῶν Ἀπολλοδώρου [91] χρημάτων οὐκ ἀπεστερήθη [92] τοῦ μέρους, ἀλλὰ μετειλήφει, τὸ ἡμικλήριον πρὸς ταύτην [93] νειμάμενος. ὡς δ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τούτων τοὺς μάρτυρας. ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Οὕτω μὲν οὐχ οἱ γεννηταὶ μόνον καὶ Φράτορες γεγόνασι μάρτυρες τῆς ἐμῆς ποιήσεως, ἀλλὰ καὶ Θρασύβουλος οὐκ ἀμφισβητῶν, ἔργῳ δεδήλωκεν, ὅτι τὰ πεπραγμένα Ἀπολλοδώρῳ κυρίως ἔχειν νομίζει, καὶ κατὰ τοὺς νόμους. οὐ γὰρ ἄν ποτε τοσούτων χρημάτων

89. τὰ πεπραγμένα] ſcil. ab Apollodoro Thraſylli. acta patris mei in negotio adoptationis meae.

90. μητρὸς etc.] Sententia eſt. Alienas in domos per adoptationem tranſlati nil amittunt hoc facto, nulla parte iurium eorum fraudantur, quae ipſis ex parte matrum competunt. emigrant quidem multi e domo quisque ſua paterna, nemo omnium autem e materna; ſed haec ſemper cuique ſalua manet, etiamſi ab alio quopiam patre adoptatus, et a ſuo vero emancipatus fuerit.

91. Ἀπολλοδώρου] Eupolidis filii.

92. ἀπεστερήθη] Thraſybulus, Aeſchinis Luſienſis filius.

93. ταύτην] hanc, quae adhuc ſupereſt, Eupolidis filiam, Pronapidis vxorem.

94. οὐκ ἐλάγχανε] ſcil. ἐμοί, εἰ οὐκ ἐνόμιζε τὰ

των ὐκ ἐλάγχανε[94]. γεγόνασι δὲ ὅμως καὶ ἄλλοι
μάρτυρες αὐτῷ[95]. πρὶν γὰρ ἐμὲ ἥκειν ἐκ τῆς * Πυ-
θιάδος[96], ἔλεγε πρὸς τὺς δημότας Ἀπολλόδωρος,
ὅτι πεποιημένος εἴη με υἱόν· καὶ ἐγγεγραφὼς εἰς 12.
τὺς συγγενεῖς καὶ φράτορας, καὶ παραδεδώκει[97]
τὴν ὐσίαν, καὶ διεκελεύεθ᾽ ὅπως, ἄν τι πάθοι πρό-
τερον[98], ἐγγράφωσί με εἰς τὸ ληξιαρχικὸν γραμ-
ματεῖον, Θράσυλλον Ἀπολλοδώρυ· καὶ μὴ ὡς ἄλ-
λως ποιήσωσι. κἀκεῖνοι ταῦτα ἀκύσαντες, τύτων ἐν 15.
ἀρχαιρεσίᾳ κατηγορύντων, καὶ λεγόντων ὡς ὐκ
ἐποιήσατό με υἱόν, καὶ ἐξ ὧν ᾔδεσαν[99], ὀμόσαντες
καθ᾽ ἱερῶν, ἐνέγραψάν με, καθάπερ ἐκεῖνος ἐκέ-
λευε. τοσαύτη περιφάνεια τῆς ἐμῆς ποιήσεως ἐγέ-

γετο

Ἀπολλοδώρῳ, τῷ ἐμῷ πατρὶ, πραχθέντα κυρίως ἔ-
χειν. ſi exiſtimaſſet illam mei adoptationem non eſſe ratam et firmam.

95. αὐτῷ] non Thraſybulo, ſed Apollodoro, patri meo, de veritate adoptationis meae.

96. πυθιάδος] ita dedi de meo, pro vulgari πυθαΐδος. e ludis Pythicis, quo actor ſe ait profectum eſſe, ſiue ſolummodo ſpectandi gratia, ſiue etiam de palma certandi.

97. παραδεδώκει] ſcil. ἐμοὶ τὴν ὐσίαν τὴν ἑαυτῦ.

98. πρότερον] ſcil. πρὶν ἢ ἐμὲ ἐπανελθεῖν.

99. καὶ ἐξ ὧν ᾔδεσαν] Duo momenta indicat, quibus moti demotae ſeu municipales Apollodori, ſe, Thraſyllum, in album ſuum municipale intulerint. 1) ἀκύσαντες ταῦτα. ob hoc Apollodori ad ſe mandatum. 2) ἐξ ὧν ᾔδεσαν. id eſt ἐκ τύτων, ἃ αὐτοὶ ἤδη πρότερον ᾔδεσαν περὶ τῆς Θρασύλλυ ποιήσεως καὶ ἐγγραφῆς εἰς τὸ τῶν συγγενῶν καὶ φρατόρων γραμματεῖον.

Digitized by Google

νετο παρ᾽ αὐτοῖς[100]. *ὡς δ᾽ ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τούτων τοὺς μάρτυρας.* ΜΑΡΤΥΡΕΣ. *Ἐπὶ μὲν τοσούτων μαρτύρων, ὦ ἄνδρες, γέγονεν ἡ ποίησις, ἔχθρας μὲν παλαιᾶς αὐτῷ*[1] *πρὸς τούτους*[2] *οὔσης, φιλίας δὲ πρὸς ἡμᾶς*[3] *καὶ συγγενείας οὐ σμικρᾶς ὑπαρχούσης. ὡς δ᾽ οὐδ᾽ εἰ μηθέτερον τούτων ὑπῆρχε, μήτε ἔχθρα πρὸς τούτους, μήτε φιλία πρὸς ἡμᾶς, οὐκ ἄν ποτε Ἀπολλόδωρος ἐπὶ τούτοις τὸν κλῆρον τοῦτον κατέλιπεν, οἶμαι καὶ ταῦθ᾽ ὑμῖν ῥᾳδίως ἐπιδείξειν. πάντες γὰρ οἱ τελευτήσειν μέλλοντες πρόνοιαν ποιοῦνται σφῶν αὐτῶν, ὅπως μὴ ἐξερημώσωσι τοὺς σφετέρους αὐτῶν οἴκους, ἀλλ᾽ ἔσται τὶς καὶ ὁ ἐναγιῶν, καὶ πάντα τὰ νομιζόμενα αὐτοῖς ποιήσων. διὸ κἂν ἄπαιδες τελευτήσωσιν, ἀλλ᾽ οὖν ποιησάμενοι καταλείπουσι*[4]*· καὶ οὐ μόνον ἰδίᾳ ταῦτα γινώσκουσιν, ἀλλὰ καὶ δημοσίᾳ τὸ κοινὸν τῆς πόλεως οὕτω ταῦτ᾽ ἔγνωκε. νόμῳ*[5] *γὰρ τῷ ἄρχοντι τῶν οἴκων, ὅπως ἂν μὴ ἐξερημῶνται, προστάτ-*

100. *παρ᾽ αὐτοῖς*] apud municipales puta.

1. *αὐτῷ*] Apollodoro, patri meo.

2. *τούτους*] gentem Eupolidis.

3. *ἡμᾶς*] Lacratidem, patrem meum verum, matrem meam, auum, auiamque. Fort. leg. *συγγενείας δὲ πρὸς ἡμᾶς καὶ φιλίας οὐ σμικρᾶς.*

4, *καταλείπουσι*] ſcil. *παῖδας.* quod vocab. latet in *ἄπαιδες.* Poteſt tamen etiam *τὸν οἶκον* ſubaudiri.

5. *νόμῳ* ſi ſeruatur, quod idem eſt atque *ἐν νόμῳ* vel *διὰ νόμου*, tum ad *προστάττει* ſubaudiendum erit e praemiſſis tacite repetitum *τὸ κοινὸν τῆς πόλεως.* ſcil. *βούλημα.* Alias legi poſſit *νόμος.* tametſi hoc cur praeferatur vulgatae, cauſam nullam video.

Digitized by Google

τει τὴν ἐπιμέλειαν. * ἐκείνῳ δὲ πρόδηλον ἦν, ὅτι εἰ καταλείψει τὸν κλῆρον ἐπὶ τούτοις, ἔρημον ποιήσει τὸν οἶκον. διὰ τί; προορῶντι [6] ταύτας τὰς ἀδελ- 30,
φὰς τὸν μὲν Ἀπολλοδώρου τοῦ ἀδελφοῦ κλῆρον ἐχούσας, υἱὸν δ' οὐκ εἰσποιούσας, ὄντων αὐταῖς παίδων· καὶ τοὺς μὲν ἄνδρας αὐτῶν τὴν γῆν, ἣν ἐκεῖνος κατέλιπε, καὶ τὰ κτήματα πέντε τάλαντα [7] πεπρακότας, καὶ τὸ ἀργύριον διανειμαμένους, τὸν δὲ 33.
οἶκον αἰσχρῶς οὕτως καὶ δεινῶς ἐξηρημωμένον [8]. ὃς

δὴ ταῦτ'

6. *προορῶντι*] tueri hanc lectionem ſi volemus, aiendum erit dictionem hanc eſſe *ἀνακόλουθον*, ſeu conturbatam. h. e. oratorem cum narrationem ab aliqua conſtructione exorſus eſſet, impetu orationis ablatum, illius conſtructionis oblitum, ad aliam, illi haud conuenientem, delapſum eſſe. Videtur quidem hic datiuus *προορῶντι* cum *οὐκ ἐνῆν ἐλπίσαι* verſu 36. cohaerere. verum intercedunt alia hoc filum quaſi concidentia et abrumpentia; Deinde haud conuenit *προορῶντι*, ſed *προσορῶντι* ſaltim; quamquam ſimplex *ὁρῶντι* magis etiam conueniebat. Planiſſime vtique ſic dixiſſet *ἑώρα γὰρ ταύτας*. aut ſic *πρόδηλον γὰρ τοῦτο ἦν αὐτῷ ὁρῶντι ταύτας τὰς ἀδελφάς*. Eupolidis puta filias. Sed ſatis erit hunc datiuum ad *πρόδηλον ἦν* referri, et legi *διὰ τί πρόδηλον; ὁρῶντι* —

7. *κτήματα πέντε τάλαντα*] Aut *κτ. πέντε ταλάντων* leg. eſt, *pro quinque talentis vendiderant;* aut *κτήματα, ὄντα πεντετάλαντα* (adiectiue, et vno vocabulo) *fundos et ſupellectilem* ruſticam (inſtrumenta puta, et pecora, et paſtores, ſeruosque et ancillas) *quae omnia valebant quinque talenta.*

8. *ἐξηρημωμένον*] ſic correxi vitium vulgatarum, *ἐξερημ.* deinde poſt hoc vocabulum ſuſpicor deeſſe

Digitized by Google

δὴ ταῦτ' ᾔδει τὸν τȣ́των ἀδελφὸν πεπονθότα, πῶς ἂν προσεδόκησεν αὐτὸς, εἰ καὶ φίλος ἦν, τυχεῖν τῶν νομιζομένων ὑπ' αὐτῶν, ἀνεψιὸς ὢν, ἀλλ' ȣ̓κ ἀδελφὸς αὐταῖς; ȣ̓κ ἐνῆν ἐλπίσαι [9] δήπȣθεν. ἀλλὰ μὴν, ὅτι ἄπαιδα ἐκεῖνον περιεωράκασι, καὶ τὰ χρήματα ἔχȣσι, καὶ οἶκον ἐκ τȣ͂ φανερȣ͂ τριηραρχȣ͂ντα ἀνῃρήκασι, κάλει μοι καὶ τȣ́των τȣ̀ς μάρτυρας. ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Εἰ τοίνυν καὶ τοιȣ͂τοι τὰς φύσεις περὶ ἀλλήλȣς εἰσὶ, καὶ ἔχθραι πρὸς Ἀπολλόδωρον τὸν ἐμὲ ποιησάμενον ὑπῆρχον * αὐτοῖς τηλικαῦται τὸ μέγεθος, τί βέλτιον ἂν ἔπραξεν, ἢ ταῦτα βȣλευσάμενος, ἅπερ ἐποίησεν; ἢ νὴ Δία παιδίον ἐποιήσατο λαβὼν παρά τȣ τῶν [10] φίλων ὄντων, καὶ

M 3 τού-

περιϊδόντας aut περιεωρακότας. *paſſos fuiſſe, vt domus iſtaec deſolaretur.* deſolabatur autem domus, cum poſtremo eius poſſeſſori nemo pro filio adſciticio ſurrogaretur, qui genus illius continuaret, nomen eius filio ſuo imponeret, annuasque contributiones, quas priores poſſeſſores aerario publico dependere ſoliti fuerant, dependere porro pergeret. Nam ſi cenſus olim trierarchalis ab heredibus concerperetur et contruncaretur, partes alias aliis vendentibus, neceſſe erat, vt reſpublica vectigalium acceſſionem inſignem perderet. id quod diligenter cauebant ne fieret, neue reip. nerui inciderentur. Capitale hoc erat facinus, et a legibus imperatum, vt quisque moriens prouideret ne domus ſua deſolaretur.

9. poſt ȣ̓κ ἐνῆν videtur τοῦτ' abeſſe.

10. παρά τȣ] enclitice. ſic correxi vitium vulgatarum, exhibentium παρὰ τȣ͂.

Digitized by Google

τούτῳ τὴν οὐσίαν ἔδωκεν; ἀλλὰ καὶ τοῦτ᾽ ἦν ἄδηλον [11] καὶ τοῖς γεννήσασιν, εἴτε σπουδαῖον, εἴτε μηδενὸς ἄξιον ἔμελλεν ἔσεσθαι διὰ τὴν ἡλικίαν. ἐμοῦ δὲ πεῖραν εἰλήφει, δοκιμασίαν ἱκανὴν λαβών. ἔς τε γὰρ τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα οἷος ἦν ἀκριβῶς ᾔδει, 67. I.
τῶν τ᾽ οἰκείων ἐπιμελῆ, καὶ τὰ ἐμαυτοῦ πράττειν ἐπιστάμενον· ἐν ἀρχῇ τε, θεσμοθετήσας [12], ὡς ἐγενόμην οὐκ ἄδικος οὐδὲ πλεονέκτης, ἠπίστατο σαφῶς. ὥστ᾽ οὐκ ἀγνοῶν, ἀλλὰ σαφῶς εἰδὼς, ἐποίει 3.
με τῶν αὑτοῦ κύριον. καὶ μὴν οὐδὲ ἀλλότριον, ἀλλ᾽ ὄντα ἀδελφιδοῦν, οὐδ᾽ αὖ μικρὰ πεπονθὼς, ἀλλὰ μεγάλα ἀγαθὰ ὑφ᾽ ἡμῶν· οὐδ᾽ αὖ ἀφιλότιμον, ὃς τὰ ὄντα [13] ἀφιέναι ἔμελλον, ὥσπερ οὗτοι τὰ κλή-

ρου

11. ἄδηλον καὶ τοῖς γεννήσασι] *anceps ipſis adeo parentibus*, quanto magis aliis. Suſpicatus tamen aliquando ſum leg. eſſe ἄδηλον καὶ αὐτῷ *et ipſi*, adoptanti, καὶ τοῖς γενν. *et parentibus pueri*. quod quamquam aio concinnum et conueniens eſſe, nego tamen prorſus neceſſarium eſſe.

12. θεσμοθετήσας non cum ἠπίστατο, ſed cum ἐγενόμην cohaeret, non ad Apollodorum, ſed ad Thraſyllum redit. Norat Apollodorus, qualis ego eſſem in magiſtratu, quippe qui Theſmothetae honorem geſſiſſem, ſancte et continenter. Sed miror, viros tam adhuc iuuenes, atque Thraſyllus tum fuiſſe videtur nondum ducta domum vxore (nam coniugii ſui nuſquam mentionem facit) tanto magiſtratui admoueri conſueuiſſe. Ego vero non niſi ſenio et prudentia venerabiles, meritisque inſignes viros in collegium Areopagitarum adſcriptos fuiſſe autumabam.

13. ὃς τὰ ὄντα ἀφιέναι] imo vero οὐκ ἀφιέναι.

Digitized by Google

6. ρου[14] πεποιήκασιν, ἀλλὰ βουλησόμενον καὶ τριηραρ-
χεῖν, καὶ πολεμεῖν[15], καὶ χορηγεῖν, καὶ πάνθ᾽ ὑ-
μῖν τὰ προστaττόμενα ποιεῖν, ὥσπερ κἀκεῖνος[16].
καίτοι εἰ καὶ συγγενὴς καὶ φίλος καὶ εὐεργέτης καὶ
φιλότιμος καὶ δεδοκιμασμένος[17] ὑπῆρχον τοιοῦτος
9. εἶναι, τίς ἀμφισβητήσειε μὴ οὐκ ἀνδρὸς εὖ φρονοῦν-
τος εἶναι ταύτην τὴν ποίησιν; ἐγὼ τοίνυν ἕν τι τῶν
ὑπ᾽ ἐκείνου δοκιμασθέντων[18] ἤδη πεποίηκα. γεγυμ-

Vſurpauit h. l. verbum *ἀφιέναι* ſenſu paulo rariore pro *ἀποδίδοσθαι*, vendere, a ſe abalienare, operam dare, vt in aliorum poteſtatem veniant. Sententiam hanc verbi h. l. eſſe, docent proxima inſequentia. Aut alias pro prima perſona tertia *ἔμελλεν* eſt ſufficienda.

14. *ὥσπερ οὗτοι τὰ κλήρου πεποιήκασι*] imo vero *ὥσπερ οὗτοι περὶ τὸν τἀδελφοῦ κλῆρον πεπ.* vt hi fecerunt in ſorte fratris, quam *ἀφῆκαν*, id eſt *ἀπηλλοτρίωσαν καὶ ἀπέδοντο*.

15. *πολεμεῖν* bene ſi habet, quamquam mihi quidem valde ſuſpectum eſt, ſignificabit idem atque *εἰς τὰς πεζὰς στρατείας ἐξιέναι*. pedeſtri militia fungi. opponitur enim *τῷ τριηραρχεῖν*, quae eſt militia naualis.

16. *κἀκεῖνος*] Apollodorus puta factitauit.

17. *δεδοκιμασμένος — τοιοῦτος εἶναι*] idem eſt, ac ſi dixiſſet *δοκιμασίαν δεδωκὼς, ὅτι εἰμὶ τοιοῦτος*.

18. *τῶν ὑπ᾽ ἐκείνου δοκιμασθέντων*] *rerum ab eo probatarum*. difficilis profecto perceptuque et interpretatu dictio, ſignificatne, eorum vnum aliquid, quae ille ſibi facienda propoſuerat, et feciſſet ipſe procul dubio, ſi diutius ſuperfuiſſet; eoque, quod ipſe non potuit, mihi exſequendum demandauit. Videant peritiores num vis verbi *δοκιμάζειν* hanc ſententiam patiatur.

Digitized by Google

γασιάρχηκα εἰς * προμήθεια[19] τῦδε τῦ ἐνιαυτῦ
φιλοτίμως, ὡς οἱ φυλέται πάντες ἴσασιν. ὡς δ᾽ ἀλη-
θῆ λέγω, κάλει μοι τύτων τὺς μάρτυρας. ΜΑΡ- 12
ΤΥΡΕΣ. Τὰ μὲν ἡμέτερα δίκαια[20], καθ᾽
ἃ προσηκόντως ἔχειν φαμὲν τὸν κλῆρον, ταῦτ᾽
ἐστιν, ὦ ἄνδρες. δεόμεθα δ᾽ ὑμῶν βοηθεῖν ἡμῖν,
καὶ ἕνεκα Ἀπολλοδώρου, καὶ ἕνεκα τοῦ ἐκείνου
πατρός. οὐ γὰρ ἀχρήστους αὐτοὺς εὑρήσετε
πολίτας, ἀλλ᾽ ὡς οἷόν τ᾽ εἰς τὰ ὑμέτερα προθυμο- 15.
τάτυς[2], ὁ μὲν γὰρ πατὴρ αὐτῦ[22] τάς τε ἄλλας
ἁπάσας λειτυργίας λελειτύργηκε, καὶ τριηραρ-
χῶν τὸν πάντα χρόνον διετέλεσεν· ὐκ ἐκ συμμο-
ρίας τὴν ναῦν ποιησάμενος, ὥσπερ οἱ νῦν, ἀλλ᾽ ἐκ
τῶν αὐτῦ δαπανῶν[23]· ὐδὲ δεύτερος αὐτὸς ὢν, ἀλ- 18.
λὰ καταμόνας· ὐδὲ δύο ἔτη καταλιπὼν[24], ἀλλὰ
συνε-

19. *εἰς προμήθεια*] ad Vulcanalia, vel ſi rectius putas, Promethea, h. e. ludos Promethei. Sic correxi de meo, pro vulgari *εἰς προμήθειαν*.

20. *τὰ ἡμέτερα δίκαια*] mea, et qui mecum communem ſibi fecerunt hanc cauſam. quo in numero ſunt mater, et pater verus, Lacratides, et fratres, ſi qui erant Thraſyllo, nec non ſorores et earum mariti.

21. *προθυμοτέρυς*] πότερον προθυμοτάτυς. ἔτως ὀλίγῳ ὕστερον ὡς οἷόν τ᾽ ἄριστα. H. STEPHANVS.
Mutaui vulgarem lectionem cum Stephani coniectura.

22. *πατὴρ αὐτῦ*] Thraſyllus maior, frater Eupolidis et Mneſonis.

23. *δαπανῶν*] ſubaudi *μόνος*.

24. *καταλιπὼν*] imo vero *διαλιπὼν*, vel *παραλιπών*.

Digitized by Google

συνεχῶς· οὐδ' ἀφοσιούμενος, ἀλλ' ὡς οἷόν τ' ἄριστα
παρασκευαζόμενος. ἀνθ' ὧν ὑμεῖς ἐκεῖνον ἐτιμᾶτε,
21. μεμνημένοι τούτων τῶν ἔργων· καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ [25]
τῶν χρημάτων ἀποστερούμενον ἐσώσατε, τοὺς ἔχον-
τας ἀποδοῦναι τὰ ὄντ' αὐτῷ καταναγκάσαντες. καὶ
μὴν καὶ αὐτὸς Ἀπολλόδωρος οὐχ, ὥσπερ Προνάπης,
ἀπεγράψατο μὲν τίμημα μικρὸν, ὡς ἱππάδα δὲ
24. τελῶν, ἄρχειν ἠξίου [26] τὰς ἀρχάς· οὐδὲ βίᾳ μὲν

25. τὸν υἱὸν αὐτοῦ] Apollodorum, ſuper cuius hereditate certatur.

26. ἠξίου] dubium ad vtrum hoc redeat, ad Pronapidemne, an ad Apollodorum. μὲν praemiſſum cum inſequente δὲ ſuadent, vt ad Pronapidem referatur. Erit ergo nota ignominioſa ſi quis, in ordine equeſtri qui cenſeatur, magiſtratus gerat. Qua de re mihi ſatis non conſtat. Ego vero potius arbitrer honorifica haec duo eſſe, ſi quis ordini equeſtri adſcriptus ſit, et magiſtratus gerat. Ergone, ſi ſcilicet coniectura me mea minus fallat, μὲν praemiſſum erit tollendum? vt haec ſit ſententia: Pronapis quidem cenſum exiguum profeſſus eſt, quo factum, vt ordini equeſtri non poſſet adſcribi; neque magiſtratus gerere; Apollodorus autem ingentem cenſum profeſſus, inter equites egit, et honores geſſit. An ſeruabimus μὲν, et lacunam ſic, quodammodo explebimus. ὥσπερ Πρόναπις ἀπεγράψατο μὲν τίμημα μικρὸν, ἀρχὴν δὲ μηδεμίαν ἦρχεν. hactenus quae Pronapidem, vt hominem cupidum et ſordidum, gloriaeque patriaeque pariter negligentem, minuti animi degenerisque notant; iam nunc Apollodorum celebrantia: εἰς ἱππάδα δὲ τελῶν — Apollodorus vero equeſtri ordini fuit adſcriptus, et honores complures geſſit, quos, tametſi ſumtuoſos, ipſe ſibi,

Digitized by Google

ἐζήτει τὰ ἀλλότρια ἔχειν, ὑμᾶς δ᾽ ᾤετο δεῖν μηδὲν ὠφελεῖν· ἀλλὰ φανερὰ τὰ ὄντα καταστήσας ὑμῖν, ὅσα προστάττοιτε, πάνθ᾽ ὑπηρέτει φιλοτίμως. οὐδέν τ᾽ ἀδικῶν, ἐκ τῶν ἑαυτοῦ φιλοτίμως ἐπειρᾶτο ζῆν· ἐς αὑτὸν μὲν τὰ μέτρια ἀναλίσκειν οἰόμενος 27.
δεῖν, τὰ δ᾽ ἄλλα τῇ πόλει περιποιεῖν· ἵνα ἐξαρκοίη πρὸς τὰς δαπάνας. κἀκ τούτων [27], τίνα λειτουργίαν οὐκ ἐξελειτούργησεν [28]; ἢ τίνα εἰσφορὰν οὐκ

ἐν πρώ-

pro animi ſuiliber alitate atque magnificentia, depopoſcit. Haec mihi quidem vera videtur eſſe huius loci ſententia. Meliora tamen ſi ſint, qui me doceant, volens aurem praebebo. Caliginoſis in rebus mirum non eſt nos veluti coecos palpare, et ſuſpenſo gradu incedere. Ad Pronapin haec detorquere ſi quis malit, poterit ille dictionem τὰς ἀρχὰς ἠξίου ἄρχειν ſic interpretari, honores tamen appetiit, eosque ad ſe adhamauit lucroſos, quaeſtuoſos, vnde ditatus eſt per furta, quamuis ſolummodo eques eſſet, non ordinis ſenatorii. Verum, quod iterum proteſtor, integrum cuique facio, vt pro animi ſui ſententia h. l. accipiat.

27. κἀκ τούτων] ſcil. τῶν ἄλλων, ἃ περιεποίει τῇ πόλει. ex illis reliquis, quae ipſi, poſt neceſſarios ſumtus in victum et cultum quotidianum faciendos, ſupereſſent. quae defraudans genium ſuum comparſiſſet, atque reipublicae reſeruaſſet.

28. ἐξελειτούργησε] Colligas ex hoc vocabulo, quod eſt inuentu paulo rarius, fuiſſe Athenis, qui, aut vanitate acti, aut ignorantes ipſi fortunarum ſuarum veras rationes, aut ſumtuum in munia faciendorum magnitudinem haud ſatis tenentes, cum coepiſſent munia edere, victi ſumtuum enormitate ante haud prouiſa, quibus tolerandis res familiaris haud ſufficeret, me-

Digitized by Google

ἐν πρώτοις εἰσήνεγκεν; ἢ τί παραλέλοιπεν ὧν προσ-
30. ῆκεν; ὅς γε καὶ παιδικῷ χορῷ χορηγῶν ἐνίκησεν. ὧν μνημεῖα τῆς ἐκείνου Φιλοτιμίας [29] ὁ τρίπους ἐκεῖνος ἕστηκε. καίτοι τί χρὴ τὸν μέτριον πολίτην [30]; οὐκ εἰ μὲν ἕτεροι τὰ μὴ προσήκοντ' ἐβιάζοντο λαμβάνειν, τούτων μηδὲν ποιεῖν, τὰ δ' ἑαυτοῦ πειρᾶσθαι
33. σώζειν; οὐδ' [31], εἰ * ἡ πόλις [32] δεῖται χρημάτων, ἐν πρώτοις εἰσφέρειν, καὶ μηδὲν ἀποκρύπτεσθαι τῶν ὄντων; ἐκεῖνος τοίνυν τοιοῦτος ἦν· ἀνθ' ὧν δικαίως ἂν αὐτῷ ταύτην τὴν χάριν ἀποδοίητε, ' ἣν

ἐκεί-

dio in munere deficerent, neque id poſſent ἐκλειτουργεῖν. h. e. ad finem vsque de peculio ſuo perducere. Videntur tamen eſſe futuri, quibus nimis acerbus videar eſſe particularum rimator, et qui contendant verbum compoſitum nihilo plus, quam ſimplex, ſignificare. Quibus tanti haud duco, vt obſtrepam.

29. ὧν μνημεῖα τῆς ἐκείνου Φιλοτιμίας ὁ τρίπους ἐκεῖνος ἕστηκε] Ergo tripos, vnus numero, μνημεῖα erit? cur non potius μνημεῖον in numero ſingulari? Deinde quae dictio? quae conſtructio? ὧν τῆς Φιλοτιμίας. Bene ſi habet, durum tamen eſt, vt ſic dicatur pro ἐν οἷς Φανερωθείσης, vel ἐπιδειχθείσης τῆς ἐκείνου Φιλοτιμίας. Offendit hic ſcopulus etiam annotatorem in libro Tophanis, vnde Taylor hanc coniecturam retulit ὧν μνημεῖα καὶ τῆς — quam parum probo. Quid ſi hoc magis placeat. ᾧ [ſcil. χορῷ παιδικῷ] μνημεῖον τῆς —

30. πολίτην] addendum videtur ποιεῖν.

31. οὐδ'] id eſt καὶ οὐκ, modo interrogantis. Nonne porro boni ciuis hae quoque ſunt partes, vt — ?

32. εἰ ἡ πόλις] interpoſui de meo articulum, quo vulgatae carent.

Digitized by Google

ἐκείνου γνώμην περὶ τοῦ κυρίαν[33] εἶναι ποιήσαντες. καὶ μὴν καὶ ἐμέ γε, ὅσα κατὰ τὴν[34] ἐμὴν ἡλι- 36.
κίαν, εὑρήσετε οὐ κακὸν οὐδὲ ἄχρηστον. ἐστράτευμαι ταῖς στρατείαις[35] τῇ πόλει, τὰ προσταττόμενα ποιῶ. τοῦτο γὰρ τῶν τηλικούτων * ἔργον[36] ἐστί. καὶ ἐκείνων οὖν ἕνεκα καὶ[37] ἡμῶν εἰκότως ἂν ποιήσησθε πρόνοιαν·

33. περὶ τοῦ κυρίαν εἶναι] πότερον περὶ τοῦ κλήρου κυρίαν εἶναι. οὕτω καὶ ὀλίγῳ ὕστερον, ἐπικυρώσητε τὴν Ἀπ. γν. ἀποδόντες ἡμῖν τὸν τούτου κλῆρον. H. STEPH.

Ambigens inter hanc Stephani coniecturam, et inter meam περὶ τούτων κυρίαν, reliqui mendum, quale inueni.

34. ὅσα etc.] id eſt ἐν πᾶσι τούτοις ἐξετάσαντες, ὅσα τῇ ἐμῇ ἡλικίᾳ προσήκει, καὶ παρ' αὐτῆς προσδοκᾶται. ſed v. annotationem proximam.

35. ταῖς στρατείαις] imo vero τὰς στρατείας. vt etiam Scaliger adſcripſerat. ſic certe loqui ſolent. vulgatam ſi tuebimur, erit ἐν ſubaudiendum, aut ſic leg. ἐστράτευμαι γὰρ ἐν ἁπάσαις ταῖς στρατείαις. ſcil. ὅσαι κατὰ τὴν ἐμὴν ἡλικίαν γεγόνασι. Et neſcio profecto, an verba ὅσα κατὰ τὴν ἐμὴν ἡλικίαν, quae verſu ſuperiori leguntur, huc deducenda ſint, et locus totus ſic legendus. καὶ ἐμέ γε εὑρήσετε οὐ κακὸν, οὐδὲ ἄχρηστον. ἐστράτευμαι γὰρ ἐν ἁπάσαις ταῖς στρατείαις, ὅσαι κατὰ τὴν ἐμὴν ἡλικίαν γεγόνασι τῇ πόλει. τὰ προσταττόμενα ποιῶν. quotquot per aetatem meam, me adoleſcente et armis gerendis idoneo, reipublicae euenerunt neceſſitates in caſtra eundi, iis caſtris omnibus interfui.

36. ἔργον] ſic dedi de meo, pro vulgari ἔργων. hoc enim opus, haec prouincia eſt adoleſcentium, eam aetatem agentium, quam ego nunc ago.

37. καὶ ἡμῶν] Aut tollenda eſt copula, vt haec

Digitized by Google

39. νοιαν· ἄλλως τε καὶ τούτων μὲν, μὴ τριηραρχούντων,
οἶκον πεντετάλαντον ἀνῃρηκότων καὶ πεπρακότων,
καὶ ἔρημον πεποιηκότων· ἡμῶν δὲ καὶ λελειτουργη-
κότων ἤδη [38] καὶ λειτουργησόντων, ἂν ὑμεῖς ἐπικυ-
ρώσητε τὴν Ἀπολλοδώρου γνώμην, ἀποδόντες ἡμῖν
42. τούτου τὸν κλῆρον. ἵνα δὲ μὴ δοκῶ διατρίβειν, περὶ
ταῦτα ποιούμενος τοὺς λόγους, βούλομαι διὰ βραχέων
ὑμᾶς ὑπομνήσας, οὕτω καταβαίνειν· τί ἑκάτερος
ἡμῶν ἀξιοῖ, δηλώσας. Ἐγὼ μὲν, ἀδελφῆς οὔσης
68.1. τῆς ἡμετέρας [39] μητρὸς Ἀπολλοδώρῳ, φιλίας αὐ-
τοῖς [40] πολλῆς ὑπαρχούσης, ἔχθρας δ' οὐδεμιᾶς
πώπο-

ſit ſententia. Keſpectum noſtri habeatis, et nobis parcatis, etiam propter haec mea praeclara facinora. vel ob haec mea decora, modo a me commemorata, conuenit, vt nos ſeruetis. Aut ſeruato καὶ, erit ἡμῶν iterandum, ſiue expreſſis literis, ſiue, ſi minus tutum et conſultum id videatur, ſaltim tacita mente. Vt haec ſit ſententia. Tam illorum, maiorum noſtrorum, quam noſtrimet cauſa, oportet vos nobis conſulere.

38. ἤδη] quid ſi πολλάκις addatur, ſiue ante ſiue poſt.

39. τῆς ἡμετέρας μητρὸς] ergo fratres ſororesue plures erant Thraſyllo, huius cauſae actori. quos ei fuiſſe iam ſupra ſuſpicatus ſum.

40. φιλίας αὐτοῖς] num καὶ φιλίας αὐτοῖς, aut φιλίας τ' αὐτοῖς. verum tamen poteſt vulgata, etiam ſine acceſſione particulae copulantis, probari, ſi ſcilicet ita accipiatur ac ſi dixiſſet. ὅτι ἡ ἡμετέρα μήτηρ Ἀπολλοδώρῳ ἦν ἀδελφὴ ὁμομήτριος, πολλῆς διὰ τοῦτο φιλίας αὐτοῖς [huic fratri cum hac ſorore eiusque liberis] ὑπαρχούσης. magna inter eos amicitia et familiaritas ideo eſſet, quod mater noſtra ſoror Apollodori eſſet.

πώποτε γενομένης, ἀδελφιδοῦς ὤν, καὶ ποιηθεὶς υἱὸς ὑπ᾽ ἐκείνου ζῶντος καὶ εὖ φρονοῦντος, καὶ εἰς τοὺς γεννητὰς καὶ φράτορας ἐγγραφεὶς, ἔχειν τὰ [41] δοθέντα, καὶ μὴ ἐπὶ τούτοις [42] ἐξηρημῶσθαι τὸν οἶκον ἐκείνου [43]. Προνάπης δὲ τί [44] ὑπὲρ τῆς ἀμφισβητούσης; ἔχειν μὲν τοῦ τῆς γυναικὸς ἀδελφοῦ τιμὴν τοῦ ἡμικληρίου πένθ᾽ ἡμιτάλαντα, λαβεῖν δὲ καὶ τόνδε τὸν κλῆρον, ἑτέρων ταῖς ἀγχιστείαις προτέρων αὐτοῦ [45] τῆς γυναικὸς ὄντων. οὔτ᾽ ἐκείνῳ [46] παῖδα εἰσπεποι-

41. ἔχειν] hic addendum videtur ἀξιῶ.

42. ἐπὶ τούτοις] num addendum εἶναι. poſtulo vt his, Eupolidis geuti puta, ne concedatur, vt in ipſorum poteſtate ſit, vt domus Apollodori deſoletur.

43. τὸν οἶκον ἐκείνου] ſic dedi e coniectura mea, et auctoritate Scaligeri, nec non ignoti annotatoris in libro Tophanis. Omnium ex illo Tophanis libro relatarum a Tayloro annotationum haec eſt poſtrema. nam poſt eam nihil illinc repetitum in Taylori ſchedis reperi, quod ad quatuor poſtremas Iſaei orationes faceret. Ipſe quoque Taylor ad orationes 7. 8. et 9. nihil annotauerat. Vulgares libri h. l. dant τὸν τοῦ ἐκείνου.

44. Προνάπης δὲ τί ὑπὲρ τῆς ἀμφισβητούσης; ἔχειν] id eſt τί ἀξιοῖ ὑπὲρ τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς, τῆς νῦν ἐμοὶ ἀμφισβητούσης τοῦ κλήρου. Pronapis autem quid poſtulat nomine vxoris ſuae, nunc mecum ſuper hac hereditate contendentis? Reſpondet ad hanc interrogationem ἔχειν — id eſt ἀξιοῖ γὰρ ἔχειν. Poſtulat nempe, vel aequum et ſibi licitum atque datum cenſet.

45. προτέρων αὐτοῦ τῆς γυναικὸς ὄντων] quamuis alii eſſent ab hereditatis adeundae iure multo propiores, quam eſt eius, Prouapidis puta, vxor.

46. ἐκείνῳ] vxoris fratri, Apollodoro, Eupolidis filio.

Digitized by Google

πεποιηκώς, ἀλλὰ τὸν οἶκον [47] ἐξηρημωκώς· οὐδὲ τοῦ-
τον [48] ἂν εἰσποιήσας, ἀλλ' ὁμοίως ἂν καὶ τοῦτον [49]
ἐξερημώσας· καὶ ἔχθρας μὲν τηλικαύτης ὑπαρ-
9. χούσης αὐτοῖς [50], διαλλαγῆς δὲ οὐδεμιᾶς πώποθ' ὕ-
στερον γενομένης. ταῦτα χρὴ σκοπεῖν, ὦ ἄνδρες.
κἀκεῖνο [51] ἐνθυμεῖσθε, ὅτι ἐκεῖνος μέν, ἀδελφιδοῦς
αὐτῷ [52]· ἡ δέ, ἀνεψιὰ τοῦ τελευτήσαντος· καὶ ὅ-
τι ἡ μὲν δύ' ἔχει κλήρους [53], ἐγὼ δὲ τοῦτον μόνον, εἰς
12. ὅνπερ εἰσεποιήθην· καὶ ὅτι αὕτη μὲν οὐκ εὔνους τῷ
καταλιπόντι τὸν κλῆρον, ἐγὼ δὲ καὶ ὁ ἐμὸς πάπ-
πος. εὐεργέται γεγόναμεν αὐτοῦ. ταῦτα πάντα
σκεψάμενοι. καὶ διαλογιζόμενοι πρὸς ὑμᾶς αὐτούς,
τίθεσθε τὴν ψῆφον ᾗ δίκαιόν ἐστιν. οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ

πλείω

47. τὸν οἶκον] huius Apollodori.

48. τοῦτον] quamquam maniſeſte vitioſum, reliqui hoc, ambigens, vtrum τούτῳ emendarem, quod ſit ad Apollodorum, Thraſylli filium, rediturum, an εἰς τοῦτον ſcil, τὸν οἶκον, τὸν τοῦ Ἀπολλοδώρου, τοῦ Θρασύλλου.

49. τοῦτον hoc poſterius iterum ad οἶκον Ἀπολλοδώρου redit, eiusdem puta, filii Thraſylli.

50. αὐτοῖς] Apollodoro Thraſylli cum patruo et eius neceſſariis.

51. κἀκεῖνο] malim ἔτι δὲ κἀκεῖνο. De ἐνθυμεῖσθε perinde eſt, ſiue ſeruetur, ſiue cum ἐνθυμεῖσθαι mutetur, vt aptum ſit e χρὴ praemiſſo.

52. ἐκεῖνος μέν, ἀδελφιδοῦς αὐτῷ] imo vero ἐκείνου μὲν ἀδελφιδοῦς ἐγώ. aut ἐγὼ μὲν ἀδελφιδοῦς αὐτῷ. ego ſum illi, Apollodoro, Thraſylli filio, e ſorore nepos.

53. δύο ἔχει κλήρους] alteram ſortem a patre nacta, alteram a fratre.

Digitized by Google

πλείω λέγειν. οἶμαι γὰρ ὑμᾶς οὐδὲν ἀγνοεῖν τῶν εἰρημένων. 15.

ΙΣΑΙΟΥ ΛΟΓΟΣ
ΥΠΕΡ ΤΟΥ
ΚΙΡΩΝΟΣ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Κίρωνος ἄπαιδος γνησίων τελευτήσαντος παίδων, ἀδελφιδοῦς τις αὐτοῦ κατὰ πατέρα ἀντιποιηθεὶς τοῦ κλήρου, παρέλαβε τὴν οὐσίαν αὐτοῦ παρὰ τῆς γυναικός· καὶ μετὰ ταῦτα ὁ λέγων τὸν λόγον γράφεται τὸν ἀδελφιδοῦν, φάσκων θυγατριδοῦς εἶναι Κίρωνος· καὶ ὅτι ἡ γυνὴ τοῦ τετελευτηκότος ἑκοῦσα προέδωκε τὸν κλῆρον τῷ ἀδελφιδῷ, ἵνα μέρος δοῦσα αὐτῷ τὰ λοιπὰ κερδάνῃ. καὶ ἡ μὲν ὑπόθεσις, αὕτη. Ἡ στάσις δὲ στοχασμός. ζητεῖται γὰρ εἴτε θυγατριδοῦς ἐστιν οὗτος τοῦ Κίρωνος γνήσιος, εἴτε οὔ· ἐπιπλέκεται δ' αὐτῷ καὶ ἡ κατὰ ποιότητα ζήτησις. ὁ γὰρ ἀδελφιδοῦς ἠγωνίζετο, λέγων, ὅτι εἰ καὶ δῶμεν ἐκείνην γνησίαν εἶναι θυγατέρα Κίρωνος, ἐπειδὴ ἐτελεύτησεν ἐκείνη, ὁ δ' υἱὸς αὐτῆς ἀμφισβητεῖ νῦν, προτιμητέος ἐστὶν ὁ κατὰ πατέρα ἀδελφιδοῦς τοῦ ἀπὸ θυγατρὸς ἐκγόνου, κατὰ τὸν νόμον ἐκεῖνον τὸν κελεύοντα προτιμᾶσθαι τοὺς ἀπὸ ἀῤῥένων τῶν ἀπὸ τῶν θηλειῶν. οὗτος γὰρ, τεχνικώτατα πάνυ σιωπήσας τοῦτον τὸν νόμον, ἐκ τῆς τῶν τεκόντων διαφορᾶς ἀγωνίζεται.

Digitized by Google

ται· δεικνὺς ὅτι ὅσον θυγάτηρ ἀδελφοῦ οἰκειοτέρα τοῖς τελευτῶσι, τοσοῦτον ἔκγονος ἀδελφιδοῦ διαφέρει. ἔῤῥωται οὖν ἐνταῦθα τῷ δικαίῳ, καὶ ἀσθενεῖ τῷ νομίμῳ· τὴν δὲ ἐργασίαν τῶν κεφαλαίων κατὰ τὴν οἰκείαν πάλιν ἐργάζεται δύναμιν.

\+ +

Ἐπὶ τοῖς τοιούτοις, ὦ ἄνδρες, ἀνάγκη ἐστὶ χαλε-
33. πῶς φέρειν, ὅταν τινὲς μὴ μόνον τῶν ἀλλοτρίων
ἀμφισβητεῖν τολμῶσιν, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐκ τοῦ νόμου
δίκαια τοῖς σφετέροις αὐτῶν λόγοις ἀφανίζειν ἐλ-
πίζωσιν· ὅπερ καὶ νῦν οὗτοι ποιεῖν ἐγχειροῦσι. τοῦ
36. γὰρ ἡμετέρου πάππου Κίρωνος οὐκ ἄπαιδος τελευτή-
σαντος, ἀλλ᾽ ἡμᾶς ἐκ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ γνησίας
παῖδας αὐτῷ καταλελοιπότος, οὗτοί τε τοῦ [1] κλή-
ρου

De Cironis nomine, tum de genere, pauca quaedam praemittam. Conſtat vbique locorum, vbi nomen hoc occurrit, ſic, vt in Iſaei libris circumfertur, per vnum ρ exarari; tametſi potius videatur, vt geminato ρ exaretur, quod ſit a κιῤῥὸς ductum, *giluus*, *luteus*. Erit ergo Κίρων, niſi is potius Κιῤῥων eſt, homo pallida, lutea et ad furuum vergente facie. De genere huius Cironis, vel Cirrhonis, haec potui ex obſcuris huius orationis locis colligere. Sorores erant duae, quarum ex altera Ciro natus fuit, item Cironis frater, vnde venit filius, aduerſus quem actor huius cauſae hac oratione agit, aiens, iſtum ſui aui ſiue ex fratre, ſiue ex ſorore nepotem, aduerſarium ſuum a Diocle aduerſus ſe armatum atque incitatum eſſe. Ciron ipſe, de cuius hereditate hic agitur, duas domi

Digitized by Google

ρου λαγχάνουσιν, ὡς ἐγγυτάτω γένους ὄντες, ἡμᾶς
τε ὑβρίζουσιν ὡς οὐκ ἐξ ἐκείνου θυγατρὸς ὄντας, οὔ-
τε [2] γενομένης αὐτῷ πώποτε τοπαράπαν. αἴτιον 39.
δὲ τοῦ ταῦτα ποιεῖν αὐτοὺς ἐστὶν ἡ τούτων πλεονεξία,
τὸ πλῆθος [3] τῶν χρημάτων, ὧν Κίρων μὲν κατα-
λέλοιπεν, οὗτοι δ᾽ ἔχουσι βιασάμενοι, καὶ κρατοῦσι·
καὶ τολμῶσιν ἅμα λέγειν [4] ὡς οὐδὲν καταλέλοιπεν
ἐκεῖνος, ἅμα δὲ ποιεῖσθαι τοῦ κλήρου τὴν ἀμφισβή- 42.
τησιν. τὴν μὲν οὖν κρίσιν οὐ δεῖ μοι νομίζειν εἶναι ταύ-
την πρὸς τὸν εἰληχότα τοῦ κλήρου τὴν δίκην, ἀλλὰ
πρὸς Διοκλέα τὸν Φιλέα [5], τὸν Ὀρέστην ἐπικαλούμε-
νον.

habuit vxores ſucceſſiue. E prima earum, quae fuit ipſius conſobrina, vt ex ſorore matris nata, ſuſcepit filiam, quae, poſt ſterile cum Nauſimene coniugium, e ſecundo marito, cuius nomen reticetur, filios duos peperit, actorem huius cauſae, et fratrem eius. Secunda vxor, quae fuit Dioclis ſoror, Cironi duos peperit mares, ſed illos ante patrem exſtinctos. Inſignis eſt hac de oratione locus apud Euſebium Praepar. Euangel. p. 466. C.

1. οὗτοι τε τοῦ κλήρου] malim οὗτοι τοῦ τε κλήρου. nam οὗτοι pariter ad λαγχάνουσιν et ad ὑβρίζουσι pertinet.

2. οὔτε] imo vero οὐδὲ, vel ὡς οὐδὲ quippe quae nulla vnquam ipſi fuiſſet.

3. τὸ πλῆθος] malim καὶ τὸ πλ.

4. ἅμα λέγειν] videtur μὲν interponendum.

5. τὸν Φιλέα] Lege, ſi mihi credes, τὸν Φλυέα, a pago, ſeu demo, Φλυεῖς. a quo gentile Φλυεὺς. nam a Φύλη, alio demo, fit Φυλάσιος, non Φυλεὺς, teſte Stephano. PALMERIVS.

Idem mihi quoque viſum fuerat, vel antequam Palmerium inſpexiſſem. v. p. 72. 38. et Harpocr. cu-

69.1.νον. οὗτος γὰρ ἐϛιν ὁ τοῦτον [6] παρασκευάσας πράγ-
μαθ᾽ * ἡμῖν [7] παρέχειν, ἀποϛερῶν τὰ χρήματα,
ἃ [8] Κίρων ὁ πάππος ἀποθνήσκων κατέλιπεν, ἡμῖν
δὲ τούτους τοὺς κινδύνους ἐπάγων, ἵνα μηδὲν ἀποδῷ
3. τούτων, ἐὰν ὑμεῖς ἐξαπατηθῆτε, πεισθέντες ὑπὸ τῶν
τούτου λόγων. δεῖ δὴ. τούτων τοιαῦτα μηχανωμένων,
πάνθ᾽ ὑμᾶς τὰ πεπραγμένα μαθεῖν· ἵνα μηδὲν
ἀγνοήσαντες τῶν γεγενημένων, ἀλλὰ σαφῶς εἰδό-
τες περὶ αὐτῶν, οὕτως ἐνέγκητε τὴν ψῆφον. εἴ τινι
6. οὖν καὶ ἄλλῃ δίκῃ προσέσχετε ἀκριβῶς τὸν νοῦν, δέο-
μαι ὑμῶν καὶ * ταύτῃ [9] προσέχειν ὁμοίως, ὥσπερ
καὶ τὸ δίκαιόν ἐϛι. πολλῶν δὲ δικῶν ἐν τῇ πόλει γε-
νομένων, οὐδένες [10] ἀναιδέϛερον τούτων οὐδὲ καταφρο-

 νέϛερον

ius haec ſunt verba. Φλυεῖς. Ισαῖος ἐν τῷ περὶ Κίρω-νος κλήρου. etc. Aliter tamen ſtatuit Valeſius in annotat. ad Mauſſaci notas ad Harpocr. p. 317. cuius haec ſunt verba. [Diocles quidem Φιλεὺς, cognominatus eſſe Oreſtes dicitur ab Iſaeo, or. περὶ Κίρ. initio, vbi Φιλιέα lego ex Harpocr. Themiſtius p. 389. Διοκλῆς ὁ λωποδύτης] Atqui apud Harpocr. non Φιλιεὺς eſt, ſed Φλυεύς. videtur ergo memoria Valeſium fefelliſſe, aut oculus.

6. τοῦτον] cognatum Cironis.

7. ἡμῖν] ſic dedi de meo, pro vulgari ὑμῖν.

8. ἃ] ſic correxerunt Stephanus et Scaliger vitium Aldinae ὃ.

9. ταύτῃ] ſic dedi de meo, pro vulgari ταῦτα. redit illud ad δίκῃ.

10. οὐδὲν ἐς ἀναιδέϛερον] πότερον οὐδένες ἀναιδ. χρῆ-

Digitized by Google

νέϛερον ἀντιποιησάμενοι φανήσονται τῶν ἀλλοτρίων. 9. Ἐϛι μὲν ἒν χαλεπὸν, ὦ ἄνδρες, πρὸς παρασκευὰς λόγων καὶ μάρτυρας ὲ τἀληθῆ μαρτυρῦντας εἰς ἀγῶνας καθίϛασθαι περὶ τηλικέτων, παντάπασιν ἀπείρως ἔχοντα δικαϛηρίων· ὲ μὴν ἀλλὰ πολλὰς ἐλπίδας ἔχω καὶ παρ' ὑμῶν τεύξεσθαι τῶν δι- 12. καίων, καὶ μέχρι γε τῦ τὰ δίκαια εἰπεῖν, καὶ αὐτὸς ἀρκῦντως [11] ἐρεῖν, ἂν μή τι συμβῇ τοιῦτον, ὃ [12] νῦν ὑπ' ἐμῦ τυγχάνει προσδοκώμενον. δέομαι ἒν ὑμῶν,

ται γὰρ τῷ ὲδένες καὶ ἐν τοῖς ἑξῆς. Ἀλλὰ καὶ τὸ καταφρονέϛερον ὑποπτεύεται. STEPHANVS.

Recte prius, male poſterius. Obſecundaui Stephano vera monenti. Aduerbium vero, rarius quidem inuentu, bonae tamen illud notae, ſine cauſa incuſantem haud audio. vt ἀναιδέϛερον eſt maiore cum impudentia, ita καταφρονέϛερον eſt, maiore cum contemptu. Dicet, ἀναιδὴς quidem ſe noſſe, negabit autem καταφρονὴς noſſe. Reſpondeo, aduerbiorum, formam deriuatorum ab adiectiuis praeferentium eſſe nonnulla, quorum primitiua, h. e. adiectiua, in vſu minus ſunt, et nihilominus tamen aduerbia inde producta probae notae et crebri vſus ſunt. Ad καταφρονέϛερον ſubauditur, aut ἡμῶν, aut ὑμῶν, aut τῆς πόλεως, aut τῦ δικαίυ, aut τῶν νόμων, aut tale quid.

11. ἀρκύντως] ſic correxerunt Stephanus et Scaliger vitium Aldinae ἀρκῦντος.

12. ὃ] proprie ſi voluiſſet dicere, debuiſſet οἷον vſurpare. Sed paulo ſunt in his indiligentiores. Praemiſſis τοιῦτος, τηλικῦτος, et ſimilibus non vbique locorum ſeuere reſpondentia, vt οἷος, ὅσος — ſubiiciunt, ſed articulum ſolummodo poſtpoſitiuum.

Digitized by Google

μῶν, ὦ ἄνδρες, μετ' εὐνοίας τέ μου ἀκοῦσαι, κἂν ἠ-
15. *δικῆσθαι δοκῶ, βοηθῆσαί μοι τὰ δίκαια. Πρῶτον*
μὲν οὖν, ὡς ἦν μήτηρ ἡ ἐμὴ Κίρωνος θυγάτηρ γνη-
σία, ἐπιδείξω τοῦτο ὑμῖν. τὰ μὲν πάλαι[13] *γεγενη-*
μένα, λόγων ἀκοῇ καὶ μαρτύρων[14]*· τὰ δ' ὥστε*[15]
καὶ μνημονεύεσθαι, τοῖς εἰδόσι χρώμενος μάρτυ-
18. *σιν, ἔτι δὲ τεκμηρίοις, ἃ κρείττω τῶν μαρτυριῶν*
ἐστιν. ἐπεὶ δ' ἂν ταῦτα φανερὰ καταστήσω, τόθ' ὡς
καὶ κληρονομεῖν μᾶλλον ἡμῖν ἢ τοῦτον προσήκει τῶν
Κίρωνος χρημάτων ὅθεν οὖν ἤρξαντο περὶ αὐτῶν[26]*,*
ἐντεῦθεν ὑμᾶς κἀγὼ πειράσομαι διδάσκειν. ὁ γὰρ
21. *πάππος ὁ ἐμὸς, ὦ ἄνδρες, Κίρων ἔγημε τὴν ἐμὴν τή-*
θην, οὖσαν ἀνεψιὰν, ἐξ ἀδελφῆς τῆς αὐτοῦ[18] *μητρὸς*
αὐτὴν γεγενημένην. ἐκείνη μὲν οὖν συνοικήσασα οὐ πο-

13. *πάλαι*] ſic dedi, auctore Stephano, pro vulgari *παλαιά*.

14. *μαρτύρων ἀκοῇ* eſt, cum prouocas ad auctoritatem eorum, qui cum ſe negent interfuiſſe rebus iis, de quibus agitur, tum tamen affirment ea ſe accepiſſe ex aliis fide dignis teſtibus, qui ſe vidiſſe et probe tenere acta confirmarint. Sed praeſtat ad *μαρτύρων* addi *πίστει*.

15. *τὰ δὲ ὥστε*] id eſt *τὰ δὲ τοιαῦτα, ὥστε* —

16. *ἡμῖν ἢ τοῦτον*] aut *ἡμῖν ἢ τούτῳ*, aut *ἡμᾶς ἢ τοῦτον*. quo enim iſta ſubita inconſtantia et velut deſultoria leuitas? *ἡμῖν* redit ad actorem cauſae. *τούτῳ* ad eius aduerſarium, hereditatis Cironeae competitorem.

17. *περὶ αὐτῶν*] his de rebus, de quibus controuerſia nunc agitatur.

18. *ἀδελφῆς τῆς αὐτοῦ μητρὸς*] articulum, quo vulgatae carent, addidi de mea et Scaligeri ſententia.

Digitized by Google

λὺν χρόνον τεκοῦσα αὐτῷ τὴν ἐμὴν μητέρα, μετὰ ἐνιαυτοὺς τριάκοντα [19] τὸν βίον ἐτελεύτησεν. ὁ δὲ πάππος, μιᾶς οὔσης αὐτῷ θυγατρὸς, λαμβάνει 24.
πάλιν τὴν Διοκλέους ἀδελφὴν, ἐξ ἧς αὐτῷ γιγνέσθην υἱεῖς δύο. καὶ ἐκείνην τε ἔτρεφε παρὰ τῇ γυναικὶ,

19. *τριάκοντα* bene ſi habet, quod nego, accipi ſic debet, vt haec foemina dicatur anno aetatis trigeſimo exacto, vita deceſſiſſe. Verum ſententiam graeci iſtoc modo non ſolent exprimere, ſed ſic ferme. *τριακοντοῦτις*, aut *ἔτη τριάκοντα γεγονυῖα* vel ſimiliter. Suſpicor itaque in numeros errorem h. l. irrepſiſſe, et pro *τριάκοντα* leg. eſſe *τρεῖς. μετ᾽ ἐνιαυτοὺς τρεῖς.* ſcil. *τῆς συνοικήσεως*. Negabis numeros eſſe temerandos, ſed potius particulam infitiantem *οὐ* detrahendam illi dictioni *οὐ πολὺν χρόνον.* Verum id eſto. Sumamus hoc tantiſper. Ergo prior Cironis vxor triginta per annos penes eum fuit. Sed perhibetur ex eo nonniſi ſemel peperiſſe, eoque partu edito diem ſupremum obiſſe, relicta filiola paruula. Eccui autem probabile videbitur, quae mulier per triginta annos ſterilis viro cohabitauiſſet, eam tanto tempore poſt grauidam eſſe factam. Sed aies, tametſi non admodum probabile id ſit, naturae rerum tamen non omnino repugnare. Largior. Verum Cironi viuis excedenti nepotes fuiſſe dicuntur iam adulti, ex eadem illa filia procreati. vnde admodum grandaeuum eum et centenario propinquum deceſſiſſe conſtaret. quod tametſi negatum per naturam rerum non eſt, haud conſtat tamen ita fuiſſe. Tenebo itaque pro *τριάκοντα* h. l. *τρεῖς* leg. eſſe, et priorem Cironis coniugem penes eum non fuiſſe niſi triennium, intra quod vnam modo puellam ei peperit.

Digitized by Google

ναικὶ, καὶ μετὰ τῶν ἐξ ἐκείνης παίδων· ἐκείνων τε
ἔτι ζώντων, ἐπεὶ συνοικεῖν εἶχεν ἡλικίαν, ἐκδίδωσιν
27. αὐτὴν Ναυσιμένει, Χολαργεῖ [20], σὺν ἱματίοις [21]
καὶ χρυσίοις πέντε καὶ εἴκοσι μνᾶς ἐπιδούς. κἀκεῖ-
νος μὲν τρισὶν ἢ τέτταρσιν ἔτεσι μετὰ ταῦτα κάμ-
νων ἀποθνήσκει, πρὶν αὐτῷ γενέσθαι παῖδας ἐκ
τῆς ἡμετέρας μητρός. ὁ δὲ πάππος, κομισάμενος
30. αὐτὴν, καὶ τὴν προῖκα οὐκ ἀπολαβὼν, ὅσην ἔδωκε,
διὰ τὴν Ναυσιμένους ἀπορίαν τῶν πραγμάτων, πά-
λιν ἐκδίδωσι τῷ ἐμῷ πατρὶ, καὶ χιλίας δραχμὰς
προῖκ' * ἐπιδίδωσι [22]. ταυτὶ δὴ πάντα πρὸς τὰς αἰ-
τίας [23], ἃς νῦν οὗτοι λέγουσι. πῶς ἄν τις δείξειε γε-

20. χολαργεῖ] ſic correxi ex Harpocr. pro vulgari λοχαγεῖ, et ante me dudum correxerant Meurſius atque Palmerius.

21. σὺν ἱματίοις] ſignificat, ſi veſtis ſponſalis mundique aurei valor vna cum parata pecunia numeraretur, quam pater filiae nubenti addidiſſet, iſta duo capita, veſtem puta, atque pecuniam, viginti quinque minas confeciſſe, illasque ſponſo pro dote fuiſſe imputatas. *Er bekam, an baren Gelde, und an mit drein gerechneten und zu Gelde angeſchlagenen Brautputze und Schmucke, 25 Minas, als Mitgabe.* Minuta ſumma, vnde colligatur, aut patrem in re anguſta domeſtica fuiſſe, aut in poteſtate vxoris, quae vt trux quaedam nouerca, priuignam tantum non pro ſpuria, certe pro aliena, haberet, atque paene nudam et patrimonii prorſus exſortem domo feſtinaret extrudere.

22. ἐπιδίδωσι] ſic dedi de meo, pro vulgari ἀποδ.

23. πρὸς τὰς αἰτίας] ſubaudi τείνει, aut λέγω βουλόμενος ἀπαντᾶν.

γενημένας φανερῶς, ἐγὼ ζητῶν ἐξεῦρον[24]. ἀνάγ- 33, κη [25] τὴν ἐμὴν μητέρα, εἴτε θυγάτηρ ἦν Κίρωνος,

εἴτε

24. πῶς — ἐξεῦρον] Locus iterum hiulcus, quem hodie cum negatum ſit ita integrare, vt vera oratoris et primigenia manus reſtituatur, id quod nemo praeter codices ſaniores fecerit, licet tamen ingenio ea comminiſci, quae ab auctoris ſententia non multum diſcedant. Quod facere conabimur. Et occurrunt emendandi complures viae, quarum vnam hanc, ceu planiſſimam, demonſtrare iuuat, reliquis praeteritis. καίτοι πῶς ἄν τις μᾶλλον αὐτὰς ψευδεῖς δείξειε πάσας καὶ μηδέποτε γεγενημένας, ἢ ὡς ἐγὼ νῦν ἐπιδείξω φανερῶς, ὡς ἐγὼ ζητῶν ἐξεῦρον Atqui quomodo quis magis doceat illas criminationes omnes falſas et commentitias eſſe, et nunquam reapſe factas, quam ſi ſic doceat, vt ego nunc liquide et perſpicue docebo, me quaerendo inueniſſe eas falſas et ementitas eſſe. Succurrit haec exaranti alia ratio, neſcio an illa certior et expeditior etiam, quam illa ſuperior, haec nempe. Finge locum ſic conceptum. ταυτὶ δὴ πάντα πρὸς τὰς αἰτίας, ἃς νῦν οὗτοι λέγουσι, βουλόμενος ἀπαντᾶν πῶς ἄν τις δείξειε γεγενημένα (in neutro) φανερῶς; Hic deſinit interrogatio. Quomodo quis, ocurrere volens accuſationibus et commentis, quae hi, aduerſarii mei, nunc iactant, doceat haec, quae expoſui, omnia perſpicue vereque facta eſſe? Reſpondet ὡς ἐγὼ ζητῶν ἐξεῦρον. Docebit nempe ille ſic, vel hanc ſequens viam, qua ego verum quaerens, inueni. Et hanc rationem in latinis meis expreſſi.

25. ἀνάγκη] abruptus in rei propoſitae demonſtrationem ingreſſus ferri poteſt. me quidem nil offendit. mollius tamen vtique manet oratio, ſi ad ἀνάγκη addatur γάρ. Cohaeret hoc ἀνάγκη cum εἰδέναι verſu 36.

Digitized by Google

εἴτε μή· καὶ * εἰ παρ' ἐκείνῳ [25 b]. διῃτᾶτο, ἢ οὔ·
καὶ γάμους εἰ διττοὺς ὑπὲρ ταύτης εἱστίασεν, ἢ μή·
καὶ προῖκα ἥντινα ἑκάτερος [26] ἐπ' αὐτῇ τῶν γη-
36. μάντων ἔλαβε, πάντα ταῦτα εἰδέναι τοὺς οἰκέτας
καὶ τὰς θεραπαίνας, ἃς ἐκεῖνος ἐκέκτητο. βουλόμε-
νος οὖν, πρὸς τοῖς ὑπάρχουσι μάρτυσιν, ἔλεγχον ἐκ
βασάνων ποιήσασθαι περὶ αὐτῶν [27], ἵνα μᾶλλον
αὐτοῖς [28] πιστεύητε, μὴ μέλλουσι δώσειν ἐλέγχους,
39. ἀλλ' ἤδη δεδωκόσι, περὶ ὧν μαρτυροῦσι, τούτους [29]
ἠξίουν ἐκδοῦναι τὰς θεραπαίνας καὶ τοὺς οἰκέτας πε-
ρί τε τούτων καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων [30], ὅσα
τυγχάνουσι συνειδότες. οὗτος [31] δ' ὁ νῦν ὑμᾶς ἀξιώ-
σων τοῖς αὐτοῦ μάρτυσι πιστεύειν, ἔφυγε τὴν βάσα-

25 b. καὶ εἰ παρ' ἐκείνῳ] ſic dedi de meo; pro vulgari καὶ ἢ παρ ἐκείνῳ. Pro ταύτης malim αὐτῆς.

26. ἑκάτερος] ſubaudi τῶν γαμούντων αὐτήν.

27. περὶ αὐτῶν] his de rebus, quas modo de matris meae elocationibus in matrimonia enarraui.

28. αὐτοῖς] non poteſt hoc eodem referri, quo αὐτῶν poteſt, de quo modo admonitum eſt. Docent id inſequentia, περὶ ὧν μαρτυροῦσι. quamquam enim res ipſae quoque dici poſſunt ἔλεγχον διδόναι, cum ad examen reuocata, verum ex ſe produnt. μαρτυρεῖν tamen potius hominibus conuenit. Quare αὐτοῖς deſignare arbitror teſtes partis aduerſae.

29. τούτους] Dioclem eiusque ſororem, aliosque eorum neceſſarios et aduocatos.

30. ἁπάντων] ſubaudi ἐξεροῦντας, vel ἐξαγορεύσοντας, vel tale quid. *confeſſione ſua prodituros.*

31. οὗτος] Diocles puta.

Digitized by Google

νον. καίτοι εἰ φανήσεται ταῦτα ποιῆσαι[32] μὴ θελή- 42.
σας, τί[33] ὑπολείπεται τοῖς ἐκείνου μάρτυσιν, ἢ δο-
κεῖν νυνὶ τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖν, τούτου τηλικοῦτον ἔ-
λεγχον πεφευγότος; ἐγὼ μὲν οἶμαι οὐδέν. ἀλλὰ μὴν
ὡς ἀληθῆ λέγω, λάβε μοι πρῶτον ταύτην τὴν
μαρτυρίαν[34], καὶ ἀνάγνωθι. ΜΑΡΤΥΡΙΑ. 70.1.
Ὑμεῖς μὲν τοίνυν καὶ ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ βάσανον[35],
ἀκριβέστατον ἔλεγχον νομίζετε· καὶ ὁπόταν δοῦλοι
καὶ ἐλεύθεροι παραγένωνται, καὶ δέῃ εὑρεθῆναί τι 3.
τῶν ζητουμένων, οὐ χρῆσθε ταῖς τῶν ἐλευθέρων[36]
μαρτυρίαις, ἀλλὰ τοὺς δούλους βασανίζοντες, οὕτω
ζητεῖτε εὑρεῖν τὴν ἀλήθειαν τῶν γεγενημένων. εἰκό-
τως, ὦ ἄνδρες. σύνιστε γὰρ ὅτι τῶν μαρτυρησάν-
των ἤδη τινὲς ἔδοξαν οὐ τἀληθῆ μαρτυρῆσαι, τῶν 6.
δὲ βασανισθέντων οὐδένες πώποτε ἐξηλέγχθησαν ὡς
οὐκ ἀληθῆ ἐκ τῶν βασάνων εἰπόντες. οὗτος δ' ὁ πάν-
των ἀναισχυντότατος ἀνθρώπων λόγοις πεπλασμέ-
τοις καὶ μάρτυσιν οὐ τἀληθῆ μαρτυροῦσιν ἀξιώσει πι-

στεύειν

32. ταῦτα ποιῆσαι] ſc. ἃ ἐγὼ ἠξίωσα, quae ego poſtulaui, vt faceret, h. e. vt mancipia ad quaeſitionem per tormenta traderet.

33. τὶ] ſubaudi ἄλλο. ecquid aliud.

34. μαρτυρίαν] confirmantem ſcil., Dioclem ſeruos Cironis tradere noluiſſe actori poſcenti.

35. βάσανον] malim cum articulo τὴν β. nam vt τὴν τῶν δούλων βάσανον explicatius legatur, opus nil eſſe arbitror, cum voc. ἡ βάσανος per ſe, ſimpliciter, ſeruorum quaeſitionem ſignificet.

36. ἐλευθέρων] praetuli hanc Stephani coniecturam vulgari lectioni ἐλευθερίων.

Digitized by Google

9. ϛεύειν ὑμᾶς, φεύγων ὅτως ἀκριβεῖς ἐλέγχȣς; ἀλλ' οὐχ ἡμεῖς 37· ἀλλὰ πρότερον ὑπὲρ τῶν μαρτυρηθήσεσθαι μελλόντων ἀξιώσαντες 38 εἰς βασάνȣς ἐλθεῖν, τȣ́τȣς δὲ φεύγοντας 39 ὅτως οἰησόμεθα δεῖν
12. ὑμᾶς τοῖς ἡμετέροις μάρτυσι πιϛεύειν. Λάβε ȣ̃ν αὐτοῖς ταυτασὶ τὰς μαρτυρίας 40. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ.

Τίνας

37. ἀλλ' οὐχ ἡμεῖς] ſcil. τοῦτο ποιήσομεν. vel οὕτως ἀξιώσομεν.

38. ἀξιώσαντες] malim in accuſatiuo leg. ἀξιώσαντας ἡμᾶς. cuius coniecturae rationem proxima deinceps annotatio noſtra declarabit.

39. τούτȣς δὲ φεύγοντας] Sentiens vitium huius loci Stephanus, indicauit, neque tamen ſanauit, h. e. conſecutus id non eſt, quo contendebat. Cuius haec ſunt in margine verba. [πότερον, ἐλθεῖν τȣ́τȣς δὴ τȣ̀ς φεύγοντας.] deeſſe h. l. aliquid paret. ſcil. ἐπιδείξαντες. caetera ſalua ſunt. poſteaquam planum fecerimus, nos quidem poſtulaſſe, vt ad quaeſitionem per tormenta veniretur, hos autem hanc poſtulationem defugiſſe, tum demum exiſtimabimus vos decere, vt noſtris potius, quam illorum teſtibus fidem adhibeatis.

40. ταυτασὶ τὰς μαρτυρίας] Haec teſtimonia eo allegari conſtat, quo ſignificent aliud quid, ab eo diuerſum, cuius confirmandi gratia proximum ſuperius teſtimonium productum fuit. Quod ſi ergo illius argumentum vere et recte indicauimus, haud liquet, quidnam teſtes hic producti confirmatum ierint, qui producti videntur, quo confirment idem, quod paulo ante producti confirmarant, ſcil. actori mancipia Cironis ad quaeſitionem depoſcenti Dioclem tradere noluiſſe. Si quid in re obſcura cerno, ſuſpicor nunc productos teſtes eos eſſe, quos verſu 15. deſignat τοὺς

Τίνας εἰκὸς εἰδέναι τὰ παλαιά; δῆλον ὅτι τοὺς[41] χρωμένους τῷ πάππῳ. μεμαρτυρήκασι τοίνυν ἀκοὴν οὗτοι[42]. τίνας[43] εἰδέναι τὰ περὶ τὴν ἔκδοσιν τῆς μητρὸς ἀνάγκη; τοὺς ἐγγυησαμένους, καὶ τοὺς ἐκείνοις παρόντας ὅτε ἐνεγγυῶντο. μεμαρτυρήκασι τοίνυν οἱ

Ναυσι-

τὰ περὶ τὴν τῆς μητρὸς ἔκδοσιν εἰδότας, qui eius ſponſalibus interfuiſſent, tam illos, qui adſuiſſent cum ea Nauſimeni deſponderetur, quam hos, qui adfuiſſent, cum patri actoris deſponderetur. Quae ſi veritati conuenit ſuſpicio, agitur in hoc poſteriori teſtimonio hoc, vt per hos vtriusque generis teſtes conſtet, et planum iudicibus teſtatumque fiat, matrem actoris vere filiam Cironis, ab eoque bis legitime deſponſam fuiſſe.

41. δῆλον ὅτι τοὺς χρ.] exhibui coniecturam Stephani, immittentis particulam ὅτι, qua vulgatae carent.

42. ἀκοὴν οὗτοι] ſe ſcil. a ſenioribus, patribus, matribus, neceſſariis ſuis, audiuiſſe, matrem actoris genuinam Cironis filiam eſſe, et a patre bis rite elocatam, eique tantam et tantam dotem additam fuiſſe.

43. τίνας] tacite e praemiſſis repeti poſſit εἰκός ἐστι. atque neceſſe prorſus eſt id fieri, ſi vetuſta h. l. interpungendi ratio ſeruatur, quae haec eſt. τίνας — μητρός; ἀνάγκη τοὺς — Acceſſi tamen Stephano ſic interpungi volenti — μητρὸς ἀνάγκη; vt hic interrogatio deſinat, et reſponſio incipiat a verbis τοὺς ἐγγυησαμένους. Praeterea leuiculum hoc ego quoque admonendum duco, mihi videri, oratorem non ſic abrupte dediſſe τίνας εἰδέναι, ſed cum particula δὲ orationem velut articulante, et tranſitum a priore membro ad hoc complanante. τίνας δ' εἰδέναι. vt paulo poſt τίνες δὲ οἱ τρεφομένην —

Digitized by Google

Ναυσιμένȣς προσήκοντες, καὶ οἱ τȣ͂ ἐμȣ͂ πατρός.
τίνες δὲ αἱ τρεφομένην [44] * ἔνδον, καὶ θυγατέρα
ȣ͂σαν εἰδότες γνησίαν Κίρωνος; οἱ νῦν ἀμφισβητȣ͂ν-
18. τες ἔργῳ [45] φανερῶς μαρτυρȣ͂σιν, ὅτι ταῦτ' ἐςὶν
ἀληθῆ, φεύγοντες τὴν βάσανον. ὥστε ȣ̓ δήπȣ τοῖς
ἡμετέροις ἂν ἀπιςήσητε εἰκότως, ἀλλὰ πολὺ μᾶλ-
λον τοῖς τȣ́των μάρτυσιν. ἡμεῖς τοίνυν καὶ ἄλλα
τεκμήρια πρὸς τȣ́τοις ἔχομεν εἰπεῖν, ἵνα γνώση-
21. σθε [46], ὅτι ἐκ θυγατρὸς ἡμεῖς Κίρωνος ἐσμέν. οἷα
γὰρ εἰκὸς * πάππον [47] υἱέων ἐξ αὐτȣ͂ θυγατρὸς [48],
ȣ̓δεπώποτε θυσίαν ἄνευ ἡμῶν ȣ̓δεμίαν ἐποίησεν,
ἀλλ'

44. οἱ τρεφομένην ἔνδον] ſcil. παρ' ἑαυτοῖς, ἐν τῇ τοῦ πατρὸς οἰκίᾳ. Sic dedi de meo, poſtremum vocabulum, vnaque primum mutans. Vulgatae enim dant οἱ τρ. εἶδον. ego vero articulo poſtpoſitiuo praepoſitiuum ſuffeci, et verbo εἶδον, aduerbium ἔνδον. Stephanus iam τρεφομένην tacite correxerat, pro τρεφομένης, vitio Aldinae.

45. ἔργῳ] malim οἱ ἔργῳ aut ἔργῳ γὰρ

46. γνώσησθε] reuocaui lectionem hanc ex Aldina, a p. 84. 7. confirmatam, cui Stephanus, ſed feſtinatione lapſus, γνώσητε ſuffecerat. Aoriſtum ſecundum quidem huius verbi in actiuo vſurpari noui, minus autem primum. ἔγνωσα extra vſum eſt.

47. πάππον dedi de meo, pro vulgari πάππου. verum ne ſic quidem perſanatus locus, ſed ſic leg. videtur eſſe. οἷα γὰρ εἰκὸς πάππον ὄντα ποιεῖν υἱέων. vel ſic. οἷα γὰρ εἰκὸς πάππον υἱέων ἐξ αὐτȣ͂ θυγατρὸς ὄντα ποιεῖν.

48. θυγατρὸς, οὐδεπώποτε] Scaliger interponi volebat ὄντων. a quo diſſentio.

Digitized by Google

ἀλλ᾽ εἴτε μικρὰ, εἴτε μεγάλα θύοι, πανταχοῦ
παρῆμεν ἡμεῖς, καὶ συνεθύομεν. καὶ οὐ μόνον εἰς τὰ
τοιαῦτα [49] παρεκαλούμεθα, ἀλλὰ καὶ εἰς Διονύ- 24.
σια [50] εἰς ἀγρὸν ἦγεν ἀεὶ ἡμᾶς· καὶ μετ᾽ ἐκείνου τε
ἐθεωροῦμεν, καθήμενοι παρ᾽ αὐτὸν, καὶ τὰς ἑορ-
τὰς ἤγομεν παρ᾽ * ἐκείνῳ [51] πάσας· τῷ Διΐ τε [52]
θύων τῷ κτησίῳ, περὶ ὃν μάλιϛ᾽ ἐκεῖνος θυσίαν ἐ-
σπούδαζε, καὶ οὔτε [53] δούλους προσῆγεν, οὔτε ἐλευθέρους 27.
ὀθνείους, ἀλλ᾽ αὐτὸς δι᾽ ἑαυτοῦ πάντ᾽ ἐποίει, ταύ-
της [54] ἡμεῖς συνεκοινωνοῦμεν [55], καὶ τὰ ἱερὰ συνεχει-
ρουργοῦμεν, καὶ συνετίθεμεν [56], καὶ τἄλλα συνεποιοῦ-
μεν· καὶ ηὔχετο ἡμῖν ὑγιείαν διδόναι, καὶ κτῆσιν ἀ-
γαθὴν, ὥσπερ εἰκὸς [57], ὄντα πάππον. καίτοι εἰ μὴ 30.
θυγα-

49. τὰ τοιαῦτα] vulgares illas atque tralaticias epulas, quas ſaepe numero familiares inter ſe in vrbe celebrant, aliis atque aliis occaſionibus inuitati.

50. Διονύσια] τὰ ἐν ἀγροῖς puta. opponit enim haec ruſticana oblectamenta illis modo dictis vrbanis.

51. παρ᾽ ἐκείνῳ] *domi eius.* ſic dedi de meo, pro vulgari παρ᾽ ἐκεῖνον.

52. τε] melius conuenire videtur δέ.

53. ἐσπούδαζε, καὶ οὔτε] non valde offendor hac dictione, poteſt enim aut poſt καὶ tacita mente addi, quod deeſt, ᾗ, *cui*, aut poſt προσῆγεν ſubaudiri αὐτῇ. Suſpicatus tamen aliquando ſum leg. eſſe καὶ γὰρ οὔτε —

54. ταύτης] praetuli hanc Stephani coniecturam vulgari lectioni ταύτας.

55. συνεκοινωνοῦμεν] ſubaudi αὐτῷ.

56. συνετίθεμεν] videtur hic aut τὴν πυρὰν aut τὰς σχίζας deeſſe, rogum, vel ſchidia, tigna in ara. aut, ſi mauis, τὰ κρέα fruſta carnium truncatarum.

57. εἰκὸς] ſubaudi αὐτὸν ποιεῖν.

Digitized by Google

θυγατριδοῦς ἡμᾶς ἐνόμιζεν εἶναι, καὶ μόνους [58] ἐκγό-
νους ἑώρα λοιποὺς καταλελειμμένους αὐτῷ, οὐκ ἄν πο-
τε ἐποίει τούτων οὐδὲν, ἀλλὰ τόνδ᾽ ἂν αὐτῷ παρί-
στατο, ὃς ἀδελφιδοῦς αὐτοῦ νῦν εἶναι φησί. καὶ ταῦθ᾽
33. *ὅτι ἀληθῆ πάντ᾽ ἐστὶν, ἀκριβέστατα μὲν οἱ τοῦ πάπ-*
που θεράποντες ἴσασιν, οὓς αὐτὸς [59] παραδοῦναι εἰς
βάσανον οὐκ ἠθέλησεν· ἴσασι δὲ [60] περιφανέστατα
καὶ τῶν ἐκείνῳ χρωμένων τινές· οὓς παρέξομαι μάρ-
τυρας. Καί μοι λάβε τὰς μαρτυρίας, καὶ ἀνά-
36. *γνωθι.* ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. *Οὐ τοίνυν ἐκ τούτων δῆ-*
λόν ἐστι μόνον, ὅτι ἦν ἡμῶν ἡ μήτηρ θυγάτηρ γνη-
σία Κίρωνος, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὧν ὁ πατὴρ ἡμῶν ἔπρα-
*ξε, καὶ ἐξ ὧν * καὶ αἱ γυναῖκες [61] αἱ τῶν δημοτῶν*
περὶ αὐτῆς ἐγίνωσκον. ὅτε γὰρ ὁ πατὴρ αὐτὴν ἐ-
39. *λάμβανε, γάμους εἱστίασε, καὶ ἐκάλεσε τρεῖς αὐ-*
τοῦ φίλους μετὰ τῶν αὐτοῦ προσηκόντων, καὶ τοῖς
Φρά-

58. *μόνους*] ſic correxit Stephanus Aldinae vitium *νόμους*, Scaliger *νόμῳ* tentabat

59. *αὐτὸς*] hic aduerſarius meus, quem modo dicebam Cironis hereditatem hoc titulo petere, quod ſe nepotem eiua ex ſorore ferret. Denegationem mancipiorum orator modo Diocli, tutori huius competitoris, tribuit, modo huic ipſi competitori; quod ad ſummam rei perinde eſt. Diocles enim huius nomine locoque hac in cauſa agebat, quaecunque ageret.

60. *ἴσασι δὲ*] ſubaudi *ταῦτα*, *ἃ νῦν εἴρηκα*, haec a me modo enarrata documenta caritatis, qua Ciro nos, vtpote nepotes ſuos, amplexus eſt.

61. *καὶ αἱ γυναῖκες*] articulum, quo vulgatae carent, de meo addidi.

Digitized by Google

φράτορσι γαμηλίαν εἰσήνεγκε, κατὰ τοὺς ἐκείνων
νόμους [62]. αἵ τε γυναῖκες ἐκ τῶν δημοτῶν [63] μετὰ
ταῦτα προὔκριναν αὐτὴν μετὰ τῆς Διοκλέους γυναι-
κὸς, τοῦ * Πιτθέως [64], ἄρχειν εἰς τὰ Θεσμοφόρια, 42.
καὶ ποιεῖν τὰ νομιζόμενα [65] μετ' ἐκείνης. ὅ, τε πα-
τὴρ ἡμῶν, ἐπειδὴ ἐγενόμεθα, εἰς τοὺς φράτορας ἡ-
μᾶς εἰσήγαγεν· ὀμόσας κατὰ τοὺς νόμους τοὺς κειμέ-
νους, ἦ μὴν ἐξ ἀστῆς καὶ ἐγγυητῆς γυναικὸς εἰσάγειν.
τῶν δὲ φρατόρων οὐδεὶς ἀντεῖπεν, οὐδ' ἠμφισβήτη- 71.
σε μὴ οὐκ ἀληθῆ ταῦτα εἶναι, πολλῶν ὄντων, καὶ
ἀκριβῶς ταῦτα σκοπουμένων. καίτοι μὴ οἴεσθ' ἄν,
εἰ τοιαύτη τις ἦν ἡ μήτηρ ἡμῶν, οἵαν οὗτοι φασὶ,
μήτ' ἂν τὸν πατέρα ἡμῶν γάμους ἑστιᾶν, καὶ γαμη- 3.
λίαν εἰσενεγκεῖν, ἀλλὰ ἀποκρύψασθαι ταῦτα πάν-
τα [66]. μήτε τὰς τῶν ἄλλων δημοτῶν γυναῖκας αἱ-
ρεῖσθαι

62. *κατὰ τοὺς ἐκείνων νόμους*] vnde colligitur non omnibus phratriis eosdem ritus fuiſſe nuptiarum celebrandarum, ſed cuique ſuos proprios.

63. *ἐκ τῶν δημοτῶν*] videtur, aut *αἱ τῶν δημοτῶν* leg. eſſe, aut *ἐκ τῶν δημοτίδων*. in genere foeminino.

64. *πιτθέως*] a demo *πίθος*, vel *πιτθεύς*. ſic dedi de meo, pro vulgari *πίτεως*. addit orator hanc notam, qua diſcernatur a Diocle, Oreſte vulgo cognominato, tutore competitoris, qui Diocles erat Phlyenſis.

65. *μετ' ἐκείνης*] vna cum Dioclis modo dicti vxore. Sic dedi de meo, pro vulgari *μετ' ἐκείνους*. Scaliger malebat *μετ' ἐκείνων*.

66. *πάντα ταῦτα*] ſcil. *τὰ περὶ τὴν ἀληθῆ γένεσιν τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς, δηλονότι, γεγονέναι αὐτὴν ἐξ ἑταίρας, ἢ ξένης, καὶ οὕτως εἶναι νόθην, ἀλλ' οὐ γνησίαν*.

Digitized by Google

ρεῖσθαι ἂν αὐτὴν συνιεροποιεῖν τῇ Διοκλέους γυναικὶ, καὶ κυρίαν ποιεῖν ἱερῶν, ἀλλ' ἑτέρᾳ ἄν τινι περὶ τούτων ἐπιτρέπειν· μήτε τοὺς φράτορας εἰσδέχεσθαι ἡμᾶς, ἀλλὰ κατηγορεῖν καὶ ἐξελέγχειν, εἰ μὴ πάντοθεν ἦν ὁμολογούμενον τὴν μητέρα ἡμῶν εἶναι θυγατέρα γνησίαν Κίρωνος. νῦν δὲ τῇ περιφανείᾳ τοῦ πράγματος, καὶ τῷ συνειδέναι ταῦτα πολλοὺς, οὐδαμόθεν ἠμφισβητήθη τοιοῦτον οὐδέν. καὶ ταῦθ' ὡς ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τούτων τοὺς μάρτυρας.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ. *Ἔτι τοίνυν, ὦ ἄνδρες, καὶ ἐξ ὧν ὁ Διοκλῆς ἔπραξεν, ὅτε ἡμῶν ὁ πάππος ἐτελεύτησε, γνῶναι ῥᾴδιον, ὅτι ὡμολογούμεθα εἶναι θυγατριδοῖ Κίρωνος. ἧκον γὰρ ἐγὼ κομιούμενος αὐτὸν, ὡς θάψων ἐκ τῆς οἰκίας τῆς ἐμαυτοῦ, οἰκείων*[67] *τινὰ ἔχων, ἀνεψιὸν τοῦ πατρός· καὶ Διοκλέα μὲν οὐ κατέλαβον ἔνδον, εἰσελθὼν δὲ εἴσω, κομίζειν οἷος ἦν, ἔχων τοὺς οἴσοντας. δεομένης δὲ τῆς τοῦ πάππου γυναικὸς, ἐκ τῆς οἰκίας αὐτὸν ἐκείνης θάπτειν, καὶ λεγούσης, ὅτι βούλοιτ' ἂν αὐτὴ τὸ σῶμα ἐκείνου συμμεταχειρίζεσθαι μεθ' ἡμῶν καὶ κοσμῆσαι, καὶ ταῦτα ἱκετευούσης καὶ κλαιούσης, ἐπείσθην, ὦ ἄνδρες· καὶ * τούτῳ*[68] *προσελθὼν, μαρτύρων ἐναντίον εἶπον ὅτι ἐντεῦθεν*[69] *ποιήσομαι τὴν ταφήν. δε-*

δεημέ-

67. *οἰκείων*] malim aut *οἰκεῖον*, ſi articulus omitti debeat, aut cum eo, *τῶν οἰκείων*. atque hoc equidem praetulerim.

68. *τούτῳ*] ad hunc, Dioclem puta, Oreſtem cognominatum. Sic dedi de meo, pro vulgari *τοῦτο*.

69. *ἐντεῦθεν*] ex illa ipſa domo, quam incoluiſſet

Digitized by Google

δεημένη γὰρ ἕνι[70] ταῦτα ποιεῖν ἡ τούτου ἀδελφή.
καὶ ταῦτα Διοκλῆς ἀκούσας οὐδὲν ἀντεῖπεν, ἀλλὰ
* ἑωνῆσθαί[71] τι τῶν εἰς τὴν ταφήν. τὸν δὲ ἀῤῥα-
βῶνα δεδωκέναι οὗτος[72] φάσκων, ταῦτα[73] ἠξίου 21.
παρ' ἐμοῦ λαβεῖν[74]· καὶ διωμολογήσατο τῶν μὲν
ἠγορασμένων τιμὴν ἀπολαβεῖν, * οἷς[75] δὲ ἀῤῥα-
βῶνα ἔφασκε δεδωκέναι, συστῆσαι[76] τοὺς λαβόντας.
εὐθὺς οὖν τοῦτο παρεφθέγγετο, ὡς οὐδοτιοῦν εἴη Κί-
ρων καταλελοιπὼς, οὐδένα λόγον[77] ἐμοῦ πω ποιού- 24.
μένου

ipſe Ciron adhuc ſuperſtes, diemque ſupremum obiſſet.

70. ἕνι] malim εἴη.

71. ἑωνῆσθαι] ſic correxi vulgatarum vitium ἑωνεῖσθαι. aiebat ſe nonnulla emiſſe.

72. οὗτος] malim αὐτὸς. ipſe de ſuo erogaſſe. *er hätte das Geld ausgelegt*, oder *vorgeſchoſſen*, *von dem Seinigen*.

73. ταῦτα] ſcil. τὰ δεδομένα, vel δεδαπανημένα, vel κερμάτια. Si nempe bene habet h. l. vulgata. Suſpicor tamen τἀργύριον potius leg. eſſe.

74. λαβεῖν] ſcil. τοὺς χρήστας creditores, aut potius ἑαυτὸν. poſtulabat, vt ego, aut creditoribus, aut ſibi redderem.

75. οἷς] de meo dedi, quod ex Aldinae lectione ὡς effeci, cui Stephanus ὧν ſuffecerat.

76. συστῆσαι] infinitiuum aoriſti primi (nam optatiuo locus hic nullus eſt) pro infinitiuo futuri primi, orator more vulgari vſurpauit. aiebat Diocles, et recipiebat, ſe ad me adducturum et coram praeſtiturum eſſe eos, quibus arrham rerum emtarum funeris ergo dediſſet.

77. λόγον] ſic correxerunt Stephanus, Scaliger et Palmerius vitium Aldinae λεῖον.

Digitized by Google

μένου περὶ τῶν ἐκείνου χρημάτων. καίτοι εἰ μὴ ἦν
θυγατριδοῦς Κίρωνος, οὐκ ἂν ταῦτα διωμολογεῖτο,
ἀλλ' ἐκείνους ἂν τοὺς λόγους ἔλεγε· σὺ δὲ τίς εἶ; σοὶ
δὲ τὶ προσήκει θάπτειν[78]; οὐ γινώσκω σε· οὐ μὴ εἰσ-
27. ίῃς τὴν οἰκίαν. ταῦτ' εἰπεῖν προσῆκεν, ἅπερ νῦν
ἑτέρους πέπεικε λέγειν. νῦν δὲ τοιοῦτον μὲν οὐδὲν εἶπεν,
εἰς ἔω δὲ τἀργύριον ἐκέλευεν εἰσενεγκεῖν. καὶ ταῦ-
τα ὡς ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τούτων τοὺς μάρτυ-
ρας. ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Οὐ τοίνυν ἐκεῖνος μόνος,
30. ἀλλ' οὐδὲ ὁ νῦν ἀμφισβητῶν τοῦ κλήρου, τοιοῦτον εἶπεν
οὐδὲν, ἀλλ' ὑπὸ τούτου παρασκευασθεὶς ἀμφισβη-
τεῖ· κἀκείνου[79] τὸ μὲν παρ' ἐμοῦ κομισθὲν ἀργύ-
ριον οὐκ ἐθελήσαντος[80] ἀπολαβεῖν, παρὰ δὲ τοῦδ'[81]
ἀπειληφέναι τῇ ὑστεραίᾳ φάσκοντος, οὐκ ἐκωλυόμην
33. συνθάπτειν, ἀλλὰ πάντα συνεποίουν, οὐχ ὅπως τοῦ-
δε ἀναλίσκοντος, οὐδὲ[82] Διοκλέους, ἀλλ' ἐξ ὧν ἐκεῖ-

78. *σοὶ δὲ τὶ προσήκει θάπτειν*] ſic dedi ſecundum Scaligerum, pro vulgari *σὺ δὲ τὶ π. θ.* Verumtamen ſupereſt adhuc, vt lacunula expleatur. qnod ſic quodammodo fiat. *σοὶ δὲ τὶ προσήκει τὸν ἡμέτερον θάπτειν.* vel hoc modo, *σοὶ δὲ τὶ προσήκει οὗτος, ὃν ἡμεῖς μόνοι ἐσμὲν δίκαιοι θάπτειν.*

79 *κἀκείνου*] deſignat Dioclem.

80. *ἐθελήσαντος*] ſic correxerunt Scaliger et Stephanus Aldinae vitium *ἠθελ.*

81. *τοῦδε*] pupillo ſuo, aduerſario et competitore meo.

82. *οὐδὲ Διοκλέους*] Scaliger hic adſcripſit *οὐδὲν*, quod quamquam neceſſarium non eſt, certa tamen ſub conditione ego equidem haud contemnam, ſi ſcil. ἀ-

Digitized by Google

νος[83] κατέλιπε, γινομένων τῶν εἰς αὐτὸν ἀναλωμάτων. καίτοι καὶ τοῦτον[84] προσῆκεν, εἰ μὴ πάππος
ἦν μοι Κίρων, ὠθεῖν, ἐκβάλλειν, καὶ κωλύειν συν- 36.
θάπτειν. οὐδὲν γὰρ ὅμοιον ἦν μοι πρὸς τοῦτον. ἐγὼ μὲν γὰρ εἴων αὐτὸν, ἀδελφιδοῦν ὄντα τοῦ πάππου, ταῦτα πάντα[85] συμποιεῖν· τούτῳ δέ μ' οὐ προσῆκεν ἐᾷν[86], εἴπερ ἀληθῆ ταῦτα ἦν, ἅπερ νῦν λέγειν τολ-
μῶσιν. ἀλλ' οὕτω τῇ τοῦ πράγματος ἀληθείᾳ κατε- 39.
πέπληκτο, ὥστ' οὐδ' ἐπὶ τοῦ βήματος ἐμοῦ ποιουμένου λόγους, καὶ κατηγοροῦντος Διοκλέους, ὅτι τὰ χρήματα ἀποστερῶν, τοῦτόν μοι πέπεικεν ἀμφισβητεῖν, οὐκ ἐτόλμησε γρύξαι[87] τοπαράπαν οὐδὲν, ἔτ'
εἰπεῖν, ἃ νῦν τολμᾷ λέγειν. καὶ ταῦθ' ὅτι ἀληθῆ 42.
λέγω, κάλει μοι τούτων τοὺς μάρτυρας. ΜΑΡΤΥ-
ΡΕΣ.

ναλίσκοντος οὐδὲν, οὐδὲ Διοκλέους [ſcil. ἀναλίσκοντος,] legatur. Sin autem in locum οὐδὲ ſuffectum iuit οὐδὲν, et illos duos, quorum alter vocabulo τοῦδε deſignatur, atque Dioclem, pro vno habuit eodemque homine, errauit vtique Scaliger.

83. ἐκεῖνος] Ciron puta, meus auus.

84. τοῦτον] aduerſarium et competitorem ſuum, cuius nomen ignoratur, deſignat.

85. ταῦτα πάντα] ſcil. ἃ ἐγὼ ἐποίουν περὶ τὴν τοῦ πάππου ταφήν.

86. ἐᾷν] ſcil. συμποιεῖν ἑαυτῷ.

87. γρύξαι] ſic emendarunt Stephanus in margine (nam in texto vitioſum Aldinae ἐρύξαι reliquit) item Scaliger. probo factum, ſed addo minutum hoc et leuiculum, aut ἐτόλμησε γρύξαι leg. eſſe, omiſſo ν ephelkyſtico, aut ἐτόλμησεν οὐδὲ γρύξαι. *ne hiſcere quidem*

Digitized by Google

ΡΕΣ. Πόθεν χρὴ πιϛεύεσθαι τὰ εἰρημένα, πρὸς
θεῶν 87b.; οὐκ ἐκ τῶν μαρτυριῶν; οἶμαί γε. πόθεν
δὲ τοὺς μάρτυρας; οὐκ ἐκ τῶν βασάνων; εἰκός γε.
72.1. πόθεν δ' ἀπιϛεῖν τοῖς τούτων λόγοις; οὐκ ἐκ τοῦ φεύ-
γειν τοὺς ἐλέγχους; ἀνάγκη μεγάλη. πῶς οὖν ἄν τις
σαφέϛερον ἐπιδείξειε γνησίαν οὖσαν θυγατέρα Κίρω-
3. νος τὴν μητέρα τὴν ἐμὴν, ἢ τοῦτον τὸν τρόπον ἐπι-
δεικνύς; τῶν μὲν παλαιῶν ἀκοὴν μαρτυροῦντων [88]
παρεχόμενος· τῶν δὲ ἔτι ζώντων τοὺς εἰδότας ἑκα-

87b. *πρὸς θεῶν*] Haec duo vocabula, quae vulgatis Iſaei libris deſunt, e Dionyſii Halicarnaſſenſis exemplo addidi, locum hunc recitantis in ea, quam ipſi debemus, Iſaei cum Lyſia comparatione, p. 107. 45. edit. Sylburgianae. v. quae ad illum Dionyſii locum annotaui, vbi varietatem lectionis Dionyſiacae a lectione vulgari perſecutus ſum; hic inſuper habebo, breuitatis ſtudio, et vitandi taedii gratia, quod eorundem iteratio non poteſt non creare.

88. *τῶν μὲν παλαιῶν ἀκοὴν μαρτυρούντων*] Voc. *παλαιῶν*, de quo dubitari poſſit vtrum maſculini, an neutrius generis ſit, h. l. pro neutro accipio, tametſi inſequens *τῶν ἔτι ζώντων* magis videatur ad alteram partem adducere. *τὰ παλαιὰ* ſunt aetate et memoria noſtra antiquiora. *μαρτυρεῖν ἀκοὴν τῶν παλαιῶν* eſt teſtari, te audiuiſſe tuis e maioribus rem quandam eueniſſe tua memoria vetuſtiorem. Sed in *μαρτυρούντων* vitium eſt. Leg. videtnr *τῶν μὲν παλαιῶν τοὺς ἀκοὴν μαρτυροῦντας παρεχόμενος.* ſiſtens eos, qui eo genere teſtimoniorum, quod *ἀκοὴν τῶν παλαιῶν μαρτυρεῖν* vſurpatur in foro, vtentes confirmarent, a maioribus ſe accepiſſe, rem hanc controuerſam ita geſtam eſſe, vt ego narraui.

Digitized by Google

στα τούτων, οἳ συνῄδεσαν παρ᾽ ἐκείνῳ τρεφομένην[89],
θυγατέρα νομιζομένην, δὶς ἐκδοθεῖσαν, δὶς ἐγγυη-
θεῖσαν. ἔτι δὲ [90] περὶ πάντων τούτους βάσανον ἐξ 6.
οἰκετῶν πεφευγότας, οἳ [91] ταῦτα πάντα ᾔδεσαν.
ἐγὼ δὲ, μὰ τοὺς θεοὺς τοὺς ὀλυμπίους, οὐκ ἂν ἔχοιμι
πίστεις μείζους τούτων εἰπεῖν, ἀλλ᾽ ἱκανὰς εἶναι νομί-
ζω τὰς εἰρημένας. Φέρε δὴ [92], καὶ ὡς προσήκει μοι
μᾶλλον ἢ τούτῳ τῶν Κίρωνος χρημάτων, νῦν ἤδη τοῦ- 9.
το ἐπιδείξω. καὶ νομίζω μὲν ἁπλῶς καὶ ὑμῖν [93] ἤδη
εἶναι φανερὸν, ὅτι οὐκ ἐγγυτέρω τῆς ἀγχιστείας εἰ-
σὶν οἱ μετ᾽ ἐκείνου [94] φύντες, ἢ οἱ ἐξ ἐκείνου γεγονό-
τες. πῶς γάρ; οἱ μὲν γὰρ ὀνομάζονται συγγενεῖς,
οἱ δ᾽ ἔκγονοι τοῦ τελευτήσαντος. οὐ μὴν ἀλλ᾽ ἐπειδὴ 12.

καὶ

89. τρεφομένην] ſcil. τὴν ἐμὴν μητέρα.

90. ἔτι δὲ] ſcil. παρεχόμενος, vel, ſi mauis, ἐπιδεικνὺς, e praemiſſis.

91. οἳ] ſcil. οἰκέται.

92. Φέρε δὴ] hic ingreditur ſecundam actionis partem. v. p. 69. 15. Abſoluta prima parte, qua demonſtrauerat, matrem ſuam Cironis, non ſpuriam, ſed genuinam et legitime natam eſſe filiam, procedit ad docendum, hereditatis a Cirone relictae ius adeundae alii nulli certius et liquidius atque potius eſſe, quam matri ſuae, ſibique, qui matrem repraeſentet.

93. καὶ ὑμῖν] Praemiſſum ἁπλῶς facit, vt nullus dubitem leg. eſſe καὶ πᾶσιν ὑμῖν. Nam alias, omiſſo πᾶσιν, illud ἁπλῶς vi careret, planeque ſuperuacaneum eſſet. *vobis omnibus, nemine excepto.* καὶ ante πᾶς redundare ſolere, res dudum nota eſt.

94. μετ᾽ ἐκείνου] cum eo, Cirone puta, nati, vt ſunt fratres, et ſorores, et ex iis prognati.

Digitized by Google

καὶ οὕτως ἐχόντων [95] τολμῶσιν ἀμφισβητεῖν, καὶ
ἐξ [96] αὐτῶν τῶν νόμων ἀκριβέστερον διδάξομεν. εἰ
γὰρ ἔζη μὲν ἡ ἐμὴ μήτηρ, θυγάτηρ δὲ Κίρωνος,
μηδὲν δὲ ἐκεῖνος διαθέμενος ἐτελεύτησεν, ἦν δὲ ἀδελ-
15. φὸς οὗτος αὐτῷ, μὴ ἀδελφιδοῦς, συνοικῆσαι μὲν ἂν
τῇ γυναικὶ κύριος ἦν· τῶν δὲ χρημάτων οὐκ ἂν ἄλ-
λοι [97] * ἢ οἱ γενόμενοι παῖδες ἐκ τούτου καὶ ἐξ ἐκεί-
νης, ὁπότε ἐπὶ δίετες ἡβήσειαν [98]. οὕτω γὰρ οἱ νό-
μοι κελεύουσιν. εἰ τοίνυν καὶ ζώσης κύριος αὐτὸς μὴ
18. ἐγένετο τῶν τῆς γυναικὸς, ἀλλ' οἱ παῖδες, δῆλον,
ὅτι καὶ τετελευτηκυίας, ἐπεὶ παῖδας ἡμᾶς κατα-
λέλοιπεν, οὐ τούτοις [99], ἀλλ' ἡμῖν [100] προσήκει κλη-

95. ἐχόντων] ſcil. τῶν πραγμάτων.

96. καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν νόμων] opponit hic leges ritui. ſeu confirmat prius argumentum, velut infirmius, de more loquendi ductum, et ab obſeruantia vulgo ſic vſurpata, poſteriore argumento, adhuc ſtringentiore, diſerto ſcilicet et planis verbis expreſſo ſcito in codice legum, ſeu indubia et perſpicua, et in confeſſo poſita iuris attici conſtitutione. Etiamſi prius illud non foret, ait, etiamſi veſtram teſtari conſcientiam non poſſem, tamen ex ipſis ſolis verbis legis planum hoc facere poſſem.

97. οὐκ ἂν ἄλλοι, ἢ οἱ γενόμενοι] ſic de meo dedi, duo vocabula, quartum et quintum, addens, quae vulgatis deſunt. Stephanus, Scaliger et Palmerius ſic emendari volebant οὐκ ἄν, ἀλλ' οἱ γεν.

98. ἡβήσειαν] ſic dedi de mea et Scaligeri ſententia, pro vulgari ἐβίωσαν.

99. τούτοις] Dioclis pupillo, ipſi Diocli, et eius ſorori, quae vidua Cironis erat.

100. ἡμῖν] mihi, fratrique meo.

ρονομεῖν τῶν χρημάτων. οὐ τοίνυν ἐκ τούτου μόνον, ἀλ-
λὰ καὶ ἐκ τοῦ περὶ τῆς κακώσεως νόμου, δῆλόν ἐστιν.
εἰ γὰρ ἔζη μὲν ὁ πάππος, ἐνδεὴς δὲ ἦν τῶν ἐπιτη- 21.
δείων, οὐκ ἂν οὗτος ὑπόδικος [1] ἦν τῆς κακώσεως, ἀλλ'
ἡμεῖς. κελεύει γὰρ τρέφειν τοὺς γονέας· γονεῖς δ'
εἰσὶ, μήτηρ καὶ πατὴρ, καὶ πάππος καὶ τήθη·
καὶ τούτων μήτηρ καὶ πατὴρ, ἐὰν ἔτι ζῶσιν. ἐκεῖνοι
γὰρ ἀρχὴ τοῦ γένους εἰσὶ, καὶ τὰ ἐκείνων παραδίδο- 24.
ται τοῖς ἐγγόνοις, διόπερ ἀνάγκη τρέφειν αὐτούς ἐστι,
κἂν μηδὲν καταλίπωσι πῶς οὖν δίκαιόν ἐστιν, ἐὰν
μὲν μηδὲν [2] καταλίπωσιν, ἡμᾶς ὑποδίκους εἶναι τῆς
κακώσεως, ἢν μὴ τρέφωμεν· εἰ δέ τι καταλελοί-
πασι, τόνδ' [3] εἶναι κληρονόμον, ἀλλὰ μὴ ἡμᾶς; 27.
οὐδαμῶς δήπουθεν. πρὸς ἕνα δὲ τὸν πρῶτον τῶν συγ-
γενῶν προσάξω [4], καὶ τοῦ γένους καθ' ἕκαστον ὑμᾶς
ἐρω-

1. ὑπόδικος] ſic emendarunt Scaliger, et Stephanus, ſed hic tacitus, Aldinae vitium ἐπίδικος.

2. μηδὲν ex Aldina reuocaui. operae Stephani dormitantes extremam literulam omiſerant.

3. τόνδε] illum ignoti nominis, aduerſarium actoris, a Diocle ſubornatum.

4. πρὸς ἕνα δὲ τὸν πρῶτον τῶν συγγενῶν προσάξω] Haud diſſimulabo, me vereri ne locum hunc non ſatis percipiam; cuius haec eſt, ſi verum cerno, ſententia. προσάξω ὑμᾶς, ὦ δικασαὶ, πρὸς — vel potius προσάξω hic ſignificatu gaudet intranſitiuo, valetque tantundem atque προσελεύσομαι, προσβαδιοῦμαι, προσχωρήσω, *adibo*, *accedam*. τὸν πρῶτον τῶν συγγενῶν appellat defuncti, cuius hereditas petitur, fratrem, is enim in claſſe eorum, qui nomine τῶν συγγενῶν veniunt,

Digitized by Google

ἐρωτήσω [5]. ῥᾷστα γὰρ ὅτω μάθοιτ' ἄν. Κίρωνος θυγάτηρ ἢ ἀδελφὸς ἐγγυτέρω τοῦ γένους ἐστί; δῆλον γὰρ ὅτι θυγάτηρ. ἡ μὲν γὰρ ἐξ ἐκείνου γέγονεν, ὁ δὲ μετ' ἐκεῖνον. θυγατρὸς δὲ παῖδες, ἢ ἀδελφός; παῖδες δήπουθεν. γένος γάρ, ἀλλ' οὐχὶ συγγένεια [6], τοῦτ' ἐστιν. εἰ δὴ προέχομεν ἀδελφοῦ τοσοῦτον, ἤπου * τοῦδέ γ', ὄντος [7] ἀδελφιδοῦ, πάμπολυ πρότεροι ἐσμέν.

O 5

primus, primarius, caput et princeps eſt. tum defuncti ſoror. tum fratris liberi, (e fratre nepotes) tum horum rurſus liberi; hac deinde ſerie peragrata, maſculina nempe, redit hereditas ad lineam foemininam, ſeu poſteros ſororum. Hi ſunt οἱ συγγενεῖς dicti. Cum horum capite, ſeu defuncti fratre, comparat vnumquemque articulum ex eorum claſſe, qui nomine τοῦ γένους veniunt. Hi ſunt, filii, filiae, amborum liberi, et nepotes, vel quam longiſſime diſtantes.

5. τοῦ γένους καθ' ἕκαστον ὑμᾶς ἐρωτήσω] inſiſtens paululum in vnoquoque τῶν ἐκγόνων, vel ἐγγόνων, (nam hi ſunt iidem, atque in iure attico ſic dicti οἱ ἐν τῷ γένει, vel οἱ ἐκ τοῦ γένους) interrogabo vos, (ipſeque protinus reſponſionem loco veſtri ſubiiciam) num ille filius defuncti, illa filia, ille nepos, illa neptis, et ſic porro, propius in ſanguine contingat defunctum, eoque in iure capeſſendae hereditatis ſit potior, an frater defuncti

6. γένος γάρ, ἀλλ' οὐχὶ συγγένεια] quicunque ab aliquo in recta linea deſcendente prouenerunt, hi ſunt eius γένος, proles, proſapia. frater eius autem fratrisque huius proles, non eſt γένος defuncti, ſed ſolummodo συγγένεια, cenſetur nomine conſanguinitatis.

7. τοῦδέ γ' ὄντος ἀδελφιδοῦ] id eſt τοῦδε, ὅστις γ' οὐκ ἐστιν ἀδελφὸς Κίρωνος. ἀλλὰ μόνον ἀδελφιδοῦς. ſic dedi de meo, pro vulgari τοῦ λέγοντος ἀδελφιδοῦ.

Digitized by Google

μέν. δέδοικα δὲ μὴ λίαν ὁμολογούμενα λέγων, ἐνο- 33.
χλεῖν ὑμῖν δόξω. πάντες γὰρ ὑμεῖς τῶν πατρῴων,
τῶν παππῴων, τῶν ἔτι περαιτέρω κληρονομεῖτε,
ἐκ γένους παρειληφότες τὴν ἀγχιστείαν * ἀνεπίδι-
κον [8]· καὶ οὐκ οἶδ' εἴ τινι * προτοῦ [9] πώποτε τοιοῦ-
τος ἀγὼν συμβέβηκεν. ἀναγνοὺς οὖν τὸν τῆς κακώ 36.
σεως νόμον, ὧν ἕνεκα τἄλλα [10] γίγνεται, καὶ
* ταῦτ' ἤδη [11] πειράσομαι διδάσκειν. ΝΟΜΟΣ.
Κίρων γὰρ οὐσίαν ἐκέκτητο, ὦ ἄνδρες· ἀγρὸν μὲν
Φλυῆσι, καὶ [12] ταλάντου ῥᾳδίως ἄξιον, οἰκίας δ'

ἐν ἄ-

8. ἀγχιστείαν ἀνεπίδικον] ſic dedi de meo, pro vulgari ἀγχιστείαν ἐπίδικον. Erroris originem vel non admonitus quisque cernit. Librarius ſyllabam αν quam geminare debuerat, eandem duo vocabula inter ſe proxima, alterum claudentem, alterum aperientem, ſemel poſuerat.

9. προτοῦ] antehac temporis, olim aliquando memoria ſeu noſtra, ſeu maiorum. Sic rurſus de meo dedi, pro vulgari πρώτῳ.

10. τἄλλα] id eſt τὰ σύμπαντα. tota haec controuerſia mihi concita et commota fuit. Aperit nunc cauſas huius litis. denudat vlcus, aduerſariorum puta cupiditatem pudendam.

11. ταῦτ' ἤδη] ſic de meo correxi vulgatam lectionem ταύτῃ δή. idem eſt ac ſi dixiſſet καὶ τοῦτο νῦν ἤδη π. δ. etiam hoc nunc tandem aliquando docere conabor, emenſus illam molem rerum, quae mihi declarandae erant, priusquam huc peruenire poſſem

12. καὶ ταλάντου] *ad talenti adeo valorem.* reſpondet καὶ latino *vel*, aut *adeo.* colligitur hinc praedii fuiſſe ingens pretium, ſi talenti vaeniret.

39. *ἐν ἄστει δύο· τὴν μὲν μίαν, μισθοφοροῦσαν, παρὰ τὸ ἐν λίμναις Διονύσιον, δισχιλίας εὑρίσκουσαν*[13]*· τὴν δ᾽ ἑτέραν, ἐν ᾗ αὐτὸς ᾤκει, τριῶν καὶ δέκα μνῶν. ἔτι δὲ ἀνδράποδα μισθοφοροῦντα καὶ δύο θεραπαίνας, καὶ παιδίσκην*[14]*, καὶ ἔπιπλα, δι᾽ ὧν ᾤκει*

13. *εὑρίσκουσαν*] valentem , merentem. quae ſi veneat, inueniat emtorem, qui lubenter pro ea viginti minas offerat. *εὑρίσκειν* vſurpari ſolet de volore rei, quo venditur. *εὑρίσκει τοσοῦτον* tanti vaenit, tantum pro ea redimenda datur. Id quod admonendum duxi ideo, quod interdum de hac eius verbi ſignificatione dubitatum eſſe vidi.

14. *δύο θεραπαίνας, καὶ παιδίσκην*] Ex eo, quod vnam ſolummodo *παιδίσκην*, duas autem *θεραπαίνας* habuerit in familia Ciro, facile ſuſpiceris, *τὴν παιδίσκην* honeſtioris et liberalioris conditionis famulam fuiſſe, quae comeret heram ornaretque, perpetua comes et amica eius lateri adhaereſceret, prodeuntemque eam domo proſequeretur. *ein Cammermädgen. θεραπαίνας* autem fuiſſe ancillas vulgares, quarum prouiucia eſſet, coquere, pinſere, texere, domum verrere, moleſta quaeque et ſordida opera peragere. Poſſit tamen item fieri, vt contra ſit, vt nempe *αἱ θεράπαιναι* mundioris et honeſtioris generis, *παιδίσκη* vero ſequioris et ſordidioris fuerint. Nam ſi bene memini, *παιδίσκη* apud Lyſiam pro puella vſurpatur, inſeruiente ad opſonandum et miſſitandum. *Zum Einkaufen und Verſchicken.* Quidquid huius rei eſt, in medio relinquam hanc quaeſtionem iis diſceptandam, qui moleſta delectantur opera, locos auctorum, in quibus eadem vocabula, ſaepe quoque ipſa adeo in vulgum notiſſima, occurrunt, herculea induſtria in vnum aceruum comportandi, et inter ſe momenta eo-

Digitized by Google

κει τὴν οἰκίαν, σχεδὸν, σὺν τοῖς ἀνδραπόδοις, ἄξια 42.
τρισκαίδεκα μνῶν. σύμπαντα δὲ ὅσα φανερὰ ἦν,
πλέον ἢ ἐνενήκοντα [15] μνῶν. χωρὶς δὲ τούτων, δα-
νείσματα οὐκ ὀλίγα, ἀφ᾽ ὧν ἐκεῖνος τόκους ἐλάμ-
βανε. τούτοις Διοκλῆς μετὰ τῆς ἀδελφῆς πάλαι
ἐπεβούλευεν· ἐπεὶ δὲ τάχιστα οἱ παῖδες οἱ Κίρωνος 73.1.
ἐτελεύτησαν, ἐκείνην μὲν οὐκ ἐξεδίδου [16]. δυναμένην

ἔτι

rum librandi. quamquam eorum plerique hanc criticam diligentiam defugiunt, in qua iudicii acumen cernitur, nati homines ad quaſillos ſtercorarios deferendum.

15. *πλέον ἢ ἐνενήκοντα μνῶν*] Conſtatne ratio? Eamus ad calculos. Rus facile valens talentum, ſeu 60. minas. domus maior, 20 minarum, altera minor tredecim, mancipia cum ſupellectile tantidem. Conſiunt 106. minae. Quid tum? errauitne in numeris? Neutiquam. Indicat enim ſolummodo *τὴν φανερὰν οὐσίαν*, h. e. bona immobilia, praedium et duas domos, excluſis *τοῖς ἔνδον* ſeu bonis mobilibus, quae ſunt ſupellex domeſtica cum mancipiis. Atque illorum immobilium valor ad 93. minas excurrebat.

16. *ἐξεδίδου*] non Ciro, ſed Diocles, cuius in poteſtate ſoror ſtatim fuiſſet futura, ſi Cironis e domo exiſſet. Diocles ſororem a Cirone nōn abducebat, neque alii viro in matrimonium collocabat, tametſi illa id ageret aetatis, vt adhuc liberos parere potuiſſet, nondum effoeta, ſed corpore vegeto, et annis florentibus; ſed ſinebat eam penes effoetum Cironem manere, ne Ciro, vbi vxor a ſe digreſſa, in manum alius conueniſſet, me filium adoptaret, eoque hereditatem ſibi, Diocli, eriperet.

Digitized by Google

ἔτι τεκεῖν παῖδας ἐξ ἑτέρου ἀνδρὸς, ἵνα μὴ χωρι-
3. σθείσης περὶ τῶν αὐτοῦ βουλεύσαιτο, καθάπερ
προσῆκεν· ἔπειθε δὲ μένειν, Φάσκουσαν ἐξ αὐτοῦ
κύειν οἴεσθαι, προσποιουμένην δὲ διαφθείρειν ἀκου-
σαν· ἵν᾽ ἐλπίζων ἀεὶ γενήσεσθαι παῖδας αὐτῷ, μη-
δέτερον ἡμῶν [17] εἰσποιήσαιτο υἱόν. καὶ τὸν πατέ-
6. ρα [18] διέβαλλεν ἀεὶ, Φάσκων αὐτὸν ἐπιβουλεύειν
τοῖς ἐκείνου [18]. τά τε οὖν χρέα πάντα ἀφείλετο αὐ-
τῷ [20], καὶ τόκους ἔπειθε [21] τά γε Φανερὰ δι᾽ αὐ-
τοῦ, παράγων ἄνδρα πρεσβύτερον θεραπείαις καὶ
μαλακίαις, ἕως ἅπαντα τὰ ἐκείνου περιέλαβεν [22].
εἰδὼς

17. *μηδέτερον ἡμῶν*] neque me, neque fratrem meum.

18. *τὸν πατέρα*] ſcil. *τὸν ἡμέτερον.* meum fratriſque.

19. *τοῖς ἐκείνου*] ſcil. *κτήμασιν.* illius bonis inſidiari, Cironis puta.

20. *ἀφείλετο αὐτῷ*] graecum hoc eſſe nego. Aut *ἀφείλετο αὐτὸν* vſurpant, aut *ὑφείλετο αὐτῷ.* quamquam de hoc ipſo quoque dubito, num ſatis boni ſit commatis. eripiebat ipſi bona omnia clandeſtinis furtis, ſuffurabatur ipſi, Cironi puta.

21. *ἔπειθε*] Scaliger ſubiectum ibat *ἔπειτα*, quo vlcus monſtratur, non ſanatur. deſunt ſine dubio paucula quaedam. Sententia quidem loci haec ferme ſubiicit. *καὶ τόκους ἔπειθε πράττεσθαι, καὶ διοικεῖν πάντα, τά γε Φανερὰ* — Diocles Cironi blanditiis perſuadebat, eumque permouebat, vt ſibi negotium permitteret, vſuras exigendi, et omnia eius negotia gerendi, ſaltim ea, quae pertinerent ad ſubſtantiam Cironis immobilem.

22. *περιέλαβεν*] comprehendiſſet, amplexus eſſet,

εἰδὼς δὲ, ὅτι πάντων ἐγὼ τούτων κατὰ τὸ προσῆκον 9.
εἶναι κύριος ζητήσω, ὁπότε ὁ πάππος ἐτελεύτησεν, εἰσιέναι μέν με καὶ θεραπεύειν ἐκεῖνον καὶ συνδιατρίβειν ἐκώλυε [24], *δεδιὼς μὴ τραχυνθεὶς εἰς ὀρ-*

γὴν

tanquam rete piſces, aut polypi cirris, aut belluae brachiis praedam ampleċtuntur et firmiter tenent. Poſſit quoque *παραλαμβάνειν* hic locum habere videri. verumtamen *περὶ* in hac ſtructura conuenientius et neruoſius habeo. *παραλαμβάνει* qui rem traditam a volente et conſcio ſuſcipit. *περιλαμβάνει*, qui ignaro aut inuito eripit.

23. *ἐτελεύτησεν*] Scaliger malebat *τελευτήσειεν*. poſtulat id quidem ſententia. verumtamen vulgata idem dicit, fruſtraque a graecis illam inter modos, optatiuum atque indicatiuum, diſtinguendi diligentiam requiſieris.

24. *ἐκώλυε*] imo vero *οὐκ ἐκώλυε*. Si ſcilicet in proximis inſequentibus *κατασταίην* (in prima perſona) ſeruamus. non intercedebat Diocles, quominus ego Cirone, auo, vterer familiariter, ne ego exacerbatus cornua ipſi obiicerem. Sin autem *οὐκ* omittatur, neceſſe erit, vt pro *κατασταίην* legatur in tertia perſona *κατασταίη*. ne per ſuggeſtiones meas Ciro aduerſus ſe, Dioclem, irrtaretur ad iram et odium ſui. verum huic rationi, quamuis ſpecioſae obſtat inſequens *δὲ*, in iſtis *παρεσκεύαζε δὲ*. — non impediuit quidem meos cum Cirone congreſſus — verumtamen ſubornauit et inſtruxit clanculum aduerſarium mihi — tenebo igitur hoc, *οὐκ* addendum eſſe, quicquid caeteroquin de illo, ſiue *κατασταίην*, ſiue *κατασταίη* eſt. Nam etiamſi *οὐκ* admittas, tamen *κατασταίη*, tertia perſona, poteſt locum habere, hanc ad ſententiam: non obſtabat familiaribus meis cum Cirone congreſſibus, metu, ne Ciro, qui

γὴν καταςαίην πρὸς αὐτόν· παρεσκεύαζε δέ μοι τὸν ἀμφισβητήσοντα τῆς ἐσίας· μέρος πολλοςὸν τέτῳ μεταδιδὲς, εἰ κατορθώσειεν, αὐτῷ δὲ ταῦτα [24b] πάντα περιποιῶν, καὶ ἐδὲ πρὸς τῦτον ὁμολογῶν τὸν πάππον χρήματα καταλιπεῖν, ἀλλ' εἶναι φάσκων ἐδεέν. καὶ ἐπειδὴ τάχιςα ἐτελεύτησεν, ἐντάφια προπαρασκευασάμενος, τὸ μὲν ἀργύριον ἐμὲ ἐκέλευεν ἐνεγκεῖν, ὡς τῶν μαρτύρων ἠκέσατε μαρτυρησάντων· ἀπειληφέναι δὲ παρὰ τῦδε προσεποιεῖτο, παρ' ἐμῦ δὲ ἐκέτι ἤθελεν ἀπολαβεῖν· ὑποπαρωθῶν, ὅπως ἐκεῖνος δοκοίη θάπτειν, ἀλλα μὴ ἐγὼ, τὸν πάππον [25]. ἀμφισβητῦντος δὲ τέτε καὶ τῆς οἰκίας ταύτης, καὶ τῶν ἄλλων, ὧν ἐκεῖνος κατέλιπε, καὶ ἐδὲν φάσκοντος καταλελοιπέναι, βιάσασθαι μὲν καὶ τὸν πάππον! μεταφέρειν ἐν ταῖς τοιαύταις ἀκαιρίαις ἐκ ᾤμην [26] · δεῖν, τῶν φίλων μοι ταῦτα συγγινωσκόντων [27], συνεποίεν δὲ καὶ συνέθαπτον, ἐξ ὧν ὁ πάππος κατέλιπε τῶν ἀνα-

mea conſuetudine delectaretur, ſibi ſuccenſeret, ſi remouere ab ipſo, Cirone, ſtuderet hominem ipſi gratum, carumque. Verumtamen —

24 b. ταῦτα] τἄλλα.

25. τὸν πάππον] cum vi et contentione affectus haec pronuntiat, indignans et mirabundus. ne ego, qui nepos ſum, auum efferrem. quae iniuria! quae violentia! qui iurium omnium humanorum atque diuinorum contemtus!

26. δεῖν] ſic dedi de meo, pro vulgari δή.

27. συγγινωσκόντων] rariuſculo ſenſu verbum hoc h. l. vſurpauit pro γινωσκόντων ταῦτα ἐμοί. idem mecum cenſentibus.

Digitized by Google

ἀναλωμάτων γινομένων. καὶ ταῦτα μὲν οὕτως ἀναγ-
κασθεὶς ἔπραξα τοῦτον τὸν τρόπον· ὅπως δὲ μηδέν
μου ταύτῃ πλεονεκτοῖεν, παρ' ὑμῖν φάσκοντες οὐ-
δέν με εἰς τὴν ταφὴν ἀνηλωκέναι, τὸν ἐξηγητὴν ἐ- 24.
ρόμενος, ἐκείνου κελεύσαντος, ἀνήλωσα παρ' ἐμαυ-
τοῦ· καὶ τὰ ἔνατα [28] ἐπήνεγκα, ὡς οἷόν τε κάλ-
λιστα παρασκευάσας, ἵνα αὐτῶν [29] ἐκκόψαιμι ταύ-
την τὴν ἱεροσυλίαν [30]· καὶ ἵνα μὴ δοκοῖεν οὗτοι μὲν
ἀνηλωκέναι πάντα, ἐγὼ δὲ οὐδέν, ἀλλ' ὁμοίως κἀ- 27.
γώ. καὶ τὰ μὲν γεγενημένα, καὶ δι' ἃ τὰ πράγ-
ματα ταῦτ' ἔχομεν, σχεδόν τι ταῦτ' ἐστὶν, ὦ ἄν-
δρες. εἰ δὲ εἰδείητε τὴν Διοκλέους ἀναισχυντίαν, καὶ
περὶ τὰ ἄλλα οἷός ἐστιν, οὐκ ἂν ἀπιστήσαι τὶς [31] τῶν
εἰρημένων οὐδενί. οὗτος μὲν γὰρ εἶχε τὴν οὐσίαν, ἀφ' 30.
ἧς νῦν ἐστι λαμπρὸς, ἀλλοτρίαν, ἀδελφῶν τριῶν ὁ-
μομητρίων [32] ἐπικλήρων καταλειφθεισῶν, αὐτὸν

τῷ

28. τὰ ἔνατα] vel ἔννατα. Sacra, quae DIs Manibus fierent nono die a funere quoque elato.

29. αὐτῶν] ſic, pro vulgari αὐτὸν, dedi ex mea et Scaligeri ſententia, qui etiam αὐτοῦ legi poſſe, autumabat.

30. ἱεροσυλίαν] iura enim Manium et ſepulcrorum ſunt pars iuris diuini. Significat id genus iniuriae, ſacra violantis, quo inferiae Manibus inſeruntur ab iis, qui iure carent inferendi, aut defunctis inuiſi, moleſti, infeſti fuiſſent, excluſis neceſſariis, qui propiores ſanguine eſſent, vſuque et caritate cum defunctis coniunctiores fuiſſent.

31. οὐκ ἂν ἀπιστήσαι τις] ſubaudi ὑμῶν. mallem tamen οὐκ ἂν ἀπιστησαιτε τῶν —

32. ὁμομητρίων] ſignificat, tametſi hae tres ſoro-

Digitized by Google

τῷ πατρὶ αὐτῶν [33] *εἰσποιήσας, οὐδεμίαν ἐκείνου*
περὶ τούτων ποιησαμένου διαθήκην [34]. *ταῖν δ' ἀδελ-*
30. *φαῖν ταῖν δυοῖν ἐπειδὴ χρήματα εἰσεπράττετο ὑπὸ*
τῶν ἐκείναις συνοικούντων, τὸν μὲν τὴν πρεσβυτέραν
ἔχοντα κατοικοδομήσας [35] *καὶ ἐπιβουλεύσας ἠτί-*
μωσε·

res eadem ſecum matre fuiſſent vſae, hereditatem tamen, quae ipſarum propria eſſet, et cuius petendae ius Diocli prorſus nullum eſſet, quoniam patris illa fuiſſet, non matris, ad ſe pertraxiſſe per nefas. Erant enim illae tres ſorores *ἐπίκληροι* filiae in domo patris ſine fratre relictae, eoque ſolae heredes. Nam Diocles, tametſi filius eſſet illius foeminae, e qua tres illas filias pater earum ſuſceperat, non ideo tamen filius erat eius viri, qui matris maritus fuiſſet.

33. *τῷ πατρὶ αὐτῶν*] patri earum, non item ſuo, ſed ſolummodo vitrico.

34. *διαθήκην*] quamquam nullum teſtamentum reliquerat harum puellarum pater, quo teſtamento cautum fuiſſet, vt nominatim Diocles hic ipſius filius adoptiuus atque heres haberetur. Reliquerat autem ille nullum teſtamentum ideo, quod hunc heredem habere nollet, ſperansque, ſi teſtamentum nullum relinqueret, futurum, vt nemo filiabus ſuis, vt *ἐπικλήροις*, dominis legitimis hereditatis ſuae, illam hereditatem eriperet.

35. *κατοικοδομήσας* non ad literam, ſed in ſenſu figurato, ſeu metaphorico, h. l. accipiendum eſt. *κατοικοδομεῖν* proprie eſt locum ſtructuris implere. deinde, id quod ex eo conſequitur, praeſtruendo alterius luminibus officere; item, eum in aedificio quodam ita concludere et obſepire, vt exire nequeat. Vnde notio metaphorica effloreſcit, haec nempe, laqueis captioſae iurisprudentiae et litium inexplicabilium ita

Digitized by Google

μωσε· καὶ γραφὴν ὕβρεως γραφεὶς, οὐδέποτε τούτων δίκην ἔδωκε· τῆς δὲ μετ᾽ ἐκείνην γενομένης τὸν ἄν- 36.
δρα ἀποκτεῖναι κελεύσας οἰκέτην, ἐκεῖνον [36] μὲν ἐξέπεμψε [37], τὴν δ᾽ αἰτίαν εἰς τὴν ἀδελφὴν ἔτρεψε.

κατα-

irretire, atque intricare, vt exitum nullum inueniat. Reſpexit ad h. l. Harpocration, ſed ille, mea quidem ſententia, ſecius interpretatus. *κατῳκοδόμησεν. κατέκλεισεν εἰς οἰκοδόμημα καὶ οὕτως ἀπέκτεινεν. ἐν τῷ κατὰ Διοκλέους πολλάκις.* quaſi Diocles ſororis ſuae maritum eo genere ſupplicii, immani et belluino certe, enecuiſſet, quo ſolebant, et neſcio an adhuc quoque hodie paſſim locorum ſoleant, monachi, poenam meriti eſſe viſi, in anguſtam cellam abſtruſi, fame enecari. *lebendig vermauren.* Sed falſam et alienam hanc eſſe interpretationem Iſaeus ipſe docet, affirmans, eum, de quo hic agitur, a Diocle *ἠτιμῶσθαι.* Necatus fame ſi fuit in cella ſubterranea, profecto non potuit infamia notari, h. e. iure priuari in forum veniendi In forum, ni fallor; nemo venit fame peremtus. Quorſum pertinebat hoc de infamia, ſi homo viuus ſepultus fuit. viui ſolummodo *ἀτιμοῦνται.* Interim ſubiicit hic locus Harpocrationis ſuſpicionem geminam; ſcil. aut ab Iſaeo, praeter hanc orationem, adhuc aliam fuiſſe conſcriptam aduerſus hunc ipſum Dioclem; aut, ſi minus id fuit, hanc ipſam orationem, in qua interpretanda cum maxime verſamur, a vetuſtis etiam ſub elogio *τοῦ κατὰ Διοκλέους λόγου* laudatam fuiſſe. Quod ſi eſt, feſellit Harpocrationem memoria. neque enim *πολλάκις*, quod ille ait, ſed ſemel ſolummodo h. l. verbum *κατοικοδομεῖν* in hac oratione legitur. Sed vide, quae ad p. 74. 10. dicemus. (n 48.)

36 *ἐκεῖνον*] ſeruum puta, qui, iuſſu Dioclis, herum occiderat.

37. *ἐξέπεμψε*] Athenis alio ablegauit, ne tormen

Digitized by Google

καταπλήξας δὲ ταῖς αὐτοῦ βδελυρίαις, προσαφή-
ρηται τὸν υἱὸν αὐτοῦ [38] τὴν οὐσίαν ἐπιτροπεύσας·
39. καὶ κατέχει τὸν ἀγρὸν Φελεάδα [39] [χωρία ἄττα]
ἐκείνῳ δέδωκε. καὶ ταῦτα ὡς ὅτι ἀληθῆ λέγω, δε-
δίασι [40] μὲν αὐτὸν, ἴσως δ᾽ ἂν μοι καὶ μαρτυρῆ-
σαι ἐθελήσειαν· εἰ δὲ μὴ, τοὺς εἰδότας [41] παρέξο-
μαι μάρτυρας. καί μοι κάλει δεῦρο αὐτοὺς πρῶτον.
42. ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Οὕτω τοίνυν ἀσελγὴς ὢν καὶ
βίαιος, καὶ τὴν τῶν ἀδελφῶν οὐσίαν ἀπεστερηκὼς,
οὐκ ἀγαπᾷ τὰ ἐκείνων ἔχων, ἀλλ᾽ ὅτι δίκην οὐδεμίαν
αὐτοῖς [42] δέδωκεν, ἥκει καὶ τὰ τοῦ πάππου χρήμα-

tis ſubiectus verum proderet, a Diocle puta ſe impulſum ad facinus perpetrandum fuiſſe.

38. *αὐτοῦ*] illius, quem per ſeruum occiderat.

39. *Φελεάδα χωρία ἄττα ἐκείνῳ δέδωκε*] viderint alii, num conferendo Harpocrationem, emendare h. l. valeant, cuius grammatici haec ſunt verba *Φελλέα. Ἰσαῖος ἐν τῷ περὶ Κίρωνος κλήρου. τὰ πετρώδη καὶ αἰγίβοτα χωρία Φελλέας ἐκάλουν.* Num ergo leg. *Φελλέας δὲ ἐκείνῳ δέδωκε.* vt iſta duo vocabula *χωρία ἄττα* e ſcholio irrepſerint. Saxoſos autem quosdam et ſteriles agros ei, ſororis ſuae filio, pupillo ſuo, dedit, velut in compenſationem iſtorum agrorum pinguium et fertilium, quos ei eripuerat.

40. *δεδίασι*] ſed quinam? non nominantur, et valde vereor ne quid h. l. deſit. videtur tamen e loci nexu colligi poſſe, cognatos Dioclis, aut pupilli, deſignari.

41. *τοὺς εἰδότας*] ſcil. *ἐκτὸς τῶν προσηκόντων.*

42. *αὐτοῖς*] imo vero *αὐταῖς.* nam de ſororibus agitur. niſi contendas, vna cum ſororibus earum libe-

τα ἡμᾶς ἀποϛερήσων. καὶ τέτῳ [43] δύο μνᾶς (ὡς
ἀκέομεν) μόνας δεδωκὼς, ἐ μόνον περὶ χρημάτων 74. 1.
ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς πατρίδος εἰς κινδύνες καθ-
ίϛησιν. ἐὰν γὰρ ἐξαπατηθῆτε ὑμεῖς, πεισθέντες
ὡς ἡ μήτηρ ἡμῶν ἐκ ἦν πολῖτις, ἐδ' ἡμεῖς ἐσμέν [44]. 3.
μετ' Εὐκλείδη γὰρ ἄρχοντα γεγόναμεν. ἄρα περὶ
μικρῶν τινῶν ἡμῖν τὸν ἀγῶνα κατεσκεύακε; καὶ
ζῶντος μὲν τε πάππε καὶ τε πατρὸς, ἐδεμίαν αἰ-
τίαν εἴχομεν, ἀλλ' ἀναμφισβήτητοι τὸν ἅπαντα
χρόνον διετελέσαμεν· ἐπεὶ δ' ἐκεῖνοι τετελευτήκα- 6.
σι, κἂν νῦν νικήσωμεν, ὄνειδος ἕξομεν, διότι ἠμφισ-
βητήθημεν, διὰ τὸν Ὀρέϛην τέτον τὸν κακῶς ἀπ-
ολέμενον· ὃς μοιχὸς ληφθεὶς, καὶ παθὼν [45] ὅ,
τι προσήκει τὲς τὰ τοιαῦτα ποιἐντας, ἐδ' ὧς ἀπ-
αλλάττεται τε πράγματος [46], ὡς οἱ συνειδότες 9.
καταμαρτυρἔσι. τἔτον μὲν [47], οἷός ἐϛι, καὶ νῦν ἀ-
κέετε, καὶ αὖθις ἀκριβέϛερον πεύσεσθε, ὅταν κατ'
αὐτε τὴν δίκην ἡμεῖς εἰσίωμεν [48]. Ὑμῶν δ' ἐγὼ δέο-

μαι

ros quoque atque maritos deſignari. In re dubia reliqui lectionem, vt inueni.

43. τούτῳ] competitorem et aduerſarium ſuum deſignat.

44. ἐσμὲν] πολῖται puta.

45. παθὼν] ſcil. τὴν ῥαφανίδωσιν.

46. τε πράγματος] id eſt τῆς μοιχείας.

47. τἔτον μὲν] addi velim ὄν.

48. εἰσίωμεν] id quod factum eſſe, e loco Harpocrationis ſub v. κατοικοδομεῖν paulo ante ad p. 73. 34. allegato, colligitur, vbi orationem Iſaei aduerſus Dioclem laudat, in eaque ſaepius ait vſurpari voc. κατοι-

Digitized by Google

μαι καὶ ἱκετεύω, μή με περιίδητε περὶ τούτων ὑβρισθέντα τῶν χρημάτων, ὧν ὁ πάππος κατέλιπε, μηδ' ἀποςερηθέντα· ἀλλὰ βοηθήσατε καθ' ὅσον ὑμῶν ἕκαςος τυγχάνει δυνάμενος. ἔχετε δὲ πίςεις ἱκανὰς ἐκ μαρτυριῶν, ἐκ βασάνων, ἐξ αὐτῶν τῶν νόμων, ὅτι τ' ἐσμὲν θυγατρὸς γνησίας Κίρωνος, καὶ ὅτι προσήκει ἡμῖν μᾶλλον ἢ τούτοις κληρονομεῖν τῶν ἐκείνου χρημάτων, ἐγγόνοις οὖσι τοῦ πάππου. μνησθέντες οὖν καὶ τῶν ὅρκων, οὓς ὀμόσαντες δικάζετε, καὶ τῶν λόγων, οὓς εἰρήκαμεν, καὶ τῶν νόμων, ἢ δίκαιόν ἐςι ταύτην[48 b.] τὴν ψῆφον τίθεσθε. οὐκ οἶδ' ὅτι δεῖ πλείω λέγειν. οἶμαι γὰρ ὑμᾶς οὐδὲν ἀγνοεῖν τῶν εἰρημένων. λάβε δ' αὐτοῖς τὴν μαρτυρίαν τὴν λοιπὴν, ὡς ἐλήφθη μοιχὸς, καὶ ἀνάγνωθι[49].

ΙΣΑΙΟΥ ΛΟΓΟΣ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ

ΑΣΤΥΦΙΛΟΥ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἀςύφιλος καὶ ὁ λέγων τὸν λόγον, ἀδελφοὶ ὁμομήτριοι· τελευτήσαντος δὲ τοῦ Ἀςυφίλου διαθήκας προήνεγκε Κλέων τὶς, ἀνεψιὸς ὢν αὐτοῦ, φάσκων αὐτὰς γενέ-

κοδομεῖν. id quod in hanc de Cironis hereditate orationem non conuenit.

48 b. Num ταύτῃ, vt redeat ad ἢ.

49. poſt ἀνάγνωθι adde titulum Μαρτυρία.

σθαι εἰς τὸν υἱόν ἑαυτοῦ. ὁ δὲ ἀδελφὸς τοῦ Ἀστυφίλου κατηγορεῖ τῶν διαθηκῶν ὡς πλαστῶν. Ἡ στάσις, στοχασμός.

+ +

Ἀδελφός μοι ἦν ὁμομήτριος, ὦ ἄνδρες, Ἀστύφιλος, οὗ ἐστιν ὁ κλῆρος· ἀποδημήσας οὖν [1] μετὰ 30.
τῶν εἰς Μιτυλήνην στρατιωτῶν, ἐτελεύτησε. πειράσομαι δ' ὑμῖν ἐπιδεῖξαι, ὅπερ ἀντώμοσα, ὡς οὔτε ἐποιήσατο ἐκεῖνος υἱὸν ἑαυτῷ, οὔτ' ἔδωκε τὰ ἑαυτοῦ,
οὔτε διαθήκας κατέλιπεν· οὔτε προσήκει ἔχειν τὰ 33.
Ἀστυφίλου οὐδενὶ ἄλλῳ ἢ ἐμοί. ἔστι γὰρ ὁ Κλέων οὑτοσὶ ἀνεψιὸς Ἀστυφίλου πρὸς πατρός· ὁ δὲ υἱὸς ὁ τούτου, ὃν εἰσποιεῖ [2] ἐκείνῳ, ἀνεψιαδοῦς. εἰσποίητος δ'

ἦν ὁ

Perſonae, iu hac cauſa verſatae, hae ſunt. Auia actoris, cuius maritus, ſed tacito nomine p. 76. 34. commemoratur. Huic foeminae fuerunt duo liberi. Hierocles filius, et filia, quae e priore marito, Euthycrate, peperit Aſtyphilum, ſuper cuius hereditate contenditur, et filiam, a vitrico, neſcio cui in matrimonium elocatam. v. p. 77. 33. e poſteriore marito autem, Theophraſto, enixa eſt actorem huius cauſae. Sed Euthycrati, priori marito, frater fuit Thudippus quidam, cuius filius fuit ille Cleon, qui pro filio ſuo, haud nominato, hereditatem Aſtyphili, aduerſus actorem petebat.

1. *οὖν*] ſi ſatis calleo morem oratorum loquendi, illumque morem Iſaeus hic tenuit, conueniat melius, ni fallor, *οὗτος*.

2. *εἰσποιεῖ*] Cleon puta.

Digitized by Google

36 ἦν ὁ πατὴρ ὁ Κλέωνος εἰς ἄλλον οἶκον, καὶ οὗτοι [3]
ἔτι εἰσὶν ἐν ἐκείνῳ τῷ οἴκῳ [4]. ὥστε γένει [5] μὲν διὰ τὸν
νόμον [6] οὐδὲν προσήκουσιν Ἀστυφίλῳ, ἐπειδὴ δὲ κα-
τὰ ταῦτα οὐκ ἦν ἀμφισβήτησις, διαθήκας, ὦ ἄν-
δρες, ψευδεῖς (ὡς ἐγὼ οἶμαι ἐπιδείξειν) κατεσκευά-
39. σαν· καὶ ζητοῦσιν ἀποστερῆσαί με τῶν ἀδελφοῦ [7]. καὶ
οὕτω σφόδρα Κλέων οὑτοσὶ καὶ πρότερον καὶ νῦν οὐδένα
ἄλλον τὸν κλῆρον ἡγεῖται ἕξειν, ἢ αὑτὸν, ὥστ᾽ ἐπει-
δὴ τάχιστα ἠγγέλθη Ἀστύφιλος τετελευτηκὼς, τοῦ
μὲν πατρὸς τοῦ ἐμοῦ ἀσθενοῦντος, ἐμοῦ δὲ οὐκ ἐπιδη-
42. μοῦντος, ἀλλὰ στρατευομένου, εἰς τὸ χωρίον ἐνεβά-
τευσε· καὶ εἴ τι ἄλλο ἐκεῖνος κατέλιπεν, ἅπαντα
ἔφη τοῦ υἱοῦ τοῦ ἑαυτοῦ εἶναι, πρίν τι ὑμᾶς ψηφίσα-
σθαι. ἐπεὶ δ᾽ ἐκομίσθη [8] τὰ ὀστᾶ τοῦ ἀδελφοῦ [9], ὁ

3. οὗτοι] Cleon, et eius filius, cum actore competens hereditatem Aſtyphili, et ſi qui adhuc alii fratres ei fuerunt.

4. ἐν ἐκείνῳ τῷ οἴκῳ] in quam adoptati ſunt, et vnde in primigeniam ſuam domum nondum redierunt.

5. γένει] non enim erant Aſtyphili ἔγγονοι, ſed ſolummodo natura συγγενεῖς. et ne συγγενεῖς quidem adhuc erant amplius, quia relicta domo paterna in alienam tranſierant.

6. διὰ τὸν νόμον] iubentem illam, vt filius ex aliqua domo elocatus, vel emancipatus, et in aliam adoptatus, ab illa ſua primigenia domo alienus haberetur.

7. τῶν ἀδελφοῦ] malim τῶν τἀδελφοῦ. id eſt τοῦ ἀδελφοῦ.

8. ἐκομίσθη] Lesbo puta, (nam apud Mitylenem obierat Aſtyphilus) Athenas.

9. τοῦ ἀδελφοῦ] ſubaudi τοῦ ἐμοῦ, Aſtyphili.

Digitized by Google

μὲν προσποιούμενος [10] πάλαι υἱὸς εἰσπεποιῆσθαι, οὐ
πρoὔθετο, οὐδ᾽ ἔθαψεν, οἱ δὲ φίλοι Ἀστυφίλου καὶ οἱ 75.1.
συστρατιῶται ὁρῶντες τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν ἀῤῥωστοῦν-
τα, ἐμὲ δὲ οὐκ ἐπιδημοῦντα, αὐτοὶ καὶ προὔθεντο
καὶ τἆλλα πάντα τὰ νομιζόμενα ἐποίησαν, καὶ
τὸν ἐμὸν πατέρα ἀσθενοῦντα ἐπὶ τὸ μνῆμα ἤγαγον, 3.
εὖ εἰδότες ὅτι ἀσπάζοιτο αὐτὸν Ἀστύφιλος. τούτου δ᾽
ὑμῖν αὐτοὺς τοὺς ἐπιτηδείους τοὺς ἐκείνου [11], μάρτυρας
παρέξομαι τῶν παρόντων [2]. ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Ὅ-
τι μὲν [13] οὐκ ἔθαψε Κλέων Ἀστύφιλον, οὐδ᾽ αὐτὸς ἐξ- 6.
αρνος γένοιτο, μεμαρτύρηταί τε ὑμῖν· ὡς δ᾽ ἐπεδή-
μησα ἐγώ, καὶ ᾐσθόμην καρπουμένους τούτους τὰ ἐ-
κείνου, ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ ποιηθείη ὑπὸ τοῦ Ἀστυφίλου,
καὶ τούτων διαθήκας καταλίποι παρὰ Ἱεροκλεῖ Ἡ-
φαιστείδῃ [14], ἀκούσας ἐγὼ λέγοντος αὐτοῦ ταῦτα, 9.
ἐπορευόμην παρὰ τὸν Ἱεροκλέα· εὖ μὲν εἰδώς, ὅτι

ὡς

10. ὁ προσποιούμενος] Cleonis filius.

11. ἐκείνου] patris mei, Theophraſti.

12. τῶν παρόντων bene ſi habet, accipi debet ſiue pro ἐκ τῶν τότε παρόντων. e numero eorum, qui tum rei geſtae interfuerunt, ſiue pro ἐκ τῶν νῦν παρόντων, ex eorum numero, qui nunc in vrbe adſunt, vel in viuis adhuc ſuperſunt. quamquam ſi hoc ſignificare orator voluiſſet, videtur potius dicturus fuiſſe ἐκ τῶν περιόντων. Et pene vergit animus eo, vt aiam Iſaeum ita reliquiſſe, quamquam ſententia loci potius ad τῶν τότε γεγονότων defert. teſtes rerum tum geſtarum.

13. ὅτι μὲν] adde οὖν.

14. ἡφαιστείδῃ] malim ἡφαιστιάδῃ. nomen enim tribus, vnde ductum eſt hoc gentile, fuit ἡφαιστία.

Digitized by Google

ὡς οἷόν τε μάλιστα ἐπιτήδειος εἴη Κλέωνι, οὐχ ἡγού-
μενος δ' ἂν αὐτὸν τολμῆσαί[15] τι ψεύσασθαι κατὰ
Ἀστυφίλου τετελευτηκότος, καὶ ταῦτα θεῖον ὄντα
12. καὶ ἐμοῦ καὶ ἐκείνου. ὅμως δὲ, ὦ ἄνδρες, οὐδὲν τού-
των ὑπολογισάμενος ὁ Ἱεροκλῆς, ἐρωτώμενος ὑπ'
ἐμοῦ ἀπεκρίνατό μοι, ὅτι ἔχοι τὰς διαθήκας. λα-
βεῖν δὲ ἔφη αὐτὰς παρὰ Ἀστυφίλου, ὅτε εἰς Μιτυ-
λήνην ἔμελλεν ἐκεῖνος ἐκπλεῖν. ὡς δὲ ταῦτ' ἔλεγεν,
15. ἀνάγνωθι ταύτην τὴν μαρτυρίαν. ΜΑΡΤΥΡΙΑ
ὅ τι Ἱεροκλῆς ἀπεκρίνατο[16]. Ἐπειδὴ τοίνυν, ὦ ἄν-
δρες, οὔτε παραγενόμενος οὐδεὶς ἔτυχε τῶν οἰκείων,
ὅτε ὁ ἀδελφὸς ἐτελεύτησεν, οὔτε ἐγὼ ἐπεδήμουν ὅτε
τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ δεῦρο ἐκομίσθη, ἀναγκαῖόν μοι ἐξ αὐ-
18. τῶν, ὧν οὗτοι λέγουσιν, ἐλέγχειν ψευδεῖς οὔσας τὰς
διαθήκας, ἃς ἐποιήσατο[17]. εἰκὸς γὰρ ἐκεῖνον οὐ μό-

P 5 νον

15. *τολμῆσαι*] ſic dedi ex auctoritate Stephani, Scaligeri et Palmerii, pro vulgari *πολεμῆσαι*.

16. *ὅτι Ἱεροκλῆς ἀπεκρίνατο*] aut delenda ſunt haec vocabula, vt e ſcholio in textum ingeſta, aut ſunt particula tituli.

17. *ἃς ἐποιήσατο*] imo vero *ἃς οὐδέποτε ἐποιήσατο*. *teſtamentum, quod nunquam ſcripſit.* nam ſi orator hoc ſignificare voluiſſet, *quod teſtamentum hi aiunt ab Aſtyphilo ſcriptum et relictum eſſe*, non dixiſſet *ἃς ἐποιήσατο*, ſed *ἃς οὗτοι φάσκουσιν αὐτὸν ποιήσασθαι*. Nam vt *ἐποιήσατο* ad Hieroclem referatur, atque reddatur, *confinxit*, *commentus eſt*, *ſubiecit*, id vero inconſentaneum videtur. *ποιεῖσθαι διαθήκας* hoc ſenſu vſurpari, idoneis exemplis probari nequit. Sin tamen poſſit, leniſſimum ſit *ἃς ἐποιήσαντο* ſubiicere, *quod hi commenti ſunt*.

Digitized by Google

νον ἐπιθυμεῖν υἱὸν ποιησάμενον καταλιπεῖν, ἀλλὰ
καὶ σκοπεῖσθαι ὅπως κυριώτατα ἔσται, ἃ ἂν διαθῆ-
ται· καὶ τήν τε οὐσίαν, ὃν ἂν ἐκεῖνος εἰσποιήσηται,
οὗτος ἕξει, καὶ ἐπὶ τοὺς βωμοὺς τοὺς πατρῴους οὗτος [18] 21.
βαδιεῖται, καὶ τελευτήσαντι αὐτῷ καὶ τοῖς ἐκεί-
νου προγόνοις τὰ νομιζόμενα ποιήσει. ἅπαντα δὲ
ταῦτα μάλιστα [19] εἰδέναι ὅτι γένοιντο, εἰ μὴ ἄνευ
τῶν οἰκείων τῶν ἑαυτοῦ τὰς διαθήκας * ποιοῖτο [20]·
ἀλλὰ πρῶτον μὲν συγγενεῖς [21] παρακαλέσους, ἔ- 24.
πειτα δὲ φράτορας καὶ δημότας, ἔπειτα τῶν ἄλ-
λων ἐπιτηδείων ὅσους δύναιτο πλείστους. οὕτω γὰρ εἴτε
κατὰ γένος, εἴτε κατὰ δόσιν ἀμφισβητοίη τὶς, ῥᾳ-
δίως ἂν ἐλέγχοιτο ψευδόμενος. ὁ τοίνυν Ἀστύφιλος
οὐδὲν φαίνεται τοιοῦτον ποιήσας, οὐδὲ παραστησάμε- 27.
νος οὐδένα τούτων, ὅτε διέθετο, ἃ οὗτοι φασίν [22]· εἰ
μή τις ἄρα ὑπὸ τούτου πέπεισται ὁμολογεῖν παρεῖναι.
αὐτὸς δ' ὑμῖν πάντας τούτους [23] μαρτυροῦντας [24]
παρέ-

18. οὗτος hoc iteratum polleatne vi quadam, cuius cauſa neceſſe fuiſſe videatur, vt geminaretur, an vitioſe redundet, in medio relinquam.

19. μάλιστα cohaeret non cum εἰδέναι, ſed cum γένοιτο, vt εἰδέναι cum εἰκός.

20. ποιοῖτο] ſic, in optatiuo, dedi de meo, efficiens id ex Aldinae lectione ποιεῖτο, cui H. Stephanus ἐποιεῖτο ſuffecerat.

21. συγγενεῖς] malim aut τοὺς συγγενεῖς, aut συγγενεῖς ὅτι πλείστους.

22. ἃ οὗτοι φασὶν] ſubaudi αὐτὸν διαθέσθαι.

23. πάντας τούτους] hos omnes, (digito praeſen-

Digitized by Google

παρέξομαι. ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Ἴσως τοίνυν Κλέων
30. ουτοσὶ φησὶν [25] οὐκ εἰκὸς εἶναι τεκμηρίοις [26] ὑμᾶς χρήσασθαι τούτοις τοῖς μάρτυσιν, ὅτι μαρτυροῦσι μὴ εἰδέναι Ἀστύφιλον ταῦτα διατιθέμενον. ἐγὼ δ᾽ οἶμαι, * περί τε [27] διαθηκῶν οὔσης τῆς ἀμφισβητήσεως, καὶ περὶ τοῦ ποιηθῆναί τινα υἱὸν Ἀστυφίλῳ, ἡμῖν [28], πολὺ βεβαιοτέραν εἶναι τὴν μαρτυρίαν, ἣν [29] οἱ ἀναγ-

tes commonſtrat) quos paulo ante dicebam, cognatos, phratoras, demotas, familiares.

24. τούτους μαρτυροῦντας] videtur aut ἐμοὶ mihi, hoc eſt pro me, ſecundum me, ex animi mei ſententia, aut *τἀναντία contraria illorum praetenſionibus*, interponendum eſſe.

25. φησὶν] praeſens tempus h. l. vſurpauit pro futuro φήσει, non ſine exemplo.

26. τεκμηρίοις] id eſt ἐν τάξει τεκμηρίων. planius vtique dixiſſet ſic. ταῖς τούτων μαρτυρίαις χρήσασθαι τεκμηρίοις, οὐ φασκόντων εἰδέναι Ἀστύφιλον ταῦτα διατιθέμενον. Pro ὅτι malim οἳ *qui.*

27. περί τε] ſic de meo dedi, pro vulgari περί γε.

28. ἡμῖν interponendo commate ab inſequentibus ſeparaui, cohaerens, non cum proximis, πολὺ βεβ. ſed cum remotiori οὔσης τῆς ἀμφισβητήσεως. ferri poteſt, et exemplis ſimilibus excuſari atque probari, quod arcte inter ſe cohaerentia tam longe diſtracta ſint. Mouet tamen haec orationis durities penes me quidem ſuſpicionem, leg. eſſe ἢ μὴ loco pronominis ἡμῖν. ſcripſeritne Aſtyphilus teſtamentum, nec ne, et filiumne adoptarit, necne.

29. ἣν] *ſi*, pro ἐάν. ſic, aduerbialiter, cum ſpiritu leni, exarandum curaui, pro vulgari ἥν, cum aſpero. Articulus poſtpoſitiuus huic loco non conuenit. Idem vitium rurſus verſu proximo quoque correxi.

Digitized by Google

ἀναγκαῖοι ἐκείνου περὶ τῶν μεγίστων [30] μή φασι πα 33.
ραγενέσθαι, μᾶλλον ἢ ἣν [31] οἱ μηδὲν προσήκοντες
μαρτυροῦσι παρεῖναι. καὶ ἐχρῆν δ', ὦ ἄνδρες, καὶ
αὐτὸν Κλέωνα, μὴ δοκοῦντα εἶναι ἠλίθιον, ὅτε τὸν
υἱὸν τὸν τούτου ἐποιεῖτο Ἀστύφιλος, καὶ τὰς διαθή-
κας κατέλιπε, παρακαλέσαι, εἴ γέ τινα συγγενῆ 36.
ἐπιδημοῦντα ἐγίνωσκε, καὶ τοὺς ἄλλους [32] ὅτῳ ἐπὶ
βραχύ περ ᾔδει Ἀστύφιλον χρώμενον. κωλύσαι μὲν
γὰρ οὐδεὶς ἂν αὐτὸν [33] ἐδύνατο, ὅτῳ ἐβούλετο, δοῦ-
ναι τὰ ἑαυτοῦ· τούτῳ [34] δ' ἂν μεγάλη μαρτυρία ἦν,
ὅτι οὐ λάθρα ταῦτα διέθετο [35]. ἔτι δ', ὦ ἄνδρες, εἰ 39.
μὲν ὁ Ἀστύφιλος μηδένα ἐβούλετο εἰδέναι, ὅτι τὸν
Κλέωνος υἱὸν ἐποιεῖτο, μηδ' ὅτι διαθήκας καταλί-
ποι, εἰκὸς ἦν μηδὲ ἄλλον μηδένα ἐγγεγράφθαι ἐν
τῷ γραμματείῳ μάρτυρα. εἰ δ' ἐναντίον μαρτύρων
φαίνεται διαθέμενος, τούτων [36] δὲ μὴ τῶν μάλιστα 42.
χρωμένων [37], ἀλλὰ τῶν ἐντυχόντων, πῶς εἰκός ἐστιν
ἀλη-

30. περὶ τῶν μεγίστων] ad haec verba videtur addendum eſſe σπουδάζοντι aut ſimile quid.

31. ἣν] paulo ante admonebam de ſpiritus mutatione in hoc voc. a me tentata.

32. τοὺς ἄλλους] tametſi ferri poteſt, malim tamen τῶν ἄλλων vt mollius.

33. αὐτὸν] Aſtyphilum.

34. τούτῳ] Cleoni puta.

35. διέθετο] Aſtyphilus.

36. τούτων h. l. aequiualet vocabulo μαρτύρων, idem eſt, ac ſi dixiſſet, φαίνεται δὲ διαθέμενος ἐναντίον μαρτύρων, μὴ τῶν μάλιστα χρωμένων αὐτῷ, ἀλλὰ —

37. χρωμένων] ſubaudi αὐτῷ, vel adde potius.

Digitized by Google

ἀληθεῖς εἶναι τὰς διαθήκας; οὐ γὰρ ἡγοῦμαι ἔγω-
γε οὐδένα, υἱὸν ἑαυτῷ ποιούμενον, τολμῆσαι ἄλλους
76.1 τινὰς παρακαλέσαι, ἢ τούτους, οὕσπερ καὶ ἱερῶν καὶ
ὁσίων [38] ἀνθ᾽ αὐτοῦ κοινωνοὺς εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον
ἔμελλε καταλιπεῖν. ἀλλὰ μὴν οὐδ᾽ αἰσχυνθῆναι οὐ-
δενὶ προσήκει ἐπὶ τοιαύταις διαθήκαις ὡς πλείστους
3. μάρτυρας παρίστασθαι· νόμου γε ὄντος, ἐξεῖναι ὅ-
τῳ βούλοιτο δοῦναι τὰ ἑαυτοῦ. σκέψασθε δὲ, ὦ ἄν-
δρες, καὶ ἐκ τοῦ χρόνου, ὃν οὗτοι λέγουσι, περὶ τῶν
διαθηκῶν. ὅτε γὰρ εἰς Μιτυλήνην ἐξέπλει στρα-
τευόμενος, τότε φασὶν αὐτὸν ταῦτα διαθέσθαι·
6. φαίνεται δὲ ὁ Αστύφιλος τῷ τούτων λόγῳ τὰ μέλ-
λοντα ἅπαντα ἔσεσθαι προειδώς [39]· πρῶτον μὲν [40],
ἐστρατεύσατο εἰς Κόρινθον, ἔπειτα εἰς Θετταλίαν,
ἔτι δὲ τὸν Θηβαϊκὸν πόλεμον ἅπαντα [41]· καὶ ἄλλο-
σε, * ὅποι [42] αἰσθάνοιτο στράτευμα συλλεγόμε-
9. νον, * ἁπανταχοῖ ἀπεδήμει λοχαγῶν· καὶ οὐδ᾽ ἐν
μιᾷ τούτων ἐξόδῳ διαθήκας κατέλιπεν. ἡ δὲ εἰς τὴν
Μιτυλήνην στρατεία τελευταία [43] αὐτῷ ἐγένετο, ἐν
ᾗ καὶ

38. poſt ὁσίων videtur τῷ υἱῷ deeſſe. quos filio adoptato relicturus ſit conſortes —

39. προειδὼς] atqui negatum hoc eſt homini nato. ergo Aſtyphilus tum non ſcripſit teſtamentum; ergo tota iſtaec praetenſio vana eſt.

40. poſt πρῶτον μὲν addendum videtur γὰρ.

41. ἅπαντα] ſubaudiri poſſe e praemiſſis ἐστρατεύετο haud infitiabor; dubito tamen nihilominus, annon διεπολέμει addendum ſit.

42. ὅποι et paulo poſt ἁπανταχοῖ dedi de meo, pro ὅπου et ἁπανταχοῦ, quae ſunt lectiones vulgatarum.

43. τελευταία — ἐν ᾗ καὶ ἀπέθανε] Haec non

Digitized by Google

ἢ καὶ ἀπέθανε. τῷ οὖν ἂν ὑμῶν φανείη πιστὸν, πρό-
τερον ἄλλας στρατείας τοῦ Ἀστυφίλου στρατευομένου[44],
καὶ εὖ εἰδότος, ὅτι ἐν πάσαις μέλλει κινδυνεύειν, οὕ- 12.
τως ἀκριβῶς τὰ παρὰ τῆς τύχης[45] συμβῆναι,
ὥστ' ἐν μὲν τῷ πρόσθεν χρόνῳ μηδὲ περὶ ἑνὸς αὐ-
τὸν τῶν αὑτοῦ διαθέσθαι, ὅτε δὲ[46] τὸ τελευταῖον
ἔμελλε στρατεύεσθαι, ἐθελοντής τε ἐκπλεῖν[47];

τὸν

ſunt, quae obiter intuenti videantur eſſe, tautologa. fieri enim poteſt, vt tu, ab extrema tua expeditione domum, emeritis ſtipendiis, reuerſus, aetatem in longinquo ſenii otio degas, differunt iſtaec inter ſe quamplurimum, poſtrema militia defungi, et in poſtrema diem ſupremum obire.

44. στρατευομένου vſurpauit (nam in vſu temporum diligentiſſimi profecto non ſunt hi ſcriptores) pro στρατευσαμένου, aut ἐστρατευμένου. ſaepe numero tamen haud immerito culpa huius perturbationis in librariorum conferatur indiligentiam.

45. τὰ παρὰ τῆς τύχης] illa duo fortuita, quae hic dicuntur concurriſſe, ſunt iſtaec. 1) vt Aſtyphilus, qui nunquam antea de teſtamento condendo cogitaſſet, in tot alias expeditiones egreſſus, tum demum coeperit hac de re cogitare, cum expeditioni accingeretur ei, quae ipſi poſtrema reapſe fuit. 2) vt ab illa expeditione domum non ſit reuerſus, de cuius expeditionis exitu non magis ipſi conſtare in vtramuis partem poterat, quam de vllius alius exitu ipſi conſtiterat reliquarum omnium, quae tot erant numero. Locus hic ex illa parte Dialectices repetitus eſt, vbi de probabilibus docetur.

46. ὅτε δὲ τὸ τελευταῖον] idem eſt, ac ſi dixiſſet, τότε δὲ διαθέσθαι, ὅτε τὸ τ.

47. ἐθελοντής τε ἐκπλεῖν] ſubaudi ἔμελλε. nam

Digitized by Google

15. τὸν [48] καὶ μάλιστα ἐκ ταύτης τῆς στρατείας ἐλπί-
ζοντα σωθήσεσθαι, πῶς τοῦτον πιστὸν ἤδη τὰς δια-
θήκας τότε καταλιπεῖν, καὶ ἐκπλεύσαντα τελευ-
τῆσαι; χωρὶς δὲ τούτων, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἔτι μεί-
ζω τεκμήρια παρέξομαι ὡς οὐδὲν ἀληθὲς λέγουσιν οὗ-
18. τοι. ἐπιδείξω γὰρ ὑμῖν ἔχθιστον ἁπάντων εἶναι Ἀστύ-
φιλον Κλέωνι, καὶ οὕτω σφόδρα καὶ δικαίως μισοῦντα
τοῦτον, ὥστε πολὺ δὴ θᾶττον, διαθέμενον [49] μη-
δένα ποτὲ τῶν ἑαυτοῦ οἰκείων διαλεχθῆναι Κλέωνι,
μᾶλλον [50] ἢ τὸν τούτου υἱὸν * ποιησάμενον [51]. Εὐθυκρά-
τες

qui vltro capeſſerent militiam, non iuſſi, hi minus patebant diſcriminibus, quippe qui cogi non poſſent ad adeundum loca periculoſa, ſi nollent ipſi caput periculis obiicere, neque operas nauarent militares, niſi vltroneas. Erat ergo probabilitas multo maxima, fore vt Aſtyphilus ex eiusmodi expeditione ſaluus rediret. Tanto minus erat probabile, eum in procinctu eiusmodi expeditionis de teſtamento condendo cogitaſſe.

48. τὸν] imo vero καίτοι τὸν.

49. διαθέμενον] id eſt γράψαντα καὶ κελεύσαντα ἐν τῇ διαθήκῃ.

50. μᾶλλον poſt πολὺ θᾶττον, offendere facile poſſit. verum tamen ego equidem, caetera ſi recte haberent planaque via procederent, hoc ſim aequo laturus animo, qui ſciam μᾶλλον poſt comparatiuos alios praemiſſos haud raro παρέλκειν. Sed hiat oratio. illa duo participia διαθέμενον et ποιησάμενον infinitiuo carent, quo ſulciantur. Ego equidem nullus dubito in hoc μᾶλλον latere id, quod ſententia poſtulat et ſubiicit, μέλλειν τελευτᾷν, poſt ſcriptam in teſtamento hanc cauſulam, ne quis neceſſariorum cum Cleone vel

Digitized by Google

τει γὰρ, ὦ ἄνδρες, τῷ πατρὶ τῷ Ἀστυφίλου αἴτιος 21.
γενέσθαι λέγεται τοῦ θανάτου Θεόδιππος[52], ὁ Κλέωνος τούτου πατὴρ, αἰκισάμενος ἐκεῖνον, διαφορᾶς τινος αὐτοῖς γενομένης ἐν τῇ νεμέσει[53] τοῦ χωρίου. καὶ οὕτως

ſermones communicet, de vita deceſſurum fuiſſe, multo potius, quam vt Cleonis filium pro ſuo adoptaſſet.

51. *ποιησάμενον*] ſic dedi de meo, pro vulgari *πολεμησόμενον*. Et Salmaſium quoque idem voluiſſe atque in mente certe habuiſſe ſuſpicor, tametſi ſiue calamus eius aberrauit, ſiue is, qui annotatiunculas eius, ex illo graecorum oratorum exemplo Stephanico, quo Salmaſius adhuc ſuperſtes vſus fuit, quod exemplum Leidenſis bibliotheca publica hodie ſeruat, exſcripſit, quo ad me mitteret. In excerptis Wyttenbachianis certe haec verba reperi, velut a Salmaſio ſcripta. [Lege *ποιήσομεν*. Intelligitur eius Aſtyphili teſtamento potius mandatum fuiſſe, ne quisquam horum cum Cleone colloquatur, quam vt ſibi pro filio adoptet.] Haec ſi ſcripſit Salmaſius, raptim et feſtinans ea ſcripſit, quae meliora et magis expolita videtur reſcripturus fuiſſe, ſi publice locum hunc agitaſſet, et reliquos quoque nodos enodaturus, quos in ſchedis intactos praeteriit.

52. *Θεόδιππος*] nomen proprium, mihi quidem perquam ſuſpectum, et alias nusquam oblatum. vnde enim deriuabitur? num a *Θεὸς* et *ἵππος*? vnde vero illud *δ* in media voce? deinde numinis nomen cum vocabulo *ἵππος* copulantes, numen illud nominatim ſignificant, non ſic nude et vage *θεὸς* vſurpant. vt e. c. *Ποσειδιππος*. an *Σπεύσιππος* leg. eſt?

53. *νεμέσει*] reuocaui hanc lectionem ex Aldina, cui Stephanus et Scaliger ſuffecerant *νεμήσει*, opinantes nempe illi, in quo falſi fuerunt, *νέμεσιν* eſſe nu-

οὕτως αὐτὸν [54] διατεθῆναι, ὥστε ἐκ τῶν πληγῶν
24. αὐτὸν ἀσθενήσαντα, οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον ἀπο-
θανεῖν. ὡς δὲ ταῦτ᾽ ἔστιν ἀληθῆ, ἴσως μὲν καὶ Ἀρα-
φηνίων [55] καὶ πολλοὶ [56] τῶν τότε συγγεωργούντων
μαρτυρήσαιεν ἄν μοι· διαῤῥήδην δὲ [57] περὶ τηλικού-
του πράγματος οὐκ ἂν ἔχοιμι ὅπως ὑμῖν παρασχοί-
27. μην. καὶ γὰρ αὐτὸν τυπτόμενον ἰδὼν Ἱεροκλῆς, ὁ
τὸ γραμματεῖον φάσκων παρ᾽ ἑαυτῷ τεθῆναι, οἶδ᾽ [58]
ὅτι

men, *νέμησιν* partitionem, vt quamcunque aliam, ſic hereditariam quoque.

54. *αὐτὸν*] patrem meum.

55. *Ἀραφηνίων*] ſic dedi de mea et Palmerii ſententia, pro vulgari *Ῥαφηνίων*. demus enim, vnde ductum eſt hoc gentile nomen, *Ἀραφὴν* appellabatur. vnde adiectiuum *Ἀραφήνιος*, et aduerbium *Ἀραφηνόθεν*. v. Palmer. Exerc. p. 672.

56. *καὶ πολλοὶ*] id eſt *πάνυ πολλοί*. Palmerium, cui magis placet *οἱ πολλοὶ* non audio.

57. *διαῤῥήδην δὲ*] hic videtur deeſſe *τὸν μαρτυρήσοντα*. Sententia paulo obſcurius adumbrata haec videtur eſſe, teſtabantur quidem Arapheniorum non nulli, et multi quidem illi, *ὅτι λέγεται*, famam ferri, Euthycratem a fratre Thudippo ad necem fuiſſe commulcatum. Qui autem diſertis verbis id aiat vere factum eſſe, facile non exſtiturum eſſe quemquam, ob difficultatem probationis, et magnitudinem periculorum atque damnorum eum manentium, qui caedis criminationem certis et perſpicuis documentis euictam non dederit.

58. *οἶδ᾽*] id eſt *σαφῶς οἶδα*, vel *εὖ οἶδα* pro certo ſcio.

Digitized by Google

ὅτι οὐκ ἂν ἐθελήσει μαρτυρῆσαι ἐναντία ταῖς διαθή-
καις, αἷς αὐτὸς ἀποφαίνει. ὅμως μέντοι κάλει Ἱε-
ροκλέα, ἵνα ἐναντία τούτων [59] μαρτυρήσῃ, ἢ ἐξομό-
σηται. ΜΑΡΤΥΡΙΑ. Ἀκριβῶς μὲν ἤδειν [60]. 30.
(τοῦ γὰρ αὐτοῦ ἀνδρός ἐστιν, ἃ μὲν οἶδεν, ἐξόμνυ-
σθαι, τῶν δὲ μὴ γενομένων πίστιν ἐθέλειν ἐπιθεῖναι
ἦ μὴν εἰδέναι γενόμενα) ὡς δὲ, ὅτε ἀπέθνησκεν, ὁ
Εὐθυκράτης, ὁ πατὴρ Ἀστυφίλου, ἐπέσκηψε τοῖς 33.
οἰκείοις μηδένα ποτὲ ἐάσειν ἐλθεῖν τῶν Θουδίππου ἐπὶ
τὸ μνῆμα τὸ ἑαυτοῦ, τούτων ὑμῖν τὸν ἔχοντα τὴν
τηθίδα τοῦ Ἀστυφίλου μάρτυρα [61] παρέξομαι.
ΜΑΡΤΥΡΙΑ. Ἀκούων τοίνυν ταῦτα ὁ Ἀστύφιλος
καὶ τούτων [62] καὶ τῶν ἄλλων προσηκόντων, ἐκ παί- 36.
δων, ἐπειδὴ τάχιστα ἤρχετο φρονεῖν, οὐδεπώποτε
* διελέχθη [63] Κλέωνι, ἀλλὰ πρότερον ἐτελεύτη-
σεν·

59. τούτων] id eſt τῶν δικαστῶν. Nam Araphenii, tametſi laudati ab actore pro teſtibus fuerunt, citati tamen ad teſtimonium dicendum ideo non fuerant.

60. ἤδειν] ſubaudi ὅτι ἐξομόσεται Ἱεροκλῆς εὖ εἰδώς. quamquam aut id, aut ſimilem quandam ſententiam addi malim, quam ſubaudiri ſolummodo, quod durum et inficetum eſt. noram iam ante, ita eſſe euenturum, vt Hierocles, qui probe noſſet factum, tamen iuratus negaret ſe noſſe.

61. μάρτυρα] ſic dedi, auctore Stephano, pro vulgari μαρτυρίαν. quod ſi probabitur, erit paulo ante τοῦ ἔχοντος leg. pro vulgari τὸν ἔχοντα. quod ſit paulo durius et inconcinnius.

62. τούτων] auia et eius marito.

63. διελέχθη] ſic, per ε in ſecunda ſyllaba, dedi

Digitized by Google

σεν· οὐχ ἡγούμενος ὅσιον εἶναι, τοιαύτην αἰτίαν ἔ-
χοντος Θουδίππου περὶ τὸν αὐτοῦ πατέρα, τῷ ἐκεί-
39. νου υἱεῖ διαλέγεσθαι. ὡς οὖν τὸν ἅπαντα χρόνον διά-
φορος ἦν Κλέωνι, τούτων ὑμῖν τοὺς συνειδότας μάρ-
τυρας παρέξομαι. ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Εἰς τὰς θυ-
σίας τοίνυν, ἐν αἷσπερ οἱ ἄλλοι Ἀθηναῖοι ἑστιῶνται,
42. πρῶτον μὲν δημότην[64] ὄντα, ἔπειτα ἀνεψιὸν, ἔτι
δὲ τὸν υἱὸν τὸν τούτου μέλλοντα ποιεῖσθαι, εἰκὸς δή-
που ἦν, ὁπότε περ * ἐπιδημοίη[65], μηδὲ μεθ᾽ ἑνὸς
ἄλλου * ἰέναι[66] τὸν Ἀςύφιλον, ἢ μετὰ Κλέωνος.
ὡς τοίνυν οὐδέποτ᾽ ἦλθε μετ᾽ αὐτοῦ, ὑμῖν τῶν δημο-
77.1. τῶν μαρτυρίαν ἀναγνώσεται. ΜΑΡΤΥΡΙΑ.
Οὕτως τοίνυν διακείμενος τῷ τετελευτηκότι Κλέων,
ἀξιοῖ τὸν υἱὸν τὸν ἑαυτοῦ τὰ ἐκείνου ἔχειν. καὶ τί δεῖ
3. τοῦτον λέγειν[67]; ἀλλ᾽ Ἱεροκλῆς, θεῖος ὢν καὶ ἐ-

de meo, pro vulgari *διηλέχθη*. neſcio qua fatali pene huius verbi *διαλέγεσθαι* infelicitate factum eſt, vt in eius aoriſto primo paſſiui exarando librarii graeci a recta via aberrarent, modo, vt hic videmus factum, *διηλέχθη* exhibentes, quaſi a *διελέγχειν* eſſet deriuandum, modo, idque multo ſaepius, *διειλέχθη*. quarum rationum vtraque cum rationibus grammaticis pugnat.

64. *δημότην*] Cleonis puta.

65. *ἐπιδημοίη*] Aſtyphilus nempe. Sic dedi de meo, pro vulgari *ἀποδημ.* quoties ſcil. eiusmodi dies feſti atque epulae inciderent in ea tempora, quibus Aſtyphilus domi, in vrbe, eſſet, non foris, in caſtris.

66. *ἰέναι*] *ire.* ſic rurſus de meo dedi, pro vulgari *εἶναι*.

67. *τοῦτον λέγειν*] comparat inter ſe duo exempla

μοὶ [68], οὕτως ἐστὶ τολμηρὸς, ὥστε οὐ γενομένας δια-
θήκας ἥκει φέρων, καί φησι παρ' * ἑαυτῷ [69] Ἀσ-
τύφιλον ταύτας καταλιπεῖν. καίτοι, Ἱερόκλεις,
πολλὰ κἀγαθὰ παθὼν ὑπὸ Θεοφράστου, τοῦ πατρὸς
τοῦ ἐμοῦ, ὅτε χεῖρον ἔπραττες ἢ νυνὶ, καὶ ὑπὸ Ἀσ- 6.
τυφίλου, οὐδετέρῳ αὐτοῖν τὴν ἀξίαν χάριν ἀποδί-
δως· ἐμὲ μὲν γὰρ, υἱὸν ὄντα Θεοφράστου, σαυτῷ δὲ
ἀδελφιδοῦν, ἀποστερεῖς ἅ μοι οἱ νόμοι ἔδοσαν· Ἀστυ-
φίλου δὲ τεθνεῶτος καταψεύδῃ, καὶ τὸ κατὰ σαυ-
τὸν μέρος τοὺς ἐχθίστους καθίστης τῶν ἐκείνου κληρο- 9.
νόμους. καὶ πρὶν μὲν λαχθῆναι τοῦ κλήρου, ὦ ἄνδρες,
εὖ εἰδὼς ὁ Ἱεροκλῆς, ὅτι οὐδενὶ ἄλλῳ γίνοιτο τὰ Ἀσ-
τυφίλου ἢ ἐμοὶ, ἐν μέρει ἑκάστῳ τῶν ἐκείνου ἐπιτη-
δείων προσῄει πωλῶν τὸ πρᾶγμα [70], καὶ τοὺς οὐδὲν
προσήκοντας πείθων ἀμφισβητεῖν, λέγων ὅτι θεῖος 12.

εἴη

immanis et crudelis cupiditatis atque impudentiae. Miramini, iudices, ait, ex me audientes portentoſae cupiditatis atque impudentiae exemplum, a Cleone erga Aſtyphilum conſobrinum proditum. Sed deſinetis mirari, cum audieritis, id quod multo eſt portentoſius, ipſum adeo auunculum Aſtyphili in cineres et bona eius tam infeſtis modis ſaeuire. Hierocles is eſt —

68. θεῖος ὢν καὶ ἐμοί] id eſt θεῖος ὢν αὐτῷ ὁμοίως καὶ ἐμοί. frater enim germanus erat Hierocles eius foeminae, quae Aſtyphilo et actori huius cauſae mater erat communis, tametſi patres eorum diuerſi fuiſſent.

69. παρ' ἑαυτῷ] ſic dedi de meo, pro vulgari παρ' ἑαυτόν.

70. τὸ πρᾶγμα] id eſt τὸν κλῆρον καὶ τὸ περὶ τὰς ψευδεῖς διαθήκας σκευώρημα.

Digitized by Google

εἴη Ἀϛυφίλῳ, καὶ ἀποφαίνοι διαθήκας ἐκεῖνον κα-
ταλελοιπότα, εἴ τις αὐτῷ κοινώσαιτο [71]· ἐπειδὴ
δὲ πρὸς Κλέωνα διωμολογήσατο, καὶ τῶν τοῦ ἀδελ-
φοῦ [72] ἐμερίσατο, νυνὶ, ὡς ἀληθῆ λέγων, ἀξιώσει
15. πιϛεύεσθαι. δοκεῖ δέ μοι κἂν ὀμόσαι ἄσμενος, εἴ τις
αὐτῷ ὅρκον διδοίη. καὶ ἐμοὶ μὲν συγγενὴς ὢν, οὐδὲ
τὰ γενόμενα ἐθέλει μαρτυρεῖν· ᾧ δ' οὐδὲν προσή-
κει, τούτῳ τὰ ψευδῆ συλλαμβάνει, καὶ τῶν οὐ
πραχθέντων γραμματεῖον ἥκει φέρων. πολὺ γὰρ
18. περιεργιαίτερον ἡγεῖται εἶναι τὸ χρηματίζεσθαι, ἢ
τὴν ἐμὴν συγγένειαν. ὡς δὲ ἐπηγγέλλετο περὶ ὧν
διαθήκας ἀποφαίνοι [73] εἴ τις αὐτῷ κοινώσαιτο, αὐ-
τοῦ ὑμῖν, ᾧ προσῆλθε, μαρτυρίαν παρέχομαι.
ΜΑΡΤΥΡΙΑ. Τί οὖν χρὴ, ὦ ἄνδρες, ὄνομα θέ-
21. σθαι τούτῳ τῷ ἀνδρὶ, ὅστις ἐθέλει οὕτω ῥᾳδίως,
διὰ τὸ ἑαυτοῦ κέρδος, τῶν τεθνεώτων τινὸς κατα-
ψεύδεσθαι; ὡς δὲ οὐδὲ Κλέωνι προῖκα τὰς διαθή-
κας ἀποφαίνει, ἀλλὰ μισθὸν εἴληφεν, αὕτη ὑμῖν
ἡ μαρτυρία οὐ μικρὸν τεκμήριον ἔϛαι [74]. τοιαῦτα
24. μέντοι κοινῇ ἐπ' ἐμοὶ τεχνάζουσιν. ἡγεῖται γὰρ αὐ-
τῶν ἑκάτερος εὕρημα ἔχειν ὅ, τι ἂν τῶν Ἀϛυφί-
λου λάβῃ. ὡς μὲν [75] οὐκ εἰσὶν ἀληθεῖς αἱ διαθῆκαι,

 ἀλλὰ

71. *κοινώσαιτο*] id eſt *μερίτην αὐτὸν τοῦ κλέμματος ποιήσαιτο.* Si quis ſecum, Hierocle puta, praedam partiri, et ſe in eius communionem admittere velit.

72. *τοῦ ἀδελφοῦ*] *τοῦ ἐμοῦ δηλονότι.*

73. *περὶ ὧν διαθήκας ἀποφαίνοι*] imo vero *περιιὼν, ὡς* [vel *ὅτι*] *διαθ. ἀ.*

74. poſt *ἔϛαι* deeſt titulus *Μαρτυρία.*

75. *ὡς μὲν*] adde *οὖν.* tranſit hic a priore parte

ἀλλὰ Κλέων καὶ Ἱεροκλῆς βέλονται ὑμᾶς ἐξαπατῆσαι, καθόσον ἐδυνάμην ἀπέδειξα· ὡς δ', εἰ καὶ μηδὲν προσήκων [76] ἔτυχον Ἀςυφίλῳ, δικαιότερός 27.
εἰμι ἔχειν τὰ ἐκείνε, ἢ ἔτοι, διδάξω ὑμᾶς. ὅτε γὰρ ἐλάμβανε Θεόφραςος ὁ ἐμὸς πατὴρ τὴν ἐμὴν μητέρα καὶ Ἀςυφίλε παρὰ Ἱεροκλέες, ἦλθε [77] καὶ αὐτὸν ἐκεῖνον ἔχεσα μικρὸν ὄντα, καὶ διῃτᾶτο παρ' ἡ- 30.

μῖν

actionis ad alteram. Illa cum docuiſſet, ſuppoſititium eſſe illud teſtamentum praetenſum, aggreditur nunc docere: ſi Aſtyphilus, qui teſtamentum, nullum vnquam ſcripſiſſet, voluiſſet ſcribere, non potuiſſe alium heredem ſcribere, quam ſe, actorem.

76. *μηδὲν προσήκων*] fidem promiſſis tuis, Iſaee, non facis, aut oblitus tui loqueris inconſentanea. Docere contendens, actorem, etiamſi Aſtyphilum nulla parte cognationis attigiſſet, tamen ab eo heredem fuiſſe neceſſario ſcribendum, doces ita, vt planum facias, actori matrem cum Aſtyphilo fuiſſe communem. Ergone fratres vterinos negas eſſe inter ſe *προσήκοντας*? Atqui quae poteſt propior eſſe conſanguinitas, quam duos ex eodem vtero prodiſſe? Non hoc doces, quod te profiteris facturum, etiamſi Aſtyphilus frater actoris non fuiſſet, tamen actorem ab eo heredem neceſſario ſcribendum fuiſſe. Nam ſi Theophraſtus matrem Aſtyphili domum ſuam non duxiſſet, non videtur operam daturus fuiſſe, vt Aſtyphilus liberaliter educaretur, neque curaſſet eum beneficiis promereri.

77. *ἦλθε*] ſcil. *ἡ ἐμὴ μήτηρ εἰς τὸν οἶκον τἀνδρός.* Fieri quoque poſſit, vt poſt *ἦλθε* exciderit *μετὰ τῆς ἀδελφῆς.* venit mater noſtra in domum patris mei, habens ſecum praeter ſororem Aſtyphili, etiam Aſtyphilum ipſum. v. verſu 37.

Digitized by Google

μῶν τὸν ἅπαντα χρόνον[78] ὁ Ἀςύφιλος· καὶ ἐπαιδεύθη ὑπὸ τȣ̃ πατρὸς τȣ̃ ἐμȣ̃. καὶ ἐπειδὴ ἐγὼ ἐγενόμην, καὶ ὥραν εἶχον παιδεύεσθαι, μετ᾽ ἐκείνου συνεπαιδευόμην. λάβε δέ μοι ταύτην τὴν μαρτυ-
33. ρίαν[79], εἶτα * τὴν τῶν[80] διδασκάλων ὅποι ἐφοιτῶμεν[81]. τὸ τοίνυν χωρίον τὸ ἐκείνȣ πατρῷον, ὦ ἄνδρες, ὁ πατὴς ὁ ἐμὸς ἐφύτευε, καὶ ἐγεώργει, καὶ ἐποίει διπλασίȣ ἄξιον. ἀνάβητέ μοι καὶ τȣ́των μάρτυρες. ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Ἐπεὶ τοίνυν ἐδοκιμά-
36. σθη ὁ ἀδελφὸς, ἀπέλαβε πάντα ὀρθῶς καὶ δικαίως, ὥστε ἐκεῖνον μηδεπώποτε μηδὲν ἐγκαλέσαι τῷ ἐμῷ πατρί. μετὰ δὲ ταῦτα[82] τὴν ἀδελφὴν τὴν

78. τὸν ἅπαντα χρόνον] ad pubertatem vsque.

79. μαρτυρίαν] neceſſariorum puta et familiarium actoris et parentum eius, confirmantium, actorem vna cum Aſtyphilo in domo Theophraſti educatum liberaliter fuiſſe.

80. εἶτα τὴν τῶν διδασκάλων] priorem articulum de meo addidi, quo vulgatae carent.

81. poſt ἐφοιτῶμεν deeſt titulus Μαρτυρίαι. recitantur enim duo diuerſa teſtimonia, alterum illud, cuius argumentum modo indicauimus, alterum ludimagiſtrorum.

82. μετὰ δὲ ταῦτα] non videtur ita accipiendum, ac ſi ſignificaretur, ſororem Aſtyphili ab eius vitrico, Theophraſto, tum demum fuiſſe nuptui elocatam, poſtquam Aſtyphilus iam vir factus eſſet, ſed indicat ſolummodo tranſitum ad enumerationem aliorum beneficiorum, quibus Theophraſtus Aſtyphilum ornauit, adhuc impuberem. Nam alias debuiſſet non vitricus priuignam, ſed frater, tutelae iam ſuae factus, ſoro-

Digitized by Google

ἐκείνου ὁμοπατρίαν ἐνεγγύησεν ὁ ἐμὸς πατὴρ ὅτῳ ἐ-
δόκει αὐτῷ καὶ τἄλλα διῴκει, καὶ ταῦτα τῷ Ἀσ-
τυφίλῳ ἐξήρκει. ἱκανὴν γὰρ ἡγήσατο βάσανον εἰ- 39.
ληφέναι ἀπὸ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ τῆς εἰς αὐτὸν εὐ-
νοίας, ἐκ μικροῦ παιδίου τεθραμμένος παρ᾽ αὐτῷ.
μαρτυροῦσι δὲ ἡμῖν καὶ περὶ τῆς ἐγγύης οἱ εἰδότες.
ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Εἰς [83] τοίνυν τὰ ἱερὰ ὁ πατὴρ ὁ
ἐμὸς τὸν Ἀστύφιλον παῖδα ἦγε [84] μεθ᾽ ἑαυτοῦ, ὥσ- 42.
περ καὶ ἐμὲ πανταχῆ· καὶ εἰς τοὺς θιάσους τοῦ Ἡ-
ρακλέους ἐκεῖνον εἰσήγαγεν, ἵνα μετέχοι τῆς κοινω-
νίας [85]· αὐτοὶ [86] ὑμῖν οἱ θιασῶται μαρτυρήσουσιν.
ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Ἐγὼ δὲ, ὦ ἄνδρες, ὡς διεκεί-
μην πρὸς τὸν ἀδελφὸν, σκέψασθε. πρῶτον μὲν γὰρ 78.1.
συνετράφην ἐκείνῳ ἐκ παιδίου, ἔπειτα οὐδέποτε
διάφορος ἐγενόμην, ἀλλ᾽ ἠσπάζετό με, ὡς ἴσασιν

οἱ οἰ-

rem marito eius in manus dare, vt *κύριος* ſororis. Niſi ſi volumus dictione illa, *ταῦτα τῷ Ἀστυφίλῳ ἐξήρκει*, ſignficari, Aſtyphilum vitrico, de iure ſuo ſororem deſponſandi, vltro deceſſiſſe. Quicquid eius eſt, quaeſtio haec magni momenti non eſt.

83. *εἰς*] ſic tacite correxit Stephanus vitium Aldinae *εἰ*.

84. *παῖδα*] ſubaudi *ἔτι ὄντα*.

85. *τῆς κοινωνίας*] id eſt *τῆς αὐτῶν κοινωνίας*. Quodnam autem hoc fuerit collegium thiaſotarum Herculis, qui ortum, cur inſtitutum, quibus legibus vſum, quibus gauiſum priuilegiis et iuribus, mihi non conſtat. Videtur eiusmodi ſodalitium fuiſſe, atque aeuo medio fuit Calendariorum.

86. *αὐτοὶ*] malim *ὡς αὐτοί*.

Digitized by Google

οἱ οἰκεῖοι πάντες οἱ ἡμέτεροι, καὶ οἱ φίλοι· οὓς βούλομαι ὑμῖν μάρτυρας ἀναβιβάσαι [87]. δοκεῖ ἂν οὖν ὑμῖν Ἀστύφιλος, ὦ ἄνδρες, οὕτω μὲν μισῶν Κλέωνα, τοσαῦτα δ᾽ ἀγαθὰ ὑπὸ τοῦ πατρὸς τοῦ ἐμοῦ πεπονθὼς, αὐτὸς τῶν ἐχθρῶν ἄν τινος υἱὸν ποιήσασθαι, ἢ τὰ ἑαυτοῦ δοῦναι, τοὺς εὐεργέτας καὶ τοὺς συγγενεῖς ἀποστερήσας; ἐγὼ μὲν οὐκ ἂν οἴομαι, εἰ καὶ δεκάκις ὁ Ἱεροκλῆς διαθήκας ψευδεῖς ἀποδεικνύη. ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ ἀδελφὸν εἶναι, καὶ διὰ τὴν ἄλλην οἰκειότητα, πολὺ μᾶλλον προσήκειν ἐμοὶ [88], ἢ τῷ Κλέωνος υἱεῖ. * ἐπεὶ [89] τούτοις γε οὐδὲ προσποιήσασθαι καλὸν [90] ἦν τῷ Ἀστυφίλῳ, οἵτινες οὕτω διέκειντο [91] πρὸς αὐτὸν, τὰ δὲ ὀστᾶ οὐκ ἔθαψαν· ἀλλὰ πρότερον ἐπὶ τὴν οὐσίαν ἦλθον, πρὶν ἐκείνῳ τὰ νομιζόμενα ποιῆσαι. ἔπειτα νῦν ἀξιώσου-

87. poſt *ἀναβιβάσαι* videtur titulus *μάρτυρες* deeſſe.

88. Aut pone *ἐμοί*, aut pone *υἱεῖ*, deeſſe videtur *τῶν ἐκείνου*, bona Aſtyphili mihi potius competere, quam filio Cleonis.

89. *ἐπεὶ*] *quandoquidem*. ſic dedi de meo, pro vulgari *ἐπὶ*.

90. pone *καλὸν ἦν* deeſt *προσήκειν* quoniam hos [Cleonem eiusque neceſſarios] decebat, ne fingere quidem, et verbis prae ſe ferre, nedum ſerio contendere, cum Aſtyphilo vllam ſibi neceſſitudinem intercedere.

91. *οὔτω διέκειντο*] videtur *μὲν* interponendum. opponuntur enim inter ſe, viuus adhuc et ſpirans Aſtyphilus, et oſſa eius.

σι κληρονομεῖν τῶν Ἀστυφίλου, οὐ μόνον τὰς διαθή- 12.
κας λέγοντες, ἀλλὰ καὶ τὸ γένος παρατιθέντες,
ὅτι ἀνεψιὸς ἦν Κλέων πρὸς τοῦ πατρός. ὑμᾶς δὲ,
ὦ ἄνδρες, οὐκ εἰκός ἐστι τῷ τούτου [92] γένει προσέ-
χειν τὸν νοῦν. οὐδεὶς γὰρ πώποτε ἐκποίητος γενό-
μενος ἐκληρονόμησε τοῦ οἴκου, ὅθεν ἐξεποιήθη, ἐὰν 15.
μὴ ἐπανέλθῃ κατὰ τὸν νόμον. οὗτοι [93] μέντοι ἀκρι-
βῶς εἰδότες, ὅτι οὐκ ἐποιήσατο Ἀστύφιλος τὸν
Κλέωνος υἱὸν, πολλάκις ἐληλυθότι αὐτῷ [94] οὐδε-
πώποτε κεκρεανομήκασι. λάβε μοι καὶ ταύτην τὴν
μαρτυρίαν. ΜΑΡΤΥΡΙΑ. Ἑκατέρῳ οὖν ἡμῶν, 18.
ἐξ ὧν ἀντωμόσαμεν σκεψάμενοι, ψηφίσασθε.
Κλέων μὲν γὰρ φησι τὸν υἱὸν τὸν ἑαυτοῦ Ἀστυφίλῳ
εἰσποιηθῆναι, καὶ ταῦτ᾽ [95] ἐκεῖνον διαθέσθαι. ἐγὼ
δ᾽ οὔ φημι, ἀλλ᾽ ἐμὰ εἶναι πάντα τὰ Ἀστυφίλου, ἀ- 21.
δελφὸς ὢν ἐκείνου, ὡς καὶ αὐτοὶ τοῦτο ἴσασι. μὴ τοί-
νυν, ὦ ἄνδρες, εἰσποιήσησθε υἱὸν Ἀστυφίλῳ, ὃν οὐδ᾽
αὐτὸς ζῶν * ἐκεῖνος [96] ἐποιήσατο, ἀλλὰ τοὺς νό-
μους, οὓς ὑμεῖς ἔθεσθε, βεβαιώσατέ μοι. κατ᾽ αὐ-

τοὺς

92. τούτου] ſiue ad Cleonem, ſiue ad Cleonis filium redit.

93. οὗτοι] Aſtyphilus puta et eius neceſſarii.

94. ἐληλυθότι αὐτῷ] Cleoni puta, eiusue filio, cum ſaepe veniſſet, πρὸς αὐτοὺς ad ſe, rogans participationem extorum cum ipſis.

95. ταῦτ᾽] vt Cleonis filius ſibi defuncto pro filio adoptato arrogaretur.

96. ἐκεῖνος] Aſtyphilus. ſic dedi de meo, pro vulgari ἐκεῖνον.

Digitized by Google

24. τοὺς γὰρ ἀμφισβητῶ, ὁσιωτάτην δέησιν δεόμενος[97],
ὦ ἄνδρες, τῆς τοῦ ἀδελφοῦ οὐσίας κληρονόμον[98] κα-
ταστῆσαι. ἀπέδειξα ὑμῖν[99] ὡς οὐδενὶ ἐκεῖνος δέδωκε
τὰ ἑαυτοῦ, καὶ μάρτυρας ἁπάντων, ὧν εἶπον, παρ-
εσχόμην. βοηθήσατε οὖν μοι· καὶ εἰ λέγειν ἐμοῦ
27. δύναται Κλέων μᾶλλον, τοῦτο αὐτῷ ἄνευ τοῦ νόμου
καὶ τοῦ δικαίου μηδὲν ἰσχυσάτω· ἀλλ᾽ ὑμᾶς αὐτοὺς
βραβευτὰς ἁπάντων καταστήσατε. διὰ τοῦτο γὰρ
συλλέγεσθε, ἵνα τοῖς μὲν ἀναισχυντοῦσι μηδὲν πλέον
ᾖ, οἱ δὲ ἀδυνατώτεροι τολμῶσι περὶ τῶν δικαίων
30. ἀμφισβητεῖν, εὖ εἰδότες ὅτι οὐδενὶ ἄλλῳ τὸν νοῦν
προσέχετε. ἅπαντες οὖν, ὦ ἄνδρες, μετ᾽ ἐμοῦ γένε-
σθε. ὡς, ἄν τι ἄλλο ψηφίσησθε, Κλέωνι πειθόμε-
νοι, σκέψασθε ὁπόσων[100] αἴτιοι γενήσεσθε. πρῶ-
τον μέν, τοὺς ἐχθίστους Ἀστυφίλου ἐπί τε τὰ μνήματα
33. ἰέναι καὶ ἐπὶ τὰ ἱερὰ[1] ἐκείνου ποιήσετε. ἔπειτα, τὰς

Εὐθυ-

97. δεόμενος] ſcil. ὑμῶν.

98. κληρονόμον καταστῆσαι] interponendum videtur ἐμέ.

99. ἀπέδειξα ὑμῖν] rurſus interponendum videtur h. l. γάρ.

100. ὁπόσων] ſubaudi κακῶν niſi potius id addendum ſit.

1. τὰ ἱερὰ] Valeſius ad Harpocr. p. 88. vult τὰ ἠρία legi. Sed fallitur. nam primum quidem τὰ μνήματα et τὰ ἠρία idem ſignificant. deinde vero, qui alicuius in genus reciperentur eiusque hereditatem adirent, eius non modo monumenta gentilia, ſed etiam ſacra participabant, quibus addicti fuiſſent cum legatario maiores eius.

Digitized by Google

Εὐθυκράτους ἐπισκήψεις, τοῦ πατρὸς τοῦ Ἀστφίλου,
ἀκύρους ποιήσετε, ἃς αὐτὸς πρότερον, ἢ ἀπέθανε,
παραβῆναι [2]· ἔπειτα τετελευτηκότα Ἀστύφιλον
παρανοίας αἱρήσετε. εἰ γὰρ τοῦτον [3] ἐποιήσατο υἱὸν,
ὃς τῷ πατρὶ πολεμιώτατος ἦν, πῶς οὐ δόξει τοῖς ἀ- 36.
κούσασι παρανοεῖν, ἢ ὑπὸ φαρμάκων διεφθάρθαι;
ἔτι δέ με, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἐκτραφέντα ἐν τῷ
αὐτῷ καὶ συμπαιδευθέντα Ἀστυφίλῳ, καὶ ἀδελφὸν
ὄντα, περιόψεσθε ὑπὸ Κλέωνος ἀποστερηθέντα τῶν
ἐκείνου. ἀντιβολῶ ὑμᾶς [4] καὶ ἱκετεύω, ἐκ παντὸς 39.
τρόπου ψηφίσασθαί μοι. οὕτω γὰρ ἂν μάλιστα Ἀσ-
τυφίλῳ τε χαρίσεσθε [5], κἀμὲ οὐκ ἂν ἀδικήσετε.

2. ἃς αὐτὸς πρότερον ἢ ἀπέθανε. παραβῆναι] locus male ſanus, cui nonnulla deſunt. praeterea dubium eſt vtrum αὐτὸς ad Euthycratem, an ad Aſtyphilum referatur. Stephanus, profecto ſagaciter, ita coniiciebat leg. eſſe. πρότερον ἂν ἀπέθανεν ἢ παραβῆναι. poſſet ad eandem ſententiam ſic componi lectio. πρότερον ἂν ἀποθανεῖν εἵλετο, ἢ παραβῆναι. Ego vero ſuſpicor Iſaeum ſic reliquiſſe ἃς αὐτοῖς [Aſtyphilo eiusque poſteris et neceſſariis omnino omnibus] ἐπέσκηψε [ſcil. Euthycrates] πρότερον, ἢ ἀπέθανε, μὴ παραβῆναι. *quas illis moriens praecepit ne migrarent.*

3. τοῦτον] num τούτου Cleonis puta.

4. ἀντιβολῶ ὑμᾶς] interpone οὖν.

5. χαρίσεσθε] rarior inuentu forma haec eſt; vſitatior χαριεῖσθε.

ΙΣΑΙΟΥ ΛΟΓΟΣ
ΠΡΟΣ ΞΕΝΑΙΝΕΤΟΝ,
ΠΕΡΙ ΤΟΥ
ΚΛΗΡΟΥ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΑΡΧΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἀρίσταρχός τις τεσσάρων πατὴρ γενόμενος παίδων, Κυρωνίδου καὶ Δημοχάρους, καὶ τῆς μητρὸς τοῦ λέγοντος τὸν λόγον, καὶ ἄλλης κόρης, τοῦτον μὲν τὸν Κυρωνίδην ἔτι περιὼν εἰσεποίησεν εἰς τὸν Ξεναινέτου τοῦ κατὰ μητέρα πάππου κλῆρον, αὐτὸς δὲ κληρονόμους τοὺς λοιποὺς ἑαυτῷ κατέλειψε παῖδας. μετὰ ταῦτα τελευτᾷ μὲν Δημοχάρης ἄπαις, καὶ ἡ μία θυγάτηρ αὐτοῦ, καὶ αὐτὴ ἄπαις. ὁ δὲ κλῆρος ὅλος ἔρχεται δικαίως εἰς τὴν μητέρα τοῦ λέγοντος τὸν λόγον. καὶ ταῦτα μὲν οὕτω. μετὰ δὲ τὴν τελευτὴν Ἀριστάρχου, Ἀριστομένης ἀδελφὸς ὢν αὐτοῦ, καὶ κατὰ νόμον ἐπίτροπος τῶν τοῦ ἀδελφοῦ γινόμενος παίδων, ἐκδέδωκε Κυρωνίδῃ τῷ ἐκποιήτῳ υἱῷ Ἀριστάρχου τὴν θυγατέρα ἑαυτοῦ, ἐπαγγειλάμενος περιποιῆσαι αὐτῷ τὸν Ἀριστάρχου κλῆρον· ὃ δὴ καὶ πεποίηκε. γενομένου γὰρ υἱοῦ τῷ Κυρωνίδῃ, πρῶτον μὲν ὄνομα τῷ παιδὶ τὸ τοῦ πάππου δεδώκασιν, Ἀρίσταρχον ὀνομάσαντες, καὶ εἰσεποίησαν αὐτὸν εἰς τὸν πάππου οἶκον, ὡς δὴ τοῦτο ἐκείνου πράξαντος· καὶ παραδέδωκεν Ἀριστομένης αὐτῷ τοῦ πάππου κλῆρον· ἔτι δὲ παῖς ὢν ἐ-

κεῖνος

κεῖνος τελευτῶν, κληρονόμον κατὰ διαθήκας ἐνεστήσατο τὸν ἴδιον ἀδελφὸν Ξεναίνετον. τούτων γενομένων, καὶ κρατοῦντος Ξεναινέτου τὴν Ἀριστάρχου τοῦ παλαιοῦ οὐσίαν, ἀμφισβητεῖ πρὸς αὐτὸν ὁ υἱὸς τῆς θυγατρὸς Ἀριστάρχου τοῦ παλαιοῦ, λέγων ἑαυτὸν μόνον εἶναι κληρονόμον δικαίως τῶν Ἀριστάρχου τοῦ παλαιοῦ χρημάτων. ὁ μὲν γὰρ Κυρωνίδης (φησὶν) ἐκποίητος ἐγένετο· ὁ δὲ πατὴρ υἱὸν ἔχων γνήσιον τὸν Δημοχάρην, οὐκ ἐδύνατο θετὸν ἑαυτῷ ποιῆσαι παῖδα· ὁ δὲ Δημοχάρης, ἀτελὴς ὤν, οὐδὲ αὐτὸς ἐδύνατο ποιῆσαι τῷ πατρὶ θετὸν υἱόν· ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ἡ ἄλλη θυγάτηρ αὐτοῦ ἡ προτελευτήσασα. ὥστε οὐ κατὰ τὸν νόμον (φησὶ) τῆς εἰσποιήσεως γενομένης τοῦ παλαιοῦ Ἀριστάρχου, οὐκέτι συνίσταται ἡ διαθήκη αὐτοῦ τοῦ νέου Ἀριστάρχου. ἃ γὰρ μὴ δικαίως ἐκτήσατο, πῶς ἄλλῳ παραπέμπειν ἐδύνατο; ἀναιρουμένης δὲ τῆς διαθήκης, εἰκότως ὁ κλῆρος εἰς τὸν λέγοντα τὸν λόγον ἐφέρετο, υἱὸν ὄντα τῆς γνησίας θυγατρὸς Ἀριστάρχου τοῦ παλαιοῦ. Καὶ ἡ μὲν ὑπόθεσις, αὕτη. ἡ στάσις δὲ, πραγματικὴ ἔγγραφος. ζητεῖ γὰρ εἰ δεῖ τὰς τοιαύτας συνεστάναι διαθήκας, καὶ τίς δικαιότερος λέγει.

Ἐβουλόμην, ὦ ἄνδρες, ὥσπερ Ξεναίνετος οὑτοσὶ 79.1.
δύναται ψευδῆ λέγειν θαῤῥαλέως, οὕτω κἀγὼ
τἀληθῆ πρὸς ὑμᾶς, περὶ ὧν ἀμφισβητοῦμεν, εἰ- 3.
πεῖν

Tabula generis, hac oratione celebrati.

Xenaenetus
Ariſtomenes — Ariſtarchus, ſuper cuius hereditate agitur — filia
Apollodorus filia — Cyronides — Demochares. — filia — filia
Xenaenetus. Ariſtarchus, — actor filiae

πεῖν δυνηθῆναι. οἶμαι γὰρ ἂν ὑμῖν εὐθέως δῆλον γενέσθαι, εἴθ᾽ ἡμεῖς ἀδίκως ἐπὶ τὸν κλῆρον ἥκομεν, εἴθ᾽ οὗτοι [1] μὴ προσηκόντως πάλαι τὰ χρήματα ταῦτα εἰλήφασι. νῦν δὲ οὐκ ἐξ ἴσου διακείμεθα, ὦ ἄνδρες. οἱ μὲν γὰρ, καὶ λέγειν δεινοὶ, καὶ παρασκευάσασθαι ἱκανοὶ, ὥστε καὶ ὑπὲρ ἑτέρων πολλάκις ἐν ὑμῖν ἠγωνίσθαι· ἐγὼ δὲ μὴ ὅτι ὑπὲρ ἄλλου, ἀλλ᾽ οὐδὲ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ πώποτε δίκην ἰδίαν εἴρηκα. ὥστε πολλῆς δεῖ με συγγνώμης τυχεῖν παρ᾽ ὑμῶν. ἠνάγκασμαι οὖν, ὦ ἄνδρες, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι δίκην παρ᾽ αὐτῶν λαβεῖν, τὴν μητέρα τὴν ἐμὴν πρὸς τῇ ἀνακρίσει Ἀριστάρχου εἶναι ἀδελφὴν [2] προσγράψασθαι. οὐ μὴν διὰ τοῦτο ὑμῖν ἤδε ἡ γνῶσις ἧττον περὶ αὐτῶν [3] εὐκρινὴς φανήσεται· ἀλλ᾽ ἐκ τῶν νόμων σκοποῦμεν, εἰ τὰ ἑαυτοῦ δέδωκε τούτῳ [4] Ἀρίσταρχος, ἢ τὰ μηδὲν προσήκοντα. ἔστι δὲ δίκαιον τοῦτο, ὦ ἄνδρες. ὁ γὰρ νόμος κελεύει τὰ μὲν ἑαυτοῦ διαθέσθαι ὅτῳ ἂν ἐθέλῃ, τῶν δὲ ἀλλοτρίων οὐδένα

In argumenti verſu 18. lege *προστάξαντος*, pro *πράξαντος*, et in fine *δικαιότερα*, pro *δικαιότερος*.

1. *οὗτοι*] Xenaenetus iunior, et cum eo facientes, aduerſarii actoris.

2. *εἶναι ἀδελφὴν*] interponi vult Scaliger *Κυρωνίδου*. quod non intelligo. Nam ſi *Ἀριστάρχου* copulauit cum *ἀνακρίσει*, falſus fuit. Qui poteſt dudum mortuus examinari?

3. *περὶ αὐτῶν*] id eſt *περὶ τούτων τῶν πραγμάτων*. vel, his de bonis, hereditate Ariſtarchi. v. p. 80, 23.

4. *τούτῳ*] Xenaeneto iuniori, filio Cyronidis.

Digitized by Google

δένα κύριον πεποίηκε. τοῦτο οὖν ὑμᾶς πειράσομαι 15.
πρῶτον διδάσκειν, ἐάν μου μετ᾽ εὐνοίας ἀκοῦσαι ἐ-
θέλητε. εἴσεσθε γὰρ ὡς ὁ κλῆρος οὗτος οὐ τούτων [5]
ἦν ἐξ ἀρχῆς, ἀλλὰ τῆς ἐμῆς μητρὸς πατρῷος. ἔ-
πειτα, καὶ ὡς Ἀρίσαρχος οὐδὲ καθ᾽ ἕνα νόμον αὐ-
τὸν εἴληφεν, ἀλλὰ παρὰ πάντας τοὺς νόμους ἀδι- 18.
κεῖ μετὰ τῶν οἰκείων [5 b.] τὴν ἐμὴν μητέρα. ὅθεν οὖν
σαφέστατα μαθήσεσθε ὡς ἔχει ταῦτα, ἐντεῦθεν ὑ-
μᾶς πρῶτον πειράσομαι διδάσκειν. Ἀρισάρχος γὰρ
ἦν, ὦ ἄνδρες, Συπαλλήτιος [6]. οὗτος ἔλαβε Ξε-
ναινέτου Ἀχαρνέως θυγατέρα, ἐξ ἧς γίνεται Κυ- 21.
ρωνίδης καὶ Δημοχάρης, καὶ ἡ μήτηρ ἡ ἐμὴ, καὶ
ἄλλη τούτων ἀδελφή. Κυρωνίδης μὲν οὖν ὁ τοῦδε [7]
πατὴρ, καὶ θατέρου [8] τοῦ τόνδε τὸν κλῆρον ἀδί-
κως ἔχοντος, ἐξεποιήθη εἰς ἕτερον οἶκον· ὥστε αὐ-
τῷ τῶν χρημάτων οὐδὲν ἔτι προσῆκεν. Ἀρισάρχου [9] 24.
δὲ τοῦ πατρὸς τούτων [10] τελευτήσαντος, Δημοχά-
ρης υἱὸς κληρονόμος τῶν ἐκείνου κατέστη. τούτου δὲ 80.1.
παιδὸς ἀποθανόντος, καὶ τῆς ἑτέρας ἀδελφῆς, ἡ
μήτηρ ἡ ἐμὴ ἐν παντὶ τῷ οἴκῳ ἐπίκληρος ἐγένετο. 3.
καὶ οὕτω μὲν ἐξ ἀρχῆς ἅπαντα τῆς ἐμῆς μητρὸς ἐγένετο.

προσ-

5. τούτων] Ariſtarchi et Xenaeneti iuniorum.

5 b. οἰκείων] ſubaudi τῶν ἑαυτοῦ. ipſeque et reliqui eius neceſſarii iniuriam fecerunt matri meae.

6. συπαλλήτιος] ſic dedi e Palmerii ſcntentia, pro vulgari συπ.

7. τοῦδε] Xenaeneti iunioris.

8. θατέρου] Ariſtarchi iunioris.

9. Ἀρισάρχου] ſeniore puta.

10. τούτων] Cyronidis, Democharis, et duarum filiarum.

Digitized by Google

προσῆκον δ' αὐτῇ μετὰ τῶν χρημάτων τῷ ἐγγύ-
τατα γένους συνοικεῖν, πάσχει δεινότατα, ὦ ἄν-
δρες. Ἀριστομένης γὰρ, ἀδελφὸς ὢν ἐκείνου τοῦ Ἀρι-
στάρχου, ὄντος αὐτῷ υἱέος καὶ θυγατρὸς, * μελλή-
6. σας [11] ἢ αὐτὸς αὐτὴν ἔχειν, ἢ τῷ υἱεῖ μετὰ τοῦ κλή-
ρου ἐπιδικάσασθαι, τούτων μὲν οὐδὲν ἐποίησε· τὴν δὲ
ἑαυτοῦ θυγατέρα ἐπὶ τοῖς ἐμῆς μητρὸς χρήμασι
Κυρωνίδῃ ἐξέδωκεν, ἐξ ἧς ὁ Ξεναίνετος οὗτος καὶ Ἀ-
ρίσταρχος, ὁ τελευτήσας, ἐγένετο. τὸ μὲν οὖν ἀδί-
9. κημα, καὶ ὃν τρόπον τῶν χρημάτων ἀπεστερήθην,
τοῦτ' ἐστὶν, ὦ ἄνδρες. μετὰ δὲ ταῦτα τὴν ἐμὴν μη-
τέρα ἐκδίδωσι τῷ ἐμῷ πατρί. Κυρωνίδου δὲ τελευτή-
σαντος, τὸν τοῦ Ξεναινέτου ἀδελφὸν εἰσάγουσιν Ἀ-
ριστάρχῳ [12] υἱὸν, οὐδὲ καθ' ἕνα νόμον, ὦ ἄνδρες ὡς
12. ἐγὼ ἐκ πολλῶν τεκμηρίων ὑμῖν ἐπιδείξω. πρῶτον μὲν
οὖν μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι, ὡς Κυρωνίδης ἐκποί-
ητος εἰς τὸν Ξεναινέτου οἶκον ἐγένετο, καὶ ἐν ἐκείνῳ
ἐτελεύτησεν. ἔπειθ' ὡς Ἀρίσταρχος, οὗ ἦν οὗτος ὁ κλῆ-
15. ρος, πρότερος τοῦ υἱέος Δημοχάρους ἐτελεύτησε.
Δημοχάρης δὲ παῖς ὢν ἀπέθανε, καὶ ἡ ἑτέρα ἀ-
δελφή· ὥστε τὸν κλῆρον ἐπὶ τῇ ἐμῇ μητρὶ γενέσθαι.
καί μοι καλεῖ τούτων τοὺς μάρτυρας. ΜΑΡΤΥ-
ΡΕΣ.

11. *μελλήσας*] penes quem erat. ſiue ipſe mallet ſibi habere, ſiue — nam hoc ſignificatu *μέλλειν* h. l. eſt accipiendum. Sic dedi de meo, pro vulgari *ἐμελήσας*. cui Stephanus *ἐθελήσας* ſuffectum ibat. Palmerius *μελήσας* (ſimplici λ) dederat, videtur tamen geminatum dare voluiſſe.

12. *Ἀριστάρχῳ*] ſeniori.

R

Digitized by Google

ΡΕΣ. Οὕτω μὲν ἐξ ἀρχῆς ἦν[13], ὦ ἄνδρες, ὁ κλῆ-
ρος, περὶ οὗ νῦν ὁ λόγος ἐστί· Κυρωνίδου μὲν ἐκποιήτου 18.
γενομένου εἰς τὸν Ξεναινέτου οἶκον, τοῦ δὲ πατρὸς Ἀ-
ριστάρχου τῷ υἱεῖ Δημοχάρει καταλιπόντος, ἐκείνου
δὲ τῇ ἀδελφῇ τῇ ἑαυτοῦ ταύτῃ, μητρὶ δὲ ἐμῇ. δεῖ
δὲ, ἐπειδὴ λίαν ἀναισχυντοῦσιν, ὦ ἄνδρες, καὶ τὰ
χρήματα παρὰ τὸ δίκαιον ἔχειν ἀξιοῦσι, μαθεῖν 21.
ὑμᾶς ὡς οὐδὲ καθ' ἕνα νόμον Ἀρίσταρχος[14] εἰς τοὺς
φράτορας τοὺς ἐκείνου[15] εἰσῆκται. ἐὰν γὰρ τοῦτο μά-
θητε, σαφῶς εἴσεσθε, ὅτι τῷ μὴ δικαίως ἔχοντι,
οὐδὲ διατίθεσθαι περὶ αὐτῶν προσῆκεν. Οἶμαι τοί-
νυν πάντας ὑμᾶς εἰδέναι, ὦ ἄνδρες, ὅτι κατὰ δια- 24.
θήκας αἱ εἰσαγωγαὶ τῶν εἰσποιήτων γίνονται, διδόν-
των τε αὐτῶν[16] καὶ υἱεῖς ποιούντων, ἄλλως δὲ οὐκ
ἔξεστιν. εἴτε οὖν Ἀρίσταρχον[17] φήσει τὶς διαθέσθαι,
οὐκ ἀληθῆ λέξει· (γνησίου γὰρ ὄντος αὐτῷ Δημο-
χάρους υἱέος, οὔτ' ἂν ἐβούλετο ταῦτα διαπρᾶξαι[18], 27.
οὔτε ἐξῆν δοῦναι τὰ ἑαυτοῦ ἑτέρῳ) εἴτε Ἀριστάρχου
τελευτήσαντος, Δημοχάρην αὐτὸν[19] ποιήσασθαι,
καὶ

13. ἐξ ἀρχῆς ἦν] adde ἡμῶν vel ἡμέτερος.

14. Ἀρίσταρχος] iunior nimirum.

15. ἐκείνου] Democharetis, aut, quod perinde eſt, Ariſtarchi ſenioris.

16. αὐτῶν] ſcil. τῶν διατιθεμένων cum ipſi legatores per ſe, *(in eigner Perſon)* non per alios, neque alii pro ipſis, iam vita defunctis, ita conſtituunt.

17. Ἀρίσταρχον] ſeniorem.

18. διαπρᾶξαι] imo vero διαπράξασθαι.

19. αὐτὸν] ſcil. τὸν φάσκοντα. ſi quis aiat a Democharete ſe adoptatum.

Digitized by Google

καὶ ταῦτα ψεύσονται. παιδὸς γὰρ οὐκ ἔξεσι διαθήκην γενέσθαι. ὁ γὰρ νόμος διαῤῥήδην κωλύει παιδὶ μὴ ἐξεῖναι [20] συμβάλλειν, μηδὲ γυναικὶ, πέρα μεδίμνων [21] κριθῶν. μεμαρτύρηται δὲ Ἀρίσαρχον μὲν πρότερον Δημοχάρους τοῦ υἱέος τελευτῆσαι, ἐκεῖνον

20. ἐξεῖναι] ſic tacite correxit Stephanus Aldinae vitium ἐξεῖν.

21. μεδίμνων] fui aliquando in opinione, in qua Petitum quoque LL. At. p. 577. fuiſſe poſtmodum reperi, μεδίμνου legi hic oportere. Iam vero cenſeo vulgatam bene habere, et reſpondere latino *ſingulos medimnos*. neque puer aes alienum contrahere, aut commercium pactumue facere, ſpondere de re emenda, vendendaue poteſt, quae excedat pretium medimni vnius. Et ſic quoque foemina. Sunt hi duo medimni. Recte ergo μεδίμνων in plurali vſurpauit. Vnusquisque puer, et vnaquaeque foemina cauere de medimnis ſingulis poteſt, cum aliqua forenſi validitate, non vltra. Conſiunt ſic tot medimni, quot ſunt contrahentes huiusmodi. μεδίμνοιν in duali dicere non licebat; nam ſic exſtiſſet ſententia, falſa illa quidem, et iuri attico, atque veritati hiſtoricae repugnans, licuiſſe pueris quibusque de binis medimnis cauere, et ſic pariter quoque foeminis quibusque. Id quod ſecus erat. Henricus Stephanus primam ſyllabam vocabuli μεδίμνων geminandum eſſe ſuſpicabatur. ſcil. μὴ μεδίμνων. Coniectura, ad ſpeciem probabilis et ſubtiliter atque ingenioſe excogitata: (ecquid enim fieri poſſit facilius, ecquid vſu venit crebrius, quam vt eaedem literae colliſae alterae alteras abſorbeant?) reapſe tamen imaginaria et abhorrens. id quod vel ipſa ſummae immanitas ſtatim prodit. Et cur legislator numerum imparem pari 40. aut 50. praetuliſſet?

Digitized by Google

δὲ, ὕςερον τοῦ πατρός. ὥστε κατά γε διαθήκην
ἐκείνων [22], ἣν οὐ διέθεντο, οὐ προσῆκεν αὐτῷ [23] τού-
των τῶν χρημάτων κληρονομῆσαι ἀνάγνωθι δὲ καὶ 33.
τοὺς νόμους, καθ᾽ οὓς οὐδετέρῳ αὐτῶν ἐξῆν διαθήκας
ποιήσασθαι. ΝΟΜΟΙ. Οὐ τοίνυν, ὦ ἄνδρες,
οὐδὲ Κυρωνίδην οἷόν τε ἦν υἱὸν Ἀριςάρχῳ [24] εἰσποιῆ-
σαι, ἀλλ᾽ αὐτῷ μὲν ἐπανελθεῖν εἰς τὸν πατρῷον
οἶκον, ἐγκαταλιπόντα ἐν τῷ Ξεναινέτου οἴκῳ ἐξῆν, 36.
υἱὸν * αὐτοῦ δὲ [25] ἂν, ψεύσονται. ὥστε οὐδ᾽ ἂν φάσ-
κωσι τινὰ ἀγαγεῖν, οὐκ ἔςι νόμος· ἢ ἐὰν φῶσιν ὑπ᾽
ἐκείνου ποιηθῆναι, νόμον * οὐχ ἕξουσι δεῖξαι, καθ᾽ ὃν
ἐξῆν αὐτῷ ταῦτα πρᾶξαι· ἀλλ᾽ ἐξ ὧν αὐτοὶ λέγου-
σιν [27], ἔτι φανερώτερον ὑμῖν γενήσεται τοῦτο, ὅτι 39.
παρα-

22. ἐκείνων] Ariſtarchi maioris et Democharetis. etiamſi comminiſcamur eos teſtamentum ſcripſiſſe, quod illi nullum ſcripſerunt; (nam neque voluere, neque licebat) tamen ne ſic quidem competebat Ariſtarchi maioris hereditas Aſiſtarcho minori.

23. αὐτῷ] Ariſtarcho minori.

24. Ἀριςάρχῳ] ſeniori.

25. αὐτοῦ δὲ] foede mutilatus h. l. e conjectura ſanari mera nequit, ſed deploratus eſt, niſi meliores et integriores libri ſuccurrant. Quare ſatius eſt inſanabile hoc vlcus prorſus non attingere, tametſi loci nonnulli medicam manum critices conjecturalis haud reſpuere videntur.

26. νόμον οὐχ ἕξουσι] particulam infitiantem de meo addidi, deficientem in vulgatis.

27. λέγουσιν] opponit ea, quae reapſe prae ſe ferunt, iis, modo commemoratis, quae cominiſci, ſi velint, poſſint. Nam paulo ante dixerat, ἂν φῶσιν

Digitized by Google

παρανόμως καὶ ἀσελγῶς ἔχουσι τὰ τῆς μητρὸς
χρήματα. καὶ μὲν δή, ὦ ἄνδρες, οὐδὲ Ἀριστομένει
γ', οὐδὲ Ἀπολλοδώρῳ, οἷς προσήκει [28] τῆς ἐμῆς μη-
τρὸς ἐπιδικάσασθαι, οὐδὲ τούτοις ἐξῆν [29]. θαυμαστὸν
42. γὰρ ἂν ἦν, εἰ [30] τὴν ἐμὴν μητέρα ἔχοντι Ἀπολλο-
δώρῳ ἢ Ἀριστομένει οὐκ ἂν οἷόν τε ἦν τῶν ἐκείνης κυ-
ρίῳ [31] γενέσθαι, κατὰ τὸν νόμον, ὃς οὐκ ἐᾷ τῶν [32]
τῆς ἐπικλήρου κύριον εἶναι, ἀλλ' [33] ἢ τοὺς παῖδας
ἐπὶ διετες ἡβήσαντας κρατεῖν τῶν χρημάτων· ἀλλ'
81.1. ἑτέρῳ αὐτὴν ἐκδόντι ἐξέσται εἰς τὰ ταύτης χρήμα-

et ἂν φάσκωσιν. Iſta quidem, ait, fortaſſean *alius* aliquis iſtos fingat et inducat iactantes. quae autem *ipſi* palam prae ſe ferunt, haec ſunt.

28. προσήκει] malim in imperfecto, προσῆκε.

29. ἐξῆν] ſcil. ἔχειν τὰ ἡμέτερα, aut υἱεῖς εἰσποιεῖν.

30. εἰ] conturbata conſtructio, neque eodem filo procedens. Sequi enim cum deberet (p. 81. 1.) ἑτέρῳ δὲ, ſubito mutata oratio, interrogationem ironicam ſuiicit ἀλλ' ἑτέρῳ — *attamen, ſcilicet*, ſi dis placet, vel *nempe* (cum ſanna) licebit eidem Ariſtomeni —

31. κυρίῳ] ſic correxi vulgarium vitium κυρίων mea ſententia. Stephanus inter duas rationes emendandi optionem dederat, in margine ſic coniectans πότερον κύριον ἢ κυρίῳ. Sed poſterius vnice verum eſt. Suſpicabar aliquando κυρίω in duali quoque legi poſſe. Sed dualem quoque excludit inſequens ἐκδόντι.

32. τῶν] ſic dedi de mea et Scaligeri ſententia, pro vulgari τόν. ſubauditur χρημάτων.

33. ἀλλ' ἢ] idem eſt ac ſi dixiſſet ἀλλὰ μόνους ἐᾷ τοὺς παῖδας κρατεῖν.

34. ἑτέρῳ non cohaeret cum ἐκδόντι, ſed ab eo regitur. hoc volo. Dictio ἐξέσται ἐκδόντι ἑτέρῳ tan-

τα υἱὸν εἰσποιήσαι; δεινὰ μέντ' ἂν γίνοιτο. καὶ τῷ μὲν πατρὶ αὐτῆς, εἰ παῖδες ἄῤῥενες μὴ ἐγένοντο, οὐκ ἂν ἐξῆν ἄνευ ταύτης διαθέσθαι· (κελεύει γὰρ ὁ νόμος σὺν ταύταις κύριον εἶναι δοῦναι, ἐάν τῳ βούλοιτο, τὰ ἑαυτοῦ) τῷ δὲ μήτε λαβεῖν αὐτὴν ἀξιώσαντι, μήτε πατρὶ ὄντι, ἀλλ' ἀνεψιῷ, παρὰ πάντας τοὺς νόμους εἰσαγαγόντι, ἔσται κυρίως ταῦτα πεπραγμένα; καὶ τίς ὑμῶν ταῦτα πεισθήσεται; ἐγὼ μὲν, ὦ ἄνδρες, σαφῶς ἐπίσταμαι, ὅτι οὔτε Ξεναίνετος, οὔτε ἄλλος οὐδεὶς ἀνθρώπων ἕξει ἀποδεῖξαι ὡς οὐ τῆς ἐμῆς μητρὸς ὁ κλῆρός ἐστι, τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῇ τοῦ Δημοχάρους καταλιπόντος. ἐὰν δ' ἄρα τολμῶσι περὶ αὐτῶν λέγειν, νόμον κελεύετε δεῖξαι, καθ' ὃν γεγένηται ἡ εἰσποίησις Ἀριστάρχῳ [35], καὶ τίς ὁ εἰσποιήσας. τοῦτο γὰρ δίκαιόν ἐστιν. ἀλλ' οἶδ' ὅτι οὐχ' ἕξουσιν ἐπιδεῖξαι. περὶ μὲν οὖν τοῦ τὸν κλῆρον εἶναι τῆς μητρὸς ἐξ ἀρχῆς, καὶ ἀδίκως αὐτὴν ὑπὸ τούτων ἀποστερεῖσθαι, ἔκ τε τῶν εἰρημένων καὶ μεμαρτυρημένων, καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν νόμων, ἱκανῶς ἡγοῦμαι ἀποδεδεῖχθαι. Οὕτω δὲ καὶ τούτοις φανερόν ἐστιν, ὅτι οὐ προσηκόντως ἔχουσι ταῦτα τὰ χρήματα, ὥστε οὐκ ἐπὶ τῷ δικαίως Ἀρίσταρχον εἰσαχθῆναι εἰς τοὺς φράτορας τὸν λόγον ποιοῦνται μόνον, ἀλλὰ καὶ δίκην φασὶν ὑπὲρ τούτων τῶν

χρη-

tundem valet atque ſi dixiſſet ἔσται δὲ ἐν ἐξουσίᾳ τοῦ αὐτοῦ Ἀριστομένους, εἰσποιεῖν υἱὸν εἰς τὰ ταύτης χρήματα, μετὰ τὸ ἐκδοῦναι αὐτὴν ἑτέρῳ, δηλονότι τῷ ἐμῷ πατρί.

35. Ἀριστάρχῳ] iuniori.

Digitized by Google

χρημάτων τὸν πατέρα τὸν * ἑαυτῶν [36] ἐκτετικέ-
ναι [37], ἵνα, ἂν μὴ * κατ᾽ ἐκεῖνο [38] δικαίως δοκῶσιν
ἔχειν, κατά γε ταῦτα εἰκότως προσήκων [39] αὐ-
18. τοῖς φαίνηται. ἐγὼ δ᾽, ὦ ἄνδρες, ὅτι οὐκ ἀληθῆ λέ-
γουσι, μεγάλοις ὑμᾶς τεκμηρίοις διδάξω. εἰ γὰρ
ἦν (ὡς οὗτοι λέγουσιν) ὑπόχρεως οὗτος ὁ κλῆρος, οὔτ᾽
ἂν χρήματα οὗτοι ὑπὲρ αὐτῶν [40] ἐξέτινον. οὐ γὰρ
προσῆκον [41] αὐτοῖς, ἀλλ᾽ οἷς ἐγένετο ἡ ἐμὴ μήτηρ
21. ἐπίδικος, τούτοις ἀναγκαῖον ἦν ὑπὲρ αὐτῶν [42] βου-
λεύσασθαι, οὔτε ἂν εἰσεποίουν εἰς τοῦτον τὸν κλῆρον
υἱὸν Ἀριστάρχῳ, μέλλοντες ὠφεληθήσεσθαι μὲν
μηδὲν, ζημιωθήσεσθαι δὲ μεγάλα. ἢ ἕτεροι, ὅταν
μὲν [43] περὶ χρημάτων δυστυχῶσι, τοὺς σφετέρους

36. ἑαυτῶν] Xenaeneti puta, et Ariſtarchi, iuniorum. Sic dedi, (poſtulabat enim praemiſſum φασὶν) pro vulgari ἑαυτοῦ.

37. ἐκτετικέναι] ſic correxerunt Scaliger, et tacite Stephanus Aldinae vitium ἐντ.

38. κατ᾽ ἐκεῖνο] ſcil. τὸ μέρος, δηλονότι, τὸ εἰσποιηθῆναι δικαίως Ἀρίσταρχον Δημοχάρ::τι. Sic dedi de meo, pro vulgari κατ᾽ ἐκεῖνον.

39. προσήκων bene ſi habet, deeſt poſt αὐτοῖς voc. ὁ κλῆρος. ego vero ſuſpicor leg. eſſe προσήκειν in infinitiuo, ſcil. τὰ χρήματα.

40. ὑπὲρ αὐτῶν] imo vero ὑπὲρ αὐτοῦ. redit enim ad praemiſſum ὁ κλῆρος.

41. προσῆκον] malim προσῆκεν. ſcil. τοῦτο ποιεῖν.

42. ὑπὲρ αὐτῶν] ſcil. ſiue τῶν χρημάτων, ſiue τῶν χρεῶν.

43. ἕτεροι ὅταν μὲν] malim verba ſic ſtrui ἕτεροι μὲν, ὅταν περὶ —

Digitized by Google

αὐτῶν παῖδας εἰς ἑτέρους οἴκους εἰσποιοῦσιν, ἵνα μὴ 24.
μετάσχωσι τῆς τοῦ πατρὸς ἀτιμίας· οὗτοι δὲ ἄρα
εἰς ὑπόχρεων οὐσίαν καὶ οἴκοθεν εἰσεποίουν σφᾶς αὐ-
τοὺς, ἵνα καὶ τὰ ὑπάρχοντα προσαπολέσειαν; οὐκ
ἔστι ταῦτα, ἀλλ᾽ ὁ μὲν κλῆρος ἐλεύθερος ἦν, καὶ τῆς
ἐμῆς μητρὸς ἐγένετο· οὗτοι δὲ φιλοχρηματοῦντες, 27.
καὶ ἐκείνην ἀποστεροῦντες, ταῦτα πάντα ἐμηχανή-
σαντο. Ἴσως οὖν τις, ὦ ἄνδρες, τὸν χρόνον ὑμῶν
θαυμάσειε, πῶς ποτε πολὺν οὕτως εἰάσαμεν, καὶ
ἀποστερούμενοι οὐκ ἦμεν [44] ἐπ᾽ αὐτὰ, ἀλλὰ νυνὶ περὶ 30.
αὐτῶν τοὺς λόγους ποιούμεθα. ἐγὼ δὲ οἶμαι μὲν οὐ δί-
καιον εἶναι διὰ τοῦτο ἔλαττον ἔχειν [45], εἴ τις μὴ ἐ-
δυνήθη, ἢ κατημέλησεν (οὐ γὰρ τοῦτό ἐστι σκεπτέον,
ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα εἰ δίκαιον, ἢ μὴ) ὅμως μέντοι καὶ πε-
ρὶ τούτων αἴτιον εἰπεῖν ἔχομεν, ὦ ἄνδρες. ὁ γὰρ πα- 33.
τὴρ οὑμὸς ἐπὶ προικὶ [46] ἐγγυησάμενος τὴν ἐμὴν μη-
τέρα συνῴκει, τῶν [47] δὲ κλῆρον τούτων καρπουμένων
οὐκ εἶχεν ὅπως εἰσπράξαιτο. ὅτε γὰρ περὶ αὐτοῦ

λόγους

44. ἦμεν] ſolet hoc pro ᾔειμεν reperiri, per ſyncopen, aiunt, neſcio quam recte.

45. ἔχειν] δίκαιον accipio h. l. non pro neutro, ſed pro maſculino. ſubaudi τινα. quod e proximo εἴ τις hic eſt adſciſcendum.

46. ἐπὶ προικὶ] id eſt οὐκ ἐπὶ κλήρῳ, ὡς οὐκ οὖσαν ἐπίκληρον. accipiens enim pater actoris cum vxore dotem, fatebatur, vxorem ſuam non eſſe ἐπίκληρον, h. e. virginem, cui patris hereditas ſoli competeret, ſed ei eſſe fratrem, heredem vniuerſorum bonorum.

47. τῶν δὲ κλῆρον τούτων] aut τὸν δὲ κλῆρον τούτων leg eſt, aut τῶν δὲ κλῆρον τοῦτον.

Digitized by Google

λόγους ἐποιήσατο, τῆς μητρὸς κελευούσης, οὗτοι ταῦτα
36. αὐτῷ ἠπείλησαν, αὐτοὶ ἐπιδικασάμενοι αὐτὴν ἕξειν,
εἰ μὴ βούλοιτο αὐτὸς ἐπὶ προικὶ ἔχειν. ὁ δὲ πατὴρ,
ὥστε τῆς μητρὸς μὴ στερηθῆναι, καὶ δὶς τοσαῦτα
χρήματα εἴασεν ἂν αὐτοὺς καρποῦσθαι. καὶ τοῦ μὲν τὸν
39. πατέρα μὴ ἐπεξελθεῖν ὑπὲρ τούτων [48] τοῦτό ἐστι τὸ
αἴτιον. μετὰ δὲ ταῦτα ὁ Κορινθιακὸς πόλεμος ἐγέ-
νετο, ἐν ᾧ ἐγὼ κἀκεῖνος στρατεύεσθαι ἠναγκαζόμε-
θα· ὥστε οὐδετέρῳ ἂν * ἡμῶν [49] δίκην ἐξεγένετο
λαβεῖν. εἰρήνης τ' αὖ γενομένης, ἐμοί τι ἀτύχημα
42. πρὸς τὸ δημόσιον [50] συνέβη, ὥστε μὴ ῥᾴδιον εἶναι
πρὸς τούτους διαφέρεσθαι. ὥστε οὐ μικρὰς ἔχομεν αἰ-
τίας περὶ τοῦ πράγματος. ἀλλὰ νυνὶ δίκαιον [51] εἰ-
πεῖν ἐστιν, ὦ ἄνδρες, τίνος δόντος αὐτῷ τὸν κλῆρον,
κατὰ ποίους νόμους εἰς τοὺς Φράτ[ο]ρας εἰσῆκται· καὶ
82.1. πῶς οὐκ ἐπίκληρος ἦν ἐπὶ τούτοις τοῖς χρήμασιν ἡ
ἐμὴ μήτηρ. ταῦτα γάρ ἐστι περὶ ὧν ὑμᾶς δεῖ τὴν
ψῆφον ἐνεγκεῖν, οὐκ εἰ χρόνῳ τί ὕστερον ἡμεῖς τῶν
3. ἡμετέρων [52] εἰσπραττόμεθα. μὴ δυνηθέντων δὲ

48. ὑπὲρ τούτων] harum rerum, vel horum bonorum cauſa, in iure eos perſequi.

49. ἡμῶν] ſic dedi de meo, pro vulgari ὑμῶν.

50. ἀτύχημα πρὸς τὸ δημόσιον] aerarius fiebam, pecunia mulctatus, quam ſtatim dependere non poteram.

51. δίκαιον εἰπεῖν ἐστιν] ſcil. αὐτόν. malim tamen in nominatiuo legi δίκαιος. Xenaenetus puta.

52. οὐκ εἰ χρόνῳ τι ὕστερον ἡμεῖς τῶν ἡμετέρων] alius

ἐπιδεῖξαι, δικαίως ἂν ἐμὸν αὐτὸν [53] εἶναι ψηφίσε-
σθε. τοῦτο μὲν δ' οἶδ' [54], ὅτι ποιεῖν οὐχ οἷοί τ' ἔσον-
ται· (χαλεπὸν γὰρ πρὸς νόμους καὶ δίκαιον πρᾶγ-
μα ἀντιλέγειν ἐστι) περὶ δὲ τοῦ τεθνεῶτος λέξουσιν,
ἐλεοῦντες ὡς ἀνὴρ μὲν ἀγαθὸς ἐν τῷ πολέμῳ τέθνη- 6.
κε, καὶ ὅτι οὐ δίκαιόν ἐστι τὰς ἐκείνου διαθήκας ἀκύ-
ρους καθιστάναι. ἐγὼ δὲ καὶ αὐτὸς, ὦ ἄνδρες, οἶ-
μαι δεῖν κυρίας εἶναι τὰς διαθήκας, ἃς ἂν ἕκαστος
διαθῆται περὶ τῶν ἑαυτοῦ. περὶ μέντοι τῶν ἀλλο-
τρίων οὐ κυρίας εἶναι τὰς διαθήκας, ὥσπερ [55] ἃς ἕ- 9.
καστος περὶ τῶν ἑαυτοῦ διαθῆται. ταῦτα δὲ οὐ τού-
των ὄντα, ἀλλὰ ἡμέτερα φαίνεται. ὥστε ἂν ἐπὶ τοῦ-
τον [56] τὸν λόγον καταφεύγῃ, καὶ μάρτυρας παρ-
έχηται ὡς διέθετο ἐκεῖνος, ἐπιδεικνύναι κελεύετε
εἰ δικαίως τὰ ἑαυτοῦ [57], τοῦτο καὶ δίκαιόν [58] ἐστι. 12.

δεινό-

verba ſic ſtruxiſſet paulo planius οὐκ εἰ χρόνῳ πολλῷ ὕστε-
ρον ἡμεῖς τῶν τι ἡμετέρων.

53. αὐτὸν] ſcil. τὸν κλῆρον. mallem tamen αὐτὸ in neutro, vt referatur ad τῶν ἡμετέρων τι.

54. τοῦτο μὲν δ' οἶδα] aut leg. ἀλλὰ τοῦτο μὲν εὖ οἶδα, aut τοῦτο μὲν γὰρ (aut τοῦτο μέν τοι) εὖ οἶδα ὅτι —

55. ὥσπερ ἃς] mutatum hoc ibat Scaliger cum ὥσπερ εἰς. ſed bene habet vulgata. in ὥσπερ ſubauditur a communi οἶμαι κυρίας εἶναι τὰς διαθήκας, ἃς ἕκαστος —

56. ἐπὶ τοῦτον] ſic dedi auctoribus Stephano et Scaligero, pro vulgari ἐπὶ τούτων.

57. τὰ ἑαυτοῦ] ſubaudi διέθετο e praemiſſis. Dubito etiam an leg. ſit δικαίως, καὶ τὰ ἑαυτοῦ.

58. τοῦτο καὶ δίκαιον] malim τοῦτο γὰρ καὶ δίκαιον.

Digitized by Google

δεινότατα γὰρ πάντων γένοιτο, εἰ Κυρωνίδης μὲν
καὶ ȣ̓͂τοι, ὄντες ἐξ ἐκείνȣ, μὴ μόνον τὸν Ξεναινέτȣ οἶ-
κον πλέον ἢ τεττάρων ταλάντων[59] ἕξȣσιν, ἀλλὰ
καὶ τόνδε προσλήψονται· ἐγὼ δὲ, τῆς μητρὸς ȣ̓-
15. σης κυρίας, καὶ ἐκ τῶν αὐτῶν Κυρωνίδῃ γεγενημέ-
νος, εἰ μηδὲ τὸν τῆς μητρὸς κλῆρον λήψομαι· καὶ
ταῦτα, μηδὲ ἐχόντων τȣ́των ἐπενεγκεῖν[60] παρ᾽ ὅ-
τȣ ποτ᾽ εἰλήφασι. καίτοι δίκαιον, ὦ ἄνδρες, ὥσ-
περ τῶν ἀμφισβητησίμων χωρίων δεῖ τὸν ἔχοντα ἢ
18. θέτην ἢ πρατῆρα[61] παρέχεσθαι, ἢ καταδεδικασ-
μένον φαίνεσθαι, ȣ̔́τω καὶ τȣ́τȣς καθ᾽ ἕν τι τȣ́των
ἀποφήναντας αὐτὸν[62] ἀξιȣ͂ν ἐπιδικάζεσθαι, καὶ
μὴ πρὸ δίκης τὴν Ἀριςάρχȣ θυγατέρα, ἐμὴν δὲ
μητέρα, ἐκ τῶν πατρῴων ἐκβάλλειν. ἀλλὰ γὰρ,
21. ὦ ἄνδρες, ȣ̓χ ἱκανόν ἐςι Ξεναινέτῳ τὸν Ἀριςομένȣς
οἶκον καταπεπαιδεραςηκέναι, ἀλλὰ καὶ τȣ͂τον οἴε-
ται δεῖν τὸν αὐτὸν τρόπον διαθεῖναι. ἐγὼ δ᾽, ὦ ἄν-
δρες δικαςαὶ, βραχείας ȣ̓σίας ὑπαρξάσης, ἀδελ-
φὰς

59. ταλάντων] ſubaudi ὄντα, aut ἄξιον ὄντα.

60. ἐπενεγκεῖν] ſubaudi ἐπί τινα τὴν πρόφασιν. referre ad aliquem ſuam praetenſionem, cauſari, praetendere aliquem.

61. πρατῆρα] ſic dedi de mea, et Stephani ſententia, pro vulgari πρακτῆρα. quicunque fundum domumue poſſidet, debet eius nomen edere, a quo aut oppignerata illa, aut emta habet.

62. αὐτὸν] ſcil. τὸν κλῆρον. ſed adde ἔχειν, et neſcio an ȣ̔́τως quoque, vt ſit ἀποφήναντας τȣ͂τον ἔχειν, ȣ̔́τως ἀξιȣ͂ν.

φὰς μὲν ἐξέδωκα, ὅσα ἐδυνάμην ἐπιδούς· κόσμιον δ' 24.
ἐμαυτὸν παρέχων, καὶ ποιῶν τὰ προσταττόμενα, καὶ
τὰς στρατείας[63] στρατευόμενος, ἀξιῶ[64] τῶν τῆς μη-
τρὸς πατρῴων μὴ ἀποστερηθῆναι. ἀπέδειξα δ' ὑ-
μῖν Κυρωνίδην μὲν τὸν τούτων πατέρα ἐκποίητον γε-
νόμενον, καὶ οὐκ ἐπανελθόντα εἰς τὸν πατρῷον οἶκον· 27.
τὸν δὲ πατέρα τὸν Κυρωνίδου καὶ τῆς ἐμῆς μητρὸς,
Δημοχάρει τῷ υἱῷ τοῦτον τὸν κλῆρον καταλιπόντα,
ἐκεῖνον δὲ ἄπαιδα ὄντα τελευτήσαντα· καὶ εἰς τὴν
ἐμὴν μητέρα τοῦτον τὸν κλῆρον ἐπιγιγνόμενον[65]. 30.

ΙΣΑΙΟΥ ΛΟΓΟΣ
ΠΕΡΙ ΤΟΥ
ΑΓΝΙΟΥ ΚΛΗΡΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Αγνίας τὶς εἶχεν ἀνεψιοὺς πολλοὺς, Θεόπομπον, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Στρατοκλέα καὶ Στράτιον, καὶ Εὐβουλίδην. οὗτος μέλλων τελευτᾷν, ἐποιήσατο θετὴν αὐτῷ θυγατέρα· κελεύσας ἐν ταῖς διαθήκαις, εἴ τι πά-

θοι

63. τὰς στρατείας] ſubaudi τὰς γεγενημένας, aut τὰς προστεταγμένας.

64. ἀξιῶ] Stephanus volebat δὲ addi. Ego ſolummodo τ' paulo ante v. 14. poſt κόσμιον in δ' mutaui.

65. ἐπιγιγνόνομενον] malim περιγιγν.

θοι ἡ θυγάτηρ, ἔρχεσθαι τὸν κλῆρον εἰς Γλαύκωνα, ἀδελφὸν αὐτοῦ τυγχάνοντα ὁμομήτριον. ἐπὶ τούτοις αὐτοῦ τελευτήσαντος, ἡ θυγάτηρ λαβοῦσα τὸν κλῆρον ἐτελεύτησεν. ἀποθανόντος δὲ καὶ Εὐβουλίδου, ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ, τοῦ Εὐβουλίδου, δικασαμένη πρὸς Γλαύκωνα, ἔλαβε τὴν οὐσίαν. μετὰ ταῦτα τελευτησάντων καὶ τῶν περὶ τὸν Στρατοκλέα καὶ Στράτιον, Θεόπομπος μόνος ἐδικάσατο πρὸς αὐτήν, καὶ ἔλαβε τὸν κλῆρον. πρὸς τοῦτον ὁ υἱὸς τοῦ ἀδελφοῦ, Στρατοκλέους, δικάζεται· πρὸς αὐτὸν δὲ ἐπιτρόπου τινὸς υἱός, φάσκων ἐξίσου τὰ τῆς κληρονομίας ἁρμόζειν τῷ τε Θεοπόμπῳ καὶ τῷ παιδὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. Ἡ στάσις πραγματική.

Διὰ

Plenum ſtemma generis ex hac oratione conſtituere haud licuit. Satis igitur habebimus, quaedam momenta conſanguinitatis horum hominum, quorum nomina hac in oratione commemorantur, hic ponere, quo cauſa ſuopte intricata et obſcura, fiat aliquanto explicatior atque dilucidior.

Actor, et Hagnias, et Eubulides, et Stratocles, et Stratius erant conſobrini *ἐκ πατραδέλφων*. Fratres igitur fuerant eorum patres. v. p. 84. 7. Hagniae mater fuerat ſoror Stratii.

Hagnias ſuae ſororis filiam inſtituerat heredem, cui ſuffecerat Glauconem, fratrem vterinum.

Theophon erat frater, vt videtur, Stratoclis. cuius Stratoclis filius videtur cum actore, tutore ſuo, ſuper Hagniae hereditate contendiſſe. p. 85. 15.

Actor in matrimonio habebat ſororem Macartati, cui Macartato alterum ſuorum filiorum pro filio adoptiuo arrogarat. p. 89. 8.

In argumento verſu 7. dedi de meo *ἡ θυγάτηρ*, cum articulo, qui vulgatis deeſt, et verſ. pen.

Digitized by Google

Διὰ [1] ταῦθ᾽ ὑμῖν ἀνέγνων τοὺς νόμους, ὅτι κα- 83.1.
τὰ τὸν πρῶτον αὐτῶν ἰσχυρίζεται [2] τῷ παι-
δὶ [3] τοῦ ἡμικληρίου [4] προσήκειν, οὐκ ἀληθῆ λέγων.
οὐ γὰρ ἦν ἡμῖν Ἁγνίας ἀδελφός· ὁ δὲ νόμος περὶ 3.
ἀδελφοῦ χρημάτων [5], πρῶτον ἀδελφοῖς τε καὶ ἀδελφι-
δοῖς πεποίηκε τὴν κληρονομίαν, ἂν ὦσιν ὁμοπάτορες.
τοῦτο γὰρ ἐγγυτάτω τοῦ τελευτήσαντος γένος ἐστίν. ἐὰν 6.
δ᾽ οὔτοι μὴ [6] ὦσι, δεύτερον ἀδελφὰς ὁμοπατρίας καλεῖ
καὶ παῖδας τοὺς ἐκ τούτων. ἐὰν δὲ μὴ ὦσι, τρίτῳ
γένει δίδωσι τὴν ἀγχιστείαν, ἀνεψιοῖς πρὸς πατρὸς,
μέχρις ἀνεψιῶν παίδων. ἐὰν δὲ καὶ τοῦτ᾽ ἐκλίπῃ,
εἰς τὸ γένος [7] πάλιν ἐπανέρχεται, καὶ ποιεῖ τοὺς 9.
πρὸς

τῷ παιδὶ dederunt Stephanus et Scaliger pro vitioſo Aldinae τὸ παιδὶ.

1. διὰ ταῦθ᾽ ὑμῖν ἀνέγνων τοὺς νόμους] Videri poſſit huic orationi initium deeſſe. quod vtrum vere ſit, nec ne, in dubio relinquam. Si minus eſt, praemiſſa fuit eius exordio legum ad hanc cauſam facientium recitatio. Sed Tayloro quoque initium orationis abruptum indicare videbatur, nonnihil deeſſe. Et profecto, quae deſuut, ſi haberemus, cauſam hanc, nunc obſcuriſſimam, liquidius perſpiceremus.

2. ἰσχυρίζεται] ſcli. ὁ ἀντίδικος.

3. τῷ παιδί] cuius tutor ſum. filio Stratoclis.

4. τοῦ ἡμικληρίου] bonorum ab Hagnia relictorum ſemiſſem.

5. περὶ ἀδελφοῦ χρημάτων] ſubaudi διατάττων vel διαγορεύων.

6. μὴ ὦσι] ſic correxerunt Stephanus tacitus, et Scaliger Aldinae vitium μοι ὦσι.

7. εἰς τὸ γένος] malim εἰς τὸ πρῶτον γένος. paulo

Digitized by Google

πρὸς μητρὸς τοῦ τελευτήσαντος, κυρίους αὐτῶν [8]
κατὰ ταυτά [9], καθάπερ τοῖς πρὸς πατρὸς ἐξ
ἀρχῆς ἐδίδου τὴν κληρονομίαν. ταύτας τὰς ποιητὰς
ἀγχιστείας ὁ νομοθέτης μόνας [10] συντομωτέρας [11]
12. τοῖς ῥήμασιν ἢ ἐγὼ φράζω [12]· τὴν μέντοι διάνοιαν
ὧν βούλεται, ταύτῃ δείκνυσιν. ὁ δὲ παῖς οὗτος οὐδὲ
καθ᾽ ἓν τούτων τῶν ὀνομάτων Ἀγνίᾳ προσήκει ἀγ-
χιστείᾳ, ἀλλ᾽ ἔξω τῆς συγγενείας ἐστίν. ἵνα δ᾽ ἀκρι-
βῶς μάθητε περὶ ὧν ψηφιεῖσθε, τοὺς πολλοὺς λό-
15. γους ἐάσας, οὗτος εἰπάτω ὅ, τι [13] ὁ παῖς προσήκει
τουτωνὶ τῶν εἰρημένων τῷ τὸν κλῆρον καταλιπόντι.
κἂν

ante τὸ τρίτον γένος commemorarat. primum γένος, ſeu primus velut articulus conſanguinitatis eſt is, quo pater et mater continentur. Exhauſto genere patris, quae eſt primi articuli prima portio, tranſit hereditas ad primi articuli ſecundam portionem, quae complectitur neceſſarios matris legatoris.

8. αὐτῶν] ſcil. τῶν χρημάτων. id eſt τοῦ κλήρου. ſaepe Iſaeus in his cauſis ad hereditates pertinentibus, quae ex eius operibus adhuc ſolae ſuperſunt, vocis αὐτὰ hoc ſenſu, id eſt, pro hereditate controuerſa, vſurpat.

9. κατὰ ταυτὰ] ſic dedi, pro vulgari κατὰ ταῦτα. Et ſic video Taylorum quoque correxiſſe.

10. μόνας] addendum videtur δίδωσι. legislator has ſolas ſtatuit, aut permittit neceſſitudines ſanguinis.

11. συντομωτέρας] malim aut aduerbialiter συντομωτέρως, aut in datiuo plur. συντομωτέροις legi.

12. φράζω] malim φράζων.

13. ὅ, τι] id eſt καθ᾽ ὅ, τι ὄνομα. quonam nomine vel titulo. vulgatae dant ὅτι vno vocabulo. οὗτος redit ad pupilli aduocatum. v. verſu 28.

Digitized by Google

κἂν φανῇ κατά τι προσήκων, ἑκὼν ἐγὼ συγχωρῶ
τὸ ἡμικλήριον εἶναι τοῦ παιδός. εἰ * δέ τοι [14] μηδὲν του-
των ἕξει εἰπεῖν, πῶς οὐκ ἐλεγχθήσεται φανερῶς
ἐμὲ μὲν συκοφαντῶν, ὑμᾶς δ' ἐξαπατῆσαι παρὰ 18.
τοὺς νόμους ζητῶν; ἀναβιβασάμενος οὖν αὐτὸν ἐναν-
τίον ὑμῶν ἐρωτήσω τὰ ἐν τοῖς νόμοις ὑπαναγινώσ-
κων. οὕτω γὰρ εἴσεσθε εἰ προσήκει τῷ παιδὶ [15] τῶν
Ἀγνίου χρημάτων, ἢ μή. λάβε οὖν αὐτοῖς [15 b.] τοὺς
νόμους· σὺ δ' [16] ἀνάβηθι δεῦρο, ἐπειδὴ δεινὸς εἶ δια- 21.
βάλλειν, καὶ τοὺς νόμους διαστρέφειν. σὺ δ' ἀναγί-
νωσκε [17]. ἐπίσχες. ἐρωτήσω σε [18]. ἀδελφὸς ἔσθ' ὁ
παῖς [19] Ἀγνίου, ἀδελφιδοῦς ἐξ [20] ἀδελφοῦ ἢ ἐξ ἀδελ-
φῆς

14. εἰ δέ τοι] ſic dedi de meo, pro vulgari εἰ δ' ἔτι.

15. τῷ παιδὶ] ſic correxerunt Stephanus et Scaliger Ald, vitium τὸ παιδὶ.

15 b. αὐτοῖς] Taylor malebat αὐτοὺς.

16. σὺ δὲ] primum hoc σὺ δὲ conuerſum eſt ad patronum pupilli, aduerſus quem haee oratio pugnat. ſecundum, proxime inſequens, ad ſcribam.

17. ἀναγίνωσκε] hic deeſſe videtur titulus Νόμοι. aut Ἀνάγνωσις τῶν νόμων.

18. ἐπίσχες] ſcribam alloquitur. Illud autem σὲ ad patronum pupilli conuerſum eſt.

19. ἔσθ' ὁ παῖς] ſic dedi, auctore Stephano, pro vulgari ἐθ' ὁ παῖς.

20. Ἁγνίου, ἀδελφιδοῦς ἐξ —] videtur ſic legendum Ἁγνίου; hic deſinit interrogatio. reſpondet ipſe pro aduerſario. οὔ. non eſt. tum pergit interrogare ἀδελφιδοῦς οὖν ἐξ — vel ἀλλ' ἀδελφιδοῦς ἐξ — Aut ſi ſimplicius mauis Ἁγνίου, ἢ ἀδελφιδοῦς ἐξ — Etiam Taylor malebat ἢ ἀδελφιδοῦς.

Digitized by Google

φῆς γεγονὼς, ἢ ἀνεψιὸς, ἢ ἐξ ἀνεψιοῦ πρὸς μητρὸς
24. ἢ πρὸς πατρός; τί τούτων [21] τῶν ὀνομάτων, οἷς ὁ
νόμος τὴν ἀγχιστείαν δίδωσι; καὶ ὅπως μὴ ἐκεῖνο
ἐρῇς, ὅτι ἐμὸς ἀδελφιδοῦς. οὐ γὰρ περὶ τοῦ ἐμοῦ κλή-
ρου νῦν ὁ λόγος ἐστί. ζῶ γάρ. εἰ δ' οὖν ἄπαις ἐγὼ ἦν
τετελευτηκὼς, καὶ ἠμφισβήτει τῶν ἐμῶν, τοῦτο ἂν
27. προσήκοι ἀποκρίνασθαι ἐρωτωμένῳ· νῦν δὲ φὴς τῶν
Ἀγνίου χρημάτων τὸ ἡμικλήριον εἶναι τοῦ παιδός·
δεῖ δή σε τῆς ἀγχιστείας, ὅτι ὁ παῖς [22] Ἀγνίᾳ
προσήκει, τὸ γένος [23] εἰπεῖν. ἀλλ' ἀποκρίνεται πάν-
τα μᾶλλον ἢ ὃ δεῖ [24] μαθεῖν ἡμᾶς. καίτοι τόν γε
30. πράττοντά τι δίκαιον, οὐ προσῆκεν ἀπορεῖν, ἀλλ' εὐ-
θὺς λέγειν· καὶ μὴ μόνον τοῦτο ποιεῖν, ἀλλὰ καὶ
διόμνυ-

21. τὶ τούτων] videtur aut τὶ τούτῳ leg. ſubaudiendo ἐστὶ, aut alias ſiue καλεῖται ſiue αὐτῷ interponendum.

22. τῆς ἀγχιστείας, ὅτι] malim τῆς ἀγχιστείας καθ' ὅ, τι — poſſit quidem videri ὅ, τι tantundem valere atque καθ' ὅ, τι. idque defendi e ſuperiori verſu 15. vbi etiam ὅ, τι vſurpatum fuit pro καθ' ὅ, τι. Ego tamen valde vereor, ne ibi quoque hoc in locum illius ſufficiendum ſit.

23. τὸ γένος] Stephanus ergo haec vocabula ad τῆς ἀγχιστείας referebat, cum iisque copulata volebat, id quod ex illa, qua vſus eſt, h. l. interpungendi ratione conſtat. Videtur tamen potius ad καθ' ὅ, τι τῆς ἀγχ. ſubaudi debere μέρος, et ad τὸ γένος, κατὰ. qua parte propinquitatis attingat Hagniam, ratione conſanguinitatis.

24. δεῖ] ſic Stephanus tacitus, item Scaliger, Aldinae δὴ correxerunt, vitium in libris graecis frequentiſſimum.

διόμνυσθαι, καὶ τοῦ γένους παρέχεσθαι μαρτυρίας, ἵνα μᾶλλον ἂν ἐπιστεύετο ὑφ᾽ ὑμῶν· νῦν δ᾽ ἐφ᾽ οἷς ἀπόκρισιν οὐ δέδωκεν, οὐ μάρτυρας παρέσχετο, οὐχ ὅρκον ὤμοσεν, οὐ νόμον ἀνέγνωκεν, οἴεται δεῖν ὑμᾶς, 84.
ὀμωμοκότας ψηφιεῖσθαι κατὰ τοὺς νόμους, αὐτῷ πειθομένους ἐμοῦ καταγνῶναι ταύτην τὴν εἰσαγγελίαν παρὰ τοὺς νόμους [25]. οὕτω σχέτλιος καὶ ἀναιδὴς ἄνθρωπός ἐστιν. ἀλλ᾽ οὐκ ἐγὼ ποιήσω τούτων οὐδὲν, ἀλλὰ καὶ τὸ γένος ἐρῶ τοὐμὸν, καὶ ὅθεν ἐμοὶ προσήκει τῆς κληρονομίας· καὶ τὸν παῖδα ἐπιδείξω καὶ τοὺς πρότερον ἀμφισβητήσαντας ἐμοὶ τοῦ κλήρου, πάντας ἔξω τῆς ἀγχιστείας ὄντας. ὥσθ᾽ ὑμᾶς ὁμολογεῖν. ἀνάγκη δ᾽ ἐστὶν ἐξ ἀρχῆς τὰ συμβεβηκότα εἰπεῖν. ἐκ τούτων γνώσεσθε [26] τήν τε ἐμὴν ἀγχιστείαν, καὶ ὅτι τούτοις οὐδὲν προσήκει τῆς κληρονομίας. ἐγὼ γὰρ καὶ Ἁγνίας, ὦ ἄνδρες, καὶ Εὐβουλίδης, καὶ Στρατοκλῆς, καὶ Στράτιος ὁ τῆς Ἁγνίου μητρὸς ἀδελφὸς, ἐξ ἀνεψιῶν ἐσμὲν γεγονότες· καὶ γὰρ οἱ πατέρες ἡμῶν ἦσαν ἀνεψιοὶ ἐκ πατραδέλφων. Ἁγνίας οὖν, ὅτε ἐκπλεῖν παρεσκευάζετο πρεσβεύσων ἐπὶ ταύτας τὰς πράξεις, αἳ τῇ πόλει συμφερόντως εἶχον, οὐκ ἐφ᾽ ἡμῖν τοῖς ἐγγύτατα γένους, εἴ τι πάθοι, τὰ ὄντα κατέλιπεν, ἀλλ᾽ ἐποιήσατο

θυγα-

25. ταύτην τ. ε. π. τ. νόμους.] hic videtur πεποιημένω deeſſe, vt datius hic cum πειθομένους αὐτῷ cohaereat.
26. ἐκ τούτων γνώσεσθε] aſſentior Stephano ſic emeudanti ἐκ τούτων γὰρ γν.

θυγατέρα αὐτȣ̃ ἀδελφιδήν. εἰ δέ τι[27] καὶ αὐτὴ πάθοι, Γλαύκωνι τὰ ὄντα ἐδίδȣ, ἀδελφῷ ὄντι ὁμομητρίῳ· καὶ ταῦτ᾽ ἐν διαθήκαις ἐνέγραψε. χρόνων δὲ διαγενομένων μετὰ ταῦτα τελευτᾷ μὲν Εὐβȣλίδης, τελευτᾷ δ᾽ ἡ θυγάτηρ, ἣν ἐποιήσατο Ἁγνίας· λαμβάνει δὲ τὸν κλῆρον Γλαύκων κατὰ τὴν διαθήκην. ἡμεῖς δ᾽ ȣ̓ πώποτ᾽ ἠξιώσαμεν ἀμφισβητῆσαι πρὸς τὰς ἐκείνου διαθήκας, ἀλλ᾽ ᾠόμεθα δεῖν περὶ τῶν αὐτȣ̃ τὴν ἐκείνȣ γνώμην εἶναι κυρίαν, καὶ τȣ́τοις ἐνεμένομεν. ἡ δ᾽ Εὐβȣλίδȣ θυγάτηρ μετὰ τῶν αὐτῇ συμπραττόντων, λαγχάνει τȣ̃ κλήρȣ, καὶ λαμβάνει νικήσασα τȣ̀ς κατὰ διαθήκην ἀμφισβητήσαντας, ἔξω μὲν * ȣ̓̃σα τῆς ἀγχιστείας, ἐλπίσασα δ᾽ (ὡς ἔοικεν) ἡμᾶς πρὸς αὐτὴν ȣ̓κ ἀντιδικήσειν, ὅτι ȣ̓δὲ πρὸς τὰς διαθήκας ἠμφισβητήσαμεν. ἡμεῖς δὲ, ἐγὼ καὶ Στράτιος καὶ Στρατοκλῆς, ἐπειδὴ τοῖς ἐγγύτατα γένȣς ἐγεγένητο ἐπίδικος ὁ κλῆρος, παρεσκεύαζοντο[29] ἅπαντες λαγχάνειν· πρὶν δὲ γενέσθαι τὰς λήξεις τῶν δικῶν ἡμῖν, τελευτᾷ μὲν ὁ Στράτιος, τελευτᾷ δ᾽ ὁ Στρατοκλῆς, λείπομαι δ᾽ ἐγὼ μόνος τȣ̃[30] πρὸς πατρὸς ὢν ἀνεψιȣ̃ παῖς, ὢ

27. εἰ δέ τι] ſic correxerunt Stephanus tacitus, et Scaliger, Aldinae vitium εἰ δ᾽ ἔτι.

28. ȣ̓̃σα] ſic, in nominatiuo, dedi de meo, pro vulgari ȣ̓̃σαν. accedit ad me conſenſus Taylori, cuius haec eſt poſtrema ad Iſaeum annotatio.

29. παρεσκευάζοντο] imo vero παρεσκευαζόμεθα.

30. τȣ̃] videtur τετελευτηκότος addendum eſſe. Hagnias deſignatur.

μόνῳ κατὰ τοὺς νόμους ἐγίνετο ἡ κληρονομία, πάν-
των ἤδη τῶν ἄλλων ἐκλελειπότων, οἱ ταύτῃ μὲν [31]
τῇ συγγενείᾳ προσήκοντες ἐτύγχανον. τῷ [32] δὲ γνώ- 27.
σεσθε τοῦθ' ὅτι ἐμοὶ μὲν ἀγχιστεύειν, τοῖς δ' ἐξ ἐκεί-
νων γεγονόσιν οὐκ ἦν, ἐν οἷς οὗτος ὁ παῖς ἦν; αὐτὸς
ὁ νόμος δηλώσει. τὸ μὲν γὰρ εἶναι τὴν ἀγχιστείαν
ἀνεψιοῖς πρὸς πατρὸς μέχρις ἀνεψιῶν παίδων, ὁ-
μολογεῖται παρὰ πάντων. εἰ δὲ μεθ' ἡμᾶς δίδωσι 30.
τοῖς ἡμετέροις παισὶ, τοῦτ' ἤδη σκεπτέον ἐστί. λάβε
οὖν αὐτοῖς τὸν νόμον, καὶ ἀναγίνωσκε. ΝΟΜΟΣ.
Ἐὰν δὲ μηδεὶς ᾖ πρὸς πατρὸς μέχρις ἀνεψιῶν παί-
δων, τοὺς πρὸς μητρὸς κυρίους εἶναι κατὰ τὰ αὐ-
τά. Ἀκούετε, ὦ ἄνδρες, ὅτι ὁ νομοθέτης οὐκ εἶπεν, 33.
ἐὰν μηδεὶς ᾖ πρὸς πατρὸς μέχρις ἀνεψιῶν παίδων,
τοὺς τῶν ἀνεψιαδῶν εἶναι κυρίους, ἀλλὰ ἀπέδωκε
τοῖς πρὸς μητρὸς τοῦ τελευτήσαντος, ἂν ἡμεῖς μὴ
ὦμεν [33], τὴν κληρονομίαν ἤδη, ἀδελφοῖς καὶ ἀδελ-
φαῖς, καὶ παισὶ τοῖς τούτων, καὶ τοῖς ἄλλοις. κα- 36.
τὰ ταῦτα καὶ [34] ἐξ ἀρχῆς ἦν ὑπειρημένον [35]. τοὺς

δὲ

31. *ταύτῃ μὲν*] num *ταύτῃ ἡμῖν.*

32. *τῷ* hic loci interrogat, idemque valet atque *τίνι.* *quanam re?*

33. *μὴ ὦμεν*] ſcil. *περίλοιποι.*

34. *κατὰ ταῦτα καὶ*] poteſt fieri vt haec dictio recte habeat. Vſitatior tamen, ſi bene memini, dicendi ratio eſt, *κατὰ ταὐτὰ, ὡς καὶ ἐξ ἀρχῆς.* ſignificat, quo modo ſucceſſionis vel proceſſus a legibus hereditates poſteris a parte patris deſcendentibus aſſignatae fuiſſent, eodem prorſus modo eas aſſignari deſcendentibus a parte matris.

Digitized by Google

δὲ ἡμετέρους παῖδας ἔξω τῆς ἀγχιστείας ἐποίησεν. οἷς δὲ μηδ᾽ εἰ καὶ τετελευτηκότες ὦσιν, ὡς ἐγὼ[36], δίδωσιν ὁ νόμος τὴν Ἁγνίου κληρονομίαν, πῶς ἐμοῦ
39. τε ζῶντος καὶ κατὰ τοὺς νόμους ἔχοντος, οἴονται αὐτοῖς εἶναι τὴν ἀγχιστείαν; οὐδαμῶς δήπουθεν. ἀλλὰ μὴν εἰ τούτοις μὴ μέτεστιν, ὧν οἱ πατέρες ταυτὸν[37] ἐμοὶ προσῆκον, οὐδὲ τούτῳ τῷ παιδὶ γίνεται. καὶ γὰρ ὁ τούτου πατὴρ ὁμοίως ἦν ἐκείνοις συγγενής[38].
42. οὐκοῦν δεινὸν, ἐμοὶ μὲν διαῤῥήδην οὕτω τῶν νόμων δεδωκότων τὴν κληρονομίαν, τούτους δ᾽ ἔξω τῆς ἀγχιστείας πεποιηκότων, τολμᾷν τουτονὶ[39] συκοφαντεῖν, καὶ διαγωνίσασθαι μὲν, ἡνίκ᾽ ἐγὼ τοῦ κλή-
85.1. ρου τὴν δίκην ἐλάγχανον, μὴ οἴεσθαι δεῖν, μηδὲ παρακαταβάλλειν, οὐ περὶ τῶν τοιούτων εἴ τι δίκαιον εἶχεν εἰπεῖν, διαγνωσθῆναι * προσῆκεν[40]· ἐπὶ δὲ τοῦ παιδὸς ὀνόματι πράγματ᾽ ἐμοὶ παρέχειν, καὶ
3. περὶ τῶν μεγίστων εἰς κίνδυνον καθιστάναι· καὶ περὶ

 μὲν

35. ὑπειρημένον] in hac compoſitione ὑπὸ ſignificat tantundem atque πρὸ more crebro.

36. τετελευτηκότες ὦσιν ὡς ἐγὼ] imo vero τετελευτηκὼς ὦ ἐγώ. *ne ſi ego quidem defunctus ſim. me e viuis ſublato.*

37. ταὐτὸν] aduerbialiter, pro κατὰ ταὐτὸ μέρος. *pariter, eodem modo, atque ego.*

38. συγγενής] Hagniae puta.

39. τουτονὶ] hunc aduerſarium meum, patronum pupilli mei.

40. προσῆκεν] ſic de meo dedi, pro vulgari προσῆκον.

Digitized by Google

μὲν τῶν ὁμολογουμένων εἶναι τοῦ παιδὸς χρημάτων
μηδ᾽ αἰτιᾶσθαί με, μηδ᾽, ὥς τι εἴληφα, ἔχειν εἰ-
πεῖν· ἐφ᾽ οἷς, εἴ τι αὐτῶν κακῶς διῴκουν, ὥσπερ οὗτοι,
κρίνεσθαί μοι προσῆκεν· ἃ δ᾽ ὑμεῖς ἐμὰ εἶναι ἐψη-
φίσασθε,. τῷ βουλομένῳ δόντες ἐξουσίαν ἀμφισβη- 6.
τεῖν αὐτῶν, ἐπὶ τούτοις ἐμοὶ τοιούτους ἀγῶνας πα-
ρασκευάζειν,. καὶ εἰς τοῦτο ἀναισχυντίας ἥκειν.
οἴομαι μὲν οὖν καὶ ἐκ τῶν ἤδη εἰρημένων γινώσκεσθαι
ὑμῖν, ὅτι οὔτ᾽ ἀδικῶ τὸν παῖδα οὐδὲν, οὔτ᾽ ἔνοχός εἰ-
μι ταύταις ταῖς αἰτίαις οὐδὲ κατὰ μικρόν. ἔτι δὲ ἀ- 9.
κριβέστερον ἡγοῦμαι καὶ ἐκ τῶν ἄλλων ὑμᾶς μαθήσε-
σθαι καὶ [4] τὴν ἐμὴν ἐπιδικασίαν, ὡς γέγονεν, ἀ-
κούσαντας περὶ αὐτῶν. ἐμοὶ γὰρ, ὦ ἄνδρες, λα-
χόντι τοῦ κλήρου τὴν δίκην, οὔτε οὗτος ὁ νῦν ἐμὲ εἰσ-
αγγέλλων]ᾠήθη δεῖν * παρακαταβάλλειν [42] ὑπὲρ 12.
τοῦ παιδὸς, οὔτε οἱ Στρατίου παῖδες οἱ τούτῳ τῷ παι-
δὶ [42] b. προσήκοντες, οὔτε δι᾽ ἄλλο οὐδὲν [43] αὐτοῖς ἐνό-
μιζον προσήκειν τούτων τῶν χρημάτων· ἐπεὶ οὐδ᾽ ἂν
οὗτος νῦν ἐμοὶ πράγματα παρεῖχεν, εἰ τὰ τοῦ παι-
δὸς

41. καὶ τὴν ἐμὴν] particulam copulatiuum abeſſe malim.

42. καταβάλλειν] imo vero παρακαταβ. vt verſu primo huius paginae. neque dubitaui ſic emendare.

42. b. παιδὶ] adde κατὰ ταυτὸ.

43. οὔτε δι᾽ ἄλλο οὐδὲν] aut deeſt h. l. aliquid, aut potius leg. eſt οὔτε οἱ ἄλλοι οὐδὲν. *neque vlli alii.* in latinis tamen meis expreſſi ſupplementum hoc ſententiae deficientis, οὔτε κατὰ γένος, οὔτε κατὰ διαθήκας, οὔτε δι᾽ ἄλλο οὐδὲν. Poſt εἰων adde αὐτὸν.

44. καὶ ἠναντιούμην] interpone οὐκ aut μηδέν.

Digitized by Google

15. δὸς εἴων ἁρπάζειν, καὶ ἠναντιούμην [44] αὐτῷ. οὗτοι
μὲν οὖν, ὥσπερ εἶπον, εἰδότες ὅτι ἔξω ἦσαν τῆς ἀγ-
χιστείας, οὐκ ἠμφισβήτουν, ἀλλ' ἡσυχίαν εἶχον. οἱ δ'
ὑπὲρ τῆς Εὐβουλίδου θυγατρὸς πράττοντες, τῆς
τὸ αὐτὸ δικαίως [45] τῷ Στρατίου παιδὶ προσηκούσης,
18. καὶ οἱ κύριοι τῆς Ἁγνίου μητρὸς, ἦσαν οἷοί τε πρὸς
ἐμὲ ἀντιδικεῖν. εἰς τοσαύτας δ' ἀπορίας κατέστη-
σαν, ὅτι ἀντιγράψονται περὶ τῆς ἀγχιστείας, ὥσ-
τε ἡ μὲν τὸν κλῆρον ἔχουσα, καὶ οἱ λέγοντες τὸ πε-
ρὶ αὐτῆς γένος, ἐπειδὴ [46] κατεψεύσαντο, ῥᾳδίως
21. ὑπ' ἐμοῦ τότε ἐξηλέγχθησαν οὐκ ἀληθές τι γράψαι
τολμήσαντες. οἱ δ' ὑπὲρ τῆς Ἁγνίου μητρὸς γένει
μὲν ἐμοὶ ταυτὸ προσηκούσης, (ἀδελφὴ γὰρ Στρα-
τίου) νόμῳ δὲ ἀποκλειομένης, ὃς κελεύει κρατεῖν
τοὺς ἄῤῥενας, τοῦτο μὲν εἴασαν· οἰόμενοι δ' ἐμοῦ
24. πλεονεκτήσειν, μητέρα εἶναι τοῦ τελευτήσαντος ἔ-
γραψαν. ὃ συγγενέστατον μὲν ἦν τῇ φύσει πάντων,
ἐν δὲ ταῖς ἀγχιστείαις ὁμολογουμένως οὐκ ἔστιν [47]· εἶ-
τα γράψας [48] ἀνεψιοῦ παῖδας εἶναι, κᾀκείνας

 * ἐξε-

45. τὸ αὐτὸ δικαίως] imo vero τῷ αὐτῷ δικαίῳ. eodem iure, atque Stratoclis filius. Poſt ἦσαν adde μὲν.

46. λέγοντες τὸ περὶ αὐτῆς γένος ἐπειδὴ κατεψεύσαντο] num leg. λέγοντες ὑπὲρ αὐτῆς ἐπειδὴ τὸ γένος κατεψ. aduocati mulieris cum genus ei ementitum attribuiſſent, falſum edidiſſent.

47. οὐκ ἔστιν] id eſt περὶ οὐδενὸς νομίζεται, οὐκ ἀριθμεῖται. in cenſum non venit. haud ſcio tamen, an ἰσχυρὸν h. l. deſit. non eſt validum.

48. γράψας] imo vero γραψαμένας foeminas, quae

* ἐξελέγξας 49 οὐκ οὔσας ἐν ταῖς ἀγχιστείαις, οὕ-
τως ἐπεδικασάμην παρ' ὑμῖν. καὶ αὐτῶν οὐκ ἴσχυ- 27.
σέ τι 50 οὔτε τῇ τὸν κλῆρον ἐχούσῃ, τὸ προνενικη-
κέναι τοὺς κατὰ διαθήκην ἀμφισβητήσαντας, οὔτε
τῇ ἑτέρᾳ, τὸ μητέρα εἶναι τοῦ τὸν κλῆρον καταλι-
πόντος· ἀλλ' οὕτως οἱ τότε δικάζοντες καὶ τὸ δί-
καιον καὶ τοὺς ὅρκους περὶ πολλοῦ ἐποιήσαντο, ὥστε 30.
μοι τῷ κατὰ τοὺς νόμους ἀμφισβητοῦντι τὴν ψῆφον
ἤνεγκαν. καίτοι εἰ τὰς μὲν νενίκηκα τοῦτον τὸν τρό-
πον, ἐπιδείξας μηδὲν Ἁγνίᾳ κατ' ἀγχιστείαν προσ-
ηκούσας, οὗτος δὲ μὴ ἐτόλμησεν ἀντιδικῆσαι τῷ παι-
δὶ 51 τοῦ ἡμικληρίου πρὸς ὑμᾶς 52· οἱ δὲ Στρατίου παῖ- 33.
δες, οἱ ταὐτὸ τούτῳ προσήκοντες, μηδὲ νῦν ἀξιοῦσιν ἀν-
τιδικῆσαι πρὸς ἐμὲ περὶ αὐτῶν, ἔχω δ' ἐγὼ τὸν
κλῆρον ἐπιδικασάμενος παρ' ὑμῖν, ἐξελέγχω δὲ
τοῦτον μηδέπω καὶ τήμερον ἔχοντα εἰπεῖν ὅ, τι ὁ παῖς
Ἁγνίᾳ προσήκει κατ' ἀγχιστείαν, τί ἔτι δεῖ μαθεῖν 36.
ὑμᾶς, ἢ * τὶ ποθεῖτε 53 ἀκοῦσαι περὶ τούτων; ἐγὼ
μὲν

ſe filias conſobrini tuliſſent et hoc nomine in tabulas ab actuario inferri curaſſent.

49. ἐξελέγξας] ſic dedi de meo pro vulgari ἐξήλεγξαν. pro quo Stephanus ſuffectum ibat ἐξήλεγξα.

50. οὐς ἴσχυσέ τι] nil profuit, nil ſubleuauit earum cauſam. ſic, in neutro, dedi pro vulgari οὐκ ἴ. τις (in maſculino.)

51. τῷ παιδὶ] vtrum ſignificat h. l. *aduerſus puerum*, an *pro puero?* credo poſterius, ob inſequens πρὸς ἡμᾶς.

52. πρὸς ὑμᾶς] num πρὸς ἡμᾶς, an παρ' ὑμῖν.

53. ἢ ςὶ ποθεῖτε] medium vocabulum de meo addidi.

Digitized by Google

μὲν γὰρ ὡς εὖ φρονοῦσιν ὑμῖν ἱκανὰ τὰ εἰρημένα νο-
μίζω. οὗτος τοίνυν ῥᾳδίως ὅ, τι ἂν τύχοι ψευδόμενος,
καὶ τὴν αὐτοῦ πονηρίαν οὐδεμίαν ζημίαν εἶναι νομί-
39. ζων, τολμᾷ με διαβάλλειν, ἄλλα τε πολλά, περὶ
ὧν ποιήσομαι τοὺς λόγους τάχα, καὶ νυνὶ [54] λέγει,
ὡς ἐκοινωσάμεθα, ἐγώ τε καὶ Στρατοκλῆς, τὸν ἀ-
γῶνα εἰσιέναι περὶ τοῦ κλήρου μέλλοντες. ὃ μόνοις ἡ-
μῖν τῶν ἀμφισβητεῖν παρεσκευασμένων, οὐκ ἐνῆν
42. διομολογήσασθαι πρὸς ἀλλήλους· τῇ μὲν γὰρ Εὐβου-
λίδου θυγατρὶ καὶ τῇ Ἁγνίου μητρὶ πρὸς ἡμᾶς ἀγω-
νιζομέναις, μὴ κατὰ ταυτὸ ἀμφισβητούσαις, ἐνῆν
ποιήσασθαι συνθήκας [55], ἂν ἡ ἑτέρα νικᾷ, μετεῖ-
ναί τι καὶ τῇ ἡττηθείσῃ. καδίσκος γὰρ ἔμελλεν ἑ-
86.1. κατέρᾳ τεθήσεσθαι. τὸ δ' ἡμέτερον οὐ τοιοῦτον ἦν,
ἀλλ' ἓν γένος, δύο δὲ λήξεις, ἡμικλήριου ἑκατέρῳ.
τοῖς δὲ κατὰ ταὐτὰ ἀμφισβητοῦσιν εἷς τίθεται κα-
3. δίσκος, οὗ οὐκ ἂν ἦν τὸν μὲν νικᾶσθαι, τὸν δὲ ἡτ-
τᾷν [56]· ἀλλ' ὁμοίως ἀμφοτέροις ἦν ὁ αὐτὸς κίνδυνος.
ὥστ' οὐκ ἐνῆν κοινωνίαν οὐδὲ διομολογίας ποιήσασθαι

54. τάχα καὶ νυνὶ λέγει] fortaſſ. leg. τάχα. ἃ δε καὶ νυνὶ λέγει. ſcil. ταῦτά ἐστι, quae in continenti ſubiicit. vel ſic. τοὺς λόγους. τάχα δὲ καὶ νυνὶ λέξει. fortaſſis vero etiam nunc dicet.

55. συνθήκας] ſubaudi πρὸς ἑαυτάς.

56. τὸν μὲν νικᾶσθαι, τὸν δὲ ἡττᾷν] non damno. proba enim et conueniens haec eſt ſententia. offendor ſolummodo inſolentia verbi ἡττᾷν quod neſcio an in actiuo minus vſurpetur. Num ergo leg. τὸν μὲν νικᾷν, τὸν δὲ ἡττᾶσθαι.

Digitized by Google

περὶ αὐτῶν. ἀλλ᾽ οὗτος ἐπειδὴ Στρατοκλῆς ἐτελεύ-
τησε, πρὶν γενέσθαι τοῦ ἡμικληρίου τὰς λήξεις ἡμῶν
ἑκατέρῳ, καὶ οὐκέτ᾽ ἦν μετουσία τῷ Στρατοκλεῖ τούτων 6.
των, οὐδὲ τῷ παιδὶ τῷ[57] διὰ τὸν νόμον[58], ἀλλ᾽ ἐγί-
νετο εἰς ἐμὲ ἡ κληρονομία κατ᾽ ἀγχιστείαν πάντων,
εἰ νικήσαιμι τοὺς ἔχοντας, τότ᾽ ἤδη πλάττει ταῦτα
καὶ μηχανᾶται· προσδοκῶν τούτοις τοῖς λόγοις ῥα-
δίως ὑμᾶς ἐξαπατῆσαι. ὅτι δ᾽ οὐχ οἷόντ᾽ ἦν τούτων 9.
γίγνεσθαι οὐδεέν, ἀλλὰ διῄρηται[59] καθ᾽ ἕκαστον πε-
ρὶ αὐτῶν, ἐκ τοῦ νόμου γνῶναι ῥᾴδιον. λάβε δ᾽ αὐ-
τοῖς καὶ ἀναγίνωσκε. ΝΟΜΟΣ. Ἆρ᾽ ὑμῖν ὁ νό-
μος δοκεῖ ποιεῖν ἐξουσίαν κοινωνίας, ἀλλ᾽ οὐκ ἄντικρυς
οὑτωσὶ πᾶν τοὐναντίον, εἰ καὶ τὸ πρότερον ὑπῆρχε 12.
κοινωνία, προστάττει[60], διαῤῥήδην κελεύων τοῦ μέ-
ρους ἕκαστον λαγχάνειν, καὶ τοῖς κατὰ ταὐτὸ[61]

ἀμ-

57. τῷ παιδὶ τῷ] aut delendus eſt poſterior articulus, aut ei addendum eſt Στρατοκλέους. Prius ſi praeferimus, erit αὐτοῦ ſubaudiendum.

58. διὰ τὸν νόμον] vetantem hereditates ad liberos τῶν ἀνεψιαδῶν procedere.

59. διῄρηται ſeruari poteſt et defendi, atque ſic reddi, definitum, diſcretum, diligenterque et ſubtiliter his de rebus conſtitutum eſt. malim tamen, vt in hac re vſitatiua, legi διείρηται. per ει in ſecunda ſyllaba. pronunciatum, edictum eſt ad omnes.

60. προστάττει] non improbo. mallem tamen προστάττειν, vt aptum ſit e praemiſſo δοκεῖ.

61. κατὰ ταὐτὸ] paulo ante dixerat κατὰ ταὐτά. nil referre videtur. E. c. ſi duo ſemiſſem hereditatis pe-

Digitized by Google

ἀμφισβητȣ̃σι τιθεὶς ἕνα καδίσκον, καὶ τὰς ἐπιδικασίας τȣ̃τον τὸν τρόπον ποιῶν; ὁ δὲ, ταῦτα τῶν νόμων λεγόντων· καὶ ȣ̓κ ἐνȣ́σης γενέσθαι διομολογίας, ȣ̔́τως ἀλόγως πρᾶγμα τηλικȣ̃τον ψεύσασθαι τετόλμηκεν. ȣ̓ μόνον δὲ τȣ̃το πεποίηκεν, ἀλλὰ καὶ τὸ πάντων ἐναντιώτατον πρᾶγμα εἴρηκεν, ᾧ προσέχετε τὸν νȣ̃ν, ὦ ἄνδρες. Φησὶ γὰρ ὁμολογῆσαί με τȣ̃ κλήρȣ τῷ παιδὶ τὸ ἡμικλήριον μεταδώσειν, εἰ νικήσαιμι τȣ̀ς ἔχοντας αὐτόν. καίτοι εἰ μέν τι καὶ αὐτῷ μετῆν κατὰ τὸ γένος, (ὡς ȣ̔̃τος λέγει) τί ἔδει γενέσθαι ταύτην αὐτοῖς παρ᾽ ἐμȣ̃ τὴν ὁμολογίαν; ἦν γὰρ ὁμοίως καὶ τȣ́τοις ἐπίδικον τὸ ἡμικλήριον, εἴπερ ἀληθῆ λέγȣσιν. εἰ δὲ μὴ προσῆκεν αὐτοῖς τῆς ἀγχιστείας μηδὲν, διὰ τί ἂν μεταδώσειν ὡμολόγȣν, τῶν νόμων ἐμοὶ πάντων αὐτῶν δεδωκότων τὴν κληρονομίαν; πότερα δ᾽ ȣ̓κ ἦν μοι λαχεῖν, εἰ μὴ πείσαιμι τȣ́τȣς; ἀλλ᾽ ὁ νόμος τῷ βȣλομένῳ δίδωσι τὴν ἐξȣσίαν. ὥστε τȣ̃το ȣ̓κ[62] ἦν αὐτοῖς εἰπεῖν. ἀλλ᾽ εἶχον[63] τινά μοι μαρτυρίαν τȣ̃ πράγματος, ἣν εἰ μὴ ἐμαρτύρȣν, ȣ̓κ ἔμελλον ἐπιδικάσασθαι τȣ́των; ἀλλὰ κατὰ γένος ἠμφισβήτȣν, ȣ̓ κατὰ δόσιν. ὥστ᾽ ȣ̓δὲν ἔδει μαρτύρων. ἀλλὰ μὴν εἰ μήτε

κοι-

tant, hi petunt *κατὰ τὸ αὐτὸ*, ſcil. *δίκαιον*, ant *βȣ́λευμα*.

62. *τȣ̃το ȣ̓κ*] videtur *μὲν* interponendum.

63. *εἶχον* et *ἐμαρτύρȣν* ſunt pluralia in tertia perſona, *ἔμελλον* autem et *ἠμφισβήτȣν* ſunt ſingularia in prima perſona.

Digitized by Google

κοινώσασθαι τὸ πρᾶγμα ἐνῆν, ὅτ᾽ ἔζη Στρατοκλῆς, 27.
μήτε ὁ πατὴρ αὐτῷ [64] κατέλιπεν ἐπιδικασάμε-
νος τούτων οὐδὲν, μήτε εἰκὸς ἦν μεταδώσειν ἐμὲ τὸ ἡ-
μικλήριον ὁμολογῆσαι αὐτῷ, ἀπόδοτε ὑμεῖς ἐπιδι-
κάσαντές μοι τοῦτον τὸν κλῆρον. εἰ δὲ μήτε ἔλαχον
τῶν αὐτῶν, μήτ᾽ ἀμφισβητῆσαι πώποτ᾽ ἠξίωσαν, 30.
πῶς χρὴ πιστοὺς εἶναι νομίζειν τοὺς τούτων λόγους;
ἐγὼ μὲν οἴομαι οὐδαμῶς. προσποιεῖται τοίνυν οὗ-
τος, (ἐπειδὴ τοῦτ᾽ εἰκότως ἂν θαυμάζοιτε, ὅτι τοῦ
ἡμικληρίου τότε τὴν δίκην οὐκ ἐλάγχανον,) τοῦ μὲν
μὴ λαχεῖν πρὸς ἐκείνους [65], ἐμὲ εἶναι αἴτιον, ὡς ὁ- 33.
μολογήσαντα μεταδώσειν [66], ὥστε διὰ * τοῦτ᾽ οὐ [67]
παρακαταβάλλειν αὐτοῖς [68], τῆς δὲ πρὸς ἐμὲ λή-
ξεως ἐμποδὼν εἶναι τοὺς νόμους· οὐ γὰρ εἶναι τοῖς ὀρ-
φανοῖς κατὰ τῶν ἐπιτρόπων [69], οὐδέτερ᾽ ἀληθῆ * λέ-
γων.

64. ὁ πατὴρ] Stratocles. αὐτῷ] ipſi, filio ſuo, pupillo meo, eidemque competitori ab Hagnia relictae hereditatis.

65. πρὸς ἐκείνους] ſcil. τοὺς προσήκοντας Ἁγνίᾳ καὶ ἀμφισβητοῦντας ἐμοὶ τοῦ κλήρου.

66. μεταδώσειν] ſcil. αὐτῷ, filio Stratoclis puta. conf. verſu 39.

67. διὰ τοῦτ᾽ οὐ παρακαταβάλλειν] ſic dedi de meo pro vulgari lectione διὰ τοίνυν παρ. Etiam pro infinitiuo temporis praeſentis malim infin. aor. 2. παρακαταβαλεῖν. quia ſententia tempus præteritum poſtulat.

68. αὐτοῖς] aduerſus eos, contendentes puta mecum de hereditate Hagniae.

69. κατὰ τῶν ἐπιτρόπων] addendum videtur λαγχάνειν. cauſam forenſem ſuſcipere, litem capeſſere.

Digitized by Google

36. γων [70]. οὔτε γὰρ ἂν νόμον δείξειεν, ὃς κωλύει τοῦτον
ὑπὲρ τοῦ παιδὸς δίκην παρ᾽ ἐμοῦ λαμβάνειν. οὐ γάρ
ἐςιν ἐναντιούμενος οὐδεὶς [71], ἀλλ᾽ ὥσπερ καὶ γραφὰς
κατ᾽ ἐμοῦ δέδωκεν, οὕτω καὶ δίκας ἐμοὶ εἶναι [72] καὶ
τῷ παιδὶ πεποίηκεν· οὔτ᾽ αὖ διὰ ταῦτα ἐκείνοις τοῖς
39. προσήκουσι τοῦ κλήρου [73] οὐκ ἐλάγχανον, ὡς ἐμοῦ με-
ταδώσειν ὁμολογήσαντος, ἀλλ᾽ ὅτι οὐδ᾽ ὁτιοῦν αὐ-
τοῖς τούτων τῶν χρημάτων προσῆκεν. εὖ δ᾽ οἶδ᾽ ὅτι
οὐδ᾽ εἰ [74] συνεχώρουν τῷ παιδὶ λαβεῖν ἐπιδικασαμέ-
νῳ παρ᾽ ἐμοῦ τὸ ἡμικλήριον, οὐκ ἄν ποτε ταῦτ᾽ ἐποίη-
42. σαν [75], οὐδ᾽ ἐπεχείρησαν· εἰδότες, * ὅτι, ὅταν [76] ἐν
τῇ ἀγχιςείᾳ μὴ ὄντες εἶχόν τι τῶν μὴ προσηκόντων,
τοῦτ᾽ ἂν ὑπὸ τῶν ἐγγύτατα γένους ῥᾳδίως ἀφηρέ-
θησαν.

70. λέγων] ſic de meo dedi, pro vulgari λέγειν. aptus eſt hic nominatiuus participii a praemiſſo προσποιεῖται.

71. οὐδεὶς] ſcil. νόμος τούτῳ ἐςι. ad idem νόμος etiam δέδωκε et πεποιήκε redeunt.

72. ἐμοὶ εἶναι] malim τε interponi.

73. τοῦ κλήρου] ſic dedi de mea et Scaligeri ſententia pro vulgari τὸν κλῆρον.

74. οὐδ᾽ εἰ συνεχώρουν] *ne ſi conceſſeſſem quidem.* in prima perſ. ſing. ſic dedi de mea et Scaligeri ſententia. Stephanus minus recte coniecerat οὐ δὴ συνεχ. vulgati dant οὐδὲν συνεχ.

75. ἐποίησαν et ἐπεχείρησαν etc.] redunt iſtaec ad filium Stratoclis, pupillum actoris, illiusque pupilli neceſſarios et patronos.

76. ὅτι, ὅταν] ſic dedi de meo, pro vulgari ὁπότ᾽. cui Stephanus ſuffici voleebat ὅτι ὁπόταν.

Digitized by Google

θησαν. ὅπερ γὰρ καὶ πρότερον εἶπον, οὐ δίδωσι [77]
μεθ᾽ ἡμᾶς τοῖς ἡμετέροις παισὶ τοπαράπαν τὴν ἀγ-
χιστείαν, ἀλλὰ τοῖς πρὸς μητρὸς τοῦ τελευτήσαν- 87.1.
τος. ἧκεν ἂν οὖν ἐπ᾽ αὐτὰ τοῦτο μὲν ὁ Γλαύκων, ὁ
τοῦ Ἁγνίου ἀδελφὸς. (πρὸς ὃν μὴ ὅτι γένος εἶχον [78]
ἄμεινον εἰπεῖν, ἀλλὰ καὶ ἔξω τῆς ἀγχιστείας ἐφαί- 3.
νοντ᾽ ἂν ὄντες) τοῦτο δ᾽, εἰ μὴ ἐβούλετο οὗτος, ἡ Ἁγ-
νίου κἀκείνου [79] μήτηρ, προσῆκον καὶ αὐτῇ τῆς ἀγ-
χιστείας τοῦ αὐτῆς υἱέος. ὥσθ᾽ ὁπότ᾽ ἠγωνίζετο [80]
πρὸς τοὺς μηδὲν γένει προσήκοντας, φανερῶς ἂν ἔλα-
βε τὸ ἡμικλήριον παρ᾽ ὑμῶν, τοῦτο τοῦ δικαίου καὶ 6.
τῶν νόμων αὐτῇ δεδωκότων. οὐκ οὖν [81] διὰ ταῦτ᾽ οὐκ
ἐλάγχανεν, οὐχ ὡς δι᾽ ἐμὲ ἢ τοὺς νόμους κωλυόμενος,
ἀλλὰ

77. δίδωσι] ſcil. ὁ νόμος. v. verſu 37.

78. γένος εἶχον] num οὐκ eſt interponendum. cui non ſolum cognationem opponere non habebant meliorem. idem eſt ac ſi dixiſſet. οὐκ ἐρῶ, ὅτι γένος οὐκ εἶχον ἄμεινον.

79. κακείνου] Glauconis puta, qui frater Hagniae vterinus erat, eadem e matre, ſed diuerſis patribus.

80. ἠγωνίζετο et ἔλαβε redeunt ad matrem iſtorum fratrum, Glauconis et Hagniae.

81. οὐκ οὖν] ſic dedi meo, diuellens in duo vocabula vnum, quod in vulgatis eſt, οὐκοῦν. Nam ſententia non affirmationem, ſed infitiationem poſtulat. Idem eſt ac ſi dixiſſet οὐ διὰ ταύτας οὖν τὰς αἰτίας ἀφῆκε τὸ λαγχάνειν ἐμοί. Non hae ſunt cauſae, ob quas nil curauit iure mecum experiri meus aduerſarius, Stratoclis filius. Quaenam autem illa ταῦτα ſint, ob quae negat ab eo actiouem omiſſam fuiſſe, ipſe ſtatim actor ſubiicit in iſtis, οὐχ ὡε δι᾽ ἐμὲ etc.

Digitized by Google

ἀλλὰ ταύτας τὰς προφάσεις [82] ποιούμενος, ἐπὶ ταύ-
τας τὰς συκοφαντίας [83] ἐλήλυθεν ἐξ ὧν γραφὴν
9. γραψάμενος, καί με διαβάλλων, ἐλπίζει χρήμα-
τα [84] λήψεσθαι, καί με τῆς ἐπιτροπῆς ἀπαλλά-
ξειν. καὶ οἴεται δεινοῦ τινος ἀνδρὸς ἔργον διαπράττε-
σθαι ταύταις ταῖς παρασκευαῖς, ὅτι μὴ κατορθώ-
σας [85] μὲν, οὐδὲν ἀπολεῖ τῶν αὑτοῦ, διαπραξάμε-
12. νος δ' ἃ βούλεται, καὶ τὰ τοῦ παιδὸς ἀδεῶς ἤδη δια-
φορήσει. οὔκουν οὐ δεῖ προσέχειν ὑμᾶς τοῖς τούτου λόγοις
τὸν νοῦν, οὐδ' ἐπιτρέπειν, οὐδ' ἐθίζειν εἶναι γραφὰς,
περὶ ὧν ἰδίας δίκας οἱ νόμοι πεποιήκασιν. ἁπλᾶ γὰρ
τὰ δίκαια παντάπασιν ἐστὶ, καὶ γνώριμα μαθεῖν.
15. ἃ ἐγὼ διὰ βραχέων εἰπὼν, καὶ παρακαταθέμενος
ὑμῖν μνημονεύειν, ἐπὶ τὴν ἄλλην ἀπολογίαν ἤδη τρέ-
ψομαι τῶν κατηγορηθέντων. τί οὖν ἐστι ταῦτα; καὶ
τί

82. *ταύτας τὰς προφάσεις*] ſcil. *ἐμὲ καὶ τοὺς νόμους*. h. e. 1) quod ego ſpopondiſſem ipſi me ſemiſſem hereditatis redditurum, ſi viciſſem. 2) quod leges vetent pupillum in tutorem ſuum iure agere.

83. *ταύτας τὰς συκοφαντίας*] has offucias, tricas, mera commenta et mendacia, ad extorquendum mihi ius meum confiĉta, quae modo indicaui.

84. *χρήματα*] mercedulam, qua placatus a me de perſecutione mei deſiſtat. Sin autem *τὰ χρήματα* cum articulo legatur, exſiſtet ea ſententia, quam in latinis expreſſi; rectene an ſecus, alii arbitrantor. Videntur haec, non ad filium Stratoclis, pupillum tutoris, ipſum, ſed ad huius pupilli aduocatum eſſe referenda.

85. *μὴ κατορθώσας*] ſic tacite correxit Stephanus Aldinae vitium *μὲν κατορθ.*

Digitized by Google

τί διορίζομαι; εἰ μὲν κατ᾽ ἀγχιστείαν τοῦ Ἁγνίου μετ-
εῖναι φησὶ[86] τῷ παιδὶ τοῦ ἡμικληρίου, λαχέτω πρὸς
τὸν ἄρχοντα· κἂν ὑμεῖς ψηφίσησθε[87], λαβέτω. 18.
ταῦτά γὰρ οἱ νόμοι κελεύουσιν. εἰ δὲ μὴ κατὰ τοῦτο
ἀμφισβητεῖ, φησὶ δὲ ὁμολογῆσαι μὲ τῷ παιδὶ με-
ταδώσειν, φάσκοντος ἐμοῦ τούτων εἶναι μηδὲν, δικα-
σάσθω[88]· κἂν ἐξελέγξῃ με ὡς ὡμολόγησα, τότ᾽
ἤδη πραξάσθω. δίκαιον γὰρ οὕτως ἐστὶν. εἰ δὲ μήτε 21.
πρὸς ἐμὲ[89], μήτε κατ᾽ ἐμοῦ[90] δίκην εἶναι φησὶ τῷ

παιδὶ

86. φησὶ] aduocatus pupilli mei. Quid ſi legatur et interpungatur ſic κατ᾽ ἀγχιστείαν τῶν Ἁγνίου [ſcil. χρημάτων] μετεῖναι φησὶ τῷ παιδὶ, ſi ait puero conuenire partem bonorum Hagniae ex titulo propinquitatis, τοῦ ἡμικληρίου λαχέτω πρὸς τὸν ἄρχοντα. inſtituito in foro Archontis aduerſus me litem de ſemiſſe.

87. ψηφίσησθε] ſic, in coniunctiuo, dedi, pro vulgari ψηφίσασθε, qui eſt imperatiuus, praeferens alteram hanc H. Stephani coniecturam, alteri, quae eſt ψηφίσαισθε in optatiuo.

88. τούτων εἶναι μηδὲν, δικασάσθω] hunc ad modum correxi et lectionem vulgarem, et interpunctionem, marte meo. Stephanica dat. τούτου εἶναι, μηδὲν δικασάσθω. Aldina τοῦτον — vnde τούτων effeci.

89. μήτε πρὸς ἐμὲ] vt aduerſus competitorem hereditatis. πρός τινα ago, cum quo contendo de iure, illo ſibi aequum aut potius ius vendicante mecum. quae res iniuria vacat. Iniuria enim nulla eſt, aliquem eſſe, cui ius idem in aliquam hereditatem competat, atque ego aiam mihi competere.

90. μήτε κατ᾽ ἐμοῦ] vbi κατά τινος ago, ita in eum ago, vt a quo me aiam iniuriam accepiſſe, laeſum eſſe,

Digitized by Google

παιδὶ, τὸν κωλύοντα νόμον εἰπάτω. κἂν ἔχῃ δεῖξαι,
λαβέτω καὶ οὕτω τὸ μερος τῶν χρημάτων. εἰ δ᾽ αὖ
μήτ᾽ ἐπιδικάσασθαι φησὶ δεῖν τοῦ ἡμικληρίου, μήτε
24. μὴν δικάσασθαι, ἀλλ᾽ ἤδη εἶναι ταῦτα τοῦ παιδὸς,
ἀπογραψάσθω πρὸς τὸν ἄρχοντα εἰς τὴν μίσθω-
σιν τῶν ἐκείνου χρημάτων· ἣν [91] ὁ μισθωσάμενος
εἰσπράξει με ταῦτα ὡς ὄντα τοῦ παιδός. ταῦτα
μεγάλα δίκαιά ἐστι. ταῦτα καὶ οἱ νόμοι κελεύουσι,
27. οὐ μὰ Δία οὐ γραφὰς ἐμὲ φεύγειν περὶ ὧν δίκας
ἰδίας εἶναι πεποιήκασιν, οὐδὲ κινδυνεύειν περὶ τοῦ σώ-
ματος, ὅτι οὐ μεταδίδωμι τῷ παιδὶ τούτων, ἃ, ψή-
φῳ κρατήσας ἐγὼ τοὺς ἔχοντας, οὕτω παρ᾽ ὑμῶν
ἔλαβον· ἀλλ᾽ εἴ τι τῶν ὁμολογουμένων εἶναι τοῦ παι-
30. δὸς εἶχον, καὶ κακῶς διέθηκα, ὥστ᾽ ἐκεῖνον κακοῦ-
σθαι, τότε ἂν μοι κατὰ ταυτην προσηκε κρίνεσθαι
τὴν γραφήν· οὐ μὰ Δί᾽ οὐκ ἐπὶ τοῖς ἐμοῖς. ὅτι μὲν
οὖν οὔτε περὶ τούτων οὐδὲν δίκαιον πεποίηκεν, οὔτε πε-
ρὶ τῶν ἄλλων ἀληθὲς οὐδὲν εἴρηκεν, ἅπαντα δὲ
33. πλεονεξίᾳ μεμηχάνηται διαβάλλων, καὶ τοὺς νόμους
παράγων, καὶ ὑμῶν καὶ ἐμοῦ παρὰ τὸ δίκαιον περι-
γενέσθαι ζητῶν, οἶμαι μὰ τοὺς θεοὺς οὐδ᾽ ὑμᾶς ἀγνο-
εῖν,

vt pupillus non agit πρὸς τὸν ἐπίτροπον, (neque enim cauſa ipſorum in iuris paritate verſatur) ſed κατὰ τοῦ ἐπιτρόπου, vt ſi ſpoliatus in latronem, ὁ ἐκδεδυμένος κατὰ τοῦ λωποδύτου agat.

91. ἣν ὁ μισθ.] malim εἶθ᾽ [id eſt εἶτα] ὁ μ et tum conductor illam mercedem a me exigito. Aut ἣν et εἰσπράξῃ.

ἐῖν, ἀλλ᾽ ὁμοίως εἰδέναι πάντας [92], ὥστ᾽ οὐκ οἶδ᾽ ὅτι
δεῖ πλείω περὶ τούτων λέγειν. ὁρῶ δὲ, ὦ ἄνδρες,
τὴν πλείστην διατριβὴν τῶν λόγων ποιούμενον [93] περὶ 36.
τὴν τοῦ παιδὸς οὐσίαν, καὶ περὶ τὴν ἐμήν· καὶ τὰ
μὲν ἐκείνου παντάπασιν ὡς ἄπορα διεξιόντα, περὶ
δ᾽ ἐμὲ πλοῦτόν τινα τῷ λόγῳ κατασκευάσαντα [94],
καί τινα κακίαν κατηγορούντων [95] ὡς ἐγὼ τεττά- 39.
ρων οὐσῶν Στρατοκλέους θυγατέρων, οὐδεμιᾷ τολμῶ
συνευπορῆσαι προικὸς [95 b.], καὶ ταῦτ᾽, ἔχων (ὡς
οὗτος φησὶ) τὰ τοῦ παιδίου. βούλομαι δὴ καὶ περὶ τού-
των εἰπεῖν. ἐλπίζει γὰρ διὰ τῶν λόγων ἐμοὶ μέν τι-
να φθόνον γενήσεσθαι παρ᾽ ὑμῶν περὶ τῶν προσγε- 42.
γενημένων χρημάτων, τοῖς δὲ παισὶν [96] ἔλεον, ἂν

ἀπο-

92. πάντας (in maſculino) reuocaui ex Aldina, pro πάντα, quod Stephani operae ſuffecerant.

93. ποιούμενον] ſcil. τὸν κατήγορον.

94. κατασκευάσαντα] malim in praeſenti κατασκευάζοντα ob praemiſſum διεξιόντα, et inſequens κατηγοροῦντα.

95. κατηγορούντων] Suffici vult Stephanus κατηγοροῦντα, quod ipſemet ego quoque amplecterer, ſi ſatis certum eſſet, nihil h. l. deeſſe. Verum neſcio an Iſaeus ita potius dederit. καὶ οὐκ οἶδα ἥντιν᾽ οὖ κακίαν ἐμοῦ κατηγοροῦντα. οἷον, ὡς ἐγὼ.

95 b. προικὸς] ſuſpicabar aliquando leg. eſſe προῖκας. in accuſatiuo plurali. Nunc autem acquieſci tutius arbitror in vulgata, et ſubaudiri μέρος. *me partem aliquam de bonis meis contribuere ad earum dotem.*

96. τοῖς δὲ παισὶν] nam cum quatuor Stratoclis filiabus, etiam filium complectitur.

Digitized by Google

ἄποροι παρ᾽ ὑμῖν [97] εἶναι δόξωσιν. ἐκοῦν ἀγνοῆσαι δεῖ
περὶ αὐτῶν ὑμᾶς οὐδὲν, ἀλλ᾽ ἀκριβῶς καὶ ταῦτα
μαθεῖν· ἵν᾽ εἰδῆθ᾽, ὅτι ψεύδεται, ὥσπερ καὶ περὶ
88. 1. τῶν ἄλλων ἁπάντων. ἐγὼ γὰρ, ὦ ἄνδρες, πάν-
των ὁμολογήσαιμι εἶναι κάκιστος, εἰ Στρατοκλέους ἄ-
πορα τὰ πράγματα καταλιπόντος, αὐτὸς εὔπορος
ὢν, καὶ [98] μηδεμίαν ἐπιμέλειαν ποιούμενος φαινοί-
3. μην τῶν ἐκείνου παίδων. εἰ δὲ πλείονα κατέλιπεν αὐ-
τοῖς τὰ ὄντα τῶν ἐμῶν, καὶ βεβαιότερα, καὶ ταῦ-
τα τοσαῦτ᾽ ἐστὶν, ὥστε καὶ τὰς θυγατέρας ἐξ αὐτῶν
διατεθῆναι [99] καλῶς, καὶ τὸν παῖδα ἐκ τῶν λοιπῶν
6. μηδὲν ἧττον εἶναι πλούσιον, ἐπιμελοῦμαί τε τοῦτον

97. παρ᾽ ὑμῖν] interponendum videtur eſſe ἐμέ. vt ſit παρ᾽ ἐμὲ ὑμῖν. vobis videantur egentes eſſe per me, propter me. culpa mea factum eſſe vos exiſtimetis, vt hi ad mendicitatem deciderint.

98. καὶ μηδεμίαν] particulam hanc h. l. non pro copulatiua accipio, ſed pro aequipollente latino *vel.* quaſi dixiſſet ἅπαξ ἁπλῶς μηδεμίαν. pari modo vt in καὶ πᾶς et ſimilibus καὶ *prorſus* ſignificat. Erit ad hunc modum haec dictionis huius conſtructio εἰ φαινοίμην ἐπιμέλειαν τῶν ἐκείνου παίδων καθόλου μηδεμίαν π. καίτοι ὢν αὐτὸς εὔπορος. Fieri tamen rurſus quoque poſſit, vt hoc καὶ hinc in verſum proximum inferiorem deducendum, et ibi ſic leg. ſit. αὐτὸς εὔπορος ὢν, μηδεμίαν ἐπιμέλειαν ποιούμενος φαινοίμην τῶν ἐκείνου παίδων. εἰ δὲ καὶ πλείονα κατάλιπεν αὐτοῖς [Stratocles puta ſuis liberis.]

99. διατεθῆναι] Sic, pro vulgari διαθῆναι, dedi ex auctoritate Stephani, exiſtimantis, etiam διαθεῖναι legi poſſe. cauſa vtique anceps eſt.

Digitized by Google

τὸν τρόπον αὐτῶν, ὥστε καὶ πολλῷ πλείω γενέσθαι
τὴν οὐσίαν, εἰκότως μὲν οὐκ ἂν ἔχοιμι μέμψιν, εἰ μὴ
τἀμαυτοῦ προστίθημι τούτοις· σώζων δὲ τὰ τούτων
καὶ πλείω ποιῶν, δικαίως ἂν ἐπαινοίμην. ὅτι δὲ
ταῦτα οὕτω [100], ῥᾳδίως ἐπιδείξω. πρῶτον μὲν οὖν 9.
τὰ τῆς οὐσίας διέξειμι· μετὰ δὲ ταῦτα, ὡς καὶ διοι-
κεῖν [1] ἀξιῶ τὰ τοῦ παιδός. Στρατοκλεῖ γὰρ κἀμοὶ
τὰ μὲν ὑπάρξαντα πατρῷα τοσαῦτα ἦν, ὥστε εἶ-
ναι μὲν οὐχ ἱκανὰ [2], λειτουργεῖν δὲ μὴ ἄξια. τεκ-
μήριον δέ· εἴκοσι μνᾶς ἑκάτερος ἡμῶν ἐπὶ τῇ γυναι 12.
κὶ προῖκα ἔλαβε. τοσαύτη δὲ προὶξ οὐκ ἂν εἰς πολ-
λήν τινα οὐσίαν δοθείη. συνέβη δὲ Στρατοκλεῖ, πρὸς
τοῖς ὑπάρχουσι, πλέον ἢ πένθ' ἡμιταλάντων οὐσίαν
λαβεῖν. Θεοφῶν γὰρ ὁ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ [3] ἀπο-
θνήσκων ἐποιήσατο τῶν θυγατέρων αὐτοῦ μίαν, καὶ 15.
τὸν [4] αὐτοῦ ἔδωκεν ἀγρὸν Ἐλευσῖνι, δυοῖν ταλάν-
τοιν [5], πρόβατα ἑξήκοντα, αἶγας ἑκατόν· ἔπι-
πλα, ἵππον λαμπρὸν, ἐφ' οὗ ἐφυλάρχησε. καὶ

τὴν

100. οὕτω, ῥᾳδίως] legi velim οὕτως ἔχει, ῥᾳδίως—

1. διοικεῖν] ſubaudi καὶ τοῦ λοιποῦ, ὡς διῴκησα μέχρι τοῦ νῦν.

2. εἶναι μὲν οὐχ ἱκανὰ] delenda videtur particula infitians. aut, ea ſeruata, ſic leg. εἶναι μὲν οὐ λειτουργοῦσιν ἱκανά. *nobis* [aut, *hominibus*] *quidem munera non edentibus eſſe ſic ſatis ſufficientia.*

3. αὐτοῦ] ſi nihil hic deeſt, ſubauditur ἀδελφὸς. ego vero potius hoc addendum eſſe arbitror.

4. τὸν αὐτοῦ] num τῶν αὐτοῦ *de bonis ſuis.*

5. δυοῖν ταλάντοιν] ſubaudi ἄξιον.

Digitized by Google

τὴν ἄλλην κατασκευὴν ἅπασαν, ἧς κύριος ἐκεῖνος [6]
18. γενόμενος ἐννέα ἔτη ὅλα, κατέλιπε πέντε ταλάν-
των οὐσίαν [7], καὶ τρισχιλίων δραχμῶν, σὺν τοῖς ἑ-
αυτοῦ πατρῴοις [8], χωρὶς ἐκείνης, ἧς Θεοφῶν τῇ θυ-
γατρὶ αὐτοῦ ἔδωκεν· ἀγρὸν μὲν Θριᾶσι, πενθ' ἡμι-
τάλαντα εὑρίσκοντα· οἰκίαν δὲ Μελίτῃ, τρισχι-
21. λίων ἐωνημένην [9]· ἄλλην δὲ Ἐλευσῖνι, πεντακοσίων·
ἐδάφη μὲν ταῦτα, ἀφ' ὧν ἡ μίσθωσις, τοῦ μὲν ἀ-
γροῦ, δώδεκα μναῖ· τῶν δὲ οἰκιῶν τρεῖς. αἳ πεντε-
καίδεκα μναῖ συναμφότερα [10] γίνονται. χρέα δ'
ἐπὶ τόκοις ὀφειλόμενα, περὶ τετρακισχιλίας· ὧν
24. τὸ ἔργον, ἐπ' ἐννέα ὀβολοῖς, ἑπτακόσιαι καὶ εἴκοσι
δραχμαὶ γίνονται ἐνιαυτοῦ ἑκάστου. πρόσοδος μὲν αὕ-
τη δύο καὶ εἴκοσι μναῖ, καὶ πρὸς [11]· χωρὶς δὲ τού-
των, κατέλιπον [12] ἔπιπλα, πρόβατα [13], κριθὰς,

T 3 οἶνον,

6. ἐκεῖνος] Stratocles puta.

7. πέντε ταλάντων οὐσίαν] non improbo, non nego recte habere poſſe. Sed vſus magis probat πεντετάλαντον (vno vocabulo adiectiue) οὐσίαν. Videtur tamen inſequens τρισχιλίων δραχμῶν vulgatam tueri.

8. πατρῴοις] ergo patrimonium eius aequiualuit 34. minis. quae enim eduntur capita, ea conficiunt 4. talenta, 56. minas, et 20. drachmas

9. ἐωνημένην] Sic dedi de meo, pro vulgari ὠνημένην.

10. συναμφότερα aut eſt aduerbialiter accipiendum, aut alias leg. συναμφότεραι. minae puta.

11. καὶ πρὸς] Recte. conſiunt enim minae 22. et 20. drachmae.

12. κατέλιπον] Theophon et Stratocles. malim ta-

Digitized by Google

οἶνον, ὀπώρας· ἐξ ὧν ἐνεπώλησαν [14] τετρακισχι-
λίας. ἔτι δὲ ἔνδον ἐννακοσίας δραχμάς. πρὸς δὲ 27.
τούτοις, ἐξ ἐράνων ὀφλήματα εἰσπεπραγμένα, μι-
κροῦ δεούσας χιλίας δραχμὰς, μαρτύρων ἐναντίον ἡ
μήτηρ αὐτοῦ [14 b.] τοῦ παιδὸς ἀπεγράψατο. καὶ οὔπω
λέγω περὶ τῶν ἄλλων, ἃ κατελείφθη μὲν, οὗτοι δ'
οὐκ ἀποφαίνουσιν· ἀλλὰ τὰ φανερὰ, καὶ τὰ ὑπὸ 30.
τούτων ὁμολογούμενα. κάλει δέ μοι τῶν εἰρημένων τοὺς
μάρτυρας. ΜΑΡΤΥΡΕΣ. ἡ μὲν τοίνυν Στρατο-
κλέους οὐσία, καὶ πλείω [15] ταύτης ἐστίν· ἀλλ' ὕστερον
περὶ τῶν παρακλεπτομένων [16] ὑπὸ τούτων ποιήσο- 33.
μαι τοὺς λόγους. ἡ δ' ἐμὴ πόση τίς; χωρίον ἐν Οἰ-
νόῃ [17] πεντακισχιλίων. πρὸς δὲ τούτοις, κλῆρος, ὃν

Ἀγ-

men κατέλιπεν in ſingulari, vt ſolus Stratocles deſignetur.

13. προβάτα] Non intercedo, quominus de grege ouillo ſolo accipiatur. Verum poteſt vniuerſe quoque armenta et pecora quaeque deſignare.

14. ἐνεπώλησαν] heredes Stratoclis puta.

14 b. αὐτοῦ] malim αὐτὴ.

15. καὶ πλείω] poteſt καὶ hic accipi pro *vel; et etiam, vel maior etiam.* Sed poteſt quoque pro copulatiuo haberi. Quod ſi fit, tum leg. videatur οὐσία τοσαύτη, καὶ πλείων. *Subſtantia tanta, et maior.* Porro de πλείω dubitatio oritur, rectene habeat, an πλείων leg. ſit. Foret vtique hoc planius et concinnius. Quod ſi tamen neutrum pluralis numeri tenebimus, ſubaudiendum erit χρήματα.

16. τῶν παρακλεπτομένων] locus hic hodie deſideratur.

17. Οἰνόῃ] imo vero Οἰνέῃ. ſic certe alii appellant,

Digitized by Google

Ἀγνίας κατέλιπε, περὶ δύο τάλαντα, καὶ τετρακισχίλιαι δραχμαὶ μόνον, δέκα καὶ ἑκατὸν μνᾶις
36. ἐλάττω [18] τῶν τοῦ παιδός. κἀγὼ μὲν ἐγκαταλογίζομαι καὶ τὰ τοῦ υἱέος τοῦ ἐκποιηθέντος εἰς ταῦτα [19]· τοῖς τοῦ παιδὸς δὲ οὐ προσέθηκα τὴν Θεοφῶντος οὐσίαν, πένθ' ἡμιταλάντων οὖσαν [20], ἐφ' ἣν ἐποιήσατο τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ [20 b].* οὕτω γὰρ [21] ῥᾳδίως ἂν εὑρεθείη

geminam Oeneam perhibentes, alteram πρὸς Ἐλευθέραις, alteram Μαραθῶνι.

18. δέκα καὶ ἑκατὸν μνᾶις ἐλάττω] Qui poteſt fieri, vt actor ſuam ſubſtantiam centum et decem minis ſolummodo minorem aiat eſſe pupilli ſubſtantia? Capita ſortis a Stratocle relictae, ab actore modo recenſita, ſi connumeres, reperies 10 talenta, 16 minas, cum viginti drachmis. Actor autem ſuam aeſtimat ſolummodo 3 talentis, cum 40 minis. Verum, fatebor enim, ad calculandum et omnes omnino artes mathematicas inuita Minerua natus ſum. Conciliandi huius loci ratio, ſi qua ſupereſt, haec eſt, vt nonnulla deeſſe ſuſpicemur. Sed v. n. 22.

19. εἰς ταῦτα] connumero ſummae a me editae bonorum meorum.

20. οὖσαν] ergo detrahenda eſt haec ſumma, quam modo in cenſu bonorum Stratoclis, h. e. 10 talentis et ſupra connumeraueram. Remanebunt ergo talenta ſeptem propemodum. Haec cum 4 talentis propemodum comparata, tamen multo maiori parte his ſeptem talentis minora ſunt, quam duobus ferme talentis. Vt breuis ſim, in componendis hiſce rationibus pecuniariis exitum non reperio.

20 b. αὐτοῦ] pupilli mei.

21. οὕτω γὰρ] addidi de meo, quod vulgatis deeſt, οὕτω. Stephanus καὶ ſupplebat. *Nam ſic*, h. e. id ſi

Digitized by Google

ρεθείη καὶ ὀκτὼ ταλάντων ὁ τούτων οἶκος· ἀλλ' ἐκεῖ- 39.
να [22] ἀφήρηται χωρίς. κἀμοὶ μὲν ὁ κλῆρος, ὃν Ἀ-
γνίας κατέλιπεν, οὗτος οὔπω βέβαιός ἐστι. δίκαι γὰρ
ἐνεστήκασι ψευδομαρτυριῶν πάλιν [23] ἐξαρχῆς εἶναι
περὶ αὐτῶν τὰς λήξεις· τὰ δὲ τοῦ παιδὸς ὡμολογη-
μένα καὶ ἀναμφισβήτητα καταλέλοιπε Στρατο- 42.
κλῆς. ὅτι δὲ τοσαῦτα ἐστὶ τὰ ἐμὰ σὺν τοῖς τοῦ ἐκ-
ποιήτου υἱέος, καὶ ψευδομαρτυριῶν ἐνεστᾶσι δίκαι
περὶ τῶν Ἀγνίου, λάβε τὰς μαρτυρίας, καὶ ἀνάγνω-
θι. ΜΑΡΤΥΡΙΑΙ. ἆρα μικρὰ τὰ διάφορα ἑκα-
τέροις [23 b.] τῆς οὐσίας ἡμῶν ἐστιν; ἀλλ' οὐ τηλικαῦτα, 89. I.
ὥστε μηδεμίαν γενέσθαι περὶ [24] τοὺς Στρατοκλέους
παῖ-

fiat, vt illa duo talenta cum triginta minis addantur, inuenietur, Stratoclis ſubſtantiam ad ſummam octo talentorum aſſurgere.

22. *ἐκεῖνα*] bona a Theophonte relicta. Quod ſi ergo de octo talentis decedant duo talenta cum ſemiſſe, remanebunt quinque talenta cum ſemiſſe. Iam ſalua erlt ratiocinatio illa ſuperior, qua affirmabat actor, ſuam ſubſtantiam Stratoclea minorem eſſe centum et decem minis; h. e. duobus propemodum talentis.

23. *πάλιν*] malim *ὥστε πάλιν*.

23 b. malim *ἑκατέρας*.

24. *γενέσθαι*] Anceps et arduum eſt, locum hiulcum coniecturis ſanatum ire. Quia tamen haec vna ſupereſt ratio, qua conſequamur hoc, vt ſaltim cohaerens et conſentanea atque tolerabilis extorqueatur ſententia, age ſuſpicemur Iſaeum ſic dediſſe *ὥστε μηδεμίαν γενέσθαι πρὸς τὴν τοῦ Στρ. παιδὸς.* vt mea ſubſtantia nulla (pro nulla habenda) ſit, ſi cum ſubſtantia comparetur ea, quam Stratoclis filius a patre accepit.

Digitized by Google

παῖδας, οὐκ ἄξιον [25] τούτοις τοῖς λόγοις πιστεύειν, ὃς, τοσαύτης οὐσίας καταλελειμμένης, ἐτόλμησεν ἐπὶ διαβολῇ ψεύσασθαι κατ᾽ ἐμοῦ τηλικαῦτα τὸ μέγεθος. καταλογίζεται τοίνυν ὡς ἐγὼ τρεῖς κλήρους [26] εἰληφὼς, καὶ πολλῶν χρημάτων εὐπορῶν, ἀφανίζω τὴν οὐσίαν, ἵν᾽ ὡς ἐλάχιστθ᾽ ὑμεῖς αὐτῶν ἀπολαύητε. τοῖς γὰρ μὴ δίκαιον [27] ἔχουσι περὶ τῶν πραγμάτων λέγειν, ἀνάγκη πορίζεσθαι τοιούτους λόγους, ἐξ ὧν ἂν διαβάλλοντες πλέον ἔχειν δυνήσονται τῶν ἀντιδίκων. ἐμοὶ δὲ μάρτυρες ἐστὲ πάντες, ὅτι οἱ τῆς ἐμῆς γυναικὸς ἀδελφοὶ, Χαιρέλεως καὶ Μακάρτατος, οὐ τῶν λειτουργούντων ἦσαν, ἀλλὰ τῶν βραχεῖαν κεκτημένων οὐσίαν. Μακάρτατον γὰρ ἴστε ὅτι τὸ χωρίον [28] ἀποδόμενος, καὶ τριήρη πριάμενος, καὶ ταύτην πληρωσάμενος, εἰς Κρήτην ἐξέπλευσεν. οὐ γὰρ τὸ ἔργον ἀφανὲς ἐγένετο, ἀλλὰ καὶ λόγον ἐν τῷ δήμῳ παρέσχε, μὴ πόλεμον ἡμῖν ἀντ᾽ εἰρήνης ἐκεῖνος πρὸς Λακεδαιμονίους ποιήσειε.

25. *οὐκ ἄξιον τούτοις τοῖς λόγοις*] Legendum videtur *οὐκ ἄξιον ὂν* [hil. *ἐστὶ*] *τοῖς τούτου* [aduerſarii mei, pupillum meum aduocatione ſua tuentis] *λόγοις π.* Stephanus ſuadebat *οὐδ᾽ ἄξιον* —

26. *τρεῖς κλήρους*] bona patris, tum duorum fratrum vxoris meae, Chaerelei et Macartati. tum Hagniae.

27. *μὴ δίκαιον*] malim *μηδὲν δίκαιον*.

28. *τὸ χωρίον*] pro certo haud auſim quidem affirmare, admodum tameu probabile penes me eſt, hic deeſſe nomen, quodcunque fuit, demi ſeu municipii, in quo ſitum eſſet praedium illud Macartati.

Χαιρέλεως δὲ τὸ πρὸς Παλτοῖ χωρίον κατέλιπεν, ὃ
πλέον οὐκ ἂν εὕροιτε τριάκοντα [29] μνῶν. συνέβη δὲ
τὸν μὲν, ταῦτα καταλιπόντα, τελευτῆσαι πρότε-
ρον ἢ Μακάρτατον· ἐκεῖνον [30] δὲ, μετὰ ταύτης [31] 15.
τῆς οὐσίας, ἣν ἔχων ἐξέπλευσεν. ἅπαντα γὰρ καὶ
τὴν τριήρη καὶ αὑτὸν κατὰ τὸν πόλεμον ἀπώλεσε.
καταλειφθέντος δὲ τοῦ πρὸς Παλτοῖ χωρίου, καὶ
γενομένου τῆς ἐκείνων ἀδελφῆς, ἐμῆς δὲ γυναικὸς,
ἐπείσθην ὑπ᾽ ἐκείνης εἰσποιῆσαι Μακαρτάτῳ τὸν 18.
ἕτερον τῶν παίδων· οὐχ ἵνα λειτουργοίην, εἰ προσ-
γένοιτό μοι τοῦτο τὸ χωρίον. ὁμοίως γὰρ καὶ μὴ εἰσ-
ποιήσαντος [32] τοῦτό γ᾽ ὑπῆρχεν. οὐδὲ γὰρ ἐλειτούρ-
γουν διὰ τοῦτό γ᾽ ἧττον [33] οὐδὲν, ἀλλὰ καὶ τῶν εἰσφε-
ρόντων ἦν καὶ τῶν τὰ προσταττόμενα ὑμῖν ἅπαν- 21.
τα

29. εὕροιτε τρ. μνῶν] ſcil. ἄξιον. ſi nempe εὕροιτε, in ſec. perſ. plur. ſeruetur. non reperietis id pluris valere, quam 30 min. ego vero ſuſpicor εὕροι in tertia perſ. ſing. leg. eſſe. Si vendatur, pluris non facile vaeneat, quam 30 m. Dicitur res, quae pretio quodam redimitur, εὑρίσκειν tantum, vel tantum. Forte reliquit Iſaeus εὕροι τετταράκοντα μνῶν.

30. ἐκεῖνον] Macartatum.

31. μετὰ ταύτης] num μετ᾽ αὐτῆς. non ipſe ſolummodo, ſed vna cum ipſo quoque fortunae eius omnes.

32. εἰσποιήσαντος] ſubaudi ἐμοῦ.

33. διὰ τοῦτο γ᾽ ἧττον] nil ideo minus munera edebam, quod filium in domum Macartati nondum elocaſſem, aut, non elocarem.

Digitized by Google

τα ποιούντων. ὁ δὲ * ὡς περὶ[34] ἀχρήστου μὲν, πλουσίου δὲ, ἐπὶ διαβολῇ ποιεῖται τούτους τοὺς λόγους. ἐγὼ δ᾽ ἓν κεφάλαιον ἐρῶ πάντων μέγιστον, ὃ καὶ ὑμῖν οἶδ᾽ ὅτι δόξει δίκαιον. κοινώσασθαι γὰρ ἐθέλω
24. τὴν οὐσίαν τὴν ἐμὴν τῇ τοῦ παιδός· καὶ εἴτε πολλὰ εἴτ᾽ ὀλίγα ἐστὶν[35], ἐν κοινῷ γενομένης, λάβωμεν τὰ ἡμίσεα ἑκάτερος, ἵνα μηδὲν πλέον ἔχῃ ἅτερος τοῦ ἑτέρου τοῦ προσήκοντος. ἀλλ᾽ οὐκ ἐθελήσει.

Λείπει[36].

34. ὡς περὶ ἀχρήστου] ſcil. ἐμοῦ. de me diſſerit, vt de homine locuplete quidem, verum inutili, e cuius diuitiis reſp. fructum nullum percipiat. Sic dedi de meo, pro vulgari ὥσπερ ἀχρήστου.

35. ἐστὶν] ſcil. τὰ ἡμῖν ἀμφοτέροις [vel τὰ ἡμῶν ἑκατέρῳ] ὄντα.

36. λείπει τινα] poſterius vocabulum, quo caret Aldina, Stephanus de ſuo addidit. Deſit aliquid, nec ne, multum an parum, pro certo definiri nequit. Ad ſenſum quidem, videri poſſit nil deeſſe. verumtamen non ſolent oratores perorationem omittere.

ΔΙΟΝΥ-

Digitized by Google

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΕΩΣ

ΙΣΑΙΟΣ.

Ἰσαῖος δὲ, ὁ Δημοσθένους καθηγησάμενος, καὶ 104.1.
διὰ τοῦτο μάλιστα γενόμενος περιφανὴς, ὡς μὲν
τινες ἱστοροῦσιν, Ἀθηναῖος ἦν τὸ γένος· ὡς δὲ ἕτε-
ροι γράφουσι, Χαλκιδεύς. ἤκμασε δὲ μετὰ τὸν Πε- 3.
λοποννησιακὸν πόλεμον, ὡς ἐκ λόγων [1] αὐτοῦ τεκ-
μαίρο-

1. *ἐκ λόγων αὐτοῦ*] Legitur etiam apud Plutarchum in Iſaei vita. Alioqui maluerim cum articulo *ἐκ τῶν λόγων*. Apud eundem Plutarchum legitur itidem, floruiſſe *μετὰ τὸν πελοποννησιακὸν πόλεμον*, vt hic. in ea vero hiſtoriola, quam Aldus in oratorum volumine Iſaeo ſine auctoris nomine praepoſuit, pro *μετὰ* legitur *κατὰ*, eamque lectionem aliquomodo veriſimilem reddit, quod ibidem ſequitur *καὶ ἐπεβίω μέχρι τῆς Φιλίππου ἀρχῆς*. Sed rurſum noſtrae lectioni patrocinari videtur, quod infra in catalogo oratorum, qui Peloponneſiaci belli tempore floruerunt, nulla fit Iſaei mentio, 161. 32. Sed cum 162. 12. Antiphontem, Lyſiam, Iſocratem, illis temporibus principes oratorum fuiſſe dicat, Iſaeus vero Iſocratis diſcipulus fuerit, veriſimile eſt eum ſub Peloponneſiaci belli finem floruiſſe. Quoniam autem Dionyſius Iſaei vitam breuiter perſtringit, tu quae Plutarchus et Philoſtratus de eodem prolixius ſcripſerunt, ab iisdem petere poteris. Quorum vt breuem quandam epitomen habeas, libet vitam ab Aldo Iſaei orationibus praemiſſam, a Stephano autem in oratorum

μαίρομαι· καὶ μέχρι τῆς Φιλίππου δυναστείας παρεξέτεινε. γενέσεως δὲ καὶ τελευτῆς τοῦ ῥήτορος ἀκριβῆ

editione ab ipſo curata praetermiſſam, hic ſubiungere, praeſertim cum haud pauca cum Dionyſio noſtro habeat communia. Sic igitur ibi. Ἰσαῖος ὁ ῥήτωρ ἐγένετο, κατὰ μέν τινας ἀθηναῖος. κατὰ δέ τινας χαλκιδεύς. πατρὸς δὲ Διαγόρου. μαθητὴς δὲ Ἰσοκράτους τοῦ ῥήτορος, διδάσκαλος δὲ Δημοσθένους. ἤκμασε δὲ κατὰ τὸν πελοποννησιακὸν πόλεμον, καὶ ἐπεβίω μέχρι τῆς Φιλίππου ἀρχῆς, ὥς φησι Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεὺς ὁ κριτικός. λέγεται δὲ μειράκιον μὲν ὢν ἡδοναῖς σχολάζειν καὶ πότοις, καὶ λεπτῆς ἐσθῆτος ἀντιποιεῖσθαι, καὶ συνεχῶς ἐρᾷν. ἀνὴρ δὲ γενόμενος τοσοῦτο μεταβεβληκέναι τὴν πολιτείαν, (Philoſtratus dicit οὕτω τι μετέβαλλεν) ὥσθ' ἕτερον ἐξ ἑτέρου δοκεῖν. Ἄρδυος γοῦν ἐρωτήσαντος αὐτὸν, εἰ ἡ δεῖνα αὐτῷ καλὴ φαίνεται, λέγεται εἰπεῖν, Οὐκ οἶδα· τοὺς γὰρ τοιούτους ἀφῃρέθην ὀφθαλμούς. ταῦτα δέ φησι Φιλόστρατος ἐν τοῖς Βίοις τῶν σοφιστῶν οὐ πάντων (*ſuſpecta ſunt haec duo verba: paulo veriora ſunt* καὶ ἔτι πλείω) περὶ τούτου λέγων Ἰσαίου. ἀμέλει οὖν καὶ Ἀσσύριον αὐτὸν καλεῖ. ἄδηλος δὲ ὁ ἀκριβὴς τοῦ θανάτου αὐτοῦ χρόνος. χαρακτῆρα δὲ τὸν Λυσίου πάνυ ἐζήλωσεν· ὥστε μηδὲ ῥᾴδιον εἶναι διελεῖν τοὺς λόγους. ἔστι δὲ αὐτοῖς ἡ κοινωνία, κατά τε τὴν λέξιν, καὶ τὰ ἐνθυμήματα. κατὰ μὲν τὴν λέξιν, ὅτι ἡ Λυσίου ἐστὶ καθαρά, καὶ ἀκριβὴς, καὶ σαφὴς, καὶ κυρία, καὶ σύντομος· ἔοικε δὲ κατὰ ταῦτα πάντα ἡ Ἰσαίου σχεδόν. διαφέρει δὲ, ὅτι (*deſideratur hic* τῇ μὲν Λυσίου, *vel tale quidpiam*) πολὺ τὸ ἀφελὲς, καὶ τὸ ἠθικὸν, καὶ ἡ χάρις μεγάλη· ἡ δὲ Ἰσαίου, τεχνικωτέρα δόξειεν εἶναι, καὶ ἀκριβεστέρα, καὶ σχηματισμοῖς διειλημμένη ποικίλοις. ὅσον γὰρ ὑπολείπεται, (*deeſt* κατὰ τὴν χάριν, *vt eſt apud Dionyſium v. 29.*) τοσοῦτον ὑπερέχει κατὰ τὴν δεινότητα. κατὰ μὲν οὖν τὴν

Digitized by Google

κριβῆ χρόνον εἰπεῖν οὐκ ἔχω· οὐδὲ δὴ περὶ τοῦ βίου τοῦ 6. ἀνδρὸς, οἷός τις ἦν· οὐδὲ περὶ τῆς προαιρέσεως τῶν πολιτευμάτων· οὐδὲ ἀρχὴν εἰ προείλετο τινὰ [2] πο-

λιτεί-

λέξιν, εὑρήσομεν τοιαύτην διαφοράν· κατὰ δὲ τὰ πράγματα, ταύτην· ὅτι παρὰ Λυσίᾳ μὲν οὐ πολλὴν τέχνην εἰρήσομεν, οὔτε ἐν τοῖς μερισμοῖς τῶν πραγμάτων, οὔτε ἐν τῇ τάξει τῶν ἐνθυμηματων· παρὰ δὲ Ισαίῳ, πολλὴ τῆς τέχνης ἡ ἀκρίβεια. καὶ γὰρ κατασκευαῖς (*rectius apud Dionyſium* προκατασκευαῖς, *v. 34.*) χρῆται, καὶ μερισμοῖς· καὶ πρὸς μὲν τὸν ἀντίδικον διαπονηρεύεται, τοὺς δὲ δικαστὰς καταστρατηγεῖ. πολὺς δ' ἐστὶν ἐν τῷ δικανικῷ, καὶ σχεδὸν μόνον τοῦτο ἤσκησεν. ἀμέλει γοῦν πηγή τις τῆς τοῦ Δημοσθένους ἐκαλεῖτο δεινότητος. αὕτη γὰρ ἦν ἡ διαφορὰ Λυσίου. ὥστε Λυσίας μὲν, καὶ ὑπὲρ ἀδίκων ἔπειθε λέγων· Ισαῖος δὲ, καὶ ὑπὲρ ἀγαθῶν λέγων, ὕποπτος ἦν. Haec ibi; pleraque ex hac Dionyſii noſtri pagina deſumpta: poſtrema vero periodus deſumpta eſt ex 209, 33. SYLBVRG.

Fort. leg. ἐκ λόγων τινῶν αὐτοῦ.

2. Forſan aliquis malet, οὐδὲ ἀρχὴν, εἰ προείλετό τινα πολιτείαν. vt expuncta ἢ, ἀρχὴν aduerbialiter ſignificet *omnino:* ſicut alibi quoque haec vox vſurpari ſolet. Plutarchus quoque nihil certi meminit de reipub. adminiſtratione: ſed hoc tantum dicit, eum primum coepiſſe σχηματίζειν, καὶ τρέπειν ἐπὶ τὸ πολιτικὸν τὴν διάνοιαν: quod maxime imitatum eſſe Demoſthenem. Ex Philoſtrato autem de Iſaeo haec praecipue notanda: τὰς δὲ μελέτας ἐκ αὐτοσχεδίου ἐποιεῖτο, ἀλλ' ἐπεσκεμμένος τὸν ἐξ ἕω ἐς μεσημβρίαν καιρόν. Ιδέαν δ' ἐπήσκησε λόγων, οὔτ' ἐπιβεβλημένην, οὔτ' αὖον, ἀλλ' ἀπέριττον, καὶ κατὰ φύσιν, καὶ ἀποχρῶσαν τοῖς πράγμασι, καὶ τὸ βραχέως ἑρμηνεύειν. De ſcriptis vero, quae reliquerit, quoniam Dionyſius nihil certi definiuit, ſubiungam

Digitized by Google

λιτείαν, οὐδ᾽ ὅλως περὶ τῶν τοιούτων οὐδενὸς, διὰ τὸ μηδὲ τοιαύτῃ περιτυγχάνειν ἱστορίᾳ. οὐδὲ γὰρ ὁ τοὺς Ἰσοκράτους μαθητὰς ἀναγράψας Ἕρμιππος, ἀκριβὴς ἐν τοῖς ἄλλοις γενόμενος, ὑπὲρ τοῦδε τοῦ ῥήτορος οὐδὲν εἴρηκεν, ἔξω δυοῖν τούτων, ὅτι διήκουσε μὲν Ἰσοκράτους, καθηγήσατο δὲ Δημοσθένους, συνεγένετο δὲ τοῖς ἀρίστοις τῶν Φιλοσόφων. 2. λείπεται δὴ περὶ τῆς προαιρέσεως καὶ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, καὶ τίνι κέχρηται χαρακτῆρι, λέγειν. γένους μέντοι λόγων ἑνὸς ἀσκητὴς ἐγένετο, τοῦ δικανικοῦ· καὶ περὶ τοῦτο μάλιστα ἐσπούδασε. χαρακτῆρα δὲ τὸν Λυσίου κατὰ τὸ πλεῖστον ἐζήλωσε. καὶ εἰ μή τις ἔμπειρος πάνυ τῶν ἀνδρῶν εἴη, καὶ τριβὰς ἀξιολόγους ἀμφοῖν ἔχων, οὐκ ἂν διαγνοίη ῥᾳδίως πολλοὺς τῶν λόγων, ὁποτέρου τῶν ῥητόρων εἰσίν· ἀλλὰ παρακρούσεται[3] ταῖς ἐπιγραφαῖς, οὕτως[4] ἀκριβῶς ἐχούσαις[5], ὡς διὰ μιᾶς[6] δηλοῦταί μοι γραφῆς. οὐ μὴν ἀπα-

quae Plutarchus breuiter ea de re adnnotat. *καταλέλοιπε δὲ*, inquit, *λόγους ἑξήκοντα τέσσαρας, ὧν εἰσι γνήσιοι πεντήκοντα· καὶ ἰδίας τέχνας.* SYLBVRG.

Scilicet vulgares editiones dant *τινα*, ἢ *πολιτείαν*. ego ἢ cum commate expunxi.

3. *παρακρούσεται*] num *παρακρουσθήσεται*.

4. *οὕτως*] Particulam *οὐχ* vel ſimile quidpiam excidiſſe ſuſpicor. atque illa, quae ſequuntur, *ὡς διὰ μιᾶς μοι δηλοῦται γραφῆς*, innuere videntur, Dionyſium alium tractatum reliquiſſe de Iſaei orationibus. HVDSON.

5. *ἀκριβῶς ἐχούσαις*] interpone *ὁμοίως*. *οὕτως ἀκριβῶς ὁμοίως ἐχούσαις tam inter ſe ſimilibus ad amuſſim.*

Digitized by Google

ἀπαράλλακτός γέ ἐστιν ἡ τοῦ χαρακτῆρος ὁμοιότης,
ἀλλὰ ἔχουσα διαφορὰς τινὰς οὐ μικρὰς, οὐδὲ ὀλί-
γας, καὶ κατὰ τὴν ἑρμηνείαν, καὶ κατὰ τὰ πράγ- 18.
ματα· περὶ ὧν καιρὸς ἂν εἴη λέγειν, ὡς ἡμεῖς ὑπει-
λήφαμεν. ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὴν λέξιν μᾶλλον ἔοικε
τῷ Λυσίᾳ, τὴν ἀρχὴν ἀπὸ ταύτης ποιησάμενος,
τὰς ὁμοιότητάς τε καὶ τὰς διαφορὰς, ἃς ἔχει
πρὸς ἐκείνην, ἐρῶ. 3. καθαρὰ μὲν καὶ ἀκριβὴς καὶ
σαφὴς, κυρία τε, καὶ ἐναργὴς, καὶ σύντομος· πρὸς 21.
δὲ τούτοις, πιθανή τε, καὶ πρέπουσα τοῖς ὑποκειμέ-
νοις, στρογγύλη τε[7], καὶ δικανικὴ. [φανεροῦσα τοὺς
δικανικοὺς ἀγῶνας][8], οὐχ ἧττόν ἐστιν ἡ Ισαίου λέξις
τῆς Λυσίου. καὶ κατὰ μὲν ταῦτα οὐκ ἄν τις αὐτὴν
διαγνοίη. διαφέρειν δὲ ἐκείνης δόξειεν ἂν ἐντοῖσδε·
ἡ μὲν γὰρ[9] ἀφελής τε καὶ ἠθικὴ μᾶλλον ἐστίν· 24.
σύγκειταί τε φυσικώτερον, καὶ ἐσχημάτισαι ἁπλού-
στερον· ἡδονῇ τε καὶ χάριτι πολλῇ κέχρηται[10]. ἡ

δὲ

6. *διὰ μιᾶς*] imo vero *δι' οὐ μιᾶς.* non vno quodam in opuſculo, ſed in quamplurimis, paſſim locorum.

7. *στρογγύλη τε*] ſic dedi de meo, pro vulgari *στρ. δὲ.*

8. *φανεροῦσα τοὺς δικανικοὺς ἀγῶνας*] quae eſt nota characteriſtica, orationes iudiciales ab orationibus alius generis diſcernens. Verumtamen facile patiar iſta quatuor vocabula induci, quae haberi poſſint pro interpretamento vocabuli *δικανικὴ.*

9. *ἡ μὲν γὰρ*] Lyſiae puta.

10. *κέχρηται*] non damno. Suſpicatus tamen aliquando fui de *πλείονι κέχρισαι*, *vncta, perfuſa eſt*, *manat* vel *ſtillat.* vt conuenientiore vocabulo.

Digitized by Google

δὲ Ἰσαίου, τεχνικωτέρα δόξειεν ἂν εἶναι καὶ ἀκριβε-
στέρα τῆς Λυσίου [11]· τήν τε σύνθεσιν περιεργοτέρα
27. τις, καὶ σχηματισμοῖς διειλημμένη ποικίλοις· ὅσον
τε ἀπολείπεται τῆς χάριτος ἐκείνης [12], τοσοῦτον
ὑπερέχει τῇ δεινότητι τῆς κατασκευῆς· καὶ πηγή
τις ὄντως ἐστὶ τῆς Δημοσθένους δυνάμεως. τὴν μὲν
οὖν λέξιν οὕτως ἄν τις διαγνοίη. ἐν, δὲ τοῖς πράγμα-
σι, τοιαύτας τινὰς εὑρήσει διαφοράς. παρὰ Λυσίᾳ
30. μὲν, οὐ πολλὴν τὴν ἐπιτέχνησιν, οὔτ' ἐν μερισμοῖς [13]
τῶν πραγμάτων, οὔτ' ἐν τῇ τάξει τῶν ἐνθυμημά-
των, οὔτε ἐν ταῖς ἐξεργασίαις αὐτῶν ὄψεται· ἁ-
πλοῦς γὰρ ὁ ἀνήρ. παρ' Ἰσαίῳ δὲ, καὶ [14] τεχνικώ-
τερον ἤδη γινόμενα ταῦτα εὑρήσει· καὶ γὰρ ἐφόδοις
χρῆται καὶ προκατασκευαῖς, καὶ μερισμοῖς τεχνι-
33. κωτέροις· καὶ τίθησιν ἐν οἷς δίδωσι χωρίον ἕκαστον [15]·

καὶ

11. *τῆς Λυσίου*] interponit Bodlei. *τοῦ*.

12. *ἐκείνης* non cohaeret cum *χάριτος*, ſed redit ad *λέξιν* Lyſiae. idem eſt ac ſi dixiſſet *ὅσον ἀπολείπεται ἡ Ἰσαίου λέξις ἐκείνης, τῆς Λυσίου δηλονότι λέξεως, κατὰ τὴν χάριν*. Quidſi tamen *τῇ χάριτι ἐκείνης*?

13. *ἐν μερισμοῖς*] interponi velim articulum *τοῖς*. vt ſtatim *ἐν τῇ τάξει τῶν ἐνθυμημάτων*.

14. *παρ' Ἰσαίῳ δὲ καὶ τεχνικώτερον*] ante copulam *καὶ* videtur *ποικιλότερον*, aut *πανουργότερον*, aut tale quid deeſſe.

15. *ἐν οἷς δίδωσι χωρίον ἕκαστον*] dubitatur, vtrum nominatiuus, an accuſatiuus ſit *ἕκαστον*. et an *δίδωσι* ſit imperſonale, vt *τὸ πρᾶγμα* ſubaudiatur. ponit vnumquemque locum, vbi res dat, h. e. vel monſtrat, vel fert. Sed hoc ſenſu minus *χωρίον*, quam *τόπον*

δηλοῖ δὲ τοῦτο τῶν ἀρχαίων τὶς ῥητόρων ἐν τῇ Δη-
μοσθένους κατηγορίᾳ, Πυθέας, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ. πο-
45. νηρίαν γὰρ τῷ Δημοσθένει καὶ κακίαν τὴν ἐξ ἀν-
θρώπων πᾶσαν ἐνοικεῖν φήσας [18], καὶ τόδε τὸ μέ-
105.1. ρος [19] ὅλον εἰς διαβολὴν, ἐπιτίθησιν, ὅτι τὸν Ἰσαῖον
ὅλον, καὶ τὰς τῶν λόγων ἐκείνου τέχνας σεσίτισαι.
καὶ μὰ Δία οὐκ ἀπὸ σκοποῦ τὴν διαβολὴν ταύτην εἴ-
3. χεν ἑκάτερος. ἐμοὶ γοῦν, οἱ μὲν Ἰσαίου τε καὶ Δημο-
σθένους λόγοι, καὶ περὶ ἀληθείας [20] καὶ δικαίας
συντάξεως αἱ ὑποθέσεις, ὕποπτοι δοκοῦσιν εἶναι, τῆς
πολλῆς ἐπιτεχνήσεως ἕνεκα· οἱ δὲ Ἰσοκράτους καὶ
Λυσίου, παντὸς μάλιστα δίκαιοί τε καὶ ἀληθεῖς·
κᾂν μὴ τοιαῦτα τὰ πράγματα ἐν αὐτοῖς· ὅτι κα-
6. κοῦργον οὐδὲν ἐπιφαίνουσιν ἐπὶ τῆς κατασκευῆς, ἀλλ'
εἰσὶν ἐλεύθεροί τινες καὶ ἀφελεῖς. 5. ταυτί μοι τὰ

 διαλ-

18. Pro φῆσαι incertum eſt φησί ne an φήσας auctor ſcripſerit. ſed vtrum eorum legeris, nihil ad ſententiam intereſt. SYLBURG.

19. *τόδε τὸ μέρος ὅλον*] id eſt ὅλον τοῦτον τὸν τόπον. Sed poſt *εἰς διαβολὴν* deeſt *ἐπαυξήσας* aut tale quid. cum dixiſſet — totumque illum locum verbis amplificaſſet atque exaggeraſſet, *ἐπιτίθησιν*, addit tandem in fine —

20. *καὶ περὶ ἀληθείας*] dubio procul laborat hic locus vitio. qui, vt breuis ſim, mihi videtur ad tolerabilem ſaltim ſententiam ſic componi poſſe *κᾂν περὶ ἀληθεῖς* [vel *ἀληθινὰς*] *καὶ δικαίας συνταχθῶσιν ὑποθέσεις* [vt hic ſit accuſatiuus, non nominatiuus] tametſi in cauſis veris iuſtisque et aequitati conſentaneis verſentur.

Digitized by Google

διαλλάττοντα ἔδοξεν εἶναι, ἐξ ὧν ἄν τις οὐ χαλεπῶς διαγνῶναι τοὺς Λυσίου τε καὶ Ἰσαίου λόγους δυνηθείη. εἰ δὲ ὀρθῶς ὑπείληφα, ἐξέσται τῷ βουλομένῳ σκοπεῖν [21] τὴν ἐξέτασιν. ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν περὶ τὴν 9.
λέξιν θεωρημάτων. ἔστι δή τις [22] Ἰσαίου λόγος ὑπὲρ Εὐμαθοῦς [23], μετοίκου τινὸς, τῶν τραπεζιτευόντων Ἀθήνησιν, ὃν εἰς δουλείαν ἀγόμενον [24] ὑπὸ τοῦ κληρονομήσαντος τὸν ἀπηλευθερωκότα, τῶν ἀστῶν ἀφ-

αἱρεῖ-

21. Poſt σκοπεῖν aut deeſt κατὰ, vt κατὰ (vel etiam παρὰ) τὴν ἐξέτασιν ſignificet *in examine*. aut deeſt ποιεῖσθαι, aut ποιησαμένῳ. Quorum ſi prius deeſſe ponas, ποιεῖσθαι puta, cohaerebit σκοπεῖν cum βουλομένῳ, et ποιεῖσθαι cum ἐξέσται. Sin autem poſterius, tum cohaerebit σκοπεῖν cum ἐξέσται, ποιησαμένῳ autem cum τὴν ἐξέτασιν.

22. ἐστὶ δή τις] pro media voce vulgares edd. dant δὲ. ego vero ex auctoritate Sylburgii δὴ praetuli, quod in Bodl. quoque legi teſtatur Hudſonus.

23. Εὐμαθοῦς] imo vero Εὐμάθους, penacute. Sic enim nomina propria ab adiectiuis diſcernuntur. εὐμαθὴς eſt *docilis*, Εὐμάθης nomen proprium.

24. ἀγόμενον in Bodleiani texto legi, cum teſtatus eſſet Hudſonus, haud dubitaui eam vulgari καταλεγόμενον praeferre, quam Bodl. quoque, ſed in marginem reiectam, exhibet. v. verſu 20.

25. κληρονομήσαντος τὸν ἀπηλευθερωκότα] Epigenes aliquis ſeruum, Eumathem dictum, manu emiſerat coram praetore. Huius Epigenis heres factus aliquis Dionyſius Eumathem repoſcebat, vel, vt vulgo vſurpant, reclamabat, vt partem hereditatis ad ſe deuolutae. Verum ciuis aliquis Athenienſis illa, de qua hic agitur, Iſaei oratione libertum hunc, Eumathem, in libertatem liberali manu vindicatum ibat.

Digitized by Google

αἱρεῖται τὶς, καὶ τὴν ἀπολογίαν ποιεῖται περὶ
12. αὐτοῦ. τὸ προοίμιον δέ ἐστι τοῦ λόγου τοιόνδε· „Ἄνδρες δικασαί, ἐγὼ καὶ πρότερον Εὐμαθεῖ τούτῳ ἐγενόμην χρήσιμος, καὶ δικαίως· καὶ νῦν, εἴ τι ἐστὶν ἐν ἐμοί, πειράσομαι συσσώζειν αὐτὸν μεθ' ὑμῶν. μικρὰ δέ με ἀκούσατε, ἵνα μηδεὶς ὑπολάβῃ ὑμῶν, ὡς ἐγὼ προπετείᾳ, ἢ ἄλλῃ τινὶ ἀδικίᾳ πρὸς τὰ Εὐμαθοῦς
15. πράγματα προσῆλθον. τριηραρχοῦντος γάρ μου ἐπὶ Κηφισοδώρου ἄρχοντος, καὶ λόγου ἀπαγγελθέντος πρὸς τοὺς οἰκείους [26], ὡς ἄρα τετελευτηκὼς εἴην ἐν τῇ ναυμαχίᾳ [27], οὔσης μοι παρακαταθήκης παρ' Εὐμαθεῖ τούτῳ, μεταπεμψάμενος τοὺς οἰκείους τε
18. καὶ φίλους τοὺς ἐμοὺς Εὐμαθῆς, ἐνεφάνισε τὰ χρήματα, ἃ ἦν μοι παρ' αὐτῷ, καὶ ἀπέδωκε πάντα ὀρθῶς καὶ δικαίως. ἀνθ' ὧν ἐγὼ σωθεὶς ἐχρώμην αὐτῷ ἔτι μᾶλλον, καὶ κατασκευαζομένῳ τὴν τράπεζαν προσεισευπόρησα [28] ἀργυρίου. καὶ μετὰ ταῦ-

26. τοὺς οἰκείους] praetuli e Bodlei. hanc lectionem vulgari τοὺς ἰδίους, quae tametſi idem dicit, plebeium tamen neſcio quid redolet. Infra quoque p. 106. 9. vbi locus hic repetitur, non ἰδίους, ſed οἰκείους recitatur.

27. ναυμαχίᾳ] Forte apud Euboeam inter Themiſonem et Athenienſes commiſſa, anno tertio Olymp. 103. quo Cephiſodotus Archon fuit.

28. πρὸς εἰ εὐπόρισα.] Neſcio an verior lectio ſit πρὸς εὐπορισίαν ἀργυρίου, vel πρὸς εὐπόριστον ἀργύριον. SYLBVRG.

Corupte Bodlei. προσεισευπόρησαν. HVDSON.

Dudum ante, quam ab Hudſono de lectione Bodleiani certior fierem, ſuſpicatus fueram, aut de προσεισ-

Digitized by Google

τα ἄγοντος [29] αὐτὸν Διονυσίου, ἐξειλόμην εἰς ἐλευ-
θερίαν, εἰδὼς ἀφειμένον ἐν τῷ δικαστηρίῳ ὑπὸ Ἐπι- 21.
γένους. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἐπισχήσω [30]." 6. ἔστι
δὴ καὶ παρὰ τῷ Λυσίᾳ τις ὑπὲρ ἀνδρὸς ξένου, δίκην
φεύγοντος περὶ κλήρου, ποιούμενος τὴν ἀπολογίαν.
τοῦτον ἐπιγράφει τὸν λόγον Καλλίμαχος Περὶ Φε-
ρενίκου, ὑπὲρ τοῦ Ἀνδροκλείδου κλήρου. καὶ ἔστι πολ- 24.
λοῖς πρότερον ἠγωνισμένος ἔτεσι θατέρου [31]· ἐν ᾧ
τὴν αἰτίαν [32] πρώτως [33] ἐπιδείκνυσιν ὁ περὶ τοῦ ξέ-

νου

ευπόρησα, aut προσεισευπόρησα. quorum hoc poſterius, ne literula periret, praetuli. εἰσευπορεῖν τινι ἀργυρίου, [ſubaudi μοῖραν, vel tale quid] ſignificat contribuere alicui ſummam aeris. προεισευπορεῖν in anteceſſum dare, quod poſtmodum, per otium, pro facultate et oportunitate ſua, refundat. προσεισευπορεῖν eſt vna cum aliis amicis, idem facientibus, contribuere. Poſſit quoque ſic legi προεὶς [quod eſt particip. aor. 2. a verbo προϊέναι *erogare*] εὐπόρησα ἀργυρίου. ſcil. μέρος τι ῥητόν. εὐπορεῖν h. l. non ſignificat *diues eſſe*, ſed *largiri*.

29. ἄγοντος] ſcil. εἰς τὴν δουλείαν.

30. ἐπισχήσω] praetuli hanc Sylburgii coniecturam vulgari lectioni ὑποσχήσω. Dubito, vtrum Iſaei, an Dionyſii ſint haec verba ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἐπισχήσω. *plura de his dicere parcam.*

31. θατέρου] quam illa altera, Iſaei puta pro Eumathe dicta, vnde modo locum excerptum retulerat.

32. τὴν αἰτίαν] ſcil. τῆς ἀπολογίας, vel διότι ὑπὲρ ἀνδρὸς ξένου ἀπολογεῖται.

33. πρώτως] *ante omnia.* Sic dedi de meo pro vulgari πρῶτος.

Digitized by Google

νου ποιούμενος τοὺς λόγους, ὥσπερ ὁ τὸν μέτοικον [34]
ἐξαιρούμενος εἰς ἐλευθερίαν. ἔστι δὲ τὸ προοίμιον τοῦ
λόγου [35] τόδε· „Ἀναγκαῖόν μοι δοκεῖ εἶναι, ὦ ἄν-
27. δρες δικασταὶ, περὶ τῆς Φιλίας τῆς ἐμῆς καὶ
τῆς Φερενίκου πρῶτον εἰπεῖν πρὸς ὑμᾶς· ἵνα μη-
δεὶς ὑμῶν θαυμάζῃ, ὅτι ὑπὲρ οὐδενὸς ὑμῶν [36] πώπο-
τε εἰρηκὼς πρότερον, ὑπὲρ τούτου νυνὶ λέγω. ἐμοὶ
γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ξένος ἦν Κηφισόδοτος, ὁ
τούτου πατήρ· καὶ ὅτε ἐφεύγομεν ἐν Θήβαις, παρ'
30. ἐκείνῳ κατηγόμην [37], καὶ ἐγὼ, καὶ ἄλλος Ἀθηναίων
ὁ βουλόμενος. καὶ πολλὰ καὶ ἀγαθὰ, καὶ ἰδίᾳ καὶ
δημοσίᾳ παθόντες ὑπ' αὐτοῦ, εἰς τὴν ἡμετέραν αὐ-

V 4 τῶν

34. τὸν μέτοικον] apud Iſaeum. Erat ergo Eumathes inquilinus.

35. τοῦ λόγου] apud Lyſiam puta. v. p. 32. tomi ſecundi editionis noſtrae.

36. ὑμῶν expungendum videtur, vt infra in repetitione verſu 42. SYLBVRG.

Tantum abeſt, vt ὑμῶν expungendum ducerem, uncisque includerem, vt potius, non modo vncos, quibus hoc vocabulum Sylburgius ſepſerat, rurſus ſuſtulerim, ſed etiam infra, vbi deerat, ὑμῶν ingeſſerim. Omnis enim vis ratiocinii huic vni vocabulo ineſt. Non poterat vtique non videri Athenienſibus res miranda, ſi quis ciuium ſuorum, qui pro alio nullo ciue vnquam verba in foro feciſſet, nunc ad dicendum pro homine peregrino, eoque Thebano, ſurgeret. Notum eſt, quo odio Thebani Athenis arſerint.

37. κατηγόμην] malim κατηγόμεθα. vt verſu proximo παθόντες κατήλθομεν. Aut alias καὶ erit del.

Digitized by Google

τῶν κατήλθομεν. ἐπεὶ δ' οὖν οὗτοι[38] ταῖς αὐταῖς τύχαις ἐχρήσαντο, καὶ φυγάδες Ἀθήναζε ἀφίκοντο, ἡγούμενος τὴν μεγίστην αὐτοῖς ὀφείλειν χάριν, οὕτως οἰκείως αὐτοὺς ὑπεδεξάμην, ὥστε μηδένα 33.
γνῶναι τῶν εἰσιόντων, εἰ μή τις πρότερον ἠπίστατο, ὁπότερος ἡμῶν ἐκέκτητο τὴν οἰκίαν. οἶδε μὲν οὖν καὶ Φερένικος, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὅτι πολλοὶ λέγειν εἰσὶν ἐμοῦ δεινότεροι, καὶ μᾶλλον τοιούτων πραγμάτων ἔμπειροι· ἀλλ' ὅμως ἡγεῖται τὴν ἐμὴν οἰκειότητα 36.
πιστοτάτην εἶναι. αἰσχρὸν μοι οὖν δοκεῖ εἶναι, κελεύοντος τούτου, καὶ δεομένου τὰ δίκαια αὐτῷ βοηθῆσαι, περιιδεῖν αὐτὸν, καθ' ὅσον οἷός τ' εἰμὶ ἐγὼ, τῶν ὑπ' Ἀνδροκλείδου δεδομένων στερηθῆναι[39].» 7. τί δὴ ταῦτα τὰ προοίμια ἀλλήλων διαφέρει; παρὰ Λυσίᾳ μὲν ἡδεῖα ἐστὶν ἡ εἰσβολή[40], καὶ δι' οὐδὲν ἄλλο[41] μᾶλ- 39.
λον, ἢ ὅτι φυσικῶς πως εἴρηται, καὶ ἀφελῶς· Ἀναγκαῖον μοι δοκεῖ εἶναι, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, περὶ τῆς φιλίας τῆς ἐμῆς καὶ τῆς Φερενίκου πρῶτον εἰπεῖν πρὸς ὑμᾶς. καὶ τὸ ἐπιλεγόμενον τούτῳ, ἔτι μᾶλλον ἀκατάσκευον φαίνεται εἶναι, καὶ ὡς ἂν ἰδιώτης

τις

38. οὗτοι] Thebani puta.

39. στερηθῆναι] rarior inuentu conſtructio verbi περιιδεῖν cum infinitiuo. vſus loquendi στερηθέντα poſtulabat. Aut poſſit legi μέλλοντα στερηθῆναι.

40. ἡδεῖα] ſic dedi de meo, pro vulgari ἰδία.

41. ἡ εἰσβολὴ] articulum, quo vulgatae carent, e Bodlei. addidi.

42. καὶ δι' οὐδὲν ἄλλο] ſcil. ἡδεῖά ἐστιν. ob aliud nihil magis ſuaue, iucundum eſt hoc exordium.

Digitized by Google

42. τὶς εἰπεῖν δύναιτο τὸ εἰρημένον [43]· Ἵνα μηδεὶς ὑμῶν
θαυμάσῃ, ὅτι ὑπὲρ οὐδενὸς ὑμῶν [44] πώποτε εἰρη-
κὼς πρότερον, ὑπὲρ τούτου νῦν λέγω. παρὰ δὲ
Ἰσαίῳ κατεσκεύασται τὸ δοκοῦν εἶναι ἀφελὲς, καὶ οὐ
λέληθεν ὅτι ἐστὶ ῥητορικόν· Ἐγὼ καὶ πρότερον Εὐ-
μαθεῖ τούτῳ ἐγενόμην χρήσιμος, καὶ δικαίως [46]·
45. καὶ νῦν, εἴ τι ἐστὶ κατ᾽ ἐμὲ [47], πειράσομαι συσσώ-
ζειν αὐτόν. ὑψηλότερα γάρ ἐστι [48], καὶ ἧττον ἐκεί-
νων ἀφελέστερα. καὶ ἔτι μᾶλλον τὰ ἐπιφερόμενα·
Μικρὰ δέ μου ἀκούσατε, ἵνα μηδεὶς ὑπολάβῃ ὑμῶν,
ὡς ἐγὼ προπετείᾳ, ἢ ἄλλῃ τινὶ ἀδικίᾳ, πρὸς τὰ
106. 1. Εὐμαθοῦς πράγματα προσῆλθον. ἥ τε γὰρ προ-
πέτεια, καὶ ἡ ἀδικία, καὶ τὸ πρὸς τὰ Εὐμαθοῦς
πράγματα προσελθεῖν, πεποιημένοις [49] μᾶλλον ἔοι-
κεν, ἢ αὐτοφυέσι. καὶ αὖθις γε παρὰ μὲν τῷ Λυ-
3. σίᾳ ἡ πρόφασις λέγεται ἀνεπιτηδεύτως· Ἐμοὶ γὰρ,
ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ξένος ἦν Κηφισόδοτος, ὁ τούτου

V 5 πατὴρ·

43. τὸ εἰρημένον] id eſt τὴν ὑπ᾽ ἐμοῦ παρατεθεῖσαν ἀρτίως γνώμην. locum, vel ſententiam a me modo e Lyſia recitatam.

45. ὑμῶν addidi, vt modo praeſabar, e ſuperiori exemplo.

46. καὶ δικαίως] addidi καὶ, quod hic deerat, e ſuperiori exemplo. prout etiam Sylburgio viſum fuerat.

47. κατ᾽ ἐμὲ] ſupra legitur ἐν ἐμοὶ.

48. ὑψηλότερα γάρ ἐστι καὶ — ἀφελέστερα] Sic correxi, auctore Sylburgio, pro vulgari ὑψηλοτέρα ἐστὶ (ſine γὰρ) ἀφελεστέρα.

49. πεποιημένοις] ſic dedi, auctore Sylburgio, pro vulgari πεποιημέναις.

Digitized by Google

πατήρ· καὶ ὅτε ἐφεύγομεν ἐν Θήβαις, παρ' ἐκείνῳ
κατηγόμην, καὶ ἐγὼ, καὶ ἄλλος Ἀθηναίων [50] ὁ βου-
λόμενος. ἡδέως τε καὶ ἀφοριστικῶς τὰ μετὰ ταῦτα
ἐπιτίθεται· Καὶ πολλὰ καὶ ἀγαθὰ, καὶ ἰδίᾳ καὶ
δημοσίᾳ παθόντες ὑπ' αὐτοῦ, εἰς τὴν ἡμετέραν αὐ- 6.
τῶν κατήλθομεν. παρὰ δὲ τῷ Ἰσαίῳ πέφρασαι
περιεργότερον, καὶ οὐ μακρὰν ἀπέχει τῆς Δημο-
σθένους κατασκευῆς· Τριηραρχοῦντος γάρ μου ἐπὶ
Κηφισοδότου [51] ἄρχοντος, καὶ λόγου ἀπαγγελθέν-
τος πρὸς τοὺς οἰκείους, ὡς ἄρα τετελευτηκὼς εἴην ἐν 9.
τῇ ναυμαχίᾳ, οὔσης μοι παρακαταθήκης παρ' Εὐ-
μαθεῖ τούτῳ. τό τε γὰρ, λόγου ἀπαγγελθέντος, καὶ
τὸ ὡς ἄρα [52] τετελευτηκὼς εἴην, καὶ τὸ οὔσης ἐ-
μοὶ παρακαταθήκης, οὐκ ἂν φαίην ἔγωγε ἀφελῶς
εἰρῆσθαι. ἐκείνως [53] γὰρ λεγόμενα μᾶλλον ἀποίη-
τα·

50. ἀθηναῖος] p. praecedente verſu 30. partitiue legitur ἄλλος ἀθηναίων. SYLBVRG.

Et hoc praetuli, praeſertim cum Hudſonus teſtaretur in Bodl. quoque h. l. ſic legi.

51. Pro Κηφισοδότου pag. praeced. v. 15. legitur Κηφισοδώρου infra in Dinarcho vtriusque inter Athenienſium ἄρχοντας fit mentio: ſed Κηφισόδοτος tempore prior nominatur, 115, 44: Κηφισόδωρος autem, poſterior, 116, 7. ſed videndum ne hic e vicinia tractum ſit vitium, et vt v. 3. priuati cuiusdam Κηφισοδότου facta eſt mentio, ita etiam archωn hic eodem a librario appellatus ſit nomine, non a Dionyſio. SYLBVRG.

52. καὶ τὸ, ὡς ἄρα] articulum τὸ, quo vulgati carent, e Bodlei. addidi.

53. Rectius ἐκείνως, vt p. ſq. v. 40. SYLBVRG.

Digitized by Google

τα· Ὅτε γὰρ ἐτριηράρχυν, καὶ ἀπηγγέλη τοῖς ἐνθάδε, ὡς ἄρα τετελευτηκὼς εἴην, ἔχων μυ παρακαταθήκην Εὐμαθὴς ὑτοσί. 8. καὶ τὰ λοιπὰ δὲ τῶν προοιμίων μέρη, παρ' ᾧ μὲν, ἀφελέστερον ἄν τις εὕροι λεγόμενα· παρ' ᾧ δὲ, ῥητορικώτερον. ἐν ἑτέρῳ δὲ [54] ἀγῶνι πάλιν, ὁ μὲν Ἰσαῖος, ἐπιτρόπῳ τινὶ συντάξας ἀπολογίαν, ὑπὸ τῶν ἰδίων ἀδελφιδῶν [55] κρινομένῳ, τοιαύτη κέχρηται ἀρχῇ» Ἠβυλόμην μὲν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, μὴ λίαν ὕτως ἀγνοηθέντα [56] προσχήματ' ἔχειν αἰσχρῶς, ὥστε τοῖς ἀλλοτρίοις ἐπιβυλεύειν [57], καὶ δίκας τοιαύτας λαγχάνειν· ἀλλ' ὐ [58] τόγε ὖν ἀδελφιδῦν ἐμὸν καὶ κύριον

Dedi ad mentem eius ἐκείνως, pro vulgari ἐκείνῳ. Sed praeterea quoque legi malim ἐκείνως γὰρ λεγόμενα μᾶλλον ἂν ἦν ἀποίητα.

54. δὲ de meo dedi, pro vulgari τε.

55. τῶν ἰδίων ἀδελφῶν] omittit Bodlei. ἰδίων, et mox in margine eiusdem ſcriptum legitur ἴσως ἀδελφιδῶν vel ἀδελφιδῦ. HUDSON.

Praetuli ἀδελφιδῶν. ἰδίων autem cur expungatur, cauſae nil video.

56. μὴ λίαν ὕτως ἀγνοηθέντα προσχήματα ἔχειν αἰσχρῶς, ὥστε —] Notabilis verborum traiectio. nam αἰσχρῶς aut cum λίαν cohaerebit, aut cum ἐπιβυλεύειν. Prius ſi malis, erunt προσχήματα λίαν αἰσχρῶς ἀγνοηθέντα praetextus, ſeu criminationes nimis turpiter peccatae, ad verbum, h. e. in quibus nimis turpiter peccatum ſit. Sententia eſt. vellem vtique infamia nulla criminum laborare, tam vltra modum turpium.

57. poſt ἐπιβυλεύειν videtur δοκεῖν deeſſe.

58. ἀλλ' ὐ τό γε ὖν] Hudſonus teſtatur in Bodlei

Digitized by Google

ϱιον τῆς πατϱώας ἐσίας, ἐ μικϱᾶς, ἀλλ' ἱκανῆς, ὥστε καὶ λειτεϱγεῖν, ὑφ' ἡμῶν 59 * αὐτῷ 60 παϱαδο-

legi ἀλλ' ἔτω γε ἐν. quod parum ad rem facit. Mihi videtur ab Iſaeo profectum eſſe. ἀλλὰ τἔτον γἔν ἔδει, ἀδελφιδἔν ὄντα ἐμὸν — Nemo miretur tutorem hunc, eundemque patruum pupillorum, aduerſus quos agit, modo de vno pupillo, modo de pluribus loqui. Agebat proprie cum vno, maximo natu, cui ad pubertatem adulto patruus patrimonium tradiderat. Verum huic pupillo puberi ſuaeque tutelae facto, plures erant fratres. Horum fratrum, annis adhuc minorum, tutelam maior natu frater adipiſcebatur; quo fiebat, vt ſuoque fratrumque nomine, in patruum ex titulo male geſtae tutelae ageret. Poſſit quoque Iſaeus ad hunc modum dediſſe videri. ἀλλ' ἐχ ἔτόςγε νῦν ἐᾶ, verum huius rei copiam mihi denegat hic, [aduerſarius meus] ὃν ἔδει ἀδελφιδἔν ἐμὸν ὄντα — quem decebat, vtpote meum ex fratre nepotem — Sylburg ad locum hunc iſtaec adſuipſerat. [Nota hic τὸ ἀδελφιδἔν ἐμὸν vt etiam infra in repetitione, verſu 41. pro οἱ ἀδελφιδοὶ ἐμοὶ. vnde colligere licet, etiam verſu 15. pro ἀδελφῶν leg. eſſe ἀδελφιδῶν.]

59. ὑφ' ἡμῶν] a me meisque neceſſariis, et in hac cauſa aduocatis. Erat e. c. tutori, patrimonium pupillo puberi facto tradenti, vxor, huic fratres, aut ſorores, earumque mariti, aut filii iam adulti. Hi ergo in eiusmodi cauſis amico et cognato ſuo praeſto erant, vt teſtes et aduocati. Nam eiusmodi actus, quo in numero ſunt traditiones patrimoniorum, non clam, conſcio aut nullo, aut paucis, fiebant, ſed teſtes corrogabantur quamplurimi, qui deinceps poſſent, vbi opus eſſet, in iudicio produci.

60. αὐτῶν] ſic vulgati. ego vero de meo dedi αὐτῷ pupillo meo puta.

Digitized by Google

ῥαδοθείσης, ταύτης ἐπιμελεῖσθαι, τῶν δ' ἐμῶν μὴ ἐπιθυμεῖν· ἵνα βελτίων * τ' ἐδόκει [61] πᾶσιν εἶναι, σώζων [62] αὐτὴν, καὶ πλείω ποιῶν, χρησιμώτερον
21. ὑμῖν πολίτην παρεῖχεν [63] ἑαυτόν. ἐπεὶ δὲ τὴν μὲν ἀνήρηκε, καὶ πέπρακε, καὶ αἰσχρῶς καὶ κακῶς διολώλεκεν, ὡς οὐκ ἂν ἠβουλόμην· πιστεύων δ' ἑταιρίαις, καὶ λόγων παρασκευαῖς, ἐπὶ τὴν ἐμὴν ἐλήλυθεν· ἀνάγκη, ὡς ἔοικε, συμφορὰν μὲν εἶναι νομίζειν, ὅτι τοιοῦτος ἐστὶν, οἰκεῖος ὤν· ἀπολογεῖσθαι
24. δὲ περὶ ὧν ἐγκέκληκε, καὶ ἔξω [μὲν] [64] τοῦ πράγματος διαβέβληκεν ὡς ἂν οὖν δυνώμεθα προθυμότατα πρὸς ὑμᾶς.» ὁ δὲ Λυσίας ἀνδρὶ ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς ἐγκαλουμένῳ κακῆς ἐπιτροπῆς, συγγράψας λόγον, τοιούτῳ κέχρηται τῷ προ-

61. τ' ἐδόκει] ſic dedi de meo, pro vulgari τε δοκῇ. Imperfectum h. l. poſtulabat inſequens παρεῖχεν. neque vſu caret, ἵνα cum imperfecto copulari.

62. σώζων] malim καὶ σώζων. E pudore atque continentia, ſi placuiſſet pupillo ea vti, duas ait exſtituras fuiſſe laudes. 1) βελτίων ἂν ἐδόκει. futurum fuiſſet, vt pro viro bono et honeſto haberetur. 2) χρησιμώτερον πολίτην παρεῖχεν ἂν ἑαυτὸν, ciuem ſe vobis praeſtitiſſet hoc magis frugi, σώζων τὴν οὐσίαν καὶ πλείω ποιῶν. ſi patrimonium ſeruaſſet atque auxiſſet parſimonia et frugalitate.

63. παρεῖχεν] forſan rectius παρέχῃ: eodem ſcilicet tempore, quo praecedit δοκῇ. SYLBVRG.

64. ἔξω μὲν τοῦ πραγματος] ſecundum vocabulum vncis incluſi, vt amputandum. Aut certe leg. eſt ἔξω με τοῦ πρ.

Digitized by Google

προοιμίῳ· „Οὐχ ἱκανὸν[65], ὦ ἄνδρες δικασταί, τοῖς 27.
ἐπιτρόποις, ὅσα πράγματα διὰ τὴν ἐπιτροπίαν
ἔχουσιν[66], ἀλλὰ καὶ διασώζοντες τὰς τῶν φίλων οὐ-
σίας, συκοφαντοῦνται ὑπὸ τῶν ὀρφανῶν πολλοί. ὅπερ
κἀμοὶ νῦν συμβέβηκεν. ἐγὼ γάρ, ὦ ἄνδρες δικα-
σταί, καταλειφθεὶς ἐπίτροπος τῶν Ἱπποκράτους
χρημάτων, καὶ διαχειρίσας ὀρθῶς καὶ δικαίως τὴν 30.
οὐσίαν, καὶ παραδοὺς τοῖς υἱοῖς δοκιμασθεῖσι τὰ χρή-
ματα, ὧν ἐπίτροπος κατελείφθην, συκοφαντοῦ-
μαι νῦν ὑπ' αὐτῶν ἀδίκως.„ 9. οὐ πολλῶν οἶμαι δεῖν
λόγων, ὅτι τοῦτο μὲν ἀφελῶς καὶ ἡδέως εἴρηται, ἤ-
θός τε οὐ πεπλασμένον, ἀλλὰ φυσικὸν ἐπιφαίνει· 33.
τὸ γάρ, Οὐχ ἱκανόν, ὦ ἄνδρες δικασταί, τοῖς ἐπι-
τρόποις ὅσα πράγματα διὰ τὴν ἐπιτροπὴν[67] ἔχου-
σιν, οὐδεὶς ἂν εἴποι ῥήτορος εἶναι, ἀλλὰ παντὸς ἰδιώ-
του, καταστάντος εἰς ἀγῶνα ἄδικον· τὸ δ' Ἰσαίου
πεποιῆσθαι ῥητορικῶς καὶ κεκαλλιλογῆσθαι[68] σε-
μνό-

65. οὐχ ἱκανὸν —] v. Lyſiae a nobis editi T. II. p. 18.

66. ἔχουσιν] ſubaudi ταῦτα ἔχειν, vel ἐσχηκέναι.

67. ἐπιτροπὴν] pro ἐπιτροπὴν v. 27. legitur ἐπι-τροπίαν. quorum vtro ſit vſus Lyſias, incertum eſt. Dionyſius certe vtroque vtitur. nam κακῆς ἐπιτροπῆς ἐγκαλεῖσθαι hoc loco dicit, v. 26: itidemque ſupra in Lyſia 88, 32: in Antiq. autem Rom. 237, 2. ἐπιτροπίαν λαβεῖν. SYLBVRG.

68. καλλιλογήσασθαι] forſan leg. κεκαλλιλογῆ-σθαι, vt praecedit πεποιῆσθαι. SYLBVRG.

Dedi ex eius ſententia κεκαλλιλογῆσθαι, pro vulgari καλλιλογήσασθαι. Sed praeterea quoque legi mallim κεκαλλιλογῆσθαι εἰς τὸ σεμνότερον.

Digitized by Google

36. μνότερον, ἅπαντες ἂν φήσειαν· τὸ γὰρ [69], Ἐβου-
λόμην μὲν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, μὴ λίαν οὕτως ἀγνοη-
θέντα προσχήματα ἔχειν αἰσχρῶς, ὥστε τοῖς ἀλ-
τρίοις ἐπιβουλεύειν [70]. καὶ ἔτι μᾶλλον παρὰ Λυσίᾳ
μὲν χαριέντως πάνυ καὶ ἀφελῶς εἰρῆσθαι τὸ, Ἐγὼ
γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καταλειφθεὶς ἐπίτροπος
39. τῶν Ἱπποκράτους χρημάτων, καὶ διαχειρίσας ὀρ-
θῶς καὶ δικαίως τὴν οὐσίαν, καὶ παραδοὺς τοῖς υἱοῖς
δοκιμασθεῖσι τὰ χρήματα· θάτερον δὲ τρανότε-
ρον [71], καὶ οὐχ ὡς ἂν ἰδιώτης μετέθηκεν· Ἀλλ' οὐ τό
γε οὖν ἀδελφιδοῦν ἐμὸν καὶ κύριον τῆς πατρῴας οὐ-
42. σίας, οὐ μικρᾶς, ἀλλ' ἱκανῆς, ὥστε καὶ λειτουργεῖν
ὑφ' ἡμῶν αὐτῷ παραδοθείσης, ταύτης ἐπιμελεῖ-
σθαι. ἑνὸς δ' ἔτι μνησθήσομαι γένους, ἐξ οὗ μάλιστα
ἡ διαφορὰ τῶν ἀνδρῶν ἔσται καταφανής. 10. ὑπο-
τίθεται δ' ἑκάτερος ἰδιώτην ἄνδρα, καὶ ἀπράγμο-
να καὶ νέον, παρὰ τὴν ἑαυτοῦ προαίρεσίν τε καὶ φύ-
45. σιν ἠναγκασμένον ἐν δικαστηρίῳ λέγειν· ὁ μὲν Λυ-
σίας ἐν τῷ πρὸς Ἀρχεβιάδην λόγῳ, τὸν τρόπον
τοῦτον· „Ἐπειδή [72] τάχιστα ἔλαχέ μοι ταύτην τὴν
δίκην Ἀρχεβιάδης, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, προσῆλθον
αὐτῷ

69. τὸ γὰρ, ſeu τό γ' οὖν, declaratiue accipiendum pro τοῦτο δηλονότι, *hoc videlicet.* pro ἐβουλόμην vero in priore loci citatione Attico augmento ſcriptum ἠβουλόμην, v 16. SYLBURG.

70. Poſt ἐπιβουλεύειν videtur τοιοῦτον δοκεῖ vel ſimile quid deeſſe. ſcil. κεκαλλιλογημένον εἰς τὸ σεμνότερον.

71. τρανώτερον] num τραγικώτερον.

72. ἐπειδὴ] v. editi a nobis Lyſiae T. II. p. 10.

Digitized by Google

αὐτῷ λέγων, ὅτι νέος καὶ ἄπειρος ἦν πραγμάτων, καὶ οὐδὲν δεόμενος εἰσιέναι εἰς δικαστήριον. ἐγὼ οὖν σε 107.1.
ἀξιῶ, μὴ εὕρεμα[73] ἡγεῖσθαι τὴν ἡλικίαν τὴν ἐμὴν, ἀλλὰ παραλαβόντα τοὺς ἐμοὺς φίλους καὶ τοὺς σαυτοῦ, διηγήσασθαι περὶ τοῦ χρέους, ὅθεν γεγένηται. κἂν δοκῇς ἀληθῆ λέγειν ἐκείνοις, οὐδέν σοι δεήσει 3.
πραγμάτων, ἀλλὰ λαβὼν, ἐπὶ[74] τὰ σαυτοῦ. δίκαιος δέ εἶ μοι[75] μηδὲν παραλιπεῖν, ἀλλ' εἰπεῖν ἅ-

παντα

73. εὕρεμα] Bodlei. εὕρημα. Sed male. differunt iſta inter ſe. εὕρεμα eſt res derepente oblata, oportunitas ſponte ſua non quaerenti occurrens, qua tu in rem tuam, malam praeſertim, abutaris; quam cupide amplectaris, vt qui tibi non ſperaſſes obuenturam, quo alium, inimicum tibi hominem, ſubuertas et peſſumdes, id quod h. l. conuenit. εὕρημα autem inuentum eſt, ſcite ſolerterque multa et aſſidua meditatione excogitatum. quod ab h. l. abhorret.

74. ἐπὶ τὰ σαυτοῦ] ellipticῶs legitur etiam infra in repetitione, v. 28: ſubaudito ſcilicet verbo ἀπαλλάξῃ, aut alio conſimili. SYLBVRG.

Mihi videtur pro ἐπὶ leg. et hic, et paulo poſt in huius loci iteratione, ἄπει. quod perinde poteſt pro ſecunda perſona ſingul. imperatiui accipi, pro ἄπιθι. nam εἶ (ex ἴε factum) paſſim locorum vſurpatur pro ἴθι. aut pro ſec. perſ. ſing. futuri a verbo ἀπιέναι, aequipollente alteri, ἀπελεύσῃ, vel ἀποχωρήσεις. *abibis*, *diſcedes.* quod ſi probatur alterutrum, tum τὰ σαυτοῦ cohaerebit cum λαβὼν *habens res tuas tibi.*

75. δίκαιος δ' εἶ μοι μηδὲν] ſic dedi de meo, pro vulgari δίκαιος δ' εἰμὶ μηδὲν. *te decet*, *nihil mihi diſſimulare*, *nil me celare.*

Digitized by Google

παντα, ἐπειδὴ νεώτερός εἰμι τοῦ συμβουλεύειν[76]· ἵνα ἀκούσαντες περὶ ὧν οὐκ ἴσμεν, βουλευσώμεθα περὶ
6. ὧν σὺ λέγεις· ἐάν πως φανερὸν γένηται, πότερον ἀδίκως τῶν ἐμῶν ἐφίεσαι, ἢ δικαίως τὰ σεαυτοῦ[77] ζητεῖς κομίσασθαι. ταῦτ᾽ ἐμοῦ προκαλουμένου[78], οὐδεπώποτ᾽ ἠθέλησε συνελθεῖν, οὐδὲ λόγον περὶ ὧν ἐνεκα-

76. τοῦ συμβουλεύειν] ſubaudi αὐτὸς ἐμαυτῷ. Cernis breuitatem Lyſiacani- Alius planius et explicatius dixiſſet ad hunc ferme modum, εἰπεῖν ἅπαντα. βούλομαι γὰρ ταῦτα κοινοῦσθαι τοῖς φίλοις, ἐπειδὴ νεώτερός εἰμι τοῦ συμβουλεύειν αὐτὸς ἐμαυτῷ.

77. σεαυτοῦ] in Bodlei. eſſe σαυτοῦ tanti non facerem, vt ex Hudſono referrem, niſi operam eſſe dandam exiſtimarem, vt excluderem voculas eorum, quos vereor eſſe futuros, qui querantur ſe bonis ab Hudſono impertitis fraudatos, niſi Hudſoniana omnia reddam. Ferrem eiusmodi ſcorias, ſi aceruo ingenti auri puri et probati immixtae eſſent. Ego vero ieiunitatem et inanitatem annotatiuncularum Hudſonianarum, paene in nugis et rebus friuolis exſpirantium cernens, non poſſum facere quominus et hominem ipſum aſperner, et eorum ſtultitiae ſuccenſeam, qui, perculſi magna et ſplendida Britanni fama, editionem Dionyſii ab eo curatam inſano pretio emercantur, quam non modo nulla Hudſonus ornauit acceſſione praeclara, ab ipſius ingenio induſtriaue profecta, ſed etiam foedis mendis commaculauit.

78. παρακαλουμένου] rectius προκαλουμένου, vt infra in repetitione. v. 29. et προκλήσεως vocabulum in hac ſignificatione vſurpauit etiam Dionyſius in Antiquitatibus perſaepe. Infra 109, 9. diuerſo errore ſcriptum προσκαλεῖται. SYLBVRG.

Digitized by Google

καλεῖτο ποιήσασθαι, οὐδὲ δίαιταν[79] ἐπιτρέψαι, ἕως[80] ὑμεῖς τὸν νόμον τὸν περὶ τῶν διαιτητῶν ἔθεσθε.» ὁ δὲ Ισαῖος ἐν ἀμφισβητήσει χωρίον τὸ ὑπὸ 9. τῶν δημοτῶν κατεσχημένον, οἷς τὸ χωρίον ὑπέκειτο, ταύτῃ χρώμενον εἰσάγει[82] τῇ ἀρχῇ· «Μάλιστα μὲν ἐβουλόμην, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, μηδ' ὑφ' ἑνὸς ἀδικεῖσθαι τῶν πολιτῶν· εἰ δὲ μὴ[83], τοιούτων ἀντιδίκων τυχεῖν, πρὸς οὓς ἂν οὐδὲν ἐφρόντιζον διαφερόμενος. νῦν δέ μοι πάντων πραγμάτων λυπηρότατον[84] συμβέβηκεν. ἀδικοῦμαι γὰρ ὑπὸ τῶν δημο- 12. τῶν, οὓς περιορᾷν μὲν ἀποστεροῦντας οὐ ῥᾴδιον, ἀπεχθέσθαι δὲ ἠδέως[85], μεθ' ὧν ἀνάγκη καὶ συνουσίας

79. δίαιταν] ſic dedi de meo, pro vulgari διαιτᾷν. In ἐπιτρέψαι ſubauditur τῷ διαιτητῇ.

80. ἕως] Fort. ὡς. SYLBURG. in quo falſus fuit. Colligitur ex h. l. paulo ante, quam iſta cauſa agitaretur, legem de iure arbitrorum, vel iudicum pedaneorum fuiſſe latam.

81. χωρίον] legendum videtur, ὁ δὲ Ισαῖος, ἐν ἀμφισβητήσει ὑπὲρ χωρίου τοῦ ὑπὸ τῶν δημοτῶν κατεσχημένου, οἷς τὸ χωρίον ὑπέκειτο, ταύτῃ χρώμενον εἰσάγει τῇ ἀρχῇ. SYLBURG.

Infra quidem habemus ἐν τῇ ἀμφισβητήσει πρὸς τοὺς δημότας περὶ τοῦ χωρίου. et εἰσάγει pro εἰσαγαγεῖν in MS. Bodlei. HUDSON.

82. εἰσάγει ex auctoritate Sylburgii et Bodl. praetuli vulgari lectioni εἰσαγαγεῖν.

83. εἰ δὲ μὴ] ſubaudi τοῦτο δυνατὸν ἦν ἐμοί.

84. λυπηρότατον] malim τὸ λυπ.

85. ἠδέως] pro ἠδέως infra in repetitione, v. 35. legitur ἂν ἡδέως. vera lectio procul dubio eſt ἀηδές.

Digitized by Google

σίας κοινὰς [86] ποιεῖσθαι. πρὸς μὲν οὖν πολλοὺς χαλεπὸν ἀντιδικεῖν· μέγα γὰρ μέρος συμβάλλεται τὸ πλῆθος [87] αὐτοῖς πρὸς τὸ δοκεῖν ἀληθῆ [88] λέγειν·

X 2 ὅμως

quod indicat etiam paraphraſis Dionyſiana, v. 32. ἀνιαρότερον εἶναι πρὸς τοιούτους ἀπέχθεσθαι: et verſ. 36. ἡ ἀηδὴς ἀπέχθεια. SYLBVRG.

In margine Bodl. legi ἴσως ἀηδὲς teſtatur Hudſonus. vnde conſtat illius libri magnam auctoritatem non eſſe, qui aut meras, aut certe plerasque coniecturas viri docti, neſcio an Sylburgii, exhibeat, nullas, aut certeper paucas lectiones e codice mſto probatae fidei hauſtas. Ego ἡδέως ſeruandum, eique αὖ addendum duco, ſed hac lege, vt cenſeatur adhuc deeſſe ἀνιαρότατον, aut δυσχερέστατον, aut tale quid. cupide ferri ad ſuſcipiendas et gerendas cum iis ſimultates, qui — rerum eſt omnium vna res luctuoſiſſima. Sed v. annotationem p. 327. numero 5. ſignatam.

86. καὶ συνουσίας κοινὰς ποιεῖσθαι] prodit hoc καὶ deeſſe membrum alterum iſti oppoſitum, quo facta fuiſſet mentio priuatorum quoque congreſſuum, aut commerciorum, quemadmodum publicorum hic facta fuit. Suſpicor itaque deeſſe καὶ ἴδια συναλλάγματα, aut ἴδια συμβόλαια, aut ἰδίας διατριβὰς, aut tale quidpiam; ſiue id ante καὶ τὰς κοινὰς συνουσίας ponas, ſiue poſt. Ad numerum priuatorum congreſſuum referuntur haec: cum iuuenes, aut etiam ſeniores, pauci numero, in locis vltro delectis et condictis, ad ludendum, compotandum, confabulandum, epulandum, ambulandumue, aut etiam ſeriis de rebus agendum, inter ſe conueniunt. publici autem congreſſus fiunt ab vniuerſis, in foro, in concione, in templis deorum et in epulis publicis.

87. συμβάλλεται τὸ πλῆθος] articulum ex auctoritate Sylburgii addidi.

ὅμως δὲ διὰ τὸ πιστεύειν τοῖς πράγμασι, πολλῶν μοι
καὶ δυσκόλων συμπιπτόντων, οὐχ ἡγούμην[89] δεῖν κατ-
οκνῆσαι[90] δι' ὑμῶν[91] πειρᾶσθαι τυγχάνειν τῶν
δικαίων. δέομαι οὖν ὑμᾶς συγγνώμην ἔχειν, εἰ καὶ
νεώτερος ὢν, λέγειν ἐπὶ δικαστηρίου τετόλμηκα· διὰ 18.
γὰρ τοὺς ἀδικοῦντας ἀναγκάζομαι παρὰ τὸν ἐμαυ-
τοῦ τρόπον τοιοῦτόν τι ποιεῖν. πειράσομαι δ' ὑμῖν ἐξ
ἀρχῆς, ὡς ἂν δύνωμαι, διὰ βραχυτάτων εἰπεῖν
περὶ τοῦ πράγματος." 11. τίς ἂν[92] οὖν οὐκ ἂν ὁμο-
λογήσειε, τὸν μὲν Λυσίου νέον, καὶ ἰδιώτην, καὶ ἀ-
πράγμονα, ἀρχέτυπόν τινα εἶναι τῆς ἀληθείας, 21.
διαφέροντα ἐκείνης οὐδ' ὁτιοῦν· τὸν ἕτερον δὲ, ἀπό-
γραφόν τινα καὶ οὐ λανθάνοντα, ὅτι πέπλασται ῥη-
τορικῇ τέχνῃ; καὶ γὰρ αἱ λέξεις καὶ τὰ νοήματα,

παρ'

88. ἀληθῆ] malim τἀληθῆ.

89. ἡγούμην] ἡγησάμην Bodlei.

90. κατοκνῆσαι] plenius ἡγούμην δεῖν κατοκνῆσαι, vt infra v. 38 et 39. SYLBVRG.

Addidi δεῖν, quod vulgatis deeſt.

91. δι' ὑμῶν] fateor nihil hic eſſe, quod offendere poſſit hominem ſtomachi non ſuperbi, aut quod defendi nequeat. Rurſus tamen idem haud diſſimulabo illam tot infinitiuorum accumulationem, quorum alii ex aliis nexi et quaſi progenerati ſunt, paulo eſſe, meis quidem auribus, moleſtam et horridiuſculam. Mollietur, ni fallor, haec durities interponendo ἀλλὰ, ad hunc modum — κατοκνῆσαι, ἀλλὰ [tacita repetitione ſubiice ἡγούμην δεῖν] δι' ὑμῶν πειρᾶσθαι —

92. τίς ἂν οὖν οὐκ ἂν ὁμολογήσειε] Nota hic geminatum ἄν. SYLBVRG.

Digitized by Google

παρ' ἐκείνῳ μὲν, τὸ αὐτοφυές· παρὰ δὲ τούτῳ, τὸ
24. κατασκευαστὸν ἀποφαίνουσιν [93]. ὁ μὲν γὰρ [94], ἀρ-
χῇ κέχρηται, ὅτι νέος τε, καὶ ἄπειρος εἴη πραγ-
μάτων, καὶ οὐδὲν δεόμενος εἰς δικαστήριον εἰσιέναι.
καὶ ἐπιφέρει πάνυ ἠθικῶς· Ἐγὼ οὖν σε ἀξιῶ, μὴ
εὕρεμα ἡγεῖσθαι τὴν ἡλικίαν τὴν ἐμὴν, καὶ τὸ με-
τὰ τοῦτο, ὡς φύσιν εἶχε γενέσθαι τε καὶ ῥηθῆναι,
27. λέγει· ὡς ἐπὶ διαιτητὰς ἠξίουν [95] κοινοὺς [96] ἐλθεῖν
φίλους· κἂν δόξῃς [97] ἀληθῆ λέγειν ἐκείνοις, οὐθέν
σοι δεήσει [98] πραγμάτων, ἀλλὰ καὶ λαβὼν, ἐπὶ τὰ
σαυτοῦ. καὶ τὰ λοιπὰ ἐν ἤθει χρηστῷ διεξελθὼν,
τελευτῶν ἐπιτίθησι· Ταῦτ' ἐμοῦ προκαλουμένου, οὐ-
δεπώποτε ἠθέλησε συνελθεῖν. ὁ δὲ Ἰσαῖος, τοῦτὶ μὲν
30. τὸ μέρος, τὸ παρὰ τὴν * ἑαυτοῦ [99] γνώμην ἠναγ-
κάσθαι λέγειν ἐν δικαστηρίῳ, νέον ὄντα, ἐπὶ τελευ-

93. ἀποφαίνουσιν] Diouyſio noſtro eiusmodi in re vſitatius eſt v. ἐπιφαίνειν.

94. γὰρ] γε Bodlei.

95. ἠξίουν] malim in tertia perſona ἠξίου. *ſe rogaſſe.* narrar actor, Archebiadem a ſe rogatum fuiſſe.

96. κοινοὺς] malim καὶ τοὺς κοινοὺς. vt ſecum veniret ad arbitros, et ad amicos ſibi, actori, cum eo, Archebiade, communes.

97. Olim legebatur hic δόξῃ, in tertia perſona. Admonebat Sylburg, in archetypo, h. e. in ſuperiori huius loci ex ipſo fonte facta recitatione, legi δόξῃς. vnde id reuocaui. In Bodl. legi δόξαις teſtatur Hudſon.

98. σοι δεήσει] ſic reformaui e ſuperiori exemplo vulgare σε δεήσει.

99. ἑαυτοῦ] ſic de meo dedi, pro vulgari, ἐμαυτοῦ.

τῇ τοῦ προοιμίου τίθησιν. ἄρχεται δὲ ἀπὸ διανοίας,
οὐ φαύλης μὰ Δία, οὐδὲ ἰδιωτικῆς· ἀνιαρώτερον[100]
εἶναι λέγων πρὸς[1] τοιούτους ἀπέχθεσθαι, μεθ᾽ ὧν
ἀνάγκη τῶν τιμιωτάτων κοινωνεῖν· ἔπειτα ἀπολύε-
ταί τι τῶν μελλόντων αὐτὸν λυπεῖν[2], τὸ δὴ πολ- 33.
λοὺς[3] ὄντας τοὺς δημότας πρὸς αὐτὸν * ἀντιδικεῖν[4].
συντίθησί τε τὰ ὀνόματα οὐ φαύλως μὰ Δία, οὐδ᾽
ὡς ἂν ἰδιώτης· Ἀδικοῦμαι γὰρ ὑπὸ τῶν δημοτῶν,
φησίν· οὓς περιορᾶν μὲν οὐ ῥᾴδιον ἀποστεροῦντας· ἀπ-
έχθεσθαι δ᾽ ἂν[5] ἡδέως, μεθ᾽ ὧν ἀνάγκη καὶ συν-
ουσίας

100. ἀνιαρώτερον] ſubaudi τοῦ δέοντος, vel τοῦ εἰωθότος, vel tale quid. malim tamen ἀνιαρώτατον. in codicibus mſtis graecis terminationes comparatiuorum et ſuperlatiuorum ſigla eadem adumbrantur, vnde creberrimi errores exſtiterunt.

1. λέγων e Bodleiano addidi, quo vulgatae carent. tametſi fateor, vulgatam etiam ſine iſto ſupplemento plenam et probam eſſe poſſe. Detrahat id rurſus, per me licebit, quicunque poſtmodum volet.

2. λυπεῖν] grauare, premere cauſam ipſius, ei incommodare et obſtare.

3. τὸ δὴ πολλοὺς] legendum videtur, τὸ δὴ πρὸς πολλοὺς ὄντας τοὺς δημότας ἀντιδικεῖν, vt colligere licet CXVI 14. SYLBVRG.

Bene habet h. l. vulgata. Feſtinatio bonum Sylburgium decipiebat, quominus cerneret, haec ratio ſi psobetur, neceſſe fore, vt proximum inſequens πρὸς tollatur, ad quod animum non ſatis attendebat.

4. ἀντιδικεῖν dedi, pro vulgari ἀδικεῖν. Saepiſſime haec duo inter ſe per errorem permutantur.

5. ἂν] pro ἂν ἡδέως legendum eſſe ἀηδὲς, docui

36. ουσίας κοινὰς [6] ποιεῖσθαι. ἡ γὰρ ἀηδὴς ἀπέχθεια,
καὶ αἱ κοιναὶ συνουσίαι, τεχνικώτερον σύγκειται
μᾶλλον, ἢ ἀφελέστερον. καὶ ἔτι τό, Πολλῶν μοι δυσ-
κόλων συμπιπτόντων, οὐχ ἡγέμην [7] δεῖν κατοκνῆ-
σαι δι' ὑμῶν πειρᾶσθαι τυγχάνειν τῶν δικαίων [8].
39. ἥκιστα γὰρ ἰδιώτης ἂν οὕτως, οὐχ ἡγέμην δεῖν κατ-
οκνῆσαι, οὐδέ γε τὸ Δι' ὑμῶν πειρᾶσθαι τυγχάνειν
τῶν δικαίων· ἀλλ' ἐκείνως πως μᾶλλον, Τοσούτων
γέ μοι συμπιπτόντων δυσκόλων, ἐφ' ὑμᾶς ἠνάγ-
κασμαι καταφυγεῖν, ἵνα τῶν δικαίων τύχω δι' ὑ-
μῶν. 12. οἶμαι μὲν οὖν καὶ ἐκ τούτων οὐκ ἄδηλον εἶ-
42. ναι τὴν τῶν ἀνδρῶν διαφοράν· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐκ
τῶν μελλόντων λέγεσθαι μᾶλλον ἔσται καταφανής,

paulo ante, ad v. 13. Sequenti etiam v. *κοινὰς* legendum eſſe pro vulgato *τινὰς*, manifeſtum eſt e priore citatione loci, v. 14. SYLBVRG.

Ex *ἂν*, quod libri Dionyſii h. l. plus habent, deficiens in ſuperiori exemplo, effeci ibi *αὖ*, vt etiam hic aio faciendum eſſe. Poſt *ἡδέως* deeſſe videtur *οὐκ ἂν βουλοίμην*, vel *οὐκ ἂν δεξαίμην*, aut tale quid, vt iam ſupra admonui.

6. *κοινὰς*] ſic exhibuit Sylburg, e cuius annotatione ſuperiori conſtat in quibusdam Dionyſii editionibus huius vocabuli loco legi *τινάς*. quod etiam in Bodlei. legi teſtatur Hudſonus.

7. *ἡγέμην*] ſic dedi e ſuperiori exemplo, pro vulgari *ἡγοῦμαι*.

8. *τῶν ἰδίων*] in exemplari eſt *τῶν ἰδίων*. ego *τῶν δικαίων* repoſui ex v. 17. atque adeo ſic legendum eſſe declarant etiam ſequentia, v. 39. SYLBVRG.

Digitized by Google

καὶ μάλιϛα ἐκ τῶν ἀποδεικτικῶν [9] καὶ παθητικῶν λόγων· ἐν οἷς ὁ μὲν Λυσίας, ἁπλέϛερός τίς ἐϛι, καὶ κατὰ τὴν σύνθεσιν τῶν ὀνομάτων, καὶ κατὰ τὴν κοινότητα [10] τῶν σχημάτων· ὁυτοσὶ δὲ, ποικι-
λώτερος. πολλὰ γὰρ ἄν τις, ἰδὼν [11], εὕροι παρ᾽ αὐ- 45.
τῷ, ὡς ἐν τούτῳ· „Πόθεν [12] χρὴ πιϛεύεσθαι τὰ εἰρημένα, πρὸς θεῶν; οὐκ ἐκ τῶν μαρτύρων [13]; οἴομαι

γε

9. ἀποδεικτικῶν] Fort. ἐπιδεικτ. HVDSON. Bene habet h. l. vulgata. multum inter ſe differunt λόγοι ἐπιδεικτικοὶ *oſtenſionales* orationes, ad pompam et iactationem ingenii atque facundiae comparatae, quae ſunt ab huius loci ſententia prorſus alienae, et ἀποδεικτικοὶ *demonſtratiuae*, quibus hoc agitur, vt cauſa doceatur. argumentorum certitudine et euidentia plana atque teſtata fiat, coronaeque circumſtanti aſſenſus extorqueatur. Non in illo, ſed in hoc genere Iſaeus vim ſuam protulit, cuius eloquentia non in vmbra ſcholaſtica ſe iactauit, ſed in foro ſpectata fuit. v. p. 108. 34. multisque aliis Noſtri locis.

10. κοινότητα] *popularitatem.* idem eſt ac ſi dixiſſet, κατὰ τὰ σχήματα, ἅ ἐϛι παρὰ Λυσίᾳ κοινότερά πως καὶ δημωδέϛερα. cui Lyſiacae orationis popularitati et ſimplicitati mox opponitur Iſaei ποικίλον ἐν τοῖς σχήμασι.

11. ἰδὼν] num ζητῶν εὕροι τοιαῦτα παρ᾽ αὐτῷ? An potius πολλὰ γὰρ ἄν τις ταύτης τῆς ἰδέας εὕροι παρ᾽ αὐτῷ

12. πόθεν χρὴ] loci initium legitur in oratione ſuper Cironis hereditate p. 71. pen. ed. Stephani, ſeu noſtrae p. 213. 1.

13. μαρτύρων] Iſaei libri vulgares dant μαρτυριῶν.

Digitized by Google

γέ [14]. πόθεν δὲ τȣ̀ς μάρτυρας; ȣ̓κ ἐκ τῶν βασάνων; εἰκός γε. πόθεν δέ γε ἀπιϛεῖσθαι [15] τȣ̀ς λόγȣς τȣ̀ς τȣ́των; ȣ̓κ ἐκ τȣ͂ φεύγειν τȣ̀ς ἐλέγχȣς;
108.1. ἀνάγκη μεγάλη. Φαίνομαι τοίνυν [16] ἐγὼ μὲν διώκων [17]; ταῦτα, καὶ τὰ πράγματα [18] εἰς βασάνȣς ἄγων· ȣ̔͂τος δὲ, ἐπὶ διαβολὰς καὶ λόγȣς [19] καθιϛάς·

14. οἴομαί τε] forſan rectius οἴομαί γε, vt in proxime ſequenti ſubiectione εἰκός γε. SYLBVRG. Etiam vulgares Iſaei libri recte h. l. dant ο. γε.

15. πόθεν δέ γε ἀπιϛεῖσθαι] vulgares Iſaei libri dant πόθεν δ᾽ ἀπιϛεῖν τοῖς τȣ́των λόγοις.

16. Φαίνομαι τοίνυν] hic locus non eſt ex illa, quam dixi, oratione, ſed ex alia ſeu hodie deperdita, ſiue ſi ſupereſt adhuc, non ſuccurrit nunc memoriae, quaenam illa ſit. An deſunt h. l. nonnulla?

17. ἐγὼ μὲν διώκων] particulam μὲν, quae vulgatis deeſt, e Bodl. addidi. Verum ne ſic quldem ſatis ſartum tectumque h. l. arbitror, ſed valde vereor ne quid adhuc ad integritatem ſententiac deſit. e. c. ἐξ εὐθείας ſcil. γνώμης vel ὁδȣ͂. bona fide, aut ὡς ἄνδρα καλὸν καγαθὸν πρέπει κάλλιϛα καὶ σαφέϛατα aut ἀληθέϛατα aut δικαιότατα, ant tale quid. In ταῦτα quidem, quod prorſus non placet, odoror veſtigia aduerbii in εϛατα exeuntis. Perſpicuum enim eſt, rectam et apertam atque ſimplicem in iure agendi rationem, qua ipſe ſe ait vti, curuae et malitioſae atque callidae illi opponi, qua vti ait aduerſarium.

18. τὰ πράγματα] Iu abrupto fragmento ecquis pro certo definiat, vtrum hoc recte habeat, an τȣ̀ς μάρτυρας ei ſufficiendum ſit, quod vtique melius conuenire ſententiae videtur.

19. λόγȣς] addendum videtur ψευδεῖς. tametſi me

Digitized by Google

ςάς[20]· *ὅπερ ἂν τις πλεονεκτεῖν βουλόμενος ἐποίησεν. ἐχρῆν δὲ αὐτὸν, εἴπέρ τι δίκαιον ἐφρόνει*[21], *καὶ* 3.
μὴ παρακρούεσθαι[22] *τὰς ὑμετέρας γνώμας ἐζήτει, μὴ μὰ Δία ταῦτα ποιεῖν*[23], *ἀλλ᾽ ἐπὶ τὸν λογισμὸν μετὰ μαρτύρων ἐλθεῖν, καὶ ἐξετάζειν ἕκαστα τῶν ἐν τῷ λόγῳ*[24], *τοῦτον τὸν τρόπον παρ᾽ ἐμοῦ πυνθανόμενον*·

non fugit, ſed bene memini, ſimplex voc. *λόγους* de commentis et nugis uſurpari.

20. *καθιςὰς*] ſcil. *ἡμᾶς* aut *τὸ πρᾶγμα.*

21. *ἐφρόνει* et pari modo paulo poſt *ἐζήτει* dedi de meo pro vulgaribus *φρονεῖ* et *ζητεῖ.*

22. *παρακούσεσθαι* dant vulgares, cui *παρακρούσασθαι* ſuffici volebat Sylburgius. Cuius coniecturae tumetſi pondus addere videbatur Bodlel. conſenſus, teſte Hudſono, ego tamen nihilominus praeſens tempus praetuli *παρακρούεσθαι.* *decipere.*

23. *ταῦτα ποιεῖν*] ſcil. quae modo dixerat aduerſarium factitare, ſcil. iudicum mentes mendaciis occoecare, er cauſam ad aliena, nugas et commenta detorquere.

24. *λόγῳ*] ratione illa geſtae a me tutelae, quam ego pupillo cum exhibuiſſem, ille, aſpernatus eam, re prorſus non examinata, me male geſtae tutelae accuſat. Iam conſtat liquido particulam hanc ex eadem oratione decerptam eſſe, vnde proferre exordium paulo ante p. 107. 10. coeperat. Vnde ſuſpicor huius paginae 108. verſu primo inter *μεγάλη* et *φαίνομαι* nonnulla deeſſe. Neque enim credibile eſt, Dionyſium particulas e duabus diuerſis orationibus excerptas ſic tacite, ſine tranſitu, ſine indicio conſarcinaſſe. Sed videtur potius non commiſiſſe, vt lectorem haud admonitum ignorare pateretur vnde inſequentia deſumta

Digitized by Google

μενον· Εἰσφορὰς[25] *λογίζῃ πρὸς τόσας*[26]*; καὶ πό-*
6\. *σον ἀργύριον εἰσενηνεγμένης, κατὰ τόσον καὶ τό-*
σον,

eſſent. Dixiſſet procul dubio in hanc vel ſimilem ſententiam. *ἀλλ᾽ ἐπάνειμι ἐπὶ τὴν προτέραν τοῦ ἐπιτρόπου πρὸς τὸν ἐπιτροπευθέντα ἀπολογίαν, ὅθεν ἐξέβην. Φησὶν οὖν μετὰ ταῦτα· Φαίνομαι τοίνυν —*

25\. *εἰσφορὰς*] incidimus in ſalebras. ad locum peruenimus, ſi quis vllus alius huius libelli eſt, impeditum et arduum; in quo haeſitare et labi, turpe non erit. Tentabo quoad potero eniti, hac via, vt Sylburgii viſa proponam, tum mea, vno tenore; quoniam res eiusmodi eſt, vt diſcerpi nequeat. Sylburgius ſi non vſquequaque et vbique locorum in hoc libello rem acu tetigit, ego equidem ei facilis ignoſco. Peccauit, vbi fecit, intra veniam. Satis multum enauauit, et plus etiam quam pro iſta aetate, quae eum tulit, cui multa deerant artis criticae inſtrumenta. Compenſauit lapſus ſuos, qui pauci numero ſunt, multis et egregiis facinoribus. Acutum plerumque cernit, et quas affert coniecturas, eae plerumquè ſunt felices et certae. Vtinam aetas noſtra multos ferret, non Toupios, ſed Sylburgios. Hudſonus autem, pro more ſuo, hic prorſus tacuit, ſenator ex illo genere, qui tum obmuteſcunt, cum maxime e rep. erat loqui, et vbi ſententiam dicere ſenatorem decebat, ſapientem quidem illum et rerum peritum. Sed is quidem Claudius Imp. eſt. Aſſidens in ſenatu fere ſemper dormitat, et nutu modo ſententiam dicit.

26\. *πρὸς τίνας*] incertum eſt redditiua ne an interrogatiua hic ab auctore vſurpata ſint, an mixta. ſi redditiua, legendum hic *καὶ τόσον*: et ſeq. v. *κατὰ τόσα*. ſi interrogatiua, in primo membro legendum erit *πρὸς πόσας*; itidemque in ſequentibus. Forſan

σον, κατὰ πόσα ψηφίσματα ταυτί. ταύτας εἰλή-
φασί

etiam εἰσενηνεγμένος legendum pro εἰσενηνεγμένης: vel εἰσενηνεγμένας. SYLBVRG.

Poſt recitata iſtaec, Sylburgio ad h. l. viſa, meas ego quoque ſuſpiciones hoc de loco, qui inprimis vexatus et perplexus eſt, in medio ponam. In quo ſi labar, id quod neceſſe eſt fieri, conſequar tamen hoc, vt aliorum acumen acuam, greſſusque ad veri ſedes dirigam. Finge itaque locum hunc ſic ab Iſaeo fuiſſe exaratum relictum. Exibit enim ſic ſententia, ſi non ad primigeniae formae veritatem expreſſa, tolerabilis tamen et tantiſper probabilis. Colloquuntur inter ſe pupillus et tutor, ad examen rationis a tutore exhibitae conſidentes. Εἰσφορὰς λογίζῃ, ait pupillus. Video, mi tutor, te in ratione tua mihi imputare contributiones, a te de meo patrimonio meoque nomine, quod ais, ad neceſſitates reip. ſuſtentandas collatas. Recte. Sed πόσας. *quot illas?* reſpondet tutor τόσας καὶ τόσας *tot et tot numero*, ſimul digito demonſtrans locos rationis, vbi ipſi contributiones ad aerarium reip. imputaſſet. Pergit pupillus tutorem interrogare. Κατὰ πόσον ἀργύριον εἰσενηνεγμένας; h. e. quantae ſunt ſingulae quaeque ſummae aeris, quas tu te ais meo nomine ſingulis quibusqne penſionibus (vel vicibus) in aerarium intuliſſe? Reſpondet tutor κατὰ τόσον καὶ τόσον. Tanrum intuli hac penſione, tantum illa. Rurſus inſtat pupillus κατὰ ποῖα [non iam πόσα, ſed ποῖα] ψηφίσματα. quaenam et qualia ſunt illa ſenatus decreta, aut populiſcita, quorum iuſſu et auctoritate tu illas, quas ais, penſiones pro me dependiſti? Reſpondet tutor. ταυτί. haec ſunt, ecce iſtaec, et ſimul oculis eius formulas illorum decretorum ſubiicit. Nondum acquieſcit pupillus, certum penitus et viis, quot-

Digitized by Google

φασί τινες, οἱ καὶ ταῦτα μαρτυρόμενοι. σκέψασθαι [27] τὰ ψηφίσματα, τὸ πλῆθος τῶν εἰσφορῶν [28], τὰ εἰσενενηνεγμένα [29], τὺς λαβόντας· καὶ εἰ μὲν

quot datae ſunt, omnibus indagare ſtudens, continuat adhuc vnum, quod erat reliquum, interrogare. Ταύτας [ſcil. τὰς εἰσφορὰς] εἰλήφασι τίνες. Sed has contributiones quinam ſuſceperunt? quinam ſunt hi, quibus tu te ais illas penſiones numeraſſe? Habesne etiam auctores idoneos, qui ſe aiant illud aes abs te abſtuliſſe, et in aerarium intuliſſe? Satisfacit tandem tutor etiam de hoc ſic reſpondens. οἱ καὶ ταῦτα μαρτυρήσοντες. Iidem a me abſtulerunt eas, qui hac de re iam in continenti teſtabuntur. Hic tandem deſinit illa fictitia pupilli cum tutore ſuo expoſtulatio, et tutor iam nunc pergit e perſona mere ſua loqui καὶ σκέψασθαι. de quo ſtatim docebo pluribus, vbi Sylburgii ſententiam de hoc quoque vocabulo prius audiuerimus.

27. σκέψασθαι] non ſatis conſtat an verius ſit imperatiuum σκέψασθε, *conſiderate*. Nec item ſequenti verſu ſatis liquet an legendum ſit, καὶ εἰ μὲν εὖ ἔχει τῷ λόγῳ, πιςεύετε: an, καὶ εἰ μὲν εὖ, ἔχετε τῷ λόγῳ πιςεύειν. an alio potius modo. SYLBVRG.

Bene habet σκέψασθαι. res dubio vacat. niſi quod ei praeponendum eſt καὶ. cohaeret hoc καὶ σκέψασθαι cum praemiſſo ἐχρῆν, vnde etiam reliqui infinitiui, ποιεῖν — ἐλθεῖν — ἐξετάζειν — apti ſunt.

28. τὸ πλῆθος τῶν εἰσφορῶν] numerum vel multitudinem penſionum, h. e. quoties tutor pro pupillo ad aerarium contribuiſſet.

29. τὰ εἰσενηνεγμένα] quantitatem cuiusque penſionis. quantum aeris quaque vice contribuiſſet.

Digitized by Google

εἰ μὲν εὖ τε τῷ [30] λόγῳ πιϛεύειν· εἰ δὲ μὴ, νῦν πα-
ρασχέσθαι [31] μάρτυρας, εἴ τι ψεῦδος ἦν ὧν ἐλογι- 9.
σαμην αὐτοῖς [32]. „ 13. ταυτὶ μὲν διαλελυμένα, καὶ
ἐξ ἐπερωτήσεως· οἷς ὁ Λυσίας μὲν ἥκιϛα κέχρηται·
Δημοσθένης δὲ, ὁ παρὰ τȣ́τȣ [33] τὰς ἀφορμὰς λα-
βὼν,

30. εὖ τε τῷ λόγῳ] Leg. videtur εὖ εἶχε, imperſonaliter, ſed ſic vt ſubaudiatur, aut τὸ πρᾶγμα, aut ὁ λόγος, *bene ſi habuiſſet*, res puta, aut ratio a me exhibita, aut, ſi omnia ſecum bene conſtitiſſent, τότε τῷ λόγῳ πιϛεύειν tum demum ratione mea fidere eique certam fidem habere. Hudſonus hic annotauit, in Bodleiano codice inter τε et τῷ lacunam eſſe. Atqui nulla ibi eſt, ſed inter εὖ et τε eſt. Deeſt, vt dixi, aut εἶχε, τότε — aut nihil aliud praeterquam εἶχε. illud τε poteſt haberi pro reliquiis vocabuli εἶχε. quamquam inſequens νῦν probabilem mihi facit ſuſpicionem, etiam τότε deſiderari.

31. παρασχέσθαι] dedi de meo pro vulgari παράσχεσθε. Aptus eſt hic infinitiuus, vt alii multi in hac regione praemiſſi, ex ἐχρῆν.

32. αὐτῆς] forſan verius αὐτοῖς, *ipſis*. vel ſubaudiendum εἰσφορᾶς. SYLBVRG.

Ego ex auctoritate Sylburgii αὐτοῖς praetuli. pupillo puta meo et aduocatis eius, vel potius, his pupillis meis, tam maiori natu, qui nunc mecum de tutela geſta expoſtulat, quam fratribus eius minoribus. Rationem nempe geſtae tutelae tutor exhibuerat, non pro vno ſolummodo, ſed pro omnibus vna geſtae. Pupillus enim puber factus a tutore totum patrimonium ſibi traditum ſuſcipiebat, vnaque tutelam fratrum natu minorum.

33. τȣ́τȣ] non Lyſia, ſed Iſaeo.

Digitized by Google

βῶν, ἀφειδέστερον. οἷον· »Οὐκοῦν σὺ μισθοφορὰν [34]
λέγεις; φήσει τις. καὶ παραχρῆμά γε τὴν αὐτὴν
12. σύνταξιν ἁπάντων, ὦ Ἀθηναῖοι· ἵνα τῶν κοινῶν τὸ
μέρος λαμβάνων ἕκαστος, ὅτου δέοιτο ἡ πόλις, τοῦ-
το παρέχῃ. ἔξεστιν ἄγειν ἡσυχίαν; οἴκοι μένων. βελ-
τίων εἶ, τοῦ δι' ἔνδειαν ἀνάγκῃ τὶ ποιεῖν αἰσχρὸν
ἀπηλλαγμένος. συμβαίνει τὶ τοιοῦτον, οἷα καὶ τὰ
νῦν; στρατιώτης αὐτὸς ὑπάρχων [33] ἀπὸ τῶν αὐ-
15. τῶν τούτων λημμάτων, ὥσπερ ἐστὶ δίκαιον, ὑπὲρ τῆς
πατρίδος. ἐστί τις ἔξω τῆς ἡλικίας ἡμῶν; ὅσα οὗτος
ἀτάκτως νῦν λαμβάνων οὐκ ὠφελεῖ, ταῦτα ἐν ἴσῃ
τάξει παραλαμβάνων [36], πάντ' ἐφορῶν καὶ διοι-
κῶν.

34. οὐκοῦν σύ μοι μισθοφορὰν λ.] Oedipum hic agere, nec facile, nec tutum eſt. SYLBVRG.

Eſt enim vero vtrumque. Vtinam vbique locorum tam facili negotio, et tanta cum certitudine nobis liceret Oedipi partes agere, atque hic licet, ſi quid huic loco mendarum adhaeſit, id impreſſorum Demoſthenis exemplarium ope abſtergere. Legitur enim hic locus in calce tertiae Olynthiacarum. In vulgaribus Dionyſii libris olim ſic legebatur οὐκ οὖν σοι μισθοφορὰν λέγει φήσεις. ne reliquas mendas commemorem, quas pariter, atque hanc, ſuſtuli.

35. ὑπάρχων] ſubiice tacitus e praemiſſis repetitum βελτίων εἶ (pro ἔσῃ) eris vir fortis et bonus, ſi militia fungaris.

36. παραλαμβάνων] vulgatis in libris demoſthenicis legitur παραλαμβανέτω. vnde facile fuiſſet lectionem h. l. mutare et ad hanc normam reformare: quia tamen vulgata lectio librorum Demoſthenis vitioſa eſſe, et haec lectio Dionyſiana lectorem paulo at-

Digitized by Google

κῶν, ἃ χρὴ πράττεσθαι. ὅλως δὲ, οὔτε ἀφελὼν,
οὔτε προσθεὶς, πλήν τι μικρὸν[37], τὴν ἀταξίαν ἀνε- 18.
λὼν, εἰς τάξιν ἤγαγον τὴν πόλιν, τὴν αὐτὴν τοῦ
λαβεῖν, τοῦ στρατεύεσθαι, τοῦ δικάζειν, τοῦ ποιεῖν
τοῦθ᾽ ὅ, τι καθ᾽ ἡλικίαν ἕκαστος ἔχοι, καὶ ὅτου και-
ρὸς εἴη, τάξιν ποιήσας.» ἐκεῖνα[38] δὲ κατὰ συστρο-
φὴν καὶ παρακεκινδυνευμένα, τῷ τε βραχέως καὶ
ἀγκύλως καὶ ἐκ παραδόξου συντίθεσθαι[39], καὶ οὐχ 21.
ἅπασιν οὐδὲ ἐκ προχείρου γνωριζόμενα· »Καὶ οὗ-
τος γὰρ ὁ πάντων ἀνθρώπων σχετλιώτατος, οὐ

παρε-

tentum et ſubtilem inductura in veſtigia veri videbatur, ideo reliqui eam, qualem repereram. admonens vna, videri poſt ὠφελεῖ addendum eſſe ὠφελήσει. qui nunc, accipiens ſtipendia ad certum modum ordinemque haud adſtricta, ſine fructu ad remp. redeunte ea percipit, is eadem ferens certis et aequalibus penſionibus, patriae proderit, vſum ſui praeſtabit, fructum eorum reip. referet vberem.

37. πλήν τι μικρὸν] ſic refinxi e vulgaribus Demoſth. exemplis. libri Dionyſiani hic dabant πλήν τι μικρῷ. vnde colligas, ſi ſatis tuto licet, Dionyſium in ſuis codd. Demoſthenicis habuiſſe πλήν τινι μικρῷ. quod etiam non ſit contemnendum. id eſt πλὴν ἔν τινι μικρῷ.

38. ἐκεῖνα δὲ] Redit nunc Dionyſius a Demoſthene ad Iſaeum, cuius ſuut inſequentia, non ex eadem illa tutoris oratione, vnde ſuperiora erant, petita, ſed ex alia. Quaſi dixiſſet ἐκεῖνα δὲ τοῦ Ισαίου κατὰ συστροφήν ἐστι λεγόμενα. Reſpondent haec iſtis praemiſſis verſu nono, ταυτὶ μὲν διαλελυμένα.

39. συντίθεσθαι] malim συντεθεῖσθαι in perfecto paſſiui.

Digitized by Google

παρεχόμενος αὐτῶν μάρτυρας δοῦναι [50], ὧν ἐναντίον ἡμῖν ἀποδοῦναι φησὶν [41], ὡς [42] ἐκείνοις πιστεύειν [43] προσποιεῖται μᾶλλον, ὡς ἀποδεδώκασιν ἡμῖν [44], ἢ
24. ἡμῖν ὡς [45] οὐκ ἀπειλήφαμεν. καίτοι πᾶσι φανερὸν, ὡς ἔοικε, τὸν τούτου πατέρα, * ἀποστεροῦντα [46] ὄντα

ἐπι-

40. οὐ παρεχόμενος αὐτῶν μάρτυρας] quamuis dura et implicata dictio, non ideo tamen vitioſa eſt, ſed perinde habenda, atque ſi dixiſſet οὐ παρεχόμενος τοῦ δοῦναι ἡμῖν ταῦτα μάρτυρας τοὺς αὐτοὺς, ὧν ἐναντίον ἡμῖν ἀποδοῦναι φησὶν. non praeſtans teſtes, qui teſtarentur ipſum iſtaec nobis dependiſſe. δοῦναι hic accipi debet pro τοῦ δοῦναι, vel pro ὅτι ἔδωκε.

41. φησὶν] Bodlei. φασὶν. male.

42. ὡς] malim ὑμᾶς.

43. πιστεύειν] adde δεῖν. Conſtructio haec eſt. προσποιεῖται [id eſt εἰρωνεύεται, ſimulat ſe bona fide poſtulare, ſeu perſonam ipſe ſibi imponit cenſentis, vel vult videri credere, id, quod ne ipſe quidem credit, ſed conſcius ipſe ſibi eſt, ſe abſurda et iniqua poſtulare.] ὑμᾶς ἐκείνοις πιστεύειν δεῖν, vos oportere magis illis credere.

44. ὡς ἀποδεδώκασιν] id eſt τοῖς φάσκουσιν, ὅτι ἀποδεδώκασιν ἡμῖν. magis illis credere, aientibus ſe nobis illa reddidiſſe. Pluralis ille deſignat reum, ab actore de nomine non perſoluto accuſatum, vnaque teſtes et aduocatos, aientes illud aes perſolutum fuiſſe, quod minus fuiſſet.

45. ἢ ἡμῖν, ὡς οὐκ ἀπειλήφαμεν] quam nobis credere, negantibus nos illud aes accepiſſe. Pronomen ἡμῖν de meo addidi, quo vulgatae carent. *nobis* h. e. mihi actori, aes illud repoſcenti, meisque aduocatis.

46. ἀποστεροῦν] Sylburg ἀποστερεῖν ſuſpicabatur. ve-

Digitized by Google

ἐπίτιμον, ὅτι ἡμῖν ἑκόντες οὐκ ἂν ἀπέδοσαν, εἰσ-
πρά-

rum hilum non proficit. In coeno nihil eo minus haerebimus. Cauſa haec nobis obſcura cum ſit, admodum erit lubricum per coniecturas hic loci procedere. quia tamen aliter res geri nequit, age contendamus aliquam ſaltim tolerabilem, neque abhorrentem ſententiam e verbis truncatis elicere. Quid ſi ergo fingatur Iſaeus ad hunc modum ſcriptum reliquiſſe? *πᾶσι φανερὸν, ὡς ἔοικε, τοῖς εἰδόσι τὸν τούτων πατέρα, ἀποστεροῦντα ἡμᾶς, ὄντα ἐπίτιμον, ὅτι ἡμῖν ἑκόντες οὐκ ἂν ἀπέδοσαν. ἀτιμωθέντος δὲ, εἰσπράττεσθαι οὕτως ἔχοντας* (in accuſatiuo) *οὐκ ἂν ἠδυνήθημεν.* Liquidum et planum eſt omnibus, qui norunt, patrem eorum nobis debita non ſoluiſſe tum, cum adhuc ſtatum ciuilem tueretur, his ergo, qui hoc norunt, perſpicuum, ni fallor eſt, eos tum temporis debita non facile fuiſſe nobis vltro reddituros. Poſt patrem vero capite minutum, non facile potuiſſe nomen noſtrum exigi, vt in iſta eorum tam miſera conditione. Alius aliquis ſic ferme enunciaſſet, vt minus rotunde, ita rurſus multo planius. *ὅσοι τὸν τούτων πατέρα ἴσασιν, οὗτοι ἴσασιν αὐτὸν ἡμᾶς τὰ ἡμέτερα ἀποστεροῦντα, καίτοι ἔτι ὄντα ἐπίτιμον, ὅτε ἀποδιδόναι αὐτὰ ἐδύνατο. τότε οὖν εἰ ἤλθομεν εἰσπραξόμενοι τὰ χρέα, εἰκός ἐστι καὶ φανερὸν πᾶσιν, ὅτι τότε οὐκ ἂν ἑκόντες ἀπέδοσαν, ἀλλ᾽ ἀναγκασθέντες, εἴ γε τοῦτο καὶ τότε ἐποίουν. Μετὰ ταῦτα ἠτιμώθη ὁ τούτων πατὴρ, καὶ οὕτως εἰς ἀπορίαν κατέστησαν. οὐκ οὖν ἠδύναντο, ἄποροι ὄντες, ἡμῖν ἀποδιδόναι, οὐδ᾽ εἰ ἐβουλήθησαν ἐς τὰ μάλιστα. πῶς οὖν εἰκὸς, ὅ φασιν, ἀληθὲς εἶναι. Φάσκουσι γὰρ, ἀτιμωθέντος τοῦ πατρὸς, αὐτοὶ ἀπορούμενοι, καὶ οὕτως ἔχοντες, ὡς αὐτοὺς ἔχοντας ὁρᾶτε, ἡμῖν ἀποδοῦναι, οὐ δυνάμενοι. ἀλλὰ γὰρ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα βοᾷ, ὅτι οὐκ ἂν ἠδυνήθημεν*

Digitized by Google

πράξασθαι, οὕτως ἔχοντος, οὐκ ἂν ἐδυνήθημεν. »25.

Y 2 καὶ

εἰσπράξασθαι ἀνθρώπους οὕτως ἔχοντας. Florentes adhuc rebus ſecundis, nolebant nobis ſatisfacere. poſtmodum rebus ipſorum euerſis et peſſumdatis, non poterant, etiamſi vel maxime voluiſſent. Ergo nunquam nobis ſatisfecerunt de nomine noſtro. Ergo mentiuntur aientes, ſe noſtra nobis reddidiſſe eo tempore, quo reddere non poterant. Poſt haec chartis mandata, relegens iterum Iſaei locum, velut e crapula euigilans et reſipiſcens, deprehendo pro cellam hanc, ingentem et horribilem viſam, minimo motu ſedari poſſe, duabus literulis addendis, et vna mutanda. ſcil. ἀποστεροῦντα exarando, et ἔχοντος in genitiuo ſingulari, et ὅτι cum ὅτε mutando. Et ad hunc modum reformaui vulgatam, quae diu me antehac torſerat; vt nunc mirer ipſe, qui factum ſit, vt citius non cernerem. Vulgata ſic habet. ἔοικε τὸν τούτου πατέρα ἀποστεροῦν ὄντα ἐπίτιμον· ὅτι ἡμῖν ἑκόντες οὐκ ἂν ἀπέδοσαν εἰσπράξασθαι, οὕτως ἔχοντες οὐκ ἂν ἠδυνήθημεν. Nemo miretur poſt τούτου ſequi ἀπέδοσαν et ἑκόντες. neque ideo ſuſpicetur τούτων eſſe leg. Probarem ipſe τούτων, ſi libri darent, et referrem ad reum, eiusque fratres. verum τούτου bene habet. Reum deſignat, a quo actor nomen hoc repoſcit. in ἑκόντες ἀπέδοσαν autem ſubauditur cum eius patre, vna mater quoque, et ipſe reus, et eius fratres atque neceſſarii. ἔχοντος autem redit ad patrem. τοῦ πατρὸς οὕτως ἔχοντος. id eſt ἀτιμωθέντος καὶ πενομένου. εἰσπράξασθαι cohaeret cum τὸν πατέρα. Superius a me ſcripta, quae nunc non probo, cum poſſent vna litura obliterari, et notitiae hominum ſubduci, ſeruanda tamen nihilominus duxi, quo eſſent aliis documento. Diſcatur enim inde, quam ſaepe minuta nubecula luminibus veritatis criticae of-

καὶ γὰρ τοῦτό ἐστι τὸ σχῆμα, ᾧ πολλάκις Δημοσθένης κέχρηται· „Εἶτ' οἴεσθε, οἳ [47] μὲν αὐτὸν οὐδὲν ἠδυνήθησαν ποιῆσαι κακὸν, αὐτοὶ δὲ μὴ παθεῖν 27. ἐφυλάξαντ' ἂν ἴσως, τούτους μὲν [48] ἐξαπατᾶν αἱρεῖσθαι μᾶλλον, ἢ προλέγοντα βιάζεσθαι, ὑμῖν δὲ ἐκ προῤῥήσεως πολεμῆσαι [49]; „ καὶ ἔτι γε τὰ τοιαῦτα· „Ὧ γὰρ, ἃ μὲν ὑπῆρχεν ἔξω τῶν ἀποτιμηθέντων, καταλελειτουργηκότι [50], δανειζομένῳ δ' οὐδεὶς ἂν ἔδω-

ficiat, animumque dubiis aliis ex aliis vexatum et iactatum teneat; tum a caſu fortuito, et repentino lucem veri emicare, aut etiam contentione meditationis nubeculas diſcuti. denique mentem humanam gradibus quaſi ad veri ſedes indagandas procedere. Sed deſino tandem: copioſior enim fui, quam decebat. Succurrit tamen adhuc alia h. l. emendandi ratio, quam iudicio lectorum ſubmittere iuuat. Quid ſi ſic legatur. φανερὸν ὡς ἔοικε τοῖς εἰδόσι τὸν τούτου πατέρα ἀποστερῶντα, ὄντα ἐπίτιμον, ὅτι, οἳ ἡμῖν οὐκ ἂν ἑκόντες ἀπέδοσαν, εἰσπράξασθαι τούτους οὕτως ἔχοντας (in accuſat. plur.) οὐκ ἂν ἠδυνήθημεν. Et haec ratio mihi nunc magis etiam, quam illa altera paulo ante propoſita, arridet. Sed manum tandem aliquando de tabula.

47. εἶτ' οἴεσθε, εἰ οἳ μὲν] expunxi εἰ, quod h. l. in vulgatis ante articulum legitur, ex auctoritate vulgarium Demoſthenis librorum, penes quem h. l. p. 67. 3. ed. Morell. legitur.

48. τούτους μὲν] ſic emendaui ex illo Demoſth. loco vulgarem lectionem τοὺς μέν.

49. πολεμῆσαι] libri Dem. dant πολεμήσειν.

50. καταλελειτουργηκότι] nota hic καταλειτουργηκότα ſine augmento: haud ſcio an propter cacophoniam. SYLBVRG.

Digitized by Google

30. *ἂν ἔδωκεν ἐπ' αὐτοῖς ἔτι πλέον ἐδὲν ἀποδεδωκότι*
τὰς μισθώσεις, ἔχειν ἐμοὶ προσῆκον ἀναμφισβη-
τήτως, ἔτοι τηλικαύτην δίκην λαχόντες, καὶ σφέ-
τερα αὐτῶν εἶναι φάσκοντες, ἐκώλυσάν με ἐξ αὐ-
τῶν ποιήσασθαι τὴν ἐπισκευήν.» καὶ τί δεῖ τὰ πλείω
33. *παρατιθέντα μηκύνειν; πολλὰ γὰρ ἄν τις εὕροι τῶν*

Dedi de meo *καταλελειτεργηκότι.* Sed ſuperſunt adhuc in hoc loco, quem intricatiſſimum reddit accumalatio participiorum et conſtructionum atticarum perquam contortarum et perplexarum, ſuperſunt adhuc alia, quibus enodandis, ſi potero, ſemel hac vna opera defungar. Conſtructio haec eſt *ἔτοι ἐκώλυσαν με ποιήσασθαι τὴν ἐπισκευὴν, λαχόντες* [id eſt *διὰ τȣ̃ λαγχάνειν*] *ἐμοὶ τηλικαύτην δίκην, ᾧ προσῆκεν, ἀποδεδωκότι τὰς μισθώσεις, ἔχειν πάντα τὰ ὑπάρχοντα τȣ́τῳ, ὃς πάντα μὲν τἄλλα, τὰ, ἔξω τῶν ἀποτιμηθέντων, αὐτῷ ὄντα καταλελειτέργηκεν, εἰ δὲ δανείζεσθαι ἐζήτει, ἐκ ἂν εὗρε τὸν ἐπ' αὐτοῖς πλέον τι δανείσοντα.* Hi tanta lite comparanda obſtiterunt mihi, quo minus reparare labes bonorum poſſem, quamquam decebat, me, ſi mercedes annuas horum bonorum dependiſſem, ſine controuerſia cuncta habere et tenere bona eius, qui, cum fungendis muneribus omnia abſumſiſſet, quae ei praeter fundos oppigneratos erant, ſi voluiſſet adhuc aliam pecuniam mutuaticiam ſuſcipere, neminem facile fuiſſet reperturus, qui pecuniam ei ſub foenoris conditione crederet. Haec ſi eſt oratoris ſententia, quae eſſe vtique videtur, nihil aliud in hoc loco impeditum aut vitioſum ſupereſt, quam vnicum illud *μὲν*, cui marte meo *με* ſuffeci. *ᾧ* cohaeret cum *ἔδωκεν*, et *ἀποδεδωκότι* cum *ἐμοὶ.* In *ἔχειν* ſubauditur *τὰ τȣ́τȣ πάντα.*

Ἰσαίου κατὰ τὴν σύνθεσιν καὶ κατὰ τοὺς σχηματισμοὺς ἐξηλλαγμένα μὲν τῆς Λυσίου λέξεως, ἐοικότα δὲ τῇ Δημοσθένους δεινότητι. 14. εἰρηκὼς δὲ καὶ περὶ τῶν πραγμάτων, ὅτι δεινότερός ἐςιν οἰκονομῆσαι Λυσίου, καὶ ὅλους τοὺς λόγους, καὶ τὰ μέρη αὐτῶν, καὶ οὐδὲν ἔξω ποιῶν [51] τῆς τέχνης, ᾗ μετὰ ταῦτα 36.
πολλῇ ὁ Δημοσθένης ἐχρήσατο, βούλομαι καὶ τὰς ὑπὲρ τούτων παρασχέσθαι πίςεις. ἔςαι δὲ κεφαλαιώδης τε καὶ ὡς πρὸς ἀνεγνωκότας τὸν ἄνδρα ὁ λόγος [52]· οὐ γὰρ ἐνεχώρει παραδείγματα πάντων τιθέναι. αὐτίκα τὰς διηγήσεις τοτὲ [53] μὲν ἀπρο-

καταυ-

51. ποιῶν] ferri poteſt, vt aptum ex ἐςὶ. ποιῶν ἐςὶ valere poteſt idem atque ποιεῖ. mallem tamen hoc. *nil facit extra artem.* h. e. nullam relinquit intactam et non tentatam ſibi machinam ſtrophamue earum omnium, quas habet ars rhetorica. quibuscunque armis ea pugnat et ferit, iis omnibus omnino vtitur Iſaeus. quibuscunque artificiis eloquentia forenſis aſſenſum extorquet, ea Iſaeus omnia ita amplectitur, vt nullum eorum ſibi faciat reliquum et praeteruiſum, aut inſuper habitum.

52. ἀνεγνωκότας τὸν ἄνδρα ὁ λόγος] Sic correxi de meo vulgarem lectionem πρὸς ἀνεγνωκότας τὸν λόγον ἄνδρας. oratio mea erit breuis et ſummaria, h. e. ſumma rerum capita perſtringens, vtpote tendens ad homines, qui virum, h. e. Iſaei orationes, legerunt. v. p. 109. 25.

53. τότε μὲν] nota hic τότε μὲν, et v. 41. τότε δέ: cum in hac ſingnif. ſcribi ſoleat τοτὲ μὲν, et τοτὲ δέ. SYLBVRG.

Ego vtroque loco dedi τοτέ.

Digitized by Google

39. κατασκευάσας καὶ συντόμως, καὶ οὐδὲν προλαμβανούσας 54 τῶν ἀποδεικτικῶν, ἐν τῇ προσηκούσῃ τίθησι χώρᾳ, καθάπερ ἐφ' ᾧ πρὸς Μέδοντα ποιεῖ λόγῳ, καὶ ἐν τῷ πρὸς Ἀγνόθεον, καὶ ἐν τῇ πρὸς τοὺς δημότας ἀμφισβητήσει περὶ τοῦ χωρίου, καὶ ἐν
42. ἄλλοις συχνοῖς· τοτὲ δὲ, μερίσας αὐτὰς εἰς τὰ 55 κεφάλαια, καὶ παρ' ἕκαστον αὐτῶν τὰς πίστεις παρατιθεὶς 56, ἐκμηκύνει τε μᾶλλον, καὶ ἐκβαίνει τὸ τῆς διηγήσεως σχῆμα, τῷ συμφέροντι χρώμενος. ταύτης ἐστὶ τῆς ἰδέας ἥ τε πρὸς Ἕρμωνα ὑπὲρ τῆς ἐγγύης ἀπολογία· καὶ ἡ πρὸς Εὐκλείδην ἀμφισβή-
45. τησις ὑπὲρ τῆς τοῦ χωρίου λύσεως· καὶ ἡ ὑπὲρ Εὐφιλήτου πρὸς τὸν Ἐρχιέων 57 δῆμον ἔφεσις. ἐν γὰρ δὴ τοῖς λόγοις τούτοις 58 μακροτέρας τὰς διηγήσεις

Y 4 οὔσας,

54. προλαμβανούσας] praecipientes, occupantes. Sic dedi de meo, pro vulgari προκαταλαμβ. v. p. 109. 6.

55. αὐτοῖς τὰ κεφάλαια] pro αὐτοῖς legendum videtur αὖθις, vel αὐτά. SYLBURG.

Vulgarem lectionem αὐτοῖς correxi de meo ſic, vt inde efficerem αὐτὰς εἰς τὰ κ. eas, nempe τὰς διηγήσεις enarrationes rerum geſtarum, diuidens in certa quaedam capita, vel certos locos.

56. παρατιθεὶς] oratio ſi ſibi conſtare, h. e. ſi participium hoc priori μερίσας reſpondere quoad tempus debet, leg. erit παραθεὶς in aoriſto. non bene conuenit in eadem conſtructione praeſenti cum aoriſto.

57. Ἐρχιέων] in exemplari eſt Ἐρχιέον: errore ambiguo. ſed veriorem lectionem eſſe Ἐρχιέων quam Ἐρχιαίων, patet ex pag. ſeq. v. 41. nota etiam ἔφεσιν eodem in loco exponi τὸ εἰς τὸ δικαστήριον προκαλεῖν. SYLB.

58. τούτων] forſan rectius τοῖς λόγοις τούτοις, eodem caſu. SYLBURG.

Digitized by Google

οὔσας, οὐχ ἅμα τίθησιν ὅλας, ἀλλὰ κατὰ μέρη
διαλαμβάνων, ἐφ' ἑκάστῳ κεφαλαίῳ τούς τε μάρ-
τυρας ἐπάγεται, καὶ τὰς ἄλλας παρέχεται πί-
στεις, δεδοικὼς; παρ' ὅσα [59] γ' οὖν ἐμοί δοκεῖ, μὴ 109.1
δυσπαρακολούθητος γένηται, διὰ τὸ πλῆθος τῶν
κεφαλαίων, ὁ λόγος· καὶ πολλάκις αἵ τε [60] πίστεις
εἰς ἓν χωρίον ἅπασαι συναχθεῖσαι, πολλαὶ καὶ πε-
ρὶ πολλῶν οὖσαι πραγμάτων, μὴ συνταράξωσι [61] τὴν 3.
σαφήνειαν· τοιγάρτοι μετὰ τὰς διηγήσεις, τὰς
οὕτως

τούτοις, quod Sylburg recte malebat, in Bodleiano quoque legi cum teſtaretur Hudſonus, praetuli vulgari lectioni τούτων.

59. δεδοικὼς γὰρ, ὅσα γ' οὖν ἐμοὶ δοκεῖ] vſitatius ὡς γοῦν ἐμοὶ δοκεῖ SYLBVRG.

Ego dedi de meo δεδοικὼς, παρ' ὅσα — quod idem eſt, atque καθ' ὅσον — ſecundum ea certe, quae mihi quidem vera videntur eſſe. Verum ſi eſt, quod Hudſonus teſtatur, de quo cur dubitetur cauſae nil video, coniecturam Sylburgianam in Bodleiano libro legi, conſtat iam perſpicue, id quod iam dudum ante ſuſpicatus fueram, quam ad h. l. deferrer legendo, codicem illum interpolatum ex exemplo Sylburgiano, cum in ea coniecturae legantur Sylburgianae, interdum perſpicue falſae.

60. αἵ τε πίστεις] aut τε locum non ſuum obtinet, aut ante haec vocabula deeſt parum quid. Si poſterius hoc probatur, leg. erit — ὁ λόγος, ὃ [vel ὡς] καὶ πολλάκις συμβαίνει. ſin autem haec coniectura repudietur, τε erit in finem verſus transferendum, et ſic leg. καὶ πολλάκις αἱ πίστεις — πολλαί τε καὶ περὶ πολλῶν — Ego vero priorem rationem praehabebo.

61. συνταράξωσι] pendet hoc e praemiſſo δεδιώς.

Digitized by Google

οὕτως ᾠκονομημένας, οὐκ ἔτι τὰς προηγουμένας ἀποδείξεις πολλοῖς βεβαιοῦται λόγοις, οὐδ᾽ ἔστιν ὅμοιος τοῖς νέοις τεχνογράφοις, ἀλλὰ τὰς τῶν ἀντιδίκων
6. πίστεις ἀναιρεῖν οἴεται δεῖν. 15. τότε δὲ [62], προκατασκευάζεταί τινα πρὸ τῶν διηγήσεων πράγματα, καὶ προλαμβάνει τὰ μέλλοντα, πιστοτέρας αὐτὰς [63], ἢ κατ᾽ ἄλλό τι χρησιμωτέρας ποιήσειν οἰόμενος, ὡς ἐν τῇ κλήσει [64] τῇ πρὸς Ἀριστογείτονα καὶ Ἄρχιππον εὑρίσκεται πεποιηκώς, ἐν ᾗ κλήρου
9. τις ἀμφισβητῶν, ἀδελφὸς ὢν τοῦ τελευτήσαντος, προσκαλεῖται [65] τὸν ἔχοντα τὰ φανῆ χρήματα εἰς ἐμφα-

62. τότε δὲ] forſan rectius τοτὲ δὲ: vel τότε δή. SYLBVRG.

Bene habet vulgata. *tunc autem.* h. e. in eiusmodi loco, cum id agit Iſaeus, cum hunc inſtituit modum tractationis.

63. πιστοτέρας αὐτὰς] ſcil. τὰς διηγήσεις. Sed videtur aut οὕτω πιστοτέρας αὐτὰς leg. eſſe, aut πιστοτέρας οὕτως αὐτάς. ſperans hac ratione ſe effecturum, vt narrationes rerum geſtarum ſibi fiant credibiliores.

64. λύσει] Henr. Valeſium ad Harpocr. p. 140. emendaſſe κλήσει, cum me Hudſonus admonuiſſet, nullus dubitaui emendationem eius vulgari lectioni praeferre. v. paulo poſt παραγράφεται τὴν κλῆσιν. vnde conſtat voc. κλῆσις interdum quoque, tametſi fateor id rarius fieri, pro προσκλήσει [ſcil. πρὸς τοὺς δικαστὰς] vſurpari.

65. προσκαλεῖται] rectius προκαλεῖται, vt v. 41 et 44. atque ita etiam προκλήσεις ἀναγινώσκει, v. 17. SYLBVRG.

Res tam liquida mihi non videtur, atque viſa fuit Sylburgio, et loci ab eo prolati, aut nil probant, (il-

ἐμφανῶν [66] κατάστασιν· ὁ δὲ τοῦ κλήρου κρατῶν, πα-
ραγράφεται τὴν κλῆσιν, δεδόσθαι λέγων ἑαυτῷ τὰ
χρήματα κατὰ διαθήκας. διττῆς δὲ τῆς ἀμφισβη-
τήσεως ὑπαρχούσης, τῆς μὲν. περὶ τοῦ γεγονέναι
τὰς διαθήκας, ἢ μή· τῆς δὲ, τῶν διαθηκῶν ἀμ- 12.
φισβητουμένων ἤδη, τίνα δεῖ τοῦ κλήρου κρατεῖν·
πρῶτον ἀποδοὺς τὸν ὑπὲρ τῶν νόμων λόγον, καὶ
ταῦτα [67] ἀποδείξας τὸ μέρος [68], ὡς οὐ δεῖ τὸν ἐπί-
δικον κρατεῖσθαι κλῆρον πρὸ δίκης, οὕτως ἐπὶ τὴν
διήγησιν ἔρχεται, δι' ἧς ἀποδείκνυσιν, οὔτε [69] γε- 15.

γενη-
lius quidem, quem e verſu 17. excitauit, alia ratio eſt, et huc nil pertinet,) aut ei repugnant, v. annotationem noſtram n. 94. Ego προσκαλεῖται tantiſper tenebo. praeſertim cum κλῆσιν inſequatur, quod cum idem ſignificare poſſit atque πρόσκλησιν, tum nequit idem ſignificare atque πρόκλησιν.

66. ἐμφανῶν] ſic de meo dedi, pro vulgari ἐμφανῆ.

67. ταῦτα] ſingulariter legendum videtur καὶ τοῦτο: vel τὸ μέρος ellipſin habet praepoſitionis κατά. SYLBVRG.

Mihi videtur leg. καὶ μετὰ ταῦτα. primum expoſuerat Iſaeus illa oratione vniuerſum iuris attici titulum de hereditatibus, deinde ſtrictius, vel in ſpecie, vt vulgo inſurpant, tractauerat illum locum, donec lis de haereditate nondum diſceptata ſit, nemini licere eam ſibi vindicare, ſed ſequeſtrandam eam eſſe.

68. τὸ μέρος non eſt aduerbiale, ſed idem valet atque τοῦτο τὸ μέρος, vel τοῦτον τὸν τόπον. qui locus autem is ſit, ipſe ſtatim ſubiicit, ſcil. ὡς οὐ δεῖ τὸν ἐπίδικον κρατεῖσθαι κλῆρον etc.

69. οὔτε] pro οὔτε rectius legemus οὐδὲ: vel membrum hic deeſt. SYLBVRG.

γενημένας ὑπὸ τȣ̃ τετελευτηκότος τὰς διαθήκας.
καὶ ȣ̓δὲ ταύτην τὴν διήγησιν ἁπλῶς πως συστρέψας
καὶ ἀκατασκευάστως τίθησιν, ἀλλὰ καὶ ταύτην μα-
κροτέραν ȣ̃σαν, ἀποτομαῖς τισι διαλαμβάνει, καὶ
καθ᾽ ἕκαστον εἶδος μάρτυρας ἀναβιβάζεται, καὶ
18. προκλήσεις ἀναγινώσκει, καὶ συνθήκας παρέχεται,
τεκμηρίοις [70] τε καὶ σημείοις καὶ τοῖς ἐκ τῶν εἰκό-
των ἐλέγχοις ἅπασι χρῆται. πολλὰς δ᾽ ἂν ἔχοιμι
καὶ ἄλλας παρασχέσθαι διηγήσεις, πρὸς τὸ συμ-
φέρον ᾠκονομημένας ὑπὸ τȣ̃ ῥήτορος, προκατα-
σκευαῖς, παρασκευαῖς, μερισμοῖς, χωρίων ἀλλα-
21. γαῖς, πραγμάτων μεταγωγαῖς, τῷ τὰ κεφάλαια
ἀνεστράφθαι, τῷ μὴ κατὰ τȣ̀ς χρόνȣς τὰ πραχ-
θέντα [71] εἰρῆσθαι, τῷ μὴ πάντα [72], μηδ᾽ ἂν ὡς
φύσιν εἶχε πραχθῆναι, μηδ᾽ ὡς ἂν ἰδιώτης τὶς εἴ-
ποι

Vel etiam ſuſpicioni locus ſit leg. eſſe ȣ̓δέποτε γεγ.

70. τεκμηρίοις] malim καὶ τεκμ.

71. τὰ πραχθέντα] Bodlei. τὰ πράγματα.

72. τῷ ὡς μὴ πάντα μηδαμῶς φύσιν — ſic vulgatae] corrupta ſunt poſtrema tria cola. verior lectio haec videtur eſſe, τῷ μὴ πάντα μηδαμῶς ὡς φύσιν εἶχε πραχθῆναι, μηδ᾽ ὡς ἂν ἰδιώτης τις εἴποι, λέγεσθαι μετρίως, καὶ μυρίοις ἄλλοις τοιȣ́τοις τρόποις. SYLB.

Locum hunc, partim Sylburgii, partim meo marte, ſic correxi, τῷ μὴ πάντα, [ſubaudi a communi εἰρῆσθαι, e praemiſſis, aut λέγεσθαι ex inſequentibus] μηδ᾽ ἂν ὡς φύσιν εἶχε — In poſtremis his cernitur vocabulorum traiectio, quorum ordo naturae rerum et vſui loquendi conuenientior fuiſſet hic μηδ᾽ ὡς ἂν φύσιν εἶχε.

Digitized by Google

ποι, λέγεσθαι, μὴ μετρίως [73], μυρίοις ἄλλοις τοιούτοις τρόποις. ἀλλ' οὔτε χρόνον ἱκανὸν ἔχω περὶ πασῶν [74] 24. λέγειν, ἐκδιηγούμενος εὐθὺς ἐφ' ἑκάστης τὴν τέχνην, ὡς ἐβουλόμην ἄν· οὔθ' ὁ πρὸς τοὺς ἐπισαμένους τὰ πράγματα λόγος, ἐν τῷ πλήθει τῶν παραδειγμάτων τὸ πιστὸν ἔχει, ἀλλ' ἀρκεῖ τοῖς τοιούτοις καὶ ἡ βραχεῖα δήλωσις. 17. ἐρῶ δὲ κεφαλαιωδῶς, περὶ [75] ταύτης τῆς ἰδέας, ἣν ἐγὼ δόξαν ἔχω, καὶ τίνι δια- 27. φέρειν οἴομαι [76] τὸν Ἰσαῖον τοῦ Λυσίου. τοῦ Λυσίου μὲν ἄν τις [77] ἀναγινώσκων τὰς διηγήσεις, οὐδὲν ἂν ὑπολάβῃ λέγεσθαι κατὰ τέχνην ἢ πονηρίαν, ἀλλ' ὡς ἡ φύσις

73. μὴ μετρίως] ſubaudi e proximo λέγεσθαι. Appellat autem μετρίαν λέξιν illud genus orationis, quo homines vtuntur, non illi quidem literati, neque εἰς κάλλος εἰπεῖν δεδιδαγμένοι. ad orationis exquiſitam et exaſciatam elegantiam eruditi, verumtamen rurſus non ita populariter et impolite loquentes, vt baiuli, ſed vt homines medii cuiusdam, mundioris ordinis.

74. πασῶν] redit ad τὰς διηγήσεις.

75. περὶ] malim καὶ περὶ τ. etiam hac de forma, vt ſcil. de aliis quoque iam ante fecerat.

76. Poſt οἴομαι videtur κἀνταῦθα deeſſe. etiam hic, etiam hac in re. in modo puta res geſtas enarrandi.

77. ἂν] pro ἂν omnino legendum videtur οὖν, *igitur*. SYLBVRG.

Annotatio leuicula. ἂν iterari. ecquem tandem fugit? Ego equidem vulgata h. l. non offendor. Si quid tamen Sylburgio hic tribuendum ſit, quod cuiusque arbitrio permitto, poſſit οὖν cum ἂν copulari, ad hunc modum. τοῦ Λυσίου μὲν οὖν ἄν τις.

Digitized by Google

φύσις καὶ ἡ ἀλήθεια [78] φέρει· αὐτὸ τῦτο ἀγνοῶν,
ὅτι τῆς τέχνης τὸ μιμήσασθαι τὴν φύσιν αὐτῆς [79]
30. μέγιςον ἔργον ἦν. ἐπὶ δὲ τῶν Ισαίυ διηγημάτων, τὐ-
ναντίον ἂν παθεῖν [80], μηδὲν ὑπολαβεῖν αὐτοφυῶς
καὶ ἀπραγματεύτως [81] λέγεσθαι, μηδ᾽ εἴ τινα ὡς
ἔτυχε γενόμενα εἴρηται· ἐκ κατασκευῆς δὲ πάντα,
καὶ μεμηχανευμένα πρὸς ἀπάτην, ἢ ἄλλην τινὰ κα-
κυργίαν. καὶ τῷ μὲν ἂν καὶ τὰ ψευδῆ [82] λέγοντι
33. πιςεύσειν [83] ἄν· τῷ δὲ, μηδ᾽ ἂν [84] ἀληθεύῃ, χω-
ρὶς

78. καὶ ἡ ἀλήθεια] articulum a Bodlei. abeſſe, annotauit Hudſonus.

79. αὐτῆς] aut εὐθὺς aut ἄντικρυς malim. *prorſus*, ſine controuerſia, aut potius αὐτήν.

80. ἂν παθεῖν] Repete tacite οἴομαι. *videtur mihi paſſurus eſſe.* Sed quodnam eſt illud contrarium? ſtatim ſubiicit μηδὲν ὑπολαμβ. vt nempe opinetur, nihil —

81. ἀπραγματεύτως] ſic dedi de meo, pro vulgari αὐτοπραγμ.

82. μὲν, ἂν καταψευδῆ] rectius κἂν ψευδῆ λέγοντι: vel, κἂν ψευδῆ λέγοι, τις πιςεύσειεν ἄν. In ſequenti autem membro, quia προσέξειεν vſitatum non eſt, legendum erit προσέξει. Paraphraſin huius loci habemus in ea hiſtoriola, quam ſupra ex Aldina editione percenſui, ad pag. 104. ibi enim Λυσίας μὲν, καὶ ὑπὲρ ἀδίκων ἔπειθε λέγων· Ισαῖος δὲ, καὶ ὑπὲρ ἀγαθῶν λέγων, ὕποπτος ἦν. SYLBVRG.

Dedi de meo μὲν ἂν καὶ τὰ ψευδῆ.

83. πιςεύσειν] ſic dedi de meo, pro vulgari πιςεύσειεν, ob inſequens προσέξειν. apti ſunt hi infinitiui ex eodem οἴομαι, vnde παθεῖν quoque verſu 30. pendet, item ὑπολαβεῖν.

84. μηδ᾽ ἂν] Bodlei. μηδὲν ἄν. male.

Digitized by Google

ρὶς ὑποψίας προσέξειν[85]. *ἐν δὲ τοῖς ἀποδεικτικοῖς*[86] *διαλλάττειν ἂν δόξειεν Ισαῖος Λυσίȣ, τῷ τε μὴ κατ' ἐνθύμημά τι λέγειν, ἀλλὰ κατ' ἐπιχείρημα· καὶ τῷ μὴ βραχέως, ἀλλὰ διεξοδικῶς· μηδὲ ἁπλῶς, ἀλλ' ἀκριβῶς· αὔξειν τε μᾶλλον, καὶ δεινότερα* 36. *ποιεῖν τὰ πράγματα, καὶ τὰ πάθη ποιεῖν γενικώτερον*[87]. *ἐν γὰρ δὴ τȣ́τοις ȣ̓χ ἧττόν*[88] *ἐςι φανερὸς*

τῇ Δη-

85. *προσέξειν*, quod Sylburgio ſuſpectum erat, ſed ſine cauſa, vitio caret. modo teneatur id, de quo modo admonebam, niti id praemiſſo *οἴομαι*.

86. *ἐπιδεικτικοῖς*] legendum videtur *ἀποδεικτικοῖς*: vt ſupra 90, 33: et 86, 38: praeſertim cum ſupra (104, 14.) dixerit, Iſaeum ſe in vno iudiciali orationis genere exercuiſſe. Pro *ἀσφάλειαν*, v. 38. non dubitarem legendum eſſe *ἀφέλειαν*, vt 86, 38. niſi infra in fragmento De Atticorum oratorum characteribus, (164. 41.) huius ipſius Lyſiae dictioni tribueretur *ἡ ἀσφάλεια καὶ τὸ ἀκίνδυνον*, ſicut contra Thucydidi *ἡ νεωτεροποιΐα καὶ τὸ τολμηρόν*. ſiquis tamen vtrobique *ἀφέλειαν* malit, non multum refragabor: quippe quod ea rectius opponatur *τῇ νεωτεροποιΐᾳ*. SYLBVRG.

Obſecutus ſum, vt par erat, recta monenti. v. ad p. 107. 43. dicta.

87. *τὰ πάθη ποιεῖν γενικώτερα*] locum hunc tria ſuſpectum faciunt. 1) iteratio vocabuli *ποιεῖν*, cui parci poterat, vt modo praemiſſo. Facili negotio poterat ſubaudiri. 2) cum recte dicatur *τὰ πράγματα ποιεῖν δεινότερα* *res oratione facere atrociores*, minus tamen recte dicetur *τὰ πάθη ποιεῖν*. melius conueniret *ἐμποιεῖν*. affectus ſeu perturbationes animi, non *ποιȣ̃νται*, ſed *ἐμποιȣ̃νται* *iniiciuntur*. 3) *πάθη γενικώτερα* abhorrent ab hoc loco, quo non affectus generaliores

τῇ Δημοσθένους τέχνῃ τὰς ἀφορμὰς δεδωκὼς, ἀλλ' οὐ τὴν Λυσίου διώκων ἀσφάλειαν [89], ὡς ἔκ τε ἄλλων [90] ἐστὶ λόγων, μᾶλλον δὲ ἐκ πάντων τῶν γρα-
39. φέντων [91] ὑπ' αὐτοῦ τεκμήρασθαι. εἰ δέ τι δεῖ [92] καὶ παραδείγμασι χρῆσθαι, μή τις ἀναπόδεικτα δόξῃ λέγειν ἡμᾶς, ποιήσω καὶ τοῦτο [93] προχειρισάμενος τὸν ὑπὲρ Εὐφιλήτου λόγον, ἐν ᾧ τὸν Ερχιέων δῆμον εἰς τὸ δικαστήριον προσκαλεῖταί [94] τις τῶν ἀπο-

opponuntur *τοῖς εἰδικωτέροις* ſpecialioribus, ſed ſententia poſtulat vocabulum *γενναιότερα*, aut *νεανικώτερα*. fortiores. robuſtiores, acriores, violentiores affectus. quid ſi ergo ſtatuamus leg. eſſe *καὶ τὰ πάθη ἐμποιεῖν γενναιότερα*, aut *νεανικώτερα*?

88. *οὐχ ἧττον*] ſubaudi *ἢ ἐν τοῖς ἄλλοις*.

89. *ἀσφάλειαν*] Ambigebat modo Sylburgius, vtrum hoc voc. ſeruandum cenſeret, an *ἀφέλειαν* ei ſufficiendum. anceps vtique haec eſt quaeſtio, et arduum iudicium. eſt vtrique lectioni ſua laus, ſuum pondus. conſultius tamen ſine dubio eſt, in re dubia nil moueri.

90. Poſt *ἄλλων* addendum videtur *καὶ πολλῶν*.

91. *τῶν γραφέντων*] videtur *ὄντως* vel *ἀληθῶς* interponendum. Ferebantur enim multae ſpuriae.

92. *εἰ δέ τι*] hoc malim, quam vulgatum *εἰ δ' ἔτι*

93. *ποιήσω καὶ τοῦτο*] h. e. *χρήσομαι παραδείγματί τινι*. proponam aliquod exemplum.

94. *προκαλεῖται*] non hic modo, ſed etiam paulo poſt verſu 44. et iterum verſu 46. ſibilantem literam, quae a vulgatis aberat, periculo meo ingeſſi. *προκαλεῖσθαι* ab his locis alienum, (differunt enim quoad ſententiam haec duo vocabula multum inter ſe) ſignificat ſponſionem alicui deferre. *προσκαλεῖσθαι* autem,

Digitized by Google

ἀποψηφισθέντων, ὡς ἀδίκως τῆς πολιτείας ἀπελαυνόμενος. ἐγράφη γὰρ δή τις ὑπὸ τῶν [95] Ἀθη- 42.
ναίων νόμος, ἐξέτασιν γενέσθαι τῶν πολιτῶν κατὰ δήμους· τὸν δὲ ἀποψηφισθέντα ὑπὸ τῶν δημοτῶν, τῆς πολιτείας μὴ μετέχειν· τοῖς δὲ ἀδίκως ἀποψηφισθεῖσιν, ἔφεσιν εἰς τὸ δικαστήριον εἶναι, προσ-
καλεσαμένοις τοὺς δημότας· καὶ ἐὰν τὸ δεύτερον ἐξ 45.
ελεγχθῶσι [96], πεπράσθαι αὐτοὺς, καὶ τὰ χρήματα εἶναι δημόσια. κατὰ τοῦτον τὸν νόμον ὁ Εὐφίλητος προσκαλεσάμενος τοὺς Ερχιέας [97], ὡς ἀδίκως

κατα-

quod horum locorum ſententia poſtulat, in ius citare, diem dicere, ſignificat.

95. ἐγράφη γὰρ δή τις ὑπὸ τῶν ἀθηναίων νόμος] Res mira et inaudita, γραφῆναι νόμον ὑπὸ τοῦ δήμου. Populus legem non γράφει, ſed τίθεται. Auctor autem legis, qui eam rogat, γράφει, non τίθεται. Multum inter ſe diſtant γράφειν νόμον, et τίθεσθαι. qui legem populo proponit, laudat, commendat, ei auctor ſciſcendi fit, is γράφει. populus vero, cum ferentis oratione adductus eam ſancit, et ratam eſſe iubet, atque tabulis publicis inferri, τίθεται. Aut ergo dicendus erit Dionyſius in vſu vocabulorum proprio et rituali erraſſe, aut potius leg. ἐγράφη γὰρ δή τις ὑπό του τῶν ἀθην. ν. ſcripta fuerat lex ab Athenienſium neſcio quo.

96. ἐξελεγχθῶσι] ſcil. παρεγγεγραμμένοι, καὶ μὴ ὡς ἀληθῶς ὄντες ἀστοὶ ἐξ ἀστῶν.

97. Ερχιέας] in exemplari eſt τοὺς ἀρχιερέας: perperam. nam Ερχιέας legendum eſſe, ſatis manifeſtum eſt ex praecedentibus, v. 41: et ex 108. 45. Erchiam autem fuiſſe pagum Atticum ſub tribu Aegeide,

Digitized by Google

καταψηφισαμένους αὐτοῦ, τὸν ἀγῶνα τόνδε[98] διατίθεται. προείρηται μὲν δὴ τὰ[99] πράγματα ταῦτ'
110.1. ἀκριβῶς[200], καὶ πεπίστωται διὰ τῶν μαρτύρων. οἷς δὲ βεβαίας βούλεται ποιῆσαι τὰς μαρτυρίας, τάδ' ἐστίν· ὡς μὲν ἐγὼ δόξης ἔχω, πάντ' ἀκριβῶς[1] ἐξειργασμένα· κρινέτω δὲ ὁ βουλόμενος, εἶτα προσ-
3. ήκοντα ἔγνωκα περὶ αὐτῶν· 17. „Ὅτι μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἀδελφὸς ἡμῖν ἐστιν οὑτοσὶ ὁ Εὐφίλητος, οὐ μόνον ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν συγγενῶν ἁπάντων ἀκηκόατε μαρτυρούντων. σκέψασθε δὲ πρῶτον τὸν πατέρα ἡμῶν, τίνος εἵνεκεν ἂν ψεύδοιτο, καὶ

τοῦτον

poſt Harpocrationem et Suidam docuit etiam Sigonius, ac mentio eiusdem etiam apud Demoſth. et Aeſchinem. Stephani Ἐρεχθία incertum pro eodemne an diuerſo. SYLBVRG.

in MS. Bodl. corrupte ἀρχιέας. quomodo et apud Stephanum Byzantinum, et alios, vt annotauit Meurſius, quem videbis in libello de populis atticis, v. Ἐρχιεία. HVDSON.

98. Poſt τόνδε videtur οὗτω addendum, aut alias illi τόνδε ſufficiendum eſſe τῇδε *hac ratione.*

99. προείρηται] ſignificat Dionyſius, Iſaeum in huius orationis exordio rem geſtam ex ordine prius enarrauiſſe, quam ad cauſae per teſtimonia argumentorumque reliquorum locos comprobationem accederet.

200. ταῦτ' ἀκριβῶς] interponendum videtur αὐτῷ. Iſaeo puta.

1. πάντ' ἀκριβῶς] malim πάνυ ἀκριβῶς', aut ſi malis, παντακριβῶς, vno vocabulo, vt ſunt adiectiua et aduerbia a παντ exordientia, et quorum partem primam πάντα efficit, vt v. c. παντάγαθος.

Digitized by Google

τοῦτον μὴ ὄντα αὐτοῦ υἱὸν εἰσποιοῖτο [2]. πάντας γὰρ εὑρήσετε τοὺς τὰ τοιαῦτα πράττοντας, ἢ οὐκ ὄντων 6.
αὐτοῖς γνησίων παίδων, ἢ διὰ πενίαν ἀναγκαζομένους, ξένους ἀνθρώπους εἰσποιεῖσθαι, ὅπως ὠφελῶνταί τι ἀπ᾽ αὐτῶν δι᾽ αὐτοὺς Ἀθηναίων γεγονότων. τῷ τοίνυν πατρὶ τούτων οὐδέτερον ὑπάρχει. γνήσιοι μὲν γὰρ αὐτῷ ἡμεῖς δύο υἱεῖς ἐσμέν. ὥστε οὐκ ἄν γε 9.
δι᾽ ἐρημίαν τοῦτον εἰσποιοῖτο. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τροφῆς τε καὶ εὐπορίας τῆς παρὰ τούτου δεόμενος. ἔστι [3] γὰρ αὐτῷ βίος ἱκανὸς, καὶ χωρὶς τούτου μεμαρτύρηται ὑμῖν [4] τοῦτον ἐκ παίδων τρέφων καὶ ἀσκῶν [5], καὶ εἰς φράτορας εἰσάγων. καὶ ταῦτα οὐ μικρὰ δαπανήματά ἐστιν. ὥστε τόν τε πατέρα ἡμῶν οὐκ εἰκός ἐστιν, 12.
ὦ ἄνδρες δικασταὶ, μηδὲν ὠφελούμενον, οὕτως ἀδίκῳ πράγμα-

2. εἰσποιοῖτο] Bodl. et hic, et paulo poſt verſu 9. dat εἰσεποιεῖτο.

3. ἔτι γὰρ αὐτῷ ἱκανὸς καὶ —] Sic exhibent h. l. vulgatae. Ego vero ad hunc modum farſi, correxi et diſtinxi ἐστὶ γὰρ αὐτῷ βίος ἱκανὸς, καὶ — Eſt enim ei [patri noſtro] victus idoneus, et praeterea hi teſtes confirmarunt, patrem noſtrum aluiſſe hunc fratrem noſtrum, pro quo contendimus.

4. ὑμῖν] pro ὑμῖν ſententia poſtulare videtur *βίος, vitae ſubſidia, opes*. quin et alia hic deeſſe videntur, quae non tantum nulla ex eo percepta commoda, ſed etiam ſumptus in eum factos ſignificent. SYLBVRG.

Bene habent ὑμῖν, et, ſi quid mutandum ſit, quod nego eſſe, malim ἐν ὑμῖν. *coram vobis.*

5. ἀσκῶν] tantum abſum, vt reprehendam hoc v., vt laudem potius, tametſi hac in re διδάσκων ſit vſitatius. v. p. 168. 5.

Digitized by Google

πράγματι ἐπιχειρῆσαι. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐμέ γε οὐθεὶς ἀνθρώπων οὕτως τελέως ἂν ἄφρονα ὑπολάβοι, ὥστε τούτῳ μαρτυρεῖν τὰ ψευδῆ, ὅπως τὰ πατρῷα
15. διὰ πλειόνων διανείμωμαι. καὶ γὰρ οὐδ' ἀμφισβητῆσαί μοι ἐξουσία γένοιτ' ἂν ὕστερον [6], ὡς οὐκ ἔστιν ἀδελφὸς οὗτος ἐμοῦ. οὐθεὶς γὰρ ἂν ὑμῶν τὴν φωνὴν [7] ἀνάσχοιτ' ἂν ἀκούων, εἰ νῦν [8] μὲν, ὑπόδικον ἐμαυτὸν καθιστὰς, μαρτυρῶ [9] ὡς ἔστιν ἀδελφὸς ἡμέτερος·

Z 2

6. *γένοιτ' ἂν ὕστερον*] ſubaudi *εἰ τούτῳ νῦν τὰ ψευδῆ μαρτυροῖμι.* vel *ἐμαρτύρουν.* Si, poſtquam nunc eſſem teſtatus, hune eſſe fratrem meum, falſoque id eſſem teſtatus, deinde inciderent eiusmodi tempora, vbi mea intereſſet negare hunc eſſe fratrem meum, tum non liceret mihi id facere.

7. *ὑμῶν τὴν φωνὴν*] Num *ὑμῶν ἐμοῦ οὐδὲ τὴν φωνὴν* nemo veſtrum toleraturus ſit meam, ne vocem quidem, nedum vt contentionem meam probet, eamue ſecundet.

8. *εἰ νῦν μὲν*] primam particulam, qua vulgatae carent, addidi auctore Sylburgio.

9· *καθιστὰς μαρτυρῶ*] Sylburg legi malebat *μαρτυροίην* ob mox inſequens *φαινοίμην.* poſſit quoque legi *μαρτυροῖμι, ὡς ἔστιν.* item *μαρτυροῖμι, ὥσπερ καὶ μαρτυρῶ, ὡς ἔστιν* — Nec non, quod paene malim, *εἰ νῦν μὲν ἀπέλθοιμι ὑπόδικον ἐμαυτὸν καθιστὰς, μαρτυρῶν* in Participio, id eſt *διὰ τοῦ μαρτυρεῖν.* Aut denique nihil aliud videri poſſit mutandum, praeterquam *μαρτυρῶ* cum participio *μαρτυρῶν.* quod ſi fiat, tum *φαινοίμην* ex inſequentibus tacita mente ſit huc reuocandum et ſubaudiendum pone *εἰ νῦν μὲν* — quae ratio tametſi paulo durior et inſolentior videri queat, neſcio tamen an ſint futuri haud pauci, quibus probetur.

Digitized by Google

ρος· ὕστερον δὲ φαινοίμην τούτοις ἀντιλέγων. οὐ μόνον
τοίνυν ἡμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, εἰκός ἐστι τἀληθῆ 18.
μεμαρτυρηκέναι, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους συγγενεῖς.
ἐνθυμήθητε γὰρ πρῶτον μὲν, ὅτι οἱ τὰς ἀδελφὰς
ἡμῶν ἔχοντες, οὐκ ἄν ποτε ἐμαρτύρουν περὶ τούτου
τὰ ψευδῆ. μητρυιὰ γὰρ ἡ τούτου μήτηρ ἐγεγένητο
ταῖς ἡμετέραις ἀδελφαῖς. εἰώθασι δέ πως, ὡς ἐπὶ 21.
τὸ πολὺ, διαφέρεσθαι ἀλλήλαις αἵ τε μητρυιαὶ καὶ
αἱ πρόγονοι[10]. ὥστε εἰ οὗτος ἐξ ἄλλου τινὸς ἀνδρὸς ἦν
τῇ μητρυιᾷ, καὶ οὐκ ἐκ τοῦ ἡμετέρου πατρὸς, οὐκ ἄν
ποτε, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τοὺς ἑαυτῶν ἄνδρας αἱ
ἀδελφαὶ μαρτυρεῖν εἴασαν καὶ ἐπέτρεψαν[11]. καὶ
μὴν οὐκ ἂν ὁ θεῖος[12] πρὸς μητρὸς ἡμῖν[13] ὢν, τούτῳ δὲ 24.
οὐδὲν

10. vulgatae dant καὶ οἱ πρόγονοι in genere maſculino. ego ſatius duxi, maſculino οἱ foemininnm αἱ ſufficere, quod et ſiliabus, de quibus agitur, et praemiſſo ἀλλήλαις videretur conuenientius.

11. εἴασαν καὶ ἐπέτρεψαν] Eſtne futurus, cui haec tautologia probetur? eſtne, cui ab Iſaeo ipſo profecta videatur? vbi locorum exempla proſtant horum duum verborum ἐᾷν et ἐπιτρέπειν inter ſe ſic copulatorum, vt hic ſunt? ergone καὶ ἐπέτρεψαν amputanda ſunt? an potius legendum erit εἴασαν; ἢ καὶ μᾶλλον ἂν ἀπέτρεψαν. *an potius cos etiam dehortaturae fuiſſe videntur?* An ſic leg. εἴασαν, ἀλλὰ καὶ ἀπέτρεψαν aliquanto breuius?

12. ὁ θεῖος] et articulus ὁ, et inſequens particip. ὢν, produnt pone articulum deeſſe nomen viri.

13. ἡμῖν] id eſt τῆς ἡμετέρας μὲν οὔσης μητρὸς, οὐδαμῶς δὲ τούτου. a parte matris, eius puta, quae nos peperit, fratres natu maiores, non hunc, fratrem

Digitized by Google

οὐδὲν προσήκων, δήπου τῇ τούτου μητρὶ ἠθέλησεν ἄν, ὦ ἄνδρες δικασαὶ, μαρτυρῆσαι ψευδῆ μαρτυρίαν, δι' ἣν ἡμῖν γίνεται βλάβη περιφανὴς, εἴπερ ξένον ὄντα τοῦτον εἰσεποιοῦμεν[14] ἀδελφὸν ἡμῖν αὐτοῖς. ἔτι τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασαὶ, πρὸς τούτοις πῶς ἄν τις[15]
27. ὑμῶν[16] καταγνοίη ψευδομαρτυρίαν Δημαράτου τουτοῒ, καὶ Ἡγήμονος, καὶ Νικοςράτου· οἳ πρῶτον μὲν οὐδὲν αἰσχρὸν οὐδέποτε φανήσονται ἐπιτηδεύσαντες, εἶτα δ'[17], οἰκεῖοι ὄντες ἡμῖν, καὶ εἰδότες ἡμᾶς ἅπαντας[18], μεμαρτυρήκασιν Εὐφιλήτῳ τούτῳ

noſtrum natu minorem, a parte patris quidem fratrem, non autem a parte matris item. Vſi enim patre cum ſimus eodem nos omnes fratres, matribus tamen vſi ſumus diuerſis.

14. *εἰσποιοῦμεν* h. l. dant vulgatae, cuius in locum ſuffici aut *εἰσποιοῖμεν* aut *εἰσεποιοῦμεν*, auctor eſt Sylburgius. Ego poſterius praetuli.

15. *πῶς ἄν τις*] primum vocabulum, quo vulgatae carent, e Bodlei. margine recepi, in quem id coniectura viri docti, neſcio cuius, coniecerat. Bene enim ſententiae conuenit, quae ſine eo conſtare ſibi nequit.

16. *ὑμῶν*] ſic dedi auctore Sylburgio, pro vulgari *ἡμῶν*.

17. *εἶτα δ'*] ſic dedi, eodem Sylburgio auctore, pro vulgari *εἰ τάδ'*.

18. *ἡμᾶς, ἅπαντα μεμαρτ.*] ſi quis *ἅπαντες* malit, negat Sylburg ſe multum refragaturum. Ego *ἡμᾶς ἅπαντας*, in accuſatiuo, et ſine commate, quod in vulgatis interiacet, praetuli. poſſit quoque *ἡμῶν ἅπαντα* probari.

τὴν αὑτοῦ συγγένειαν ἕκαστος. ὥστε ἡδέως κἂν[19] τῶν 30.
ἀντιδικούντων ἡμῖν τοῦ σεμνοτάτου πυθοίμην, εἰ ἀλ-
λοθέν ποθεν ἔχοι ἂν[20] ἐπιδεῖξαι αὑτὸν Ἀθηναῖον,
ἢ ἐκ τούτων, ὧν καὶ ἡμεῖς Εὐφίλητον ἐπιδείκνυμεν.
ἐγὼ μὲν γὰρ οὐκ οἶμαι ἄλλό τι[21] ἂν αὐτὸν, ἢ ὅτι ἡ
μήτηρ ἀστὴ[22] τέ ἐστι, καὶ ὁ πατήρ[23]· καὶ ὡς ταῦτ᾽
ἀληθῆ λέγει, παρέχοιτ᾽ ἂν αὐτῷ[24] τοὺς συγγενεῖς 33.
μάρτυ-

19. κἂν tuebor aduerſus Sylburgium, ſuſpicantem γ᾽ ἂν aptius eſſe futurum.

20. ἔχοιεν ἐπιδεῖξαι] ſic vulgatae vitioſe. correxi de meo ἔχοι ἄν. nam de vno modo agitur, aduerſariorum omnium, quos actor ſibi ait eſſe, vel conſtantiſſimo et grauiſſimo.

21. ἄλλο τι] bene hoc habet, tametſi Bodleianus ἄλλοθεν dat, cuius codicis fides penes me quidem admodum ſubleſta eſt, vt quem conſtet coniecturis Sylburgianis ſcatere. Non hic latet vitium, ſed in eo, quod ἐρεῖν deeſt poſt αὐτὸν. Sic enim leg. eſt ἐγὼ γὰρ οὐκ οἶμαι ἄλλο τι ἂν αὐτὸν ἐρεῖν. ego enim non arbitror eum aliud quicquam pro ſe dicturum, neque confirmandae ſuae ingenuitatis documentum aliud proditurum eſſe, quam hoc, vt —

22. αὐτὴ] excuſari poteſt, vt v. 39. ſi quis tamen αὕτη malit, per me licet. SYLBVRG.

Errauit vtique bonus Sylburgius. ἀστὴ debebat ſufſici, quod et hic, et aliquoties deinceps, vt verſibus 39. 40. et 43. ſuffeci pronomini αὐτὸς, quod vulgatae dabant.

23. καὶ ὁ πατὴρ] ſubaudi ἀστὸς ἦν. natu ciuis Athenienſis.

24. αὐτῷ] aut αὑτῷ, cum aſpero, leg. eſt, aut, quod equidem malim, αὐτῶν. iſtorum, quae in eius-

Digitized by Google

μάρτυρας. εἶτα, ὦ ἄνδρες δικασαὶ, εἰ μὲν οὗτοι[25] ἐκινδύνευον, ἠξίουν τοῖς αὐτῶν οἰκείοις ὑμᾶς[26] πιςεύειν μαρτυροῦσι[27] μᾶλλον, ἢ τοῖς κατηγόροις. νυνὶ δὲ ἡμῶν πάντα ταῦτα παρεχομένων, ἀξιώσουσιν ὑμᾶς τοῖς αὐτῶν πείθεσθαι λόγοις μᾶλλον, ἢ
36. τῷ πατρὶ τῷ Εὐφιλήτου. καὶ ἐμοὶ, καὶ τῷ ἀδελφῷ[28], καὶ τοῖς φράτορσι, καὶ πάσῃ τῇ ἡμετέρᾳ συγγενείᾳ. καὶ μὴν οὗτοι μὲν, οὐδ' ἐν οὐδενὶ κινδυνεύοντες[29], ἰδίας ἔχθρας ἕνεκα ποιοῦσιν[30]· ἡμεῖς δὲ, πάντας ὑποδίκους ἡμᾶς αὐτοὺς καθιςάντες, μαρτυροῦμεν· καὶ πρὸς ταῖς μαρτυρίαις, ὦ ἄνδρες δικασαὶ,

modi loco ſit dicturus. vt ad ταῦτα referatur. Is certe loquendi mos eſt atticis oratoribus.

25. οὗτοι] hi municipales, iidemque aduerſarii noſtri.

26. ὑμᾶς] in exemplari eſt ἡμᾶς, *nos:* minus congruenter. Sic v. 42. in eodem eſt ἐγίνωσκεν: contra leges ſyntacticas. SYLBVRG.

27. μαρτυροῦσι] ſubaudi αὐτοῖς. ſi qui eorum ipſis teſtentur.

28. καὶ τῷ ἀδελφῷ] ſubaudi ἐμοῦ. fratri meo. leg. forte ſit καὶ τῷ ἀδελφῷ, καὶ τῷ πρὸς μητρὸς θείῳ, καὶ τοῖς ἀνδράσι τῶν ἀδελφῶν, καὶ τοῖς φράτορσι. Conſentaneum enim eſt, in recapitulatione teſtium neminem eorum praeteriri, qui ſuperius eſſent producti.

29. οὐδὲν οὐδενὶ] ſic vulgatae. primum horum duum vocabulorum in duo diſtraxi, οὐδ' ἐν *nulla in re.* cum nullo modo, nullo titulo, huius rei cauſa in ius vocentur.

30. ἕνεκα ποιοῦσι] videtur ταῦτα eſſe interponendum.

κασταὶ, πρῶτον μὲν ἡ τοῦ Εὐφιλήτου μήτηρ, ἣν οὗτοι 39.
ὁμολογοῦσιν ἀστὴν εἶναι, ὅρκον ὀμόσαι ἐπὶ τοῦ διαιτητοῦ ἐβούλετο ἐπὶ Δελφινίῳ, ἦ μὴν τουτονὶ Εὐφίλητον εἶναι ἐξ αὐτῆς καὶ τοῦ ἡμετέρου[31] πατρός. καίτοι τίνα προσῆκε μᾶλλον αὐτῆς ἐκείνης τοῦτο εἰδέναι;
ἔπειτα, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὁ πατὴρ ὁ ἡμέτερος, ὃν 42.
εἰκός ἐστι μετὰ τὴν τούτου μητέρα ἄριστα τὸν[32] αὐτοῦ υἱὸν γινώσκειν[33], οὗτος καὶ τότε[34] καὶ νυνὶ βούλεται ὀμόσαι ἦ μὴν[35] Εὐφίλητον τοῦτον υἱὸν εἶναι αὐτοῦ ἐξ ἀστῆς καὶ γαμετῆς γυναικός. πρὸς τούτοις τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἐγὼ ἐτύγχανον μὲν τρισκαιδεκαετὴς

ἂν,

31. ἐξ αὐτῆς καὶ τοῦ ἡμετέρου πατρὸς] pro ſecundo vocabulo dedi ἀστῆς, in quo fortaſſis egiſſe videbor multis inconſideratius. Eſto. non repugnabo. reuocetur, ſi iuuabit, αὐτῆς. et tum bene habebit vulgata. Sin autem recte feciſſe videbor ἀστῆς ſufficiens, neceſſe erit, vt etiam deinceps legatur καὶ ἀστοῦ, τοῦ ἡμετέρου πατρός. cui nomen erat Hegeſippo, id quod e verſu nono p. 111. conſtat:

32. ἄριστον] ex hoc vocabulo, quod vnum dant vulgatae, duo ἄριστα τὸν effeci de meo.

33. γινώσκειν] ſic emendauit Sylburgius vitium exemplaris, vt vſurpat, h. e. editionis primigeniae, a Roberto Stephano proditae.

34. καὶ τότε] ſubaudi e proximo ἐβούλετο.

35. ἡμῖν] exiſtimarit forſan aliquis legendum ὑμῖν, *vobis*, vt v. 45. ſed procul dubio vtrobique legendum ἦ μὴν, vt v. 40. Ibidem pro ἐξ αὐτῆς ſententia requirit ἐξ αὐτοῦ, *ex ſe*, patre ſcilicet. SYLBURG.

Correxi ἡμῖν vitioſum ad mentem Sylburgii, et hic, et paulo poſt verſu 45.

Digitized by Google

45. ὢν, ὥσπερ καὶ πρῶτον εἶπον, ὅτε οὗτος ἐγένετο.
ἕτοιμος δέ εἰμι ὀμόσαι ἦ μὴν Εὐφίλητον τουτονὶ ἀδελ-
φὸν εἶναι ἐμαυτοῦ ὁμοπάτριον. ὥστε, ὦ ἄνδρες δικα-
σταὶ, δικαίως ἂν καὶ τοὺς ἡμετέρους ὅρκους πιστοτέρους
νομίζοιτε, ἢ τοὺς τούτων λόγους. ἡμεῖς μὲν γὰρ,
ἀκριβῶς εἰδότες, ὀμόσαι περὶ αὐτοῦ θέλομεν· οὗτοι
111.1. δὲ ταῦτα[36] ἀκηκοότες παρὰ τῶν τούτου διαφόρων,
ἢ αὐτοὶ πλάττοντες, λέγουσι. πρὸς δὲ τούτοις, ὦ
ἄνδρες δικασταὶ, ἡμεῖς μὲν τοὺς συγγενεῖς μάρτυρας,
καὶ ἐπὶ τῶν διαιτητῶν[37], καὶ ἐφ᾽ ὑμῶν παρεχόμε-
3. θα, οἷς οὐκ ἄξιον ἀπιστεῖν· οὗτοι δὲ, ἐπειδὴ ἔλαχεν
ὁ Εὐφίλητος τὴν δίκην τὴν προτέραν τῷ κοινῷ τῶν
δημοτῶν, καὶ τῷ τότε δημαρχοῦντι, ὃς νῦν τετε-
λεύτηκε, δύο ἔτη τοῦ διαιτητοῦ τὴν δίαιταν ἔχοντος,
οὐκ ἠδυνήθησαν οὐδεμίαν μαρτυρίαν εὑρεῖν, ὡς οὑτοσὶ
ἄλλου τινὸς πατρός ἐστιν, ἢ τοῦ ἡμετέρου. τοῖς δὲ δι-
6. αιτῶσι μέγιστα σημεῖα[38] ἦν τοῦ ψεύδεσθαι τούτους,
καὶ κατεδιῄτησαν αὐτῶν ἀμφότεροι[39]. καί μοι λά-

36. ταῦτα] ſubaudi ἃ λέγουσι περὶ Εὐφιλήτου.

37. ἐπὶ τῶν διαιτητῶν] ſubaudi τότε παρειχόμεθα. et tunc producebamus, coram arbitris, cum haec res adhuc in manu arbitrorum verſaretur, antequam ad forum veſtrum, iudices, deferretur.

38. διαιτῶσι μέγιστα σημεῖα] addendum vtique eſt ταῦτα, ſiue pone primum horum vocabulorum, ſiue pone ſecundum, ſiue pone tertium.

39. ἀμφότεροι] fuerunt ergo duo arbitri in hac cauſa verſati. *ambo* ait, tam ſuperior ille, qui vita defunctus eſt, quam qui adhuc ſupereſt. Pro λάβετε malim in ſingulari λάβε, tu, ſcriba.

Digitized by Google

βετε τῆς προτέρας διαίτης τὴν μαρτυρίαν [40].
ΜΑΡΤΥΡΙΑ. ὡς μὲν τοίνυν καὶ τότε ὦφλον [41] τὴν δίαιταν, ἀκηκόατε. ἀξιῶ δὲ, ὦ ἄνδρες δικαςαὶ, ὥσπερ οὗτοι μετὰ ταῦτα ἔφησαν [42] εἶναι σημεῖον, ὡς οὐκ ἔςιν Ἡγησίππου, εἰ οἱ διαιτηταὶ αὐτῶν [43] ἀπε- 9.
διήτησαν,

40. Poſt τὴν μαρτυρίαν addidi de meo titulum Μαρτυρία. et nunc reperio, in Bodleiano quoque h. l. hunc titulum legi.

41. ὤφειλον] nota hic ὤφειλον pro ὦφλον. SYLB. Ego vero, negans illa duo vocabula idem ſignificare, aut inter ſe permutari, ſuffeci, vt debebam, ὦφλον.

42. οὗτοι μετὰ ταῦτα ἔφησαν εἶναι σημεῖον] primo et ſecundo vocabulo interponendum videtur μέγα, quod cohaerebit cum σημεῖον. poſt ἔφησαν addendum videtur ἄν. dicturi, iactaturi poſtmodum fuiſſe videntur, magnum et validum hoc eſſe argumentum, ſi arbitri hunc Euphiletum damnaſſent et reprobaſſent, quo ex argumento conſtet, hunc Euphiletum Hegeſippi filium non eſſe. Verum illud μετὰ ταῦτα *poſtmodum* quid ſibi vult? ſcil. poſt dictam ab arbitris ſententiam, ſi hi arbitri Euphiletum negaſſent Hegeſippi filium eſſe. Aut ſaltim μετὰ cum μέγα eſt commutandum.

43. αὐτῶν] rectius ſingulariter αὐτοῦ: et mox in ſecunda perſona ὑμῖν. SYLBVRG.

Fallitur vir optimus. vulgata αὐτῶν bene habet. ſi eos, municipales Euphileti, abſoluiſſent, et ſecundum eos cauſam dediſſent, h. e. quod conſequitur, ſi Euphiletum damnaſſent. Huius enim municipales eum accuſauerant fraudis in eo commiſſae, quod ſe municipalem eorum gereret, qui non eſſet. ἀποδιαιτᾶν τινος dicitur arbiter, cum accuſatum reum abſoluit, καταδιαιτᾶν autem, cum reum condemnat.

Digitized by Google

διήτησαν, οὕτω τὸ νῦν ἡμῖν [44] τοιοῦτον [45] εἶναι μαρτύριον, ὅτι ἀληθῆ λέγομεν, ἐπεὶ ἔδοξαν αὐτοὶ [46] ἀδικεῖν τοῦτον, Ἀθηναῖον ὄντα, καὶ κυρίως πρῶτον [47] ἐγγραφέντα, ὕστερον ἐξαλείψαντες. ὅτι μὲν οὖν ἀδελφὸς ἡμῶν ἐστιν οὑτοσὶ Εὐφίλητος, καὶ πολίτης
12. ὑμέτερος, καὶ ἀδίκως ὑβρίσθη ὑπὸ τῶν ἐν τῷ δήμῳ συστάντων, ἱκανῶς οἴομαι ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ἀκηκοέ-

44. *ἡμῖν* cur damnetur, cauſae nil video. *nobis*, id eſt, pro nobis, in cauſa noſtra.

45. *τοιοῦτον*] tale, eiusmodi teſtimonium. Sed qualenam? quo refertur illud *τοιοῦτον*, ſi nihil praeceſſit, cui ſimile dicitur eſſe? *μέγα* nempe. *aequale* magnitudine teſtimonium, atque futurum fuiſſet illud aduerſariorum aduerſus Euphiletum argumentum, ſi per aequitatem arbitrorum licuiſſet ipſis eo vti. Vnde conſtat veram eſſe illam meam paulo ante proditam coniecturam *μέγα μετὰ ταῦτα ἔφησαν ἂν εἶναι σημεῖον.* Nam ſi *μέγα* illinc excludatur, carebit hic voc. *τοιοῦτον* ſententia.

46. *αὐτοὶ*] non accepiſſe ab Euphileto iniuriam, ſed ei vltro, ipſi ſua ſponte, nulla idonea cauſa prouocati, inferre. redit ad municipales Euphileto aduerſantes. Sin autem *αὐτοῖς* legatur, de quo pro ſenſu quisque ſuo ſtatuet, redibit ad par illud arbitrorum, ad quorum cognitionem haec de ſtatu ciuili Euphileti cauſa delata fuerat. Ego equidem a vulgata diſcedendum h. l. eſſe nego.

47. *πρῶτον*] id eſt *τὸ πρῶτον.* primitus. h. e. tum, quum inſcriberetur *ἀπ᾽ ἀρχῆς* ſtatim a principio, tametſi poſtea rurſus denuo inſcriptus non fuit. Suſpicabar aliquando de *πρότερον*, ob inſequens *ὕστερον.* Sed proculdubio bene habet vulgata.

Digitized by Google

ἀκηκοέναι.» 18. οὗτος ὁ χαρακτὴρ τῶν Ισαίου λόγων,
καὶ ταῦτα τὰ διαλλάττοντα παρὰ τὴν Λυσίου ἀγω-
γήν. οὐθὲν δὲ κωλύει καὶ κεφαλαιωδῶς περιλαβόν-
τα, δι' ἐλαχίστης δηλώσεως τὰ φανερώτατα εἰπεῖν· 15.
ὅτι μοι δοκεῖ Λυσίας μὲν, τὴν ἀλήθειαν διώκειν
μᾶλλον· Ισαῖος δὲ, τὴν τέχνην· καὶ ὁ μὲν, στοχά-
ζεσθαι τοῦ χαριέντως[48]· ὁ δὲ, τοῦ δεινῶς. εἰ δέ τις
παραθεωροίη ταῦτα ὡς μικρὰ καὶ φαῦλα, οὐκ ἂν
ἔτι γένοιτο ἱκανὸς αὐτῶν κρατῆσαι. ἀλλὰ γὰρ αἱ
ὁμοιότητες συνταράξουσιν αὐτοῦ τὴν γνώμην, ὥστε 18.
μὴ διαγνῶναι τὸν ἴδιον ἑκατέρου χαρακτῆρα. καὶ
περὶ μὲν τούτων[49], ὡς ἔχω δόξης, δεδήλωταί μοι.
19. βούλομαι δὲ ἤδη καὶ περὶ τῶν ἄλλων ῥητόρων
ἀποδοῦναι τὸν λόγον, ἵνα μή τις ἀγνοίᾳ με δόξῃ[50]
παραλιπεῖν αὐτοὺς, ἐπιφανεῖς ὄντας, καὶ ὀνόμα-
τος ἠξιωμένους οὐ μετρίου· ἢ φυγῇ τοῦ πόνου τὸ ῥᾷστον 21.
αἱρούμενον[51] τῶν ἔργων, τὴν περὶ αὐτῶν ἀφεικέναι
σκέψιν. ἐγὼ γὰρ οὔτε ἠγνόουν, οὓς ἅπαντες ἴσασιν,
οὔτε ὤκνουν[52] ὑπὲρ αὐτῶν γράφειν, εἴ τι χρήσιμον
ἔμελλεν ἐξοίσειν ἡ γραφή. ἐνθυμούμενος δὲ ὅτι τὴν

μὲν

48. Aut poſt *χαριέντως* aut poſt *δεινῶς* deeſt *εἰπεῖν*, aut tale quid.

49. Poſt *τούτων* deeſſe videtur *ἱκανῶς*.

50. *ἀγνοίᾳ με δόξῃ*] interpoſui e Bodleiano *με*, quo vulgatae carent.

51. *αἱρούμενον*] ſic dedi ex eodem Bodl. pro vulgari *ἡγούμενον*. Subaudi *ἀντὶ τοῦ χαλεπωτέρου*.

52. *ὤκνουν*] adde *ἄν*. neque defugiſſem, reformidaſſem.

Digitized by Google

μὲν ποιητικὴν κατασκευὴν, καὶ τὸ μετέωρον δὴ τοῦτο καὶ πομπικὸν εἰρημένον. οὐδεὶς Ισοκράτους ἀμείνων ἐγένετο, παρέλιπον ἑκὼν, οὓς ᾔδειν ἧττον ἐν ταῖς ἰδέαις ταύταις κατορθοῦντας· Γοργίαν μὲν τὸν Λεοντῖνον, ἐκπίπτοντα τοῦ μετρίου, καὶ πανταχοῦ[53] *παιδαριώδη γιγνόμενον ὁρῶν· Αλκιδάμαντα δὲ, τὸν ἀκουστὴν αὐτοῦ, παχύτερον ὄντα τὴν λέξιν καὶ κοινότερον· Θεόδωρον δὲ τὸν Βυζάντιον, ἀρχαῖόν*[54] *τινα, καὶ οὔτε ἐν ταῖς τέχναις ἀκριβῆ, οὔτε ἐξέτασιν ἱκανὴν ἐν τοῖς ἐναγωνίοις δεδωκότα λόγοις· Αναξιμένην δὲ τὸν Λαμψακηνὸν, ἐν ἁπάσαις μὲν ταῖς ἰδέαις τῶν λόγων τετράγωνόν τινα εἶναι βουλόμενον· καὶ γὰρ ἱστορίας γέγραφε, καὶ περὶ τοῦ ποιητοῦ*[56] *συντά-*

53. *πανταχοῦ*] ſuperſcriptum eſt in Bodleiano *πολλαχοῦ*, quae caſtigatio et reprehenſio, a ſedulo quodam lectore profecta, non ipſius Dionyſii dictio, mihi videtur eſſe. Gorgiae cum aut nihil, aut parum hodie ſuperſit, nam de reliquiis ei attribui ſolitis decernere, mihi non arrogo, haud iuuat hac in cauſa arbitrum agere.

54. *ἀρχαῖον*] accipe non de tempore, ſed de ingenio, deteriorem in partem. vietum, et condemnendum ob fatuitatem.

55. *ἐν ἁπάσαις μὲν ταῖς ἰδέαις*] e Bodleiano addidi, quod vulgatis deeſt, *μὲν*, cui reſpondet *μέντοι* verſu 31.

56. *περὶ τοῦ ποιητοῦ*] *τοῦ ποιητοῦ* ambiguum eſt ſignificetne *τοῦ ποιητοῦ λόγων γένους*, an *κατ᾽ ἐξοχὴν poetarum principis*: vt v. 41. Zoilus contra Homerum commentarios reliquiſſe dicitur. Pauſanias Eliacων 2, 196. 3.

Digitized by Google

συντάξεις καταλέλοιπε, καὶ τέχνας ἐξενήνοχεν, ἧπται δὲ καὶ συμβουλευτικῶν καὶ δικανικῶν ἀγώνων· οὐ μέντοι τέλειόν γε ἐν οὐδεμιᾷ τούτων τῶν ἰδεῶν, ἀλλ᾽ ἀσθενῆ καὶ ἀπίθανον ὄντα ἐν ἁπάσαις θεωρῶν. οὐ δὴ δεῖν ᾠόμην, Ισοκράτους ἐν ἅπασι πάντων τούτων ὑπερέχοντος, λόγον τινὰ ποιῆσαι περὶ ἐκείνων· οὐδέ γε περὶ τῶν συμβιωσάντων Ισοκράτει, καὶ τὸν χαρακτῆρα τῆς ἑρμηνείας ἐκείνου ἐκμιμησαμένων οὐθενὸς, Θεοδέκτου λέγω, καὶ Θεοπόμπου, καὶ Ναυκράτους, Ἔφόρου τε καὶ Φιλίστου, καὶ Κηφισοδώρου, καὶ ἄλλων συχνῶν. οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνοι κρίνεσθαι πρὸς τὴν Ισοκράτους δύναμιν εἰσὶν ἐπιτήδειοι. τῶν μὲν δὴ κατὰ ταύτην τὴν ἀγωγὴν κοσμουμένων ἐκεῖνον τὸν ἄνδρα διαφορώτατον ἡγησάμενος, οὐκ ἔτι περὶ τῶν ἄλλων ἠξίωσα μακρολογεῖν, καὶ δαπανᾷν εἰς οὐδὲν ἀναγκαῖον τὸν χρόνον· 20. τῶν δὲ τοὺς ἀκριβεῖς [57] προαιρουμένων λόγους, καὶ πρὸς τὴν ἐναγώ-

νιον

tradit, carmen epicum de Alexandro adſcribi a quibúsdam Anaximeni: ſed id ſibi non videri veriſimile. Narrat ibidem, eum tum alia ſcripſiſſe, tum Antiquas res Graeciae, et res a Philippo atque Alexandro geſtas: praeterea cum natura eſſet ſophiſta, et ſophiſtarum orationes probe imitari noſſet, probroſum quoddam in Athenienſes, Lacedaemonios ac Thebanos ſcriptum Theopómpeo ſtilo exaraſſe, effictisque ad illius imitationem omnibus, ſub Theopompi nomine librum edidiſſe, ad conflandum ei, propter ſimultatem quandam priuatam, publicum Graecorum odium.

57. ἀκριβεῖς] caſtigatas, terſas, limatas, adſtri-

Digitized by Google

νιον ἀσκήντων ῥητορικὴν, ὧν ἐγένετο Ἀντιφῶν τε ὁ
Ῥαμνέσιος, καὶ Θρασύμαχος ὁ Χαλκηδόνιος, καὶ
Πολυκράτης ὁ Ἀθηναῖος, Κριτίας τε ὁ τῶν τριά-
κοντα ἄρξας, καὶ Ζώϊλος ὁ τὰς καθ᾽ Ὁμήρυ συν-
τάξεις καταλιπὼν, καὶ ἄλλοι τοιῦτοί τινες, ὐδένα
42. ἡγύμενος [58] ὔτε ἀκριβέςερον, ὔτε χαριέςερον γε-
γονέναι Λυσίυ· Ἀντιφῶν γε μὴν τὸ αὐςηρὸν ἔχει μό-
νον καὶ ἀρχαῖον, ἀγωνιςὴς δὲ λόγων ὔτε συμβου-
λευτικῶν, ὔτε δικανικῶν ἐςί· Πολυκράτης δὲ, κενὸς
μὲν ἐν τοῖς ἀληθινοῖς, ψυχρὸς δὲ καὶ φορτικὸς ἐν
τοῖς ἐπιδεικτικοῖς, ἄχαρις δὲ ἐν τοῖς χαριεντισμῦ
45. δεομένοις ἐςί· Θρασύμαχος δὲ, καθαρὸς μὲν, καὶ
λεπτὸς, καὶ δεινὸς εὑρεῖν τε καὶ εἰπεῖν ςρογγύλως
καὶ περιττῶς [59] ὃ βύλεται· πᾶς δ᾽ ἐςὶν ἐν τοῖς
τεχνογραφικοῖς καὶ ἐπιδεικτικοῖς· δικανικὺς δὲ ἢ
συμβυ-

ctas orationes, in quibus nihil eſſet redundans, nil luxurians, nil pompaticum atque hiſtrionicum, ſed ad veritatem et neceſſitatem vſus praeſentis exacta eſſent omnia; has igitur opponit τοῖς μετεώροις καὶ πομπικοῖς Iſocraticorum, eorumque τῇ ποιητικῇ κατασκευῇ, vbi multa caudam trahunt, oblectationis, aut etiam illuſionis ergo aſſuta, ſeueritatem neceſſitatis et veritatis haud ferentia. *wo man es ſo genau nach dem Buchſtaben nicht eben nehmen muſs.*

58 *ἡγύμενος*] reſumit et abſoluit orationem longa interpolatione (parentheſin vſurpant) ſuſpenſam, p. 112. 4. in illis *οἰόμενος — ἐποιησάμην κανόνα.*

59. *ςρογγύλως καὶ περιττῶς*] praetuli aduerbia haec, auctore Bodl. adiectiuis *ςρογγύλος καὶ περιττὸς*, quae proſtant in vulgatis.

συμβουλευτικοὺς οὐκ ἀπολέλοιπε λόγους· τὰ δὲ αὐτὰ
καὶ περὶ Κριτίου, καὶ περὶ Ζωΐλου τὶς ἂν εἰπεῖν ἔχοι, 112.1.
πλὴν ὅσον τοῖς χαρακτῆρσι τῆς ἑρμηνείας διαλλάτ-
τουσιν ἀλλήλων· τούτων δή φημι τῶν ἀνδρῶν, καὶ
τῶν παραπλησίων τούτοις, διαφέρειν οἰόμενος Λυ-
σίαν, καὶ ὥσπερ ἀρχέτυπον ὑπογράφων[60] ὑπερ- 3.
έχειν ἐκεῖνον τὸν ἄνδρα, ταύτης τῆς προαιρέσεως
τῶν λόγων ἐποιησάμην κανόνα. τὸν δὲ δὴ τρίτον
Ισαῖον, εἴ τις ἔροιτό με, τίνος ἕνεκα προσεθέμην[61],

Λυσίου

60. *ὑπογράφων*] num *ἀπογρ.* vt p. 107. 22.

61. *τίνος ἕνεκα προσεθέμην*] vulgatae dant *τ. ἕ. οὐ προσεθ.* ego vero particulam infitiantem expungendam duxi, et ad veram ſedem, vnde huc aberrauerat, deducendam. v. annotationem 64. paulo poſt. Iſaeum vtique Dionyſius Lyſiae adiunxerat, *προσέθετο.* [vel potius *προσέθηκε.*] quem Iſaeum debuiſſet omittere, ſi fidem voluiſſet excuſationi facere, qua hic vtitur aduerſus eos, qui ſilentium eius de reliquis oratoribus aegre laturi atque exprobraturi videbantur. Quorum reprehenſionem metuens Dionyſius, telum hoc defendit hac excuſatione. Simulas, aiunt, Dionyſi, reliquos oratores a te ideo praeteritos eſſe, quod aut Iſocratis, aut Lyſiae fuiſſent imitatores, magiſtris inferiores. Bonum factum. Verumtamen haec ſi tibi vera fuit atque idonea cauſa, cur Iſaeum, et ipſum quoque in Lyſiae veſtigia, quod tute ipſe profiteris, ingreſſum, tanti feciſti, vt de eo peculiari libello pluribus diſputares? Ideo nempe feci, occurrit Dionyſius, quod Iſaeus haud immerito pater haberi poſſit illius eloquentiae generis, quod poſtmodum a Demoſthene, Iſaei diſcipulo, ita elaboratum et perfectum fuit, vt

Digitized by Google

Λυσίȣ δὴ ζηλωτὴν ὄντα, ταύτην ἂν αὐτῷ φαίην
τὴν αἰτίαν, ὅτι μοι δοκεῖ τῆς Δημοσθένȣς δεινότη-
6. τος, ἣν ȣ̓θεὶς ἐςιν ὃς ȣ̓ τελειοτάτην ἁπασῶν οἴεται
γενέσθαι, τὰ σπέρματα καὶ [62] τὰς ἀρχὰς ȣ̃τος
ὁ ἀνὴρ παρασχεῖν. διὰ μὲν δὴ ταύτας τὰς αἰτίας
τȣ́σδε τȣ̀ς ἄνδρας [63] μόνȣς παρέλαβον. εἰ δὲ περὶ
πάντων ἠξίȣν γράφειν, εἰς κενότητας ἄν μοι ὁ λό-
γος ἐξέπιπτε, καὶ πρὸς τῷ μηθὲν ἢ [64] ȣ̓ πολὺ τὸ
χρή-

ex eo recte demoſthenicum appelletur. Paulo poſt adeo, initio diſputatiunculae ſuper Dinarcho, nominatim Iſaeum Dionyſius noſter appellat εὑρετὴν ἰδίου χαρακτῆρος.

62. τὰ σπέρματα] Auctor vitae Homeri inter opuſcula mythologica, edita Amſtelodami, p. 323. in iudicio de principe poetarum, iisdem fere verbis vtitur, ex quibus, vt alia mittam argumenta, coniicit cl. Galeus in praefat. ad illa opuſcula, vel illius libelli patrem fuiſſe Dionyſium, vel, ſi alius a Dionyſio fuit, plurima ab eo tranſſumſiſſe. HVDSONVS.

Huiusmodi ſunt Hudſoni pleraeque annotationes ad Dionyſii opuſcula critica. Diligentiae nonnihil, qualis a bibliothecario exſpectetur, copiis librorum affluente. Ad rem parum.

63. τȣ́σδε τȣ̀ς ἄνδρας] Iſocratem, Lyſiam, Iſaeum.

64. πρὸς τὸ μηθὲν ἢ πολὺ] legendum videtur πρὸς τῷ μηθὲν ἢ ȣ̓ πολὺ τὸ χρ. ἔχ. SYLBVRG.

Fui in auctoritate Sylburgii, et praeter τῷ, pro quo vulgatae τὸ vitioſe dant, etiam οὐ e verſu 4. vbi vitioſe redundabat, huc deduxi.

Digitized by Google

χρήσιμον ἔχειν, εἰς ἀπέραντόν τινα καὶ οὐ σύμμε- 9.
τρον ἐξεμηκύνθη γραφήν. καὶ περὶ τούτων μὲν ἅλις.
ἑτέραν δὲ ἀρχὴν ποιήσομαι τοῦ λόγου, περί τε Δη-
μοσθένους καὶ Ὑπερείδου [65] καὶ τρίτου λέγων [66] Αἰ-
σχίνου. ἡ γὰρ δὴ τελειοτάτη ῥητορικὴ, καὶ τὸ κρά-
τος τῶν ἐναγωνίων λόγων, ἐν τούτοις τοῖς ἀνδράσιν 12.
ἔοικεν εἶναι.

65. Ὑπερίδου] Ὑπερείδης et hic et in ſequ. per ει diphthongum conſtanter legitur: at ſupra 71, 20, et alibi, per ι: quo modo et manu exaratus liber ibi habet, et Suidae ac Plutarchi exemplaria. Porro ſecunda haec pars de Oratoribus Atticis, quae ſupra etiam promittitur in praefatione huius tractatus, 81, 44, ad nos non peruenit. SYLBVRG.

66. λέγων] in margine Bodleiani h. l. adſcriptum reperit Hudſonus ἴσως λέγω. quod etiam atque etiam probo. Poſſit tamen quoque de λέξων cogitari.

ISAEI

ISAEI ORATIONVM
INTERPRETATIO LATINA.

ORATIO PRIMA
certans de Cleonymi hereditate.

A Cleonymi e rebus humanis exceſſu magnam paſſae ſunt, o viri, meae res commutationem. Facultates enim ille quidem ſuas adhuc ſuperſtes nobis verbotenus condicebat, mortuus autem pro bonis periculum litis reliquit. Olim quidem ab illo tam pudice educabamur, vt nunquam in forum veniremus, ne alios quidem audiendi gratia litigantes; nunc autem huc deſcendendum nobis fuit, quo ipſi de tota ſubſtantia contenderemus. Non enim de Cleonymi ſolummodo hereditate nobiscum contendunt aduerſarii, ſed etiam de patrimonio noſtro, aientes, Cleonymum id oppigneraſſe pro nominibus quibusdam ſuper eo contractis. Et familiares quidem atque propinqui horum aduerſariorum noſtrorum aequum cenſuerunt, vt nos aequam portionem ferremus eorum adeo bonorum, quae a Cleonymo ipſis relicta eſſe in confeſſo eſt: hi autem eo procedunt impudentiae, vt ipſo patrimonio noſtro nos euertere conentur; non, quo aequum et verum ignorent, o viri, ſed quo nos adeo ab amicis deſertos exiſtiment, vt facile ſibi factu futurum ſperent, vt nos prorſus deſpolient. Spectate modo atque expendite, quibus cauſae momentis freti noſtrum quique ad litis conteſtationem deſcenderimus. Fidunt nempe hi quidem tabulis teſtamenti iis, quas Cleonymus ſcripſit vtique; neque enim factum infitia-

Digitized by Google

mur, verum neque odio noſtri, neque nobis offenſus, quippe qui nunquam de nobis queſtus ſit, ſed iratus alicui noſtrorum neceſſariorum; verumtamen ille idem Cleonymus hoc teſtamentum rurſus ante exceſſum, per Poſidippum huius ipſius rei cauſa ad magiſtratum allegatum reſcidit, quoad per ipſum ſtetit. Nos autem quibus fidamus, ex altera parte audite. Et ſanguinis neceſſitudine proxima Cleonymum attingimus, et vſi eo ſumus hominum omnium amiciſſimo atque familiariſſimo. praeterea ius ciuile nobis ſolis hereditatem eius addicit ex titulo propinquitatis. Ipſe quoque Cleonymus, pro illa ſua noſtri caritate atque pietate, heredes nos ſibi eſſe voluit edixitque. Denique pater Cleonymi, Poliarchus, idemque auus noſter, praeceperat, vt Cleonymo improle exſtincto, nos in bona ſua immitteremur. Tot et tam firmis ſepti cum eſſemus munitique iuris aequiſſimi titulis, hos nihilominus tamen, qui et cognati eſſent, et ab omni vel ſpecioſa modo praetenſione denudati, nil puduit nos in certamen coniicere ſuper iis bonis, ſuper quibus nobiscum contendere vel alieniſſimi quique turpe ſibi duxiſſent. Videtur nempe, iudices, animus erga nos mutuus non idem nobis eſſe. Nam ego equidem non hoc fero aegerrime, neque malorum circumſtantium hoc exiſtimo deterrimum atque acerbiſſimum, quod in hoc certamen periniquum per nefas coniectus ſum; ſed iſtoc imprimis crucior, quod commiſſus ſum cum neceſſariis, quorum ne repellere quidem inſultus ſatis decorum ſit. Non enim minorem accepturus mihi videor iniuriam, ſi neceſſaria mei defenſio me coegerit, his, qui neceſſarii mei ſunt, noxiam quampiam dare, quam ex hoc, quod ipſemet ego prior ab his moleſtia affectus et vltro impetitus ſum. Hi contra prorſus alio erga me animo ſunt, in arenam prodeuntes cum agmine amicorum conuocato, et manu oratorum

Digitized by Google

torum conſcripta. Breuis vt ſim, copiarum ſuarum partem omnino nullam ſibi reliquam fecerunt, quaſi inimicos capitales vltum irent, non neceſſarios et cognatos homines laeſum. Verumenimuero melius adhuc, iudices, eorum impudentiam, diramque et foedam cupiditatem intelligetis, vbi totam rei geſtae rationem ex me ſtatim enarraturo acceperitis. Vnde autem citiſſime atque expeditiſſime rem mihi videmini percepturi, de qua inter nos contenditur, inde exponendi faciam exordium. Dinias, patris noſtri frater, orbos nos factos, in tutela habuit. Sed Cleonymus, o viri, cum eo diſſidebat. Diſſidii princeps vter eorum fuerit, neſcio an me minus deceat quaerere; hactenus tamen eos mihi videor iure merito poſſe reprehendere, quod cognati cum eſſent, nullaque eos idonea cauſa ſimultatis interceſſiſſet, e ſermonibus quibusdam tam inconſulto ſimultates ſuſceperint. Ipſe quidem Cleonymus nobis poſtmodum, vt e morbo conualuit, affirmauit, illo ſuo cum Dinia iurgio ſe motum, illud nobis fatale teſtamentum ſcripſiſſe per valetudinem; non quo nobis ſuccenſeret, ſed metuens ne moriendum ſibi eſſet, nobis adhuc pupillis, et in Diniae tutela atque poteſtate conſtrictis. Quodſi iam fieret, vt heredes ipſius eſſemus, neceſſario Diniam bonorum ſuorum, Cleonymi puta, eſſe futurum. Graue autem et acerbum ſibi ducebat, ſi, quem ſuperſtes hominum omnium habuiſſet inimiciſſimum, eum moriens et neceſſariorum relinqueret tutorem, et bonorum ſuorum arbitrum, eum denique, qui, donec nos, amici ei, et ab ipſo rurſus caritate paterna foti, adoleuiſſemus, neceſſe haberet, non iuſta modo exſequiarum ſibi, Cleonymo, facere, ſed etiam Manibus ſuis annuas inferias inferre; quod ſi fiat, fieri non poſſe, quominus Manes ſui, vt ab hominis infeſtiſſimi et penitus exoſi aſpectu officioque perturbarentur atque

Digitized by Google

exagitarentur. Hac mente, quicquid eſt, Cleonymus, ſiue iure, ſiue iniuria, quid enim refert quaerere? teſtamentum illud ſcripſit. Quo facto, cum Dinias eum protinus in continente interrogaret in foro, num ideo feciſſet, quod aut de nobis, aut de patre noſtro haberet, quod quereretur, reſpondit Cleonymus in publico, coram ciuibus omnibus in foro tum agentibus, ſe nil de nobis queri, nullaque noſtra culpa aut fraude mala offenſum eſſe, ſed ex ſola ſua cum Dinia ſimultate, quod ei ſuccenſeret, teſtamentum hoc a ſe ſcriptum eſſe teſtatus eſt, quo fidunt hi aduerſarii noſtri, in eoque ſcribendo conſilia praue mentis, et ab iracundia occoecatae ſe ſecutum eſſe. Et profecto, qui tandem potuiſſet, recte ſi ſapuiſſet, malum nobis dare voluiſſe, qui nihil eum offenderamus? Neque ſubſtitit in hac ſui erga nos animi teſtificatione Cleonymus, ſed alia, velut in cumulum, addidit euidentiſſima documenta, vnde conſtet, quicquid hoc in teſtamentario negotio egit Cleonymus, id omne eum non eo egiſſe animo, vt nos laederet, aut rem noſtram minueret. Dinia enim vita defuncto, cum res noſtrae peſſime ſe haberent, non paſſus eſt Cleonymus vllius rei nos egere, ſed ipſosque nos in domum ſuam translatos educauit, patrimoniumque nobis conſeruauit, cui creditores inſidiabantur, et negotia noſtra perinde, atque ſua propria, curauit. Atqui animum eius erga nos, qui fuerit, magis ex his eius moribus, quam e tabulis teſtamenti ſpectare oportet, et argumentari, non ex iis, quae percitus iracundia egit, (ecquis enim vnus eſt noſtrum omnium, qui non, ira occoecatus et ſtimulatus, ruat?) ſed ex illis, per quae poſtmodum ſui rurſus compos factus, veram animi ſui ſententiam patefecit. Verum adhuc magis hunc animum ſuum, vita ad finem vergente, in articulo mortis conſtitutus, declarauit. Iam enim ex illa decumbens valetudine, quae

Digitized by Google

quae eum ſuſtulit, volens illud, de quo toties dico, teſtamentum tollere, Poſidippo mandabat, vt magiſtratum ad ſe arceſſeret. Ille vero magiſtratum in domum Cleonymi non modo non induxit, ſed vltro quoque venientem excluſit. Quam ob fraudem Cleonymus Poſidippo iratus, iniunxit Diocli, vt proximo die poſt archontas aduocaret. Verum interceſſit ſubitus caſus, nobis aduerſus. Iſta enim cum praecepiſſet Cleonymus, non vt conclamate cubans, ſed vt in nonnulla ſpe rurſus adhuc conualeſcendi, ſubito proxima nocte exſtinctus eſt. Primum itaque teſtes coram vobis producam, confirmaturos, Cleonymum illud teſtamentum, non ex offenſione a nobis accepta, ſed quod cum Dinia ſimultatem bellumque gereret, ſcripſiſſe; deinde, Dinia mortuo, Cleonymum res noſtras omnes procuraſſe, ipſosque nos, ſuam in domum e domo Diniae translatos, educaſſe; poſtremo, quod, cum Cleonymus Poſidippum ad Aſtynomum [ſeu aedilem] allegaſſet, eius arceſſendi cauſa, Poſidippus aedilem non modo nil curauerit arceſſere, ſed vltro quoque ad oſtium venientem Archonidem reiecerit. Teſtes cita. *Teſtes.* Etiam horum [Poſidippi et Dioclis] amici, et Cephiſander, aequum cenſuerunt, hereditatem diuidi, et nos, [me fratresque meos] tertiam vniuerſae ſubſtantiae partem a Cleonymo relictae adipiſci. Etiam huius rei cita teſtes. *Teſtes.* Iam exiſtimo equidem, iudices, quicunque ſuper hereditatibus contendant, vbi planum id teſtatumque fecerint, ſeſe defunctos proxima ſanguinis neceſſitudine contingere, arctiſſimaque familiaritate cum iis adhuc ſuperſtitibus fuiſſe coniunctos, reliquis omnibus argumentationibus vt ſuperuacaneis ſuperſedere poſſe; quia tamen hi aduerſarii noſtri, tametſi neutrum horum prae ſe ferre atque docere poſſint, nihilominus tamen aliena bona, quorum ipſis ius nullum eſt, ad ſe adha-

Digitized by Google

mare conantur, armiſque calumniarum et cauillationum rem gerunt, etiam haec arma ipſis eripere verbiſque breuiſſimis retundere iuuat. Fatentes igitur aedilem a Cleonymo arceſſitum eſſe, cauſantur, id eo feciſſe Cleonymum, vt teſtamentum illud, quo ſcripti heredes ipſi eſſent, non reſcinderet, ſed corrigeret, donationemque ſibi decretam confirmaret. Ego vero vos reputare, iudices, vobiſcum ipſis velim atque arbitrari, vtrum credibilius ſit, Cleonymum, quo tempore nos caritate ſumma proſequeretur, eo voluiſſe teſtamentum per iracundiam in fraudem noſtram ſcriptum reſcindere, an id egiſſe, quo nos bonis ſuis hoc certius atque irrefragabilius priuaret. Reliqui quidem homines, ſi qua in re neceſſarios per iracundiam laeſerint, poenitentia poſtmodum ducti, errorem emendant, atque acta ipſi ſua antiquant; hi vero Cleonymum aiunt, quo tempore ſtudio nos proſequebatur calidiſſimo, eo ipſo teſtamentum iſſe confirmatum, per iracundiam in damnum noſtrum ſcriptum. Quod ipſum etiamſi nos largiremur verum eſſe, et vos quoque crederetis his aientibus, vos tamen vna id quoque reputare oporteret, hos id iactantes Cleonymum ſummi, qui cogitari poteſt, furoris inſimulare. Ecquis enim maior et atrocior eſſe poſſit furor, quam, ſi tum quidem, quo tempore ſimultates cum Dinia exercebat, noſtrum in damnum teſtamentum ſcripſiſſet, quo non inimicum vltus eſſet, ſed nos laeſiſſet; poſtmodum autem, tametſi nos in ſinu, atque in oculis propemodum geſtaſſet, tamen hereditatis ſuae exſortes, id quod hi aiunt, nos declarare voluiſſet, qui eius e fratre nepotes eſſemus? Ecquis, o iudices, homo recte ſapiens, de propinquiſſimis tam iniqua decernat, modiſque erga eos vtatur tam repugnantibus? Verumenimuero per has ipſas cauſationum frigidarum et inanium praeſtigias facilem vobis, o iudices, huius li-

tis

Digitized by Google

tis diſceptationem reddideruet. Siue enim Cleonymus eo iuſſit magiſtratum arceſſi, quo teſtamentum reſcinderet, praetenſio illis omnis eſt erepta, praecluſum et interceptum omne effugium. Sin autem reuera tam furioſus fuit Cleonymus, vt minimi ſemper nos faceret, neceſſarios ſuos, qui cum ſanguine proxime ipſum attingeremus, tum eo ſemper vſi fuiſſemus familiariſſime, iure ſummo vos, o iudices, eiusmodi teſtamentum, vt ab homine furioſo ſcriptum reſcinderetis ipſi. Praeterea hoc quoque meminiſſe vos et ad animum vobis reuocare velim. Cleonymum hi aiunt eo arceſſi iuſſiſſe, idque ſibi negotium demandaſſe, quo decretam et ſcriptam ipſis donationem confirmaret. Et nihilominus tamen huic mandato aduerſari, magiſtratumque a collegio deputatum non ſolummodo non arceſſere, ſed etiam vltro venientem excludere foribus auſi ſunt; et cum poſſent alterutro certe potiri de duobus commodis, vt aut hereditatem hoc certius atque indubitabilius haberent atque tenerent, aut huius certe litis moleſtias et dedecus euitarent, vtroque illo commodo ipſi ſeſe multarunt. Verum quandoquidem ſemel ad vos delata haec eſt cauſa, iudices, eiusque facti vos eſtis ſumma cum poteſtate arbitri, eamque ſedetis dicturi ſententiam, quae rata in perpetuum eſſe debeat, a nullaque prouocatione infringi poſſit, ſuccurrite, quaeſo, vna nobisque, illiusque defunctis Manibus, et ita propitii vobis ſint diique ſemonesque, per quos ego vos oro obteſtorque, vt vos haud committetis, vt Cleonymus ab his ſceleratis ſumma contumelia afficiatur. Quin potius memores, et iuris ciuilis, et iurisiurandi a vobis dicti, et eorum, quae ſuper hac cauſa diſputauimus, iuſtam, et religioni ſacramenti veſtri, legumque edicto conſentaneam pronuntiate ſententiam.

Digitized by Google

ORATIO ISAEI SECVNDA,

cauſam de Pyrrhi hereditate agitans.

Pyrrhus, matris meae frater, o iudices, prole carens legitima, fratrem meum Endium pro filio atque herede adoptauerat; qui Endius, ab exceſſu Pyrrhi, plus viginti annis ei ſuperuixit, et bona Pyrrhi poſſedit, atque vſurpauit, totoque illo tempore nemo vnquam vlla prodidit ſignificatione, et ne ſimulauit quidem, ſe exiſtimare, illam hereditatem ad ſe pertinere, neque ſuper ea cum Endio contendit. Verum Endio, fratre meo, anno ſuperiori vita defuncto, mulier quaedam, quaſi ſimulans ſe ignorare, iam ante ſe alium quendam fuiſſe bonorum Pyrrhi heredem, qui illa tamdiu vſurpaſſet, quem tamen ipſa tacita pertuliſſet, et quaſi nunc primum Pyrrhus morte ſua hereditatem illam vacuam feciſſet, illa, inquam, mulier, auunculi noſtri filiam ſe ferens legitimam, et Philae nomen ſibi arrogans, et vir, cuius in poteſtate illa mulier eſt, Xenocles Cyprius, tutorio vxoris ſuae nomine, litem exordiebantur ſuper Pyrrhi hereditate, iam plusquam viginti annis ante vita defuncti, petebantque illam hereditatem a ſe in libello petitorio tribus talentis aeſtimatam. Ibi mater noſtra, Pyrrhi ſoror, eadem de hereditate contendere, eamque ſibi arrogare. Sed vir, in cuius poteſtate illa mulier eſt, intercedebat obnuntiatione, quam auſus eſt interponere, qua, teſtem agens, negat matri noſtrae ius vllum eſſe fratris hereditatem petendi, quoniam Pyrrho, primo bonorum domino, filia, legitime nata, ſuperſit adhuc in viuis. Oppoſuimus vero nos actionem de falſo dicto teſtimonio, veſtrumque ad forum pertraximus eum, qui auſus fuerat, interponenda obnuntiatione ſua, hereditatis aditu nos excludere, eoque facto non illum modo, Xenoclem, dicti falſi teſtimonii

Digitized by Google

nii luculentiſſime coarguimus, et actionem de falſo teſtimonio in hoc eodem veſtro foro vicimus, ſed etiam hunc Nicodemum tum quoque in continenti coarguimus, qui coram iisdem iudicibus falſum illud Xenoclis teſtimonium ſuo, perinde falſo, fultum et conſtabilitum ierat, aiens, a ſe ſororem ſuam, huius mulieris matrem, auunculo noſtro, Pyrrho, rite deſponſam et in manus traditam fuiſſe, quo vxor eius iure, quam poteſt optimo, eſſet. Teſtimonium hoc [Nicodemi] iam in priore actione iudicibus, qui tum ſedebant, falſum fuiſſe viſum, docet teſtis tum condemnatus [Xenocles.] Nam ſi hic [Nicodemus] tum viſus non fuiſſet falſa teſtatus eſſe, conſtat hoc euenturum fuiſſe, vt et ille [Xenocles] in cauſa obteſtationis abſolutus abiret, et mulier, quam Xenoclis obteſtatio filiam Pyrrhi legitimam perhibet eſſe, auunculi noſtri bonorum heres declararetur, non mater noſtra. Sed victus et condemnatus diſceſſit teſtis, [Xenocles] et mulier illa, quae Pyrrhi ſe fert filiam, ab hereditate, quam poſcebat, deſtitit. Vnde perſpicua et inuicta exſiſtit neceſſitas, huius [Nicodemi] quoque teſtimonium iam tum temporis reprobatum, condemnatum et pro nullo declaratum fuiſſe. Nam, qui obteſtationem nobis obiecerat [Xenocles,] hoc de ipſo actionem falſi teſtimonii certabat, vtrum mulier hereditatem petens Pyrrho e meretrice, an ex vxore legitima nata eſſet. Statum cauſae cognoſcetis ipſi vos perſpicue, vbi audieritis et iusiurandum a nobis dictum, iuriiurando ab illis dicto oppoſitum, et huius [Nicodemi] teſtimonium, et denique interpoſitam [a Xenocle] obteſtationem, illam dico, in illo priore iudicio falſitatis conuictam atque repudiatam. Recita tu hiſce [iudicibus] haſce tres ſchedas, quas tibi in manus trado. *Contraiuramentum* [ambarum partium inter ſe litigantium.] *Teſtimonium* [Nicodemi.] *Obteſtatio* [Xenoclis.] Nicodemum

Digitized by Google

demum ergo iam tum ſtatim in continenti viſum fuiſſe falſum teſtem, id liquido tum demonſtratum fuit omnibus. Verum etiam coram vobis, iudices, conuenit teſtimonium eius mendacii coargui, quippe qui hoc de ipſo ſedeatis iudicaturi, ſitne verum illud, an falſum teſtimonium. Ante omnia itaque ex eo percontari volo, quamnam dotem a ſe ſorori aiat additam fuiſſe is, [Nicodemus] qui teſtimonio in publico dicto aſſeuerauit, ſororem a ſe Pyrrho rite deſponſam et elocatam fuiſſe, ſubſtantiam poſſidenti tribus talentis aequiparabilem; deinde percontari volo, vtrum illa praetenſa Pyrrhi vxor virum adhuc ſuperſtitem, an, eo exſtincto, domum eius deſeruerit; et, poſterius hoc ſi euenit, a quonam dotem ſorori contributam recuperarit, poſt eius exceſſum, cui ſe illam deſpondiſſe ait. aut, ſi dotem minus recuperarit, quamnam actionem, ſiue titulo alimentorum mulieri praebendorum, ſiue dotis ipſius reddendae, intra viginti annorum decurſum in eum intentarit, qui nuper hereditatem Pyrrhi in poteſtate habuit; aut, quonam cum comite atque teſte congreſſus cum herede, de dote ſorori reddenda cum illo herede intra tam longinquum tempus expoſtulauerit. Horum itaque omnium cur nihil factum ſit, libenter ex eo perconter, ea ſuper muliere, quae legitime dicatur elocata fuiſſe. Nam ſic a ſe ſororem Pyrrho elocatam fuiſſe Nicodemus hic teſtatus eſt. Et praeterea, num quis adhuc alius ſororem eius in matrimonio habuerit, vxorem ſibi rite deſponſam, ſiue ille vnus eſt ex eorum numero, qui muliere illa familiariter vſi ſunt, antequam auunculus noſter notitiam cum ea contraheret; ſiue ex eorum, qui, auunculo cum ea conſueſcente, mulierem frequentarunt, ſiue denique eorum, qui auunculo e viuis ſublato, vſu crebro cognitam atque amicam eam habuerunt. Conſtat enim, ſi horum cuiquam rite deſponſa fuit, eam eorum

Digitized by Google

eorum vnicuique conditione eadem elocatam fuiſſe a fratre, qua auunculo noſtro fuit, ſi fuit vnquam. Non modicum mihi datum foret negotium, ſi de horum omnium, qui mulieris amici vnquam fuerunt, vnoquoque ſigillatim exponere neceſſe fuerit. Quodſi ergo vos iubeatis, de quibusdam eorum a me mentionem fieri, faciam. Sin autem veſtrum quibusdam perinde inſuaue ſit, audire iſtiusmodi narratiunculas, atque mihi eſt in iis oratione verſari, ſola vobis exhibebo recitanda teſtimonia ſuper hac muliere in priore actione dicta. quorum teſtimoniorum omnium in nullum hi auſi ſunt [Nicodemus puta cum factione ſua] falſitatis actionem inſtruere. Atqui fieri qui poſſit, vt rite deſponſa cuiquam atque elocata videatur ea mulier, quam hi ipſi confitentur volenti cuique patuiſſe. Quod enim teſtimonia hac ipſa de re dicta falſitatis actione perſecuti non ſunt, eo ipſo confeſſi ſunt, mulierem corpus vulgaſſe, ideoque rite deſponſam nunquam fuiſſe. Quae teſtimonia vbi vos quoque audieritis, cognoſcetis, et Nicodemum teſtimonium dixiſſe aperte et manifeſte falſum, et ſuperioris actionis iudices aequam iurique conſentaneam pronunciaſſe ſententiam in hanc formulam, hereditatem mulieri haud legitime natae non competere. Recita tu, tu autem inhibe clepſydram. *Teſtimonia.* Quod ergo meretrix volenti cuique obnoxia, non autem vxor legitima noſtri auunculi, fuerit ea mulier, quam hic [Nicodemus] teſtatus eſt a ſe illi legitime deſponſam atque elocatam fuiſſe, de eo iam conſtat vobis, cum e teſtimoniis reliquorum propinquorum, tum e vicinorum, qui olim Pyrrho fuerunt, nunc autem teſtati ſunt, rixas pugnasque crebras a ſe viſas auditasque eſſe, et comiſſationes, et petulantiam incredibilem, toties, quoties haec mulier, huius [Nicodemi] ſoror, penes eum [Pyrrhum] eſſet. Atqui nemo facile auſit ad matronas rite maritatas comiſſabundus

Digitized by Google

bundus accedere, neque vxores maritos ad conuiuia comitantur, neque compotantibus aſſident inter ignotos et alienos, eosque fortuito oblatos et de triuio correptos. Atqui mulierem hanc iſta factitaſſe, teſtati ſunt hi, quos audiuiſtis, et hi [Nicodemus, Xenocles et tota eorum factio] auſi non ſunt contra teſtium illorum quemquam actionem falſitatis inſtituere, nedum vt eos coarguerent Vera me haec affirmare, quo conſtet, recita tu illis hoc teſtimonium iterum. *Teſtimonium.* Sed et illa recita teſtimonia de frequentibus marium omnis generis cum illa congreſſibus, quo conſtet, et meretricem illam fuiſſe, volenti cuique obnoxiam, et neminem illorum omnium alium ex ea liberos legitimo modo ſuſcepiſſe. Recita ipſis. *Teſtimonia.* Meminiſſe iam vos oportet quot numero homines coram vobis, iudices, conteſtati ſint, quam mulierem hic [Nicodemus] auunculo noſtro a ſe deſponſam et elocatam ait fuiſſe, eam proſtibulum vulgare, et in poteſtate cuiusque mercedem dantis fuiſſe; meminiſſe item hoc, conſtare iam, omnium aliorum nemini eam deſponſam fuiſſe, et cum alio nullo cum conditione matris familias honeſtae et legitimae ſub eodem tecto cohabitaſſe. Verum age alias quoque cauſas excutiamus, vnde ſuſpicio naſcatur, fieri tamen potuiſſe vt eiusmodi mulier, quamuis ita probroſa et contaminata, rite tamen nihilominus deſponderetur, ſi noſtro quoque auunculo contigiſſet hac in re humanum quid pati. Vſu enim nonnunquam venit, vt adoleſcentes, cum talium mulierum amore tam inſano exarſiſſent, vt ab earum amplexibus auelli et incontinentiae ſuae modum imperare nequirent, ſui haud compotes, a ſtultitia et furore ſuo impellerentur ad peccandum in ſua propria commoda et ad conſciſcendum famaeque ſuae ignominiam, et reifamiliari labem haud reparabilem. Vnde igitur

Digitized by Google

igitur, huiusmodi de re quid ſtatuendum ſit, certius intelligatur, atque decernatur exploratius, quam partim e teſtimoniis, in actione ſuperiori horum in cauſa dictis, [Nicodemi puta, et ſororis eius, item Philae et Xenoclis atque conſortium] partim ex indiciis probabilibus, atque conſentaneis, ex ipſa rei natura efflorefcentibus? Hic nempe [Nicodemus] in illa priore actione nequam artibus et impoſturis rem gerens comminiſcebatur, vnum ſolummodo teſtem, Pyretidem aliquem, ſibi praeſto fuiſſe, ſororem deſponſuro, ſi dis placet, (ait enim deſpondiſſe) viro clariſſimo, ſubſtantiam trium talentorum tenenti. Et huius rei teſtimonium exhibuere tum, non a teſte praeſente coram iudicibus ore editum, ſed ſcriptum abſentis nomine, ab ipſis; quod teſtimonium ipſe Pyretides a ſe aut verbis proditum aut literis conſignatum fuiſſe infitiatur, ſarcinamque hanc, quam hi humeris eius impoſitum iſſent, ſuſcipere recuſat, ſed rotundis et diſertis verbis negat ſibi conſtare, horum quicquam verum eſſe. Luculentum ego edam documentum, vnde conſtet, teſtimonium hoc ab his tum exhibitum, manifeſto falſum et ementitum eſſe. Noſtis enim vos omnes, cum res ſuſcipiamus agendas in publico, quas res oporteat ad plurium notitiam peruenire, et quae ſine conſcientia et auctoritate teſtium peragi atque ratae eſſe nequeant, et quarum loca et tempora caeteraſque rationes praeſciamus, tum ſolere nos ad eas res agendas aduocare delectos e propinquiſſimis, eosque, quibus alias vtamur quam familiariſſime; ſubitarum autem, et quarum euentum praeſcire atque praeuidere nemo poſſit, teſtes producere eos, qui fortuito rei cuique, vt contigit, interfuerunt. In ipſis eiusmodi rerum actionibus forenſibus cum teſtes in iudicum conſpectum producendi ſunt, facere non poſſumus, quin illos teſtes, quicunque tandem caeteroquin ſunt

ſunt, a forte nobis obiectos producamus, qui rebus ex improuiſo et inſperato geſtis interfuerunt; ſed aut ipſos producimus, aut ſi quis ipſe in foro adeſſe ſiue per valetudinem, ſiue per inſtantis itineris neceſſitatem minus poſſit, tum teſtimonium ab abſente ipſo eiusue nomine ſcriptum exhibemus. Huiusmodi autem teſtimonium, abſentis locum expleturum, cum operam damus, vt nobis ſcribatur, cauemus vt ciuium probatiſſimos quosque vobisque notiſſimos aduocemus, vt interſint actui teſtationis, neque vno teſte duobusue defungimur, ſed quot poſſumus quam plurimos corrogamus, teſtimonium eiusmodi pro abſente teſtaturum poſcentes a ſcribente; quo et auctori teſtimonii poſtmodum negatum ſit a ſe ſcripta rurſus inſitiari, et quo vos fidem ſcriptis hoc promtius atque fidentius habeatis, quo teſtes et numero plures, et fama atque dignitate meliores eadem confirment. Xenocles quidem hic ipſe alia quapiam in re, multo illa leuiore, atque haec noſtra cauſa eſt, hac vſus cautione cernitur. Thebas enim proficiſcens, ad officinam metallicam, quae ibi nobis eſt, a Pyrrho relicta, cum propoſito, noſtras operas illinc vi et manu deducendi, non exiſtimabat oportere, ſe teſtibus vti, quos illuc venienti fors eſſet obiectura, ſed in viam ſe dabat, habens ſecum Diophantum Sphettium, eundem, qui pro hoc [Nicodemo] cauſam dixit [in ſuperiori actione] et Dorotheum Eleuſinium, fratremque ſuum, Philocharem, multosque alios, nominatim ad teſtandum conuocatos, quos hinc illuc perduxit Xenocles, tota tercentum ſtadia: ſuper deſponſione autem atque elocatione in matrimonium, mulieris eius, quae liberis ſuis auia ſit futura, cum in Vrbe ſibi dari curaret exteſtimonium, [h. e. non adduceret in forum ipſum teſtem ſuum, ſed ſolummodo teſtimonium literis conſignatum ab eo peteret, tametſi, id quod ipſe ait, ille teſtis, non

non peregre, ſed ipſa in Vrbe ageret, nihilque eum ab ingreſſu in forum impediret] tamen ad eam rem neceſſariorum ſuorum neminem aduocaſſe deprehenditur, ſed ſolummodo Dionyſium Erchienſem, et Ariſtolochum Aethalidem. Cum his duobus aiunt hi [Nicodemus cum factione] Xenoclem in Vrbe exteſtimonium ſibi dari curaſſe. Huiusmodi ſunt eorum mores et inſtituta, quibus nemo facile vlla alia in re, quacunque tandem, fidem adhibeat. At medius fidius, leue quid erat atque friuolum id, cuius cauſa Xenocles, vt hi aiunt, exteſtimonium a Pyretide poſcebat, vt mirandum nil ſit, ab eo rem iſtam tanta cum ſocordia atque ſupinitate actam eſſe? Atqui leuis et friuola haec res qui, quaeſo, erit ei, cui in hoc ipſo verteretur cardo certaminis eius, quod Xenocli de falſo dicto teſtimonio certandum fuit, vtrum vxor ſua ſpuria e ſcorto nata, an filia legitima Pyrrhi e matre familias honeſto modo ſuſcepta eſſet? Itane vero ad teſtimonium hac de re, ſi verum fuiſſet, neque commentitium, paucos quosdam, et alienos homines, et non potius amicos atque familiares aduocaſſet? Vtique, ita me deus amet, vere factum id ſi fuiſſet, quod ſii factum aiunt, h. e. ad teſtimonium ex ore teſtantis excipiendum de re tanti momenti, quotquot potuiſſet, omnes notos et familiares aduocaſſet. Atqui conſtat, vtrumque horum, tam Xenoclem, quam Nicodemum, res grauiſſimi ponderis ſtuduiſſe clam, pene nullo cum teſte, aut cum leuiſſimo quoque, peragere. Nam Xenocles quidem exteſtimonium ſibi dari curauit coram duobus ſolummodo teſtibus fortuito oblatis, Nicodemus autem, id agens, vt ſororem viro deſponderet ſubſtantiam habenti tribus talentis parem, cui illam a ſe deſponſam ait, non habuit ſecum, niſi vnum ſolummodo teſtem aduocatum. Et Nicodemus quidem ſe ſolum Pyretidem ſecum habuiſſe commentus eſt, (Py-

Digitized by Google

retides enim ipſe factum infitiatur;) ab eo autem viro, qui eiusmodi mulierem ſibi deſponderi curaret, aduocatos ſe ſponſalibus interfuiſſe aiunt Lyſimenes, et fratres eius, Charon et Pylades. Hoc aiunt hi, qui deſpondendi auunculi eſſent. Proh rem portentoſam! Iam veſtrum eſt, iudices, diſpicere, commentum hoc vtrum ſit credibile. Nam ego equidem autumo, ex eo colligens, quod conſentaneum eſt fieri, ſi Pyrrhus ſibi propoſuiſſet aliquid aut ſpondere, aut agere, quod genere ipſius eſſet indignum, multo eum magis operam fuiſſe daturum, vt id inſciis neceſſariis omnibus faceret, quam voluiſſe auunculos ad errorem tam foedum oculis ſuis conteſtandum aduocare. Praeterea, hoc quoque miror, ſi vera fuerunt illa ſponſalia, cur de dote nullum pactum interceſſerit, neque a parte dantis, neque a parte accipientis. Siue enim Nicodemus dotem Pyrrho dedit, conſentaneum erat, vt, qui teſtes ſe ſponſalibus aiunt interfuiſſe, hi iidem quoque teſtarentur illam dotem Pyrrho in manus a Nicodemo datam atque numeratam fuiſſe. Sin autem, cupiditate mulieris accenſus, auunculus noſter paſſus eſſet indotatam ſibi deſponderi mulierem, et eam quidem ſic moratam, paret, Nicodemum multo etiam tum magis operam daturum fuiſſe, vt Pyrrhus coram teſtibus affirmaret, ſe dotem pro muliere accepiſſe, illaque de dote reddenda caueret, quo facile rurſus ei ne eſſet, mulierem, ſi quando luberet, a ſe ablegare. Multo etiam plures tum profecto teſtes, (id quod conſentaneum eſt,) deſpondens aduocatos adhibuiſſet, quam is, qui ſibi talem mulierem deſponderi curaret. Nemo enim veſtrum ignorat, eiusmodi mulierum caritatem penes amantes non manere perpetuam, ſed illuſam illorum opinionem paulo poſt reſipiſcere, errorem noſcitare, et quo loco habendae ſint meretrices, et quanti faciendae, tandem aliquando cernere. Et nihilo-

Digitized by Google

hilominus tamen Nicodemus, aiens ſororem a ſe deſponſam, his moribus, indotatam, viro ſubſtantiam habenti rribus talentis aequiparabilem, ait eam deſpondiſſe vno tantum cum teſte, et ſine pactione dotis; et auunculi Pyrrhi aiunt ſe interfuiſſe ſponſalibus iis, quibus ſuus ex ſorore nepos mulierem talem ſibi curaſſet indotatam deſponderi. Proh impudentiam! proh effrenem mentiendi licentiam! Verum non inſiſtit hic eorum audacia. Teſtati praeterea quoque ſunt hi iidem Pyrrhi auunculi, ſe aduocatos a nepote interfuiſſe, cum ille diem a nata filia decimum feſtum ageret, eique nomen imponeret. Hic loci continere me non poſſum, iudices, quominus prodam me grauiſſime indignari, quod maritus quidem huius praetenſae Pyrrhi filiae [Xenocles] vxoris loco atque nomine litem hanc inſtituens de hereditate Pyrrhi, veluti de patrimonio vxoris, (Pyrrhi enim filiam illa ſe, quod toties dico, iactat) in libello, quem exhibuit petitorium eundem atque accuſatorium, vxoris ſuae Philae nomen ediderit, Philamque curarit in tabulas publicas inferi; auunculi autem Pyrrhi, qui decimo ab illius mulieris natiuitate die ſacris ideo factis nominisque imponendi ritui ſe aiunt interfuiſſe, teſtati ſint, eam a patre ex auiae nomine Clearetam appellatam fuiſſe. Cleareta enim mater Pyrrhi appellabatur. Miror itaque, qui factum ſit, vt maritus, octauum iam in annum vxorem domi habens, verum eius nomen ignorarit, et neque a teſtibus ſuis id ante hunc diem didicerit, neque ſocrus ei filiae ſuae nomen intra tam longinquum tempus prodiderit, neque ſocrus frater, hic ipſe Nicodemus; ſed pro auiae nomine, ſi reuera nomen auiae mulieri fuit vnquam impoſitum, maritus vxori ſuae nomen Philae curarit in tabulis publicis ſcribi, idque in ſortitione litis ſuper hereditate bonorum eorum, quae vxor eius praetendit a patre ſuo ſibi relicta

licta eſſe. Quid ita? Ipſone adeo auiae nomine [quod nomen nepti, ſi fuiſſet, titulus iuris et documentum ingenuitatis eſſe potuiſſet] a patre impoſito vxorem priuatum ibat ipſe maritus? Non iam liquet, iudices, quae hi dudum ante eueniſſe aiunt, ea hos nuper demum, dudum poſt cauſam hanc in forum delatam, ex ſe commentos eſſe, et inter ſeſe comparaſſe atque condixiſſe? Neque enim fieri poteſt, neque credibile eſt, vt teſtes quidem ad ſacra natalicia concelebrandum atque congratulandum vocati, quae ſacra peracta aiunt decimo die a nata Pyrrho filia, quae eadem huius [Nicodemi] ex ſorore neptis eſt, nomen mulieri tum a patre inditum, ab illo inde die, quicunqne ille dies fuit, tam longo tempore poſt tam probe commeminiſſent, eiusque memores in iudicium conuenirent, coramque iudicibus e certa conſcientia confirmarent, nomen a patre filiae fuiſſe idem impoſitum, quod ipſius Pyrrhi mater geſſiſſet, Clearetae puta; qui autem hominum omnium eidem ſunt propinquiſſimi, pater, et auunculus, et mater ipſa, nomen ignorauerint filiae, quam pro Pyrrhi filia venditant. Imo vero ſi qui alii, hi certe omnium vni optime atque certiſſime nomen mulieris tenebant. Verum hoc quidem de loco pluribus differere fortaſſe poſtmodum licebit. De huius autem Nicodemi teſtimonio difficile non eſt ex ipſis adeo legibus colligere, in eo dicendo Nicodemum ita ſa geſſiſſe, vt inter omnes conſtet, illud teſtimonium perſpicue manifeſtoque falſum eſſe dictum. Vbi enim, quicquid tu alteri nuptiarum, aut matrimonii ergo dederis ita, vt expreſſis verbis haud ſis ſtipulatus, te velle vt id aut loco dotis ſit, aut in parte dotis habeatur et paratae pecuniae aequiparetur, id tibi poſtmodum repetere non licet, ſi forte fiat, vt aut vxor ſponte ſua maritum deſerat, aut maritus eam domo expellat; quanto ille magis arguitur eſſe hominum omnium impudentiſſimus, qui aiat, cum alicui ſororem in manum daret, tum ſe nil curaſſe,

raſſe, de dote ſibi caueri. Ecquid enim tibi profuiſſet ſororem deſpondiſſe, ſi commiſiſſes, vt, cui tu eam deſpondiſſes, in eius fuiſſet arbitrio illam rurſus pro lubitu quandocunque repudiare? Fuiſſet autem in eius [Pyrrhi] arbitrio futurum, vxorem rurſus, vbi libuiſſet, repudiare, ſi ei cum Nicodemo de praeſtanda dote nil conueniſſet. In hanccine legem exiſtimandus eſt Nicodemus ſororem auunculo noſtro deſpondiſſe? praeſertim, qui ſciret, eam ex eorum, quibuscum conſueuiſſet, nullo peperiſſe; legesque noſſet ipſi [Nicodemo] dotem adiudicare cum marito compromiſſam, ſi contingeret, vt ea ſine prole decederet. Eſtne quisquam, cui Nicodemus tam ſupinus, tam ſecors, tam lucri contemptor eſſe videatur, vt huiusmodi clauſularum atque pactionum vllam obliuioſus praetereat? Mihi quidem haec non videtur Nicodemo indoles eſſe. Itane vero porro quoque noſter auunculus ab eo dignatus fuiſſet ſororem ſibi vxorem petere, qui actione peregrinitatis ab vno quodam eorum phratorum, quibus ipſe ſeſe arrogat, exagitatus, et in tam anceps amittendae ciuitatis diſcrimen adductus fuiſſet, vt, quod ciuis nunc ſit Nicodemus, id quatuor ſolummodo ſuffragiis debeat? hoc enim numero excedebant ſuffragia abſoluentium, numerum condemnantium. Quod vt conſtet vere a me dici, recita tu hoc teſtimonium. *Teſtimonium.* Sed vt de hoc quoque conſtet, quod modo commemorabam, e iure noſtro reuerſuram ad Nicodemum fuiſſe dotem, ſi eueniſſet, vt ſoror eius ſine prole decederet; vnde colligebam, cupiditatem Nicodemi paſſuram non fuiſſe, vt de dote praeſtanda nil curaret a Pyrrho ſibi caueri, cui ſororem a ſe deſponſam fuiſſe indotatam pro teſtimonio aſſeuerauit; recita tu hanc quoque noſtri iuris e codice legum particulam. *Leges.* Videturne vobis Nicodemus ad emolumenta tam ſegnis, tam torpidus et he-

Digitized by Google

bes fuiſſe, vt non multo magis hoc in negotio, vnde ſpes lucri certa ipſi affulgeret, ſi vere actum vnquam fuiſſet, ſumma, qua fieri poteſt, cum diligentia atque circumſpectione verſaturus fuiſſet, ſuisque commodis proſpecturus? Ego quidem medius fidius arbitror eum ad diligentiam rei faciundae nihil ſibi reliquum facturum fuiſſe. Alii quidem, qui, mulierem aliquam ſub conditione pellicatus elocantes, pecuniam ei addunt, caueri ſibi curant de emolumentis, quorum fructum ſperare debeat eiusmodi pellex. Nicodemus autem, in ſorore, vt ait, deſpondenda, hoc vnum ſcilicet ſpectauerit, vt legitime eam deſponderet? dotis, et commodorum inde ad ſemet redeuntium nullam prorſus habuerit rationem? illene, qui minuti aeris cauſa, cuius cupiditate forenſes cauſas in tribunalibus veſtris actitat, nequam eſſe haud veretur? Verum etſi nequitia huius hominis, me vel tacente, plerisque, veſtrum dudum cognita et perſpecta eſt, iuuat tamen ante omnia ſummam eius in dicendo falſo teſtimonio impudentiam hisce propemodum argumentis denudare. Dic, ſodes, Nicodeme, ſororem ſi tu Pyrrho legitime deſpondiſti, ex eaque noſti filiam illi rite natam, cur paſſus es fratrem noſtrum hereditatem Pyrrhi a iudicibus petere, ab iisque eam illi adiudicari, praeterita filia, quam tu ais ab auunculo noſtro relictam, legitime ſuſceptam? An te fugiebat, per hanc ipſam hereditatis petitionem atque adiudicationem, filiam e ſorore tua natam declarari ſpuriam? Nam profecto frater noſter illa petenda et impetranda nil aliud fecit, quam vt filiam, quae ſe fert eius, a quo hereditas relicta fuis, ſpuriam declararet. Verum non modo frater id fecit, ſed dudum ante idem fecerat ipſe quoque Pyrrhus eo, quod fratrem noſtrum pro filio adoptauit. Quibus enim filiae ſint legitime quaeſitae, eorum nulli per leges licet teſtamentum ſcribere, aut, praeteritis filiabus, et in frau-

fraudem earum, alii cuicunque bonorum ſuorum partem donare, legare. Id quod vos ipſi e legibus intelligetis, cum recitatas audieritis. Recita tu illis haſce. *Leges.* Videturne iam vobis Nicodemus, ille, qui teſtatus ſit, a ſe ſororem Pyrrho legitime deſponſam eſſe, fratri noſtro vnquam permiſſurus fuiſſe, vt eorum, quae frater hac in cauſa egit, quicquam ageret? Annon potius Endio hereditatem petenti, quae etiam illi adiudicata fuit, ſeſe oppoſuiſſet, atque interceſſiſſet pro ſua ex ſorore nepte obnuntiando, ius Endio nullum eſſe hereditatem petendi ſuperſtite filia legitima, cui ſoli bona paterna debeantur? Quo autem certi ſitis, Endium, fratrem noſtrum, hereditatem Pyrrhi via iuris ambiſſe, ſibique legitime adiudicari curaſſe, nemine ipſi ea de re controuerſiam obmouente, recita tu hoc teſtimonium. *Teſtimonium.* Nicodemus itaque, id quod ex hoc teſtimonio conſtat, Endio hereditatem ex formula iuris poſtulante, non auſus eſt intercedere, neque controuerſiam hereditatis commouere, neque teſtimonium interponere ſuum de iure nullo poſtulanti competente, quoniam filia legitime ſuſcepta ſuperſit a Pyrrho patre ſola bonorum heres relicta. Et de adiudicatione quidem hereditatis poſſit Nicodemus vos, iudices, commentitiis excuſationibus ludificari, cauſando, hereditatem hanc ſibi a nobis tum ſurreptam eſſe inſcio, et rerum, quae tum agerentur, ignaro; item, nos mentiri. Verum tranſmittamus hunc locum tacitum, quoniam ſatis iam hac de re diſputatum videtur. Xenocli autem cum Endius filiam tuae ſororis in manus daret, fuiſſesne tu vnquam, Nicodeme, permiſſurus, vt ea pro ſpuria e meretrice ſuſcepta marito in manus daretur, quae fuiſſet ex vxore nata, Pyrrho legitime abs te deſponſa? Annon potius actione intronuntiationis fuiſſes vſus, ad Archontem denuncians, mulierem, cuius in iure at-

Digitized by Google

que poteſtate ſit hereditas ei a patre relicta, a filio adoptato contumelioſe haberi, qui eam hereditate paterna plane denudatum eat? praeſertim, cum actionum omnium forenſium hoc vnum genus ſolum ſit id, in quo actores diſcrimen damni accipiendi nullum adeant, et volenti cuique liceat filiabus ſuccurrere, ſi quae, ſine fratribus, cum patrimonio relictae fuerint. Nam neque mulctae luendae locus eſt in huiusmodi ad Archontem denuntiationibus, ne ſi quidem prorſus nullum ſuffragium denuntiatores abſtulerint; neque ſportulae ſoluuntur, neque ſacramentum deponitur; ſed actori quidem, quicunque eſſe vult, ſine vllo periculo denuntiandi poteſtas eſt, reos autem condemnatos extremae manent poenae in huiusmodi cauſis praeſcriptae. Vera ſi fuiſſent iſta, quae tu nunc auſus es pro teſtimonio affirmare, vtrum tu tunc ſtatim, recente adhuc iniuria, auctorem eius vltum iſſes, an etiam iſta Endium aies clam, et inſcio te, patraſſe? Annon ex ipſa dote, quam Endius ſpuriae ſuae ſorori addebat, odorabaris, nepti tuae iniuriam fieri? Debuiſſes propter hoc ipſum concepta indignatione Endium apud Archontem denuntiare, quod ipſe quidem ſubſtantiam tribus talentis aequiparabilem poſſidere poſtularet, (quam Endius quoque iure merito poſtulabat) filiam vero patris ſui adoptiui, quamuis legitime natam, alii cuipiam cum addita dote mille drachmarum ſolummodo [h. e. ſextae partis talenti] elocandam cenſeret. Et Nicodemus hoc aequo tuliſſet animo? non ideo ſuccenſuiſſet? non Endium detuliſſet? Feciſſet profecto, ita me deus amet, ſi, quod ait, verum id et certum fuiſſet. Quid? quod ne videtur quidem mihi vnquam, neque ille [Endius] neque vllus alius filius adoptatus tam aut tardus, aut audax legumque contemptor fuiſſe in rep. obtinentium, vt ſi pater adoptiuus vna cum hereditate filiam reliquiſſet legitime natam, non ipſe eam domum ſuam duceret, ſed

Digitized by Google

ſed alii cuipiam nuptui elocaret. Probe enim norat Endius liberorum ab eiusmodi filia legitima procreatorum vniuerſam aliquando futuram eſſe auitam hereditatem. Itane vero quisquam huius rei gnarus, alii cuiquam bona ſua ſciens traderet? praeſertim tam ampla et ſpiſſa, atque haec ſunt bona, ſuper quibus hi nobiscum contendunt. Videturne vobis vllus alius filius adoptatus tam fore impudens atque tam audax, vt filiam ſui patris legitime natam alii elocaret cum dote, ne decimam quidem partem paternae hereditatis exaequante? Aut, ſi factum tamen id fuiſſet, videturne vobis illius mulieris auunculus id fieri paſſurus fuiſſe, is, qui ipſe matrem puellae patri eiusdem deſpondiſſe aſſeuerauit in teſtimonio coram iudicibus ſolenniter dicto? Mihi quidem Nicodemus non videtur aequo id animo laturus fuiſſe, ſed potius contentionem ſuper hereditate exorſurus, et obteſtationem interpoſiturus, et indicaturus Archonti, filiae paternorum bonorum heredi relictae iniuriam fieri, et, aliud ſi quod ſuperfuiſſet telum iuris illis adhuc acrius, eo vſurus, nihilque ſibi ad obtinendam cauſam reliquum facturus. Iam Endius quidem mulierem hanc, quam hic Nicodemus e ſorore ſua natam ait, vt ſpuriam, e meretrice ſuſceptam, elocauit; hic Nicodemus autem neque cum Endio de Pyrrhi hereditate contendere auſus eſt, neque Endium apud Archontem deferendum cenſuit, quamquam is Nicodemi neptem e ſorore pro ſpuria e ſcorto nata elocaſſet; neque dotis ab Endio mulieri additae mediocritatem aegre ſe ferre ſignificauit, ſed illa omnia fieri aequo animo paſſus eſt. Atqui leges de his omnibus diligenter definiunt. De quo vt vobis conſtet, recitabit ſcriba vobis, primo quidem loco iterum teſtimonium de hereditate Pyrrhi ab Endio in iure petita, eique a iudicibus adiudicata; deinde vero de mulieris [filiae ſpuriae, Philae] elocatione [ab Endio

 facta.

Digitized by Google

facta]. Recita tu ipſis. *Teſtimonia.* Recita leges quoque. *Leges.* Cape iam hoc huius quoque [Nicodemi] teſtimonium, [quo ille confirmauit, a ſe ſororem ſuam, huius mulieris matrem, Pyrrho pro legitima vxore fuiſſe elocatam.] *Teſtimonium.* Quomodo iam quis, actione de falſo dicto teſtimonio aliquem perſequens, dilucidius et euidentius reum arguat, quam ſi illum et ex ipſis rebus geſtis, et ex vniuerſo veſtro iure ciuili mendacii conuincat, vt ego nunc Nicodemum conuici? Exſecutus itaque dicendo cum iam ſim eorum pleraque, quae de Nicodemo et aduerſus eum habebam, Xenoclem quoque ſpectate, quaeſo, iudices, illum, penes quem ea mulier eſt, quae e ſorore Nicodemi nata, Pyrrhi ſe filiam fert, num ex illo quoque Xenocle indiciorum nonnihil elucescat, vnde conſtet, dictum a Nicodemo teſtimonium falſum atque ementitum fuiſſe. Xenoclem itaque hunc ſiuiſſe hanc, quam nunc vxorem domi habet, pro ſpuria ſibi deſponderi, eamque pro tali manucepiſſe, planum id vobis factum eſt, et per argumenta, et per teſtimonium id, cuius de veritate Xenocles ipſe per tempus haud modicum rebus ipſis teſtatus eſt. Paret enim, niſi Xenocles vxorem ſibi vt ſpuriam ab Endio deſponderi et in manus tradi ſiuiſſet, operam eum fuiſſe daturum, ſuperſtite adhuc Endio, cum liberi ei iam eſſent ex illa vxore ſuſcepti tam iam adulti, vt controuerſiam Endio adhuc ſuperſtiti moueret de filia legitima, vt ſola herede bonorum patris; praeſertim, qui paratus eſſet, Endii adoptationem a Pyrrho vnquam factam infitiari. Vtique, quo eam infitiaretur, exceptionem falſitatis oppoſuit teſtibus his, qui teſtati fuerant ſe interfuiſſe, cum Pyrrhus teſtamentum conderet. Quae vt vobis conſtet a me vera dici, recitabit ſcriba vobis teſtimonium ab iis, quos dico, teſtibus perhibitum. Recita ipſis. *Teſtimonium.* Atqui etiam ex hoc, quod nunc dicam, paret hos [Xenoclem, eius vxorem, Nicodemum, cum ſorore et conſorti-

Digitized by Google

ſortibus] fateri, factam vtique fuiſſe Endii a Pyrrho adoptationem. Nam alias non tranſiſſent [h. e. quietum frui poſſeſſione patrimonii ſuiſſent] eum, qui poſtremus heres patrimonii fuit, neque nunc demum coepiſſent in animum inducere, pro muliere, praetenſa Pyrrhi filia, hereditatem Pyrrhi in iure petendam ſibi eſſe. Plus enim quam viginti anni ab exceſſu Pyrrhi exierunt, Endius autem anno ſuperiori demum, menſe Metagitnione, exſpirauit. quo facto, protinus ab eius exceſſu, tertio die poſt, coeperunt veniam in iure petere hereditatem Pyrrhi adeundi. Atqui lex praecipit, vt petens hereditatem alicuius intra quinquennium ab eius exceſſu eam petat. Conueniebat itaque mulieri alterutrum facere; aut cum ſuperſtite adhuc Eudio de patrimonio contendere, vt ſibi ſoli competente, aut Endio exſtincto, hereditatem eius petere, vt ſoli ſorori Endii relictae, praeter quam ei nulli alii fratres nullaeque ſorores eſſent; praeſertim ſi verum fuit, quod hi prae ſe ferunt, eam ab Endio pro genuina et legitima ſorore Xenocli deſponſam et in manus traditam fuiſſe. Nouimus enim probe nos omnes, nobis, quotquot ſumus, omnibus per ius ciuile licere, fratrum hereditates in iure petere; quibus autem liberi ſint legitime parti, hos ſolos gaudere priuilegio hoc, vt eorum bona in iure petere nemini prorſus liceat. Horum de bonis controuerſiae locus omnino nullus eſt. Vos enim omnes patrum veſtrorum patrimonia habetis et tenetis inconteſtabilia, et ſic reliquorum quoque ciuium omnium vnusquisque patrimonium, quisque ſuum, habet tenetque inconteſtabile. Et nihilominus tamen hi tam ſunt inconſulti atque audaces, vt ius omne ciuile praetenſionibus ſuis abſurdis perturbent euertantque, aientes, adoptato quidem filio haud conueniſſe, vt ſibi per teſtamentum donata in iure peteret confirmari; pro Phila autem, quam aiunt a Pyrrho

rho filiam genuinam eſſe relictam, ſe recte conuenienterque contentionem in foro ſuper hereditate ei a patre relicta capeſſere. Atqui, prout paulo ante docebam, quicunque liberos ex ſe legitime natos reliquerint, eorum liberi haud tenentur bona paterna in iure petere; ſi qui autem per teſtamentum adoptati fuerint, illos oportet operam dare, vt bona ſibi legata a iudicibus e formula iuris adiudicentur. Illis enim, quia natu liberi ſunt, nemo facile controuerſiam de bonis paternis mouerit; cum adoptatis autem cognati omnes ius contendendi habere poſtulant. Super hereditatibus itaque ne a quocunque contendere volente lites mouerentur, et ne eſſent, qui hereditates, veluti deſolatas, ſibi peterent adiudicari, propterea dant adoptati omnes operam, vt ſibi legata formula iuris adiudicentur atque confirmentur. Nemo iam veſtrum omnium, iudices, tam tardus eſſe mihi videtur, iuriſue ciuilis tam imperitus, vt exiſtimet, Xenoclem, ſi vere perſuaſum ſibi habuiſſet, vxorem ſuam legitime natam eſſe, pro ea ſuper hereditate ipſius paterna contentionem forenſem fuiſſe ſuſcepturum. Nil minus. Filia legitime nata ſi fuiſſet, tacita in bona paterna immigraſſet. eaque ſi quis illi adimere conatus eſſet, aut ſe per vim in ea ingerere, eum inde vi manuque deieciſſet, homoque eiusmodi violentiam auſus, non priuatas ſolummodo lites haberet decertandas, verum etiam apud Archontem reus agi laeſae maieſtatis poſſet, ceu turbator pacis publicae, et in diſcrimen incurreret amittendi capitis fortunarumque omnium. Adde, quod Pyrrhi auunculi, ſi ſciſſent, a ſororis ſuae filio, Pyrrho, filiam genuinam eſſe relictam, non videntur paſſuri fuiſſe, vt Xenocles ſe praeueniret. Id enim ſi ſciſſent, et praeterea ſi vidiſſent, noſtrum neminem illam mulierem in matrimonium ducere velle, profecto non permiſiſſent Xenocli, vt, qui nullo pacto Pyrrhum cognatione

tione attingeret, illam mulierem, ſecum cognatam, ſibi praeriperet. Foret vtique res grauis et abhorrens, ſi ſic ſe haberet, vt leges quidem edicerent, vt mulieres, ſiue ab ipſis patribus elocatae iam, in matrimonioque degentes, (quamquam de mariti delectu quis melius filiae, quam pater, conſulat?) ſiue nondum elocatae tum, quum pater earum decederet, nulla prole maſcula legitima relicta, vt illae igitur mulieres a proximis in ſanguine in matrimonium petantur, iisque a iudicibus adiudicentur; et profecto complures iam vxoribus multati ſunt, vi legum abſtractis, quibuscum iamdudum cohabitaſſent; Xenocli autem auunculorum Pyrrhi vnus aliquis permitteret vxorem domum ducere ſibi ipſi conuenientem, ſi Pyrrhus filiam genuinam reliquiſſet, tantamque ſubſtantiam ipſe ſibi denegaret, Xenocli tribueret. Nolite illos tam ſtultos exiſtimare. Nemo alios ſibi praefert. Quod ſi ergo praetextu vtentur hoc, vt aiant, propter adoptationem Endii controuerſiae mulierem haud fuiſſe obnoxiam, et idcirco de ea obtinenda in iure contendere ſe negent voluiſſe, primum hoc debebitis eos interrogare, cum factam a Pyrrho Endii fateantur adoptationem, cur tamen exceptione falſitatis oppugnent eos teſtes, qui Endium a Pyrrho adoptatum fuiſſe teſtati ſunt? deinde, cum praeteriſſent eum, qui bonorum a Pyrrho relictorum poſtremus poſſeſſor et heres fuiſſet, cur tamen contra formulam iuris illam hereditatem in iure petere nunc demum incipiant? denique eos interrogate, num eorum omnium, quotquot ſunt, qui legitime nati ſunt, vel unus aequum cenſeat, ſibique factu neceſſarium ducat, vt hereditatem patrimonii ſui in iure petat, a iudicibusque poſtulet in bona de iure ſua immitti? Has quaeſtiones opponite vos eorum impudentiae. Mulierem autem [Philam] controuerſiae vtique obnoxiam fuiſſe, ſi quidem legitime nata fuerit, id ve-

Digitized by Google

id vero licet e legibus quam euidentiſſime cernere. Lex enim expreſſis verbis ita praecipit, qui prolem maſculam nullam relinquat, ei licere bona ſua per teſtamentum cuicunque velit legare. Sin autem idem filias relinquat, ita valituram eſſe voluntatem patris, vt, qui hereditatem eius adeat, is vna quoque filiam in matrimonium ducat. Licet ergo alicui bona ſua legare, ſi vna cum bonis filiam quoque eidem deleget pater. Sin autem filiarum legitime natarum ratione nulla habita, pater aliquem pro filio adoptare velit, eique bona ſua per teſtamentum legare, illam adoptationem atque legationem bonorum eſſe illegitimam, eoque irritam. Quod ſi ergo Pyrrhus, quem fingemus tantisper filiam reliquiſſe legitimam, illa filia praeterita, Endium pro filio adoptauit, lex illam adoptationem illegitimam declarauit atque irritam. Sin autem Pyrrhus vna cum bonis Endio filiam quoque legauit, eaque conditione adoptatum in bonis Endium reliquit, vt filiam in matrimonio haberet, cur paſſi vos duo eſtis, qui Pyrrhi eſſetis auunculi, vt Endius bona Pyrrhi a iudicibus ſibi curaret attribui, tametſi praetenſam illam Pyrrhi filiam in matrimonium haud duceret? praeſertim, teſtati cum ſitis ipſi, Pyrrhum, ſororis veſtrae filium, ipſum vobis morientem demandaſſe, vt huius natae ſuae curam haberetis? At agite, o boni, excuſabitis forſitan obliuioſitatem veſtram. Credemus tantisper vobis ſiue oblitis, ſiue inſciis, hoc eueniſſe. At Endius tamen cum mulierem deſponderet atque elocaret, cur tum vos permiſiſtis mulieri, vt tacita, et nil contra hiſcens, ſe pateretur a fratre pro ſpuria Pyrrhi deſponderi, vos, qui Pyrrhi auunculi eſſetis? praeſertim, cum ipſi aiatis vos adfuiſſe tum, quum Pyrrhus matrem huius mulieris ea lege ſibi curaret deſpondendam, vt eam domi ſuae pro legitima matrefamilias haberet; et praeterea iis epulis vos aiatis inuitatos interfuiſſe,

Digitized by Google

fuiſſe, quae ob huius filiae natiuitatem die decimo poſt illam partu editam celebrtae fuiſſent; denique, id quod omnium deterrimum eſt, ipſi cum aiatis Pyrrhum morientem demandaſſe, curam huius puellae vt velletis habere. Euge praeclaram curam! Tam probe conſuluiſtis ei, vt pateremini eam pro ſpuria deſponderi; praeſertim quae ſororis veſtrae nomen gereret, id quod ipſi vos pro teſtimonio affirmaſtis. Ex his itaque a me dictis, et ex tota cauſa, facile perſpectu cuique eſt, quam impudentiſſimi ſint hi homines. Auunculus enim noſter ſi filiam rite ſibi natam reliquiſſet, ecquo fratrem noſtrum pro filio adoptato in bonis reliquiſſet? ideone, quod alii eſſent propinqui, neceſſitudine ſanguinis propiores, quam nos; quos ille volens facultate filiam ſuam in iure petendi excludere, fratrem noſtrum adoptaſſet? At neque fuit vnquam filia eiusmodi, cuius in foro petendae et obtinendae locus cuiquam fuiſſet, neque eſt. Liberis itaque nullis ingenuis ab eo relictis, nemo illi propior eſt, quam nos ſumus. Nam neque frater illi fuit, neque nepotes ex fratre, ſed nos ſumus ex eius ſorore nati. Atque tamen, medius fidius (ita fortaſſean occurret mihi quispiam) Pyrrhus alium e cognatis ſi adoptaſſet, vna cum hereditate filiam quoque ei dediſſet habendam pro vxore. Ecquid, inquam, oportebat Pyrrhum ita palam quemcunque tandem cognatorum offendere? cui licebat, ſi reuera Nicodemi ſororem ſibi curaſſet pro matrefamilias deſponderi, filiam, quae ex ea nata fertur eſſe, in phratoras inducere, vt ex ſe legitime natam, et virginem heredem vniuerſae ſubſtantiae in domo ſua relinquere, ea lege, vt proximus cognatus eam ſibi a iudicibus curaret adiudicandam, filiorumque ex illo matrimonio exſtiturorum aliquis, quicunque tandem, in nomen gentemque ſuam adoptaretur, et in domum ſuam induceretur. Conſtat enim,

enim, eum, ſi filiam heredem reliquiſſet, certiſſime cognitum atque perſpectum habuiſſe, alterutrum horum eſſe eventurum, vt aut noſtrum, qui cognatione ſumus proximi, quisquam filiam illam ſuam vxorem haberet vna cum hereditate ſibi a iudicibus adiudicatam, aut, ſi noſtrum quisquam eam in matrimonium ducere recuſaret, vt horum ſaltim auunculorum ſuorum alter, qui nunc [Nicodemo et Xenocli] teſtimonia praeſtant, aut certe reliquorum cognatorum quisquam pari modo, petita in iure et impetrata vniuerſa hereditate, eam quoque vxorem haberet. Haec ille perfecturus erat, ſi filiam in phratoras induxiſſet, fratremque meum pro filio haud adoptaſſet. Eo autem, quod contra fecit, hoc eſt, quod fratrem meum adoptauit, illam vero in phratoras non induxit, hanc quidem pro ſpuria, id qnod eum decebat quoque facere, fratrem vero meum heredem bonorum ſuorum declarauit. Quod autem auunculus noſter neque victimam nuptialem intulerit [h. e. quod matronas phratriae ſuae, nomine nuptae ſuae, Nicodemi ſororis, conuiuio non exceperit] neque filiam ex illa praetenſa vxore natam in phratoras induxerit, quam hi aiunt ei legitime natam eſſe; quamquam apud phratoras illius obtinet hic ritus, ab ipſis ſancitus, vt liberi nulli habeantur legitimi, niſi hi, quos pater ipſe apud ſe, phratoras, introduxerit; his de rebus, vt vobis conſtet, recitabit vobis hic [ſcriba] teſtimonium phratorum, qui olim auunculo noſtro fuerunt. Recita tu. tu autem inhibe aquam. *Teſtimonium.* Cape hoc quoque teſtimonium, docens illud, ab auunculo fratrem meum adoptatum eſſe. *Teſtimonium.* Vosne iam, iudices, teſtimonio falſo Nicodemi maiorem fidem, quam auunculi noſtri exteſtimoniis, qui poſt fata etiam ſuprema tamen adhuc, non minus, quam ſi ſupereſſet, per facta de voluntate ſua teſtatur, habebitis? et eritne

iam

iam quiſquam, qui perſuadere vobis conetur, quae mulier volenti cuique communis fuerit atque patuerit, eam penes auunculum noſtrum loco matrisfamilias rite confarreatae fuiſſe? Atqui vos hoc non credetis, niſi planum fecerit id, quod initio huius orationis vrgebam, primum hoc, cuiusnam ſub dotis conditione Nicodemus Pyrrho ſororem ſuam deſponderit; deinde apud quemnam Archontem ipſa mulier denuntiauerit, publicisque tabulis conſignandum a tabulario curauerit, ſe domo mariti vltro exceſſiſſe, omnique ſe iure ſuo in ſubſtantiam et cognationem eius ſuo ſuorumque liberorum nomine abdicaſſe; poſt, a quonam Nicodemus dotem pro ſorore datam ſponſamue recuperarit poſt exceſſum eius, cui ſe ait illam ſpopondiſſe; aut, ſi dotem, cum repoſceret, recuperare minus potuerit, quamnam intra viginti annos actionem in eum intenderit, qui Pyrrhi hereditatem tam longinquo tempore poſſedit, ſiue ita, vt pro dote poſceret alimenta eius foeminae, quam rite ait deſponſam fuiſſe, ſiue vt dotem ipſam repoſceret. praeterea doceto Nicodemus, num alii cuipam ſororem ſuam deſponderit, ſiue ante praetenſam illam eius cum Pyrrho deſponſionem, ſiue etiam poſt; item, num ab illa muliere, praeter iſtam, de qua nunc agitur, filiam, adhuc alii quoque liberi aliis, ſi qui tales ſunt, legitime nati fuerint. Haec vobis ex illo percontanda eſſe exiſtimate, neque obliuiſcimini de victima nuptiali in phratoras illata interrogare. Argumentum enim hoc eſt non leuiſſimum aduerſus huius [Nicodemi] teſtimonium. Planum enim eſt atque perſpicuum, ſi Pyrrhus induci potuerit, vt mulierem hanc pro vxore legitima ſibi ſineret deſponderi, paſſurum quoque eum fuiſſe ſe adduci, vt pro ea victimam nuptialem in phratoras inferret; item, vt filiam, quae ex illa muliere ipſi nata proditur, in eosdem phratoras induce-

Digitized by Google

ret pro filia ſibi legitime nata atque herede ſubſtantiae tria talenta valentis. Denique, ſi Pyrrhus reuera mulierem illam pro legitima vxore domi ſuae habuiſſet, eius nomine, vt matrisfamilias, matronas phratorum in Theſmophoriis epulis genialibus excipere, aliaque nonnulla in demo [ſeu municipio] ſuo peragere, et fungi munia debuiſſet, quae vetuſto ritu pro matre familias a marito, praeſertim e re tam ampla et lauta, peragi et praeſtari debebant. Atqui horum omnium nihil factum eſt, de quo inter omnes conſtat. Phratores iam teſtimonium dixerunt. Accipite iam teſtimonia demotarum quoque, qui Pyrrho quondam fuerunt. *Teſtimonium.*

ORATIO ISAEI TERTIA,

agens de Nicoſtrati hereditate.

Hagnon hic, o iudices, Hagnotheusque familiariter me vtuntur, et iam dudum ante pater eorum quoque me pariter vſus fuit. quocirca conſentaneum eſſe mihi videtur, me cauſam eorum, quam potero, diligentiſſime agere. Foris itaque geſtorum, extra ditionem atticam, neque teſtes poſſunt inueniri, neque, ſi quid aduerſarii de iis mentiuntur, facile eſt eos coarguere; quia fratrum, quos modo nominabam, neuter illuc profectus eſt, [vbi Nicoſtratus exſpirauit.] Quae autem hic in Vrbe euenere, ſatis ea mihi videntur idonea eſſe documenta, e quibus conſtet, quicunque ex titulo donationis hereditatem Nicoſtrati petunt, eos omnes hoc agere, vt vobis imponant. Ante omnia itaque, iudices, nomen quaeri par eſt, quod in tabulis petitoriis vtrinque editum eſt, et diiudicari, vtri ſimplicius, atque rei naturae conuenientius hereditatem petierint. Hagno ſcilicet hic atque Hagnotheus apud Archontem profeſſi ſunt, hereditatem abs ſe peti Nicoſtrati eius, qui filius Thraſymachi

chi fuiſſet, conſobrinosque ſe eius eſſe, teſtesque huius rei exhibent. Chariades autem, eiusque aduocati, Nicoſtratum quidem, ſed alium, in ſuo libello petitorio nominarunt, eum puta, qui Smicri filius eſſet, et nihilominus hereditatem eius Nicoſtrati, qui Thraſymachi filius fuit, praetendunt ad ſe pertinere. Et hi quidem, Hagnon atque Hagnotheus, nomen illud ad ſe quicquam facere negant. nam neque ſe Nicoſtratum, Smicri filium, noſſe, neque, ſi homo eiusmodi vnquam fuerit, eum ad gentem ſuam referri. Iſti autem, [Chariades, cum aduocatis] cum Smicri filium a filio Thraſymahi diuerſum aiunt, tum tamen huius Nicoſtrati, non illius, hereditatem perinde petunt, atque hi, quorum ego cauſam ago. Et in nomine quidem Nicoſtrati, patrisque, ſi ambabus partibus conueniret, hac vna de re vos oporteret diſceptare, quidnam in teſtamento conſtituiſſet ille Nicoſtratus, cuius in nomine, patrisque, ambae partes conſentirent. Iam vero qui licet eidem homini duos patres imputare? Id enim fecit Chariades, qui, hereditatem petens eius Nicoſtrati, qui filius Smicri fuit, aduerſus hos tamen depoſito contendit ſacramento, qui hereditatem petunt a Nicoſtrato Thraſymachi filio relictam; quaſi Smicrus et Thraſymachus idem homo fuiſſent. Mera quidem haec eſt vexa, merum ludibrium, quo nos hi exagitatum atque territatum eunt, freti factione, qua ſtipati incedunt, et a qua telis omnibus nequitiae armantur, artibus iniquitatis omnibus exercentur. Exiſtimant enim, cauſam ſi ſinant ſimplicem manere, nihilque turbelae ei immiſceant, difficile his [Hagnoni atque Hagnotheo] non futurum, vt planum faciant, a Nicoſtrato teſtamentum ſcriptum prorſus nullum eſſe relictum. Sin autem patrem Nicoſtrati non eundem edentes, hereditatem nihilominus petant, certi ſunt, fore vt verborum atque temporis

Digitized by Google

poris plus conterant in docendo Nicoſtratum Thraſymachi filium fuiſſe, quam in altero euincendo, Nicoſtratum teſtamentum nullum ſcripſiſſe. Praeterea quoque, ſi Nicoſtratum confiterentur Thraſymachi filium eſſe, non poſſunt hoc arguere, neque docere, conſobrinos hos illius non eſſe. Sin autem defuncto patrem affingerent commenticium, cernebant ſe controuerſiam iniecturos eſſe, non ſolum de teſtamento, ſed etiam de conſanguinitate. Verumenimuero, non ex his ſolummodo intelligatis, ſubeſſe et in inſidiis latitare certos quoſdam alios homines, qui iſtos aduerſarios in hos [amicos meos] inſtigarint, atque hos in haſce turbas contentioneſque coniecerint; ſed etiam ex illis, quae a principio ſtatim, [vt primum vacuefacta fuit hereditas,] euenerunt. Ecquis enim non ſuper exceſſu Nicoſtrati luctum prae ſe tulit tondenda coma, cum hereditas duum talentorum ſexies in diſcrimen concertationis foreuſis venerit? ecquis non pullam induit, quaſi per luctus ſignificationem hereditatem adepturus? quot ſe mentiti ſunt cognatos Nicoſtrati, aut filios ab eo per teſtamentum adoptatos, eoque titulo bona eius ſibi arrogarunt! Demoſthenes quidem ſe nepotem eius ex fratre [vel ſorore] ferebat, ab his autem mendacii conuictus deſiſtebat. Bona ſua omnia Nicoſtratum ſibi donaſſe praetendebat aliquando Telephus, quamquam et ipſe quoque paulo poſt conticeſcebat. Amyniades puerum triennem ad Archontem afferebat, aiens eum a Nicoſtrato generatum eſſe, cum Nicoſtratus totos vndecim annos Athenis abfuiſſet. Pyrrhus Lamptrenſis Nicoſtratum aiebat bona ſua Mineruae conſecraſſe, et eundem tamen eadem ſibi quoque donaſſe. Cteſias Beſaeenſis et Cranaus iactabant Nicoſtratum, a ſe in ius vocatum, talenti mulctae condemnatum fuiſſe. quod cum demonſtrare nequirent, comminiſcebantur, eum libettum

ſuum

ſuum fuiſſe. verum ne huius quidem aſſerti veritatem approbare rebus poterant. Hi ſunt, qui ab initio hereditati Nicoſtrati inhiarunt. Chariades autem, tum quidem eam non petebat, poſtmodum vero coepit petere, neque ſolus ipſe, ſed etiam ſpurium ſuum, e meretrice quaeſitum, ſubiectum iuit Nicoſtrato, hoc conſilio, vt aut bona corriperet ipſe, aut ſaltim ſpurio ſuo ius ciuitatis acquireret. Sentiens autem ſuum de cognatione aſſertum mendacii conuictum iri, petitionem pueri quidem reſcidit, pro ſemetipſo autem ſacramentum depoſuit, vt is, cui per teſtamentum bona Nicoſtrati data fuiſſent. Oportebat quidem, iudices, quicunque ſubſtantiam quandam ex tituto donationis teſtamentariae petens, cauſa cecidiſſet, eum, non ad mulctam pro rata condemnari, ſed ad tantundem reipublicae fiſco luendum, quanti ſit ſumma bonorum ab eo petitorum· Quod ſi fieret, leges non ita contemnerentur, neque cognationes a tot impuris contaminarentur per petulantiam, neque futurus eſſet, qui defunctorum nomine ad confirmanda et incruſtanda ſua mendacia abuti auderet. Quoniam vero per leges omnibus licet, etiam quicunque extra cognationem ſunt, hereditates quorumcunque quo quisque titulo velit petere; veſtrum eſt, in huiusmodi cauſas quanta poteritis ſumma diligentia inquirere, nullumque locum non excuſſum transmittere. Et in hoc ſolo genere cauſarum, hereditario puta, videntur ad fidem faciendam validiora etiam eſſe indicia, quam ipſi teſtes. Nam in caeteris quidem contractibus haud admodum difficile eſt falſa teſtatos coarguere, ſuperſtite adhuc et in Vrbe praeſente eo, quem teſtati ſint hoc vel illud egiſſe. In cauſa vero hereditaria ecqui falſi teſtes noſcitabuntur? dummodo intertrimenta et differentiae poſtulationum non nimis abnormes atque manifeſtae ſint; illo ipſo, de cuius dictis factisue teſtimo-

Digitized by Google

nium perhibetur, viuis exemto, cognatisque ea, quae ab illo geſta et conſtituta ſint, prorſus ignorantibus; denique vbi ſcrutinium ipſum diligentiſſima cum ſeueritate exerceri nequeat. Adde, quod teſtamenta condentium plerique ne ipſis quidem illis, qui adſunt, quid in tabulis abs ſe ſcriptum atque conſtitutum ſit, ſignificant, ſed ideo ſolummodo adſtare iubent, quo conſcii ſint, atque teſtentur, teſtamentum eſſe ſcriptum atque relictum. Etiam hoc vſu quotidiano venire ſolet, vt tabulae permutentur verae ſubditiciis, et vt in tabulas haſce ſubditicias ingerantur prorſus contraria iis, quae defunctus ipſe veris in tabulis conſtituiſſet. Nam qui teſtamenti ſcriptioni interfuerunt, non ideo magis, quod interfuere, certo ſciunt, veraene ſint hae teſtamenti tabulae, quae in iudicio proferuntur, an ſubditiciae. Quod ſi itaque illi ipſi adeo decipi poſſunt, quos, cum teſtamenta ſcriberentur, interfuiſſe in confeſſo eſt, quanto quis vos promtius atque cupidius circumuenire conetur, qui rerum geſtarum nihil teneatis? Porro, iudices, non omnia omnino teſtamenta lex iubet eſſe rata, ſed ea ſolummodo, quae ſcribens quisque ſuae mentis eſſet compos. Ante omnia itaque diſpiciendum vobis eſt, num [Nicoſtratus] teſtamentum ſcripſerit; tum, ſi ſcripſerit, rectene ſapiens ſcripſerit, an deſipiens. Aientibus enim aduerſariis teſtamentum eſſe relictum, nobis contra negantibus, ecqui decernetis a delirante ſcriptum eſſe, priusquam certo conſtiterit de hoc, quod teſtamentum ſcripſerit? Videtis, quam difficile ſit deprehendere, num vera dicant hi, qui ex titulo donationis teſtamentariae hereditates petunt. Cognationis autem ex titulo petentes nil habent opus vt teſtes producant, ad docendum de iure, quod iis eſt, hereditates petendi. Conſtat enim inter omnes, defuncti cuiusque bona ad proximos in ſanguine deuenire. Deinde non illae ſolummodo leges,

Digitized by Google

ges, quae iura cognatorum definiunt, ſed hae quoque, quae de donationibus per teſtamenta faciundis praecipiunt, ſecundae ſunt cognatis, vetantes, quemquam bona ſua cuiquam dare, aut prae ſenio delirantem, aut furioſum per valetudinem, aliisque de cauſis, quas vos omnes tenetis. Cognatione autem vt quisque proximus eſt, ita defuncti bona adit et ſuſcipit, quaecunque defuncti conditio, ſiue ſana ei mens, ſiue aegra fuit. Praeterea teſtamentis non poteſtis fidere, niſi per interuentum teſtium. a quibus facile factu eſt vt decipiamini. Nam ſi teſtes nulli fallaces eſſent, ab iisque vos falli ſi negatum eſſet, eccur inſtitutae et in vſu fori eſſent actiones exceptoriae de falſis dictis teſtimoniis? Cognatione autem fidere vobis licet per vosmet ipſos. Cognati enim de hereditatibus ex illarum legum praeſcripto certant, quas ipſimet vos ſanxiſtis. Etiam ad hoc vos mentem attendere velim, iudices. Aduerſarii ex titulo teſtamentariae donationis hereditatem Nicoſtrati petentes, ſi tam familiariter vſi Nicoſtrato fuiſſent, vt ea de re inter omnes conſtaret, non conſequeretur quidem ex eo planiſſime, Nicoſtratum illis bona ſua legaſſe; foret tamen multo tum ſpes probabilior, illos tabulis teſtamenti fidem oratione ſua eſſe adſtructuros. Complures enim viſi ſunt, quod animo a cognatis eſſent alieniore, amicos iis praetuliſſe, nulla ſecum neceſſitudine ſanguinis coniunctos. Iam vero conſtat, hos aduerſarios noſtros Nicoſtrato nullo plane pacto conciliatos fuiſſe. neque enim ei contubernales fuerunt, neque familiares, neque in eodem ordine aciei ſteterunt. Quibus de rebus omnibus teſtes ad vos produximus. *Teſtes.* Quod autem hac in re palmarium eſt, et in primis impudentiae Chariadis obloquitur. A quo Nicoſtrato Chariades heredem ſe fert teſtamento ſcriptum, eum Nicoſtratum idem Chariades neque defunctum extulit do-

Digitized by Google

mo, neque rogo impoſuit, neque oſſa eius legit, ſed iſta omnia iuſta aliis hominibus, a Nicoſtrato alieniſſimis, peragenda permiſit. Ecqui iam non ſit ille dignus, quem facinoroſiſſimum atque ſacrilegio contaminatiſſimum appelles, qui, cum iuſtorum omnino nihil defuncto feciſſet, poſtulare tamen non dubitet, vt ad eius hereditatem admittatur? At enimuero, quanquam Chareades horum omnium nihil fecit, facultates Nicoſtrati tamen adminiſtrauit? Atqui vel hanc ipſam quoque moleſtiam nobis demandauit, et horum pleraque ne ipſe quidem infitiatur, ſed praetextus neſcio quos, ſi dis placet, neceſſarios, ipſe ſibi commentus, profert, facto cuique ſuo excuſando. Ecquid enim reliquum, quod obloquatur, ei eſt, qui diſertis verbis crimen fateatur? Tenetis iam rem, iudices, certique eſtis, iſtos Nicoſtrati bona, non fiducia bonae cauſae, neque iure certo fretos, appetere, ſed hoc agere, vt cum vos decipiant, tum hos, [quorum ego cauſam ago,] qui Nicoſtrati cognati ſunt, et quibus leges bona eius contribuunt, illis euertant. Verum non Chariades ſolus id agit, ſed alii quoque complures egere. Saepe enim vſu venit, vt, cum extra ditionem atticam defuncti qaidam eſſent, alii, qui illos ne natos quidem noſſent, eorum tamen hereditates in iure peterent. Cogitant nempe ſecum illi ſic, ſiue cupitis ex animi ſui ſententia potiantur, ſe bona aliena [nullo ſuo ſudore parta] eſſe habituros; ſiue a ſpe atque deſtinatione ſua aberrent, leue tamen et exiguum diſcrimen adiſſe. Eſſe quoque, qui linguam venalem, ad falſa teſtimonia dicendum paratam offerant. Examina inſtituenda in rebus obſcuris aegreque explorabilibus verſari. Breuis vt ſim, permultum intereſt, ſiue ex cognationis neceſſitudine, ſiue ex teſtamentariae legationis praetenſione, hereditates petantur. Vos autem, iudices, primum hoc oportet quaerere, ſitne probabile vobis, te-

tamen-

Digitized by Google

ſtamentum a Nicoſtrato ſcriptum eſſe. Aequum enim leges id cenſent eſſe, et eſt rerum omninm aequiſſimum. In eiusmodi autem cauſa, cuius neque vos veritatem perſpicue cernatis, neque teſtes Nicoſtrato vſi ſint familiariter, ſed Chareade vtantur, homine cupido bonisque alienis inſidiante, ecquid aliud aequo iuri ſit conuenientius, quam vt cognatis ſuperſtitibus bona cognati defuncti a vobis contribuantur? Nam et his ſi fatalis hora fuiſſet obeunda, et Nicoſtratus ſi eos viuendo ſuperaſſet] bona eorum ad hunc fuiſſent peruentura. Nam ex quo titulo conſanguinitatis hi nunc bona Nicoſtrati petunt, ex eodem ille tunc, ſi fors viuendi vices permutaſſet, horum bona petiſſet, quippe qui conſobrinus illis eſſet. Pater enim Nicoſtrati, horum patri frater fuit. Atqui, medius fidius, Hagnon atque Hagnotheus cognati Nicoſtrati non ſunt, ſed alius alicuius? vt aduerſarii aiunt, Cur ergo tam ſtulti coecique ſunt [teſtes,] vt Chariadi quidem, ex titulo teſtamentariae donationis hereditatem petenti, operam praeſtent teſtimonio dicendo, ipſi vero non audeant ex titulo conſanguinitatis hereditatem eandem pro ſe petere, [ſi certi ſunt, veram hanc eſſe criminationem, proprioresque ſe Nicoſtrato confidunt eſſe, quam hi ſunt adoleſcentes?] Non enim profecto eo ſtultitiae proceſſerunt, vt ex certa perſuaſione, verum eſſe illud a ſe prolatum teſtimonium, tam facile atque tam ſupine Chariadi de bonis Nicoſtrati omnibus decedant. Quid? quod ex ipſis iis, quae hi aduerſarii noſtri dictitant, elucescit, ipſismet multo magis expedire, vt Nicoſtrati cognati hereditatem eius in iure petant, quam vt Chariades id faciat. Nam etiamſi hi [adoleſcentes mei] hereditatem ex titulo conſanguinitatis a ſe petitam nunc abſtulerint a iudicibus ſibi adiudicatam, licebit tamen his quoque [Chariadis aduocatis et teſtibus] impoſterum, vbi volent, eandem ex eodem co-

Digitized by Google

gnationis titulo petere, atque planum iudicibus tum facere, ſe Nicoſtratum gradu conſanguinitatis propiore adhuc contingere, quam hi [adoleſcentes mei] eum contingant, et Nicoſtratum, [illum, cuius de hereditate certetur,] Smicri filium fuiſſe, non Thraſymachi. Sin autem Chariades hereditatem Nicoſtrati adipiſcatur, non licebit poſtmodum vlli ex eius conſanguineis illam in iure petere. Vbi enim hereditatem tenebit is, qui petitam ex titulo teſtamentariae donationis a iudicibus abſtulerit adiudicatam, ecquid afferent hi, ſi qui ex titulo cognationis petant? Quod igitur in re ſimili vnusquisque veſtrum ipſimet ſibi ius aequum eſſe cenſuerit, idem his quoque adoleſcentibus ratum facite, qui teſtes exhibuerunt, confirmantes, primum hoc, eos Nicoſtrati conſobrinos patrueles eſſe; tum alterum iſtud, nullas vnquam iis cum Nicoſtrato ſimultates interceſſiſſe; tertium denique illud, ſepultum ab iis eſſe Nicoſtratum; quartum tandem, Chariadem Nicoſtrato nusquam locorum, neque hic, in Vrbe, neque in caſtris vſum fuiſſe familiariter; quintum poſtremo, communionem, qua Chariades hic maxime fidit, ementitam eſſe. Et praeterea, iudices, aequum eſt, vos partium inter ſe contendentium vnamquamque ſeorſim ſpectare, et eorum mores inter ſe comparare. Thraſippus enim, qui pater huius Hagnonis et huius Hagnothei fuit, olim cum ſupereſſet, et muniis functus eſt ſumtuoſis, et aerario contulit, et caetera quoque ciuis frugi fuit. ipſi autem hi, [filii eius] neque vsquam locorum, quo non eſſent a vobis ire iuſſi, profecti ſunt. neque, in Vrbe commorantes, inutiles reip. fuerunt, ſed militia funguntur, et de ſuo conferunt ad aerarium, et reliqua omnia imperata exſequuntur, et pudentes probosque ſe, de quo inter vos omnes conſtat, praebent. quocirca multo etiam digniores ſint, quam Chariades, qui here-

Digitized by Google

hereditatem Nicoſtrati ex titulo teſtamentariae donationis petant. Nam videte quam ſceleroſus et impurus homo Chareades ſit, qui, Athenis adhuc habitans, pro fure ipſo in facinore deprehenſo in carcerem abductus eſt, vnde poſtmodum vna cum aliis quibusdam emiſſus eſt ab iis Vndecimuiris, quos publice condemnatos ſupplicio affeciſtis omnes. Tempore interiecto poſt iterum Chariades, vt falſarium agens, aut malas artes exercens, ad ſenatum delatus eſt; a quo citatus non comparuit, ſed iudicii poenaeque ſeueritatem deuitans, Vrbe exceſſit, ab eoque inde tempore totos ſeptendecim annos Athenis abſuit, neque rediit prius, quam poſt exceſſum Nicoſtrati. Pro ſalute veſtra quidem nullam vnquam obiit militiam, neque ſuo de penu veſtro quicquam contulit, praeter illud exiguum aes, quod hac in cauſa ſuper hereditate Nicoſtrati dependit, neque alia quapiam functione ſumtuaria functus eſt. Et tamen, huiusmodi cum eſſet, non congratulatur ſibi, neque ſatis habet, quod tot et tanta ſcelera impune patrarit, ſed aliena quoque appetit? Quod ſi hi [Hagnon et Hagnotheus] curioſi et ſeduli in rebus alienis rimandis, in eoque ſimiles multis aliis noſtrorum ciuium eſſent, neſcio an Chareadi nunc, non haec hereditaria, ſed capitis cauſa agenda eſſet. Verum enimuero, hunc quidem alius aliquis vlciſcetur, iudices; vos autem his [adoleſcentibus] ſuccurrite, neque maioris facite alienorum per nefas appetentes, quam defuncti cognatos, eosdemque praeterea quoque bene de illo merentes. Sed et legum recordamini, iurisque iurandi a vobis dicti, et teſtimoniorum denique, quae nos vobis exhibuimus, et ſic ſententiam ex aequo et vero pronuntiate.

ORATIO

ORATIO ISAEI QVARTA,

verſans in Dicaeogenis hereditate

Opinabamur quidem, iudices, quibus de rebus antehac litigabamur, de iis in iudicio condicta et compromiſſa rata nobis et valida eſſe futura, vt nempe, qui Dicaeogenes ſe beſſem [ſeu duas tertias partes] hereditatis vacuefacturum nobisque conceſſurum dixiſſet, eiusque rei ſponſores dediſſet, illam beſſem nobis a ſe traditum iri controuerſiae haud obnoxiam, is Dicaeogenes etiam faceret ea, quae eſſet pollicitus facturum. Qua fide etiam nos alteri alteris grauamina noſtra mutua remiſimus. Verum Dicaeogene verbis fidem non faciente, Leocharetem, pro illo ſponſorem factum, in ius vocamus, pro tenore iurisiurandi ex aduerſo et mutuo dicti. Recita tu mihi formulam huius iurisiurandi vtrinque viciſſim praeſtiti. *Iusiurandum mutuum.* Vera itaque eſſe ea, quae in formula noſtri contraiuramenti affirmauimus, Cephiſodotus hic nouit, teſtesque ad vos producemus primum de hoc, quod Dicaeogenes beſſe hereditatis ſe abdicarit, eaque nobis deceſſerit; tum de iſto, quod Leochares huius rei ſponſorem ſe ſcribi paſſus fuerit. *Teſtimonium.* Audiuiſtis, iudices, e teſtibus, quos verum dixiſſe, ne ipſe quidem Leochares videtur infitiaturus eſſe. At enimuero receptum forſitan ad hanc habebit excuſationem, vt aiat Dicaeogenem omnibus nobiscum pactis et ſtipulatis ſatisfeciſſe, ſponſionemque a ſe, Leocharete, factam, praeſtitam et perſolutam eſſe. Quae cum aiet, mentietur, facileque falſi conuincetur. Recitabit enim ſcriba vobis, quaecunque Dicaeogenes [ille vita defunctus, nominis huius medius] Menexeni filius, in hereditate reliquit, et quam ſuppellectilem [ſeu inſtrumenta villatica hic tertius Dicaeogenes ſibi tradita in fidem] ſuſcepit. Haec ſi negabunt [aduerſarii]

Digitized by Google

ſarii] Dicaeogenem, auunculum noſtrum, dum adhuc ſupereſſet, poſſediſſe, nobisque vita decedentem per teſtamentum legaſſe, planum id atque teſtatum faciunto. Sin autem et illum iſtaec quondam poſſediſſe, et nos tradita nobis a reo abſtuliſſe aient, prodito in conſpectum teſtis haec confirmaturus. Dicaeogenes enim [tertius, ſeu reus] quod receperit tradendam a ſe nobis beſſem bonorum a Dicaeogene, Menexeni filio, quondam poſſeſſorum, et quod Leochares ſponſorem ſe conſtitui paſſus ſit de praeſtandis his a Dicaeogene compromiſſis, id nos teſtibus producendis confirmauimus. Nam de his ipſis in iure contendimus, et haec, dicendo iureiurando mutuo recepimus, ille ſe facturum, nos rata eſſe habituros, iisque acquieturos. Recita tu illud iusiurandum. *Iuramentum mutuum.* Quod ſi iam, iudices, hunc locum Dicaeogenes atque Leochares in defenſione ſui ſolum eſſent tractaturi, ſufficerent hactenus dicta nobis quoque, neque verbum adderemus. Quia vero parati ſunt, narrationem de hereditate a principio inde repetere; induxi ego quoque animum, totam rem, vt geſta eſt, vos docere; quo certiores de rei geſtae veritate facti, non autem mendaciis circumuenti, ex animi veſtri ſententia decernatis. Menexeno, auo noſtro, nati ſunt, filius quidem vnus ſolummodo, Dicaeogenes, filiae autem quatuor; quarum vnam domum duxit Polyaratus, pater meus, aliam Democles Phrearrhius, aliam Cteſiphon Paeanienſis, aliam denique Theopompus, qui eam matrem Cephiſodoti fecit. Iam Dicaeogenes quidem, cum e portu ſoluiſſet in Parhalo, cui cum imperio trierarchi praeerat, pugnans apud Cnidum occubuit, nulla prole relicta. Defuncto hoc Dicaeogene, pater Dicaeogenis [iſtius, cum quo controuerſiam hanc agitamus] Proxenus teſtamentum protulit, cui fidem habentes patres noſtri hereditatem creuerunt, et ſic factus eſt hic Dicaeogenes illi Dicaeogeni, Menexeni filio, filius adoptiuus, ea le-

ea lege, vt ſola triente [ſeu vna tertia hereditatis parte] contentus eſſet; reliquorum autem partem ratam ſibi a iudicibus adiudicari curabat vnaquaeque Menexeni filiarum. Haec ita, vt aio, acta fuiſſe teſtes edicent, qui tum, cum agerentur, interfuere; quos ego teſtes coram vobis producam. Interpoſito itaque iureiurando cum cauiſſent, non commiſſuros, vt pacta conuenta violarentur, poſſedit vnusquisque portionem hereditatis ſuam, duodecim per annos, et quamquam iudicia interea temporis exercerentur, neque forum clauſum eſſet, nemo tamen fuit tam longinquo tempore, qui auſus eſſet, affirmare, per nefas iſta acta fuiſſe. Tandem vero rep. rebus aduerſis vſa, obortaque ſeditione et tumultu, concitatus hic [Dicaeogenes] a Melane Aegyptio, cui aliis quoque in rebus obſecundauit, vniuerſam coepit hereditatem petere, affirmans, ab auunculo noſtro ſe heredem ex aſſe ſcriptum eſſe. Furere nos quidem illum autumabamus, eiusmodi cauſam in forum deferentem; verumenimuero, tametſi nunquam euenturum ſperaueramus, vt vera prae ſe ferre vobis videretur is, qui idem modo cum triente, modo ex aſſe adoptatum ſe ferret; tamen ingreſſi forum, cum et multo plura, quam illi, argumenta proferremus, multisque modis aequiora, tamen iniuriam accepimus, non a iudicibus, ſed a Melane Aepyptio eiusque amicis, qui per turbida iſta reipublicae tempora ſibi datam exiſtimabant licentiam aliena impune diripiendi, falſisque dicendis teſtimoniis mutuo ſeſe ſubleuandi. Ab his itaque talium facinorum exercitatione nobilitatis decipiebantur, qui tum ſedebant ius dicturi, iudices, et nos a procella falſorum teſtium obruti noſtra perdebamus. Nam pater haud multo poſt litem ita diſceptatam, viuis exceſſit, priusquam actionem in falſos teſtes capeſſere poſſet. Dicaeogenes autem cauſa factus ſuperior, eadem protinus die Cephiſo-

Digitized by Google

phiſophontis Paeanienſis filiam ex illa portione, quam ſortita fuerat, expulit, tametſi Dicaeogenis defuncti, a quo controuerſa illa bona relicta fuerant, ex ſorore neptis eſſet. Democlis item viduam iis ſpoliauit, quae Dicaeogenes quondam, ipſius frater, ei dederat. Cephiſodoti quoque matrem, ipſumque hunc Cephiſodotum bonis omnibus denudauit, quippe qui horum [Cephiſodoti puta, fratrumque eius, et matris] idem tutor et curator atque aduerſarius eſſet. Verum ne minimo quidem ſenſu neceſſitudinis ad miſericordiam his impertiendam flectebatur, ſed committebat, vt ad orbitatem eorum paupertas quoque accederet, atque ab amicis et protectoribus ſolitudo, adeo vt vel in diem neceſſariis ad victum cultumque rebus carerent. Tam praeclare Dicaeogenes hic tutelam eorum geſſit, qui arctiſſima conſanguinitate iunctus ipſis eſſet. Theopompus, pater, quae his reliquerat, ea Dicaeogenes hic inimicis eorum prodidit, et quae auunculus auusque maternus ipſis legauerant, ea ipſe illis per nefas, etiam nondum iure ſibi addicta, eripuit. Quod dictu factuque eſt indigniſſimum, pueri adhuc cum hi eſſent, emebat domum ab eorum patre relictam, hortumque illi domui adiunctam cum deſtruxiſſet, illam domum cum domo, quae ipſi [Dicaeogeni] in Vrbe eſt, copulauit, interponendis ſtructuris, vt illae quondam duae domus iam pro vna haberi poſſint; et quamquam e Dicaeogenis bonis, auunculi noſtri, locar annuum octogenas minas redigat, tamen Cephiſodotum, Dicaeogenis [medii] e ſorore nepotem, Harmodio, fratri ſuo, Corinthum proficiſcenti, pro famulo addidit. Et reliquis, quibus eum ipſe demerſit, malis hunc veluti cumulum addit, quod ei per probrum obiectet, quod ocreas atque penulam geſtet, non recognitans, ipſum ſeſe ſummam ei feciſſe iniuriam, eo, quod bonis omnibus eum priuarit, eoque ad mendicitatem

reda-

Digitized by Google

redegerit. Verum haec hactenus. Illuc redeo, vnde exceſſeram. Menexenus itaque, Cephiſophontis filius, Cephiſodoti huius itemque meus conſobrinus, cui portio hereditatis par meae competit, actionem aduerſus eos inſtituit, qui nobiſque, ipſique [Menexeno] aduerſa et noxia teſtati fuerant; Lyconemque, quem primum in iudicium induxerat, reum peregit; qui Lyco teſtatus fuerat, ab auunculo noſtro Dicaeogenem hunc, qui adhuc ſupereſt, ea lege fuiſſe adoptatum, vt bonorum ſuorum ex aſſe heres eſſet. Haec ille Lyco teſtatus, falſi dicti teſtimonii conuictus eſt. Dicaeogenes itaque eo redactus, vt iam non amplius vos decipere poſſet, quid egit? perſuaſit Menexeno, noſtramque ſuamque cauſam communem agenti, (pudet enimuero prodere, quae propter illius [Dicaeogenis puta atque Menexeni] improbitatem proloqui cogor) quidnam facere? ratam hereditatis portionem ſibi contingentem a ſe auferre, gratiaeque in mercedem nos, quorum cauſam ageret, ſibi prodere, reliquosque falſos teſtes in forum nondum ab ipſo pertractos, miſſos facere, venia perſecutionis forenſis ipſis conceſſa. Haec nos, ab amicis pariter inimiciſque tolerantes, tamen quieuimus; et producam ad vos teſtes nobis huius rei futuros. *Teſtes.* Verum pactus iſtaec cum Dicaeogene Menexenus, ab iſto deluſus fuit, id quod ei recte, ſic merito, contigit. Falſorum enim teſtium a perſecutione cum deſtitiſſet Menexenus, atque nos prodidiſſet, fraudatus eſt iis emolumentis, quorum ſpe illectus illam perfidiam ad ſe admiſerat. Iniuriam hanc a Dicaeogene paſſus Menexenus rurſus ad noſtras partes rediit, et nos, arbitrati, Dicaeogeni iam nullam amplius hereditatis portionem competere, poſtquam teſtes ab eo ſubornati, falſi dicti teſtimonii coarguti eſſent, de integro cum eo de vniuerſa hereditate ex titulo propioris conſanguinitatis contendimus. Qua

in re

Digitized by Google

in re nos rectum cepiſſe conſilium, et Dicaeogenem omni prorſus iure habendae tenendae hereditatis excidiſſe, facili negotio videor mihi demonſtraturus eſſe. Binae enim, diuerſi tenoris, tabulae eiusdem teſtamenti prolatae fuerant, alterae quidem dudum ante, alterae autem multo poſt. Et primae quidem illae vetuſtiores, a Proxeno, huius Dicaeogenis patre, prolatae, Dicaeogenem hunc auunculi noſtri filium adoptiuum ea lege faciebant, vt is trientem ſolummodo hereditatis haberet; poſterius autem ab ipſo Dicaeogene prolatae hunc ipſum heredem ex aſſe declarabant. Harum binarum tabularum alteras quidem, illas a Proxeno proditas, Dicaeogenes ipſe iudicibus auctor fuit, atque perſuaſit, vt crederent aienti, commentitias eſſe; quas autem ipſe Dicaeogenes protulit, eas qui teſtes affirmauerant ab ipſo auunculo noſtro ſcriptas atque relictas eſſe, hi teſtes falſi dicti teſtimonii conuicti ſunt. Ambabus itaque illis teſtamenti tabulis pariter debilitatis atque abrogatis, aliasque nullas, praeter has, exſtare cum in confeſſo ſit, liquet iam neminem eſſe, cui hereditas ex titulo teſtamentariae legationis competat; ex titulo conſanguinitatis autem ſolis eam competere ſororibus Dicaeogenis defuncti, a quo hereditas iſtaec relicta eſt. quarum filiae ſororum noſtrae ſunt vxores. Quocirca viſum nobis fuit, in iure petere hereditatem ex titulo propinquitatis; et ſic petiuimus portionem vnusquisque ſibi ratam. Verum in eo iam cum eſſemus, vt formulis iurisiurandi mutui a iudicibus adigeremur [nos actores hinc, et illinc reus, de veritate eorum tuenda et praeſtanda, quae pars quaeque pro ſe eſſet dictura] interceſſit Leochares hic, obnuntians, hereditatem hanc controuerſiae haud eſſe obnoxiam. Quem teſtem cum reiiceremus, exceptione vſi falſi dicti teſtimonii, petitio quidem hereditatis antiquabatur, contra vero

Digitized by Google

actio de falſitate dicti teſtamenti inducebatur. Ibi cum nos omnia dixiſſemus eadem, atque nunc dicimus, itemque Leochares ſui purgandi cauſa multa protuliſſet, pronunciarunt tandem iudices, Leocharetem falſa teſtatum eſſe. Quod cum palam eſſet factum e ſuffragiis, cum illa ſuffragia e ciſtnlis eſſent exemta, quae quidem Leochares iudicesque, ipſosque nosmet rogauerit, et quae a nobis tum impetrare rogando atque perficere potuerit, neſcio an minus neceſſe ſit a me copioſius enarrari. Satis eſt ea vos audire, de quibus inter nos conuenit. Nobis nempe concedentibus Archonti, vt ſuffragia non dinumerata confunderet, abdicabat ipſe ſeſe Dicaeogenes de beſſe hereditatis, eamque ſororibus Dicaeogenis defuncti permittebat, promittens ſeſe portiones illas noſtrum vnicuique debitas ſine vlla controuerſia nobis eſſe traditurum; eaque de re Leochares, vt ſponſor, fidem ſuam interponebat, aiens, Dicaeogenem eſſe, quae promiſiſſet, facturum; neque Leochares ſolummodo ſpondebat, verum etiam Mneſiptolemus Plotenſis. Quarum rerum vobis hos edam teſtes. *Teſtes.* Nobis itaque, vt a Leocharete tam indigna paſſis, cum liceret eum infamia notare, vt falſi dicti teſtimonii conuictum, noluimus tamen, ſed ſatis habuimus, vbi noſtra nobis debita abſtuliſſemus, quieſcere atque a contentionibus deſiſtere. Verumenimuero, quamquam tam benignos miteſque nos erga Leocharetem atque Dicaeogenem geſſiſſemus, tamen ab ipſis luſi fuimus, o iudices. Nam neque Dicaeogenes, quam hereditatis beſſem nobis a ſe tradendam coram iudicibus recepiſſet, eam nobis tradidit, et Leochares ſe negat tum temporis pro Dicaeogene ſponſorem eſſe factum. Atqui, factum qui infitiatur id, cuius teſtes fuerunt iudices, numero quingenti, et reliqua tam denſa corona ciuium iudicium tum actum circumſtantium, quid ille vobis

factu-

Digitized by Google

factūrus videtur, ſi pauciores, minoriſque auctoritatis teſtes habuiſſet? Manifeſto itaque illos mentiri conſtabit vobis e teſtibus, quos exhibuimus; qui teſtes coram aderant, quo tempore Dicaeogenes quidem beſſe hereditatis ſe abdicabat, eamque ſororibus Dicaeogenis defuncti ſine vlla controuerſia a ſe tradendam recipiebat, Leochares autem ſponſor fiebat, quae Dicaeogenes verbis recepiſſet, ea reapſe quoque eſſe praeſtiturum. Sed et vos, o viri, rogamus, quotquot rei tum geſtae interfuiſtis, vt, num vera dicamus, a memoria veſtra requirere, nobiſque ſuccurrere velitis. Nam ſi vera dicit Dicaeogenes, quid nobis prodeſt cauſa viciſſe? qui meliore ideo loco ſumus, quam fuimus ante victoriam? aut quanam in re conditione ille nunc eſt deteriore, poſtquam cauſa cecidit, quam fuit antequam condemnaretur? Annon eadem bona adhuc poſſidet, quae pridem poſſedit, nil imminuta? Nam ſi verbo tenus tantum, id quod ait, beſſe deſtitit, neutiquam autem promiſit eam traditurum nulli controuerſiae obnoxiam, ecquod tandem detrimentum accepit ab illa ſua ceſſione bonorum? Habet enim adhuc tenetque valorem eorum. Ipſa enim bona ne habuit quidem, antequam cauſa caderet, ſed habent illa hi, qui ab illo cum emiſſent, aut pignoris loco accepiſſent, pecunia parata compenſarunt; quam pecuniam debebat Dicaeogenes ipſis reluere, et ſic noſtrum cuique ratam ſuam portionem ex debito reſtituere. Ideo enim ſponſores ab eo poſtulauimus, et datos accepimus, non fidentes illum, abſque illa cautione, promiſſis ſuis vltro re ipſa fidem eſſe facturum. Nam praeter par domuncularum extra moenia, et ſexaginta iugera in Pedio, nil retulimus, ſed illi reliqua habent, qui aut emerunt ab eo, aut oppignerata ſibi habent; quos inde non deducimus, ne, id ſi fecerimus, in iudicio condemnati, mulctas debeamus. Nam Micionem

 quo-

Digitized by Google

quoque quod balneo deduxiſſemus, id quod iuſſu Dicaeogenis feceramus, negantis ſe emtionis vindicias praeſtiturum, quadraginta minis condemnati ſumus, fraude Dicaeogenis decepti. Exiſtimantes enim, Dicaeogenem haud eſſe commiſſurum, vt quibus ipſe ſeſe bonis in iudicio abdicaſſet, et quae nobis conceſſiſſet, eorum emtionem vt legitime factam et adhuc validam praeſtaret, aduerſus Micionem coram iudicibus affirmabamus, paratos nos eſſe nihil non pati, nullamque poenam detrectare, ſi Dicaeogenes auderet ipſi, Micioni, balnei emtionem, vt rite legitimeque factam et adhuc validam praeſtare. Opinabamur enim, illum ſponſiones ſuas nunquam factis eſſe refutaturum; idque futurum confidebamus nullam aliam ob cauſam, quam ob ſponſorum auctoritatem, qui fidem ſuam hac de re interpoſuerant. Verumenimuero, quamuis Dicaeogenes illis ipſis portionibus hereditatis deceſſiſſet, quibus ſe nunc fatetur noſtri cauſa deceſſiſſe, Micioni tamen balneum confirmauit, [h. e. affirmauit, Micionem illud a ſe, vt a legitimo eius domino et venditore, cui nemo facultatem ſua pro lubitu vendendi, eripere poſſit, legitime emiſſe, ideoque Micionem illud balneum optimo titulo tenere, ex eoque, vt e peculio ſuo recte et honeſte parto, deduci nullo modo poſſe.] Sic ego miſer non modo nullum huius hereditatis fructum percepi, ſed praeterea quoque propter eam quadraginta minis mulctatus fui. et diſceſſi contumelia a Dicaeogene affectus. Etiam huius rei teſtes vobis praeſtabo. *Teſtimonium.* Haec nos, o iudices, a Dicaeogene paſſi ſumus. Leochares autem, a quo haec omnia profecta et nobis conflata ſunt, cum pro illo ſpopondiſſet, negat ſe ea ſpopondiſſe, quae tamen ab eo ſponſa eſſe teſtes noſtri edicunt, hoc fretus argumento, quod horum nulla mentio fiat in tabulis coram iudicio conditis. Nos autem, o iudices, tunc

Digitized by Google

tunc temporis in tribunali feſtinantes, alia in tabulas referri, et diſertis verbis exprimi curauimus, alia ſolummodo anteſtati ſumus [h. e. operam dedimus, vt teſtes nobis eſſent, qui reciperent iis de rebus ſe requiſitos eſſe teſtaturos.] Hi autem [Dicaeogenes puta et Leochares cum factione ſua] eas ſolummodo ſeruant conditiones, quae e re ipſorum ſunt, easque ratas aiunt eſſe, etiamſi in tabulis ſcriptae et verbatim expreſſae non ſint; quae autem ipſis minus conducunt, eas, ſcriptae ſi minus fuerint, ratas eſſe negant. Ego vero, iudices, nil miror eos pacta infitiari verbis ſolummodo inita. Nam ne ſcripta quidem ſeruare et exſequi volunt. Vera autem ea eſſe, quae nos aimus, aliud adhuc argumentum proferam, vnde cernatis. Protarchidi Potamio Dicaeogenes in matrimonium collocauit ſororem meam, cum dote quadraginta minarum, et loco dotis domum ei tradidit in Ceramico ſitam. Huic mulieri, quam Protarchides adhuc in matrimonio habet, aequalis portio hereditatis competebat, atque matri meae. Quum igitur Dicaeogenes mulieribus de beſſe hereditatis conceſſiſſet, rogabat Leochares Protarchidem, vt ſibi traderet domum elocaticiam. [ſeu elocationibus habitaculorum mercedes annuas merentem] quam pro dote Protarchides habebat. A ſe enim, [Leocharete] vt ſponſore ipſum [Protarchidem] partem hereditatis vxori eius debitam ablaturum eſſe. Nactus his orationis praeſtigiis Leochares illam domum elocaticiam, hereditatis portionem Protarchidi non tradidit, eaque de re teſtem Protarchidem vobis exhibebo. *Teſtis.* De reparatione balnei autem, eiusque inſtrumento a ſe ſuppleto, et aedificationibus, ſi nunc quoque proferet eadem, quae iamdudum praetendit, nos nimirum, quos ei ſumtus factos refundendos recepiſſemus, eos non refudiſſe, et propterea ſe non potuiſſe creditoribus ſatisfacere, ideoque nobis quo-

Digitized by Google

que ea non potuiſſe tradere, quae deberet; occurram ei ſic. Quo tempore, iudices, coram iudicio tum ſuper hac re habito, eum cogebamus, his de bonis, [quae nobis debet, et quorum vſucapinone nos arcet] decedere, in compenſationem ſumtuum ab ipſo tum in munera publica horum bonorum nomine, quam in aedificationes factorum, permiſimus illi horum bonorum vſum fructum, [iilo duodecennio perceptum, quo illa tenuiſſet] ita ſieri debere conſentientibus iudicibus iis, qui tum ſedebant. Tempore poſt dedimus ei, non coacti, ſed ſponte noſtra, veluti praecipuum aliquod a reliqua maſſa ſeparatum, domum in Vrbe, quam haberet adhuc praeter trientem hereditatis, in compenſationem reparaturarum, quas ait a ſe factas. Domum hanc Dicaeogenes Philonico quinquaginta minis vendidit. Dedimus autem nos illam domum Dicaeogeni, iudices, non ob illius probitatem atque comitatem, ſed quo teſtatum faceremus, diuitias a nobis pluris non fieri, quam neceſſarios, ſint licet quam nequiſſimi. Nam antea quoque, quum penes nos eſſet Dicaeogenem vlciſci, et fortunis denudare omnibus, tamen noluimus bonorum eius vllam in partem inuadere, ſed ſatis habuimus, nos noſtra recuperare. Ille contra, ſuperior factus, ſpoliauit nos, et quaecunque potuit, nobis eripuit, et peſſumdare nos laborat, non vt cognatos, ſed vt inimicos homines. Proferemus adhuc aliud ingens et euidens documentum, et morum noſtrorum, et ſceleroſitatis, qua Dicaeogenes hic obſeſſus tenetur. In eo cum eſſet actio aduerſus Leocharetem, vt in tribunal inferretur, menſe Maemacterione, iudices, conueniebant nos Leochares atque Dicaeogenes, rogantes, vt proſecutione litis forenſi aliud in tempus reiecta, viam compoſitionis per arbitros prius experiremur. Quibus nos, quaſi minuta quapiam in re laeſi, aſſenſi, quatuor arbitris litem permi-

ſimus

Digitized by Google

diſceptandam; quorum binos alteros nos adduceba-mus, alteros illi. Coram his promiſimus, nos ab eo-rum arbitratu non diſceſſuros, ſed ei acquieturos eſſe, atque compromiſſum hoc iureiurando ſanximus; et arbitri prae ſe ferebant, ſi fieri poſſet, vt bonam in gratiam nos reconciliarent, litemque noſtram blandis et commodis verbis expedirent, ſe facturos iniuratos; ſin autem minus, etiam ſe ipſos iusiurandum dicere haud eſſe recuſaturos, eoque dicto, ſic demum decla-raturos, quae ſibi noſtra in cauſa iuſta et aequa eſſe vi-derentur. Hoc pacto cum nos iterum iterumque inter-rogando, ſeorſimque et copulatim percontati eſſent, re-rumque geſtarum ordinem intellexiſſent, arbitrorum alteri quidem, illi duo, quos ego mihi delegeram at-que tuleram, Diotimus et Melanopus, parati erant ſententiam pronuntiare, ſiue iurati, ſiue non iurati, prout placeret nobis, quatenus e dictis et auditis col-ligere potuiſſent veriſſima atque aequiſſima eſſe. Quos autem Leochares arbitros tulerat, hi nolebant iniura-ti pronuntiare, tametſi alter eorum, Diopithes, Leo-charis affinis erat, [ſororem ipſius in matrimonio pe-nes ſe habens, ſeu data ſua Leochareti ſorore in ma-trimonium] mihi vero inimicus atque aduerſarius in negotiis quibusdam forenſibus; alter autem, Dema-ratus, frater illius erat Mneſiptolemi, qui vna cum Leocharete pro Dicaeogene ſpopondit. Hi ergo duo pronuntiare recuſabant, tametſi nos iureiurando ade-giſſent, nos a ſententia ab ipſis pronuntianda haud eſſe diſceſſuros. Teſtes huius rei vobis exhibebo. *Teſtes.* Foret vtique res grauis atque indigna, ſi Leochares vos rogaret, iudices, vt ſe abſolueretis eadem in ipſa cau-ſa, in qua Diopithes, affinis eius qui eſſet, ipſum con-demnauit. Et qui deceret vos Leocharetem ab illa culpa liberare, a qua ne neceſſarii quidem liberarunt? Quare vos rogo, ſi iniqua non cupimus, vt Leochare-

Digitized by Google

tem condemnetis. Indignus enim eſt Dicaeogenes veſtra commiſeratione atque contentione bene de eo merendi. Neque enim pauper et in re curta eſt, neque de rep. praeclare meritus. quod vtrumque docebo, iudices, planum facturus eundem et locupletiſſimum, et nequiſſimum hominem eſſe, peſſimeque de rep. de neceſſariis, de amicis denique, meritum. Hic Dicaeogenes cum a nobis traditam ſibi accepiſſet in poteſtatem hanc hereditatem, octogenas minas annuorum vectigalium ferentem, eiusque fructus toto decennio percepiſſet, cum negat ſibi pecuniam eſſe, tum tamen non habet docere, quo illam tantam, o iudices, vectigalium ſummam inſumſerit. Vos ipſi, fas enim eſt, exiſtimate. In Dionyſiis choregatum tribus ſuae fungens, quatuor habuit collegas, tragoediaeque atque pyrrhichiae palmas retulit poſtremas. Haec ſola ſunt munera, quae edidit, coactus, et tam praeclare, e re tam fructuoſa, tam ampla vectigalia ferente. Sed et trierarchi tot numero cum conſtituantur quotannis, Dicaeogenes neque ipſe trierarchatum geſſit, neque alteri cuipiam gerenti de penu ſuo contulit ad ſumtus illius muneris alleuandos, praeſertim eiusmodi in reip. temporibus. ſed alii quidem, quibus vel tenuior etiam res familiaris eſt, quam huic ſunt reditus annui, tamen trierarchatus gerunt; hic autem nullum vnquam geſſit, tametſi ſplendidas illas facultates non pater ei reliquit, (nam is quidem ei rem reliquit admodum mediocrem,) ſed vos ſuffragio veſtro contribuiſtis et condonaſtis; quapropter, etiamſi ciuis non eſſet, tamen eum deceret, liberalitate ſumtuum in remp. faciendorum voluntatem veſtram demereri. Porro tot contributiones cum factae ſint a ciuibus ad bellum ſuſtinendum, patriaeque ſalutem tuendam, hic vnus Dicaeogenes ne ſemel quidem quicquam contulit, niſi quod, cum Lechaeum caperetur, prouocatus ab aliis, pollicitus

Digitized by Google

citus eſt in concione, audientibus omnibus, ſe trecentas drachmas, minus adeo, quam Cleonymus Cretenſis dedit, eſſe daturum. Et hoc ipſum tamen donum, quod pollicitus eſt, gratuitum, non praeſtitit, ſed turpiſſima de cauſa pependit eius nomen apud Eponymos in tabula publica proſcriptum, vt impoſtoris et vani hominis, qui, quam largitionem ad ſalutem patriae tuendam ſponte ſua pollicitus fuiſſet, eam re ipſa non praeſtitiſſet. Qui iam mirandum ſit, me, qui vnus ſim, ab hoc Dicaeogene deceptum eſſe, qui pari modo vos quoque, cunctos, in concionem congreſſos, deceperit? Etiam huius rei teſtes praeſtabo. *Teſtes.* In remp. ergo Dicaeogenes hoc pacto, et tam magnifice, e re tam lauta erogauit; erga neceſſarios autem eum ſe gerit, quem videtis. nam alios noſtrum fortunis exuebat, copiis et gratia praepollens, alios aequo animo ferebat, ob penuriam victus quotidiani peregre proficiſci, ad capeſſendum militiam mercenariam. Viderunt omnes matrem eius in fano Ilithyiae ſedentem, cum hunc filium ſuum infandi ſceleris in ſe commiſſi incuſaret, quod ſcelus vel ore proferre verecundor, quamquam illum quidem tantum ſcelus committere nil puduit. Melane Aegyptio cum eſſet a puero familiariter vſus, habet nunc eundem Melanem ſibi inimiciſſimum, ideo, quod pecuniam ab illo mutuo ſumtam non reddit. Reliquorum, ſi qui cum eo conſueuiſſent, alii non recuperarunt numos ipſi mutuo datos, alii decepti ſunt ab eo, non praeſtante ea, quae ſe daturum promiſiſſet, ſi nollent ſecum in hereditatis petitione contendere. Noſtri autem maiores, o iudices, qui bona iſtaec, nunc controuerſa, reliquerunt, ſudore ſuo parta, nullis non choregatibus defuncti ſunt, pecuniasque quamplurimas ad onera belli perferenda contulerunt; neque tempus vllum vacauit ipſorum trierarchatibus; quorum documenta ſunt donaria ab

Digitized by Google

illis in fanis deorum, ex eo, quod ipſis de neceſſariis impenſis redundaret, dedicata, quo monumenta ſuae virtutis eſſent; tripodes, alii in templo Bacchi conſecrati, quos tripodas, choregi cum eſſent, praemia et monumenta victoriae, abſtulerant; alii in templo Pythii Apollinis Delphis conſecrati. Praeterea quoque in arce [Athenis] primitias fortunarum conſecrarunt; fanum, quod ibi eſt Mineruae, ſimulacris aeneisque ſaxeisque, numero multis, vt e re familiari priuata, exornarunt. Ipſi autem pro patria dimicantes occubuerunt, Dicaeogenes quidem,Menexi,aui mei pater, Strategi cum dignitate apud Eleuſinem, Menexenus autem, filius eius, phylarchi partes gerens, [h. e. magiſtri alae equeſtris] apud Spartolum, in terra Odryſarum. Dicaeogenes autem, huius Menexeni filius, occubuit in pugna apud Cnidum trierarchatu fungens nauis Parhali. Hanc tu domum, Dicaeogene, cum ſuſcepiſſes in manus tibi traditam, optime conſtitutam, peſſime, ſummo cum dedecore, peſſumdediſti et laceraſti, alia eius aliis vendendo, fundosque numis commutando Et nihilominus tamen paupertatem quereris! qui? quo inpendiſti illam tantam pecuniam e vectigalibus bonorum et e venditione eorum redactam? In remp. quidem, de quo certo conſtat, nil impendiſti, neque in amicos. At ne in equis quidem alendis prodegiſti rem, qui nunquam in poteſtate habueris equum plus tribus minis vaenientem; neque etiam in bigas mulares profudiſti, quas nunquam poſſediſti, tam amplos fundos, et tam inſtructos habens. At ne ex hoſtibus quidem captiuum ciuem vllum redemiſti. Ne ipſa quidem illa donaria in arcem intuliſti dedicanda, quae Menexenus quum tribus talentis facienda locaſſet, vita exceſſit, priusquam dedicaret; ſed voluntantur adhuc in officina lapicidae. Et tu quidem dignum te cenſuiſti, poſſidere te bona ad te nullo iure pertinentia, diis autem obliuiſce-

uiſceris donaria reddere, iis deſtinata et ex voto debita. Ecquid igitur eſt id, ob quod tu, Dicaeogene, poſtules, iudices te abſoluere? num, quod multa munera ciuitati edideris? luculentoque magni aeris impendio eam ſpectabilem reddideris? an quod claſſicam militiam fungens, cum poteſtate trierarchi, clades hoſtibus acerbas intuleris? an, quod egenti patriae multas magnasque largitiones conferendo, belli onus releuaueris, et ampliſſima pepereris emolumenta? Atqui horum omnium feciſti nihil. Verumtamen miles bonus et fortis es? Atqui nunquam in caſtra iſti, toto hoc tenente bello, quod tam atrox et tam diuturnum fuit; quod bellum ipſi Olynthii et inſularum incolae nobiscum participare non recuſarunt, ſed pro nobis dimicantes mortem oppetunt. Tu vero, Dicaeogene, cum ciuis eſſes, arma pro patria gerere auſus non es. At fortaſſean ob maiores poſtulabis mihi praehaberi? quod ab iis prognatus ſis, qui tyrannos [Piſiſtratidas] ſuſtulerunt? Ego vero, cum illos laudo, tum te nego in communionem laudis illis debitae venire; qui, primum quidem, omiſſo ſtudio gloriam eorum aemulandi tuisque factis exaequandi, latro factus ſis bonorum noſtrorum, malueris que Dicaeogenis filius appellari, quam Harmodii, et ius epulandi in Prytaneo [omnibus commune ab Harmodio oriundis, manentibus in gente ſua, neque alienas in domos per adoptationem transmigrantibus] ſpreueris, et reliqua quoque iura poſterorum Harmodii, vt praeſidatus et immunitates, contemſeris; quamquam, etiamſi in gente tua manſiſſes, non hoc melior fuiſſes futurus. Neque enim ab iis, quas tu exerces, artibus nobilitati, neque ob genus ſuum tantis honoribus affecti ſunt Harmodius atque Ariſtogiton, ſed ob fortem animum, dextrae ſtrenua facinora, morum honeſtatem, quibus decoribus tu cares, Dicaeogene.

ORATIO

Digitized by Google

ISAEI ORATIO QVINTA,

verſans in hereditate Philoctemonis.

Familiaritatem mihi ſummam cum Phanoſtrato atque Chaereſtrato hocce eſſe, iudices, pleroſque veſtrum noſſe autumo. Ignorantibus autem ſufficiens dicam documentum. Meneſtrato in Siciliam proficiſcente, cum claſſe, in qua trierarchum agebat, ego praeuidens pericula ibi imminentia, quippe qui iam antea eadem expeditione defunctus eſſem, tamen rogantibus his nauigationis comes calamitatumque conſors fui, vna cum illis captus ab hoſtibus. Quocirca futurum ſit inconſentaneum, me, qui horum in gratiam illa diſcrimina obiſſem, tam perſpicua atque ineuitabilia, quod iis familiariter vterer, amicoſque atque ſtudioſos mei ducerem eſſe, nunc recuſare pro iis cauſam dicere, eaque proferre, ad quae ſi attendatis animum, ſperandum ſit fore, vt et vos ſententiam feratis cum religione iuriſiurandi a vobis dicti conſentientem, et hi iure ſuo potiantur. Quapropter vos rogo, vt veniam mihi dicturo detis, atque ſecundis auribus me audiatis verba facientem. Certamen enim illis hoc eſt haud leue, ſed ſumma eorum res agitur. Philoctemon enim, Cephiſienſis, hoc Chaereſtrato familiariter vtens, bona ei ſua legabat omnia, eundemque pro filio adoptabat, eoque facto diem ſupremum obibat. Chaereſtrato itaque hereditatem ex formula iuris petente, quoniam Athenienſium cuique licet de vacuefacta quacunque hereditate certare, qui qnidem, non per ambages exceptionum, ſed directa iuris via incedat, [h. e. propterea hereditatem ſibi petat adiudicari, quoniam alii nemini maiori et euidentiori iure competat, quam ſibi,] quo facto ſi petens viſus fuerit iure omnium certiſſimo atque praepollentiſſimo niti, hereditas ei habenda atque tenenda adiudicatur;

inter

interceſſit Androcles hic, atque teſtimonium interpoſuit, quo hereditatem hanc controuerſiae obnoxiam eſſe negabat. Quo effecit, vt et hic Chaereſtratus petitione hereditatis excluderetur, et vobis eriperetur ius atque facultas heredem Philoctemonis ex ſententia veſtra conſtituendi. Sperat nempe ſe effecturum vnius iudicii ſuffragiis, vniusque certaminis nequitia, vt Philoctemoni fratres adiungantur et obtrudantur, homines ab eo prorſus alieniſſimi, et vt ipſe hereditatem coutra ius et fas habeat teneatque, tametſi de ea cum nemine in iure contendiſſet, neque adiudicatam ſibi abſtuliſſet: item, vt Philoctemonis ſorore potiatur, denique vt Philoctemonis teſtamentum irritum reddat. Multa vero cum ſint, et nefanda omnia, quae Androcles in obnuntiatione ſua pro teſtimonio confirmauit, primum hoc demonſtratum dabo, Philoctemonem vtique teſtamentum ſcripſiſſe, in eoque Chaereſtratum hunc ſibi pro filio adoptaſſe. Philoctemoni nempe neque vxor pariebat, et bellum tum ſaeuiens perpetua capitis pericula obiiciebat, alias equeſtri, alias nauali militia fungenti. Trierarchatum enim ſaepenumero geſſit. Quibus de cauſis viſum ei fuit, de bonis ſuis per teſtamentum praecipere, ne, humani quid paſſus, deſertam domum relinqueret. Fuerat ei quidem par fratrum, nec non par ſororum. Verum fratres ambo ante eum ſine prole deceſſerant. Sororum autem altera, Chaereae nupta, prole maſcula carebat, tametſi diu penes Chaeream fuiſſet. Altera Phanoſtrato duo mares peperit. Horum natu maiorem, Chaereſtratum hunc, Philoctemon ſibi filium adoptauit, et in teſtamento hanc ſcripſit clauſulam, niſi vxor ſua ſibi filium adhuc pareret, velle ſe, vt hic Chaereſtratus ſibi heres eſſet. Teſtamentum hoc penes Chaeream, alterius ſororis maritum, depoſuit; quod teſtamentum cum vobis recitatum fuerit, tum teſtes, qui ſcribendo iuter-

Digitized by Google

interfuere, teſtabuntur. *Teſtamentum.* Audiſtis ergo, iudices, Philoctemonem de bonis ſuis per teſtamentum conſtituiſſe, et quibus conditionibus Chaereſtratum ſibi filium adoptarit. Philoctemoni autem ſic agere licuiſſe docebit haec lex, quam ego affero, et hic vobis audientibus recitabit. Aequa enim et iuſta haec eſſe, ex ipſa lege facillime intelligi arbitror. *Lex.* Haec lex communis omnibus fixa eſt, iudices, praecipiens, nemini non licere, de bonis ſuis conſtituere, prole maſcula carenti, niſi ſi forte furioſus ſit, aut prae ſenio deliret, aut per aliam quampiam cauſam, hac in lege indicatam, mentis parum ſit compos. Quorum omnium vitiorum nulli Philoctemonem fuiſſe obnoxium, id vero paucis verbis demonſtratum dare potero. Ciuem enim qui ſe, et, quoad vixit, geſſerit eum, vt penes vos in honore atque dignitate eſſet, ideoque dignus a vobis habitus fuerit, cui honores mandaretis, et qui pugnans pro patria occubuerit, ecquis ei negabit mentem conſtitiſſe? Mentis ergo qui compos eſſet, ei licuiſſe teſtamentum ſcribere, in eoque filium, quem vellet, adoptare, planum vobis factum eſt. Vnde conſtat, hactenus certe Andoclem in iſta obnuntiatione falſa teſtatum eſſe. Verum hoc quoque falſi arguam, quod addit idem, Euctemonis genuinum eſſe filium hunc, [qui ſibi nomen idem arrogat.] Euctemoni enim, patri Philoctemonis, praeter Philoctemonem et Ergamenem, et Hegemonem, duasque filias, legitima ex vxore ſuſceptos, filia Mixiadis Cephiſienſis, alios nullos fuiſſe liberos, norunt cognati omnes, omnesque phratores, et demotarum plerique, iidemque vobis id teſtimoniis ſuis confirmabunt. Aliam autem illi fuiſſe vxorem, vnde hosce, [quos Androcles ſubiectum it,] ſuſceperit, nemo eſt, qui aut norit, aut fando vnquam inaudierit Euctemone adhuc ſuperſtite. Atqui teſtes hi ſunt, quos conſentaneum ſit omni-

Digitized by Google

omnium eſſe fidiſſimos. Cognatos enim huiusmodi res omnium optime atque certiſſime tenere par eſt. Hos tu mihi primo loco cita, et horum teſtimonia recita. *Teſtes.* Verum ipſos quoque vobis praeſtabo aduerſarios haec eadem teſtimonio ſuo comprobantes. Nam in examine ambarum partium coram Archonte habito, cum hi ſacramentum depoſuiſſent ſuper his, tanquam genuinis Euctemonis filiis, [qui ſunt ſubditicii,] et nos interrogaſſemus eos, quaenam eſſet horum mater, et cuius filia, docere non poterant, tametſi et conteſtatione noſtra vrgerentur, et Archon ipſis iterum iterumque iniungeret, ad interrogata vt reſponderent, prout lex fieri iuberet. Atqui, quomodo, iudices, legi haud repugnet, ſi, qui pro aliis, veluti pro liberis genuinis, in iure contendat, et interponenda obnuntiatione de horum liberorum iure propiore, alios, legitimi qui ſint heredes, a petenda hereditate excluſum eat, is idem tamen, neque, quae his inſiticiis mater fuerit, docere habeat, neque vllum cum ea cognatum edere. Sed tum temporis quidem praetexebant, horum liberorum matrem mulierem neſcio quam Lemniam eſſe, eoque facto curſui proceſſus forenſis remoram aliquam iniiciebant. Poſtmodum autem ad examen [vel confrontationem partium ambarum litigantium] cum conueniſſent, vel prius etiam, quam ab homine quoquam interrogarentur, ſtatim aiebant, Callippen eorum matrem eſſe, Piſtoxeni filiam; id ſolum exiſtimantes ſufficere, nomen vnum aliquod a ſe confictum edi, neſcio cuius, Piſtoxeni. Qui cuias fuiſſet, quaerentibus nobis, et num in viuis adhuc ſupereſſet, in Sicilia eum aiebant occubuiſſe in caſtris, relicta hac vnica filia apud Euctemonem, eius tutorem, et ex ea illi hoſce duos pueros natos fuiſſe. Facinus omnium longe impudentiſſimum. Merum enim hoc eſſe mendacium, planum faciemus, primum ex

ipſis

ipſis horum reſponſionibus in illo ſcrutinio editis. Nam ex illa inde militia, cuius cauſa Piſtoxenus fertur in Siciliam cum claſſe abiſſe, hoc eſt, ab Arimneſto Archonte inde, ad hoc diei duo et quinquaginta anni effluxere. Neque natu maximus horum iuuenum, quos ab Euctemone ex illa Callippe procreatos perhibent, aetatis annum vigeſimum adhucdum exceſſit. Detractis igitur his viginti annis ab illius Siculae expeditionis tempeſtate, et ab anno illo, quo Arimneſtus Archon fuit, remanent plusquam triginta anni. Atqui Callippen, aetatis annum trigeſimum dudum egreſſam, adhuc penes Euctemonem, in eius tutela fuiſſe, pupillam, nondum elocatam, nondumque matrem legitime factam, credibile non eſt, ſed credibile potius hoc eſt, eam in manu tutelaque mariti iam dudum ante fuiſſe, cuicunque fuerit, ſiue a neceſſariorum quopiam, ſiue ab ipſo tutore, in manus data, atque matrimonio collocata, ſiue denique a iudicibus, velut heres a patre relicta, neſcio cui adiudicata. Praeterea Callippen hanc neceſſe eſt, vt Euctemonis neceſſarii famulique norint, ſi ea quidem in tutela domoque Euctemonis verſata, et tam diu quidem, triginta per annos, aut vnquam materfamilias ei fuerit. Non enim ſufficit eiusmodi nomina ſolummodo in confrontationibus iactari, ſed etiam rebus ipſis eorum veritas pateſacienda eſt, hoc eſt, teſtimoniis neceſſariorum. Decebat itaque nobis demonſtrari, et flagitantibus quidem, vel vnum aliquem ex Euctemonis neceſſariis, qui Callippen quandam, ſiue pro vxore legitima, ſiue pro pupilla, ſaltim in domo Euctemonis verſatam noſſet; decebat operam dari, vt hae res coarguerentur, ſiue e famulis Euctemonis, ſi qui adhuc eorum in viuis ſupereſſent; ſiue e famulis iis, qui penes ipſos [Androclem, eiusque conſortes] eſſent, ſi quis eorum eſt, qui ſe aiat iſta noſſe. Verum eiusmodi ſeruos e familia

Eucte-

Euctemonis reliquos tradentibus nobis ad quaeſitionem per tormenta accipere, neque ſuos poſcentibus praeſtare et coram adducere voluerunt. Cape tu has iſtorum reſponſiones, in ſcrutinio illo ab iſtis editas, noſtrasque obteſtationes et prouocationes ad traditionem mancipiorum. *Reſponſiones. Obteſtationes. Prouocationes.* Tantam ergo rem, tam grauis vtramuis in partem ponderis, hi quidem defugerunt, ego vero demonſtrabo vobis, et vnde hi ſint, [pueri,] et quinam iſti, qui interponenda obnunciatione teſtati ſunt, eos genuinos Euctemonis liberos eſſe; quo ſtudent eos in Euctemonis hereditatem immittere. Phanoſtrato quidem igitur neſcio an inſuaue ſit, Euctemonis vlcera denudari. Fieri tamen nequit, quo minus vel pars aliqua modica malorum, in quae Euctemon incurrit, aperiatur, quo vos rei geſtae certiores facti, hoc facilius ſententiam aequo iuri conſentientem feratis. Exegit viuendo annos 96. Huius tam longinqui temporis per partem potiſſimam viſus fuit beatus eſſe. Nam et fortunae erant haud contemnendae, et vxor, ſlorentesque liberi, et res reliquae pariter ſic ſatis ſecundae. Verum prouecto iam ad aetatem affectam infortunium haud mediocre obtigit; quod vniuerſam illius domum corrupit, opumque magnam vim peſſumdedit, ipſumque in apertum cum neceſſariis diſcidium coniecit. Quae vnde nata, et qui, ſint, pauciſſimis declarabo. Erat Euctemoni, iudices, liberta, quae domum aliquam gubernabat, quae domus Euctemoni in Piraeeo erat elocaticia. Haec mulier puellas meretrices alebat, et in his vnam, Alcen dictam; quam Alcen veſtrum quoque complures, ni fallor, norunt. Haec Alce, vt primum de foro emta fuit, multos per annos proſtitit corpore quaeſtum faciens; tandem vero, marceſcentibus annis, e lupanari exceſſit. Mulieri igitur iſti illa in domo elocaticia verſanti conſueſcebat Dio quidam,

Digitized by Google

haberet atque iactaret, poſſet induci, ex eaque re multo maius exſtiturum eſſe diſſidium, perſuadebant, o iudices, Philoctemoni, vt ſineret a patre ſuo iuniorem hunc Euctemonem in phratoras induci, conditionibus iis, quae Euctemoni placerent, hoc eſt, cum addito agello. Philoctemon itaque, tametſi eum patris puderet pigeretque ſtultitiae, nullam tamen cernens rationem ex hac difficultate ſeſe expediendi, in auctoritate fuit neceſſariorum, cedensque neceſſitati, nil repugnauit. Pactis igitur vtrinque conuentis, pueroque in phratoras inducto, ab vxoris ducendae conſilio iam deſtitit Euctemon; quo facto planum faciebat, de vxore ducenda non eo ſe cogitare coepiſſe, quo liberos ex ea quaereret, ſed quo ab inuito filio conceſſionem extorqueret hunc puerum in phratoras inducendi; ſed idem ſimul hoc quoque prodebat, hos pueros e matre non ingenua natos fuiſſe. Ecquid enim oportebat eum vxorem ducere, ſi hi pueri ex ſe, ciue attico, et e muliere, quae pariter ciuis attica eſſet, nati erant? ecquis enim impedire potuiſſet, quo minus eos, ſi vere ingenui fuiſſent, in phratoras induceret? aut cur ſub certis condictis et ſtipulatis conditionibus hunc Euctemonem iuniorem pro filio in phratoras induxiſſet, ſi mater eius ingenua et ciuis fuiſſet? lege edicente, vt liberi omnes rite nati pari et aequali iure in herciſcundo patrimonio gaudeant, aut cur ſeniorem quidem horum duum puerorum ſub pacto certarum conditionum in phratoras induxiſſet, minoris autem nullam prorſus habuiſſet rationem, nullamque feciſſet eius mentionem, donec Philoctemon ſuperfuit, neque ad ipſum Philoctemonem, neque ad reliquos neceſſarios? cum tu tamen, Androcle, hos ambos Euctemonis liberos perhibueris eſſe, diſertis verbis in teſtimonio aiens, hos genuinos Euctemonis liberos atque heredes eſſe? Vera haec a me dici, quo conſtet, recita tu haec teſtimonia. *Teſtimo-*

Digitized by Google

Teſtimonia. Secundum haec geſta, Philoctemon, trierarchatu fungens, in pugna nauali apud Cnidum cecidit ab hoſtibus interemtus. Aliquanto poſt Euctemon ad iudices profeſſus eſt, ſe velle pacta, in quae ſibi cum filio conueniſſet, tabularum monumentis conſignata deponere; et alter quidem generorum, qui ei duo erant, Phanoſtratus, in procinctu ſtabat, ea cum claſſe, cui Timotheus imperator praeerat, e portu ſoluendi; et iam nauis, quam Phanoſtratus cum imperio trierarchi tuebatur, ad ancoram ſtabat, ad Munychiam; alter autem Euctemonis gener, Chaereas, congenerum, Phanoſtratum, ad portum deduxerat, iter maritimum ingreſſurum honoris cauſa proſecutus. Illuc ergo, vbi nauis ſtabat, Euctemon veniebat, ſecum habens amicos quosdam adſcitos, et cum teſtamenti tabulis conſignaſſet, quibus conditionibus puerum [Euctemonem iuniorem] in phratoras induxiſſet, vna cum his [Phanoſtrato et Chaerea] deponit [illas tabulas] apud Pythodorum Cephiſienſem, agnatum ſuum. Haec, quae egit Euctemon, eum non egiſſe tanquam pro filiis genuinis, et Androcles ipſe teſtatus eſt, iudices, et ipſa rei loquitur inſolentia. Nemo enim liberis genuinis quicquam per teſtamentum legat, quia ius ciuile filio patris bona delegat, patremque, cui liberi genuini ſint, non ſinit per teſtamentum conſtituere. Tabulae illae cum per biennium fere iacuiſſent, et interim Chaereas vita exceſſiſſet, homines hi [Audrocles, eiusque conſortes] foeminae [Alcae] per foediſſimam adulationem tanquam mancipia reginae ſeruientes, et ex eius ore nutuque pendentes, cum cernerent ſubſtantiam Euctemonis iam peſſum euntem, et in ſenio atque vecordia delirantis egregiam ſibi datam oportunitatem furandi, vna cum foemina, fortunisque et ruenti iam ſenis menti parant inſidias; et primum quidem eum impellunt, ut teſtamentum tolleret,

Digitized by Google

leret, atque pro irrito declararet; quippe quod e re puerorum haud eſſet; quoniam ipſo, Euctemone, defuncto, bonorum immobilium nemo alius ſit potiturus, quam filiae ipſius, earumque liberi; fundorum autem ſi quid ipſe adhuc ſuperſtes venderet, redactam ex illa venditione paratam pecuniam ſine controuerſia certam pueris eſſe manſuram. Euctemon hac oratione motus, ſtatim vt audiuit, tabulas teſtamenti a Pythodoro repopoſcit, prouocans, vt tabulas eius in medium proferret. Stante itaque Pythodoro coram Archonte, aiebat Euctemon velle teſtamentum a ſe ſcriptum tollere. Contra Pythodorus, negans per ſe ſtare quominus tollatur, ipſum ſemet aiebat id tollere, quod ad ipſum attineret Euctemonem, atque Phanoſtratum, tum in iudicio quoque praeſentem. Verum quoniam Chaereas, qui depoſitioni teſtamenti penes ſe interfuiſſet, interea temporis viuis exceſſiſſet, relicta filia. cuius filiae ſine conſenſu negabat hac in re quicquam agi poſſe, tum demum aiebat ſe teſtamentum illud caſſaturum, cum illa Chaereae filia, nuptum elocata, in poteſtatem mariti tranſiſſet, qui tutor et curator eius eſſet. Archon quoque cum ad hanc Pythodori ſententiam acceſſiſſet, et ita agendum pronuntiaſſet eſſe, Euctemon coram Archonte eiusque aſſeſſoribus, aliisque permultis, quos circumſtantes anteſtabatur, primum a Pythodoro eiusque conſortibus ſponſionem exigebat, eos, quae acturus nunc eſſet, rata habituros eſſe; tum conceptis verbis aſſeuerabat, teſtamentum ſibi iam nunc nullum amplius vsquam locorum depoſitum iacere. eoque dicto abibat, paulo poſt id facturus, cuius cauſa illi [Alce, cum paraſitis] eum ad teſtamenti abrogationem impulerant. Vendebant nempe fundum Athmonenſem Antiphani, quinque et ſeptuaginta minis, balneum vero in Serangio triginta minis Antilocho; domum vero in Vrbe,

Digitized by Google

pro quatuor et quadraginta minis oppigneratam, vendidit hierophantae, praetereaque gregem caprarum ipſo cum caprimulgo, tredecim minis, et duas bigas mulares, alteras octo, alteras quinque minis et ſemiſſe. opifices item, quotquot illi erant, omnes. Vnde ſummam aeris redigebant plusquam tria talenta. Vendita iſta ſunt perquam cito poſt obitum Philoctemonis. Quo autem vobis conſtet, iudices, horum, quae dixi, ſingula quaeque vere a me dicta eſſe, primum cito teſtes. *Teſtes*. Sic iſta quidem illi habebant, tenebant. Vt autem reliquis quoque potirentur, ſtatim incipiebant machinari, et rem inter ſe comparabant omnium foediſſimam, cui vos par eſt animum attendere. Cernentes enim Euctemonem prae ſenio ita prorſus eneruatum et exinanitum, vt ne lecto quidem reſurre poſſet, meditabantur et circumſpiciebant omnes modos, quibus hoc efficeretur, vt facultases eius, vbi animam reddidiſſet, in poteſtate ſua eſſent vniuerſae. Quid ergo inſtituunt? Deferunt horum duum puerorum nomina ad Archontem, velut adoptatorum, quorum alterum [natu maiorem] alter Euctemonis filius [Philoctemon] iam defunctus, alterum [minorem] alter eiusdem filius [Ergamenes] item defunctus adoptaſſent; et, quia ſemet ipſi tutores puerorum ferebant, Archonti mandabant, vt ſubſtantiam puerorum, velut orborum, elocaret, [h. e. proſcriberet elocabiles] quo ſub puerorum nomine bonorum alia mercedem meritura elocarentur, alia tanquam debita pueris pro commodata pecunia, aeſtimarentur atque ipſis aſſignarentur pro hypotheca, palique figerentur, quibus deſignantur et circumſepiuntur bona in hypothecam data, quae vendere non licet; et Euctomene adhuc ſuperſtite, conductores per eum facti, vectigalia bonorum ipſi perciperent. Et quam primum tribunalia complebantur, archon quidem bona Euctemonis, vt elocabilia voce praeconis promulgabat, hi vero conductores pro merce-

mercede annua ipſi ſe profitebantur. Verum eueniebat fortuito, vt aliqui, qui licitationi huic intereſſent, ad neceſſarios Euctemonis hac de fraude ipſis parata renunciarent. Hi ergo cito accurrentes, indicabant iudicibus totum negotium; quo facto iudices elocationem bonorum reprehendebant. Quod ſi occultum neceſſariis manſiſſet, tota illis ſubſtantia funditus periſſet. Cita teſtes, qui rei geſtae, de qua modo expoſui, interfuerunt. *Teſtes.* Priusquam porro hi homines [Androcles, cum conſortibus] notitiam cum hac muliere [Alce] contraxiſſent, cu eaque colludentes coepiſſent bonis Euctemonis inſidiari, tam locuples erat Euctemon vna cum Philoctemone, vt, quamuis ambo vna, iisdem temporibus, muniis fungerentur ſumtuoſiſſimis pro rep. veſtra, tamen neque de ſorte quicquam alienarent, et de vectigalibus annuis ſemper haud parum quid ſupereſſet, vnde emti noui fundi ad veteres accederent. Ex quo autem Philoctemon exceſſit, ita miſere dilaniata eſt illa ſubſtantia, vt ſortis antiquae ne dimidia quidem pars ſuperſit, vectigalia autem omnia intercepta ſint. Et ne haec quidem ſatis habuere differre atque diſſipare, ſed etiam ipſo Euctemone tandem vita defuncto, audaciae proceſſerunt eo, vt illo intus in aedibus adhuc iacente, ſeruos cuſtodirent, quo ne quis eorum quicquam ſiue duabus eius filiabus, ſiue vxori nunciaret, ſiue neceſſariorum cuiquam; pecunias autem et vaſa, ſuppellectilemque Euctemonis, adiuuante muliere, in domum proximam, cui cum domo Euctemonis paries idem communis eſt, exportabant, quam domum incolebat quidam horum, mercede conductam, Antidorus ille; et ne cum filiae quidem venirent, vxorque, ab aliis de exceſſu Euctemonis certiores factae, ſinebant eas intrare, ſed claudebant fores, praetexentes, curam funeris illis haud conuenire. Vix tandem aperiebant, et mulieres illas

Digitized by Google

admittebant circa ſolis occaſum demum. Ibi ingreſſae deprehendebant Euctemonem quidem intus iacentem iam in alterum diem, id quod famuli affirmabant, domum autem inſtrumento et rebus prorſus omnibus vacuefactam horum opera. Iam mulieres quidem in lauando et componendo cadauere, vt par erat, verſabantur, hi autem [neceſſarii Euctemonis] amicorum et teſtium turbae, quae eos comitata erat, oecos demonſtrabant, quam eſſent exinaniti et expilati, ſeruosque coram his [Androcle et conſortibus] interrogabant, quonam ſupellex et reliquae opes auerſae eſſent, iisque reſpondentibus, hos eas in proximam domum exportaſſe, hi quidem [Chaereſtratus, cum ſociis] auctores fiebant, vt furtum protinus quaereretur, prout ius ciuile poteſtatem eius rei facit, poſcebantque ſeruos ſibi dedi eos, qui exportaſſent. Iſti vero [Androcles cum conſortibus] recuſabant aequorum iuſtorumque quicquam facere. Quae vt conſtet vera a me dici, cape tu ſcriba iſtoc et recita. *Teſtimonium.* [vel index ſupellectilis rerumque aliarum ex Euctemonis domo furtim exportatarum.] Tantam itaque ſupellectilem cum domo furtim exportaſſent, et pecunias tenerent e venditione fundorum redactas, vectigaliaque interuertiſſent atque inter ſe diribuiſſent, quae per illud tempus depenſa ſunt, ſperant ſe reliquis quoque potituros, eoque procedunt impudentiae, vt directum quidem ius prae ſe ferentes, et recta hereditatem petentes haud auderent in forum ingredi, at obliqua tamen via, per obteſtationem, quaſi liberi genuini adeſſent: qua in re teſtati ſunt, cum per ſe falſa, tum illis ipſis, quae egerunt ipſi, aduerſantia. Nam cum antea ſcribi horum puerorum nomina in tabulis apud Archontem curaſſent, alterius ceu filii Philoctemonis, alterius ceu filii Ergamenis, nunc in obteſtatione ſua affirmant, hos eosdem filios Euctemonis eſſe, quamquam, ne ſi ab ipſo

ipſo quidem Euctemone procreati eſſent, huius filii atque heredes eſſe poſſent, poſteaquam ſemel ab eo alienam in poteſtatem emancipati et ab aliis adoptati fuiſſent; id quod hi factum aiunt eſſe. Ius enim ciuile non ſinit quemquam adoptatum e domo, in quam adoptatus fuiſſet, illam in domum, vnde primitus ortus et emancipatus ſit, redire, niſi ea in domo, in quam elocatus eſſet, filium ex ſe legitime natum reliquiſſet. Ex quo conſequitur, per ea ipſa, quae egerunt, falſitatis coargui obteſtationem ab illis interpoſitam. Et iſtud quidem ſi callidis ſuis artibus perfeciſſent, vt domus [h. e. ſubſtan-ia Euctemonis et Philoctemonis] elocaretur, praecluſa iam eſſet hiſce [Chaereſtrato et conſortibus eius] hereditatem petendi via. Nunc autem, quamquam iudices cauſam eorum damnarunt, atque negarunt iuris quicquam illis in hereditatem competere, tamen non auſi modo ſunt eam petere, ſed etiam, pro incredibili ſua modumque excedente audacia, praeter alia falſa a ſe prodita, etiam hoc teſtati ſunt, hos pueros Euctemonis heredes eſſe, quos iudices reprobaſſent, atque iſta hereditate arcuiſſent. Sed et adhuc teſtis ipſius [Androclis] ſpectate audaciam atque impudentiam, qui pro ſe quidem in iure petiit filiam Euctemonis, vt a iudicibus ſibi adiudicandam, quippe bonorum patris heredem, cum eaque quintam bonorum partem petiit, vt controuerſiae patentem; et hic tamen idem teſtatus eſt Euctemoni genuinos ſupereſſe filios. Atqui quomodo negetur, hunc [Androclem] ſua ſemet ſica perſpicue iugulare, dictumque ab ipſo teſtimonium mendacii coarguere? Nam ſi filius Euctemoni genuinus fuit, fuit eiusdem Euctemonis filia hereditatis adeundae iure omni caſſa, ipſaque hereditas controuerſiae non fuit obnoxia. Androclem autem haſce ſortitiones ſortitum eſſe [h. e. ex ambobus titulis hereditatem petiiſſe,

 tam

tam pro ſemet ipſo, quam pro pupillis ſuis] vt vobis conſtet, iudices, ſcriba hic vobis haec recitabit teſtimonia. *Teſtimonia.* Euenit itaque contra, atque in lege ſcriptum eſt, ſic edicente: neque ſpurio, neque ſpuriae conſanguinitatem eſſe, neque ſacris in rebus, neque in ciuilibus, inde ab Euclide Archonte. Androclides autem atque Antidorus aequum exiſtimant, quas in confeſſo eſt genuinas Euctemonis filias eſſe, eas earumque ſobolem a ſe bonis Euctemonis atque Philoctemonis ſpoliari, et quae mulier iniecto Euctemonis menti furore conſecuta hoc eſt, vt magna parte facultatum eius potiretur, ea ſe tam gerit inſolenter, his nempe [Androcle atque Antidoro] fidens, vt non Euctemonis modo neceſſarios, ſed vniuerſam adeo ciuitatem vilipendat. Cuius rei vel vnum ſolum teſtimonium vbi audieritis, facili negotio mulieris illius audaciam leges aſpernantem et violantem cognoſcetis. Cape tu mihi hanc legem. *Lex.* Literas haſce [h. e. ſanctiones literarum monumentis conſignatas de obſeruandis religionibus ſacrorum Theſmophoriorum et Eleuſiniorum] voluiſtis vos, iudices, tam eſſe venerabiles, tantaque poenarum ſeueritate pietatem erga deos tuendam ſanxiſtis; ſummi quippe facientes, vt erga reliquorum deorum, ita erga harum quoque duarum dearum [Cereris et Proſerpinae] numina reuerentiam exerceri. Haec autem mulier, mater horum puerorum, cum ſit omnium hominum confeſſione ancilla, vitaeque genus per omnem aetatem ſecuta tam infame, vt ob hanc et conditionis humilitatem et quaeſtus turpitudinem ei haud liceat intra templum [Eleuſinium] intrare, neque eorum, quae in eo geruntur, quicquam videre, cum duabus hiſce deabus ſacrum fit, auſa tamen eſt in proceſſione reliquarum matronarum ipſa quoque vna incedere, et in templum ingredi, et ea ſpectare, quae ab ea ſpectari nefas eſt. Quae a me

vera

Digitized by Google

vera dici, cognoſcetis e pſephiſmatibus a ſenatu ſuper hac muliere latis. Cape tu pſephiſma hoc. *Pſephiſma.* Exiſtimare iam nunc vos decet, iudices, vtrum Philoctemonis bonorum heredem oporteat hunc eſſe, ex hac muliere [ancilla eadem atque ſcorto] natum, et hunc ad monumenta [Philoctemonis atque maiorum eius] accedere, quo inferias et ſuffitus eorum Manibus inferat [tanquam maiorum ſuorum, qui non ſunt, et quem propterea Manes defuncti velut hominem a ſe alienum et ſpurcum auerſantur atque refugiunt] an hunc [Chaereſtratum] e Philoctemonis ſorore natum, quem ipſe Philoctemon ſibi filium adoptauit. Porro quoqua vos decet apud vosmet arbitrari, vtrum deceat magis, ſororem Philoctemonis illam, quae olim penes Chaeream in matrimonio vixit, nunc autem vidua eſt, in horum [Alces et Androclis et Antidori et conſortium] poteſtate eſſe, vt penes eos ſit ſiue cuicunque velint eam elocare, ſiue pati aetatem ad extremum vsque ſenium in viduitate extrahere; an eandem Euctemonis genuinam filiam illi viro nubere, qui eam in iure petitam vi veſtrae ſententiae adiudicatam impetrarit, poſteaquam planum vobis fecerit, eam ſibi vxorem in iure omnium maxime competere. His enim de rebus hodie agitur, et vobis ferenda eſt ſententia. Hoc enim illis ſua vult obteſtatio, [ſeu propterea teſtimonium ſuum de hereditate controuerſiae et adiudicationi haud obnoxia interpoſuerunt] vt nempe hi quidem [Chaereſtratus cum reliquis Philoctemonis neceſſariis] haec adirent diſcrimina [excidendi hereditate puta legitime illis obtingente, et veniendi in poteſtatem ſpuriorum ex ancilla et ſcorto vulgari natorum] iſti autem [ſpurii, cum aſſeclis] etiamſi nunc hoc certamine ceciderint, rurſus tamen in iure experiri poſſint opponenda ἀντιγραφῇ. Nam ſi ſemel a vobis declarata fuerit hereditas vacuefacta et contro-

uerſiae

uerſiae obnoxia, petenti [ſeu Chaereſtrato, ſeu cuicunque alii] eam, opponent iſti ſuam contrapetitionem, et ſic eadem de cauſa bis iidem in iudicio contendent. Atqui, ſi Philoctemoni quidem haud licuiſſet, ſuis de bonis per teſtamentum conſtituere, et is tamen nihilominus feciſſet, recte tum interceſſiſſet Androcles interponenda ſua obteſtatione, penes Philoctemonem haud fuiſſe, vt hunc [Chaereſtratum] in teſtamento pro filio adoptaret. Sin autem Philoctemoni licuit teſtamentum ſcribere, neque infitiatur hoc Androcles, ſed iſtud, a Philoctemone ſcriptum eſſe teſtamentum, in eoque hunc Chaereſtratum pro filio adoptatum; debebat nos non ab aditu ad hereditatem excludere, interponenda obteſtatione, ſed directa litis denuntiatione praemiſſa, iure nobiſcum contendere. Iam vero qui quaeſo luculentius arguatur falſum dixiſſe teſtimonium, quam ſi quis eum ſic interroget: Tu vero, Androcle, ecqui noſti, Philoctemonem neque teſtamentum ſcripſiſſe, neque hunc Chaereſtratum ſibi pro filio adoptaſſe? Quibus enim aliquis, dum gererentur, interfuerit, de iis fas eſt eum teſtimonium dicere; quibus autem ipſe non interfuerit, de iis teſtantem eum fas eſt, non oculos ſuos, ſed aures famamque teſtari. Tu vero, Androcle, cum ſcriptioni teſtamenti non adfuiſſes, diſertis tamen verbis pro teſtimonio negaſti ſcriptum a Philoctemone teſtamentum eſſe, contra vero affirmaſti eum improlem deceſſiſſe. Atqui, o viri, qui poterat Androcles hoc noſſe? Perinde enim inconſentaneum eſt, de Philoctemone incomperta neque certo explorata affirmare, atque iis de rebus, quas vos in ſecreto agitis. Quamquam enim impudentia ei ſumma eſt, non audebit tamen affirmare, ſe Philoctemoni per totam ab eo actam aetatem comitem adhaeſiſſe indiuiduum, actibusque eius omnibus teſtem interfuiſſe. Hominum enim, quotquot ſunt,

Digitized by Google

ſunt, omnium hunc vnum Androclem Philoctemon ſemper habuit inimiciſſimum, cum propter reliquam hominis improbitatem, tum propterea, quod hic Androcles ſolus ex vniuerſis Philoctemonis neceſſariis, flagitioſa cum Alce communicauit conſilia, quibus et ipſi [Philoctemoni, vel potius Chaereſtrato] et reliquis Euctemonis liberis atque totis facultatibus inſidiarentur, eaque perpetrauit, quae modo vobis demonſtraui. Quod autem vel maxime indignationem cieat, hoc eſt, quod Euctemonis, qui huius [Chaereſtrati] auus eſt, nomine abutantur. Fac enim verum id eſſe, quod hi aiunt, Philoctemoni haud licuiſſe, per teſtamentum conſtituere de bonis, quae vniuerſa fuerint Euctemonis, vtrum aequius eſt, hereditatem patris adipiſci filias, quas ei genuinas eſſe extra controuerſiam eſt, et nos ex illis natos, an hos, quibus cum Euctemone neceſſitudinis prorſus nihil intercedit? id quod non nos ſolummodo liquidis approbauimus argumentis, ſed ipſi quoque horum tutores ſuis factis. Hoc enim vos, o iudices, etiam atque etiam rogo atque obteſtor, vt inprimis meminiſſe velitis, quod iam paulo ante vobis declaratum atque teſtatum feci. Androcles enim hic, qui ſe horum puerorum tutorem fert, quaſi Euctemonis genuinorum, [qui non ſunt, atqui ingenui qui non ſint, his tutor eſſe nullus poteſt;] idem tamen pro ſemet ipſo Euctemonis hereditatem petiit; id quod teſtes a me producti confirmarunt. Atqui, per deos ſuperos, qui quaeſo fiat, vt minus atrox minusque intolerabile ſit, genuini quidem ſi ſint liberi, tum tutorem eorum hereditatem ipſimet ſibi petere, vnaque filiam Euctemonis in matrimonium, tanquam heredem legitimam, ſuper qua in iure contendere liceat; ſin autem pro ſpuriis habeantur, legitimis heredibus aditum ad hereditatem praecluſum 'ire interponenda obteſtatione, adeſſe liberos a defuncto relictos,

iure

iure adeundae hereditatis multo propiore gaudentes? Aduerſa fronte iſtaec inter ſe pugnant. Perſpicuum ergo eſt, non a nobis ſolummodo falſitatem obteſtationis ab eo interpoſitae coargutam eſſe, ſed etiam factis ipſius Androclis coargui. Et hunc quidem [Chaereſtratum] nemo interponenda obteſtatione de hereditate non vacuefacta adiuuat, ſed ipſe [Chaereſtratus] directa et ſimplice via iuris ſibi competentis, hereditatem petit: hic autem [Androcles] omnes petitione hereditatis excludit eo, quod diſertis verbis affirmat, hos e ſcorto natos genuinos Euctemonis liberos eſſe; quo facto ſperat vos ita placatum atque circumventum iri, vt ſibi demonſtrationis veniam de cauſa controuerſa faciatis, copioſaque de rebus a cauſa alieniſſimis diſputatione vos obrui patiamini. quae rei ſunt caput, et de quibus doceri vos oportebat, ea ne attingat quidem, aut leuiter modo perſtringat, contra vero in nos ſonora voce turpiſſima conuicia intorqueat; et hos quidem [Chaereſtratum, eiusque cognatos] opulentos, ſe autem pauperem eſſe iterum iterumque obiectet. Quibus artibus hoc ſe ſperat conſecuturum, vt hi pueri, [qui ſpurii ſunt] vobis genuini eſſe videantur. Fac tamen hos, quibus affluentes rerum copias Androcles inuidioſe exprobrat, locupletes eſſe. quid tum? Locupletes ſi ſunt, vobis ſunt, iudices, plus enim de copiis ſuis in rempublicam veſtram, quam in ſemet, impendunt. Phanoſtratus quidem iam ſepties trierarchatu functus eſt, et munia quaecunque pro republica obeunda ſunt ſumtuoſa, ea omnia obiit, et in plerisque victorias adeptus eſt. hic autem Chaereſtratus, quamuis adhuc puerulus, tamen iam trierarchatus muniis ſatisfecit, contribuendo de ſuo; item choregum pro tragoedis, nec non gymnaſiarchum in lampadophoriis; nullas non contributiones pecuniarias hi ambo [pater et filius] inter tercentumuiros [h. e. inter ciuium

uium omnium opulentiſſimos] contulerunt. Et hactenus quidem hi duo [Phanoſtratus, et eius filius natu maior, Chaereſtratus] haec in rempublicam contulerunt; nunc autem natu minor quoque choregum agit tragoedis, et inſcriptus eſt albo tercentum virorum, et confert ſtatas contributiones. Quapropter non hi digni ſunt, quibus inuideatis, ſed iſti, ita me Iupiter atque Apollo ament, ſint magis, ſi bona adipiſcantur, quorum ipſis ius nullum eſt. Philoctemonis quidem hereditatem ſi huic [Chaereſtrato] petenti adiudicabitis, ille vobis eius erit promus condus, eo quod, vt adhuc fecit, ita porro quoque ex illa ſumtus faciet in munera edenda; et multo etiam magis. Sin autem hi eam adipiſcantur, primum dilapidabunt et concerpent; tum, exhauſtis illis, aliorum bonis inſidiabuntur. Quare vos, ne decipiamini, iudices, maiorem in modum rogo, vt ad [Androclis] obteſtationem animum aduertatis, de qua pronuntiandum vobis eſt, eique intentum atque affixum iubete illum cauſam pro ſe dicere, quemadmodum nos quoque noſtram actionem ad illius obteſtationem accommodauimus. Illa enim in obteſtatione cum diceretur Philoctemon teſtamentum a ſe ſcriptum nullum reliquiſſe, ideoque hereditatem ſuam Chaereſtrato per teſtamentum non legaſſe, demonſtrauimus id eſſe mendacium, Philoctemonem enim et ſcripſiſſe teſtamentum, et per illud teſtamentum bona ſua Chaereſtrato legaſſe, cum docuiſſemus, tum teſtes quoque produximus, qui ſcribendo interfuere. Quid adhuc [in obteſtatione iactarunt Androcles et conſortes eius?] Philoctemonem ſine prole deceſſiſſe. Atqui quomodo poteſt is ſine prole deceſſiſſe dici, qui ſororis filium pro ſuo adoptarit, et heredem bonorum reliquerit? cui lex perinde adiudicet hereditatem, atque ſi Philoctemon liberos ex ſe natos reliquiſſet. Nam in lege planis

nis verbis ſic ſcriptum eſt; ſi cui, qui adoptaſſet aliquem, poſtmodum liberi ex ipſo nati acceſſerint, fas eſſe, vt adoptatus cum genuinis liberis parem ratam portionem hereditatis ſortiatur. Demonſtrato itaque [Androcles] hos, quorum ipſe tuendam ſuſcepit cauſam, pari iure genuinos Euctemonis liberos eſſe, atque vnusquisque veſtrum ſui patris genuinus filius eſt. Non enim ideo ſtatim genuinus et legitimus fit filius, ſi quis matris nomen edat, ſed ſi, qui genuinum ſe fert Euctemonis filium, is genuinitatem ſuam confirmet quoque teſtatamque faciat eos teſtes producendo, qui matrem ipſius norint cum Euctemone pro matre familias legitime cohabitantem; cognatos puta, et demotas, et phratoras, quos neceſſe eſt ſcire, num Euctemon pro illa vxore ſua, ſi fuerit, publicum quendam ſumtum fecerit. Praeterea, illa praetenſa Euctemonis vxor, vbinam locorum ſepulta eſt? quorumnam in tumulis? quis nouit Euctemonem ei iuſta facientem? vbinam matris defunctae Manibus liberi adhuc ſuperſtites inferias inferunt, et ſuffiunt? Ecquis vnus ciuium omnium iſta nouit? aut ecquis famulorum Euctemonis? Sunt haec omnia ſtringentia et inuicta argumenta, rem magis conficientia, quam mera conuicia, quo ſolo armorum genere Androcles nos impugnat. His ipſis de rebus ſi poſtulabitis, iudices, ab eo doceri, certique fieri, quemadmodum eas etiam in obteſtatione ſua aſſeuerauit, et vos ſententiam feretis ſanctam, et hi [Chaereſtratus cum ſuis] iure ſuo potientur.

ORATIO ISAEI SEXTA,

agens de Apollodori hereditate.

Olim equidem, viri, exiſtimabam, eas ſolummodo adoptationes non oportere in controuerſiam vocari, quae ſic factae fuiſſent, vt adoptans ipſe, ſuper-

ſtes

ſtes adhuc, et recte mente ſibi conſtans, eas peregerit, vt adoptandum ad ſacra et templa adduxerit, vt cognatis eum coram demonſtrarit, ad eosque pro ſuo declararit, vt in tabularium commune [phratorum atque demotarum] inſcribendum curarit, vt omnia denique, quaecunque in eiusmodi negotio agenda ſunt, ipſe per ſe, proſpere valens, ſanaeque mentis compos peregerit: ſed illas tantum opinabar controuerſiae obnoxias adoptationes, quas fecerint illi, qui in articulo mortis conſtituti, per teſtamentum edixerint, ad quem poſt fata ſua peruenire bona ſua velint, literisque conſignatum eiusmodi teſtamentum obſignatumque apud alios quosdam depoſuerint. Priore enim illo modo qui adoptat, is planum teſtatumque ad omnes facit ſua de voluntate, totum negotium a capite ad calcem actibus auctoritatis ſuae confirmans; cuius rei copiam ius ciuile ei faciebat. In teſtamento autem literis exarato atque obſignato, qui voluntatis ſuae ſignificationem velut abſconſam depoſuit, is eam obſcuram atque ignotam dubiamque fecit. Quo factum eſt vt multi, eiusmodi tabulas teſtamentarias confictas atque ſuppoſitas eſſe aientes, ita adoptatis de adeunda hereditate controuerſiam mouerint. Nunc autem mihi videtur omnis cauendi diligentia ſuperuacanea atque inutilis eſſe. Quamuis enim omnes adoptetionis meae actus ita eſſent in propatulo acti, nihilominus tamen ſunt, qui ſuper Apollodori hereditate mecum contendere pro Eupolidis filia contendant. Ego vero ſi quidem vos viderem, iudices, obliquas in iure agendi vias, per obteſtationes, haud licere hac de cauſa agi, directae viae praeferre, qua quis ſine ambagibus ius ſibi debitum poſtulet; producerem ego quoque teſtes, confirmaturos, hereditatem hanc haud eſſe vacuefactam, ideoque controuerſiae haud expoſitam, quod ego filius ſim Apollodori, ab eo ſecundum leges adoptatus. Verumenim-

enimuero, quia fieri nequit, vt hanc viam ſectando, quam nunc ingredior, ius aequum in occulto maneat, progreſſus ſum ad vos, ita verba facturus, vt totam rem geſtam vos doceam; quo aduerſarii ne cauſſentur, noluiſſe nos ſibi hoc actionis genere ſatisfacere. Docebo autem non hoc ſolummodo, Apollodorum hereditatem cognatis proximis non reliquiſſe, grauiſſimis ductum cauſis, quippe a quibus multis infandis modis vexatus et laeſus fuiſſet, ſed iſtud quoque docebo, ab Apollodoro me eſſe filium adoptatum, iure merito, quippe qui nepos ipſius e ſorore eſſem, et quod parentes mei Apollodorum multis magnisque beneficiis ſibi obſtrinxiſſent. Quare vos rogo, iudices, viritim et vniuerſos, vt aures mentesque mihi praebeatis aequas et beneuolas, et vbi eos coarguero in hereditatem nil ad ipſos pertinentem ſumma cum impudentia inuolantes, tum mihi, qua par eſt, ſuccurratis. Diſſeram autem, quam potero breuiſſimis, rem a principio inde repetens, quae ſic habet. Fratres erant hi tres germani, iudices, Eupolis, et Thraſyllus, atque Mneſon, ab iisdem ſati parentibus; qui ſubſtantiam, ingentem a patre relictam, cum inter ſe ſortiti eſſent, (tanta autem erat illa, vt vos eos dignos cenſeretis, qui munera publica ſumtuoſa ederent) duo eorum ſub idem tempus vita excedebant; Mneſon quidem in Vrbe, ſine prole, vt qui ne vxorem quidem duxiſſet; Thraſyllus autem in Sicilia, quo ſuſceptae expeditioni vt cum imperio trierarchi intereſſet, vna cum multis aliis delectus fuerat; relicto filio, Apollodoro, eodem illo, qui me nuper ſibi filium adoptauit. Eupolis itaque de tribus fratribus ſolus relictus, haud indignum ſe duxit, vt bonorum Apollodoro debitorum partem haud exiguam interuerteret. Mneſonis enim hereditatem, cuius ſemiſſis Apollodoro competebat, ſoli ſibi totam arrogauit, praetextu vſus, eam ſibi a fratre

Digitized by Google

tre legatam fuiſſe; ipſiusque Apollodori tutelam ita geſſit, vt cauſa caderet tribus talentis aeſtimata, quae illius tutelae nomine ab eo petebantur. Archedamus enim, auus meus, qui Apollodori matrem in matrimonio habuit, meam auiam, cernens Appollodorum a tutore bonis omnibus priuari, vna cum eius matre eum domi ſuae recepit atque ſub oculis ſuis educauit, puberique facto praeſto fuit actiones male geſtae tutelae in Eupolin exſequenti, eoque Eupolidi non ſolum ſemiſſem hereditatis a Mneſone relictae actione prima extorſit, verum etiam altera poſteriore actione victum Eupolin coëgit, Apollodoro omnia reddere, ab huius patre, Thraſyllo relicta, quibus Eupolis pupillum defraudaſſet. Archedamus tam ſtrenuam nauauit operam, vt Apollodorus totum patrimonium recuperaret. Quapropter Eupolis atque Apollodorus per totam vitam ſimultates inter ſe agitauerunt; auus autem meus atque Apollodorus, prout etiam par erat, ſemper fuere coniunctiſſimi. Verum ipſis e rebus geſtis melius, quam ex oratione mea, intelligatur, quam ſedulo ſtuduerit Apollodorus acceptam gratiam demereri. Auus enim ea cum eſſet ictus calamitate, vt ab hoſtibus caperetur, ad redimendi eius pretium de ſuo conferre non dubitauit Apollodorus, obſidemque agere, donec ille totam ſummam aeris vnde vnde coëgiſſet. Auoque e priſtinis copiis ad incitas redacto, in re eius familiari gerenda tuendaque operam nauauit, ſui patrimonii copiam ei faciens, et ad expeditionem Corinthiacam proficiſcens, conſtituebat de ſubſtantia ſua, eamque, ſi quid ſibi ſecius contingeret, ſorori ſuae, quae eadem aui mei filia, et mihi mater eſt, legabat, eamque Leocratidae, qui nunc hierophanta eſt, nuptum elocabat. Hoc ille animo erga nos fuit, qui eum a principio ſeruaſſemus. Quo vobis autem conſtet, iudices, haec a me vera dici, et bis ab Apollodoro victum in foro fuiſſe Eupolin, ſemel titulo male geſtae tute-

Digitized by Google

tutelae, tum rurſus interuerſae ſemiſſis bonorum a Mneſone relictorum, auo meo cauſam Apollodori oratione adiuuante, eoque pacto Apollodorum bona ſua recuperaſſe, verum etiam tantorum a nobis acceptorum beneficiorum memorem fuiſſe, eoque, quo dixi, modo compenſatum iſſe; horum omnium ego teſtes producam. Cita tu mihi hos. *Teſtes*. Haec tanta erant beneficia a nobis in Apollodorum collata. Simultatis vero, quae ipſi cum Eupolide interceſſit, in cauſa fuit fraus, qua hic illum re tam lauta fraudatum ierat. Quam ſimultatem haud licet dicere ab illis ſublatam atque cum amicitia commutatam eſſe. Cuius rei magna edam iſtaec documenta. Eupolidi enim tametſi duae eſſent filiae, neutram tamen earum Apollodoro collocauit, quem non ſui fratris ſolmmodo filium noſſet, ſed etiam bene locupletem eſſe; neque fugiebat eum affinitates per connubia contractas videri non conſanguineos modo, ſed vel obuios quosque adeo inter ſe reconciliare, magnasque ſimultates exſtinguere et poſſe et ſolere. Fiduciae enim recordatio non poteſt non odia ex animis exterminare, eorumque loco beneuolentiam mutuam iniicere, cum videas eos, qui tibi olim inimici fuiſſent, cariſſima ſibi pignora tibi credere. Quicquid eius eſt, ſiue culpa penes Eupolin, ſiue penes Apollodorum fuit, ſiue ille filiam dare noluit ad vxoriam conditionem, ſiue hic oblatam recuſauit, manſit vtique inter eos ſimultas, vt res ipſa docuit. Verum de illorum quidem ſimultate ſatis mihi videor diſſeruiſſe. Certus enim ſum, veſtrum quoque, quotquot aetate ſunt prouectiores, meminiſſe adhuc actionum forenſium, quibus illi ſeſe mutuo exagitarunt. Nam et magnitudo poſtulationum, et victoriae fama, qua Archedamus Eupolin perculit, quem multis atque tam luculentis modis, vt contra hiſcere nequiret, condemnauit; hominum oculos conuertit.

Adop-

Digitized by Google

Adoptatum autem me pro filio eſſe ab Apollodoro, adhuc ſaluo et valente, ſcriptumque bonorum eius heredem, codicibusque et genetarum et phratorum inſcriptum, accingor nunc vt doceam. Quod facienti mihi vt aures praebeatis benignas, mentemque attentam, etiam atque etiam rogo. Apollodoro filius erat, quem pater, vt par erat, et erudiebat, et fouebat, ſperans fore aliquando, vt ipſe vita excedens eum heredem bonorum ſuorum poſt ſe relinqueret. Verum ille filius anni proximi ſuperioris menſe Maemacterione morbo deceſſit. Ibi pater praeſentis infortunii aegritudine depreſſus, et de affecta aetate ſua deſperans, [vt alieniore a ſpe nouae prolis ſuſcipiendae] non oblitus, a quibus eſſet a principio beneficiis ornatus, ad matrem meam, ſororem ſuam, quam plurimi faciebat, adiit, ab eaque petiit, vt me ſibi filium daret; et rogatis potitus, ita feſtinauit negotium hoc peragere, vt ſtatim me ſecum in domum ſuam deduceret, totamque ſuam rem familiarem mihi adminiſtrandam traderet, quaſi ipſe iam defunctus huiusmodi curis, et impar, ego vero idoneus eſſem nihil non agere. Veniente tum Thargeliorum die feſto adducebat me ad genetas et phratoras, et coram ara conſtituebat. Eſt autem illis in more poſitum, vt quicunque filium in conuentum eorum inducat, ſiue ex ipſo natum, ſiue adoptatum, (nam promiſcue id habent) is per ſacra iuret, illum a ſe filium induci, natum e ciue attica, et legitimo modo. Tam in adoptato hoc, vt dixi, obſeruatur, quam in genuino. Quae tametſi pater inducens egerit, illi nihilominus tamen omnes et ſinguli in ſuffragia eunt, et vbi, qui inductus eſt, omnibus viſus fuerit admittendus eſſe, tum demum, neque citius, in communem codicem inſcribitur. Tam diligenter et tam ſeuere illi iura ſua tuentur. Phratores igitur Apollodori atque genetae, haud immemores huius legis penes ſe vſitatae, et Apollodoro haud diffidentes, ipſum-

Digitized by Google

que me haud ignotum ſibi habentes, ſed certi, ex Apollodori ſorore me natum, haud dubio ſuffragiorum conſenſu decernunt omnes nomen meum in communi codice ſcribendum, cum ille ſolito more per ſacra deieraſſet. Hoc ego pacto ab Apollodoro adhuc ſuperſtite et bene valente fui filius adoptatus, et in codice phratorum communi ſcriptus hoc titulo *Thraſyllus Apollodori*, ipſo coram adoptatore, legibus id fieri ſinentibus. Quae vt conſtet a me vera dici, cape tu haec teſtimonia. *Teſtimonia.* Teſtes itaque haec ita quidem teſtati ſunt, verum ipſi quoque aduerſarii eadem teſtantur. Quibusnam autem aliis vos conuenit fidem magis habere, quam teſtibus, et, ſi qui neceſſariorum, ſi non verbis, at rebus tamen et factis perſpicuis teſtentur, Apollodorum iſta recte legibusque conuenienter egiſſe? Reliquit nempe Eupolis duas filias, et hanc, quae adhuc ſupereſt, materfamilias Pronapidis, et mecum ſuper hac Apollodori patris mei hereditate contendit, et aliam, quae olim, cum adhuc ſupereſſet, penes Aeſchinem Luſienſem fuit, iam vero vita defuncta filium reliquit, iam ad virilem aetatem adultum, nomine Thraſybulum. Iam lex eſt huius formulae: ſi qui frater duarum ſororum, ex iisdem parentibus natus, ſine prole deceſſerit, nulloque ſcripto teſtamento, tum aequis partibus hereditatem eius cernere ſororemque alteram adhuc ſuperſtitem, alteriusque vita defunctae filium. Hoc legis edictum illos [Eupolidis filias, caeterosque cum illis facientes neceſſarios] haud fugit. Rebus enim geſtis teſtatum fecerunt, legem illam ſibi notam eſſe, eique ſe parere. Eupolidis enim filius, Apollodorus item dictus, cum ſine prole deceſſiſſet, ſemiſſem ſubſtantiae ad quinque talenta valentis tulit Thraſybulus. Vnde patet filiabus et ſororibus a iure ciuili partes aequales bonorum a patribus et a fratribus relictorum attribui; conſobrino-

rum

Digitized by Google

rum autem de bonis, et quicunque alii extra cognationis gradum modo dictum ſunt, non aequales attribui partes hereditatum foeminis, ſed in huiusmodi cauſſis conditionem marium meliorem eſſe et a lege praehaberi conditioni foeminarum. verba legis enim haec ſunt: potiores oportere mares eſſe e maribusque natos, dummodo hi mares ex iisdem prognati ſint, e quibus foemininae [de hereditate eadem inter ſe contendentes,] etiamſi mares illi gradu conſanguinitatis [ab hereditatis relictae poſtremo domino] longius diſtent, quam foeminae. Secundum hanc legem mulieri huic [Eupolidis filiae] ne vllam quidem partem [hereditatis ab Apollodoro Thraſylli filio relictae] petendi ius erat. Thraſybulus autem totam petere poterat, niſi obſtaret hoc, quod ego ab Apollodoro adoptatus ſim, quam adoptationem Thraſybulus ratam habet. Nam neque vllam mihi vnquam de Apollodori hereditate mouit controuerſiam, neque eam in iure petiit, ſed omnia ab Apollodoro conſtituta bene ſe habere confeſſus eſt. Hi autem [patroni cauſae filiae Eupolidis] pro hac [filia Eupolidis] qua ſunt impudentia, totam petere auſi ſunt [hereditatem ab Apollodoro, Thraſylli filio relictam.] Cape tu has leges, quas hi migrarunt, easque recita his [iudicibus.] *Lex.* Hac quidem e lege partes hereditatis aequales ferunt defuncti ſoror ſuperſtes, et filius ab altera ſorore defuncta relictus. Cape hanc quoque legem, et recita illis. *Lex.* Conſobrini ſi nulli ſunt, neque conſobrinorum liberi, neque conſanguineorum quisquam ab eodem patre, gentis conditore, oriundorum, tum tradidit legislator hereditatem conſanguineis a parte matris, definiens, quosnam oporteat potiores eſſe. Cape tu hanc quoque legem, et ipſis recita. *Lex.* Legibus haec edicentibus, Thraſybulus hic, tametſi vir eſſet, [eoque ab hereditatis iure propior] tamen ne partem quidem

Digitized by Google

eius petiit, hic autem [Pronapis,] loco et nomine huius mulieris, [vxoris ſuae] totam petiit. Adeo nil autumant impudentiam obeſſe, etiamſi in rebus tam planis et perſpicuis leges migrare audeant. Verumtamen hac vtuntur excuſatione, Thraſybulum in domum Hippolochidae emancipatum eſſe, ideoque ſibi competere ius vniuerſam Apollodori hereditatem petendi. Vere quidem illi hactenus, quod emancipatum aiunt Thraſybulum; verum ad rem hoc quidem nil facit. Ecquid enim eo minuitur Thraſybulo ius hanc hereditatem petendi? Num, quod emancipatus eſt, ideo minus eſt Apollodori cognatus? Etiam alterius Apollodori, qui filius Eupolidis fuit, ſemiſſem hereditatis, non e paterno, ſed materno iure accepit, [quod ius per adoptationem non mutatur.] Licebat ergo ei, cognationis quidem ex titulo, bona Apollodori, e Thraſyllo nati, quae bona ego mihi nunc vindico, petere, quippe qui foeminam hanc [Eupolidis filiam] in iure petendi antecederet, et petiſſet quoque, niſi exiſtimaſſet, recte habere ab Apollodoro ſuper adoptatione mei bonorumque legatione conſtituta. Verum Thraſyllus non eſt impudens. nam matris quidem nemo eſt emancipatus, [h. e. tametſi in domum alienam emancipatus iura amittit a parte patris ei competentia, non ideo tamen pariter iura quoque amittit a parte matris ei debita, ſed haec certe ſalua ſemper ei manent.] Sed perinde ſeruat quisque matrem ſuam [h. e. iura per matrem conuenientia] ſiue in domo paterna manet, ſiue in alienam emancipatur. Quapropter etiam Thraſybulus parte bonorum Apollodori, [eius, qui filius Eupolidis fuit,] rata [eique per matrem competente] fraudatus non fuit, ſed hereditatis illius ſemiſſem alteram abſtulit ipſe, alteram haec mulier, [Eupolidis filia, Pronapidis vxor.] Quae vt conſtet a me vera dici, teſtes harum rerum tu mihi cita. *Teſtes.* Ad hunc modum

Digitized by Google

modum non genetae ſolummodo, neque phratores, de mea adoptatione teſtati ſunt, ſed etiam Thraſybulus eo, quod de Apollodori hereditate mecum non contendit, ipſo facto declarauit, ſe exiſtimare, ab Apollodoro conſtituta rata eſſe iurique ciuili conſentanea. Nam ſi irrita illa legibusque aduerſa habuiſſet, profecto non commiſiſſet, vt tam amplam hereditatem in iure petere omitteret. Verum ſunt Apollodoro, patri meo, de veritate meae adoptationis alii quoque teſtes. Nam priusquam ego e ludis Pythicis redirem, ita cum demotis [ſeu municipalibus] egit Apollodorus: ſe feciſſe, vt ego ipſi filius adoptarer, atque vt nomen meum in codicem cognatorum atque phratorum, ceu filii ſui, inferretur, facultatesque mihi tradidiſſe; quocirca hortari ſe demotas, vt, ſi ab hora fatali opprimeretur, priusquam rediſſem, in codicem ſuum lexiarchicum nomen meum inſcribant, hoc titulo *Thraſyllus Apollodori;* neue contra faxint. Et illi quidem [municipales Apollodori] iſtis [ex Apollodoro] auditis, tametſi hi [Pronapis eiusque conſortes] ſecum quererentur, negantes me [ab Apollodoro] adoptatum eſſe, tamen, et praecepto iſtoc Apollodori moti, eorumque memores, quae ipſi de adoptatione mei iam dudum ante norant, iureiurando per ſacra dicto, in lexiarchicum intulerunt meum nomen eo pacto, quo id faciendum ille [Apollodorus] praeceperat. tam certum penes eos liquidumque meae adoptationis erat negotium. Vera haec me dicere teſtabuntur hi teſtes, quos tu mihi cita. *Teſtes.* Coram tot teſtibus geſtum fuit hoc adoptationis negotium ab Apollodoro, cui cum his [Eupolidis domeſticis] vetuſta ſimultas intercedebat, nobiscum autem, praeter arctam ſanguinis neceſſitudinem, adhuc quoque ſumma caritas. Verumenimuero, etiamſi neutrum horum fuiſſet, neque ſimultas cum his, neque familiaritas nobiscum, nun-

Digitized by Google

quam tamen Apollodorus bona ſua in horum poteſtate reliquiſſet; id quod facile vos e mox dicendis colligetia. Omnes animam agitantes ſedulo cauent hoc, vt domus ſuae deſolatae ne fiant, ſed vt ſit, qui Manibus ſuis inferias inferat, et reliqua iuſta faciat. Quapropter, ſi qui improles ipſi ſint, tamen filios ſibi per adoptationem arrogant, quos nominisque bonorumque ſuorum heredes relinquunt. Neque priuatim ſolummodo cenſetur hoc ius et fas eſſe, atque exercetur, ſed ipſa quoque resp. idem ratum ſanctumque voluit eſſe. Lege enim peculiariter hac de re lata mandauit resp. Archonti, vt prouideat, ne quae domus deſolatae fiant. Iam planum Apollodoro atque perſpicuum erat, ſi facultates ſuas horum hominum poteſtati permitteret, eadem ſe opera facturum quoque eſſe, vt ſua domus deſolaretur. Quid ita? Viderat nempe has ſorores [Eupolidis filias] fratris quidem ſui, Apollodori, habere bona, filium autem ei nullum ſufficere, quamuis liberis maribus abundarent, et maritos earum fundum ab Apollodoro relictum vna cum inſtrumento ruſtico, ad quinque talentorum valorem, vendidiſſe, pecuniamque e venditione redactam inter ſe diuiſiſſe; domumque Apollodori hoc pacto iacere deſolatam, turpi horrendoque exemplo. Fratem itaque qui noſſet iſtaec a ſororibus paſſum, qui poterat is ſperare futurum, vt ipſe, etiamſi amicus atque familiaris illis fuiſſet, quibus fuit infeſtiſſimus, ab his honores ſupremos et iuſta adipiſceretur, quorum non frater, ſed ſolummodo conſobrinus eſſet. Profecto negata illi erat haec ſpes. Illos autem fratri ſuo filium nullum defuncto ſuffeciſſe, et nihilominus tamen eius bona poſſidere, domumque, quae quondam, id quod inter omnes conſtat, trierarchatus onera ſuſtentauit, de medio ſuſtuliſſe, teſtabuntur teſtes hi, quos abs te mihi citari volo. *Teſtes.* Hoc igitur hi cum eſſent ingenio animoque

erga

Digitized by Google

erga ſemet ipſos, et tanta cum eſſet iisdem atque tam inueterata cum Apollodoro ſimultas, quid aliud poterat Apollodoro melius in mentem venire, quam vt hoc, quod exſecutus eſt, conſilium capeſſeret. Atqui debuerat, ais, medius fidius, ſumtum ab amicorum aliquo puerum adoptare, heredemque bonorum ſuorum facere? Atqui fuiſſet ipſique [Apollodoro] ipſisque parentibus pueri huiuscemodi incertum, cuias ille puer eſſet olim aliquando futurus, frugi ne, an nequam, aetate pueri nullam vtramuis in partem edente ſignificationem. Mei autem documentum ceperat [Apollodorus] quod ſatis eſſet, ad iudicandum, quae de me ſperanda haberet. Norat enim quo animo erga patremque matremque eſſem. Norat me neceſſariorum ſtudioſum; rerum me mearum norat ſatagentem; norat qualem in magiſtratu me geſſiſſem. Theſmothetae enim honore functus ita ſum, vt neque ius aequum peruerterem, neque largitionibus corrumperer. Haec Apollodorus non ignorans, ſed probe tenens, bonorum ſuorum me faciebat arbitrum, non alienum hominem, vnde vnde arreptum, ſed ſororis ſuae filium, neque minutis quibusdam noſtris officiis, ſed vel maximis obſtrictus beneficiis, neque me animi ita abiecti atque degeneris, vt paſſurus eſſem bona eius peſſum ire, quemadmodi hi paſſi ſunt ſui fratris bona peſſum ire atque ad alios peruenire, ſed alacriter promteque functurum muniis et trierarchatus, et militiae in terra continente, et choregatus, denique, quaecunque vos imperaturi ſitis, libenter atque ſedulo eſſe exſecuturum; quemadmodum ipſe quoque fuit. Atqui ſi et cognatus Apollodoro eram, et amicus, et bene de eo meritus, et documentis mei datis hanc ei fidem feceram, vt certus eſſet, me talem eſſe: ecquis iam dubitet, adoptandi mei conſilium ab homine ſanae mentis profectum eſſe? Ego certe vnum aliquod eorum, quae mihi ab eo iniuncta fuerunt, peregi, gymnaſiarchatu functus in Pro-

Digitized by Google

Prometheis, hoc ipſo anno, ſplendide atque liberaliter, id quod omnes norunt tribules. Vera haec a me dici confirmabunt hi teſtes, quos mihi abs te citari volo. *Teſtes* Haec capita ſunt, iudices, illa iuris, quorum freti auctoritate aimus atque contendimus, hereditatem Apollodori noſtram eſſe, et aequum eſſe nos ea potiri. Iam rogo vos, iudices, obteſtorque, vt nobis faueatis, cum Apollodori gratia, tum Thraſylli, qui pater eius fuit, quos reperietis homines non nauci, neque poenitendos fuiſſe, ſed inprimis frugi ciues, veſtrique perquam ſtudioſos. Pater Apollodori vt alia omnia obiit munia ſumtuoſa, ita trierarchatus quoque geſſit alios ex aliis, et tota paene vita continuauit, non ſic, vt trierarchi, qui nunc ſunt, faciunt, quorum vnusquisque ſumtuum paene nihil facit in ſuam triremem armandam atque inſtruendam, ſocietate cum aliis multis inita; ſed ſolus per ſe, neque intercalandis otii bienniis, ſed continenter; neque perfunctorie et dicis cauſa, ſed nauiter, apparatu, quam fieri poteſt, lautiſſimo atque probatiſſimo. Quamobrem et viuum vos eum honorauiſtis, et exſtincto, memores reum fortiter ab eo praeclareque geſtarum, filio ſeruaſtis atque reddidiſtis fortunas, quibus ſpoliatus fuerat, eo, quod earum praedones cogeretis legitimo domino eas reſtituere. Ad ipſum veniamus Apollodorum. Non is, vt hic Pronapis, cenſum exiguum profeſſus, [quo contributionum exiguis penſionibus defungeretur,] ſed ordini equitum adſcriptus, honores geſſit illi ordini competentes, primarios, eoque inprimis ſumtuoſos. Neque vi ſtuduit aliena bona legitimis dominis eripere, iisque clam incubare, vt vos fructum eorum nullum perciperetis, ſed facultates palam ad vos profeſſus, et habens in fundis et domibus, quaecunque vos exigeretis, ea liberaliter et cum gloriae ſtudio praeſtitit. Neminis cum iniuria, ſtudebat de pe-

Digitized by Google

de peculii ſui vectigalibus perſonam in vita ciuili ſplendidam agere, exiſtimans ſe decere, in ſemetipſum quidem ſumtus facere modicos, quo ſufficere poſſet impendiis; quae autem ſupereſſent, ea neceſſitatibus reip. reſeruare. Sic factum eſt, vt muniis omnibus ſatisfaceret. Ecquam enim liturgiam non ad finem perduxit? aut ecquam contributionem pecuniariam non inter primos contulit? aut ecquibus partibus ſuis defuit? non aliquando choro puerili vicit, quem, choregum agens, ipſe produxerat? cuius liberalitatis ab Apollodoro demonſtratae monumentnm proſtat tripus ab illo choro dedicatus in ipſius honorem. Atqui quae ſunt boni ciuis partes? Nonne cupiditatem aliorum, bona aliena, ad ſe nil pertinentia, iuſtis dominis eripere contendentium, ita auerſari, vt bona tua ſalua conſeruare atque tueri ſtudeas? Nonne, cum resp. aeris eget, inter primos cenſeri conferentes, nullamque bonorum partem clam habere, a neceſſitate contribuendi exemtam? Talis vero fuit Apollodorus. Quapropter ei vos hanc merito retuleritis gratiam, vt ab eo factam de bonis ſuis conſtitutionem ratam habeatis, veſtraque approbatione confirmetis. Quid? quod me ipſum quoque ciuem reperietis non malum, neque contemnendum. Expeditionibus caſtrenſibus, quotquot aetate mea reip. ſuſcipiendae euenerunt, omnibus interfui. Imperata exſequor; id quod eſt officium ciuium, id aetatis, quod ego nunc ago, agentium. Illorum itaque [Thraſylli puta atque Apollodori] pariter, atque noſtrum gratia, [mei inquam, meorumque parentum atque conſanguineorum] proſpicite nobis, ſalutemque atque dignitatem noſtram curae cordique habete; praeſertim his [Pronapide, eiusque conſortibus] trierarchatu nullo fungentibus, tametſi hereditatem adierint quinque talentis parem; nam eam quidem diſſiparunt; domum, quae trierar-

cha-

Digitized by Google

chatus olim ferre ſoleret impendia, ad nihilum rede-gerunt, fundis diuenditis, gentemque nobilem deſcla-uerunt, et in cauſa fuerunt, vt ea prorſus exſtingueretur; nos autem et geſſimus, quaecunque ſunt, mun'a ſumtuoſa, et in poſterum quoque geremus, ſi nempe vos Apollodori voluntatem ratam iubeatis eſſe, hereditatem hanc nobis ſententia veſtra addicentes. Dicendi finem vt faciam, ne plura hac de re diſſerendo garrulus et putidus vobis videar, de ſuggeſtu ſtatim deſcendam, poſteaquam breuiſſimis ſumma capita iuris, quo noſtrum quisque fidit, perſtrinxero. Noſtra mater, o iudices, Apollodori ſoror fuit. Nulla eos vnquam interceſſit ſimultas, ſed magna et perpetua caritate mutua ſemper fuerunt coniunctiſſimi. Ego Apollodori ſum e ſorore nepos et filius, ab eo adoptatus adhuc ſuperſtite et mentis adhuc compote, et ab eodem in genetas et phratoras inſcriptus. Quibus de cauſis hereditatem Apollodori poſtulo, ab ipſo mihi donatam, habere cum pace veſtra, atque tenere; his autem vt copiam negetis domus deſolandae. Pronapis contra ecquid affert pro [vxore ſua] eandem hereditatem petente? Aequum nempe cenſens, ſibique datum, eam vt habeat teneatque pecuniam, quam e vendita ſemiſſe redegit illius hereditatis, quam frater vxoris ſuae reliquit, contendit nunc hanc quoque rapere hereditatem, cuius adeundae praeſtant alii iure potiore, quam eſt eius vxori; quamuis, vt in locum illius prioris Apollodori dudum ante defuncti nullum ſuffecit filium, eoque domum illius paſſus fuit deſolari, ita huic quoque poſterius defuncto Apollodoro nullum ſit filium ſuffecturus, ſed huius quoque domum pari modo paſſurus deſolari. Porro afferet Pronapis, ſibi ſuisque cum Apollodoro noſtro ſimultatem fuiſſe acerrimam et perpetuam, nullaque compoſitione placatam. Haec ſpectare vos decet, iudices, et

praeter-

Digitized by Google

praeterea hoc quoque meminiſſe, me Apollodori e ſorore nepotem, illam autem [Eupolidis filiam, Pronapidis vxorem] eiusdem Apollodori conſobrinam eſſe: item hoc, illi mulieri geminam obtigiſſe hereditatem, mihi vero vnam hanc ſolummodo, in quam ab ipſo eius nouiſſimo domino cum filii et heredis nomine immiſſus ſum. illam haud beneuolo fuiſſe animo erga eum, a quo iſtaec hereditas relicta fuit, me autem auumque meum multa et magna in eum beneficia contuliſſe. Haec omnia cum ſedulo vobiscum eritis meditati, iudices, ſic tandem ponite calculum aequo iuri conſentaneum. Quae plura dicam, haud habeo, nullus dubitans, a me dictorum nihil vobis obſcurum et dubium eſſe.

ISAEI ORATIO SEPTIMA,

quae eſt ſuper Cironis hereditate.

Neceſſe tum eſt, iudices, indignari, cum ſunt homines, qui non ſolum aliena bona ſibi arrogare, de iisque, tanquam de ſuis, in iure contendere audeant, ſed etiam iura a legibus conſtituta ſuis concluſiunculis eludere contendant. Id quod hi quoque nunc perficere laborant. Auus enim noſter, Ciro, cum non improlis deceſſiſſet, ſed nos, e filia natos, ſibi ſuffeciſſet pro liberis genuinis, hi nihilominus tamen hereditatem Cironis in iure petunt, praetendentes, ei ſe in ſanguine proximos eſſe, praetereaque hanc nobis contumeliam adſpergentes, vt nos e filia Cironis natos negent. Nullam enim Cironi filiam fuiſſe. Quam ad impudentiam eos impellit et ipſorum auiditas, et facultatum magnitudo a Cirone relictarum, quas habentes tenentesque per vim et nefas raptas nobisque extortas, dictitare tamen nulli dubitant, a Cirone nihil eſſe relictum. Quod aientes, nihilominus tamen here-

Digitized by Google

hereditatem ab eo relictam in iure petunt. Verumtamen exiſtimandum eſt, cauſam hanc mihi eſſe, non tam cum eo, qui nomen ſuum huic hereditatis petitioni accommodauit, quam potius cum Diocle Phlyenſe, vulgo Oreſte cognominato. Hic enim hunc [puerum Cironis ex fratre aut ſorore nepotem] ſubornauit, vt has turbas nobis daret. Quo Diocles hoc agit, vt bonis nos fraudet iis, quae Ciron, auus noſter, moriens nobis reliquit, et haec in diſcrimina nos coniiciat, ipſe autem ſibi bona illa propria habeat teneatque, neque eorum quicquam reddat, ſi poſſit orationis ſuae praeſtigiis hoc conſequi, vt vos decipiamini. Fraudes itaque tam turpes his machinantibus, totam vos rem ex ordine doceri conuenit; quo vos, nullam partem rei geſtae ignorantes, ſed cunctam probe tenentes, ſic demum de ea pronuncietis. Quodſi ergo alii cuipiam cauſae a vobis diiudicandae animum adiicitis, etiam huic, quaeſo, attendite, qua par etiam eſt. Iudicia quamquam hac in vrbe multa multis de cauſis agitantur, nulli tamen vnquam fuerunt homines his hominibus impudentiores, quos conſtat legumque ſeueritatem veſtramque auctoritatem tam parui feciſſe, vt nullos alios magis. Arduum quidem eſt, iudices, hominem vſus forenſis prorſus imperitum aduerſus apparatum cauſationum et ſubterfugiorum vafre excogitatorum et e longinquo comparatorum, et aduerſus teſtes falſa confirmare paratos, in certamen deſcendere. Verumtamen multa paſcor ſpe, fore vt aequum ius a vobis in hoc foro veſtro obtineam, eoque ſic ſaltim tolerabiliter dicam, vt aequa et vera dixiſſe videar; niſi tale quid interueniat, quod metuo ne nunc quoque eueniat. Quapropter vos rogo, iudices, vt hanc orationem meam beneuolis auribus accipere, atque, ſi qua laeſus iniuria fuiſſe vobis viſus fuero, mihi ſuccurrere, meumque ius vindicare velitis,

Digitized by Google

velitis, quatenus par eſt. Primum itaque docebo hoc, matrem meam Cironis eſſe legitimam filiam, partim famam rerum olim geſtarum noſtraque memoria antiquiorum allegando ſermonibus hominum atque teſtium affirmationibus traditam; partim teſtes producendo, rerum earum, quae ſunt eiusmodi, vt adhuc teneri memoria queant, gnaros, et qui iis, dum gererentur, interfuere; praeterea quoque colligendo ex indiciis, quorum fides ipſa teſtium fide eſt potior. Quae omnia vbi plana dedero, atque extra controuerſiam poſita, tum accedam ad docendum, hereditatem Cironis mihi magis, quam huic, competere. Vnde igitur illi diſputationem hac de cauſa ipſi exorſi ſunt, illinc ego quoque principium faciam vos, ſi potero, docendi. Auus nempe meus, o iudices, auiam in matrimonium duxit, conſobrinam ſuam, quae cum matrem meam illi peperiſſet, anno aetatis trigeſimo [aut, poſt triennium in coniugio exactum] viuis exceſſit. Auus itaque, cui praeter vnicam illam filiam alii nulli liberi eſſent, animo ad ſecundas nuptias adiecto, domum duxit Dioclis huius ſororem, vnde duo mares ipſi nati ſunt. Sub huius ſecundae vxoris oculis auus filiam ſuam [matrem meam] educauit, vna cum maribus ex illa ſecunda vxore natis, et ad nubiles annos proueᴄtam, ſuperſtitibus adhuc eius fratribus, nuptui elocauit, Nauſimeni Cholargenſi, cum dote viginti quinque minarum, partim in numerata pecunia, partim in veſte muliebri et mundo aureo pecunia aeſtimato. Triennio aut quadriennio poſt moritur Nauſimenes, e morbo, nulla prole ex illa ſua vxore relicta, quae poſtmodum noſtra mater eſt facta. Auus filiam cum e domo mariti defuncti in ſuam retuliſſet, neque dotem integram recuperaſſet, ob afflictam Nauſimenis rem familiarem, rurſus elocat meo patri, cum dote mille drachmarum. Haec itaque omnia ſi quis iſtorum cauſationibus et crimina-

Digitized by Google

minationibus opponat, quo pacto perſpicue doceat vere facta eſſe? Eo nempe, quo ego verum indagans inueni. Fueritne mater mea Cironis filia, necne, et num in domo eius verſata fuerit, necne, et num Ciron eius cauſa geminas nuptias feſtiuis epulis concelebrarit, an minus, et quamnam dotem vnusquisque tulerit illorum duum, quibus mea mater alii poſtalium nupſit, haec omnia nota fuiſſe neceſſe eſt ſeruis et ancillabus, quae illi [Cironi] fuerunt. Volens igitur ego, praeter eos, qui mihi praeſto ſunt, teſtes, etiam e confeſſionibus, quas ſerui ancillaeque edituri eſſent a quaeſitione per tormenta expreſſas, haec explorata et conuicta dare, quo magis teſtibus fidem haberetis iis, qui dictorum a ſe approbationem non adhuc daturi eſſent, ſed iam dediſſent, poſtulaui ab his [Diocle et conſortibus] vt ſeruos ancillasque ad quaeſitionem traderent his de rebus, quas modo commemoraui, et de aliis, ſi quae cognitae ipſis perſpectaeque eſſent. Verum hic idem [Diocles] qui mox poſtulabit a vobis, vt teſtibus ſuis fidem habeatis, explorationem rei per tormenta defugit. Atqui ſi conuincetur oblatam a me conditionem ab eo repudiatam fuiſſe, quid teſtibus iis, quibus ille vtetur, manebit reliquum praeter hoc vnum, vt cauſam falſam et ementitam teſtimonio mercenario incruſtaſſe videantur, quandoquidem hic [Diocles] tam certo et decretorio argumento vti noluerit? Nihil profecto, mea quidem ſententia. Quo autem conſtet vera me dicere, cape tu primum hoc teſtimonium et recita. *Teſtimonium.* Vos itaque quidem, iudices, et publice et priuatim quaeſitionem per tormenta ſeruorum certiſſimam atque firmiſſimam habetis fidei approbationem, et in cauſa, vbi cum ingenuis ſerui quoque interueniant, ſi quid quaeratur, quod erui et in lucem proferri e re ſit, teſtimoniis ingenuorum nil vtimini, ſed per ſeruorum

tor

tormenta conamini rerum geſtarum, de quibus dubitatur, certitudinem expiſcari. Et merito quidem ita vos, iudices, proceditis, bene gnari, teſtium haud paucos teſtimonia dixiſſe viſos fuiſſe ementita, ſeruorum autem tormentis ſubiectorum nullus vnquam fuit, qui conuictus eſſet falſa ſub tormentis edidiſſe. Hic vero [Diocles] poſtulabit, vt commenticiis ſuis praetenſionibus, teſtibusque ad falſa confirmandum mercede redemtis fidem habeatis, cum ipſe fidei documentum tam certum et fallere neſcium defugerit. Nos vero ita non agimus, ſed prius ad ſeruorum per tormenta quaeſitionem procedi poſtulamus, aequum id eſſe iudicantes; hos autem tam aequam conditionem defugientes producimus, eoque facto ſic demum poſcimus vt fidem teſtibus noſtris habeatis. Cape tu hoc teſtimonium et recita [iudicibus] hiſce. *Teſtimonia.* Quosnam conſentaneum eſt vetuſta noſſe? ſcilicet eos, qui auo familiariter vſi ſunt. Iam hi eo modo teſtimonii, qui ἀκοὴ [inauditio, fama, relatio] vſurpatur, teſtati ſunt. Quosnam porro neceſſe eſt de meae matris in matrimonium elocatione noſſe? Nimirum eos, quibus illa deſponſa fuit, nec non eos, qui ſponſalibus interfuerunt. Iam teſtati ſunt Nauſimenis neceſſarii hac de re, vna cum patris mei neceſſariis. Quinam tandem norunt matrem meam Cironis eſſe genuinam filiam, in domoque ſinuque patris ſui Cironis educatam? Hi ipſi, qui, quae ego nunc aio, ea in controuerſiam vocant. Eo enim, quod mancipia ad quaeſitionem tradere recuſarunt, e quibus harum rerum verae rationes omnium certiſſime explorari poterant, ipſo facto palam teſtati ſunt, ſe noſſe vera eſſe omnia, quae aio. Quapropter vos vtique, iudices, non noſtris teſtibus, ſed horum, diffidetis. Verum praeter haec argumenta ſunt nobis adhuc alia quoque in promtu, vnde cognoſcatis, nos Cironis eſſe genui-

Digitized by Google

nos liberos. Ciro nempe nos iis modis accepit habuitque, quibus ab auo materno nepotes accipi atque haberi par et conſentaneum eſt. Sacrificium ſine nobis nullum vnquam fecit; ſed ſiue minus, ſiue maius offerret ſacrum, [minoribus diis maioribusue faceret] vbique locorum atque temporum ei nos intereramus, et ſacrum vna cum auo peragebamus. Neque ad talia ſolummodo arceſſebamur, ſed etiam per Liberalia nos ſecum rus ducebat ſemper, in ſpectaculis aſſidebamus ipſi, diesque feſtos apud eum agebamus omnes. Nulli numini addictior erat, quam Ioui Cteſio [vel Peculio, aut Locupletatori,] eique ſacra facere imprimis contendebat. Quae ſacra faciens neque ſeruum, neque ingenuos alienos admittebat, ſed ipſe per ſeſe laboribus tum conuenientibus defungebatur; nos tamen horum ſocrorum faciebat participes. manuum operam illi accommodabamus, in componendis tignis extisque adiuuabamus, aliaque miniſteria praeſtabamus, et ille inter vota faciendum, a deo precabatur, vt proſperam valetudinem, rem florentem, et quaeſtus vbertatem nobis quoque largiretur. Id quod eum facere conſentaneum quoque erat, qui auus nobis eſſet. Atqui, niſi nos filiae ſuae liberos duxiſſet, ſolosque ſibi reliquos factos nepotes, nunquam horum quicquam feciſſet, ſed hunc ſibi adiunxiſſet, qui Cironis e ſorore nepotem ſe fert. Vera haec a me dicta eſſe omnia, norunt quidem omnium certiſſime aui famuli, quos hic [Diocles] nobis ad quaeſitionem depoſcentibus denegauit; verum etiam eorum aliqui norunt liquidiſſime, quibus amicis auus familiariter vſus fuit, quos ego vobis teſtes edam. Cape tu mihi haec teſtimonia, atque recita. *Teſtimonia.* Verum non ex his ſolummodo liquet, matrem noſtram Cironis eſſe genuinam filiam, ſed ex actis quoque noſtri patris, item e decretis, quae vxores demotarum patris ſuper ea ſciuerunt.

runt. Pater enim nuptias cum matre celebrans, tres quoſdam e numero familiarium ſuorum ad epulas nuptiales inuitauit, praeter neceſſarios, et τὴν γαμηλίαν [ſeu victimam nuptiarum ergo phratriae donandam] in phratriam intulit, prout mos eſt penes illos phratoras. Demotarum quoque vxores eam poſtmodum vna cum vxore Dioclis, [non huius, ſed alius,] Pitthenſis puta, delegerunt; quo hae duae mulieres principes pompae muliebris eſſent, in Theſmophoriis ſolenniter ad templum Cereris procedentis, et vt hae duae ſacra vetuſto ritu facerent. Pater quoque noſter, vt nati fuimus, in phratoras nos induxit, iureiurando dicto, nos ſibi e ciue attica, legitime ſibi deſponſa, ex edicto legum in republica obtinentium, natos eſſe. Phratorum ibi nullus oblocutus eſt, neque veritatem rei iureiurando confirmatae in dubium adduxit, tametſi phratorum magnus eſſet numerus, iique haec talia [vbi de liberis agitur in coetum ſuum inferendis] perquam ſeuere atque acerbe ſcrutari ſoleant. Atqui exiſtimare vos oportet, ea ſi fuiſſet mater noſtra, quam hi praedicant, patrem noſtrum neque nuptias eius nomine fuiſſe celebraturum, neque nuptiale ſacrum in phratriam illaturum, ſed potius coniugium a ſe cum illa initum occultum fuiſſe habiturum. Reliquorum quoque demotarum vxores eam nunquam delegiſſent ad ſacra vna cum Dioclis vxore faciendum, neque ſacra ſua iliius arbitrio fideique commiſiſſent, ſed potius alii cuicunque matronae tantam rem permiſiſſent. Phratores item in collegium ſuum nos non cooptaſſent, ſed accuſaſſent potius natalia noſtra claudicantis ingenuitatis, eorumque vitium in apertum protuliſſent, niſi matrem noſtram genuinam Cironis eſſe filiam vndecunque teſtatum, et apud omnes in confeſſo fuiſſet. Iam vero nihil horum vnquam in controuerſiam venit, vt in re in vulgata et ore hominum

Digitized by Google

omnium concelebrata. Vera haec a me dici, quo conſtet, cita tu mihi hoſce teſtes. *Teſtes.* Praeterea illa ipſa, quae Diocles ab exceſſu aui noſtri geſſit, ſatis, o iudices, produnt, conſtitiſſe inter omnes, Cironis e filia nepotes nos eſſe, ipſumque adeo Dioclem nos pro talibus palam agnouiſſe. Veniebam ſcilicet ego Cironis ad domum, cadauer eius illinc meam in domum aſportatum, vt e qua vellem funus efferri. Habebam mecum aliquem neceſſariorum, patris mei conſobrinum, teſtem mihi futurum eorum, quae tum interuentura videbantur eſſe. Ibi ego Dioclem quidem domi Cironis haud reperi, ingreſſus tamen in domum accingebar ad funus illinc in domum meam transferendum, habens mecum ſeruos ad baiulandum. Verum intercedebat vxor aui, ſupplicans, vt ego vellem e domo ſua funus efferre, ſpondens operam a ſe nobis praeſtandam in corpore aui tractando, lauando, et adornando [vel pollingendo] Permouebar, iudices, ab oratione ſupplicantis, lacrymisque, quibus eam orationem proſequebatur, vt ad Dioclis domum accederem, cui coram teſtibus ſignificabam, me decreuiſſe Cironis e domo funus eius efferre, idque dare precibus et obteſtationibus viduae, quae eſſet ipſius [Dioclis] ſoror. Diocles iſta ex me audiens nil obloquebatur, haec tantummodo admonebat, funeris ergo eſſe neſcio quid emtum, cuius de pretio reddendo ſe arrha danda cauiſſe. Rogabat ergo vt pretium ſibi redderem, curabatque ſibi a me ſtatim ſponderi de pretio rerum emtarum reddendo, et, quibus a ſe datam aiebat arrham eſſe, eos ſe ad me adducturum eſſe, mihique coram exhibiturum, affirmantes a Diocle ſibi eſſe ſatisfactum. Protinus itaque Diocles, velut obiter et aliud agendo, ſermoni ſuo immiſcebat mentionem aeris alieni Cironis ergo contracti, quaſi Ciro nihil in facultatibus reliquiſſet, quamquam ego nihil dum de facul-

cultatibus Cironis quaerebam. Atqui, ſi Cironis ego e filia nepos non fuiſſem, profecto nunquam Diocles illud mecum fuiſſet pactus, ſed hac potius oratione me repuliſſet: tu vero cuias es? quid tibi cum funere Cironis? ego te non noui. noli meam in domum intrare. Hac eum oratione vti tum decebat, quam nunc alios induxit, vt mihi ingererent; tum vero nihil horum ipſe ad me, ſed hoc potius, vt operam darem, vt die poſt aes ſibi perſoluerem. Teſtes tu mihi cita confirmaturos haec a me vera dici. *Teſtes.* Neque Diocles ſolummodo ſe a tali oratione abſtinuit, verum etiam hic ipſe, qui [ab eo inſtigatus] nunc mecum ſuper hereditate Cironis contendit. Nunc autem is a Diocle ſubornatus mecum contendit. Qui Diocles quae machinaretur, altero ſtatim die prodidit. Ego enim aes pactum Diocli daturus cum afferrem, noluit ille accipere, prae ſe ferens, ab hoc [competitore meo] ſibi iam eſſe ſatisfactum. Nemo tamen ideo me prohibebat, quominus in curando Cironis funere praeſto ipſis eſſem, ſed rebus in omnibus operam cum illis communem nauabam, de meoque ſumtus praebebam, hi autem de alieno. Nam neque hic [competitor meus] neque Diocles de ſuo erogabant, ſed ex hereditate a Cirone relicta. Atqui, ſi Ciro auus mihi non erat, oportebat hunc ipſum quoque [competitorem meum] me extrudere, eliminare, a ſociotate operae in pollingendo me arcere. Non enim eramus nos ambo conditione pares. Nam ego equidem eum ſinebam [et poteram quoque ſaluo iure meo ſinere] in aui funere curando mecum aſſiduum eſſe; quippe qui eius e ſorore nepos eſſet; illius autem intererat, et decebat adeo eum, non pati, vt ego ſecum contumulandi Cironis operam participarem, ſi vera erant ea, quae nunc audent iactare. Verumenimuero tam erat rei veritate perculſus, vt ne tum quidem, cum ego e

Digitized by Google

ſuggeſtu verba faciens [in oratione parentali] de Diocle quererer, qui cum Cironis hereditate me ſpoliatum iret, tum hunc [competitorem] mihi immitteret litem ſuper hereditate mecum exorſurum; vt, inquam, hic competitor ne hiſcere quidem tum contra auderet, nedum vt ea proferret, quae nunc iactare nil eum pudet. Vera haec a me dici, quo conſtet, cita tu mihi teſtes. *Teſtes.* Vnde fas eſt fidem dictis adſtrui? ecquid vos ad credendum inducere debebit? non teſtimonia? arbitrer equidem. Vnde autem teſtium teſtimonio fides conſtabit? Non e quaeſitione ſeruorum per tormenta? Par id vtique eſt atque conſentaneum. Ecquid porro vos mouebit, vt horum [competitoris mei, et Dioclis atque conſortium] orationi diffidatis? Non hoc, quod adminiculis coarguitionis vti recuſarunt? Caret id quidem omni dubio. Qui ergo fiat, vt dilucidius quiſquam doceat, Cironis filiam genuinam meam matrem eſſe, quam ſi doceat eo modo, quo ego docui? primum quidem, de rebus aetate patrum geſtis eos teſtes exhibens, qui affirmarent, ſe iſta a maioribus natu dudum defunctis audiſſe, ſibi narrantibus; tum de recentioribus teſtes producens adhuc ſuperſtites, qui, quibus de rebus teſtarentur, eas res omnes probe cognitas perſpectasque haberent, earumque bene eſſent conſcii, vt qui ſcirent matrem meam in domo Cironis pro filia educatam, bis cum dote elocatam, bis deſponſam; praeterea hos ipſos [aduerſarios meos] certiſſimam hiſce de rebus conuictionem ex ore ſeruorum defugientes, qui ſerui iſta omnia probe norant. Ego equidem, ita me dii ament Olympii, documenta maiora et luculentiora iis, quae attuli, haud habeo afferre; quamquam, quae attuli, ſatis ea fore arbitror idonea. Agedum, docebo iam nunc bona Cironis iure potiori atque propiori mihi competere, quam huic; quamquam vobis ipſis, iudices, vltro iam dudum

Digitized by Google

dudum hoc planum et perſpicuum arbitror eſſe, in gradibus conſanguinitatis non collaterales aliquem propius attingere, quam recta in linea deſcendeutes. Ecqui etiam ſecus ſit? Alteri enim modo ſunt *συγγενεῖς*, ſeu cognati alicuius, alteri vero ſunt et appellantur *ἔκγονοι*, ſeu ex eo nati. Verum quia rebus ita ſeſe habentibus, nihilominus tamen hi petere audent hereditatem, etiam e iure ciuili, et diligentius adhuc, docebo. Nam ſi mea mater, quae Cironis eſt filia, in viuis adhuc ſupereſſet, et Ciro decedens de hereditate ſua nihil conſtituiſſet, et hic [competitor] is non eſſet, qui eſt, Cironis e ſorore nepos, ſed eſſet, qui non eſt, Cironis frater, foret quidem penes eum, ſi vellet, mulierem [filiam Cironis] in matrimonio habere, at non ideo tamen bonorum Cironis foret compos. Nam illorum quidem nemo alius potiretur, quam liberi ex ipſo et filia Cironis nati, poſteaquam ſecundum a pubertate annum exceſſiſſent. Sic enim leges edicunt. Quodſi ergo hic [frater commentitius Cironis ſi eſſet,] muliere adhuc ſuperſtite potitus Cironis bonis non fuiſſet, tametſi filiam eius in matrimonium duxiſſet, ſed liberi eius ex illa muliere nati, paret, illa muliere viuis exemta, non illi [competitori meo] eiusque fratribus competere ius hereditatis Cironeae adeundae, ſed nobis, quos illa liberos reliquit. Verum non ex hac ſola lege id eluceſcit, ſed ex alia quoque idem colligitur, illa inquam, quae poenas ſancit in liberos, qui parentes male, duriter, contumelioſe et crudeliter tractant. Auus enim ſi adhuc ſupereſſet, in rebus aduerſis, neceſſitatum vitae egens, non hic hoc e titulo parentum indignis modis acceptorum foret incuſabilis, ſed nos eſſemus. Sancit enim lex, parentes a liberis alendos eſſe, Sunt autem parentes, pater et mater, et auus cum auia, et horum item pater atque mater, ſi adhucdum ſuperſint. Hi enim

ſunt principium ſtirpis, et eorum bona liberis atque nepotibus a legibus contribuuntur. Hac de cauſa neceſſario quoque illis incumbit cura eos alendi, etiamſi in facultatibus prorſus nihil relinquant. Qui igitur aequum ſit, eos parentes ſi neglexerimus alere, a quibus facultatum nihil ad nos peruenerit, ideo nos culpabiles, animique erga parentes ingrati atque immemoris reos fieri; ſin autem bona reliquerint, illorum bonorum heredem hunc eſſe, [in quo actio in liberos ingratos plane nullum locum habet,] nos excludi, [qui legis huius poenis obnoxii ſimus]? Nequaquam. Iuuat, iudices, ad gradum conſanguinitatis vnum, ſed illum principem, mente et oratione accedere, cum eoque articulum quemque ſtirpis ſeorſim conferre, et identidem vos interrogare, vter ſit a defuncto propior, et hereditatis iure potior; an quicunque intra genus et prolem defuncti eſt, tametſi graduquamuis remoto; an ille, qui in numero conſanguineorum locum vel principem tenet. Sic enim facillimo negotio intelligetis. A Cirone, quoad gradum conſanguinitatis, vter propius abeſt, filia, an frater? Filia vtique. Nam *ex* ipſo nata eſt Cirone, frater autem ſolummodo *cum* Cirone natus eſt. At filiae liberi propiores ne ſunt, an frater? Liberi filiae vtique Sunt enim *genus*, vel proles, non *cognatio*. Quodſi ergo fratre ſumus potiores, quanto hunc magis antecedemus, qui non frater, ſed ſororis filius eſt? Verum vereor, ne nimis protrita proferens ego vobis moleſtus fiam. Omnes enim vos paternas, et ſi quae aliae adhuc anteriores ſunt hereditates, aditis propinquitatem adepti ex genere inconteſtabilem atque incompetibilem. [h. e. ex titulo propinquitatis, quia eorum proximi eſtis, per ſanguinis communionem; quo fit vt neceſſe non habeatis eiusmodi hereditatum aliquam in iure petere.] Et profecto neſcio an nulli antehac huiusmodi certamen vnquam decertandum fuerit. Recita

cita

Digitized by Google

cita tu legem de liberis parentes male habentibus; quo facto, vos docebo, iudices, quamobrem in huius certaminis moleſtiam coniectus fuerim. *Lex.* Cironi nimirum haec erant in facultatibus; praedium apud Phlyas facile talentum valens; tum duae domus in Vrbe, altera elocaticia, apud fanum Bacchi in Limnis, viginti minas valens; altera, quam ipſe incolebat, tredecim minas valens. praeterea mancipia mercedem ferentia, et duae ancillae, et vna puella, et ſupellex domeſtica, tuendae rei familiari neceſſaria. denique nummorum erat haud parum foenori elocatum, vnde vſuras aufferebat. Bonis hiſce Diocles vna cum ſorore iamdudum inſidiatus eſt. id quod ex eo conſtat. Moriebantur ambo pueri, quos Ciron e ſorore Dioclis ſuſceperat. Potuerat itaque Diocles ſororem ſuam ſtatim a morte illorum puerorum a Cirone ablatam alii cuipiam nuptui collocare, qui ex ea liberos quaereret. Erat enim mulier ea tum aetate, vt potuiſſet adhuc ex alio parere. Ciron enim iam effoetus erat. Verum Diocles id facere noluit, idque ideo, quo Ciro de bonis ſuis ne quid conſtitueret, vxore alio elocata. Perſuaſit itaque Diocles ſorori, vt penes Cironem maneret, identidem cauſans, ex eo ſe grauidam eſſe, ſed abortum paſſam, at inuitam. Id quod eo faciebat, quo Ciron ex alio in aliud tempus vana lactatus ſpe nouae prolis adipiſcendae, neutrum noſtrum, [h. e. neque me, neque fratrem meum] filium adoptaret. Patrem quoque meum Diocles nunquam non malitioſis criminationibus inſectando, ſuſpectum Cironi infeſtumque reddere ſtuduit, vt bonis eius inhiantem atque inſidiantem. Pecuniis quidem in foenus elocatis omnibus Cironem defraudauit, vſuriſque inde redeuntibus, per blandimenta et lenocinia orationis, quibus etiam Cironi perſuaſit, vt bona ſua omnia, immobilia quidem, a Cirone adminiſtrari pateretur. Et profecto per-

Digitized by Google

perquam facile factu erat, vt hominem natu iam grandiorem ſtudiis et ſedulitate, otio eius atque commoditati inſeruiendi, irretiret. Et hoc modo bona Cironis omnia Diocles ſui iuris fecit. Gnarus autem, me aliquando eorum de iure futurum eſſe arbitrum, auo e viuis ſublato, non aditu quidem ad auum me excluſit, neque congreſſibus et conſuetudine eius me arcuit; metu, ne ira percitus ſimultates ſecum ſuſciperem; verumtamen aliquem mihi ſuſcitauit atque ſubornauit competitorem, cui operae praemium hereditatis partem promiſit milleſimam, ſi res ex animi ſui ſententia proſpere ſucceſſiſſet, totam ſibimet ipſi iam deſtinatione arrogans, et ſpe praecipiens. Et non ad me ſolummodo, ſed ne ad hunc quidem [competitorem meum] fatebatur auum in bonis quicquam reliquiſſe, ſed prorſus negabat quicquam ſupereſſe. Quam primum Ciron animam reddidiſſet, veſtem ei feralem ipſe comparauit, cuius pretium vt ego dependerem, mihi mandabat coram teſtibus, quorum ex ore ipſi audiuiſtis idem affirmantium. verum poſt, aes illud afferente me refundendum, ſimulabat ſe non poſſe id a me accipere; nam ab hoc [competitore meo] ſibi iam eſſe refuſum. Quibus malitioſis artibus et vafris commentis hoc agebat Diocles, vt latenter me de iure meo auum ſepeliendi detruderet, vt, non ego, ſed ipſe Cironem ſepeliiſſe videretur, [eoque ius hereditatis petendae adipiſceretur. defunctos enim non niſi proximi cognati atque heredes ſepeliebant.] Diocle itaque, de domo hac [in qua aetatem degit Ciro] et vniuerſis de bonis eius controuerſiam mihi mouente, atque negante, ab auo quicquam relictum eſſe, conſultum haud ducebam, per vim et armata manu corpus exanime aui ex illa domo in meam a me transferri. tempus enim id minus erat oportunum. Sinebam itaque corpus quidem illa in domo manere, praeſertim amicis hoc conſilium meum probantibus; verumtamen vna cum illis

illis [vxore aui, ipſoque Diocle, et competitore, ab hoc aduerſus me ſubornato] funus aui curabam, et vna exſequias ibam. Sumtus e bonis ab auo relictis depromebantur. Haec ad hunc modum inuitus atque coactus agebam; quo tamen hac quoque in re me potiores ne eſſent, neque illis quicquam prodeſſet illa machina mihi ſtructa, vt coram vobis iactaret me nihil ad funeris ſumtus contuliſſe, de conſilio iurisperiti, quem hac de re conſultum ieram, de meo aere ſumtus funeris erogaui, et nouemdialia ſacra in tumulum intuli, quam lautiſſime atque apparatiſſime poteram; quo ſacrilegium hoc ipſis exſcinderem. [h. e. quo eriperem ipſis hunc praetextum hereditatis petendae, quod in Cironis funus erogaſſent ſumtus; quo facto Deorum Manium religiones temeratae fuiſſent, atque ſacrilegium commiſſum, in officium curandi funeris intrudentibus ſeſe iis, qui, cum eſſent a cognatione defuncti alieni, non poſſent non Manibus eius moleſti eſſe, eosque interturbare.] et quo hi ne viderentur omnia, ego autem nihil impendiſſe viderer, ſed per inde ego impenderem, atque illi feciſſent. Hae ferme ſunt res geſtae, et hae cauſae litium atque moleſtiarum inter nos coortarum. Verum aliis quoque in rebus, ſi noritis, iudices, quanta ſit huius Dioclis cupiditas atque impudentia, nemo veſtrum ſit futurus, qui orationi meae fidem deneget. Pauca ſolummodo mihi liceto eius documenta commemorare. Tres erant ſorores, non eodem quidem patre cum ipſo, at eadem tamen matre editae. Has ſorores Diocles hereditate a patre ipſis relicta fraudauit eo, quod affirmauit, ab ipſarum patre filium ſe atque heredem bonorum eſſe ſcriptum in teſtamento; quod ille nullum ſcripſiſſet; et ſic furatus eſt ſplendidam, quae ei nunc eſt, ſubſtantiam. Et cum eius rei cauſa mariti duarum de his tribus ſororibus, in iure eum perſequentes, pecu-

nias

Digitized by Google

nias repoſcerent, alterum quidem, maioris natu ſororis maritum, ita laqueis captioſae iurisprudentiae forenſis irretiuit, vt tandem damnaretur, atque infamia notaretur; ipſe autem Diocles ab iſto actione contumeliae oblatae exagitatus, ei poenas nullas vnquam dedit. Sororis autem alterius, ab illa ſecundae, [ſeu mediae] maritum per ſeruum de medio ſuſtulit; quem ſeruum ex vrbe clam exportauit, et alio ablegauit, [ne per eius indicium tormentis ſubiecti ſuum ſcelus pateſceret.] Sceleris autem cauſam in ſororem ſuam retorquebat. Qua impuritate atque immanitate ſua cum eam perculiſſet, [vt illa perterrita deſiſteret vlteriore ſceleris quaeſitione atque vltione] factus tutor filii, quem illa peremto pepererat, hunc ſuum e ſorore nepotem Diocles bonis omnibus denudauit, fundos ei ademit vberes, eorumque loco alios in ſolo ſaxoſo ſitos dedit. Haec a me vera dici, teſtari poſſunt hi teſtes. Verum vereor, ne potentiam Dioclis reformidantes verum dicere nolint, quamquam alias eos noui libenter verum dicturos. Quodſi ergo hi citati parere atque teſtari recuſent, alios exhibebo, non minus probe haec omnia tenentes. Cita tu mihi hos primos. *Teſtes.* Homo itaque tam ferox et violentus, vt ipſas ſorores ſuas bonis paternis euerteret, eo, quod huius ſceleris poenas illis nullas dedit, cupiditatis atque audaciae proceſſit illuc, vt nunc in aui noſtri bona inuolatum, eaque nobis ereptum eat. Quod vt conſequeretur, hunc [competitorem meum] promiſſa, vt audio, duarum minarum mercede corruptum, induxit, vt mecum de hereditate nihil ad eum attinente contenderet. Quae contentio ſi exitum nobis aduerſum ſortiatur, in diſcrimen nos adducet, non ſubſtantiae modo, ſed ipſius adeo patriae amittendae. Nam ſi vos, huius mendaciis decepti, credatis ei neganti matrem noſtram ciuem fuiſſe, nos fratres pariter quoque ci-

ues

Digitized by Google

ues non erimus, quippe poſt Euclidem Archontem nati. Videturne iam vobis Diocles leuem mihi litem mouiſſe? Et auo quidem, itemque patre noſtro adhuc ſuperſtitibus, vitio carebamus omni. de iure ciuili nemo nobis controuerſiam mouebat. Illis autem ſublatis, tametſi hanc adeo cauſam vincamus, ignominia tamen hac laborabimus, quod de ſtatu ciuili mota nobis fuiſſet controverſia per hunc Oreſten [furioſum] quem dii male perdant, qui quamquam moechus in adulterio deprehenſus, ideoque paſſus ea ſit, quae moechos in flagitio deprehenſos pati mos et fas eſt, nihilo tamen ideo magis ab inſana illa ſua libidine matresfamilias corrumpendi deſiſtit, de quo, qui eum norunt, eiusque conſcii ſunt flagitiorum. teſtari poſſunt. Verum de moribus, quorum attigiſſe parum quid in praeſentia ſatis habeo, plura poſtmodum audietis, iudices, cum actionem in hunc ipſum Dioclem inſtituam. Nunc autem vos etiam atque etiam ſupplex rogo, nolitis committere, vt ea mihi iniungatur contumelia, bona ab auo relicta mihi vt eripiantur, ſed ſuccurrite mihi hoc diſcrimine circumſepto, quoad quisque veſtrum pro ſua virili parte poteſt. Documenta ſatis certa et valida habetis, a me prolata, e teſtimoniis teſtium, e confeſſionibus mancipiorum tormentis ſubiectorum, ipſis denique e legibus, quibus ex omnibus diſcatis, et liberos nos eſſe filiae Cironis legitimae atque genuinae, et nobis ideo potius hereditatem, quam his, competere; qui nepotes Cironis ſimus. Memores itaque iurisiurandi, vi cuius a vobis dicti ſedetis ad iudicandum, argumentorumque a nobis prolatorum, legumque memores, pronuntiate hac in cauſa id, quod iuſtum et aequum eſt. Haud video, quid amplius afferre debeam. Non enim videmini de vllo eorum, quae dixi, adhuc incerti eſſe, aut id minus recte tenere. Cape tu teſtimonium hoc, quod vnum adhuc ſupereſt, et recita

ipſis,

Digitized by Google

ipſis, quo certi fiant, Dioclem hunc aliquando in adulterio deprenſum fuiſſe. *Teſtimonium.*

ORATIO ISAEI OCTAVA.

quae eſt ſuper Aſtyphili hereditate.

Vterinus erat mihi, iudices, frater Aſtyphilus, cuius fuit hereditas haec, de qua nunc contenditur. Is cum exercitu miſſus ad Mitylenem cum dignitate praefecti, diem iſta in expeditione obiit ſupremum. Faciam nunc id, quod facturum in contraiuramento recepi, hoc eſt planum faciam, hunc Aſtyphilum neque aliquem ſibi filium adoptaſſe, neque donaſſe bona ſua cuiquam, neque teſtamentum a ſe ſcriptum reliquiſſe. Quapropter alii nemini conuenit Aſtyphili bona habere; quam mihi. Nam Cleon hic Aſtyphili conſobrinus eſt, ita vt patres amborum fratres fuerint. Quo fit vt Cleonis filius, cuius filii ſui ergo Cleon hic mecum contendit, Aſtyphilo a patre pro filio ſuffectus, Aſtyphili ſit conſobrini filius. Atqui Cleonis pater aliam in domum fuit emancipatus; qua in domo illi omnes [pater Cleonis puta, et Cleon ipſe, cum filiis] adhuc ſunt. Qua de cauſa non contingunt Aſtyphilum vi legis eos a conſanguinitate excludentis. Conſcii itaque ipſi ſibi cum eſſent, hac ex parte nullum ſibi ius in Aſtyphili bona eſſe, commenti ſunt et ſubiecerunt teſtamentum id, quod ego me demonſtraturum ſpero falſum eſſe, per quod eripere mihi atque extorquere conati ſunt bona fratris mei, et vt pridem ſperauit hic Cleon, ita adhucdum ſperat, et tam firmiter ſperat, neminem alium, praeterquam ſe, habiturum eſſe Aſtyphili bona, vt, quamprimum nuncius de morte Aſtyphili huc perferretur, quo tempore pater meus aeger decubabat, et ego in caſtris peregre agebam, hic Cleon in poſſeſſionem praedii ab Aſtyphilo

Digitized by Google

philo relicti, et ſi quid adhuc aliud ei fuiſſet, immigrarit, eaque omnia ſui iactarit eſſe filii, vel antequam vos de ſucceſſore in iſtam hereditatem decreuiſſetis. Et nihilominus tamen, vt huc perlata ſunt Aſtyphili oſſa, ille, qui ſe dudum pro adoptato eius filio geſſerat, neque ſpectatum expoſuit Aſtyphili corpus, neque humauit, ſed amici Aſtyphili atque commilitones, videntes patrem meum aegrotantem, me autem vrbe abſentem, ipſi et propoſuerunt, et reliqua omnia iuſta peregerunt, patremque meum, adhuc aegrum, ad tumulum Aſtyphili adduxerunt, certi, Manes Aſtyphili enm libenter atque gratanter eſſe admiſſuros. Huius rei vobis familiares Aſtyphili teſtes praeſtabo, quippe qui rei tum geſtae interfuerunt. *Teſtes.* Aſtyphilum itaque a Cleone non eſſe humatum, neque ipſe Cleon infitiabitur, et hi teſtes vobis confirmarunt. Vt autem ab expeditione militari redieram, cernens hos [Cleonem cum conſortibus] poſſidere bona Aſtyphili, eorumque fructus percipere, audiensque ipſe e Cleone, cum diceret, filium ſuum ab Aſtyphilo eſſe pro filio adoptatum, per teſtamentum, quod depoſitum eſſet penes [matris meae fratrem] Hieroclem Hephaeſtidam, ſtatim ad hunc Hieroclem accedebam, bene quidem gnarus, Hieroclem Cleoni imprimis familiarem eſſe, verumtamen haud opinans eum auſurum eſſe mendacium de Aſtyphilo dicere, quaſi egiſſet Aſtyphilus id, quod non egit, idque eo tempore dicere, quo Aſtyphilus, vtpote vita defunctus, iam non amplius poſſet Hieroclem mendacii coarguere; praeſertim cum Hierocles meus vna atque Aſtyphili auunculus eſſet. Verumenimuero Hierocles, o iudices, nihil horum penſi habens, de teſtamento a me interrogatus, reſpondit, id penes ſe eſſe depoſitum ab ipſo Aſtyphilo, in procinctu ſtante, cum claſſe Mitylenam proficiſcendi. Hieroclem hac ad me vſum eſſe oratione, quo certiores

Digitized by Google

res ſiant hi, recita tu ipſis hoc teſtimonium. *Teſtimonium.* Quoniam igitur, o iudices, nemo neceſſariorum Aſtyphili, praeſto fuit e vita excedenti, egoque tum in vrbe non fui, cum oſſa eius huc referrentur, neceſſe mihi eſt ex horum ipſorum ſermonibus falſitatem huius teſtamenti, quod ab Aſtyphilo ſcriptum et relictum eſſe commenti ſunt, coarguere. Eſt nempe conſentaneum, Aſtyphilum non vni illi rei ſolummodo dediſſe operam, vt aliquem ſibi filium adoptatum relinqueret, ſed vna hoc quoque acturum fuiſſe, vt, quae per teſtamentum conſtitueret, ea firma et rata eſſent, et, quem ſibi filium adſciſceret, vt is quoque facultatibus ſuis potiretur, ad araſque maiorum accederet, iiſque vna ſibique vita defuncto iuſta et ritu vetuſto conſecrata faceret. Credere par eſt, haud fugiſſe Aſtyphilum, tum cum maxime ſore vt haec omnia ſibi et euenirent, et firma eſſent, ſi non ſine neceſſariorum conſilio atque conſcientia teſtamentum conſcriberet, ſed adſcitis potius, primum quidem neceſſariis, tum vero etiam phratoribus atque demotis, et denique reliquorum familiarium tot numero, quot modo cogere poſſet. Hoc enim facto futurum, ſiue quis ex titulo conſanguinitatis, ſiue ex titulo legati, hereditatem eius peteret, vt is, ſi ius ementitum praetenderet, falſi quam facillime conuinceretur. Atqui conſtat inter omnes, Aſtyphilum horum omnium nihil egiſſe, neque amicorum illorum, quos modo dicebam ſimilibus in negotiis ad dandum conſilium atque ad teſtandum aduocari, vllum adhibuiſſe, cum teſtamentum illud, quod hi iactant, ſcriberet; niſi quis forſitan ab his ſubornatus, et mercede obſtrictus, aiat ſe adfuiſſe. Ego vero contra, quos eiusmodi rebus atque temporibus adeſſe dixi ſolere atque debere, illos omnes producam ad vos, iudices, teſtimonio ſuo confirmaturos, quae dixi, vera eſſe omnia. *Teſtes.* Forſitan

ſitan igitur Cleon negabit aequum eſſe, vt ſinatis penes vos vllum locum aut valorem eſſe argumentis a ſilentio ductis. Derogabit auctoritatem omnem teſtibus negantibus ſibi conſtare, ab Aſtyphilo ſcriptum vnquam fuiſſe teſtamentum. Ego vero contra cenſeo, in eiusmodi cauſa, vbi quaeratur, ſcripſeritne Aſtyphilus teſtamentum, necne, et filiumne ſibi adoptarit, necne, teſtimonium noſtrorum teſtium, qui ſunt Aſtyphili neceſſarii atque familiares, multo validius eſſe debere, negantium ſe praeſto fuiſſe Aſtyphilo rem ſummi momenti agenti; quam teſtimonium hominum nulla neceſſitudine cum Aſtyphilo coniunctorum, tametſi aiant ſe interfuiſſe. Et ipſum adeo quoque Cleonem decebat, o iudices, hominem ſtultitiae fama profecto non laborantem, cum filium ipſius Aſtyphilus adoptatum, eiusque rei cauſa teſtamentum ſcriptum iret, quotquot noſſet Aſtyphili conſanguineos in vrbe tum praeſentes, et alios quoscunque vllo modo vel leuiter tantum Aſtyphilo notos, eoque vſos, eos omnes aduocare, quo actui illi intereſſent. Nam profecto nemo potuiſſet Aſtyphilum impedire, neque retinere, quominus faceret, ſi cui voluiſſet bona ſua dono dare, et Cleoni multum profuiſſet hoc argumentum, ab Aſtyphilo teſtamentum illud clam non fuiſſe ſcriptum. Praeterea quoque, iudices, ſi Aſtyphilus conſilium ſuum de Cleonis filio ſibi adoptando, et de teſtamento ſcribendo celare omnes omnino voluiſſet, conſentaneum erat, illis in tabulis prorſus neminem teſtem ſcribi. Quod ſi autem teſtes ſubſcripſere, eoque conſtat, teſtamentum coram teſtibus ſcriptum eſſe, ſed iis, non qui Aſtyphilo familiariter vſi ſunt, ſed obuiis quibuſque et de triuio correptis, qui aequum ſit exiſtimare, teſtamentum illud vere ſcriptum ab Aſtyphilo fuiſſe? Nam ego equidem non autumo quemquam eſſe, qui, volens filium ſibi adſciſcere, ita inconſulto agat, vt ali-

Digitized by Google

vt alios illi actui teſtes et auctores aduocet, quam illos ipſos, quos pone ſe relicturus ſit ſacrorumque ciuiliumque iurium, quibus ipſe olim vſus ſit, ſui loco participes. Neque pudori debet quisquam ſibi ducere, ſi teſtes adhibeat eiusmodi teſtamento quam plurimos, lege veniam cuique dante, cuicunque velit, bona ſua delegandi. Sed et tempus ſpectate, quo hi aiunt teſtamentum eſſe ſcriptum. In procinctu nempe ſcriptum aiunt eſſe expeditionis Mityleneae. Quod ſi verum eſt, conſtat Aſtyphilum futurorum fuiſſe praeſcium. Quamquam enim ſaepe verſatus eſt in caſtris, na primum quidem ad Corinthum, deinde in Theſſalia, tum Thebano bello interfuit, denique quocunque locorum mitti copias cerneret, eo ipſe quoque proficiſcebatur, partes agens lochagi [ſeu centurionis.] Nunquam tamen illorum temporum omnium teſtamentum condidit; in apparatu autem itineris ad Mitylenam expeditionis condidit, ſcilicet. ſi his auctoribus credimus; quae expeditio non modo illi poſtrema fuit, ſed etiam in ea diem ſupremum obiit. Eccui iam veſtrum omnium credibile videatur, qui Aſtyphilus toties in caſtra proficiſcens, teſtamentum nullum condidiſſet, tametſi ſciret, ſibi perinde in illis omnibus expeditionibus fatalem neceſſitatem imminere, ei tum demum, neque citius, ſagacitatem mentis fuiſſe in proſpiciendis rerum futuris cum euentu fortunae tam conſentaneam? Nunquam antea de rerum ſuarum parte vel minima ſtans in procinctu conſtituerat. Iam vero voluntarius ibat in expeditionem, vnde vel maxime ſpes ipſi erat, vtpote voluntario, fore vt ſaluus inde domum rediret. Qui probabile eſt, et ei tum in mentem veniſſe, mox e portu ſoluturo, vt ſeriberet teſtamentum, et fatale quoque fuiſſe, vt domum non rediret? Verum adhuc luculentiora dabo, iudices, argumenta, quae certiores vos reddant, nil ſinceri

hosce

Digitized by Google

hoſce comminiſci. Planum nempe vobis faciam, hominum omnium Aſtyphilo vnum fuiſſe Cleonem inimiciſſimum. Quod odium, iuſtis de cauſis ſuſceptum, fuit tantum, vt Aſtyphilus, ſi teſtamentum ſcribere voluiſſet, citius videatur ei clauſulam hanc adiuncturus fuiſſe, vt cum Cleone ne ſermones quidem conſereret cognatorum ſuorum quisquam, quam vt filium eius ſibi filium adſciuiſſet, atque heredem ſcripſiſſet. Thudippus enim, huius Cleonis pater, Aſtyphili patri mortem atrocitate verberum conſciuiſſe dicitur, quae verbera, iurgio ſuper hereditate cernenda inter illos oborto, pater Cleonis Aſtyphili patri inflixit. Tam immaniter Thudippus Euthycratem, Aſtyphili patrem, fertur tum commulcaſſe, vt in morbum incideret Euthycrates, a quo paucis diebus poſt ſublatus eſt. Vere haec a me dici, poſſent quidem Arapheniorum permulti teſtari, qui tum temporis fundos arabant, fundis horum fratrum, Euthycratis atque Thudippi, finitimos. Sed vereor ne vobis eos praeſtare diſertis verbis de re tanti momenti teſtantes minus poſſim. Hierocles enim ipſe, qui Aſtyphili teſtamentum penes ſe ait depoſitum eſſe, quamquam vidit, cum Euthycrates a fratre tam ſaeuiter vapularet, nolit tamen, id quod certiſſime noui, ea teſtari, quae ſi teſtetur, fidem omnem tabulis teſtamenti eius, quod ſuae fidei creditum vult eſſe, ipſe ſit derogaturus. At nihilominus tamen cita tu mihi Hieroclem, quo coram hoc iudicum conſeſſu, ſiue aiat pro teſtimonio, ſiue iuratus infitietur, eorum, quae ego aio, ſe noſſe quicquam verum eſſe. *Teſtimonium.* Probe ſcilicet noram, iudices, ita eſſe eeuenturum, vt euenit. Eiusdem enim eſt hominis, et ea, quae vere facta norit, iurato infitiari, et quae facta nusquam ſint, ad ea iureiurandn confirmanda mendacem linguam offerre, haud ſecus ac ſi non facta certo ſciat facta eſſe. Alium

Digitized by Google

tamen vobis teſtem praeſtabo. Animam agitans Euthycrates ſeuere neceſſariis interdixit, ne quem e Thudippo natorum ad tumulum ſuum ſinerent accedere De quo vobis teſtabitur ille, qui auiam Aſtyphili in matrimonio habet. *Teſtimonium.* Aſtyphilus igitur, ex quo primum haec ex his [auia puta, et auiae marito, aliisque cum his coniunctis, vt e. c. eorum famulis] nec non e reliquis neceſſariis accepiſſet, ſtatim a puero, quam primum ſapere coepit, nunquam verba cum Cleone commutauit, ſed prius, quam id faceret, mortem oppetiit, nefas ſibi ducens fore, ſi cum filio patris eius colloqueretur, qui pater tam piacularis facinoris in patrem ſuum commiſſi inſimularetur. Teſtes ego nunc vobis exhibebo eos, qui conſcii ſunt, Aſtyphilum, quoad vixit, ſimultates cum Cleone exercuiſſe. *Teſtes.* Porro conſentaneum erat, ſi qui feſti dies agerentur, quo tempore alii Athenienſes inter ſe congredi atque coëpulari ſolent, Aſtyphilum quoque pari modo, per illos dies, quibus ipſe intereſſet, quoties nempe in Vrbe ageret, neque in caſtris verſaretur, alio cum nemine ad fana deorum ire, quam cum Cleone. quippe cuius, primum, municipalis eſſet, deinde conſobrinus, cuius denique filium ipſe ſibi eſſet adoptaturus. Verum nunquam viſus eſt Aſtyphilus Cleonem comitatus in templa communionis ergo ſacrorum; qua de re municipalium teſtimonia hic ſcriba vobis praeleget. *Teſtimonia.* Quamquam igitur ita erga ſe mutuo animati eſſent Aſtyphilus atque Cleon, poſtulat Cleo tamen nihilominus, filium ſuum Aſtyphili bona habere atque tenere. Quamquam Cleonem commemorare quid attinet? Ipſe Hierocles, tametſi meus eſt auunculus, quemadmodum Aſtyphili quoque fuit, tam furioſum tamen in modum audax eſt, vt teſtamentum, nunquam ſcriptum, aiat ab Aſtyphilo penes ſe depoſitum eſſe, idque pro genuino proferat.

Atqui

Digitized by Google

Atqui multis ornatus beneficiis, Hierocle, a patre meo, Theophraſto, cum res tibi adhuc eſſet, quam nunc eſt, arctior, item ab Aſtyphilo, malam hanc ambobus refers gratiam. Nam me quidem, qui tuae ſum ſororis filius e Theophraſto, cui plurimum debes, ea ſorte is fraudatum, quam leges mihi tribuunt. De Aſtyphilo autem, qui fato ſuo defunctus te iam refutare nequit, mendacia abs te conficta ſpargis, per quae contendis efficere, quantum in te quidem eſt, vt homines Aſtyphilo infeſtiſſimi bona eius ſortiantur. Et ante quidem, o iudices, quam contentio ſuper hac hereditate in foro ſuſciperetur, tametſi bene noſſet Hierocles, hanc hereditatem alii nemini, quam mihi, competere, tamen ad amicorum, qui Aſtyphilo olim fuiſſent, vnumquemque viritim adibat, alium ex alio, eique venditabat Aſtyphili hereditatem, aiens, ſi quis ſe vellet in communionem ſortis admittere, paratum ſe eſſe, qui Aſtyphili auunculus eſſet, affirmare, penes ſe relictas eſſe, ſcriptas ab Aſtyphilo, teſtamenti tabulas, quibus ille ſcriptus eſſet heres. Hoc pacto nundinabatur Hierocles hanc cauſam, et ad hanc hereditarem petendam permouere ſtudebat homines ab ea vel alieniſſimos. Et nihilominus tamen, poſteaquam cum Cleone decidit, atque cum eo fratris mei bona partitus eſt, fidem ſuis verbis adhiberi poſtulat. Hic homo mihi videtur vel iusiurandum ipſum, ſi quis deferat, libenter et nulla cunctatione dicturus; et mihi quidem, qui neceſſarius eius ſim, vere facta, quorum conſcius eſt, teſtari detractat, in mendaciis autem tuendis, quae ipſe nouit mera mendacia eſſe, operam vendit homini vel alieniſſimo, et tabulas profert, quaſi de rebus conſtitutis, quae res conſtitutae nunquam fuerunt. Multo enim ſibi magis expedire cenſet, multoque in hoc acrius incumbendum, vt rem augeat, quam vt ea tueatur officia, quae meae debet conſan-

Digitized by Google

guinitati. Hieroclem autem circumcurſitantem operam ſuam in proferendo teſtamento commenticio venditaſſe, ſi quis ipſum in partem hereditatis adſciſcere vellet, de eo teſtimonium illius ipſius exhibebo, ad quem cum eiusmodi ſponſione adiit. *Teſtimonium.* Ecquo nomine iam, iudices, oportebit eum appellari, qui ſui compendii gratia de homine mortuo tam falſa comminiſci et iactare ſuſtineat? Hieroclem autem ne Cleoni quidem gratuitam, ſed mercenariam praeſtitiſſe operam in proferendo teſtamento commenticio, documentum eius rei haud contemnendum praeſtare poterit hoc ipſum teſtimonium. Haec autem communicatis inter ſe conſiliis aduerſus me machinati ſunt. Exiſtimat enim eorum vnusquisque, de bonis Aſtyphili ſi quid decerpſerit, id perinde ſe ex inſperato praeterque meritum ſuum, praeterque ius et fas eſſe habiturum, ac ſi theſaurum in via publica iacentem reperiſſet. Teſtamentum itaque hoc confictum eſſe, et Cleonem atque Hieroclem vos circumuentum ire, quoad potui, demonſtratum dedi. Iam vero hoc quoque docebo, etiamſi nulla Aſtyphilum neceſſitudine contingerem, multo tamen mihi ius eſſe validius atque praepollentius, quam his eſt, Aſtyphili bona poſſidendi. Theophraſtus enim, pater meus, matrem meam in domum ſuam inducens, ab illius fratre, hoc Hierocle, ſibi deſponſam, vna cum ea Aſtyphilum quoque domi ſuae recepit, tum temporis adhuc paruulum, a priore ſuae vxoris marito procreatum. Ab eo inde tempore ſemper domi noſtrae altus et verſatus eſt Aſtyphilus, et a patre meo puerilibus artibus innutritus. Vt autem ego natus fui, eamque adeptus aetatem vt capere poſſem doctrinam, vna cum Aſtyphilo eodem in ludo ſum eruditus. Qua de re confirmans hoc teſtimonium cape tu mihi atque recita, tum alterum iſtud magiſtrorum, ad quorum ludos ambo nos

vna

Digitized by Google

vna itauimus. *Teſtimonia.* Porro praedium illud, quod ille a patre ſuo habebat, iudices, pater meus et ſatis et arboribus plantatis excoluit, effecitque, vt duplo pluris valeret, quam primitus valuiſſet. Etiam hac de re vos huc aſcendite, qui mihi teſtemini. *Teſtes.* Poſtquam deinde Aſtyphilus ſcrutinio aetatis apud Archontem tolerato probatus, dignus fuit habitus atque idoneus gerendae ſuae ipſius tutelae, patrimonium a ſuo patre ſibi relictum, a meo traditum accepit ſaluum atque integrum rite legitimeque, ita vt Aſtyphilus ideo nunquam cum patre meo queſtus ſit. Poſtmodum ſororem Aſtyphili, eodem patre cum ipſo vſam, [h. e. Euthycrate,] deſpondebat meus pater ei viro, qui ei videbatur idoneus eſſe, et in reliquis quoque partibus rei familiaris gubernandae omnibus praeſto ei fuit. Quae omnia Aſtyphilus rata et accepta ſibi habuit, exiſtimans, beneuolentiae, qua pater meus ſe amplecteretur, ſatis perſpicuum cepiſſe documentum eo, quod pater meus ſe a puero inde educaſſet domi ſuae, et in ſinu ſuo. Illa vero de filiae Euthycratis deſponſatione a patre meo facta, hi, qui conſcii ſunt, vobis teſtabuntur. *Teſtes.* Deorum porro ad fana quoties pater meus iret, Aſtyphilum quoque adhuc puerum vna mecum adduxit. Etiam in thiaſos [vel collegia] Herculis eum introduxit, quo participaret illam communionem. Cuius rei teſtes vobis ſunto hi thiaſotae [ſeu coëpulones.] *Teſtes.* Ego vero ipſe quo erga fratrem animo fuerim, et qualem me erga eum geſſerim, id iam ſpectate, iudices. Primum quidem eadem in domo cum illo educatus adoleui; deinde ſimultates cum eo nunquam exercui, ſed mutua nos caritate amplectebamur. Id quod amici atque neceſſarii noſtri omnes norunt, quos vobis teſtes exhibebo; iuſſos hunc in ſuggeſtum aſcendere. *Teſtes.* Iam interrogo vos, iudices, videturne vobis Aſtyphilus, qui Cleonem ita odiſſet, meoque a patre tantis eſſet meritis obſtrictus, vnquam commiſſurus

 fuiſſe,

Digitized by Google

fuiſſe, vt inimicorum ſuorum cuiuſquam filium ſibi filium arrogaret, eique bona ſua delegaret, eoque ſoſpitatores ſuos, eosdemque proximos neceſſarios iure debito fraudaret? Mihi equidem profecto non videtur Aſtyphilus tantum nefas commiſſurus fuiſſe, etiamſi decies Hierocles aiat teſtamentum penes ſe eſſe ab Aſtyphilo ſcriptum. Ego contra aio, cum propterea, quod Aſtyphili frater ſim, tum quod Aſtyphilus alias quoque mihi fuerit amiciſſimus atque coniunctiſſimus, hereditatem Aſtyphili maiori iure mihi competere, quam Cleonis filio. Nam hos certe non decebat partem vllam bonorum Aſtyphili, aut cum eo neceſſitudinem ſibi arrogare, qui tam infeſto erga eum fuiſſent animo, cum adhuc ſupereſſet, et oſſa defuncti legere, iuſtaque ei facere nil curarint, ſed prius in eius bona inuolarint, quam religioni Manium ſatisfeciſſent. Et nunc petunt Aſtyphili hereditatem, non ſolum ex titulo praetenſae donationis, factae per teſtamentum a ſe ſubiectum, ſed etiam ex titulo cognationis, Cleonem aientes Aſtyphili conſobrinum eſſe a parte patris, [h. e. amborum patres fratres fuiſſe.] Verum haud decet vos, iudices, ad cognationem ab eo proditam attendere. Nemo enim fuit vnquam, qui, cum eſſet e domo patris ſui alienam in domum emancipatus, hereditatem illius domus adiſſet, vnde eſſet emancipatus, niſi poſtquam ex formula iuris in illam ſuam primigeniam domum rediſſet. Atqui hi [neceſſarii Aſtyphili] bene gnari Cleonis filium ab Aſtyphilo nunquam fuiſſe adoptatum, filio huic Cleonis nunquam portionem extorum [in Apaturiis] contribuerunt, tametſi ſaepius venienti, particulam ſuam ab iis [vt cognatis] flagitatum. Cape tu mihi hoc quoque teſtimonium hac de re confirmaturum. *Teſtimonium.* Iam diligenter penſitatis in vtramque partem momentis pronuntiate, iudices, de noſtrum vnoquoque ſententiam ex

iis

iis ipſis, quae vnusquisque in contraiuramento a ſe praeſtito affirmauit. Cleo nimirum filium ait ſuum ab Aſtyphilo eſſe adoptatum, heredemque bonorum dictum. Ego vero merum hoc aio eſſe mendacium, mihique ſoli bona Aſtyphili omnia competere, qui ſum eius frater; id quod etiam hi [Cleon et eius conſortes] norunt. Adoptationem illam itaque, viri, ratam ſententia veſtra, quaeſo, ne facite, quam facere Aſtyphilo adhuc ſuperſtiti ne in mentem quidem venit; ſed operam date, quas leges ipſi vosmet curaſtis huic ciuitati praeſcribendas, atque tuemini, vt eae mihi quoque ratae ſint atque validae. Nam e legum praeſcripto hanc ego mihi arrogo hereditatem, obteſtorque vos, quae eſt obteſtatio omnium iuſtiſſima, atque ſanctiſſima, vt heredem me bonorum fratris conſtituatis. Demonſtratum enim vobis dedi, Aſtyphilum bona ſua nemini legaſſe, et quaecunque affirmaui, eorum omnium teſtes exhibui auctores graues atque idoneos. Quapropter tuemini me atque ſuccurite mihi periclitanti. Facundia ſi Cleon mihi praeſtat, facite ne quid ei haec facundia proſit, a legibus et ab aequo iure deſerta. Vosmet ipſos rerum omnium arbitros conſtituite. Nam ob hoc ipſum in tribunalia congredimini, quo ferocibus atque audacibus impudentia ne quid proſit, ſed indiſertiores quoque de iure contendere audeant, probe gnari, alii nulli rei, quam aequo iuri aequa lance diſpenſando, vos auimum attendere. Mecum itaque, iudices, eſtote, quaeſo, conſiderantes, quot et quanta ſitis mala creaturi, ſi ſecundum Cleonem litem dederitis, ab eo deluſi. Primum enim, id facientes, efficiatis, vt qui Aſtyphilo adhuc ſuperſtiti infeſtiſſimi fuerunt, et quos ille omnium diriſſime abhorrebat, hi ad tumulos eiusque maiorumque accedant, et ſacra participent, quorum ille quondam conſors fuit. Deinde cogatis me mandata, ab Euthycra-

thycrate moribundo, priuſquam exſpiraret, ſeuere nobis iniuncta migrare. Denique defuncto Aſtyphilo hanc inuratis maculam, vt ſtultitiae eum damnetis, dignumque declaretis ſententia veſtra, quem homines omnes furioſum aiant fuiſſe. Eius enim filium ſi ſibi adoptarit, qui patri ſuo fuiſſet inimiciſſimus, ecqui faciat, quominus audientium cuique deſipuiſſe videatur, aut mentem habuiſſe malis herbis faſcinatam? Tandem me quoque, viri, qui eadem in domo eademque diſciplina, qua Aſtyphilus, ſim educatus, eiusque ſim frater, patiamini bonis fratris a Cleone ſpoliari. Quare vos etiam atque etiam rogo, iudices, atque ſupplico, litem vt ſecundum me quoquomodo detis. Ita enim cum Aſtyphilo gratificabimini, tum a me quoque iniuriam arcebitis.

ISAEI ORATIO NONA,

de Ariſtarchi hereditate agens.

Vellem equidem, iudices, quemadmodum Xenocrates hic diſerte nouit atque confidenter mendacia iactare, ita me quoque facundum eſſe, vt coram vobis veritatem cauſae meae cum fiducia et linguae libertate atque volubilitate enarrare vobisque approbare poſſem. Hoc enim ſi mihi datum ſit, confido ſtatim vobis liquidum fore, vtrum nos ad huius ſortis petitionem per nefas accedamus, an hi [aduerſarii noſtri] bona dudum per nefas rapta et adhuc poſſeſſa diutius retinere, legitimosque eorum dominos excludere contendant. Iam vero non aequo ſumus loco conſtituti, iudices. Nam hi quidem et facundia pollent, et amicitiis fidunt, quas ſibi comparare multasque norunt et potentes, vt vel pro aliis quoque perſaepe in iudiciis contendant. Ego vero tantum abſum, vt alienam cauſam vllam vnquam egerim, vt potius ne pro memet ipſo

ipſo quidem cauſam vllam, non modo publicam, ſed ne priuatam quidem, dixerim. Quapropter aequum ſit, magnam mihi veniam apud vos eſſe paratam. Nam propterea, iudices, quod ab his ius mihi debitum exigere nequeo, coactus fui in examine matrem meam profiteri ſororem Ariſtarchi, atque ſic nomen eius a ſcriba publicas in tabulas referri. Nihilo tamen ideo cauſa haec vobis erit ad diſceptandum impeditior. Sed hoc nunc agitur, hoc nunc e legibus eſt definiendum, vtrum Ariſtarcho ius et facultas fuerit, huic [Xenocrati iuniori, filio Cyronidis] bona legandi, et vtrum haec bona Ariſtarchi fuerint, an aliena. et ab ipſo per nefas vſurpata. Aequum eſt, iudices, ante omnia hoc de capite conſtitui. Nam lex quidem acultatem cuique dat bona ſua cuicunque velit legandi, ſed ſua, non item aliena. Nam alienorum lex hominem nullum facit arbitrum. Quodſi ergo me ſecundis auribus audire velitis, ante omnia vos hoc de loco certiores faciam, nitarque vos docere, hereditatem hanc a principio non horum fuiſſe, [quibuscum nunc ſuper ea contendo] ſed fuiſſe matris meae, a patre ipſi relictam, deinde Ariſtarchum eam, nulla lege addicente, ſed legibus omnibus inuitis atque reclamantibus, eripuiſſe, eoque enormem iniuriam, et reliquis noſtris neceſſariis, et inprimis matri meae, obtuliſſe. Vnde autem vos rem liquidiſſime percepturi videmini, inde ego quoque docendi ſumam exordium. Ariſtarchus quidam erat, iudices, Sypalletius, qui Xenaeneti Acharnenſis filiam cum domum duxiſſet, ex ea quatuor liberos ſuſcepit, Cyronidem et Democharem, cum duabus filiabus, quarum altera fuit mater mea. Cyronides, qui pater eſt huius [Xenaeneti] et alterius [Ariſtarchi] qui ſortem hanc per nefas occupauerat, aliam in domum emancipatus eſt; quo factum eſt, vt ius omne in hanc hereditatem amiſerit. Demochares itaque

Digitized by Google

que factus eſt heres patrimonii, Ariſtarcho, qui pater horum quatuor liberorum erat, vita defuncto. Quoniam vero Demochares adhuc infans moriebatur, necnon altera ſoror, ſola relicta fuit mea mater vniuerſae heres ſubſtantiae, ſed ſic, vt controuerſum eſſet, quis eam in matrimonio habere, et ad liberos ex ea procreandos auitam hereditatem transferre deberet. Ad hunc modum a principio ſors haec vniuerſa de iure meae matris erat. Verum, cum oportuiſſet proximum cognatum eam in matrimonio habere, vnaque cum ea tuendum adipiſci patrimonium eius, iniuriam accepit mater mea, iudices, atrociſſimam atque indigniſſimam. Erat nempe matri meae patruus, Ariſtomenes, frater illius Ariſtarchi. Huic Ariſtomeni cum et filius eſſet vna cum filia, potuiſſetque ideo ſiue ipſe ſibi habere ſui fratris filiam, heredem, ſiue filio ſuo eam collocare, atque prouidere, vt illi, filio ſuo, illa ſua neptis per iudicum ſententiam legitime adiudicaretur, neutrum horum fecit, ſed filiam ſuam Cyronidi deſpondit, vnaque ei bona addidit. quorum ius nemini competebat, praeterquam matri meae. Ex illa Ariſtomenis filia et Cyronide nati ſunt hic Xenaenetus, adhuc ſuperſtes, et Ariſtarchus vita defunctus. Haec eſt iniuria, iudices, nobis data, et hoc pacto fraudatus ſum hereditate. Poſt id factum Ariſtomenes matrem meam meo patri collocat. Cyronide poſtmodum vita defuncto, Xenaeneti huius fratrem Ariſtarchum in ſortem matri meae debitam immittunt; id quod praeter ius et fas eſſe factum multis ego magnisque documentis euictum dabo. Sed ante omnia teſtes producam confirmaturos, Cyronidem e domo patris ſui Ariſtarchi in domum Xenaeneti, [qui ei auus maternus erat,] emancipatum fuiſſe, in eaque domo Xenaeneti diem ſupremum obiiſſe; deinde Ariſtarchum [maiorem] a quo profecta ſors haec eſt, ſuper qua nunc

nunc contenditur, prius e rebus humanis exceſſiſſe, quam Democharem. Quo hereditas eius ad hunc Democharem deuenit. Verum hic Demochares adhuc puer deceſſit, nec non altera ſoror. quo factum, vt tota ſors in ius matris meae deuenerit. Harum itaque rerum cita tu mihi teſtes. *Teſtes.* Sors igitur iſtaec, de qua nunc agitur, hoc pacto noſtra erat, iudices, Cyronide in domum Xenaeneti emancipato, Ariſtarcho autem, patre Democharetis, vita defuncto, et ſic ad Democharetem deuoluta eius hereditate, hoc ipſo autem Democharete denique exſtincto, cuius exceſſu deuenit hereditas ad matrem meam, vt ſolam relictam Democharetis ſororem. Quoniam vero hi vltra modum impudentes ſunt, o iudices, et contra ius et fas bona [in controuerſiam adducta] tenere contendunt, docendi mihi eſtis, legibus prorſus omnibus repugnantibus Ariſtarchum [minorem] in illius [maioris] phratoras inductum fuiſſe. De quo vbi certi fueritis facti, liquidum vobis protinus erit, habenti bona titulo haud legitimo non licuiſſe iisdem de bonis per teſtamentum conſtituere. Arbitror itaque vos cunctos, viri, hoc noſſe, delegationum atque adoptationum per teſtamentum factarum eas ſolummodo legitimas atque probabiles eſſe; quae ab ipſis delegantibus bona ſua, atque adoptantibus [non autem eorum loco atque nomine ab aliis] factae ſint. Nam aliter neque legare bona, neque pro filio adoptare licet. Siue igitur dicet aliquis Ariſtarchum [ſeniorem] de bonis ſuis per teſtamentum conſtituiſſe, affirmabit is veritati repugnantia. Alius enim erat Ariſtarcho filius legitime natus, Demochares; quo fit, vt neque voluiſſe videatur Ariſtarchus in fraudem huius filii ſui teſtamentum condere, neque, etiamſi voluerit, potuerit alii cuipiam bona ſua delegare, legibus id vetantibus. Sin autem Ariſtarcho [ſeniore] defuncto, a Democharete aiat aliquis

quis eum [Ariſtarchum iuniorem] in locum filii adoptatum eſſe, etiam hoc mentietur. Demochares enim adhuc puer deceſſit, et puero negatum eſt de bonis ſuis per teſtamentum conſtituere. Lex enim vetat, diſertis verbis his edicens: Puero ne liceto cum quoquam contrahere, neque mulieri, vltra ſingulos medimnos frumenti. Atqui teſtes exhibiti vobis confirmarunt, Ariſtarchum [ſeniorem] ante Democharetem rebus humanis exceſſiſſe, et hunc aliquanto poſt patrem. Quapropter vel ſecundum ipſum eorum teſtamentum, [ſi quod ſcripſiſſent,] quamquam nullum ſcripſerunt, huic Ariſtarcho ius in iſtorum bona nullum competeret. Recita tu mihi leges, vtrique eorum, [tam patri, quam filio] poteſtatem de bonis ſuis conſtituendi denegantes. *Leges.* At aient forſitan, Cyronidem in Ariſtarchi [ſenioris] hereditatem Ariſtarchum iuniorem immiſiſſe, et hunc illi filium ſuffeciſſe. Atqui non licebat hoc Cyronidi facere, qui dudum ex Ariſtarchi domo exceſſiſſet, et in domum Xenaeneti tranſiſſet. Poterat ille quidem, relicto in Xenaeneti domo filio genuino, in domum paternam redire, atque ipſe Democharetis hereditatem adire. Quamdiu autem in domo Xenaeneti maneret, [in qua, quoad vixit, perpetuo manſit,] non licebat ei filium illam in domum, vnde exceſſerat, inferre. Aut, ſi aiant tamen id ab eo factum eſſe, proferant legem, eius rei veniam ipſi dantem. Verumenimuero, non aiunt quidem iſtaec, at ex ipſis tamen eorum cauſationibus atque praetenſionibus, quas reuera iactant, adhuc dilucidius vobis conſtabit eos bona, quae de iure matris meae ſunt, inuitis legibus, et ſummum per flagitium vſurpare atque retinere. Fingamus, iudices, alterutrum matrem meam in matrimonio habuiſſe, ſiue Ariſtomenem, ſiue filium eius Apollodorum. Nam illis duobus competebat de iure, a iudicibus veniam eius

domum

Digitized by Google

domum ducendae petere, atque operam dare vt ea ſibi a iudicibus adiudicaretur. Quid tum? Ne his ipſis quidem licuiſſet matris meae bona alii donare, de iisue pro arbitratu ſuo conſtituere. Lex enim non ſinit, interdicens, bonorum mulieris, cui poteſtas hereditatis ſit, arbitrum quemquam alium eſſe, praeterquam filios eius, ſecundum a pubertate annum egreſſos. Mirum itaque ſit, ſi cui marito matris meae, ſiue is Ariſtomenes, ſiue Apollodorus fuiſſet, non licuiſſet de bonis matris pro lubitu diſponere, eidem tamen liceret, vbi eam alii in matrimonium elocaſſet, in eius bona filium ſuum pro adoptato immittere! Res atrox vtique ea foret atque indigna. Et ne patri quidem matris meae licuiſſet, ſi prole maſcula caruiſſet, in fraudem filiae teſtamentum facere; lex enim ſic edicit, ſi cui patri mares nulli ſint, ei licere bona ſua, cui velit, legare, dummodo is, cui leget, filiam quoque eius in matrimonium ducat; alii autem, qui neque pater ſit, neque dignam habuerit, quam in matrimonium duceret, ſed ſolummodo conſobrinus ſit, licebit filium ſuum contra omne ius et fas in eius bona immittere? et haec ei acta rata et legitima erunt? Eccui veſtrum omnium iſtaec probabuntur? Ego equidem hoc certiſſime teneo, neque Xenaenetum, neque alium quemquam docere poſſe, hereditatem hanc ad matrem meam nil quicquam pertinere, quam ei frater Demochares reliquit. Quodſi tamen nihilominus contra audeant hiſcere, iubete illos et legem illam edere, ſecundum quam facta ſit Ariſtarchi [iunioris] adoptatio, et eum nominare, qui adoptauit. Aequum enim id eſt. Atqui probe noui, eos non facturos, neque poſſe facere. De his itaque, quod hereditas haec matri meae de iure competat, et a principio inde eius fuerit, et quod mater mea per ſummum nefas eius vſucapione ab his excluſa ſit, arbitror me ſatis diſputaſſe, atque planam

Digitized by Google

euictamque rem dediſſe, cum per ea, quae diſputaui, tum per affirmationes teſtium, et denique per legum ſanctiones. Verum hi ipſi [aduerſarii mei] ſibi conſſcii ſunt, a ſe bona haec per nefas teneri, et iniuſtitia ipſis ſua tam eſt liquida et perſpicua, vt, tutum non arbitrantes ſe ſolo illo niti argumento, quod Ariſtarchus legitime adoptatus ſit, etiam adhuc aliud ſibi praeſidium circumſpiciant. Patrem ſcilicet aiunt ſuum huius hereditatis ergo mulctam in foro irrogatam de peculio ſuo dependiſſe. Quo perfugio hoc nempe quaerunt, vt ſi ſatis firmum praeſidium in adoptatione Ariſtarchi minus ſit, neque hactenus videantur bona noſtra iure optimo tenere, ſaltim tamen ex altero illo titulo aeris dependi ius aliquale hereditatem illam pro arrha quaſi retinendi ipſis acceſſiſſe videatur. Ego vero, iudices, etiam hoc eos mentiri, planum vobis faciam. Nam ſi ſors haec aere alieno oppreſſa fuiſſet, quam aiunt fuiſſe, non hi profecto pro illa ſorte luiſſent de ſuo. Neque enim competebat hoc ipſis, ſed illis, quibus ius et poteſtas erat, matrem meam, vt virginem heredem factam, ſibi in matrimonium depoſcendi, eiusque adiudicationem a iudicibus impetrandi. Hos oportebat de alieno aere reluendo prouidere. Neque profecto Ariſtarchum in eiusmodi ſortem obaeratam immiſiſſent, a qua emolumentum quidem ablaturi erant nullum, damna autem ingentia. Alii quidem, quibus res domeſtica peſſum ierit, operam dant, vt liberi ſui alienas in domos emancipentur, vt exſortes infamiae fiant eius, qua patres perculſi fuiſſent. Hi autem, ſcilicet, in ſubſtantiam obaeratam vltro ſemet ingerunt, vt non ſolum alienis debitis ſatisfaciant, ſed etiam bona ipſi ſua perdant. Alia omnia. Nolite credere, iudices. Nugae hae ſunt et praeſtigiae. Sors haec aeris alieni erat exſors, et ſoli matri meae de iure competebat. Hi autem, a cupiditate ſua ſtimulati,

numos

numos et opes coaceruare geſtiente, haec omnia ſibi, commenti et machinati ſunt, quo matrem meam iure bonisque ſuis defraudarent. Erit forſitan in numero veſtro, iudices, qui miretur, cur bonis noſtris per tam longinquum temporis ſpatium excluſi, tacuerimus, et nunc demum ea poſtulatum veniamus. Ego vero aequum haud cenſeo eſſe, nos ideo cauſa cadere, aut iura nobis noſtra imminui, quod ea exſequi ad hoc diei aut non potuerimus, aut inſuper habuerimus. Non enim hoc in cenſum venit, quum diu paſſus ſis iura tua interquieſcere, ſed hoc agitur, aequum ne ſit id, quod tu poſtules, necne. Verum enim vero, ne huius quidem ceſſationis cauſa nobis deeſt, ſed habemus allegare idoneam. Pater nempe meus ea lege ſibi deſponderi matrem meam paſſus fuerat, vt contentus eſſet dote illi addenda, ipſam hereditatem ne peteret. Sed illam ipſam dotem nullo pacto poterat ab illis redigere, qui hereditatis huius emolumenta percipiebant. Quamuis enim mater eum ſaepius ſtimularet, vt ab iis repetitum iret, hi tamen, quoties pater huius rei mentionem ad ſe faceret, minabantur, ſe vxorem ipſius, vt filiam heredem, in iure ſibi eſſe poſtulaturos, ſi nollet eam ſub conditione dotis habere. Pater itaque, ne matre priuaretur, ſiuit eos bonorum vſum fructum percipere, etiam ſi duplo ampliora fuiſſent. Hanc ob cauſam pater tam diu ceſſauit vxoris iura in foro proſequi. Poſtmodum interuenis bellum Corinthiacum, in quo egoque paterque militauimus neceſſario. Quo factum eſt, vt vtrique noſtrum poenas ab his meritas repetere negatum eſſet. Pace autem reſtituta hoc mihi contigit infortunium, vt aerarius fierem reipublicae. Quapropter cum his in iure agere non licebat. Habuimus itaque, vt nunc videtis, cauſas noſtrae ceſſationis legitimas. Nunc autem tandem aliquando iuſtum et oportunum eſt,

Digitized by Google

hunc [Xenaenetum] dicere, quisnam ei hanc hereditatem legarit? et quarum legum ex auctoritate in collegium phratorum [Ariſtarchi] inductus ſit, et cur mater mea non fuerit filia a patre cum hereditate relicta. Haec enim ſunt illa capita, de quibus vos oportet, iudices, pronuntiare, non tempore moueri, ſi forte nos aliquanto ſerius iura noſtra exſequimur. Sin autem ad illa tria capita, in quibus controuerſiae cardo vertitur, reſpondere, et, quae demonſtrari poſtulo, ea demonſtrata dare nequeant, iure merito vos pronuntietis, iudices, hereditatem noſtram eſſe. Probe autem noui, quae poſtulo, ea praeſtare, negatum his eſſe. Difficile enim eſt, legum edictis et aequo iuri repugnare. At verba de defuncto [Ariſtarcho iuniore] facient, oratione ad ciendam compoſita miſerationem, quam fortis vir et quam in bello acer et ſtrenuus occubuerit, et quam ſit aequum, ab eo per teſtamentum conſtituta rata et firma eſſe. Ego vero, iudices, cum ipſemet aio teſtamentum eſſe debere ratum et validum illud, quo quis de bonis ſuis conſtituerit, tum rurſus nego debere illorum haberi rationem teſtamentorum, quibus aliena bona dilargiri, qui ſcribant, praeſumant. Nego huic teſtamentorum generi perinde vim vllam atque auctoritatem eſſe, atque eſt alteri illi priori generi. Iam haec hereditas, de qua nunc agitur, vt nunc paret, non horum, ſed noſtra eſt. Quod ſi ergo ad hanc latebram excuſationis receptum habuerit [Xenaenetus,] teſtiumque auctoritate planum faciat, Ariſtarchum teſtamentum reliquiſſe, quo ipſe ſit heres bonorum Ariſtarchi [ſenioris] ſcriptus, iubete eum docere, Ariſtarcho diſponendi poteſtatem fuiſſe, eumque de bonis, quae ipſius propria et legitime parta eſſent, diſpoſuiſſe. Id enim iuſtum et aequum eſt. Graue enim foret, neque ferendum, ſi Cyronides, et hi ex eo nati, non ſolum Xenaeneti [ſenioris] domum habe-

Digitized by Google

habeant, [h. e. ſubſtantiam] quatuor talentis et vltra aeſtimatam, ſed hanc Ariſtarchi quoque, ceu mantiſſam, aufferant; ego vero matris meae hereditatem adire prohibear, quam in hereditatem matri meae ius eſt optimum atque luculentiſſimum, quippe quae ſit ab eodem patre oriunda, vnde ſunt Cyronides et ab eo nati; praeſertim cum docere hi nequeant, a quonam acceperint iſtaec, quae tam diu vſurpant, bona. Atqui, iudices, quemadmodum par eſt, orta de fundis controuerſia, poſſeſſorem illorum fundorum demonſtrare, ſiue eum, a quo illos oppigneratos habeat, ſiue eum, a quo emerit, aut, alterutrum ni fecerit, pati fundos iudicum ſententia ſibi abiudicari, et cauſa ſe cadere: ita hos quoque decebat, ex aliquo horum titulorum iſtaec bona ſibi a iudicibus adiudicanda curare, non autem, indicta cauſa, et nondum adeo in forum delata, filiam Ariſtarchi, quae mea mater eſt, e bonis paternis expellere. Verumenimuero Xenaeneto ſatis non eſt, iudices, Ariſtomenis ſubſtantiam ſcelerata prodigalitate in nefandos puerorum amores exhauſiſſe, verum hanc quoque Ariſtarchi ſubſtantiam vt pari cum dedecore prodigat, ſe decere cenſet. Ego vero, iudices, honeſte nunquam non, pudiceque atque frugaliter vixi. Ex anguſta re familiari, ſororem tamen elocaui, cum dote, quam ei addere facultates ſinebant. Modeſtum atque temperantem me ſemper exhibui. Imperata exſequor. in caſtris ſtipendia facio. Quorum in compenſationem, vt ciuis frugi atque probabilis, poſtulo, vos hoc mihi ius concedere, vt matris meae ſubſtantiam mihi per vim et nefas eripi ne ſinatis. Demonſtraui enim, Cyronidem, qui horum [aduerſariorum meorum] pater eſt, ex Ariſtarchi, patris ſui, domo fuiſſe emancipatum, in eamque non rediſſe; tum demonſtraui, patrem Cyronidis atque matris meae hereditatem ſuam alteri filio, Demochareti, reliquiſ-

Digitized by Google

liquiſſe, illoque Democharete ſine prole defuncto, hereditatem eius ad ſororem, quae eſt mea mater, iure optimo fuiſſe deuolutam.

ISAEI ORATIO DECIMA,

agens de Hagniae hereditate.

Leges ideo recitaui, iudices, quoniam [aduerſarius] per primam earum aſſeuerat, puero [Stratoclis filio] ſemiſſem bonorum ab Hagnia relictorum competere; in quo veritatem haud habet ſibi conſentientem. Hagnias enim frater nobis non erat. Lex autem illa, quae de bonis a fratre relictis conſtituit, primum illis fratribus atque fratrum liberis adiudicat bona, qui fratres ab eodem patre procreati ſint, atque defunctus. Hic enim primus eſt atque proximus conſanguinitatis a defuncto gradus. Sin autem neque fratres adſint, neque fratrum liberi, lex ſorores eas, earumque liberos ad hereditatem adeundam arceſſit, quibus ſororibus idem pater cum defuncto fuerit communis. Deficientibus his quoque, tum demum lex tertio gradui conſanguinitatis tribuit proximitatem, [h. e. ius in iura et bona defuncti ex titulo conſanguinitatis ſuccedendi] conſobrinis puta ex parte patris [h. e. liberis eorum patrum, qui patres fuerint fratres illius patris, a quo procreatus fuit defunctus, cuius hereditas vacuata eſt.] et horum conſobrinorum liberis; non vlterius. Sin autem hic quoque gradus conſanguinitatis defecerit, rurſus redit legislator ad principium generis, et arbitros bonorum relictorum facit defuncti conſobrinos a parte materna, eodem ordine, quem modo in conſanguineis paternis recenſui, vt ſcilicet heredes defuncti fiant fratres cum liberis, tum ſorores cum liberis, qui fratres et quae ſorores eadem quidem matre, verum diuerſo patre fuiſſent vſi vſae-

Digitized by Google

vſaeue, et tandem ſi qui et ſi quae ſuperſint eiusmodi matris fratresue ſororesue, aut eorum earumue liberi. Propinquitates haſce ſolas dat legislator, [h. e. admittit ratasque vult eſſe] verbis ille quidem vtens breuioribus atque rotundioribus, quam ego, verum id, quod dico, voluit. Puero autem huic ex horum omnium, quos commemoraui, titulorum nullo eſt cum Hagnia propinquitas, ſed eſt extra eius cognationem. Quo autem certius atque liquidius intelligatis eam rem, de qua iudicium eſtis laturi, dicito hic [aduerſarius meus] omiſſis omnibus verborum ambagibus, quodnam nomen eorum omnium nominum, quae commemoraui paulo ante, huic puero conueniat, quo deprehendatur cum defuncto, vnde hereditas profecta eſt, coniunctus in ſanguine eſſe. Quod ſi vel ex vno quopiam horum titulorum appareat defunctum ab hoc puero contingi, lubens ego ipſi de ſemiſſe hereditatis decedam. Sin autem prorſus nullum allegare poterit, ecqui non teneatur conuictus, hoc agi, vt commenticiis cauſationibus me vexet atque exagitet, vos autem, quae eſt a legibus abhorrens audacia, decipiat. Iubebo igitur eum hoc in tribunal eſcendere, atque ſic interrogabo, formula legis ante praelecta. Hoc enim pacto intelligetis optime, num puero huic vlla pars hereditatis ab Hagnia relictae vllo titulo competat, nec ne. Cape tu itaque, [ſcriba,] has leges, quas illis [iudicibus] praelegas. tu autem, [qui aduerſus me certas,] huc ad reſpondendum mihi aſcende. Nam linguae volubilitate polles, cauillationumque atque concluſiuncularum tuarum ludibriis perturbare atque perplexas reddere mentes hominum, legumque deprauare ſententiam noſti. *Recitat.* Inſiſte. Ego vero te, [mi aduerſari,] interrogabo. Puer hic eſtne frater Hagniae? an eſt e fratre nepos? aut ex ſorore nepos? aut conſobrinus, ſiue ex parte materna, ſiue ex pater-

Digitized by Google

Hagnias, et Stratocles, et Stratius, qui Stratius auunculus Hagniae eſt, e conſobrinis nati ſumus. Nam patres noſtri erant conſobrini, et patres eorum fuerant fratres. Hagnias igitur in procinctu ſtans cum naue ad legationem proficiſcendi, eiusmodi in cauſa, vnde reip. emolumentum ſperabatur, non nobis, genere proximis, bona ſua, ſi quid ei ſecius contingeret, reliquit, ſed pro filia ſibi adoptabat ſororis ſuae filiam. Sin autem illa quoque a ſiniſtro fato tolleretur, Glauconi bona ſua delegabat, qui frater ei erat vterinus. Et haec in tabulis a ſe conſcriptis ita conſtituebat. Tempore interiecto poſt vita excedit Eubulides, nec non puella, ab Hagnia in filiae locum adoptata. Et ſic e praeſcripto teſtamenti hereditatem adibat Glauco. Nos vero nondum cenſebamus aduerſus illud teſtamentum nobis eſſe ſuper illa hereditate contendendum, ſed putabamus teſtatoris voluntatem debere ratam eſſe. Conſtitutioni eius itaque inhaeſimus atque acquieuimus. Eubulidis autem filia, vna cum aliis cauſam cum ea communem facientibus, hereditatem a iudicibus petit atque auffert, victis illis, qui eam ex iure teſtamenti petieranr, quamquam extra propinquitatem erat; verum ſperabat illa, vt videtur, nos ſecum litem haud eſſe exorſuros, qui aduerſus teſtamentum nil eſſemus moliti. Nos autem, ego, et Stratius, et Stratocles, quia ſemel patefactus erat nunc locus proximis propinquis ſuper hereditate in iure contendendi, parabamus nos omnes ad petendum. Priusquam vero ſortitiones fierent, moriebantur Stratius et Stratocles, et ſic relinquebar ego ſolus ſuperſtes e gente conſobrinorum Hagniae a parte paterna. Nam auus meus paternus frater fuerat patris Hagniae, et ſic ſoli mihi facta eſt legitima huius hereditatis petitio, caeteris omnibus, quibus ex titulo conſanguinitatis par erat ius petendi, vita defunctis. Quod autem mihi quidem titulus

Digitized by Google

tulus ἀγχιστείας ſeu propinquitatis, et per illum titulum ius hereditatem petendi competat, minus autem filiis illorum, quos ſupra dicebam, competere mecum decreto, a morte praeuentos eſſe, quibus in filiis hic quoque puer eſt, quis docebit? Ipſa lex nempe. Apud omnes enim in confeſſo quidem eſt, conſobrinis et horum filiis, qua in claſſe ego ſum, titulum ἀγχιστείας competere, num autem hunc eundem titulum ius ciuile ſecundum nos noſtris quoque liberis tribuat, hoc iam eſt quaerendum. Cape tu legem hanc et recita ipſis. *Lex. Sin autem a parte patris nemo ſit, vsque ad conſobrinorum filios, bonorum arbitri ſunto propinqui a parte matris eodem ordine.* Auditis, viri, legem ſic pronuntiantem, ſi hereditas alicuius ad conſobrinos eius eorumque filios proceſſerit, tum eam non vlterius ad horum quoque filios procedere, ſed legem tum, cum nos, conſobrinorum paternorum filii, deſierimus eſſe, hereditatem defuncti propinquis a parte matris reddere, h. e. fratribus et ſororibus defuncti et horum liberis, et reliquis, prorſus eodem ordine, atque modo dixi in propinquis a parte patris. Noſtros autem liberos lex a titulo propinquitatis excludit. Quibus autem lex, poſt ipſum adeo deceſſum meum, tamen hereditatis ius denegat, quo pacto hi, me adhuc ſuperſtite, et ex auctoritate legum hereditatem tenente, ſperant titulum propinquitatis ſibi fore? Atqui ſi ius iis nullum eſt, quorum patres mecum iure pares erant, ne huic quidem puero pari modo ius vllum eſſe poteſt, cuius pater, dum viueret, in gradibus conſanguinitatis eundem locum tenebat, quem ego nunc teneo. Grauis itaque res eſt, nec ferenda, quamquam leges verbis tam diſertis hereditatem mihi addixerint, hos autem propinquitate excluſerint, hunc tamen nihilominus audere, criminationibus iniquis et ementitis, quadrupla-

platorum more, me vexare. Cauſam huius hereditatis me ſortiente, neceſſe non ducebat, iure mecum experiri, neque ſacramentum propterea deponere, vbi debebat diſceptari, ſi quam habuiſſet aequam et veram praetenſionem proferre. Nunc autem, nomine huius pueri abuſus, negotia mihi moleſta faceſſit, rerumque mihi cariſſimarum atque ſummarum in diſcrimen me adducit. Et de bonis quidem pueri, quae eius eſſe inter omnes conſtat, nil me incuſant, eorumque partem vllam me interuertiſſe negant; quae ſi ego cupide turpiterque adminiſtraſſem, vt hi fecerunt, oportebat me ideo in ius vocari. Quae autem vos, data volenti cuique facultate petendi, atque ſuper iis mecum certandi, mea eſſe pronunciauiſtis, ob haec, tanta mihi conſciſcunt pericula! tam ſunt impudentes! hoccine parum acerbum ſit, parumque indignum! Quae adhuc diſputaui, ſatis quidem vobis iam conſtare ex iis cenſeo, neque puerum vlla mea iniuria laeſum eſſe, et ne minima quidem ex parte criminationibus his me obnoxium eſſe, quibus me obrutum eunt. Certius tamen adhuc atque ſubtilius e reliquis, quae mihi dicenda ſuperſunt, intelligetis, ni fallor, vbi audire iuuerit, quomodo facta ſit mea huius hereditatis petitio, eamque inſecuta adiudicatio. Actionem hereditatis ſortito me, iudices, neque hic, qui contra me nunc denuntiauit, autumabat fas eſſe pro puero aduerſus me ſacramentum deponere, neque Stratii liberi, qui cum hoc puero cognati ſunt. neque ex titulo conſanguinitatis, neque ex titulo legationis teſtamentariae; neque vlla alia de cauſa animum induxerunt mecum contendere, exiſtimautes id ſibi nefas eſſe. ne hic ipſe quidem meus aduerſarius feciſſet, neque negotia mihi faceſſiſſet, ſi eum ſiſſem bona pueri pro lubitu diripere, neque me cupiditati atque rapacitati eius oppoſu-

poſuiſſem. Hi ergo, id quod occipiebam dicere, bene gnari, extra propinquitatem ſe eſſe, nullam mihi mouerunt hereditatis controuerſiam, ſed quieuerunt; qui autem cauſam filiae Eubulidis agitabant, quae filia Hagniam eodem cognationis gradu attingit, atque Stratii filius, nec non curatores matris Hagniae, parati erant mecum contendere. Verum in tantas incurrebant difficultates, atque perplexitates, vt dubitarent, quid in libello ſuo petitorio de propinquitate ſua cum defuncto commemorarent. Mulier quidem, de facto ſortem nunc poſſidens, Eubulidis filia, eiusque patroni, ad mendacium receptum habebant, et de cognatione eius falſa prodebant. Ego vero facili negotio mendacium eorum refellebam. Hagniae quidem mater eodem gradu cum eo cognata erat, atque ego ſum. Eſt enim ſoror Stratii. Verum quia per legem ab adeunda filii hereditate excluditur, quae lex praecipit, duo ſi ſint, mas et foemina, eadem de hereditate ſecum contendentes, eundem defunctum pari gradu cognationis attingentes, potiorem eſſe debere conditionem maris. Huius itaque foeminae, matris Hagniae, cauſam agentes, hunc vrgere articulum, de propinquitate cum Hagnia, nil curabant, at hoc vrgebant, matrem defuncti eſſe. Eſt quidem vtique, naturam rei ſi ſpectes, matris cum filio cognatio cognationum omnium arctiſſima. verum illius cognationis in gradibus conſanguinitatis a lege conſtitutis nulla habetur ratio, de quo inter omnes conſtat. Ad hunc modum ego cum docuiſſem illas foeminas extra propinquitatem eſſe, coram tribunali veſtro, iudices, hereditatem Hagniae adeptus ſum, mihi adiudicatam, neque profuit illis quicquam, non alteri illi, quae hereditatem iam poſſeſſum ierat, et in vſucapione habebat, hoc, quod eos, qui hereditatem ex titulo teſtamenti petiſſent, vicifſet;

ſet; neque huic alteri iſtud, quod mater eſſet eius, a quo relicta fuiſſet hereditas haec in controuerſiam adducta; ſed, qui tum ſedebant iudices, hi tanti faciebant ius aequum et iusiurandum a ſe dictum, vt litem ſecundum me darent, qui hereditatem hanc titulo iuris a legibus conſtituti petiſſem. Atqui ego ſi has quidem mulieres [Eupolidis filiam, et Hagniae matrem] illo, quo dixi, modo in iudicio vici, eo, quod planum feci, ſecundum forenſem, in iudiciis obtinentem propinquitatem, neceſſitudinem ipſis cum Hagnia nullam intercedere, et hic [meus aduerſarius] ſi auſus tum non fuit pro hoc puero ſemiſſem hereditatis petere, atque Stratii liberi, qui in eodem ſunt, cum hoc puero, gradu et iuris et conſanguinitatis cum Hagnia, ſi ad hoc diei auſi non ſunt mecum hac de hereditate contendere, egoque ipſe hanc hereditatem ſi teneo a vobis mihi legitime adiudicatam, et hunc ſi coarguo planumque facio, non potuiſſe ad hoc diei demonſtratum dare, puero cum Hagnia cognationem eſſe; ecquid adhuc vos oportet diſcere? ecquid adhuc aliud hac de re cupitis audire? Nam ego equidem viros ſapientes vos habeo, quibus a me diſputata ſatis et ſuper eſſe poſſint. Hic autem [aduerſarius meus] facillime quicquid in buccam venerit, nulla non de cauſa mentiens, nullumque ſibi damnum ex improbitate ſua ſperans exſtiturum, cum alia in me probra atque crimina coniectat, de quibus fortaſſean poſtmodum mentionem faciam, tum hoc quoque iactat, Stratoclem et me collatis inter nos clandeſtinis conſultationibus de diuidunda inter nos hereditate, vter noſtrum tandem cauſam victurus eſſet, depectos fuiſſe, cum in eo eſſemus, vt actiones has de hereditate ſortiremur. Atqui ſi quibus aliis licuit hac de hereditate certamen inter ſe compromittere, nobis ſolis id non licuit. Nam

Eubu-

Digitized by Google

Eubulidis quidem filia et Hagniae mater, quod inter ſe non ex eodem iuris titulo certarent, poterant illae quidem ſecum decidere, atque clanculum depeciſci, vtra vinceret, vt alteram victam in portionem hereditatis venire ſineret. Cadiſcus enim [ſeu vrnula] earum vnicuique ſua ſeorſim ponenda erat. Noſtra autem non eadem erat conditio. Contendebamus enim ambo nos ex eodem titulo cognationis, verum vnusquisque noſtrum ſeorſim pro ſe ſingulari actione ſemiſſem hereditatis petebat. Petentibus autem idem, et ex eodem titulo, vna ſolummodo ponitur vrna, et tum non poteſt alter vincere, alter vinci, ſed ambobus idem imminet periculum. Quapropter negatum nobis erat inter nos depeciſci, aut communionem partitionemue inter nos conſtituere huius hereditatis. Verum quia Stratocles vita prius deceſſit, quam noſtrum vnusquisque ſuam ſeorſim actionem de ſemiſſe hereditatis ſortiretur, eoque pacto interempta Stratocli erat eius participatio, parique modo filio eius, per legem, ſed hereditas ex aſſe, ex titulo propinquitatis, ad vnum me, ſi viciſſem poſſeſſores, deuentura erat, tum demum [aduerſarius meus] iſta ſibi comminiſcitur, et machinatur, ſperans facile ſibi futurum, vt eiusmodi commentis vos decipiat. Nihil autem horum fieri potuiſſe, ſed vnumquodque momentum cauſarum ad hereditates pertinentium a legibus diſtincte ſubtiliterque definitum eſſe, facile id eſt e legibus cognoſcere. Cape tu iſtoc, et recita ipſis. *Lex.* Videturne vobis lex facultatem dare communionis, [vel partitionis inter duas partes de hereditate litigantes clam condicendae?] annon potius e contrario, etiamſi antea fuiſſet communio, edicit vnumquemque ſuam portionem petere, et eadem de re eodemque ex titulo litigantibus vnum poni cadiſcum, et ad hunc modum

dum facere adiudicationem hereditatum? Et nihilominus tamen hic [aduerſarius] tametſi leges haec edicant, et tametſi communicatio [inter me et Stratoclem] locum habere nullum potuerit, auſus tamen eſt tam temere mendacium tam pudendum comminiſci. Verum non hoc ſolum auſus eſt, verum etiam res iactare eum nil puduit inter ſe repugnantiſſimas. Attendite modo, iudices, animum. Pollicitum me ait eſſe puero, tenentes hereditatem ſi vicero, ſemiſſem eius me ipſi impertiturum eſſe. Atqui ſi puero ius hereditatis erat, id quod hi aiunt eſſe, ex titulo cognationis, quid opus erat, vt hanc a me ſponſionem exigeret? Nam vera ſi ſunt ea, quae praetendunt, erat ipſi quoque ius non deterius, atque mihi eſt, hereditatem in iure petendi. Sin autem a propinquitate eiusque iuribus excluſi prorſus erant, eccur ego reciperem illis partem hereditatis impertiturum, legibus mihi ſoli hereditatem ex aſſe addicentibus? At eratne forſitan mihi negatum, niſi hos mihi conciliaſſem, hereditatem petere? Atqui lex volenti cuique veniam eius rei dat. Quapropter hac quidem vti cauſatione illis non licet. At erat forſitan penes illos aliquod documentum, aut teſtimonium, quo carens ego adiudicationem hereditatis adipiſci non poteram? Atqui ex titulo cognationis petebam, non ex titulo legationis teſtamentariae. Quo ergo teſtes? Atqui ſi, donec ſuperfuit Stratocles, mihi non licuit clandeſtinum de partiendis bonis pactum inire, neque pater ipſi, [puero, Stratoclis filio,] horum [controuerſorum Hagniae bonorum] quicquam reliquit, ſententia iudicum ſibi adiudicatum adeptus, neque probabile eſt, me pollicitum ipſi [puero] eſſe quicquam de reſtituenda ſemiſſe hereditatis, adiudicate denuo vos mihi hanc hereditatem. Sin autem neque fortiti ſunt de iisdem actionem in me, neque aequum iudicarunt eſſe mecum certare, qui

par

Digitized by Google

par ſit vos horum praedicationibus fidem habere? Ego equidem arbitror par id non eſſe. Iam vos merito miremini, cur illo tempore hi de ſemiſſe hereditatis certare omiſerint. Cui dubitationi veſtrae quo occurrat hic, comminiſcitur, quominus actionem in iſtos [reliquos cognatos Hagniae] ipſi inſtituiſſent, in cauſa me fuiſſe, qui de reddenda ſemiſſe ſpopondiſſem; et propterea ſe ſacramentum non depoſuiſſe; quo minus autem ipſi me actione perſequerentur, leges interceſſiſſe, per quas pupillis haud liceat actiones forenſes in ſuos tutores intentare. Verumenimuero vel hoc quoque veritati parum eſt conſentaneum. Neque enim legem habeat vllam proferre, quae vetet ipſum pro pupillo mecum in iure agere, poenasque iniuriarum factarum, ſi quae factae fuiſſent, repetere. Nulla enim eſt huiusmodi lex, quae id agere volenti obſtet, ſed vt lex in me, ſi pupillum laedam, cuius tutor ſim, maieſtatis actionem dat, ita multo magis vult locum eſſe priuatis quoque inter me pupillumque actionibus. Neque rurſus verum hoc eſt, quod aiunt, a contentione cum illis, quibus hereditas competit, ideo ſe deſtitiſſe, quod ego ipſis promiſiſſem me ſemiſſem hereditatis cum ipſis comminicaturum. Non haec eſt vera cauſa, ſed quod conſcii ſibi erant, ius in haec bona ſibi nullum eſſe. Verumenimuero, ſi vel maxime veniam huic puero dediſſem hereditatis ſemiſſem a me in iure petendi, atque, vbi eam a iudicibus ſibi adiudicatam impetraſſet, exigendi, certus tamen ſum, eos nunquam paſſuros fuiſſe, id in animum ſibi venire vt facerent. Profecto ne conati quidem eſſent, bene gnari, ſi tenerent aliquam ſolummodo partem bonorum ad ſe nil attinentium, cum eſſent extra propinquitatem, proximos cognatos cito illam partem rurſus ereptum ituros facilique negotio erepturos eſſe. Nam, id quod iterum atque ite-

terium dico, lex liberis noſtris poſt exceſſum noſtrum propinquitatis titulum non amplius facit reliquum, ſed adimit, eumque protinus ad conſanguineos a parte matris transfert. Veniet itaque iſtaec ab eo repetitum, hinc Glauco, Hagniae frater, aduerſus quem non ſolummodo meliorem cognationis titulum allegare non poſſent, ſedne vllum quidem, quippe qui extra propinquitatem ſint; illinc mater Hagniae Glauconique communis, ſi vellet, quippe cui ipſi quoque titulus cognationis cum filio ſuo competit. Quo futurum eſſet, vt, ſi mater contentionem cum iis iniret, qui Hagniam cognatione prorſus nulla attingunt, ſemiſſem ea ſit vobis, iudices, procul omni dubio ablatura, quippe quam ei et leges, et ipſa dat aequitas. Has igitur ob cauſas actionem in me ſortitus tum non fuit, [aduerſarius,] non autem, [vt nunc prae ſe fert,] ideo, quod eſſet a me, aut a legibus impeditus. Sed per hos praetextus, quos ipſe ſibi commentus eſt, ad has, quas in me iactat, nefarias criminationes graſſatur, quibus accuſationem maieſtatis inaedificauit, per quam me ſperat a ſe apud vos in inuidiam atque ſuſpicionem adductum, eoque a tutela pueri depulſum iri. Quo facto bona pueri ſperat in poteſtatem ſuam peruentura, videturque ſibi per has machinationes viri imprimis callidi partes acturus. Nam ſi conatus minus proſpere ſuccedat, ſe nil vtique perditurum autumat; ſin autem ex animi ſui ſententia rem gerat, ſibi licitum fore pupilli quoque bona impune diſſipare. Quare vos decet, iudices, ad huius hominis cauſationes haud attendere, neque committere, vt hic mos in republica gliſcat atque inualeſcat, quibus de rebus leges iudicia priuata conſtituunt, eas res ad cauſas capitales pertrahendi. Simplex omnino ius notumque omnibus in hac cauſa conſtitutum eſt, quod vbi ego vobis ad

Digitized by Google

mentem tribus verbis reuocauero, veſtraeque memoriae tanquam fidecommiſſum ſancte ſeruandum demandauero, ad refutanda, quae ſuperſunt, reliqua meae accuſationis capita progrediar. Ecquod igitur illud eſt, quod dico, ius? et quanam ego diſtinctione rem hanc definio? Pupillo ſi ait [aduerſarius] competere ius ad hereditatem Hagniae ex titulo propinquitatis, ſemiſſem ab Archonte petito. Quam ſi vos ei, iudices, ſententia veſtra addixeritis, capito, habeto. Sic enim fieri leges praecipiunt. Sin autem ex hoc titulo petere recuſans, aſſeuerabit me pupillo partem dimidiam promiſiſſe impertiendam, iure mecum experitor. Quo facto, vbi me, negantem id a me promiſſum eſſe, coarguerit, omnino me eam in formulam condixiſſe, tum demum ſemiſſem hereditatis a me condictam exigito. Sic enim aequum et iuſtum eſt. Sin autem pupillo negat actionem in me eſſe, neque ex titulo hereditatis, neque ex titulo male geſtae tutelae, legem indicato id vetantem, et indicare ſi habuerit, etiam hoc pacto licebit ſemiſſem hereditatis a me vt auſferat. Sin autem pupillum decere negabit, vt ſiue hereditatis ſemiſſem in iure petat, ſiue priuata lite mecum de non ſeruato promiſſo contendat, ſed aiet vniuerſa Hagniae bona ipſius de iure eſſe, adito ad Archontem, eique auctor eſto, vt bona Hagniae in indicem bonorum huius pueri inferat, eique elocet, qui bona pueri mercede conducta habet; tum ad me hic conductor locaris auſferendi cauſa venito. Plana haec ſunt et luculenta poſtulata, cum aequiſſimo iure conſentientia, valideque ſtringentia. Haec a legibus imperantur, neutiquam autem, ita medius fidius, quibus de rebus actiones priuatas eſſe legislator voluit, eas publicis commutare, neque me maieſtatis accuſare, neque in diſcrimen capitis et fortunarum omnium dedu-

Digitized by Google

deducere, ideo, quod pupillo huic ea nolo impertire, quae ego a vobis, iudices, adiudicatâ mihi poſſideo, poſteaquam priores poſſeſſores cauſa vici. Bonorum pupilli ſi quid ego haberem atque retinerem, quod eius eſſe conſtaret inter omnes, idque male adminiſtrarem, ita vt fortunae eius deteriorem in locum deducerentur, tum oportunum et aequum fuiſſet, hanc maieſtatis cauſam mihi intentari, non autem profecto, ſi mea mihi ſeruo. Aduerſarium itaque neque hac in re iuris aequi obſeruantem fuiſſe, neque in caeteris veritatis in praedicando. ſed omnia, cupiditate actum, eſſe machinatum, quo me apud vos in inuidiam ſuſpicionemque adduceret, prauamque ad ſententiam leges detorſiſſe, ſummumque per neſas ſtudere, meque vosque circumuenire, neminem veſtrum, ita me dii ament, arbitror eſſe, qui ignoret, ſed perinde noſtis omnes. Quapropter cauſae nil video cur his de rebus plura diſputem. Sed video eum, [aduerſarium] orationem plurimam in rationibus ſubſtantiae cum eius, quae pupillo eſt, tum alterius, quae mihi, exponendis conſumere, et pupillum quidem plane nudum fortunis omnibus oratione facere et ad incitas redactum, mihi autem copias neſcio quam ingentes verbis adſtruere, animumque affingere, tam degenerem, tam ſordidum, tam flagitioſum denique atrumque, vt Stratoclis filiarum, quae numero ſunt quatuor, nulli dotem quocunque pacto contribuam, quamuis bona fratris earum habeam mihique arrogauerim. Id enim ille verbis tantummodo iactat. Conſultum itaque duco a me hunc quoque nodum expediri. Sperat enim ſe his orationis praeſtigiis hoc conſecuturum, vt ſiniſtra de me opinione repleti, animiſque a me abalienati, ſuſpectum me vobis exoſumque habeatis, mihique inuideatis, vt homini praeter meritum et per neſas bonis alienis ſaginato, liberorum Stratoclis autem miſeratio vos in-

 ceſ-

Digitized by Google

ceſſat, ſi culpa mea egeni et mendici facti vobis videantur eſſe. Committendum itaque mihi non eſt, vt vos haec ignoretis, ſed opera potius danda, vt haec quoque probe teneatis; quo certi ſitis eum haec quoque mentitum eſſe, pariter atque reliqua omnia mentitus eſt. Ego profecto, iudices, haud recuſem hominum omnium peſſimus haberi, ſi, Stratocle in re domeſtica afflicta exſtincto, ita me immemorem eius, itaque gererem inhumanum, vt ipſe copiis rerum omnium abundans, liberos eius egere rebus omnibus paterer, penſique eos haud facerem. Sin autem Stratocles liberis facultates reliquit, et ampliores, quam ſunt meae, et certiores, easque tantas, vt et filiae cum dote luculenta poſſint elocari, et filius cum iis, quae ab elocatione ſororum ipſi ſuperſunt, nihilominus tamen in locupletibus haberi, egoque ſi bona illa ſic adminiſtro, vt multo etiam magis amplificentur, tum merito caream reprehenſione, rem meam familiarem illorum rei adiicere nolens, et, quod rem illorum non tuear modo, ſed amplificem quoque acceſſionibus haud poenitendis, ex eo vel lauder quoque merito. Rem autem ita ſe, vt aio, habere, facile demonſtratu eſt. Primum itaque ipſa de ſubſtantia Stratoclis exponam, tum quoque, me recte poſtulare, vt tutela pupilli penes me impoſterum quoque maneat. Stratocli patrimonium erat, perinde atque mibi eſt, modicum, eius modi, vt munera quidem non edentibus ſufficiat, edendis autem muniis nequaquam par ſit. Documentum dabo. Ambo nos cum vxore quisque ſua vicenas minas tulimus in dotem, cuiusmodi dos non facile in domum locupletem detur, [ſed duplo triploue et vltra maior.] Sed contigit Stratocli vt patrimonio hereditatem duum talentorum cum ſemiſſe adiungeret. Theophon enim, cuius ſoror pe-

nes

Digitized by Google

nes Stratoclem erat, moribundus ex eius filiabus vnam ſibi pro filia adoptabat, eique per teſtamentum donabat praedium Eleuſine, duo talenta valens, nec non ſexaginta oues, centum capellas, ſupellectilem domeſticam, equum ſplendidum, cui inſidens [Theophon] phylarchum [ſeu tribunum turmae equeſtris] egerat, et omne reliquum inſtrumentum. Quarum omnium rerum ille [Stratocles] potitus per nouennium, reliquit ſubſtantiam quinque talenta et ſemis valentem, connumerato patrimonio, ſed excluſa hereditate illa, quam Theophon ipſius filiae donauerat. Reliquit enim Stratocles praedium Thriaſium duo talenta cum dimidio valens; domum [in vico] Melite, triginta minis emtam; aliam Eleuſine, quinque minis emtam. Bona haec ſunt immobilia a Stratocle relicta, quorum annua vectigalia haec ſunt; praedii minae denae binae, domuum autem ternae; in ſumma, denae quinae in annum minae. pecuniae foenori elocatae quadraginta circiter minae, quarum quaeſtus annuus ſeptingentae ſunt atque viginti drachmae; mina quaque in menſem ſeſquidrachmam merente; quas 720. drachmas ſi addis illis ſuperioribus 15. minis, habes minas quaeſtus annui 22. et ſuper. praeterea reliquit ſuppellectilem, oues, grana, vinum, fructus autumnales, quibus venditis redactum eſt ad quadraginta minas. paratae pecuniae denique in arca depoſitae nouem minas. adde ex eranis redacta debita, paulo minus quam decem minas, quas mater pupilli coram teſtibus confeſſa, in tabulas curauit inferri. Mentionem faciens nullam eorum, quae Stratocles reliquit quidem, hi vero [pupilli mater, et aduerſarius meus, eorumque conſortes] celant, tantum in propatulo poſita commemoro, et ea, quae hi ipſi confitentur. Cita tu mihi teſtes a me dictorum.

Digitized by Google

deatur eſſe? Verum haud decet vos huius hominis orationi fidem adhibere, qui tametſi pupillo tam ampla res familiaris eſſet relicta, quo me tamen inuiſum redderet, auſus eſt tam enormia de me mendacia ſpargere, recenſens tres hereditates, quas me ait adeptum eſſe, neque verbis ſolummodo diuitias exaggerans, quas oratione mihi ingerit, ſed fraudis quoque me inſimulans, ac ſi eas celem, neque apud aerarium indicauerim, quo tributis vos defraudarem inde dependis, earumque fructum vos perciperetis quam minimum. Scilicet, qui vera et aequa, quae dicant, non habent, hi neceſſario mendacia comminiſcuntur, quo inuidiam creent infamatis, et hac arte aduerſarios euertant. Mihi vero vos omnes teſtes eſtis, Chaereleum et Macartatum, vxoris meae fratres, non fuiſſe in numero ciuium ſumtuoſa munera ſuſtinentium, ſed eorum, quibus res domi eſt anguſta. Macartatus quidem, id quod vos omnes noſtis, agello vendito, triremem emit, in eaque viris et armis inſtructa in Cretam euectus eſt. Neque enim in occulto id agebatur, ſed tam palam, vt etiam locum daret mentioni eius rei in concione factae, verentibus quibusdam, ne Lacedaemonii, illo auſo pacem nuper factam praetendentes violatam eſſe, bellum denuo renouarent. Chaereleos autem agellum Proſpaltium reliquit, qui ſi veneat, pluris certe, quam triginta minis haud veneat. Agellum hunc qui relinquebat, ei contingebat ante Macartatum mori. Macartato autem fatale erat, vt vniuerſa cum ſubſtantia ſua, cum qua ex hoc portu ſoluerat, periret. Nam et triremem perdidit in bello, et ipſe periit. Agello itaque Proſpaltio ad vxorem meam deuoluto, quae eſt Macartati et Chaerelei ſoror, ab illa perſuaſus, alterum filiorum Macartato pro filio ſubrogaui, non

 quo

Digitized by Google

quo muniis fungeremur, agello hoc ad facultates meas accedente, neque enim ideo minus fuiſſem muniis publicis functus, ſi filium Macartato non ſubrogaſſem. Non enim ſolummodo muniis fungebar, ſed etiam in numero conferentium vobis, omniaque imperata ſtrenue facientium eram. Hic autem [aduerſarius meus] mei infamandi cauſa de me ita loquitur, ac ſi diues quidem, at vobis tamen inutilis ciuis eſſem. Ego vero ſummam vniuerſae cauſae dicam, quae vobis quoque videbitur aequiſſima eſſe. Commiſceri meam ſubſtantiam cum ſubſtantia pupilli volo, quaecunque illa mea eſt, ſiue ampla, ſiue exigua, et ſic ambabus vnam in maſſam conglobatis, vnusquisque noſtrum ſemiſſem capito. quo neuter altero plus habeat, quam conuenit. At certus ſum, eum hanc conditionem eſſe recuſaturum.

INDEX

Digitized by Google

INDEX GRAECITATIS ISAEO VSVRPATAE.

Ἀγαθὸς. ὦ 'γαθὲ. etiam cum ad plures conuerſa eſt oratio. 59. 5. κτῆσιν ἀγαθήν. 206. vlt.

ἄγαλμα] ἀγάλμασι χαλκοῖς καὶ λιθίνοις κεκοσμήκασι τὰ ἱερά. 113. vlt.

ἀγανακτεῖν] ἐφ' ᾧ δὴ καὶ δεινῶς ἀγανακτῶ. 34. vlt.

ἀγαπᾶν] οὐκ ἀγαπᾷ ſatis non habet, neque contentus eſt haud merita et inſperata felicitate, εἰ οὐ δώσει δίκην τῶν ἡμαρτημένων. 84. 11. οὐκ ἀγαπᾷ τὰ ἐκείνων ἔχων, ἀλλὰ — 227. pen.

ἄγειν] τὴν ἑορτὴν ἤγομεν παρ' αὐτῷ. 206. 6. εἰς τὰ Διονυσια εἰς ἀγρὸν ἦγεν ἡμᾶς. 206. 4. εἰς τὰ ἱερὰ. 248. 7. εἰς δουλείαν. 310 1. εἰς βασάνους τὰ πράγματα. 329. pen. pro βαδίζειν, χωρεῖν. ambulare, vadere. ἐπὶ τὰ Νικοστράτου ἄξαντες. id eſt ὁρμήσαντες. 72. pen. pro ἐνεγκεῖν, nuncupare, *vorſchlagen*, edere, vel etiam, in medium adducere. 107. 3.

ἀγνοεῖν peccare, delinquere. μὴ λίαν οὕτως αἰσχρῶς ἀγνοηθέντα προσχήματα ἔχειν. 315. 9. criminationes tam turpium flagitiorum.

ἀγρὸς] ἐπὶ τοσούτοις ἀγροῖς καὶ κτήμασιν. 116. 9. εἰς ἀγρὸν ἀεὶ ἦγεν ἡμᾶς. 206. 4.

ἀγχιστεία. 5. 2. 69. 5. νόθῳ, μηδὲ νόθῃ ἀγχιστείαν εἶναι, μήθ' ἱερῶν, μήθ' ὁσίων. 147. 10. τὴν ἀγχιστείαν ὁ νόμος τοῖς ἄῤῥεσι προτέροις τῶν θηλειῶν ἀποδέδωκε. 173. 6. ius in bona et iura defunctorum ex titulo conſanguinitatis ſuccedendi. ἑτέρων ταῖς ἀγχιστείαις προτέρων τῆς γυναικὸς αὐτοῦ ὄντων. 190. vlt.

ἀνεπίδικον παρειληφότες τὴν ἀγχιστείαν ἐκ γένους. 218. 4. 270. 10. 273. 3. 279. pen.
ἀγχιστεύειν τινί. 276. 4.
ἀγὼν] στάσεως γενομένης καὶ ἀγῶνος. 91. 4. διαμαρτάνειν τοῦ ἀγῶνος. 149. 10. εἰ περὶ μικρῶν ἡμῖν τὸν ἀγῶνα κατεσκεύακε. 228. 7. εἰς ἀγῶνας καθίστασθαι. 196. 4. τὸν ἀγῶνα εἰσιέναι μέλλοντες περὶ τοῦ κλήρου. 281. 7.
ἀγωνίζεσθαι δίκην cauſam dicere, certare. 18. 4.
ἄδηλος] ἄδηλοι καὶ ἐξαίφνης γενόμεναι πράξεις. 25. 8.
ᾅδης] τὸν ἐν ᾅδου ὄντα. 13. 6.
ἀδικεῖν] μάλιστα μὲν ἐβουλόμην μηδ' ὑφ' ἑνὸς ἀδικεῖσθαι. 322. 6.
τὸ ἀδίκημα τοῦτ' ἐστιν. hic eſt ſtatus cauſae, ſpecies facti, haec eſt iniuria mihi oblata. 257. 9.
ἀδικία] προπετεία ἢ ἄλλη τινι ἀδικίᾳ. 309. 8.
ἄδικος] ἀδίκων ἐπιθυμεῖν. 108. 13.
ἀδύνατος] οἱ ἀδυνατώτεροι inferiores opibus, copiis amicorum, ingenio, facundia. 251. 10.
Ἀθηνᾶ] καθιερῶσθαι τὰ χρήματα τῇ Ἀθηνᾷ. 72. 5.
ἀθυμεῖν ἐπὶ τοῖς παροῦσι. 168. 10.
αἰκίζεσθαι] αἰκισάμενος ἐκεῖνον. 240. 3.
αἶξ] αἶγας ἀπέδοτο σὺν τῷ αἰπόλῳ. 140. 10. 292. pen.
αἰπόλος. 140. pen.
αἱρεῖν ſenſu forenſi, reum peragere. 165. 2. 166. 3. τετελευτηκότα παρανοίας αἱρήσετε. 252. 3.
αἰσχρὸς] ἐπ' αἰσχίστῳ ἐπιγράμματι. 111. 4.
αἰσχύνεσθαι] ἐγκαλοῦσαν τούτῳ, ἃ αἰσχύνομαι λέγειν, οὗτος δ' οὐκ ᾐσχύνετο ποιεῖν. 112. 5. αἰσχυνόμενος ἐπὶ τῇ τοῦ πατρὸς ἀνοίᾳ. 136. 12.
αἰτία] ᾔτησε καὶ ἔτυχε. 169. 3.
αἰτία] ἵνα μηδεμίαν ἡμῖν αἰτίαν ἐπιφέρωσιν. 162. 1. τοι-

Digitized by Google

I. τοιαύτην αἰτίαν ἔχοντος Θ. περὶ τὸν — Thudippo laborante ea infamia, vt diceretur in A. patre tantum facinus commiſiſſe. 243. I.

ἀκαιρία] ἐν τοιαύταις ἀκαιρίαις. 223. 16.

ἀκίνδυνος] μόνων τέτων τῶν δικῶν [de parentibus male habitis] ἀκινδύνων τοῖς διώκεσιν ὄντων. 44. pen.

ἀκινδύνως εἰσαγγέλλειν. 45. 5.

ἄκληρος exſors. 12. 6. ἄκληρον ὀνόματος καταστῆσαι. 36. I. τῶν πατρῴων. 44. 15.

ἀκοὴ] οἷς μὴ παρεγένετο, ἤκεσε δὲ, ἀκοὴν μαρτυρεῖν. 150. 6. λόγων ἀκοῇ καὶ μαρτύρων χρώμενος. 197. 5. μεμαρτυρήκασιν ἀκοήν. 204. 2, τῶν παλαιῶν ἀκοὴν μαρτυρέντων. 213. pen.

ἀκολεθεῖν comitari. 143. pen.

ἀκρατῶς ἔχοντες ἑαυτῶν ſeſe continere et compeſcere ab illarum conſortio non valentes. 23. 13.

ἀκρίβεια] τοιαύτας ἀκριβείας ἔχει παρ' αὐτοῖς τὰ δίκαια 170. 5.

ἀκριβὴς] Φεύγειν ὅτως ἀκριβεῖς ἐλέγχες. 203. I.

ἀκριβῶς μεμνῆσθαι. 36. 8.

ἀκροᾶσθαι] ὅδ' ἀκροασόμενοι πώποτ' ἤλθομεν ἐπὶ δικαστήριον. 3. I.

ἄκυρος] ἀκύρες ποιεῖν τὰς διαθήκας. *umſtoſſen.* 12. 15. τὰς ἐπισκήψεις ἀκύρες ποιήσετε. 252, I.

ἀλήθεια] ὅτω τῇ τῦ πράγματος ἀληθείᾳ κατεπέπληκτο 212. 8.

ἁλίσκεσθαι] τοῖς ἁλισκομένοις ἔσχαται τιμωρίαι. 45. 6. v. ἁλῶναι.

ἀλλ' ἢ praeterquam, neminem alium, niſi — ὁ νόμος ὀκ ἐᾷ τῶν τῆς ἐπικλήρε χρημάτων κύριον εἶναι, ἀλλ' ἢ τὰς παῖδας. 261. 8.

ἀλλάσσειν] γραμματεῖον ἀλλαγῆναι *daſs Documenter ausgetauſchet werden.* 75. 7.

ἄλλος] τἄλλα pro τὰ σύμπαντα. 218. 7.

ἀλλότριος] συνδειπνεῖν ὀκ ἀξιῦσιν αἱ γαμεταὶ μετὰ τῶν

τῶν ἀλλοτρίων. ſcil. ἀνδρῶν. 22. 9. βίᾳ ἐζήτει τἀλλότρια ἔχειν. 186. 1. περὶ τῶν ἀλλοτρίων ἃ δεῖ κυρίας εἶναι τὰς διαθήκας. 266. 10. τοῖς ἀλλοτρίοις ἐπιβουλεύειν. 315. pen.

ἄλλως] μὴ ὡς ἄλλως ποιήσωσι. cauerent, vt ſecus ne faxint. 178. 9.

ἁλῶναι] ἑάλωμεν εἰς τοὺς πολεμίους. 121. 1.

ἀμνημονεῖν. 66. 1.

ἀμύνεσθαι. 5. 15.

ἀμφισβητεῖν] οὐ γὰρ τῶν Κλεωνύμου μόνον ἀμφισβητοῦσιν, ἀλλὰ καὶ τῶν πατρῴων. 3. 4. 15. 1. ἀμφ. τινὶ et πρός τινα περὶ τῶν πατρῴων. 52. pen. et vlt. quae praepoſitio περὶ alias omitti ſolet. ἀμφισβητοῦμεν αὐτῷ ἅπαντος τοῦ οἴκου. 96. 4. ἠμφισβητήθημεν. dubitatum et nobiſcum expoſtulatum fuit, vtrum ciues eſſemus. 228. 12. ὅτι οὐδὲ πρὸς τὰς διαθήκας ἠμφισβητήσαμεν. 275. 15. τοῖς κατὰ ταὐτὰ ἀμφισβητοῦσιν εἰς τίθεται καδίσκος. 281. 16.

ἀμφισβητήσιμος] τῶν ἀμφισβητησίμων δεῖ τὸν ἔχοντα ἢ θέτην ἢ πρατῆρα παρέχεσθαι. 267. 9.

ἀναβάλλεσθαι τὴν δίκην. 106. vlt.

ἀναβιβάζειν] οὓς βούλομαι ἡμῖν ἀναβιβάσαι μάρτυρας. 249. 2. ἀναβιβασάμενος αὐτὸς [ſcil. ἐπὶ τὸ βῆμα] vbi ego eum in hoc tribunal aſcendere iuſſero, ἐναντίον ὑμῶν ἐρωτήσω. 272. 5.

ἀναβολὴν ἐποιήσατο. 128. 1.

ἀναγκαῖος] προφάσεις ἀναγκαίαι excuſationes rerum factu neceſſariarum aut ineuitabilium. 78. vlt.

ἀνάγκη μεγάλη omni modo neceſſe eſt. 18. 1. 213. 5.

ἀναδέχεσθαι τινί τι. pati ſibi aliquid ab aliquo imputari. ἣν Π. οὐκ ἀναδέδεκται αὐτοῖς *er geſtehet ihnen das nicht zu, daſs er das geſchrieben habe.* 24. vlt.

ἀνάθημα] ἀναθήματα ποιησάμενος cum ſimulacra vel donaria mercede facienda elocaſſet. *ſich beſtellet hatte.* 116. 11.

ἀναι-

Digitized by Google

ἀναίδεια. 146. 8. et vlt. ὀυδεμίαν ζημίαν ἡγοῦνται τὴν ἀναίδειαν. 175. pen.

ἀναιδής. 274. 7.

ἀναιδῶς. 163. 2.

ἀναιρεῖν διαθήκην. 9. 10. 138. 14. tollere, caſſare, pro irritis declarare. vſurpatur hoc ſenſu quoque in medio p. 139. 7. οἶκον. 181. 6. 189. 2. ὀυσίαν. 317. 5. In medio ἀναιρεῖσθαι ἀποθανόντα. 78. 4. tollere ad humandum, aut imponere humeris baiulorum, vt baiuli cadauer efferant. *aufheben*, *wegtragen*, *und zur Erde beſtatten laſſen*. ἔχθρας. 7. 1.

ἀναισχυντεῖν.] ἵνα τοῖς ἀναισχυντοῦσι μηδὲν πλέον ᾖ. 251. 9.

ἀναίσχυντος] ἀλλ᾽ ὀυκ ἀναίσχυντός ἐστιν. 177. 3.

ἀνακρίνειν. 107. 8. examinare.

ἀνάκρισις] αἱ ἀνακρίσεις ἡμῖν ἦσαν. 126. pen. ἥκοντες εἰς τὴν ἀνάκρισιν. 128. 2. 131. 3. 255. 12. examen partium inter ſe contendentium coram arbitro ante litis conteſtationem. *Confrontirung*.

ἀναλίσκειν] εἰς τὴν πόλιν τῆς τούτων ὀυσίας πλείω ἀναλίσκεται ἢ εἰς αὐτοὺς. 154. 2. εἰς αὐτὸν τὰ μέτρια ἀναλίσκειν οἰόμενος δεῖν. 186. 5. ἀνήλωκα παρ᾽ ἐμαυτοῦ. 224. 5.

ἀναμφισβήτητος. 99. 3. ὁμολογούμενα καὶ ἀναμφισβήτητα bona controuerſiae nulli obnoxia. 296. 6. ἀναμφισβήτητοι τὸν ἅπαντα χρόνον διετελέσαμεν. nemo nobis vnquam controuerſiam de ſtatu noſtro ciuili mouit. 228. 9.

ἀναμφισβητήτως. 343. 2.

ἀνδράποδον] ἀνδράποδα μισθοφοροῦντα. 219. 4.

ἀνέκδοτος matrimonio non elocata. 130. 5.

ἀνεπίδικος. 52. 4. 218. 4.

ἄνευ ὁμολογίας προικὸς. 34. 2. 38. 4. ἄνευ τῆς γνησίας θυγατρὸς in fraudem filiae legitimae, quae eſſet, ea ſiue plane praeterita et excluſa, ſiue maiorem in mo-

Digitized by Google

in modum laeſa. 42. 10. 58. 6. et 9. 59. 2, 262. 3. θυσίαν ἄνευ ἡμῶν οὐδεμίαν ἐποίησεν. 205. vlt. τοῦτο αὐτῷ ἄνευ τοῦ νόμου καὶ τοῦ δικαίου μηδὲν ἰσχυσάτω. 251. 6.

ἀνιστάναι] ἀπὸ τοῦ οἰκήματος ἀνίσταται. excedebat popina, vel taberna vinaria, finem faciebat in ea ancillandi. 134. 7. οὐδὲ τῆς κλίνης ἀνίστασθαι δυνάμενον. 141. 9.

ἀντακόλουθος. 94. 5.

ἀνταποδιδόναι χάριτας. 166. 7.

ἀνταπολογεῖσθαι. 98. 8.

ἀντευποιεῖν εὖ πεπονθώς. 165. 8.

ἀντιγράφεσθαι accuſatoris accuſationi ſuam ἀντιγραφήν, ſeu aduerſariam exceptionem opponere. 149. 12. ὅ, τι ἀντιγράψονται περὶ τῆς ἀγχιστείας, quem titulum conſanguinitatis edituri, allegaturi pro ſe et in tabulas publicas inferri curaturi ſint in ſua contrapetitione meae petitioni opponenda. 279. 8

ἀντιδικεῖν.] ἡμᾶς πρὸς αὐτὸν οὐκ ἀντιδικήσειν. 275. 14. 279. 6. πρὸς πολλοὺς χαλεπὸν ἀντιδικεῖν. 323. 1. conf. annot. ad. p. 280. 11.

ἀντίδικος ἐξ ἑτέρων συμβολαίων. 108. 2. τοιούτων ἀντιδίκων τυχεῖν, πρὸς οὓς οὐδὲν ἂν ἐφρόντιζον διαφερόμενος. 322. 8.

ἄντικρυς οὑτωσὶ πᾶν τοὐναντίον. 282. 13.

ἀντιλέγειν πρὸς νόμον καὶ δίκαιον, ἐστὶ πρᾶγμα χαλεπόν. 266. 4.

ἀντιποιεῖσθαι τῶν ἀλλοτρίων. 196. 11.

ἀντόμνυσθαι deierare. 87. 6. et vlt. 98. 2. infinitiuus e medio vſurpatur, et aor. 1. ex actiuo. ἀντώμοσα. 230. 4. ἀντωμόσαμεν. 250. 12.

ἀντωμοσία. 18. 7. iusiurandum, quod reus accuſatoris iuramento opponit, infitiandi ergo id, quod accuſator incuſaſſet.

ἀνώμοτος] καὶ ἀνώμοτοι καὶ ὀμόσαντες. 107. 11.

ἄξιος]

ἄξιος] λειτουργεῖν μὴ ἄξια. facultates haud pares ferendis oneribus munium publicorum. 292. 9.

ἀξιοῦν. poſtulare, ſibi arrogare, ſe dignum cenſere. οὐκ ἀξιοῦσιν αἱ γαμεταὶ συνδειπνεῖν μετὰ τῶν ἀλλοτρίων ἀνδρῶν. 22. 9.

ἀπαγγέλλειν] λόγου ἀπαγγελθέντος πρὸς τοὺς οἰκείους, ὅτι ἄρα τετελευτηκὼς εἴη ἐν τῇ ναυμαχίᾳ. 309. 9.

ἀπάγειν] ἀπήχθη εἰς τὸ δεσμωτήριον ὡς κλέπτης. 84. 1.

ἄπαις ὢν γνησίων παίδων. 14. 3.

ἀπαιτεῖν. 139. 4.

ἀπαλλάττειν] ἐξήρκεσε τὰ ἡμέτερα ἡμῖν κομισαμένοις ἀπηλλάχθαι. 99. 12. ἀπαλλάττειν τοὺς χρήστας *die Gläubiger, die Mahner und Placker ſich vom Halſe ſchaffen, abfinden.* 105. 8. ἀπηλλάγη τῆς γυναικός. 137. 1. οὐδ᾽ ὣς ἀπαλλάττεται τοῦ πράγματος. *und doch läſſet er das Ding nicht bleiben.* 228. 14.

ἀπαρχὴ] ἀπαρχὰς τῶν ὄντων ἀναθέντες. 113. pen.

ἀπειπεῖν] κομιδῇ ἀπειρηκότα ὑπὸ γήρως. 141. 8.

ἀπελευθέρα liberta. 134. 2. ἀπελεύθερος. 72. 10. 134. 9.

ἀπέρχεσθαι. 17. 8.

ἀπέχθεσθαι. 322. vlt.

ἀπιστεῖν. 213. 4.

ἁπλοῦς] ἁπλοῦ ὄντος τοῦ πράγματος, καὶ μηδεμιᾶς ταραχῆς ἐγγιγνομένης. 70. 8. ἁπλοῦν τὸ δίκαιόν ἐστι καὶ πᾶσι γνώριμον μαθεῖν. 287. 11.

ἁπλῶς.] ἁπλούστερον καὶ κατὰ φύσιν μᾶλλον. 69. 1.

ἀπὸ pro παρὰ vel ὑπό. ὑμεῖς ἀπὸ τῶν φίλων καὶ τῶν ἐχθρῶν ταῦτα παθόντες. 95. 13.

ἀπογινώσκειν τινὸς aliquem abſoluere. 108. 10.

ἀπογράφειν *angeben, gerichtlich regiſtriren laſſen.* in actiuo et medio. praeſertim de bonis cenſis, vel cenſendis, ſed et de criminibus. ἀπογράφουσι τὼ

παῖδε

παῖδε πρὸς τὸν ἄρχοντα. deferunt eorum nomina ad Archontem, eaque curant ab eius tabulario in codicem publicum inſcribi, vt pupillorum. 141. 11. 145. 9. ἀπεγράψατο τίμημα μικρόν. cenſum exiguum edebat. 185. pen. 289. 5. ἀπογραφεὶς εἰς τὴν βουλὴν κακούργων. 84. 3. delatus.

ἀποδεικνύειν coram exhibere, nominatim demonſtrare. 160. 1. διαθήκας ψευδεῖς. 249. 8.

ἀποδημεῖν] οὐκ ἀποδεδημήκασι πώποτε ὅπῃ μὴ ὑμεῖς προςάξητε. ergo inciuile habebatur, ſponte ſua, iniuſſu magiſtratuum, vrbe abeſſe, niſi ſiquis negotiationis ergo peregrinaretur. 83. 9.

ἀποδιαιτᾷν τινος. aliquem abſoluere. 362. vlt.

ἀποδιδόναι praeſtare, aut reddere id, quod debetur. τὴν ἐξεγγύην ἀπέδωκεν. 88. 8. τὴν τιμὴν refundere valorem, rependere numeratum rei pretium. 100. pen. ἐπέδωκεν ὁ νόμος τὸν κλῆρον τοῖς πρὸς μητρός. 174. vlt. ἀνθ᾽ ὧν ἂν αὐτῷ ταύτην τὴν χάριν ἀποδοίητε. 187. vlt 244. 6. ἀπέδωκε gab zurück, überlieferte πάντα ὀρθῶς καὶ δικαίως. 309. 14. ἑκόντες ἡμῖν οὐκ ἀπέδοσαν. 338. 1. ἀποδεδωκότι τὰς μισθώσεις. 341. 1. In medio *vendere*. 139. 2. 140. 9.

ἀποκείρεσθαι lugere. 71. 6.

ἀποκλείειν] ἀπέκλεισαν τὴν θύραν. 143. 16. νόμῳ δ᾽ ἀποκλειομένης. 279. 14.

ἀποκρίνεσθαι πάντα μᾶλλον ἢ ὃ δεῖ μαθεῖν. 273. 10.

ἀπόκρισις] ἐφ᾽ οἷς ἀπόκρισιν οὐ δέδωκεν. 274. 2.

ἀποκρύπτειν] μηδὲν ἀποκρύπτεσθαι τῶν ὄντων. rei familiaris partem nullam in cenſu reticere, diſſimulare. 187. pen. 208. pen.

ἀποκτείνειν morte condemnatum ſupplicio afficere οὓς δημοσίᾳ ὑμεῖς ἅπαντας ἀπεκτείνατε. 84. 3.

ἀπολαμβάνειν recuperare. οὐκ ἀπέλαβον ἃ ἐδάνεισαν 112. vlt. οὐκ ἀπολαβὼν τὴν προῖκα ὅσην ἔδωκε. 199. 8. 223. 10. 247. 10.

ἀπολαύειν] *οὐ μικρὰ τῶν χρημάτων ἀπολαῦσαι.* de tutore nequam, pupilli bona carpente. 163. vlt. *ἵνα ὡς ἐλάχιστα αὐτῶν ἀπολαύητε.* vt aerarium veſtrum inde fructum percipiat quam minimum. 297. 6.

ἀπολείπειν] *οὐδὲν ἀπολιπόντες τῆς δυνάμεως* nihil ſibi reliquum facientes. 5. vlt. *ἀπέλιπεν ἡ γυνὴ ζῶντα τὸν ἄνδρα, ἢ τελευτήσαντος τὸν οἶκον αὐτοῦ.* 19. 7. 38. 1. 64. vlt. *ἐπάνειμι ὅθεν ἀπέλιπον.* ſcil. *τὸν λόγον.* redeo, vnde exceſſeram. 94. 11.

ἀπολλύναι] *ὁρῶντες ἀπολλύμενον τὸν οἶκον.* 138. 11. *ἀπολώλει ἡ οὐσία* 142. 7.

ἀπολογίαν ποιεῖσθαι. 155. 11. *ἐπὶ τὴν ἄλλην ἀπολογίαν ἤδη τρέψομαι τῶν κατηγορηθέντων*, id eſt *ἐπὶ τὸ ἀπολογεῖσθαι πρὸς τὰς ἄλλας κατηγορίας.* 287. pen.

ἀπολύειν vendere. *das vorher ſchon verpfändet geweſene Guth dem, bey dem die Hipothec ſteht, vollends gar käuflich ablaſſen, abtreten* *ἀπέλυσε τῷ ἱεροφάντῃ οἰκίαν.* 140.9.

ἀποπέμπειν relegare, rebus inſectis rurſus diſcedere iubere. *ἐλθόντα ἐπὶ τὴν θύραν τὸν ἄρχοντα ἀπέπεμψε.* 9, 12. 10 10. 13. 2.

ἀπορεῖν] *τὸν δίκαιόν τι πράττοντα οὐ προσῆκεν ἀπορεῖν, ἀλλ' εὐθὺς λέγειν.* 273. pen.

ἀπορία] *διὰ τὴν N. ἀπορίαν τῶν πραγμάτων.* quia Nauſimenes in re familiari conturbata et fracta deceſſerat. 199. 9. *εἰς τοσαύτας ἀπορίας κατέστησαν.* 279.7.

ἄπορος] *τὰ ἐκείνου* [ſcil. *πράγματα*] *παντάπασιν ὡς ἄπορα διεξιόντα.* 290. 5. *ἄπορα τὰ πράγματα καταλιπόντος.* in egeſtate defuncti. 291. 6.

ἀποστερεῖν ἅπαντας τῆς ἀμφισβητήσεως. 153. 4. 165. 1. *τὰ τοῦ πάππου χρήματα ἡμᾶς ἀποστερήσων.* 228. 1. *περιορᾶν ἀποστεροῦντα οὐ ῥᾴδιον.* 322. pen.

ἀποσυλᾶν. 106. 8.

ἀποτιμᾶν] *ἔξω τῶν ἀποτιμηθέντων.* 340. pen.

Digitized by Google

ἀποτίμημα. *Hypothec.* ἀποτιμήματα κατασαθείη. *ihnen verhypothecirt würde.* 141. 16.

ἀποτίνειν τῇ πόλει τοσαῦτα. 73. 10.

ἀποφαίνειν θυγατέρα ferre, prodere, affirmare, aliquam eſſe alicuius filiam. 34. 6. ὡς ἀποφανῶν παῖδας ἐξ αὐτῆς. ſuſcepturus, procreaturus. 136. 3. διαθήκας proferre, exhibere. 75. 10. 90. 5. 96. 9. 242. 2. 295. 1. ἃ κατελείφθη μὲν, οὗτοι δ' οὐκ ἀποφαίνουσι. hi non indicant. 294. 7.

ἀποφέρειν *perferre*, quo oportet. vel pro ſimplici *offerre.* ἀπηνέχθη τὸ χρέιον. 135. vlt.

ἀποφεύγειν. 17. 7.

ἀποχειροτονεῖν reprobare, vetare, interdicere. 142. 6. 146. 6. et 11.

ἀποψηφίζεσθαι ἅ — abſoluere ſe in eiusmodi cauſa. 108. 9. διὰ τί οὖν ἀξιώσεις τοὺς δικαςὰς σοῦ ἀποψηφίσασθαι. 117. 3.

ἄπροικος indotata. 34. 4. 40. pen.

ἀργύριον] ἀργύρια ὀφείλειν ἐπὶ τοῖς πατρῴοις neſcio quas minutas aeris ſummas. 3. pen. ἕως οὗ εὐπόρησεν ἐκεῖνος τἀργύριον. *verſchaft, aufgetrieben.* 165. 12.

ἀρκούντως εἰπεῖν μέχρι γε τοῦ τὰ δίκαια εἰπεῖν. 196. pen.

ἁρπάζειν] εἰ τὰ τοῦ παιδὸς εἴων [ſcil. αὐτὸν] ἁρπάζειν. 279. 1.

ἀῤῥαβὼν] τὸν ἀῤῥαβῶνα δεδωκέναι. 210. 3. et 6.

ἄῤῥην] κρατεῖν τοὺς ἄῤῥενας. 279. 14.

ἀρχαῖος] τῶν ἀρχαίων μηδὲν πραθῆναι. 143. 1. et 4. fundorum priſtinorum, paternorum et auitorum

ἀρχαιρεσία. 178. 10.

ἄρχειν] πολλῶν καὶ κακῶν ἦρξεν. 134. pen. ἄρχειν ἠξίου τὰς ἀρχάς. 185. vlt.

ἀρχή. pro viro aut viris magiſtratu, imperio fungentibus. πέμψας ἐπὶ τὴν ἀρχήν. *nach der Obrigkeit ſchi-*

Digitized by Google

ſchicken. 4. pen. μετεπέμπετο τὴν ἀρχήν. 11. 6. ἐκεῖνοι ἀρχὴ τοῦ γένους. 216. 8.

ἄρχων] πρὸς ὁποῖον ἄρχοντα ἀπέλιπεν ἡ ἐγγυητὴ γυνὴ τὸν ἄνδρα. *bey welchem Archonte die Frau ſich gemeldet, und angegeben habe, daſs ſie freywillig von ihrem Manne gegangen ſey.* 64. vlt. μισθοῦν ἐκέλευον τὸν ἄρχοντα τοὺς οἴκους, ὡς ὀρφανῶν ὄντων. 141. 12. ἀπογραψάσθω πρὸς τὸν ἄρχοντα εἰς τὴν μίσθωσιν τῶν ἐκείνου χρημάτων 289. 5.

ἀσέλγεια] μάχας καὶ κώμους καὶ ἀσέλγειαν πολλὴν γεγενῆσθαι περὶ αὐτῆς. 22. 4.

ἀσελγὴς ὢν καὶ βίαιος. 227. 8.

ἀσελγῶς καὶ παρανόμως. 261. 1.

ἀσθενεῖν] ἀσθενῶν ταύτην τὴν νόσον, ἐξ ἧς καὶ ἐτελεύτησε 9. 9. ἐκ τῶν πληγῶν ἀσθενήσαντα, οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον ἀποθανεῖν. 241. 1.

ἀσθενῶς διακεῖσθαι. 9. vlt.

ἀσκεῖν] ἤσκει τὸν υἱὸν καὶ δι' ἐπιμελείας εἶχεν. 168. 5. ἐκ παίδων τρέφων καὶ ἀσκῶν. 354. 12.

ἄσμενος] δοκεῖ δέ μοι κἂν ὀμόσαι ἄσμενος. 245. 5.

ἀσπάζεσθαι. 232. 7.

ἀστός. 73. 4. 169. vlt. 358. pen. 360. 2. et 4.

ἀστυνόμος. 10. 8.

ἀτέλεια] καταφρονῆσαι προεδριῶν καὶ ἀτελειῶν. 118. 7.

ἀτίμητόν τι διδόναι. ſic donare vt nil tibi cures aut contra dari, aut ſaltim oppignerari. 37. 4.

ἀτιμία] ἵνα μὴ μετάσχωσι τῆς τοῦ πατρὸς ἀτιμίας. 264. 2.

ἀτιμοῦν] ἐπειδὴ εἵλομεν, ψευδομαρτυριῶν ἀτιμῶσαι. 99. 10. κατοικοδομήσας καὶ ἐπιβουλεύσας ἠτίμωσε. 225. vlt.

ἄτοκος foemina ſterilis. εἰδὼς τὸν ἅπαντα χρόνον ἄτοκον οὖσαν αὐτήν. 39. vlt.

ἀτύχημα ἐμοί τι συνέβη πρὸς τὸ δημόσιον. 265. 10.

Digitized by Google

αὐτὸς] ταὐτὸν aduerbialiter pro κατὰ ταὐτόν. eodem gradu modoue. 277. 6.

ἀφανὴς] ὁ ἔλεγχος περὶ ἀφανῶν. 80. 8. οὐ γὰρ τὸ ἔργον ἀφανὲς ἐγένετο. 297. 16.

ἀφανίζειν τὰ ἐκ τοῦ νόμου δίκαια τοῖς λόγοις. 193. 3. ἀφανίζω τὴν οὐσίαν celo, in cenſu non edo. *ich gebe ſie nicht bey der Acciſe mit an, ich verſteure ſie nicht.* 297. 6.

ἀφειδὲς [ſed ἀφηδὲς potius leg. eſt] iniucundum, inſuaue eſt Φανοστράτῳ τὰς Εὐκτ. συμφορὰς φανερὰς καθεστάναι, 133. 3. ab ἀπὸ et ἥδεσθαι.

ἀφιέναι] τῶν ἐγκλημάτων ἀλλήλους ἀφήκαμεν. 87. 3. ἀφεῖμεν αὐτῷ τοὺς καρποὺς. 105. 12. ἀφεὶς τοὺς μάρτυρας. cum teſtes, quos falſi teſtimonii reos agere conſtituerat, inulto transmiſiſſet, quietos ſiuiſſet. 95. pen. τὰ ὄντα rem prodigere luxuria vel cupiditate. 182. vlt. ſeruum manu emittere. εἰδὼς ἀφειμένον ἐν τῷ δικαστηρίῳ. 310. 2. οὐδ᾽ οὕτως ἠφίουν εἰσιέναι. ne ſic quidem ſinebant intrare. 143. 15.

ἀφιλότιμος. 182. pen.

ἀφίστασθαι vel ἀποστῆναι κλήρου vel χρημάτων τινι. 17. vlt. 81. pen. 86. vlt. 88. 2. 99. 2. 104. 5.

ἀφορμὴ ἱκανὴ. 138. 12.

ἀφοσιοῦσθαι] οὐχ ἀφοσιούμενος, ἀλλ᾽ ὡς οἷόν τ᾽ ἄριστα παρασκευαζόμενος. non perfunctorie, non obiter. 185. 1.

ἄφρων. 355. 2.

ἄχρηστος] οὐκ ἀχρήστους ἡμᾶς εὑρήσετε πολίτας. 184. 7. 188. 3. 299. 1.

βαδίζειν] ἐβάδιζεν ἂν εἰς τὰ ἑαυτῆς πατρῷα. 53. 9. ἐπὶ βωμοὺς τοὺς πατρῴους βαδιεῖται. 234. 4.

βαλανεῖον. 101. vlt. 140. 6.

βασανίζειν] οὐ χρῆσθε ταῖς τῶν ἐλευθέρων μαρτυρίαις, ἀλλὰ τοὺς δούλους βασανίζετε. 202. 10.

βάσανος] ἔφυγε τὴν βάσανον noluit acceptare ſpon-

Digitized by Google

ſponſionem de mancipiis ad torturam dedendis. 201. vlt. 202. 3. 203. 1. παραδοῦναι εἰς βάσανον. *207. 6. τὴν βάσανον ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ ἀκριβέστατον ἔλεγχον νομίζετε. 202. 7. ἱκανὸν ἡγήσατο βάσανον εἰληφέναι ἀπὸ τοῦ ἐμοῦ πατρός. 248. 3. τὰ πράγματα εἰς βασάνους ἄγων. 329. pen.

βδελυρία.] καταπλήξας ταῖς ἑαυτοῦ βδελυρίαις. 227. 1.

βέβαιος de fortunis certis, nulli caſui, periculo, controuerſiae obnoxiis. 13. 4. 291. 9. ὁ κλῆρος οὔπω μοι βέβαιός ἐστι. 296. 3. μαρτυρία βεβαιοτέρα. 235. vlt.

βεβαιοῦν τὴν δωρεάν. 11. 8. τὰς διαθήκας. 11. 16. euictionem praeſtare, h. e. fidem ſuam opponere de legitimitate emtionis aut venditionis. 101. 7. 102. 5. βεβαιώσατέ μοι τοὺς νόμους. mihi in hac cauſa mea exercete, validas et efficaces reddite, praeſtate ius certum, neque fallax. 250. vlt.

βεβαίως. βεβαιότερον. 11. 11.

βελτίων vir honeſtus, probus, homo frugi 317. 2.

βῆμα cathedra, ſuggeſtus, vnde orabant. 103. 6.

βησαιεύς. 72. 7.

βιάζεσθαι. 54. 1.

βίαιος. 227. 9.

βίος ἱκανός ἐστιν αὐτῷ. 354. 10. opes, vnde victus.

βλάβη περιφανής. 357. 3.

βουλεύεσθαι περὶ τῶν αὐτοῦ. 221. 2.

ἡ βουλὴ ſic nude eſt ſenatus Areopagiticus. 84. 4.

βούλησις] φανερὰς κατέστησε τὰς αὐτοῦ βουλήσεις. 160. 7.

βραβευτής] ὑμᾶς αὐτοὺς βραβευτὰς τῶν ἁπάντων καταστήσατε. 251. 8.

βραχὺς pro ὀλίγος. βραχείας οὐσίας ὑπαρξάσης. 267. vlt.

Digitized by Google

βωμὸς] ἐπὶ βωμοὺς τοὺς πατρῴους βαδιεῖται. 234. 4. 169. 9.

γαμετὴ. 23. 8. 360. vlt.

γαμηλία, θυσία puta, victima, beſtia mactanda, quam phratriae ſuae uouus maritus nomine ſponſae ſu e donabat ad epulas inde parandum. 62. 15. γαμηλίαν εἰσφέρειν. περὶ τῆς τῶν φρατόρων γαμηλίας. 65. vlt. 66. 4. 208. 1. et pen.

γάμος] ἕνεκα τοῦ γάμου διδόναι τι. 38. 1. γάμους διττοὺς ὑπὲρ αὐτῆς εἱστίασε. 201. 2. 207. pen. 208. 13.

γεννῆται conſortes eiusdem γένους. ἐνέγραψεν εἰς τοὺς γεννήτας καὶ φράτορας. 168. 3. εἰς τοὺς γεννήτας καὶ φράτορας ἤγαγέ με ἐπὶ τοὺς βωμούς. 169. 9. 177. 10. (conf. p. 178. 4. vbi συγγενεῖς iidem dicuntur.) 190. 3.

γένος γὰρ, proles, in linea deſcendente, ἀλλ' οὐ συγγενεῖς cognati collaterales. 217. 5. γένη tria enumerantur. 270. 8. 1) pater et mater. 2) fratres et ſorores. 3) conſobrini.

γεωργεῖν] τὸ χωρίον ἐφύτευσε καὶ ἐγεώργει inſtruxit plantatis et ſatis. 247. 7.

γῆρας] ἀπειρηκότα ὑπὸ γήρως. 141. 8. τὸ γῆρας καὶ τὴν ἄνοιαν τοῦ Εὐκτ. 138. 11.

γίγνεσθαι] τῆς προικὸς εἰς αὐτὸν γιγνομένης illi obtingente, *ihm zu* oder *anheim fiel*. 40. 1. μέρος, ὅ, τι ἐγίγνετο portionem ratam. 95. 11.

γινώσκειν mulierem, cum ea conſueſcere. 20 5. οὐ μόνον ἰδίᾳ ταῦτα γινώσκουσι leges, ſcil. δίκαια καὶ προσήκοντα εἶναι. 179. 6. καὶ δημοσίᾳ τὸ κοινὸν τῆς πόλεως τοῦτ' ἔγνωκε, ſciuit, ſanxit, decreuit. 179. pen. οὐ διαφεύγει τὰ δίκαια μὴ οὐ κατὰ τοῦτον γιγνώσκεσθαι τὸν τρόπον. 161. vlt. αἱ γυναῖκες αἱ τῶν δημοτῶν περὶ αὐτῆς ἐγίνωσκον. 207. 13. 208. 2. et vlt.

γνώ-

Digitized by Google

γνώμη] *ᾠόμεθα δεῖν περὶ τῶν αὐτοῦ τὴν ἐκείνου γνώμην κυρίαν εἶναι.* 275. 9.

γνωρίζειν mulierem, cum ea notitiam contrahere. 142. 9.

γνώριμος] *ἁπλᾶ τὰ δίκαια καὶ ἅπασι γνώριμα μαθεῖν.* 287. 11.

γνῶσις] *οὐ μὴν διὰ τοῦτο ἡ γνῶσις ἧττον εὐκρινὴς φανήσεται.* 255. 14.

γονεὺς] quosnam ius atticum titulo *τῶν γονέων* complectatur. 216. 5.

γόνος opponitur adoptationi. *γόνῳ γεγόνασι παῖδες.* 52. 14.

γράμμα] *σεμνὰ καὶ εὐσεβῆ γράμματα.* 148. 4. *ἐν γράμμασι καταθέσθαι παρά τινι σημηνάμενος* 160. 5.

γραμματεῖον ἀλλαγῆναι dafs ein Document untergeſchoben, oder mit einem andern ausgetauſcht wird. 75. 7. *εἰς τὸ κοινὸν γραμμ. ἐγγράφειν.* 170. 5. 10. 12. *εἰς τὸ ληξιαρχικὸν γρ.* quod erat penes demotas. 187. 7.

γράφειν] *γραφὴν ὕβρεως γραφεὶς* accuſatus, exagitatus actione ſuperbiae contumelioſae. 226. 1. *Φίλην ὄνομα ἐγράψατο τῇ γυναικὶ* vxoris ſuae nomen apud Archontem edebat, ab eiusque commentarienſi curabat in tabulas inferri. 35. 2. *γραφὴν γραψάμενος nachdem er eine Criminalklage wider mich angeſtellet, eingegeben hatte.* 287. 3.

γραφὴ actio maieſtatis, et vniuerſe criminalis, qua de capite et fortunis agitur. 226. 1. 287. 2. 11. et vlt. eiusmodi erant cauſae *ὕβρεως*, item pupillorum aduerſus tutores de male geſta tutela. 289. 25.

γρύζειν] *οὐκ ἐτόλμησε γρύξαι τοπαράπαν.* 212. 12.

γυμνασιαρχεῖν. 154. 7. 184. 1.

γυνὴ] *μηδὲ γυναικὶ συμβάλλειν πέρα μεδίμνου κριθῶν.* 259. 3.

δάνεισμα. auf Intereſſen ausgethanes Geld. 220. 4.

δαπανᾷν] *δαπανηθεὶς* pro *δαπανήσας*, aut *δαπανησά-*

Digitized by Google

ννσάμενος. 116. 4 δαπανήσας πολλὰ χρήματα. 117. 6. ἐκ τῶν αὐτȣ̃ δαπανῶν. 184. pen.

δαπάνη] ἵνα ἐξαρκοίη πρὸς τὰς δαπάνας, 186. pen.

δαπάνημα] ταῦτα πάντα ȣ̓ μικρὰ δαπανήματά ἐςι. 354. 12.

δέησις] ὁσιωτάτην δέησιν δεόμενος. 251. 1.

δεικνύναι. 260. 11. νόμον κελεύετε δεῖξαι. 262. 14.

δεῖν] μικρȣ̃ δεήσας χιλίας δραχμάς. 294. 4.

δεινὸς] ἢ δεινόν γ' ἂν εἴη. 54. pen. δεινȣ̃ τινος ἀνδρὸς ἔργον διαπράττεσθαι. 287. 5.

δεῖπνον] αἱ γαμεταὶ γυναῖκες ȣ̓κ ἔρχονται ἐπὶ τὸ δεῖπνον. 22. 8.

δεκάκις] εἰ καὶ δεκάκις διαθήκας ψευδεῖς ἀποδεικνύη, 249. 8.

δεκάτη decimus dies a nato infante, quo nomen ei a patre imponebatur. 34. 6. καλεῖν εἰς τὴν δεκάτην. ad epulum hac de cauſa. 36. 6. ἐν τῇ δεκάτῃ ταύτης κληθέντες συνεςιᾶσθαι. 60. 5.

Δελφίνιον. 360. 3.

δεσμωτήριον] ἀπήχθη εἰς τὸ δεσμ. 83. vlt.

δευτεραῖος ἔνδον κείμενος iam in alterum diem. 149. 19.

δημαρχεῖν. 361. 14.

δημιȣργὸς] δημιȣργȣ̀ς, ὅσοι ἦσαν αὐτῷ, ἀπέδοτο. operas. *Geſellen*, *Gewerke*, ſeruos operibus manuariis efficiendis, vt calceis, cultris, ciſtis etc. ſeruientes. 140. pen.

δῆμος] ἐν τῷ δήμῳ in concione. 111. 1. λόγον ἐν τῷ δήμῳ παρέσχε τὸ ἔργον. effecit hoc factum, vt eius mentio fieret in concione, et ſermones de eo haberentur. 297. pen.

δημόσιος] δημοσίᾳ ἀπέκτειναν. iuſſu populi. 84. 2. ἐμοί τι ἀτύχημα πρὸς τὸ δημόσιον συνέβη apud aerarium, fiebam aerarius. 265. 11.

δημότης. 221. 11. 361. 13.

Digitized by Google

διὰ] ὅπως δι' αὐτῶν ἔσοιτο ἡ ἐσία. in ipſorum poteſtate. 141. 10. αὐτὸς δι' ἑαυτῦ πάντ' ἐποίει. per ſe *in eigner Perſon*. 206. 9. τὰ πατρῷα διὰ πλειόνων διανείμωμαι cum pluribus hercifcam. 355. 3.

διαβάλλειν δεινὸς εἶ calumniis, mendaciis confundere, deprauare, ignorabiles notas veri, et mentes iudicum perplexas reddere. *irre machen*. 272. 9. obiecto errore decipere. 297. 8.

διαβολὴ] ἐπὶ διαβολὰς καὶ λόγυς καθιςάς. 330. 1.

διαγίνεσθαι] χρόνων διαγενομένων μετὰ ταῦτα. interiectis. 275. 4.

διαγινώσκειν. 277. 15.

διάγνωσις] ῥαδίαν ὑμῖν τὴν διάγνωσιν πεποιήκασι. 12. 9.

διαγράφειν] ἡ λῆξις τῦ κλήρυ διεγράφη. petitio hereditatis diſpungebatur, caſſabatur. 98. 5.

διαγωνίζεσθαι. 277. 12.

διαδικασία. 44. 6.

διάδοχον τῆς ἐσίας ἤλπιζεν αὐτὸν καταςήσειν 168. 7.

διαθήκη] διαθήκαις ἰσχυριζόμενοι. 4. 7. ἐπανορθῦν διαθήκας. 11. 7. παιδὸς ἐκ ἔξεςι διαθήκην γενέσθαι. 259. 1. περὶ τῶν ἀλλοτρίων ἐ δεῖ κυρίας εἶναι τὰς διαθήκας. 266. 10. ψευδεῖς διαθήκας κατεσκεύασε. 231. 5.

διαιρεῖν] διήρηται περὶ αὐτῶν καθ' ἕκαςον. 282. 9.

δίαιτα] δύο ἔτη τῦ διαιτητῦ τὴν δίαιταν ἔχοντος. 361. 15. δίαιταν ὦφλον. *verbührten, verwirkten, verlohren den Proceſs*. 362. 2.

διαιτᾶσθαι commorari. 131. 2. 134. 8. 135. 15. 201. 1. 246. vlt.

διαιτητὴς] ἄγειν διαιτητάς. 107. 3. 5. 9. ἐπὶ διαιτητῦ coram. 360. 3.

διακεῖσθαι] ἐχ ὁμοίως μοι δοκῦμεν διακεῖσθαι πρὸς ἀλλή-

ἀλλήλους. 5. 11. οὐκ εὖ διακείμενοι τοῖς συγγενέσι. non bene animati erga conſanguineos. 77. 4.

διακελεύεσθαι vniuerſis et viritim ſingulis mandare. 178. 6.

διακριβοῦσθαι. 41. 6.

διαλέγεσθαι verba facere. ἥκω διαλεξόμενος παρ' ὑμῖν. 161. vlt. μηδένα τῶν ἑαυτοῦ οἰκείων διαλεχθῆναι Κλέωνι. 239. pen. 242. vlt.

διαλείπειν] οὐδὲ δύο ἔτη διαλιπών. 184. vlt.

διαλλαγή] διαλλαγῆς μηδεμιᾶς γενομένης. reconciliatione gratiae. 191. 4.

διαλλάττειν reconciliare, expedire litigium. 107. 5

διαλογίζεσθαι. 191. pen.

διαλύειν] οὐχ οἷόν τ' εἰπεῖν ὡς διελύσαντο τὰς ἔχθρας. 166. pen.

διαμαρτάνειν τοῦ ἀγῶνος. 149. 10.

διαμαρτυρεῖν intercedere proteſtando μὴ ἐπίδικον εἶναι τὸν κλῆρον. 15. pen. ἡ διαμαρτυρηθεῖσα γνησία εἶναι θυγάτηρ. illa mulier, quam filiam legitimam eſſe teſtatus eſſet curator eius in ſua διαμαρτυρίᾳ in illius gratiam iudicibus exhibita. 17. 8. 43. 12. 98. 3. διαμαρτυρομένων ἡμῶν nobis anteſtantibus, h. e. hortantibus teſtes noſtros, vt hoc dictum factumue probe meminiſſent, quo poſſent, vbi opus foret, in iudicio de eo referre. 127. 2. 149. pen.

διαμαρτυρία. 17. 7. obteſtatio, proteſtatio. 149. 8. 150. 1. 161. 4.

διαμένειν εἴωθε ταῖς τοιαύταις. 33. vlt. τὰς ἔχθρας, ὅ τι διέμειναν, τὸ ἔργον δεδήλωκε. 167. 9.

διανέμειν] διανέμεσθαι inter ſe partiri τὸ ἀργύριον. 180. pen. 355. 3.

διαπράττεσθαι] ſedulo agere, perficere, quibuscunque modis, ſed in primis artibus veteratoriis. interdum tamen eſt quoque pro ſimplici πράττειν. 24. 3. 42. 1.

42. 1. 47. 7. 138. 3. 146. 4. 151. 3. et 8. 152. 3. 287. 8.

διαῤῥήδην. 241. 5. 259. 2.

διαστρέφειν τοὺς νόμους. 272. 9.

διατιθέναι adminiſtrare, gubernare vel deducere ad locum ſtatumue quempiam. διαθεῖναι καὶ τοῦτον τὸν οἶκον τὸν αὐτὸν τρόπον. pari modo in hac quoque hereditate verſari, atque verſati ſunt in illa priore. h. e. pari modo dilacerare atque prodigere. 267. pen. In medio praecipere, mandare per teſtamentum. οὔτε διαθέσθαι, οὔτε δοῦναι τι τῶν ἑαυτοῦ ἔξεστιν ἄνευ τῶν θυγατέρων in fraudem filiarum. 43. 4. διαθέσθαι ἐξεῖναι ὅτῳ ἂν τις ἐθέλῃ. 58. 3. quibus per leges liceat teſtamentum ſcribere. 75. pen. ſqq. διαθέσθαι ἑτέρῳ τὴν οὐσίαν, εἰ αὐτός τι πάθοι. 160. 4. τὰ ἑαυτοῦ διατίθεσθαι per teſtamentum legare, donare ὅτῳ ἂν ἐθέλῃ. 255. vlt. 262. 3. ὥστε καὶ τὰς θυγατέρας ἐξ αὐτῶν διατεθῆναι, id eſt ἐκδοθῆναι. bene et honeſte poſſint elocari. *an den Mann gebracht*, *verſorget*, *ausgeſtattet werden.* 291. pen.

διατριβὴ commoratio, verſatio, actio. τὴν πλείστην τῶν λόγων διατριβὴν περὶ τὴν — ποιησόμενον. 290. 3.

διαφέρειν] διαφέρεσθαι πρός τινα diſſidere, diſceptare, contendere cum aliquo in iure. 86. 1. 265. 12. 322. 8. τὰ διαφέροντα diſcrimina, momenta ad damnum accipiendum, aut emolumentum adipiſcendum. εἰ μὴ πάνυ μεγάλα τὰ διαφέροντα εἴη. 74. vlt. 80. 9. εἰώθασι πρὸς ἀλλήλας διαφέρεσθαι αἱ μητρυιαὶ καὶ αἱ πρόγονοι. 356. 8.

διαφεύγειν] οὐ διαφεύγει τὰ δίκαια μὴ οὐ κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον γιγνώσκεσθαι. 161. pen.

διαφθείρειν de muliere abortum patiente. προσποιουμένην διαφθείρειν [ſcil. τὸν τόκον] ἄκουσαν. 221. 4.

γνώ-

γνώμην τινος. 147. 16. ὑπὸ φαρμάκων διεφθάρθαι. dementatum eſſe. 252. 6.

διαφορὰ diſſidium, ſimultas τοῖς οἰκειοτάτοις εἰς διαφορὰς κατέστησεν. 133. pen.

διαφορεῖν. diſcerpere, diſſipare, differre, prodigere. 143. 6. διαφορήσαντες τὰς προσόδους. 145. 4. 155. 8. 287. 8.

διάφορος aduerſarius. 6. 9. 12. 1. τὰ διάφορα, idem quod τὰ διαφέροντα *das Intereſſe*, *das*, *woran einem gelegen iſt*, id quod tua intereſt, ſiue ad vitandum, ſiue ad impetrandum. ἆρα μικρὰ τὰ διάφορα ἑκατέροις τῆς οὐσίας ἡμῶν ἐστι. 296. 9.

διαχειρίζειν τὴν οὐσίαν. 78. 9.

διαψηφίζεσθαι. 170. 3.

διδάσκαλος] τῶν διδασκάλων, ὅποι ad quos ἐφοιτῶμεν. 247. 5.

διδόναι] dare, praebere μὴ μέλλουσι δώσειν ἔλεγχον, ἀλλ' ἤδη δεδωκόσι. 201. 8. 2) tribuere, addicere. οἷς ὁ νόμος τὴν ἀγχιστείαν δίδωσι. 273. 3. δίδωσιν ὁ νόμος τὴν κληρονομίαν. 277. 3. 3) largiri, donare, gratuitum, quod habeat accipiens ſibi proprium. ἀτίμητόν τι διδῷ. 37. 4. εὔχετο ἡμῖν ὑγιείαν διδόναι καὶ κτῆσιν ἀγαθήν. 206. pen. τοσαύτη προὶξ οὐκ ἂν εἰς πολλήν τινα οὐσίαν δοθείη. 292. 12. 4) deferre, *anbieten*, εἴ τις αὐτῷ ὅρκον διδοίη. 245. 6. 5) collocare in matrimonio. 103. vlt. 165. vlt. 6) per teſtamentum donare, legare. 150. 1. 162. 4. 7) concedere, veniam, facultatem dare. δόντων αὐτῷ τῶν νόμων. 160. 8. 171. 1.

δίετες] ὁπόταν ἐπὶ δίετες ad biennium ἡβήσειαν. 215. 8. 261. 8.

δικάζειν. 19. 12.

δίκαιος] οὔτ' ἐλεεῖν ἐστε δίκαιοι. 108. 14. τὴν πόλιν εὐποιεῖν. 110. 9. οὐ γὰρ τοῦτο σκεπτέον, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα, εἰ δίκαιον, ἢ μή. τὸν πράττοντά τι δίκαιον οὐ προσῆκεν ἀπορεῖν, ἀλλ' εὐθὺς λέγειν. 273. pen. τὸ δίκαι-

δίκαιον καὶ τοὺς ὅρκους περὶ πολλοῦ ἐποιήσαντο. 280. 7. τοῖς μὴ δίκαιον ἔχουσι λέγειν, ἀνάγκη τοιούτους πορίζεσθαι λόγους. 297. 7. εἴπερ τι δίκαιον ἐφρόνει. 330 2. τυγχάνειν τῶν δικαίων. ius ſuum, vel aequum impetrare. 324. 3. τὰ δίκαια tituli iuris, vnde agitur, quibus tu fretus ius tuum poſtulas, quae allegas pro cauſa tua. τὰ ἡμέτερα δίκαια ταῦτ᾽ ἔϛι. 184. 4. ταῦτα μεγάλα ἔϛι δίκαια poſtulationes hae ſunt aequitatis vrgentis et euidentis. 289. 7. τοιαύτας ἀκριβείας ἔχει παρ᾽ αὐτοῖς τὰ δίκαια. *ihre alten Rechte*, *Vurrechte*, *Gebräuche*, *Herkommen*. 170. 5.

δικαίως] καὶ δικαίως. *und das von Rechts wegen*. 309. 4. ὀρθῶς καὶ δικαίως optima fide. 309. 14.

δικαϛήριον] οὐδ᾽ ἀκροασόμενοι ἤλθομεν ἐπὶ δικ. 3. 1. τὰ ὡμολογημένα ἐπὶ τοῦ δικαϛηρίου. 86. vlt. τὰ δικαϛήρια ἐπληρώθη. 142. 2. εἰδὼς ἀφειμένον ἐν τῷ δικαϛηρίῳ. 310. 2. λέγειν ἐπὶ δικαϛηρίου. 324. 5.

δίκην σίτου ἢ τῆς προικὸς δικάζεσθαι. 19. 12. μόνων τούτων τῶν δικῶν ἀκινδύνων τοῖς διώκουσιν οὐσῶν. 44. pen. (ſcil. de mala parentum tractatione.) οὐκ ἂν ἰδίας μόνον δίκας ἔφυγεν ὁ βιαζόμενος, ἀλλὰ καὶ δημοσίᾳ εἰσαγγελθεὶς ἐκινδύνευσεν ἂν περὶ τοῦ σώματος καὶ τῆς οὐσίας ἁπάσης. 54. 1. δικῶν οὐσῶν, quamuis fora exercerentur, et iura redderentur petentibus. 91. 1. πρὸ δίκης antequam haec cauſa ad iudices delata de eaque legitime quaeſitum et cognitum eſſet. 93. 7. μήτε πρὸς ἐμὲ, μήτε κατ᾽ ἐμοῦ δίκην εἶναι φησὶ. negat in iure mecum agere licere, neque ex titulo paris iuris, neque ex titulo damni accepti. 288. vlt

διοικεῖν] εἴ τι αὐτῶν κακῶς διῴκουν. 278. 3.

διολλύναι] διολώλεκας οἶκον κακῶς καὶ αἰσχρῶς. 116. 2. χρήματα πολλὰ διώλεσε. 133 pen. 317. 5.

διόμνυσθαι. 274. 1.

διομολογεῖσθαι] εἰ μηδεμίαν προῖκα μήθ᾽ ὁ διδοὺς, μήθ᾽ ὁ λαμβάνων διωμολογήσατο ἕξειν ἐπὶ τῇ γυναικὶ. 32. 13.

Digitized by Google

32. 13. 33. 1. 39. 3. *διομολογοῦνται* inter ſe depeciſcuntur *περὶ τῶν δοθησομένων.* 41. 9. 210. 5. *er nahm Abrede mit mir. οὐκ ἂν ταῦτα διωμολογεῖτο.* 211. 2. *πρὸς* Κλέωνα *διωμολογήσατο* cum Cleone decidiſſet. 245. 3. 281. 9.

διομολογία] *οὐκ ἐνῆν κοινωνίαν, οὐδὲ διομολογίαν* pactum *ποιήσασθαι περὶ* — 281. vlt. 283. 3.

διονύσια] *εἰς Διονύσια εἰς ἀγρὸν ἦγεν ἡμᾶς.* 206. 4. *Διονύσιον* templum Liberi patris *ἐν Λίμναις.* 219. 2.

διορίζειν] *διορίζουσιν οἱ νόμοι περὶ ἁπάντων τούτων.* 48. 2.

δὶς] *καὶ δὶς τοσαῦτα χρήματα εἴασεν ἂν αὐτοὺς καρποῦσθαι.* 265. 6.

διττὸς] *γάμους διττοὺς ὑπὲρ αὐτῆς εἰσίασεν.* 201. 2.

δοκιμάζειν] *ἕν τι τῶν ὑπ᾽ ἐκείνου δοκιμασθέντων ἐποίησα.* 183. vlt.

δοκιμασίαν ἱκανὴν λαβών. 182. 4.

δόσις legatio hereditatis per teſtamentum, titulo gratuitae et vltroneae donationis. 73. 6. et ſaepe locorum.

δύναμις] *οὐδὲν ἀπολιπόντες τῆς αὐτῶν δυνάμεως.* 6. 1. *καθ᾽ ὅσον ὑμῶν ἕκαστος τυγχάνει δυνάμεως.* 229. 4.

δύνασθαι] *τοῦτὶ γὰρ αὐτοῖς ἡ διαμαρτυρία δύναται.* hoc vult, quaerit, intendit, ſignificat, valet. 149. 9. *εἰ λέγειν δύναται Κλέων μᾶλλον ἐμοῦ, τοῦτο αὐτῷ μηδὲν ἰσχυσάτω.* 251. 6.

δύσκολος] *πολλῶν μοι καὶ δυσκόλων συμπιπτόντων.* 324. 2.

δυστυχεῖν] *δυστυχησάσης τῆς πόλεως.* 91. 3.

δωρεὰ legatio bonorum per teſtamentum. *βεβαιῶσαι σφίσι τὴν δωρεάν.* 11. 8. *τὴν αὐτῶν δωρεάν.* id eſt, *τὴν αὐτοῖς ὑπ᾽ ἐκείνου δοθεῖσαν.* 12. vlt.

ἐᾶν] *χρόνον οὕτω πολὺν εἰάσαμεν* ſcil. *παρελθεῖν ἄνευ δίκης.* 264. 9. *τοὺς πολλοὺς λόγους ἐάσας.* 271. pen. *εἴασαν καὶ ἐπέτρεψαν.* 356. pen.

ἐγγί-

ἐγγίνεσθαι] μηδεμιᾶς ταραχῆς ἐγγιγνομένης interueniente. 70. 8. ἐγγενόμενον ἡμῖν. cum nobis licuiſſet. 99. 9.

ἐγγράφειν] ἐγγέγραπται εἰς τοὺς τριακοσίους. 155. 1. εἰς τὰ κοινὰ (phratorum) γραμματεῖα. 160. 2. 170. 5. 10. et 12. εἰς τὸ ληξιαρχικὸν γραμματεῖον, quod erat penes demotas. 178. 7. εἰς τοὺς γεννήτας. vel quod idem eſt, εἰς τοὺς συγγενεῖς. 168. 8. 178. 4. ἐν γραμματείῳ. 236. 14. τάδε ἐν διαθήκαις ἐνέγραψε. 275. 3. 363. 4.

ἐγγυᾶν in manus dare, deſpondere. ἐγγυᾶν καὶ ἐκδιδόναι τὴν ἀδελφήν. 59. pen. ἐγγυηκὼς pro ἐγγεγυηκὼς ſine augmento. 42. 7. et ſic ſaepe locorum in iſta oratione. In medio ἐγγυᾶσθαι ſpondere, recipere facturum vel praeſtiturum. conſtruitur. cum datiuo perſonae et accuſatiuo rei. τινὶ pro ὑπέρ τινος. ταῦτα ἠγγυᾶτο αὐτῷ Λεωχάρης. 99. 4. 108. 3. item cum accuſatiuo perſonae. οὔτε Λ. ὁμολογεῖ ἐγγυήσασθαι αὐτόν. *daſs er, Leochares, für ihn, Dicaeogenem, gut geſagt habe.* 99. 16. 100. 5. 103. 2. οὔ φησιν ἐγγυήσασθαι [ſcil. ταῦτα,] ἃ καταμαρτυρεῖται αὐτοῦ. negat ſpopondiſſe de iis, de quibus tamen teſtes eum arguunt ſpopondiſſe.

ἐγγύη. 32. pen.

ἐγγυητός] ἡ ἐγγυητὴ γυνή. 64, vlt.

ἐγγυητής] ἐγγυητὰς καθιστάνειν. 87. 2.

ἐγκαλεῖν οὐδὲν πονηρὸν nulla de mala fraude alicuius queri. nihil mali ſibi eueniſſe, de quo queratur. 8. 3.

ἐγκαταλογίζομαι εἰς ταῦτα *ich rechne mit drein.* 295. 3.

ἔγκλημα] ἀφήκαμεν ἀλλήλους τῶν ἐγκλημάτων. 87. 3.

ἐγχειρίζειν] ὅταν ἃ περὶ πλείστου ποιοῦνται, ταῦτ' ἀλλήλοις ἐγχειρίζωσι. 167. 6.

ἔδα-

Digitized by Google

ἔδαφος] *ἐδάφη μὲν ταῦτα, ἀφ᾽ ὧν ἡ μίσθωσις.* haec illi fuerunt in fundis, in bonis immobilibus, vnde redibant vectigalia. 293. 8.

ἐθίζειν] *ȣ̓δ᾽ ἐθίζειν εἶναι γραφὰς περὶ ὧν οἱ νόμοι δίκας ἰδίας πεποιήκασι. ihr müſſet die Gewohnheit nicht einreiſsen laſſen, Sachen an das Oberhofgerichte zuziehen, die die Proceſsordnung an die untern Gerichte verweiſet.* 287. 11.

εἰκῆ] *ἐκ λόγων τινῶν ἔχθρας ȣ̔́τως εἰκῆ πρὸς ἀλλήλȣς ἀνείλοντο.* 7. 1.

εἰλήθυια] *καθημένην ἐν τῷ τῆς Εἰληθυίας ἱερῷ.* 112. 4.

εἶναι] *τȣ̃το δ᾽ ἦν αὐτῷ.* ſcil. *σκοπὸς.* hoc deſignabat, parabat. 73. 2. *ἐμοὶ μὲν ἦν ἀγχιστεύειν.* mihi competebat ius vel titulus conſanguinitatis. 276. 4.

εἰς] *τῆς προικὸς εἰς αὐτὸν γινομένης.* dote ad eum redeunte. 40. 1. 41. 1. *ληφθέντες εἰς τȣ̀ς πολεμίȣς.* 165. 10. *ἐγένετο εἰς ἐμὲ ἡ κληρονομία πάντων.* hereditas ex aſſe mihi obtingebat. 282. 5. *εἰς ȣ̔̃* 211. 7.

εἰσαγγελία] *ἐπιτίμιον ταῖς πρὸς τὸν ἄρχοντα εἰσαγγελίαις οὐκ ἔπεστιν.* 45. 1. *ἔσχαται τιμωρίαι ἐπὶ ταῖς εἰσαγγελίαις ἔπεισι.* 45. 7. *καταγινώσκειν τινὸς εἰσαγγελίαν.* in cauſa *εἰσαγγελίας* aduerſus aliquem dare litem, vel eum condemnare. 274. 6.

εἰσαγγέλλειν denunciare aliquem de crimine maieſtatis *πρὸς τὸν ἄρχοντα.* 44. 14. *οὐδ᾽ ἐὰν μίαν τῶν ψήφων οἱ εἰσαγγείλαντες μεταλάβωσι.* 45. 2. *ἀκινδύνως εἰσαγγέλλειν.* 45. 5. 46. 3.

εἰσάγειν] *τὴν ἀρχὴν* (ſcil. *πρὸς ἑαυτὸν*) 9. 12. reum ad iudices. *εἰσαγαγόντες εἰς ὑμᾶς.* cum pertraxiſſemus eum ad forum veſtrum. 16. 2. *εἰς τὸ δικαστήριον.* 95, 1. in collegium phratorum et genetarum, ſeu cognatorum. 61. 17. 208. 6. 258. 9. 265. 16. hoc ſignificatu etiam ſimplex *εἰσάγειν* vſurpatur. 61.

vlt.

vlt. 169. vlt. 257. 13. εἰς τὰς θιάσους Ἡρακλέους. 248. 9.

εἰσαγωγὴ κλήρου. ſcil. εἰς κρίσιν, vel δικαστήριον. 74. 5. κατὰ διαθήκας αἱ εἰσαγωγαὶ [ſcil. εἰς τοὺς φράτορας] τῶν εἰσποιήτων γίγνονται. 258. 13.

εἰσέρχεσθαι adire forum, litem capeſſere, iure experiri. εὐθυδικίᾳ εἰσελθόντα εἰς ὑμᾶς. 121. 12. 145. 6.

εἰσιέναι ſcil. in forum. εἰσῄει δίκη *der Proceſs gieng an, die Sache ward vorgenommen.* 98. 6. εἰσίωμεν τὴν δίκην κατ' αὐτοῦ. 228. vlt. τὸν ἀγῶνα εἰσιέναι μέλλοντες περὶ τοῦ κλήρου. 281. 7.

εἰσποιεῖν arrogare. εἰσποιῶν [ſcil. Νικοστράτῳ vel εἰς τὸ Νικοστράτου γένος] τὸ παιδίον [ſubaudi ἑαυτοῦ] ἐξ ἑταίρας [ſcil. αὐτῷ γεγενημένον] 73. 2. εἰσποιήσων παῖδας εἰς τὸν οἶκον 136. 4. υἱὸν οὐκ εἰσποιεῖν. 180. 5. εἰσεποίειν εἰς τοῦτον τὸν κλῆρον. 263. 10. ἕτεροι τοὺς σφετέρους παῖδας εἰς ἑτέρους οἴκους εἰσποιοῦσιν, ἵνα μὴ μετάσχωσι τῆς τοῦ πατρὸς ἀτιμίας. 264. 1. εἰς ὑπόχρεων οὐσίαν εἰσεποίουν σφᾶς αὐτούς. 264. 3. 354. 1. et 4. 357. 4.

εἰσπράττειν exigere, poſcere aes debitum a debitore. *einmahnen, eintreiben.* εἰσπράξῃ τὸ ἡμικλήριον. 164. vlt. ὁ μισθωσάμενος εἰσπράξῃ μὴ ταῦτα veniat conductor annuamque mercedem horum bonorum a me exigat. 289. 6. χρήματα εἰσπράττεσθαι ὑπό τινος *ſich mahnen laſſen müſſen.* 225. 3. εἰσπράττεσθαί τινος ab aliquo exigere vel redigere. 264. vlt. εἰσπράττεσθαι οὕτως ἔχοντας οὐκ ἠδυνήθημεν. 339. 1.

εἰσφέρειν γαμηλίαν (ſcil. εἰς τοὺς φράτορας) 62. 15. τοῖς φράτορσι γαμηλίαν εἰσήνεγκε. 208. pen. 2) inferre εἰς τὸ δημόσιον in aerarium, contribuere. τὰ εἰσενηνεγμένα. 333. 3. ἀργύριον. 331. 2. εἰσφοράς. 110. vlt. 111. 3. 187. 1. 298. vlt.

εἰσφορὰ contributio pecuniaria εἰς τὸν πόλεμον. 110. pen. 331. pen. 333. 1.

Digitized by Google

ἐκ] *ἐξ ἐκείνου γεγονότες* proles ab aliquo prognata. 214. 11. 217. 3. *ἐκ τῆς ἐπιτροπῆς* per occaſionem geſtae tutelae, ſub eius latebra et obtentu. 165. 1. *τοῖς λόγοις τὰ ἐκ τοῦ νόμου δίκαια ἀφανίζειν*. 193. 3. *κομιούμενος αὐτὸν ὡς θάψων ἐκ τῆς ἐμῆς οἰκίας*. 209. 13. et 18. *ἐκ μικροῦ παιδίου τεθραμμένος*. 248. 5. *ἐκ πληγῶν ἀσθενήσαντα οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον ἀποθανεῖν*. 241. 1.

ἑκάστοτε ſubinde, identidem, *von Zeit zu Zeit φοιτῶν ἐπὶ τὸ ἐνοίκιον*. 134. vlt.

ἐκβάλλειν] *ὠθεῖν, ἐκβάλλειν, κωλύειν συνθάπτειν*. 212. 3. *ἐκ τῶν πατρῴων*. 297. 14.

ἐκγίνεσθαι] *ὅσα ἡμῖν ἐξεγίνετο διαπράττεσθαι*. licebat, datum erat. 98. 11.

ἔκγονος] diſcrimen inter *τοὺς συγγενεῖς* et *τοὺς ἐκγόνους*. 214. pen.

ἐκδιδόναι elocare mulierem matrimonio. 19. 5. *ἐκδοθείσας καὶ συνοικούσας ἀνδράσι γυναῖκας*. 55. 1.

ἐκεῖνος pro *ſuus*. 209. 18.

ἐκκόπτειν] *ἵν᾽ αὐτῶν ἐκκόψαιμι ταύτην τὴν ἱεροσυλίαν*. 224. 7.

ἐκλείπειν] *πάντων ἤδη ἐκλελοιπότων*. *da alle ſchon ausgeſtorben waren*. 276. 2.

ἐκλειτουργεῖν] *τίνα λειτουργίαν οὐκ ἐξελειτούργησεν*. 186. vlt.

ἐκμαρτυρεῖν] *ἐκμαρτυρησάμενος πρὸς τοὺς ἐπιτυχόντας δύο τὴν ἐκμαρτυρίαν ταύτην*. cum curaſſet coram duobus obuiis, triuialibus teſtibus hoc exteſtimonium ſibi ſcribi. 31. 8.

ἐκμαρτυρία teſtimonium abſentis, quibus in cauſis legitimum et ratum fuerit. 26. 4. *ἐκμαρτυρίαν ἐν ἄστει ποιούμενος*. 29. vlt. facta vita defuncti appellat eius *ἐκμαρτυρίας*. 63. vlt.

ἐκπέμπειν] *ἐὰν ὁ ἀνὴρ τὴν γυναῖκα ἐκπέμπῃ* domo expellat, repudiet. 38. 3. 39. 1. ſeruum clam, furtim

Digitized by Google

tim ex vrbe emittere, alio ablegare, ne ſecretum prodat. 226. vlt.

ἐκπλεῖν. 129. 3. 233. 8. 237. 6. 238. vlt. 274. 20.

ἐκποιεῖν filium in alienam domum e paterna elocare. 177. 5.

ἐκποίητος eiusmodi filius elocatus. 176. 3. μητρὸς ὐδεὶς ἐςιν ἐκποίητος. 177. 3. ὐδεὶς πώποτε ἐκποίητος ἐκληρονόμησε τῦ οἴκυ, ὅθεν ἐξεποιήθη, ἐὰν μὴ ἐπανέλθῃ κατὰ τὸν νόμον. 250. 6.

ἐκτρέφειν. 252. 8.

ἐκφέρειν] ἐξενηνοχότες εἶεν εἰς τὴν πλησίον οἰκίαν. 144. 3

ἐκφορεῖν χρήματα ἐξ οἰκίας. 144. 6. 145. 1. et in medio ἐκφορεῖσθαι. 143. 11. τὰ ἐκπεφορημένα. 143. antep.

ἐλάττων] οὐ δίκαιον οἶμαι εἶναι διὰ τῦτο ἔλαττον ἔχειν. 264. 12. περὶ ἐλαχίςυ ποιεῖσθαι. 12, 13.

ἔλεγχος περὶ ἀφανῶν. 80. 8.

ἐλεεῖν oratione miſerabili commiſerationem ciere. 266. 6.

ἔλεος] ἐλέυ παρ' αὐτῦ ἔτυχεν. 92. vlt. 290. vlt.

ἐλευθερία] ἐξαιρεῖσθαι εἰς ἐλ. 310. 1.

ἐλεύθερος κλῆρος. *ſchuldenfrey.* libera debitis incumbentibus. 264. 5.

ellipſis vocabuli πλέον. τί γὰρ ἔμελλεν εἶναι τῆς ἐγγύης. 38. vlt. quid illi proderat deſpondiſſe mulierem? aut ſi mauis arbitrari, ſubaudiendum eſſe ἀντὶ, quid habiturus eſſet (emolumenti puta) pro deſponſatione?

ἐλπὶς] ἐλπίδων ἔτι πολλῶν οὐσῶν. 10. 1.

ἐμβάλλειν] λόγον ἐμβεβλήκασι. 71. 3.

ἐμβὰς] ἐμβάδας καὶ τριβώνια φορεῖ. 94. 7.

ἐμβατεύειν] εἰς τὸ χωρίον ἐνεβάτευσε. immigrauit, *er hat eigenmächtig Beſitz von dem Guthe genommen.* 231. 11.

Digitized by Google

ἐμμένειν οἷς ἂν τοι γνοῖεν. 107. 4. 275. 9.

ἔμπροσθεν τῶν ἐπωνύμων. 111. 4.

ἐμπωλεῖν] ἐξ ὧν ἐνεπώλησαν *woraus ſie gelöſet haben.* quorum e venditione redegerunt. 294. 1.

ἐμφανὴς] προεκαλέσατο εἰς ἐμφανῶν κατάστασιν. 139. 5. (346. 1.)

ἐμφανίζειν] ἐνεφάνισε τὰ χρήματα. indicauit, protulit, numerauit, repraeſentauit pecuniam. 309. 13.

ἐν pro ἐπὶ. ἐν τῷ τρίτῳ μέρει τοῦ κλήρου ἐγίγνετο υἱὸς ποιητὸς. hac lege, vt non niſi trientem hereditatis cerneret. 96. 11. ἐν παντὶ τῷ οἴκῳ ἐπίκληρος ἐγίγνετο. vt eſſet heres ex aſſe. 256. pen.

ἐναγίζειν] ἐπὶ τὰ μνήματα ἰέναι χεόμενον καὶ ἐναγιοῦντα. 149 1. ποῦ οἱ παῖδες ἐναγίζουσι καὶ χέονται. ſuffiunt, et libant. 157. 9. ἔσται τις ὁ καὶ ἐναγιῶν καὶ πάντα τὰ νομιζόμενα αὐτοῖς ποιήσων. 179. 12.

ἐναντία aduerbialiter, pro ἐναντίον, *coram.* 242. 3. et ἐναντίον eodem ſenſn. 294. 5.

ἐναντίος] πρᾶγμα εἴρηκε τὸ πάντων ἐναντιώτατον. ſcil. τῷ λόγῳ, repugnantiſſimum, abhorrentiſſimum. 283. 6.

ἔνατος vel ἔννατος] τὰ ἔνατα ἐπήνεγκα inferias nono die ab exceſſu defuncti inferendas intuli in monumentum eius. 224. 6.

ἐνδεὴς] οὐ περιεῖδεν ἡμᾶς οὐδενὸς ἐνδεεῖς ὄντας. 8. 11. ἐνδεὴς τῶν ἐπιτηδείων. 216. 3.

ἔνδεια. 112. 3.

ἕνδεκα vndecimuiri rerum capitalium. ὑπὸ τῶν ἕνδεκα, οὓς ὑμεῖς δημοσίᾳ ἀπεκτείνατε. 84. 2.

ἔνδον κείμενον δευτεραῖον. 143. 19. ἐπεδείκνυσαν τὰ ἔνδον, ὡς εἶχε. 144. 1. ἰδεῖν τῶν ἔνδον [ſcil. τοῦ ἱεροῦ] οὐδὲν. 148. 10. ἔτι δὲ ἔνδον [in arca, parata pecunia] ἐνναkοσίας δραχμὰς. 294. 6.

ἐνιαυτὸς] φέρειν μίσθωσιν τοῦ ἐνιαυτοῦ. *an jährlichen*

chen Pachte abwerfen. 109. 2. τῶ ἐξελθόντος ἐνιαυ τῶ anno proximo ſuperiori. 168. 9.

ἐνίςασθαι] δίκαι γὰρ ἐνεςήκασι ψευδομαρτυριῶν. 296. 4. et 8.

ἐνοίκιον] Φοιτῶν ἐπὶ τὸ ἐνοίκιον. ad locar, mercedem incolatus tollendam. 134. vlt.

ἔνοχος] ἔτ' ἔνοχός εἰμι ταύταις ταῖς αἰτίαις οὐδὲ κατὰ μικρόν. 278. 9.

ἐντάφιον] ἐντάφια προπαρασκευασάμενος. 223. 7.

ἐντυγχάνειν] παρὰ τῶ ἐντυχόντος ab obuio quoque. 53. 1. 236. vlt.

ἐξαγγέλλειν vltro ſponte ſua, vel recens, ex ipſa re, dum geritur, venire alicui nunciatum. 142. 3. 143. 8.

ἐξάγειν vi manuque deducere. ἐξῆγεν ἂν ἐκ τῶν πατρῴων. 53. pen. 101. 5. et vlt.

ἐξαγωγὴ deductio de praedio, vi manuque facta. 28. 2.

ἐξαιρεῖν] ἐξαιρεθεισῶν τῶν ψήφων tabellis iudicum e ciſtulis exemtis, effuſis. 98. 9. ἐξαιρεῖσθαι veluti praecipuum de reliqua maſſa hereditatis detractum ſeorſim ponere et alicui, vt priuum quid et proprium ipſi, attribuere. 105. 14. ἐξειλόμην εἰς ἐλευθερίαν aſſerebam, vindicabam in libertatem, raptatum in ſeruitutem. 310. 1.

ἐξαιτεῖν depoſcere ad deditionem vel traditionem. 144. 6.

ἐξάκις. 71. 7.

ἐξαλεῖφειν. 363. 4.

ἐξαμαρτάνειν εἰς ἑαυτόν. 23. 14.

ἐξαργυρίζεσθαι οἶκον hereditatem pecunia mutare, h. e. vendere, *zu Gelde machen.* 116. 3.

ἐξαρκεῖν πρὸς τὰς δαπάνας. 186. pen.

ἔξαρνος γίγνεσθαι τὴν μαρτυρίαν. pro ἀρνεῖσθαι. 26. pen. ἔξαρνοί εἰσι τὰ ὡμολογημένα. 103. 12.

ἐξεγγύη idem quod ſimplex ἐγγύη. 88. 8.

Digitized by Google

ἐξελέγχειν. 202. 15.

ἐξερημοῦν) τῷ ἄρχοντι τὴν ἐπιμέλειαν τῶν οἴκων, ὅπως μὴ ἐξερημῶνται, προσάττει ius ciuile. 179. vlt. πάντες οἱ τελευτῶντες πρόνοιαν ποιοῦνται σφῶν αὐτῶν, ὅπως μὴ ἐξερημώσωσι τοὺς σφετέρους αὐτῶν οἴκους. 179. 10 τὸν οἶκον οὕτως αἰσχρῶς καὶ δεινῶς ἐξηρημωμένον. 180. vlt.

ἐξέρχεσθαι] τοῦ ἐξελθόντος ἐνιαυτοῦ anno praeterito, proximo ſuperiori. 168. 9.

ἐξεγγυητὴς. 224. 4.

ἔξοδος ſcil. εἰς τὴν στρατείαν in caſtra. ἐν μιᾷ τούτων ἐξόδῳ nam in procinctu ſtantes teſtamenta ſolebant condere. 237. pen.

ἐξόμνυσθαι iuratus infitiari, aut excuſare ſeſe. 242. 3. et 5.

ἐξορμεῖν extra portum ſtare ad ancoram. ἡ ναῦς ἐξώρμει Μουνυχίᾳ. 137. 22. et pen.

ἐξουσία] τὰς τῆς πόλεως συμφορὰς ἐξουσίαν ἡγοῦντο σφίσιν εἶναι τἀλλότρια κεκτῆσθαι. 91. 15.

ἑορτὴ] τὴν ἑορτὴν ἤγομεν παρ' αὐτῷ. 206. 6.

ἐπαγγέλλεσθαι vltro ſeſe offerre, *ſich freywillig erbieten* aut. prae ſe ferre, praedicare. 245. 11.

ἐπάγειν] ἄλλοι εἰσὶν οἱ ταῦτα ἐπὶ τούτους ἐπάγοντες *über den Hals bringen.* 71. 1. ἡμῖν τούτους τοὺς κινδύνους ἐπάγων. 195. 4.

ἐπανέρχεσθαι redire in domum paternam et auitam, vnde fuiſſet aliquis primitus in alienam emancipatus. 250. 6. εἰς τὸ γένος πάλιν ἐπανέρχεται. 270. vlt.

ἐπανιέναι] ἐπάνειμι ὅθεν ἀπέλιπον. ſcil. τὸν λόγον. 94. 11. ἐπανιέναι [ſcil. εἰς τὸν ἑαυτοῦ πατρῷον οἶκον] ὁ νόμος οὐκ ἐᾷ, ἐὰν μὴ υἱὸν καταλίπῃ [ſcil. ἐν τῷ οἴκῳ, ἐξ οὗ ἐπανέρχεται] γνήσιον. 146. 2.

ἐπανορθοῦν διαθήκας 11 7.

ἐπεῖναι] ἐπιτίμιον οὐδὲν ἔπεστι. manet hanc legem migran-

migrantes. 45. 1. ἔσχαται τιμωρίαι ἐπὶ ταῖς εἰσαγγελίαις ἔπεισι. 45. 7.

ἔπειτα nihilominus. 249. vlt.

ἐπεξέρχεσθαι perſequi aliquem aut vltione ſanguinis, aut actione forenſi. πρὶν ἐπεξελθεῖν οἷς ἐπεσκήψατο τῶν μαρτύρων. 92. 1. μὴ ἐπεξελθεῖν ὑπὲρ τούτων. *keinen Proceſs deswegen anfangen.* 265. 7.

ἐπεξιέναι eodem ſignificatu. ἐπεξῄει τοῖς καταμαρτυροῦσιν ἡμῶν. 94. vlt.

ἐπηρεάζειν. 136. 1.

ἐπήρεια vexa, *Hudeln*, *plagen*, *Hohn*, *Tort*, *muthwilliges Zunöthigen.* 70. 6.

ἐπὶ cum Genitiuo *coram.* λέγειν ἐπὶ δικαστηρίου. 324. 5. ὅρκον ὀμόσαι ἐπὶ τοῦ διαιτητοῦ ἐπὶ Δελφινίῳ. 360. 3. cum Datiuo conſtructum multifaris modis poteſt reddi, vt ſaepe dubites, qui vnus modus interpretandi e multis ſit praeferendus. *cum*, *pro*, *ſub conditione*, vel *ſponſione*, *cauſa*, *ad*, *apud*, *in.* ἐπὶ προικὶ ἔχειν mulierem, cum dote, vel ea lege, vt dotem vna cum muliere habeat, vel, vt dote ſola contentus ſit, et nil praeterea deſideret. 265. 3. πῶς οὐκ ἐπίκληρος ἐπὶ τούτοις τοῖς χρήμασιν ἦν ἡ ἐμὴ μήτηρ. 265. 17. ἐπὶ τοῖς τῆς ἐμῆς μητρὸς χρήμασιν ἐξέδωκε ſuam filiam, *mit meiner Mutter ihrem Vermögen ſtattete er ſeine Tochter aus.* 257. 7. ὁ πατὴρ ἐγγυησάμενος τὴν ἐμὴν μητέρα ἐπὶ προικὶ cum paſſus eſſet pater meus ſibi matrem meam deſponderi, non cum toto patrimonio eius, quod ipſi de iure debebatur, ſed ſolummodo cum pacto dotis de patrimonio vniuerſo decerpendae. 264. pen. ἐπὶ ταύταις διαθέσθαι vna cum filiabus, h. e. teſtamentum ſcribere, quo filiae non excluſae ſint ab hereditatis perceptione, ſed quo iis quoque proſpectum ſit, vt, qui hereditatem adipiſci cupiat, is neceſſe habeat, vna filias quoque domum ducere. 58. 5. τὸν κλῆρον ἐπὶ τῇ ἐμῇ μητρὶ γενέσθαι *meiner Mutter zu,*

Digitized by Google

oder anheim falle, in iure, poteſtate et arbitrio meae matris. 257. pen. ἐπί τινι καταλείπειν τὸν κλῆρον hac lege, vt aliquis ea potiatur 162. 3. 179. 2. 180. 2. 274. vlt. προῖκα ἐπ' αὐτῇ ἔλαβε. *er bekam eine Mitgabe mit ihr*, ſiue, quo eam duceret, ſiue propterea quod eam duceret. 201. 3. vel eius gratia. ἐπὶ γυναικὶ ἔχειν ἀργύριον. eius cauſa, vel nomine. 33. 1. 39. 3. 292. 10. ἐπὶ παλλακίδι δόντες [niſi potius leg. eſt ἐπὶ παλλακῇ διδόντες] τὰ ἑαυτῶν. 41. 8. ἐπὶ τῷ ἐγγυησαμένῳ ἦν penes eum, in eius arbitrio, poteſtate, 39. 1. ἐπὶ ἅπαντι τῷ οἴκῳ καταλείπειν ἐπίδικον. 61. 18. 91. 10. ἐπὶ τοσούτοις ἀγροῖς καὶ κτήμασι. in tantis latifundiis. *bey ſo groſsen Gütern.* 116. 8. ἐπὶ τῇ διαθήκῃ παραγενέσθαι interfuiſſe ſcriptioni teſtamenti 50. 3. ἐφ' αἷς διαθήκαις ἐκλήθησαν, quibus teſtamenti tabulis vt intereſſent obſignandis, vocati fuiſſent. 75. 9. ἐπὶ τοῖς τούτων ὀνόμασι. 141. 15. *auf*, oder *unter*. 277. pen. ἐπ' ὀλίγῳ ἀργυρίῳ. pro. 42. 1. ἐφ' οἷς ad quae ἀπόκρισιν οὐ δέδωκε. 274. 2. ἐπὶ τούτοις ob haec ἐμοὶ τοιούτους ἀγῶνας παρασκευάζει. 278. 6. ἐπ' ἐννέα ὀβολοῖς ſub pacto nouem obolorum, nomine foenoris menſtrui in minam. 293. 12. ἐπὶ διαβολῇ inuidiae conflandae ergo. 299. 2. ἐπ' ἐμοὶ ταῦτα τεχνάζουσι contra me, in caput meum. 245. 20. ἐπὶ Δελφινίῳ in Delphinio. 360. 3. Cum Accuſatiuo. ἐπὶ τὰ δεῖπνα ἔρχεσθαι. 23. 8. ἐπ' ἐκεῖνον τρέψεται τὸν λόγον. 88. 7. ἐπὶ τὰ ἱερὰ ἄγειν. 159. vlt. ἐπὶ δίετες ἡβᾷν. 215. 8. 261. 8. ἐπὶ τὴν οὐσίαν ἦλθεν. 249. pen. 255. 2. ἐπὶ τὸν λογισμὸν ἐλθεῖν. 230. 4. ἐφ' ἑκάστας τῶν πράξεων εὑρίσκεσθαι προφάσεις. 79. 1.

ἐπιβουλεύειν machinari. τῶν χρηστῶν creditoribus ἀφελέσθαι τὴν οὐσίαν ἐπιβουλευσάντων. 8. vlt. τοῖς ἀλλοτρίοις ἐπιβουλεύειν. 315. pen.

ἐπι·

ἐπίγραμμα] ἐπ' αἰσχίςῳ ἐπιγράμματι ἐξέκειτο ἔμπροσθεν τῶν ἐπωνύμων. 111. 4.

ἐπιγράφειν] ἐπιγράψαντες σφᾶς αὐτὲς ἐπιτρόπȣς. 141. 12. In medio. ἐπιγράφεσθαι τῷ κλήρῳ τρία τάλαντα in libello, quo quis hereditatem petit, eamque ſe iure petere iudicibus aſſirmat, tribus talentis eam aeſtimare, vt ſi contrapetentem vincat, is ſibi pro mulcta tantundem praeſtare debeat. 15. 8. Θρασυμάχȣ ἐπεγράψαντο τὸν Νικόςρατον. in libello ſuo petitorio ſcripſerunt, vel a commentarienſi publico in tabulis publicis annotari curarunt, ſe petere hereditatem illius Nicoſtrati, qui filius eſſet Thraſymachi. *Sie lieſsen deſſen Namen regiſtriren.* 70. 2. ἐπιγράφεσθαι γυναικὶ ὄνομα pro ſimplici. operam dare, vt mulieri alicui nomen aliquod certum in tabulis publicis conſignetur. 35. 13. In paſſiuo πῶς οἷόν τε τἀνδρὶ δύο πατέρας ἐπιγράφεσθαι. 70. 2.

ἐπιγραφὴ τῶν ὀνομάτων. 68. vlt.

ἐπιδείκνυσθαι. 106. 2.

ἐπιδημεῖν. 243. 9.

ἐπιδιδόναι] προῖκα ἐπιδὲς dote addita ἐκδȣ͂ναι τὴν ἀδελφήν. 19. 5. ἐπέδωκεν ἐν τῷ δήμῳ in concione populi vltro recepit, et ſpopondit ſe collationem pecuniariam gratuitam aerario largiturum eſſe. dixit ſe largiri velle. 111. 1. et 3.

ἐπιδικάζειν dicitur iudex alicui ſententia ſua ius et poſſeſſionem hereditatis alicuius, aut virginis in hereditate patrimonii relictae, addicens. ἐπιδικάζεσθαι autem petitor, operam dans vt ea ſiue hereditas, ſiue virgo, ſibi adiudicetur, eamque impetrans. *Zuſprechen, und zuſprechen laſſen.* conſtruitur, cum genitiuo et accuſatiuo. ἀπόδοτέ μοι ἐπιδικάσαντες τȣ͂τον τὸν κλῆρον. 284. 5. ἐπιδικάζεσθαι τȣ͂ κλήρȣ. ſubaudi τὴν κτῆσιν. 42. 10. 43. vlt. τῶν πατρῴων. 52. 1. τῶν δοθέντων. 52. 6. 11. 13. οἷς προσῆκε τῆς ἐμῆς μη-

Digitized by Google

τρὸς ἐπιδικάσασθαι. 261. 3. τῷ ἑαυτοῦ υἱεῖ μετὰ τοῦ κλήρου αὐτὴν ἐπιδικάσασθαι. 257. 6. ἔχω τὸν κλῆρον ἐπιδικασάμενος παρ᾽ ὑμῖν. ſententia veſtra mihi adiudicatum. 280 15.

ἐπιδικασία petitio hereditatis eamque conſequens adiudicatio. τῶν τοῦ ἀδελφοῦ τὴν ἐπιδικασίαν ποιεῖσθαι. 51. 9. et vlt. τὰς ἐπιδικασίας οἱ εἰσποίητοι πάντες ποιοῦνται. 53. 5. τὴν ἐπιδικασίαν τῆς θυγατρὸς ἀποστερῆσαι. 61. 6.

ἐπίδικος controuerſiae forenſi, petitioni et adiudicationi obnoxius, praeſertim virgo nubilis heres relicta. διαμαρτυρεῖν μὴ ἐπίδικον εἶναι τῇ ἡμετέρᾳ μητρὶ τὸν κλῆρον. non licere noſtrae matri hereditatem petere. 15. pen. 43. 12. ἐκδοθείσας καὶ συνοικούσας ἀνδράσι γυναῖκας τοῖς ἐγγύτατα γένους ἐπιδίκους ὁ νόμος εἶναι κελεύει. 55. 11. 58. 4. ἐπὶ ἅπαντι τῷ κλήρῳ ἐπίδικον καταλείπειν. 61. 18. τοῖς ἐγγύτατα γένους ἐγένετο ὁ κλῆρος ἐπίδικος. facultatem adipiſcebantur hereditatem petendi. 275. 17. ἐπίδικον αὐτοῖς ἦν τὸ ἡμικλήριον. 283. 12.

ἐπιεικῶς εὐτύχει. ſic ſatis. vel, quoad potiſſimam partem, plerisque in rebus. 133. 9.

ἐπιθυμεῖν ἀργυρίου. 42. 2. ἀδίκων. 108. 13. τῶν ἐμῶν μὴ ἐπιθυμεῖν. 317. 1.

ἐπικαλεῖν] τὸν Ὀρέστην ἐπικαλούμενον. 194. vlt.

ἐπίκληρος vitgo heres a patre relicta. κακοῦσθαι τὴν ἐπίκληρον ὑπὸ τοῦ εἰσποιήτου. 44. 14. ἐξὸν τῷ βουλομένῳ ταῖς ἐπικλήροις βοηθεῖν. 44. vlt. ἐπὶ παντὶ τῷ οἴκῳ ἐπίκληρος ἐγένετο. 256. pen. 261. 8. 265. 17.

ἐπικυροῦν γνώμην. 189. 5.

ἐπιλαμβάνειν] ἐπίλαβε τὸ ὕδωρ. 21. pen. 63. 2.

ἐπιμέλεια] ἤσκει τὸν υἱὸν καὶ δι᾽ ἐπιμελείας εἶχε. 168. 5.

ἐπιμελεῖσθαι] ἐπεμελεῖτο τῶν ἡμετέρων ὁμοίως, ὥσπερ τῶν αὐτοῦ. 9. 1. 317. 1.

ἐπι-

ἐπιμιμνήσκειν] κατὰ μικρόν τι ἐπιμνησθῆναι. rem leuiter perſtringere. 153. 7.

ἔπιπλα ſupellex. ἐπ. δι' ὧν ᾤκει τὴν οἰκίαν. 219. vlt. 292. pen. 293. vlt.

ἐπισκευάζειν reparare. 105. pen.

ἐπισκευὴ 105. 4.

ἐπισκήπτειν mandare, iniungere. ἐπέσκηψεν ὑμῖν ἐπιμελεῖσθαι τῷ παιδίῳ. 59. 4. 60. 7. ἐπέσκηψε τοῖς οἰκείοις ὅτε ἀπέθνησκε. 242. 8. In medio, opponere actioni alterius (vt, e. c. interceſſioni vel prouocationi) actionem falſi, ſeu mendacii dicti. inſimulare aliquem mendacii. 16. 1. 20. vlt. 21. 3. 22. pen. 57. 3. 92. 1. 98. 4.

ἐπίσκηψις mandatum, praeceptum, praeſertim morientis. τὰς ἐπισκήψεις ἀκύρους ποιήσετε. 252. 1. 2) actio in aliquem e titulo falſi iactati. οὐ γὰρ ἂν ἦσαν ἐπισκήψεις ψευδομαρτυριῶν. exceptiones. 76. 18.

ἐπιτήδειος] τὰ ἐπιτήδεια neceſſaria victus quotidiani. πάντων καὶ τῶν καθ' ἡμέραν ἐπιτηδείων ἐνδεεῖς ὄντες. 93. 1. 216. 3.

ἐπιτηδεύειν] οὐδὲν αἰσχρὸν οὐδέποτε φανήσονται ἐπιτηδεύσαντες. 357. 8.

ἐπιτιθέναι πίστιν confirmare aliquid et obſignare velut iureiurando κατὰ τῶν ἱερῶν per ſacra. 169. vlt. 170. 11. 242. 5.

ἐπιτίμιον mulcta, poena, ταῖς πρὸς τὸν ἄρχοντα εἰσαγγελίαις οὐκ ἔπεστι. 45. 1.

ἐπιτρέπειν] εἴασαν καὶ ἐπέτρεψαν. 356. pen.

ἐπιτροπεύειν τινὰ tutelam alicuius gerere. 93. 3. num bene graece dicitur ἐπιτροπεύειν δίαιταν, pro ἐπιτρέπειν? 106. vlt.

ἐπιτροπὴ tutela. 218. 14.

ἐπιτροπία idem. 218. 2.

ἐπίτροπος tutor. τούτων ἅμα ἐπίτροπος καὶ κύριος καὶ ἀντίδικος ἦν. 92. 10. οὐ γὰρ εἶναι τοῖς ὀρφανοῖς κατὰ

κατὰ τῶν ἐπιτρόπων (ſcil. *λῆξιν*, vel *λαγχάνειν*) 284. pen.

ἐπιτυγχάνειν] *μετὰ τῶν ἐπιτυχόντων* cum viliſſimo quoque, homine de triuio arrepto, fortuito oblato. 22. 10.

ἐπιφάνειάν τινα ἐποίησεν. *es hat einiges Aufſehen gemacht.* 167. vlt.

ἐπιφέρειν edere nomen alicuius, indicare *μηδὲ ἐχόντων τούτων ἐπενεγκεῖν* [ſcil. *τοῦτον*, vel *τούτου τοὔνομα*] *παρ' ὅτου εἰλήφασι.* 267. 7. *ἵνα μηδεμίαν ἡμῖν ἐπιφέρωσιν αἰτίαν* in nos conferant. *auf uns bringen.* 162. 1. *τὰ ἔνατα ἐπήνεγκα* ſcil. *ἐπὶ τὸν τάφον*, vel *ἐπὶ τὸ μνημεῖον.* 224. 6.

ἐπιχειρεῖν] *μηδὲν ὠφελούμενον οὕτως ἀδίκῳ πράγματι ἐπιχειρῆσαι.* 354. vlt.

ἐπώνυμος] *ἔμπροσθεν τῶν ἐπωνύμων.* 111. 4.

ἔρανος] *ἐξ ἐράνων ὀφλήματα εἰσενηνεγμένα.* *an aus Armen- oder Witben- oder Leichencaſſen erhobenen Geldern, zurückgeſteuerten Beyträgen.* 294. 3.

ἐργάζεσθαι] *ζημίαν εἰργασμένος.* *wer was verbührt, verwirkt hat, darauf Strafe ſteht.* 134. 12.

ἐργαστήριον. 27. 2.

ἔργον] *θεωρεῖν χρὴ τὴν ἔννοιαν ἐκ τῶν ἔργων μᾶλλον.* 9. 3. *εἰς τὸ ἐργαστήριον ἰὼν ἐβάδιζε εἰς τὰ ἔργα* ad ſpectandum operas, vel opera, ſiue ſunt ruſtica, ſiue metallica. 27. 2. *ὧν τὸ ἔργον* quaeſtus, reditus e ſorte redeuntes, *Zinſen*, *ἐπ' ἐννέα ὀβολοῖς.* *wenn das Capital mit 9 Procent verintereſſirt wird. 9 Oboli, oder 1 ½ Drachma von iedem 100 Drachmen monatlich abgetragen werden. der Gewinn, oder Betrag, Belauf an Zinſen. was das Capital wirbet.* 293. 12.

ἐρημίαν ἡμῶν πολλὴν καταγνόντες rati, nos ab amicis prorſus deſertos et deſolatos eſſe. 4. 5.

ἔρημος] *ἔρημον ποιεῖν τὸν οἶκον.* 180. 2. 189. 3.

ἔρχεσθαι ἐπὶ δικαστήριον. 3. 1. *ἐπὶ δεῖπνα.* 22. 8. *ἐπ'*

8. ἐπὶ τὰ Νικοϛράτȣ. impetum in bona facere, in ea inuadere *Sie ſich anmaſſen*, oder *in Beſitz nehmen.* 82. 8. ἐπὶ τὴν ἐμὴν ȣ̓σίαν ἐλήλυθε. 317. 6. τὰ δύο ταλάντω ἑξάκις ἤλθετον ſcil. εἰς κρίσιν vel ἀμφισβήτησιν. 71. 7. ἐπὶ τὸ κρέας. 250. 10. εἰς ταύτας τὰς συκοφαντίας ἐλήλυθεν. deuenit, confugit. 287. 2. ἐπὶ λογισμόν. 330. 4.

ἑϛιᾶν τὰς γυναῖκας [ſcil. τῶν Φρατόρων] Θεσμοφόρια. 66. 8. γάμους. 207. pen. 208. 13. θυσίας, ἐν αἷσπερ οἱ ἄλλοι ἑϛιῶνται. 243. 6.

ἔσχατος] ἔσχαται τιμωρίαι. 45. 7.

ἑταιρία] πιϛεύειν ἑταιρίαις καὶ λόγων παρασκευαῖς. 317. 6.

ἑτοίμως] πολὺ μᾶλλον ἑτοιμότερον. 75. 14.

εὐδαίμων εἶναι ἐδόκει. 133. 8.

εὐθυδικία directa et ſimplex in foro cauſam agendi ratio, ius ſuum petendo, aut aduerſus aduerſarium dimicando, cum non exceptionibus, non obteſtationibus, vtimur, nullis denique ſubterfugiis elabi aut eludere conamur. εὐθυδικίᾳ εἰσελθόντα εἰς ὑμᾶς. 121. 12. 145. 6. 150. 2. εἰ μὲν ἑώρων ὑμᾶς ἀποδεχομένȣς μᾶλλον τὰς διαμαρτυρίας, ἢ τὰς εὐθυδικίας. 161. 4.

εὐθὺς παραχρῆμα. 8. 1. 18. pen. 45. pen.

εὐκρινής] οὐ μὴν διὰ τȣ̃τό γε ἡ γνῶσις ὑμῖν ἧττον εὐκρινὴς φανήσεται minus facilis diſcretu, diſceptatu. 255. 14.

εὐπορεῖν pro ἐκπορίζειν vnde vnde extundere aes. *das Geld erſchwingen, auftreiben.* ἕως οὗ εὐπορήσειεν ἐκεῖνος τἀργύριον 165. 12. πολλῶν χρημάτων εὐπορῶν potitus. 297. 5.

εὐπορία] τροφῆς καὶ εὐπορίας τῆς παρὰ τȣ́τȣ δεόμενος. 354. 9.

εὕρεμα vel εὕρημα ἔχειν ὅ, τι ἂν λάβοι velut ex inſperato repertum in via bonum, quo gaudeat et fruatur

tur, habens tenensque, vt ſine ſudore ſuo partum, quo ſi careat priueturque, haud admodum aegre ferat, quippe cui vel ſic quoque vita degenda fuiſſet, illo non reperto. 245. pen. Conf. p. 320. 3. et ibi annot.

εὑρίσκειν valere, de re venali certum aliquod pretium inueniente. *gelten, koſten, ſo und ſo viel, zu ſtehen kommen, ſo und ſo hoch.* δισχιλίας εὑρίσκουσαν, inuenientem emtorem, qui tantum pro ea det. 219. 2. εὑρεθείη ἂν οὕτω ῥαδίως. facile confiat numerando. 296. 1. εὑρίσκεσθαι προφάσεις ἀναγκαίας ſibi comminiſci cauſas, excuſationes ſpecie tenus ſonticas, praegnantes, ineuitabiles. 79. 1.

εὐσεβὴς] σεμνὰ καὶ εὐσεβῆ γράμματα. 148. 4

εὔχεσθαι. 206. pen.

εὐτυχεῖν. 133. 9.

ἐφιέναι (aut ἀφιέναι) 143. 15.

ἔχειν] τοιαύτην αἰτίαν ἔχοντος Θ. 243. 1. τοιαύτας ἀκριβείας ἔχει παρ' αὐτοῖς τὰ δίκαια, *So ſehr genau halten ſie es mit ihren alten Rechten, Freyheiten, Privilegien, ſo ſtrenge halten ſie über dem Herkommen, oder der Obſervanz.* 170. 6. δύο ἔτη τοῦ διαιτητοῦ τὴν δίαιταν ἔχοντος. *den Termin bey ſich liegen hatte. zwey gantze Iahre lang die Sache offenhielt, unentſchieden lieſs.* 361. 15. ἔχων οἰκεῖόν τινα mecum habens, vt comitem et teſtem mihi futurum (pro ἔχων μετ' ἐμοῦ.) 209. 15. ἔχετε πίϛεις ἱκανάς. 229. 4. προῖκα ἔχειν ἐπὶ γυναικὶ dicitur dans perinde, atque accipiens. *ſowohl zu zahlen und zuletzt wiederzufordern, als auch wieder zu erſtatten haben.* 33. 1. οὐκ ἀγαπᾷ τὰ ἐκείνων ἔχων, ἀλλὰ καὶ — 227. pen. ἔχειν pro poſſe, valere. οὐκ ἂν ἔχοιμι ὅπως παρασχοίμην, pro οὐκ ἂν ἔχοιμι παρασχέσθαι ὅτῳ οὖν τρόπῳ μαρτυρίαν. 241. 6. Cum Aduerbiis. ἀκρατῶς ἔχοντες ἑαυτῶν. 23. 13. τὰ πεπραγμένα κυρίως ἔχειν νομίζει. 177. pen. ὀλιγώρως.

Digitized by Google

γόρως. 40. 4. 41. 4. ὄντως ἐχόντων. ſcil. τῶν πραγμάτων. 215. 1. συμφερόντως. 274. pen.

ἔχθρα] ἔχθρας πρὸς ἀλλήλους ἀνείλοντο. 7. 1. ἔχθρας πολλὰς αὐτῷ πρὸς τούτους ἔσχε. 179. 2. ἰδίας ἔχθρας ἕνεκα ταῦτα πλάττοντες. 359. 9.

ἐχθρὸς] πάντων ἐκεῖνον ἔχθιστον ἐνόμιζε. 151. 5. 239. 6. 259. vlt.

ἕως] εἰς ἕω in craſtinum diem, *des andern Tages*, ἐκέλευε τἀργύριον εἰσενεγκεῖν. 211. 7.

ζεῦγος ὀρικὸν. 116. 8. 140. 11.

Ζεὺς] Διὶ τῷ κτησίῳ, περὶ ἣν ἐκεῖνος μάλιστα τὴν θυσίαν ἐσπούδαζε. 206. 7.

ζημίαν εἰργασμένος crimine commiſſo, cuius poenam metuebat. 134. 12. οὐδὲ μίαν ζημίαν ἡγοῦνται τὴν ἀναίδειαν impudentiam ſibi, famae ſuae fortuniſque nullo modo nocere poſſe autumant. 175. pen. τὴν αὐτοῦ πονηρίαν οὐδεμίαν ζημίαν εἶναι νομίζων. 281. 3. neſciunt enim ſcelerati, etiamſi nullas alias dent impuritatis ſuae poenas, eo ipſo tamen ſatis ſuperque ſe miſeros eſſe, quod tales ſint.

ζημιοῦν] μὴ κατὰ τὸ τέλος ζημιοῦσθαι. 73. 9.

ζῆν] ἐκ τῶν ἑαυτοῦ φιλοτίμως ἐπειρᾶτο ζῆν. 186. 4. ζῶντος καὶ εὖ φρονοῦντος. 190. 2.

ἢ] ἀλλ' ἢ praeterquam. *vel*, ſed ſolummodo. ὁ νόμος οὐκ ἐᾷ τῶν τῆς ἐπικλήρου χρημάτων κύριον εἶναι, ἀλλ' ἢ [id eſt ἄλλον τινὰ, ἢ] τοὺς παῖδας ἐπὶ δίετες ἡβήσαντας. 261. 8. pro *num*, *vel an.* 263. pen.

ἡβᾶν] ὁπόταν ἐπὶ δίετες ἡβήσειαν. anno altero a pubertate exacto. 215. 8. 263. pen.

ἡγεῖσθαι] τοῦτο γὰρ οἵ τε νόμοι ἡγοῦνται cenſent, [h. e. δίκαιον ἡγοῦνται] καὶ δικαιότατόν ἐστι. non ius ſolummodo ciuile hoc cenſet aequum, ſed etiam reapſe eſt aequiſſimum. 80. 12.

ἥκειν] ἥκοντες εἰς τὴν ἀνάκρισιν. 128. 2. ἥκει καὶ τὰ τοῦ πάππου ἡμᾶς ἀποστερήσων. 227. vlt. ἥκει διαθήκας

Digitized by Google

θήκας φέρων οὐ γενομένας. 244. 2. ἀδίκως ἐπὶ τὸν κλῆρον ἥκειν. inuadere, ſibi arrogare. 255. 2. ἧκεν ἂν ἐπ' αὐτά. petitum iſſet iſtam hereditatem. 286. 4. 2) redire domum ἐκ τῆς πυθιάδος. 178. 2.

ἠλίθιος] μὴ δοκοῦντα εἶναι ἠλίθιον. 236. 4.

ἡλικία] τὴν ἑαυτοῦ ἡλικίαν καταμεμψάμενος. querens de aetate ſua infirma et affecta, et de corpore effoeto, ad nouam prolem procreandam inualido. 168. pen.

ἡμέρα] πάντων τῶν καθ' ἡμέραν ἐπιτηδείων ἐνδεεῖς. 93. 1.

τὸ ἡμέτερον οὐκ ἦν τοιοῦτον. eiusmodi non erat conditio noſtra. 281. 14.

τὸ ἡμικλήριον πρὸς ταύτην νειμάμενος. 177. 7. μεταδώσειν τῷ παιδὶ τὸ ἡμικλήριον τοῦ κλήρου. 283. 8.

ἡμιτάλαντον] πλέον ἢ πενθ' ἡμιταλάντων οὐσίαν ſubſtantiam duobus talentis cum dimidio ampliorem. 292. 13. 293. 5.

Ἡρακλῆς] εἰς τοὺς θιάσους τοῦ Ἡρακλέους ἐκεῖνον εἰσήγαγε. 248. 10.

ἡττᾶν] οὐκ ἦν τὸν μὲν νικᾶσθαι, τὸν δὲ ἡττᾶν. 281. 17.

θάπτειν ſumtus exſequiarum erogare, aut cenotaphio aliquem cohoneſtare. 82. vlt. ποῦ τέθαπται. 157 7. κομιούμενος αὐτὸν ὡς θάψων ἐκ τῆς ἐμῆς οἰκίας. 209. 13.

θαργήλια dies feſti, per quos patres liberos ſuos puberes factos in phratrias vel curias quique ſuas inducebant eorumque nomina edebant albo phratriae cuiusque inſerenda. 169. 8.

θαρρ̀αλέως λέγειν ψευδῆ. 254. pen.

θᾶττον] πολὺ θᾶττον, inſequente μᾶλλον. 239. 8.

θεράπαινα. 219. vlt.

θεραπεία] παράγων ἄνδρα πρεσβύτερον θεραπείαις καὶ μαλακίαις. 221. pen.

θεσμο-

θεσμοθετεῖν. 182. 7.

θεσμοφόρια. 66. 8. 208. 4.

θέτης oppignerator. 267. 10.

θεωρεῖν χρὴ τὴν ἔννοιαν ἐκ τῶν ἔργων. 9. 3. ἐθεωρῦμεν καθήμενοι παρ' αὐτόν. 206. 5.

θῆλυς] προτέροις τοῖς ἄῤῥεσι τῶν θηλειῶν τὴν ἀγχιςείαν πεποίηκεν ὁ νόμος. 173. 6.

θίασος] εἰς τὸς Ἡρακλέους θιάσους ἐκεῖνον εἰσήγαγεν. 248. 9.

θιασώτης. 248. 11.

θνήσκειν] ὅτω ῥαδίως διὰ τὸ ἑαυτῦ κέρδος τῶν τεθνεώτων καταψεύδεσθαι, quod inſigne eſt flagitium. 245. 16.

θύειν] εἴτε μικρὰ, εἴτε μεγάλα θύοι. 206. 1.

θύρα] τὸν ἐλθόντα τῶν ἀρχόντων ἐπὶ τὴν θύραν ἀπέπεμψε. 9. 12. 13. 2.

θυσίαν ἄνευ ἡμῶν οὐδεμίαν ἐποίησε. 205. vlt. θυσίας, ἐν αἷσπερ οἱ ἄλλοι ἀθηναῖοι ἑςιῶνται. 243. 6.

ἴδιος] ὐκ ἐθίζειν εἶναι γραφὰς περὶ ὧν οἱ νόμοι ἰδίας δίκας πεποιήκασι. 287. 11. 289. 9.

ἰέναι] ἐὰν ἐπὶ προδήλους πράξεις ἴωμεν. 25. 4. ἐφ' ὅσα περ ληψόμενος ἴη. 73. 9. μισθωτὸς ἰόντας [ſcil. εἰς τὰς ςρατείας] δι' ἔνδειαν. 112. 3. τὸς ἐχθίςους ἐπὶ τὰ μνήματα ἐκείνου (ipſius et maiorum) ἰέναι καὶ ἐπὶ τὰ ἱερά. 251. vlt. ἀποςερύμενοι ὐκ ἦμεν [pro ᾔειμεν] ἐπὶ ταῦτα. quamuis per nefas bonis iſtis fraudaremur, tamen noſtra nobis debita in iure repetitum non iimus. 264. 10.

ἱερὸν τῆς Εἰληθυίας. 112. 5.

ἱερὸς] ἐπιτιθέναι πίςιν κατὰ τῶν ἱερῶν. per exta vel ſacra deierare. 169. vlt. 170. 11. ὀμόσαντες καθ' ἱερῶν. 178. pen. τὰ ἱερὰ συνεχειρυργῦμεν καὶ συνετίθεμεν. 206. 10. κυρίαν ποιεῖν ἱερῶν. 209. 2. ἱερῶν καὶ ὁσίων ἀνθ' ἑαυτῦ κοινωνὸν καταλιπεῖν. 237. 4. ἐπὶ τὰ ἱερὰ ἦγε. 248. 7. ἐπὶ τὰ ἱερὰ ἰέναι. 251. vlt.

Digitized by Google

ἱεροσυλία] ἵν' ἐκκόψαιμι αὐτῶν ταύτην τὴν ἱεροσυλίαν. 224. 7.

ἱεροφάντης. 166. 1.

ἱκανὸς] ἱκανὴ ἀφορμή. 138. 12. αὐτὸ τὸ ἱκανόν. 138. 4. δοκιμασίαν ἱκανὴν λαβών. 182. 4. ἱκανὴν ἡγήσαντο βάσανον εἰληφέναι. 248. 3. ἐςὶ γὰρ αὐτῷ βίος ἱκανός. 354. 10.

ἱμάτιον] τὶς οὖ μέλαν ἱμάτιον ἐφόρεσε. 71. 8. σὺν ἱματίοις καὶ χρυσίοις. 199. 4.

ἵνα cum imperfecto conſtructum, loco coniunctiui ἵνα μᾶλλον ἂν ἐπιςεύετο. 274. 2. ἵνα βελτίων ἐδόκει πᾶσιν εἶναι. 317. 2.

ἱππὰς] εἰς ἱππάδα τελεῖν. 285. pen.

ἵππον οὐδέποτε ἐκτήσατο πλείονος ἄξιον ἢ τριῶν μνῶν. 116. 6. ἵππον λαμπρὸν ἐφ' οὗ ἐφυλάρχησε. 292. vlt.

ἰσομοιρεῖν χρημάτων. 4. 2.

ἰσόμοιροι τῶν χρημάτων. 172. 4. 174. 10.

ἴσος] νῦν δ' ἐξ ἴσου [id eſt κατ' ἴσην] διακείμεθα. 255. 4.

ἱςάναι] ὁ τρίπους ἐκεῖνος ἕςηκε. 187. 4.

ἰσχύειν] εἰ δύναται λέγειν, τοῦτο αὐτῷ μηδὲν ἰσχυσάτω. 251. 6. 280. 2.

ἰσχυρίζεσθαι διαθήκαις. 4. 7. 11. 5.

καδίσκος εἰς τίθεται. 281. 13. 16.

καθηγεῖσθαι num pro ſimplici ἡγεῖσθαι *exiſtimare* vſurpatum eſt. 96. 2.

καθῆσθαι] καθημένην ἐν τῷ τῆς Εἰληθυίας ἱερῷ. 112. 4.

καθιεροῦν τὰ χρήματα τῇ Ἀθηνᾷ. 72. 5.

καθιπποτροφεῖν fortunas equis alendis abſumere. 116. 7.

καθιςάναι ἐγγυητάς. 87. 2. τριηράρχους. 110. 3. καταςῆσαι πρὸς τὸν ἄρχοντα. 139. 6. φανερὰ τὰ ὄντα καταςήσειν ὑμῖν. 186. 2. μὴ τραχυνθεὶς εἰς ὀργὴν καςαίνην πρὸς αὐτόν. 223. 1. ὑμᾶς αὐτοὺς

βραβευτὰς ἁπάντων καταςήσατε. 251. 8. *εἰς διαβολὰς καὶ λόγȣς καθιςὰς* 329. vlt.

καίειν] *ȣ̓κ ἔκαυσε* mortuum. 78. 4.

κακία] *τίνα κακίαν κατηγορησάντων.* 290. 7.

κακὸς] *πάντων ὁμολογήσαιμι εἶναι κάκιςος.* 291. 5.

κακȣργεῖν] *ἀπογραφεὶς εἰς τὴν βȣλὴν κακȣργῶν.* 84. 4. denuntiatus apud ſenatum areopagiticum pro malefico, fure, latrone, ſicario.

κακȣ͂ν male, duriter, parce, contumelioſe habere, fraudare victu cultuque neceſſario et competente, item iuribus cuiusque ſuis arcere et excludere *κακȣ͂σθαι τὴν ἐπίκληρον ὑπὸ τȣ͂ εἰσποιητȣ͂.* 44. 12. de pupillis a tutore male habitis, et deſpoliatis. 289. 14.

κάκωσις] *ὁ περὶ τῆς κακώσεως νόμος.* 216. 2.

καλεῖν vocare, inuitare. *εἰς τὴν δεκάτην κληθέντες.* 36. 6. *ἐφ' αἷς ἐκλήθησαν διαθήκαις.* ad cuius teſtamenti ſcriptionem et obſignationem inuitati fuerant. 75. 9. *ἐκάλεσε τρεῖς αὐτȣ͂ φίλȣς* ad conuiuium. 207. pen. *δεύτερον ἀδελφὰς ὁμοπατρίȣς καλεῖ* ius ciuile, h. e. in hereditatem ſuccedere iubet. 270. 8.

κάμνειν] *κάμνων ἀποθνήσκει* ex morbo decedit. 199. 5.

καρπὸς] *ἀφεῖμεν αὐτῷ τȣ̀ς καρπȣ̀ς.* vectigalia, reditus. 105. 12.

καρπȣ͂σθαι] *καρπωσάμενος αὐτὸν δέκα ἔτη.* 109. 3. *κλῆρον.* 264. pen. *καὶ δὶς τοσαῦτα χρήματα εἴασεν αὐτȣ̀ς καρπȣ͂σθαι.* 265. 6.

κατὰ cum Genitiuo. *καθ' ἱερῶν.* 169. vlt. 170. 11. cum Accuſat. *κατ' ἀγχιςείαν.* 96. 5. *γένος.* 76. 6. *διαθήκας.* 258. 12. *δόσιν.* 73. 6. 234. 12. *ἐλάχιςον.* 92. pen. *μικρὸν.* 153. 7. *νόμον.* 250. 7. *ὅσον.* 229. 3. *τὰ πρῶτα.* 72. pen. *ταυτὰ.* 281. 16. *τόσον.* 331. 2. *τρόπον.* 161. pen.

καταβαίνειν de ſuggeſtu deſcendere, finem dicendi facere. 189. 9.

Digitized by Google

καταγηράσκειν. 149. 6.

καταγινώσκειν] ἐρημίαν ἡμῶν πολλὴν καταγνόντες arbitrati nos plane deſertos eſſe. 4. 5. κ. τινὸς εἰσαγγελίαν. in cauſa εἰσαγγελίας dicta aduerſus aliquem litem dare, vel eum condemnare. 274. 6. πῶς ἂν ὑμῶν τις καταγνοίη ψευδομαρτυρίαν Δημαράτε. 357. 6.

καταδιαιτᾶν τινος cum contra aliquem arbiter pronuntiat. 361. vlt.

καταδικάζειν] ἔφασαν τῦ Νικοςράτου ταλάντου [ſcil. ζημίαν] καταδεδικάσθαι ſe effeciſſe, vt Nicoſtratus mulcta talenti damnaretur. 72. 8.

καταζευγοτροφεῖν bigis mularibus alendis rem perdere. 116. 7.

καταλαμβάνειν] ȣ̓ κατέλαβον ἔνδον. domi non reperi. 209. 16.

καταλέγειν adſcribere militiae. τῶν ἐν Σικελίᾳ καταλεγείς. 163. 13.

καταλειτȣργεῖν muneribus edendis rem familiarem minuere. 340. vlt.

καταλείπειν διαθήκας 237. vlt. 239. 3. κλῆρον. 162. 4. 179. 9. 180. 2. κοινωνὸν τῶν ἱερῶν καὶ ὁσίων. 237. 5. δύο ἔτη καταλιπών (ſi bene habet iſta lectio) 284. vlt.

καταλογίζεσθαι. 297. 4.

καταμαρτυρεῖν] ζῶντος καὶ παρόντος τῦ πράξαντος καταμαρτυρȣ̃σι. 74. 9. τῆς ἀναιδείας. 78. 2. ὡς οἱ συνειδότες καταμαρτυρȣ̃σι. 228. 15. aduerſus eum teſtantur. καταμαρτυρεῖσθαι teſtimoniis confirmari. 131. 5.

καταμελεῖν. 264. 12.

καταμέμφεσθαι] τὴν ἑαυτȣ̃ ἡλικίαν καταμεμψάμενος. 168. pen.

καταμόνας. 184. vlt.

καταναγκάζειν. 185. 5.

κατα-

καταπαιδεραςεῖν obſcoenis puerorum amoribus rem perdere. 267 16.

καταπλήσσειν] ὄυτω τῇ τῦ πράγματος ἀληθείᾳ κατεπέπληκτο. 212. 8. καταπλήξας ταῖς αὐτῦ βδελυρίαις. 227. 1.

κατασκάπτειν κῆπον. 93. vlt.

κατασκευάζειν πατέρα comminiſci, *fälſchlich angeben.* 71. 1. δεινότατον πρᾶγμα. 141. 6. ἀγῶνα. 228. 8. ψευδεῖς διαθήκας. 231. 5. περὶ ἐμὲ πλῦτόν τινα λόγῳ κατεσκευακότα. 290. 6. κατασκευαζομένῳ τὴν τράπεζαν. inſtruenti tabernam, incipienti negotiationem numulariam exercere. 309. pen.

κατασκευὴ inſtrumentum rei domeſticae, vel ruſticae, apparatus, ſuppellex. 293. 1.

κατάςασις] προεκαλέσατο εἰς ἐμφανῶν κατάςασιν. 139. 5.

καταςένειν (ſi bene habet) 17. pen. videtur ſignificare debere, cauſam vincere.

κατατιθέναι] τὴν διαθήκην κατέθετο. 123. 8. γράψας καταθέσθαι. 137. 20. ἐν γράμμασι παρά τινι σημηνάμενος. 160. 4.

καταφανῶς ἀπέχεσθαί τινι. 61. 14.

καταφεύγειν ἐπὶ λόγον. 266. 15.

καταφρονεῖν τῶν νόμων. 147. vlt.

καταφρονῶς. καταφρονέςερον. 195. vlt.

καταχρῆσθαι] καταχρῶνται τῷ Ευκτήμονος ὀνόματι. 151. 9.

καταψεύδεσθαι] ὐδεὶς ἂν τῶν τεθνεώτων κατεψεύδετο. 73. vlt. 244. 9. 245. 15. κατεψεύσαντο τὸ γένος falſum titulum conſanguinitatis ediderunt. 279. 10.

καταψευδομαρτυρεῖν] καταψευδομαρτυρηθέντες ἡμεῖς falſis teſtimoniis oppreſſi τὰ ὄντα ἀπωλέσαμεν. 91. pen.

 κατη-

Digitized by Google

κατηγορεῖν pro ſimplici *ἀγορεύειν*, praedicare, docere, verumtamen cum aliqua nota, vel vituperatione. 6. II. *παρανοίαν αὐτοῦ τὴν μεγίστην κατηγοροῦσι*. 11. pen. *ἐπὶ τὴν ἀπολογίαν τρέψομαι τῶν κατηγορηθέντων*. 287. vlt. *κακίαν κατηγορεῖν*. 290. 7.

κατοικοδομεῖν. litium laqueis conſtrictum, et vndique veluti maceria quadam ſeptum, tenere. 225. vlt.

κατοκνεῖν. 324. 3.

κατορθοῦν. 223. 2. 287. 7.

κεῖσθαι] *τοῦτο τὸ ὄνομα ὑπὸ τοῦ πατρὸς κείμενον* [id eſt *τεθὲν* vel *ἐπιτεθὲν*] 35. 12. *ὡς οὐκέτι κέοιτο αὐτῷ ἡ διαθήκη*. ſibi iam nullum vsquam depoſitum ſupereſſe taſtamentum. 140. 2. *ἔνδον κείμενον δευτεραῖον*. exporrectum, ſpectaculo propoſitum, vt mox efferendum. 143. 19.

κλέπτης ἐπ' αὐτοφώρῳ. 83. vlt.

κληρονομεῖν] *ὡς διὰ τὸ πένθος κληρονομήσων*. quaſi luctus publica ſignificatio ius aliquod ipſi daret hereditatem petendi, aut adeundi. 71. 8.

κλίνη] *οὐδὲ τῆς κλίνης ἀνίστασθαι δυνάμενος*. 141. 9.

κοινὸς] *κοινὴ τῷ βουλομένῳ* meretrix publica, ſcortum vulgare. 21. 1. *εἰς τὰ κοινὰ γραμματεῖα ἐνέγραψεν*. 160. 2. *ἔλαχε τὴν δίκην τῷ κοινῷ τῶν δημοτῶν* *er fieng einen Proceſs mit der Gemeinde des Dorfes an.* 361. 13.

κοινοῦν] *εἴ τις αὐτῷ κοινώσαιτο*. ſi quis ſe in partem hereditatis, vel praedae, admittat, eam ſecum partiatur. 245. 2. et 12 *ἐκοινωσάμεθα* nos ſtipalatos inter nos fuiſſe de ſorte partienda. 281. 6. *μήτε κοινώσασθαι τὸ πρᾶγμα ἐνῆν*. 284. 1. *κοινώσασθαι ἐθέλειν τὴν ἐμὴν οὐσίαν τῇ τοῦ παιδὸς*. mea bona cum bonis pupillis commixta in vnam maſſam conglobare, ſic vt ambo nos illam maſſam ex aequo partiamur. 299. 4.

κοινωνία conſortium negotiationis. 83. 3. conſenſus de partienda ſorte. 281. vlt. 282. 12.

κοινωνὸς] *ἱερῶν καὶ ὁσίων ἀνθ' ἑαυτȣ̃ κοινωνὸν καταλείπειν.* 237. 4.

κομίζειν] in medio de eo, cuius corpus, ſeu viuum adhuc, ſeu exanime, ex vna domo transfertur in aliam. *κομισάμενος ἡμᾶς* cum nos arceſſiuiſſet, transferri curaſſet *εἰς τὴν ἑαυτȣ̃ οἰκίαν* e domo ſcil. tutoris prioris. 8. pen. 10. 7. *κομισάμενος τὴν μητέρα* cum pueri matrem ſuam in domum induxiſſet. 164. pen. *κομισάμενος αὐτὴν* cum pater filiam e domo mariti ablatam domi ſuae recepiſſet. 199. 7. *κομιȣ́μενος αὐτὸν ὡς θάψων ἐκ τῆς ἐμῆς οἰκίας.* *um ihn abzuholen.* quo exuuias eius aſportarem, efferendas e domo mea. 209. 13. 2) aufferre, accipere, vt pecuniam a debitore, *einſtreichen*, *erheben*, *in Empfang nehmen*, vel etiam recuperare, *wieder bekommen.* *παρ' ὅτȣ ἐκομίσατο τὴν προῖκα* recuperaſſet. 19. 8. et 11. 65. 1. *ἀπαιτῶν μὴ ἐδύνατο κομίσασθαι.* 65. 3. *ȣ̓κ ἐκομίσατο ὧν ἕνεκα ταῦτα ἔπραξε.* non tulit ſperatam mercedem. ob quam iſta egerat. 95. vlt.

κοσμεῖν corpus mortuum pollingere, lauare, veſtire, ornare. 209. 18.

κόσμιον ἑαυτὸν παρέχειν. 83. 13. 268. 1.

κȣ́ρειον victima phratoribus pro *κȣ́ρῳ* aut *κόρᾳ* puero puellaue in epulum offerri ſolita, in album phratorum inſcribendis. 135. vlt.

κρατεῖν τȣ̀ς ἄῤῥενας potiores eſſe iure, praecedere foemellis. 193. 7. 194. 6.

κρεανομεῖν exta diuidere, didere inter conſortes ſacrorum eorundem. *πολλάκις ἐλθόντι ȣ̓δεπώποτε κεκρεανομήκασι.* 250. 10.

κριθὴ] *πέρα μεδίμνων κριθῶν.* 259. 3. *κριθάς.* 293. vlt.

κτῆμα] *ἐπὶ τοσȣ́τοις ἀγροῖς καὶ κτήμασι.* *Gütern*, ſeu *Effecten.* 116. 8.

κτήσιος Iupiter Locupletator. 206. 7.

κτῆσιν ἀγαθὴν διδόναι. 206. 11.

κύειν] Φάσκȣσαν ἐξ ἐκείνȣ κύειν οἴεσθαι. 227. 4.

κυλινδεῖν] donaria ἐν τοῖς λιθȣργείοις ἔτι κυλινδεῖται. 117. vlt.

κύριος [τῆς θυγατρὸς] καταστάη. 139. pen κυρίαν τῶν ἱερῶν ποιεῖν. 209. 2.

κυρίως ἔχειν. 177. pen. κ. πεπραγμένα. 262. 7. κ. ἐγγραφέντα rite, legitime. 363. 4.

κωμάζειν ἐπὶ γαμετὰς γυναῖκας ȣ̓δεὶς ἐτόλμησεν. 22. 7.

κῶμος] μάχας καὶ κώμȣς καὶ ἀσέλγειαν πολλὴν γενέσθαι περὶ αὐτῆς. 22. 4.

λαγχάνειν actionem in foro aduerſus aliquem capeſſere, *einen Proceſs anſtellen*, *eine gerichtliche Klage erheben*, efficere, vel in cauſa eſſe vt iudices ſortiantur. Conſtruitur alias, integra dictione, cum accuſatiuo, δίκην vel λῆξιν, alias, illo omiſſo, breuius cum genitiuo, e. c. τȣ̃ κλήρȣ. vbi tamen iſte accuſatiuus ſemper eſt ſubaudiendus. Ξενοκλῆς τȣ̃ κλήρȣ τὴν λῆξιν ἠξίωσε λαχεῖν. 15. 6. λ. τȣ̃ κλήρȣ τὴν δίκην. 194. pen. 341. 3. ἔλαχε τὴν δίκην τῷ κοινῷ τῶν δημοτῶν. 361. 13. τῆς εἰληχυίας τȣ̃ κλήρȣ γυναικός. 15. 6. ȣ̓δὲ τȣ̃ μέρȣς εἴληχε. ne partem quidem hereditatis petiit. 175. 3. τοσȣ́των χρημάτων ȣ̓κ ἂν ȣ̓κ ἐλάγχανε. non fuiſſet commiſſurus, vt tantam hereditatem petere negligeret. 177. vlt. Datiuus huic verbo copulatus perſonam ſignificat, ſiue aduerſus quam lis comparata eſt, ſiue pro qua. Sic p. 361. 13. ἔλαχε δίκην τῷ κοινῷ τῶν δημοτῶν eſt aduerſus vniuerſum corpus municipalium. Rurſus λαγχάνων αὐτῇ pro ea τȣ̃ κλήρȣ τȣ̃ πατρῴȣ. 35. pen. pro quo paulo ante dixerat ὑπὲρ αὐτῆς. λαγχάνειν ἑαυτῷ τȣ̃ κλήρȣ hereditatem pro ſe petere. 152. 11. ὑπέρ τινος. 34 vlt.

λαμβάνειν] εἰς τȣ̀ς πολεμίȣς ληφθέντος in bello capto, et in fines hoſtium abducto. 165. 10. ὅτε ὁ πατὴρ

Digitized by Google

τὴν αὐτὴν ἐλάμβανε, γάμοις εἰςῄασε. pater, domum ſuam ducens matrem. 207. pen. *als er unſere Mutter nahm*, ſcil. *zur Ehe.* μοιχὸς ληφθεὶς. 228. 13. 229. vlt.

λαμπὰς] γυμνασιαρχεῖν λαμπάδι. in Prometheis aut in Vulcanalibus. 154. 7.

λαμπρεὺς vel λαμπτρεὺς. 52. 4.

λαμπρὸς] οὐσίαν, ἀφ' ἧς νῦν ἐςὶ λαμπρός. 224. pen. ἵππον λαμπρὸν, ἐφ' ᾧ ἐφυλάρχησε. 292. vlt.

λέγειν] ἔλεγε τὴν δίκην ὑπὲρ τούτου. 28. 4. περὶ τούτων οὐδένα λόγον λεχθῆναι δεῖ. 52. 2. λέγειν ſimplex, pro λέγειν ὑπέρ τινος. 166. 5.

λείπειν pro ἐπιλείπειν. τριηραρχοῦντες οὐδένα χρόνον ἔλιπον. 113. 7.

λειτουργεῖν καὶ τἆλλα, ὅσα προσῆκεν, ἐν τῷ δήμῳ (municipio) ὑπὲρ τῆς γυναικὸς ποιεῖν. 66 10. τὰ προσαττόμενα λειτουργῶν. 155. 7. λ. ὑπὲρ τῆς γυναικὸς ſumtus in publicum faciendos loco et nomine vxoris erogare. 157. 7. λειτουργεῖν μὴ ἄξια. opes non ſufficientes publicis muneribus edendis. 292. 8. 297. 8. οὐ τῶν λειτουργούντων ἦσαν. 297. 10. ἱκανῆς οὐσίας, ὥςε καὶ λειτουργεῖν. 316. 2.

ληξιαρχικὸν γραμματεῖον album demotarum, ſeu nuncipalium, in quod inſcribebantur eorum nomina, qui puberes facti rem ipſi ſuam familiarem gerere atque tueri inciperent, habilesque facti eſſent petendis et gerendis honoribus municipalibus. ἐγγράφειν εἰς τὸ ληξιαρχικὸν γραμματεῖον. 178. 7.

λῆξις] λῆξιν τοῦ κλήρου λαχεῖν hereditatem petere, et ſuper ea litem cum contrapetentibus exordiri. 15. 6. 36. 4. τὰς λήξεις ἐποιήσαντο. *Sie würden den Proceſs angeſtellet haben.* 69. 2. ἡ λῆξις τοῦ κλήρου διεγράφη petitio hereditatis diſpungebatur, reprobabatur. *die Klage ward verworfen, geca*ſ*ſiret.* 98. 5. πρὶν γενέσθαι τὰς λήξεις τῶν δικῶν ἡμῖν. priusquam litis conteſtatio-

Digitized by Google

nem ordiremur. 275. 18. τῆς πρός ἐμε λήξεως· actionis aduerſus me. 284. 14.

λιθουργεῖον. 117. vlt.

λίμνη] τὸ ἐν Λίμναις Διονύσιον. 219. 2.

λογίζεσθαι] εἰσφορὰς λογίζῃ *du rechneſt mir alſo für mich entrichtete Steuern und Gaben an?* 331. 1. εἴ τι ψεῦδος ἦν ὧν ἐλογιζόμην. 334. 2.

λογισμὸς] ἐπὶ τὸν λογισμὸν μετὰ μαρτύρων ἐλθεῖν. 330. 4.

ὁ λόγος οὐ διαμένειν εἴωθε τῶν τοιούτων γυναικῶν. non idem valor, pretium, aut non eadem caritas, aut non idem ingenium, non iidem mores. 33. vlt. λόγον ἐμβεβλήκασι mentionem. 71. 3. ἀφανίζειν τὰ ἐκ τοῦ νόμου δίκαια τοῖς λόγοις. 193. 4. παρασκευὴ λόγων cauſſationum, exceptionum, cauillationum et ſtropharum forenſium. 196. 2. ἐπὶ τοῦτον τὸν λόγον καταφεύγῃ. 266. 15. λόγον ἐν τῷ δήμῳ παρέσχε τὸ ἔργον. *die Sache hat Redens verurſachet*. 297. pen. ἐπὶ διαβολὰς καὶ λόγους commenta, nugas friuolas καθιςὰς. 329. vlt. τῷ λόγῳ rationi, computo, calculo πιςεύειν. 334. 1.

λοιδορεῖν] ἡμῖν λοιδορήσεται μεγάλῃ τῇ φωνῇ. 153. 8.

λοχαγεῖν. 237. 17.

λύειν] ἔλυσε τὰς διαθήκας πρὸ τοῦ θανάτου. 4. 10. 11. 6. 140. 4.

λυμαίνεσθαι] πᾶσαν τὴν οἰκίαν ἐλυμήνατο. 133. 11.

λυπηρὸς] πάντων πραγμάτων λυπηρότατόν μοι συμβέβηκε. 322. 9.

λύτρον] εἰσενεγκεῖν εἰς λύτρα. 165. 11.

μαλακία] παράγων ἄνδρα πρεσβύτερον θεραπείαις καὶ μαλακίαις blandis, mollibus verbis, lenociniis verborum. 221. pen.

μᾶλλον cum comparatiuo copulatum, vbi reſpondet latino *multo*. μᾶλλον ἑτοιμότερον. 75. 13. πολὺ θᾶττον — μᾶλλον. 239. 8.

μανία

μανία τίς ἂν ταύτης γένοιτο μείζων. 11. vlt.

μαρτυρία] *τίνα εἶχον μαρτυρίαν τοῦ πράγματος, ἣν εἰ μὴ ἐμαρτύρουν, οὐκ ἔμελλον ἐπιδικάσασθαι τοῦ κλήρου.* 283. 19.

μαρτύριον] *τοῦτο μαρτύρια ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀνέθεσαν.* 113. 7.

μάχη] *μάχας καὶ κώμους καὶ ἀσέλγειαν πολλήν.* 22. 4.

μέγας] *ἀνάγκη μεγάλη* prorſus ineuitabilis, ſtringens. 18. 1. *μεγάλη φωνή.* 153. 9. *μαρτυρία.* efficax, graue, magni momenti. 236. 10. *μέγα μέρος συμβάλλεται τὸ πλῆθος.* 323. 2. *μέγιστα σημεῖα ἦν τοῦ ψεύδεσθαι.* 361. pen. 362. 4.

μέδιμνος] *πέρα μεδίμνων κριθῶν.* 259. 3.

μειράκιον] *ὦ ἐκ μειρακίου φίλος ἦν.* 112. 8.

μέλας] *τὶς οὐ μέλαν ἱμάτιον ἐφόρεσε.* 71. 8.

μέμψιν ἔχειν. 292. 3.

μένειν ἐν τῷ πατρῴῳ οἴκῳ. 177. 5.

μερίζειν] *ἐπειδὴ τῶν ταδελφοῦ ἐμερίσατο.* *er ſich etwas von meines Bruders Verlaſſenſchaft hatte abgeben gelaſſen.* partem abſtuliſſet bonorum. 245. 4.

μέρος] *ἐλάχομεν τὸ μέρος* vnusquisque noſtrum ratam ſuam hereditatis portionem in iure petiit. 98. 2. 156. 6. *ἐν μέρει* ab alio ad alium, *ἑκάστῳ προσήει πωλῶν τὸ πρᾶγμα.* 244. pen.

μετὰ τῶν θυγατέρων διαθέσθαι καὶ δοῦναι τὰ ἑαυτοῦ ſic, vt vna filiabus quoque proſpiciat. 58. 5. *οὐκ ἐγγυτέρω τῆς ἀγχιστείας οἱ μετ' ἐκείνου φύντες, ἢ οἱ ἐξ ἐκείνου.* 214. 11. *μεθ' ἡμᾶς* nobis defunctis. 276. 8.

μεταβολή μοι πολλὴ γέγονεν. 2. 1.

μεταγράφειν] *τοὐναντίον ταῖς διαθήκαις μεταγεγράφθαι.* poſt ſcriptas iam teſtamenti tabulas et obſignatas alia in iis ſcribere, quam prius fuiſſent ſcripta, iisque prorſus contraria, aut in ſecundis fictitiis tabulis repu-

Digitized by Google

repugnantia ſcribere iis, quae in primis illis veris ſcripta fuiſſent. 75. 8.

μεταδιδόναι] *μεταδιδȣ̀ς ὧν εἶχεν.* 165. 14. *μεταδώσειν ἐμὲ τῷ παιδὶ τὸ ἡμικλήριον τȣ̃ κλήρȣ.* 283. 8.

μεταλαμβάνειν] *ȣ̓δ' ἐὰν μίαν τῶν ψήφων οἱ εἰσαγγείλαντες μεταλάβωσι.* 45. 2.

μεταμέλει ἐκείνων, ὧν ἂν ὀργισθέντες τοῖς οἰκείοις ἀδικήσωσι. 11. 12.

μεταπέμπεσθαι] *μετεπέμπετο τὴν ἀρχήν. er ſchickte nach der Obrigkeit.* 11. 6. 309. 12.

μετέχειν] *παρὰ τέτταρας ψήφȣς μετέσχε τῆς πόλεως.* 40. 8. quod ſuffragia reum ciuem eſſe aientium numero quatuor ſolummodo excederent numerum negantium, ideo nunc ciuis eſt, non futurus, ſi numerus ei tam minutus defuiſſet. *um* 4 *Stimmen.*

μέτριος πολίτης. 187. 4.

μέχρις. bis mit. incluſiue, vt vulgo vſurpant. *μέχρις ἀνεψιῶν παίδων.* ita vt conſobrinorum liberi ipſi quoque eo numero vel ordine ſint comprehenſi, verum non vlterius. 276. 11.

μὴ ὅτι. non tantum non. *ἐγὼ δὲ μὴ ὅτι ὑπὲρ ἄλλȣ* [id eſt *μὴ ἐρῶ, ὅτι ȣ̓χ ὑπὲρ ἄλλȣ*] *ἀλλ' ȣ̓δὲ ὑπὲρ ἐμαυτȣ̃ πώποτε δίκην ἰδίαν εἴρηκα.* 255. 7. *μὴ ὅτι γένος εἶχον ἄμεινον εἰπεῖν, ἀλλὰ καὶ ἔξω τῆς ἀγχιστείας ἐφαίνοντ' ἂν ὄντες.* non tantummodo titulum cognationis potiorem non habuiſſent afferre, ſed conſtitiſſet adeo quoque, eos ne cognatos quidem prorſus eſſe. 286. 5. vbi rogo, quae feſtinans, proditione quadam memoriae deceptus, de *ȣ̓κ* interponendo temere dixi, vt obliterentur et pro non ſcriptis habeantur. Animaduertebam protinus errorem adhuc currente prelo, inter corrigendum mendas illius paginae, ſed ſero. Eiusmodi enim lapſibus feſtinatio et pertinacia typothetarum non ignoſcit, neque reprehendendi veniam dat. Semel ſcripta neceſſe eſt, vt maneant, poſtquam

Digitized by Google

ſemel formulis mandata ſunt. id quod magnam creat moleſtiam homini literato ita trepidanti et ſudanti, quaſi flagello vrgeatur. Iniquus et inhumanus ſit, qui talia nobis, ipſis deprecantibus, vitio vertat, ſa-uoque ſtilo notet, non ex ignorantia nata, ſed diſtractione quadam mentis aliud agentis et trepidatione ruentis.

μήτηρ] μητρὸς ὐδεὶς ἐςὶν ἐκποίητος. per emancipationem nemo amittit iura conſanguinitatis ipſi per matrem competentia. 177. 3.

μητρυιὰ nouerca. εἰώθασι πρὸς ἀλλήλας διαφέρεσθαι αἵτε μητρυιαὶ καὶ αἱ πρόγονοι. priuignae. 356. 8.

μηχανᾶσθαι] τέτων τοιαῦτα μηχανωμένων. 195. 6. 264. 7. 282. 6. 289. 9.

μιαρία turpis, foeda improbitas, deteſtabilis et putida flagitioſitas. εἰς τῦτο ὕβρεως καὶ μιαρίας ἀφίκετο. 94. 6.

μικρὸς] εἴτε μικρὰ, εἴτε μεγάλα θύοι. 206. 1. ἆρα περὶ μικρῶν ἡμῖν τὸν ἀγῶνα κατεσκεύακε. 228. 7.

μισεῖν] σφόδρα, καὶ δικαίως, μισῦντα. 239. 7.

μισθῦν ἐκέλευον τὸν ἄρχοντα τὺς οἴκυς, ὡς ὀρφανῶν ὄντων. 141. 12. ὁ μισθωσάμενος εἰσπράξῃ με ταῦτα. conductor a me annuam horum bonorum mercedem exigito. 289. 6.

μισθοφορεῖν] οἰκία μισθοφορῦσα. domus elocaticia. 119. 1.

μίσθωσιν φέρειν τῦ ἐνιαυτῦ *an Pachte abwerfen, einbringen*. 109. 2. 110. 5. 289. 5. 293. 8.

μισθωτὴς conductor, qui mercedem dat elocanti. *der Pachter*, oder *Miethmann*. 141. vlt.

μισθωτὸς miles mercenarius. 112. 3.

μνῆμα monumentum ſepulcrale. ἐπὶ τὰ μνήματα ἰέναι χεόμενον καὶ ἐναγιῦντα. 149. 1. 157. 7. 242. 9. 251. vlt.

μνημεῖον τῆς φιλοτιμίας ὁ τρίπυς. 187. 3.

Digitized by Google

μοιχὸς ληφθεὶς, καὶ παθὼν, ἃ προσήκει παθεῖν τὲς τὰ τοιαῦτα ποιὄντας. 228. 13. 229. vlt.

μόνος in ſtructura orationis inſolentiore et intricatiore. 52. 1.

ναυκληρεῖν gubernare συνοικίαν. 134. 2.

ναυμαχία. 309. 9.

νέμειν] τὸ ἡμικλήριον πρὸς ταύτην νεμάμενος. 177. 7.

νέμεσις χωρὶς partitio, cretio. 240. 4.

Neutra pluralia ſubſtantiuorum vel ſimilium cum tertiis perſonis in plurali numero verborum copulata τὰ τέτων ἐγένοντο (pro ἐγένετο.) 81. 3. ταῦτα γὰρ αὐτὰ ἑαυτοῖς ἐναντία εἰσὶν. (pro ἐςιν.) 152. pen. ἅπαντα ταῦτα εἰδέναι, ὅτι γένοιντο. (pro γένοιτο.) 234. 7.

νησιώτης. 117. 12.

νίκη] τὰς πλείςας νίκας [ſcenicas] νενίκηκε. 154. 5.

νόθος] νόθην καθιςάνειν. 42. 12. et vlt. νόθῳ μηδὲ νόθη ἀγχιςείαν εἶναι μήθ' ἱερῶν, μήθ' ὁσίων. 147. 10.

νομίζειν] ποιεῖν αὐτῷ τὰ νομιζόμενα. iuſta. 7. 9. 179. 12. 181. 2. 234. 5. 249. vlt.

νόμος] οἱ περὶ τῶν γενῶν νόμοι locus iuris attici de iure conſanguinitatum οἱ περὶ τῶν δόσεων, locus de iure legationum teſtamentariarum. 76. 10.

ξενία] ξενίας [ſcil. δίκην] φεύγειν ὑπό τινος accuſari, quod peregrinus ſis, non ciuis. 40. 7.

ξένος] ξένες ἀνθρώπες εἰσποιεῖσθαι. 354. 1.

ὀθνεῖος] ὀθνείες φίλες τῶν προσηκόντων περὶ πλείονος ἐποιήσαντο. 77. 6. ἐλευθέρες ὀθνείες. 206. 9.

οἴκημα. lupanar, aut etiam ganea, popina, taberna vinaria. 134. 6.

οἰκεῖος] τἕτό μοι μέγιςον τῶν παρόντων κακῶν, ὅτι πρὸς οἰκείες ἀγωνίζομαι. 5. 14. ἐ περὶ πλείονος ποιἕμεθα χρήματα τῶν οἰκείων. 106. 8.

οἰκεσ-

Digitized by Google

οἰκειότης] *οὐδὲ κατὰ τὸ ἐλάχιστον μέρος τῆς οἰκειότητος ἐλέου ἔτυχον*. 92. vlt.

οἰκίδιον. 101. 2.

οἰκοδόμημα. 105. 11.

οἰκοδομία. 105. 4.

οἴκοθεν vltro, ſponte ſua. 264. 3.

οἶκος interdum gens, familia, interdum facultates, vel hereditas. *πάντες οἱ τελευτῶντες πρόνοιαν ποιοῦνται ὅπως μὴ ἐξερημώσωσι τοὺς σφετέρους αὐτῶν οἴκους*. 179. 10. et vlt. *τον οἶκον αἰσχρῶς καὶ δεινῶς ἐξηρημωμένον*. 180. vlt. *οἶκον τριηραρχοῦντα ἀνῃρήκασι*. 181. 6. *οἶκον πεντετάλαντον ἀνῃρηκότων*. 189. 2.

οἶμαι ſcilicet, nempe, ironice. 78. vlt.

οἶνος ὤνιος. 134. 16. 294. 1.

οἷος] *ἦσαν οἷοί τε* parati *πρός ἐμε ἀντιδικεῖν*. 279. 6.

ὀλιγώρως ἔχειν χρημάτων. contemnere pecuniam. 40. 3. 41. 4.

ὅλος] *ἐφ᾽ ὅλῃ τῇ οὐσίᾳ ποιηθῆναι υἱὸς*. quo heres ex aſſe eſſet. 91. 6.

ὀλύμπιος] *πρὸς θεῶν ὀλυμπίων*. 152. 9.

ὁμηρεύειν ὑπὲρ αὐτοῦ. 165. 11.

ὀμνύναι καθ᾽ ἱερῶν. 178. pen.

ὅμοιος] *οὐδὲν ἦν μοι ὅμοιον πρὸς τοῦτον*. 212. 2.

ὁμολογεῖν] *ὁμολογουμένη* [pro *ὁμολογουμένως*] *οὖσα δούλη*. 148. 7. 151. vlt. *εἰ μὴ πάντοθεν ἦν ὁμολογούμενον*. 209. 5. *δέδοικα μὴ λίαν ὁμολογούμενα λέγω*. 218. 1.

ὁμολογία] *ἄνευ ὁμολογίας προικὸς*. 34. 2. 38. 4.

ὁμολογουμένως. 279. pen.

ὁμοπάτωρ ἀδελφὸς communi tecum patre vſus, non item matre. 172. 3.

ὁμότοιχος οἰκία, cui cum alia vicina domo paries communis eſt. 143. 12.

ὄνομα] *Φίλην ὄνομα ἐγράψατο τῇ γυναικὶ*. 35. 2. conf. 35. 13. 111. 4. *ὄνομα μόνον πορίσαιντο*. 128. 5. 131.

Digitized by Google

5. 131. 5. ἐπὶ τῷ αὐτοῦ ὀνόματι. 135. 9. καταχρῆσθαι τῷ E. ὀνόματι. 151. 9. τί χρὴ ὄνομα θέσθαι τούτῳ. 245. 14.

ὀναμαίνειν pro ὀνομάζειν. 86. 10.

ὀπώρα] ὀπώρας in plurali, fructus horaeos. 294. 1.

ὅπως] οὐχ ὅπως non ſolummodo non. 102. 11.

ὀργὴ] τοῖς μετ' ὀργῆς πραχθεῖσιν, ἐν οἷς πάντες πεφύκαμεν ἁμαρτάνειν. 9. 5. 11. 9.

ὀρθῶς καὶ δικαίως. 247. 13. 309. 14.

ὀρικὸν ζεῦγος. 116. 8. 140. 11.

ὅρκος] εἴπ' αὐτῷ ὅρκον διδοίη. 245. 6. οὐχ ὅρκον ὤμοσε. 274. 3.

ὁρκοῦν τίνα ſacramento adigere. 108. 5.

ὅρος] ὅροι τεθεῖεν notae oppignerationis. 141. pen.

ὀρφανὸς] ὀρφανοὶ καὶ πένητες καὶ ἔρημοι γενόμενοι. 93. 1. οὐ γὰρ εἶναι τοῖς ὀρφανοῖς κατὰ τῶν ἐπιτρόπων. ſcil. δίκας λαγχάνειν. 284. pen.

ὅσιος] ἀγχιστείαν ἱερῶν καὶ ὁσίων. 147. 10. κοινωνὸν ἀνθ' αὐτοῦ ἱερῶν καὶ ὁσίων καταλιπεῖν. 237. 4.

ὅσος cum ſuperlatiuo. ὅσον ἀναισχυντότατοι. 61. 1.

ὁστολογεῖν. 78. 4.

οὐκ] τοσούτων χρημάτων οὐκ ἂν οὐκ ἐλάγχανε. non fuiſſet commiſſurus, vt tam amplam hereditatem in iure petere negligeret. 177. vlt. vbi geminata negatiua particula affirmat, non infitiatur. quaſi dixiſſet. tantam hereditatem procul omni dubio petiſſet.

οὕτω ſic vſurpatum, ac ſi idem valeret, atque ὅμως *nihilominus*. 11. 2. ſic demum, tum demum. 203. 4.

ὀφείλειν ἀργύρια ἐπὶ τοῖς πατρῴοις. 3. pen. 164. 5. vbi dubitatur rectene habeat.

ὀφλεῖν δίκας [pro καταδίκας vel καταδικασθῆναι.] 101. 6. et vlt. ὦφλον τὴν δίαιταν *ſie verwirkten, verbührten, verlohren den Proceſs.* 362. 2.

ὄφλημα. 294. 3.

παι-

παιδεύειν] σωφρόνως ὑπ' αὐτῷ ἐπαιδευόμεθα. 2. vlt. 8. pen.

παιδικὸς] παιδικῷ χορῷ χορηγῶν ἐνίκησε. 187. 2.

παιδίον 181. vlt.

παιδίσκη. 134. 3.

παῖς] παιδὸς ἐκ ἔξεστι διαθήκας γενέσθαι. 259. 1. παιδὶ μὴ ἐξεῖναι συμβάλλειν. 259. 3.

παλαιὸς] ἔχθρας παλαιᾶς αὐτῷ πρὸς τούτους ἔσης. 179. 4. τῶν παλαιῶν ἀκοὴν μαρτυρεῖν. 213. pen.

παλλακὴ] ἐπὶ παλλακίδι δόντες τὰ ἑαυτῶν. 41. 8. (niſi potius ibi leg. ſit ἐπὶ παλλακῇ) διδόντες. περὶ τῶν δοθησομένων ταῖς παλλακαῖς. 41. 9.

πάμπολυ. 217. vlt.

πάνυ σφόδρα. 77. 5.

παρὰ cum Genitiuo. ἀνήλωσα παρ' ἐμαυτῷ de meo. 224. 5. τὰ παρὰ τῆς τύχης. 238. 4. cum Accuſat. παρὰ τέτταρας ψήφους ob quatuor ſuffragia, *um vier Stimmen mehr*, quae ſi ei defuiſſent, reprobatus fuiſſet. Stabat per illum numerum, vt aut ciuis fieret, ſi ea accederent, aut a ciuitate excluderetur; illis deficientibus. 40. 8. ὑμῶν καὶ ἐμῷ περιγενέσθαι παρὰ τὸ δίκαιον ζητῶν praeter ius et fas. 289. vlt.

παραβαίνειν] ὀμόσαντες μὴ παραβήσεσθαι τὰ ὡμολογημένα. 90. pen.

παράγειν ductitare, decipere. 221. pen. τὰς νόμους παράγων detorquens, vitians praua ſeu recitatione, ſeu interpretatione et applicatione. 289. pen.

παραδιδόναι τὴν ὀσίαν rem familiarem alicui adminiſtrandam tradere, committere. 178. 5.

παρακαλεῖν φίλους aduocare ad auxilium ferendum in certamine forenſi. 5. pen. teſtem. 26. 6. 29. 2. 30. 1. 31. 5. et 10. 32. 10. 206. 3. 234. 9. 236. 8. 237. 3.

παρακαταβάλλειν. *niederlegen bey den Grrichten*, deponere ſacramentum *den Vorſtand* ante litis conteſtatio-

ſtationem. *παρακατέβαλε τούτοις λαχοῦσι* aduerſus hos in iure certantes depoſuit ſacramentum, h. e. aes ſic dictum. 70. 5. *ἑαυτῷ παρακατέβαλε κατὰ δόσιν* depoſuit ſacr. vt iure certaturus de hoc, ſibi hereditatem competere ex titulo donationis teſtamentariae. 73. 6. 126. pen. 277. 14. 278. 15. 284. 13.

παρακαταθήκη fideicommiſſum. 309. 11.

παρακατίθεσθαι. 287. 13.

παρακλέπτειν ſuffurari, clam interuertere, furto auertere. 294. 11.

παρακρούεσθαι decipere. 75. vlt. 330. 3.

παραλείπειν τι. 40. 4. 187. 1.

πάραλος nauis vſibus reipublicae inſeruiens. 90. 3. 115. 2.

παραλύειν] *παρέλυσε τὰς ἀμφισβητήσεις* *gab auf, lieſs fahren.* 73. 6.

παρανοεῖν delirare. 75. vlt. 76. 12. 124. 5. 252. 6.

παράνοια dementia, ſtultitia, vecordia. *παράνοιαν αὐτοῦ τὴν μεγίστην κατηγοροῦσι* 11. pen. *τετελευτηκότα παρανοίας αἱρήσετε.* vel poſt fata eius eum ſtultitiae reum peragetis. 252. 3.

παρανόμως καὶ ἀσελγῶς ἔχουσι τὰ χρήματα. 261. 1.

παρασκευάζειν] *παρασκευασάμενοι ῥήτορας.* cum ſibi velut arma, aut copias auxiliares ad pugnam obeundam comparaſſent. 5. vlt. *παρασκευάζονται ψευδεῖς λόγους.* 11. 3. *παρασκευάζειν τινὰ* aliquem ſubornare, aduerſus alterum armare, inſtruere, docere, quid dicendum agendumue ſit. 195. 1. 211. 11. *καὶ λέγειν δεινοὶ, καὶ παρασκευάσασθαι ἱκανοὶ* copias amicorum et aduocatorum conſcribere. 255. 5. *ἀγῶνας ἐμοὶ παρασκευάζειν* conſciſcere, conflare. 278. 6.

παρασκευὴ machinatio inſidioſa, per amicos et miniſtros ſuos in alterius caput fraudulenter comparata. *ἅπαντα ταῦτα ἐπήρεια καὶ παρασκευή.* 70. 6. *πα-*

ρασκευὴ

ϱασκευὴ λόγων apparatus cauſationum, exceptionum, ſubterfugiorum, concluſiuncularum et cauillationum forenſium, e longinquo inſtructus, diuturna meditatione, et clandeſtina cum aliis conſiliorum communicatione atque comparatione maturatus. 196. 2. πιςεύειν ἑταιρείαις καὶ λόγων παρασκευαῖς ἐπὶ τὴν ἐμὴν ȣσίαν ἐλήλυθε. 317. 6.

παράςασις *Vorſtand*, aes quod a certantibus in iure deponitur, vt vincens recuperet, victus amittat. ȣδεμία παράςασις τίθεται. 45. 3.

παρατιθέναι τὸ γένος proferre, allegare. 250. 2.

παραφθέγγεσθαι] εὐθὺς τȣ̃το παρεφθέγγετο. *er lieſs ſich das entfallen.* clam, obiter, velut aliud agens, inter alios ſermones ſuos hoc quoque dictum, quaſi inuitus et imprudens ſuique oblitus, vt ego minus animaduerterem, elabi ſibi ſinebat, quod ille conſulto et dedita opera proiiciebat, quo ego, animaduertens et memoriae mandans, ad futuras quaſi praepararer illius fraudes et machinationes. 210. pen.

παραφρονεῖν delirare. 12. 12.

παραχρῆμα εὐθύς. 8. 1. 18. pen. 45. pen.

παρέκβασις excurſus, euagatio in res a cauſa praeſente alienas. παρεκβάσεις. 153. 6.

παρέρχεσθαι idem quod ὑπερβαίνειν. heredem, tametſi viurpaticium, in quieta bonorum poſſeſſione manere ſinere. 57. 4. παρελθεῖν ἔσω τȣ̃ ἱερȣ̃ 148. 9.

παρέχειν μαρτυρίαν ψευδῆ. 25. 3. λόγον ἐν τῷ δήμῳ παρέσχε ſermonum praebuit cauſam, et materiam. 297. pen. μάρτυρας παρασχέσθαι 334. 2.

παριέναι. transmittere, permittere. πάντα τοῖς μηδὲν προσήκȣσι παρῆκε ποιῆσαι. 78. 5.

παριςάναι] μάρτυρας παρίςανται iubent adſtare ad latus ſuum. *laſſen ſie neben ſich hintreten.* 75. 6. 207. 3. 234. 14. 237. 6.

πάσχειν] εἴ τι πάθοι [ſcil. ἀνθρώπινον] ἄπαις. ſi vita deceſſerit. 5. 5. 40. 2. 81. 2. 178. 6.

πατὴρ] πῶς οἷόν τε τἀνδρὶ δύο πατέρας ἐπιγράψασθαι. 70. 2. κατασκευάζειν πατέρα comminiſci, falſum edere. 71. 1.

πατράδελφος. 82. pen.

πατρῷος] ἀνεπίδικα ἔχειν τὰ πατρῷα. 52. 4. 53. pen. 137. 8. ἐπὶ βωμοὺς τοὺς πατρῴους βαδιεῖται. 234. 4.

πεδίον pars agri Attici ſic dicta. 101. 3.

πείθειν. 169. 3.

πεῖρα] ἐμοῦ πεῖραν εἰλήφει. 182. 3.

πένεσθαι] κακῶς πράττοντα καὶ πενόμενον. 108. 14.

πένθος] ὡς διὰ τὸ πένθος κληρονομήσων. quaſi ideo ſtatim hereditatem aditurus, quod ob eius dominum vita defunctum veſte pulla luctum prae ſe ferret. 71. 8.

πέντε ἐτῶν κελεύει ὁ νόμος δικάσασθαι τοῦ κλήρου ἐπειδὴ τελευτήσειεν ὁ κληροδότης. *Sich binnen den nächſten 5 Iahren nach dem Tode des Erblaſſers zur Erbſchaft melden und bey den Gerichten angeben.* 51. 6.

πέρα μεδίμνων κριθῶν. 259. 3.

περὶ ἐλαχίστου ποιεῖσθαι. 12. 13. περὶ πλείονος. 79. 6. pro ὑπὲρ loco, nomine, cauſa, gratia alicuius. 20. 2. ob. περὶ τούτων ὑβρισθέντα τῶν χρημάτων. 229, 1. αἱ γυναῖκες περὶ τὸν τετελευτηκότα ἦσαν. *Sie waren um ihn herum, hatten mit ihm zu ſchaffen.* verſabantur in eo pollingendo, ſedulae in eo erant. 143. pen.

περιγίγνεσθαι ὑμῶν καὶ ἐμοῦ παρὰ τὸ δίκαιον. 289. vlt.

περιεῖναι] ἐκ τῶν περιόντων *aus dem Ueberſchuſſe, aus dem, was nach Abzuge — übrig blieb.* 113. 8.

περιιδεῖν. 8. 11.

περιλαμβάνειν] *ἕως ἅπαντα τὰ ἐκείνου περιέλαβεν* amplexus, ſui iuris feciſſet. 221. vlt.

περιορᾷν] *ἄπαιδα αὐτὸν* [ſubaudi *μείναντα*] *περιεωράκασι*. 181. 5. *περιορᾷν ἀποστεροῦντας οὐ ῥᾴδιον*. 322. pen.

περιποιεῖν τῶν προσόδων. *erübrigen*, *erſparen*, *zurücklegen*. partem vectigalium reſeruare et ſeponere, redundantem a quotidianis neceſſariis impendiis. *von den Intereſſen zurückbehalten*, *oder auch zum Capitale ſchlagen*. 143. 1. *περιεποίησε πάντα εἰς ἑαυτόν*. *er erkargete*, *ergeitzte und behielt alles für ſich ſelber allein*. 164. 3. *τὰ δ᾽ ἄλλα τῇ πόλει περιποιεῖν*. 186. 6. 223. 3.

περιφάνεια τοσαύτη τῆς ἐμῆς ποιήσεως ἐγένετο. 178. vlt. 209. 6.

περιφανὴς βλάβη ἡμῖν ἐγένετο. 357. 3.

περιφανῶς τὰ ψευδῆ μεμαρτυρηκώς. 37. 3. *π. ἀναίσχυντος ὢν ἐλέγχεται*. 33. 5. *π. ψεύδονται*. 100. 2. *περιφανέστερον*. 150. 3. *περιφανέστατα*. 207. 7.

πιστεύειν ἑταιρείαις καὶ λόγων παρασκευαῖς. 317. 6. *τοῖς πράγμασιν*. *ſich auf ſeine gerechte Sache verlaſſen*. 324. 1.

πίστις argumentum cauſam approbans. *οὐκ ἂν ἔχοιμι πίστεις μείζους τούτων εἰπεῖν*. 214. 6. *τῶν μὴ γενομένων πίστιν ἐθέλειν ἐπιθεῖναι*. *wegen nicht geſchehener Dinge ſich zu einer eydlichen Betheuerung*, *daſs ſie geſchehen ſeyn ſollen*, *erbieten oder verſtehen*. velle iurato aſſeuerare facta eſſe, quae minus ſint. 242. 5.

πλάττειν comminiſci, confingere falſa, ementita. *πεπλάσθαι φάσκοντες* teſtamentum ſubiectum eſſe. *untergeſchoben*. 160. 10. *λόγοι πεπλασμένοι*. 202. pen. *πλάττει ταῦτα καὶ μηχανᾶται*. 282. 6. *ἰδίας ἔχθρας ἕνεκα ταῦτα πλάττοντες*. 359. 9. 361. 9.

πλείων] *οὐδεὶς ἄλλους περὶ πλείονος ἑαυτοῦ ποιεῖται*.

nemo alios ſibi praehabet. 56. 10. ἵνα τοῖς ἀναισχυντοῦσι μηδὲν πλέον ᾖ nil proficiant, *nichts voraus haben.* 251. 9.

πλεονεκτεῖν] ὅπως μηδὲ ταύτῃ πλεονεκτοῖεν. ne hac quidem ratione vincant. *mir einen Rank ablaufen.* 224. 3.

πλῆθος] μέγα μέρος συμβάλλεται τὸ πλῆθος πρὸς τὸ δοκεῖν τἀληθῆ λέγειν. 323. 2. τὸ πλῆθος τῶν εἰσφορῶν. 333. 2.

πληροῦν] τὰ δικαστήρια ἐπληρώθη. 142. 2. πληρωσάμενοι ταύτην cum triremem viris armisque inſtruxiſſent. 297. 15.

πλησιάζειν mulieri, cum ea conſueſcere, vſu flagitioſo cognitam habere. 20. 7. et 9.

Pluralia. v. Neutra.

πλοῦτος] περί ἐμε πλοῦτόν τινα λόγῳ κατεσκευακότα. oratione, verbotenus mihi adſtruxit, contribuit diuitias neſcio quas. 290. 6.

ποθεῖν. 280. vlt.

ποιεῖν] οὐκ οἶδα ὅ, τι ἂν ἐποίησεν. neſcio, quid inſtituiſſet, aut quid eo factum eſſet. 100. 1. ὁ νόμος τοῖς ἀδελφοῖς πεποίηκε τὴν κληρονομίαν. attribuit, addixit. 270 5. in medio, adoptare filium. ζῶν καὶ εὖ φρονῶν ἐποιήσατο. 159. vlt. ἐποιήσατο τὴν οἰκίαν πρὸς τῇ ἑαυτοῦ οἰκίᾳ adiungebat ſuae domui. 94. 1. ἀναθήματα ποιησάμενος cum facienda locaſſet 116. 11. οὐκ ἐκ συμμορίας τὴν ναῦν ποιησάμενος non ita vt nauem ſibi attribui curaſſet armandam ex lege ſodalitiorum. 184. 11.

ποίησις adoptatio in filium. 159. 1.

πολεμεῖν τινι cum aliquo ſimultates exercere. 10. 4. militia pedeſtri fungi vel merere. 183. 2.

πολέμιος] πολεμιώτατος. 252. 5.

πόλεμος] μὴ πόλεμον ἡμῖν ποιήσειε. conſciſcat. 297. vlt.

πολλο-

Digitized by Google

πολλοςὸν μέρος τέτῳ μεταδιδὲς perexiguam partem. 223. 2.

πολὺ [pro κατὰ πολὺ, aduerbialiter] εἷλεν αὐτὸν. perculit aduerſarium ingenti et inſigni momento. reum peregit, ſecundos habens iudices quam plurimos, pauciſſimis reum ſubleuantibus. 167. vlt. τὸ δίκαιον καὶ τὲς ὅρκες περὶ πολλῦ ἐποιήσατο. 280. 7. τοσαύτη προὶξ ἐκ ἂν εἰς πολλὴν ἐσίαν δοθείη. in rem amplam, gentem lautam et ſplendidam. 292. 11.

πομπὴ] συμπέμπειν τὴν πομπὴν proſequi proceſſionem. 148. 11.

πονηρία] τὴν αὐτῦ πονηρίαν ἐδεμίαν ζημίαν εἶναι νομίζων. 281. 3.

πονηρὸς] ἐπ' ὀλίγῳ ἀργυρίῳ βέλεται πονηρὸς εἶναι *für einen ſchnöden Hurenlohn will er ein Schelm ſeyn und heiſsen.* 42. 1.

πορίζειν] ὄνομα μόνον πορίσαιντο. 128. 5. comminiſcantur. 131. 3. ἀνάγκη πορίζεσθαι λόγες τοιούτες. 297. 7.

ποτάμιος gentile de demo ſeu municipio quodam attico ductum. 103. vlt.

πράττειν] μεθ' ἡμῶν πάλιν ἔπραττεν *er hielt es wiederum mit uns.* nobiscum faciebat. redibat ad partes noſtras. 96. 1. κακῶς πράττειν rebus aduerſis adflictari. pauper eſſe. 108. 14. ὅτε χεῖρον ἔπραττες ἢ νυνὶ *als es dir ſchlimmer gieng, als ietzt.* ἐπιςάμενον τὰ ἑαυτῦ πράττειν rerum ſuarum ſatagere, res ſuas per ſemet agere. 182. 6. In medio, exigere debita. 38. 3.

πρατὴρ. 267. 10.

πρεσβεύειν. 274. 20.

πρίασθαι. 297. 14.

πρὸ δίκης. non rogata, non exſpectata iudicum ſententia. 93. 7.

προβάλλειν] προβάλλεσθαι διαιτητὴν edere, *vorſchla-*

ſchlagen, aufwerfen. 107. 10. at pen. μάρτυρας. 161. 5.

προγονος] αἱ πρόγονοι. priuignae. 356. 8.

πρόδηλος. 25. 4.

προεδρία. 118. 7.

προειδέναι ἅπαντα τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι. 237. 13.

προίξ] προῖκα ἐπιδοὺς ἐκδοῦναι τὴν ἀδελφήν. 19. 5. ἄνευ ὁμολογίας προικός. 34. 2. 38. 4. ὁποίαν δίκην σίτου ἢ τῆς προικὸς αὐτῆς ἐδικάσατο. 65. 4. τοσαύτη προίξ tam modica et contemnenda dos οὐκ ἂν εἰς πολλὴν οὐσίαν δοθείη. 292. 11.

προκαλεῖσθαι εἰς ἐμφανῶν κατάστασιν. 139. 5.

προκηρύττειν] ὁ ἄρχων προεκήρυττε [ſcil. τὰς μισθώσεις] praeconis voce indicabat, promulgabat. 142. 2.

πρόκλησις. 132. 4.

προκρίνειν. praeferre, praehabere, delectu habito nuncupare. 208. 4.

προμήθεια feſtum, ludi, Promethei. 184. 1.

πρόνοιαν ποιοῦνται. 179. 10.

προορᾶν. 180. 3.

προπαρασκευάζειν] ἐντάφια προπαρασκευασάμενος. 223. 7.

προπέτεια. 309. 8.

πρὸς τὴν ἀναίδειαν αὐτῶν [ſubaudi ἀντιτιθέντες] πυνθάνεσθε. 57. pen. πρὸς ὁποῖον ἄρχοντα apud quemnam Archontem, cuius in foro? ἀπέλιπεν ἡ γυνὴ τὸν ἄνδρα indicauit vxor, maritum a ſe deſertum eſſe. 64. vlt. οὐ γὰρ ἐλάχιστόν ἐστι τεκμήριον πρὸς aduerſus τὴν τούτου μαρτυρίαν. ad coarguendam falſitatem teſtimonii ab eo dicti. 66. 1. ἀπολογίαν ποιεῖσθαι πρὸς iuxta τὴν διαμαρτυρίαν. in purgatione ſui demonſtrare capita ſuae obteſtationis, ab iisque non diſcedere, neque ad aliena euagari. 155. 11. πρός τινα νέμεσθαι hereditatem cum aliquo cernere. 177. 7.

προσ-

προσάγειν] *ἔτε δέλες, ἔτ' ἐλευθέρες ἔθνεῖς προσῆγε.* ſcil. *πρὸς ταῦτα τὰ ἱερά.* 206. 8. *πρὸς ἕνα τὸν πρῶτον τῦ γένες προσάξω* [id eſt *προσβιβάσω*, ſiue *ἐμαυτὸν*, ſiue *ὑμᾶς*, ſiue *τὸν ἀντίδικον*, ſiue *τὸν λόγον*] 216. pen.

προσαπολλύναι. 102. 12. 264. 3.

προσαφαιρεῖσθαι. 227. 2.

προσγίνεσθαι zuwachſen, angedeihen. προσγεγενημένων χρημάτων. 290. 11.

προσγράφειν. 255. 12.

προσδιαμαρτυρεῖν. 125. 6.

προσέρχεσθαι. 245. 13. *πρὸς πράγματα.* immiſcere ſe negotiis. 309. 8.

προσεισευπορεῖν contribuere donum gratuitum, conferre largitionem. 309. vlt

προσήκειν cum Genitiuo. *τί γὰρ ἧττον αὐτῷ τῆς συγγενείας ταύτης προσήκεν.* 176. 5.

προσκτᾶσθαι ἀεί τι. 143. 2.

προσλαμβάνειν. 267. 4.

προσμαρτυρεῖν. 146. 9.

πρόσοδος. Zugang, Zuwachs, Einkünfte, Gefälle. reditus, vectigalia. *ἀπὸ τοσαύτης προσόδε.* e re familiari tam ampla vectigalia praebente. 110. 1. *προσόδες λαμβάνειν die Zinſen einſtreichen.* 142. 1. *τῶν προσόδων περιποιεῖν.* 143. 1. *τὰς προσόδες ἁπάσας ἠφανίσθαι.* 143. 5. 293. pen.

προσποιεῖσθαι τῆς κληρονομίας ſibi arrogare. 15. 1. 71. 10. prae ſe ferre, praeſertim falſo, comminiſci, confingere, mentiri. 69. 9. *προσεποιήσατο ἕνα μάρτυρα παρεῖναι.* ſimulauit. 24. 4. 31. vlt.

προστάττειν] *προσταχθὲν αὐτοῖς* cum vel quamuis ipſis fuiſſet imperatum. 12. vlt. *τὰ προσταττόμενα ποιεῖν.* 183. 3. 268. 2. 298. vlt. *πάνθ' ὑπηρέτει φιλοτίμως ὅσα προστάττοιτε.* 186. 3.

προστιθέναι] *ἐκ ἂν εἰκότως ἔχοιμι μέμψιν εἰ μὴ*

 ταμιυ-

Digitized by Google

τἀμαυτοῦ προστίθημι τούτοις contribuo, largior. 292. 3.

προσυγχάνειν] τοὺς προσυχόντας μάρτυρας ποιούμεθα. obuios quosque, fortuito oblatos. 25. pen.

πρόσχημα] αἰσχρῶς ἀγνοηθέντα προσχήματα ἔχειν criminationibus grauari turpium facinorum. 315. 9.

πρότερος potior. καὶ τῷ γένει ſanguine προτέρους ὄντας, καὶ τῇ φιλίᾳ. 10. pen. προτέροις τοῖς ἄῤῥεσι τῶν θηλειῶν πεποίηκε τὴν ἀγχιστείαν. 173. 6. 177. 1. 190. vlt. 217. vlt.

προτίθεσθαι funus ſpectaculo exponere. 232. 2. et 4.

πρὸὔργιαίτερον. 245. 11.

πρὸὔργου οὐδὲν ἔοικε τοῦτο εἶναι nil ad rem facere, nil prodeſſe. 160. pen.

προφασίζεσθαι ψεῦδος. 44. 7.

πρόφασις] προφάσεως οὐδεμιᾶς [ſubaudi δικαίας vel ἐπιεικοῦς] γενομένης. 6. vlt. προφάσεις ἀναγκαῖαι excuſationes probabiles, graues, praegnantes, rerum factu neceſſariarum, ineuitabilium. 78. vlt.

πρυτανεῖον] πρυτανεῖα οὐ τίθεται ſportulae, mercedulae prytanum non dependuntur. 45. 3. ὑπεριδὼν τὴν ἐν πρυτανείῳ σίτησιν. 118. 6.

πρωτεύειν. 12. 13.

πρῶτος] τίνα εἰσφορὰν οὐκ ἐν πρώτοις εἰσενηνόχαμεν. 187. 1. et 8.

πυθιάς. 178. 2.

πυλὶς. 134. 16.

πυῤῥιχιστὴς 109. pen.

πωλεῖν τὸ πρᾶγμα. hereditatem puta. recipiens facturum, vt eam ipſi aſſerat pro pacta mercede. 244. pen.

ῥᾳδίως πεντεταλάντου οὐσίας καταλειφθείσης. quae facile ſiue cunctatione 5. talentis aeſtimetur. 173. 2. ἀγρὸν ταλάντου ῥᾳδίως ἄξιον, *leicht, unter Brüdern ſo viel werth.* 218. vlt.

ῥητὸς] ἐπὶ ῥητοῖς εἰσήγαγε. 137. 10.
ῥήτωρ. 5. pen.
σεμνὸς] σεμνοτέραν τὴν πόλιν τούτοις ἐποίησας. 117. 6. σεμνὰ καὶ εὐσεβῆ γράμματα. 148. 4. τῶν ἀντιδίκων τοῦ σεμνοτάτου πυθοίμην. 358. 2.
σημαίνειν] ἐν γράμμασι καταθέσθαι παρά τινι σημηνάμενος, quas tabulas tu tuoque ſigillo obſignaris, et reliquorum tuorum teſtium ſigillis curaueris obſignari. 160. 5. et 9.
σημεῖον indicium, argumentum, documentum. 361. pen. 362. 4.
σιτεῖσθαι] ἐσιτεῖτο μετὰ τῆς ἀνθρώπου. 135. 1.
σίτησις] ὑπεριδὼν τὴν ἐν πρυτανείῳ σίτησιν. 118. 6.
σῖτος] δίκην σίτου [alimentationis] ἢ τῆς προικὸς αὐτῆς. 19. 12. 65. 4.
σκέπτεσθαι] σκεψάμενοι καὶ διαλογισάμενοι. 191. pen.
σκήπτεσθαι cauſari, praetexere. 128. 1.
σπεύδειν] ἐπὶ τοῦ βήματος σπεύδοντες. 103. 6.
σπουδάζειν] περὶ ἣν μάλιστα θυσίαν ἐσπούδαζε. 206. 7.
ϛάδιος. 29. 3.
ϛάσις] ϛάσεως γενομένης κἀγὼν οὐ. 91. 4.
ϛρατεία τελευταία ἐκείνῳ ἐγένετο, ἐν ᾗ καὶ ἀπέθανε. 237. vlt. τὰς ϛρατείας ϛρατευόμενος. 268. 3.
ϛρατεύειν] ἐϛράτευμαι ταῖς ϛρατείαις. [ſi bene habet.] 188. 3. 268. 3.
συγγένεια] φιλίας πρὸς ἡμᾶς οὐ μικρᾶς καὶ συγγενείας ὑπαρχούσης. [nam ſic leg. videtur.] 179. 6. liberi ſunt γένος [veniunt in iure ciuili nomine γένους] ἀλλ᾽ οὐ συγγένεια. non autem audiunt parentum ſuorum cognati. 217. 5.
συγγενὴς] τοῖς συγγενέσι τὰ τοῦ συγγενοῦς. ſcil. χρὴ διδόναι. videtur haec aut prouerbialis dictio, aut ſanctio iuris ciuilis eſſe. 81. 1. diſcrimen inter τοὺς συγγενεῖς et τοὺς ἐκγόνους. 214. pen. ὁ συγγενέϛατόν ἐϛι φύσει

Digitized by Google

φύσει πάντων. qua conſanguinitate [filii cum matre] cogitari nequit vlla alia arctior, ſolam ſi ſpectes naturam, iuris ciuilis ſanctiones inſuperhabens, huic legi naturae refragantes. 279. 17.

συγγεωργεῖν. 241. 4.

συγγινώσκειν] συγγινωσκόντων τῶν φίλων aſſentientibus amicis, idemque mecum cenſentibus. 223. pen.

συγκατατίθεσθαι γραμματεῖον tabulas alicubi cum alio quopiam, coram alio, deponere. 139. 10.

συγκεῖσθαι] σύγκειται αὐτοῖς haec inter eos compoſita, condicta, comparata ſunt. 36. 5.

συγκοινωνεῖν] ταύτης συνεκοινωνοῦμεν. 206. 10.

συγχεῖν] τὰς ψήφους συγχέαι. 98. vlt.

συγχειρουργεῖν τὰ ἱερά. 206. 10.

συγχωρεῖν] ἑκὼν συγχωρῶ τοῦ ἡμικληρίου τῷ παιδί. 272. 2.

συλλαμβάνειν τούτῳ τὰ ψευδῆ. operam alicui nauare in falſis teſtimoniis ſuo confirmandis. 245. 8.

συλλέγειν] διὰ τοῦτο συλλέγεσθε coitis in curiam. 251. 9.

συμβαίνειν] τοῦ συμβαίνοντός ἐστι. vſu quotidiano fit, eſt in numero rerum ſaepiſſime contingentium. 75. 7.

συμβάλλειν ἑτέρῳ contribuere. 110. 4. παιδὶ μὴ ἐξεῖναι συμβάλλειν, μηδὲ γυναικὶ, πέρα μεδίμνων κριθῶν. de vendendo emendoue contrahere cum quopiam. *einen Vergleich, oder Contract ſchlieſſen, handeln.* 259. 3. μέγα μέρος συμβάλλεται τό πλῆθος confert. 323. 2.

συμβόλαιον. 74. 7. ἐξ ἑτέρων συμβολαίων. ex aliquo neſcio quo negotio forenſi. 108. 2.

συμμεταχειρίζεσθαι μεθ' ἡμῶν τὸ σῶμα ἐκείνου καὶ κοσμῆσαι. operam ſociam praeſtare in corpore pollingendo. 209. 20.

συμμορία ſodalitium, collegium hominum locupletium,

pletium, pluribus ad eandem triremem fabricandam, armandam et inſtruendam coëuntibus. 184. 11.

συμπαιδεύειν] μετ᾽ ἐκείνου συνεπαιδευόμην. 247. 3. 252. 8.

συμπέμπειν. 94. 5. συμπέμπειν τὴν πομπήν. 148. 11.

συμπίπτειν] πολλῶν καὶ δυσκόλων συμπιπτόντων. 324. 2.

συμποιεῖν. 206. 11. πάντα συνεποίουν. omnia cum iis communiter agebam. 211. pen. 212. 6. 223. pen.

συμπράττειν] μετὰ τῶν αὐτῇ συμπραττόντων. 275. 9.

συμφερόντως. 274. 20.

συμφορὰ] τὰς τῆς πόλεως συμφορὰς ἐξουσίαν σφίσιν αὐτοῖς ἡγοῦντο τἀλλότρια κεκτῆσθαι. 91. 15. συμφορὰν νομίζειν εἶναι ὅτι τοιοῦτός ἐστι. 317. 8.

συναγωνίζεσθαι. 166. 5.

συναμφότερα. 293. 10.

συναποστέλλειν. 137. 23.

συναριθμεῖν τὰς ψήφους. 98. vlt.

συνδειπνεῖν οὐκ ἀξιοῦσιν αἱ γαμεταὶ γυναῖκες μετὰ τῶν ἀλλοτρίων. 22. 9.

συνδέχεσθαι [ſed leg. videtur ἀναδ.] 135. vlt.

συνδιατρίβειν. 222. 3.

συνδιοικεῖν. 165. 13.

συνδυστυχεῖν. 121. 1.

συνεκπλεῖν. 120. vlt.

συνεπιβουλεύειν. 151. 7.

συνεπιτίθεσθαι. 138. 13.

συνεστιᾶσθαι. 60. 5.

συνευπορεῖν contribuere, conferre largitionem. οὐδεμιᾷ nulli pupillarum mearum τολμῶ a me impetrare poſſum συνευπορῆσαι προικός. ad dotem vt conferam acceſſiunculam de meo aere. 290. 9.

συνεχῶς. 185. 1.

συν-

συνθάπτειν. 211. pen. 212. 2. 223. vlt.

συνθύειν. 206. 2.

συνιεροποιεῖν. 209. 1.

συνιστάνειν coram adducere aliquem ad alterum, ei monſtrare, nominare, et de eo praecipere. *praeſentiren.* 210. 7. συστῆναι conſpirare, communem agere cauſam in fraudem alterius. 363. vlt.

συνοικεῖν. 55. 1.

συνοικία inſula, domus elocaticia, quam plures, diuerſi, mercede incolunt. 104. 7. 134. 15.

συνουσία] συνουσίας κοινὰς ποιεῖσθαι. 322. vlt.

συντιθέναι τὰ ἱερά. 206. 10.

σύντομος. συντομώτερος. 271. 4.

συντρέφειν. 248. pen.

συσσώζειν. 309. 5.

συστρατιώτης. 232. 3.

σχέτλιος. 274. 7. 336. vlt.

σώζειν] σώζεσθαι a valetudine conualeſcere. 7. 3. χρημάτων ἀποστερούμενον ἐσώσατε hereditatem ei reddentes, fraude tutoris interuerſam, ab exitio eum ſeruaſtis. 185. 4. τὰ ἑαυτοῦ πειρᾶσθαι σώζειν. 187. 6. ἐκ ταύτης τῆς στρατείας ἐλπίζοντα σωθήσεσθαι ſaluum et ſoſpitem eſſe domum reuerſurum. σώζων τὰ τούτων καὶ πλείω ποιῶν δικαίως ἂν ἐπαινοίμην. 292. 4. 317. 3. σωθεὶς ſaluus domum reuerſus. 309, 15.

σῶμα. 209. 19.

σωφρόνως. 2. vlt.

τάξις] ἐν τῇ αὐτῇ τάξει in eadem oohorte vel manipulo. 77. pen.

ταραχῆς ἐγγιγνομένης. 70. 8.

ταφὴ] ἐντεῦθεν ποιήσομαι τὴν ταφήν. me illinc, ex illa domo. funus elaturum, 209. vlt. ἐωνῆσθαί τι τῶν εἰς τὴν ταφήν. 210. 3.

τάχα. 281. 5. ἐπειδὴ τάχιστα vt primum. 231. 9.

τεῖχος]

τεῖχος] *ἔξω τῦ τείχυς* extra moenia, vel pomoeria vrbis. 101. 3.

τεκμαίρεσθαι. 165. 7.

τεκμήριον] *τεκμηρίοις μᾶλλον ἢ μάρτυσι πιςεύειν*. 74. 6. *τεκμήριοις, ἃ κρείττω τῶν μαρτυριῶν ἐςι*. 197. 7. *ὐκ εἰκὸς ὑμᾶς τεκμηρίοις* pro argumentis, loco documentorum, *χρῆσθαι τύτοις τοῖς μάρτυσι*. *Solche Zeugen beweiſen gar nichts*. 235. 5.

τελεῖν ὡς [id eſt *εἰς*] *ἱππάδα*. 185. pen.

τελευταῖος] *ἐν τοῖς τελευταίοις ἐδήλωσεν* in exitu vitae. 9. 8. *ςρατεία τελευταία*. 237. vlt.

τελευτᾶν. 179. 10. *ψεύδεσθαί τι κατὰ τετελευτηκότος*. 233. 2.

τελέως ἄφρων. 355. 2.

τέλος] *κατὰ τὸ τέλος ζημιῦσθαι*. 73. 9.

τέταρτος ἐγένετο χορηγήσας. ſiue, vna cum aliis tribus choregi partes egit, ſiue, quartam palmam retulit. 109. pen.

τεχνάζειν] *ταῦτ' ἐπ' ἐμοὶ τεχνάζυσι*. 245. 20.

τέως antehac, omni ſuperiori tempore ad iſtud vsque diei. 6. pen.

τήθη auia. 29. 4. 35. 4. et vlt.

τιθέναι ὄνομα imponere. 36. 1. *θέμενοι* oppignerata ſibi habentes. 100. pen. 101. 4.

τίκτειν] *ὐδ' ἐξ ἑνὸς ἄλλυ φαίνεται τεκῦσα* conſtat eam alii nulli rite nupſiſſe, quia nulli alii legitimos peperit liberos. 23. 4.

τιμᾶν wardiren, den Werth der Sachen ſtatt baren Geldes anſchlagen, anrechnen. *ὐκ ἔξεςι πράξασθαι ὃ μὴ προικὶ τιμήσας ἔδωκε*. repoſcere haud licet ea, quae tu viro mulierem domum ducenti ita dederis, vt nil caueris, vel ſtipulatus ſis, hoc, quod tu dederis, te velle pro dote, aut pro parte dotis, et loco numeratae pecuniae haberi. 38. 3.

τιμὴ pretium, valor. *ὧν τιμὴν εἶχε*. 100. 14. *τιμὴν*

Digitized by Google

μὴν [pecuniam pro ea numeratam] ὁσίας πεπραμένης ἔχειν. 145. 2.

τίμημα μικρὸν. cenſus exiguus. 185. pen.

τιμωρίαι ἔσχαται ἔπεισι. 45. 6.

τόκος] ἀφ' ὧν τόκους ἐλάμβανε. 220. 4.

τόλμα] σκέψασθε τῆς τόλμης τὴν ἀναίδειαν. 146. pen.

τολμᾶν *ſich überwinden*, *über ſein Herz bringen*. a ſe impettare et velut extorquere. ſe velut expugnare, vt agat aliquid, quamuis inuitus. 290. 9.

τραγῳδὸς. 154. 6.

τράπεζα menſa, taberna numularii. *die Bank eines Banquiers*, *ſein Comtoir*. κατασκευαζομένῳ τὴν τράπεζαν. *als er ſich etabliren wollte*. 309. pen.

τραχύνειν] μὴ τραχυνθεὶς εἰς ὀργὴν καταστάιην. 222. pen.

τρέπειν] ἐπ' ἐκεῖνον τρέψεται τὸν λόγον. ſe conuertet, receptum habebit. 88. 7. ὅποι τετραμμένα εἴη τὰ χρήματα. auerſa, furtim detorta. 144. 2. τὴν αἰτίαν cauſam, vel crimen caedis εἰς τὴν ἀδελφὴν ἔτρεψε. detorſit. 226. vlt.

τρέφειν. 198. vlt. τοὺς γον . 216. 5. τοῦτον ἐκ παίδων τρέφων καὶ ἀσκῶν. 354. 12.

τριακοντοῦτις. 129. 3.

τριακόσιοι ciues m locupletiſſimi. 154. vlt

τριβώνιον penula 94. 7.

τριηραρχεῖν. 113. 6.

τριήραρχος. 90. 3.

τριήρης. 297. 14.

τρίπους. 113. 7. 187. 3.

τριτάλαντος οἶκος. 24. 1. 46. 3.

τρισκαιδεκαέτης. 361. 1.

τρίτος. 10. 13. 270. 9.

τροφή. 354. 9.

τυγ-

τυγχάνειν] τοιέτων ἀντιδίκων τυχεῖν, πρὸς ἃς ἐδὲν ἂν ἐφρόντιζον διαφερόμενος. 322. 8. τυγχάνειν τῶν δικαίων. 324. 3.

τύχη] ἔτως ἀκριβῶς τὰ παρὰ τῆς τύχης συμβῆναι. 238. 4.

ὕβρις] γραφὴν ὕβρεως γραφείς. 226. 1.

ὑπακέειν cum citatus in forum compareret, ſui copiam iudicibus facit. 84. 5.

ὑπαναγινώσκων τὰ ἐν τοῖς νόμοις [ſcil. γεγραμμένα] particulatim recitans, cum intercapedine, vel interuallis quibusdam, aliud membrum ex alio. 272. 6.

ὑπειπεῖν] ὑπειρημένον cum eſſet denunciatum [pro προειρημένον vel ἄρτι εἰρημένον iam ſuperius paulo ante dictum, ἐν τοῖς ἄνω. 276. vlt.

ὑπερβαίνειν] ὑπερβᾶσα τὸν τελευταῖον κληρονόμον. quamuis eum, qui poſtremus bonorum poſſeſſor fuit, illa quiete poſſidere ſiuerit, neque controuerſiam eorum illi mouerit. 15. 3. 50. pen

ὑπερβάλλον ἀναιδείᾳ. 129. 1.

ὑπερβολὴ ἀναιδείας. 146. 8.

ὑπερορία omne territorium, quod eſt extra ſolum Atticum. 68. 1... 8[illegible]4.

ὑπηρετεῖν] πανθ᾽ ὑπηρέτει, ὅσα προςάττοιτε. 186. 3.

ὑπόδικος τῆς κακώσεως [illegible]haodi τῷ νόμῳ] 216. 4. et 11. ὑπόδικον ἐμαυτὸν καὶ [illegible] 355. vlt. 359. pen.

ὑποκεῖσθαι oppigneratus eſſe. 140. 8.

ὑπολείπειν. 202. 2.

ὑπολογίζεσθαι. 233. 5.

ὑπομιμνήσκειν. 189. 8.

ὑποπαρωθεῖν ſenſim et ſine ſenſu latenter extrudere, loco depellere. *unvermerkt wegdrängen.* 223. 11.

ὑποπίπτειν] ὑποπεπτωκότες τῇ ἀνθρώπῳ addicti mulierculae, adulantes ei famulantesque abiectiſſimum in modum. 138. 10.

Digitized by Google

ὑπόχρεως obaeratus. *verſchuldet.* 263. 6. 264. 3. ὑποχωρῶν ᾤχετο clam ſe ſubduxit, exceſſit ex Vrbe. 84. 4. ὑπεχώρησεν εἰς Σικυῶνα. 134. 13.
ὕςατος τραγῳδοῖς, qui vltimam palmam meret. 109. vlt.

Φαίνειν] δύο διαθῆκαι ἐφάνησαν. 96. 7. Φανήσονται παῖδες ἄλλῳ τινὶ τρόπῳ liberi ab eo patre non ſati, cuius e nomine appellantur. 136. 7.

Φανερὸς] Φανερὰ ὀσία. bona immobilia. 138. pen. οἶκον ἐκ τῆ Φανερῆ τριηραρχῆντα. 181. 6.

Φάρμακον] ὑπὸ Φαρμάκων διεφθάρθαι. 252. 6.

Φελεαῖδα. 227. 3.

Φέρειν μίσθωσιν τῆ ἐνιαυτῆ mercedes annuas referre — *an jährlichen Pachte einbringen.* 109 2. ὀγεγομένας ἧκει Φέρων διαθήκας. 244. 1. 245. 10. τὴν ψῆφόν μοι ἤνεγκαν. ſecundum me litem dederunt. 280. 8.

Φεύγειν] τοιῦτον πρᾶγμα ἔφυγον. 132. pen. ἔφυγε τὴν βάσανον noluit vti ſponſione de mancipiis ad quaeſitionem dedendis. 201. vlt. φ. τὰς ἐλέγχους. 213. 5. 214. 4.

Φθονεῖν. 155. 2.

Φθόνον ἐμοὶ γενήσεσθαι παρ᾽ ὑμῶν περὶ τῶν προσγεγενημένων χρημάτων. 290. 11.

Φιλοπράγμων. 84. pen.

Φιλοτιμίας μνημεῖον ὁ τρίπες. 187. 3.

Φιλοτίμως. 186. 4.

Φιλοχρηματεῖν. 264. 6.

Φοιτᾶν ἐπὶ τὸ ἐνοίκιον identidem ſtatis temporum vicibus venire ad tollendum locar. 134. vlt. τῶν διδασκάλων, ὅποι ἐφοιτῶμεν. ad quorum ludos itabamus. 247. 5.

Φορεῖν] τὶς ὃ μέλαν ἱμάτιον ἐφόρεσε. 71. 8. ἐμβάδας καὶ τριβώνια Φορεῖ. 94. 7.

Φρονεῖν recte ſapere, ſuae tutelae eſſe, ἐπειδὴ τάχιςα

Digitized by Google

χιςα ἤρχετο Φρονεῖν *mündig werden, zu Iahren und Verſtande kommen*. 242. pen. ὡς εὖ Φρονοῦσιν ὑμῖν ἱκανὰ τὰ εἰρημένα νομίζω vt viris barbatis, et mente ſibi conſtantibus. 281. 1. εἴπερ τι δίκαιον ἐΦρόνει. 330. 2.

Φροντίζειν. 322. 8.

Φυλαρχεῖν magiſtri equitum honorem gerere. 115. 1. 292. vlt.

Φυλάττειν τὰς οἰκέτας acribus oculis obſeruare. 143. 7.

Φυλέτης. eiusdem tribus conſors, tribulis. 184. 2.

Φῦναι] οἱ μετ᾽ ἐκείνε Φύντες. 214. 11.

Φύσις] Φύσει γεγονότα υἱὸν ex ſe natum. 169. pen. opponitur adoptato. τοιοῦτοι τὰς Φύσεις πρὸς ἀλλήλες εἰσὶ. 181. 9.

Φυτεύειν χωρίον καὶ γεωργεῖν. 247. 7.

Φωνὴ μεγάλη. 153. 8. ἐδεὶς ὑμῶν τὴν Φωνὴν ἀνάσχοιτο ἀκέων. 355. 6.

Φωρᾶν furtum quaerere. 144. 5.

χεῖν] ἐπὶ τὰ μνήματα ἰέναι χεόμενον. Dis Manibus inferias, libationes funereas illaturum, καὶ ἐναγιοῦντα. 149. 1. οἱ παῖδες ἐναγίζουσι καὶ χέονται. 157. 9.

χηρεύειν in viduae conditione aetatem degere. 149. 4.

χορηγεῖν. 154. 6.

χορός. 187. 3.

χρέος.] τὰ χρέα ὠΦείλετο αὐτόν. *die Capitalien, die ausſtehenden Schulden, die er an andern zu fodern hatte. Activſchulden*. 221. 8. χρέα ἐπὶ τόκοις ὀΦειλόμενα *auf Zinſen ausgethane Capitalien*. 293. 11.

χρηματίζεσθαι rem quaerere, vſuris aliisque turpibus modis rem amplificare. πολὺ πρεσβυιότερον ἡγεῖται τὸ χρηματίζεσθαι, ἢ τὴν ἐμὴν συγγένειαν. id eſt obſeruationem officiorum et iurium, quae mihi vt cognato debet. 245. 11.

χρῆσθαί τινι pro χρῆσθαι οἰκείως. 12. 4. et 14. praeſertim cum meretrice conſueſcere. 20. 5. ἀπορῶν ὅ, τι χρῶτο τῷ παρόντι κακῷ *was er in der Noth anfangen ſollte*. 136. pen. λόγοις χρῶνται τοιέτοις *ſie behelfen ſich mit dergleichen Ausreden*. 176. 1.

χρήσιμος] χρησίμη διαθήκη. authentica, vera, legitima. *echt*. 138. 13. καὶ πρότερον χρήσιμος ἐγένετο. homo frugi. 309. 3. χρησιμώτερον ὑμῖν πολίτην παρεῖχεν ἑαυτόν. 317. 4.

χρήσης creditor. 8. vlt. 105. 8.

χρόνος] τὸν χρόνον εἰάσαμεν [ſcil παρελθεῖν] 264. 9. ἐκ εἰ χρόνῳ τι ὕϛερον τῶν ἡμετέρων εἰσπραττόμεθα. 265. pen.

χρυσίον] σὺν ἱματίοις καὶ χρυσίοις. 199. 4.

χωρίζεσθαι de vxore domo manuque mariti emiſſa, aliique elocata. 221. 1.

χωρίον praedium. 267. 9.

ψεύδεσθαι κατὰ τετελευτηκότος. 233. 2. Ψ. πρᾶγμα τηλικἔτον. 283. 4. 297. 3.

ψευδής] τἔτῳ τὰ ψευδῆ συλλαμβάνει. 245. 8.

ψευδομαρτυρία. 99. 10. 357. 6.

ψευδομαρτυριῶν. 97. 2.

ψεῦδος προφασίζεσθαι. 44. 7. εἴ τι ψεῦδος ἦν ὧν ἐλογιζόμην. 334. 2.

ψηφίζεσθαι δίκην ſententia ſua, ceu iudex, cauſam diſceptare. 19. 2.

ψῆφος] παρὰ τέτταρας ψήφες μετέσχε τῆς πόλεως. 40. 8. τὴν ψῆφόν μοι ἤνεγκαν. 280. 8.

ὠθεῖν. 213. 3.

ὠνεῖσθαι. 210. 3. 293. 7.

ὤνιος. venalis. 134. 17.

ὡς] ἐδ' ὡς pro ἐδ' ἕτως. ne ſic quidem. 228. 14.

ὠφελεῖν] μέλλοντες ὠφεληθήσεσθαι μὲν μηδὲν, ζημιωθήσεσθαι δὲ μεγάλα. 263. pen.

INDEX

Digitized by Google

INDEX HISTORICVS
AD ISAEVM.

Aeſchines Luſienſis. 172. Alce. 134. in ſeqq.
Aminiades. 72.
Androcles (item Androclides) 121. ſeqq. 147.
Antidorus. 143. 13. 147.
Antiphanes. 140.
Apollodorus Eupolidis. 172.
Apollodorus Thraſylli. 163. et tota oratione.
Archidamus. 164.
Archonides. 16.
Ariſtarchus. 256. alius. 257.
Ariſtogiton. 118.
Ariſtolochus. 140.
Ariſtomenes. 257.
Aſtyphilus. 230. ſq.
Callippe. 127.
Cephiſander. 10.
Cephiſodorus. 309.
Cephiſodotus. 88.
Cephiſophon. 90.
Chaereſtratus. 120.
Chaeron. 32.
Chaereleos. 297.
Chariades. 69.
Ciron. 193. ſq.
Cleon, 230.
Cleonymus. 1. ſeqq.
Cleonymus Cretenſis. 111.
Clinareta. 35.
Cranaus. 72.
Cteſias. 72.
Cyronides. 256.
Demaratus. 108. 357.
Demochares. 256.
Democles. 89.
Democrates. 136.
Demoſthenes. 71.
Dicaeogenes primus. 114.
Dicaeogenes Menexeni. 88.
Dicaeogenes Proxeni. 86. ſq.
Dinias. 6.
Diocles. 9.
Diocles Oreſtes. 194.
Diocles Pitthenſis. 208.
Dion. 134.
Dionyſius. 30.
Diophantus. 28.
Diopithes. 107.
Diotimus. 107.
Dorotheus. 28.
Endius. 14.

Digitized by Google

Epigenes. 310.
Erchienſes. 343. 351.
Ergamenes. 125.
Eubulides. 274.
Euclides. 147. 228. 343.
Euctemon. 125.
Eumathes. 309.
Euphiletus. 351. ſq.
Eupolis. 163.
Glaucon. 275.
Hagnias. 270. ſq.
Hagnon. 67.
Hagnotheus. 67. 343.
Harmodius ille celeber. 118.
Harmodius Proxeni. 94.
Hegemon. 125. 357.
Hegeſippus. 362.
Hermon. 343.
Hierocles. 232.
Hippolochides. 176.
Lacratides. 165.
Leochares. 87.
Lycon. 95.
Lyſimenes. 32.
Macartatus. 297.
Melanopus. 107.
Meneſtratus. 120.
Menexenus. 95.
Menexenus pater Dicaeogenis. 89.
Mixiades. 125.
Mneſiptolemus. 99.
Mneſon. 163.
Nauſimenes. 199.
Nicodemus. 16.
Nicoſtratus. 67. ſq.
Olynthii. 117.
Oreſtes. 194. 228.
Phanoſtratus. 120.
Phila. 15.
Philochares. 29.
Philoctemon. 119. ſq.
Philonicus. 105.
Piſtoxenus. 128.
Polyaratus. 89.
Poliarchus. 5.
Poſidippus. 4.
Pronapis. 171.
Protarchides. 103.
Proxenus. 90.
Pylades. 32.
Pyretides. 24.
Pyrrhus. 14. ſq.
Pyrrhus Lamptrenſis. 72.
Pythodorus. 138.
Smicrus. 69.
Stratius. 274.
Stratocles. 274.
Stratonicus. v. Nicoſtratus. 78.
Telephus. 71.
Thargelia. 169.
Theophon. 293.
Thraſybulus. 172.
Thraſyllus. 163.
Thraſymachus. 69.
Thudippus. 200.

Timo-

Timotheus. 137.
Vndecimuiri. 84.
Xenaenetus. 256. alius. 257.
Xenocles. 15.

INDEX GEOGRAPHICVS AD ISAEVM.

Acharnenſis.
Aethalides. 30.
Aphidnaeus. 136.
Araphenius. 241.
Athmonenſis. 140.
Beſaeenſis. 72.
Cephiſienſis. 125. 138.
Ceramicus. 104. 134.
Chius. 137.
Cholargenſis. 199.
Corinthus. 165. 237. 255.
Creta. 297.
Cyprius. 15.
Delphinium. 360.
Εἰληθυίας fanum. 112.
Eleuſin. 114. 292. 293.
Eleuſinius. 29.
Erchienſis. 30. 343.
Hephaeſtides. 232.
Lechaeum. 110.
Limnae. 219.
Luſienſis. 172.
Melita. 293.
Mitylene. 237.
Munychia. 137.
Oenoa. 294.
Paeanienſis. 90.
Proſpaltii. 298.
Phlyenſis. 194.
Φλυῆσι. 218.
Phrearrhius. 90.
Πιτθεύς. 208.
Plotienſis. 99.
Potamius. 103.
Pythii Apollinis fanum. 113.
Serangium. 140.
Sicilia. 120. 128.
Sicyon. 134.
Spartolus. 115.
Sphettius. 28.
Sypalletius. 256.
Thebae. 27.
Thebanum bellum. 237.
Theſſalia. 237.
Θριᾶσι. 293.

Digitized by Google

INDEX
ISAEI ORATIONVM.

Oratio I.	Super hereditate Cleonymi.	pag. 1
— II.	Super Pyrrhi	14
— III.	Super Nicoſtrati	47
— IV.	Super Dicaeogenis	86
— V.	Super Philoctemonis	120
— VI.	Super Apollodori	158
— VII.	Super Cironis	190
— VIII.	Super Aſtyphili	229
— IX.	Super Ariſtarchi	253
— X.	Super Hagniae hereditate	268

ANTI-

Digitized by Google

ANTIPHONTIS
ORATIONES.

Digitized by Google

Digitized by Google

ΑΝΤΙΦΩΝΤΟΣ ΤΟΥ ΡΗΤΟΡΟΣ ΛΟΓΟΙ.

ΓΕΝΟΣ ΑΝΤΙΦΩΝΤΟΣ.

Ἀντιφῶν, υἱὸς μὲν ἦν Σοφίλου, φυλῆς δ' αἰαντίδος, ῥαμνούσιος τὸν δῆμον. κατὰ δὲ τὰ περσικὰ γενόμενος, συνήκμαζε Γοργίᾳ τῷ σοφιστῇ. καὶ διδασκάλῳ τὰ πρῶτα χρησάμενος τῷ πατρὶ διδάσκοντι γράμματα. τῆς ἡλικίας δὲ προβαινούσης, τὰ περὶ τοὺς λόγους ἐξεπόνησε. φυσικῇ δεινότητι τὴν ἐκ τῆς ἀσκήσεως μελέτην προσλαβών. μηδενὸς μὲν ἀκροασάμενος. ὅτι μηδὲ ἦν πω τις μήτε λόγων, μήτε τεχνῶν ῥητορικῶν συγγραφεὺς, μήτε σοφιστὴς προεστηκὼς διατριβῆς. τοῖς πρὸ αὐτοῦ δὲ ἐντυχὼν βιβλίοις, καὶ τοῖς τῶν ποιητῶν μάλιστα, εἰς τοσοῦτον προῆλθε δεινότητος, ὥστε Νέστωρ ἐκαλεῖτο διὰ τὴν ἐν τῷ λέγειν ἡδονήν. τοῦ πολιτεύεσθαι δὲ ἀποστὰς νέος ὢν, ἐν Κορίνθῳ παρὰ τὴν ἀγορὰν οἴκημα ὑποδοχὴν παρὰ τῶν ἀκροατῶν ποιήσας, καὶ ἔξωθεν ἐπιγράψας, ὅτι τοὺς λυπουμένους παραμυθεῖται. εἶτα φιλοχρήματος ὢν καὶ οὐ πολλὰ ἐκ τούτου κερδαίνων, τραγῳδίας ἐποίει. ἀποστὰς δὲ καὶ τούτων, ἐπὶ ῥητορικὴν ἐτράπετο. καὶ συστησάμενος ἐν Ἀθήναις διατριβὴν, Σωκράτει περὶ τῶν ἐλεγκτικῶν διεφέρετο. πολλοὺς δὲ παιδεύσας, ἐπαίδευσε καὶ Θουκυδίδην· ἐν δὲ τῷ πελοποννησιακῷ πολέμῳ πολλὰ δυνηθεὶς, μετεβάλε τὴν δημο-

κρατίαν. καὶ ἐποίησε τὰς τετρακοσίας μετὰ τῶν περὶ Ἀρχεπτόλεμον. εἰσαγγελθεὶς δὲ ἑάλω, καὶ τοῖς τῶν προδοτῶν ὑπαχθεὶς ἐπιτιμίοις, ἄταφος ἐῤῥίφη. Φασὶ δέ τινες, ὅτι ἐν Σικελίᾳ παρὰ Διονυσίῳ ἤδη πρεσβύτης ὢν, ὅτε πρὸς αὐτὸν ἀφικόμενος, ἔσκωπτεν αὐτῷ τοῦ Διονυσίου τὰς τραγῳδίας· καὶ διὰ τοῦτο, ἀχθεσθεὶς, ἀπέκτεινεν αὐτόν. ἄλλοι δὲ λέγουσιν, ὅτι οὐ διὰ τοῦτο, ἀλλ' ὑπωπτεύθη, φασὶ, καταλῦσαι θέλων τὴν τυραννίδα. ἐρωτηθέντα γάρ φασιν αὐτὸν παρὰ τοῦ Διονυσίου, ποῖος αὐτῷ χαλκὸς ἀρέσκοι, εἰπεῖν· ὅθεν ἐγένετο Ἁρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων. Schedium hoc, quo editio Stephani caret, ex Aldina repetitum eſt.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΦΑΡΜΑΚΕΙΑΣ

ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΜΗΤΡΥΙΑΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Φιλόνεώς τις, ἔχων παλλακήν τινα, φίλος ἦν τοῦ πατρὸς τοῦ λέγοντος τὸν λόγον. οὗτος καταγνοὺς τῆς παλλακῆς, εἰς πορνεῖον στήσειν ἠπείλησεν. ὁ δὲ πατὴρ τοῦ λέγοντος τὸν λόγον, τελευτησάσης αὐτῷ τῆς γυναικὸς, μητρυιὰν τῷ παιδὶ ἐπεισήγαγε. κοινολογησαμένης δὲ ταύτης τῇ παλλακῇ, διὰ τὸ γείτονας εἶναι, καὶ διὰ τὸ μηδὲ αὐτὴν πάνυ ἀγαπᾶσθαι ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς, ἔδοξεν ἀμφοτέραις φαρμάκῳ ἀνελεῖν τοὺς ἄνδρας. κατασκευασάμεναι δὲ, ἑορτῆς οὔσης, καὶ κοινῇ τῶν ἀνδρῶν σπενδομένων (φίλοι γὰρ ἦσαν) δεδώκασιν ἀμφοτέροις

τὸ φάρ-

Digitized by Google

τὸ φάρμακον ἐν ἐκπώματι. καὶ ὁ μὲν Φιλόνεως πλέον λαβὼν, παραχρῆμα ἀνηρέθη· ὁ δὲ τοῦ λέγοντος τὸν λόγον πατὴρ, ἔλαττον λαβὼν, εἰς νόσον κατέπεσε, καὶ οὕτω τέθνηκεν ἐξ αὐτῆς. ὁ δὲ παῖς γράφεται τὴν μητρυιὰν φαρμακείας. καὶ ἡ μὲν ὑπόθεσις αὕτη. ἡ στάσις δὲ στοχασμός· σημεῖον δὲ, μὴ θέλειν δοῦναι τοὺς οἰκέτας εἰς βάσανον.

III.1. Νέος μὲν καὶ ἄπειρος * δικῶν[1] ἔγωγε ἔτι[2], δεινῶς δὲ καὶ ἀπόρως ἔχοιμι περὶ τοῦ πράγματος, ὦ ἄνδρες, τοῦτο μὲν, εἰ ἐπισκήψαντος τοῦ
3. πατρὸς ἐπεξελθεῖν τοῖς αὐτοῦ φονεῦσι, μὴ ἐπέξειμι· τοῦτο δὲ, εἰ ἐπεξιόντι, ἀναγκαίως ἔχει, οἷς ἥκιστα ἐχρῆν, ἐν διαφορᾷ καταστῆναι, ἀδελφοῖς ὁμοπατρίοις, καὶ μητρὶ ἀδελφῶν. ἡ γὰρ τύχη καὶ αὐτοὶ
6. οὗτοι ἠνάγκασαν ἐμοὶ πρὸς τούτους αὐτοὺς τὸν ἀγῶνα καταστῆναι, οὓς εἰκὸς ἦν τῷ μὲν τεθνεῶτι τιμωροὺς γενέσθαι, τῷ δ' ἐπεξιόντι βοηθούς. νῦν δὲ τούτων τἀναντία γεγένηται. αὐτοὶ γὰρ οὗτοι καθεστᾶσιν ἀντίδικοι καὶ φονεῖς, ὡς καὶ ἐγὼ καὶ ἡ γραφὴ λέγει.
9. Δέομαι δ' ὑμῶν, ὦ ἄνδρες, ἐὰν ἐπιδείξω ἐξ ἐπιβουλῆς τὴν τούτων μητέρα φονέα γενομένην τοῦ ἡμετέρου πατρὸς, καὶ μὴ ἅπαξ, ἀλλὰ καὶ πολλάκις ἤδη ληφ-

1. δικῶν] ſic dedi de meo, pro vulgari δοκῶν, cui ſufficiendum exiſtimabat H. Stephanus ſiue δοκῶ, ſiue δοκοίην.

2. ἔτι] ſubauditur εἰμί.

ληφθεῖσαν τὸν θάνατον τὸν ἐκείνου ἐπ᾽ αὐτοφώρῳ
μηχανωμένην, τιμωρῆσαι, πρῶτον μὲν τοῖς νόμοις
τοῖς ὑμετέροις, οὓς παρὰ τῶν θεῶν καὶ τῶν προγό- 112.1.
νων διαδεξάμενοι, κατὰ τὸ αὐτὸ ἐκείνοις περὶ τῆς
καταψηφίσεως δικάζετε· δεύτερον δ᾽ ἐκείνῳ τῷ
τεθνηκότι· καὶ ἅμα ἐμοὶ μόνῳ ἀπολελειμμένῳ[4] βοη- 3.
θῆσαι. ὑμεῖς γάρ μοι ἀναγκαῖοι. οὓς γὰρ ἐχρῆν[5] τῷ
μὲν τεθνεῶτι τιμωροὺς γενέσθαι, ἐμοὶ δὲ βοηθούς,
οὗτοι τοῦ μὲν τεθνεῶτος φονεῖς γεγένηνται, ἐμοὶ δ᾽
ἀντίδικοι καθεστᾶσι. πρὸς τίνας οὖν ἔλθοι τις βοη-
θούς; ἢ ποῖ τὴν καταφυγὴν ποιήσεται ἄλλοθι, ἢ 6.
πρὸς ὑμᾶς καὶ τὸ δίκαιον; θαυμάζω δ᾽ ἔγωγε καὶ
τοῦ ἀδελφοῦ, ἥντινά ποτε γνώμην ἔχων, ἀντίδικος
καθέστηκε πρὸς ἐμέ· καὶ εἰ νομίζει τοῦτο εὐσέβειαν
εἶναι, τὸ τὴν μητέρα μὴ προδοῦναι. ἐγὼ δ᾽ ἡγοῦμαι
πολὺ ἀνοσιώτερον εἶναι, ἀφεῖναι τοῦ τεθνεῶτος τὴν 9.
τιμωρίαν· ἄλλως τε καὶ τοῦ μὲν ἐκ προβουλῆς ἀκου-
σίας

3. *καταψηφίσεως*] ſuſpectum mihi fateor hoc eſſe vocabulum. Sententia poſtulare videtur *καταφαρμακεύσεως*. de veneficio. Verum dubito adhuc num voc. *καταφαρμάκευσις* in foro attico fuerit vſitatum. nam alias bonae id notae eſſe nemo facile dubitabit. Aut pro *περὶ* leg. eſt *πρὸ*.

4. *ἀπολελειμμ.*] deſerto, derelicto, denudato ab adiutoribus.

5. *οὓς γὰρ ἐχρῆν*] eadem iterat, quae modo dixerat. Archaiſmus hic eſt Antiphontis aetate dignus. praeterea magna vis ineſt his vocabulis ad commouendum et accendendum iudices.

Digitized by Google

σίας [6] ἀποθανόντος, τῆς δ' ἑκουσίως ἐκ προνοίας ἀποκτεινάσης. καὶ οὐ τοῦτό γ' ἐρεῖ, ὡς εὖ [7] οἶδεν, ὅτι οὐκ ἀπέκτεινεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ τὸν πατέρα τὸν ἡμέ-
12. τερον. ἐν οἷς μὲν γὰρ αὐτῷ ἐξουσία ἦν σαφῶς εἰδέναι, παρὰ τῆς βασάνου, οὐκ ἠθέλησεν· ἐν οἷς δ' οὐκ ἦν πυθέσθαι, τοῦτ' αὐτὸ [8] προεθυμήθη. καίτοι αὐτὸ τοῦτο ἐχρῆν, ὃ καὶ ἐγὼ προὐκαλούμην, προθυμηθῆναι [9], ὅπως τὸ πραχθὲν ᾖ ἀληθὲς [10], ἐπεξελ-
15. θεῖν. μὴ ὁμολογούντων γὰρ τῶν ἀνδραπόδων, οὗτός τ' εὖ εἰδὼς ἂν ἀπελογεῖτο, καὶ ἀντέσπευδε πρὸς ἐμὲ,

6. *ἐκ προβουλῆς ἀκουσίας*] ex inſidiis praemeditatis clandeſtinis, quas neque nouit in ſe parari, neque potuit aut impedire, aut euitare. malim tamen *ἀκουσίως*.

7. *εὖ οἶδεν*] ſic dedi de meo, pro vulgari *ἓν οἶδεν*. pro priore voce fertur Scaliger *οὐ* dediſſe, ſi dedit.

8. *τοῦτ' αὐτὸ*] ſcil. *τὸ πυθέσθαι* e quibus autem verum expiſcari non licebat, voluit, ſcil. expiſcari. Liberos nempe homines percontatum ierat, qui nil rei geſtae norant, eoque nil docere poterant. *αὖτο* accipio h. l. pro *αὖ contra*, *rurſus.* quo ſignificatu paſſim reperitur vſurpatum.

9. *προθυμηθῆναι* cohaeret cum *ἐπεξελθεῖν velle inueſtigare.*

10 *ᾖ ἀληθὲς*] id eſt *γένηται φανερὸν in lucem proferatur.* *ἀληθὲς* h. l. non id quod vulgo ſolet, *verum* puta, ſignificat, ſed aequipollet dictioni *οὐ λανθάνον*, *non obſcurum*, *non ignotum*, h. e. obtinet primigeniam vim ſuam, vnde notio *veri* poſtmodum promanauit; quamquam neſcio au apud auctores graecos, qui hodie ſuperſunt, hoc ſignificatu vſurpatum nusquam locorum reperiatur.

Digitized by Google

ἐμὲ, καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἀπήλλακτο ἂν ταύτης τῆς
αἰτίας. ὅπου δὲ μὴ ἠθέλησεν ἔλεγχον ποιήσασθαι
τῶν πεπραγμένων, πῶς περί γ' ὧν οὐκ ἠθέλησε πυ-
θέσθαι, ἐγχωρεῖ αὐτῷ περὶ τούτων εἰδέναι; πῶς 18.
οὖν περὶ τούτων, ὦ δικάζοντες, αὐτὸν εἰκὸς εἰδέναι,
ὧν γε τὴν ἀλήθειαν οὐκ εἴληφε; τί ποτε ἀπολογή-
σεσθαι μέλλει μοι; ἐκ μὲν γὰρ τῆς τῶν ἀνδραπό-
δων βασάνου εὖ ᾔδει, ὅτι οὐχ οἷόν τ' ἦν αὐτῇ σωθῆ-
ναι, ἐν δὲ τῷ μὴ βασανισθῆναι ἡγεῖτο τὴν σωτη- 21.
ρίαν εἶναι· τὰ δὲ γενόμενα ἐν τούτῳ ἀφανισθῆναι
ᾠήθησαν. πῶς οὖν εὔορκα ἀντομωμοκὼς ἔσται, φάσκων
εὖ εἰδέναι, ὃς οὐκ ἠθέλησε σαφῶς πυθέσθαι, ἐμοῦ
ἐθέλοντος τῇ δικαιοτάτῃ βασάνῳ χρήσασθαι περὶ
τούτου τοῦ πράγματος; τοῦτο μὲν [11] ἠθέλησα μετὰ 24.
τούτων ἀνδράποδα [12] βασανίσαι, ἃ συνῄδει καὶ πρό-
τερον τὴν γυναῖκα ταύτην, μητέρα δὲ τούτων, τῷ
πατρὶ τῷ ἡμετέρῳ θάνατον μηχανωμένην φαρμά-
κοις, καὶ τὸν πατέρα εἰληφότα [13] ἐπ' αὐτοφώρῳ,
καὶ ταύτην οὐκ οὖσαν ἄπαρνον· πλὴν οὐκ ἐπὶ θανά- 27.
τῳ φάσκουσαν διδόναι, ἀλλ' ἐπὶ φίλτροις. διὰ οὖν
ταῦτα [14] ἐγὼ βάσανον ἠθέλησα ποιήσασθαι περὶ [15]

αὐτῶν,

11. τοῦτο μὲν] non ſequitur τοῦτο δὲ. deeſſe videtur aliquid. Malim quoque ὃς τοῦτο μὲν.

12. ἀνδράποδα] malim cum articulo τάνδρ.

13. εἰληφότα] ſubaudi e praemiſſis tacite repetendum αὐτὴν ἑαυτῷ θάνατον μηχανωμένην.

14. διὰ οὖν ταῦτα] propterea quod haec mulier iam antea veneficiis vitae patris mei eſſet inſidiata.

15. περὶ αὐτῶν] imo vero μετ' αὐτῶν. vna cum

Digitized by Google

αὐτῶν, γράψας ἐν γραμματείῳ ἃ ἐπαιτιῶμαι τὴν
γυναῖκα ταύτην. βασανιστὰς δὲ αὐτοὺς τούτους ἐκέ-
30. λευον γίνεσθαι ἐμοῦ παρόντος, ἵνα μὴ ἀναγκαζόμε-
νοι, ἃ ἐγὼ * ἐπερωτῷμι [16], λέγοιεν· ἀλλ' ἐξήρκει
μοι τοῖς ἐν τῷ γραμματείῳ [17] χρῆσθαι [18]· καὶ αὐ-
τό μοι * τοῦτο [19] τεκμήριον δίκαιον [20] ἔσται, ὅτι ὀρ-
θῶς καὶ δικαίως μετέρχομαι τὸν φονέα τοῦ πατρός.
εἰ δὲ ἄπαρνοι γίνοιντο, ἢ λέγοιεν μὴ ὁμολογούμενα,
33. ἡ δίκη [21] ἀναγκάζοι τὰ γεγονότα κατηγορεῖν. αὕ-
τη γὰρ

his aduerſariis meis, coram iis, qui ſunt mei fratres, e nouerca mea nati.

16. ἐπερωτῷμι λέγοιεν] ſic dedi de meo, in optatiuo, pro vulgari ἐπερωτῶ μὴ λέγοιεν. *ne vi coacti ea dicerent, quae ego interrogarem.*

17. τοῖς ἐν τῷ γραμματείῳ] ſcil. γεγραμμένοις ὑπ' ἐμοῦ.

18. χρῆσθαι] ſubaudi τούτους. mihi ſufficiebat hos, aduerſarios meos, e mancipiis torquendis ea ſolummodo percontari capita accuſationis, quae ego in ſchedula perſcripſiſſem.

19. τοῦτο] ſic de meo dedi, pro vulgari τούτου.

20. τεκμήριον δίκαιον] offendor non nihil inſolentia dictionis. exſpectaſſem potius τ. ἱκανὸν, praeſertim cum ſtatim inſequatur, ὅτι ὀρθῶς καὶ δικαίως μετέρχομαι τὸν φονέα τ. π. Non ideo tamen quicquam h. l. commotum ibo. mos auctori cuique ſuus proprius loquendi eſt; et praeterea facile fiat, vt occurrant et inueniantur paſſim locorum eius dictionis exempla, cuius nouitas meas aures nonnihil feriit. quae mihi nouitas videtur, ea fortaſſis aliis eſt res trita.

21. ἡ δίκη] magiſtratus, vndecimuiri, rerum ca-

Digitized by Google

τη γὰρ καὶ τοὺς τὰ ψευδῆ παρεσκευασμένους λέ-
γειν, τἀληθῆ κατηγορεῖν ποιήσει. καίτοι εὖ οἶδά γ',
εἰ [22] οὗτοι πρὸς ἐμὲ ἐλθόντες, ἐπειδὴ τάχιστα αὐ-
τοῖς * ἀπηγγέλθη [23], ὅτι ἐπεξίοιμι τοῦ πατρὸς τὸν
φονέα, ἠθέλησαν τὰ ἀνδράποδα, ἃ ἦν αὐτοῖς, 36.
παραδοῦναι, ἐγὼ δὲ μὴ ἠθέλησα παραλαβεῖν αὐ-
τὰ, ἐνταῦθ' ἂν μέγιστα τεκμήρια παρείχοντο ὡς
οὐκ ἔνοχοί εἰσι τῷ φόνῳ. εἰ γὰρ, τούτων ἐθελόντων δι-
δόναι εἰς βάσανον, ἐγὼ μὴ ἐδεξάμην, τούτοις ἂν ἦν
ταῦτα τεκμήρια. τὸ αὐτὸ οὖν τοῦτο καὶ ἐμοὶ γενέσθω, 39.
εἴπερ ἐμοῦ θέλοντος ἔλεγχον λαβεῖν τοῦ πράγμα-
τες, αὐτοὶ μὴ ἠθέλησαν δοῦναι. δεινὸν δ' ἔμοιγε δο-
κεῖ εἶναι, εἰ ὑμᾶς μὲν ζητοῦσιν αἰτεῖσθαι ὅπως αὐ-
τῶν μὴ καταψηφίσησθε, αὐτοὶ δὲ σφίσιν αὐτοῖς
οὐκ ἠξίωσαν δικασταὶ γενέσθαι, δόντες βασανίσαι τὰ 42.
αὑτῶν ἀνδράποδα. περὶ μὲν οὖν τούτων οὐκ ἄδηλον, ὅ-
τι αὐτοὶ ἔφευγον τῶν πραχθέντων τὴν σαφήνειαν
πυθέσθαι. ᾔδεσαν γὰρ οἰκεῖον σφίσι τὸ κακὸν ἀνα-
φανησόμενον· ὥστε σιωπώμενον καὶ ἀβασάνιστον αὐ-

τὸ

pitalium, coram quibus ſerui torquendi eſſent, verum fateri recuſantes.

22. εὖ οἶδά γ', εἰ] num ſic Antiphon, antiquae, abruptae et inarticulatae dictionis amans, reliquerit, an potius id, quod planior, et aliis vſu trita loquendi ratio ſubiicit, ſcil. εὖ οἶδά γ', ὅτι, εἰ — in dubio relinquam.

23. ἀπηγγέλθη] ſic dedi de meo, pro vulgari ἐπηγγ. ſic paulo ante verſu 16. in Aidina eſt ἐπελογεῖτο, vbi Stephanus tacite correxit ἀπελ.

τὸ ἐᾶσαι ἐβουλήθησαν. ἀλλ᾽ οὐχ ὑμεῖς γε, ὦ ἄνδρες,
113.1. ἔγωγ᾽ εὖ οἶδα, ἀλλὰ σαφὲς ποιήσετε. ταῦτα μὲν
οὖν μέχρι τούτου. περὶ δὲ τῶν γενομένων πειράσομαι
ὑμῖν διηγήσασθαι τὴν ἀλήθειαν· δίκη[24] δὲ κυβερ-
3. νήσειεν. Ὑπερῷόν τι ἦν τῆς ἡμετέρας οἰκίας, ὃ εἶ-
χε Φιλόνεως, ὁπότ᾽ ἐν ἄστει διατρίβοι, ἀνὴρ καλός
τε κἀγαθὸς, καὶ φίλος τῷ ἡμετέρῳ πατρί· καὶ
ἦν αὐτῷ παλλακὴ, ἣν ὁ Φιλόνεως ἐπὶ πορνεῖον ἔμελ-
λε καταστῆσαι[25]. ταύτην οὖν, πυθομένη ἡ μήτηρ
6. τοῦ ἀδελφοῦ, ἐποιήσατο φίλην. αἰσθομένη δ᾽, ὅτι ἀ-
δικεῖσθαι ἔμελλεν[26] ὑπὸ τοῦ Φιλόνεω, μεταπέμπε-
ται[27]· καὶ ἐπειδὴ ἦλθεν, ἔλεξεν αὐτῇ ὡς ἀδικοῖτο

24. *δίκη*] pro *ἡ δίκη*. Etiam haec nota archaiſmi eſt, omiſſio articuli. parcit antiquitas ſaepe verbis, etiam neceſſariis, et rurſus eadem alias copioſior eſt iuſto, aut per ſe plana, aut iam dicta moleſte inculcans.

25. *καταστῆσαι*] num *καταστήσειν*. Sic certe fert vſus loquendi. verum infinitiuus aor. 1. ſaepe quoque vices gerit futuri primi. quare haud decernam. Quoniam Antipho perſonas diſcernere nil curauit, quae indiligentia orationis perſpicuitatem nebula quaſi quadam perfudit, quae labes eſt oratoris teterrima, iuuat perſonas certis notis inſignitas proponere. *αἰσθομένη* ergo eſt accuſata, accuſatoris nouerca, ab eo, non vero, ſed, vt paret, ficto nomine, ſed illo appoſito, Clytaemneſtra appellata. Imitantes hoc exemplum, virum peremtum appellabimus Agamemnonem, accuſatorem, qui priuignus eſt, Oreſtem.

26. *ἔμελλεν*] illa pellex Philonei. niſi is potius Philoleus eſt.

27. *μεταπέμπεται*] Clytaemneſtra puta arceſſit

Digitized by Google

ὑπὸ τȣ͂ πατρὸς τȣ͂ ἡμετέρȣ. εἰ ȣ͂ν ἐθέλοι [28] πείθε-
σθαι, ἔφη ἱκανὴ εἶναι ἐκείνη τε τὸν Φιλόνεων φίλον 9.
ποιῆσαι, καὶ αὐτῇ τὸν ἐμὸν πατέρα· εἶναι φάσκȣ-
σα αὐτῆς [29] μὲν τȣ͂το εὕρημα, ἐκείνης δ' ὑπηρέτη-
μα. ἠρώτα ȣ͂ν αὐτὴν εἰ ἐθέλοι διακονῆσαί οἱ· καὶ ἣ
ὑπέσχετο τάχιστα, ὡς οἶμαι. μετὰ ταῦτα ἔτυχε
τὸν Φιλόνεων ἐν Πειραιεῖ ὄντα [30] ἱερὰ θύειν Διὶ κτη- 12.
σίῳ, ὁ δὲ πατὴρ ὁ ἐμὸς εἰς Νάξον πλεῖν ἔμελλε. κάλ-
λιστον ȣ͂ν ἐδόκει τῷ Φιλόνεῳ, τῆς αὐτῆς ὁδȣ͂ ἅμα μὲν
προ-

ad ſe pellicem. ἦλθεν] pellex ad meam nouercam, ἔλεξεν] Clytaemneſtra. αὐτῇ] pellici Philonei. ἀδικοῖτο] nouerca. Sed videtur potius poſt ἀδικοῖτο aliquid deeſſe, et oratio ad hunc ferme modum integranda. ὡς ἀδικοῖτο ὑπὸ τȣ͂ Φιλόνεω, ὡς καὶ αὐτὴ ὑπὸ τȣ͂ πατρὸς τ. ἡ. illi [pellici] parari iniuriam a Philoneo, quemadmodum etiam ſibi [nouercae] fieret iniuria a patre meo.

28. ἐθέλοι] pellex. πείθεσθαι] ſibi, nouercae, morem gerere. ἔφη] nouerca. ἱκανὴ εἶναι] aiebat penes ſe, nouercam, eſſe. ἐκείνη] pellici. αὐτῇ] ſibi, nouercae.

29. αὐτῆς] ſuum inuentum, nouercae puta. ἐκείνης] pellicis. ἠρώτα] nouerca. αὐτὴν] pellicem. ἐθέλοι] pellex. οἱ] ſibi, nouercae. καὶ ἣ ὑπέσχετο] pellex puta.

30. ὄντα] maſculinum an neutrum ſit, ad τὸν Φιλόνεων, an ad τὰ ἱερὰ redeat, ambigi poſſit; ego equidem poſterius malim. Philoneus enim in Piraeeo nondum erat, ſed patrem actoris adhuc eo comitaturus, vnaque eadem opera ſacra Ioui Cteſio facturus, ibi publice celebranda. ὄντα itaque h. l. accipio pro γιγνόμενα δημοσίᾳ, et θύειν pro δεῖν θύειν.

Digitized by Google

προπέμψαι εἰς τὸν Πειραιᾶ τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν,
φίλον ὄντα ἑαυτῷ, ἅμα δὲ, θύσαντα τὰ ἱερὰ, ἑστι-
15. άσαι ἐκεῖνον. ἡ οὖν παλλακὴ τοῦ Φιλόνεω ἠκολούθει
τῆς θυσίας ἕνεκεν· καὶ ἐπειδὴ δὲ ἦσαν [31] ἐν τῷ Πει-
ραιεῖ, οἷον εἰκὸς, ἔθυον. καὶ ἐπειδὴ αὐτῷ ἐτέθυτο
τὰ ἱερὰ, ἐντεῦθεν ἐβουλεύετο ἡ ἄνθρωπος ὅπως ἂν
αὐτοῖς τὸ φάρμακον δοίη· πότερα πρὸ δείπνου, ἢ
18. ἀπὸ δείπνου. ἔδοξεν οὖν αὐτῇ βουλευομένῃ βέλτιον εἶ-
ναι μετὰ δεῖπνον [32] δοῦναι, ταῖς Κλυταιμνήστρας τῆς
τούτου [33] μητρὸς ὑποθήκαις ἅμα διακονοῦσα [34]. καὶ
τὰ μὲν ἄλλα μακρότερος ἂν εἴη λόγος περὶ τοῦ δείπ-
νου ἐμοί τε διηγήσασθαι, ὑμῖν τ' ἀκοῦσαι· ἀλλὰ

Qq 3 πειρά-

31. *καὶ ἐπειδὴ δὲ ἦσαν*] aut *καὶ* aut *δὲ* dele.

32. *μετὰ δεῖπνον*] H. Stephanus interponi vult *τὸ*. non intercedam equidem. verumtamen, cum Antiphon amet, antiquorum more, breuitatem, illiusque breuitatis genus hoc ſit, vt articuli omittantur, ipſeque modo *πρὸ δείπνου* et *ἀπὸ δείπνου* dixiſſet, vtrumque ſine articulo. acquieſcam h. l. vulgatae, cenſeboque ni! eſſe mutandum.

33. *τούτου*] huius aduerſarii mei, qui natu maximus fratrum, horumque et matris cauſam aduerſus actorem tuebatur; qui actor eorum matrem, nouercam ſuam, de caede patris in iure poſtulabat. Quia cauſa haec communis erat reo cum reliquis fratribus, matrem communem defendentibus, ideo modo *τούτου*, modo *τούτων*, promiſcue vſurpat orator.

34. *διακονοῦσα*] num *διακονοῦσαν*. vt redeat ad *δοῦναι*. vt ipſa, pellex, venenum daret hero patrique meo, ea in re praeceptis nouercae meae famulans. Poſſit quoque *διακονούσῃ* legi, vt ad *ἔδοξεν αὐτῇ* redeat.

Digitized by Google

πειράσομαι τὰ λοιπὰ ὡς ἐν βραχυτάτοις ὑμῖν διη- 21.
γήσασθαι, ὡς γεγένηται ἡ δόσις τοῦ φαρμάκου. ἐ-
πειδὴ γὰρ ἐδεδειπνήκεισαν, οἷον εἰκὸς, ὁ μὲν
θύων Διὶ κτησίῳ, κἀκεῖνον ὑποδεχόμενος, ὁ δ᾽ ἐκ-
πλεῖν τε μέλλων καὶ παρὰ ἀνδρὶ ἑταίρῳ δειπνῶν,
σπονδάς τ᾽ ἐποιοῦντο, καὶ λιβανωτὸν ὑπὲρ αὑτῶν [35] 24.
ἐπετίθεσαν [36]· ἡ δὲ παλλακὴ τοῦ Φιλόνεω [37], τὴν
σπονδὴν ἅμα ἐγχέουσα [38] ἐκείνοις εὐχομένοις ἃ οὐκ
ἔμελλε τελεῖσθαι, ὦ ἄνδρες, ἐνέχει τὸ φάρμακον.
καὶ ἅμα οἰομένη δεξιὸν ποιεῖν, πλέον δίδωσι τῷ Φι-
λόνεῳ· (ἴσως, εἰ δοίη πλέον, μᾶλλον φιλησομένη 27.
ὑπὸ τοῦ Φιλόνεω. οὔπω γὰρ ᾔδει ὑπὸ τῆς μητρυιᾶς τῆς
ἐμῆς ἐξαπατωμένη, πρὶν ἐν τῷ κακῷ ἤδη ἦν) τῷ δὲ
πατρὶ τῷ ἡμετέρῳ ἔλασσον ἐνέχει. καὶ ἐκεῖνοι ἐπει-

δὴ ἀπ-

35. ὑπὲρ αὑτῶν cum aſpero, ſui quisque cauſa. Philoneus pro ſe thura ſpargebat, Iouem Cteſium rogans, vt rem ſibi, ſiue per negotiationis, ſiue per rei ruſticae proſperitatem, augeret atque locupletaret; pater meus autem, vt nauigatio, quam ingrederetur, ſecunda ſibi et fauſta eſſet.

36. ἐπετίθεσαν] ſcil. τῇ ἐσχάρᾳ thuribulo, prunis candentibus.

37. παλλακὴ τοῦ] alius ἡ interpoſuiſſet. verum in Antiphonte neſcio an minus tutum ſit idem praecipere fieri.

38. ἐκχέουσα] imo vero ἐγχέουσα. libantes enim vinum effundebant quidem, pueri autem miniſtrantes, et qui eorum loco eſſent, vt pellex hic loci erat, infundebant in pocula, aqua a ſe contemperatum. vulgatam defendere qui velit, illi ſic erit interpretandum. ἐκχέουσα ἐκ τοῦ κρατῆρος εἰς τὴν κύλικα.

Digitized by Google

δὴ ἀπέπεισαν, τὸν ἑαυτῶν φονέα μεταχειριζόμενοι [39], ἐκπίνουσιν ὑςάτην πόσιν. ὁ μὲν οὖν Φιλόνεως, εὐθέως παραχρῆμα ἀποθνήσκει· ὁ δὲ πατὴρ ὁ ἡμέτερος εἰς νόσον ἐμπίπτει, ἐξ ἧς καὶ ἀπώλετο εἰκοςαῖος. ἀνθ' ὧν ἡ διακονήσασα ἔχει τὰ ἐπίχειρα, ὧν ἀξία ἦν, οὐδὲν αἰτία [40] οὖσα· (τῷ γὰρ δημοκοίνῳ τροχισθεῖσα παρεδόθη) ἡ δ' αἰτία * γ', ἡ δὴ καὶ ἐνθυμηθεῖσα, καὶ χειρουργήσασα, ἕξει, ἐὰν ὑμεῖς τε καὶ οἱ θεοὶ θέλωσι. σκέψασθε οὖν ὅσῳ δικαιότερα δεήσομαι ὑμῶν ἐγὼ, ἢ ὁ ἀδελφός. ἐγὼ μὲν τῷ τεθνεῶτι ὑμᾶς κελεύω καὶ τῷ ἠδικημένῳ τὸν ἀΐδιον χρόνον [42] τιμωροὺς γενέσθαι· οὗτος δὲ τοῦ μὲν τεθνεῶτος πέρι οὐδὲν ὑμᾶς αἰτήσεται, ὃς ἄξιος καὶ ἐλέου καὶ βοηθείας καὶ τιμωρίας παρ' ὑμῶν τυχεῖν,

39. *μεταχειριζόμενοι*] amplexantes alternis, modo hic, modo ille, vlnis, et oſculantes. neſciebant nempe hanc ipſam pellicem, cum qua laſciuiebant, venenum ipſis infudiſſe. Pro *τὸν* malim *τήν*.

40. *οὐδὲν αἰτία*] ſic dedi ex auctoritate Stephani, pro vulgari *οὐδ' ἐναντία*. poterat quoque ſic corrigi *οὐδ' ἐν αἰτίᾳ οὖσα*. *quamquam in culpa non fuiſſet.*

41. *ἡ δ' αἰτία γ', ἡ δὴ καὶ*] ſic dedi de meo, pro vulgari *ἡ δ' αἰτία τε ἤδη, καὶ*. foemina vero illa, quae in culpa et cauſa fuit, quippe quae et excogitarit ſcelus, eique perpetrando manum operamque praeſtiterit.

42. *τὸν ἀΐδιον χρόνον*] cohaeret cum *ἠδικημένῳ*. iniuriam in perpetuum accipit is, qui eam accipit, quae nullo pacto poſtmodum reparari poſſit, cuius generis iniuria eſt caedes. nam interfectus ad vitam reuocari nequit.

ἀθέως καὶ ἀκλεῶς πρὸ τῆς [43] εἱμαρμένης ὑφ᾽ ὧν ἥκιστα ἐχρῆν τὸν βίον ἐκλιπών· ὑπὲρ δὲ τῆς ἀποκτεινάσης δεήσεται ἀθέμιστα, καὶ ἀτέλεστα, καὶ ἀ- 39.
νήκουστα καὶ θεοῖς καὶ ὑμῖν, δεόμενος ὑμῶν, ἃ αὐτὴ ἑαυτὴν οὐκ ἔπεισε μὴ κακοτεχνῆσαι [44]. ὑμεῖς δ᾽ οὐ τῶν ἀποκτεινάντων ἐστὲ βοηθοὶ, ἀλλὰ τῶν ἐκ προνοίας ἀποθνησκόντων, καὶ ταῦτα, ὑφ᾽ ὧν ἥκιστα ἐχρῆν αὐτοὺς ἀποθνήσκειν. ἤδη οὖν ἐν ὑμῖν τοῦτό ἐστιν 42.
ὀρθῶς διαγνῶναι, ὃ καὶ ἐποιήσατε [45]. δεήσεται δ᾽

ὑμῶν

43. πρὸ] ſuffeci hoc, ex auctoritate Stephani, vulgari vitioſae lectioni περὶ. Nullus etiam dubito Scaligerum quoque πρὸ dediſſe, tametſi ſchedae Goenſianae ei παρὰ tribuunt.

44. ἃ αὐτὴ — μὴ κακοτεχνῆσαι] Locus perquam arduus, vnde ſententia vix tolerabilis et vix exputabilis exſiſtit. Aduerſarius meus (haec eſt actoris oratio) vos iudices, rogabit vt nolitis κακοτεχνεῖν malis artibus, nequitia vti, in ea foemina condemnanda, quae ipſa in animum inducere ſibi non potuit, vt a nequitia ſe abſtineret. Ergo filius pro matre deprecans ſeueritatem animaduerſionis in veneficam appellabat κακοτεχνίαν? Filius nempe matrem defendens, aiebat eam inſontem eſſe; et condemnationem eius habebat pro conſpiratione iudicum, actoris iniquae cauſae fauentium, ſuam vero, aequiſſimam ſcilicet, prementium. Aut haec eſt exponendi et excuſandi huius loci vna ratio, aut, ſi quid video, alia nulla. Reperiat, qui poterit, meliorem. v. Supplementa.

45. ἐποιήσατε] num ποιήσετε. id quod vos etiam facietis. Aut bene ſi vulgata habet, non ſatis intelligo. Num reſpicit ad ſupplicium pellici irrogatum?

Digitized by Google

ὑμῶν οὗτος μὲν ὑπὲρ τῆς μητρὸς αὐτοῦ ζώσης[46] *τῆς*
ἐκεῖνον διαχρησαμένης ἀβούλως τε καὶ ἀθέως, ὅπως
114.1. *δίκην μὴ δῷ, ἂν ὑμᾶς πείθῃ, ὧν ἠδίκηκεν· ἐγὼ δ'*
ὑμᾶς ὑπὲρ τοῦ πατρός μου τεθνεῶτος αἰτοῦμαι, ὅ-
πως παντὶ τρόπῳ δῷ[47]. *ὑμεῖς δὲ, ὅπως διδῶσι δί-*
κην οἱ ἀδικοῦντες, τούτου γε ἕνεκα καὶ δικασταὶ ἐγένε-
3. *σθε καὶ ἐκλήθητε· καὶ ἐγὼ μὲν ἐπεξέρχομαι λέ-*
γων, ἵνα δῷ δίκην ὧν ἠδίκηκε, καὶ τιμωρήσω τῷ τε
πατρὶ τῷ ἡμετέρῳ, καὶ τοῖς νόμοις τοῖς ὑμετέροις·
(ταύτῃ καὶ[48] *ἄξιόν μοι βοηθῆσαι ὑμᾶς ἅπαντας,*
εἰ ἀληθῆ λέγω) οὗτος δὲ[49] *τἀναντία, ὅπως ἡ τοὺς*
6. *νόμους παριδοῦσα μὴ δῷ δίκην ὧν ἠδίκηκε, ταύτῃ*
βοηθὸς καθέστηκε. καίτοι πότερον δικαιότερον τὸν
ἐκ προνοίας ἀποκτείναντα δοῦναι δίκην, ἢ μή; καὶ
πότερον δικαιότερον οἰκτεῖραι μᾶλλον τὸν τεθνεῶτα,
ἢ τὴν ἀποκτείνασαν; ἐγὼ μὲν οἶμαι τὸν τεθνεῶτα.

Qq 5 καὶ

46. *ζώσης*] quid opus erat hoc vocabulum, plane inficetum et ſuperuacaneum, ingeri? Scilicet Antipho ſophiſta eſt, quod hominum genus ludibriis antithetorum delectatur. Antitheton hic habemus, ſed illud perquam inſulſum et frigidum, inter *ζώσης μητρὸς*, et *τεθνεῶτος πατρὸς*. melius illud alterum, *δίκην δῷ* et *μὴ δῷ*.

47. *δῷ*] ſcil. nouerca mea Manibus patris mei.

48 *ταύτῃ καὶ*] videtur *γὰρ* interponendum eſſe. *etenim hactenus quoque*, hac de cauſa, quoniam leges a vobis vindicari et ſaluas ſeruari conuenit.

49. *οὗτος δὲ τἀναντία*] ſic dedi de Stephani et Scaligeri ſententia, pro vulgari *οὗτος ὁ τἀναντία*. ſubaudi *ἀξιῶν*. aut accipe aduerbialiter.

Digitized by Google

καὶ γὰρ δικαιότερον καὶ ὁσιώτερον καὶ πρὸς θεῶν 9.
καὶ πρὸς ἀνθρώπων [50] γένοιτο ὑμῖν. ἤδη οὖν ἐγὼ ἀ-
ξιῶ, ὥσπερ κἀκεῖνον ἀνελεημόνως καὶ ἀνοικτίστως
αὕτη ἀπώλεσεν, οὕτω καὶ αὐτὴν ταύτην ἀπολέσθαι
ὑπό τε ὑμῶν καὶ τοῦ δικαίου. ἡ μὲν γὰρ ἑκουσίως [51], 12.
καὶ βουλεύσασα τὸν θάνατον, ὁ δ' ἀκουσίως καὶ βιαί-
ως ἀπέθανε. πῶς γὰρ οὐ βιαίως ἀπέθανεν, ὦ ἄν-
δρες, ὅς γε πλεῖν ἔμελλεν ἐκ τῆς γῆς τῆσδε, παρά
τε ἀνδρὶ αὐτοῦ φίλῳ ἑστιᾶτο [52]; ἡ δὲ, πέμψασα τὸ
φάρμακον, καὶ κελεύσασα ἐκείνῳ δοῦναι πιεῖν, ἀπέ- 15.
κτεινεν ἡμῶν τὸν πατέρα. πῶς οὖν ταύτην ἐλεεῖν ἄ-
ξιόν ἐστιν, ἢ αἰδοῦς τυγχάνειν παρ' ὑμῶν, ἢ ἄλλου
του; ἥτις αὐτὴ οὐκ ἠξίωσεν ἐλεῆσαι τὸν αὑτῆς ἄνδρα,
ἀλλ' ἀνοσίως καὶ αἰσχρῶς ἀπώλεσεν. οὕτω δέ τοι
καὶ [53] ἐλεεῖν ἐπὶ τοῖς ἀκουσίοις παθήμασι μᾶλλον 18.
προσήκει ἢ τοῖς ἑκουσίοις [54] καὶ ἐκ προνοίας, ἀδική-

μασι

50. *πρὸς θεῶν καὶ πρὸς ἀνθρώπων*] aut, ſi nihil h. l. deeſt, genitiui hi cum accuſatiuis mutandi ſunt, aut deeſt aliquid. e. c. *εὔνοια, καὶ ἀγαθὰ πολλά.* a diis, ab hominibusque pax et beneuolentia et bona multa vobis contingant.

51. aut poſt *ἑκουσίως*, aut poſt *τὸν θάνατον* deeſt *ἀπώλεσε*, vel *ἀπέκτεινε*, vel *ἐμηχανήσατο.*

52. *ἑστιᾶτο*] malim cum augmento *εἱστιᾶτο.*

53. *οὕτω δὲ τοι καὶ ἐλεεῖν*] ſcabra et hiulca oratio. non ſuccurrit nunc melius viſum, quam fort. leg eſſe *οὐκ οἶδεν ὅτι συγγνώμην ἔχειν καὶ ἐλεεῖν non norat* (mirabundus interrogat et ſtomachans) *non norat illa, conuenire, vt* —? Vel *οὐχὶ δὲ καὶ* —?

54. *ἑκουσίοις*] ſic tacite correxit Stephanus Aldinae *ἑκουσίως.*

μασι καὶ ἁμαρτήμασι. καὶ ὥσπερ ἐκεῖνον αὕτη, οὔ-
τε θεοὺς, οὔθ' ἥρωας, οὔτ' ἀνθρώπους δείσασα, ἀπώ-
λεσεν, οὕτω καὐτὴ ὑφ' ὑμῶν καὶ τοῦ δικαίου ἀπολο-
21. μένη, καὶ μὴ τυχοῦσα μήτ' αἰδοῦς, μήτ' ἐλέου, μήτ'
αἰσχύνης μηδεμιᾶς παρ' ὑμῶν, τῆς δικαιοτάτης ἂν
τύχοι τιμωρίας. θαυμάζω δὲ ἔγωγε τῆς τόλμης
τοῦ ἀδελφοῦ.[55], καὶ τῆς διανοίας[56], τὸ[57] διομόσα-
σασθαι ὑπὲρ τῆς μητρὸς εὖ εἰδέναι μὴ πεποιηκέναι
24. ταῦτα. πῶς γὰρ ἄν τις εὖ εἰδείη, οἷς μὴ παρεγένε-
το αὐτός; οὐ γὰρ δήπου μαρτύρων γ' ἐναντίον οἱ
ἐπιβουλεύοντες τοὺς θανάτους τοῖς πέλας μηχανῶν-
ταί τε καὶ παρασκευάζουσιν, ἀλλ' ὡς μάλιστα δύ-
νανται λαθραιότατα, καὶ ὡς ἀνθρώπων μηδένα
27. εἰδέναι· οἱ δ' ἐπιβουλευόμενοι οὐδὲν[58] ἴσασιν πρὶν ἐν
αὐτῷ ὦσι τῷ κακῷ γ' ἤδη, καὶ γινώσκωσι τὸν ὄλε-
θρον, ἐν ᾧ εἰσι. τότε δὲ, ἐὰν μὲν δύνωνται, καὶ μὴ
φθά-

55. τοῦ ἀδελφοῦ] ſi τὸ proximum inſequens ſeruatur, bene habebit h. l. genitiuus. ego vero nullus dubitans, τὸ vitioſum eſſe, de quo ſtatim ſeorſim dicam, ſuſpicor h. l. genitiuo accuſatiuum ſufficiendum, atque leg. eſſe τὸν ἀδελφόν.

56. τῆς διανοίας ſi ſolum ſtaret per ſe, nil eo offenderer; verum copulatum videns cum τόλμης, eique ſubiectum, cui non optime cnnuenit, ſuſpicor leg. eſſe τῆς ἀνοίας.

57. τὸ διομόσασθαι] imo vero τῷ δ. id eſt ἐπὶ τῷ, διὰ τὸ — Aut τολμῶντος [vel τολμῶντα] διομ.

58. οὐδὲν] ſic tacite correxit Stephanus Aldinae οὐδενί.

Digitized by Google

φθάνωσι [59], πρὶν ἀποθανεῖν, καὶ φίλους [60] καὶ ἀ-
ναγκαίους τοὺς σφετέρους καλοῦσι καὶ μαρτύρονται,
καὶ λέγουσιν αὐτοῖς ὑφ᾽ ὧν ἀπόλλυνται, καὶ ἐπι- 30.
σκήπτουσι τιμωρῆσαι σφίσιν αὐτοῖς ἠδικημένοις· (ἃ
κἀμοὶ παιδὶ ὄντι ὁ πατὴρ, τὴν ἀθλίαν καὶ τελευ-
ταίαν νόσον νοσῶν, ἐπέσκηπτεν) ἐὰν δὲ τούτων ἀ-
μαρτάνωσι, γράμματα γράφουσι, καὶ οἰκέτας
τοὺς σφετέρους αὐτῶν ἐπικαλοῦνται [61] μάρτυρας, 33.
καὶ δηλοῦσιν ὑφ᾽ ὧν ἀπόλωνται. κἀκεῖνος ἐμοὶ νέῳ ἔ-
τι ὄντι ταῦτα ἐδήλωσε καὶ ἐπέστειλεν, ὦ ἄνδρες, οὐ
τοῖς ἑαυτοῦ δούλοις. ἐμοὶ μὲν οὖν διήγηται καὶ βεβοή-
θηται τῷ τεθνεῶτι καὶ τῷ νόμῳ· ἐν ὑμῖν δ᾽ ἐστὶ σκο- 36.
πεῖν τὰ λοιπὰ πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς, καὶ δικάζειν τὰ
δίκαια. οἶμαι δὲ καὶ τοῖς θεοῖς τοῖς κάτω μέλειν [62],
οἳ ἠδίκηνται.

ΑΝΤΙ-

59. poſt φθάνωσι videtur διαφθαρέντες vel tale quid deeſſe.

60. καὶ φίλους] particula copulans videtur prodere, hic aliquid deeſſe, e. e. υἱοὺς. filios, vel ἀδελφοὺς fratres, et amicos.

61. ἐπικαλοῦνται] ſic tacite correxit Stephanus Aldinae vitium ἐπικαλοῦν. melius proculdubio, quam Scaliger, qui ἐπικαλοῦσι adſcripſerat.

62. μέλειν, οἳ ἠδίκηνται] ad μέλειν ſubauditur τούτων, ſiue id pro maſculino, ſiue pro neutro accipiatur. Si prius, tum οἳ redibit ad homines. horum hominum, qui laeſi fuerint iniuria, curam gerere. Sin autem pro neutro τούτων habeas, tum erit ſententia, harum rerum, caedium puta doloſarum et clandeſtinarum. οἳ poteſt ad homines, ſed et ad deos referri. po-

Digitized by Google

ΑΝΤΙΦΩΝΤΟΣ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΦΟΝΟΥ ΑΠΑΡΑΣΗΜΟΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Πανταχοῦ μὲν τὴν οἰκείαν Ἀντιφῶν ἐνδείκνυται δύναμιν, μάλιστα δ' ἐν ταύταις ταῖς τετραλογίαις, ἐν αἷς αὐτὸς πρὸς αὐτὸν ἀγωνίζεται. δύο γὰρ ὑπὲρ τοῦ κατηγόρου λόγους εἰπὼν, δύο καὶ ὑπὲρ τοῦ λέγοντος ἐμελέτησεν, ὁμοίως ἐν ἀμφοτέροις εὐδοκιμῶν. ἔοικε μὲν οὖν οὗτος ὁ λόγος τῷ Λυσίου λόγῳ τῷ πρὸς Μικίνην γεγραμμένῳ. ἔχει δ' αὐτῷ τὰ τῆς ὑποθέσεως ὧδε. ἀναχωρῶν τις ἀπὸ δείπνου, εὑρέθη σὺν τῷ ἀκολούθῳ συγκεκομμένος. μετὰ τὴν αὐτοῦ τελευτὴν συγγενής τις αὐτοῦ κατηγορεῖ ἐχθροῦ αὐτοῦ, ὡς πεποιηκότος τὸν φόνον· ὁ δ' ἀρνεῖται. ὅθεν στοχασμὸς ἡ στάσις ἀτελὴς, ἐκ μόνου τοῦ προσώπου συνιστάμενος. ἡ δὲ τοῦ λόγου διαίρεσις αὕτη. ἐν μὲν τοῖς προοιμίοις τὴν κατάστασιν ὁ λόγος ἔχει, διὰ τὸ μήπω

τὴν

ſterius ſi mauis, *οἷ* erit reddendum, *quippe qui.* laedebatur vtique, ex opinione gentilium, numen deorum inferorum, quibus exoſum erat genus omne mortium violentarum, ante fatalem horam alicui comparatarum, earumque ipſi vltores habebantur; et templa eorum, quorum templorum ſanctiſſimum et ampliſſimum ipſa tellus eſt, cruore pollui exiſtimabantur. Quodſi tamen *ἠδίκηνται* non ad homines, ſed ad deos refers, pro *οἷ* malim *εἰ* legi. deos arbitror non inultum transmittere, ſi violentia ipſi laeſi fuerint.

Digitized by Google

τὴν ὅλην ἠκριβῶσθαι τέχνην. ἀρχόμενος δὲ τῶν ἀγώνων, πρώτῃ ἐχρήσατο ἀναιρέσει αἰτιῶν, δι᾽ ὧν ἀπέδειξεν, ὅτι οὐδεὶς αὐτῶν τῶν ὀφειλόντων ὑπονοηθῆναι διέφθειρεν. εἶτα περιίστησι τὸ πρᾶγμα εἰς τὸ δεῖξαι, ὅτι ἐξ ἐπιβουλῆς ἀπέθανε καὶ λοιπὸν ἐμβάλλει εἰς τὴν ποίησιν· τὴν δὲ τῶν ἐλέγχων ἀπαίτησιν λύει τῇ μαρτυρίᾳ τοῦ δούλου. εἶτα παρέκβασις καὶ ἐπίλογος.

Ὁπόσα μὲν τῶν πραγμάτων ὑπὸ τῶν ἐπιτυχόν- 115.1.
των ἐπιβουλεύεται, οὐ χαλεπὰ ἐλέγχεσθαι
ἐστίν· ἂν δ᾽ [1] ἱκανῶς μὲν πεφυκότες, ἔμπειροι δὲ 3.
τῶν πραγμάτων ὄντες, ἐν δὲ τούτῳ τῆς ἡλικίας
καθεστῶτες, ἐν ᾧ κράτιστοι φρονεῖν αὐτῶν εἰς τὰ
πράγματ᾽ ὦσι, χαλεποὶ καὶ γνωσθῆναι καὶ δειχθῆναι εἰσί. διὰ γὰρ τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου, ἐκ 6.
πολλοῦ τὴν ἀσφάλειαν, ὧν ἐπιβουλεύουσι, σκοποῦντες, οὐ πρότερον ἐπιχειροῦσιν, ἢ πάσης ὑποψίας φυλακὴν ποιήσωνται. γινώσκοντας οὖν ὑμᾶς χρὴ ταῦτα,

Ad argumentum v. Taylor ad fragmenta Lyſiae p. 24. *ἀπαράσημος* eſt oratio, in qua perſonae nullae nominatim appellatae, ſeu, ex nominum notis ab aliis diſtinctae, fuerint.

1. *ἂν δὲ*] non habet *ἂν* quo referatur. proculdubio deeſt *ἐπιβουλεύωσιν οἱ* — ſin autem caedes ex inſidiis machinentur hi, qui, nati loco nobiliore, liberalius educati, aut indole et ſagacitate non contemnenda a natura praediti fuerint. H. Stephani coniectura, *οἱ* pro *ἂν* ſufficiens, rem implicat magis, quam expedit.

ταῦτα, κἂν ὁτιοῦν εἰκὸς παραλάβητε, σφόδρα πι-
9. στεύειν αὐτῷ. ἡμεῖς δ᾽ οἱ ἐπεξερχόμενοι τὸν φόνον,
οὐ, τὸν αἴτιον ἀφέντες, τὸν ἀναίτιον διώκομεν. σα-
φῶς γὰρ οἴδαμεν, ὅτι πάσης τῆς πόλεως μιαινο-
μένης ὑπ᾽ αὐτοῦ [2], ἕως ἂν διωχθῇ, τό τ᾽ ἀσέβη-
μα [3] ἡμέτερον γίνεται, τῆς θ᾽ ὑμετέρας ἁμαρτίας [4]
12. ἡ ποινὴ εἰς ἡμᾶς τοὺς μὴ δικαίως διώκοντας ἀναχω-
ρεῖ. ἅπαντος οὖν τοῦ [5] μιάσματος ἀναχωροῦντος εἰς ἡ-
μᾶς,

2. ὑπ᾽ αὐτοῦ] ſcil. τοῦ φονέως. vel τοῦ αἰτίου.

3. ἀσέβημα] ſi ſcil. indicare et in iure perſequi omittamus eum reum, quem certo ſciamus ſcelus commiſiſſe. Pro διωχθῇ num leg. eſt δειχθῇ?

4. ὑμετέρας ἁμαρτίας] ſi nempe vos, a nobis indicio falſo decepti, pro ſonte inſontem morte puniueritis. Ponit caſum geminum. Aut vere reum non indicamus, aut inſontem pro ſonte. Prius facientes in cauſa ſumus, vt vere reus impunitus abeat. Poſterius facientes, inducimus iudices in errorem. Vtrum ergo facimus horum, ſemper neceſſario reatum ipſi nobis contrahimus. Nam ſi reticemus homicidae, quem norimus, et ſoli norimus, nomen, piaculum penes nos ſolos manet. Sin autem falſum indicamus. culpa erroris in condemnando et plectendo inſonte commiſſi, non tangit iudices, quos fraude noſtra ad male iudicandum perduxerimus; (ex iis enim, quae docebantur, illi recte iudicarant; quod decepti fuerint, culpa eorum non fuit,) relabitur ergo culpa etiam haec a iudicibus ad nos. Quum itaque neque tacere, neque falſum reum indicare nobis expediat, neceſſe eſt, vt quem caedis voluntarie patratae accuſamus, eum certo norimus illam caedem perpetraſſe.

5. ἅπαντος τοῦ] interpone οὖν. Relabente igitur

Digitized by Google

μᾶς, ὡς ἂν [6] *δυνώμεθα σαφέστατα, ἐξ ὧν γινώσκομεν, πειρασόμεθα ὑμῖν δηλοῦν ὡς ἀπέκτεινε* [7] *τὸν ἄνδρα* [8]. *οὐδεὶς γὰρ ἂν τὸν* [9] *ἔσχατον κίνδυνον περὶ τῆς*

in nos ſolos omni reatu et piaculo, tam illo, quod totam ciuitatem premit, quae caedem inultam transmittat, tametſi nulla ſraude id ſaciat, ſed ſolummodo ex ignorantia homicidae; quam altero illo, quod contrahitur inſontem plectendo. Vidit etiam Stephanus *οὖν* eſſe inſerendum.

6. *ἕως*] *πότερον, ἡμᾶς, ὡς ἂν δυνώμεθα σαφ. ἤ, ἅπαντος οὖν τ. μ. ἀν. εἰς ἡμᾶς ὡς ἀν. δ. σ.* H. STEPHANVS. Probaui vtramque Stephani coniecturam, h. e. *οὖν* addidi, et *ἕως* cum *ὡς* mutaui.

7. *ἀπέκτεινε*] reus non nominatus.

8. *τὸν ἄνδρα*] id eſt peremtum pariter non nominatum.

9. *οὐδεὶς γὰρ ἂν* —] Nexus argumentationis, adumbratae magis, vt coniectando elici debeat, quam expoſitae et declaratae, videtur hic eſſe. Nemo, cui ſit inimicus capitalis et imprimis formidandus, quem ni de medio tollat, ipſe perierit, nemo inquam in eiusmodi loco conſtitutus oportunitatem oblatam illum inimicum tollendi patiatur e manibus elabi, ſed vtatur potius ea, praeſertim ſi oportunitas illa ſponte ſua obuenerit, et facinus factu facile ſit. Atqui reus, quem ego caedis in hoc homine patratae accuſo, conſtitutus in eiusmodi loco erat. Oderat hominem, quem peremit. metuebat eundem, vt extrema ſibi mala minantem et comparantem. Inueniebat eum in ſolitudine, ſecurum, de periculo ſuo ne ſuſpicantem quidem, ideoque inermem, et ad deſenſionem ſui prorſus imparatum, ſine protectore et vindice, et in-

Digitized by Google

15. τῆς ψυχῆς κινδυνεύων, ἑτοίμην καὶ κατειργασμένην τὴν ὠφέλειαν [10] ἀφῆκεν. οὔτε γὰρ [11] κακούργους εἰκὸς ἀποκτεῖναι τὸν ἄνθρωπον· ἔχοντες γὰρ ἂν τὰ ἱμάτια εὑρέθησαν [12]. οὐ μὴν οὐδὲ παροινήσας οὐδεὶς διέφθειρεν αὐτόν· ἐγινώσκετο [13] γὰρ ἂν ὑπὸ τῶν
18. συμποτῶν. οὐδὲ μὴν οὐδ᾽ ἐκ λοιδορίας [14]· οὐ γὰρ ἀωρὶ
τῶν

dice ſceleris adeo. Ergo fecit. ergo tam inſperatam, tam exoptatam occaſionem praeterlabi paſſus non eſt.

10. ὠφέλειαν] commodum ex eo exiſtens, ſi tu inimicum tuum, capitalem, quem certo noris tibi peſtiferum fore, de medio tollas.

11. οὔτε γὰρ —] Nam nemo alius potuit ſcelus patraſſe, quam hic. 1) non latro. 2) non temulentus aliquis. 3) non concitatus in eum e iurgio et conuitio repentino. 4) non iaculator a meta aberrans. Sed hae ſolae ſunt ſuſpiciones, quae de auctore caedis exſiſtere queant, ſi hic, quem aio fuiſſe, homicida non fuerit. Verum nulli illarum omnium ſuſpicionum hac in cauſa locus eſt; propter cauſas ſigillatim perſtrictas. Ergo nihil reliquum manet, quam vt hic reus, quem indico, ſcelus peregerit.

12. εὑρέθησαν] colligit ſic: ſuſpicio huius caedis in latrones cadere nequit. quia veſtibus iacentes ſpoliaſſent. Atqui ambo, tam herus, quam ſeruus, cum veſtibus reperti ſunt. Ergo latrones eos non occiderunt. Sed ἂν ſic erit tollendum, ſi εὑρέθησαν non ad latrones, ſed ad peremtos refertur. v. Supplementa.

13. ἐγινώσκετο] reliqui compotores facile eum noſcitaſſent, indeque protinus accuſaſſent, ſi quis compotor alterum compotorem per temulentiam interemiſſet.

14. ἐκ λοιδορίας] tacite ſubiice e praemiſſis repetendum, διέφθειρεν ἄν τις αὐτόν.

Digitized by Google

τῶν νυκτῶν, οὐδ' ἐν ἐρημίᾳ ἐλοιδοροῦντο [15]. οὐδὲ μὴν
ἄλλου στοχαζόμενος, ἔτυχε τούτου [16]. οὐ γὰρ ἂν [17]
σὺν τῷ ἀκολούθῳ διέφθειρεν αὐτόν. ἀπολυομένης [18]
δὲ τῆς ὑποψίας [19] ἁπάσης, αὐτὸς ὁ θάνατος ἐξ
ἐπιβουλῆς ἀποθανόντα μηνύει αὐτόν. ἐπιθέσθαι δὲ 21.
τίνα μᾶλλον εἰκός ἐστιν, ἢ τὸν μεγάλα μὲν κακὰ
προπεπονθότα, ἔτι δὲ μείζονα ἐπίδοξον ὄντα πά-
σχειν; ἔστι δ' ὁ διωκόμενος οὗτος. ἐκ παλαιοῦ γὰρ
ἐχθρὸς ὢν αὐτοῦ, πολλὰς μὲν καὶ μεγάλας γρα-
φὰς διώξας, οὐδεμίαν * εἷλεν [20]. ἔτι δὲ μείζους καὶ 24.
πλείους διωχθεὶς, οὐδεπώποτ' ἀποφυγὼν, ἱκανὸν
μέρος τῶν ὄντων ἀποβέβληκε. τὰ δ' ἔγχιστα, ἱε-
ρῶν κλοπῆς δυοῖν ταλάντοιν γεγραμμένος ὑπ' αὐ-

τοῦ,

15. ἐλοιδοροῦντο] ſubaudi ἂν. non videntur iurgium inter ſe commiſſuri fuiſſe noctu, et in ſolitudine. cur non? quia nemo tum audiſſet. Solemus enim (ſic fingit ſophiſta, cuius argumenta perſaepe ſunt ficulnea) ſolemus, probra alteri ingerentes, non hoc ſpectare, quo eum pungamus, ſed illud magis, quo alii, audientes dedecora proſciſſi, eum auerſentur.

16. τούτου] ſcil. τοῦ κειμένου, τοῦ φονευθέντος νῦν.

17. οὐ γὰρ ἂν] ſubaudi εἰ ἁμαρτήσας τοῦ σκοποῦ, τοῦτον ἐφόνευσεν ἄκων.

18. ἀπολυομένης] id eſt ἀναιρουμένης, diluta, refutata.

19. τῆς ὑποψίας] num pro articulo ſufficiendum eſt τῆσδε *ſic.* aut οὕτως. verum vereor, ne hoc ſit ad viuum reſecare.

20. εἷλεν] ſic dedi de meo, pro vulgari εἶχεν. nullam cauſam vicit reus, nunquam hunc, nunc exanimatum, condemnauit, quamquam ſaepiſſime in ius a ſe vocatum.

τȣ͂, συνειδὼς μὲν αὐτῷ τὸ ἀδίκημα, ἔμπειρος δ'
27. ὢν τῆς τȣ́τȣ δυνάμεως, μνησικακῶν δὲ τῶν ἔμπρο-
σθεν, εἰκότως μὲν [21] ἐπεβȣ́λευσεν, εἰκότως δ' ἀ-
μυνόμενος τὴν ἔχθραν, ἀπέκτεινε τὸν ἄνδρα. ἥ τε
γὰρ ἐπιθυμία τῆς τιμωρίας ἀμνήμονα τῶν κινδύ-
νων καθίστησιν [22] αὐτόν· ὅ, τε φόβος τῶν ἐπιφε-
30. ρομένων κακῶν ἐκπλήσσων, θερμότερον ἐπιχειρεῖν
ἐπῆρεν. ἤλπιζέ τε τάδε [23] μὲν δράσας, καὶ λήσειν
ἀποκτείνας αὐτὸν, καὶ ἀποφεύξεσθαι τὴν γρα-
φήν [24]. ȣ̓͂τε [25] γὰρ ἐπεξιέναι ȣ̓δένα, ἀλλ' ἔρημον αὐ-
116.1. τὴν ἔσεσθαι. εἴτε [26] καὶ ἁλοίη, τιμωρησαμένῳ
κάλλιον ἔδοξεν αὐτῷ ταῦτα πάσχειν [27], ἢ ἀνάν-
δρως μηδὲν ἀντιδράσαντα ὑπὸ τῆς γραφῆς δια-
3. φθαρῆναι. σαφῶς δ' ᾔδει ἁλωσόμενος αὐτήν. ȣ̓ γὰρ
ἂν τόνδε [28] τὸν ἀγῶνα ἐνόμισεν ἀσφαλέστερον [29] εἶ-
ναι.

21. poſt εἰκότως μὲν videtur deeſſe ὑπὲρ ἑαυτȣ͂ φοβȣ́μενος. *ſuimet ipſius cauſa metuens.* quo membra ſibi mutuo reſpondeant.

22. καθίστησεν] malim καθίστη in imperfecto, ob inſequens ἐπῆρεν.

23. τάδε] malim τάχα *fortaſſis.*

24. γραφὴν] ſacrilegii puta. quo etiam proximum αὐτὴν refertur.

25. ȣ̓͂τε] ȣ̓δὲ leg. videtur.

26. εἴτε] malim εἰ δὲ.

27. ταῦτα π.] ſcil. τὸ ἁλῶναι καὶ τὰς ἑπομένας τῷ ἁλῶναι τιμωρίας.

28. τόνδε] ſubaudi τὸν περὶ φόνȣ.

29. ἀσφαλέστερον] ſubaudi ἐκείνȣ τȣ͂ προσδοκωμένȣ περὶ ἱεροσυλίας.

ναι. τὰ μὲν βιασάμενα ταῦτά ἐστιν ἀσεβῆσαι αὐ-
τόν. μάρτυρες[30] δ' εἰ μὲν πολλοὶ παρεγένοντο, πολ-
λοὺς ἂν παρεσχόμεθα· ἑνὸς δὲ τοῦ ἀκολούθου παρα-
γενομένου, οἱ τούτου ἤκουον μαρτυρήσουσιν. ἔμπνους γὰρ 6.
ἔτι ἀρθεὶς, ἀνακρινόμενος ὑφ' ἡμῶν, τοῦτο μόνον
ἔφη τῶν παρόντων γνῶναι αὐτούς[31]. ἐξελεγχόμενος
δ' ὑπό τε τῶν * εἰκότων[32], ὑπό τε τῶν παραγενομέ-
νων, οὐδενὶ τρόπῳ, οὔτε δικαίως, οὔτε συμφερόντως
ἀπολύοιτ' ἂν ὑφ' ὑμῶν. οἵ τε γὰρ ἐπιβουλεύοντες, 9.

ἀνεξ

30. *μάρτυρες*] Scaliger mauult *μάρτυρας* nulla neceſſitate.

31. *αὐτοὺς*] Haec obſcura ſunt, et ſine recto ſenſu videntur eſſe. Forte leg. *τοῦτο μόνον ἔφη τῶν παρόντων γνῶναι αὐτὸν* id eſt, *id ſolum, eum hoc nouiſſe eorum, qui aderunt.* Sic ſenſus foret clarus et manifeſtus PALMERIVS.

Mihi quidem, optime Palmeri, oratio tua obſcuriſſima eſt, et ſententiam ex illa tua interpretandi ratione non modo non claram, neque manifeſtam, ſed ne vllam quidem colligo. Mea ſententia dedit Antipho ſic. *τοῦτο μόνον ἔφη*, hoc vnum dicebat ſeruus exſpirans, *τῶν παρόντων εἶναι* [ſcil. *τινα τὸν φονέα*] percuſſorem eſſe in numero circumſtantium, h. e. adſtare vna in corona, *καὶ*, addebat idem etiam hoc, *αὐτοὺς γνῶναι* ipſos circumſtantes noſſe, h. e. ſcire ipſos, quis eſſet patrator facinoris. vt nil opus ſit eum a ſe nominari. v. ſupplementa.

32. *τῶν οἰκετῶν*] num ſubaudiemus *τῶν ἑαυτοῦ.* Non videtur, ſed proculdubio leg. eſt *τῶν εἰκότων.* ex argumentis probabilibus et conſentaneis. docent inſequentia. *εἰ μήθ' ὑπὸ τῶν παραγενομένων, μήθ' ὑπὸ τῶν εἰκότων ἐξελέγχωνται.*

ἀνεξέλεγκτοι ἂν εἴησαν, εἰ μήθ' ὑπὸ τῶν παραγε-
νομένων, μήθ' ὑπὸ τῶν εἰκότων ἐξελέγχονται [33].
ἀσύμφορον [34] ὑμῖν ἐστι τόνδε, μιαρὸν καὶ ἄναγνον ὄν-
τα, εἰς τὰ τεμένη τῶν θεῶν εἰσιόντα μιαίνειν τὴν
12. ἁγνείαν αὐτῶν· ἐπί τε τὰς [35] τραπέζας ἰόντα,
συγκαταπιμπλάναι τοὺς ἀναιτίους. ἐκ γὰρ τούτων αἵ
τε ἀφορίαι γίνονται, καὶ δυστυχεῖς αἱ πράξεις καθ-
ίστανται. οἰκείαν οὖν χρὴ τὴν τιμωρίαν ἡγησαμέ-
νους, αὐτῷ τούτῳ τὰ τούτου ἀσεβήματα ἀναθέντας,
15. ἰδίαν μὲν τὴν συμφορὰν, καθαρὰν δὲ τὴν πόλιν
καταστῆσαι.

ΑΝΤΙΦΩΝΤΟΣ

ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣ ΤΟ ΑΥΤΟ ΠΡΑΓΜΑ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ὁμολογεῖ μὲν τὴν πρώτην ἔχθραν τὴν πρὸς τὸν τεθνη-κότα ὁ ἀπολογούμενος, ἀρνεῖται δὲ τὸν φόνον· καὶ τεκμήριον τοῦ μὴ πεφονευκέναι ποιεῖται. λέγει γὰρ ὅτι

33. ἐξελέγχονται] Coniunctiuus ἐξελέγχωνται videtnr eſſe conuenientior, vel optat. ἐξελέγχοιντο.

34. ἀσύμφορον] Aſyndeton hoccine ſit, an aliquid deſit, quis definiet? Antiquitatem certe, quam hae Antiphontis reliquiae ſpirant, haud dedecet iſta orationis quaſi rigiditas. Sin autem tamen ſtatuamus copulam ab hoc loco abeſſe non debere, legemus ἔτι δὲ καὶ ἀσύμφορον, vel ſimile quid aliud ſubiiciemus.

35. ἐπί τε τὰς] praetuli hanc Stephani coniecturam vulgari lectioni ἐπί γε τὰς.

Digitized by Google

ἐχθρὸς ὢν, ἤδειν πάντως κατ᾽ ἐμοῦ τὴν αἰτίαν ἥξουσαν· διὰ τοῦτο οὐκ ἂν ἐφόνευον. διαβάλλει δὲ καὶ τὴν μαρτυρίαν τοῦ οἰκέτου, ὡς ἐκ παρασκευῆς γεγονυῖαν τῶν δεσποτῶν. οὐκ ἀπίθανον δέ φησι, κακούργους ἀνελόντας αὐτὸν ἀποδῦσαι τὰ ἱμάτια μὴ φθάσαι.

Οὔ μοι δοκῶ ἁμαρτάνειν ἀτυχέστατον ἐμαυτὸν ἡ-
γούμενος εἶναι πάντων ἀνθρώπων. τῶν μὲν 24.
γὰρ ἄλλων οἱ δυστυχοῦντες, ὁπόταν μὲν ὑπὸ χειμῶ-
νος πονῶσιν, εὐδίας γενομένης παύονται· ὅταν δὲ
νοσήσωσιν, ὑγιεῖς γενόμενοι σώζονται· ἐὰν δέ τις
ἄλλη συμφορὰ καταλαμβάνῃ αὐτοὺς, τὰ ἐναντία 27.
ἐπιγενόμενα ὀνίνησιν. ἐμοὶ δὲ ζῶν τε ἄνθρωπος, ἀ-
νατροπεὺς τοῦ οἴκου ἐγένετο· ἀποθανών τε, κἂν ἀ-
ποφύγω, ἱκανὰς λύπας καὶ φροντίδας ἐμβέβλη-
κεν. εἰς τοῦτο γὰρ βαρυδαιμονίας ἥκω, ὥστε οὐκ ἀρ-
κοῦν μοι ἐστὶν, ἐμαυτὸν ὅσιον καὶ δίκαιον παρέχοντα, 30.
μὴ διαφθαρῆναι· ἀλλὰ κἂν μὴ τὸν ἀποκτείναντα
εὑρὼν ἐξελέγξω, ὃν οἱ τιμωροῦντες αὐτῷ ἀδύνατοι
εὑρεῖν εἰσὶν, αὐτὸς καταδοκηθεὶς φονεὺς εἶναι, ἀνο-
σίως ἁλώσομαι. καὶ ἐμὲ ὡς δεινὸν μὲν, παγχάλε-
πον φασὶν ἐλέγχεσθαι εἶναι· ὡς δ᾽ ἠλίθιον, ἐξ αὐ- 33.
τῶν, ὧν ἔπραξα, φανερὸν εἶναι ἐργασάμενον τὸ
ἔργον. εἰ γὰρ [1] νῦν διὰ τῆς ἔχθρας τὸ μέγεθος εἰ-

κότως

1. γὰρ prodit aliquid in ratiocinio deeſſe, in hanc ferme ſententiam αὐτοὶ πάντων ὄντες ἠλιθιώτατοι, τοῦτο φάσκοντες, οὗ πᾶν τοὐναντίον εἰκὸς ἦν μᾶλλον εἰ-

κότως ὑφ' ὑμῶν καταδοκοῦμαι, πρὶν ἐργάσασθαι,
εἰκότερον ἦν τὸν εἰδότα [2] τὴν ὑποψίαν τὴν νῦν εἰς
36. ἐμὲ οὖσαν [3], καὶ τῶν ἄλλων εἴ τινα ἔγνων ἐπιβου-
λεύοντα αὐτῷ, διακωλύειν μᾶλλον, ἢ αὐτὸν ἐργα-
σάμενον εἰς ἑκουσίους καὶ προδήλους ὑποψίας ἐμπε-
σεῖν. ἔκ τε γὰρ αὐτοῦ τοῦ ἔργου φανερὸς γενόμενος
ἀπωλλύμην, λαθών τε σαφῶς ᾔδειν τήνδε τὴν ὑπο-
39. ψίαν εἰς ἐμὲ οὖσαν. ἄθλια μὲν οὖν πάσχω, μὴ ἀ-
πολογεῖσθαι μόνον βιαζόμενος, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀπο-
κτείναντας φανεροὺς καταστῆσαι. ὅμως δὲ καὶ τοῦτο
ἐπιχειρητέον. οὐδὲν γὰρ πικρότερον τῆς ἀνάγκης ἔ-
δοξεν εἶναι. ἔχω δὲ οὐδαμῶς ἄλλως ἐλέγχειν, ἢ ἐξ
42. ὧν τοὺς ἄλλους ὁ κατήγορος ἀπολύων, αὐτὸν τὸν θά-
νατον φησὶ μηνύειν ἐμὲ τὸν φονέα ὄντα. εἰ γὰρ τού-
των ἀναιτίων δοκούντων εἶναι, ἐν ἐμοὶ τἀδίκημα φα-
νεῖται, τούτων ὑπόπτων ὄντων, ἔγωγ' εἰκότως καθαρὸς
117.1. δοκοίην εἶναι. ἔστι δὲ οὐκ ἀπεικὸς (ὡς οὗτοι φασὶν.)
ἀλλὰ εἰκὸς, ἀωρὶ τῶν νυκτῶν πλανώμενον, ἐπὶ τοῖς
ἱματίοις διαφθαρῆναι. τὸ μὲν γὰρ μὴ ἐκδυθῆναι,
3. οὐδὲν σημεῖόν ἐστιν. εἰ γὰρ μὴ ἔφθησαν περιδύσαντες
αὐτὸν, ἀλλά τινας [4] προσιόντας φοβηθέντες ἀπέ-

 λιπον,

ναι. ipſi cum ſint omnium tardiſſimi, aientes id, cuius prorſus contrarium verum eſſe erat conſentaneum.

2. τὸν εἰδότα] id eſt ἐμαυτόν. interim haud repugnabo ſi quis ἐμαυτὸν εἰδότα leg. eſſe autumet.

3. οὖσαν non improbo. fuit tamen quum de ἰοῦσαν ſuſpicarer. verum tamen recurrit incontinenti et pag. 117. 7. vulgata. quare ſatius erit in ea acquieſcere.

4. τινας] ſic, in plurali, tacite correxit Stepha-

Digitized by Google

λιπον, ἐσωφρόνουν, καὶ οὐκ ἐμαίνοντο, τὴν σωτηρίαν
τοῦ κέρδους προτιμῶντες. εἰ δὲ μὴ καὶ [5] ἐπὶ τοῖς ἱμα-
τίοις διεφθάρη, ἀλλ᾽ ἑτέρους ἰδὼν ἄλλό τι κακὸν ποι-
οῦντας, ἵνα μὴ μηνυτὴς τοῦ ἀδικήματος γένηται, ἀπέ- 6.
θανεν ὑπ᾽ αὐτῶν, τίς οἶδε [6] τούσδε μὴ πολὺ ἧσ-
σον ἐμοῦ μισοῦντας αὐτόν. ἐκείνοις μὲν γὰρ φανερὰ
ἦν ἡ ὑποψία εἰς ἐμὲ οὖσα, ἐγὼ δὲ ὑπὲρ ἐκείνων ὑπαί-
τιος ἐσόμενος σαφῶς ᾔδειν. τοῦ δὲ ἀκολούθου ἡ μαρ-
τυρία πῶς ἀξία πιστεύεσθαι ἐστίν; ὑπό τε τοῦ [7] κιν- 9.
δύνου ἐκπεπληγμένον αὐτὸν οὐκ εἰκὸς ἦν τοὺς ἀπο-
κτείναντας γνῶναι, ὑπό τε τῶν κυρίων [8] ἀναγινωσκό-
μενον [9], ἐπινεῦσαι ἦν εἰκός. ἀπιστουμένων δὲ καὶ τῶν
ἄλλων

nus Aldinae τινα, ob inſequens προσιόντας. Alterutrum profecto verum erit neceſſario, aut τινα προσιόντα, aut τινας προσιόντας..

5. καὶ videtur prodere, hic aliquid deeſſe. Num ſic leg. eſt εἰ δὲ μὴ *ſin autem minus*, ſcil. factum eſt id, de quo agitur, tum addit, quaſi interpretem ſuae ſententiae acturus, καὶ οὐκ ἐπὶ τοῖς ἱ. δ. *hoc eſt, ſi nemo eum occidit cupiditate veſtium.* Aut lege εἰ δὲ καὶ μὴ ἐπὶ.

6. τὶς οἶδε] imo vero τὶς οὐκ οἶδε. *ecquis non nouit*, ſeu ecquis tandem eſt, quem fugiat, hos accuſatores meos non multo minus, quam ego fui, exoſos eſſe iacentem, ſeu odio proſecutos fuiſſe eum adhuc ſuperſtitem pene pari, atque meum odium eius fuit.

7. ὑπό τε τοῦ] videtur γὰρ inſerendum eſſe, ad hunc modum. ὑπό τε γὰρ τοῦ.

8. τῶν κυρίων] imo vero τῶν οὐ κυρίων. ab iis quorum in poteſtate non eſſet, quibus non liceret tormenta ei admouere, per quae veritatis confeſſio ab eo exprimeretur.

9. ἀναγινωσκόμενον] idem eſt h. l. atque ἀναπει-

Digitized by Google

ἄλλων δέλων [10] *ἐν ταῖς μαρτυρίαις (ὀ γὰρ ἐβασα-*
12. *νίζομεν* [11], *αὐτὸς) πῶς δίκαιον τέτῳ* [12] *μαρτυρεῦντι*

Rr 5 *πιςεύ-*

θόμενον, perſuaſum, ſollicitatum, inductum, ad prodendum id, quod huius rei noſſet.

10. *τῶν ἄλλων δέλων* accipio pro dicto ſic, paulo planius et dilucidius, *τῶν ἄλλοις ὄντων δέλων*, mancipiorum, qui non ſunt in noſtra poteſtate, ſed in aliena. Vis argumenti in hoc verſatur. Seruus, e cuius verbis, plane non perſpicuis, ſed potius aenigmati ſimilibus, conflata mihi fuit ſuſpicio patrati ſceleris, ſeruus fuit occiſi, non eorum, qui ipſum interrogarunt. Ergo nullius ponderis eſt eius oratio. Seruus enim ſi quis alicui aliquid affirmet pro facto, cuius in poteſtate non ſit, illius ſerui teſtimonio fides certa haberi non poteſt. Seruus enim vbi metu poenae, ſi mentiatur, vacat, etiamſi verum dicat, fidem tamen ſuſpectam habet, quia ſerui hoc ſunt ingenio, vt facile mentiantur, vbi poenae metus eos a mentiendo nullus absterreat. Atqui ab eo, cuius in poteſtate ſeruus non eſt, nihil habet quod metuat. Solus enim dominus, et praeter eum nemo alius, ſeruo tormenta poteſt admouere. Verum cur tam quaeſitum et dilutum affert ſophiſta argumentum, cum potuiſſet hoc fortius atque ſtringentius vrgere, homicidae nomen a moriente ſeruo nullum editum, ſed adumbratum ſolummodo captioſa et perplexa reſponſione fuiſſe? Non ſatis bene reſpondet hic locus refutationis ſuperiori illi accuſationis loco, cui vult occurrere.

11. *ὀ γὰρ ἐβασανίζομεν*] ſubaudi *ἄν*, quod illi vetuſtiores amant omittere. Serui enim ſi verum ſemper loquerentur, non torquerentur. Atqui torquentur. Ergo verum non ſemper loquuntur.

12. *τέτῳ*] qui fuit non meus, ſed alius domini,

Digitized by Google

πιστεύσαντας, διαφθεῖραί με; εἰ δέ τις τὰ εἰκότα ἀληθέσιν [13] ἴσα ἡγεῖται καταμαρτυρῆσαί μου, ταυτὸν [13b.] ἀντιλογισάσθω, ὅτι με εἰκότερον ἦν, τὴν ἀσφάλειαν τῆς ἐπιβουλῆς [14] τηροῦντα, φυλάξασθαι [15], καὶ μὴ παραγενέσθαι [16] τῷ ἔργῳ μᾶλλον, ἢ τοῦτον [17] σφαττόμενον ὀρθῶς γνῶναι. ὡς δὲ

οὐδὲ

ſeruus. Colligit ſic. Fidi non poteſt ſeruis propriis; quanto minus poteſt alienis fidi. Sed hic ſeruus non mei iuris fuit, ſed alieni. Ergo omnium minime eius oratione fidi poteſt. Iniuſtum ergo ſit me ob alieni ſerui profeſſionem perimi.

13. ἀληθέσιν] malim τοῖς ἀλ. cum articulo, ob praemiſſum τὰ εἰκότα.

13 b. ταὐτὸν] malim τοῦτό γ' aut ταῦτα γ'

14. τὴν ἀσφάλειαν τῆς ἐπιβουλῆς τηροῦντα] ſeruat ille certitudinem et cautionem inſidiarum, h. e. tutiſſimam et circumſpectiſſimam rationem ex inſidiis aliquem interimendi, qui ab aggreſſione et inſultu in eum abeſt, quia facile fieri poteſt, vt ab aliis hominibus concurſu facto interuenientibus homicidae ipſo in facinore deprehendantur atque comprehendantur.

15. φυλάξασθαι] ne ſcilicet intereſſem facinori, meique copiam ſic facerem. Statim ipſe declarat et interpretatur veluti, addendo, καὶ μὴ παραγενέσθαι.

16. παραγενέσθαι] Confirmat hoc ſuſpicionem a nobis ad p. 116. 7. proditam, ibi leg. eſſe τῶν παρόντων εἶναι. homicidam, a quo haec caedes patrata eſſet, vnum aliquem de corona circumſtante eſſe.

17. ἢ τοῦτον σφαττόμενον ὀρθῶς γνῶναι] idem eſt ac ſi dixiſſet ἢ παραγενέσθαι καὶ οὕτως ὀρθῶς [id eſt ἀκριβῶς, καὶ βεβαίως διὰ τῆς τῶν ἐμῶν ὀφθαλμῶν

οὐδὲ τὸν κίνδυνον οὐκ [18] ἀσφαλέστερον τοῦ ἀπὸ τῆς
γραφῆς [19] ἡγούμην εἶναι, ἀλλὰ πολλαπλάσιον, εἰ
μὴ παρεφρόνουν [20], διδάξω. ἁλοὺς μὲν γὰρ τὴν γρα-
18. φὴν, τῆς μὲν οὐσίας ᾔδειν ἐκστησόμενος, τῆς δὲ πό-
λεως καὶ [21] τοῦ σώματος οὐκ ἐστερούμην. περιγενόμε-
νος δὲ καὶ ληφθεὶς [22], κἂν ἔρανον παρὰ τῶν φίλων
συλ-

πίσεως] γνῶναι, ὅτι οὗτος ἀληθῶς σφάττεται, ὃν ἐβου-
λόμην σφάττεσθαι.

18. οὐκ] imo vero τοῦτον. hoc diſcrimen, in quod nunc conie&tus ſum, per inſimulationem caedis a me patratae.

19. τοῦ ἀπὸ τῆς γραφῆς] quam diſcrimen alterum illud, quod mihi imminebat e crimine ſacrilegii, quo me inimicus reum facere parabat.

20. εἰ μὴ παρεφρόνουν] Aut neceſſe eſt, ait, vt ego vobis videar plane cerritus eſſe, aut ſi me mente conſtare adhuc exiſtimatis, neceſſe eſt vt ego crimen caedis patratae mnlto grauius duxerim, quam crimen ſacrilegii.

21. πόλεως] ergo ſacrilegii poena ſolummodo illa leuior erat, vt bona rei confiſcarentur, caeterum ipſe capite non minueretur. Vix credibile eſt. Homicidae vero non bona ſolum confiſcabantur, ſed etiam exſilio, aut, ſi maneret in vrbe, neque ante dictam ſententiam vltro exſulatum iret, morte mulctabatur.

22. καὶ ληφθεὶς] durus locus et intractabilis. Obuium quidem hoc et in promtu poſitum, leg. eſſe καὶ οὐ λειφθεὶς. Copia haec eſt orationis. nam καὶ οὐ λειφθεὶς idem valet atque περιγενόμενος, et ambo iſtaec, paene dixerim tautologa, ex oppoſito reſpiciunt ad illud praemiſſum ἁλοὺς μὲν. *victus quidem cauſa — ſuperior autem factus et non victus* — notum eſt verbum

Digitized by Google

συλλέξας, ἐκ ἂν εἰς τὰ ἔσχατα κακὰ ἦλθον. ἐὰν δὲ νῦν καταληφθεὶς [23] ἀποθάνω, ἀνόσια ὀνείδη τοῖς παισὶ καταλείψω· ἢ φυγὼν γέρων καὶ ἄπολις 21. ὢν, ἐπὶ ξενίας [24] πτωχεύσω. ἔτω μὲν ἃ κατηγόρηταί μου, πάντα ἄπιστά ἐστιν· ἀπολύεσθαι δὲ ὑφ' ὑμῶν,

λείπεσθαι in re palaeſtrica et athletica, de certatore vſurpatum, qui ab aduerſario ſuperatur. In hoc itaque res plana quidem et expedita eſt. Sed attende quid ſequatur. Victor autem vbi ex hoc certamine diſceſſero — quid tum? nemo me teruncio mulctauerit. Recte vero. At tu ais, ſpem tibi eſſe, fore vt amici tui ſtipem, qua ſuſtenteris, colligant. Atqui nemini beneficium hoc tribuitur, niſi pauperi facto, niſi neceſſitate indigentiae preſſo, niſi mulctato. Fateris ergo, te vereri, ne mulcteris, etiamſi cauſam viceris. Qui conſiſtent haec ſecum? Haud expedio. Aut deeſt aliquid ad ſententiae integritatem, aut ſi nihil deeſt, et ſana verbis ineſt ſententia, haec videtur eſſe, vt dicat reus. Sin autem vicero cauſam, tametſi ſum pauper, nihil tamen rerum ad vitam degendam neceſſariarum mihi defuerit. Sunt enim mihi amici, qui ſtipem conferant, vnde alar.

23. καταληφθεὶς] verbum h. l. forenſe. καταλαμβάνεσθαι dicitur reus, cum ab accuſatore vinculis argumentorum ita conſtrictus tenetur, vt effugere nequeat, ſed neceſſe habeat crimen fateri. νῦν ſignificat, in hoc caedis crimine.

24. ἐπὶ ξενίας] ſubaudi γῆς. eſt ergo ξενίας non ſubſtantiuum, ſed adiectiuum trium terminationum. Ego vero cum in hac formula vſurpari ξένος norim, et dici, ἐπὶ ξένης, tum haud memini alterum in hac re vſitatum eſſe. Ergone h. l. ἐπὶ ξένης erit leg?

Digitized by Google

ὑμῶν, εἰ καὶ εἰκότως μὲν [25], ὄντως δὲ μὴ ἀπέκτει-
να τὸν ἄνδρα, πολὺ μᾶλλον δίκαιός εἰμι. ἐγώ τε
24. γὰρ φανερὸν, ὅτι μεγάλα ἀδικούμενος ἠμυνάμην. οὐ
γὰρ ἂν ἐδόκουν εἰκότως ἀποκτεῖναι, ἂν καταλαμ-

βάνη-

25. *εἰκότως μὲν, ὄντως δὲ μὴ*] Alius dixiſſet *οὐ μὲν ὄντως, εἰκότως δὲ.* ſi cauſa mea eſſet eiusmodi, vt quem reuera non occidiſſem, tametſi ea laborarem infamia, is me tam grauiter laeſiſſet, vt omnes deberent fateri, me recte feciſſe, ſi eum occidiſſem. Sed eſt praeterea quoque locus hic perquam arduus, vt temperare mihi non poſſim a ſuſpicando, non nihil deeſſe Fingam tantiſper ita olim primitus exaratum fuiſſe. *ἀπολύεσθαι δὲ ὑφ᾽ ὑμῶν δίκαιος ὢν, εἰ καὶ εἰκότως μὲν, οὐκ ὄντως δὲ ἀπέκτεινα τὸν ἄνδρα, πολὺ μᾶλλον δίκαιος εἰμι ἔγωγε* [ſcil. *ἀπολύεσθαι ὑφ᾽ ὑμῶν.*] *οὔτ᾽ ὄντως οὔτ᾽ εἰκότως ἀποκτείνας.* Si ius et fas eſt me abſolui a vobis, vbi caedis vere commiſſae conuinci non potuerim, etiamſi haud improbabili vrgerer veriſimilitudine ſceleris; multo magis ius et fas eſt me abſolui, qui neque vere occiderim, neque probabilibus ſuſpicionis cauſis premar. *καὶ γὰρ φανερὸν, ὅτι μεγάλα ἀδικούμενος ἠμυνάμην* [ſubaudi *ἂν.*] Nam ſi feciſſem, et *εἰκότως* feciſſem, h. e. merito et conſentanee, vt ignoſci facinori poſſet, perſpicuum eſt, me ab inimico grauiſſimis et acerbiſſimis iniuriis laceſſitum fuiſſe, quas hoc modo vltum iſſem. *οὐ γὰρ ἂν ἐδόκουν εἰκότως.* Nam niſi grauiſſimas acceptas iniurias caede vltum iſſem, nemo exiſtimaret me *εἰκότως* recte, et conuenienter occidiſſe. *ἀλλ᾽ οὐδ᾽ ὄντως ἀπέκτεινα.* Verumenimuero plane non occidi. *ὁ δ᾽ ἀληθῶς ἀποκτείνας τάχ᾽ ἂν καταλαμβάνηται.* qui autem vere homicidium hoc commiſit, fortaſſis aliquando comprehendetur.

Digitized by Google

βάνηται. ἐκ δὲ παντὸς τρόπου [26] ἀπολυόμενος τῆς αἰτίας ἔγωγε, οὔτε εἰς τὰ τεμένη εἰσιὼν, τὴν ἁγνείαν τῶν θεῶν μιανῶ, οὔτε ὑμᾶς πείθων ἀπολῦσαί με, ἀνόσια πράττω [27]. οἱ δὲ διώκοντες μὲν ἐμὲ τὸν 27.
ἀναίτιον, τὸν δ' αἴτιον ἀφιέντες, τῆς τε ἀφορίας αἴτιοι γίνονται, ὑμᾶς τε ἀσεβεῖς εἰς τοὺς θεοὺς πείθοντες καταστῆναι, πάντων, ὧν ἐμὲ ἄξιον φασὶ παθεῖν εἶναι, δικαιοί εἰσι τυγχάνειν. τούτους μὲν οὐκ ἀντέτων ἀξίους ὄντας, ἀπίστους ἡγεῖσθε. ἐμὲ δὲ ἐκ τῶν 30.
προειργασμένων γνώσεσθε οὔτε ἐπιβουλεύοντα, οὔτε τῶν οὐ προσηκόντων ὀρεγόμενον, ἀλλὰ τἀναντία τούτων, πολλὰς μὲν καὶ μεγάλας εἰσφορὰς εἰσφέροντα, πολλὰ δὲ τριηραρχοῦντα, λαμπρῶς δὲ χορηγοῦντα, πολλοὺς δὲ ἐρανίζοντα [28], μεγάλας δε ὑ- 33.
πὲρ

26. παντὸς τρόπου] ſiue aiam, ſiue negem me hanc caedem patraſſe, vtrouis modo decet me abſolui. Siue aiam; dicerem enim me meritum occidiſſe; et abſolueret me neceſſitas inculpatae tutelae. Siue negem; qui neminem occidit, plecti is ob homicidium nequit.

27. ἀνόσια πράττω] facinus enim impium erat, decipere mendaciis iudices eoque eos inducere, vt caedis patratae vere reum abſoluant. Sic enim reatus ſanguinis inulto effuſi non ſolum iudicibus. ſed etiam toti ciuitati contrahitur, totusque populus irae deorum obnoxius fit, quae ira per ſterilitatem terrae late vagantem, per lues ſtragesque hominumque et beſtiarum graſſatur. vnde regnis ampliſſimis peſtis et deſolatio exſiſtit.

28. πολλοὺς δ' ἐρανίζοντα] dum didicero, quod me

πὲρ πολλῶν ἐγγύας ἀποτίνοντα· τήν τε οὐσίαν οὐ δικαζόμενον, ἀλλ᾽ ἐργαζόμενον κεκλημένον· Φιλοθύλην δὲ καὶ νόμιμον ὄντα. τούτου [28] b. δὲ ὄντος μου μηδὲν ἀνόσιον, μη-
36. δὲ αἰσχρὸν καταγνῶτε. εἰ δὲ ὑπὸ ζῶντος ἐδιωκόμην, οὐκ ἂν μόνον ὑπὲρ ἐμαυτοῦ ἀπελογούμην, ἀλλ᾽ αὐτόν τε τοῦτον, καὶ τοὺς τούτῳ μὲν βοηθοῦντας [29], παρ᾽ ἐμοῦ δὲ ὠφελεῖσθαι [30] ζητοῦντας, ἐφ᾽ οἷς κατηγορεῖταί μου [31], ἀπέδειξα ἂν ἀδικοῦντας. Ταῦτα μὲν

οὖν

fugit adhuc, ſuſpenſumque dubitatione habet, bene graecum eſſe *ἐρανίζειν τινα* in eo ſignificatu, qui huic loco conuenit, ſcilicet, alicuius amici ſuſtentandi, aut ſubleuandi gratia, ſtipem pecuniariam conferendi, perſuaſum ego equidem mihi habebo, leg. eſſe h. l. *πολλοῖς* in datiuo. Sed et ſi bene memini, *ἐρανίζειν* non ſignificare ſolet, ſtipem conferre, ſed colligere, exigere, corrogare. Viderint de hoc ii, quibus aduerſaria formulis graecis locupletius inſtructa ſunt, quam mihi eſt memoria.

28 b. *τούτου*] Stephanus mauult *τοιούτου*, perquam probabiliter, et vt pene me ad aſſenſum perducat.

29. *βοηθοῦντας*] ſubaudi *λόγῳ*, verbotenus et ſpecie tenus tantummodo. nam reuera lucrum ipſi ſuum ex hac re captant.

30. *ὠφελεῖσθαι ζητοῦντας*] id eſt *ἐξ ἐμοῦ χρηματίζεσθαι*. *Sie wollen mich ſchneuzen.* ſtudent crumenam meam euerrere, numis me emungere. vexant et territant me calumniis, et mendacibus criminationibus, quo ſilentium eorum largitionibus redimam. aut e bonis meis fiſco adiudicatis diteſcere volunt, quorum vix centeſimam partem ſinent ad fiſcum peruenire, ipſi pleraque aufferent et ſibi vindicabunt.

31. *ἐφ᾽ οἷς κατηγορεῖταί μου*] id eſt *διὰ ταῦτα*

Digitized by Google

οὖν ἐπιεικέστερον [32] παρήσω· δέομαι δ' ὑμῶν, ὦ ἄν- 39.
δρες, τῶν μεγίστων κριταὶ καὶ κύριοι, ἐλεήσαντας [33] τὴν ἀτυχίαν μου, ἰατροὺς γενέσθαι αὐτῆς· καὶ μὴ συνεπιβάντας τῇ τούτων ἐπιθέσει, περιιδεῖν ἀδίκως καὶ ἀθέως διαφθαρέντα με ὑπ' αὐτῶν.

ΑΝΤΙΦΩΝΤΟΣ
ΕΚΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Ο ΥΣΤΕΡΟΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Τὰ εἰρημένα ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου λύει ἐνταῦθα· ὡς οὔτε ἄπιστος ἡ μαρτυρία τοῦ οἰκέτου οὔτε ἀπίθανον ὄν, ἀλλὰ καὶ ἔνδοξον, ποιῆσαι τὸν φόνον; διακινδυνεύειν μέλλοντα ὑπ' αὐτοῦ τὴν οὐσίαν ἀπολέσαι. τὰς προτάσεις δὲ λύει κατὰ περιτροπήν. ἐκείνου γὰρ εἰπόντος, ὅτι ἀτυχής εἰμι, περιτρέπει, λέγων ὅτι ἡ ἀτυχία παρ' αὐτοῦ ἀδικεῖται.

τὰ κακουργήματα, ἃ κατηγοροῦσιν ἐμοῦ. illorum criminum ergo, quorum inſimulor.

32. ἐπιεικέστερον] ſubaudi ἢ ὡς ἔδει. maiore cum aequitate et lenitate, quam nequitia et improbitas tam immanis merebatur.

33. ἐλεήσαντας] ſic in accuſ. plur. dedi, auctore Stephano, pro vulgari ἐλεήσαντες in nominatiuo.

Ητε

Digitized by Google

118.1 Ἤτε ἀτυχία ἀδικεῖται ὑπ' αὐτοῦ, ἣν προϊστάμενος τῆς κακουργίας, ἀφανίσαι τὴν αὐτοῦ μιαρίαν ζητεῖ. ὑπό τε ὑμῶν οὐκ ἄξιος ἐλεεῖσθαί ἐστιν, ἀκούσιον μὲν τῷ παθόντι περιθεὶς τὴν συμφορὰν, ἑκουσίως δὲ αὐτὸς εἰς κινδύνους καταστάς. ὡς μὲν οὖν ἀπέκτεινε τὸν ἄνδρα, ἐν τῷ προτέρῳ λόγῳ ἀπεδείξαμεν· ὡς δὲ οὐκ ὀρθῶς ἀπελογήθη, νῦν πειρασόμεθα [1] ἐλέγχοντες. εἴτε γὰρ προσιόντας τινὰς ἰδόντες οἱ ἀποκτείναντες αὐτοὺς [2], ἀπολιπόντες ᾤχοντο, φεύγοντες πρότερον, ἢ ἀπέδυσαν, οἱ ἐντυχόντες ἂν, * αὐτῶν [3] εἰ καὶ τὸν δεσπότην τεθνεῶτα εὗρον, τόν γε θεράποντα, * ὃς [4] ἔμπνους ἀρθεὶς ἐμαρτύρει, ἔτι ἔμφρονα [5] εὑρόντες, σαφῶς ἀνακρίναντες τοὺς ἐργασαμένους, ἤγγειλαν ἂν ἡμῖν, καὶ οὐκ οὗτος τὴν αἰτίαν εἶχεν· εἴτε ἄλλοι τινὲς ἕτερόν

τι κα-

1. πειρασόμεθα ἐλέγχοντες] aut cum Stephano auctore participium cum infinitiuo ἐλέγχειν eſt mutandum, aut interponendum eſt ἀποδεῖξειν.

2. αὐτοὺς] herum puta ſeruumque.

3. αὐτῶν] ſic dedi de meo, pro vulgari αὐτῷ cum addito commate, quod comma hic expunxi et ante αὐτῶν poſui. Nam αὐτῶν, ſcil. τῶν φονευθέντων, cohaeret cum τὸν δεσπότην et τὸν θεράποντα. horum duorum peremtorum alterum herum, alterum ſeruum. Aut leg. οἱ ἐντυχόντες ἂν αὐτοῖς, εἰ κ.

4. ὃς de meo dedi, pro vulgari ὡς.

5. ἔμφρονα dedi auctore Stephano pro vulgari εὔφρονα.

6. ὑπ' αὐτοῦ] imo vero ὑπ' αὐτῶν. ab hero et ſeruo.

τι κακουργοῦντες, ὀφθέντες ὑπ᾽ αὐτοῦ[7], ἵνα μὴ γνωσθῶσι, διέφθειραν αὐτοὺς, ἅμα τῷ τούτων φόνῳ τὸ 12.
κακούργημα ἂν ἐκηρύσσετο, καὶ εἰς τούτους[7]· ἂν ἡ ὑποψία ἧκεν· οἵ τε ἧσσον κινδυνεύοντες[8] τῶν μᾶλλον ἐν φόβῳ ὄντων[9], οὐκ οἶδ᾽ ὅπως ἂν μᾶλλον ἐπεβούλευσαν αὐτῷ. τοὺς μὲν γὰρ[10] ὅ, τε φόβος, ἥ τε ἀδικία ἱκανὴ[11] ἦν παῦσαι τῆς προθυμίας, τοῖς 15.

δὲ ὅ,

7. τούτους] in hos maleficos, fures, latrones, veſticularios, manticularios; non autem in hunc, qui nunc reus agitur, incurriſſet ſuſpicio.

8. οἵ τε ἧσσον κινδυνεύοντες] idem eſt, ac ſi dixiſſet εἴτε τινες ἄλλοι ἦσαν φοβούμενοι μὲν καὶ αὐτοὶ γραφῆναι ὑπὸ τοῦ νῦν φονευθέντος, εἰ περιῆν, οὐχ ὁμοίως δὲ φοβούμενοι τῷ νῦν ὑπ᾽ ἐμοῦ εἰς τοῦτον τὸν ἀγῶνα καταστάντι, ἀλλὰ πολὺ ἧσσον.

9. τῶν μᾶλλον ἐν φόβῳ ὄντων] deſignat reum hunc a ſe caedis accuſatum. Colligit ſic. qui minus aliquem metuunt, ei minus quoque inſidiantur. qui magis metuit, is magis etiam ad inſidiandum ſtimulatur. Sed hic meus reus omnium hominum maxime metuit peremtum. Ergo etiam cenſendus eſt omnium maxime inſidiatus eius vitae fuiſſe. Conſtructio verborum haec eſt, οὐκ οἶδα ὅπως ἂν αὐτῷ [τῷ φονευθέντι puta] μᾶλλον ἂν ἐπεβούλευσαν οἱ ἐν ἧσσονι φόβῳ ὄντες. id eſt οὐκ ἐνδέχεται τοὺς ἧσσον φοβουμένους τινὰ ἐπιβουλεύειν αὐτῷ μᾶλλον, ἢ τοὺς τὸν αὐτὸν μᾶλλον φοβουμένους, ἀλλὰ φύσει οἱ ἧσσον φοβούμενοι καὶ ἧσσον ἐπιβουλεύουσι. etc.

10. τοὺς μὲν γὰρ] ſcil. τοὺς μᾶλλον φοβουμένους. quorum in numero eſt reus nunc accuſatus.

11. ἱκανὴ] imo vero οὐχ ἱκανή. non ſatis tenax frenum erat ipſis metus, quo retinerentur et abſterrerentur ab exſequendo propoſito caedis. Duos nomi-

Digitized by Google

δὲ [12] ὅ, τε κίνδυνος ἥ τε αἰσχύνη μείζων [13] οὖσα τῆς διαφορᾶς, εἰ καὶ διενοήθησαν ταῦτα πρᾶξαι, ἀρκοῦσα ἦν σωφρονίσαι τὸ θυμούμενον τῆς γνώμης. οὐκ ὀρθῶς δὲ τὴν τοῦ ἀκολούθου μαρτυρίαν ἄπιστον λέγου-
17. σιν [14] εἶναι. οὐ γὰρ ἐπὶ ταῖς τοιαύταις μαρτυρίαις [15] βασανίζονται, ἀλλ' ἐλεύθεροι ἀφίενται. ὁπόταν δὲ
* ἢ κλέψαντες [16] ἀπαρνῶνται ἢ συγκρύπτωσι τοῖς

 δεσπό-

nat orator acerrimos ad facinus patrandum ſtimulos: 1) enormitatem metus, omnes alias ſapientes cogitationes, omnem prouidentiam et cautionem obliterantis, atque mentem prorſus exſternantis. 2) *τὴν ἀδικίαν*, enormitatem flagitioſitatis graſſari in ſcelera ardentis pudorem et reuerentiam, et humanitatem, amoremque ſui aliorumque ex animo prorſus euellentis.

12. *τοῖς δὲ*] ſcil. *τοῖς ἧσσον φοβουμένοις*. quibus minores metuendi caufae ſunt, quia minus et intra veniam peccarunt.

13. *μείζων* eſt ei *ὁ κίνδυνος τῆς διαφορᾶς*, qui plus perdat, et mains damnum ſibi ipſe conſciſcat, ab vltione inimici, quam lucretur. et *μείζων ἡ αἰσχύνη τῆς διαφορᾶς* eſt ei, qui vltionem ſuarum inimicitiarum minoris facit, quam dedecus ex eo ad ſe profecturum, ſi inimicus, a ſe exagitatus, clandeſtinam aliquam ipſius labem aperiat, occultum aliquod facinus prodat. magis itaque metuit ignominiam ſuam, quam appetit ſatisfacere vltioni.

14. *λέγουσιν*] reus puta cum ſuis aduocatis.

15. *ταῖς τοιαύταις μ*] quale eſt huius peremti ſerui teſtimonium, prodentis eum, a quo herus fuiſſet occiſus.

16. *ἢ κλέψαντες*] ſic dedi de meo, pro vulgari *οἱ κλ*. Malim quoque *συγκλέψ*.

δεσπόταις [17], τότε βασανίζοντες ἀξιοῦμεν ἀληθῆ
λέγειν αὐτούς. οὐδὲ μὴν ἀπογενέσθαι ἢ παραγενέ-
σθαι εἰκότερον αὐτόν ἐστιν. εἰ γὰρ ἀπεγένετο, τὸν 21
μὲν κίνδυνον οὐ τὸν αὐτὸν ἔμελλε καὶ παρὼν κινδυ-
νεύειν [18]. πῶς γὰρ ἂν αὐτῶν [19] ὁ ληφθεὶς τοῦτον ἂν
τὸν ἐπιβουλεύσαντα ἤλεγχεν ὄντα; τὸ δ' ἔργον ἧσ-
σον πράσσειν [20], οὐδεὶς ὅστις τῶν παρόντων οὐκ ἂν
ὀκνηρότερος εἰς τὴν πρᾶξιν ἦν. ὡς δ' οὐκ ἐλάσσω, ἀλ- 24
λὰ πολὺ μείζω τὸν ἀπὸ τῆς γραφῆς [21] κίνδυνον, ἢ
τόνδε [22], ἡγεῖτο εἶναι, διδάξω. τὸ μὲν [23] ἁλῶναι καὶ
ἀπο-

17. τοῖς δεσπόταις] ſubaudi κλέψασι τὰ κλέμματα. Poſt λέγειν addendum videtur ἀναγκάζειν.

18. κινδυνεύειν] malim in futuro κινδυνεύσειν.

19. αὐτῶν] homicidarum, qui mercede redemti facinus manibus patrarint.

20. ἧσσον πράσσειν] bene ſi habet, ſubaudiri debet, ex praemiſſo ἔμελλε verſu 21., ἔμελλον. ego tamen arbitror addendum illud potius eſſe. Quicquid autem eius eſt, ſiue addatur ἔμελλον, ſiue ſolummodo ſubaudiatur, penes me certum eſt, poſt οὐδεὶς addendum eſſe γὰρ, et ſubaudiendum ἦν, τούτου γενομένου, ſeu ἀπόντος σοῦ. Sin autem tu patrationi caedis a te comparatae haud interfuiſſes, minus erat ſperandum illos tuos ſicarios eam eſſe caedem patraturos, cuius cauſa tu eos redemiſſes. Hoc enim facto, id eſt, ſi tu minus adfuiſſes, et in ipſo facinore minus eſſes verſatus, neque id rexiſſes, vt inſtigator et moderator, nemo non eorum fuiſſet ad facinus ſegnior et torpidior, et metui plus, quam tu velles, ſeruiens.

21. τῆς γραφῆς] ſcil. τῆς ἱεροσυλίας, vel τῆς τῶν ἱερῶν χρημάτων κλοπῆς.

22. τόνδε] ſcil. τὸν περὶ τοῦ φόνου. v. p. 117. 16.

Digitized by Google

ἀποφυγεῖν ἀμφοτέρας τὰς διώξεις, ἐν ἴσαις ἐλπί-
σι θῶμεν αὐτῷ εἶναι· μὴ παραχθῆναι [24] δὲ τὴν
27. γραφὴν, οὐδεμίαν ἐλπίδα γ' εἶχε τούτου ζῶντος. οὐ
γὰρ ἂν ἐπείθετο αὐτῷ [25]· εἰς δὲ τόνδε τὸν κίνδυ-
νον ἥξειν οὐκ ἤλπισε. λήσειν γὰρ ἐδόκει ἀποκτείνας
αὐτόν. ἀξιῶν δὲ, διὰ τὸ φανερὰν εἶναι τὴν ὑπο-
ψίαν αὐτῷ [27], μὴ καταδοκεῖσθαι ὑφ' ὑμῶν, οὐκ ὀρ-
36. θῶς ἀξιοῖ. οὐ [27 b.] γὰρ τοῦτον ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις
ὄντα ἱκανὴ ἦν ἡ ὑποψία ἀποστρέψαι τῆς ἐπιθέσεως.

23. τὸ μὲν] Num addendum γὰρ?

24. παραχρῆναι] Scaliger malebat παραχθῆναι. quod tantiſper probabimus, donec melius aliquid inueniatur, quod inueniri vix poſſe videtur. Nulla ſpes ei [reo] erat, fore, donec ille adhuc ſupereſſet, qui nunc peremtus eſt, vt actio de peculatu ſacrorum in forum minus induceretur. παράγειν γραφὴν [ſubaudi εἰς τὸ δικαστήριον] tametſi dictio eſt minus vſitata, (ego equidem nunc non commemini eam vſquam reperiſſe) proba tamen eſſe videtur. producere ad tribunal cauſam, inferre in forum. *anhängig machen.*

25. οὐ γὰρ ἂν ἐπείθετο αὐτῷ] peremtus enim reo morem haud videtur geſturus fuiſſe, etiamſi illum hic rogaſſet, vt vellet actionem illam de ſacrilegio ſibi remittere. Subaudi, εἰ καὶ ἐδεῖτο ὁ νῦν ὑπ' ἐμοῦ κατηγορηθεὶς τοῦ φονευθέντος, ἀνεῖναι αὐτῷ τὴν γραφήν.

26. τόνδε τὸν κίνδυνον] accuſationem puta de caede.

27. αὐτῷ] id eſt καθ' ἑαυτοῦ. vt propterea, quod ſuſpicio manifeſta in ſe incumbat, nolitis ſe ſiniſtra vrgere opinione. ſuſpicatus tamen aliquando ſum leg. eſſe ἐπ' αὐτῷ in eandem ſententiam. Nam ἐπί τινι poteſt quoque tantundem ſignificare atque κατά τινος.

27 b. οὐ] malim εἰ.

οὐδεὶς γὰρ [28] ἐπεβούλευσεν αὐτῷ. πῶς γὰρ ἂν [29]
τις τῶν ἧσσον κινδυνευόντων, τὴν ὑποψίαν μᾶλλον
τοῦ κινδύνου φοβούμενος, ἧσσον ἢ οὗτος ἡγεῖτο αὐτῷ, 33.
αἱ δ' εἰσφοραὶ καὶ χορηγίαι, ἱκανὸν μὲν εὐδαιμο-
νίας σημεῖόν ἐστι [30], τοῦ δὲ μὴ ἀποκτεῖναι, τἀναν-
τία [31]. περὶ γὰρ αὐτῆς τῆς εὐδαιμονίας τρέμων μὴ
ἀποστερηθῇ, εἰκότως μὲν, ἀνοσίως [32] δὲ ἀπέκτεινε

τὸν

28. γὰρ] Malim γ' ἄν. v. Supplementa.

29. πῶς γὰρ —] fateor hanc ſententiam mihi prorſus inexplicabilem eſſe, et meram caliginem. nihil hic cerno. deeſſe aliquid certum eſt. quidnam autem deſit, haud liquet. Sententia interim, ſaltim tolerabilis quaedam et non abhorrens, haec ferme ſubiicit πᾶς [non πῶς] γὰρ — ἧσσον, ἢ οὗτος, ἐπιθετέον [vel ἐπιβουλευτέον, vel ἐπιχειρητέον] εἶναι ἡγεῖτο αὐτῷ. quicunque enim alius, cui minus ab hoc peremto periculum immineret, quam huic reo imminebat, hoc minus exiſtimaſſet ſibi conuenire, vt vitae eius inſidiaretur, quia ſuſpicionem caedis in ſe incubituram magis metuiſſet, quam diſcrimen litis forenſis cum hoc aduerſario [nunc peremto] ſuſcipiendae, [ſi diutius ſuperuixiſſet.]

30. ἐστὶ] imo vero εἰσὶ.

31. τἀναντία] aduerbialiter, pro τοὐναντίον. quidnam autem eſt contrarium τοῦ σημεῖον εἶναι? ſcil. τὸ μὴ εἶναι σημεῖον. Sententia igitur eſt. Contributionum magnitudo et ſplendor munerum editorum, teſtantur quidem de opum amplitudine, indicio autem nequaquam ſunt caedem ab aliquo commiſſam non eſſe. Alius dixiſſet οὐκέτι. ſcil. σημεῖον εἰσὶ. v. Supplementa.

32. εἰκότως μὲν, ἀνοσίως δὲ] Iam ſupra p. 637. notaui hunc verborum ordinem, non illum vtique mo-

Digitized by Google

τὸν ἄνδρα. Φάσκων δὲ οὐ τοὺς εἰκότως, ἀλλὰ τοὺς
36. * ὄντως ἀποκτείναντας [33] Φονέας εἶναι, περὶ μὲν
τῶν ἀποκτεινάντων ὀρθῶς λέγει [34], εἴπερ ἐγένετο
Φανερὸν ἡμῖν τίνες ἦσαν οἱ ἀποκτείναντες αὐτόν·
μὴ δεδηλωμένων δὲ τῶν ἀποκτεινάντων, ὑπὸ τῶν
εἰκότων ἐλεγχόμενος, οὗτος ἂν, καὶ οὐδεὶς ἕτερος,
119.1. ἀποκτείνους αὐτὸν εἴη. οὐ γὰρ ἐπὶ μαρτύρων, ἀλ-
λὰ κρυπτόμενα πράσσεται ταῦτα. οὕτω δὲ Φανε-
ρῶς ἐκ τῆς αὐτοῦ ἀπολογίας ἐλεγχθεὶς διαφθεί-
ρας αὐτὸν, οὐδὲν ἕτερον ὑμῶν δεῖται [35], ἢ τὴν αὐτοῦ
3. μιαρίαν εἰς ὑμᾶς αὐτοὺς ἐκτρέψαι. ἡμεῖς δὲ ὑμῶν
δεόμεθα μὲν οὐδὲν, λέγομεν δ' ὑμῖν, εἰ μήτε ἐκ τῶν
εἰκότων, μήτε ἐκ τῶν μαρτυρουμένων οὗτος νῦν ἐλέγ-
χεται, οὐκ ἔστιν ἔτι τῶν δοκουμένων [36] ἔλεγχος οὐδείς.

 ἀδί-

ri loquendi, et ſeriei cogitationum vſitatae conuenientem. alius quicunque ordinem iſtum, vt planiorem et lucidiorem praetuliſſet. *ἀνοσίως μὲν, εἰκότως δὲ.* fuiſſet hunc peremturus. quod facinus tametſi eſt impium, conſentaneum tamen erat id ab eiusmodi homine proficiſci et exſpectari.

33. *τοὺς ὄντως ἀποκτείναντας*] medium vocabulum, quo vulgatae carent, vt prorſus neceſſarium, nam ſine eo hiabit oratio, de meo addidi. v. p. 117. 13.

34. *λέγει*] malim *λέγοι.* dicturus ſit.

35. *δεῖται*] ſubaudi *δεόμενος ὑμῶν αὐτὸν ἀφιέναι,* (vel *αὐτοῦ ἀποψηφίζεσθαι.*) rogans vos, vt ſe abſoluatis, aliud nihil vos rogat, quam hoc, vt velitis —

36. *δοκουμένων*] imo vero *καταδοκουμένων.* eorum, qui ſiniſtra ſuſpicione criminis peracti premuntur. Paſſim locorum Antiphon hoc verbo *καταδοκεῖν*, *ſuſpectum aliquem alicuius facinoris habere*, vſurpat.

Digitized by Google

ἀδίκως δ' ἀπολυομένου τούτου ὑφ' ὑμῶν, ἡμῖν προσ- 6.
τρόπαιος ὁ ἀποθανὼν οὐκ ἔσται, ὑμῖν δὲ ἐνθύμιος γε-
νήσεται. σαφῆ μὲν οὖν τὸν θάνατον γινώσκοντες,
φανερῶς δὲ τὰ ἴχνη τῆς ὑποψίας εἰς τοῦτον φέρον-
τα, πιστῶς δὲ τοῦ ἀκολούθου μαρτυροῦντος, πῶς ἂν
δικαίως ἀπολύοιτε αὐτόν; ταῦτα οὖν εἰδότες βοη- 9.
θεῖτε μὲν τῷ ἀποθανόντι, τιμωρεῖσθε δὲ τὸν ἀποκτεί-
ναντα· ἁγνεύετε δὲ τὴν πόλιν. τρία γὰρ ἀγαθὰ[36] b.
πράξετε· ἐλάσσους μὲν τοὺς ἐπιβουλεύοντας καταστή-
σετε, πλείους δὲ τοὺς τὴν εὐσέβειαν ἐπιτηδεύοντας·
ἀπολύεσθε[37] δ' αὐτοὶ τῆς ὑπὲρ τούτου[38] μιαρίας. 12.

ΑΝΤΙΦΩΝΤΟΣ

ΕΞΑΠΟΛΟΓΙΑΣ Ο ΥΣΤΕΡΟΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ιδοὺ (φησὶν) ἐγὼ καὶ ἡ ἀτυχία μου. δεικτικῶς δὲ λέγει, ἑαυτὸν αἰνιττόμενος. οὗτος (φησὶν) ἐγὼ παραδίδωμι ἐμαυτὸν καὶ τῇ ἀτυχίᾳ μου καὶ τῇ τούτων κακουργίᾳ. τεκμήριον δὲ τοῦ μὴ πεποιηκέναι τίθησιν ὁ ἀπολογούμενος, τὸ

36 b. ἀγαθὰ] ſaubaudi ἐν ταυτῷ.

37. ἀπολύεσθε] Stephano aſſentior ἀπολυθήσεσθε ſufficienti.

38. ὑπὲρ τούτου] ſubaudi ἀνειλημμένης piaculo ob hunc hominem et per eius occaſionem a vobis ſuſcepto, vel ſuſcipiendo.

τὸ μηδαμȣ̃ προελθεῖν ἐκείνης τῆς νυκτὸς, καὶ περὶ τȣ́τȣ πάντας τȣ̀ς παῖδας εἰς βάσανον παραδίδωσιν.

Ἰδὲ ἐγὼ τῇ τε ἀτυχίᾳ [1], ἣν ȣ̓ δικαίως αἰτιῶμαι,
ὡς ȣ̃τοί φασιν [2], ἑκὼν ἐμαυτὸν ἐγχειρίζω, τῇ
τε τȣ́των ἔχθρᾳ· δεδιὼς μὲν τὸ μέγεθος τῆς δια-
21. βολῆς αὐτῶν, πιςεύων δὲ τῇ * ὑμετέρᾳ [3] γνώμῃ,
τῇ τε ἀληθείᾳ [4] τῶν ἐξ ἐμȣ̃ πραχθέντων. ἀποςε-

1. ἀτυχίᾳ] vulgares dant ἀδικίᾳ. Ego emendaui ex auctoritate et Stephani, et eius, qui argumentum ſcripſit huic orationi praefixum, et, quod rei caput eſt, ipſius Antiphontis. omnia enim inſequentia huic emendationi ſuffragantur.

2. ὡς ȣ̃τοι φασὶν] at quidnam aiebant rei accuſatores? num quod verba ſic nuda ſubiicere videntur, *iniuria meam infelicitatem accuſari?* ἣν ȣ̓ δικαίως αἰτιῶμαι. nil minus. contrarium enim vero. ἣν δικαίως αἰτιῶμαι. quam ſiniſtram et iratam mihi ſortem, hi accuſatores mei, ita in me conferunt, et ita mihi exprobrant, vt aiant me meritum criminibus meis ab ea premi et exagitari. Conſtruenda itaque verba, quo plana et dilucida fiat oratio, erunt ad hunc modum, ac ſi ſic ſcripſiſſet. ἣν ȣ̓χ ȣ̃τως, ὡς ȣ̃τοι φασὶν, αἰτιῶμαι, φάσκοντες ἐμὲ αὐτὴν αἰτιᾶσθαι δικαίως, ἀλλ' ἀδίκως αἰτιῶμαι. Sed v. Supplementa.

3. ὑμετέρᾳ] veſtra beneuolentia, humanitate et aequitate. Sic dedi de meo, pro vulgari ἡμετέρᾳ.

4. ἀλήθεια τῶν πραχθέντων eſt, non modo orationis et expoſitionis de rebus geſtis cum earum veritate conſenſus, ſed etiam illarum ipſarum probabi-

Digitized by Google

ρούμενος δὲ ὑπ᾽ αὐτῶν μηδὲ τὰς [5] παρούσας ἀτυ-
χίας ἀνακλαύσασθαι πρὸς ὑμᾶς, ἀπορῶ εἰς ἥντι- 24.
να ἄλλην σωτηρίαν χρή με καταφυγεῖν. καινότατα
γὰρ (εἰ χρὴ καινότατα μᾶλλον ἢ κακουργότατα εἰ-
πεῖν) διαβάλλουσί με. κατήγοροι γὰρ καὶ τιμωροὶ Φόνου
προσποιούμενοι εἶναι, ὑπεραπολογούμενοι τῆς ὑποψίας[6]
πάσης τῆς ἀληθοῦς, διὰ τὴν ἀπορίαν τοῦ ἀποκτεί- 27.
ναντος αὐτὸν, ἐμὲ Φονέα Φασὶν εἶναι. δρῶντες δὲ
τἀναντία ὧν προστέτακται [7] αὐτοῖς, Φανερὸν ὅτι
ἀδί-

litas, h. e. ea natura, vt aequo cuique approbari poſſint, atque vt recte factae defendi.

5. *μηδὲ τὰς* —] Haud deerunt quidem, qui dictionem hanc ex eo deſenſum eant, quod graeci ſoleant, etiamſi infitiari rem velint, tamen verba infitiantia cumulare, neque id impediat, quominus oratio ſit infitians. Ego tamen hanc rationem nimis duram cenſens atque impeditam, malim ſic legi, *ἀποστερούμενος δὲ ὑπ᾽ αὐτῶν παῤῥησίας, ὥστε μηδὲ τὰς π. ἀ. ἀνακλαύσασθαι* [ſubaudi *δύνασθαι.*] ego vero ab his libertate atque fiducia loquendi priuatus, vt ne lamentari quidem praeſentes meas aduerſitates queam.

6. *ὑπεραπολογούμενοι* —] patrocinium ſuſpicionis agentes. h. e. e ſuſpicione, qua premor, extorquere hoc conantes, me homicidam reapſe eſſe. Verum videtur hic loci aliquid deeſſe poſt *ὑποψίας*. e. c. *ἀποπλανηθέντες* vel *διαμαρτόντες*. vt ſententia ſit. quoniam a vera ſede ſuſpicionis aberrarunt. *ἀποπλανᾶσθαι τῆς ἀληθοῦς ὑποψίας* eſt ſuſpicione ſua non in verum facinoris auctorem deferri, ſed in alium quemcunque inſontem et culpae expertem incurrere.

7. *προστέτακται*] accuſatores ergo huius rei a rep. conſtituti fuerant, iuſſique, nomine et loco totius po-

Digitized by Google

ἀδίκως ἐμὲ μᾶλλον ἀποκτεῖναι ζητοῦσιν, ἢ τὸν φο-
νέα τιμωρεῖσθαι. ἐμὲ δὲ προσῆκεν [8] *οὐδὲν ἄλλο ἢ*
30. *πρὸς τὴν μαρτυρίαν τοῦ ἀκολούθου ἀπολογηθῆναι.*
οὐ γὰρ μηνυτὴς, οὐδὲ ἐλεγκτὴς τῶν ἀποκτεινάντων
εἰμὶ, ἀλλὰ διωκόμενος ἀποκρίνομαι. ὅμως δὲ περιερ-
γαστέον, ἵνα ἐκ παντὸς τρόπου τούτους τε ἐπιβουλεύ-
οντάς μοι, ἐμαυτόν τε ἀπολυόμενον ἐπιδείξω τῆς
33. *ὑποψίας. τὴν μὲν οὖν ἀτυχίαν, ᾗ με διαβάλλουσιν,*
εἰς εὐτυχίαν αἰτοῦμαι μεταστῆναι [9]. *ἀξιῶ δ' ὑμᾶς*
ἀπολύσαντάς με μακαρίσαι [10] *μᾶλλον ἢ καταλα-*
βόντας ἐλεῆσαι. Φασὶ δὲ τῶν μὲν ἐντυχόντων [11] *παιο-*
μένοις

puli in caedis huius auctores inquirere, eosque indagatos in iudicium adducere atque reos peragere. Fiſcales, vt vſurpamus, ſeu ſyndici reipublicae erant. auctoritate ſenatus et populi conſtituti.

8. *προσῆκεν*] malim *προσῆκε μὲν.* ob inſequens verſu 31. *ὅμως δὲ περιεργαστέον.* tametſi non tenebar ad vllum aliud caput accuſationis reſpondere, quam ad — nihilominus tamen plus praeſtabo, quam debebam.

9. *μεταστῆναι*] malebam aliquando *μεταστῆσαι* in aor. pr. ſubaudi *ὑμᾶς.* rogo vos, vt hanc aduerſam meam ſortem cum ſecundiore cummutetis. Sed v. ſupplementa.

10. *μακαρίσαι*] fert quidem ratio vocabuli, vt, non illo vulgari ſignificatu, *beatum aliquem praedicandi*, ſed eo, quem ſententia loci ſubiicit, *beatum reddendi*, accipiatur. quominus autem h. l. ſic accipiatur, obſtat inſequens *ἐλεῆσαι.* Foret vtique conuenientius, ſi ſic protuliſſet *ἀπολύσαντάς με μακαριστὸν ποιῆσαι μᾶλλοι, ἢ καταλαβόντας ἐλεεινόν.*

11. *ἐντυχόντων*] ſic dedi auctore Stephano, pro vulgari *εὐτυχούντων.*

Digitized by Google

μένοις αὐτοῖς [12] οὐδένα ὄντινα οὐκ εἰκότερον εἶναι, σα- 36.
φῶς πυθόμενον [14] τοὺς διαφθείραντας αὐτοὺς εἰς οἶ-
κον ἀγγεῖλαι, ἢ ἀπολιπόντας οἴχεσθαι. ἐγὼ δὲ οὐ-
δένα [15] οὕτω θερμὸν καὶ ἀνδρεῖον ἄνθρωπον εἶναι δο-
κῶ, ὄντινα οὐκ ἂν ἀωρὶ τῆς νυκτὸς νεκροῖς ἀσπαί-
ρουσι συντυχόντα, πάλιν ὑποστρέψαντα φεύγειν 39.
μᾶλλον, ἢ πυνθανόμενον τοὺς κακούργους, τῆς ψυ-
χῆς κινδυνεῦσαι [17]. τούτων δὲ μᾶλλον [18] ἃ εἰκὸς ἦν

δρα-

12. *αὐτοῖς*] hero et ſeruo peremtis.

13. *εἰκότερον*] Scaliger, ſi is fuit, fertur *οἰκειότερον* adſcripſiſſe. quod ſi fecit, aliud egit, neque ſatis ad ſententiam loci attendit, quae haec eſt; multo eſſe probabilius, vt quicunque interueniſſet, dum illi duo, herus et ſeruus, iugularentur, ad domum eorum recurreret, et ad domeſticos de facta caede eiusque auctoribus renunciaret, quam vt, relictis iacentibus, viam ſuam proſequeretur. idem eſt ac ſi dixiſſet. *μᾶλλον εἰκὸς εἶναι, πάντας τοὺς ἐντυχόντας αὐτοῖς ἐν ᾧ ἐπαίοντο* [hoc eſt *ἐφονεύοντο*] *εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν ἀπαγγεῖλαι τὸν φόνον μετὰ τὸ σαφῶς πυθέσθαι τοὺς ἀνδροφόνους, ἢ ἀπολιπεῖν αὐτοὺς κειμένους καὶ οἴχεσθαι.*

14. *πυθόμενον*] ſic rurſus Stephano obſecutus dedi pro vulgari *πειθόμ.* Statim poſt malim *ἀπολιπόντα* in ſingulari.

15. *οὐδένα*] ſic correxerunt Stephanus et Scaliger Aldinae vitium *οὐδὲν.* quod etiam cum apoſtropho exarari poterat.

16. *ἀσπαίρουσι*] ſic dedi rurſus auctore Stephano, pro vulgari *ἀπαίρουσι.*

17. *τῆς ψυχῆς κινδυνεῦσαι*] gemino modo poteſt aliquis ex eiusmodi cauſa in vitae diſcrimen incurrere; ſiue ab ipſis ſicariis, ſiue poſtmodum ab amicis peremti. Non enim videntur ſicarii paſſuri eſſe, vt ſu-

Digitized by Google

δρασά των, οἱ μὲν ἐπὶ τοῖς ἱματίοις διαφθείραν-
τες αὐτοὺς, οὐκ ἂν ἔτι εἰκότως ἀφίοιντο. ἐγὼ δὲ ἀπ-
42. *ήλλαγμαι τῆς ὑποψίας. εἰ δὲ ἐκηρύσσοντο, ἢ μὴ,*
ἄλλοι τινὲς κακοῦργοι ἅμα τῷ τούτων φόνῳ, τίς οἶ-
δεν; οὐδενὶ γὰρ ἐπιμελὲς ἦν σκοπεῖν ταῦτα. ἀφα-
νοῦς δὲ ὄντος τοῦ κηρύγματος, οὐδὲ ὑπὸ τούτων τῶν
κακούργων ἄπιστον διαφθαρῆναι αὐτόν. τοῦ δὲ θεραά-
120.1. *ποντος πῶς χρὴ * πιστοτέραν [19] τὴν μαρτυρίαν ἢ*
τῶν ἐλευθέρων [20] ἡγεῖσθαι; οἱ μὲν γὰρ ἀτιμοῦνται
τε, καὶ χρήμασι ζημιοῦνται, ἐὰν μὴ τἀληθῆ δοκῶ-
σι

perſit facinoris ſui teſtis et index, ſed vna cum occiſo eum quoque de medio ſublaturi. Aut cognati hominis occiſi poſſunt nuncium caedis ipſum in ſuſpicionem criminis coniicere, eique hoc nomine diem dicere.

18. *τούτων δὲ μᾶλλον* —] Conf. ſupra p. 118. 12. et ſupplementa.

19. *πιστοτέραν*] ſic dedi de meo, pro vulgari *πιστότερον*.

20. *τῶν ἐλευθέρων*] ſed quinam ſunt hi liberi, vel ingenui, qui pro reo teſtati eſſent. Vbi eorum facta eſt in ſuperioribus mentio? Multa ſunt in his controuerſiis non ſatis inter ſe congruentia. occurſiones criminationibus non ad amuſſim vbique reſpondent, et paſſim locorum refutantur ea, quae antea exprobata et incuſata non fuiſſent. Ergone loci nonnulli deſunt accuſatoriis orationibus? Ferme venias in eam ſuſpicionem. Docere vult h. l. reus, grauius eſſe debere ingenuorum teſtimonium, quam ſeruorum, quoniam illos, quam hos, grauiores poenae falſitatis in teſtimoniis dicendis admiſſae maneant.

Digitized by Google

σι μαρτυρῆσαι· ὁ δὲ οὐκ ἔλεγχον παρασχὼν, οὐδὲ
βάσανον, οὐ δίκην δώσει, εἴ τις ἔλεγχος ἔσται [21]. 3.
ἀκινδύνως τε [22] οὗτός γε [23] μέλλων μαρτυρεῖν, οὐδὲν
θαυμαστὸν ἔπαθεν εἰ ὑπὸ [24] τῶν * κυρίων [25], ἐχθρῶν
μοι ὄντων, πεισθεὶς, καταψεύδεταί μου· ἐγώ τε
ἀνόσι᾽ ἂν πάσχοιμι, εἰ μὴ πιστῶς καταμαρτυρη-
θεὶς, διαφθαρείην ὑφ᾽ ὑμῶν. μὴ παραγενέσθαι 6.
δέ με τῷ φόνῳ ἀπιστότερον ἢ παραγενέσθαι φασὶν
εἶναι· ἐγὼ δ᾽ οὐκ ἐκ τῶν εἰκότων, ἀλλ᾽ ἔργῳ δηλώ-
σω οὐ παραγενόμενος. ὁπόσοι γὰρ δοῦλοι ἢ δοῦλαί
μοι εἰσὶ, πάντας παραδίδωμι βασανίσαι· καὶ ἐὰν
μὴ φανῶ ταύτῃ τῇ νυκτὶ ἐν οἴκῳ καθεύδων, ἢ ἐξ- 9.
ελθών ποι [26], ὁμολογῶ φονεὺς εἶναι. ἡ δὲ νὺξ οὐκ
ἄση-

21. οὐ δίκην δώσει, εἴ τις ἔλεγχος ἔσται] Imperuia haec mihi ſunt. Num ergo ſic leg. ποῦ δίκην δώσει; τὶς ἔλεγχος ἔσται; vbinam dabit poenas? ecquae erit conuictio? facile potuit ει e fine vocabuli δώσει perperam iterari. aut poterit ἢ ſuffici in illius ει locum

22. τε] malim δὲ.

22. γε] malim τε. cui reſpondebit proximum τε in illis ἐγώ τε ἀνόσια.

24. ἔπαθεν, εἰ ὑπὸ] interpoſui εἰ, quo vulgatae carent, auctore Stephano. Paulo ante idem vitioſe redundabat.

25. τῶν κυρίων] imo vero τῶν οὐ κυρίων. vide ſuperius dicta ad p. 632. In vulgatis eſt κυρίως. praeteruiderat hoc vitium Stephanus feſtinans. Nam alias talia vitia ſedulo tollebat, acer cenſor et ſeuerus.

26. ποι] *irgend wohin*, ſic dedi de meo pro vulgari ποῦ.

Digitized by Google

ἄσημος. τοῖς γὰρ Διϊπολίοις ὁ ἀνὴρ ἀπέθανε. περὶ δὲ τῆς εὐδαιμονίας, ἧς ἕνεκα τρέμοντά με φασὶν εἰκότως ἀποκτεῖναι αὐτὸν, πολὺ τἀναντία ἐςί [27].
12. τοῖς γὰρ ἀτυχοῦσι νεωτερίζειν συμφέρει· ἐκ γὰρ τῶν μεταβολῶν ἐπίδοξος ἡ δυσπραγία μεταβάλλειν αὐτῶν [28] ἐςί· τοῖς δ' εὐτυχοῦσιν, ἀτρεμίζειν καὶ φυλάττειν τὴν παροῦσαν εὐπραγίαν. μεθισαμένων * γὰρ [29] τῶν πραγμάτων [30], δυςυχεῖς ἐξ
15. εὐτυχούντων καθίςανται. ἐκ δὲ τῶν εἰκότων προσποιούμενοί με ἐλέγχειν, οὐκ εἰκότως, ἀλλ' * ὄντως [31] φονέα με φασὶ τοῦ ἀνδρὸς εἶναι. τὰ δὲ εἰκότα ἄλλα [32] πρὸς ἐμοῦ μᾶλλον ἀποδέδεικται. ὅ, τε γὰρ

κα-

27. πολὺ τἀναντία ἐςὶ] id eſt πᾶν τοὐναντίον ἀληθές ἐςιν ὧν οὗτοι φασὶ.

28. αὐτῶν] malim αὐτοῖς, quod aut cum ἐπίδοξος, aut cum μεταβαλεῖν cohaerebit. Nam hoc praetulerim equidem vulgari μεταβάλλειν.

29. γὰρ ſuffeci meo arbitratu in locum vulgaris δὲ.

30. πραγμάτων] ſic dedi, auctore Stephano, pro vulgari πραγματειῶν.

31. ὄντως dedi arbitratu meo, pro vulgari οὕτω. v. p. 117. 23.

32. ἄλλα cum ἅμα eſſe mutandum, penes me quidem dubium nullum ſupereſt. aequiualet h. l. latino, *et nihilominus tamen. et vel ſic tamen.* arguit ſtultitiam aduerſariorum. primum, ait, docere volentes, probabilem ſuſpicionem caedis in me reſidere, non tamen ſubſiſtunt intra mediocritatem affirmationis e veroſimili ductae, h. e. non contenti ſunt affirmare, me videri caedem patraſſe, ſed eo procedunt audaciae, vt certo certius me aiant homicidam eſſe. A *poſſe* vt

Digitized by Google

καταμαρτυρῶν μου ἄπιστος ἐλήλεγκται ὤν· ὅ, τε ἔλεγχος οὐκ ἔστι [33]. τά τε τεκμήρια, ἐμὰ [34], οὐ τούτου, ὄντα ἐδήλωσα· τά τε ἴχνη τοῦ φόνου οὐκ εἰς ἐμὲ φέροντα, ἀλλ' εἰς τοὺς ἀπολυομένους, ἀποδέδεικται ὑπ' αὐτῶν. πάντων δὲ τῶν κατηγορηθέντων ἀπίστων ἐλεγχθέντων, οὐκ, ἐὰν ἀποφύγω [35], οὐκ ἔστιν ἐξ ὧν ἐλεγχθήσονται οἱ κακοῦργοῦντες· ἀλλ', ἐὰν ἐλεγχθῶ, οὐδεμία ἀπολογία τοῖς διωκομένοις [36] ἀρκοῦσά ἐστιν. οὕτω δὲ ἀδίκως διώκοντές με, αὐτοὶ μὲν ἀνοσίως ἀποκτεῖναι ζητοῦντες, καθαροὶ φασὶν εἶναι· ἐμὲ δὲ, ὃς εὐσεβεῖν ὑμᾶς πείθω, ἀνόσια δρᾷν λέγουσιν. ἐγὼ δὲ καθαρὸς ὢν πάντων τῶν ἐγκλημάτων, ὑπὲρ ἐμαυτοῦ ἐπισκήπτω, αἰδεῖσθαι τὴν τῶν μηδὲν ἀδικούντων εὐσέβειαν [37], ὑπὲρ δὲ τοῦ ἀποθανόντος· ἀναμιμνή- 15. 21. 24.

vulgo dialectici vſurpant, et a *videri*, ad *eſſe* extendunt conſequentiam. Tum etiamſi hanc illis conceſſeris veniam, modo tam abhorrente colligendi, tamen vel ſic quoque ſigna probabilitatis omnia non aduerſus me, ſed pro me militant. Aut pro ἄλλα lege ὄντα.

33. οὐκ ἔστι] id eſt οὐδεὶς γέγονεν. examen locum non habuit. nullum euenit. Paulo ante dixerat τὶς ἔλεγχος ἔσται.

34. ἐμὰ] mihi fauent, mecum faciunt. rarior inuentu dictio, τεκμήριον ἐστὶν ἐμὸν, pro πρὸς ἐμοῦ.

35. οὐκ, ἐὰν ἀποφύγω, οὐκ ἔστιν] idem eſt ac ſi dixiſſet, οὐ διὰ τὸ ἐμὲ ἀπολύεσθαι [vel οὐ διὰ τὴν ἐμὴν ἀπόλυσιν] ἀνῄρηται πᾶς ἔλεγχος τῶν κακουργούντων. vel οὐκ ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι, ἐὰν ἐγὼ ἀποφύγω, οὐκ ἔσται εἰς ὕστερον ἐλέγχειν τοὺς κακουργοῦντας.

36. τοῖς διωκομένοις] num ἀδίκως interponendum eſt?

37. εὐσέβειαν] ſic dedi, auctore Stephano, pro

Digitized by Google

μιμνήσκων τὴν ποινὴν[38], *παραινῶ ὑμῖν μὴ, τὸν ἀν-*
αίτιον καταλαβόντας, τὸν αἴτιον ἀφεῖναι. ἀπο-
27. *θανόντος γὰρ ἐμοῦ, οὐδεὶς ἔτι τὸν αἴτιον ζητήσει.*
ταῦτα οὖν σεβόμενοι, ὁσίως καὶ δικαίως ἀπολύετέ
με· καὶ μὴ, μετανοήσαντες, τὴν ἁμαρτίαν γνῶτε.
ἀνίατος γὰρ ἡ μετάνοια τῶν τοιούτων ἐστίν.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΞΗΣ ΤΕΤΡΑΛΟΓΙΑΣ.

Δύο παῖδες ἐν γυμνασίοις ἠκόντιζον. συνέβη δὲ τὸν μὲν ἐντέχνως ἀφεῖναι τὸ βέλος. τὸν δ' ἕτερον ὑπὸ τὴν φορὰν τοῦ ἀκοντίου δραμόντα, πληγῆναι. τελευτήσαντος τοῦ παιδὸς, ὁ τούτου πατὴρ κατηγορεῖ τοῦ βαλόντος ὡς ἀνδροφόνου. ὁ δὲ μετατίθησι τὴν αἰτίαν τῆς πληγῆς ἐπὶ τὸν δραμόντα. ὅθεν οἱ μὲν ἀντέγκλημα, τὴν στάσιν· οἱ δὲ, μετάστασιν λέγουσιν.

vulgari *δυσέβειαν* (ſimplici *σ*, non geminato) v. p. **122. 21.** *αἰδεῖσθαι τὴν τῶν μηδὲν ἀδικούντων εὐσέβειαν* pudore et reuerentia duci pietatis iuſtorum, eſt, non committere, vt pii iuſtitiaeque dediti homines laedantur. nam pios dii caros habent; et diis caros qui laedit, is deorum iram ſibi conſciſcit.

38. *ποινὴν*] furiam vindicem cruoris inulto effuſi, non quieturam illam, donec poenas eius per eorum clades et ſupplicia repetierit, penes quos ille cruor effuſus ſit, et ſinatur inultus manare.

Digitized by Google

ΑΝΤΙΦΩΝΤΟΣ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΦΟΝΟΥ ΑΚΟΥΣΙΟΥ.

Τὰ μὲν ὁμολογούμενα τῶν πραγμάτων ὑπό τε 39.
τοῦ νόμου κατακέκριται, ὑπό τε τῶν ψηφισα-
μένων, οἳ κύριοι πάσης τῆς πολιτείας εἰσίν· ἐὰν δέ
τι ἀμφισβητήσιμον ᾖ, τοῦτο ὑμῖν, ὦ ἄνδρες πο-
λῖται, προστέτακται διαγνῶναι. οἶμαι μὲν οὖν οὐδὲ 42.
ἀμφισβητήσειν πρὸς ἐμὲ τὸν διωκόμενον. ὁ γὰρ παῖς
μου ἐν γυμνασίῳ ἀκοντισθεὶς διὰ τῶν πλευρῶν ὑπὸ
τούτου τοῦ μειρακίου, παραχρῆμα ἀπέθανεν. ἑκόν-
τα μὲν οὖν οὐκ ἐπικαλῶ ἀποκτεῖναι, ἄκοντα δέ. 121.1.
ἐμοὶ δὲ οὐκ ἐλάσσω τοῦ ἑκόντος ἄκων τὴν συμφο-
ρὰν κατέστησε. τῷ δὲ ἀποθανόντι [1], αὑτῷ μὲν ἐνθύ-
μιον

1. *τῷ δὲ ἀποθανόντι*] locus hic quoque, vt alii multi harum Antiphontis proluſionum rhethoricarum, prorſus eſt conclamatus, niſi codex mſtus bonae notae vbivbi locorum tandem reperiatur, e quo lacunae expleantur. Ingenio enim ſoli negatum eſt amiſſa reparare. quamquam penes me quidem ſpes de codicibus horum oratorum plenis et emendatis inueniendis decolauit. Interim tamen lacunam h. l. vtcunque ſic ſarcias, vt ſaltim plena et tolerabilis ſententia exſiſtat, *τῷ δὲ ἀποθανόντι τελευτὴν ἄωρον, ἑαυτῷ δ' ἐνθύμιον, τοῖς δὲ ζῶσι μύσος προσέθηκε.* defuncto mortem ante tempus acerbam contraxit, ſibi religionem [h. e. conſcientiam ſceleris a ſe patrati, et inde naſcentes poeni-

Digitized by Google

3. μιον, τοῖς δὲ ζῶσι προσέθηκε. ὑμᾶς δὲ ἀξιῶ ἐλεοῦντας μὲν τὴν ἀπαιδίαν τῶν γονέων, οἰκτείροντας δὲ τὴν ἄωρον τοῦ ἀποθανόντος τελευτὴν, εἴργοντας ὧν ὁ νόμος εἴργει τὸν ἀποκτείναντα, μὴ περιορᾷν ἅπασαν τὴν πόλιν ὑπὸ τούτου μιαινομένην.

ΑΝΤΙΦΩΝΤΟΣ

ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΦΟΝΟΥ ΑΚΟΥΣΙΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ο τοῦ ἀκοντίσαντος πατὴρ ἑαυτῷ φησὶν αἴτιον γενέσθαι τὸν ἀποθανόντα τοῦ φόνου. φερομένου γὰρ τοῦ ἀκοντίου ὑπέδραμεν ὑπὸ τὸν σκοπόν. ὅθεν ἂν αὐτὸν ἑαυτοῦ φονέα νομίζεσθαι. ἔστι δ' ἡ στάσις, μετάστασις, οὐ συγγνώμης, ὥς τινες ἐνόμιζον.

12. Νῦν δὴ φανερόν μοι, ὅτι αὗται αἱ συμφοραὶ καὶ χρεῖαι τούς τε ἀπράγμονας εἰς ἀγῶνας[1], τούς τε ἡσυχίους τολμᾷν τά τε ἄλλα παρὰ φύσιν λέγειν καὶ δρᾷν βιάζονται. ἐγὼ γὰρ ἥκιστα τοιοῦτος[1 b.] ὢν, καὶ βουλόμε-

tentiae cruciatus, atque tormenta metus ab ira et vltione deorum] et ciuibus denique ſuperſtitibus piaculum, et pollutionem.

1. εἰς ἀγῶνας] adde καταστῆναι.

1 b. τοιοῦτος] ſcil. οἷος νῦν τάχα πολλοῖς δόξω εἶναι, δικανικὸς, καὶ πολυπράγμων καὶ ταραχώδης.

γος [2] εἶναι, εἰ μὴ πολύ γε ἔψευσμαι [3], ὑπ' αὐτῆς [4] τῆς συμφορᾶς ἠναγκάσθην, παρὰ τὸν ἄλλον τρόπον [5], ὑπὲρ πραγμάτων ἀπολογεῖσθαι, ὧν ἐγὼ χαλεπῶς μὲν τὴν ἀκρίβειαν ἔγνων, ἔτι δὲ ἀπορωτέρως διάκειμαι ὡς χρὴ ὑμῖν ἑρμηνεῦσαι ταῦτα. ὑπὸ δὲ σκληρᾶς ἀνάγκης βιαζόμενος, καὶ αὐτὸς εἰς τὸν ὑμέτερον ἔλεον, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, καταπεφευγὼς, δέομαι ὑμῶν, ἐὰν ἀκριβέστερον, ἢ ὡς σύνηθες [6], ὑμῖν δόξω εἰπεῖν, μὴ, διὰ τὰς προειρημένας τύχας ἀποδεξαμένους [7] μου τὴν ἀπολογίαν, δόξῃ, καὶ μὴ ἀληθείᾳ, τὴν κρίσιν ποιήσασθαι. ἡ μὲν γὰρ δόξα τῶν πραχθέντων, πρὸς τῶν λέγειν δυναμένων ἐστίν·

ἡ δὲ

2. *καὶ βουλόμενος εἶναι*] fert ſententiam ſic ſatis tolerabilem, ſi ſic accipiatur, acſi dixiſſet *καὶ ἥκιστα βουλόμενος τοιοῦτος εἶναι.* valde tamen vereor ne ſophiſta dederit *καὶ μέτριός τις βουλόμενος εἶναι.* et quamuis ciuem me praeſtare probum et modeſtum contenderim. Sed v. Supplementa.

3. *εἰ μὴ πολύ γε ἔψευσμαι*] ſi ſatis bene ipſe memet noui. ſubauditur *κατὰ τὴν ἐμὴν περὶ ἐμαυτοῦ ὑπόληψιν.*

4. *ὑπ' αὐτῆς*] a mera et ſola calamitate, qua vſus ſum — nihil aliud, quam haec, me coëgit. Sic initio huius proluſionis etiam *αὐτὸς* vſurpauerat.

5. *τρόπον*] ſubaudi *ἐμόν.* aut *τοῦ ἐμοῦ βίου.*

6. *σύνηθες*] ſcil. *ἐμοί ἐστιν.*

7. *ἀποδεξαμένους*] ante hoc vocabulum deeſſe videtur aliquod aduerbium, e. c. *ἀπηνῶς*, aut *σκληρῶς*, aut *τραχέως*, aut ſimile quodpiam aliud. Conſtructio haec eſt. *μὴ ποιήσασθαι τὴν κρίσιν, κατὰ μόνην δόξαν, ἐναντίως τῇ ἀληθείᾳ, διὰ τὸ ἀποδέχεσθαι τὴν ἐμὴν ἀπολογίαν σκληρῶς.*

Digitized by Google

ἡ δὲ ἀλήθεια, πρὸς τῶν δίκαια καὶ ὅσια πρασσόν-
των. ἐδόκουν μὲν οὖν ἔγωγε [8] ταῦτα παιδεύων τὸν
υἱὸν, ἐξ ὧν μάλιϛα τὸ κοινὸν [9] ὠφελεῖται, ἀμφοῖν
24. τε ἡμῖν [10] ἀγαθὸν ἔμελλεν ἀποβήσεσθαι· συμβέ-
βηκε δὲ πολὺ παρὰ γνώμην τούτων. τὸ γὰρ μειρά-
κιον [11] οὐχ ὕβρει, οὐδὲ ἀκολασίᾳ, ἀλλὰ μελετῶν
μετὰ τῶν ἡλίκων ἀκοντίζειν ἐπὶ τῷ γυμνασίῳ, ἔβα-
λε μὲν, οὐκ ἀπέκτεινε δὲ οὐδένα, κατά γε τὴν ἀλή-
27. θειαν ὧν ἔπραξεν· * ἄλλου δ᾽ εἰς αὐτὸν ἁμαρτόν-
τος [12] εἰς ἀκουσίους αἰτίας ἦλθεν. εἰ μὲν γὰρ τὸ ἀ-
κόντιον ἔξω τῶν ὅρων τῆς αὐτοῦ πορείας ἐπὶ τὸν παῖ-
δα [13] ἐξενεχθὲν ἔτρωσεν αὐτὸν, οὐδεὶς ἡμῖν λόγος
ὑπελείπετο μὴ * φονέας [14] εἶναι· τοῦ δὲ παιδὸς ὑ-

 πὸ

8. poſt ἔγωγε deeſt ὀνήσεσθαι ſperabam me fructus ex eo percepturum, ſi filium curarem erudiri et imbui artibus illis — vel, quod curaſſem.

9. τὸ κοινὸν] alius dixiſſet τό, τε κοινόν. ſed Antiphon, homo antiqui et aeui et moris, amat ſimplicitatem et breuitatem.

10. ἡμῖν] mihique filioque.

11. τὸ γὰρ μειράκιον] ſubaudi τὸ ἐμόν.

12. ἄλλου δ᾽ εἰς αὐτὸν ἁμαρτόντος] ſic dedi de meo, prr vulgari ἀλλ᾽ οὐδεὶς, αὐτοῦ ἁμαρτόντος. vnicam literulam υ cum ſimillima ν mutaui. *ideo autem, quod alius aliquis in ſemetipſum deliquiſſet* —

13. τὸν παῖδα] παῖς in hac cauſa eſt puer occiſus. τὸ μειράκιον autem eſt iuuenculus adultior, qui illum iaculo interemit.

14. φονέας dedi de meo (poteram quoque φονεῖς dare,) pro vulgari φονεύς. pater ipſe ſecum filii culpam vltro communicat, eique ſeſe innectit.

Digitized by Google

πὸ τὴν τοῦ ἀκοντίου φορὰν ὑποδραμόντος, καὶ τὸ σῶ- 30.
μα προστήσαντος τοῦ σκοποῦ τυχεῖν, ὁ δὲ [15] ὑπὸ τὸ
ἀκόντιον ἐλθὼν ἐβλήθη, καὶ τὴν αἰτίαν οὐχ ἡμετέ-
ραν οὖσαν προσέβαλεν ἡμῖν· διὰ δὲ τὴν ὑποδρομὴν
βληθέντος τοῦ παιδὸς, τὸ μὲν μειράκιον οὐ δικαίως
ἐπικαλεῖται (οὐδένα γὰρ ἔβαλε τῶν ἀπὸ σκοποῦ 33.
ἀφεστώτων) ὁ δὲ παῖς [16], εἴπερ ἑστὼς φανερὸς ὑμῖν
ἐστι μὴ βληθεὶς, ἑκουσίως ὑπὸ τὴν φορὰν τοῦ ἀκον-
τίου ὑπελθὼν, ἔτι σαφεστέρως δηλοῦται διὰ τὴν αὐ-
τοῦ ἁμαρτίαν ἀποθανών. οὐ γὰρ ἂν ἐβλήθη, ἀτρε- 36.
μίζων καὶ μὴ διατρέχων. ἀκουσίου δὲ τοῦ φόνου ἐξ ἀμ-
φοῖν ἡμῖν ὁμολογουμένου γενέσθαι, ἐκ τῆς ἁμαρτίας,
ὁποτέρου [17] αὐτῶν ἐστιν [18]; ἔτι δὲ σαφέστερον ὁ φο-

γεὺς

15. *τοῦ σκοποῦ τυχεῖν, ὁ δὲ*] ſi nihil hic deeſt, debet *τοῦ* non ad *σκοποῦ*. ſed ad *τυχεῖν* referri, quaſi ſic dixiſſet *προστήσαντος τὸ σῶμα τοῦ τυχεῖν* [ſcil. *τὸ ἀκόντιον*] *τοῦ σκοποῦ*. et tum *δὲ* erit cum *τε* mutandum, quod *τε* cum proximo *καὶ* reſpondebit. Multo tamen mihi quidem haec praeſtare videtur ratio, vt pauca quaedam verba poſt *προστήσαντος* ſuppleantur. e. c. *ὁ μὲν οὐκ ἐδύνατο*, vel *ἐκωλύθη*. alter quidem [filius meus] non poterat metam contingere, alter autem [occiſus] —

16. *ὁ δὲ παῖς*] idem eſt ac ſi dixiſſet, *εἰ δὲ φανερὸν ὑμῖν ἐστιν, ὅτι ὁ παῖς οὐκ ἂν ἐβλήθη, εἴπερ ἔμεινεν ἑστὼς ἐν ᾧ εἱστήκει τόπῳ.* ſi planum vobis atque perſpicuum eſt, euenturum non fuiſſe, vt puer feriretur, ſi ibi loci, vbi ſtabat, conſtitiſſet, multo etiam liquidius eluceſcit, eum culpa ſua periſſe, eo, quod ipſe ſemet occurſui iaculi concitati obtulerit.

17. *γενέσθαι, ἐκ τῆς ἁμαρτίας ὁποτέρου*] ſic in vulgatis diſtinctus proſtat hic locus. Ego diſtinctio-

Digitized by Google

νεὺς ἐλεγχθείη [19]. οἵ τε γὰρ [20] ἀφαμαρτάνοντες
39. ὧν ἂν ἐπινοήσωσί τι [21] δρᾶσαι, οὗτοι πράκτορες [22]
τῶν ἀκουσίων εἰσίν [23]· οἱ δὲ ἑκούσιόν τι δρῶντες ἢ πά-
σχοντες, οὗτοι τῶν [24] παθημάτων αἴτιοι γίγνονται.
τὸ μὲν τοίνυν μειράκιον περὶ οὐδένα ἥμαρτεν οὐδέν. οὔ-
τε γὰρ ἀπειρημένον, ἀλλὰ προστεταγμένον ἐξεμε-
42. λέτα· οὔτε ἐν γυμναζομένοις, ἀλλ' ἐν τῇ τῶν ἀκον-
τιζόντων τάξει ἠκόντιζεν· οὔτε τοῦ σκοποῦ ἁμαρτὼν,
εἰς τοὺς ἀφεστῶτας ἀκοντίσας, τοῦ παιδὸς ἔτυχεν,

 ἀλλὰ

nem mutando, effeci hanc ſententiam: Ambo nos [ego et accuſator] cum confiteamur, [vel in hoc conſentiamus] caedem vtrinque eueniſſe inuoluntariam [tam a parte ferientis, quam a parte icti] ex errore; vtrius ille error fuerit, [vel ab vtro eorum error ille ſit profectus] nil attinet quaerere, v. Supplementa.

18. ἐστιν] ἡ ἁμαρτία puta. ſed tum deeſt οὐδὲν ὄφελος ζητεῖν, vel πρόδηλόν ἐστι, vel ſimile quidpiam aliud.

19. ἐλεγχθείη] ſubaudi οὕτως, vel ἐκ τῶνδε.

20. οἵ τε γὰρ] imo vero οἱ μὲν γάρ. reſpondet enim inſequens οἱ δὲ ἑκούσιον.

21. τι δρᾶσαι] poterat illud τι abeſſe. ſi ferimus, ita debet accipi acſi ſic enunciaſſet. οἱ μὲν γὰρ ἀφαμαρτάνοντές τινος τούτων, ἃ ἂν ἐπινοήσωσι δρᾶσαι.

22. πράκτορες] effectores, auctores, patratores. rarus inuentu modus eſt, quo vocabulum hoc ſophiſta hic loci vſurpauit. nam alias πράκτωρ eſt exactor aeris debiti.

23. εἰσὶν] id eſt νομίζονται παρὰ τοῖς ἀνθρώποις, καὶ καλοῦνται οὕτως.

24. τῶν παθημάτων] imo vero τῶν ἑκουσίων πράξεων καὶ παθημάτων. apparet ex oppoſito praemiſſo πράκτορες τῶν ἀκουσίων εἰσιν.

Digitized by Google

ἀλλὰ πάντα ὀρθῶς, ὡς ἐπενόει, δρῶν, ἔδρασε μὲν οὐ-
δὲν ἀκούσιον, ἔπαθε δὲ, διακωλυθεὶς τοῦ σκοποῦ τυ-
χεῖν. ὁ δὲ παῖς, βουλόμενος προδραμεῖν [25], τοῦ χώ- 122.1.
ρου διαμαρτὼν, ἐν ᾧ διατρέχων οὐκ ἂν ἐπλήγη,
περιέπεσεν οἷς οὐκ ἤθελεν· ἀκουσίως δὲ ἁμαρτὼν εἰς
ἑαυτὸν, οἰκείαις συμφοραῖς κέχρηται. τῆς δ' ἁ-
μαρτίας τετιμωρημένος ἑαυτὸν, ἔχει τὴν δίκην· οὐ 3.
συνηδομένων μὲν, οὐδὲ συνεθελόντων ἡμῶν, συναλγούν-
των δὲ καὶ συλλυπουμένων. τῆς δὲ ἁμαρτίας εἰς τοῦ-
το [25 b.] ἡκούσης, τὸ ἔργον οὐχ ἡμέτερον, ἀλλὰ τοῦ ἐξαμαρ-
τόντος ἐστί. τό, τε πάθος εἰς τὸν δράσαντα ἐλθὸν, 6.
ἡμᾶς μὲν ἀπολύει τῆς αἰτίας· τὸν δὲ δράσαντα, δι-
καίως ἅμα τῇ ἁμαρτίᾳ [26] τετιμώρηται. ἀπολύει
δὲ καὶ ὁ νόμος ἡμᾶς, ᾧ πιστεύων, εἴργοντι [27] μήτε
ἀδίκως μήτε δικαίως ἀποκτείνειν, ὡς φονέα με διώ-
κει. ὑπὸ μὲν γὰρ αὐτοῦ [28] τοῦ τεθνεῶτος ἁμαρτίας
ὅδε [29] ἀπολύεται, μηδὲ ἀκουσίως [30] ἀποκτεῖναι αὐ- 9.
τόν·

25. προδραμεῖν] ſubaudi τοῦ ἀκοντίου. ſeu πρὶν ἥ-
κειν τὸ ἀκόντιον.

25 b. τοῦτο] malim τοῦτον, peremtum puta.

26. ἅμα τῇ ἁμαρτίᾳ] in illo ipſo confeſtim temporis articulo, quo peccabat puer.

27. εἴργοντι] Antiphon hoc verbum εἴργειν raro modo vſurpat, pro κωλύειν, ἀπειπεῖν, ἀπαγορεύειν, vetare, interdicere. v. p. 123, 13. 126. 12.

28. γὰρ αὐτοῦ] interpone τῆς.

29. ὅδε] hic filius meus, adhuc ſuperſtes.

30. μηδὲ ἀκουσίως] ne inuoluntariam quidem caedem commiſiſſe, quanto minus voluntariam.

Digitized by Google

τόν [31]· ὑπὸ δὲ τοῦ διώκοντος οὐδ' ἐπικαλούμενος ὡς ἑκὼν ἀπέκτεινεν, ἀμφοῖν ἀπολύεται τοῖν ἐγκλημάτοιν, μήτ' ἄκων μήθ' ἑκὼν ἀποκτεῖναι. ἀπολυόμενος δὲ ὑπό τε τῆς ἀληθείας τοῦ νόμου [32], ὑπό
12. τῶν πραχθέντων, καθ' ὃν διώκεται, οὐδὲ τῶν ἐπιτηδευμάτων ἕνεκα δίκαιοι [33] τοιούτων κακῶν ἀξιοῦσθαι ἐσμέν. οὗτός [34] τε γὰρ ἀνόσια πείσεται, τὰς οὐ προσηκούσας φέρων ἁμαρτίας, ἐγώ τε, μᾶλλον μὲν οὐδὲν, ὁμοίως δὲ τούτῳ ἀναμάρτητος ὢν, εἰς
15. πολλαπλασίας τούτου [35] συμφορὰς ἥξω. ἐπί τε γὰρ

31. *αὐτὸν*] peremtum accuſatoris filium.

32. *ὑπό τε τῆς ἀληθείας τοῦ νόμου, ὑπό τε τῶν πραχθέντων*] imo vero *ὑπό τε τῆς ἀληθείας τῶν πραχθέντων, ὑπό τε τοῦ νόμου, καθ' ὃν διώκεται.* et a veritate rei geſtae, et a lege, vi et ex auctoritate cuius hic filius meus reus agitur. v. proximam annotat.

33. *δίκαιοι — ἐσμὲν*] non bene conuenit huic plurali cum ſingulari praemiſſo *ἀπολυόμενος* et *διώκεται.* ergone deeſt aliquid in ſuperioribus? non videtur. an leg. eſt *ἀπολυόμενοι*, vt pater accuſati filii, idemque defenſor eius, vitam moresque ſuos ſortemque cum filii complectatur, quicum cauſam habet communem? nam vt *διωκόμεθα* quoque legatur, nil admodum neceſſe vſdetur eſſe. poteſt *διώκεται* ad ſolum filium reſtringi, qui caedis inſimulatus fuit. Sed *ἀπολυόμενοι* placet.

34. *οὗτος*] filius meus.

35. *πολλαπλασίας τούτου*] id eſt *πολλάκις πλείους καὶ μείζους συμφορὰς ἢ οὗτος.* multo plures maioresque clades deueniam, quam hic filius meus. Sic p.117.16. *κίνδυνον πολλαπλάσιον.*

τῇ τούτου * διαφθορᾷ [36] ἀβίωτον τὸ λειπόμενον τοῦ βίου διάξω, ἐπί τε τῇ ἐμαυτοῦ ἀπαιδίᾳ ζῶν * ἔτι κατορυχθήσομαι [37]. ἐλεοῦντες οὖν τοῦδε μὲν τοῦ νηπίου τὴν ἀναμάρτητον συμφορὰν, ἐμοῦ δὲ τοῦ γηραιοῦ καὶ 18.
ἀθλίου τὴν ἀπροσδόκητον κακοπάθειαν, μὴ, * καταψηφισάμενοι [38], δυσμόρους ἡμᾶς καταστήσατε, ἀλλ᾽ ἀπολύοντες εὐσεβεῖτε. ὅ, τε γὰρ ἀποθανὼν συμφοραῖς περιπεσὼν, οὐκ ἀτιμώρητος ἐστίν [39]· ἡμεῖς

τε οὐ

36. διαφθορᾷ] ſic dedi de meo, pro vulgari διαφορᾷ. ſi filius hic meus veſtra, iudices, ſententia morte mulctatus perierit.

37. ζῶν ἔτι κατορυχθήσομαι] ſic dedi de meo, pro vulgari ζῶν ἐπικαλῶ. Verbum, haud enim infitiabor, elegans eſt ἐπικατορύσσεσθαι. praeuideoque futuros haud paucos, qui factum hoc meum ſecius interpretentur, neque diſſimulabo ipſimet mihi videri parum intereſſe vtro modo lectionis h. l. vtamur. Reſtituat itaque poſtmodum vulgatam quicunque volet, per me licebit.

38. καταψηφισάμενοι] ſic dedi de meo, pro vulgari καταφεισάμενοι.

39. οὐκ ἀτιμώρητος ἐστίν] Piaculum erat committere, vt Manes occiſi implacati manerent. Sed manebant, donec ab auctore caedis poenae repoſcerentur. Solatur itaque rei defenſor, idemque pater, occiſi patrem, accuſatorem, negans quidquam eſſe, cur metuat, ne filii Manes implacati maneant, habentes poenas, ſeu vltionem ſibi conuenientem. Filius tuus non eſt inultus. h. e. poenas, ſeu ſatisfactionem nactus eſt. A quonam? A ſemetipſo. αὐτὸς ἑαυτὸν τετιμώρηται τῆς ἁμαρτίας. erroris ſui poenas ipſe ſibimet dedit. Ludit, vt videtis, in ambiguitate vocabu-

21. *τε οὐ δίκαιοι τὰς τούτων ἁμαρτίας συμΦέρειν* [40] *ἐσμέν. τήν τε οὖν εὐσέβειαν* [41] *τούτων τῶν πραχθέντων καὶ τὸ δίκαιον αἰδούμενοι, ὁμοίως* [42] *καὶ δικαίως ἀπολύετε ἡμᾶς· καὶ μὴ ἀθλιωτάτω δύο πατέρα καὶ παῖδα ἀώροις συμφοραῖς* [43] *περιβάλητε.*

li *ἀτιμώρητος*, quod perinde eum ſignificat, qui cruciatu ſuo poenas non dedit, quam eum, qui cruciatu eius, a quo laeſus fuiſſet, poenas nullas accepit; ſeu alias *impunitum*, alias *vltione non placatum, vltore carentem.* Frigidus ille quidem luſus eſt, non manens in eadem ſententia. ſed probabili et conuenienti admiſcens improbabilem parumque congruam.

40. *συμΦέρειν*] id eſt *φέρειν σὺν τούτοις*, vel *ἄμα τούτοις.* raro ſignificatu. v. *συμΦέρειν* vſurpauit, quo non facile vsquam locorum alibi reperiatur. *τὰς ἁμαρτίας τινὶ συμΦέρειν* vna cum alio aliquo ferre, h. e. tolerare cruciatus et moleſtias ex alterius errore exſiſtentes.

41. *εὐσέβεια τῶν πραχθέντων* eſt res ita geſta, ſeu rei geſtae ea ratio, vt in ea peragenda reuerentia deorum, ſeu ius diuinum humanumque nullo modo laederetur. res ſancte iuſteque acta. *αἰδεῖσθαι τὴν τῶν πραχθέντων εὐσέβειαν* eſt, cauere ne rem, velut ſceleratam, punias, eam, quae in ſe ſit pia, iuſta et ſancta.

42. *ὁμοίως*] num *ὁσίως*. cum reuerentia iuris diuini, ſancte erga deos. ſubiicit *καὶ δικαίως*. cum obſeruatione iuris humani atque ciuilis.

43. *ἀώρους συμφορὰς* appellat calamitates, quarum in numero etiam mors, non naturalis illa, ſed aut vi externa, aut moerore accelerata, eſt, ſiue ſenem hominem, ſiue iuuenem, ante tempus de medio tollentes.

ANTI-

Digitized by Google

ΑΝΤΙΦΩΝΤΟΣ
ΕΚΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Ο ΥΣΤΕΡΟΣ.

Ὅτι μὲν αὐτὴ ἡ χρεία παρὰ φύσιν καὶ λέγειν 27.
καὶ δρᾷν ἅπαντας ἀναγκάζει, ἔργῳ καὶ οὐ
λόγῳ [1] δοκεῖ μοι σημαίνειν ὗτος. ἥκιςα γὰρ ἔν γε
τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ ἀναιδὴς καὶ τολμηρὸς ὢν, νῦν
ὑπ' αὐτῆς τῆς συμφορᾶς ἠνάγκαςαι λέγειν, οἷα ὐκ 30.
ἂν ποτε ᾤμην ἐγὼ τῦτον εἰπεῖν. ἐγώ τε γὰρ, πολλῇ
ἀνοίᾳ χρώμενος, ὐκ ἂν ὑπέλαβον τῦτον ἀντειπεῖν.
ὐδὲ γὰρ ἂν [2] ἕνα λόγον ἀντιδὺς ἤλεγξας [3], τὸ ἥ-

μισυ

1. ἔργῳ, καὶ ὐ λόγῳ] ſubaudi *μόνον.* re ipſa quoque, et non oratione ſolummodo. Idem eſt, ac ſi dixiſſet, *ἔργῳ μᾶλλον ἢ λόγῳ.* vel *ὐ λόγῳ τοσῦτον, ὅσον ἔργῳ.*

2. ὐδὲ γὰρ ἂν] id eſt *ὐδὲ γὰρ ἂν, εἰ μὴ τῦτο ὑπέλαβον (καίτοι ἄνοια πολλὴ ἦν ὕτως ὑπολαμβάνειν) ἀντὶ δυοῖν λόγοιν ἕνα μόνον καὶ ἁπλῦν λόγον ἔλεξα.* Niſi enim ſic opinatus fuiſſem (quamquam magna erat ſtultitia ſic opinari) non vna ſolummodo et ſimplici oratione (vel parte orationis) defunctus fuiſſem, ſed geminaſſem accuſationis meae partes.

3. ἀντιδὺς ἤλεγξας] legendum cenſeo *ἀντὶ δυοῖν λέξας* dicta vna oratione, loco duarum. id eſt non ſatis habuiſſem breui et ſimplici accuſatione defungi, ſed accuſationi alteram quoque partem adiunxiſſem, hoc eſt, refutaſſem argutias eius; neque hac accuſationis altera parte ipſe memet fraudaſſem.

33. *μισου τῆς κατηγορίας ἐμαυτὸν ἂν ἀπεστέρησα, οὔ-*
τός τε, μὴ τολμῶν [4], *οὐκ ἂν προεῖχε τῷ διπλασίῳ*
μου [5], *ἕνα μὲν πρὸς ἕνα λόγον ἀπολογηθεὶς, ἃ δὲ*
κατηγόρησεν, ἀναποκρίτως [6] *εἰπών. τοσοῦτον δὲ*
* *προέχων* [7] *ἐν τοῖς λόγοις ἡμῶν, ἔτι δὲ* [8] *ἐν οἷς*
36. *ἔπρασσε πολλαπλάσια τούτων* [9]. *οὗτος μὲν οὐχ* [10] *ὁσίως*

4. *μὴ τολμῶν*] id eſt *εἰ μὴ ἐτόλμα ἀναιδῶς καὶ τολμηρῶς λέγειν.*

5. *οὐκ ἂν προεῖχε τῷ διπλασίῳ μου*] cohaeret *μοῦ* cum *προεῖχε.* non anteiret, neque vinceret me duplo, vel altero tanto, ſubaudi *ὥσπερ νῦν προέχει.* quemadmodum me nunc anteit, et me potior eſt altera re, in qua ego ei ſum inferior. In altera enim pares ambo nos ſumus. Vt ego orationem dixi accuſatoriam, ita ille contra dixit defenſoriam. verum ille non ſatis habuit cauſam ſuam ſolummodo defendere, ſed defenſioni ſuae adiunxit quoque accuſationem mei. In hoc me anteit, et haec portio, quam ille ſibi propriam habet, eſt par illi alteri, quam mecum habet communem, Ergo *προέχει μου τῷ διπλασίῳ.* Illa verba vero, *ὡς προέχει μου*, quae modo dicebam tacite ſubiicienda a legente quoque eſſe, neſcio an potius expreſſis literis addenda ſint.

6. *ἀναποκρίτως*] malim *ἀνανταποκρίτως.* nemine obloquente.

7. *προέχων.*] ita dedi de meo, pro vulgari *προέχω* (ſine *ν.*)

8. *ἔτι δὲ ἐν*] Sententiae hiatus admonet hic nonnulla deeſſe. Si plura non deſunt, deeſt certe *προέχει.* Pro *δὲ* malim *καί.*

9. *πολλαπλασια τούτων*] ſubaudi *ἃ ἀρτίως ἔλεγον.* Ille accuſatiuus *πολλαπλάσια* aptus eſt ex illo verbo *προέχει*, quod deeſſe poſt *ἔπρασσε* modo admonebam mi-

Digitized by Google

ὁσίως δεῖται ὑμῶν συχνῶς, τὴν ἀπολογίαν [11] ἀποδέχεσθαι αὐτοῦ· ἐγὼ δ' ἔδρασα [12] μὲν οὐδὲν κακὸν, παθὼν δὲ ἄθλια καὶ δεινὰ, καὶ νῦν ἔτι δεινότερα τούτων ἔργῳ καὶ λόγῳ [13], εἰς τὸν ὑμέτερον ἔλεον καταπεφευγὼς, δέομαι ὑμῶν, ὦ ἄνδρες, ἀνοσίων ἔρ- 39.
γων τιμωροὶ, ὁσίων δὲ διαγνώμονες, μὴ ἔργα φανερὰ [14] ὑπὸ πονηρᾶς λόγων ἀκριβείας πεισθέντες, ψευδῆ τὴν ἀλήθειαν τῶν πραχθέντων ἡγήσησθε. ἡ μὲν γὰρ [15] πιστότερον ἢ ἀληθέστερον σύγκειται, ἡ δ' [16] ἀδολώτερον καὶ ἀδυνατώτερον [17] λεχθήσεται. 42
τῷ μὲν οὖν δικαίῳ πιστεύων, ὑπερορῶ τῆς ἀπολογίας, τῇ δὲ σκληρότητι τοῦ δαίμονος ἀπιστῶν, ὀῤῥωδῶ μὴ

οὐ μό-

hi videri. adhuc multo pluribus modis me potior eſt, quam iſtis modis, quos modo commemorabam.

10. οὗτος μὲν οὐχ] malim οὗτος μὲν οὖν οὐχ.

11. ὑμῶν συχνῶς, τὴν] imo vero, traiecto commate, ὑμῶν, εὐμενῶς τὴν ἀπολ. rogat vos, vt defenſionem ſuam velitis aequis et beneuolis auribus animisque accipere.

12. ἐγὼ δ' ἔδρασα] malim ἐγὼ δὲ δράσας. in participio.

13. ἔργῳ καὶ λόγῳ] ſubiice tacite e praemiſſis repetendum παθών. verum tamen vereor ne deſit ἰδὼν καὶ ἀκούσας, vel πάσχων.

14. poſt φανερὰ deeſt aut ὁρῶντες, aut ἰδόντες, aut καταλαβόντες.

15. ἡ μὲν γὰρ] ſcil. ἡ πονηρὰ τῶν λόγων ἀκρίβεια.

16. ἡ δὲ] ἡ ἀλήθεια puta.

17. καὶ ἀδυνατώτερον] malim εἰ καὶ ἀδ. etiamſi minore cum facundia, rurſus tamen etiam minus fraudulenter, minore cum fuco.

Digitized by Google

οὐ μόνον τῆς χρείας τοῦ παιδὸς ἀποςερηθῶ. ἀλλὰ
*καὶ * αὐθέντην [18] προκαταγνωσθέντα ὑφ' ὑμῶν*
123.1. *ἐπιδω αὐτόν. εἰς τοῦτο γὰρ τόλμης καὶ ἀναιδείας*
ἥκει, ὥστε τὸν μὲν βαλόντα καὶ ἀποκτείναντα οὔ-
τε τρῶσαι οὔτε ἀποκτεῖναι φησί, τὸν δὲ οὔτε ψαύ-
3. *σαντα τοῦ ἀκοντίου, οὔτε ἐπινοήσαντα ἀκοντίσαι, ἁ-*
πάσης μὲν γῆς ἁμαρτόντα [19], πάντων δὲ σωμά-
των, διὰ τῶν ἑαυτοῦ πλευρῶν διαπῆξαι λέγει τὸ ἀ-
κόντιον. ἐγὼ δὲ ἑκουσίως κατηγορῶν ἀποκτεῖναι [20]
αὐτὸν [21], πιςότερος ἂν μοι δοκῶ εἶναι, ἢ οὗτος, ὃς μή-
τε βα-

18. *αὐθέντην*] ſic dedi de meo, pro vulgari *αὐτὴν τὴν*. ſed etiam metuo, ne videam illum [filium meum, illum iaculo confixum] praeiudicio veſtro caedis voluntariae in ſemet commiſſae notatum, et praecondemnatum. h. e. prius condemnatum, quam mihi liceat cauſam eius agere, eumque a tam enormi crimine purgare. v. p. 123, 39. 124. 18. 125. 4. et 5.

19. *ἁμαρτόντα, πάντων*] imo vero *ἁμαρτὸν* in neutro, quod redit ad inſequens *ἀκόντιον*. iaculum, quod nusquam terrarum [h. e. in nulla parte ſoli] deciderit, et nullum plane corpus [neque humanum, neque beſtiae] ferierit. Erit ergo locus ita legendus *ἁπάσης μὲν γῆς ἁμαρτὸν, ἁπάντων δὲ σωμάτων*. Praetuli *ἁπάντων* vulgari *πάντων* eo, quod et melius conueniret praemiſſo *ἁπάσης*, et litera *α* ſeruaretur.

20. *ἀποκτεῖναι*] ſubaudi *τὸν ἀποκτείναντα*.

21. *αὐτὸν*] ſcil. *τὸν ἐμὸν υἱόν*. Si affirmarem ab hoc adoleſcente filium meum data opera confixum fuiſſe, magis ad aſſenſum accommodate dicturus mihi viderer, quam hic, pater adoleſcentis, mihi videtur in eo dicere probabiliter, quod filium ſuum negat in filium meum iaculum intorſiſſe, eoque illum ſuſtuliſſe.

Digitized by Google

τε βαλεῖν μήτε ἀποκτεῖναι φησὶ τὸ μειράκιον. ὁ 6.
μὲν γὰρ ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ καλούμενος ὑπὸ τοῦ παι-
δοτρίβου, ὃς ὑπεδέχετο [22] τοῖς ἀκοντίζουσι τὰ ἀκόν-
τια, [ἀναιρεῖται] [23] διὰ τὴν τοῦ βαλόντος ἀκολα-
σίαν πολεμίῳ τῷ τούτου βέλει περιπεσὼν, οὐδὲν εἰς
οὐδέν' ἁμαρτὼν, ἀθλίως ἀπέθανεν. ὁ δὲ περὶ τὸν τῆς 9.
ἀναιρέσεως [24] καιρὸν πλημμελήσας, οὐ τοῦ σκοποῦ
τυχεῖν ἐκωλύθη, ἀλλ' ἄθλιον καὶ πικρὸν σκοπὸν ἐ-
μοὶ ἀκοντίσας, ἑκὼν μὲν οὐκ ἀπέκτεινεν, ἀκουσίως δὲ
οὐχ ἧσσον, ἢ ἑκουσίως [25], ἀπέκτεινέ μου τὸν παῖδα. τὸ
παράπαν δ' ἀρνούμενος μὴ ἀποκτεῖναι αὐτὸν, οὐδ' 12.
ὑπὸ τοῦ νόμου καταλαμβάνεσθαι φησὶν, ὃς ἀπαγο-
ρεύει μήτε δικαίως μήτε ἀδίκως ἀποκτείνειν. ἀλλὰ
τίς ὁ βαλών [26] ἐστιν; ὁ φόνος οὖν ἀνήκει εἰς τοὺς θεω-
μένους,

22. ὑπεδέχετο] videntur huius paedotribae hae fuiſſe partes, vt tela, ad metam coniecta, aut ſi quae, vltra metam euecta, vsquam humi decidiſſent, colligeret.

23. ἀναιρεῖται] vocabulum hoc, vt vitioſe redundans, et ſententiam perturbans, vncis incluſi, nullus dubitans id amputandum eſſe, natum e ſcholio, quod neſcio cuius lectoris ſedulitas ſuper ὑπεδέχετο, eius exponendi gratia, ſcripſiſſe videtur.

24. ἀναιρέσεως] ſubaudi τῶν βελῶν. oblitus ſui, aut errore quodam opinionis in transuerſum actus, in aeſtimando tempore, quo tela humo ſubleguntur.

25. ἢ ἑκουσίως] videtur εἰ interponendum eſſe, οὐχ ἧσσον, ἢ εἰ ἑκουσίως. ſcil. ἀπέκτεινε. quod verbum tacite tum erit iterandum. non minus occidit, quam ſi voluntarie occidiſſet.

26. ἀλλὰ τίς ὁ βαλών ἐστιν] ſententia ſubiicit hanc

Digitized by Google

μενους, ἢ εἰς τοὺς παιδαγωγούς; ὧν οὐδεὶς οὐδὲν 27
15. κατηγορεῖ. οὐ γὰρ ἀφανής, ἀλλὰ καὶ λίαν φανερὸς
ἔμοιγε αὐτοῦ ὁ θάνατός ἐστιν. ἐγὼ δὲ τὸν νόμον ὀρ-
θῶς ἀγορεύειν φημὶ, τοὺς ἀποκτείναντας κολάζε-
σθαι. ὅ, τε γὰρ ἄκων ἀποκτείνας, ἀκουσίως 28 κα-
κοῖς περιπεσεῖν δίκαιός ἐστιν· ὅ, τε διαφθαρεὶς, οὐδὲν ἧσ-
18. σον 29 ἀκουσίως βλαφθεὶς, ἀδικοῖτ᾽ ἂν ἀτιμώρητος γε-
νόμενος. οὐ δίκαιος δὲ ἀποφυγεῖν ἐστι διὰ τὴν ἀτυχίαν
τῆς ἁμαρτίας 30. εἰ μὲν γὰρ ὑπὸ μηδεμιᾶς ἐπιμε-
λείας τοῦ θεοῦ 31 ἡ ἀτυχία γίνεται, ἁμάρτημα οὐ-

σα,

dictionem ἀλλὰ τίς ἔσται ὁ φονεύς, εἰ οὐχ ὁ βαλών ἐστιν. atqui, ecquis tandem homicida erit, ſi is non eſt, qui iaculum intorſit?

27. οὐδεὶς οὐδὲν] non damno, neque ſollicitabo hanc lectionem, quae poteſt eſſe ſaniſſima. Suſpicor tamen, aut pro οὐδὲν eſſe ſufficiendum οὐδενὸς, aut vtrumque ſic copulandum, ὧν οὐδεὶς οὐδενὸς οὐδὲν κατηγορεῖ.

28. ἀκουσίως] malim ἀκουσίοις.

29. οὐδὲν ἧσσον ἀκουσίως βλαφθεὶς] ſubaudi ἢ εἰ ἑκουσίως ἐβλάφθη. non minus nunc laeſus, cum inuoluntarie laeſus eſt, quam laeſus fuiſſet, ſi voluntarie laeſus fuiſſet.

30. ἀτυχία τῆς ἁμαρτίας eſt cum inuitis et imprudentibus nobis error excidit, vnde mala ingentia et irreparabilia exſiſtant, quae feramus impatientiſſime.

31. ἐπιμελείας τοῦ θεοῦ] *wo die Hand Gottes nicht mit im Spiele iſt.* h. e. in eiusmodi euento, a quo aliena eſt cauſa dei, vbi ius diuinum non interuenit; vbi nil eiusmodi euenit, vt eum, a quo id factum profectum eſt, poena diuina perſequi videatur. Nam ſi quid tale euenerit, quod puniri leges et iura diuina

σου, τῷ ἁμαρτόντι συμφορὰ δικαία γενέσθαι ἐστιν· 21.
εἰ δὲ θεία κηλὶς τῷ δράσαντι προσπίπτει ἀσεβοῦν-
τι, οὐ δικαίον τὰς θείας προσβολὰς[32] διακωλύειν
γίνεσθαι. ἔλεξαν[33] δὲ καὶ ὡς οὐ πρέπει χρηστὰ ἐπι-
τηδεύοντας αὐτοὺς, κακῶν ἀξιοῦσθαι· ἡμεῖς δὲ πῶς
ἂν πρέποντα πάσχοιμεν, εἰ μηδὲν ὑποδεέστερα τού- 24.
των μελετῶντες, θανάτῳ ζημιούμεθα[34]; φάσκων
δὲ ἀναμάρτητος εἶναι, καὶ ἀξιῶν τὰς συμφορὰς
τῶν ἁμαρτόντων εἶναι, καὶ μὴ εἰς τοὺς ἀναμαρτή-
τους ἐκτρέπεσθαι, ὑπὲρ ἡμῶν λέγει. ὅ, τε γὰρ παῖς
μου εἰς οὐδένα οὐδὲν ἁμαρτὼν, ὑπὸ τούτου τοῦ μειρα- 27.
κίου ἀποθανὼν, ἀδικοῖτ' ἂν ἀτιμώρητος γενόμενος·
ἐγώ τε, τοῦδε[35] μᾶλλον ἀναμάρτητος ἂν, δεινὰ

πείσο-

iubeant, ibi nemo non in ſuſpicionem defertur, voluiſſe deum, vt ille homo, qui id fecerit, tametſi inuitus et imprudens fecerit, id faceret, quo poena ei merita contraheretur. vnde colligitur deum eiusmodi homini iratum eſſe, eumque punitum ire, vt alias ſcelerofum, etiamſi hoc imprudentiae lapſu poenam haud meruiſſet. Eſt ergo ἐπιμέλεια θεοῦ interuentus dei, concurſum euentus cum poena gubernantis, et veluti contorquentis.

32. προσβολὰς] poenas, *Strafgerichte.* Si quem deus punitum eat, impium ſit irae diuinae verberibus intercedere velle.

33. ἔλεξαν] pater homicidae puta, et cohors aduocatorum eius.

34. ζημιούμεθα] malim in optat. ζημιοίμεθα, ob praemiſſum πάσχοιμεν.

35. τοῦδε] ſcil. τοῦ ἐμοῦ παιδός. an potius reſpicit ad homicidam? praeferemus hoc, quo vſus loquendi

Digitized by Google

πείσομαι, ἃ ὁ νόμος δίδωσί μοι, μὴ τυχὼν παρ' ὑμῶν. ὡς δὲ οὐδὲ τῆς [36] *ἁμαρτίας τοῦδε, τῷ ἀκουσίως ἀποκτεῖναι, ἐξ ὧν αὐτοὶ λέγουσιν, ἀπολύεται,*
30\. *ἀλλὰ κοινὰ ἀμφότερα* [37] *ταῦτα ἀμφοῖν αὐτοῖν ἐστι, δηλώσω. εἰ γὰρ ὁ παῖς διὰ τὸ ὑπὸ τὴν φορὰν τοῦ ἀκοντίου ἐλθεῖν, καὶ μὴ ἀτρέμας ἑστάναι, φονεὺς αὐτὸς αὑτοῦ δίκαιος εἶναι ἐστιν, οὐδὲ τὸ μειράκιον κα-*

magis trahit. *οὗτος* et *ὅδε* in orationibus forenſibus ſemper eſt dicentis aduerſarius.

36\. *ὡς δὲ οὐδὲ τῆς ἁμαρτίας τοῦδε*] loco tertii vocabulo auctor ſim, vt *ὅδε* legatur, et loco poſtremi, *οὐδὲ*. aut ſaltim loco poſtremi legatur *οὐδὲ*, etiamſi tertium immotum loco ſuo relinquamus. at tum tamen *ὅδε* vel *οὗτος*, homicida puta, ſemper erit in *ἀπολύεται* ſubaudiendum. Erit tum haec ſententia *καὶ ὡς* [id eſt *ὅτι*] *οὗτος, ἐξ ὧν οὗτοι λέγουσιν, οὐκ ἀπολύεται τῆς ἁμαρτίας οὐδὲ διὰ τὸ ἀκουσίως ἀποκτεῖναι.* quod autem ex ipſis aduerſae partis argumentis neceſſario conſequatur, ne propter ipſam quidem abſentiam voluntatis et malae fraudis ab hac caede, adoleſcentem, qui caedem commiſit, a culpa, et a poena abſolui. Poſſit quoque ſic legi *ὡς δὲ οὐδὲν* [id eſt *κατ' οὐδὲν*, vt ſit aduerbialiter poſitum] *τῆς ἁμαρτίας οὐδὲ τῷ* — Cohaeret *τῆς ἁμαρτίας* cum *ἀπολύεται*.

37\. *ἀμφότερα*] id eſt *καὶ ἡ ἁμαρτία* error, *καὶ ἡ τιμωρία* erroris poena. Colligit ſic. Si vterque errauit, vterque puniendus eſt. (vel ſi mauis ſic; ſi alter errore lapſorum punitus eſt, alter quoque puniendus eſt.) Sed alter iam punitus eſt, filius meus puta. Ergo alter quoque, filius aduerſarii, puniendus eſt. Si nempe ſumimus erratum ab vtraque parte pariter fuiſſe.

Digitized by Google

θαρὸν τῆς αἰτίας ἐστίν. ἀλλ᾽[38], εἴπερ τούτου μὴ ἀκον- 33.
τίζοντος, ἀλλ᾽ ἀτρέμα ἑστῶτος, ἀπέθανεν ὁ παῖς.
ἐξ ἀμφοῖν δὲ τοῦ φόνου γενομένου, ὁ μὲν παῖς εἰς αὑ-
τὸν ἁμαρτὼν, μᾶλλον ἢ κατὰ τὴν ἁμαρτίαν, ἑαυ-
τὸν τετιμώρηται (τέθνηκε γάρ) ὁ δὲ συλλήπτωρ
καὶ κοινωνὸς εἰς τοὺς οὐ προσήκοντας[39] τῆς ἁμαρ- 36.
τίας γενόμενος, πῶς δίκαιος ἀζήμιος ἀποφυγεῖν
ἐστιν; ἐκ δὲ τῆς αὐτῶν τῶν ἀπολογουμένων ἀπολο-
γίας μετόχου τοῦ μειρακίου ὄντος τοῦ φόνου, οὐκ ἂν δι-
καίως οὐδὲ ὁσίως ἀπολύοιτε αὐτόν. οὔτε γὰρ ἡμεῖς,
οἱ διὰ τὴν τούτων ἁμαρτίαν διαφθαρέντες, αὐθέν- 39.
ται καταγνωσθέντες, ὅσια, ἀλλ᾽ ἀνόσι᾽ ἂν πάθοι-
μεν ὑφ᾽ ὑμῶν· οὔθ᾽ οἱ θανατώσαντες ἡμᾶς, μὴ εἰρ-
γόμενοι τῶν προσηκόντων[40], εὐσεβοῖντ᾽[41] ἂν ὑπὸ

τῶν

38. ἀλλὰ] ſubaudi a communi *τότε καθαρὸν ἔσται τῆς αἰτίας.* ſed tum demum vacabit culpa.

39. *εἰς τοὺς οὐ προσήκοντας*] cohaeret hoc cum *τῆς ἁμαρτίας. ἁμαρτία εἰς τοὺς οὐ προσήκοντας* eſt peccatum in eos, *εἰς οὓς οὐ προσήκει ἁμαρτάνειν*, quos peccato laedere haud conuenit, vt ſi filius ipſe ſeſe confodiens patrem baculo ſenii priuet, et profundo luctu demergat.

40. *τῶν προσηκόντων*] ſcil. *εἴργεσθαι* ad verbum. *non interdicti interdici-conuenientibus* h. e. *οὐκ εἰργόμενοι τούτων τῶν τόπων, ὧν* [vel *ὅθεν*] *τοὺς τοιούτους εἴργεσθαι προσήκει.* v. paulo poſt, vbi legitur *εἴρξαντες, ὧν ὁ νόμος εἴργει.*

41. *εὐσεβοῖντ᾽ ἂν*] ſubaudi *ὀρθῶς καὶ δικαίως.* neque recto et aequo conuenienter fiat, ſi, qui nos morte affeciſſent, non modo ab iis locis haud arceantur,

Digitized by Google

τῶν ἀπολυσάντων τὰς ἀνοσίους. πάσης δ' ὑπὲρ πάν-
42. των [42] τῆς κηλῖδος εἰς ὑμᾶς ἀναφερομένης, πολλὴ
εὐλάβεια ὑμῖν τούτων [43] ποιητέα ἐστί. καταλαβόν-
τες μὲν γὰρ αὐτὸν, καὶ εἴρξαντες ὧν ὁ νόμος εἴρ-
γει, καθαροὶ τῶν ἐγκλημάτων ἔσεσθε· ἀπολύσαν-
τες δὲ, ὑπαίτιοι καθίστασθε. τῆς οὖν ὑμετέρας εὐ-
124. 1. σεβείας ἕνεκα καὶ τῶν νόμων ἀπάγοντες [44] τιμω-
ρεῖσθε αὐτόν· αὐτοί τε μὴ μεταλάβητε τῆς τούτου
μιαρίας. ἡμῖν δὲ τοῖς γονεῦσιν, οἳ ζῶντες κατορω-
3. ρύγμεθα ὑπ' αὐτοῦ, δόξῃ γοῦν ἐλαφροτέραν τὴν συμ-
φορὰν καταστήσατε.

vnde impuros arceri par eſt, ſed et pro piis et ſanctis habeantur, eaque reuerentia excipiantur et tractentur, qua pios et ſanctos excipi ius et fas eſt. Pro ἀπολυσάντων malim ἀπολεσάντων.

42. πάσης δ' ὑπὲρ πάντων τῆς κηλῖδος] in vos ſolos relabente piaculo, quod alias, ſi ius recte dixiſſetis, in ciues vniuerſos incubiturum fuiſſet. ὑπὲρ h. l. eſt *pro, loco.* quo minus ciues vniuerſi ferant, vos ſoli feretis.

43. τούτων] id eſt τῶν φονικῶν δικῶν.

44. ἀπάγοντες] non ad locum ſupplicii, ſed μέχρι τῆς ἐφορείας, vsque ad confinia ditionis atticae. mittite eum in exſilium. *verweiſet ihn des Landes.*

45. μεταλάβητε] non damnabo quidem, cum me non fugiat, in huiusmodi locis, ſi dicere licet, praeceptiuis vel hortatoriis, imperatiuos cum coniunctiuis promiſcue vſurpari. Conſtantiam tamen ſi cenſeamus ſeruandam, vtique μεταλάβετε melius conueniat, ob praemiſſum τιμωρεῖσθε, et inſequens καταστήσατε. Verum tamen eſt hoc, fatebor enim, perquam leuiculum.

Digitized by Google

ΑΝΤΙΦΩΝΤΟΣ
ΕΞΑΠΟΛΟΓΙΑΣ Ο ΥΣΤΕΡΟΣ.

Τοῦτον μὲν εἰκὸς πρὸς τὴν ἑαυτȣ̃ κατηγορίαν 6.
προσέχοντα τὸν νȣ̃ν, μὴ μαθεῖν τὴν ἀπολο-
γίαν μȣ. ὑμᾶς δὲ χρὴ γινώσκειν, ὅτι ἡμεῖς μὲν οἱ
ἀντίδικοι κατ᾽ εὔνοιαν [1] κρίνοντες τὸ πρᾶγμα, εἰκό-
τως δίκαια ἑκάτεροι αὐτȣ̀ς [2] οἰόμεθα λέγειν· ὑμᾶς 9.
δὲ ὁσίως ὁρᾷν προσήκει τὰ πραχθέντα. ἐκ τῶν λε-
γομένων γὰρ ἡ ἀλήθεια σκεπτέα αὐτῶν ἐςίν. ἐγὼ
δὲ, εἰ μέν τι ψεῦδος εἴρηκα, ὁμολογῶ καὶ τὰ ὀρ-
θῶς εἰρημένα προσδιαβάλλειν ἄδικα εἶναι· εἰ δὲ ἀ- 12.
ληθῆ μὲν, λεπτὰ δὲ καὶ ἀκριβῆ, ȣ̓κ ἐγὼ ὁ λέγων,
ἀλλ᾽ ὁ πράξας, τὴν ἀπέχθειαν αὐτῶν [3] δίκαιος

Φέρε-

1. *κατ᾽ εὔνοιαν*] ob caritatem cuiusque ſui, vel, vt vulgo loquuntur, amorem proprium, *τὴν ἑκάςου πρὸς ἑαυτὸν εὔνοιαν*, cum quisque ſe magis, quam alium quemque amat, neceſſarios ſuos aliorum neceſſariis, cauſamque ſuam cauſae alienae praefert.

2. *αὐτȣ̀ς*] id eſt *ἡμᾶς αὐτȣ̀ς noſmetipſos.* aſperum ſuffeci leni, qui h. l. in vulgatis obtinet. vterque noſtrum, prout conſentaneum eſt fieri, ſe aequa, et aequiora etiam, quam aduerſarium, dicere autumat.

3. *τὴν ἀπέχθειαν αὐτῶν*] odioſitatem, vel, latinius vt dicam, inuidiam horum vocabulorum, *λεπτὸς* puta et *ἀκριβής.* quae in huiuſmodi cauſa et in hiſce perſonis, h. e. in hoc accuſatore, et in hoc reo,

Digitized by Google

φέρεσθαί ἐστι. θέλω δὲ ὑμᾶς πρῶτον μαθεῖν, ὅτι οὐκ ἐάν τις φάσκῃ [4] ἀποκτεῖναι, τοῦτ᾽ ἔστιν [5], ἀλλ᾽ ἐάν
15. τις ἐλεγχθῇ. οὗτος δὲ ὁμολογῶν τὸ ἔργον ὡς ἡμεῖς λέγομεν γενέσθαι, ὑπὲρ τοῦ ἀποκτείναντος ἀμφισβητεῖ; ὃν ἀδύνατον ἀλλαχόθεν ἢ ἐκ τῶν πραχθέντων δηλοῦσθαι. σχετλιάζει [6] δὲ, κακῶς ἀκούειν φάσκων τὸν παῖδα, εἰ μήτε ἀκοντίσας, * μήτ᾽
18. ἐπινοήσας [7], αὐθέντης ὢν ἀποδέδεικται· καὶ οὐ πρὸς τὰ λεγόμενα ἀπολογεῖται. οὐ γὰρ [8] ἀκοντίσαι οὐδὲ βαλεῖν αὐτόν φημι τὸν παῖδα, ἀλλ᾽ ὑπὸ τὴν πλη-

parum abſunt a conuicio. qui me coegit tam ſubtiliter et argute diſputare, is dignus eſt, qui horum vocabulorum inuidiam aufferat, vt nempe diſputator ſubtilis et callidus audiat, h. e. calumniator.

4. *τις φάσκῃ*] ſubaudi, vel interpone potius *τινα.* ſiquis aliquem aiat occidiſſe alium quempiam. Nam alias e vulgata exſiſtat facile haec ſententia, quae eſt abſurda, ſi quis ſemet aiat caedem patraſſe. quamquam, vt verum fatear, haec ipſa quoque ſtulta ſententia ex illa ipſa noſtra emendatione, ſi quis cauillari velit, extorqueatur. Bona mens ergo in huiuſmodi ambiguis ſua cuique monitrix et gubernatrix eſſe debet.

5. *τοῦτ᾽ ἔστι*] id eſt *ὁ ἐγκαλούμενος φονεὺς εἶναι, οὐκ εὐθέως διὰ τὸ ἔγκλημα αὐτὸ γίνεται τοῦτο, ὃ ἐγκαλεῖται*, homicida puta.

6. *σχετλιάζει δὲ*] ſubaudi *εἰκῇ* fruſtra, ſine cauſa.

7. *μήτ᾽ ἐπινοήσας*] ſcil. *ἀκοντίζειν.* ſic dedi de meo, pro vulgari *μήτε πονήσας.* v. p. 123, 3.

8. *οὐ γὰρ*] alius dixiſſet *οὐδὲ γὰρ οὐδ᾽ αὐτὸς οὔτ᾽ ἀκοντίσαι, οὔτε βαλεῖν* — nam ne ego ipſe quidem aio ipſum puerum iaculum intorſiſſe, aut quemquam feriiſſe.

γὴν τοῦ ἀκοντίου ὑπελθόντα, οὐχ ὑπὸ τοῦ μειρακίου,
ἀλλ' ὑφ' ἑαυτοῦ διαφθαρῆναι. οὐ γὰρ ἀτρεμίζων 21.
ἀπέθανε. τῆς δὲ διαδρομῆς αἰτίας ταύτης [9] γινομέ-
νης, εἰ μὲν ὑπὸ τοῦ παιδοτρίβου καλούμενος διέτρε-
χεν, ὁ παιδοτρίβης ἂν ἀποκτείνας [10] αὐτὸν εἴη·
εἰ δ' ὑφ' ἑαυτοῦ πεισθεὶς ὑπῆλθεν, αὐτὸς ὑφ' ἑαυ-
τοῦ διέφθαρται. θέλω δὲ μὴ πρότερον ἐπ' ἄλλον λό- 24.
γον ὁρμῆσαι, ἢ τὸ ἔργον ἔτι φανερώτερον καταστῆ-
σαι [11], ὁπότερος αὐτῶν ἐστι. τὸ μὲν [12] μειράκιον οὐδε-
νὸς μᾶλλον τῶν συμμελετώντων ἐστὶ τοῦ σκοποῦ ἁμαρ-
τόν· οὐδὲ τῶν ἐπικαλουμένων * τι διὰ τὴν αὐτοῦ ἁ-
μαρτίαν δέδρακεν. ὁ δὲ παῖς, οὐ ταὐτὰ τοῖς συν- 27.
θεωμένοις δρῶν, ἀλλ' εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ ἀκοντίου ὑπελ-
θὼν, σαφῶς δηλοῦται παρὰ τὴν αὐτοῦ ἁμαρτίαν
περισσοτέροις ἀτυχήμασι τῶν ἀτρεμιζόντων περι-
πεσών. ὁ μὲν γὰρ ἀφεὶς, οὐδὲν ἂν ἥμαρτεν, μηδε-
νὸς ὑπὸ τὸ βέλος ὑπελθόντος· αὐτὸς δ' [14] οὐκ ἂν 30.
ἐβλή-

9. *αἰτίας ταύτης*] aut inuertendus eſt horum vocabulorum ordo, vt ſententia fit, hic diſcurſus in cauſa, vel culpa, cum fuerit aut manente illo verborum ordine, conueniat vtique *αὐτῷ* melius, quam *ταύτης*. Sed v. Supplementa.

10. *ἀποκτείνας*] malim cum articulo *ὁ ἀποκτ.*

11. *καταστῆσαι*] mollius foret *καταστήσαιμι*.

12. *τὸ μὲν*] planior vtique foret oratio, ſi aut *γὰρ* aut *οὖν* additum eſſet.

13. *τι*] ſic in neutro, et enclitice, ſine accentu, exarandum curaui, quod in vulgatis circumfertur *τὶς*. neque per errorem ſuum commiſit eorum quicquam, quorum inſimulatur.

14. *αὐτὸς δὲ*] ſcil. *ὁ παῖς ὁ τρωθείς*.

ἐβλήθη μετὰ τῶν θεωμένων ἔσω. ὡς δ' ȣ̓δενὸς
μᾶλλον τῶν συνακοντιζόντων μέτοχός ἐστι [15] τȣ̃ φό-
νȣ, διδάξω. εἰ γὰρ διὰ τὸ τȣ̃τον ἀκοντίζειν ὁ παῖς
ἀπέθανε, πάντες ἂν οἱ συμμελετῶντες συμπράκ-
33. τορες εἴησαν τῆς αἰτίας. ȣ̃τοι γὰρ * ȣ̓ διὰ [16] τὸ
μὴ ἀκοντίζειν ȣ̓κ ἔβαλον αὐτὸν, ἀλλὰ διὰ τὸ μηδέ-
να [17] ὑπὸ τὸ ἀκόντιον ὑπελθεῖν· ὁ δὲ νεανίσκος [18]
ȣ̓δὲν περισσὸν τȣ́των ἁμαρτὼν, ὁμοίως τȣ́τοις ȣ̓κ ἂν
ἔβαλεν αὐτὸν, ἀτρέμα σὺν τοῖς θεωμένοις ἑστῶτα.
36. ἔστι δὲ ȣ̓δὲ τὸ ἁμάρτημα [19] τȣ̃το τȣ̃ παιδὸς μόνον,

15. *μέτοχός ἐστι*] ſcil. *ὁ ἀκοντίσας.*

16. *ȣ̃τοι γὰρ ȣ̓ διὰ*] ſic dedi de meo, pro vulgari lectione, a qua ȣ̓ abeſt. hi enim non ideo puerum non ferierunt, quod iaculari omiſerunt, vel a iaculando ſe abſtinuerunt. Poterat quoque vulgata ſic emendari *ȣ̓χὶ γὰρ διὰ* — aut ſic *ȣ̓ τοι* (duobus vocabulis) *γὰρ διὰ* —

17. *μηδένα*] imo vero *μηδενὶ*. nam accuſatiuus cum *ὑπελθεῖν* copulandus, iam praeceſſit, *αὐτὸν* puta. ſed ideo, quod hic puer, eorum nemini ſub teli coniectum venit. *er iſt Keinem von ihnen in den Wurf gekommen.*

18. *νεανίσκος* h. l. ſemel appellatur, qui antehac ſemper v. *μειράκιον* fuit deſignatus. filius accuſati puta, cui homicidium a patre peremti pueri imputabatur.

19. *τὸ ἁμάρτημα* et *ἡ ἀφυλαξία*] malim ambos articulos abeſſe. hoc factum pueri, (quod ſcil. in teli coniectum venit, neque loco ſuo quietus conſtitit) non ſolum *ἁμάρτημα*, error, ſed etiam *ἀφυλαξία* inaduertentia, omiſſio cautelae, appellari meretur. Alias poſt *μόνον* deeſſe videbitur *αἴτιον*. culpa confe-

ἀλλά καὶ ἡ ἀφυλαξία. ὁ μὲν γὰρ οὐδένα ὁρῶν [20]
διατρέχοντα, πῶς ἂν ἐφυλάξατο μηδένα βα-
λεῖν [21]; ὁ δ' ἰδὼν τοὺς ἀκοντίζοντας, εὐπετῶς ἂν ἐ-
φυλάξατο μηδένα μὴ βαλεῖν [22]. ἐξῆν γὰρ αὐτῷ
ἀτρέμας ἑςάναι. τὸν δὲ νόμον, ὃν παραφέρουσιν, 39.
ἐπαινεῖν δεῖ. ὀρθῶς γὰρ καὶ δικαίως τοὺς ἀκουσίως
ἀποκτείναντας, ἀκουσίοις παθήμασι κολάζει [23]. τὸ
μὲν οὖν μειράκιον ἀναμάρτητον ὄν, οὐκ ἂν δικαίως
ὑπὲρ τοῦ ἁμαρτόντος κολάζοιτο. ἱκανὸν γὰρ αὐτῷ
ἐςὶ, τὰς αὐτοῦ ἁμαρτίας [24] φέρειν. ὁ δὲ παῖς ταῖς 42.
αὐτοῦ ἁμαρτίαις διαφθαρεὶς, ἅμα ἥμαρτέ τε καὶ ὑφ'
ἑαυτοῦ ἐκολάσθη. κεκολασμένου δὲ τοῦ ἀποκτείναν-

τος

renda eſt, non ſolum in errorem pueri, ſed etiam in eius imprudentiam, qua ablatus non ſatis circumſpecte egit, non ſatis cauit.

20. ὁρῶν et ἐφυλάξατο] filius meus puta.

21. ἐφυλάξατο μηδένα βαλεῖν] Aut accipiendum h. l. μηδένα pro τινα. qui cauere poterat, ne quem feriret? aut ſic, quaſi dixiſſet, ἐφυλάξατο ὅπως μηδένα βάλη, vel ὥςε μηδένα βαλεῖν.

22. μηδένα μὴ βαλεῖν] ſubaudi ἑαυτόν. cauiſſet hoc, vt ne quis ſe feriret.

23. κολάζει] ſic dedi in indicatiuo, auctore Stephano, pro κολάζειν, in infinitiuo, quem dant vulgatae. Qui ſi ſeruetur infinitiuo, autumat idem Stephanus, pro aduerbiis ὀρθῶς καὶ δικαίως leg. eſſe ὀρθὸν καὶ δίκαιον. verum alteram illam rationem merito praetuli.

24. τὰς αὐτοῦ ἁμαρτίας] ſi quas alias culpas veras et notarias filius meus ſibi contraxerit. nam hac quidem in cauſa extra culpam eſt.

Digitized by Google

τος, οὐκ ἀτιμώρητος ἐστὶν, ἔχοντός [25] γε τὴν δίκην
τοῦ φονέως. οὐκ ἐὰν οὖν ἀπολύσητε ἡμᾶς, ἀλλ᾽ ἐὰν
125.1. καταλάβητε, ἐνθύμιον [26] ὑπολείψεσθε, ὁ μὲν
γὰρ αὐτὸς τὰς αὐτοῦ ἁμαρτίας φέρων, οὐδενὶ οὐδὲν
προστρόπαιον καταλείψει· ὁ δὲ καθαρὸς τῆς αἰ-
3. τίας, ὃς [27] ἐὰν διαφθαρῇ, τοῖς καταλαμβάνουσι
μεῖζον τὸ ἐνθύμιον γενήσεται. εἰ δὲ αὐθέντης ἐκ τῶν
λεγομένων ἐπιδείκνυται, οὐχ ἡμεῖς αὐτῷ οἱ λέγον-
τες αἴτιοι ἐσμὲν, ἀλλ᾽ ἡ πρᾶξις τῶν ἔργων. ὀρθῶς
δὲ τῶν ἐλέγχων ἐλεγχόντων τὸν παῖδα αὐθέντην
6. ὄντα, ὁ νόμος ἀπολύων ἡμᾶς τῆς αἰτίας, τὸν ἀ-
ποκτείναντα καταλαμβάνει. μήτε οὖν ἡμᾶς εἰς μὴ
προσ-

25. ἔχοντος] videri poſſit ὑπέχοντος. nam homicida ὑπέχει τὴν δίκην, et occiſus ἔχει. verum bene habet vulgata, ideo, quod in hac cauſa idem homo vna et ὁ φονεὺς eſt et ὁ φονευθείς. quatenus eſt homicida ſui, ὑπέχει praeſtat ſatisfactionem, quatenus autem eſt occiſus, hactenus ἔχει, habet, abſtulit eam.

26. ἐνθύμιον] ſcrupulum conſcientiae veſtrae iniecerítis, vnde dubitatio haec neceſſario exſiſtat, et incurrens ſubinde in animos veſtros, vos excruciet; quid ſi hunc a nobis morte mulctatum, iniquitate huius noſtrae ſententiae laeſerimus, et ſanguinem innocentem effuderimus?

27. ὃς equidem abeſſe malim. Sin autem ſeruetur, tum ad ὁ δὲ καθαρὸς τῆς αἰτίας ſubaudiendum erit προστρόπαιον καταλείψει. Inſons piaculum vobis relinquet inhaerens, quod donec expietur, ira deorum vos manebit, poenaeque omne genus vos exagitabnnt.

Digitized by Google

προσηκούσας συμφοράς ἐμβάλητε, μήτε αὐτοὶ [28]
ταῖς τούτων ἀτυχίαις βοηθοῦντες, ἐναντία τοῦ δαί-
μονος γνῶτε. ἀλλ᾽, ὥσπερ ὅσιον καὶ δίκαιον, μεμνη-
μένοι τοῦ πάθους, ὅτι διὰ τὸν ὑπὸ τὴν φορὰν τοῦ ἀ- 9.
κοντίου ὑπελθόντα ἐγένετο, ἀπολύετε ἡμᾶς. οὐ γὰρ
αἴτιοι τοῦ φόνου ἐσμέν.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΞΗΣ ΤΕΤΡΑΛΟΓΙΑΣ.

Νέος καὶ πρεσβύτης ἐκ λοιδορίας συμπεσόντες ἀλλήλοις, ἐμάχοντο. ἰσχυρότερον δὲ τοῦ νέου πλήξαντος, τέθνηκεν ὁ πρεσβύτης· καὶ περὶ τούτου κατηγορεῖ τις τοῦ νέου, ὡς τὸν φόνον πεποιηκότος. ὁ δὲ, πρῶτον τὸν πρεσβύτην ἀδίκων ἄρξαι λέγει χειρῶν. ὅθεν ἀντέγκλημα ἡ στάσις γίνεται.

ΑΝΤΙΦΩΝΤΟΣ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΦΟΝΟΥ, ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΛΕΓΟΝΤΟΣ ΑΜΥΝΕΣΘΑΙ.

Νενόμισται μὲν ὀρθῶς τὰς φονικὰς δίκας περὶ πλείστου τοὺς κρίνοντας [1] ποιεῖσθαι, διώκειν

τε καὶ

28. αὐτοὶ] h. l. accipio pro αὖ. *neque rurſus.* opponuntur enim inter ſe ἡμᾶς et τούτων.

1. τοὺς κρίνοντας] haud me fugit graecosque latinosque auctores verba ſolere mirificum in modum tra-

Digitized by Google

τε [2] καὶ μαρτυρεῖν κατὰ τὸ δίκαιον· μήτε τοὺς ἐνό-
21. χους ἀφιέντας, μήτε τοὺς καθαροὺς εἰς ἀγῶνα κα-
θιςάντας. ὅ, τε γὰρ θεὸς βουλόμενος ποιῆσαι τὸ
ἀνθρώπινον γένος, τοὺς πρῶτον γενομένους ἔφυσεν
ἡμῶν, τροφέας τε, καὶ [3] παρέδωκε τὴν γῆν καὶ
24. τὴν θάλασσαν, ἵνα μὴ σπάνει τῶν ἀναγκαίων προ-
αποθνήσκοιμεν τῆς γηραιοῦ τελευτῆς. ὅστις οὖν τού-
των ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἀξιωθεὶς, τοῦ βίου ἡμῶν ἀνόμως
τινὰ ἀποκτείνει [4], ἀσεβεῖ μὲν περὶ τοὺς θεοὺς, συγ-
χεῖ

iicere, quod ego equidem ingens et foedum vitium eſſe arbitror, nulloque modo excuſabile; hic tamen num ita collocarit Antipho vocabula hoc ordine, vt vulgo in libris iacent, dubito. Quicquid eius eſt, perſpicuitati et mori loquendi naturaeque rerum conueniens hic eſt ordo, quem demonſtrabo τοὺς κρίνοντας τὰς φονικὰς δίκας περὶ πλείςου ποιεῖσθαι.

2. διώκειν τε] ſubaudi τοὺς διώκοντας. et ſic quoque ad μαρτυρεῖν ſubaudi τοὺς μαρτυροῦντας.

3. τροφέας τε καὶ] liquet poſt καὶ vocabulum deſiderari, e. c. πορισάς. Sic appellat mare terramque quae humano generi ad victum cultumque neceſſaria praebent. item συνεργοὺς poſſit ſuppleri, aut aliud quid ſimile. F. quoque leg. ὧι (vel οἷς) τροφέας.

4. ἀποκτείνει] imo vero ἀποςερεῖ. quicunque igitur, his tantis bonis dignus a diis habitus, iisque ornatus cum eſſet, tamen tam immemor beneficiorum acceptorum eſt, vt noſtrum aliquem contra ius et fas vita priuet. Siquis pro ἀξιωθεὶς malit ἀξιωθέντα noſtrum aliquem vita priuet, quamuis dii dignum eum habuiſſent, qui his muneribus ſuis frueretur, haud repugnabo. Paret interim, ex vtraque lectione ſententiam ſatis commodam exſiſtere.

Digitized by Google

χεῖ δὲ τὰ νόμιμα τῶν ἀνθρώπων. ὅ, τε γὰρ ἀποθανὼν, στερόμενος ὧν ὁ θεὸς ἔδωκεν αὐτῷ, εἰκότως θεοῦ[5] τιμωρίαν ὑπολείπει τὴν τῶν ἀλιτηρίων δυσμένειαν· ἣν οἱ παρὰ τὸ δίκαιον κρίνοντες ἢ μαρτυροῦντες, συνασεβοῦντες τῷ ταῦτα δρῶντι[6], οὐ προσῆκον μίασμα[7] εἰς τοὺς ἰδίους οἴκους εἰσάγονται. ἡμεῖς τε οἱ τιμωροὶ τῶν διεφθαρμένων, εἰ δι' ἄλλην τινὰ ἔχθραν τοὺς ἀναιτίους διώκοιμεν, τῷ μὲν ἀποθανόντι οὐ τιμωροῦντες, δεινοὺς ἀλιτηρίους ἕξομεν τοὺς τῶν ἀποθανόντων προστροπαίους. τοὺς δὲ καθαροὺς ἀδίκως ἀποκτείνοντες, ἔνοχοι τοῦ φόνου τοῖς ἐπιτιμίοις ἐσμέν. ὑμᾶς τε ἄνομα δρᾷν πείθοντες, καὶ τοῦ ὑμετέρου ἁμαρτήματος ὑπαίτιοι γιγνόμεθα. ἐγὼ μὲν οὖν δεδιὼς ταῦτα, εἰς ὑμᾶς παράγων τὸν ἀσεβήσαντα, καθαρὸς τῶν ἐγκλημάτων εἰμί. ὑμεῖς δὲ ἀξίως τῶν προειρημένων, τῇ κρίσει προσέχοντες τὸν νοῦν, ἀξίαν δίκην τοῦ πάθους * τῷ εἰργασμένῳ[8] ἐπι-

θέν

5. θεοῦ] malim ἑαυτῷ. ille ſibimet ipſi reliquam [h. e. fata ſua ſuprema manentem vel conſecuturam] facit poenam. quae illa poena ſit, ſtatim ſubiicit τὴν τῶν ἀλιτηρίων δυσμένειαν. Sed vel ſic quoque τιμωρὸν adiectiue melius quadraret, *vltricem*, *adiutricem*. vel etiam legi poſſit εἰκότως τῷ αὐθέντῃ τιμωρὸν ὑπολείπει. relinquit homicidae inpoſterum metuendam ſaeuitiem deorum vltorum, ſceleris ſui caſtigatricem.

6. ταῦτα δρῶντι] id eſt ἀποκτείνοντι.

7. οὐ προσῆκον] piaculum proprie, et primitus ad ipſos nil pertinens, vtpote ipſorum manibus non contractum, ſed alienis.

8. τῷ εἰργασμένῳ] ſic dedi de meo, pro vulgari τῶν εἰργασμένων.

θέντες, ἅπασαν τὴν πόλιν καθαρὰν τοῦ μιάσμα-
τος καταστήσετε. εἰ μὲν γὰρ ἄκων ἀπέκτεινε τὸν ἄν-
δρα, ἄξιος ἂν ἦν συγγνώμης τυχεῖν τινος· ὕβρει
δὲ καὶ ἀκολασίᾳ παροινῶν εἰς ἄνδρα πρεσβύτην,
39. τύπτων τε καὶ πνίγων, ἕως τῆς ψυχῆς ἀπεστέρη-
σεν αὐτὸν, ὡς μὲν ἀποκτείνας, τοῦ φόνου τοῖς ἐπι-
τιμίοις ἔνοχός ἐστιν· ὡς δὲ συγχέων ἅπαντα τῶν
γεραιοτέρων τὰ νόμιμα, οὐδενὸς ἁμαρτεῖν, οἷς οἱ
τοιοῦτοι κολάζονται, δίκαιός ἐστιν. ὁ μὲν τοίνυν νό-
42. μος ὀρθῶς ὑμῖν τιμωρεῖσθαι παραδίδωσιν αὐτόν·
τῶν δὲ μαρτύρων ἀκηκόατε, οἳ παρῆσαν παροινοῦν-
τι αὐτῷ. ὑμᾶς δὲ χρὴ τήν τε ἀνομίαν τοῦ παθή-
ματος ἀμύνοντας, τήν τε ὕβριν κολάζοντας ἀξίως
τοῦ πάθους, τὴν βουλεύσασαν ψυχὴν ἀνταφελέσθαι
αὐτόν.

ΑΝΤΙΦΩΝΤΟΣ

ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΦΟΝΟΥ, ΟΝ ΩΣ ΑΜΥΝΟΜΕΝΟΣ ΑΠΕΚΤΕΙΝΕΝ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Η στάσις, μετάστασις. μεταφέρει γὰρ ἐπὶ τὸν θερα-
πεύσαντα ἰατρὸν τὸν φόνον. τὸ γὰρ ἀντεγκληματικὸν, ὡς ἑπόμενον ἔλαβεν.

Οτι

+++++++++++++++++++++++++

Ὅτι μὲν βραχεῖς τοὺς λόγους ἐποιήσαντο, οὐ θαυ- 126.1.
μάζω αὐτῶν· (οὐ γὰρ, ὡς μὴ πάθωσιν, ὁ
κίνδυνος αὐτοῖς ἐστιν, ἀλλ᾽ ὡς ἐμὲ, μὴ δικαίως, δι᾽
ἔχθραν διαφθείρωσιν) ὅτι δ᾽ ἐξισοῦν τοῖς μεγίστοις 3.
ἐγκλήμασιν ἤθελον τὸ πρᾶγμα, οὐ ὁ ἀποθανὼν αὐ-
τῷ αἴτιος, καὶ μᾶλλον ἢ ἐγὼ, ἐγένετο, εἰκότως ἂν
ἀγανακτεῖν μοι δοκῶ. ἄρχων γὰρ χειρῶν ἀδίκων,
καὶ παροινῶν εἰς ἄνδρα πολὺ αὐτοῦ σωφρονέστερον, 6.
οὐχ αὑτῷ μόνον τῆς συμφορᾶς, ἀλλὰ καὶ ἐμοὶ αἴ-
τιος τοῦ ἐγκλήματος γέγονεν οἶμαι μὲν οὖν ἔγωγε
οὔτε δίκαια τούτους οὔθ᾽ ὅσια δρᾷν, ἐγκαλοῦντας ἐμοί.
τὸν γὰρ ἄρξαντα τῆς πληγῆς, εἰ μὲν ἢ λίθῳ ἢ ξύ-
λῳ ἠμυνάμην αὐτὸν, ἠδίκουν μὲν οὐδ᾽ οὕτως [1]· (οὐ 9.
γὰρ ταυτὰ [2], ἀλλὰ μείζονα καὶ πλείονα δίκαιοι οἱ
ἄρχοντες [3] ἀντιπάσχειν εἰσίν) ταῖς δὲ χερσὶ τυπ-
τόμενος ὑπ᾽ αὐτοῦ, ταῖς χερσὶν ἅπερ ἔπασχον ἀν-
τιδρῶν, πότερα ἠδίκουν; εἶεν. ἐρεῖ δὲ, ἀλλ᾽ ὁ νόμος
εἴργων μήτε ἀδίκως * μήτε δικαίως [4] ἀποκτείνειν, 12.
ἔνοχον

1. *ἠδίκουν μὲν οὐδ᾽ οὕτως*] Recentiores *ἂν* addidiſſent, ſiue poſt ſecundum, ſiue poſt tertium vocabulum. ne ſic quidem iniuria laeſiſſem.

2. *ταὐτὰ*] ſubaudi *μόνον*. item *κακά*. pari modo *ἀλλὰ μείζονα* accipi debet pro *ἀλλὰ καὶ μείζονα*.

3. *οἱ ἄρχοντες*] ſcil. *χειρῶν ἀδίκων* de quo agitur.

4. *μήτε δικαίως*] haec duo vocabula, quae deſunt h. l. vulgatis eddidi e p. 122, 8. 128, 41. et aliis ſimilibus locis. dictio *μήτε δικαίως μήτε ἀδίκως* ſignificat, nullo, quocunque tandem, praetextu.

Digitized by Google

ἔνοχον τοῦ φόνου τοῖς ἐπιτιμίοις ἀποφαίνει σε ὄντα. ὁ γὰρ ἀνὴρ τέθνηκεν. ἐγὼ δὲ καὶ δεύτερον καὶ τρίτον οὐκ ἀποκτεῖναι φημί. εἰ μὲν γὰρ ὑπὸ τῶν πληγῶν ὁ ἀνὴρ παραχρῆμα ἀπέθανεν, ὑπ' ἐμοῦ μὲν, δικαίως δ' ἂν ἐτεθνήκει· (οὐ γὰρ ταὐτὰ, ἀλλὰ μείζονα καὶ πλείονα οἱ ἄρξαντες δίκαιοι ἀντιπάσχειν εἰσί.) νῦν δὲ πολλαῖς ἡμέραις ὕϛερον πονηρῷ ἰατρῷ ἐπιτρεφθεὶς, διὰ τὴν τοῦ ἰατροῦ μοχθηρίαν, καὶ οὐ διὰ τὰς πληγὰς, ἀπέθανε. προλεγόντων γὰρ αὐτῷ τῶν ἄλλων ἰατρῶν, εἰ ταύτην τὴν θεραπείαν θεραπεύσοιτο, ὅτι, ἰάσιμος ὢν, διαφθαρήσοιτο, δι' ὑμᾶς τοὺς συμβούλους διαφθαρεὶς, ἐμοὶ ἀνόσιον ἔγκλημα προσέβαλεν. ἀπολύει δέ με καὶ ὁ νόμος καθ' ὃν διώκομαι. τὸν γὰρ ἐπιβουλεύσαντα κελεύει φονέα εἶναι. ἐγὼ μὲν οὖν πῶς ἂν ἐπιβουλεύσαιμι αὐτῷ, εἰ μὴ ἐπεβουλεύθην [5] ὑπ' αὐτοῦ; τοῖς γὰρ αὐτοῖς ἀμυνόμενος αὐτὸν καὶ τὰ αὐτὰ δρῶν ἅπερ ἔπασχον, σαφὲς ὅτι τὰ αὐτὰ ἐπεβούλευσα καὶ ἐπεβουλεύθην. εἰ δέ τις ἐκ τῶν πληγῶν τὸν θάνατον οἰόμενος γενέσθαι, φονέα με αὐτοῦ ἡγεῖται εἶναι, ἀντιλογισάσθω ὅτι διὰ τὸν ἄρξαντα αἱ πληγαὶ γενόμεναι, τοῦτον αἴτιον τοῦ θανάτου, καὶ οὐκ ἐμὲ, ἀποφαίνουσιν ὄντα. οὐ γὰρ ἂν ἠμυνάμην μὴ τυπτόμενος ὑπ'

5. *εἰ μὴ ἐπεβουλεύθην*] niſi volent aduerſarii quoque affirmare, id quod nunquam facient, interemtum quoque mihi inſidiatum fuiſſe, et priorem quidem. quod ſi aient hi, tum ego quoque non negabo me inſidias eius aliis inſidiis oppoſitis eluſiſſe.

Digitized by Google

ὑπ' αὐτοῦ. ἀπολυόμενος δὲ ὑπό γε τοῦ [6] ἄρξαντος 27.
τῆς πληγῆς, ἐγὼ μὲν οὐδενὶ τρόπῳ φονεὺς αὐτοῦ
εἰμί· ὁ δὲ ἀποθανὼν, εἰ μὲν ἀτυχίᾳ τέθνηκεν, τῇ
ἑαυτοῦ ἀτυχίᾳ κέχρηται· (ἠτύχησε γὰρ, ἄρξας
τῆς πληγῆς) [7] εἰ δ' ἀβουλίᾳ τινὶ, τῇ ἑαυτοῦ ἀβου-
λίᾳ διέφθαρται. οὐ γὰρ εὖ φρονῶν ἔτυπτέ με. ὡς 30.
μὲν οὖν οὐ δικαίως κατηγοροῦμαι, ἐπιδέδεικταί μοι.
ἐθέλω δὲ τοὺς κατηγοροῦντάς μου, πᾶσιν οἷς ἐγκα-
λοῦσιν ἐνόχους αὐτοὺς ὄντας ἐπιδεῖξαι. καθαρῷ μέν [8]
μοι τῆς αἰτίας ὄντι φόνον ἐπιβουλεύοντες, ἀποστε-
ροῦντες δέ με τοῦ βίου, ὃν ὁ θεὸς παρέδωκέ μοι, πε- 33.
ρὶ τὸν θεὸν ἀσεβοῦσιν. ἀδίκως δὲ * θάνατον [9] ἐπι-
βουλεύοντες, τά τε νόμιμα συγχέουσι, φονεῖς τέ μου
γίνονται. ἀνοσίως δ' ἀποκτεῖναι ὑμᾶς με πείθοντες,

καὶ

6. *ὑπό γε τοῦ ἄρξαντος*] non bene conuenit *γε* hic loci vi carens. malim *τε*. Sed tum deeſt aliquid. num ergo *ὑπό τε τοῦ νόμου, ὑπό τε τοῦ ἀρξ.*

7. *ἠτύχησε γὰρ ἄρξας τῆς πληγῆς*] atqui haec eſt, non *ἀτυχία*, ſed *ἀβουλία*. Ergone ſic locus erit concipiendus. *εἰ μὲν ἀτυχίᾳ — (ἠτύχησε γὰρ πονηρῷ περιπεσὼν ἰατρῷ.) εἰ δ' ἀβουλίᾳ τινὶ, τῇ ἑαυτοῦ ἀβουλίᾳ διέφθαρται, ἄρξας τῆς πληγῆς.* ſiniſtro quodam fato ſi periit non mihi debet imputari illud ſiniſtrum fatum, ſed ipſius fuit, quippe cui fatale eſſet, vt in manus imperiti medici incideret, qui eum ſuſtulit. Sin autem temeritas eum necauit, non mea fecit, ſed ipſius, quippe qui verbera prior ingeſſerit.

8. *καθαρῷ μὲν*] adde *γὰρ*.

9. *θάνατον*] ſic, in accuſatiuo, dedi pro vulgari *θανάτου*.

καὶ τῆς ὑμετέρας εὐσεβείας αὐτοὶ φονεῖς [10] εἰσι.
36. τούτοις μὲν οὖν ὁ θεὸς ἐπιθείη τὴν δίκην· ὑμᾶς δὲ
χρὴ, τὸ ὑμέτερον σκοποῦντας, ἀπολῦσαί με μᾶλ-
λον ἢ καταλαβεῖν βούλεσθαι. ἀδίκως μὲν γὰρ ἀπο-
λυθεὶς, διὰ τὸ μὴ ὀρθῶς διδαχθῆναι ὑμᾶς ἀποφυ-
γὼν, τοῦ μὴ διδάξαντος [11], καὶ οὐχ ὑμέτερον τὸν
39. προστρόπαιον τοῦ ἀποθανόντος καταστήσω· μὴ ὀρ-
127.1. θῶς δὲ καταληφθεὶς ὑφ᾽ ὑμῶν, ὑμῖν καὶ οὐ τού-
τῳ [13] τὸ μήνιμα τῶν ἀλιτηρίων προστρίψομαι.
ταῦτ᾽ οὖν εἰδότες, τούτοισὶ τὸ ἀσέβημα τοῦτο ἀνα-
3. θέντες. αὐτοί τε καθαροὶ τῆς αἰτίας γενέσθε, ἐμέ
τε ὁσίως καὶ δικαίως ἀπολύετε. οὕτω γὰρ ἂν καθα-
ρώτατοι πάντες οἱ πολῖται εἴημεν.

10. *φονεῖς*] qui ad facinus impium aliquem induxerit, eum appellare ſicarium pietatis eius, plusquam ſophiſticum eſt.

11. *τοῦ μὴ διδάξαντος*] id eſt *τοῦ μὴ ὀρθῶς διδάξαντος, ἐμοῦ δηλονότι.*

12. *τὸν προστρόπαιον*] malebat Stephanus *τὸ πρ.* in neutro. Sed bene habet vulgata. *ὁ προστρόπαιος, δαίμων* puta, eſt *ὁ δαίμων, πρὸς ὃν τρέπονται οἱ ἀδικούμενοι.* numen illud, quod in contemtores atque violatores iurium aliis debitorum, praeſertim neceſſariis, iisque mortuis, et vniuerſe erga pietatis et iuris diuini immemores, animaduertit poenasque impietatis ab iis repetit.

13. *τούτῳ*] ſcil. *τῷ ἐμῷ κατηγόρῳ.*

ΑΝΤΙΦΩΝΤΟΣ
ΕΚΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Ο ΥΣΤΕΡΟΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἐν τούτοις φησὶ, θαυμάζω ὅτι οὐκ εἰκὸς ἄρξαι χειρῶν ἀδίκων τὸν πρεσβύτερον. εἶτα ὅτι καὶ εἰ οὕτως ἔχει, ὁ μέχρι φόνου ἀμυνόμενος, ὑπεύθυνος. καὶ περὶ τοῦ ἰατροῦ, ὡς δι' ἀπειρίαν ἐσφάλη, ἀνεύθυνος ὤν.

Τοῦτον τε οὐ θαυμάζω, ἀνόσια δράσαντα, ὅμοια
οἷς εἴργασται λέγειν· ὑμῖν τε συγγινώσκω βου-
λομένοις τὴν ἀκρίβειαν τῶν πραχθέντων μαθεῖν, 12.
τοιαῦτα ἀνέχεσθαι ἀκούοντας αὐτοῦ, ἃ ἐκβάλλε-
σθαι ἄξιά ἐστι. τὸν γὰρ ἄνδρα ὁμολογῶν τύπτειν
τὰς πληγὰς ἐξ ὧν ἀπέθανεν, αὐτὸς τοῦ τεθνηκό-
τος οὔ φησι φονεὺς εἶναι. ἡμᾶς δὲ τοὺς τιμωροῦντας 15.
αὐτῷ, ζῶν τε καὶ βλέπων, φονέας αὐτοῦ φησὶν εἶ-
ναι. θέλω δὲ καὶ τἄλλα παραπλήσια ἀπολογηθέν-
τα τούτοις ἐπιδεῖξαι αὐτόν. εἶπε δὲ πρῶτον μὲν, εἰ
καὶ ἐκ τῶν πληγῶν ἀπέθανεν ὁ ἀνὴρ, ὡς οὐκ ἀπέ-
κτεινεν αὐτόν. τὸν γὰρ ἄρξαντα τῆς πληγῆς, τοῦ- 18.
τον αἴτιον τῶν πραχθέντων γενόμενον, καταλαμ-
βάνεσθαι ὑπὸ τοῦ νόμου· ἄρξαι δὲ τὸν ἀποθανόντα.
μάθετε δὴ πρῶτον μὲν, ὅτι ἄρξαι καὶ παροινεῖν [1]
τοὺς

1. ἄρξαι καὶ παροινεῖν] loco καὶ malim τοῦ.

τοὺς νεωτέρους τῶν πρεσβυτέρων εἰκότερόν ἐστι. τοὺς μὲν γὰρ ἥτε μεγαλοφροσύνη τοῦ γένους, ἥ τε ἀκμὴ τῆς ῥώμης, ἥ τε ἀπειρία τῆς μέθης ἐπαίρει τῷ θυμῷ χαρίζεσθαι· τοὺς δὲ ἥ τε ἐμπειρία τῶν παρανομουμένων[1 b.], ἥ τε ἀσθένεια τοῦ γήρως, ἥ τε δύναμις τῶν νέων φοβοῦσα, σωφρονίζει. ὡς δὲ οὐ τοῖς αὐτοῖς, ἀλλὰ τοῖς ἐναντιωτάτοις ἠμύνατο αὐτὸν, αὐτὸ τὸ ἔργον σημαίνει. ὁ μὲν γὰρ, ἀκμαζούσῃ τῇ ῥώμῃ τῶν χειρῶν χρώμενος, ἀπέκτεινεν· ὁ δὲ ἀδυνάτως τὸν κρείσσονα ἀμυνόμενος, οὐδὲ σημεῖον οὐδὲν ὑπολιπὼν ὧν ἠμύνατο, ἀπέθανεν. εἰ δὲ ταῖς χερσὶν ἀπέκτεινε καὶ οὐ σιδήρῳ, ὅσον αἱ χεῖρες τοῦ σιδήρου οἰκειότεραι τούτῳ εἰσὶ, τοσούτῳ μᾶλλον φονεύς ἐστιν. ἐτόλμησε δὲ εἰπεῖν ὡς ὁ ἄρξας τῆς πληγῆς καὶ μὴ διαφθείρας, μᾶλλον τοῦ ἀποκτείναντος φονεύς ἐστι. τοῦτον[2] γὰρ βουλευτὴν τοῦ θανάτου φησὶ γενέσθαι. ἐγὼ δὲ πολὺ τἀναντία τούτων φημί. εἰ γὰρ αἱ χεῖρες, ἃ διανοούμεθα, ἑκάστῳ ἡμῶν ὑπουργοῦσιν, ὁ μὲν πατάξας καὶ μὴ ἀποκτείνας, τῆς πληγῆς[3] βουλευτὴς ἐγένετο· ὁ δὲ θανασίμως τύπτων, τοῦ θανάτου. ἐκ γὰρ ὧν ἐκεῖνος διανοηθεὶς ἔδρασεν, ὁ ἀνὴρ τέθνηκεν. ἔστι δὲ ἡ μὲν ἀτυχία, τοῦ πατάξαντος· ἡ δὲ συμφορὰ, τοῦ παθόντος. ὁ μὲν γὰρ ἐξ ὧν ἔδρασεν ἐκεῖνος, διαφθαρεὶς, οὐ τῇ ἑαυτοῦ ἁμαρτίᾳ, ἀλλὰ τῇ τοῦ πατάξαντος χρησάμενος, ἀπέθα-

1 b. παρανομουμένων] ſubaudi ὑπὸ μεθυόντων.

2. τοῦτον, in maſculino, praetuli, auctore Stephano, vulgari τοῦτο, in neutro.

3. τῆς πληγῆς] ſubaudi ἀλλ' οὐ τοῦ θανάτου.

ἔθανεν. ὁ δὲ, μείζω ὧν ἤθελε πράξας, τῇ ἑαυτοῦ ἀτυχίᾳ ὃν οὐκ ἤθελεν ἀπέκτεινεν. ὑπὸ δὲ τοῦ ἰατροῦ 36.
φάσκων αὐτὸν ἀποθανεῖν, θαυμάζω ὅτι οὐχ ὑφ' ἡμῶν τῶν συμβουλευσάντων ἐπιτρεφθῆναί φησιν αὐτὸν διαφθαρῆναι. καὶ γὰρ εἰ μὴ ἐπετρέψαμεν, ὑπ' ἀθεραπείας [4] ἂν ἔφη διαφθαρῆναι αὐτόν. εἰ δ' ἔτι [5] καὶ ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ ἀπέθανεν, ὡς οὐκ ἀπέ- 39.
θανεν, ὁ μὲν ἰατρὸς οὐ φονεὺς αὐτοῦ ἐστιν (ὁ γὰρ νόμος ἀπολύει αὐτόν) διὰ δὲ τὰς τούτου πληγὰς ἐπιτρεψάντων ἡμῶν αὐτῷ, πῶς ἂν ἄλλος τις, ἢ ὁ βιασάμενος ἡμᾶς χρῆσθαι αὐτῷ, φονεὺς εἴη ἄν; οὗτος δὲ φανερῶς ἐλεγχόμενος ἐκ παντὸς τρόπου ἀπο- 42.
κτεῖναι τὸν ἄνδρα, εἰς τοῦτο τόλμης καὶ ἀναιδείας ἥκει, ὥστ' οὐκ ἀρκοῦν αὐτῷ ἐστιν ὑπὲρ τῆς αὐτοῦ ἀσεβείας ἀπολογεῖσθαι, ἀλλὰ καὶ ἡμᾶς, οἳ τὸ τούτου μίασμα ἐπεξερχόμεθα, ἀθέμιστα καὶ ἀνόσια δρᾶν φησί. τούτῳ μὲν οὖν πρέπει καὶ ταῦτα καὶ ἔτι τού- 128.1.
του δεινότερα λέγειν, τοιαῦτα δεδρακότι. ἡμεῖς δὲ τόν θάνατον φανερὸν ἀποδεικνύντες, τήν τε πληγὴν ὁμολογουμένην, ἐξ ἧς ἀπέθανε, τόν τε νόμον εἰς τὸν 3.
πατάξαντα τὸν φόνον ἀνάγοντα, ἀντὶ τοῦ παθόν-

τος

4. ἀθεραπείας] bonum et probum ſi hoc eſt vocabulum, debet a θεράπων repeti, et neſcio an ne ſic quidem ſatis analogiae conuenienter repetatur. Si bene memini, graecum eſt ἀθεράπευτος, et inde ductum ἀθεραπευσία vel ἀθεραπευτία.

5. εἰ δ' ἔτι καὶ] H. Stephanus volebat εἰ δέ τι καὶ. ego aliquando malebam εἰ δέ τοι καὶ. nunc vero cenſeo bene habere vulgatam. *adhuc vero ſi largiar* —

Digitized by Google

τος ἐπισκήπτομεν ὑμῖν, τῷ τούτου φόνῳ τὸ μήνιμα τῶν ἀλιτηρίων ἀκεσαμένους, πᾶσαν τὴν πόλιν καθαρὰν τοῦ μιάσματος καταστῆσαι.

ΑΝΤΦΩΝΤΟΣ
ΕΞΑΠΟΛΟΓΙΑΣ Ο ΥΣΤΕΡΟΣ.

Ὁ μὲν ἀνὴρ [1], οὐ καταγνοὺς αὐτὸς ἑαυτοῦ, ἀλλὰ
9. τὴν σπουδὴν τῶν κατηγόρων φοβηθεὶς, ὑπ-
εξέστη. ἡμῖν δὲ τοῖς φίλοις ζῶντι ἢ ἀποθανόντι εὐσε-
βέστερον ἀμύνειν αὐτῷ. ἄριστα μὲν οὖν αὐτὸς [2] ὑπὲρ
αὐτοῦ ἀπελογεῖτο. ἐπεὶ δὲ τάδε [3] ἀκινδυνότερον ἔδο-
12. ξεν ἡμῖν εἶναι, οἷς μέγιστον ἂν πένθος γένοιτο στερη-
θεῖσιν αὐτοῦ, ἀπολογητέον. δοκεῖ δέ μοι περὶ τὸν
ἄρξαντα τῆς πληγῆς τὸ ἀδίκημα εἶναι. ὁ μὲν οὖν
διώκων οὐκ εἰκόσι τεκμηρίοις χρώμενος, τοῦτον [4] τὸν

 ἄρξαν-

1. ὁ μὲν ἀνὴρ] accuſatus homicidii, cuius loco, (fuga enim diſcrimen capitis deuitauerat) amicus eius aliquis hanc dixit orationem, veluti defenſionem ſecundariam.

2. αὐτὸς] ſubaudi ἂν.

3. τάδε] fuga eum declinare, et eludere tempeſtatem iminentem, odioque inimicorum flagranti cedere, et nos eius loco cauſam dicere. Ob inſequens ἀκινδυνότερον, non ἀκινδυνότερα, ſuſpicio fere oriatur ad τάδε addendum eſſe ποιεῖν.

4. τοῦτον] accuſatum abſentem.

Digitized by Google

ἄρξαντα φησὶν εἶναι. εἰ μὲν γάρ, ὥσπερ βλέπειν [5]
μὲν τοῖς ὀφθαλμοῖς, ἀκούειν δὲ τοῖς ὠσίν, οὕτω κα- 15.
τὰ [6] φύσιν ἦν ὑβρίζειν μὲν τοὺς νέους, σωφρονεῖν δὲ
τοὺς γέροντας. οὐδὲν ἂν τῆς ὑμετέρας κρίσεως ἔδει·
(αὐτὴ γὰρ ἡ ἡλικία τὸν νέον κατέκρινε) νῦν δέ,
πολλοὶ μὲν νέοι [7] σωφρονοῦντες, πολλοὶ δὲ πρεσβύ-
ται παροινοῦντες, οὐδὲν μᾶλλον τῷ διώκοντι ἢ τῷ 18.
φεύγοντι τεκμήριον γίνεται. κοινοῦ δὲ τοῦ τεκμηρίου
ἡμῖν ὄντος, τούτῳ [8] τῷ παντὶ προέχομεν· οἱ γὰρ
μάρτυρες τοῦτον [9] φασὶν ἄρξαι τῆς πληγῆς. ἄρξαν-
τος δὲ τούτου, καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων κατηγορουμέ-
νων [10], ἀπολύεται τῆς αἰτίας. εἴτε [11] γὰρ ὁ πα- 21.

τάξας

5. βλέπειν] ſubaudi πᾶσιν ἐστὶ κατὰ φύσιν.

6. οὕτω κατὰ] interponendum videtur καί.

7. πολλοὶ μὲν νέοι σωφρονοῦντες, πολλοὶ δὲ πρέσβυται — γίνεται] bene ſi iſtaec habent, nominati iſti erunt pro abſolutis accipiendi, quaſi ſi dixiſſet πολλῶν δὲ νέων σωφρονούντων, πολλῶν δὲ πρεσβυτέρων παροινούντων, οὐδὲν μᾶλλον τῷ διώκοντι ἢ τῷ φεύγοντι τεκμήριον τοῦτο γίνεται. aut potius cum Stephano pro γίνεται leg. eſt γίνονται.

8. τούτῳ] in hoc, ſtatim ſubiiciendo, praeſtamus aduerſariis, modis omnibus.

9. τοῦτον] item τούτου proximum, non, vt adhuc, ad reum caedis, ſed ad occiſum redeunt.

10. κατηγορουμένων] ſubaudi ὀρθῶς καὶ δικαίως. etiamſi reliqua omnia vere recteque incuſentur.

11. εἴτε γὰρ] quod alterum εἴτε non inſequitur, mouet hoc ſuſpicionem, h. l. aliquid deeſſe, ad hunc ferme modum. εἴτε γὰρ οὐδείς, [ὁ φονεύς ἐστιν ſubaudi,] aut enim nemo, ſcil. homicida eſt, εἴτε ὁ πα-

Digitized by Google

τάξας διὰ τὴν πληγὴν βιασάμενος ὑμᾶς ἐπιτρε-φθῆναι ἰατρῷ, μᾶλλον τοῦ ἀποκτείναντος φονεύς ἐστιν, ὁ ἄρξας τῆς πληγῆς φονεὺς γίνεται. οὗτος γὰρ ἠνάγκασε τόν τε ἀμυνόμενον ἀντιτύπτειν, τόν τε

Xx 5

πατάξας — Verumtamen, vt verum fatear, in hac reddenda ſententia, non *εἴτε* — *εἴτε* videtur vſurpaturus fuiſſe, ſed potius *ἢ* — *ἢ*. deinde, ſi hanc interpretandi rationem probamus, etiam, poſt *φονεύς ἐστι* poſito puncto, (abſoluta enim tum erit ſententia) a nouo ſententiae exordio leg. erit *ὁ ἄρξας οὖν τῆς πληγῆς φ. γ.* verum videtur potius vulgata h. l. bene habere, ſed alterum membrum huius griphi deeſſe, quod quale fuerit, aut eſſe potuerit, haud video. Huiusmodi enim vmbratilibus et vitae lucem haud ferentibus, putidis et puerilibus ſophiſmatibus innutritns non ſum. Alius aliquis hanc ſententiam ſic ferme planius enunciaſſet. *εἰ ὁ πατάξας μᾶλλον, ἢ ὁ ἀποκτείνας, ἐβιάσατο ὑμᾶς, πρὸς τὸν ἰατρὸν ἐλθεῖν, ὁμοίως καὶ ὁ ἄρξας τῆς πληγῆς μᾶλλον ὁ φονεύς ἐστιν, ἢ ὁ ἀμυνάμενος.* Si verum eſt hoc [id quod proculdubio aperte falſum eſt] eum, qui prior pugnum ſuſtulit et primum ictum intulit, magis, quam illum, qui vim illatam repulit, in cauſa fuiſſe, vt vos neceſſe haberetis ad medicum confugere, liquet occiſum potius pro homicida habendum eſſe, quam alterum. — Iam debebat alterum ſequi oppoſitum membrum — *εἴτε ὁ ἀνταμυνάμενος ὑμᾶς ἐβιάσατο μᾶλλον, ἢ ὁ ἄρξας, πρὸς τὸν ἰατρὸν ἐλθεῖν, ὑμεῖς ἐστε οἱ φονεῖς, ἐν τῇ αἱρέσει τοῦ ἰατροῦ ἁμαρτόντες.* Sin autem vis oblatae repulſor magis, quam rixae exorſor et princeps, vos coegit ad artem medici receptum habere, vos eſtis homicidae, qui in delectu medici erraueritis. Sententia haec ſi probetur, poſt *ἐπὶ τὸν ἰατρὸν ἐλθεῖν* ſit interponenda.

Digitized by Google

τε πληγέντα ἐπὶ τὸν ἰατρὸν ἐλθεῖν. ἀνόσια γὰρ ὅδε 24.
διωκόμενος [12] πάθοι, εἰ μήτε ἀποκτείνας ὑπὲρ τοῦ
ἀποκτείναντος, μήτε ἄρξας ὑπὲρ τοῦ ἄρξαντος φο-
νεὺς ἔσαι. ἔσι δὲ οὐδὲ ὁ ἐπιβουλεύσας οὐδὲν μᾶλλον ὁ
διωκόμενος τοῦ διώκοντος. εἰ γὰρ ὁ μὲν ἄρξας τῆς πλη-
γῆς, τύπτειν καὶ μὴ ἀποκτείνειν διενοήθη, ὁ δὲ ἀμυνό 27.
μενος ἀποκτεῖναι, οὗτος ἂν ὁ ἐπιβουλεύσας εἴη. νῦν δὲ ὁ
ἀμυνόμενος, τύπτειν [13] καὶ οὐκ ἀποκτεῖναι διανοη-
θεὶς, ἥμαρτεν εἰς ἃ οὐκ ἐβούλετο [14] πατάξας. τῆς
μὲν οὖν πληγῆς βουλευτὴς ἐγένετο, τὸν δὲ θάνατον
πῶς ἐπεβούλευσεν [15], ὅν γε ἀκουσίως ἐπάταξεν; οἰ-

κεῖον

12. ὅδε διωκόμενος] videtur illa ſyllaba δὲ e proxima ſyllaba δι orta, ideoque amputanda eſſe, aut ſaltim leg. ὅ γε διωκ. niſi malis ὅδε accipere pro οὗτος, et ſane accuſatum interdum appellat τοῦτον. ſed tum leg. ſit cum articulo ὅδε ὁ διωκόμενος, vt haec duo vocabula, ὁ διωκ. interpretamento ſint vocabuli ὅδε. Si accuſatus pro homicida habebitur, tametſi caedem non commiſerit, qui autem reapſe commiſit, is inſons ſi habebitur; porro, qui rixam exorſus non ſit, ſi is tamen nihilominus exiſtimabitur exorſus eſſe; contra vero, qui reuera iurgii princeps fuit, eum ab hac culpa opinio falſa abſoluet: impium facinus id fuerit, et eueniat ei iniuria infanda.

13. τύπτειν] ſubaudi μόνον.

14. εἰς ἃ] ſcil. μέρη τοῦ σώματος. vel εἰς τοσοῦτον μέτρον, ὅσον οὐκ ἐβούλετο.

15. ἐπεβούλευσεν] imo vero ἐβούλευσεν. eſt enim hoc verbum in hac re legitimum. ſin autem vulgatam ſeruabimus, erit αὐτῷ ſubaudiendum. vel τούτῳ po-

κεῖον δὲ τὸ ἁμάρτημα τῷ ἄρξαντι μᾶλλον ἢ τῷ ἀμυνομένῳ ἐστίν. ὁ μὲν γὰρ ἃ ἔπασχεν ἀντιδρᾷν ζητῶν, ὑπ᾽ ἐκείνου βιαζόμενος ἐξήμαρτεν· ὁ δὲ διὰ τὴν αὐτοῦ ἀκολασίαν πάντα δρῶν καὶ πάσχων, καὶ τῆς [17] ἑαυτοῦ καὶ τῆς ἐκείνου ἁμαρτίας [18], δικαιότερος φονεὺς εἶναί [19] ἐστιν. ὡς δὲ οὐδὲ κρείσσων ὢν [20], ἀλλὰ πολὺ ὑποδεέστερος ὢν ἔπασχεν [21] ἠμύνετο, διδάξω. ὁ μὲν [22], ὑβρίζων καὶ παροινῶν, πάντ᾽ ἔδρα, καὶ οὐδὲν ἠμύνατο· ὁ δὲ, μὴ πάσχειν, ἀλλὰ ἀπωθεῖσθαι ζητῶν, ἅ τε ἔπασχεν ἀκουσίως ἔπασχεν, ἅ τ᾽ ἔδρασε τὰ παθήματα βουλόμενος διαφυγεῖν, ἐλασσόνως ἢ κατ᾽ ἀξίαν τὸν ἄρξαντα ἠμύνετο, καὶ οὐκ ἔδρα. εἰ δὲ κρείσσων ὢν τὰς χεῖρας, κρεισσόνως ἠμύνετο ἢ ἔπασχεν, οὐδ᾽ οὕτω δίκαιος ὑφ᾽ ὑμῶν καταλαμβάνεσθαι ἐστί. τῷ μὲν γὰρ ἄρξαντι παντα-χοῦ μεγάλα ἐπιτίμια ἐπίκειται, τῷ δὲ ἀμυνομένῳ, οὐδαμοῦ οὐδὲν ἐπιτίμιον γέγραπται. πρὸς δὲ τὸ

μὴ

tius, quod ſemper eſt ſubaudiendum, ſiue vulgatam tenebimus, ſiue coniecturam noſtram adoptabimus.

16. δρῶν καὶ πάσχων] ſcil. ἃ ἔδρασε καὶ ἔπαθε.

17. καὶ τῆς] imo vero ἐκ τῆς ἑαυτοῦ, η τῆς —

18. poſt ἁμαρτίας addendum eſſe αἴτιος ſuſpicatur H. Stephanus, quo nil opus eſt, ſi placet, vt modo ſuadebamus, ἐκ τῆς ἑαυτοῦ, ἢ τῆς ἐκείνου.

19. εἶναι] id eſt νομίζεσθαι, ὑπολαμβάνεσθαι.

20. κρείσσων ὢν] imo vero κρεισσόνως aduerbialiter. v. verſu 38. et ſic quoque ὑποδεεστέρως.

21 ὢν ἔπασχεν] id eſt ἢ ταῦτα ἦν, ἃ ἔπασχεν. ſcil. ὁ διωκόμενος.

22. ὁ μὲν] adde γάρ.

μὴ [23] δικαίως μήτε ἀδίκως ἀποκέκριται [24]. οὐ γὰρ
ὑπὸ τῶν πληγῶν, ἀλλ᾽ ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ ὁ ἀνὴρ ἀπέ- 42.
θανεν, ὡς οἱ μάρτυρες μαρτυροῦσιν. ἔστι δὲ καὶ ἡ τύ-
χη τοῦ ἄρξαντος, καὶ οὐ τοῦ ἀμυνομένου. ὁ μὲν γὰρ
ἀκουσίως πάντα δράσας καὶ παθὼν, ἀλλοτρίᾳ τύ-
χῃ κέχρηται· ὁ δὲ ἑκουσίως πάντα πράξας, ἐκ τῶν
αὐτοῦ ἔργων τὴν τύχην * προσαγόμενος [25], τῇ αὐ- 129.I.
τοῦ ἀτυχίᾳ ἥμαρτεν. ὡς μὲν οὖν οὐδὲν ἔνοχος τῶν
κατηγορημένων ὁ διωκόμενος ἐστὶν, ἀποδέδεικται. εἰ
δέ τις κοινὴν μὲν τὴν πρᾶξιν, κοινὴν δὲ τὴν ἀτυχίαν 3.
αὐτῶν ἡγούμενος εἶναι, μηδέν᾽ [26] ἀπολύσιμον μᾶλ-
λον ἢ καταλήψιμον ἐκ τῶν λεγομένων γινώσκει αὐ-
τῶν [27] ὄντα, καὶ οὕτως ἀπολύειν μᾶλλον ἢ κατα-
λαμβάνειν δίκαιόν ἐστι [28]. τόν τε γὰρ διώκοντα οὐ
δίκαι-

23. *μὴ δικαίως*] imo vero *μήτε δικαίως*. ex formula iuris.

24. *ἀποκέκριται*] num *ἱκανῶς ἀποκ*

25. *προσαγόμενος*] ad ſe arceſſens, aduocans, conſciſcens ſibi. ſic dedi de meo, pro vulgari *προαγ*.

26. *μηδέν᾽*] cum apoſtropho, id eſt *μηδένα*, exarandum ab operis curaui, pro vulgari *μηδὲν*. eſt enim h. l. maſcu m, non neutrius generis. et cohaeret cum *αὐτῶν* proximo inſequente. Alius *μηδέτερον* dixiſſet.

27. *αὐτῶν*] bene habet, tametſi H. Stephanus *αὐτὸν* mallet. Si quis cenſeat, neutrum eorum [h. e. neque reum, neque peremtum] magis venia et abſolutione, quam condemnatione dignum eſſe. h. e. ambos perinde culpabiles eſſe, et a culpaque et venia aequaliter diſtare.

28. *δίκαιον* non damnabo, poteſt enim *αὐτὸν* ſub-

Digitized by Google

6. δίκαιον καταλαμβάνειν, μὴ σαφῶς διδάξαντα, ὅ-
τι ἀδικεῖται· τόν τε φεύγοντα ἀνόσιον ἁλῶναι, μὴ
φανερῶς ἐλεγχθέντα ἃ ἐπικαλεῖται. οὑτωσὶ ἐκ
παντὸς τρόπου τῶν ἐγκλημάτων ἀπολυομένου τοῦ
ἀνδρὸς, ἡμεῖς ὁσιώτερον [29] ὑμῖν * ἐπισκήπτομεν [30]
9. ὑπὲρ αὐτοῦ, μὴ, τὸν φονέα ζητοῦντας κολάζειν,
τὸν καθαρὸν ζητεῖν ἀποκτείνειν. ὅ, τε γὰρ ἀποκτεί-
νας [31], τοῦ θανόντος οὐδὲν ἧσσον τοῖς αἰτίοις [32] προσ-
τρόπαιόν ἐστιν· οὗτός [33] τε ἀνοσίως διαφθαρεὶς, δι-
πλάσιον καθίστησι τὸ μίασμα τῶν ἀλιτηρίων τοῖς
12. ἀποκτείνασιν αὐτόν. ταῦτα οὖν δεδιότες, τὸν μὲν
καθαρὸν ὑμέτερον [34] ἡγεῖσθε εἶναι ἀπολύειν τῆς
αἰτί-

audiri. aequius eſt eum abſolui, quam condemnari. atticiſmo tamen conuenientius ſit *δίκαιοί ἐστε* legi, vos deceat magis abſoluere, quam condemnare.

29. *ὁσιώτερον*] quam nempe accuſatores paulo ante fecerant. v. p. 128. 2.

30. *ἐπισκήπτομεν*] ſic dedi de meo, pro vulgari *ἀποσκ.* nos vobis iniungimus et demandamus.

31. *ἀποκτείνας*] ſcil. *τὸν θανόντα, ἐὰν ἀντιφονευθῇ ἀδίκως καὶ ἀνοσίως.*

32. *τοῖς αἰτίοις*] ſcil. *τούτου τοῦ φόνου, τοῦ δευτέρου.* iis qui caedem hanc ſecundam, in vltionem prioris, conſciſcunt.

33. *οὗτος*] imo vero *οὕτως.* manet enim oratio in eodem ſubiecto, non deſilit ad aliud. ſeu duo illa vocabula *ἀποκτείνας* et *διαφθαρεὶς* ad eandem perſonam redeunt. contra, in vulgata *ὁ ἀποκτείνας* et *οὗτος* ſibi opponuntur, velut duae diuerſae perſonae.

34. *ὑμέτερον*] ſcil. *ἔργον* vel *καθῆκον.* Conſtru-

ΑΝΤΙΦΩΝΤΟΣ
ΕΚ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ Ο ΥΣΤΕΡΟΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἐν τούτοις φησὶ, θαυμάζω ὅτι οὐκ εἰκὸς ἄρξαι χειρῶν ἀδίκων τὸν πρεσβύτερον. εἶτα ὅτι καὶ εἰ οὕτως ἔχει, ὁ μέχρι φόνου ἀμυνόμενος, ὑπεύθυνος. καὶ περὶ τοῦ ἰατροῦ, ὡς δι' ἀπειρίαν ἐσφάλη, ἀνεύθυνος ὤν.

Τοῦτον τε οὐ θαυμάζω, ἀνόσια δράσαντα, ὅμοια
οἷς εἴργασαι λέγειν· ὑμῖν τε συγγινώσκω βου-
λομένοις τὴν ἀκρίβειαν τῶν πραχθέντων μαθεῖν, 12.
τοιαῦτα ἀνέχεσθαι ἀκούοντας αὐτοῦ, ἃ ἐκβάλλε-
σθαι ἄξιά ἐστι. τὸν γὰρ ἄνδρα ὁμολογῶν τύπτειν
τὰς πληγὰς ἐξ ὧν ἀπέθανεν, αὐτὸς τοῦ τεθνηκό-
τος οὐ φησι φονεὺς εἶναι. ἡμᾶς δὲ τοὺς τιμωροῦντας 15.
αὐτῷ, ζῶν τε καὶ βλέπων, φονέας αὐτοῦ φησὶν εἶ-
ναι. θέλω δὲ καὶ τἄλλα παραπλήσια ἀπολογηθέν-
τα τούτοις ἐπιδεῖξαι αὐτόν. εἶπε δὲ πρῶτον μὲν, εἰ
καὶ ἐκ τῶν πληγῶν ἀπέθανεν ὁ ἀνὴρ, ὡς οὐκ ἀπέ-
κτεινεν αὐτόν. τὸν γὰρ ἄρξαντα τῆς πληγῆς, τοῦ- 18.
τον αἴτιον τῶν πραχθέντων γενόμενον, καταλαμ-
βάνεσθαι ὑπὸ τοῦ νόμου· ἄρξαι δὲ τὸν ἀποθανόντα.
μάθετε δὴ πρῶτον μὲν, ὅτι ἄρξαι καὶ παροινεῖν [1]

τοὺς

1. ἄρξαι καὶ παροινεῖν] loco καὶ malim τοῦ.

Digitized by Google

τοὺς νεωτέρους τῶν πρεσβυτέρων εἰκότερόν ἐστι. τοὺς
21. μὲν γὰρ ἥ τε μεγαλοφροσύνη τοῦ γένους, ἥ τε ἀκμὴ
τῆς ῥώμης, ἥ τε ἀπειρία τῆς μέθης ἐπαίρει τῷ
θυμῷ χαρίζεσθαι· τοὺς δὲ ἥ τε ἐμπειρία τῶν πα-
ρανομουμένων [1 b.], ἥ τε ἀσθένεια τοῦ γήρως, ἥ τε δύνα-
μις τῶν νέων φοβοῦσα, σωφρονίζει. ὡς δὲ οὐ τοῖς αὐ-
24. τοῖς, ἀλλὰ τοῖς ἐναντιωτάτοις ἠμύνατο αὐτὸν, αὐ-
τὸ τὸ ἔργον σημαίνει. ὁ μὲν γὰρ, ἀκμαζούσῃ τῇ ῥώ-
μῃ τῶν χειρῶν χρώμενος, ἀπέκτεινεν· ὁ δὲ ἀδυ-
νάτως τὸν κρείσσονα ἀμυνόμενος, οὐδὲ σημεῖον οὐδὲν
ὑπολιπὼν ὧν ἠμύνατο, ἀπέθανεν. εἰ δὲ ταῖς χερ-
27. σὶν ἀπέκτεινε καὶ οὐ σιδήρῳ, ὅσον αἱ χεῖρες τοῦ σι-
δήρου οἰκειότεραι τούτῳ εἰσὶ, τοσούτῳ μᾶλλον φονεύς
ἐστιν. ἐτόλμησε δὲ εἰπεῖν ὡς ὁ ἄρξας τῆς πληγῆς
καὶ μὴ διαφθείρας, μᾶλλον τοῦ ἀποκτείναντος φο-
νεύς ἐστι. τοῦτον [2] γὰρ βουλευτὴν τοῦ θανάτου φησὶ
30. γενέσθαι. ἐγὼ δὲ πολὺ τἀναντία τούτων φημί. εἰ
γὰρ αἱ χεῖρες, ἃ διανοούμεθα, ἑκάστῳ ἡμῶν ὑπεργοῦ-
σιν, ὁ μὲν πατάξας καὶ μὴ ἀποκτείνας, τῆς πλη-
γῆς [3] βουλευτὴς ἐγένετο· ὁ δὲ θανασίμως τύπτων,
τοῦ θανάτου. ἐκ γὰρ ὧν ἐκεῖνος διανοηθεὶς ἔδρασεν,
33. ὁ ἀνὴρ τέθνηκεν. ἔστι δὲ ἡ μὲν ἀτυχία, τοῦ πατά-
ξαντος· ἡ δὲ συμφορὰ, τοῦ παθόντος. ὁ μὲν γὰρ
ἐξ ὧν ἔδρασεν ἐκεῖνος, διαφθαρεὶς, οὐ τῇ ἑαυτοῦ ἁ-
μαρτίᾳ, ἀλλὰ τῇ τοῦ πατάξαντος χρησάμενος, ἀπ-

Xx 3 ἐθα-

1 b. παρανομουμένων] ſubaudi ὑπὸ μεθυόντων.

2. τοῦτον, in maſculino, praetuli, auctore Stephano, vulgari τοῦτο, in neutro.

3. τῆς πληγῆς] ſubaudi ἀλλ' οὐ τοῦ θανάτου.

Digitized by Google

ἔθανεν. ὁ δὲ, μείζω ὧν ἤθελε πράξας, τῇ ἑαυτοῦ
ἀτυχίᾳ ὃν οὐκ ἤθελεν ἀπεκτεινεν. ὑπὸ δὲ τοῦ ἰατροῦ 36.
φάσκων αὐτὸν ἀποθανεῖν, θαυμάζω ὅτι οὐχ ὑφ
ἡμῶν τῶν συμβουλευσάντων ἐπιτρεφθῆναι φησὶν αὐ-
τὸν διαφθαρῆναι. καὶ γὰρ εἰ μὴ ἐπετρέψαμεν,
ὑπ᾽ ἀθεραπείας [4] ἂν ἔφη διαφθαρῆναι αὐτόν. εἰ
δ᾽ ἔτι [5] καὶ ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ ἀπέθανεν, ὡς οὐκ ἀπέ- 39.
θανεν, ὁ μὲν ἰατρὸς οὐ φονεὺς αὐτοῦ ἐστιν (ὁ γὰρ νό-
μος ἀπολύει αὐτόν) διὰ δὲ τὰς τούτου πληγὰς ἐπι-
τρεψάντων ἡμῶν αὐτῷ, πῶς ἂν ἄλλός τις, ἢ ὁ βι-
ασάμενος ἡμᾶς χρῆσθαι αὐτῷ, φονεὺς εἴη ἄν; οὗ-
τος δὲ φανερῶς ἐλεγχόμενος ἐκ παντὸς τρόπου ἀπο- 42.
κτεῖναι τὸν ἄνδρα, εἰς τοῦτο τόλμης καὶ ἀναιδείας
ἥκει, ὥστ᾽ οὐκ ἀρκοῦν αὐτῷ ἐστιν ὑπὲρ τῆς αὐτοῦ ἀσε-
βείας ἀπολογεῖσθαι, ἀλλὰ καὶ ἡμᾶς, οἳ τὸ τούτου
μίασμα ἐπεξερχόμεθα, ἀθέμιστα καὶ ἀνόσια δρᾷν
φησί. τούτῳ μὲν οὖν πρέπει καὶ ταῦτα καὶ ἔτι τού- 128.1.
του δεινότερα λέγειν, τοιαῦτα δεδρακότι. ἡμεῖς δὲ
τὸν θάνατον φανερὸν ἀποδεικνύντες, τήν τε πληγὴν
ὁμολογουμένην, ἐξ ἧς ἀπέθανε, τόν τε νόμον εἰς τὸν 3.
πατάξαντα τὸν φόνον ἀνάγοντα, ἀντὶ τοῦ παθόν-

τος

4. *ἀθεραπείας*] bonum et probum ſi hoc eſt vocabulum, debet a *θεράπων* repeti, et neſcio an ne ſic quidem ſatis analogiae conuenienter repetatur. Si bene memini, graecum eſt *ἀθεράπευτος*, et inde ductum *ἀθεραπευσία* vel *ἀθεραπευτία*.

5. *εἰ δ᾽ ἔτι καὶ*] H. Stephanus volebat *εἰ δέ τι καὶ.* ego aliquando malebam *εἰ δέ τοι καὶ.* nunc vero cenſeo bene habere vulgatam. *adhuc vero ſi largiar* —

τος ἐπισκήπτομεν ὑμῖν, τῷ τούτου φόνῳ τὸ μήνιμα τῶν ἀλιτηρίων ἀκεσαμένους, πᾶσαν τὴν πόλιν καθαρὰν τοῦ μιάσματος καταστῆσαι.

ΑΝΤΙΦΩΝΤΟΣ
ΕΞΑΠΟΛΟΓΙΑΣ Ο ΥΣΤΕΡΟΣ.

Ο μὲν ἀνὴρ [1], οὐ καταγνοὺς αὐτὸς ἑαυτοῦ, ἀλλὰ
9. τὴν σπουδὴν τῶν κατηγόρων φοβηθεὶς, ὑπ-
εξέστη. ἡμῖν δὲ τοῖς φίλοις ζῶντι ἢ ἀποθανόντι εὐσε-
βέστερον ἀμύνειν αὐτῷ. ἄριστα μὲν οὖν αυτὸς [2] ὑπὲρ
αὐτοῦ ἀπελογεῖτο. ἐπεὶ δὲ τάδε [3] ἀκινδυνότερον ἔδο-
12. ξεν ἡμῖν εἶναι, οἷς μέγιστον ἂν πένθος γένοιτο στερη-
θεῖσιν αὐτοῦ, ἀπολογητέον. δοκεῖ δέ μοι περὶ τὸν
ἄρξαντα τῆς πληγῆς τὸ ἀδίκημα εἶναι. ὁ μὲν οὖν
διώκων ἐκ εἰκόσι τεκμηρίοις χρώμενος, τοῦτον [4] τὸν

 ἄρξαν-

1. ὁ μὲν ἀνὴρ] accuſatus homicidii, cuius loco, (fuga enim diſcrimen capitis deuitauerat) amicus eius aliquis hanc dixit orationem, veluti defenſionem ſecundariam.

2. αὐτὸς] ſubaudi ἂν.

3. τάδε] fuga eum declinare, et eludere tempeſtatem imminentem, odioque inimicorum flagranti cedere, et nos eius loco cauſam dicere. Ob inſequens ἀκινδυνότερον, non ἀκινδυνότερα, ſuſpicio fere oriatur ad τάδε addendum eſſe ποιεῖν.

4. τοῦτον] accuſatum abſentem.

Digitized by Google

ἄρξαντα φησὶν εἶναι. εἰ μὲν γὰρ, ὥσπερ βλέπειν [5]
μὲν τοῖς ὀφθαλμοῖς, ἀκούειν δὲ τοῖς ὠσὶν, οὕτω κα- 15.
τὰ [6] φύσιν ἦν ὑβρίζειν μὲν τοὺς νέους, σωφρονεῖν δὲ
τοὺς γέροντας, οὐδὲν ἂν τῆς ὑμετέρας κρίσεως ἔδει·
(αὐτὴ γὰρ ἡ ἡλικία τὸν νέον κατέκρινε) νῦν δὲ,
πολλοὶ μὲν νέοι [7] σωφρονοῦντες, πολλοὶ δὲ πρεσβύ-
ται παροινοῦντες, οὐδὲν μᾶλλον τῷ διώκοντι ἢ τῷ 18.
φεύγοντι τεκμήριον γίνεται. κοινοῦ δὲ τοῦ τεκμηρίου
ἡμῖν ὄντος, τούτῳ [8] τῷ παντὶ προέχομεν· οἱ γὰρ
μάρτυρες τοῦτον [9] φασὶν ἄρξαι τῆς πληγῆς. ἄρξαν-
τος δὲ τούτου, καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων κατηγορουμέ-
νων [10], ἀπολύεται τῆς αἰτίας. εἴτε [11] γὰρ ὁ πα- 21.

τάξας

5. βλέπειν] ſubaudi πᾶσιν ἐστὶ κατὰ φύσιν.

6. οὕτω κατά] interponendum videtur καί.

7. πολλοὶ μὲν νέοι σωφρονοῦντες, πολλοὶ δὲ πρέσβυται — γίνεται] bene ſi iſtaec habent, nominati iſti erunt pro abſolutis accipiendi, quaſi ſi dixiſſet πολλῶν δὲ νέων σωφρονούντων, πολλῶν δὲ πρεσβυτέρων παροινούντων, οὐδὲν μᾶλλον τῷ διώκοντι ἢ τῷ φεύγοντι τεκμήριον τοῦτο γίνεται. aut potius cum Stephano pro γίνεται leg. eſt γίνονται.

8. τούτῳ] in hoc, ſtatim ſubiiciendo, praeſtamus aduerſariis, modis omnibus.

9. τοῦτον] item τούτου proximum, non, vt adhuc, ad reum caedis, ſed ad occiſum redeunt.

10. κατηγορουμένων] ſubaudi ὀρθῶς καὶ δικαίως. etiamſi reliqua omnia vere recteque incuſentur.

11. εἴτε γὰρ] quod alterum εἴτε non inſequitur, mouet hoc ſuſpicionem, h. l. aliquid deeſſe, ad hunc ferme modum. εἴτε γὰρ οὐδεὶς, [ὁ φονεύς ἐστιν ſubaudi,] aut enim nemo, ſcil. homicida eſt, εἴτε ὁ πα-

τάξας διὰ τὴν πληγὴν βιασάμενος ὑμᾶς ἐπιτρεφθῆναι ἰατρῷ, μᾶλλον τῦ ἀποκτείναντος φονεύς ἐςιν, ὁ ἄρξας τῆς πληγῆς φονεὺς γίνεται. οὗτος γὰρ ἠνάγκασε τόν τε ἀμυνόμενον ἀντιτύπτειν, τόν τε

τάξας — Verumtamen, vt verum fatear, in hac reddenda ſententia, non εἴτε — εἴτε videtur vſurpaturus fuiſſe, ſed potius ἢ — ἤ. deinde, ſi hanc interpretandi rationem probamus, etiam, poſt φονεύς ἐςι poſito puncto, (abſoluta enim tum erit ſententia) a nouo ſententiae exordio leg. erit ὁ ἄρξας ἂν τῆς πληγῆς φ. γ. verum videtur potius vulgata h. l. bene habere, ſed alterum membrum huius griphi deeſſe, quod quale fuerit, aut eſſe potuerit, haud video. Huiusmodi enim vmbratilibus et vitae lucem haud ferentibus, putidis et puerilibus ſophiſmatibus innutritns non ſum. Alius aliquis hanc ſententiam ſic ferme planius enunciaſſet. εἰ ὁ πατάξας μᾶλλον, ἢ ὁ ἀποκτείνας, ἐβιάσατο ὑμᾶς, πρὸς τὸν ἰατρὸν ἐλθεῖν, ὁμοίως καὶ ὁ ἄρξας τῆς πληγῆς μᾶλλον ὁ φονεύς ἐςιν, ἢ ὁ ἀμυνάμενος. Si verum eſt hoc [id quod proculdubio aperte falſum eſt] eum, qui prior pugnum ſuſtulit et primum ictum intulit, magis, quam illum, qui vim illatam repulit, in cauſa fuiſſe, vt vos neceſſe haberetis ad medicum confugere, liquet occiſum potius pro homicida habendum eſſe, quam alterum. — Iam debebat alterum ſequi oppoſitum membrum — εἴτε ὁ ἀνταμυνάμενος ὑμᾶς ἐβιάσατο μᾶλλον, ἢ ὁ ἄρξας, πρὸς τὸν ἰατρὸν ἐλθεῖν, ὑμεῖς ἐςε οἱ φονεῖς, ἐν τῇ αἱρέσει τῦ ἰατροῦ ἁμαρτόντες. Sin autem vis oblatae repulſor magis, quam rixae exorſor et princeps, vos coegit ad artem medici receptum habere, vos eſtis homicidae, qui in delectu medici erraueritis. Sententia haec ſi probetur, poſt ἐπὶ τὸν ἰατρὸν ἐλθεῖν ſit interponenda.

Digitized by Google

τε πληγέντα ἐπὶ τὸν ἰατρὸν ἐλθεῖν. ἀνόσια γὰρ ὅδε 24.
διωκόμενος [12] πάθοι, εἰ μήτε ἀποκτείνας ὑπὲρ τοῦ
ἀποκτείναντος, μήτε ἄρξας ὑπὲρ τοῦ ἄρξαντος φο-
νεὺς ἔσαι. ἔςι δὲ οὐδὲ ὁ ἐπιβουλεύσας οὐδὲν μᾶλλον ὁ
διωκόμενος τοῦ διώκοντος. εἰ γὰρ ὁ μὲν ἄρξας τῆς πλη-
γῆς, τύπτειν καὶ μὴ ἀποκτείνειν διενοήθη, ὁ δὲ ἀμυνό 27.
μενος ἀποκτεῖναι, οὗτος ἂν ὁ ἐπιβουλεύσας εἴη. νῦν δὲ ὁ
ἀμυνόμενος, τύπτειν [13] καὶ οὐκ ἀποκτεῖναι διανοη-
θεὶς, ἥμαρτεν εἰς ἃ οὐκ ἐβούλετο [14] πατάξας. τῆς
μὲν οὖν πληγῆς βουλευτὴς ἐγένετο, τὸν δὲ θάνατον
πῶς ἐπεβούλευσεν [15], ὅν γε ἀκουσίως ἐπάταξεν; οἰ-

κεῖον

12. ὅδε διωκόμενος] videtur illa ſyllaba δὲ e proxima ſyllaba δι orta, ideoque amputanda eſſe, aut ſaltim leg. ὅ γε διωκ. niſi malis ὅδε accipere pro οὗτος, et ſane accuſatum interdum appellat τοῦτον. ſed tum leg. ſit cum articulo ὅδε ὁ διωκόμενος, vt haec duo vocabula, ὁ διωκ. interpretamento ſint vocabuli ὅδε. Si accuſatus pro homicida habebitur, tametſi caedem non commiſerit, qui autem reapſe commiſit, is inſons ſi habebitur; porro, qui rixam exorſus non ſit, ſi is tamen nihilominus exiſtimabitur exorſus eſſe; contra vero, qui reuera iurgii princeps fuit, eum ab hac culpa opinio falſa abſoluet: impium facinus id fuerit, et eueniat ei iniuria infanda.

13. τύπτειν] ſubaudi μόνον.

14. εἰς ἃ] ſcil. μέρη τοῦ σώματος. vel εἰς τοσοῦτον μέτρον, ὅσον οὐκ ἐβούλετο.

15. ἐπεβούλευσεν] imo vero ἐβούλευσεν. eſt enim hoc verbum in hac re legitimum. ſin autem vulgatam ſeruabimus, erit αὐτῷ ſubaudiendum. vel τούτῳ po-

Digitized by Google

κεῖον δὲ τὸ ἁμάρτημα τῷ ἄρξαντι μᾶλλον ἢ τῷ ἀμυνομένῳ ἐστίν. ὁ μὲν γὰρ ἃ ἔπασχεν ἀντιδρᾷν ζητῶν, ὑπ᾽ ἐκείνου βιαζόμενος ἐξήμαρτεν· ὁ δὲ διὰ τὴν αὑτοῦ ἀκολασίαν πάντα δρῶν καὶ πάσχων, καὶ τῆς [17] ἑαυτοῦ καὶ τῆς ἐκείνου ἁμαρτίας [18], δικαιότερος φονεὺς εἶναί [19] ἐστιν. ὡς δὲ οὐδὲ κρείσσων ὢν [20], ἀλλὰ πολὺ ὑποδεέστερος ὢν ἔπασχεν [21] ἠμύνετο, διδάξω. ὁ μὲν [22], ὑβρίζων καὶ παροινῶν, πάντ᾽ ἔδρα, καὶ οὐδὲν ἠμύνατο· ὁ δὲ, μὴ πάσχειν, ἀλλὰ ἀπωθεῖσθαι ζητῶν, ἅ τε ἔπασχεν ἀκουσίως ἔπασχεν, ἅ τ᾽ ἔδρασε τὰ παθήματα βουλόμενος διαφυγεῖν, ἐλασσόνως ἢ κατ᾽ ἀξίαν τὸν ἄρξαντα ἠμύνετο, καὶ οὐκ ἔδρα. εἰ δὲ κρείσσων ὢν τὰς χεῖρας, κρεισσόνως ἠμύνετο ἢ ἔπασχεν, οὐδ᾽ οὕτω δίκαιος ὑφ᾽ ὑμῶν καταλαμβάνεσθαι ἐστί. τῷ μὲν γὰρ ἄρξαντι πανταχοῦ μεγάλα ἐπιτίμια ἐπίκειται, τῷ δὲ ἀμυνομένῳ, οὐδαμοῦ οὐδὲν ἐπιτίμιον γέγραπται. πρὸς δὲ τὸ

μὴ

tius, quod ſemper eſt ſubaudiendum, ſiue vulgatam tenebimus, ſiue coniecturam noſtram adoptabimus.

16. δρῶν καὶ πάσχων] ſcil. ἃ ἔδρασε καὶ ἔπαθε.

17. καὶ τῆς] imo vero ἐκ τῆς ἑαυτοῦ, η τῆς —

18. poſt ἁμαρτίας addendum eſſe αἴτιος ſuſpicatur H. Stephanus, quo nil opus eſt, ſi placet, vt modo ſuadebamus, ἐκ τῆς ἑαυτοῦ, ἢ τῆς ἐκείνου.

19. εἶναι] id eſt νομίζεσθαι, ὑπολαμβάνεσθαι.

20. κρείσσων ὢν] imo vero κρεισσόνως aduerbialiter. v. verſu 38. et ſic quoque ὑποδεεστέρως.

21. ὢν ἔπασχεν] id eſt ἢ ταῦτα ἢν, ἃ ἔπασχεν. ſcil. ὁ διωκόμενος.

22. ὁ μὲν] adde γάρ.

Digitized by Google

6. *δίκαιον καταλαμβάνειν, μὴ σαφῶς διδάξαντα, ὅτι ἀδικεῖται· τόν τε φεύγοντα ἀνόσιον ἁλῶναι, μὴ φανερῶς ἐλεγχθέντα ἃ ἐπικαλεῖται. οὑτωσὶ ἐκ παντὸς τρόπου τῶν ἐγκλημάτων ἀπολυομένου τοῦ ἀνδρὸς, ἡμεῖς ὁσιώτερον* [29] *ὑμῖν * ἐπισκήπτομεν* [30]
9. *ὑπὲρ αὐτοῦ, μὴ, τὸν φονέα ζητοῦντας κολάζειν, τὸν καθαρὸν ζητεῖν ἀποκτείνειν. ὅ, τε γὰρ ἀποκτείνας* [31], *τοῦ θανόντος οὐδὲν ἧσσον τοῖς αἰτίοις* [32] *προστρόπαιόν ἐστιν· οὗτός* [33] *τε ἀνοσίως διαφθαρεὶς, διπλάσιον καθίστησι τὸ μίασμα τῶν ἀλιτηρίων τοῖς*
12. *ἀποκτείνασιν αὐτόν. ταῦτα οὖν δεδιότες, τὸν μὲν καθαρὸν ὑμέτερον* [34] *ἡγεῖσθε εἶναι ἀπολύειν τῆς*

αἰτί-

audiri. aequius eſt eum abſolui, quam condemnari. atticiſmo tamen conuenientius ſit *δίκαιοί ἐστε* legi, vos deceat magis abſoluere, quam condemnare.

29. *ὁσιώτερον*] quam nempe accuſatores paulo ante fecerant. v. p. 128. 2.

30. *ἐπισκήπτομεν*] ſic dedi de meo, pro vulgari *ἀποσκ.* nos vobis iniungimus et demandamus.

31. *ἀποκτείνας*] ſcil. *τὸν θανόντα, ἐὰν ἀντιφονευθῇ ἀδίκως καὶ ἀνοσίως.*

32. *τοῖς αἰτίοις*] ſcil. *τούτου τοῦ φόνου, τοῦ δευτέρου.* iis qui caedem hanc ſecundam, in vltionem prioris, conſciſcunt.

33. *οὗτος*] imo vero *οὕτως.* manet enim oratio in eodem ſubiecto, non deſilit ad aliud. ſeu duo illa vocabula *ἀποκτείνας* et *διαφθαρεὶς* ad eandem perſonam redeunt. contra, in vulgata *ὁ ἀποκτείνας* et *οὗτος* ſibi opponuntur, velut duae diuerſae perſonae.

34. *ὑμέτερον*] ſcil. *ἔργον* vel *καθῆκον.* Conſtru-

αἰτίας· τὸν δὲ μιαρὸν τῷ χρόνῳ ἀποδόντες φῆναι, τοῖς ἔγγιστα τιμωρεῖσθαι ὑπολείπετε. οὕτω γὰρ δικαιότατα καὶ ὁσιώτατα πράξαιτ᾽ ἄν.

ΑΝΤΙΦΩΝΤΟΣ

ΛΟΓΟΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΗΡΩΔΟΥ ΦΟΝΟΥ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἕλος τὶς Μιτυληναῖος ἀνὴρ ἐξ Ἀθηνῶν κατ᾽ αὐτὴν ἀνήγετο Ἡρώδῃ εἰς τὴν Αἶνον· ὡς δὲ πλέοντες ἐγένοντο ἐν τῇ Μηθύμνῃ τῆς Λέσβου, ἐπειδὴ ἀστέγαστον ἦν τὸ πλοῖον, εὑρόντες ἕτερον ἐστεγασμένον μετέβησαν. εἰσελθόντων δὲ αὐτῶν ἐν αὐτῷ, ἐξῆλθε περὶ τὴν ἑσπέραν ὁ Ἡρώδης, καὶ οὐκέτι εἰσῆλθεν. ἐπανελθόντος οὖν αὐτοῦ τοῦ Ἕλου μόνου, οἱ συγγενεῖς τοῦ τελευτήσαντος ἐγράψαντο μὲν τὸν Ἕλον ὡς κακοῦργον, ἐν δὲ τῷ δικαστηρίῳ ἀγωνιζόμενοι εἶπον· ὅτι καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν. ὁ δὲ τὸ μὲν τῆς κακουργίας ἔγκλημα ἀπολύεται παραγραφικῶς, λέγων κακούργους εἶναι τοὺς κλέπτας καὶ λωποδύτας, ὧν οὐδὲν ἀπέδειξάν με ποιήσαντα. μεταβαίνει δὲ εἰς τὴν ὑπὲρ τοῦ φόνου ἀπολογίαν, καὶ στοχαστικῶς ἀγωνίζεται. τὰ δὲ ἀπ᾽ ἀρχῆς ἄχρι τέλους, κοινά.

Etio haec eſt. *ἡγεῖσθε ὑμέτερον εἶναι* [id eſt *προσήκειν ὑμῖν*] *τὸ τὸν καθαρὸν ἀπολύειν.*

Εβου-

Ἐβουλόμην, ὦ ἄνδρες, τὴν δύναμιν τοῦ λέγειν, καὶ τὴν ἐμπειρίαν τῶν πραγμάτων, ἐξ ἴσου μοι καθεστάναι[1] τῇ τε συμφορᾷ καὶ τοῖς κακοῖς τοῖς γεγενημένοις· νῦν δὲ τοῦ μὲν[2] πεπείραμαι πέρα τοῦ προσήκοντος, τοῦ δὲ[3] ἐνδεής εἰμι μᾶλλον τοῦ συμφέροντος. οὗ μὲν[4] γάρ με ἔδει[5] κακοπαθεῖν τῷ σώματι μετὰ τῆς αἰτίας τῆς οὐ προσηκούσης, ἐνταυθοῖ οὐδέν με ὠφέλησεν ἡ ἐμπειρία· οὗ δέ[6] με δεῖ σωθῆναι μετὰ τῆς ἀληθείας εἰπόντα τὰ γενόμενα, ἐν τούτῳ με βλάπτει ἡ τοῦ λέγειν ἀδυναμία. πολλοὶ γὰρ ἤδη τῶν οὐ δυναμένων λέγειν, ἄπιστοι γενόμενοι τοῖς ἀληθέσιν[7], αὐτοῖς τούτοις[8] ἀπώλοντο, οὐ δυνάμενοι δηλῶσαι αὐτά. πολλοὶ δὲ τῶν λέγειν δυναμένων, πιστοὶ γενόμενοι τῷ ψεύδεσθαι, τούτῳ ἐσώθησαν, διότι ἐ-

1. καθεστάναι] id eſt καθεστηκέναι. Sic dedi de meo, pro vulgari καθιστάναι in praeſenti.

2. τοῦ μὲν] ſcil. τοῦ γενέσθαι ἐν συμφορᾷ καὶ κακοῖς. καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἐν ἐμπειρίᾳ πραγμάτων.

3. τοῦ δὲ] ſcil. τοῦ δύνασθαι λέγειν.

4. οὗ μὲν γὰρ] in carcere puta. v. p. 131. 29. et 31.

5. ἔδει] num δεῖ in praeſenti, an potius οὐκ ἔδει. *non oportebat* id eſt οὐ ἐκακοπάθησα τέως, οὐ δέον. vbi moleſtias et cruciatus pertuli adhuc, praeter meritum meum.

6. οὗ δὲ] in iudicio.

7. τοῖς ἀληθέσιν] ſubaudi ἐπὶ. idem eſt ac ſi dixiſſet ἐπὶ τῇ ἀληθείᾳ, ἐν τῷ ἀληθεύειν.

8. αὐτοῖς τούτοις] id eſt δι᾽ αὐτὰ ταῦτα τἀληθῆ.

Digitized by Google

τι ἐψεύσαντο. ἀνάγκη οὖν, ὅταν τις ἄπειρος ᾖ τοῦ 36.
ἀγωνίζεσθαι, ἐπὶ τοῖς τῶν κατηγόρων [9] λόγοις εἶ-
ναι μᾶλλον, ἢ ἐπ᾽ αὐτοῖς τοῖς ἔργοις καὶ τῇ ἀλη-
θείᾳ τῶν πραγμάτων. ἐγὼ οὖν, ὦ ἄνδρες, αἰτήσο-
μαι ὑμᾶς. οὐχ ἅπερ οἱ πολλοὶ τῶν ἀγωνιζομένων,
ἀκροᾶσθαι σφῶν αὐτῶν αἰτοῦνται, σφίσι μὲν αὐ- 39.
τοῖς ἀπιστοῦντες, ὑμῶν δὲ προκατεγνωκότες ἄδικόν
τι (εἰκὸς γὰρ [10], ἐν ἀνδράσι γε ἀγαθοῖς [11], καὶ ἄνευ
τῆς αἰτήσεως τὴν ἀκρόασιν ὑπάρχειν τοῖς φεύγου-
σιν, οὗπερ [12] καὶ οἱ διώκοντες ἔτυχον ἄνευ αἰτήσεως)

τάδε

9. *ἐπὶ τοῖς τῶν κατηγόρων λόγοις εἶναι*] infacundus et .mperitus fori ſi tu ſis, neceſſe tibi eſt, vt ſis in poteſtate, arbitrio atque fortuna linguae aduerſariorum; quae lingua ſi mitis et humana eſt, poteſt reus, ab ea accuſatus, nonnullam ſpem abſolutionis habere; ſin autem acerba et ſaeua et belluina eſt, plane deſperandum eſt reo, et prorſus periit. *ἐπὶ τοῖς ἔργοις εἶναι* eſt, prout aut aequa et probabilis, aut iniqua et nullo modo excuſabilis cauſa eſt, ita aut vincere, aut cadere.

10. *γὰρ*] reddit rationem dicti, *rogant vos veſtrae audientiae beneuolentium.* *εἰ γὰρ ὑμῶν οὐ προκατεγίνωσκον ἄδικόν τι, οὐκ ἂν ἐδέοντο ὑμῶν οὕτως*, nam niſi veſtrae aequitati diffiderent, non eſſent id rogaturi. *εἰκὸς γὰρ* —

11. poſt *ἀγαθοῖς* deeſſe videtur *λέγουσι* reis enim verba facientibus coram viris bonis et honeſtis, pareſt, vt parata praeſto ſit audientiae beneuolentia, etiam ſine illis precibus.

12. *οὗπερ*] conſtructio ſimplex et plana ferebat *ἧσπερ* ſcil. *ἀκροάσεως.* verum maluit orator ad occul-

Digitized by Google

42. τάδε δὲ δέομαι ὑμῶν * τοῦτο μὲν [13] συγγνώμην ἔ-
χειν μοι, ἐάν τι τῇ γλώσσῃ ἁμάρτω, καὶ ἡγεῖ-
σθαι ἀπειρίᾳ μᾶλλον * αὐτῇ [14], ἢ ἀδικίᾳ ἡμαρτῆ-
σθαι· τοῦτο δὲ, ἐάν τι ὀρθῶς εἴπω, ἀληθείᾳ μᾶλ-
λον ἢ δεινότητι εἰρῆσθαι. οὐ γὰρ δίκαιον οὔτ᾽ ἔργῳ
ἁμαρτόντα [15], διὰ ῥήματα σωθῆναι, οὔτ᾽ ἔργῳ ὀρ-
130.1. θῶς πράξαντα, διὰ ῥήματα ἀπολέσθαι. τὸ μὲν
γὰρ ῥῆμα, τῆς γλώττης ἁμάρτημά ἐστι· τὸ δ᾽ ἔρ-
γον, τῆς γνώμης. ἀνάγκη δὲ κινδυνεύοντα περὶ αὐ-
3. τῷ [16], καί που τὶ καὶ ἐξαμαρτεῖν. οὐ γὰρ μόνον τῶν
λεγο-

tum aliquid reſpicere[!], quod ſubaudiendum reliquit. ſcil. poſt *Φεύγουσιν* ſubaudiendum eſt *ὅπερ ἐστὶ πρᾶγμα. quae res eſt*, cuius potiti erant accuſatores etiam ſine rogatione.

13. *τοῦτο μὲν συγγνώμην ἔχειν μοὶ, ἐὰν*] ſic ſtruxi verba, arbitratu meo, quae in vulgatis ſic iacent *συγγνώμην ἔχειν μοι, τοῦτο μὲν ἐὰν*·

14. *αὐτῇ*] ſcil. *τῇ γλώσσῃ*. ſic in datiuo dedi de meo, pro vulgari *αὐτήν*. natum huius loci vitium, id quod aliis quoque ſine numero locis accidit, e more librariorum vetuſtiorum iota datiui non ſubſcribendi, ſed ad latus adſcribendi. quo e iota ſaepiſſime *ν* exſtitit. Schedae Goenſianae Scaligerum perhibent correxiſſe *τὸ τήν*. quod ſi vere Scaliger exarauit, eius mentem diuinando conſequi haud valeo. Sed proculdubio ille aliud quid dederat. notus eſt Graeciſmus *ἡμαρτῆσθαι αὐτῇ* pro *ὑπ᾽ αὐτῆς*. Poſſit quoque *αὐτῆς* legi.

15. *ἁμαρτόντα*] ſic correxerunt Stephanus et Scaliger Aldinae vitium *ἁμαρτώντα*.

16. *αὐτῷ*] hoc, an *αὐτοῦ* praeſtet, ambigo adhuc. Scaligerum *αὐτῶν* correxiſſe perhibent ſchedae Goenſianae, de quo item valde dubito-

Digitized by Google

λεγομένων ἀνάγκη ἐνθυμεῖσθαι, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐσο-
μένων. ἅπαντα γὰρ τὰ ἐν ἀδήλῳ ἔτ᾽ ὄντα, ἐπὶ τῇ
τύχῃ μᾶλλον ἀνάκειται ἢ τῇ προνοίᾳ. ταῦτ᾽ οὖν
ἔκπληξιν πολλὴν παρέχειν ἀνάγκη ἐστὶ τῷ κινδυνεύ-
οντι. ὁρῶ γὰρ ἔγωγε καὶ τοὺς πάνυ ἐμπείρους τοῦ ἀ- 6.
γωνίζεσθαι, πολλῷ χεῖρον ἑαυτῶν λέγοντας, ὅταν
ἔν τινι κινδύνῳ ὦσιν· ὅταν δ᾽ ἄνευ κινδύνων τὶ δια-
πράσσωνται, μᾶλλον ὀρθουμένους. ἡ μὲν οὖν αἴτησις,
ὦ ἄνδρες, καὶ νομίμως καὶ ὁσίως ἔχουσα, καὶ ἐν τῷ
ὑμετέρῳ δικαίῳ οὐχ ἧσσον ἢ ἐν τῷ ἐμῷ [17]. Περὶ 9.
δὲ τῶν κατηγορουμένων ἀπολογήσομαι καθ᾽ ἕκαστον.
πρῶτον μὲν οὖν, ὡς παρανομώτατα καὶ βιαιότατα
εἰς τόνδε τὸν ἀγῶνα καθέστηκα, τοῦτο ὑμᾶς διδάξω·
οὐ τῷ φεύγειν [18] ἂν τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον· (ἐπεὶ
κἂν ἀνωμότοις ὑμῖν καὶ μὴ κατὰ νόμον μηδένα [19] 12.
ἐπι-

17. poſt ἐμῷ deeſſe videtur αὕτη. ſubaudi ἐστὶ. rogatio legumque ciuilium et diuini iuris ſanctimoniae, veſtrisque non minus, quam meis iuribus accommodata, haec eſt. vult dicere, non minus conuenit vos eam admittere, quam me ad vos afferre.

18. οὐ τῷ φεύγειν] Id eſt οὐκ ἐπὶ τῷ φ. vel οὐ διὰ τὸ φ. vel οὐχ ὅπως φεύγοιμι. non quo defugiam conuentum veſtrum, non quo recuſem coram vobis ſtare. Significat inuitiſſimum ſe hoc certamen obiſſe, non quo diffidat, ſiue cauſae ſuae, ſiue iudicum aequitati. Reſpiciunt itaque iſtaec ad illud βιαιότατα. Si per me ſtetiſſet, hic nunc non ſtarem.

19. μὴ κατὰ νόμον μηδένα] id eſt μὴ κατὰ νόμον τινα. etiamſi lex nulla eſſet, cogens iudices in huius modi cauſis ad cognoſcendum. ſed poſt μηδένα videtur δικάζειν deeſſe.

Digitized by Google

ἐπιτρέψαιμι περὶ τοῦ σώματος τοῦ ἐμοῦ διαψηφίσα-
σθαι, ἕνεκά γε τοῦ πιστεύειν ἐμοί τε μηδὲν ἐξημαρ-
τῆσθαι εἰς τόδε τὸ πρᾶγμα, καὶ ὑμᾶς γνώσεσθαι
15. τὰ δίκαια) ἀλλ' ἵνα ἦ τεκμήρια [20] ὑμῖν καὶ τῶν ἀλ-
λων πραγμάτων καὶ τῶν εἰς ἐμὲ [21] ἡ τούτων βιαιό-
της καὶ παρανομία. πρῶτον μὲν γὰρ κακοῦργος [22]
ἐνδεδειγμένος, φόνου δίκην φεύγω. ὃ οὐδεὶς πώποτ'
ἔπαθε τῶν ἐν τῇ γῇ ταύτῃ. καὶ ὡς μὲν οὐ κακοῦρ-
18. γός εἰμι, οὐδ' ἔνοχος τῷ τῶν κακούργων νόμῳ, αὐτοὶ
οὗτοι τούτου μάρτυρες γεγένηνται. περὶ γὰρ τῶν κλεπ-
τῶν καὶ λωποδυτῶν ὁ νόμος [23] κεῖται· ὧν οὐδὲν ἐμοὶ
προσὸν [24] ἀπέδειξαν. οὕτως εἴς γε ταύτην τὴν ἀπα-

Yy 2 γωγὴν

20. *τεκμήρια*] imo vero *τεκμήριον*. ob inſequens *βιαιότης καὶ παρανομία*.

21. *καὶ τῶν εἰς ἐμὲ*] adde aut *παρασκευῶν*, aut *ἐπιβουλῶν*, aut tale quid.

22. *κακοῦργος*] queritur, quod, cum in libello accuſatorio, ex quo exhibito actio *ἔνδειξις* dicta inſtituta eſſet, reus latrocinii fuiſſet factus, et pro tali ad iudices delatus (h. e. *ἐνδεδειγμένος*) tamen in ipſa actione, vel dictione cauſae, non latrocinii, ſed caedis patratae accuſetur. Eiusmodi factum noui et inauditi exempli eſſe, nunquam in foro attico viſum.

23. *ὁ νόμος*] ſubaudi *ὁ περὶ τῶν κακούργων κείμενος*. lex praecipiens de *κακούργοις*, maleficis, lata eſt ad compeſcendos fures et manticularios, non autem ad homicidas pertinet.

24. *προσὸν*] ſic correxerunt Stephanus et Scaliger Aldinae vitium *πρὸς ὄν*. poterat quoque *προσῆκον* corrigi. atqui non docuerunt, me aut ad claſſem furum, aut ad claſſem manticulariorum pertinere.

Digitized by Google

γωγὴν [25] νομιμωτάτην καὶ δικαιοτάτην πεποιήκασιν * ὑμῖν [26] τὴν ἀποψήφισίν μου. Φασὶ δὲ αὐτό τε [27] τὸ ἀποκτείνειν, μέγα κακούργημα [28] εἶναι, 21.
καὶ ἐγὼ ὁμολογῶ μέγιστόν γε· καὶ τὸ ἱεροσυλεῖν καὶ τὸ προδιδόναι τὴν πόλιν. ἀλλὰ χωρὶς περὶ αὐτῶν ἑκάστου οἱ νόμοι κεῖνται. ἐμοὶ δὲ πρῶτον μὲν, οὗ τοῖς ἄλλοις εἴργεσθαι προαγορεύουσι τοῖς τοῦ φόνου φεύγουσι τὰς δίκας, ἐνταυθὶ πεποιήκασι τὴν κρίσιν, ἐν 24.
τῇ ἀ-

25. εἴς γε ταύτην τὴν ἀπαγωγὴν] id eſt ἐν τούτῳ τῷ ἀγῶνι, ὅς ἐστιν ἀγὼν ἀπαγωγῆς. fures, latrones et ſimiles primum apud archontas ἐνεδείκνυντο indicabautur. hi archontes tum e collegio vndecimvirorum deputatos in domum vel ad latebram illam, vbi latebat indicatus reus, mittebant, qui eum in carcerem ducerent. In eiusmodi cauſis erat ἡ ἔνδειξις copulata cum τῇ ἀπαγωγῇ. Qui autem caedis ſolummodo accuſarentur, hi non omnes ἀπήγοντο. non omnis φόνου δίκη erat etiam ἀπαγωγή.

26. ὑμῖν] ſic dedi de meo, pro vulgari ἡμῖν. effecerunt, vt iure ſummo et ſanctiſſimo me abſoluere poſſitis a crimine κακουργίας, quod ob crimen ego in carcerem abductus fui.

27. αὐτό τε] imo vero αὐτοί τε. ob inſequens καὶ ἐγώ. alias vtique αὐτὸ non vi careret.

28. κακούργημα] ita merus et ſimplex φόνος ab ICtis atticis in numero τῶν κακουργημάτων non habebatur, tametſi per ſe natura ſua eſſet vel in praecipuis eorum. φόνου reus a vobis agor, inquit, at antea tamen pro κακούργῳ delatus ad magiſtratum et in carcerem ductus. haec inter ſe non conſtant. φονεὺς et κακοῦργος differunt inter ſe.

τῇ ἀγορᾷ· ἔπειτα τίμησίν μοι ἐποίησαν, τοῦ νόμου κειμένου τὸν ἀποκτείναντα ἀνταποθανεῖν, οὐ τοῦ ἐμοὶ συμφέροντος ἕνεκα, ἀλλὰ τοῦ σφίσιν αὐτοῖς λυσιτελοῦντος. καὶ ἐνταῦθα ἔλασσον ἔνειμαν τῷ τεθνηκότι τῶν ἐν τῷ νόμῳ κειμένων· οὗ δ' ἕνεκα, γνώσεσθε προϊόντος τοῦ λόγου. ἔπειτα δὲ, (ὃ πάντας οἶμαι ὑμᾶς ἐπίστασθαι) ἅπαντα τὰ δικαστήρια ἐν ὑπαίθρῳ δικάζει τὰς δίκας τοῦ φόνου· οὐδενὸς ἄλλου ἕνεκα, ἢ ἵνα τοῦτο μὲν οἱ δικασταὶ μὴ ἴωσιν εἰς τὸ αὐτὸ τοῖς μὴ καθαροῖς τὰς χεῖρας· τοῦτο δὲ, ὁ διώκων τὴν δίκην τοῦ φόνου ἵνα μὴ ὁμορρόφιος γένηται τῷ αὐθέντῃ. σὺ δὲ τοῦτο μὲν, παρελθὼν τοῦτον τὸν νόμον, τοὐναντίον τοῖς ἄλλοις πεποίηκας· τοῦτο δὲ, δέον σε διομόσασθαι ὅρκον τὸν μέγιστον καὶ ἰσχυρότατον, ἐξώλειαν αὐτῷ καὶ γένει καὶ οἰκίᾳ τῇ σῇ ἐπαρώμενον, ἦ μὴν μὴ ἄλλα κατηγορήσειν ἐμοῦ, ἢ εἰς αὐτὸν τὸν φόνον, ὡς ἔκτεινα· ἐν ᾧ οὔτ' ἂν κακὰ πολλὰ εἰργασμένος ἡλισκόμην, ἄλλῳ ἢ αὐτῷ τῷ πράγματι, οὔτ' ἂν [29] πολλὰ ἀγαθὰ εἰργασμένος, τούτοις ἂν ἐσωζόμην τοῖς ἀγαθοῖς. ἃ [30] σὺ παρελθὼν, αὐτὸς σεαυτῷ τοὺς νόμους ἐξευρὼν, ἀνώμοτος μὲν αὐτὸς ἐμοῦ κατηγορεῖς, ἀνώμοτοι δὲ οἱ μάρτυ-

29. οὔτ' ἂν πολλὰ] pro media voce malim αὖ

30. ἃ] Anacoluthum habes. Conſtructio poſtulat ταῦτα. cohaerent enim verba inter ſe ſic σὺ δὲ (v. verſu 31.) παρελθὼν — tum rurſus continuat h. l. ταῦτα σὺ παρελθὼν — verum, velut oblitus ſui, et ſuperius coeptae neque abſolutae orationis, quaſi de nouo exorditur orationem, dicens ἃ σὺ παρελθών.

ρες καταμαρτυροῦσι δέον αὐτοὺς τὸν αὐτὸν ὅρκον σοι
διομοσαμένους, καὶ ἁπτομένους τῶν σφαγίων, κατα- 39.
μαρτυρεῖν ἐμοῦ. ἔπειτα κελεύεις τοὺς δικαστὰς ἀνω-
μότοις πιστεύσαντας τοῖς μαρτυροῦσι, φόνου δίκην
καταγνῶναι, οὓς σὺ αὐτὸς ἀπίστους κατέστησας, παρ-
ελθὼν τοὺς κειμένους νόμους, καὶ λέγων χρῆναι αὐ-
τοῖς τὴν σὴν παρανομίαν κρείσσω γενέσθαι αὐτῶν 42.
τῶν νόμων. λέγεις δὲ ὡς οὐκ ἂν παρέμεινα εἰ ἐλελύ-
μην, ἀλλ' ᾠχόμην ἂν ἀπιών, ὡσπερεὶ ἄκοντά με
ἀναγκάσας εἰσελθεῖν εἰς τὴν γῆν ταύτην. καίτοι
ἐμοὶ εἰ μηδὲν διέφερε τῆσδε τῆς πόλεως, ἴσον [31] ἦν

μοι

31. ἴσον] bene ſi habent inſequentia, neque deeſt quidquam paulo poſt, neceſſe eſt, vt ἴσον h. l. ſignificet idem atque εἰκὸς vel προσῆκον. In aliis quidem linguis, vt in latina et germanica, *aequum* et *gleich*, pro iuſto quoque et conueniente vſurpatur. vt Latini *iuſtum et aequum* copulant, ita nos quoque vulgari dictione *Recht und Gleich* copulamus. verum an Graeci quoque ἴσον hoc modo vſurparint, pro licito puta, et recto atque conſentaneo, haud commemini. quod ſi ergo ἴσον ἦν μοι non ſignificat h. l. *decebat me*, ſed *pariter in poteſtate mea erat*, patet aliquid deeſſe ſcilicet poſt ἐρήμην ὄφλειν τὴν δίκην, deerit ἢ ἐλθεῖν μέν. penes me erat, ſiue vellem forum deuitare, et quamquam citatus tamen non comparere, ſed abſentia mea mihi condemnationem ex titulo contumaciae conſciſcere, ſiue mallem in iudicium venire, meique copiam actoribus atque iudicibus facere. Vt ſuſpicer haec duo vocabula ἢ ἐλθεῖν deeſſe, inducunt me ſtatim inſequentia οὕτως δὲ ἀπολογησαμένω. Nam dici aliquem ſilentio et abſentia ἀπολογεῖσθαι vereor ne id durum et

Digitized by Google

131. μοι καὶ προσκληθέντι μὴ ἐλθεῖν, ἀλλ' ἐρήμην ὀφλεῖν τὴν δίκην. οὕτω δ' ἀπολογησαμένῳ τὴν προτέραν ἐξεῖναι [32] ἐξελθεῖν. ἅπασι γὰρ τοῦτο κοινόν ἐστι. σὺ δὲ, ὃ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι κοινόν ἐστιν, ἰδίᾳ ζητεῖς με μόνον ἀποστερεῖν, αὐτὸς σαυτῷ νόμον θέμενος. καίτοι τοὺς γε νόμους, οἳ κεῖνται περὶ τῶν τοιούτων, πάντας ἂν οἶμαι ὁμολογῆσαι κάλλιστα νόμων ἁπάντων κεῖσθαι καὶ ὁσιώτατα. ὑπάρχει μέν γε αὐτοῖς ἀρχαιοτάτοις εἶναι ἐν τῇ γῇ ταύτῃ, ἔπειτα τοὺς αὐτοὺς εἶναι ἀεὶ περὶ τῶν αὐτῶν. ὅπερ μέγιστόν ἐστι σημεῖον νόμων καλῶς κειμένων. ὁ γὰρ χρόνος καὶ ἡ ἐμπειρία τὰ μὴ καλῶς ἔχοντα ἐκδιδάσκει τοὺς ἀνθρώπους. ὥστε οὐ δεῖ ὑμᾶς ἐκ τῶν τοῦ κατηγόρου λόγων τοὺς νόμους καταμανθάνειν, εἰ καλῶς ὑμῖν κεῖνται ἢ μή· ἀλλ' ἐκ τῶν νόμων τοὺς τοῦ κατηγόρου λόγους, εἰ ὀρθῶς καὶ νομίμως ὑμᾶς διδάξουσι [33] τὸ πρᾶγμα, ἢ οὔ. οὕτως [34] οἵγε νόμοι κάλλιστα κεῖνται οἱ περὶ φόνου, οὓς οὐδεὶς πώποτε ἐτόλμησε κινῆσαι· σὺ δὲ μόνος δὴ τετόλμηκας γενέσθαι νομο-

improbabile, et in re graui finitimum ſcurrili videatur. Ratum ergo maneto, ἴσον hic loci idem ſignificare atque ἀδιάφορον indifferens, et tum deeſſe ἢ ἐλθεῖν μὲν. quo admiſſo, οὕτω δὲ tantundem valebit atque ἐλθόντα δὲ. ſcil. εἰς τὸ δικαστήριον.

32. ἐξεῖναι] imo vero ἐξῆν.

33. διδάξουσι] malim διδάσκουσι. in praeſente, vt etiam p. 141. 26. legitur vbi locus hic ipſe iisdem plane verbis iteratus habetur.

34. οὕτως οἱ γενόμοι] malim εἶθ', οὕτως οἱ μὲν νόμοι.

Digitized by Google

θέτης ἐπὶ τὰ πονηρότατα· καὶ ταῦτα [35] παρελθὼν, ζητεῖς με ἀδίκως ἀπολέσαι. ἃ δὲ σὺ παρανομεῖς, αὐτὰ ταῦτα μέγιστά μοι μαρτύριά [36] ἐστιν. εὖ γὰρ ᾔδεις, ὅτι οὐδεὶς ἂν ἦν σοι, ὃς ἐκεῖνον τὸν ὅρκον διομοσάμενος ἐμοῦ κατεμαρτύρησεν. ἔπειτα δὲ 15.
οὐχ, ὡς πιστεύων τῷ πράγματι, ἀναμφισβητήτως ἕνα τὸν ἀγῶνα περὶ τοῦ πράγματος [37] ἐποιήσω, ἀλλὰ ἀμφισβήτησιν καὶ λόγον ὑπελίπου, ὡς καὶ τοῖς τότε δικασταῖς ἀπιστήσων. ὥστε μηδέν μοι ἐνθάδε μηδὲ πλέον [38] εἶναι μηδ᾽ ἀποφυγόντι, ἀλλ᾽ ἐξ- 18.
εῖναί σοι λέγειν [39], ὅτι κακοῦργος [40] ἀπέφυγον, ἀλλ᾽ οὐ τοῦ φόνου τὴν δίκην· ἑλὼν δ᾽ ἂν, ἀξιώσεις με ἀποκτεῖναι, ὡς τοῦ φόνου τὴν δίκην ὠφληκότα. καίτοι πῶς ἂν εἴη τούτων δεινότερα μηχανήματα, εἰ ἡμῖν

μὲν

35. ταῦτα non videtur bene habere, ſed in eo aut τὰ ἴσα, aut τὰ ὅσια, aut denique πάντας [ſcil. τοὺς νόμους] latere, aut τὰ τακτά. v. Supplementa.

36 μαρτύρια] ſubaudi κατὰ σοῦ καὶ τῆς σῆς παρανομίας.

37. περὶ τοῦ πράγματος] num περὶ τοῦ αὐτοῦ πρ. vna eademque in cauſa non manſiſti. debebas enim me, quem κακοῦργον detuliſſes, etiam in ipſa actione κακουργήματος reum peragere. tu vero in delatione aliud, et rurſus aliud in actione incuſas, ibi κακούργημα, hic φόνον.

38. μηδὲ πλέον] aut hoc μηδὲ eſt delendum, aut interponendum eſt ἁλόντι. neque damnato mihi, neque abſoluto, quicquam prodeſſe.

39. λέγειν] ſubaudi εἰ ἀπέφυγον ταύτην τὴν δίκην.

40. κακοῦργος] num κακουργίας. ſcil. δίκην.

Digitized by Google

21. μὲν ἅπαξ ἀποφύγουσιν ὁ αὐτὸς κίνδυνος ὑπολείπε-
ται, τούτῳ δὲ πάλιν εἰς ἡμᾶς ἐπηρεάζειν ἐξέσται;
ἔτι δὲ μάλ' ἐδέθην [41], ὦ ἄνδρες, παρανομώτατα
ἁπάντων ἀνθρώπων ἐθέλοντος γάρ μου ἐγγυητὰς
τρεῖς καθιστάναι κατὰ τὸν νόμον, οὕτως οὗτοι διε-
24. πράξαντο τοῦτο ὥστε [42] μὴ ἐγγενέσθαι μοι ποιῆσαι.
τῶν δὲ ἄλλων ξένων ὅστις πώποτε ἠθέλησε κατα-
στῆσαι ἐγγυητὰς, οὐδεὶς πώποτ' ἐδέθη. καίτοι οἱ ἐ-
πιμεληταὶ τῶν κακούργων τῷ αὐτῷ χρῶνται νόμῳ
τούτῳ. ὥστε καὶ οὗτος κοινὸς τοῖς ἄλλοις πᾶσιν ὢν,
27. ἐμοὶ μόνῳ [43] ἐπέλιπε μὴ ὠφελεῖσθαι τοῦδε τοῦ νόμου.
τούτοις γὰρ ἦν τοῦτο συμφέρον· πρῶτον μὲν, ἀπα-
ρασκευότατον γενέσθαι με, μὴ δυνάμενον διαπράσ-
σεσθαι τἀμαυτοῦ πράγματα· ἔπειτα, κακοπα-
θεῖν τῷ σώματι· τούς τε φίλους προθυμοτέρους [44] ἔ-

41. *ἔτι δὲ μάλ' ἐδέθην*] non intelligo quid ſibi hoc *μάλα* velit, niſi ſi quod aduerbium deſit, e. c. *οἰκτρῶς*, aut *ἀδίκως*, aut *ὠμῶς* aut *ἐπὶ δηρὸν admodum diu.* nam cum *παρανομώτατα* nequit copulari, quia nimis longe auulſa illa a ſeſe ſunt, et *μάλα* non cum ſuperlatiuis, ſed cum poſitiuis ſolet copulari.

42. *τοῦτο ὥστε*] inuerſo malim ordine, *ὥστε τοῦτο.*

43. *ἐμοὶ —*] leg. videtur *ἐπ' ἐμοὶ μόνῳ ἐπέλιπεν, ὥστε μὴ ὠφελεῖσθαι* [ſubaudi *ἐμὲ*] *ὑπὸ* [vel *παρὰ*] *τοῦδε τοῦ νόμου.*

44. *προθυμοτέρους* an *προθυμοτέρως* legatur, parum intereſſe arbitror. Modo teneatur, vulgata ſi ſeruetur, ſubaudiri debere *ἑαυτούς.* tertio futurum videbant aduerſarii, vt ipſi haberent amicos meos paratiores ad operam teſtimonii praeſtandam ipſis, tamet-

μες, ἀσέγαστον ἦν τὸ πλοῖον· εἰς ὃ δὲ μετέβημεν, ἐστεγασμένον. τοῦ δὲ ὑετοῦ ἕνεκα ταῦτ' ἦν. τούτων δ' ὑμῖν μαρτυρίας [54] παρέξομαι. ΜΑΡΤΥΡΕΣ. 9.
Ἐπειδὴ δὲ μετέβημεν εἰς τὸ ἕτερον πλοῖον, ἐπίνομεν. καὶ ὁ μὲν ἐστι φανερὸς ἐκβὰς τοῦ πλοίου, καὶ οὐκ εἰσβὰς πάλιν· ἐγὼ δὲ τοπαράπαν οὐκ ἐξέβην τοῦ πλοίου τῆς νυκτὸς ἐκείνης· τῇ δ' ὑστεραίᾳ, ἐπειδὴ ἀφανὴς ἦν ὁ ἀνὴρ, ἐζητεῖτο οὐδέν τι μᾶλλον ὑπὸ 12.
τῶν ἄλλων, ἢ καὶ ὑπ' ἐμοῦ· καὶ εἴ τῳ τῶν ἄλλων ἐδόκει δεινὸν εἶναι [55], καὶ ἐμοὶ ὁμοίως. καὶ εἴς τε τὴν Μιτυλήνην ἐγὼ αἴτιος ἦν πεμφθῆναι ἄγγελον, καὶ τῇ ἐμῇ γνώμῃ ἐπέμπετο. καὶ ἄλλου οὐδενὸς ἐθέλοντος βαδίζειν, οὔτε τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου [56], οὔτε τῶν 15.
αὐτῷ τῷ Ἡρώδῃ συμπλεόντων [57], ἐγὼ τὸν ἀκόλουθον τὸν ἐμαυτοῦ πέμπειν ἕτοιμος ἦν. καίτοι γε οὐ δή που κατ' ἐμαυτοῦ μηνυτὴν ἔπεμπον, εἰδώς. ἐπειδὴ δὲ ὁ ἀνὴρ οὔτε ἐν τῇ Μιτυλήνῃ ἐφαίνετο, ζητούμενος, οὔτ' ἄλλοθεν [58] οὐδαμοῦ, πλοῦς τε ἡμῖν ἐγίνετο, 18.
καὶ τἆλλ' ἀνήγετο πλοῖα ἅπαντα, ᾠχόμην κἀγὼ πλέων.

54. *μαρτυρίας*] quamquam nil intereſt, malim tamen ob proximum inſequens *μάρτυρες*, non *μαρτυρίας*, hic legi, litera minus, *μάρτυρας*.

55. *δεινὸν εἶναι*] ſcil. τὸ γεγονός. vel τὸ οὐχ εὑρίσκεσθαι τὸν ἄνδρα.

56. *τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου*] ſcil. εἰς ὃ μετέβημεν, hominum illo nauigio, in quod transſcenderamus, iam ante vectorum, quam nos illuc transmigraſſemus.

57. *συμπλεόντων*] qui iam antea eadem illa naue vſi, illuc appulerant, quam nauem nunc reliqueramus.

Digitized by Google

πλέων. τούτων δ' ὑμῖν τοὺς μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Τὰ μὲν γενόμενα, ταῦτ' ἐστιν.

21. ἐκ δὲ τούτων ἤδη σκοπεῖτε τὰ εἰκότα. πρῶτον μὲν γὰρ πρὶν ἀνάγεσθαί με εἰς τὴν Αἶνον, ὅτε ἦν ἀφανὴς[59] ὁ ἀνὴρ, οὐδεὶς ᾐτιάσατό με ἀνθρώπων, ἤδη πεπυσμένων τούτων τὴν ἀγγελίαν· οὐ γὰρ ἄν ποτε ᾠχόμην πλέων· ἀλλ' εἰς μὲν τὸ παραχρῆμα κρεῖσ-

24. σον ἦν τὸ ἀληθὲς, καὶ τὸ γεγενημένον, τῆς τούτων αἰτιάσεως· καὶ ἅμα ἐγὼ ἔτι ἐπεδήμουν[60]· ἐπειδὴ δὲ ἐγώ τε ᾠχόμην πλέων[61], καὶ οὗτοι ἐξ ἐπιβουλῆς συνέθεσαν ταῦτα καὶ ἐμηχανήσαντο κατ' ἐμοῦ, τότε ᾐτιάσαντο. λέγουσι δὲ ὡς ἐν μὲν τῇ γῇ ἀπέθα-

27. νεν ὁ ἀνὴρ, κἀγὼ λίθον αὐτῷ ἐνέβαλον εἰς τὴν κεφαλήν· ὃς οὐκ ἐξέβην τοπαράπαν ἐκ τοῦ πλοίου. καὶ τοῦτο μὲν ἀκριβῶς οὗτοι ἴσασιν. ὅπως δ' ἠφανίσθη ὁ ἀνὴρ, οὐδενὶ λόγῳ εἰκότι δύνανται ἀποφαίνειν. δῆλον

30. γάρ που, ὅτι ἐγγύς που τοῦ λιμένος εἰκὸς ἦν τοῦτο γενέσθαι· τοῦτο μὲν μεθύοντος τοῦ ἀνδρὸς, τοῦτο δὲ νύκτωρ ἐκβάντος ἐκ τοῦ πλοίου. οὔτε γὰρ αὑτοῦ[62] κρατεῖν

58. ἄλλοθεν οὐδαμοῦ] aut cum Stephano leg. videtur ἄλλοθι οὐδαμοῦ, aut ἄλλοθεν οὐδαμόθεν.

59. ἦν ἀφανὴς] ſubaudi ἤδη.

60. ἐπεδήμουν] Athenis adhuc verſabar. videtur colligi ſic poſſe, ſtatim ab Herodis e rebus humanis exceſſu, quocunque modo is exceſſit, reum Aenum, inde Athenas, inde rurſus Aenum, et ſic tandem iterum Athenas reuertiſſe, vbi neceſſitas cauſam capitis agendi ipſi impoſita fuit. Sed v. Supplementa.

61. ᾠχόμην πλέων] Athenis puta verſus Aenum.

62. αὑτοῦ] cum aſpero exaraui, pro leni, qui eſt

Digitized by Google

λεγομένων ἀνάγκη ἐνθυμεῖσθαι, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐσο-
μένων. ἅπαντα γὰρ τὰ ἐν ἀδήλῳ ἔτ᾽ ὄντα, ἐπὶ τῇ
τύχῃ μᾶλλον ἀνάκειται ἢ τῇ προνοίᾳ. ταῦτ᾽ οὖν
ἔκπληξιν πολλὴν παρέχειν ἀνάγκη ἐστὶ τῷ κινδυνεύ-
οντι. ὁρῶ γὰρ ἔγωγε καὶ τοὺς πάνυ ἐμπείρους τοῦ ἀ- 6.
γωνίζεσθαι, πολλῷ χεῖρον ἑαυτῶν λέγοντας, ὅταν
ἔν τινι κινδύνῳ ὦσιν· ὅταν δ᾽ ἄνευ κινδύνων τὶ δια-
πράσσωνται, μᾶλλον ὀρθουμένους. ἡ μὲν οὖν αἴτησις,
ὦ ἄνδρες, καὶ νομίμως καὶ ὁσίως ἔχουσα, καὶ ἐν τῷ
ὑμετέρῳ δικαίῳ οὐχ ἧσσον ἢ ἐν τῷ ἐμῷ [17]. Περὶ 9.
δὲ τῶν κατηγορουμένων ἀπολογήσομαι καθ᾽ ἕκαστον.
πρῶτον μὲν οὖν, ὡς παρανομώτατα καὶ βιαιότατα
εἰς τόνδε τὸν ἀγῶνα καθέστηκα, τοῦτο ὑμᾶς διδάξω·
οὐ τῷ φεύγειν [18] ἂν τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον· (ἐπεὶ
κἂν ἀνωμότοις ὑμῖν καὶ μὴ κατὰ νόμον μηδένα [19] 12.
ἐπι-

17. poſt ἐμῷ deeſſe videtur αὕτη. ſubaudi ἐστί. rogatio legumque ciuilium et diuini iuris ſanctimoniae, veſtriſque non minus, quam meis iuribus accommodata, haec eſt. vult dicere, non minus conuenit vos eam admittere, quam me ad vos afferre.

18. οὐ τῷ φεύγειν] Id eſt οὐκ ἐπὶ τῷ φ. vel οὐ διὰ τὸ φ. vel οὐχ ὅπως φεύγοιμι. non quo defugiam conuentum veſtrum, non quo recuſem coram vobis ſtare. Significat inuitiſſimum ſe hoc certamen obiſſe, non quo diffidat, ſiue cauſae ſuae, ſiue iudicum aequitati. Reſpiciunt itaque iſtaec ad illud βιαιότατα. Si per me ſtetiſſet, hic nunc non ſtarem.

19. μὴ κατὰ νόμον μηδένα] id eſt μὴ κατὰ νόμον τινα. etiamſi lex nulla eſſet, cogens iudices in huius modi cauſis ad cognoſcendum. ſed poſt μηδένα videtur δικάζουσιν deeſſe.

Digitized by Google

ἐπιτρέψαιμι περὶ τοῦ σώματος τοῦ ἐμοῦ διαψηφίσα-
σθαι, ἕνεκά γε τοῦ πιστεύειν ἐμοί τε μηδὲν ἐξημαρ-
τῆσθαι εἰς τόδε τὸ πρᾶγμα, καὶ ὑμᾶς γνώσεσθαι
15. τὰ δίκαια) ἀλλ' ἵνα ᾖ τεκμήρια [20] ὑμῖν καὶ τῶν ἀλ-
λων πραγμάτων καὶ τῶν εἰς ἐμὲ [21] ἡ τούτων βιαιό-
της καὶ παρανομία. πρῶτον μὲν γὰρ κακοῦργος [22]
ἐνδεδειγμένος, φόνου δίκην φεύγω. ὃ οὐδεὶς πώποτ'
ἔπαθε τῶν ἐν τῇ γῇ ταύτῃ. καὶ ὡς μὲν οὐ κακοῦρ-
18. γός εἰμι, οὐδ' ἔνοχος τῷ τῶν κακούργων νόμῳ, αὐτοὶ
οὗτοι τούτου μάρτυρες γεγένηνται. περὶ γὰρ τῶν κλεπ-
τῶν καὶ λωποδυτῶν ὁ νόμος [23] κεῖται· ὧν οὐδὲν ἐμοὶ
προσὸν [24] ἀπέδειξαν. οὕτως εἴς γε ταύτην τὴν ἀπα-

Yy 2 γωγὴν

20. *τεκμήρια*] imo vero *τεκμήριον*. ob inſequens *βιαιότης καὶ παρανομία*.

21. *καὶ τῶν εἰς ἐμὲ*] adde aut *παρασκευῶν*, aut *ἐπιβουλῶν*, aut tale quid.

22. *κακοῦργος*] queritur, quod, cum in libello accuſatorio, ex quo exhibito actio *ἔνδειξις* dicta inſtituta eſſet, reus latrocinii fuiſſet factus, et pro tali ad iudices delatus (h. e. *ἐνδεδειγμένος*) tamen in ipſa actione, vel dictione cauſae, non latrocinii, ſed caedis patratae accuſetur. Eiusmodi factum noui et inauditi exempli eſſe, nunquam in foro attico viſum.

23. *ὁ νόμος*] ſubaudi *ὁ περὶ τῶν κακούργων κείμενος*. lex praecipiens de *κακούργοις*, maleficis, lata eſt ad compeſcendos fures et manticularios, non autem ad homicidas pertinet.

24. *προσὸν*] ſic correxerunt Stephanus et Scaliger Aldinae vitium *πρὸς ὄν*. poterat quoque *προσῆκον* corrigi. atqui non docuerunt, me aut ad claſſem furum, aut ad claſſem manticulariorum pertinere.

Digitized by Google

γωγὴν [25] νομιμωτάτην καὶ δικαιοτάτην πεποιήκα-
σιν * ὑμῖν [26] τὴν ἀποψήφισίν μου. Φασὶ δὲ αὐτό
τε [27] τὸ ἀποκτείνειν, μέγα κακούργημα [28] εἶναι, 21.
καὶ ἐγὼ ὁμολογῶ μέγιστόν γε· καὶ τὸ ἱεροσυλεῖν καὶ
τὸ προδιδόναι τὴν πόλιν. ἀλλὰ χωρὶς περὶ αὐτῶν
ἑκάστου οἱ νόμοι κεῖνται. ἐμοὶ δὲ πρῶτον μὲν, οὗ τοῖς
ἄλλοις εἴργεσθαι προαγορεύουσι τοῖς τοῦ φόνου φεύ-
γουσι τὰς δίκας, ἐνταυθὶ πεποιήκασι τὴν κρίσιν, ἐν 24.
τῇ ἀ-

25. εἴς γε ταύτην τὴν ἀπαγωγὴν] id eſt ἐν τούτῳ τῷ ἀγῶνι, ὅς ἐστιν ἀγὼν ἀπαγωγῆς. fures, latrones et ſimiles primum apud archontas ἐνεδείκνυντο indicabautur. hi archontes tum e collegio vndecimvirorum deputatos in domum vel ad latebram illam, vbi latebat indicatua reus, mittebant, qui eum in carcerem ducerent. In eiusmodi cauſis erat ἡ ἔνδειξις copulata cum τῇ ἀπαγωγῇ. Qui autem caedis ſolummodo accuſarentur, hi non omnes ἀπήγοντο. non omnis φόνου δίκη erat etiam ἀπαγωγὴ.

26. ὑμῖν] ſic dedi de meo, pro vulgari ἡμῖν. effecerunt, vt iure ſummo et ſanctiſſimo me abſoluere poſſitis a crimine κακουργίας, quod ob crimen ego in carcerem abductus fui.

27. αὐτό τε] imo vero αὐτοί τε. ob inſequens καὶ ἐγώ. alias vtique αὐτὸ non vi careret.

28. κακούργημα] ita merus et ſimplex φόνος ab ICtis atticis in numero τῶν κακουργημάτων non habebatur, tametſi per ſe natura ſua eſſet vel in praecipuis eorum. φόνου reus a vobis agor, inquit, at antea tamen pro κακούργῳ delatus ad magiſtratum et in carcerem ductus. haec inter ſe non conſtant. φονεὺς et κακοῦργος differunt inter ſe.

Digitized by Google

τῇ ἀγορᾷ· ἔπειτα τίμησίν μοι ἐποίησαν, τοῦ νόμου κειμένου τὸν ἀποκτείναντα ἀνταποθανεῖν, οὐ τοῦ ἐμοὶ συμφέροντος ἕνεκα, ἀλλὰ τοῦ σφίσιν αὐτοῖς λυσιτελοῦντος· καὶ ἐνταῦθα ἔλασσον ἔνειμαν τῷ τεθνηκότι τῶν ἐν τῷ νόμῳ κειμένων· οὗ δ' ἕνεκα, γνώσεσθε προϊόντος τοῦ λόγου. ἔπειτα δὲ, (ὃ πάντας οἶμαι ὑμᾶς ἐπίστασθαι) ἅπαντα τὰ δικαστήρια ἐν ὑπαίθρῳ δικάζει τὰς δίκας τοῦ φόνου· οὐδενὸς ἄλλου ἕνεκα, ἢ ἵνα τοῦτο μὲν οἱ δικασταὶ μὴ ἴωσιν εἰς τὸ αὐτὸ τοῖς μὴ καθαροῖς τὰς χεῖρας· τοῦτο δὲ, ὁ διώκων τὴν δίκην τοῦ φόνου ἵνα μὴ ὁμορρόφιος γένηται τῷ αὐθέντῃ. σὺ δὲ τοῦτο μὲν, παρελθὼν τοῦτον τὸν νόμον, τἀναντίον τοῖς ἄλλοις πεποίηκας· τοῦτο δὲ, δέον σε διομόσασθαι ὅρκον τὸν μέγιστον καὶ ἰσχυρότατον, ἐξώλειαν αὐτῷ καὶ γένει καὶ οἰκίᾳ τῇ σῇ ἐπαρώμενον, ἦ μὴν μὴ ἄλλα κατηγορήσειν ἐμοῦ, ἢ εἰς αὐτὸν τὸν φόνον, ὡς ἔκτεινα· ἐν ᾧ οὔτ' ἂν κακὰ πολλὰ εἰργασμένος ἡλισκόμην, ἄλλῳ ἢ αὐτῷ τῷ πράγματι, οὔτ' ἂν [29] πολλὰ ἀγαθὰ εἰργασμένος, τούτοις ἂν ἐσωζόμην τοῖς ἀγαθοῖς. ἃ [30] σὺ παρελθὼν, αὐτὸς σεαυτῷ τοὺς νόμους ἐξευρών, ἀνώμοτος μὲν αὐτὸς ἐμοῦ κατηγορεῖς, ἀνώμοτοι δὲ οἱ μάρτυ-

29. οὔτ' ἂν πολλὰ] pro media voce malim αὖ

30. ἃ] Anacoluthum habes. Conſtructio poſtulat ταῦτα. cohaerent enim verba inter ſe ſic σὺ δὲ (v. verſu 31.) παρελθὼν — tum rurſus continuat h. l. ταῦτα σὺ παρελθὼν — verum, velut oblitus ſui, et ſuperius coeptae neque abſolutae orationis, quaſi de nouo exorditur orationem, dicens ἃ σὺ παρελθών.

Digitized by Google

ρες καταμαρτυροῦσι δέον αὐτοὺς τὸν αὐτὸν ὅρκον σοι
διομοσαμένους, καὶ ἁπτομένους τῶν σφαγίων, κατα- 39.
μαρτυρεῖν ἐμοῦ. ἔπειτα κελεύεις τοὺς δικαστὰς ἀνω-
μότοις πιστεύσαντας τοῖς μαρτυροῦσι, φόνου δίκην
καταγνῶναι, οὓς σὺ αὐτὸς ἀπίστους κατέστησας, παρ-
ελθὼν τοὺς κειμένους νόμους, καὶ λέγων χρῆναι αὐ-
τοῖς τὴν σὴν παρανομίαν κρείσσω γενέσθαι αὐτῶν 42.
τῶν νόμων. λέγεις δὲ ὡς οὐκ ἂν παρέμεινα εἰ ἐλελύ-
μην, ἀλλ᾽ ᾠχόμην ἂν ἀπιὼν, ὥσπερεὶ ἄκοντά με
ἀναγκάσας εἰσελθεῖν εἰς τὴν γῆν ταύτην. καίτοι
ἐμοὶ εἰ μηδὲν διέφερε τῆσδε τῆς πόλεως, ἴσον [31] ἦν
μοι

31. ἴσον] bene ſi habent inſequentia, neque deeſt quidquam paulo poſt, neceſſe eſt, vt ἴσον h. l. ſignificet idem atque εἰκὸς vel προσῆκον. In aliis quidem linguis, vt in latina et germanica, *aequum* et *gleich*, pro iuſto quoque et conueniente vſurpatur. vt Latini *iuſtum et aequum* copulant, ita nos quoque vulgari dictione *Recht und Gleich* copulamus. verum an Graeci quoque ἴσον hoc modo vſurparint, pro licito puta, et recto atque conſentaneo, haud commemini. quod ſi ergo ἴσον ἦν μοι non ſignificat h. l. *decebat me*, ſed *pariter in poteſtate mea erat*, patet aliquid deeſſe ſcilicet poſt ἐρήμην ὄφλειν τὴν δίκην, deerit ἢ ἐλθεῖν μὲν. penes me erat, ſiue vellem forum deuitare, et quamquam citatus tamen non comparere, ſed abſentia mea mihi condemnationem ex titulo contumaciae conſciſcere, ſiue mallem in iudicium venire, meique copiam actoribus atque iudicibus facere. Vt ſuſpicer haec duo vocabula ἢ ἐλθεῖν deeſſe, inducunt me ſtatim inſequentia οὕτως δὲ ἀπολογησαμένῳ. Nam dici aliquem ſilentio et abſentia ἀπολογεῖσθαι vereor ne id durum et

131. μοι καὶ προσκληθέντι μὴ ἐλθεῖν, ἀλλ' ἐρήμην ὄφλειν τὴν δίκην. οὕτω δ' ἀπολογησαμένῳ τὴν προτέραν ἐξεῖναι [32] ἐξελθεῖν. ἅπασι γὰρ τοῦτο κοινόν ἐστι. σὺ δὲ, ὃ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι κοινόν ἐστιν, ἰδίᾳ ζητεῖς με μόνον ἀποστερεῖν, αὐτὸς σαυτῷ νόμον θέμενος. καίτοι τούς γε νόμους, οἳ κεῖνται περὶ τῶν τοιούτων, πάντας ἂν οἶμαι ὁμολογῆσαι κάλλιστα νόμων ἁπάντων κεῖσθαι καὶ ὁσιώτατα. ὑπάρχει μέν γε αὐτοῖς ἀρχαιοτάτοις εἶναι ἐν τῇ γῇ ταύτῃ, ἔπειτα τοὺς αὐτοὺς εἶναι ἀεὶ περὶ τῶν αὐτῶν. ὅπερ μέγιστόν ἐστι σημεῖον νόμων καλῶς κειμένων. ὁ γὰρ χρόνος καὶ ἡ ἐμπειρία τὰ μὴ καλῶς ἔχοντα ἐκδιδάσκει τοὺς ἀνθρώπους. ὥστε οὐ δεῖ ὑμᾶς ἐκ τῶν τοῦ κατηγόρου λόγων τοὺς νόμους καταμανθάνειν, εἰ καλῶς ὑμῖν κεῖνται ἢ μή· ἀλλ' ἐκ τῶν νόμων τοὺς τοῦ κατηγόρου λόγους, εἰ ὀρθῶς καὶ νομίμως ὑμᾶς διδάξουσι [33] τὸ πρᾶγμα, ἢ οὔ. οὕτως [34] οἵγε νόμοι κάλλιστα κεῖνται οἱ περὶ φόνου, οὓς οὐδεὶς πώποτε ἐτόλμησε κινῆσαι· σὺ δὲ μόνος δὴ τετόλμηκας γενέσθαι νομο-

improbabile, et in re graui finitimum ſcurrili videatur. Ratum ergo maneto, ἴσον hic loci idem ſignificare atque ἀδιάφορον indifferens, et tum deeſſe ἢ ἐλθεῖν μέν. quo admiſſo, οὕτω δὲ tantundem valebit atque ἐλθόντα δέ. ſcil. εἰς τὸ δικαστήριον.

32. ἐξεῖναι] imo vero ἐξῆν.

33. διδάξουσι] malim διδάσκουσι. in praeſente, vt etiam p. 141. 26. legitur vbi locus hic ipſe iisdem plane verbis iteratus habetur.

34. οὕτως οἱ γενόμοι] malim εἶθ', οὕτως οἱ μὲν νόμοι.

θέτης ἐπὶ τὰ πονηρότατα· καὶ ταῦτα [35] παρελ-
θὼν, ζητεῖς με ἀδίκως ἀπολέσαι. ἃ δὲ σὺ παρανο-
μεῖς, αὐτὰ ταῦτα μέγιστά μοι μαρτύριά [36] ἐστιν.
εὖ γὰρ ᾔδεις, ὅτι οὐδεὶς ἂν ἦν σοι, ὃς ἐκεῖνον τὸν ὅρ-
κον διομοσάμενος ἐμοῦ κατεμαρτύρησεν. ἔπειτα δὲ 15.
οὐχ, ὡς πιστεύων τῷ πράγματι, ἀναμφισβητήτως
ἕνα τὸν ἀγῶνα περὶ τοῦ πράγματος [37] ἐποιήσω,
ἀλλὰ ἀμφισβήτησιν καὶ λόγον ὑπελίπου, ὡς καὶ
τοῖς τότε δικασταῖς ἀπιστήσων. ὥστε μηδέν μοι ἐνθά-
δε μηδὲ πλέον [38] εἶναι μηδ' ἀποφυγόντι, ἀλλ' ἐξ- 18.
εῖναί σοι λέγειν [39], ὅτι κακοῦργος [40] ἀπέφυγον, ἀλλ'
οὐ τοῦ φόνου τὴν δίκην· ἑλὼν δ' ἂν, ἀξιώσεις με ἀ-
ποκτεῖναι, ὡς τοῦ φόνου τὴν δίκην ὠφληκότα. καίτοι
πῶς ἂν εἴη τούτων δεινότερα μηχανήματα, εἰ ἡμῖν

μὲν

35. *ταῦτα* non videtur bene habere, ſed in eo aut *τὰ ἴσα*, aut *τὰ ὅσια*, aut deniqne *πάντας* [ſcil. *τοὺς νόμους*] latere, aut *τὰ τακτά*. v. Supplementa.

36 *μαρτύρια*] ſubaudi *κατὰ σοῦ καὶ τῆς σῆς παρανομίας.*

37. *περὶ τοῦ πράγματος*] num *περὶ τοῦ αὐτοῦ πρ.* vna eademque in cauſa non manſiſti. debebas enim me, quem *κακοῦργον* detuliſſes, etiam in ipſa actione *κακουργήματος* reum peragere. tu vero in delatione aliud, et rurſus aliud in actione incuſas, ibi *κακούργημα*, hic *φόνον*.

38. *μηδὲ πλέον*] aut hoc *μηδὲ* eſt delendum, aut interponendum eſt *ἁλόντι*. neque damnato mihi, neque abſoluto, quicquam prodeſſe.

39. *λέγειν*] ſubaudi *εἰ ἀπέφυγον ταύτην τὴν δίκην.*

40. *κακοῦργος*] num *κακουργίας*. ſcil. *δίκην*.

Digitized by Google

21. μὲν ἅπαξ ἀποφυγȣ͂σιν ὁ αὐτὸς κίνδυνος ὑπολείπε-
ται, τȣ́τῳ δὲ πάλιν εἰς ἡμᾶς ἐπηρεάζειν ἐξέσται;
ἔτι δὲ μάλ' ἐδέθην [41], ὦ ἄνδρες, παρανομώτατα
ἁπάντων ἀνθρώπων ἐθέλοντος γάρ μȣ ἐγγυητὰς
τρεῖς καθιστάναι κατὰ τὸν νόμον, ȣ͂τως ȣ͂τοι διε-
24. πράξαντο τȣ͂το ὥστε [42] μὴ ἐγγενέσθαι μοι ποιῆσαι.
τῶν δὲ ἄλλων ξένων ὅστις πώποτε ἠθέλησε κατα-
στῆσαι ἐγγυητὰς, ȣ̓δεὶς πώποτ' ἐδέθη. καίτοι οἱ ἐ-
πιμεληταὶ τῶν κακȣ́ργων τῷ αὐτῷ χρῶνται νόμῳ
τȣ́τῳ. ὥστε καὶ ȣ͂τος κοινὸς τοῖς ἄλλοις πᾶσιν ὢν,
27. ἐμοὶ μόνῳ [43] ἐπέλιπε μὴ ὠφελεῖσθαι τȣ͂δε τȣ͂ νόμȣ.
τȣ́τοις γὰρ ἦν τȣ͂το συμφέρον· πρῶτον μὲν, ἀπα-
ρασκευότατον γενέσθαι με, μὴ δυνάμενον διαπράσ-
σεσθαι τἀμαυτȣ͂ πράγματα· ἔπειτα, κακοπα-
θεῖν τῷ σώματι· τȣ́ς τε φίλȣς προθυμοτέρȣς [44] ἐ-

41. ἔτι δὲ μάλ' ἐδέθην] non intelligo quid ſibi hoc *μάλα* velit, niſi ſi quod aduerbium deſit, e. c. *οἰκτρῶς*, aut *ἀδίκως*, aut *ὠμῶς* aut *ἐπὶ δηρὸν admodum diu.* nam cum *παρανομώτατα* nequit copulari, quia nimis longe auulſa illa a ſeſe ſunt, et *μάλα* non cum ſuperlatiuis, ſed cum poſitiuis ſolet copulari.

42. τȣ͂το ὥςε] inuerſo malim ordine, ὥςε τȣ͂το.

43. ἐμοὶ —] leg. videtur ἐπ' ἐμοὶ μόνῳ ἐπέλιπεν, ὥςε μὴ ὠφελεῖσθαι [ſubaudi ἐμὲ] ὑπὸ [vel παρὰ] τȣ͂δε τȣ͂ νόμȣ.

44. προθυμοτέρȣς an προθυμοτέρως legatur, parum intereſſe arbitror. Modo teneatur, vulgata ſi ſeruetur, ſubaudiri debere ἑαυτȣ͂ς. tertio futurum videbant aduerſarii, vt ipſi haberent amicos meos paratiores ad operam teſtimonii praeſtandam ipſis, tamet-

Digitized by Google

χειν τοὺς ἐμαυτοῦ τούτοις τὰ ψευδῆ μαρτυρεῖν, ἢ 30.
ἐμοὶ τἀληθῆ λέγειν, διὰ τὴν τοῦ σώματος κακοπά-
θειαν. ὄνειδός τε αὐτῷ τε ἐμοὶ [45] περιέσεισαν [46]
καὶ τοῖς ἐμοῖς προσήκουσιν εἰς τὸν βίον ἅπαντα. οὕ-
τωσι μὲν δὴ πολλοῖς [47] ἂν σωθεὶς τῶν νόμων τῶν ὑ-
μετέρων καὶ τοῦ δικαίου [48], καθέστηκα εἰς τὸν ἀγῶ- 33.
να. ὅμως μέντοι γε καὶ ἐκ τούτων πειράσομαι ἐμαυ-
τὸν ἀναίτιον ἐπιδεῖξαι. καίτοι χαλεπόν γε τὰ ἐκ
πολλοῦ κατεψευσμένα καὶ ἐπιβεβουλευμένα, ταῦ-
τα παραχρῆμα ἀπελέγχειν. ἃ γάρ τις μὴ προσ-
εδόκησεν, οὐδὲ φυλάξασθαι ἐγχωρεῖ. Ἐγὼ δὲ τὸν 36.
μὲν πλοῦν ἐποιησάμην ἐκ τῆς Μιτυλήνης, ὦ ἄνδρες,
ἐν τῷ πλοίῳ πλέων, ᾧ Ἡρώδης οὗτος, ὅν φασιν
ὑπ᾽ ἐμοῦ ἀποθανεῖν. ἐπλέομεν δὲ εἰς τὴν Αἶνον, ἐγὼ
μέν, ὡς τὸν πατέρα· (ἐτύγχανε γὰρ ἐκεῖ ὢν τό-
τε) ὁ δ᾽ Ἡρώδης ἀνδράποδα Θραξὶν ἀνθρώποις 39.
ἀπο-

ſi falſi teſtimonii, quam mihi, tametſi veri. Praeter-ea ſuſpicor, ex inſequentibus, ante ἔχειν vel ἕξειν deeſſe ἔμελλον *futurum erat, vt haberent.*

45. αὐτῷ τε] ſic dedi de meo, vulgatae dant αὐτῷ γε.

46. περιέσεισαν] imo vero περιστήσειν.

47. πολλοῖς] id eſt ὑπὸ πολλῶν. a multis legum veſtrarum.

48. καὶ τοῦ δικαίου] imo vero τῷ δικαίῳ. neque enim dici poteſt πολλοῖς τοῦ δικαίου. Aut ergo hic loci vitium eſt, aut paulo ante, et pro πολλοῖς leg. eſt ὑπὸ πολλῶν. niſi ſi ſubaudire velis κεφαλαίοις. *e multis capitibus* vel *locis iuris aequi*, quod minus placet.

Digitized by Google

ἀπολύσων 49. συνέπλει δὲ τά τε ἀνδράποδα ἃ ἔδει αὐτὸν ἀπολῦσαι, καὶ οἱ Θρᾶκες οἱ λυσόμενοι. τούτων δ' ὑμῖν τὰς μάρτυρας παρέξομαι. ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Ἡ μὲν πρόφασις ἑκατέρῳ τοῦ πλοῦ,
42. αὕτη· ἐτύχομεν δὲ χειμῶνι 50 τινὶ χρησάμενοι, ὑφ' οὗ ἠναγκάσθημεν κατασχεῖν εἰς τῆς Μηθυμναίας τι χωρίον, οὗ τὸ πλοῖον ὥρμει τοῦτο, εἰς ὃ μετεκβάντα φασὶν ἀποθανεῖν αὐτὸν 51 τὸν Ἡρώδην. καὶ πρῶτον μὲν αὐτὰ ταῦτα σκοπεῖτε, ὅτι μὴ προ-
132.1. νοίᾳ μᾶλλον ἐγίνετο ἢ τύχῃ. οὔτε γὰρ πείσας τὸν ἄνδρα οὐδαμοῦ ἀπελέγχομαι σύμπλουν μοι γενέσθαι, ἀλλ' αὐτὸς καθ' αὐτὸν τὸν πλοῦν πεποιημένος 52,
3. πραγμάτων ἕνεκεν ἰδίων. οὔτ' οὖν ἐγὼ ἄνευ προφάσεως ἱκανῆς φαίνομαι τὸν πλοῦν ποιησάμενος εἰς τὴν Αἶνον, οὔτε κατασχόντες 53 εἰς τὸ χωρίον τοῦτο ἀπὸ παρασκευῆς οὐδεμιᾶς, ἀλλ' ἀνάγκῃ χρησάμενοι. οὔτ' αὖ ἐπειδὴ ὡρμισάμεθα, ἡ μετάβασις ἐγένετο
6. εἰς τὸ ἕτερον πλοῖον οὐδενὶ μηχανήματι οὐδ' ἀπάτῃ· ἀλλ' ἀνάγκῃ καὶ τοῦτο ἐγίγνετο. ἐν ᾧ μὲν γὰρ ἐπλέομεν

49. ἀπολύσων] id eſt ἀποδωσόμενος vendIturus.

50. χειμῶνι] ſic correxerunt Stephanus et Scaliger Aldinae vitium χειμῶν.

51. αὐτὸν aut cum οὗτοι eſt commutandum, aut, ſi ſeruatur delenda ſunt proxima, τὸν Ἡρώδην, vt e ſcholio nata.

52. πεποιημένος] ſubiice tacita mente repetendum ἐλέγχεται e praemiſſo ἀπελέγχομαι. melius tamen conueniret additum φαίνεται.

53. κατασχόντες] adde ἡμεῖς. vbi ſubauditur φαινόμεθα, e proximo praemiſſo φαίνομαι tacite iterandum.

Digitized by Google

μες, ἀστέγαστον ἦν τὸ πλοῖον· εἰς ὃ δὲ μετέβημεν,
ἐστεγασμένον. τοῦ δὲ ὑετοῦ ἕνεκα ταῦτ᾽ ἦν. τούτων δ᾽
ὑμῖν μαρτυρίας [54] παρέξομαι. ΜΑΡΤΥΡΕΣ. 9.
Ἐπειδὴ δὲ μετέβημεν εἰς τὸ ἕτερον πλοῖον, ἐπίνο-
μεν. καὶ ὁ μὲν ἐστι φανερὸς ἐκβὰς τοῦ πλοίου, καὶ
οὐκ εἰσβὰς πάλιν· ἐγὼ δὲ τοπαράπαν οὐκ ἐξέβην τοῦ
πλοίου τῆς νυκτὸς ἐκείνης· τῇ δ᾽ ὑστεραίᾳ, ἐπειδὴ
ἀφανὴς ἦν ὁ ἀνὴρ, ἐζητεῖτο οὐδέν τι μᾶλλον ὑπὸ 12.
τῶν ἄλλων, ἢ καὶ ὑπ᾽ ἐμοῦ· καὶ εἴ τῳ τῶν ἄλλων ἐ-
δόκει δεινὸν εἶναι [55], καὶ ἐμοὶ ὁμοίως. καὶ εἴς τε τὴν
Μιτυλήνην ἐγὼ αἴτιος ἦν πεμφθῆναι ἄγγελον, καὶ
τῇ ἐμῇ γνώμῃ ἐπέμπετο. καὶ ἄλλου οὐδενὸς ἐθέλον-
τος βαδίζειν, οὔτε τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου [56], οὔτε τῶν 15.
αὐτῷ τῷ Ἡρώδῃ συμπλεόντων [57], ἐγὼ τὸν ἀκόλου-
θον τὸν ἐμαυτοῦ πέμπειν ἕτοιμος ἦν. καίτοι γε οὐ δή
που κατ᾽ ἐμαυτοῦ μηνυτὴν ἔπεμπον, εἰδώς. ἐπειδὴ
δὲ ὁ ἀνὴρ οὔτε ἐν τῇ Μιτυλήνῃ ἐφαίνετο, ζητούμε-
νος, οὔτ᾽ ἄλλοθεν [58] οὐδαμοῦ, πλοῦς τε ἡμῖν ἐγίνετο, 18.
καὶ τἄλλ᾽ ἀνήγετο πλοῖα ἅπαντα, ᾠχόμην κἀγὼ
πλέων.

54. *μαρτυρίας*] quamquam nil intereſt, malim tamen ob proximum inſequens *μάρτυρες*, non *μαρτυρίαι*, hic legi, litera minus, *μάρτυρας*.

55. *δεινὸν εἶναι*] ſcil. *τὸ γεγονός*. vel *τὸ οὐχ εὑρίσκεσθαι τὸν ἄνδρα*.

56. *τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου*] ſcil. *εἰς ὃ μετέβημεν*, hominum illo nauigio, in quod transſcenderamus, iam ante vectorum, quam nos illuc transmigraſſemus.

57. *συμπλεόντων*] qui iam antea eadem illa naue vſi, illuc appulerant, quam nauem nuncreliqueramus.

Digitized by Google

πλέων. τούτων δ᾽ ὑμῖν τοὺς μάρτυρας παρέξομαι.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Τὰ μὲν γενόμενα, ταῦτ᾽ ἐστίν. ἐκ δὲ τούτων ἤδη σκοπεῖτε τὰ εἰκότα. πρῶτον μὲν γὰρ πρὶν ἀνάγεσθαί με εἰς τὴν Αἶνον, ὅτε ἦν ἀφανὴς[59] ὁ ἀνὴρ, οὐδεὶς ᾐτιάσατό με ἀνθρώπων, ἤδη πεπυσμένων τούτων τὴν ἀγγελίαν· οὐ γὰρ ἄν ποτε ᾠχόμην πλέων· ἀλλ᾽ εἰς μὲν τὸ παραχρῆμα κρεῖσσον ἦν τὸ ἀληθὲς, καὶ τὸ γεγενημένον, τῆς τούτων αἰτιάσεως· καὶ ἅμα ἐγὼ ἔτι ἐπεδήμουν[60]. ἐπειδὴ δὲ ἐγώ τε ᾠχόμην πλέων[61], καὶ οὗτοι ἐξ ἐπιβουλῆς συνέθεσαν ταῦτα καὶ ἐμηχανήσαντο κατ᾽ ἐμοῦ, τότε ᾐτιάσαντο. λέγουσι δὲ ὡς ἐν μὲν τῇ γῇ ἀπέθανεν ὁ ἀνὴρ, κἀγὼ λίθον αὐτῷ ἐνέβαλον εἰς τὴν κεφαλήν· ὃς οὐκ ἐξέβην τοπαράπαν ἐκ τοῦ πλοίου. καὶ τοῦτο μὲν ἀκριβῶς οὗτοι ἴσασιν. ὅπως δ᾽ ἠφανίσθη ὁ ἀνὴρ, οὐδενὶ λόγῳ εἰκότι δύνανται ἀποφαίνειν. δῆλον γάρ που, ὅτι ἐγγύς που τοῦ λιμένος εἰκὸς ἦν τοῦτο γενέσθαι· τοῦτο μὲν μεθύοντος τοῦ ἀνδρός, τοῦτο δὲ νύκτωρ ἐκβάντος ἐκ τοῦ πλοίου. οὔτε γὰρ αὐτοῦ[62] κρατεῖν

τεῖν

58. ἄλλοθεν| οὐδαμοῦ] aut cum Stephano leg. videtur ἄλλοθι οὐδαμοῦ, aut ἄλλοθεν οὐδαμόθεν.

59. ἦν ἀφανὴς] ſubaudi ἤδη.

60. ἐπεδήμουν] Athenis adhuc verſabar. videtur colligi ſic poſſe, ſtatim ab Herodis e rebus humanis exceſſu, quocunque modo is exceſſit, reum Aenum, inde Athenas, inde rurſus Aenum, et ſic tandem iterum Athenas reuertiſſe, vbi neceſſitas cauſam capitis agendi ipſi impoſita fuit. Sed v. Supplementa.

61. ᾠχόμην πλέων] Athenis puta verſus Aenum.

62. αὐτοῦ] cum aſpero exaraui, pro leni, qui eſt

Digitized by Google

τοῦν ἴσως ἂν ἐδύνατο, οὔτε τῷ ἀπάγοντι [63] νύκτωρ
μακρὰν ὁδὸν ἡ πρόφασις ἂν εἰκότως ἐγίνετο· ζη-
τουμένου δὲ τοῦ ἀνδρὸς δύο ἡμέρας ἐν τῷ λιμένι, καὶ 33
ἄπωθεν τοῦ λιμένος, οὔτε ὀπτὴρ οὐδεὶς ἐφάνη, οὔθ'
αἷμα, οὔτ' ἄλλο σημεῖον οὐδέν. κᾆτ' ἐγὼ συγχωρῶ [64]
τῷ τούτου λόγῳ, παρεχόμενος τοὺς μάρτυρας ὡς οὐκ
ἐξέβην ἐκ τοῦ πλοίου; οὐδενὶ τρόπῳ [65] εἰκὸς ἦν ἀφα-
νισθέντα λαθεῖν τὸν ἄνθρωπον, εἴπερ μὴ πάνυ 36
πόῤῥω ἀπῆλθεν ἀπὸ τῆς θαλάσσης. ἀλλ' ὡς κατε-
ποντώθη λέγουσιν. ἐν τίνι πλοίῳ; δῆλον γὰρ, ὅτι
ἐξ αὐτοῦ τοῦ λιμένος ἦν τὸ πλοῖον. πῶς ἂν οὖν οὐκ ἐξ-

ευρέ-

in vulgatis. ipſe ſemet tenere, h. e. in pedibus rectus ſtare, et regere corpus non poterat, ob crapulam ſui compos non erat, vnde conſtat eum haud procul a portu diſceſſiſſe.

63. ἀπάγοντι] ſubaudi αὐτόν. id eſt εἴ τις ἄλλος αὐτὸν ἐβούλετο ἀπάγειν ſiquis eum noctu longiuſcule a naui abducere voluiſſet, ei nullus futurus fuiſſet idoneus rei praetextus.

64. κᾆτ' ἐγὼ συγχωρῶ] in coniunctiuo, pro συγχωρήσω vel συγχωρήσαιμι et nihilominus tamen ego concedam? illine mihi nihilominus tamen hoc extorquere volent, vt aſſentiar ipſorum fabulae, vt veram illam fatear? Egone vero ita ſim ſtultus? tam hoſtis mei? tametſi teſtes exhibeam —

65. οὐδενὶ τρόπῳ] Stephanus interponi vult δὲ. mihi videtur potius ita leg. ἐκ τοῦ πλοίου, οὗ οὐδενὶ τρ. *e naui*, *vbi* [qua in naui] *nullo modo* — facile οὗ *vbi* excidere potuit in colliſione cum prima litera vocabuli οὐδενὶ. Aut legi poteſt ἀλλ' οὐδενὶ.

Digitized by Google

39. εὑρέθη; καὶ μὴν εἰκός γε ἦν καὶ σημεῖόν τι γενέσθαι
ἐν τῷ πλοίῳ ἀνδρὸς τεθνεῶτος, καὶ ἐκβαλλομένου
νύκτωρ. νῦν δὲ ἐν ᾧ μὲν ἔπινε πλοίῳ, καὶ ἐξ οὗ ἐξέ-
βαινεν, ἐν τούτῳ φασὶν εὑρεῖν σημεῖα, ἐν ᾧ αὐτοὶ
μὴ ὁμολογοῦσιν ἀποθανεῖν τὸν ἄνδρα· ἐν ᾧ δὲ κατε-
42. ποντώθη, οὐχ εὗρον οὔτ' * αὐτὸ τὸ πλοῖον [66], οὔτε
σημεῖον οὐδέν. τούτων δ' ὑμῖν τοὺς μάρτυρας παραστή-
σομαι. ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Ἐπειδὴ δὲ ἐγὼ φροῦδος
ἦν πλέων εἰς τὴν Αἶνον, τὸ δὲ πλοῖον ἧκεν εἰς τὴν
Μιτυλήνην, ἐν ᾧ ἐγὼ καὶ Ἡρώδης ἐπλέομεν, πρῶ-
133.1. τον μὲν εἰσβάντες [67] εἰς τὸ πλοῖον ἠρεύνων· καὶ
ἐπειδή τι αἷμα εὗρον, ἐνταῦθα ἔφασαν τεθνάναι [68]
τὸν ἄνδρα. ἐπειδὴ δὲ αὐτοῖς τοῦτο οὐκ ἐχώρει, ἀλλ'
3. ἐφαίνετο τῶν [69] προβάτων ὂν αἷμα, ἀποτραπό-
μενοι τούτου τοῦ λόγου, συλλαβόντες ἐβασάνιζον τοὺς
ἀνθρώπους [70]. καὶ ὃν μὲν τότε παραχρῆμα ἐβασά-
νισαν, οὗτος μὲν οὐδὲν εἶπε περὶ ἐμοῦ φλαῦρον· ὃν δ'
ἡμέραις ὕστερον πολλαῖς ἐδαπάνησαν [71], ἔχοντες πα-

ρὰ

66. *αὐτὸ τὸ πλοῖον*] articulum, quo vulgatae carent, de meo addidi.

67. *εἰσβάντες*] ſic correxerunt Stephanus et Scaliger Aldinae vitium *εἰσβάσαντες*. quod tamen perinde poſſit ſuſpicionem de *εἰσβαδίσαντες* iniicere.

68. *τεθνάναι*] ſcil. *φονευθέντα*.

69. *τῶν προβάτων*] malim articulum abeſſe.

70. *τοὺς ἀνθρόπους*] id eſt *τἀνδράποδα, τοὺς δούλους*.

71. *ἐδαπάνησαν*] id eſt *κατανήλωσαν βασανίζοντες*. quem tormentis paene abſumſerunt. h. e. tam dirum et horribilem in modum torſerunt, vt, quaſi belluae quaedam, carnes eius dilaniarent; et enormitate

ρα σφίσιν αὐτοῖς τὸν πρόσθεν χρόνον, οὗτος ἦν ὁ 6.
πεισθεὶς ὑπὸ τούτων καὶ καταψευσάμενος ἐμοῦ. παρ-
έξομαι δὲ τούτων τοὺς μάρτυρας. ΜΑΡΤΥΡΕΣ.
Ὡς μὲν ὕστερον τούτῳ τῷ χρόνῳ[72] ὁ ἀνὴρ ἐβασανί-
σθη, μεμαρτύρηται ὑμῖν. προσέχετε δὲ τὸν νοῦν αὐ- 9.
τῇ τῇ βασάνῳ, οἵα γεγένηται. ὁ μὲν γὰρ δοῦλος,
ᾧ ἴσως οὗτοι τοῦτο μὲν ἐλευθερίαν ὑπέσχοντο, τοῦτο
δ' ἐπὶ τούτοις ἦν παύσασθαι κακούμενον αὐτὸν, ἴσως[73]
ὑπ' ἀμφοῖν πεισθεὶς, κατεψεύσατό μου· τὴν μὲν
ἐλευθερίαν ἐλπίσας οἴσεσθαι, τῆς δὲ βασάνου εἰς 12.
τὸ παραχρῆμα βουλόμενος ἀπηλλάχθαι. οἶμαι δ'
ὑμᾶς ἐπίστασθαι τοῦτο, ὅτι ἐφ' οἷς ἂν τὸ πλεῖστον
μέρος[74] τῆς βασάνου, πρὸς τούτων[75] εἰσὶν οἱ βα-

σανι-

cruciatuum hominem propemodum enecarent; quem in cuſtodia penes ſe habuerant, et acribus vigiliis ſeptum cauerant, ne qua elaberetur, longinquo temporis interuallo, quod effluxit ab appulſu nauis illius, in qua reus cum Herode vectus fuerat, ad Mitylenam, vsque ad illud tempus quo ſeruus torquebatur.

72. ὕστερον τούτῳ τῷ χρόνῳ] malim aut ὕστερον τούτων συχνῷ χρόνῳ, aut ὕστερον τοσούτῳ χρόνῳ.

73. poſt ἴσως deeſt copula δ' aut δὲ.

74. poſt πλεῖστον addendum, aut certe ſubaudiendum eſt ᾖ.

75. πρὸς τούτων] id eſt κατὰ τὴν τούτων γνώμην. Ita vero ſi interpreteris, neceſſe eſt, vt ante vel poſt λέγειν deſit ἕτοιμοι. parati ſunt ex horum ſententia loqui ea, quae — Sin autem probabile minus ſit, ἕτοιμοι addi oportere, tum πρὸς τούτων εἰσὶν οἱ βασανιζόμενοι ſignificabit, illis fauent torti, cum illis faciunt,

Digitized by Google

σανιζόμενοι λέγειν ὅ, τι ἂν ἐκείνοις μέλλωσι χαριεῖ-
15. σθαι. ἐν τούτοις [76] γὰρ αὐτοῖς ἐστιν ἡ ὠφέλεια· ἀλ-
λως τε κἂν μὴ παρόντες τυγχάνωσιν ὧν ἂν κατα-
ψεύδωνται. εἰ γὰρ ἐγὼ ἐκέλευον αὐτὸν στρεβλοῦν ὡς
οὐ τἀληθῆ λέγοντα, ἴσως ἂν ἐν αὐτῷ τούτῳ ἀπε-
τρέπετο μηδὲν κατ' ἐμοῦ καταψεύδεσθαι· νῦν δὲ
18. αὐτοὶ ἦσαν καὶ βασανισταὶ καὶ ἐπιτιμηταὶ [77] τῶν
σφίσιν αὐτοῖς συμφερόντων. ἕως μὲν οὖν μετὰ χρη-
στῆς τῆς [78] ἐλπίδος ἐγίνωσκέ με καταψευσάμενος,
τούτῳ διϊσχυρίζετο τῷ λόγῳ· ἐπειδὴ δὲ ἐγίνωσκεν
ἀποθανούμενος, ἐνταῦθ' ἤδη τῇ ἀληθείᾳ ἐχρῆτο,
21. καὶ ἔλεγεν, ὅτι πεισθείη ὑπὸ τούτων ἐμοῦ καταψεύ-
δεσθαι. διαπειραθέντα δ' αὐτὸν τὰ ψευδῆ λέγειν,
ὕστερον δὲ τἀληθῆ λέγοντα, οὐδέτερα ὠφέλησαν [79],
ἀλλ'

in eorum partem vergunt; et tum λέγειν accipi debet pro ὥστε λέγειν. quo fit vt proloquantur ea —

76. ἐν τούτοις] dubium eſt ſitne maſculini, an neutrius generis. Si neutrius generis eſt, debet accipi pro ἐν τούτῳ. in hoc enim, ſi nempe ea dicant, quibus gratificentur iis, penes quos poteſtas eſt tormenta aut intendendi, aut remittendi, — Sin autem maſculinum eſt τούτοις h. l. ſignificabit ἐν idem, atque παρὰ penes eos. ἐν τῷ τούτων κράτει. ἐν τῇ τούτων χειρὶ καὶ βουλῇ.

77. ἐπιτιμηταὶ] videtur hoc vocabulum h. l. raro modo vſurpatum eſſe, pro ἐπιτάκται, *imperantes, praecipientes.* qui torquent, iidem quoque praeſcribunt, quae volunt a tortis edi.

78. χρηστῆς τῆς ἐλπίδος] malim articulum abeſſe.

79. ὠφέλησαν] imo vero ὠφέλησεν in ſingulari.

Digitized by Google

ἀλλ᾽ ἀπέκτειναν ἄγοντες[80] τὸν ἄνδρα τὸν μηνυτήν·
ᾧ πιστεύοντες ἐμὲ διώκουσι, τοὐναντίον ποιήσαντες ἢ 24.
οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι τοῖς μηνυταῖς,
τοῖς μὲν ἐλευθέροις χρήματα διδόασι, τοὺς δὲ δού-
λους ἐλευθεροῦσιν· οὗτοι δὲ θάνατον τῷ μηνυτῇ τὴν
δωρεὰν ἀπέδοσαν, ἀπαγορευόντων τῶν φίλων τῶν
ἐμῶν μὴ ἀποκτείνειν τὸν ἄνδρα πρὶν ἂν ἐγὼ ἔλθοι- 27.
μι. δῆλον οὖν ὅτι οὐ τοῦ σώματος αὐτοῦ χρεία ἦν αὐ-
τοῖς, ἀλλὰ τῶν λόγων. ζῶν μὲν γὰρ ὁ ἀνὴρ διὰ τῆς
αὐτῆς βασάνου ἰὼν ὑπ᾽ ἐμοῦ, κατήγορος ἂν ἐγίνετο
τῆς τούτων ἐπιβουλῆς· τεθνεὼς δὲ τὸν μὲν ἔλεγχον
τῆς ἀληθείας ἀπεστέρει[81] δι᾽ αὐτοῦ τοῦ σώματος 30.
ἀπολλυμένου· τοῖς δὲ λόγοις τοῖς ἐψευσμένοις ὑπ᾽ ἐ-
κείνου, ὡς ἀληθέσιν οὖσιν, ἐγὼ ἀπόλλυμαι. τούτων
δὲ μάρτυράς μοι κάλει. ἐχρῆν μὲν γὰρ αὐτοὺς (ὡς
ἐγὼ νομίζω) ἐνθάδε παρέχοντας τὸν μηνυτὴν αὐ- 33.
τὸν ἀπελέγχειν ἐμὲ, καὶ αὐτῷ τούτῳ χρῆσθαι ἀ-
γωνίσματι, ἐμφανῆ παρέχοντας τὸν ἄνδρα, καὶ
κελεύοντας βασανίζειν, ἀλλὰ μὴ ἀποκτεῖναι. φέ-
ρε γὰρ

80. ἄγοντες] aut ἀπάγοντες leg. ſcil. τὴν ἐπὶ θανάτῳ ὁδὸν, aut ἄγχοντες. fauces reſte iniecto elidentes.

81. δι᾽ αὐτοῦ τοῦ σώματος ἀπολλυμένου] fero, ſed ſic vt αὑτοῦ cum aſpero exaretur, illique voci comma addatur. veritatem demonſtratione fraudabat per ſemet, quippe cuius corpus peribat. Exiret tamen ſententia ni fallor aliquanto elegantior ſi ſic legeretur δι᾽ αὑτοῦ, τῷ σώματι συναπολλύμενον. vt hic accuſatiuus ad ἔλεγχον redeat. quae demonſtratio vna cum ipſo corpore, vnde illa peti poterat, peribat. Poſſit quoque legi ἀπεστέρει ἐμὲ διὰ τοῦ σώματος ἀπολλυμένου.

Digitized by Google

ρε γὰρ δὴ ποτέρῳ χρήσονται τῶν λόγων; πότερα
36. ᾧ πρῶτον εἶπεν, ἢ ᾧ ὕϛερον; καὶ πότερα ἀληθῆ
ἐϛιν, ὅτ' ἔφη με εἰργάσθαι τὸ ἔργον, ἢ ὅτ' οὐκ ἔφη;
εἰ μὲν γὰρ ἐκ τοῦ εἰκότος ἐξετασθῆναι δεῖ τὸ πρᾶγ-
μα, οἱ ὕϛεροι λόγοι ἀληθέϛεροι φαίνονται. ἐψεύ-
39. δετο μὲν γὰρ ἐπ' ὠφελείᾳ τῇ ἑαυτοῦ. ἐπειδὴ δὲ ψεύ-
δεσθαι [82] ἀπώλλυτο, ἡγήσατο τἀληθῆ κατειπὼν
διὰ τοῦτο σωθῆναι ἄν. τῆς μὲν οὖν ἀληθείας οὐκ ἦν
αὐτῷ τιμωρὸς οὐδείς. οὐ γὰρ παρὼν ἐγὼ ἐτύγχα-
νον, ᾧπερ σύμμαχος ἦν ἡ ἀλήθεια τῶν ὑϛέρων λό-
42. γων. τοὺς δὲ προτέρους λόγους τοὺς κατεψευσμένους
ἦσαν [83] οἱ ἀφανιοῦντες, ὥστε μηδέποτε εἰς τὸ ἀλη-
θὲς καταϛῆναι [84]. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι καθ' ὧν μηνύῃ
ἄν τις, αὐτοὶ [85] κλέπτουσι τοὺς μηνύοντας, κᾆτα
ἀφανίζουσιν· αὐτοὶ δὲ οὗτοι οἱ ἀπάγοντες [86] καὶ ζη-
134. 1. τοῦντες τὸ πρᾶγμα, τὸν κατ' ἐμοῦ μηνυτὴν ἠφάνι-
σαν. καὶ εἰ μὲν ἐγὼ τὸν ἄνδρα ἠφάνισα, ἢ μὴ ἤθε-

λον

82. ψεύδεσθαι] deeſſe h. l. parum quid, in aperto eſt. H. Stephanus ſubiiciebat διὰ τὸ ψεύδεσθαι. poſſit quoque τῷ ψ. aut πεισθεὶς ψ. vel ἐπαρθεὶς ψ. vel ψευσάμενος, vel τοῖς ψεύδεσιν probari.

83. poſt ἦσαν adde, ſeu mauis tacita cogitatione, ſeu literis expreſſis, οὗτοι αὐτοί.

84. καταϛῆναι] ſubaudi αὐτοὺς [ſcil. τοὺς λόγους] αὐτοῖς.

85. αὐτοὶ] melius conueniret οὗτοι. quod eleganter redundabit. poteſt enim oratio vel ſine eo ſalua et integra eſſe. Sed αὐτοὶ prorſus omni vi caret.

86. ἀπάγοντες] ſcil. ἐμὲ εἰς τὸ δεσμωτήριον. τῇ ἀπαγωγῇ κατ' ἐμοῦ χρησάμενοι.

Digitized by Google

λον ἐκδοῦναι τούτοις, ἢ ἄλλον τινὰ ἔφευγον ἔλεγχον, αὐτοὶ δὴ τούτοις ἰσχυροτάτοις εἰς τὰ πράγματα ἐχρῶντο καὶ ἦν ταῦτα αὐτοῖς μέγιστα τεκμήρια κατ' ἐμοῦ· νῦν δὲ, ὁπότε αὐτοὶ οὗτοι προκαλουμένων τῶν φίλων τῶν ἐμῶν ταῦτ' ἔφυγον, ἐμοὶ δήπου κατὰ τούτων εἶναι χρὴ ταῦτα τὰ τεκμήρια, ὡς οὐκ ἀληθῆ τὴν αἰτίαν ἐπέφερον, ἣν ᾤοντο. ἔτι δὲ καὶ τάδε λέγουσιν, ὡς ὡμολόγει ὁ ἄνθρωπος βασανιζόμενος συναποκτεῖναι τὸν ἄνδρα. ἐγὼ δὲ φημι ταῦτα μὲν οὐ λέγειν αὐτόν· ὅτι δὲ ἐξάγοι ἐμὲ καὶ τὸν ἄνδρα ἐκ τοῦ πλοίου, καὶ ὅτι ἤδη τεθνεῶτα αὐτὸν ὑπ' ἐμοῦ ἐνθεὶς εἰς τὸ πλοῖον καταποντώσειε. καίτοι σκέψασθε, ὅτι πρῶτον μὲν πρὶν ἐπὶ τὸν τροχὸν ἀναβῆναι, ὁ ἀνὴρ μέχρι τῆς ἐσχάτης ἀνάγκης τῇ ἀληθείᾳ ἐχρῆτο, καὶ ἀπέλυέ με τῆς αἰτίας· ἐπειδὴ δὲ ἐπὶ τὸν τροχὸν ἀνέβη, τῇ ἀνάγκῃ χρώμενος [87] ἤδη κατεψεύδετό μου, βουλόμενος ἀπηλλάχθαι τῆς βασάνου· ἐπειδὴ δὲ ἐπαύσατο βασανιζόμενος, οὐκέτι ἔφη με τούτων εἰργάσθαι οὐδὲν, ἀλλὰ τοτελευταῖον ἀπώμοσεν ἐμέ τε καὶ αὐτὸν ὡς ἀδίκως ἀπολλυμένους· οὐ χάριτι τῇ ἐμῇ (πῶς γάρ; ὅς γε κατεψεύσατο) ἀλλ' ἀναγκαζόμενος ὑπὸ τοῦ ἀλη-

87. τῇ ἀνάγκῃ χρώμενος poteſt ferri, pro τ. ἀ. περιπεσών. et ſpeciem nonnullam probabilitatis ei addit praemiſſum τῇ ἀληθείᾳ χρώμενος. cui hoc videri poſſit ex aduerſo oppoſitum. dura tamen meis quidem auribus meoque ſtomacho haec cum ſit dictio, malim τῆς ἀνάγκης ἡττώμενος τότ' ἤδη.

Digitized by Google

ἀληθοῦς, καὶ βεβαιῶν τοὺς πρώτους λόγους, ὡς ἀληθεῖς εἰρημένους. ἔπειτα δὲ ὁ ἕτερος ἄνθρωπος ἐν τῷ αὐτῷ πλοίῳ πλέων, καὶ παρὼν διὰ τέλους, καὶ συνὼν μοι, τῇ αὐτῇ βασάνῳ βασανιζόμενος, τοῖς μὲν πρώτοις καὶ τοῖς ὕστερον [88] λόγοις τοῖς τοῦ ἀνθρώπου συνεφέρετο, ὡς ἀληθέσιν οὖσι· (διὰ τέλους γάρ με ἀπέλυε) τοῖς δ' ἐπὶ τοῦ τροχοῦ λεγομένοις, οὓς ἐκεῖνος ἀνάγκῃ μᾶλλον ἢ ἀληθείᾳ ἔλεγε, τούτοις δὲ διεφέρετο. ὁ μὲν γὰρ ἐκβάντα ἔφη με ἐκ τοῦ πλοίου ἀποκτεῖναι τὸν ἄνδρα, καὶ αὐτὸς ἤδη τεθνεῶτα συνανελεῖν μοι· ὁ δὲ τοπαράπαν ἔφη οὐκ ἐκβῆναί με ἐκ τοῦ πλοίου. καίτοι τὸ εἰκὸς σύμμαχόν μοι ἐστίν. οὐ γὰρ δήπου οὕτω κακοδαίμων ἐγὼ, ὥστε τὸ μὲν ἀποκτεῖναι τὸν ἄνδρα προὐνοησάμην μόνος, ἵνα μοι μηδεὶς συνειδείη, ἐν ᾧ μοι ὁ πᾶς κίνδυνος ἦν· ἤδη δὲ πεπραγμένου μοι τοῦ ἔργου, μάρτυρας καὶ συμβούλους ἐποιούμην. καὶ ἀπέθανε μὲν ἀνὴρ οὑτοσὶ ἐγγὺς τῆς θαλάσσης καὶ τῶν πλοίων (ὡς ὁ τούτων λόγος ἐστίν) ὑπὸ δὲ ἑνὸς ἀνδρὸς ἀποθνήσκων, οὔτε ἀνέκραγεν, οὔτ' αἴσθησιν οὐδεμίαν ἐποίησεν; οὔτε τοῖς ἐν τῇ γῇ, οὔτε τοῖς ἐν τῷ πλοίῳ; καὶ μὴν πολλῷ πλέον γε ἀγνοεῖν [89] ἐστι νύκτωρ ἢ μεθ'

88. ὕστερον] id eſt *τοῖς μετὰ τὸν τρόχον εἰρημένοις.* malim tamen *ὑστέροις* legi. *poſterioribus*, pro *poſtremis.*

89. *ἀγνοεῖν* h. l. eſt *ἀγνοίᾳ ἁμαρτάνειν* errore, imprudentia labi. non cauere aliquid, cuius te poſtmodum facti poeniteat, cum corrigere iam non amplius liceat. vt, ſi, vt hoc vtar, qui aliquem interemerit, is cruorem abſtergere a manibus, gladioue aut veſti-

ἡμέραν, ἐπ' ἀκτῆς, ἢ κατὰ πόλιν. καὶ μὴν ἔτι ἐ-
γρηγορότων φασὶν ἐκβῆναι τὸν ἄνδρα ἐκ τȢ πλοίȢ.
ἔπειτα ἐν τῇ γῇ μὲν ἀποθανόντος, ἐντιθεμένȢ δὲ
εἰς τὸ πλοῖον, ȣ̓́τε ἐν τῇ γῇ σημεῖον ȣ̓δὲ αἷμα ἐφά- 33.
νη, ȣ̓́τε ἐν τῷ πλοίῳ· νύκτωρ μὲν ἀναιρεθέντος,
νύκτωρ δὲ τιθεμένȢ [90] εἰς τὸ πλοῖον. ἢ δοκεῖ ἂν ὑ-
μῖν ἄνθρωπος δύνασθαι ἐν τοιȣ́τῳ πράγματι ὢν
τά τ' ἐν τῇ γῇ ὄντα [91] ἀναξύσαι, καὶ τὰ ἐν τῷ
πλοίῳ ἀποσπογγίσαι, ἃ οὐδὲ [92] μεθ' ἡμέραν τὶς 36.
οἷός τ' ἐγένετο, ἔνδον ἂν αὐτȢ, καὶ μὴ πεφοβημέ-
νος, τοπαράπαν ἀφανίσαι; ταῦτα πῶς εἰκότα,
ὦ ἄνδρες, ἐστίν; ὃ δὲ καὶ μάλιστα δεῖ ἐνθυμεῖσθαι.
(καὶ μή μοι ἄχθεσθε, ἂν ὑμᾶς πολλάκις ταὐτὰ
διδάξω· μέγας γὰρ ὁ κίνδυνός ἐστι. καθ' ὅ, τι δ' ἂν 39.
ὑμεῖς

bus, ſiue oblitus ſit, ſiue nil curarit. Hoc eſt *ἀγνόημα*, quod capitale iam haud paucis fuit. Eiusmodi lapſus, ait ſophiſta, multo crebriores euenire de nocte, quam de die; quia de die facilius maculas cruoris ſparſi obſeruamus; item in litore crebrius ſic peccari, quam in vrbe. quia in litore deſerto carendum eſt neceſſario non paucis cautelae adminiculis, quibus vrbes abundant; quo pertinent inſtrumenta peremtum tumulandi, aliisue modis conſpectui hominum ſubducendi, notasque caedis obliterandi.

90. *δὲ τιθεμένȢ*] malim *δ' ἐντιθ.* vt modo praeceſſerat.

91. *γῇ ὄντα*] ſi neceſſe eſt, feremus, vt alia multa cruda et incondita. Mihi tamen credibilius eſt Antiphontem ſic reliquiſſe *ἐν τῇ γῇ ἴχνη* [ſcil. *τȢ φόνου*] *πάντα ἀναξύσαι.*

Digitized by Google

ὑμεῖς [92] ὀρθῶς γνῶτε, κατὰ τοῦτο σώζομαι· καθ' ὅ, τι δ' ἂν ψευσθῆτε τἀληθοῦς, κατὰ τοῦτο ἀπόλλυμαι. μὴ οὖν ἐξέληται τοῦτο ὑμῶν μηδεὶς,) ὅτι τὸν μηνυτὴν ἀπέκτειναν, καὶ διετείναντο αὐτὸν μὴ εἰσ-
42. ελθεῖν εἰς ὑμᾶς, μηδ' ἐμοὶ ἐγγενέσθαι παρόντι [93] ἄξαι τὸν ἄνδρα καὶ βασανίσαι αὐτόν. καίτοι πρὸς τούτων ἦν τοῦτο. νῦν δὲ πριάμενοι τὸν ἄνδρα, ἰδίᾳ ἐπὶ σφῶν αὐτῶν ἀπέκτειναν τὸν μηνυτὴν, οὔτε τῆς πόλεως ψηφισαμένης, οὔτε αὐτόχειρα ὄντα τοῦ
135.1. ἀνδρὸς, ὃν ἐχρῆν δεδεμένον αὐτοὺς φυλάσσειν, ἢ τοῖς φίλοις τοῖς ἐμοῖς ἐγγυῆσαι, ἢ τοῖς ἄρχουσι τοῖς ὑμετέροις παραδοῦναι, καὶ ψῆφον περὶ αὐτοῦ
3. γενέσθαι· νῦν δὲ αὐτοὶ καταγνόντες τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρὸς ἀπεκτείνατε· ὃ οὐδὲ πόλει ἔξεστιν ἄνευ Ἀθηναίων [94] οὐδένα θανάτῳ ζημιῶσαι. καὶ τῶν μὲν ἄλλων λόγων τῶν ἐκείνου τουτουσὶ κριτὰς ἠξιώσατε γενέσθαι, τῶν δὲ ἔργων αὐτοὶ δικασταὶ γίνεσθε.
6. καίτοι οὐδὲ οἱ τοὺς δεσπότας ἀποκτείναντες, ἐὰν ἐπ' αὐτοφώρῳ ληφθῶσιν, οὐδ' οὗτοι θνήσκουσιν ὑπ' αὐτῶν τῶν προσηκόντων, ἀλλὰ παραδιδόασιν αὐτοὺς [95]

92. καθ' ὅ, τι δ' ἂν] pro δὲ ſententia poſtulat γάρ.
93. παρόντι] malim παριόντι. *prodeunti ad vos.*
94. οὐδὲ πόλει ἔξεστιν ἄνευ ἀθηναίων] notabilis locus, vnde colligatur, nulli ciuitati earum, quae in ſocietate Athenienſium eſſent, licuiſſe, Athenienſibus inſciis et inuitis, quemquam extremo ſupplicio afficere.
95. παραδιδόασιν αὐτοὺς] ſcil. οἱ προσήκοντες τῶν δεσποτῶν τῶν φονευθέντων τοὺς δούλους τοὺς φονεύσαντας.

Digitized by Google

τῇ ἀρχῇ [95b.], κατὰ νόμους ὑμετέρους πατρίους. εἴπερ
γὰρ καὶ μαρτυρεῖν ἔξεστι δούλῳ κατὰ τοῦ ἐλευθέρου
τὸν φόνον, καὶ [96] τῷ δεσπότῃ, ἂν δοκῇ, ἐπεξελθεῖν 9.
ὑπὲρ τοῦ δούλου [97] καὶ ἡ ψῆφος ἴσον δύναται τῷ δοῦ-
λον ἀποκτείναντι, καὶ τὸν [98] ἐλεύθερον· εἰκός τοι
καὶ ψῆφον γενέσθαι περὶ αὐτοῦ [99] ἦν, καὶ μὴ ἄκρι-
τον ἀποθανεῖν αὐτὸν ὑφ᾽ ὑμῶν. ὥστε πολλῷ ἂν ὑ-
μεῖς δικαιότερον κρίνοισθε, ἢ ἐγὼ νῦν [99] ὑφ᾽ ὑμῶν ἀ- 12.
δίκως. σκοπεῖτε δέ, ὦ ἄνδρες, καὶ ἐκ τοῖν λόγοιν τοῖν
ἀνδροῖν ἑκατέροιν τοῖν βασανισθέντοιν τὸ δίκαιον [1]
καὶ τὸ εἰκός. ὁ μὲν γὰρ δοῦλος δύο λόγω ἔλεγε·
τοτὲ μέν [2] ἔφη με εἰργάσθαι τὸ ἔργον, τοτὲ δὲ οὐκ
ἔφη·

95 b. poſt *ἀρχῇ* videtur *κολασθῆναι* deeſſe.

96. *τὸν φόνον κατά τινος μαρτυρεῖν* videtur eſſe, teſtimonio ſuo coram iudicibus prodere atque confirmare, caedem ab aliquo eſſe commiſſam.

97. *ὑπὲρ τοῦ δούλου*] ſubaudi *τοῦ φονευθέντος*.

98. *καὶ τὸν ἐλεύθερον*] pro accuſ. articuli *τὸν* malim datiuum *τῷ*. *καὶ τῷ ἐλεύθερον* ſcil. *ἀποκτείναντι*. vt modo *τῷ δοῦλον*.

99. *αὐτοῦ*] illo de ſeruo, quem vos, aduerſus me teſtatum, de medio ſuſtuliſtis.

100. *ἢ ἐγὼ νῦν ὑφ᾽ ὑμῶν ἀδίκως*] idem eſt ac ſi dixiſſet *ἢ ἐγὼ νῦν κρίνομαι ὑφ᾽ ὑμῶν, κρινόμενος ἀδίκως*. quippe qui a vobis praeter ius et fas in iudicium ſim pertractus.

1. *τὸ δίκαιον καὶ τὸ εἰκὸς*] ſic recte exhibet Aldina. operae Stephani turbauerant, priorem articulum, qui erat vocabulo *δίκαιον* praeponendus, eidem poſtponentes.

2. *τοτὲ μὲν*] adde *γάρ*.

Digitized by Google

ἔφη· ὁ δὲ ἐλεύθερος οὐδέπω νῦν εἴρηκε περὶ ἐμοῦ φλαῦρον οὐδὲν, τῇ αὐτῇ βασάνῳ βασανιζόμενος[3]· τοῦτο μὲν γὰρ οὐκ ἦν αὐτῷ ἐλευθερίαν προτείναντι[4] ὥσπερ τὸν ἕτερον πεῖσαι· τοῦτο δὲ, μετὰ τοῦ ἀληθοῦς ἐβούλετο κινδυνεύων, πάσχειν εἴ τι δέοι. ἐπεὶ τό γε συμφέρον καὶ οὗτος ἠπίςατο, ὅτι τότε παύσαιτο ςρεβλούμενος, ὁπότε εἴποι τὰ τούτοις δοκοῦντα. ποτέρῳ οὖν εἰκός ἐςι πιςεῦσαι, τῷ διὰ τέλους τὸν αὐτὸν λόγον αἰεὶ λέγοντι, ἢ τῷ τοτὲ μὲν φάσκοντι, τοτὲ δ' οὔ; ἀλλὰ καὶ ἄνευ βασάνου τοιαύτης, οἱ τοὺς αὐτοὺς αἰεὶ περὶ τῶν αὐτῶν λόγους λέγοντες, πιςότεροί εἰσι τῶν διαφερομένων σφίσιν αὐτοῖς. ἔπειτα δὲ καὶ ἐκ τῶν λόγων τῶν τοῦ ἀνθρώπου μερὶς ἑκατέρῳ[5] ἴση ἐςὶ, τούτοις μὲν, τὸ φάσκειν, ἐμοὶ δὲ, τὸ μὴ φάσκειν. ἔκ τε ἀμφοῖν τοῖν ἀνδροῖν τοῖν βασανισθέντοιν[6]. ὁ μὲν γὰρ ἔφησεν,

3. *τῇ αὐτῇ βασάνῳ βασανιζόμενοι*] ſcil. ἢ ὁ δοῦλος ἐβασανίζετο. ſed num ingenui rotae imponebantur?

4. *προτείναντι*] imo vero *προτείναντας*. ſcil. ὑμᾶς vos non poteratis eum adducere, ſpe libertatis oſtendenda.

5. *ἑκατέρῳ*] ſcil. ἡμῶν. vtrique noſtrum, tam mihi, quam aduerſariis.

6. *τοῖν βασανισθέντοιν*] verba haec cum circumiectis ſententiam prorſus eandem produnt, atque prius membrum. Sed liquet ſophiſma hic quaeri; ego nullus dubito leg. eſſe *ἔκ τε ἀμφοῖν τοῖν ἀνδροῖν τοῖν βασανισθέντοιν ἐμοὶ μερὶς κρείσσων. ὁ μὲν γὰρ τοτὲ μὲν ἔφησε, τοτὲ δ' οὐκ ἔφησεν. ὁ δὲ διὰ τέλους ἔξαρνος ἦν.* Ambo nos, ait, ego et aduerſarii mei, partimur hos

ὁ δὲ διὰ τέλους ἔξαρνος ἦν. καὶ μὲν δὴ τὰ ἐξίσου γε-
νόμενα, τοῦ φεύγοντος [7] ἐστὶ μᾶλλον ἢ τοῦ διώκον-
τος· εἴπερ γε καὶ τῶν ψήφων ὁ ἀριθμὸς ἐξίσου γε-
νόμενος τὸν φεύγοντα μᾶλλον ὠφελεῖ, ἢ τὸν διώκον-
τα. ἡ μὲν βάσανος, ὦ ἄνδρες, τοιαύτη ἐγένετο, ᾗ 27.
οὗτοι πιστεύοντες, εὖ εἰδέναι φασὶν ὑπ᾽ ἐμοῦ ἀποθα-
νόντα τὸν ἄνδρα. καίτοι τοπαράπαν ἔγωγ᾽ ἂν εἴ τι
συνῄδειν ἐμαυτῷ, καὶ εἴ τι τοιοῦτον εἴργαστο [8], ἠφά-
νισ᾽ ἂν τὼ ἀνθρώπω, ὅτε ἐπ᾽ ἐμοὶ ἦν, τοῦτο μὲν,
εἰς τὴν Αἶνον ἀπάγειν ἅμα ἐμοὶ, τοῦτο δὲ, εἰς τὴν 30.
ἤπειρον διαβιβάσαι, καὶ μὴ ὑπολείπεσθαι μηνυ-
τὰς κατ᾽ ἐμαυτοῦ τοὺς συνειδότας. Φασὶ δὲ γραμ-
ματίδιον εὑρεῖν ἐν τῷ πλοίῳ, ὃ ἔπεμπον ἐγὼ Λυ-

κίνῳ

in cauſa noſtra tortos; ſed partimur eos portione non pari. nam portio mea maior eſt, quam illorum. Duorum enim teſtium, repugnantia ſibi teſtatorum, alterum ego cum aduerſariis communem ex dimidio habeo. nam qui me caedis inſimularat, is idem me rurſus eodem ore caedis abſoluit. In hoc ergo *μερὶς* noſtra eſt *ἴση*. at in altero illo, qui conſtanter negauit me homicidam eſſe, ego *πλεονεκτῶ*. portio mea eſt melior et potior. nam hunc ego ſolus poſſideo, illi nihil eius participant. Atqui (*καὶ μὲν δὴ*) pergit actor, etiamſi ego *οὐδὲν ἐπλεονέκτουν ἕνεκα τῶν μαρτύρων* ratione teſtium nullo modo aduerſariis praeſtarem, quibus vtique praeſto, ſed aequalia prorſus eſſent vtrinque momenta, ego tamen vel ſic quoque potior eſſem iure. Nam in aequalitate momentorum ſemper in fauorem reorum pronunciatur.

7. *τοῦ φεύγοντος*] id eſt *πρὸς τοῦ φ.*

8. *εἴργαστο*] tacite repete *ἐμοὶ* e praemiſſo *ἐμαυτῷ*.

κίνῳ, ὡς ἀποκτείναιμι τὸν ἄνδρα. καίτοι τί ἔδει με
33. γραμματίδιον πέμπειν, αὐτοῦ συνειδότος τοῦ τὸ
γραμματίδιον φέροντος; ὥστε τοῦτο μὲν, σαφέστε-
ρον αὐτοῖς ἔμελλεν ἐρεῖν ὁ εἰργασμένος, τοῦτο δὲ, οὐ-
δὲν ἔδει κρύπτειν αὐτόν. ἃ γὰρ οἷόν [9] τε εἰδέναι τὸν
φέροντα, ταῦτα ἄν τις μάλιστα συγγράψειεν. ἔπει-
36. τα δὲ ὅ, τι μὲν μακρὸν εἴη πρᾶγμα, τοῦτο ἄν τις
ἀναγκασθείη γράψαι, τῷ μὴ διαμνημονεύειν τὸν
ἀπαγγέλλοντα, ὑπὸ πλήθους. τοῦτο δὲ βραχὺ ἦν
ἀπαγγεῖλαι, ὅτι τέθνηκεν ὁ ἀνήρ. ἔπειτα ἐνθυ-
μεῖσθε, ὅτι διαφέρον [10] ἦν τὸ γραμματίδιον τῷ
39. βασανισθέντι, διάφορος δ᾽ ὁ ἄνθρωπος τῷ γραμ-
ματίῳ [11]. ὁ μὲν γὰρ βασανιζόμενος, αὐτὸς ἔφη
ἀποκτεῖναι, τὸ δὲ γραμμάτιον ἀνοιχθὲν ἐμὲ τὸν
ἀποκλείναντα ἐμήνυεν. καίτοι ποτέρῳ χρὴ πιστεῦσαι;
τὸ μὲν γὰρ πρῶτον οὐχ εὗρον ἐν τῷ πλοίῳ ζητοῦντες
42. τὸ γραμματίδιον, ὕστερον δέ· τότε μὲν γὰρ οὔπω
οὕτως ἐμεμηχάνητο αὐτοῖς. ἐπειδὴ δὲ ὁ ἄνθρωπος
ὁ πρότερον βασανισθεὶς οὐδὲν ἔλεγε κατ᾽ ἐμοῦ, τότε
εἰσβάλλουσιν εἰς τὸ πλοῖον τὸ γραμματίδιον, ἵνα ταύ-
136.1. την ἔχοιεν ἐμοὶ τὴν αἰτίαν ἐπιφέρειν· ἐπειδὴ δ᾽
ἀνεσώθη τὸ γραμματίδιον, καὶ ὁ ὕστερος βασανι-
ζόμε-

9. *οἷόν τε*] imo vero οὐχ οἷόν τε. nam quae perlator literarum ſcire nequit, ea ferme literis mandamus.

10. *διαφέρον*] malim *διάφορον*, vt ſtatim poſt.

11. *γραμματίῳ*] videtur aut *γραμματείῳ* per diphthongum praeſtare, aut *γραμματιδίῳ*.

12. *συνεφέρετο*] ſic dedi de meo, pro vulgari *συνεπεφέρετο*. v. p. 134. 19.

ζόμενος οὐ* συνεφέρετο [12] τῷ γραμματιδίῳ, οὐκ ἔθ' οἷόν τ' ἦν ἀφανίσαι τὰ ἀναγνωσθέντα. εἰ γὰρ ἡγήσαντο τὸν ἄνδρα πείσειν ἀπὸ πρώτης καταψεύδεσθαί μου, οὐκ ἂν ποτ' ἐμηχανήσαντο τὰ ἐν τῷ γραμματιδίῳ. καί μοι μάρτυρας τούτων κάλει. ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Τίνος γε δὴ ἕνεκα τὸν ἄνδρα ἀπέκτεινα; οὐδὲ γὰρ ἔχθρα οὐδεμία ἦν ἐμοὶ καὶ ἐκείνῳ. λέγειν δὲ τολμῶσιν ὡς ἐγὼ χάριτι τὸν ἄνδρα ἔκτεινα. καὶ τίς πώποτε χαριζόμενος ἑτέρῳ, τοῦτο εἰργάσατο; οἶμαι γὰρ οὐδένα· ἀλλὰ δεῖ μεγάλην τὴν ἔχθραν ὑπάρχειν τῷ τοῦτο μέλλοντι ποιήσειν, καὶ τὴν πρόνοιαν ἐκ πολλῶν εἶναι φανερὰν ἐπιβουλευομένην. ἐμοὶ δὲ κἀκείνῳ οὐκ ἦν ἔχθρα οὐδεμία. ἀλλὰ χρήματα ἔμελλον λήψεσθαι [13] ἀποκτείνας αὐτόν; ἀλλ' οὐκ ἦν αὐτῷ. ἀλλὰ δείσας περὶ ἐμαυτοῦ μὴ αὐτὸς παρ' ἐκείνου τοῦτο πάθοιμι; καὶ γὰρ ἂν τῶν τοιούτων ἕνεκά τις ἀναγκασθείη τοῦτο ἐργάσασθαι. ἀλλ' οὐδέν μοι τοιοῦτον ὑπῆρκτο εἰς αὐτόν. ἀλλά σοι μᾶλλον ἐγὼ τὴν πρόφασιν ταύτην ἔχοιμ' ἂν εἰκότως μετὰ τῆς ἀληθείας ἀναθεῖναι, ὅτι χρημάτων ἕνεκα ζητεῖς ἐμὲ ἀποκτεῖναι μᾶλλον, ἢ σὺ ἐμοὶ ἐκεῖνον [14]. καὶ πολὺ ἂν δικαιότερον ἁλῴης σὺ τοῦ φόνου, ἐμὲ ἀποκτείνας, ὑπὸ τῶν ἐμοὶ προσηκόντων, ἢ ἐγὼ ὑπὸ

13. λήψεσθαι] id eſt εὑρήσειν παρ' αὐτῷ, καὶ ταῦτα ἀφελόμενος σφετεριεῖσθαι.

14. ἢ σὺ ἐμοὶ ἐκεῖνον] malim ἢ σὺ ἐμοὶ, [ſcil. ἔχοις ἀναθεῖναι τὴν πρόφασιν] ὅτι ἐκεῖνον [ſcil. ἐγὼ ἀπέκτεινα.] quam tu in me conferre poſſis hanc criminationem, a me illum occiſum eſſe.

Digitized by Google

ὑπό σου καὶ τῶν ἐκείνου ἀναγκαίων. ἐγὼ μὲν γάρ σοι
φανερὰν τὴν πρόνοιαν εἰς ἐμὲ ἀποδείκνυμι, σὺ δὲ
18. με ἐν ἀφανεῖ λόγῳ ζητεῖς ἀπολέσαι. ταῦτα μὲν
ὑμῖν λέγω, ὡς αὐτός μοι πρόνοιαν οὐδεμίαν ἔχει [15]
ἀποκτεῖναι τὸν ἄνδρα. Δεῖ δέ με καὶ ὑπὲρ Λυκίνου
ἀπολογήσασθαι, ὡς ἔοικεν· ἀλλ᾽ οὐχ ὑπὲρ αὑτοῦ [16]
21. μόνον, ὡς οὐδ᾽ ἐκεῖνον εἰκότως αἰτιῶνται. λέγω τοί-
νυν ὑμῖν ὅτι ταυτὰ ὑπῆρχεν αὐτῷ εἰς ἐκεῖνον ἅπερ
ἐμοί. οὔτε γὰρ χρήματα ἦν αὐτῷ [17] ὁπόθεν ἂν ἔ-
λαβεν ἀποκτείνας ἐκεῖνον, οὔτε κίνδυνος αὐτῷ ὑπῆρ-
χεν οὐδεὶς, ὅντινα οὐκ ἔφευγε μὴ ἀποθανόντος ἐκεί-
24. νου. τεκμήριον δὲ μέγιστον ὡς οὐκ ἐβούλετο αὐτὸν ἀπο-
λέσαι· ἐξὸν γὰρ αὐτῷ ἐν ἀγῶνι καὶ κινδύνῳ μεγά-
λῳ καταστήσαντι μετὰ τῶν νόμων τῶν ὑμετέρων ἀ-

πο-

15. ἔχει] ſcil. aduerſarius meus, ad quem αὐτὸς quoque redit. Sed poſt ἔχει videtur ἀποδεικνύειν vel ἀποδεῖξαι deeſſe. non habet demonſtrare πρόνοιαν h. e. non poteſt docere, vllam a me paratam fuiſſe fraudem meditatam, machinamue, ἀποκτεῖναι [id eſt ὥστε ἀπ.] αὐτὸν. quo illum de medio tollerem.

16. αὑτοῦ] dedi cum ſpiritu aſpero. id eſt ὑπὲρ ἐμαυτοῦ. non me ſolum, vt videtur, ſed Lycinum quoque purgare me decet. nam et ille quoque praeter fas inſimulatus fuit. Stephanus in marg. annotauit Aldinam dare αὐτοῖς.

17. αὐτῷ redit ad Lycinum idem eſt ac ſi dixiſſet οὐ γὰρ εἶχεν οὐδ᾽ αὐτὸς, ὁπόθεν ἔλαβεν ἂν μισθὸν τοῦ ἀποκτεῖναι τὸν Ηρώδην. nam non ille magis, quam ego, mercedem caedis vnde aufferret, habebat.

Digitized by Google

πολέσαι ἐκεῖνον, εἴπερ προσωφείλετο αὐτῷ κακὸν, καὶ τό, τε ἴδιον τὸ αὐτοῦ διαπράξασθαι, καὶ τῇ πόλει τῇ ἡμετέρᾳ χάριν καταθέσθαι, εἰ ἐπέδειξεν ἀδικοῦντα ἐκεῖνον, οὐκ ἠξίωσεν, ἀλλ' οὐδ' ἦλθεν ἐπὶ τοῦτο. καίτοι καλλίων γε ἦν ὁ κίνδυνος αὐτῷ. ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Ἀλλὰ [18] γὰρ ἐνταῦθα μὲν ἀφῆκεν αὐτόν, οὗπερ οὐκ ἔδει κινδυνεύειν αὐτὸν περί τε αὐτοῦ καὶ ἐμοῦ· ἐνταῦθα δ' ἐπεβούλευεν, ἐν ᾧ γνωσθεὶς ἂν ἀπεστέρει μὲν ἐμὲ τῆς πατρίδος, ἀπεστέρει δὲ αὐτὸν ἱερῶν καὶ ὁσίων, καὶ τῶν ἄλλων ἅπερ μέγιστα καὶ περὶ πλείστου ἐστὶν ἀνθρώποις; ἔπειτα δ' εἰ καὶ ὡς μάλιστα ἐβούλετο αὐτὸν ὁ Λυκῖνος τεθνάναι (εἶμι γὰρ καὶ ἐπὶ τὸν τῶν κατηγόρων λόγον) ὃ αὐτὸς οὐκ ἠξίου αὐτόχειρ γενέσθαι, τοῦτο τὸ ἔργον ἐγώ ποτ' ἂν ἐπείσθην ἀντ' ἐκείνου ποιῆσαι; πότερα ὡς ἐγὼ μὲν ἦν τῷ σώματι ἐπιτήδειος διακινδυνεύειν, ἐκεῖνος δὲ χρήμασι τὸν ἐμὸν κίνδυνον ἐκπρίασθαι; οὐ δῆτα. (τῷ μὲν γὰρ οὐκ ἦν χρήματα, ἐμοὶ δὲ ἦν·) ἀλλ' αὐτὸ τὸ ἐναντίον, ἐκεῖνος τοῦτο θᾶσσον ἂν ὑπ' ἐμοῦ ἐπείσθη, κατά γε τὸ εἰκός, ἢ ἐγώ. ὑπὸ τούτου. ἐπεὶ ἐκεῖνός γ' ἑαυτὸν οὐδ' ὑπερήμερον γενόμενον ἑπτὰ μνῶν δυνατὸς ἦν λύσασθαι, ἀλλ' οἱ φίλοι αὐτὸν ἐλύσαντο. καὶ μὲν δὴ καὶ τῆς χρείας [19] τῆς ἐμῆς καὶ τῆς Λυκίνου τοῦτο ὑ-

μῖν

18. ἀλλὰ γὰρ —] eſt ironica argumentatio ex abſurdo.

19. χρείας] bene ſi habet, accipi debet pro φιλίας. familiaritatis atque neceſſitudinis noſtrae mutuae, meae puta cum Lycino. Idem eſt ac ſi dixiſſet πε-

Digitized by Google

μῶν μέγιστον τεκμήριόν ἐστιν, ὅτι οὐ σφόδρα ἐχρώμην
ἐγὼ Λυκίνῳ φίλῳ, ὡς πάντα ποιῆσαι ἂν τὰ ἐκείνῳ
42. δοκοῦντα. οὐ γὰρ δήπου ἑπτὰ μὲν μνᾶς οὐκ ἀπέτισα
περὶ αὐτοῦ δεδεμένου, καὶ * λυμαινομένου [20], κίνδυ-
νον δὲ τοσοῦτον ἀράμενος, ἄνδρα ἀπέκτεινα δι᾽ ἐκεῖ-
νον. ὡς μὲν οὖν οὐκ αὐτὸς αἴτιός εἰμι τοῦ πράγματος,
οὐδὲ ἐκεῖνος, ἀποδέδεικται καθόσον ἐγὼ δύναμαι
137.1. μάλιστα. Τούτῳ δὲ χρῶνται πλείστῳ λόγῳ οἱ κα-
τήγοροι, ὅτι ἀφανής ἐστιν ὁ ἀνήρ· καὶ ὑμεῖς ἴσως
περὶ τούτου * αὐτοὶ [21] ποθεῖτε ἀκοῦσαι. εἰ μὲν οὖν
3. τοῦτο εἰκάζειν δεῖ με, ἐξίσου τοῦτό ἐστι καὶ ὑμῖν καὶ
ἐμοί. οὔτε γὰρ ὑμεῖς αἴτιοι τοῦ ἔργου ἐστέ, οὔτε ἐγώ·
εἰ δὲ δεῖ τοῖς ἀληθέσι χρῆσθαι, τῶν εἰργασμένων
τινὰ ἐρωτώντων [22]· ἐκεῖνοι γὰρ ἄριστα πύθοιντο.
ἐμοὶ γὰρ τῷ μὴ εἰργασμένῳ τοσοῦτον τὸ * μακρό-
τα-

ρὶ τῆς χρείας ᾗ ἐχρώμεθα ἡμεῖς ἀλλήλοις. *quod ad conſuetudinem noſtram mutuam attinet.*

20. λυμαινομένου] ſic dedi de meo. δεδεμένου καὶ λυμαινομένου idem eſt atque ἐν τοῖς δεσμοῖς λυμαινομένου. multas moleſtias, cruciatus, morbos tolerante in corpore, in carcere, in vinculis. vulgatae dant λυμαιμένου. pro quo Stephanus malebat λελυμένου. ſed eum loci fugiebat ſententia, quae haec eſt. pro Lycino in carcere tabeſcente nolui ſeptem minas ſoluere, quo liber emitteretur. Ad λυμαινομένου ſubauditur ὑπὸ τῶν δεσμῶν καὶ τῆς κακοπαθείας.

21. αὐτοὶ dedi de meo, pro vulgari αὐτοῦ. vos ipſi quoque de hoc cupitis doceri.

22. ἐρωτώντων] id eſt ἐρωτάτωσαν. interrogante adverſarii mei eorum aliquem, qui facinus patrarunt.

Digitized by Google

τατον [23] τῆς ἀποκρίσεως ἐϛὶν, ὅτι ἐκ εἴργασμαι· 6.
τῷ δὲ ποιήσαντι ῥᾳδία ἐϛὶν ἡ ἀπόδειξις, καὶ μὴ
ἀποδείξαντι εὖ [24] καὶ εἰκάσαι. οἱ μὲν γὰρ πανȣρ-
γȣ̃ντες, ἅμα τε πανȣργȣ̃σι, καὶ πρόφασιν εὑρίσ-
κȣσι τȣ̃ ἀδικήματος· τῷ δὲ μὴ εἰργασμένῳ χαλε-
πὸν περὶ τῶν ἀφανῶν εἰκάζειν. οἶμαι δ᾽ ἂν καὶ ὑ- 9.
μῶν ἕκαϛον, εἴ τις τινὰ [25] ἔροιτο ὅ τι μὴ τύχοι
εἰδὼς, τοσȣ̃τον ἂν εἰπεῖν, ὅτι ἐκ οἶδεν· εἰ δέ * τι
καὶ περαιτέρω κελεύοι [26] λέγειν, ἐν πολλῇ ἂν ὑμᾶς
ἔσε-

23. τὸ μακρότατον] in ſuperlatiuo, ſic dedi de meo, pro vulgari τὸ μακρότερον, in comparatiuo.

24. εὖ] videtur hoc initium vocabuli mutilati eſſe, aut εὔκολον, aut εὐχερὲς. et facile eſt quoqne probabilia indicia et reperire, et edere, tametſi haud docuerit. verum, vt fatear id, quod ſentio, labare videtur ſententia. Quid enim ei, qui facinus patrarit, eiusque ſibi conſcius ſit, opus ſit coniectare? quae ſcimus, ea coniectura non venamur. Videtur auctor non ſatis aperte ſententiam protuliſſe, quae, ni fallor, haec fuit; aut ſi ille quoque minus docuerit, potuerit tamen, ſi quidem rei geſtae quodammodo gnarus et conſcius ſit, veſtigia ſaltim vero ſimilia indicare, quae prementes alii verum tandem inueniant. Vulgatam qui tuebitur, ei ſic erit conſtruendum. καὶ μὴ ἀποδείξαντι [ſubaudi e proximis ῥᾴδιόν ἐϛιν] εὖ καὶ καλῶς εἰκάσαι. Paulo poſt recurrit εὖ εἰκάζειν. verſu 12. Verum hanc quoque lectionem eadem vrget difficultas, quam modo indicaui.

25. εἴ τίς τινα] ſubaudi e proximo ὑμῶν. ſi quis veſtrum quempiam interroget, de re quam interrogatus ignoret.

26. εἰ δέ τι καὶ περαιτέρω κελεύοι λέγειν] ſic de-

Digitized by Google

ἔσεσθαι ἀπορίᾳ δοκῶ. μὴ τοίνυν ἐμοὶ νείμητε τὸ ἄπορον τοῦτο, ἐν ᾧ μήδ᾽ ἂν αὐτοὶ εὐπορῆτε· μηδὲ, ἂν εὖ εἰκάζω, ἐν τούτῳ μοι ἀξιοῦτε τὴν ἀπόφευξιν εἶναι, ἀλλ᾽ ἐξαρκείτω μοι ἐμαυτὸν ἀναίτιον ἀποδεῖξαι τοῦ πράγματος. ἐν τούτῳ οὖν ἀναίτιος εἰμὶ, οὐκ ἐὰν [μὴ] [27] ἐξεύρω ὅτῳ τρόπῳ ἀφανής ἐστιν ἢ ἀπόλωλεν [28] ἀνὴρ, ἀλλ᾽ εἰ μὴ προσήκει μοι μηδὲν, ὥστ᾽ ἀποκτεῖναι αὐτόν. ἤδη δ᾽ ἔγωγε καὶ πρότερον ἀκοῇ ἐπίσταμαι γεγονὸς, τοῦτο μὲν, τοὺς ἀποθανόντας, τοῦτο δὲ, τοὺς ἀποκτείναντας οὐχ εὑρεθέντας. οὐκουν ἂν καλῶς ἔχοι εἰ * τούτων [29] δέοι τὰς αἰτιας ὑποσχεῖν τοὺς συγγενομένους. πολλοὶ δὲ γ᾽ ἤδη σχόντες ἑτέρων πραγμάτων αἰτίας, πρὶν τὸ σαφὲς αὐτῶν γνωσθῆναι, προαπώλοντο. αὐτίκα Ἐφιάλτην, τὸν ὑμέτερον πολίτην, οὐδέπω νῦν εὕρηνται οἱ ἀποκτείναντες· εἰ οὖν τις ἠξίου τοὺς συνόντας ἐκείνῳ εἰκάζειν οἵ τινες ἦσαν οἱ ἀποκτείναντες Ἐφιάλτην, εἰ δὲ μὴ, ἐνόχους εἶναι τῷ φόνῳ, οὐκ ἂν κα-

di de meo, pro vulgari *εἰ δέ τις περαιτέρω κελεύει λ.* Ad *λέγειν* ſubauditur *ὑμᾶς*.

27. *ἐὰν μὴ ἐξεύρω*] mediam vocem, vt repugnantem ſententiae, ideoque amputandam, vncis incluſi.

28. *ἀφανής ἐστιν* etc.] id eſt *ἠφανίσθη*. inſequentia *ἢ ἀπόλωλεν* ſintne ab ipſo oratore, ſua ipſius verba interpretatum eunte, an a librario quodam, ſcholiaſtam agente, profecta, adhuc ambigo, et in medio relinquam. Idem profecto ſubiicit v. *ἀπόλωλεν*, atque *ἀφανής ἐστιν*.

29. *τούτων*] ſic dedi de meo, pro vulgari *τούτῳ*.

ἂν καλῶς εἶχε τοῖς συνοῦσιν. ἔπειτα οἵ γε [30] Ἐφι-
άλτην ἀποκτείναντες οὐκ ἐζήτησαν τὸν νεκρὸν ἀφα-
νίσαι, οὐδ' ἐν τούτῳ κινδυνεύειν [31] μηνῦσαι τὸ πρᾶγ- 24.
μα, ὥσπερ οἵδε φασὶν ἐμὲ τῆς μὲν ἐπιβουλῆς οὐδένα
κοινωνὸν ποιήσασθαι τοῦ θανάτου [32], τῆς δ' ἀναιρέ-
σεως [33]. τοῦτο δ' ἐντὸς οὐ πολλοῦ χρόνου παῖς ἐζήτησεν
οὐδὲ δώδεκα ἔτη γεγονὼς τὸν δεσπότην ἀποκτεῖναι· 27.
καὶ εἰ μὴ φοβηθεὶς, ὡς ἀνεβόησεν [34], ἐγκαταλι-
πὼν

30. οἵ γε] quid ſi οἱ μὲν, ob inſequens δὲ in iſtis τοῦτο δ' ἐντός.

31. ἐν τούτῳ] ſcil. ἐν τῷ ἀφανίζειν τὸν νεκρόν. neque operam dederunt, vt per hoc [ſtudium puta ſuum, cadauer e conſpectu ſubmouendi] in periculum venirent caedem prodendi. ἀφανίζεται νεκρὸς ſiue humando, ſiue cremando, ſiue beſtiis obiiciendo, ſiue vndis mergendo, quorum pleraque fieri nequeunt ſine moleſtia et alieno adiumento. quo fit vt caedes commiſſa hoc modo facile palam fiat.

32. τοῦ θανάτου cohaeret cum τῆς ἐπιβουλῆς. ἡ τοῦ θανάτου ἐπιβουλὴ idem eſt atque τὸ ἐπιβουλεύειν τινὶ θάνατον. comparatio et machinatio caedis in alicuius caput. nam θάνατος Antiphonti ſaepe pro φόνος vſurpatur. Poſſit tamen rurſus quoque dictio τοῦ θανάτου pro ſcholio haberi. id quod alii arbitrantor.

33. τῆς δ' ἀναιρέσεως] ſubaudi ποιήσασθαί τινα κοινωνόν. ad tollendum autem corpus, h. e. humandum, adhibitum a me fuiſſe operae ſocium, tametſi cauiſſem, ne quis mihi interimenti hominem adeſſet.

34. ἀνεβόησεν] ὁ δεσπότης puta. niſi herus, interea dum a ſeruo iugularetur, vociferatus eſſet. hoc ideo viſum fuit admonere, quia circumiecta ad puerum iugulantem redeunt.

Digitized by Google

πὼν τὴν μάχαιραν τῇ σφαγῇ ᾤχετο φεύγων, ἀλλ' ἐτόλμησε μεῖναι, ἀπώλοντ' ἂν οἱ ἔνδον ἅπαντες· ȣ̓δεὶς γὰρ ἂν ᾤετο τὸν παῖδά ποτε τȣ̃το τολμῆσαι·
30. νῦν δὲ συλληφθεὶς αὐτὸς ὕστερον κατεῖπεν ἑαυτοῦ. τȣ̃το δὲ, περὶ χρημάτων αἰτίαν ποτὲ σχόντες οὐκ οὖσαν (ὥσπερ ἐγὼ νῦν)[35] οἱ Ἑλληνοταμίαι οἱ ὑμέτεροι, ἐκεῖνοι μὲν ἀπέθανον ὀργῇ μᾶλλον ἢ γνώμῃ, πλὴν ἑνός. τὸ δὲ πρᾶγμα ὕστερον καταφανὲς ἐγένε-
33. το. τȣ̃ δ' ἑνὸς τȣ́τȣ (Σωσίαν ὄνομα φασὶν αὐτῷ εἶναι) κατέγνωστο μὲν ἤδη θάνατος, ἐτεθνήκει δὲ ȣ̓́πω. καὶ ἐν τȣ́τῳ[36] ἐδηλώθη τῷ[37] τρόπῳ ἀπολώλει τὰ χρήματα. καὶ ὁ ἀνὴρ ἀπήχθη[38] ὑπὸ τȣ̃ δήμȣ τȣ̃ ὑμετέρȣ παραδεδομένος ἤδη τοῖς ἕνδε-
36. κα, οἱ δ' ἄλλοι ἐτέθνασαν, ȣ̓δὲν αἴτιοι ὄντες. ταῦθ' ὑμῶν αὐτῶν ἐγὼ οἶμαι μεμνῆσθαι τȣ̀ς πρεσβυτέρȣς, τȣ̀ς δὲ νεωτέρȣς πυνθάνεσθαι, ὥσπερ ἐμέ[39]

 ȣ̔́τως

35. ὥσπερ ἐγὼ νῶν] ſcil. περὶ φόνȣ αἰτίαν ἔχω οὐκ οὖσαν.

36. ἐν τȣ́τῳ] eſtne maſculini, an neutrius generis? in illo, Soſia puta, an, interea temporis, dum haec geruntur. ἐν τȣ́τῳ τῷ χρόνῳ vel ἐν τȣ́τῳ τȣ̃ χρόνου? placet poſterius.

37. τῷ τρόπῳ] id eſt ὅτῳ τρ. vel τίνι τρ. quonam pacto.

38. ἀπήχθη] imo vero οὐκ ἀπήχθη. ſcil. τὴν ἐπὶ θανάτῳ ὁδὸν. non abducebatur ad locum ſupplicii tolerandi. h. e. morte non plectebatur, tametſi iam a populo vndecimuiris rerum capitalium eſſet eo traditus, quo capite lueret. Sed v. Supplementa.

39. ὥσπερ ἐμὲ] id eſt ὥσπερ ἐγὼ ἀκοῇ παρ' ἄλλων εἰδότων ἐπυθόμην.

Digitized by Google

οὕτως ἀγαθόν ἐστι μετὰ τοῦ χρόνου βασανίζειν τὰ
πράγματα· καὶ τοῦτ᾽[40] ἴσως ἂν φανερὸν γένοιτ᾽
ἂν ὕστερον, ὅτῳ τρόπῳ τέθνηκεν ὁ ἄνθρωπος. μὴ οὖν 39.
ὕστερον τοῦτο γνῶτε, ἀναίτιόν με ὄντα ἀπολέσαν-
τες· ἀλλὰ πρότερόν γ᾽ εὖ βουλεύσασθε, καὶ μὴ
μετ᾽ ὀργῆς καὶ διαβολῆς. ὡς τούτων οὐκ ἂν γένοιντο
ἕτεροι πονηρότεροι σύμβουλοι. οὐ γάρ ἐστιν, ὅτι ὀργι-
ζόμενος ἄνθρωπος ἂν γνοίη. αὐτὸ γὰρ, ᾧ[41] βουλεύε- 42.
ται, τὴν γνώμην διαφθείρει τοῦ ἀνθρώπου. μέγα[42]
τε ἡμέραν παρ᾽ ἡμέραν γιγνομένην[43] γνώμην, ὦ
ἄνδρες, ἐξ ὀργῆς μεταστήσειν[44], καὶ τὴν ἀλήθειαν

εὑρεῖν

40. **τοῦτο**] quid hoc voc. deſignet, ipſe orator, velut interpretans, in continenti ſubiicit, ſcil. *ὅτῳ τρόπῳ τέθνηκεν ὁ ἄνθρωπος.*

41. **ᾧ βουλεύεται**] id eſt *ἐν ᾧ, δι᾽ οὗ, μεθ᾽ οὗ βουλεύεται ὁ ἄνθρωπος.* Stephanus et Scaliger malebant *ὃ βουλ.* Ad *διαφθείρει* ſubaudi *ἡ ὀργὴ.* Nam *αὐτὸ* accuſatiuus eſt, et eius interpretatio eſt *τὴν γνώμην.* Ira corrumpit id ipſum, quo homo deliberat, mentem puta.

42. **μέγα**] ſcil. *ἐστὶ βοήθημα.* vel *μέγα δύναται.* multum valet ad animum ſedandum et ab ira reuocandum. v. Supplementa.

43. *ἡμέραν παρ᾽ ἡμέραν γιγνομένην*] primum et poſtremum vocabula in mendo cubant. lege *ἡμέρα* et *γιγνομένη.* vtrumque in nominatiuo. *dies cum die alternans.* h. e. increſcens aetas. anni annis ſuccedentes admodum ſunt efficaces ad animum mutandum et ab iracundia purgandum.

44. *μεταστήσειν*] probo Stephani coniecturam *μεταστῆσαι.*

138. εὑρεῖν τῶν γεγενημένων. εὖ δὲ ἴστε ὅτι ἐλεηθῆναι ὑφ᾽ ὑμῶν ἄξιός εἰμι μᾶλλον ἢ δίκην δοῦναι. δίκην μὲν γὰρ εἰκός ἐστι διδόναι τοὺς ἀδικοῦντας, ἐλεεῖσθαι δὲ τοὺς μὴ ἀδικοῦντας, κινδυνεύοντας. κρεῖσσον [45] δὲ χρὴ ἀεὶ γίγνεσθαι τὸ ὑμέτερον δυνάμενον ἐμὲ δικαίως σώζειν, ἢ τὸ τῶν ἐχθρῶν βουλόμενον ἀδίκως με ἀπολλύναι. ἐν μὲν γὰρ τῷ ἐπισχεῖν, ἔστι καὶ τὰ δεινὰ ταῦτα ποιῆσαι, ἃ οὗτοι κελεύουσιν· ἐν δὲ τῷ παραχρῆμα [46], οὐκ ἔστιν ἀρχὴν ὀρθῶς βουλεύεσθαι. Δεῖ δέ με καὶ ὑπὲρ τοῦ πατρὸς ἀπολογήσασθαι. καίτοι γε πολλῷ μᾶλλον εἰκὸς ἦν ἐκεῖνον ὑπὲρ ἐμοῦ ἀπολογήσασθαι, πατέρα ὄντα. ὁ μὲν [47] γὰρ πολλῷ πρεσβύτερός ἐστι τῶν ἐμῶν πραγμάτων, ἐγὼ δὲ πολλῷ νεώτερος τῶν ἐκείνῳ πεπραγμένων. καὶ εἰ

45. κρεῖσσον — τὸ ὑμέτερον δυνάμενον] id eſt τὴν ὑμετέραν δύναμιν. vt in continenti inſequens τὸ τῶν ἐχθρῶν βουλόμενον idem eſt atque τὴν τ. ἐ. βούλησιν.

46. ἐν δὲ τῷ παραχρῆμα] bene ſi habet haec lectio, παραχρῆμα materialiter eſt accipiendum, vt ſi dicas *in repente* pro *in repentino*. Subauditur aut βουλεύεσθαι, quod ſequitur. in capiendo conſilia repente vel ſubito, aut κολάζειν.

47. ὁ μὲν γὰρ —] Sententia haec eſt. Conſentaneum quidem erat a patre potius meam, quam a me patris cauſam agi. Nam defendendi aliquem qui partes ſuſceperit, ei neceſſe eſt vt cognitae ſint atque perſpectae rationes omnes defendendi. Atqui pater quidem res meas omnes probe nouit, vt maior aetate, vigilque atque magiſter iuuentutis meae. Mihi vero, vt annis poſteriori, neceſſario multa rerum patris ignota ſunt.

μὲν ἐγὼ τούτου [48] ἀγωνιζομένου κατεμαρτύρουν ἃ μη-
δαμῶς ᾔδειν, ἀκοῇ δὲ ἠπιςάμην, δεινὰ ἂν ἔφη πά-
σχειν ὑπ᾽ ἐμοῦ· νῦν δὲ ἀναγκάζων ἐμὲ ἀπολογεῖ-
σθαι, ὧν ἐγὼ πολλῷ νεώτερός εἰμι καὶ λόγῳ οἶδα,
ταῦτα οὐ δεινὰ ἡγεῖται εἰργάσθαι [49]. ὅμως [50] μέντοι 12.
καθ᾽ ὅσον ἐγὼ οἶδα, οὐ προδώσω τὸν πατέρα κακῶς
ἀκούοντα ἐν ὑμῖν ἀδίκως. καίτοι τάχ᾽ ἂν σφαλείην,
ἃ ἐκεῖνος ὀρθῶς ἔργῳ ἔπραξε, ταῦτα ἐγὼ λόγῳ
μὴ ὀρθῶς εἰπών· ὅμως δ᾽ οὖν κεκινδυνεύσεται. πρὶν 15.
μὲν γὰρ τὴν ἀπόςασιν τῶν Μιτυληναίων γενέσθαι,
ἔργῳ τὴν εὔνοιαν ἐδείκνυεν εἰς ὑμᾶς· ἐπειδὴ δὲ ἡ πό-
λις ὅλη κακῶς ἐβουλεύσατο ἀποςᾶσα, καὶ * ἥμαρ-
τε [51] τῆς ὑμετέρας γνώμης, μετὰ τῆς πόλεως ὅ-

λης

48. τούτου] ſi hoc, aduerſario meo, cauſam agente, multa aduerſus eum, in eius fraudem, pro teſtimonio affirmarem, mihi incomperta.

49. εἰργάσθαι] ſubaudi αὐτὸν ἐμέ. non exiſtimat a ſe mihi atrocem factam iniuriam eo, quod ad neceſſitatem me adegit, ea faciendi, quae ipſe ſit pro enormi crimine habiturus; ſcil. vt diſputem de rebus, quas per aetatem ſcire nequeam.

50. ὅμως] praemitte tacita cogitatione iſtaec ſubiecta. καίτοι οὖν τοῦτο ἐμοὶ δεινὸν καὶ χαλεπὸν ἔργον ἐςι. quamquam igitur haec dura mihi venit prouincia, nihilominus tamen —

51. ἥμαρτε] lapſus eſt, aberrauit, vel excidit ſecunda veſtra voluntate, vel benevolentia. Sic dedi de meo, pro vulgari ἥμαρται. quod nihili eſt. toto die in libris graecis occurrunt hi errores verſantes in permutatione literae ε cum diphthongo αι. Henr. Stephanus, alias acerrimus huiusmodi mendarum exactor,

Digitized by Google

18. λης ἠναγκάσθη συνεξαμαρτεῖν. τὴν μὲν οὖν γνώ-
μην ἔτι καὶ ἐν ἐκείνοις ὅμοιος [52] ἦν εἰς ὑμᾶς, τὴν δ'
εὔνοιαν οὐκέτι ἦν ἐπ' ἐκείνῳ τὴν αὐτὴν [53] εἰς ὑμᾶς
παρέχειν. οὔτε γὰρ ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν [54] καλῶς εἶ-
χεν αὐτῷ [55]· (ἱκανὰ γὰρ ἦν τὰ ἐνέχυρα, ἃ * εἴχε-
21. τε αὐτοῦ, οἵ τε παῖδες καὶ τὰ χρήματα) * τού-
τῳ [56] δ' οὖν μένοντι πρὸς τὴν πόλιν αὐτῷ ἀδυνάτως

vitium tam obuium et agnitu tam facile, feſtinans procul dubio, et aliud agens. praeteruiderat, humana quadam vſus fortuna, in promtu poſita cernere impediente, quae me quoque perſaepe ludificatur.

52. ὅμοιος] ſcil. ἑαυτῷ εὐνοοῦντι εἰς ὑμᾶς ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ.

53. τὴν αὐτὴν] ſubaudi ταύτῃ, ἣν πρότεροι παρεῖχεν.

54. τὴν πόλιν] Mitylenam.

55. poſt αὐτῷ deeſſe videtur οὔτε γ' ἐχρῆν vel tale quid. *neque etiam opus erat.* prodit hunc defectum primum οὔτε praemiſſum, in vulgatis non habens alterum οὔτε, quod iſti reſpondere debet. tum ratiocinium ἱκανὰ γὰρ, cuius ratiocinii vis labat, et nexus hiat in vulgatis. non enim conuenit praemiſſo οὐ καλῶς εἶχεν ſubiectum ἱκανὰ γὰρ — verum bene conueniet, ſi οὔτε γ' ἐχρῆν vel ſimile quid immittas. Satis enim multa penes vos erant pignora, quae vos non ſinerent dubitare de patris erga vos fide, etiamſi Mitylenis maneret, liberi puta et fortunae eius, Athenis relictae.

56. τούτῳ] cohaeret cum ἰσχυρίζεσθαι. hoc niti, hoc allegare ad vos caput defenſionis ſuae, hunc vigere locum approbandae ſuae erga vos fidei, vt diceret, fidem vobis ſuam certam conſtare, et vobiſcum eſſe ſat multa et ſat magna ſuae fidei pignora — haec

Digitized by Google

εἶχεν ἰσχυρίζεσθαι. ἐπεὶ δ' ὑμεῖς τοὺς αἰτίους τού-
των [57] ἐκολάσατε, ἐν οἷς οὐκ ἐφαίνετο ὢν ὁ ἐμὸς
πατὴρ, τοῖς δ' ἄλλοις Μιτυληναίοις ἄδειαν ἐδώκατε
οἰκεῖν τὴν σφετέραν αὐτῶν, οὐκ ἔστιν ὅ, τι ὕστερον 24.
αὐτῶν [58] ἡμάρτηται τῷ ἐμῷ πατρὶ, οὐδ' ὅ, τι οὐ
πεποίηται τῶν δεόντων, οὐδ' ἧς τινος λειτουργίας ἡ
πόλις ἐνδεὴς γεγένηται, οὔτε ἡ ἡμετέρα, οὔτε ἡ Μι-
τυληναίων, ἀλλὰ καὶ χορηγίας [59] ἐχορήγει, καὶ 27.
τέλη κατετίθει. εἰ δ' ἐν Αἴνῳ χωροφιλεῖ, τοῦτο [60]
οὐκ ἀποστερῶν γε τῶν εἰς τὴν πόλιν ἑαυτὸν [61] οὐδενὸς,

οὐδ'

inquam, proferre et iactare ad vos patri non licebat. Conſtructio haec eſt *αὐτῷ μένοντι οὐκ ἐξῆν ἰσχυρίζεσθαι τούτῳ* [ſcil. *τῷ δικαίῳ*] vulgatae dant *τοῦτο*.

57. *τούτων*] ſcil. *τῶν ταραχῶν καὶ κακῶν τῶν γεγενημένων παρὰ τὴν τῶν μιτυληναίων ἀπόστασιν.*

58. *αὐτῶν*] ſic dedi rurſus de meo, pro vulgari *αὐτῷ*. cohaeret *αὐτῶν* cum *ὕστερον*. *poſt iſtaec.* ab illo inde tempore, quo turbae iſtae ſunt compoſitae. vulgatam qui defenſum ibunt, hi contendent, verba *τῷ ἐμῷ πατρὶ* eſſe ſuperenarrationem vocabuli *αὐτῷ*.

59. *χορηγίας*] luculenter ex h. l. apparet, ciuibus Athenienſibus, etiamſi extra Athenas in peregrino ſolo ſedes fortunarum fixas haberent, ideo tamen remiſſam non fuiſſe neceſſitatem contributionum et munium domi edendorum, ſed perinde contribuendum ad neceſſitates aerarii fuiſſe, atque ſi Athenis manſiſſent. Nam qui id omitterent facere, hi iure ciuitatis atticae mulctabantur.

60. poſt *τοῦτο* deeſt *ποιεῖ* aut tale quid.

61. *τῶν εἰς τήν πόλιν*] ſubaudi *ἡκουσῶν ὠφελειῶν.* ciuitatem nullo priuans emolumento a ſe veniente, h. e.

οὐδ᾽ ἑτέρας πόλεως πολίτης γεγενημένος, ὥσπερ ἑτέρους ὁρῶ τοὺς μὲν εἰς τὴν ἤπειρον ἰόντας, καὶ οἰκοῦντας ἐν τοῖς πολεμίοις τοῖς ὑμετέροις, καὶ δίκας[62] *ἀπὸ ξυμβόλων ὑμῖν δικαζομένους· οὐδὲ φεύγων τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον, τοὺς δ᾽, οἵους ὑμεῖς*[63], *μισῶν*

pro parte ſua virili. ſeu quaecunque, pro perſona ſua, vt vulgo vſurpant, decora et commoda conferre patriae poſſet, atque deberet etiam, vt ciuis natus, ea omnia ſedulo praeſtabat *ἀποστερῶ ἐμαυτὸν οὐδενὸς* ſcil. *καθήκοντος*, ſignificat, nulli me officio ſubduco, nullum deſugio. Idem eſt ac ſi dixiſſet *ἀποστερῶν τὴν πόλιν οὐδενὸς τῶν παρ᾽ ἑαυτοῦ εἰς αὐτὴν γιγνομένων.* nulla parte officiorum fraudans rempublicam, quae ad eam a ſe proficiſci par eſſet. nullum detrectans onus.

62. *καὶ δίκας*] imo vero *τοὺς δὲ καὶ δίκας.* nam alias claudicabit praemiſſum *τοὺς μὲν εἰς τὴν ἤπειρον ἰόντας.* quosdam vero, non ſolum in Aſiam migrantes, eoque ſedes fortunarum ſuarum transferentes, ſed etiam praeterea, quod adhuc eſt atrocius, vexantes vos litibus mercatoriis. Queritur de ciuibus quibusdam Athenienſibus, qui cum in Aſiam tranſiſſent, eoque fortunas ſuas tranſtuliſſent, incommodarent aliis ciuibus, in vrbe perpetuo manentibus, ſi qui horum cum illis commercia mercium et pecuniarum mutuo in foenus ſumtarum datarumue contraxiſſent. Notum eſt apud veteres cauſas mercatorias citiſſime atque multo etiam maiore cum ſeueritate fuiſſe diſceptatas, quam alias quascunque cauſas ciuiles. *σύμβολα* ſunt idem atque *συμβόλαια.* *Wechſel- und Handlungsſachen.*

63. *ὑμεῖς*] hic iam, non iudices amplius, vt adhuc fecerat, alloquitur, ſed aduerſarios ſuos; ſubauditur *ἐστὲ.* idem eſt ac ſi dixiſſet *ὁμοίους ὑμῖν*, aut *τοιού-*

συκοφάντας. ἃ μὲν οὖν μετὰ τῆς πόλεως ὅλης ἀν-
άγκῃ μᾶλλον ἢ γνώμῃ ἔπραξε, τέτων οὐ δίκαιός
ἐςιν ὁ ἐμὸς πατὴρ ἰδίαν δίκην διδόναι. ἅπασι [64] γὰρ 33.
Μιτυληναίοις ἀείμνηςος ἡ τότε ἁμαρτία γεγένη-
ται. ἠλλάξαντο μὲν γὰρ πολλῆς εὐδαιμονίας πολ-
λὴν κακοδαιμονίαν, ἐπεῖδον δὲ τὴν ἑαυτῶν πατρί-
δα ἀνάςατον γενομένην. ἃ δὲ ἰδίᾳ ἕτοι διαβάλλε-
σι τὸν ἐμὸν πατέρα, μὴ πείθεσθε. χρημάτων γὰρ 36.
ἕνεκα ἡ πᾶσα παρασκευὴ γεγένηται ἐπ᾽ ἐμοὶ κἀ-
κείνῳ. πολλὰ δ᾽ ἐςὶ τὰ συμβαλλόμενα [65] τοῖς βε-
λομένοις τῶν ἀλλοτρίων ἐφίεσθαι. γέρων μὲν ἐκεῖ-
νος, ὥστέ μοι βοηθεῖν [66]. νεώτερος δ᾽ ἐγὼ πολλῷ
ἢ ὥστε δύνασθαι ἐμαυτῷ τιμωρεῖν ἱκανῶς. ἀλλ᾽ ὑ- 39.
μεῖς βοηθήσατέ μοι, καὶ μὴ διδάσκετε τὲς συκο-
φάντας μεῖζον ὑμῶν αὐτῶν δύνασθαι. ἐὰν μὲν [67]

εἰσι-

τες, οἷοι ὑμεῖς ἐςέ. poſſit tamen ὑμεῖς etiam ad iudices referri. ſed tum *μισεῖτε* erit ſubaudiendum. quod tametſi durum eſt, neſcio tamen an ſit Antiphontis dictione non indignum. exoſos habens ſycophantas, quod genus hominum vos quoque, iudices, odiſtis.

64. ἅπασι] vult dicere, ſatis iam magnas huius erroris poenas dedit pater cuncto cum populo.

65. συμβαλλόμενα] id eſt βοηθᾶντα.

66. ὥςε μοι βοηθεῖν] bene ſi habet haec dictio, vt nunc in vulgatis circumfertur, accipi debet pro ἀδυνάτως ἔχει διὰ τὸ γῆρας πρὸς τὸ ἐμοὶ βοηθεῖν. Notum enim et peruulgatum eſt, ὥςε tantundem eſſe atque πρὸς τό. Alius dixiſſet ſic γέρων μὲν ἐκεῖνος ὢν ἀδυνατώτερος ἐςιν, ἢ ὥςε μοι βοηθεῖν. v. paulo poſt.

67. ἐὰν μὲν] adde γάρ. colligit ſic. ciues veſtros

Digitized by Google

εἰσιόντες εἰς ὑμᾶς, ἃ βούλονται πράσσωσι, δεδειγ-
42. *μένον ἔσαι, τούτους μὲν [μὴ][68] πείθειν, τὸ δ' ὑμέ-*
τερον πλῆθος Φεύγειν· ἐὰν δὲ εἰσιόντες εἰς ὑμᾶς, πονηροὶ μὲν αὐτοὶ δοκῶσιν εἶναι, πλέον δ' αὐτοῖς[69] μηδὲν γένηται, ὑμετέρα ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύναμις ἔσαι, ὥσπερ καὶ τὸ δίκαιον ἔχει. ὑμεῖς οὖν ἐμοί τε βοηθεῖ-

τε

ne docete, ſycophantas plus poſſe, quam vosmetipſos. Hi enim [ſycophantae] ſi ad vos ingreſſi [h. e. in foro et actione cauſarum verſantes] impune agent, quaecunque volent, planum erit ciuibus factum, oportere ſe ſolummodo illos impuros ſibi deuincire quadruplatores, veſtrum autem conſeſſum deuitare, h. e. veſtram gratiam penſi non facere, neque vos reſpicere, nil curare ad vos receptum habere, non vos rogare, vt ſibi ignoſcatis, aut gratificemini.

68. *μὴ πείθειν*] vncis incluſi particulam infitiantem, vt amputandam, prout e modo dictis liquet. Et neſcio an hoc *μὴ* ad ſedem ſuam, vnde aberraſſe videtur, reuocandum ſit, hoc eſt inter *μοι* et *βοηθεῖν* verſu 38 interponendum, vt legatur *ὥσε μή μοι βοηθεῖν* vel *ὥσε μοι μὴ βοηθεῖν.* ſcil. *δύνασθαι*· vt non poſſit mihi praeſto eſſe ad opem ferendam.

69. *αὐτοῖς*] non redit hoc eodem, quo modo praemiſſum *αὐτοὶ*, ſed ad ciues errore deceptos, vt exiſtimarent, nihil iudices, cauſidicos improbos in iure reddendo omnia poſſe. Redit ergo *αὐτοὶ* ad ſycophantas, *αὐτοῖς* autem ad *τοὺς τούτοις χρωμένους συμβούλοις*. eos, qui a conſiliis cauſidicorum nequam regerentur, et ab eorum ore penderent. Vitium vtique ingens eſt haec in vſurpandis vocabulis inconſtantia et ambiguitas, vnde non poteſt perplexitas et obſcuritas ſententiarum non exſiſtere. Sed v. Supplementa.

Digitized by Google

τε καὶ τῷ δικαίῳ. Ὅσα μὲν οὖν ἐκ τῶν ἀνθρωπίνων 139. I.
τεκμηρίων καὶ μαρτυριῶν οἷά τε ἦν ἀποδειχθῆναι, ἀκη-
κόατε· χρὴ δὲ καὶ τοῖς ἀπὸ τῶν θεῶν σημείοις γενομέ-
νοις εἰς τὰ τοιαῦτα οὐχ ἥκιστα[70] τεκμηραμένους ψηφί- 3.
ζεσθαι. καὶ γὰρ τὰ τῆς πόλεως κοινὰ τούτοις μά-
λιστα πιστεύοντες, ἀσφαλῶς διαπράσσεσθε· τοῦτο
μὲν, τὰ εἰς τοὺς κινδύνους[71] ἥκοντα, τοῦτο δὲ, εἰς
τὰ ἔξω τῶν κινδύνων. χρὴ δὲ καὶ εἰς τὰ ἴδια ταῦ-
τα[72] μέγιστα καὶ πιστότατα ἡγεῖσθαι. οἶμαι γὰρ
ὑμᾶς ἐπίστασθαι, ὅτι πολλοὶ ἤδη ἄνθρωποι μὴ κα- 6.
θαροὶ χεῖρας, ἢ ἄλλό τι μίασμα[73] ἔχοντες, συν-
εισβάντες εἰς τὸ πλοῖον συναπώλεσαν μετὰ τῆς
αὐτῶν ψυχῆς τοὺς ὁσίως[74] διακειμένους τὰ πρὸς
τοὺς θεούς· τοῦτο δὲ, ἤδη ἑτέρους ἀπολομένους μὲν οὔ,
κινδυνεύσαντας δὲ τοὺς ἐσχάτους κινδύνους, διὰ τοὺς 9.
τοιούτους ἀνθρώπους· τοῦτο δὲ, ἱεροῖς παραστάντες
πολλοὶ δὴ καταφανεῖς ἐγένοντο οὐχ ὅσιοι ὄντες, καὶ
διακω-

70. poſt οὐχ ἥκιστα deeſſe videtur πιστοῖς. quae oſtenta deorum haud minimum valere ſolent ad fidem faciendam in eiusmodi cauſis.

71. τὰ εἰς τοὺς κινδύνους ἥκοντα ſunt res bellicae. τὰ ἔξω τῶν κινδύνων ciuiles.

72. ταῦτα] ſcil. τὰ ἀπὸ τῶν θεῶν] σημεῖα. cuiusmodi ſunt tempeſtates, ſortes, exta inauſpicata, per quae aliaque talia, dii aliquem declarant furem aut ſicarium, aut proditorem patriae, aut inceſtu pollutum, aliasue impurum eſſe.

73. μίασμα] vt ſi pater e filia liberos quaeſierit.

74. τοὺς] malim καὶ τοὺς.

Digitized by Google

διακωλύοντες τὰ ἱερὰ μὴ γίνεσθαι τὰ νομιζόμενα.
ἐμοὶ τοίνυν ἐν πᾶσι τούτοις τὰ ἐναντία ἐγένετο. τοῦ-
12. το μὲν γὰρ, ὅσοις συνέπλευσα, καλλίστοις ἐχρή-
σαντο πλοῖς [75]· τοῦτο δὲ, ὅπου ἱεροῖς παρέστην, οὐκ
ἔστιν ὅπου οὐχὶ κάλλιστα τὰ ἱερὰ ἐγένετο. ἃ ἐγὼ ἀξιῶ
μεγάλα μοι τεκμήρια εἶναι τῆς αἰτίας, ὅτι οὐκ ἀ-
ληθῆ μου οὗτοι κατηγοροῦσι. τούτων [76] μάρτυρες.
15. ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Ἐπίσταμαι δὲ καὶ τάδε, ὦ ἄν-
δρες δικασταὶ, ὅτι, εἰ μὲν ἐμοῦ κατεμαρτύρουν οἱ μάρ-
τυρες, ὥς τι [77] ἀνόσιον γεγένηται ἐμοῦ παρόντος ἐν
πλοίῳ ἢ ἐν ἱεροῖς, αὐτοῖς γε τούτοις ἰσχυροτάτοις
18. ἂν ἐχρῶντο [78], καὶ πίστιν τῆς αἰτίας ταύτην σαφε-
στάτην ἀπέφαινον, τὰ σημεῖα τὰ ἀπὸ τῶν θεῶν.
νῦν δὲ τῶν τε σημείων ἐναντίων τοῖς τούτων λόγοις
γιγνομένων, τῶν τε μαρτύρων, ἃ μὲν ἐγὼ λέγω, μαρ-
τυρούντων ἀληθῆ εἶναι, ἃ δ' οὗτοι κατηγοροῦσι, ψευ-
21. δῆ· τοῖς μὲν ἐμοὶ μαρτυροῦσιν ἀπιστεῖν ὑμᾶς κελεύου-
σι, τοῖς δὲ λόγοις, οὓς αὐτοὶ λέγουσι, πιστεύειν ὑμᾶς
χρῆναι φασί. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἄνθρωποι τοῖς ἔρ-
γοις τοὺς λόγους ἐλέγχουσιν, οὗτοι δὲ τοῖς λόγοις ζη-
τοῦσι

75. πλοῖς in dat. plur. a πλοῦς. quod equidem ſciam, haud vſurpatur, ſed πλόοις.

76. κατηγοροῦσι τούτων] hic deeſſe pauca quaedam paret. H. Stephanus interponi vult καί μοι εἰσὶ aut καί μοι ἀνάβητε. quorum poſterius equidem praeferam.

77. ὥστε] imo vero ὡς τι. quod aliquid factum ſit. idem reperio a Scaligero quoque dudum ante me fuiſſe annotatum.

78. ἐχρῶντο] ſcil. aduerſarii mei.

Digitized by Google

τοῦσι τὰ ἔργα ἄπιςα καθιςάναι. Ὅσα μὲν οὖν ἐκ
τῶν κατηγορηθέντων μέμνημαι, ὦ ἄνδρες, ἀπολελό- 24.
γημαι. οἶμαι δὲ καὶ ὑμῶν ἀποψηφίσασθαι [79]. ταυ-
τὰ γὰρ ἐμέ τε σώσει, καὶ ὑμῖν νόμιμα καὶ εὔορκα
γίγνεται. κατὰ γὰρ τοὺς νόμους ὠμόσατε δικάσειν.
ἐγὼ δὲ καθ᾽ οὓς μὲν ἀπήχθην, οὐκ ἔνοχός [80] εἰμι
τοῖς νόμοις· ὧν δ᾽ ἔχω τὴν αἰτίαν, ἀγών μοι νόμι 27.
μος ὑπολείπεται. εἰ δὲ δύο ἐξ ἑνὸς ἀγῶνος γεγένη-
σθον,, οὐκ ἐγὼ αἴτιος, ἀλλ᾽ οἱ κατήγοροι· καίτοι οὐ
δήπου, οἱ μέν ἔχθιςοι οἱ ἐμοὶ δύο ἀγῶνας περὶ ἐμοῦ
πεποιήκασιν, ὑμεῖς δὲ, οἱ τῶν δικαίων ἴσοι κριταὶ,
προκαταγνώσεσθέ [81] μου ἐν τῷδε τῷ λόγῳ τόν φό- 30.
νον, μὴ ὑμεῖς γε, ὦ ἄνδρες· ἀλλὰ δότε τι καὶ τῷ
χρόνῳ, μεθ᾽ οὗ ὀρθότατα εὑρίσκουσιν οἱ τὴν ἀκρί-
βειαν ζητοῦντες τῶν πραγμάτων. ἠξίουν μὲν γὰρ ἔ-
γωγε περὶ τῶν τοιούτων, ὦ ἄνδρες, εἶναι τὴν δίκην
κατὰ τοὺς νόμους [82]. κατὰ μέντοι τὸ δίκαιον ὡς πλει- 33.
ςάκις

79. καὶ ὑμῶν ἀποψηφίσασθαι] Stephanus corrigit καὶ ὑμᾶς ἡμῶν ἀποψηφίσεσθαι in futuro. v. Suppl.

80. οὐκ ἔνοχος] malim τούτοις οὐκ ἔ. quarum legum praetextu in carcerem abductus fui, tanquam κακοῦργος, illis haud teneor.

81. προκαταγνώσεσθε] ſcil. πρὸ τούτου τοῦ χρόνου, τοῦ ὕςερον ἥξοντος, ἐν ᾧ πᾶσα ἡ περὶ τὸν φόνον ἀλήθεια καὶ ζητηθήσεται, καὶ φανερωθήσεται, μᾶλλον ἢ νῦν ἐν ταύτῃ τῇ κακουργίας ἀπολογίᾳ. v. verſu 31.

82. εἶναι τὴν δίκην κατὰ τοὺς νόμους] opponit orator hoc τῷ ἐλέγχεσθαι πολλάκις, vt rei diuerſae. et ſunt vtique iſta diuerſa. Cauſa ex legibus, ſeu iuxta proceſſum iuris ciuilis, agitatur, cum crimina, τὰ ἐγ-

Digitized by Google

ςάκις ἐλέγχεσθαι. τούτῳ γὰρ ἂν ἄμεινον ἐγιγνώ-
σκετο [83]. οἱ γὰρ πολλοὶ ἀγῶνες τῇ μὲν ἀληθείᾳ
σύμμαχοί εἰσι, τῇ δὲ διαβολῇ πολεμιώτατοι. Φό-
νου * δὲ δίκη μὴ ὀρθῶς γνωσθεῖσα, ἰσχυροτέρα τοῦ
36. δικαίου καὶ τοῦ ἀληθοῦς ἐςιν. ἀνάγκη γὰρ, ἐάν ὑ-
μεῖς μου καταψηφίσησθε, καὶ μὴ ὄντα φονέα μηδ'
ἔνοχον τῷ ἔργῳ, χρῆσθαι τῇ δίκῃ καὶ τῷ νόμῳ [84].
καὶ οὐδεὶς ἂν τολμήσειεν οὔτε τὴν δίκην τὴν δεδικασ-
μένην παραβαίνειν, πιςεύσας αὑτῷ ὅτι οὐκ ἔνοχός
39. ἐςιν, * οὔτ' [85], οὐ ξυνειδὼς αὑτῷ τοιοῦτον ἔργον εἰργασ-
μένῳ,

κλήματα non commiſcentur, ſed ſingula quaeque ſeorſim excutiuntur, vt in hac cauſa, primum *τὸ κακουργίας*, tum *τὸ φόνου*. porro iuri ciuili conuenienter cauſa diſceptatur, cum quieſcit, poſtquam ſemel a iudicibus ſententia dicta eſt, neque rurſus eadem cauſa in forum reuocatur. Verum *κατὰ τὸ δίκαιον* ſeu ex moralitate rei, vt vulgo vſurpant, licet eandem cauſam ſaepius etiam perueſtigare, atque exagitare, quam per leges non niſi ſemel licet. Et hoc ait reus paratus ego ſum facere, vltroque me offero facturum, vt quicunque rationes innocentiae meae me poſcat, ei reddam, quotiescunque quisque volet, et in foro, et in priuatis congreſſibus.

83. *ἐγιγνώσκετο*] ſcil. *τὸ ἐμὸν δίκαιον*, vel *ἡ περὶ τὴν αἰτίαν ἀλήθεια*.

84. *χρῆσθαι τῇ δίκῃ καὶ τῷ νόμῳ*] *ertulden, ausſtehen, was Vrtel und Recht mit ſich bringet*, luere, tolerare corpore poenam a ſententia iudicum, (quae eſt *δίκη*) et a legibus irrogatam, poenae modum imperantibus et iudicum ſententias gubernantibus.

85. *οὔτε ξυνειδὼς*] in poſteriori exemplo p. 141. 40. legitur *οὔτ' αὖ ξ.* Dedi de meo *οὔτ', οὐ ξυνειδώς*.

Digitized by Google

μένω, μὴ ὃ χρῆσθαι τῷ νόμῳ. ἀνάγκη δὲ τῆς δίκης νικᾶσθαι[86] παρὰ τὸ ἀληθὲς, αὐτȣ͂ τε τȣ͂ ἀληθȣ͂ς, ἄλλως τε καὶ ἐὰν μὴ ᾖ ὁ τιμωρήσων. αὐτῶν δὲ τȣ́των ἕνεκα οἵ τε νόμοι, καὶ αἱ διωμοσίαι, καὶ τὰ τόμια, καὶ αἱ προῤῥήσεις[87], καὶ τἆλλ᾽ ὁπόσα 47.
γίγνεται τῶν δικῶν ἕνεκα τȣ͂ φόνȣ, πολὺ διαφέροντά ἐστιν ἢ καὶ ἐπὶ τοῖς ἄλλοις· ὅτι καὶ αὐτὰ τὰ

πράγμα-

86. τῆς δίκης νικᾶσθαι παρὰ τὸ ἀληθὲς] ἡ δίκη h. l. eſt, vt paulo ante quoque erat, ἡ καταδίκη, vel κρίσις τῶν δικαστῶν. tametſi praua et iniqua ſit ſententia de te a iudicibus lata, facere tamen non poſſis quominus ei cedas, et ab eius iniquitate proſternaris, inuita et violata veritate. Pari modo νικᾶσθαι τȣ͂ ἀληθȣ͂ς [id eſt νικᾶσθαι ἐν λόγῳ τȣ͂ ἀληθȣ͂ς] vinci ratione, vel reſpectu veri, eſt, excludi vero, impedire non poſſe, quominus id, quod falſum reapſe eſt, verum nihilominus tamen videatur atque habeatur. facere non poſſe, quo minus tibi verum extorqueatur et eripiatur. *Ein Dieb, ein Mörder ſeyn ſollen und müſſen, wider Willen und Dank, wenn man es gleich nicht iſt, noch ſeyn will.* cogi per vim, ad agnoſcendum aliquid pro vero, tametſi inuitus id facias, et verum eſſe neges.

87. αἱ πορῥήσεις] ſignificatur illud genus denuntiationum, quum neceſſarius occiſi, ille, qui ſe effuſi ſanguinis vltorem fert, homicidae denuntiat, vt caueat ad loca vetita accedere, quo venire homicidis per leges non licet; cum interminatione, ſi contra fecerit, ſe facturum, vt ille in carcerem abducatur, et iudicio criminali tradatur. v. p. 145, 23. et 29. 146, 8. 147, 8.

89. ἐπὶ τοῖς ἄλλοις] ſubaudi, ſiue δικαστηρίοις, ſiue ἐγκλήμασι. aliis in tribunalibus, vbi nullae cae-

Digitized by Google

πράγματα, περὶ ὧν οἱ κίνδυνοι [90], περὶ πλείστου ἐστὶν
140.1. ὀρθῶς γιγνώσκεσθαι. ὀρθῶς μὲν γὰρ γνωσθέντα,
τιμωρία ἐστὶ τῷ ἀδικηθέντι· φονέα δὲ τὸν μὴ αἴ-
τιον ψηφισθῆναι, ἁμαρτία καὶ ἀσέβειά ἐστιν εἴς τε
τοὺς θεοὺς καὶ εἰς τοὺς νόμους. καὶ οὐκ ἴσον ἐστὶ τόν τε
3. διώκοντα μὴ ὀρθῶς αἰτιᾶσθαι, καὶ ὑμᾶς τοὺς δικα-
στὰς μὴ ὀρθῶς γνῶναι. ἡ μὲν γὰρ τούτων αἰτίασις
οὐκ ἔχει τέλος [91], ἀλλ' ἐν ὑμῖν ἐστι καὶ τῇ δίκῃ· ὅ, τι
δ' ἂν ὑμεῖς ἐν αὐτῇ τῇ δίκῃ μὴ ὀρθῶς γνῶτε, τοῦτο
οὐκ ἔστιν ὅποι ἄν τις ἀνενεγκὼν, τὴν ἁμαρτίαν ἀπο-
6. λύσαιτο. πῶς ἂν οὖν ὀρθῶς δικάσητε περὶ αὐτῶν;
εἰ τούτους τε ἐάσετε τὸν νομιζόμενον ὅρκον διομοσαμέ-
νους κατηγορῆσαι, κἀμὲ περὶ αὐτοῦ τοῦ πράγματος
ἀπολογήσασθαι. πῶς δὲ ἐάσετε; ἐὰν νυνὶ [92] ἀπο-
ψηφί-

dium cauſae agitantur. aut aliis in criminibus, a crimine caedis diuerſis. Poſſit quoque ἐπὶ ταῖς ἄλλαις legi, δίκαις puta. ſed bene habere vulgatam, conſtat e p. 141. pen. vbi locus hic iisdem hisce verbis iteratur.

90. οἱ κίνδυνοι] num τοιοῦτοι eſt interponendum?

91. οὐκ ἔχει τέλος] caret effectu. reus caedis ab accuſatore factus, nondum peractus, neque dum a iudicibus condemnatus, non ideo ſtatim capite plectitur, quod accuſatus fuit. ſed dum demum accipit accuſatio vim, et effectum edit, cum ad eam condemnans iudicum acceſſerit ſententia. nam penes iudices, et in exſecutione praeceptorum iuris ſcripti, continetur finis, exitus, efficacia iudicii, vt aut abſoluatur, aut puniatur.

92. νυνὶ] nunc enim defendo vel purgo crimen mihi oblatum τῆς κακουργίας, negans, me furem aut latronem eſſe.

Digitized by Google

ψηφίσησθέ μου. διαφεύγω γὰρ οὐδ᾽ οὕτω τὰς ὑμε- 9.
τέρας γνώμας, ἀλλ᾽ ὑμεῖς ἔσεσθε οἱ κᾀκεῖ [93] περὶ
ἐμοῦ διαψηφιζόμενοι. καὶ ἀποψηφισαμένοις μὲν ὑ-
μῖν ἐμοῦ νῦν, ἔξεστι τότε χρῆσθαι ἔτι· ἃ δὲ [94] βού-
λεσθε ψηφισαμένοις, οὐδὲ βουλεύσασθαι ἔτι περὶ
ἐμοῦ ἐγχωρεῖ. καὶ μὴν εἰ δέοι ἁμαρτεῖν ἐπὶ τῷ δι- 12.
κάζειν, τὸ ἀδίκως ἀπολῦσαι ὁσιώτερον ἂν ἦ τοῦ μὴ
δικαίως ἀπολέσαι. τὸ μὲν γὰρ, μόνον ἁμάρτημά
ἐστι· τὸ δὲ ἕτερον, καὶ ἀσέβημα. ἐν ᾧ χρὴ πολλὴν
πρόνοιαν ἔχειν, μέλλοντας ἀνήκεστον [95] ἔργον ἐργά-
ζεσθαι. ἐν μὲν γὰρ ἀκεστῷ [96] πράγματι, καὶ ὀργῇ 15.
χρησαμένους, καὶ διαβολῇ πειθομένους, ἔλαττόν
ἐστιν [97] ἐξαμαρτεῖν· (μεταγνοὺς γὰρ, ἔτι ἂν ὀρθῶς
βουλεύσαιτο) ἐν δὲ τοῖς ἀνηκέστοις πλέον [98] βλάβος τὸ

μετα-

93. κᾀκεῖ] etiam tum, in altero poſteriore iudicio, cum crimen caedis mihi defendendum erit. v. verſu 42.

94. χρῆσθαι etc.] Sententia ſic ferme admonet locum hunc emendandum eſſe. χρῆσθαι [ſc. ἐμοὶ,] εἴ τι ἂν [ſc. ἄλλο] ἐβούλεσθε. *ſtatuere de me, ſi quid aliud* (vel ſecius) *volupe ſit.* νῦν δὲ καταψηφισαμένοις, οὐδὲ — *ſin autem nunc me condemnaueritis, poſtmodum ne deliberare quidem licebit* —

95. ἀνήκεστον] ſic dedi, auctore Stephano, pro vulgari ἀνηκέστερον.

96. ἀκεστῷ] rurſus obſecutus ſum Stephano ſic emendanti, pro vulgari ἑκάστῳ

97. ἔλαττον] aut adde, aut ſubaudi certe, ſiue βλάβος ſolum, ſiue ἐς βλάβος.

98. πλέον βλάβος] id eſt μεῖζον βλ. damnum eſt, vel noxia, inſontem morte mulctaſſe. ſed accedit ad

μετανοεῖν, καὶ γνῶναι ἐξημαρτηκότας [99]. ἤδη δέ
18. τισιν ὑμῶν καὶ μετεμέλησεν ἀπολωλεκόσι [200]. καί-
τοι ἔπω ὑμῖν τοῖς ἐξαπατηθεῖσι μετεμέλησεν [1], εἰ
καὶ πάνυ τι χρὴ, τὲς γε ἐξαπατῶντας ἀπολωλε-
κέναι. ἔπειτα δὲ τὰ μὲν ἀκέσια τῶν ἁμαρτημά-
των ἔχει συγγνώμην, τὰ δὲ ἑκέσια ἐκ ἔχει. τὸ μὲν
21. γὰρ ἀκέσιον ἁμάρτημα, ὦ ἄνδρες, τῆς τύχης ἐςί·
τὸ δὲ ἑκέσιον, τῆς γνώμης. ἑκέσιον δὲ πῶς ἂν εἴη
μᾶλλον, ἢ εἴ τις, ὧν βελὴν ποιοῖτο, ταῦτα παρα-
χρῆμα ἐργάζοιτο; καὶ μὴν τὴν ἴσην γε δύναμιν ἔ-
χει, ὅστις τε ἂν τῇ χειρὶ ἀποκτείνῃ ἀδίκως, καὶ
24. ὅστις τῇ ψήφῳ; εὖ δ᾽ ἴςε ὅτι ἐκ ἂν ποτ᾽ ἦλθον εἰς
τὴν πόλιν εἴ τι ξυνήδειν ἐμαυτῷ τοιἔτον· νῦν δὲ πι-
ςεύων [2] τῷ δικαίῳ· (ἔ πλέονος [3] ἐδέν ἐςιν ἄξιον

hanc noxiam adhuc alia, per quam illa maior fit, ſeu increſcit, haec puta, vt tu agnoſcas errorem tuum, eiusque crucieris poenitentia inutili, cum res facta reprehendi et infecta fieri iam non amplius poſſit.

99. γνῶναι ἐξημαρτηκότας] id eſt γν. ὅτι ἐξημαρτήκασι.

200. ἀπολωλεκόσι] videtur hic deeſſe τὲς ἐξαπατήσαντας ἑαυτὲς.

1. μετεμέλησεν] adde ἐκ ἀπολωλεκόσιν] vos nondum poenituit, non peſſumdediſſe eos, ſi qui vos decepiſſent; tametſi vel maxime oportet peſſumdare eos certe, ſi qui iudices mendaciis circumueniant.

2. πιςεύων] admonet Stephanus, aut πιςεύω (in indicatiuo) eſſe leg. aut, ſi vulgata ſeruetur, tacite repetendum et ſubiiciendum eſſe e praemiſſis ἦλθον. Recte hoc poſterius. Poſſit tamen, id quod equidem

Digitized by Google

ἀνδρὶ συναγωνίζεσθαι, μηδὲν αὐτῷ συνειδότι ἀνό-
σιον εἰργασμένῳ, μήτ' εἰς θεὺς ἠσεβηκότι. ἐν γὰρ
τῷ τοιύτῳ ἤδη καὶ τὸ σῶμα ἀπειρηκὸς ἡ ψυχὴ 27.
συνεξέσωσεν, ἐθέλυσα ταλαιπωρεῖν, διὰ τὸ μὴ ξυν-
ειδέναι ἑαυτῇ· τῷ δὲ ξυνειδότι τῦτο αὐτὸ[4] πρῶ-
τον πολέμιόν ἐςιν. ἔτι γὰρ καὶ τῦ σώματος ἰσχύον-
τος ἡ ψυχὴ προαπολείπει, ἡγυμένη τὴν τιμωρίαν
οἱ ἥκειν ταύτην[5] τῶν ἠσεβηκότων[6]. ἐγὼ δ' ἐμαυ- 30.
τῷ τοιῦτον ὐδὲν ξυνειδὼς,) ἥκω εἰς ὑμᾶς. τὸ δὲ τὺς
κατηγόρυς διαβάλλειν[7] ὐδέν ἐςι θαυμαςόν. τού-
των γὰρ ἔργον τῦτο· ὑμῶν δὲ, τὸ μὴ πείθεσθαι[8]
τὰ δί-

praeferam ad ἥκω verſu 31. referri et cum eo copulari πιςεύων. vbi oratio longo ambitu interpellata rurſus reſtauratur et continuatur. quapropter interiecta omnia ſignis parentheſeos diſtinxi.

3. οὗ πλέονος etc.] idem eſt, ac ſi dixiſſet, ὃ ὐδὲν ἄλλο ἐςιν ἀξιώτερον, καὶ ἐντιμότερον, καὶ περὶ πλείονος ποιητέον ἀνδρὶ πρὸς τὴν συμμαχίαν ἐν τῷ ἀγῶνι.

4. τῦτο αὐτὸ] ſcil. τὸ συνειδέναι ἑαυτῷ ἠδικηκότι ἢ ἠσεβηκότι.

5. ταύτην] idem eſt ac ſi dixiſſet τῦτο, ὁ πάσχει νῦν, ἥκειν αὐτῷ ὡς τιμωρίαν τῶν ἠσεβημένων. hoc malum, quod nunc patiatur, ſibi venire velut poenam impiorum facinorum a ſe commiſſorum.

6. ἠσεβηκότων] imo vero ἠσεβημένων, ſcil. ὑφ' ἑαυτοῦ.

7. διαβάλλειν] ſcil. ἐμὲ.

8. τὸ μὴ πείθεσθαι τὰ δίκαια] Num τὸ μὴ π. τὰ μὴ δίκαια non pati vos orationibus captioſis impelli ad res iniquas. Vulgata ſi defendatur, erit dictio τὰ δίκαια reddenda ſic, quatenus cum aequo et iuſto

Digitized by Google

τὰ δίκαια. τοῦτο μὲν [9] γὰρ, ἐμοὶ πειθομένοις ὑμῖν
33. μεταμελῆσαι ἐστὶ, καὶ τούτου φάρμακον τὸ αὖθις
κολάσαι· * τοῦ δὲ [10] τούτοις πειθομένους ἐξεργάσασθαι
ἃ οὗτοι βούλονται, οὐκ ἔστιν ἴασις· οὐδὲ χρόνος
πολὺς ὁ διαφέρων [11]. ἐν ᾧ ταῦτα νομίμως πράξεθ'
ἃ νῦν ὑμᾶς παρανόμως πείθουσιν οἱ κατήγοροι ψη-
36. φίσασθαι. οὔτι [12] τῶν ἐπειγομένων ἐστὶ τὰ πράγ-

conuenit, hactenus non cedere, neque eſſe in poteſtate aliena. Vel leg. παρὰ τὰ δίκαια.

9. τοῦτο μὲν] Num τοῦ μέν. Idem eſt ac ſi dixiſſet. ἐστι γὰρ φάρμακον καὶ τούτου, ſcil. τοῦ μεταμελῆσαι ὑμῖν π. ἐ. nam quod attinet ad illum metum veſtrum, ne, vbi conceſſeritis meis precibus, hoc eſt, vbi me abſolueritis, huius veſtrae facilitatis vos poſtmodum poeniteat, praeſto eſt huius quoque metus remedium. Sed tutius eſt nil mouere.

10. τοῦ δὲ] ſic dedi de meo, pro vulgari τοὺς δὲ. cohaeret τοῦ cum ἐξεργάσασθαι. huius autem imprudentiae medela nulla ſit, ſi vos in horum auctoritate ſitis, et, quae hi praecipiunt, faciatis. v. Supplementa.

11. διαφέρων χρόνος eſt temporis illud ſpatium, quod inter propoſitum animo nunc agitatum et exſecutionem eius intercedit. haud magnum erit illud interuallum, quod propoſito veſtro homicidam occidendi intercedet. nam paulo poſt, vbi veri percuſſores indagati et reperti fuerint, licebit vobis in ſontibus iure merito facere id idem, quod ſi nunc in me faciatis, ab his aduerſariis meis inducti, ſummum nefas commiſeritis.

12. οὔτι] malim οὐχὶ, vel οὔ τοι. nequaquam res, h. e. proſpera et ſapiens rerum tractatio, eſt feſtinantium.

ματα[13], ἀλλὰ τῶν εὖ βουλευσμένων. νῦν μὲν οὖν γνωρισταὶ γίνεσθε τῆς δίκης, τότε δὲ δικασταὶ τῶν μαρτύρων· νῦν μὲν δοξασταὶ[14], τότε δὲ κριταὶ τῶν ἀληθῶν. ἀρχαῖς τῶν[15] δέ τοι ἐστὶν ἀνδρὸς περὶ θανάτου φεύγοντος τὰ ψευδῆ καταμαρτυρῆσαι. ἐὰν γὰρ τὸ 39.
παραχρῆμα μόνον πείσωσιν ὥστε[16] ἀποκτεῖναι,

ἅμα

13. τὰ πράγματα] id eſt τὸ κατορθοῦν τὰ πρ.

14. poſt δοξασταὶ videtur τῶν ἀδήλων deeſſe, quod credibile facit ſubiectum iſti oppoſitum κριταὶ τῶν ἀληθῶν.

15. ἀρχαῖς τωνδὲ τοι ἐστιν] Duo vocabula ἀρχαῖς τῶν Scaliger in vnum ἀπαισίων contrahebat, ſententia, aut nulla, aut dura et perplexa. Ecquae enim haec ſententia erit. *infauſtorum autem eſt* — Mihi prohabilius videtur, et literarum veſtigiis conuenientius, ἆρα ἴστ' [id eſt ἴστε] ὦ ἄνδρες, οἷον — Num etiam noſtis, o viri —? num tenetis! num vnquam in mentem vobis venit expendere, quale, quantum facinus ſit —

16. poſt μόνον videtur ὁρῶντες deeſſe. ſi ſolum praeſens ſpectantes vos permouerint ad poenam mortis in me decernendam. hoc eſt, ſi nulla ducantur ratione futuri temporis, et noxarum ex hac crudelitate poſtmodum neceſſario prouenturarum, ſed ſolummodo ſtudeant ſuam ſanguinis mei ſitim ſatiare, odiique, quo me proſequuntur, immanitati ſatisfacere.

17. πείσωσιν ὥστε ἀποκτεῖναι] integre dixiſſet ſic πείσωσιν ὑμᾶς, ὥστε ἐμὲ ἀποκτεῖναι. Vſurpauit hic Antiphon iſta duo vocabula πείσωσιν et ὥστε ſignificatu primigenio. πείθειν enim proprie et ſtirpitus, vt ita dicam, fune ligatum perducere vel pertrahere aliquo. et ὥστε tantundem eſt atque πρὸς. eſt itaque πείσωσιν ὥστε tantundem atque ἕλξωσι πρὸς τὸ ἀποκτεῖναι. An-

αἷμα τῷ σώματι[17] καὶ ἡ τιμωρία[18] ἀπόλωλεν. οὔτε γὰρ οἱ φίλοι ἔτι θελήσουσιν ὑπὲρ ἀπολωλότος[19] τιμωρεῖν· ἐὰν δὲ καὶ βουληθῶσι, τί ἔσται πλέον τῷ
42. γε ἀποθανόντι; νῦν μὲν οὖν ἀποψηφίσασθέ μου. ἐν δὲ τῇ τοῦ φόνου δίκῃ, οὗτοί τε τὸν νομιζόμενον ὅρκον διομοσάμενοι, ἐμοῦ κατηγορήσουσι, καὶ ὑμεῖς περὶ ἐμοῦ κατὰ τοὺς κειμένους νόμους διαγνώσεσθε. καὶ ἐμοὶ οὐδεὶς λόγος ἔτι, ἐάν γε πάσχων[20], ὡς * πα-
141.1. ρανόμως[21] ἀπόλωμαι. ταῦτά τοι δέομαι ὑμῶν, οὔτε τὸ ὑμέτερον εὐσεβὲς παρεὶς, οὔτε ἐμαυτὸν ἀποστερῶν τὸ δίκαιον. ἐν δὲ τῷ ὑμετέρῳ ὅρκῳ καὶ ἡ ἐμὴ

notandum hoc, quod multis leuiculum et putidum videbitur, ideo duxi, quod ὥστε cum πείθειν copulatum raro inueniatur. Sed v. Supplementa.

17 b. σώματι] ſcil. τῷ ἐμῷ, ἐὰν φονευθῶ.

18. ἡ τιμωρία] h. l. eſt vindicta, vltio mei ſanguinis.

19. ὑπὲρ ἀπολωλότος] aut interpone articulum τοῦ aut ſubaudi ἀνδρὸς et ad ἀπολωλότος adde tacita mente ἀδίκως. non hic deſignatur Herodes, ſed defenſor huius cauſae. quaſi ſi dixiſſet ὑπὲρ ἐμοῦ ἀπολωλότος. amici mei nil curabunt ſanguinem meum vlciſci.

20. πάσχων] imo vero πάσχω in coniunctiuo, *ſiquidem patiar*. ſcil. mortis poenam. h. e. ſi nempe fiat, vt tum condemner, et extremum ſupplicium corpore tolerem.

21. παρανόμως] ſic dedi de meo, pro vulgari παράνομος.

σωτηρία ἔνεςι. πειθόμενοι δὲ τϐτων 22 ὅτῳ βϐλε-σθε, ἀποψηφίσασθέ με.

ΑΝΤΙΦΩΝΤΟΣ
ΛΟΓΟΣ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΧΟΡΕΥΤΟΥ. a)

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Πόσοι μέν εἰσιν Ἀθήνησι χορηγοί, καὶ τίνος προβάλλονται χάριν, καὶ πόσϐς τρέφειν ἀναγκάζονται παῖδας, ἐκ τῶν Δημοσθένϐς ἀκριβῶς ἔγνωμεν λόγων. ὁ μὲν τοίνυν ἐν τοῖς χρόνοις Ἀντιφῶντος τϐ̃ ῥήτορος χορηγός τις εἶναι λαχὼν τῆς αὐτϐ̃ φυλῆς Ἐρεχθηίδος, καὶ προσέτι Κεκροπίδος, τϐ̀ς χορεύειν μέλλοντας ἐπὶ τῆς οἰκίας ἔτρεφε παῖδας. τϐτων εἷς εὐφωνίας χάριν ἔπιεν φάρμακον, καὶ πιὼν τέθνηκεν. ὁ ἐν πατὴρ τϐ̃ τεθνε-

22. τϐτων] horum, (quos digito defenſor demonſtrat haec dicens) aduocatorum meorum; non accuſatorum. vel etiam, horum capitum defenſionis meae, quae pro me dicens hactenus expoſui.

a) Choreuta eſt ille munerarius, qui pueros in Liberalibus aliisque ludis publice ſaltaturos, a ſaltandi magiſtro doceri et exerceri, aere ſuo curabat. Initium orationis huius cum paene iisdem verbis iam in ſuperiori oratione XIV. legatur, p. 131. 4. quae hic vitioſa occurrent, vt ſupra iam notata, praetermittam. In argumento huius or. verſu 5. dedi, **auctore Scaligero**, ἐρεχθηίδος, pro vulgari ἐρεχθίδος.

Digitized by Google

τεθνεῶτος παιδὸς κατηγορεῖ τȣ̃ χορευτȣ̃, ὡς αὐτοῦ πεποιηκότος τὸν φόνον. ἀπολογεῖται δὲ ὁ χορευτὴς, ἀρνούμενος τὸν φόνον. Ἡ ϛάσις, ϛοχασμός. ἀδήλου τȣ̃ ἐγκλήματος ὄντος, σημεῖον φανερὸν ὁ κατήγορος λαμβάνει τὸ ἐν τῇ οἰκίᾳ τȣ̃ χορευτȣ̃ γυμνάζεσθαι τȣ̀ς παῖδας. ὅπερ ἐϛὶν ἀνεύθυνον μὲν, πιθανὸν δ' εἰς ὑποψίαν.

Ἥδιστον μὲν, ὦ ἄνδρες δικαϛαὶ, ἀνθρώπῳ ὄντι, μὴ γενέσθαι [1] μηδένα κίνδυνον περὶ τȣ̃ σώματος, καὶ εὐχόμενος ἄν τις ταῦτα εὔξαιτο· εἰ δ' ἄρα τις καὶ ἀναγκάζοιτο κινδυνεύειν, τȣ̃το γοῦν ὑπάρχειν (ὃ μέγιστον ἐγὼ νομίζω ἐν πράγματι τοιȣ́τῳ) αὐτὸν ἑαυτῷ συνειδέναι μηδὲν ἐξημαρτηκότι, ἀλλ', εἴ τις καὶ συμφορὰ γένοιτο, ἄνευ κακότητος καὶ αἰσχύνης γίνεσθαι, καὶ τύχῃ μᾶλλον ἢ ἀδικίᾳ. καὶ τȣ̀ς μὲν νόμȣς, οἳ κεῖνται περὶ τῶν τοιȣ́των, πάντες ἂν ἐπαινέσειαν [2] κάλλιϛα νόμων κεῖσθαι καὶ ὁσιώτατα. ὑπάρχει μὲν γὰρ αὐτοῖς ἀρχαιοτάτοις εἶναι ἐν τῇ γῇ ταύτῃ, ἔπειτα τοὺς αὐτοὺς ἀεὶ περὶ τῶν αὐτῶν. ὅπερ μέγιϛον σημεῖον νόμων καλῶς κειμένων. ὁ χρόνος γὰρ καὶ ἡ ἐμπειρία τὰ μὴ

1. γενέσθαι] ſubaudi αὐτῷ.

2. ἐπαινέσειαν] bene ſi habet, accipi debet pro *συναινέσειαν* annuant, conſentiant, aut pro *ἐπαινȣ̃ντες φάσκοιεν.* laudantes aiant, h. e. cum aiant, tum vna quoque laudent. In ſuperiori loco, p. 131. 4. vbi haec ſententia paene iisdem verbis proſtat edita, legitur *πάντες ἂν ὁμολογήσειαν.*

μὴ καλῶς ἔχοντα διδάσκει τοὺς ἀνθρώπους. ὥστ' οὐ
δεῖ ἐκ τῶν λόγων τοῦ κατηγοροῦντος [3] ὑμᾶς τοὺς νό-
μους μαθεῖν εἰ καλῶς ἔχουσιν, ἢ μή, ἀλλ' ἐκ τῶν
νόμων τοὺς τούτων λόγους, εἰ ὀρθῶς ὑμᾶς καὶ νομί-
μως διδάσκουσιν [4], ἢ οὔ. ὁ μὲν οὖν ἀγὼν ἐμοὶ μέγιςος 27.
τῷ κινδυνεύοντι καὶ διωκομένῳ· ἡγοῦμαι μέντοι γε
καὶ ὑμῖν τοῖς δικαςαῖς περὶ πολλοῦ εἶναι τὰς Φονι-
κὰς [4b]. ὀρθῶς διαγινώσκειν, μάλιςα μὲν τῶν θεῶν
ἕνεκα καὶ τοῦ εὐσεβοῦς, ἔπειτα δὲ καὶ ὑμῶν αὐτῶν.
ἔςι μὲν γὰρ περὶ τοιούτου αὐτοῦ μία δίκη [5]· αὕτη δὲ 30.
μὴ ὀρθῶς καταγνωσθεῖσα [6], ἰσχυροτέρα ἐςὶ τοῦ δι-
καίου καὶ τοῦ ἀληθοῦς. ἀνάγκη γάρ, ἐὰν ὑμεῖς κα-
ταψηφίσησθε, καὶ μὴ ὄντα Φονέα, μηδὲ ἔνοχον
τῷ ἔργῳ, χρήσασθαι [7] τῇ δίκῃ καὶ τῷ νόμῳ, εἴρ-
γεσθαι [8] πόλεως, ἱερῶν, θυσιῶν, ἀγώνων [9]· ἅπερ 33.
μέγι-

3. τοῦ κατηγοροῦντες] aut hic τῶν κατηγορούντων eſt leg. aut paulo poſt τοὺς τούτου [non τούτων] λόγους.

4. διδάσκουσιν] adde τὸ πρᾶγμα, quod ſupra legitur additum.

4b. poſt Φονικὰς poteſt δίκας ſubaudiri. malim tamen addi.

5. περὶ τοιούτου αὐτοῦ μία δίκη] Haec verba p. 139. 35. non leguntur, vbi leguntur inſequentia. Pro αὐτοῦ videtur αὕτη. et tum erit eorum ſententia haec. de re tali et tanta non niſi ſemel iudicatur, hoc ipſo iudicio, non denuo ad examen reuocatur. v. Supplementa.

6. καταγνωσθεῖσα] in ſuperiori exemplo eſt ſimplex γνωσθεῖσα, quod neſcio an praeſtet

7. χρήσασθαι] ſupra eſt in praeſ. χρῆσθαι.

8. εἴργεσθαι] praepone copulam καὶ. v. Supplem.

9. ἀγώνων] exſuli enim caedis cauſa facto etiam

Digitized by Google

μέγιϛα καὶ παλαιότατα [10] *τοῖς ἀνθρώποις. τοσαύτην γὰρ ἀνάγκην ὁ νόμος ἔχει, ὥστε καὶ ἂν τις κτείνῃ τινὰ ὧν αὐτὸς* [11] *κρατεῖ, καὶ μὴ ἔϛιν ὁ τιμωρήσων, τὸ νομιζόμενον* [12] *καὶ τὸ θεῖον δεδιὼς, ἁγνεύει*

concelebratione ludorum, ad quos graeci omnes coibant, interdicebatur. Neſcio quoque an *ἀγορᾶς*, *ἀγώνων* ſit legendum. Siue forum, quod in Vrbe erat, exercendis iudiciis et commerciis conſecratum, ſiue fora illa deſignentur hoc vocabulo, ad quae finitimi inter ſe conuenire ſolebant, in limitibus agrorum cuique ſuorum ſita, permutandarum mercium cauſa, Dices voc. *ἀγορᾶς* in voc. *πόλεως* contineri. Recte mones. Verum tamen, hoc ſi probamus, etiam illis duobus vocabulis, *ἱερῶν* et *θυσιῶν* carere poterimus. Ecquis enim eſt, qui neget fana et ſacra partem ciuitatis eſſe. Verum *πόλις* hic eſt ius ciuitatis, h. e. ius ciuem ſe gerendi et iura ciuibus competentia vſurpandi; quamquam ſolum vrbis et aedificia eo non excluſum imus.

10. *παλαιότατα*] antiquiſſima, h. e. cariſſima, maxime venerabilia, ſummi ob antiquitatis reuerentiam facienda. Latini hoc ſenſu vocab. *antiquum* vſurpant quoque, vt in illo noto, *nihil carius*, *neque antiquius habere*. Sed apud graecos iſta locutio rarius inuenitur, et hoc eſt notabilior.

11. *αὐτὸν*] imo vero *αὐτὸς*, vt leg. eſſe recte admonuit Stephanus. cui obſecundaui.

12. *τὸ νομιζομένον*] ius ciuile vſu publico ſancitum. Sententia eſt: ſeruum qui ſuum occiderit, tametſi nemo futurus ſit eius vindex, tamen, ſi herus ius diuinum humanumque reuereatur, abſtinebit ſe iis locis, quorum frequentatione lex homicidis interdicit.

Digitized by Google

γνεύει [13] τε ἑαυτὸν, καὶ ἀφέξεται ὧν εἴρηται ἐν τῷ
νόμῳ, ἐλπίζων οὕτως ἂν ἄριστα πράξειν. ἔστι μὲν γὰρ 36.
τὰ πλεῖω τοῖς ἀνθρώποις τοῦ βίου ἐν ταῖς ἐλπίσιν.
ἀσεβῶν δὲ καὶ παραβαίνων τὰ εἰς τοὺς θεοὺς, καὶ
αὐτῆς ἂν τῆς ἐλπίδος (ὅπερ ἐστὶ μέγιστον ἀνθρώ-
ποις τοῦ βίου ἀγαθὸν) αὐτὸς αὑτὸν ἀποστεροίη. καὶ
οὐδεὶς ἂν τολμήσειεν οὔτ᾽ ἂν τὴν δίκην τὴν δεδοκιμασ 39.
μένην [14] παραβαίνειν, πιστεύσας ὅτι οὐκ ἔνοχός ἐστι
τῷ ἔργῳ· οὔτ᾽ αὖ συνειδὼς αὐτὸς αὑτῷ ἔργον εἰργασ-
μένος τοιοῦτον, μὴ οὐ χρῆσθαι τῷ νόμῳ. ἀνάγκη δὲ
τῆς τε δίκης νικᾶσθαι παρὰ τὸ ἀληθὲς, αὐτοῦ τε 42.
τοῦ ἀληθοῦς, κἂν [15] μὴ ὁ τιμωρήσων ᾖ. αὐτῶν δὲ τού-
των ἕνεκα οἵ τε νόμοι καὶ αἱ διωμοσίαι, καὶ τὰ τό-
μια, καὶ αἱ προῤῥήσεις, καὶ τἄλλ᾽ ὅσα γίνεται τῶν
δικῶν τοῦ φόνου ἕνεκα, πολὺ διαφέροντά ἐστιν ἢ ἐπὶ
τοῖς ἄλλοις· ὅτι καὶ αὐτὰ τὰ πράγματα, περὶ ὧν 142.1.
οἱ κίνδυνοι, περὶ πλείστου ἐστὶν ὀρθῶς γιγνώσκεσθαι.
ὀρθῶς μὲν γὰρ γνωσθέντα, τιμωρία ἐστὶν ὑπὲρ τοῦ
ἀδικηθέντος· φονέα δὲ τὸν μὴ αἴτιον ψηφισθῆναι, 3.
ἁμαρτία καὶ ἀσέβεια εἴς τε τοὺς θεοὺς καὶ τοὺς νό-
μους.

13. *ἀγνεύει*] imo vero *ἀγνεύσει* in futuro, ob inſequens *ἀφέξεται*. de hoc quidem vix ſuperſit dubium; at illud nondum ſatis intelligo, qui homicida ſola abſtinentia a locis vetitis *ἁγνὸς* purus fieri poſſit.

14. *δεδοκιμασμένην*] leg. eſſe *δεδικασμένην* admonuit Stephanus. nam ſic in ſuperiori quoque oratione legi. deſignat p. 139. 38.

15. *κἂν*] lege e ſuperiori exemplo, *ἄλλως τε καὶ ἐάν*.

Digitized by Google

μους. καὶ οὐκ ἴσον ἐςὶ τόν τε διώκοντα μὴ ὀρθῶς αἰ-
τιᾶσθαι, καὶ ὑμᾶς τοὺς δικαςὰς μὴ ὀρθῶς γνῶναι.
ἡ μὲν γὰρ τούτου αἰτίασις οὐκ ἔχει [νῦν] [16] τέλος,
ἀλλ' ἐν ὑμῖν ἐςὶ καὶ τῇ δίκῃ [17]. ὅ, τι δ' ἂν ὑμεῖς μὴ
6. ὀρθῶς γνῶτε, τοῦτο οὐκ ἔςιν ὅπῃ ἂν * ἀνενεγκὼν
τις [18] τὴν αἰτίαν ἀπολύσαιτο. ἐγὼ δὲ, ὦ ἄνδρες,
οὐ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχω περὶ τῆς ἀπολογίας, ἥν-
περ οἱ κατήγοροι περὶ τῆς κατηγορίας. οὗτοι γὰρ
τὴν μὲν δίωξιν, εὐσεβείας ἕνεκα φασὶ πεποιῆσθαι
9. καὶ τοῦ δικαίου, τὴν δὲ κατηγορίαν ἅπασαν πεποίην-
ται διαβολῆς ἕνεκα καὶ ἀπάτης· ὅπερ ἀδικώτα-
τόν ἐςι τῶν ἐν ἀνθρώποις [19]. καὶ οὐκ, ἐλέγξαντες,
εἴ γ' ἀδικῶ, δικαίως με βούλονται τιμωρεῖσθαι [20].
ἀλλὰ διαβάλλοντες, καὶ εἰ μηδὲν ἀδικῶ, ζημιῶσαι
12. καὶ ἐξελάσαι ἐκ τῆς γῆς ταύτης. ἐγὼ δὲ ἀξιῶ πρῶ-
τον μὲν περὶ αὐτοῦ τοῦ πράγματος κρίνεσθαι, καὶ
διηγήσασθαι ἐν ὑμῖν τὰ γενόμενα πάντα· ἔπειτα
περὶ τῶν ἄλλων, ὧν οὗτοι κατηγορήσουσιν, ἐὰν ὑμῖν
ἡδο-

16. νῦν] quod recte a ſuperiori exemplo abeſt, vncis incluſi.

17. ἐν ὑμῖν ἐςι καὶ τῇ δίκῃ] idem eſt ac ſi dixiſſet ἀλλὰ τὸ τέλος ἐςιν ἐν τῇ ὑμετέρᾳ ψήφῳ.

18. ἀνενεγκών τις] ſic dedi e ſuperiori exemplo, pro vulgari ἐνεγκών τις.

19. τῶν ἐν ἀνθρώποις] ſic dedi auctoribus Stephano et Scaligero. nam a vulgatis abeſt praepoſitio. Aliam quoque ſuam proponit Stephanus coniecturam, quae minus placet, τῶν παρ' ἀνθρ.

20. τιμωρεῖσθαι] ſic correxerunt iidem Aldinae vitium τιμωρῆσθαι.

Digitized by Google

ἡδομένοις ᾖ, βουλήσομαι ἀπολογήσασθαι. ἡγοῦμαι
γάρ μοι τιμὴν καὶ ὠφέλειαν αὐτὰ οἴσειν, τοῖς δὲ 15.
κατηγόροις καὶ τοῖς ἐπηρεάζουσιν αἰσχύνην. ἔπειτα
γε καὶ δεινὸν, ὦ ἄνδρες. ἵνα [21] μὲν ἐξῆν αὐτοῖς, εἴ
τι ἐγὼ ἠδίκουν τὴν πόλιν ἢ ἐν χορηγίᾳ, ἢ ἐν ἄλλοις τισὶν,
ἀποφῆναι καὶ ἐλέγξασιν, ἄνδρα τε ἐχθρὸν τιμωρή-
σασθαι, καὶ τὴν πόλιν ὠφελῆσαι, ἐνταῦθα μὲν οὐδεὶς 18.
πώποτε οἷός τε ἐγένετο αὐτῶν οὔτε μικρὸν, οὔτε μέγα
ἐλέγξαι ἀδικοῦντα τόνδε τὸν ἄνδρα [22] τὸ πλῆθος τὸ
ὑμέτερον· ἐν δὲ τούτῳ τῷ ἀγῶνι, φόνου διώκοντες,
καὶ τοῦ νόμου οὕτως ἔχοντος [22 b.], εἰς αὐτὸ τὸ πρᾶγ-

μα

21. *ἵνα*] foret vtique planior oratio, ſi legeretur *εἰ*, *ἵνα* — *ſi, vbi loci* — vt *εἰ* cohaeret cum *οἷός τ' ἐγένετο*. Verum tamen videor mihi obſeruaſſe, poſt illas dictiones, *δεινὸν*, aut *θαυμαστὸν γ' ἂν εἴη*, cum deberet *εἰ* vel *ἐὰν* ſequi, iſtas particulas omitti, orationem in illis *δεινὸν ἂν εἴη*, vel *θαυμαστὸν ἂν εἴη* et ſimilibus, ex abrupto ſiſti et inhiberi, et nouam incipi ſententiam a praemiſſis velut abſciſſam, vt in vehementia mirationis, aut ſtomachi. quare ſatius fuerit, vt in re dubia, poſt *ὦ ἄνδρες* punctum figi.

22. *τόνδε τὸν ἄνδρα*] id eſt, *me*, more tragicorum.

22 b. *οὕτως ἔχοντος*] id eſt *οὕτω λέγοντος*, vel *οὕτως ἀγορεύ —ος*. v. p. 145. 31. quomodo autem praecipit et edicit lex? Ita nempe, his verbis *εἰς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα κατηγορεῖν*. actorem oportere in tractatione ipſius rei, de qua agitur, manere, ad aliena non euagari. Aduerſarii autem mei, edicti huius immemores, accuſationi ſuae aliena admiſcent, eaque falſa, quae ipſi commenti ſunt, de naſcio quibus auſis meis in ſalutem reipublicae meaque in republica geſta inuidioſis criminationibus infamatum eunt.

Digitized by Google

μαι κατηγορεῖν, μηχανῶνται ἐπ' ἐμὲ λόγους ψευδεῖς συντιθέντες [23], καὶ διαβάλλοντες τὰ εἰς τὴν πόλιν [24]. καὶ τῇ μὲν πόλει, εἰ μὲν ἀδικεῖται, κατηγορίαν ἀντὶ τιμωρίας ἀπονέμουσιν, αὐτοὶ δὲ ὧ τὴν πόλιν φασὶν ἀδικεῖσθαι, τούτοις δὴ ἀξιοῦσι δίκην λαμβάνειν. καίτοι αὗται αἱ κατηγορίαι, οὔτε χάριτος ἄξιαι, οὔτε πίστεως. οὔτε γὰρ δὴ εὖ ἡ πόλις ἐλάμβανεν ἂν δίκην, εἴ τι ἠδίκητο, ἐνταῦθα τὴν κατηγορίαν ποιεῖται [25], ὥστε χάριτος ἄξιον εἶναι τῇ πόλει· οὔτε, ὅστις [οὐκ] [26] ἄλλα κατηγορεῖ, ἢ ἃ διώκει, ἐν πράγματι τοιούτῳ, πιστεῦσαι δήπου αὐτῷ ἀξιώτερόν ἐστιν ἢ ἀπιστῆσαι. ἐγὼ δὲ σχεδὸν ἐπίσταμαι τὴν ὑμετέραν γνώμην, ὅτι οὐκ ἂν καταψηφίσησθε, οὔτ' ἂν ἀποψηφίσησθε ἑτέρου τινὸς ἕνεκα μᾶλλον, ἢ αὐτοῦ τοῦ πράγματος. ταῦτα γὰρ καὶ δίκαια καὶ ὅσια. ἄρξομαι δὲ ἐντεῦθεν. Ἐπειδὴ χορηγὸς κατεστάθην εἰς Θαργήλια, καὶ ἔλαχον Παν-

23. *συντιθέντες*] ſubaudi *αὐτοὶ αὐτοὺς*, vel *οὓς αὐτοὶ συντιθέασι.*

24. *τὰ εἰς τὴν πόλιν*] ſubaudi aut *ἐμὰ ἀδικήματα*, aut *ἐμοὶ πεπραγμένα.*

25. *ποιεῖται*] imo vero *ποιοῦνται.* vt paulo ante *μηχανῶνται.* Eiuſmodi enim crimina non accuſant, quorum poenas reſpublica, vt vere laeſa, merito ſumeret. cuiusmodi crimina ſi accuſarentur, deberet vtique reſp. accuſatoribus gratiam, vtpote per quos ſolos ſtetiſſet, vt reſpublica iniuriarum acceptarum poenas a reis repeteret.

26. *οὐκ ἄλλα*] particulam infitiantem, quae delenda eſt, vt ſententiae repugnans, vncis incluſi.

Digitized by Google

Πανταϰλέα διδάσϰαλον ϰαὶ Κεϰροπίδα φυλὴν πρὸς
τῇ ἐμαυτοῦ, τουτέστι τῇ Ἐρεχθηΐδι [27], ἐχορήγουν
ὡς ἄριστα ἐδυνάμην ϰαὶ διϰαιότατα. ϰαὶ πρῶτον
μὲν διδασϰαλεῖον, ᾗ ἐπιτηδειότατον τῆς ἐμῆς οἰ- 33.
ϰίας, ϰατεσϰεύασα, ἐν ᾧπερ ϰαὶ [28] Διονυσίοις ἐ-
χορήγουν [29], ἐδίδασϰον. ἔπειτα τὸν χορὸν συνέλεξα
ὡς ἐδυνάμην ἄριστα, οὔτε ζημιώσας οὐδένα. οὔτε ἐνέ-
χυρα βίᾳ φέρων [30], οὔτ' ἀπεχθανόμενος οὐδενί·
ἀλλ', ὥσπερ ἂν ἥδιστα ϰαὶ ἐπιτηδειότατα ἀμφοτέ- 36.
ροις [31] ἐγίγνετο, ἐγὼ μὲν ἐϰέλευον [32] ϰαὶ ἠγού-
μην,

27. τουτ' ἐστι τῇ ἐρεχθηΐδι] auctoris ipſius, an ſcholiaſtae ſint haec quatuor vocabula, in dubio relinquam. Poſtremi vocabuli vitium vulgatis inſidens, quae ἐρεχθίδι dant, correxi ex auctoritate Stephani, admonentis, paulo poſt recurrere veram lectionem. Scaligeri in ſchedis ad h. l. nihil reperi annotatum, tametſi idem in argumento, vt paulo ante vidimus, hoc idem vitium correxiſſet.

28. ἐν ᾧπερ ϰαὶ] cohaeret cum ἐδίδασϰον τὸν χορὸν. vbi etiam iam antea chorum puerilem erudiendum curaueram.

29. ἐχορήγουν] aut χορηγῶν leg. videtur, aut ὅτε Διον. ἐχορήγουν. cum choregi partes in Liberalibus agerem. Aut denique leg. ϰατασϰευάσας.

30. φέρων] imo vero ἀφαιρῶν. nemini pignora per vim eripiens nam ἐνέχυρα φέρειν eſt pignora afferre. quod ab huius loci ſententia eſt alienum.

31. ἀμφοτέροις] mihique, parentibusque liberorum ſaltare docendorum.

32. ἐϰέλευον] ſcil. πέμπειν τοὺς παῖδας πρός ἐμε, χάριν τοῦ διδάσϰεσθαι.

Digitized by Google

μην[33], *οἱ δ' ἑκόντες καὶ βουλόμενοι ἔπεμπον. ἐπει-*
δὴ δὲ ἧκον οἱ παῖδες, πρῶτον μέν μοι ἀσχολία ἦν
παρεῖναι καὶ ἐπιμελεῖσθαι. ἐτύγχανε γάρ μοι
39. *πράγματα ὄντα πρὸς Ἀρίστωνα καὶ Φιλῖνον, ἃ ἐ-*
γὼ περὶ πολλοῦ ἐποιούμην[34], *ἐπειδὴ παρήγγειλα,*
ὀρθῶς καὶ δικαίως ἀποδεῖξαι τῇ βουλῇ καὶ τοῖς ἄλ-
λοις Ἀθηναίοις. ἐγὼ μὲν οὖν τούτοις προσεῖχον τὸν
νοῦν. κατέστησα δὲ ἐπιμελεῖσθαι, εἴ τι δέοι τῷ χο-
42. *ρῷ, Φανόστρατον, δημότην μὲν τουτωνὶ τῶν διωκόν-*
των, κηδεστὴν δ' ἐμαυτοῦ, ᾧ ἐγὼ δέδωκα τὴν θυγα-
τέρα. καὶ ἠξίουν αὐτὸν ἄριστα ἐπιμελεῖσθαι. ἔτι δὲ
πρὸς τούτῳ δύο ἄνδρας, τὸν μὲν, Ἐρεχθηΐδος, Ἀ-
μυνίαν, ὃν αὐτοὶ οἱ φυλέται ἐψηφίσαντο συλλέγειν[35]
143.1. *καὶ ἐπιμελεῖσθαι τῆς φυλῆς ἑκάστοτε, δοκοῦντα*
χρηστὸν εἶναι· τὸν δ' ἕτερον, τῆς Κεκροπίδος, ὅσ-
περ ἑκάστοτε εἴωθε ταύτην τὴν φυλὴν συλλέγειν. ἔ-
τι δὲ

33. *ἡγούμην*] num *ὑφηγούμην*, aut *ἐξηγούμην*. An veteres, Antiphontei aeui homines, ſimplici hoc verbo vtebantur pro compoſito. quicquid eius eſt, ſententia verbi haec eſt, praecipiebam, quo loci liberi mittendi eſſent, quo tempore, et quo cum apparatu.

34. *περὶ πολλοῦ ἐποιούμην*] cohaeret cum *ἀποδεῖξαι*. permagni faciebam, multumque mea referebat, ſenatum, populumque Athenienſem de rebus Ariſtonis atque Philini vera diligenterque a me doceri, qui me id facturum promiſiſſem.

35. *συλλέγειν*] ſcil. *τοὺς παῖδας τοὺς διδαχθησομένους*. paulo poſt dicit eodem ſenſu *συλλέγειν τὴν φυλήν*. id eſt *τοὺς παῖδας τῆς φυλῆς*.

Digitized by Google

τι δὲ τέταρτον[36], Φίλιππον· ᾧ προσετέτακτο ὠ- 3.
νεῖσθαι καὶ ἀναλίσκειν ὅ, τι φράζοι ὁ διδάσκαλος,
ἢ ἄλλός τις τούτων, ὅπως ἄριστα χορηγοῖντο[37] οἱ
παῖδες, καὶ μηδενὸς ἐνδεεῖς εἶεν διὰ τὴν ἐμὴν ἀσχο-
λίαν. καθεστήκει μὲν[38] ἡ χορηγία οὕτω· καὶ τούτων
εἴ τι ψεύδομαι προφάσεως ἕνεκα, ἔξεστι τῷ κατη- 6.
γόρῳ ἐλέγξαι ἐν τῷ ὑστέρῳ λόγῳ ὅ, τι ἂν βούληται
εἰπεῖν. ἐπεὶ τοιούτως ἔχει, ὦ ἄνδρες· πολλοὶ τῶν
περιεστώτων τούτων τὰ μὲν πράγματα ταῦτα πάν-
τα ἀκριβῶς ἐπίστανται[39], καὶ τοῦ ὁρκωτοῦ ἀκούου-

σι, καὶ

36. *τέταρτον*] bene habet, tametſi Stephano ſecus videbatur, adſcribenti [*πότερον*, *τρίτον*.] Verum lapſus ille eſt in calculando. quatuor vtique chori inſpectores enumerat Antipho, quorum primus eſt gener defenſoris, Phanoſtratus, ſecundus Amynias e tribu Erechtheide, tertius e tribu Cecropide, cuius viri nomen reticetur, quartus denique hic Philippus. Poſſit quoque quintus addi e p. 142. 31. Pantacles, verum is magiſter chori erat, non inſpector. h. e. Pantacles hoc vnum agebat, vt pueros puellasque ſaltare doceret. reliqui operam dabant, vt docendis praeſto eſſent omnia neceſſaria.

37. *χορηγοῖντο*] ſic emendarunt Scaliger et Stephanus Aldinae vitium *χορηγοῦντο*. quo inſtruerentur pueri veſtibus, ornatuque et apparatu reliquo.

38. *μὲν*] adde *οὖν*.

39. *ἐπίστανται*] cauſam allegat, cur probabile debeat eſſe, vera ſe dicere, minus probabile, ſe mentiri. Circumſtant enim hoc iudicium multi, qui rem omnem probe tenent. Apud hos ego exiſtimationem viri honeſti, ſanctique et religioſi tueri modis omni.

Digitized by Google

σι [40], καὶ ἐμοὶ προσέχουσι τὸν νοῦν ἅττα ἐγὼ ἀποκρίνωμαι· οἷς ἐγὼ ἐβουλόμην ἂν δοκεῖν αὐτός τε εὔορκος εἶναι, καὶ ὑμᾶς τἀληθῆ λέγων πεῖσαι ἀποψηφίσασθαί μου. πρῶτον μὲν οὖν ἀποδείξω ὑμῖν, ὅτι οὔτ᾽ ἐκέλευσα τὸν παῖδα πιεῖν τὸ φάρμακον, οὔτ᾽ ἠνάγκασα, οὔτ᾽ ἔδωκα· καὶ [41] οὔτε παρῆν ὅτ᾽ ἔπιεν. καὶ οὐ τούτου ἕνεκα ταῦτα σφόδρα [42] λέγω, ὡς ἐμαυτὸν ἔξω αἰτίας καταστήσω, ἕτερον δέ τινα εἰς αἰτίαν ἀγάγω· οὐ δῆτα ἔγωγε. πλήν γε τῆς τύχης [43], ἥπερ, οἶμαι, καὶ ἄλλοις πολλοῖς ἀνθρώπων αἰτία ἐστὶν ἀποθανεῖν. ἣν οὔτ᾽ ἂν ἐγὼ, οὔτ᾽ ἄλλος οὐδεὶς οἷός τ᾽ ἂν εἴη ἀποστρέψαι μὴ οὐ γενέσθαι ἥν τινα δεῖ ἑκάστῳ.

bus contendo. Verendum itaque ſit, ne, ſi mentiar, his. qui facile et ſtatim fraudem ſint agnituri, vt rei geſtae conſcii, improbus et ſceleratus, et religionis contemptor, iuriſque iurandi violator videar. id quod modis omnibus praecauebo.

40. *τοῦ ὁρκωτοῦ ἀκούουσι*] audiunt et ſcribam verba mihi meisque teſtibus praeeuntem iuris iurandi a nobis dicendi, et nos illa verba recitantes iſtumque ducem ſequentes. id eſt audiunt nos iurantes.

41. *ἔδωκα, καὶ οὔτε*] dele mediam vocem, vt e fine primae perperam iteratam. Aut lege *καὶ οὐδὲ*.

42. *σφόδρα*] num *οὕτω σφόδρα*. tanta cum contentione, aut adde *διατεινόμενος*.

43. *πλήν γε τῆς τύχης*] poteſt hoc referri, ſiue ad *ἕνεκα* praemiſſum, vt ſit ſententia, *ἀλλὰ ταῦτα λέγω ἕνεκα τῆς τύχης*. haec eo dico, quo vim fortunae demonſtrem, quanta ſit; ſiue potius ad *ἕτερον*. in alium quempiam culpam conferam, praeterquam in fortunam.

Digitized by Google

ΜΑΡΤΥΡΕΣ. Μεμαρτύρηται μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες,
περὶ τοῦ πράγματος ἃ ἐγὼ ὑμῖν ὑπεσχόμην. ἐξ αὐ-
τῶν δὲ τούτων χρὴ σκοπεῖν, ἅ τε οὗτοι [44] διωμόσαν-
το καὶ ἃ ἐγὼ, πότεροι [45] ἀληθέστερα καὶ εὐορκότε- 18.
ρα. διωμόσαντο γὰρ οὗτοι μὲν ἀποκτεῖναί με Διόδο-
τον [46] βουλεύσαντα [47] αὐτῷ θάνατον· ἐγὼ δὲ [48]
μὴ ἀποκτεῖναι, μήτε χειρὶ ἀράμενον, μήτε βου-
λεῦσαι [49]. αἰτιῶνται δὲ οὗτοι μὲν ἐκ τούτων, ὡς οὗ-
τος [50] κελεύσειε πιεῖν τὸν παῖδα τὸ φάρμακον, ἢ 21.
ἠνάγκασεν, ἢ ἔδωκεν. ἐγὼ δὲ ἐξ αὐτῶν τούτων, ὧν
αἰτιῶνται οὗτοι, ἀποφανῶ, ὅτι οὐκ ἔνοχός εἰμι. οὔτε
γὰρ ἐκέλευσα, οὔτ' ἔδωκα, οὔτ' ἠνάγκασα. καὶ ἔτι
προστίθημι αὐτοῖς, ὅτι οὐ παρεγενόμην πίνοντι, καὶ

εἰ φα-

44. οὗτοι] aduerſarii mei.

45. πότεροι] ſubaudi διωμόσαντο ſiue e praemiſſis, ſiue ex inſequentibus.

46. Διόδοτον] puer eſt veneno interemtus, cuius homicidii cauſa hic agitur.

47. βουλεύσαντα] ſic dedi, auctore Stephano, pro vulgari βουλεύσαντι.

48, ἐγὼ δὲ] ſcil. διωμοσάμην.

49. βουλεῦσαι] aut βουλεύσει leg. eſt, ex praemeditato, miniſterio vſus aliorum a me ſubornatorum, aut ſi βουλεῦσαι bene habet, neceſſe eſt aliquid in praemiſſis deeſſe. e. c. ad hunc modum, μήτε χειρὶ ἀράμενον, [id eſt ἠρμένῃ manu ſublata] μήτε βέλει, μήτε φαρμάκῳ. μήτε βουλεῦσαι. vt iſta μήτε χειρὶ et βέλει et φαρμάκῳ referantur ad ἀποκτεῖναι, ad βουλεῦσαι autem ſubaudiatur τὸν θάνατον.

50. οὗτος] Phanoſtratus, gener meus.

Digitized by Google

εἰ φασὶν ἀδικεῖν, εἴ τις ἠνάγκασεν, ἐγὼ οὐκ ἀδικῶ· οὐ γὰρ ἠνάγκασα. καὶ εἰ τὸν δόντα τὸ φάρμακον φασὶν αἴτιον εἶναι, ἐγὼ οὐκ αἴτιος· οὐ γὰρ ἔδωκα. αἰτιάσασθαι μὲν οὖν καὶ καταψεύσασθαι ἔξεστι τῷ βουλομένῳ (αὐτὸς γὰρ ἕκαστος τοῦτο κρατεῖ[51]) γενέσθαι μέντοι τὰ μὴ γενόμενα, καὶ ἀδικεῖν τὸν μὴ ἀδικοῦντα, οὐκ ἐν τοῖς τούτων λόγοις ἡγοῦμαι εἶναι, ἀλλ᾽ ἐν τῷ δικαίῳ καὶ ἐν τῷ ἀληθεῖ[52]. ὁπόσα μὲν γὰρ λάθρα πράττεται, καὶ ἐπὶ θανάτῳ βουλευθέντα[53], ὧν μή εἰσι μάρτυρες, ἀνάγκη περὶ τῶν τοιούτων ἐξ αὐτῶν τῶν λόγων τῶν τοῦ κατηγόρου καὶ τοῦ ἀποκρινομένου τὴν διάγνωσιν ποιεῖσθαι καὶ θηρεύειν, καὶ ἐπὶ σμικρὸν ὑπονοεῖν τὰ λεγόμενα, καὶ εἰκάζοντας μᾶλλον ἢ σάφα εἰδότας, ψηφίζεσθαι περὶ τῶν πραγμάτων· ὅπου δὲ[54] πρῶτον μὲν αὐτοὶ οἱ κατήγοροι ὁμολογοῦσι μὴ ἐκ προνοίας, μηδ᾽ ἐκ παρασκευῆς γενέσθαι

51. τοῦτο κρατεῖ] imo vero τούτου κρ. vnusquisque hoc in poteſtate habet.

52. ἐν τῷ δικαίῳ καὶ ἀληθεῖ] id eſt ἐν τῇ ἀληθείᾳ τῇ δικαίως [vel ὑπὸ δικαίων ἀνθρώπων] κριθείσῃ. vel ἐν τῇ δικαίᾳ κρίσει τῆς ἀληθείας. v. Supplementa.

53. βουλευθέντα] ſubaudi ἐστὶ. quod eſt h. l. paulo durius. alias malim βουλευθέντι, vt ad θανάτῳ referatur.

54. ὅπου δὲ] deeſt huic periodo poſterius membrum, ſeu apodoſis. prius enim, ſeu protaſis, finitur in illis μάλιστα ἐξελέγχοιτο. membri deficientis haec ferme fuerit ſententia ἐνταῦθα ῥᾴδιον ἀκριβῶς διαγνῶναι καὶ ψηφίζεσθαι. vel ἐνταῦθα οὐκέτι δεῖ εἰκάζοντας, ἀλλὰ καὶ μάλα σαφῶς ἔξεστι ψηφίζεσθαι.

Digitized by Google

τὸν θάνατον τῷ παιδὶ, ἔπειτα τὰ πραχθέντα φανε-
ρῶς ἅπαντα πραχθῆναι, καὶ ἐναντίον μαρτύρων πολ-
λῶν, καὶ ἀνδρῶν, καὶ παίδων, καὶ ἐλευθέρων καὶ δούλων,
ἐξ ὧνπερ, καὶ εἴ τις ἠδίκησε, φανερώτατος ἂν εἴη,
καὶ εἴ τις μὴ ἀδικοῦντα αἰτιῷτο, μάλιστα ἐξελέγ- 36.
χοιτο. ἄξιον δ' ἐνθυμηθῆναι, ὦ ἄνδρες, ἀμφότε-
ρα καὶ τῆς γνώμης [55] τῶν ἀντιδίκων, καὶ οἵῳ τρό-
πῳ ἔρχονται ἐπὶ τὰ πράγματα. ἐξ ἀρχῆς γὰρ οὐ-
δὲν ὁμοίως οὗτοί τε πρὸς ἐμὲ πράττουσι, καὶ ἐγὼ
πρὸς τούτους. ἔλεξε μὲν γὰρ Φιλοκράτης [56] οὑτοσὶ 39.
ἀναβὰς εἰς τὴν ἡλιακὴν [57] τὴν τῶν θεσμοθετῶν,
τῇ ἡμέρᾳ, ᾗ ὁ παῖς ἐξεφέρετο, ὅτι ἀδελφὸν αὐτοῦ
ἀποκτείναιμι ἐγὼ, ἐν τῷ χορῷ [58] φάρμακον ἀ-
ναγκάσας πιεῖν. ἐπειδὴ οὗτος [59] ταῦτ' ἔλεγεν, ἀνα-

βὰς

55. τῆς γνώμης] imo vero τὴν γνώμην. aut aliquid deeſt. e. c. τὸ σκολιὸν vel τὸ ἄτοπον τῆς γνώμης.

56. Philocrates hic frater erat pueri veneno ſublati.

57. ἡλιακὴν] miror inſolentiam vocabuli, quod quamquam non intelligo, tamen non damnabo, ſed vt in re ancipiti et non ſatis perſpecta, amplius pronuntiabo. Bene ſi habet, tantundem ſignificabit, atque ἡλίασις, id eſt ἀθροισμὸς καὶ σύνοδος, locus, vbi conuenitur, congreſſus, conuentus. verbo. curia. Solaria talia aedificia fuiſſe medio aeuo appellata, item baſilicas, notum eſt. verum neutrum horum aeuo Antiphonteo conuenit.

58. ἐν τῷ χορῷ] in coetu puerorum, qui conueniſſent, quo ſaltare diſcerent.

59. ἐπηδὴ οὗτος] interpone aut δ' aut οὖν. voc. οὗτος deſignatur Philocrates.

42. βοὰς ἐγὼ εἰς τὸ δικαστήριον, τοῖς αὐτοῖς δικασταῖς [60] ἔλεξα, ὅτι τὸν μὲν νόμον [61] οὐ δίκαιον οὐ προκαθῆσθαι εἰ Φιλοκράτης κατηγορῶν καὶ διαβάλλων, εἰς τὸ δικαστήριον μελλόντων ἔσεσθαί μοι ἀγώνων πρὸς Ἀριστίωνα [62] καὶ Φιλῖνον αὔριον τῇ ἔνῃ [63], ὧνπερ [64]
144.1. ἕνεκα τοὺς λόγους τούτους λέγει· ἃ μέντοι αἰτιῷτο καὶ διαβάλλοι, ῥαδίως ἐξελεγχθήσοιτο ψευδόμενος. εἰσὶ γὰρ οἱ συνειδότες πολλοὶ, καὶ ἐλεύθεροι καὶ δοῦλοι [65], καὶ νεώτεροι, σύμπαντες πλείους ἢ πεντή-

60. *τοῖς αὐτοῖς δικασταῖς*] ad quos Philocrates me iſta criminatione infamauerat.

61. *τὸν μὲν νόμον*] ex hoc male ſano et exulcerato loco nihil nunc quidem efficio melius, quam iſtud. *τὸ μὲν ὅλον, οὐ δίκαιον, οὐδὲ προσῆκον ποιεῖ Φιλ.* vniuerſe, non ex aequo, neque ciuiliter atque honeſte Philocratem agere, qui me tum calumniis impetat, cum certamen mihi poſtero die inſtet —

62. *Ἀριστίωνα*] admonet Stephanus, hunc hominem paulo ante *Ἀρίστωνα* fuiſſe appellatum.

63. *αὔριον τῇ ἔνῃ*] imo vero *αὔριον καὶ τῇ ἔνῃ. in craſtinum diem, atque poſtcraſtinum*, h. e. diem tertium. Harpocr. v. *καὶ εἰς ἔνην, τὸ εἰς τρίτην λέγουσι.* videtur hic defenſor, quomodocunque fuit appellatus, id enim ignoramus, altero die Ariſtonem, vel Ariſtionem, altero Philinum accuſare voluiſſe, duabus ſingularibus actionibus. id quod etiam e p. 145 38. paret.

64. *ὧνπερ ἕνεκα*] quorum in fauorem et gratiam, vt eos hac interpellatione forenſis actionis e diſcrimine eriperet, quod ipſis ab hoc defenſore imminebat.

65. poſt *δοῦλοι* deeſſe *καὶ πρεσβύτεροι* recte admonuit Stephanus.

κοντα· οἱ τούς τε λόγους τοὺς λεχθέντας περὶ τῆς 3.
πόσεως τοῦ φαρμάκου, καὶ τὰ πραχθέντα καὶ τὰ
λεγόμενα πάντα ἠπίσταντο. καὶ εἶπόν τε ταῦτα ἐν
τῷ δικαστηρίῳ, καὶ προὐκαλούμην αὐτὸν εὐθὺς τό-
τε, καὶ αὖθις τῇ ὑστεραίᾳ ἐν τοῖς αὐτοῖς δικασταῖς,
καὶ ἰέναι ἐκέλευον λαβόντα μάρτυρας ὁπόσους βού- 6.
λοιτο ἐπὶ τοὺς παραγενομένους· λέγων * αὐτῶν ὀνο-
μαστὶ ἕκαστον, τούτους ἐρωτᾷν, ἐλέγχειν [67]· τοὺς
μὲν ἐλευθέρους, ὡς χρὴ τοὺς ἐλευθέρους· (οἱ σφῶν
ἕνεκα [68] καὶ τοῦ δικαίου [69] ἔφραζον ἂν τἀληθῆ καὶ

τὰ

66. *τὰ λεγόμενα*] quid hoc ſibi velit, poſt illa modo praemiſſa *τοὺς λόγους τοὺς λεχθέντας*, non video. Aut ergo delenda ſunt illa tria vocabula, *καὶ τὰ λεγόμενα*, aut loco poſtremi legendum *γενόμενα*. differunt autem *τὰ πραχθέντα* et *τὰ γενόμενα* quodammodo. Illa ſunt ea, quae de induſtria, certo conſilio geruntur, haec quae fortuito eueniunt. v. verſum 9.

67. *λέγων αὐτῶν ὀνομαστὶ ἕκαστον, τούτους ἐρωτᾷν, ἐλέγχειν.*] ſic emendaui locum hunc, qui in vulgatis parum emendate ſic circumfertur. *λέγων αὐτῷ ὀνόματι ἕκαστον τούτοις, ἐρωτᾷν, ἐλ.* Praeiuerat emendationi noſtrae in quibusdam Stephanus, in margine ſic admonens [*πότερον, λ. αὐτῷ, ὀνόματι ἕκαστον, τούτους ἐρωτᾷν, ἐλ*] cohaeret *λέγων* cum *ἐκέλευον*; cum quo eodem etiam aſyndetum *τούτους ἐρωτᾷν* [pro *καὶ τούτους ἐρ.*] cohaeret. hortabar eum, vt, vna cum comitibus quam plurimis, qui teſtes ipſi forent, adiret ad eos, qui funeſto illi euento interfuiſſent, quorum ei cuiusque nomen edebam. Hos vt interrogaret et argueret, hortabar.

68. *σφῶν ἕνεκα*] videtur *αὐτῶν* interponendum

Digitized by Google

9. τὰ γενόμενα) τοὺς δὲ δούλους, εἰ μὲν αὐτῷ ἐρωτῶντι τἀληθῆ δοκοῖεν λέγειν [70], εἰ δὲ μή, ἕτοιμοι σταῖεν [71] διδόναι βασανίζειν τρόπῳ ὁποίῳ βούλοιτο. καὶ ταῦτα ἐμοῦ προκαλουμένου καὶ λέγοντος ἐν τῷ δικαστη-

eſſe. quorum quisque ſuimet ipſius cauſa vltro verum eſſet dicturus, quo et viri honeſti, veritati ſtudentis famam tueretur, et ſe a communione ſceleris purgaret, et inſontem in crimen immeritum adduci ne pateretur, neque committeret, pertinacia ſilentii ſui, vt duris et ciui bono indecoris modis ad confeſſionem veri adigeretur ipſe.

69. τοῦ δικαίου] quoniam vera, quacunque in re, dicere ius et fas eſt, etiamſi tu pro tua virili parte ex illa tua veracitate neque emolumentum, neque damnum vllum priuatum referas.

70. poſt λέγειν, deficit, Atticorum more omiſſum, a lectore quoque tacita ipſius cogitatione ſubiiciendum, τότε αὐτοὺς ἐᾶν, καὶ μὴ βασανίζειν.

71. ἕτοιμοι σταῖεν] Non videtur mihi quidem hic aliquid deeſſe. nota enim eſt haec illorum vetuſtiorum atticorum in loquendo breuitas et verborum parſimonia; notus item eſt, exemplisque poſſit approbari quamplurimis hic eorundem mos, repente ab infinitiuo ad optatiuum tranſeundi. Verum ipſe quiſque lector tacita mente h. l. ſubiiciet de ſuo, καὶ ἔλεγον αὐτῷ, ὅτι ἕτοιμοι σταῖεν et praeterea auctor ei [Philocrati] ego eram de hoc, illos, qui rei geſtae interfuiſſent, ad quos ego ſcil. eum ablegabam, paratos ſtare ad tradendum mancipia, quemque ſua, ad veri per tormenta quaeſitionem. Nos ipſi quoque ſi locum hunc vernacule ſic redderemus, *wo nicht, ſo ſtünden ſie bereit ihre Leibeignen herzugeben*, nemo eo quicquam offenderetur, neque negaturus eſſet, ea ſibi plana eſſe.

Digitized by Google

ρίῳ, οὗ καὶ αὐτοὶ οἱ δικασταὶ καὶ ἕτεροι ἰδιῶται πολ-
λοὶ μάρτυρες παρῆσαν, οὔτε τότε παραχρῆμα, οὔ- 12.
τε ὕστερον ἐν παντὶ [72] χρόνῳ οὐδέποτε ἠθέλησαν ἐλ-
θεῖν ἐπὶ τοῦτο τὸ δίκαιον· εὖ εἰδότες ὅτι οὐκ ἂν τού-
τοις κατ᾽ ἐμοῦ ἔλεγχος ἐγίνετο οὗτος, ἀλλ᾽ ἐμοὶ κα-
τὰ τούτων, ὅτι οὐδὲν δίκαιον οὐδ᾽ ἀληθὲς ᾐτιῶντο.
ἐπίστασθε δὲ, ὦ ἄνδρες, ὅτι αἱ ἀνάγκαι αὗται ἰσχυ- 15.
ρόταταί καὶ μέγισταί εἰσι τῶν ἐν ἀνθρώποις· καὶ ἔ-
λεγχοι ἐκ τούτων σαφέστατοι καὶ πιστότατοι περὶ
τοῦ δικαίου, ὅπου εἶεν ἐλεύθεροι μὲν πολλοὶ οἱ συνει-
δότες, εἶεν δὲ δοῦλοι. καὶ ἐξείη μὲν τοὺς ἐλευθέρους
ὅρκοις καὶ πίστεσιν ἀναγκάζειν, ἃ τοῖς ἐλευθέροις 18.
μέγιστα καὶ περὶ πλείστου ἐστίν· ἐξείη δὲ τοὺς δούλους
ἑτέραις ἀνάγκαις [73], ὑφ᾽ ὧν, καὶ ἢν μέλλωσιν ἀπο-
θανεῖσθαι κατειπόντες, ὅμως ἀναγκάζονται τἀλη-
θῆ λέγειν. ἡ γὰρ παροῦσα ἀνάγκη ἐν ἑκάστῳ ἰσχυ-
ροτέρα ἐστὶ τῆς μελλούσης [74] ἔσεσθαι. εἰς πᾶν τοί- 21.
νυν ἐγὼ προὐκαλεσάμην τούτους [75], καὶ ἐξ ὧν γε χρὴ
ἀνθρω-

72. ἐν παντὶ] interpone aut praepone articulum τῷ.

73. poſt ἀνάγκαις aut ſubaudiendum eſt e praemiſſis ἀναγκάζειν, aut deeſt verbum καταλαμβάνειν, aut ſimile quodpiam aliud.

74. τῆς μελλούσης ἔσεσθαι] ſcil. ἀνάγκης metus praeſens, mortis e tormentis praeſentibus auferendae, ſuperat et obſcurat, animoque expellit metum futuri ſupplicii. Qui enim ſeruus aduerſus herum aliquid prodidiſſet, ei verendum erat, ne herus poſtmodum id cruciatibus diriſſimis, et extremo adeo ſupplicio vltum iret.

75. τούτους] Philocratem et eius conſortes. paulo

Digitized by Google

ἀνθρωπον ὄντα τἀληθῆ καὶ τὰ δίκαια πυνθάνε-
σθαι, ἐξῆν 76 αὐτοῖς πυνθάνεσθαι, καὶ πρόφασις
24. οὐδεμία ὑπελείπετο. καὶ ἐγὼ μὲν ὁ τὴν αἰτίαν ἔχων
καὶ ἀδικῶν (ὡς οὗτοί φασιν) ἕτοιμος ἦν αὐτοῖς κατ'
ἐμαυτοῦ παρέχειν ἔλεγχον τὸν δικαιότατον· οἱ δ'
αἰτιώμενοι καὶ φάσκοντες ἀδικεῖσθαι, αὐτοὶ ἦσαν
οἱ οὐκ ἐθέλοντες ἐλέγχειν εἴ τι ἠδικοῦντο. καὶ εἰ μὲν
27. ἐγὼ τούτων προκαλουμένων μὴ ἠθέλησα τοὺς παρα-
γενομένους ἀποφῆναι 77 θεράποντας, ἢ ἐξαιτοῦσι
μὴ ἤθελον ἐκδιδόναι, ἢ ἄλλην τινὰ πρόκλησιν ἔφευ-
γον, αὐτὰ ἂν ταῦτα μέγιστα τεκμήρια κατ' ἐμοῦ
ἐποιοῦντο, ὅτι ἀληθὴς ἦν ἡ αἰτία· ἐπεὶ δ' ἐμοῦ
30. προκαλουμένου οὗτοι ἦσαν οἱ φεύγοντες τὸν ἔλεγχον,
ἐμοὶ δήπου δίκαιον κατὰ τούτων τὸ αὐτὸ τοῦτο τεκ-
μήριον γενέσθαι, ὅτι οὐκ ἀληθὴς ἦν ἡ αἰτία, ἣν αἰ-
τιῶνται κατ' ἐμοῦ. ἐπίσταμαι δὲ καὶ τάδε, ὦ ἄν-
δρες, ὅτι εἰ μὲν τούτοις ἐμοῦ κατεμαρτύρουν οἱ μάρ-
33. τυρες οἱ παραγενόμενοι, αὐτοῖς ἂν τούτοις ἰσχυρο-
τάτοις 78 ἐχρῶντο, καὶ πίστιν ταύτην σαφεστάτην
ἀπέφαινον, τοὺς μάρτυρας τοὺς καταμαρτυροῦντας·
τῶν αὐτῶν δὲ τούτων 79 καταμαρτυρούντων, ἃ μὲν
ἐγὼ

poſt hi iidem appellantur οἱ αἰτιώμενοι καὶ φάσκοντες ἀδικεῖσθαι.

76. ἐξῆν] id eſt ἐκ τούτων ἐξῆν ἐμοῦ γε ἕνεκα.

77. ἀποφῆναι] nomina eorum edere. ἐκδιδόναι, corpora ipſa tradere.

78. ἰσχυροτάτοις] aut adde, aut ſubaudi ſaltim τεκμηρίοις.

79. τῶν αὐτῶν δὲ τούτων] non cohaerent iſta duo

Digitized by Google

ἐγὼ λέγω, ἀληθῆ εἶναι, ἃ δὲ οὗτοι λέγουσιν, οὐκ ἀ-
ληθῆ, τοῖς μὲν μάρτυσι τοῖς μαρτυροῦσιν [80] ἀπι- 36.
στεῖν ὑμᾶς διδάσκουσι, τοῖς δὲ λόγοις, οἷς αὐτοὶ λέ-
γουσι, πιστεύειν ὑμᾶς φασὶ χρῆναι· οὓς ἐγὼ εἰ ἔλε-
γον ἄνευ μαρτύρων, ψευδεῖς ἂν κατηγόρουν εἶναι.
καίτοι δεινὸν, εἰ οἱ αὐτοὶ μὲν μάρτυρες, τούτοις ἂν
μαρτυροῦντες, πιστοὶ ἦσαν, ἐμοὶ δὲ μαρτυροῦντες, 39.
ἄπιστοι ἔσονται. καὶ εἰ μὲν πάνυ μὴ παρεγένοντο
μάρτυρες, ἐγὼ δὲ παρειχόμην ἂν, ἢ τοὺς παραγε-
νομένους μὴ παρειχόμην, ἑτέρους δέ τινας, εἰκότως
ἂν οἱ τούτων λόγοι πιστότεροι ἦσαν τῶν ἐμῶν μαρτύ-
ρων· ὅπου δὲ μάρτυράς τε ὁμολογοῦσι παραγενέσθαι, 42.
καὶ ἐγὼ τοὺς παραγενομένους παρέχομαι εὐθὺς [81]
ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας, καὶ αὐτὸς ἐγὼ, καὶ οἱ
μάρτυρες πάντες, φανεροὶ ἐσμὲν λέγοντες, ἅπερ
νυνὶ πρὸς ὑμᾶς, πόθεν χρὴ, ὦ ἄνδρες, ἢ τἀληθῆ

πιστὰ,

τῶν αὐτῶν et τούτων inter ſe, ſed prius quidem cum καταμαρτυρούντων cohaeret, poſterius autem regitur ab hoc ipſo καταμαρτ. illud redit ad teſtes, ad quos defenſor Philocratem ablegauerat, hoc autem redit ad Philocratem eiusque conſortes; vt ſententia ſit. Cum autem teſtes mei iidem et aduerſus hos, Philocratem eique addictos, et pro me teſtentur.

80. τοῖς μαρτυροῦσιν] interpone ἐμοί.

81. εὐθὺς] imo vero καὶ εὐθύς. nam εὐθὺς non cohaeret cum παρέχομαι, ſed cum λέγοντες φανεροί ἐσμεν. quae nunc ego, meique mecum teſtes ad vnum omnes prae nobis ferimus, eadem ipſa nos, a primo ſtatim inde die, id quod in propatulo et confeſſo eſt, prae nobis tulimus.

145 πιστὰ, ἢ τὰ μὴ ἀληθῆ ἄπιστα ποιεῖν [82] ἄλλοθεν, ἢ ἐκ τῶν τοιούτων; ὅπου μὲν γὰρ λόγῳ τις διδάσκοι περὶ τῶν πραχθέντων, μάρτυρας δὲ μὴ παρέχοιτο, μαρτύρων ἄν τις τοὺς λόγους τούτους ἐνδεεῖς φαίη εἶναι· ὅπου δὲ μάρτυρας μὲν παρέχοιτο, τεκμήρια δὲ * αὖ τοῖς [83] μαρτυροῦσιν ὅμοια μὴ ἀποφαίνοιτο, ταυτὰ [84] ἄν τις ἔχοι εἰπεῖν, εἰ βούλοιτο. ἐγὼ τοίνυν τούς τε λόγους ὑμῖν εἰκότας ἀποφαίνω, καὶ τοῖς λόγοις τοὺς μάρτυρας ὁμολογοῦντας, καὶ τοῖς μάρτυσι τὰ ἔργα, καὶ τεκμήρια ἐξ αὐτῶν τῶν ἔργων. καὶ ἔτι πρὸς τούτοις, δύο τὼ μεγίστω καὶ ἰσχυροτάτω, τούτους μὲν αὐτούς τε ὑπὸ [85] σφῶν αὐτῶν ἐξελεγχομένους καὶ ὑπ' ἐμοῦ, ἐμὲ δὲ ὑπό τε τούτων καὶ ὑπὸ ἐμαυτοῦ ἀπολυόμενον. ὅπου γὰρ ἐθέλοντος ἐλέγχεσθαι ἐμοῦ περὶ ὧν ᾐτιῶντο οὗτοι, μὴ ἤθελον ἐλέγχειν, ἠδίκουν [86]· καὶ ἐμὲ μὲν δήπου ἀπέλυον, αὐτοὶ δὲ κατὰ σφῶν αὐτῶν μάρτυρες ἐγένοντο, ὅτι οὐδὲν δίκαιον οὐδ' ἀληθὲς ᾐτιῶντο. καί-

82. ποιεῖν] id eſt ἐπιδεικνύναι, vel ἀποφαίνειν.

83. αὖ τοῖς] ſic, duobus ſeparatis vocabulis, exhibui, quod in vulgatis vnum eſt vocabulum αὐτοῖς.

84. ταυτὰ] id eſt τὰ ὅμοια. puta, τοὺς τῶν μαρτύρων λόγους ἐνδεεῖς εἶναι τεκμηρίων.

85. αὐτούς τε ὑπὸ σφῶν] bene quidem habet. multis enim conſtat exemplis, graecos in collocatione huius particulae τε paulo eſſe indiligentiores. Seuerius tamen et conuenientius exacta haec foret collocatio ὑπό τε σφῶν αὐτῶν αὐτούς.

86. poſt ἠδίκουν videtur καὶ ἐμὲ, καὶ ἑαυτοὺς deeſſe.

Digitized by Google

καίτοι εἰ πρὸς τοῖς ἐμαυτοῦ μάρτυσι τοὺς ἀντιδίκους αὐτοὺς μάρτυρας παρέχομαι, ποῖ ἔτι ἐλθόν- 12.
τα δεῖ, ἢ πόθεν ἀποδείξαντα, τῆς αἰτίας ἀπολελύσθαι; ἡγοῦμαι μὲν οὖν καὶ ἐκ τῶν εἰρημένων καὶ ἀποδεδειγμένων, ὦ ἄνδρες, δικαίως ἄν μου ἀποψηφίσασθαι ὑμᾶς, καὶ ἐπίστασθαι ἅπαντας, 15.
ὅτι οὐδέν μοι προσήκει τῆς αἰτίας ταύτης. ἵνα δ' ἔτι καὶ ἄμεινον * μάθητε, τούτου ἕνεκα πλείω λέξω, καὶ ἀποδείξω ὑμῖν τοὺς κατηγόρους τούτους ἐπιορκοτάτους ὄντας καὶ ἀσεβεστάτους ἀνθρώπων· καὶ ἀξίους οὐ μόνον ὑπ' ἐμοῦ μισεῖσθαι, ἀλλὰ καὶ ὑφ' ὑμῶν πάν- 18.
των καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν τῆς δίκης ἕνεκα ταυτησί. οὗτοι γὰρ τῇ μὲν πρώτῃ ἡμέρᾳ, ᾗ ἀπέθανεν ὁ παῖς, καὶ τῇ ὑστεραίᾳ, ᾗ προέκειτο, οὐδ' αὐτοὶ ἠξίουν αἰτιᾶσθαι ἐμὲ, οὐδ' ἀδικεῖν ἐν τῷ πράγματι τούτῳ οὐδὲν, ἀλλὰ συνῆσαν ἐμοὶ καὶ διελέγοντο· 21.
τῇ δὲ τρίτῃ ἡμέρᾳ, ᾗ ἐξεφέρετο ὁ παῖς, ταύτῃ δὲ πεπεισμένοι ἦσάν τινες ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τῶν ἐμῶν, καὶ παρεσκευάζοντο αἰτιᾶσθαι, καὶ προαγορεύειν εἴργεσθαι τῶν νομίμων. * τίνες[88] οὖν ἦσαν οἱ πείσαντες αὐτούς; καὶ τίνος ἕνεκα καὶ πρόθυμοι 24.
ἐγένοντο πεῖσαι αὐτούς; δεῖ γάρ με καὶ ταῦτα ὑμᾶς διδάξαι. κατηγορήσειν ἔμελλον Ἀριστίωνος, καὶ Φιλίνου, καὶ Ἀμπελίνου, καὶ τοῦ ὑπογραμματέως τῶν

νομο-

87. μάθητε] ſic dedi de meo, pro vulgari πάθητε.

88. τίνες] in nominat. plur. ſic dedi de meo, pro vulgari τίνος, in genit. ſing.

νομοθετῶν, μεθ' οὗπερ συνέκλεπτον, περὶ ὧν [89] εἰσήγγειλα εἰς τὴν βουλήν. καὶ αὐτοῖς ἐκ μὲν τῶν πεπραγμένων οὐδεμία ἦν ἐλπὶς ἀποφεύξεσθαι (τοιαῦτα ἄρ' ἦν τὰ ἠδικημένα) πείσαντες δὲ τούτους ἀπογράφεσθαι [90], καὶ προαγορεύειν ἐμοὶ εἴργεσθαι τῶν νομίμων, ἡγήσαντο ταύτην σφίσιν ἔσεσθαι σωτηρίαν καὶ ἀπαλλαγὴν τῶν πραγμάτων ἁπάντων. ὁ γὰρ νόμος οὕτως ἔχει, ἐπειδάν τις ἀπογραφῇ φόνου δίκην, εἴργεσθαι τῶν νομίμων· καὶ οὔτ' ἂν ἐγὼ οἷός τ' ἦν ἐπεξελθεῖν εἰργόμενος τῶν νομίμων [91], ἐκεῖνοί τε, ἐμοῦ, τοῦ εἰσαγγείλαντος καὶ ἐπισταμένου τὰ πράγματα, μὴ ἐπεξιόντος, ῥᾳδίως ἔμελλον ἀποφεύξεσθαι, καὶ δίκην οὐ δώσειν ὑμῖν, ὧν ἠδίκησαν. καὶ τοῦτ' οὐκ ἐπ' ἐμοὶ πρῶτον [92] ἐμηχανήσαντο Φιλῖνος καὶ οἱ ἕτεροι, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ Λυσιστράτῳ πρότερον, ὡς αὐτοὶ ὑμεῖς ἠκούσατε. καὶ οὗτοι πρόθυμοι

89. περὶ ὧν cohaeret cum praemiſſis κατηγορήσειν ἔμελλον, ſcil. περὶ τούτων, περὶ ὧν εἰσήγγειλα.

90. ἀπογράφεσθαι] nomen meum ad magiſtratum vt deferrent, velut homicidae, et pro tali curarent in tabulas publicas, in foro figendas, a ſcriba referri. *daſs ſie meinen Namen anſchlagen lieſsen.* Paulo poſt vſurpat ἐπειδάν τις ἀπογραφῇ φόνου δίκην. vbi quis caedis patratae reus factus fuerit et a ſcriba tribunalis rerum capitalium in tabulis ſcriptus. v. quoque verſu 36. et 41.

91. νομίμων] dedi ſic, Stephano auctore, pro vulgari νομικῶν. qui Stephanus admonet, paulo ante bis veram lectionem legi.

92. πρῶτον] aduerbialiter, accipi debet pro πρώτῳ.

θυμοι τότε ἦσαν ἀπογράφεσθαί με εὐθὺς τῇ ὑστε-
ραίᾳ, ᾗ ὁ παῖς ἐθάπτετο, πρὶν τὴν οἰκίαν καθᾶ-
ραι, καὶ τὰ νομιζόμενα ποιῆσαι, αὐτὴν ταύτην φυ-
λάξαντες τὴν ἡμέραν, ἐν ᾗ ἔμελλεν ὁ πρῶτος ἐκεί-
νων κριθήσεσθαι, ὅπως μηδὲ καθ' ἑνὸς αὐτῶν οἷός- 39.
τε γενοίμην [93] ἐπεξελθεῖν, μηδ' ἐνδεῖξαι τῷ δικα-
στηρίῳ τὰ ἀδικήματα. ἐπειδὴ δὲ αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς
τοὺς τε νόμους ἀνέγνω, καὶ χρόνον ἀπέδειξεν, τί
οὐκ [94] ἐγχωροίη ἀπογράψασθαι, καὶ τὰς κλήσεις
καλεῖσθαι ὅσας [95] ἔδει, καὶ ἐγὼ τοὺς ταῦτα μη- 42.
χανωμένους εἰσάγων εἰς τὸ δικαστήριον, εἷλον ἅπαν-
τας [96], καὶ ἐτιμήθη αὐτοῖς, ὧν ὑμεῖς ἐπίστασθε,
καὶ οὗτοι ὧν ἕνεκα [97] ἐλάμβανον χρήματα, οὐδὲν

αὐτοῖς

93. *οἷός τε γενοίμην*] ſic dedi de meo ſenſu, pro vulgari *οἷός τε με γενοίμην*. pro illo *με*, quod expunxi, ſuffectum ibat Stephanus *μή*.

94. *καὶ χρόνον ἀπέδειξεν, τὶ οὐκ ἐγχωροίη*] Num ſic leg. eſt *καὶ χρ. ἀπέδ. ἐντὸς οὗ οὐκ ἐγχ.* *et tempus demonſtraſſet, intra quod caedis reum haud liceret facere.*

95. *κλήσεις καλεῖσθαι, ὅσας*] aut transpoſitis vocabulis leg. *καὶ τὰς κλήσεις*, [ſcil. *ἀπέδειξεν*,] *ὅσας καλεῖσθαι ἔδει*. atque docuiſſet, quot citationes in ius praecedere deberent ipſam litis conteſtatiouem. aut addendum eſt poſt *κλήσεις* voc. *ἔφη*, aut *ἐκέλευσε*. et dixiſſet, me oportere citari toties, quoties ex formula iuris neceſſe eſſet me citari.

96. *εἷλον ἅπαντας*] Ariſtionem, Philinum, Ampelium, item Nomothetarum ſcribam, eorumque complices omnes, furtorum vel peculatus reos a me factos peregiſſem.

97. *οὗτοι ὧν ἕνεκα*] id eſt *οὗτοι*, Philocrates puta

Digitized by Google

αὐτοῖς οἷοίτε ἦσαν ὠφελῆσαι. τότε δὴ προσιόντες
146.1. *αὐτῷ τ' ἐμοὶ καὶ τοῖς φίλοις, ἐδέοντο διαλλαγῆ-*
ναι. καὶ δίκην ἕτοιμοι ἦσαν διδόναι τῶν ἡμαρτημένων.
καὶ ἐγὼ πεισθεὶς ὑπὸ τῶν φίλων, διηλλάγην τούτοις ἐν
3. *τῇ πόλει*[98] *ἐναντίον μαρτύρων, οἵπερ διήλλαττον ἡμᾶς*
πρὸς τῷ νεῷ τῆς Ἀθηνᾶς. καὶ μετὰ τοῦτο συνῆσάν μοι
καὶ διελέγοντο ἐν τοῖς ἱεροῖς, ἐν τῇ ἀγορᾷ, ἐν τῇ ἐμῇ
οἰκίᾳ, ἐν τῇ σφετέρᾳ αὐτῶν, καὶ ἑτέρωθι πανταχοῦ.
χοῦ. τοτελευταῖον (ὦ Ζεῦ καὶ θεοὶ πάντες) Φιλο-
6. *κράτης αὐτὸς ουτοσὶ ἐν τῷ βουλευτηρίῳ ἐναντίον τῆς*
βουλῆς, ἑςὼς μετ' ἐμοῦ ἐπὶ τοῦ βήματος, ἁπτόμε-
νος ἐμοῦ διελέγετο, ὀνόματι ὁ τοιοῦτος[99] *ἐμὲ προσ-*
αγο-

cum aduocatis, *ἐν τούτοις, ὧν ἕνεκα* [*παρ' ἐκείνων*] *χρήματα ἐλάμβανον.* et hi prodeſſe illis [furibus] nil potuiſſent, illis in rebus, quarum efficiendarum cauſa largitiones [ab illis furibus] tulerant.

98. *ἐν τῇ πόλει*] bene ſi habet, accipi debet *πόλει* h. l. pro *ἀκροπόλει*. nam in aede Mineruae factam fuiſſe hanc reconciliationem gratiae mutuae, ipſe in continenti auctor eſt defenſor, et notum eſt, arcem, vbi erat aedes Mineruae, quam arcem recentiores *ἀκρόπολιν* appellare malebant, a vetuſtioribus ſimpliciter *πόλιν* fuiſſe appellatam.

99 *ὀνόματι* [aut, ſi mauis, *ὀνομαςὶ*] *ὁ τοιοῦτός ἐμὲ προσαγορεύων*] nomine tenus, aut nominatim, appellans me, e.c. Nicia, (ſi fingamus hoc nomen defenſori fuiſſe) De *ὁ τοιοῦτος* dubito, vtro modo accipiam; num, quamuis eſſet eiusmodi homo, tam verſipellis, tam impudens, tam immanis; an materialiter, vt vulgo vſurpant, quemadmodum nos illud no-

Digitized by Google

αγορεύων, καὶ ἐγὼ τοῦτον. ὥστε δεινὸν δόξαι εἶναι
τῇ βουλῇ, ἐπειδὴ ἐπύθετο προειρημένον εἴργεσθαί
μοι [100] τῶν νομίμων ὑπὸ τούτων, οὓς ἑώρα μοι τῇ 9.
προτέρᾳ συνόντας καὶ διαλεγομένους. σκέψασθε δὲ,
καί μοι μνήσθητε, ὦ ἄνδρες. ταῦτα γὰρ [1], οὐ μό-
νον μάρτυσιν [2] ὑμῖν ἀποδείξω, ἀλλὰ καὶ ἐξ αὐτῶν
τῶν ἔργων, ἃ τούτοις πέπρακται, ῥᾳδίως γνώσε-
σθε, ὅτι ἀληθῆ λέγω. καὶ πρῶτον, ἃ τοῦ βασι- 12.
λέως κατηγοροῦσι, καὶ διὰ τὴν ἐμὴν σπουδὴν [3] οὔ
φασιν αὐτὸν ἐθέλειν ἀπογράφεσθαι τὴν δίκην, τοῦ-
το δὲ κατ' αὐτῶν τούτων ἔσται τεκμήριον, ὅτι οὐκ ἀ-
ληθῆ λέγουσιν. ἔδει μὲν γὰρ τὸν βασιλέα, ἐπειδὴ
ἀπεγράψατο, τρεῖς διαδικασίας ποιῆσαι ἐν τρισὶ 15.
μησὶ, τὴν δίκην δ' εἰσάγειν τετάρτῳ μηνὶ, ὥσπερ
νυνί. τῆς δ' ἀρχῆς αὐτῷ λοιποὶ δύο μῆνες ἦσαν
Θαργηλιὼν καὶ Σκιῤῥοφοριών. καὶ ἔτ' εἰσάγειν δή-
που οἷός τ' ἂν ἦν ἐφ' ἑαυτοῦ, οὐδὲ [4] παραδοῦναι [5] φό-
νου

tum N. N. vſurpare ſolemus. *heus tu*, *cui nomen hoc vel illud eſt*.

100. εἴργεσθαι μοι] traiecta ſunt, attico more, vocabula, nam μοι cohaeret, non cum εἴργεσθαι, ſed cum προειρημένον.

1. ταῦτα γὰρ] adde ἐὰν. nam ταῦτα cohaeret cum ἀληθῆ λέγω. et ἀποδείξω cum iſto ἐὰν, quod ego aio librariorum culpa hic deſiderari.

2. μάρτυσιν] id eſt διὰ μαρτύρων.

3. διὰ τὴν ἐμὴν σπουδὴν] id eſt διότι ἐμοὶ ἐσπούδαζε. quod mihi faueret, quod cauſae meae ſtuderet.

4. οὐδὲ] imo vero οὔτε. vt praemiſſo οὔτε reſpondeat.

5. παραδοῦναι] ſucceſſori ſuo, aut vndecimuiris. vtrum rectius? prius vtique.

Digitized by Google

νου [6] ἔξεστιν· οὐδὲ παρέδωκεν οὐδεὶς πώποτε βασιλεὺς ἐν τῇ γῇ ταύτῃ. ἥντινα οὖν μήτε [7] εἰσάγειν, μήτε παραδοῦναι ἐξῆν αὐτῷ, οὐδ' ἀπογράφεσθαι ἠξίου παρὰ τοὺς ἡμετέρους νόμους. καὶ ὅτι οὐκ ἀδικεῖ [8] αὐτοὺς, μέγιστον σημεῖον. Φιλοκράτης γὰρ οὑτοσὶ ἑτέρους τῶν ὑπευθύνων ἔσεισε καὶ ἐσυκοφάντει· τούτου δὲ τοῦ βασιλέως, ὅν φασι δεινὰ καὶ σχέτλια [9] ἐργάσασθαι, οὐκ ἦλθε [10] καλη γορήσων εἰς τὰς Ἀθήνας. καίτοι τί ἂν ὑμῖν μεῖζον τούτου τεκμήριον ἀποδείξαιμι, ὅτι οὐκ ἠδικεῖτο, οὔθ' ὑπ' ἐμοῦ, οὔθ' ὑπ' ἐκείνου; ἐ-

6. *φόνου*] id eſt *ἐπ' ἐγκλήματι φόνου*, vel ſubaudi *δίκην*.

7. *ταύτῃ. ἥντινα οὖν μήτε*] diſtinctionem horum verborum, quae in vulgatis vitioſa eſt, ad hunc modum correxi. vulgati enim ſic exhibent. *ταύτῃ ἥντιναοῦν. μήτε* — Sententia haec eſt. quam itaque cauſam neque regi ſacrorum, qui tum erat, liceret in forum ſuum introducere, anno ſuae functionis ad finem vergente, neque alii [ſucceſſori ſuo] tradere [inchoatam; nam id fas non erat, et formulae iuris ciuilis aduerſabatur;] eam cauſam ille rex ſacrorum exiſtimabat ideo quoque ſibi eſſe a ſe amandandam, vel, arbitrabatur a ſe haud eſſe committendum, vt illam cauſam a ſcriba ſuo in tabularium ſuum inferri, vt mox agitandam, pateretur.

8. *ἀδικεῖ*] malim in imperfecto *ἠδίκει*.

9. poſt *σχέτλια* videtur *αὐτοὺς* vel *ἑαυτοὺς* deeſſe. A quo, rege ſacrorum, hi, Philocrates cum conſortibus, ſe aiunt magnas accepiſſe iniurias.

10. *ἦλθε*] ergo Philocrates extra Athenas commorari ſolebat?

Digitized by Google

πειδὴ γὰρ οὑτοσὶ ὁ βασιλεὺς [11] εἰσῆλθεν [12], ἐξὸν αὐ-
τοῖς ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας ἀρξαμένοις τοῦ Ἑκα-
τομβαιῶνος μηνὸς τριάκονθ' ἡμέρας συνεχῶς, τού-
των [13] ἥτινι ἐβούλοντο, ἀπογράφεσθαι, ἀπεγρά- 27.
φοντο οὐδεμιᾷ· καὶ αὖθις τοῦ Μεταγειτνιῶνος μηνὸς
ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας ἀρξαμένοις ἐξὸν αὐτοῖς ἀ-
πογράφεσθαι ἥτινι ἐβούλοντο, οὐδ' αὐτὸ [14] ἐνταῦ-
θα ἀπεγράψαντο, ἀλλὰ παρῆσαν [15] καὶ τούτου τοῦ
μηνὸς εἴκοσιν ἡμέρας. ὥστε αἱ σύμπασαι ἡμέραι ἐ- 30.
γένοντο αὐτοῖς πλέον ἢ πεντήκοντα ἐπὶ τούτου τοῦ
βασιλέως· ἐν αἷς ἐξὸν αὐτοῖς ἀπογράψασθαι, οὐκ
ἀπεγράψαντο. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἅπαντες, ὅσοις
ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ βασιλέως ὁ χρόνος μὴ ἐνεχώρει, οὗτοι [16]

δ' ἐπι-

11. οὑτοσὶ ὁ βασιλεὺς] hic rex ſacrorum, qui hoc anno, cum maxime, honorem hunc gerit. ὁ νυνὶ βασιλεύων.

12. εἰσῆλθεν] ſcil. εἰς τὴν βασιλείαν. honorem hunc capeſſiuit.

13. τούτων] ſcil. τῶν ἡμερῶν.

14. αὐτὸ] quamquam ſiue cum αὖ, ſiue αὖθις, ſiue cum αὖτε permutari poſſit, quod idem valet, atque αὖθις, verum poetis ſolummodo in vſu eſt, ego tamen malim prorſus de medio tolli, aut αὐτοὶ legi.

15. παρῆσαν] tametſi vſitatius eſt, in hoc ſignificatu, ſiue παρῆκαν, in aor. 1. ſiue παρίεσαν, in imperfecto, tamen haud difficulter perſuaderi mihi patiar, vulgatam bene habere, et aor. 2. eſſe verbi παρίημι eſſe repetendum, non a πάρειμι, et ſignificare, non *aderant*, ſed *praetermiſerunt*.

16. μὴ ἐνεχώρει, οὗτοι δ'] poſt ſecundum vocabulum pauca quaedam deſunt. Lacunula ſic ferme ex-

Digitized by Google

33. *δ' ἐπιϛάμενοι μὲν τοὺς νόμους ἅπαντας, ὁρῶντες δέ*
με βουλεύοντα, καὶ εἰσιόντ' ἐς [17] *τὸ βουλευτήριον*
(καὶ ἐν αὐτῷ βουλευτηρίῳ [18] *Διὸς βουλαίου καὶ Ἀ-*
θηνᾶς βουλαίας ἱερόν ἐϛι, καὶ εἰσιόντες οἱ βουλευ-
ταὶ προσεύχονται· ὧν κἀγὼ εἷς ἦν ὁ ταῦτα πράτ-
36. *των* [19], *καὶ εἰς τἄλλα πάντα ἱερὰ εἰσιὼν μετὰ τῆς*
βουλῆς, καὶ θύων, καὶ εὐχόμενος ὑπὲρ τῆς πόλεως
ταύτης, καὶ πρὸς τούτοις [20], *πρυτανεύσας τὴν πρώ-*

pleatur. *μὴ ἐνεχώρει ἀπογράφεσθαι καὶ δικάζεσθαι, οὗτοι μὲν ἐπὶ τοῦ νῦν βασιλέως τοῦτ' ἐποίουν.* reliqui omnes quidem, ſi qui temporis anguſtiis excluſi ſub priore rege ſacrorum deferre cauſas cognoſcendas, et cognitas aufferre non potuiſſent, id hoc anno, ſub hoc rege ſacrorum fecerunt. Hi vero [Philocrates, cum conſortibus —] quamuis ſcirent — tamen non cenſuerunt. cohaeret enim *οὗτοι δὲ* cum *οὐκ ἠξίουν* verſu 41.

17. *εἰσιόντ' ἐς*] id eſt *εἰσιόντα ἐς.* diſcerpſi in duo vocabula, quae in vulgatis libris in vnum *εἰσιόντες* coaluerant. Vtrum voluerit Scaliger, *εἰσίοντα ἐς τὸ βουλευτήριον*, an ſolummodo *εἰσιόντα τὸ β.*, dubium de hoc reliquerunt ſchedae Goenſianae. vtrumque dicitur, *εἰσιέναι τι*, et *ε. εἴς τι.*

18. *ἐν αὐτῷ βουλευτηρίῳ*] Lege aut *ἐν τῷ βουλ.* aut *ἐν αὐτῷ τῷ βουλ.*

19. *εἷς ἦν ὁ ταῦτα πράττων*] Alius dixiſſet *εἷς ὧν, ταυτὰ ἔπραττον.* quorum ſenatorum in collegio cum ego quoque eſſem, eadem factitabam. Inſequentia participia *εἰσιὼν, θύων, εὐχόμενος*, cum reliquis, apta ſunt e dictione ambitum hunc finiente *φανερὸς ἦν* verſu 40.

20. *πρὸς τούτοις* cohaeret, non cum *πρυτανεύσας* ſed cum *ἱεροποιῶν* etc. nam *πρυτανεύσας* tantundem

τὴν πρυτανείαν ἅπασαν, πλὴν δυοῖν ἡμέραιν, καὶ ἱεροποιῶν, καὶ θύων ὑπὲρ τῆς δημοκρατίας, καὶ 39. ἐπιψηφίζων, καὶ λέγων γνώμας περὶ τῶν μεγίστων καὶ πλείστου ἀξίων τῇ πόλει, φανερὸς ἦν) καὶ οὗτοι[21] παρόντες καὶ ἐπιδημοῦντες, ἐξὸν αὐτοῖς ἀπογράφεσθαι, καὶ εἴργειν ἐμὲ τούτων ἁπάντων, οὐκ ἠξίουν ἀπογράφεσθαι· καὶ[22] ἱκανὸν ἦν ὑπομνῆσαι καὶ 42. ἐνθυμηθῆναι, εἴπερ ἠδικοῦντο, ἀμφότερα, καὶ σφῶν αὐτῶν ἕνεκα καὶ τῆς πόλεως. διὰ τί * οὖν οὐκ ἀπεγράφοντο[23]; διὰ τί συνήεσαν[24] καὶ διελέγοντο; συνῆσάν τε γάρ μοι, οὐκ ἀξιοῦντες φονέα εἶναι, καὶ οὐκ ἀπεγράφοντο τούτου αὐτοῦ ἕνεκα, οὐχ ἡγούμενοί 147.1. με ἀποκτεῖναι τὸν παῖδα, οὐδ' ἔνοχον εἶναι τοῦ φόνου, οὐδὲ προσήκειν μοι τοῦδε τοῦ πράγματος οὐδέν. καίτοι

πῶς

valet, atque διὰ τὸ πρυτανεῦσαι, vel διότι ἐπρυτάνευσα.

21. καὶ οὗτοι] poterant haec duo vocabula, ſalua ſententia et conſtructione abeſſe. Nam οὗτοι iam verſu 33. praeceſſit. Eſt mera inſtauratio orationis ab illa longa interpolatione, vel parentheſi, interruptae atque conturbatae.

22. καὶ ἱκανὸν] imo vero καίτοι ἱκ. quamquam [vel, atqui] ſufficiebat ipſis vel paucis verbis de piaculo [me, vel magiſtratus] admonere, religionemque ciere, vtraque de cauſa, tam ſui, quam reipublicae, ſi quid a me laeſi fuiſſent. ἐνθυμηθῆναι ſcrupulum conſcientiae iniicere, oſtendenda facinoris ſceleroſitate, et metu irae deorum. *eine Gewiſſensſache daraus machen.*

23. διὰ τὶ οὖν οὐκ ἀπεγράφοντο;] ſic dedi de meo, pro vulgari διά τι ὅπου κατεγράφοντο.

24. συνήεσαν] vel potius συνῆσαν. ſubaudi ἐμοί.

πῶς ἂν ἄνθρωποι σχετλιώτεροι ἢ ἀνομώτεροι γένοιντο, οἵ τινες, ἅπερ αὐτοὶ σφᾶς αὐτοὺς οὐκ ἔπεισαν, ταῦτα * ὑμᾶς [25] ἀξιοῦσι πεῖσαι, καὶ ἃ αὐτοὶ ἔργῳ ἀπεδίκασαν, ταῦτα ὑμᾶς κελεύουσι καταδικάσαι; καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἄνθρωποι τοῖς ἔργοις τοὺς λόγους ἐξελέγχουσιν, οὗτοι δὲ τοῖς λόγοις ζητοῦσι τὰ ἔργα ἄπιστα [26] καταστῆσαι. καίτοι εἰ μηδὲν ἄλλο μήτε εἶπον, μήτε ἀπέφηνα, μήτε μάρτυρας παρεσχόμην, ἀλλὰ ταῦτα [27] ὑμῖν ἀπέδειξα, τούτους, ὅπου μὲν χρήματα λαμβάνοιεν ἐπ' ἐμοὶ, αἰτιωμένους καὶ προαγορεύοντας, ὅπου δὲ μὴ εἴη ὁ δώσων, συνόντας καὶ διαλεγομένους· ἱκανὰ ἦν καὶ αὐτὰ ταῦτα ἀκούσαντας [28] ἀποψηφίσασθαι, καὶ τούτους νομίζειν ἐπιορκοτάτους πάντων ἀνθρώπων. οὗτοι γὰρ ποίαν δίκην οὐ δικάσαιντ' ἄν; ἢ ποῖον δικαστήριον οὐκ ἐξαπατήσειαν; ἢ τίνας ὅρκους οὐκ ἂν τολμήσειαν παραβαίνειν; οἵτινες καὶ νῦν τριάκοντα μνᾶς ἐπ' ἐμοὶ λαβόντες παρὰ τῶν ποριστῶν καὶ τῶν * πωλητῶν [29] καὶ τῶν πρακτόρων καὶ τῶν ὑπο-

25. ὑμᾶς de meo dedi, pro vulgari ἡμᾶς.

26. πιστὰ] dedi ἄπιστα, e p. 750. 1. vere facta debilitatum eunt oratione. negantes vera eſſe ea, quae reliqui omnes aiunt, tamen poſtulant vos fidem ipſis ſolis habere, denegare aliis omnibus.

27. poſt ταῦτα (quod idem hic valet, atque τοῦτο) deeſſe videtur μόνον.

28. ante vel poſt ἀκούσαντας deeſſe videtur πείθειν ὑμᾶς ἐμοῦ. haec vel ſola vbi audiuiſſetis, ſatis vos poterant permouere ad abſoluendum me.

29. πωλητῶν] ſic dedi de meo, pro vulgari πολιτῶν. qui ſint πωληταὶ docet Harpocr.

ὑπογραμματέων, οἳ τούτοις [30] ὑπεγραμμάτευον, ἐξελάσαντές [31] με ἐκ τοῦ βουλευτηρίου, ὅρκους τοσούτους [32] διομόσαντες [32 b.], ὅτι πρυτανεύων, πυθόμενος αὐτοὺς δεινὰ καὶ σχέτλια ἐργάσασθαι, εἰσήγον εἰς τὴν βουλὴν, καὶ ἐδίδαξα ὡς χρὴ ζητοῦντας [33] ἐπεξελθεῖν τῷ πράγματι καὶ νῦν δίκην διδόασιν, ὧν ἠδίκησαν, αὐτοί τε καὶ οἱ μετεγγυησάμενοι [34]. καὶ παρ' οἷς ἐτέθη τὰ χρήματα, καὶ τὰ

πρα-

30. τούτοις] ſcil. τοῖς παριςαῖς, τοῖς πωληταῖς, et τοῖς πράκτορσι.

31. ἐξελάσαντες] in hac regione deeſt nonnihil. nam oratio in voc. οἵτινες coepta non abſoluitur. forte quoque ἐξελάσοντες in futuro praeſtet. quod ſi probes, deerit πάντα ἔπραττον poſt ὑπέγραμμ.

32. τοσούτους] ſacramenta tam dira et tam horribilia, vt vel audiens modo quisque, nedum dicens, cohorreſcat. Reuocaui hanc lectionem, quae a verſu quoque poſtremo huius orationis confirmatur, ex Aldina. Nam Stephanus ei ſuffecerat τοιούτους. de quo ipſe in margine admonet. Cur antem, ſi vera et certa erat illa correctio, non item exitum quoque harum Antiphontis reliquiarum eadem correctione velut obſignauit?

32 b. διομόσαντες] paulo poſt legitur διομοσάμενοι. quod equidem praeferam. niſi διωμόσαντο praeſtet.

33. ζητοῦντας] ſcil. τοὺς βουλευτὰς. id quod latet in praemiſſo βουλὴν.

34. μετεγγυησάμενοι] qui ſponſores ſeſe dederant, aut paſſi fuerant ſe ſponſores dari et interponi, de reddenda pecunia, vel mercede, iis, qui operam conducentibus nauaſſent eam, cuius illa pecunia merces

Digitized by Google

πραχθέντα φανερὰ γεγένηται. ὥστ', οὐδ' ἂν οὗτοι βούλωνται ἀρνεῖσθαι, ῥᾳδίως οἷοίτ' ἔσονται. οὕτως αὐτοῖς [35] πέπρακται τὰ πράγματα. ποῖον οὖν δικαστήριον οὐκ ἂν ἔλθοιεν ἐξαπατήσοντες; ἢ τί-
21. νας ὅρκους οὐκ ἂν τολμήσειαν παραβαίνειν οὗτοι οἱ ἀνοσιώτατοι; οἵτινες καὶ ὑμᾶς εἰδότες εὐσεβεστάτους τῶν Ἑλλήνων δικαστὰς καὶ δικαιοτάτους, καὶ ἐφ' ὑμᾶς ἥκουσιν ἐξαπατήσοντες, εἰ δύναιντο, ὅρκους τοσούτους διομοσάμενοι.

ſponderetur. videri poſſit *μεσεγγ.* legendum eſſe. verum ſaepe *μετὰ* in compoſitis vocabulis tantundem valet, atque *μεταξὺ*, vel *διὰ μέσου*.

35. *οὕτως αὐτοῖς*] interponendum videtur aliquod aduerbium deeſſe, e. c. *ἀμελῶς*, vel *ἀνοήτως*, vel *ῥαθύμως*, vel *εὐχερῶς*. tanta cum ſocordia, leuitate, temeritate, ſtultitia.

INDEX
ORATIONVM VEL DECLAMATIONVM ANTIPHONTIS.

1. κατηγορία Φαρμακείας κατὰ τῆς μητρυιᾶς 604

prima tetralogia.

2. κατηγορία Φόνε ἀπαράσημος 621

3. ἀπολογία εἰς τὸ αὐτὸ πρᾶγμα 629

4. ἐκκατηγορίας ὁ ὕϛερος 640

5. ἐξαπολογίας ὁ ὕϛερος 648

ſecunda tetralogia.

6. κατηγορία Φόνε ἀκεσίε 658

7. ἀπολογία Φόνε ἀκεσίε 659

8. ἐκκατηγορίας ὁ ὕϛερος 668

9. ἐξαπολογίας ὁ ὕϛερος 678

tetralogia tertia.

10. κατηγορία Φόνε περὶ τε̃ λέγοντος ἀμύνεσθαι. 684

11. ἀπολογία τε̃ τοιέτε Φόνε 688

12. ἐκκατηγορίας ὁ ὕϛερος 692

13. ἐξαπολογίας ὁ ὕϛερος 695

14. περὶ τε̃ Ηρώδε Φόνε 702

15. περὶ τε̃ χορευτε̃. 760

Prodiit

Digitized by Google

Prodiit A. 1765. Lugduni Batauorum opuſculum hoc elogio inſcriptum. Diſſertatio hiſtorica de Antiphonte, oratore attico, quam, annuente deo, ſub praeſidio Viri celeberrimi Dauidis Ruhnkenii, Hiſtoriarum et Eloquentiae in Acad. Lugd. Bat. Profeſſoris ordinarii, publico examini ſubiicit Petrus van Spaan, Hensbroeka Weſtfriſius, Auctor d. XV. Maii MDCCLXV. in quarto, impleus paginas 52. Quod opuſculum tametſi haud deerunt, qui Ruhnkenio ipſi malint tribuere, cuius multas magnasque partes in eo conſcribendo fuiſſe conſtat, ego tamen, hic loci typis Lipſienſibus recuſum exhibens, Spaanii nomen, qui ſe auctorem opuſculi tulit, ſeruari, et ignobilius praeferri nobiliori, ſatius duxi. Habet autem ſic.

PETRI VAN SPAAN DISSERTATIO HISTORICA DE ANTIPHONTE, ORATORE ATTICO.

CAPVT PRIMVM.

Cum me ad Oratores Atticos legendos contuliſſem, vt inde et natiuum ſermonis Attici leporem cognoſcerem, et iuris Attici, a quo tanquam fonte Romanorum Ius Ciuile fluxiſſe conſtat, notitiam haurirem,

rem, non poteram huius lectionis exordium rectius capere, quam ab ANTIPHONTE RHAMNVSIO, quem HERMOGENES *de Formis Oration. Lib.* II. *p.* 498. SVIDAS v. Μοχϑηρὸς, aliique Grammatici vocant decem Oratorum Atticorum antiquiſſimum. Cumque ſcirem, quantum referat ad ſcriptorem bene intelligendum, noſſe eius vitam, mores, inſtituta, res geſtas, ingenii monumenta, et alia eius generis, quidquid vllo modo ad Antiphontem pertineret, diligenter quaerere inſtitui. Congeſtis omnibus, et ad ſeuerius examen reuocatis, animaduerti, huius Oratoris hiſtoriam multis difficultatibus impediri, quas non omnes ſuperarint duo excellenti ingenio et doctrina Viri, qui ante nos in Antiphontis hiſtoria illuſtranda egregiam operam collocarunt, IOAN. IONSIVS *de Scriptoribus Hiſt. Philoſoph. p.* 256. et IOAN. TAYLORVS *Lection. Lyſiacar.* C. VII. Acuente deinde, vt fieri ſolet, ipſa difficultate induſtriam, digna materia viſa eſt, in qua explicanda, quamuis tenues, necdum maturitatem aſſecutas, ingenii vires, adoleſcens ſedecim annorum periclitarer; praeſertim cum Praeceptor meus nunquam ſatis laudandus, DAVID RVHNKENIVS V. C. a quo vno, quidquid ſum, in hocce ſtudiorum genere me totum profectum eſſe, gratus fateor, pro ſingulari ſua in me beniuolentia, varia mihi ad Antiphontem pertinentia ex inſigni ineditorum librorum apparatu ſuppeditaret. Antiphontis igitur hiſtoriam ita enarrabimus, vt primum videamus, quantus Orator fuerit, tum qualem ſe in republica adminiſtranda praebuerit, denique quae ingenii monumenta ad poſteritatem transmiſerit. Quibus explicatis, de aliis etiam Antiphontibus, qui vulgo cum Antiphonte Rhamnuſio confundi ſolent, dicemus.

Natus eſt Antiphon Rhamnuſius Athenis patre Sophilo Olymp. LXXV. 1. vel 2. in quos ipſos annos incidit

cidit bellum, quod Xerxes magno damno ſuo intulit Graeciae. Hoc Antiphontis natale tempus, quamuis paulo laxius, tradunt PHOTIVS *Biblioth. Cod.* CCCIX. et PSEVDO-PLVTARCHVS *in vita* X. *Rhetorum*: quorum ſententiam, temporum rationibus congruentem, ſequi non dubitamus. Eandem merito ſecutus eſt eximius Antiquitatis Atticae interpres, EDVARD. CORSINVS *Faſt. Att. T.* III. *p.* 166. Grauiſſimus error eſt, et ne dignus quidem refutatione, TZETZAE *Scholio in Hermogenem* inedito, quod infra proferemus, vbi Antiphontem, ſcribit, Platonis aetate vixiſſe, vel certe vix Socratis aetatem attigiſſe. Φῦλος Antiphontis pater dicitur apud CLEMENT. ALEXANDR. *Strom.* I. *p.* 365. ſed recte Σώφιλον reſtituit IO. POTTERVS. HARPOCRATION: Ἀντιφῶν, εἷς τῶν δέκα ῥητόρων, Σωφίλȣ μὲν υἱὸς, ἀπὸ τῆς φυλῆς δὲ Ῥαμνέσιος. Quem locum imperitus compilator, PHAVORINVS, turpiter foedauit, et in grande ſuum, ſed pene inutile, Lexicon retulit. Ἀντιφῶν, εἷς τῶν δώδεκα ῥητόρων, Φιλοσόφου μὲν υἱὸς, ἀπὸ τῆς φυλῆς δὲ Ἀμνέσιος. Sic non ſola Editio Veneta habet, vt TAYLOR. *ad Lyſ. p.* 184. putat, ſed etiam Romana et Baſileenſis.

Eodem fere tempore lucem vidit inclytus ille Sophiſtarum Pater, Gorgias Leontinus, quem Antiphonte noſtro paulo antiquiorem fuiſſe recte tradit PLVTARCH. *l. c.* γέγονε δὲ κατὰ τὰ Περσικὰ, καὶ τὸν Γοργίαν σοφιςὴν, ὀλίγῳ νεώτερος αὐτȣ̃. cui conſentit SVIDAS v. Ἀντιφῶν· ἦρξε τȣ̃ δικανικȣ̃ χαρακτῆρος μετὰ Γοργίαν. Sed alia omnia reperiuntur apud PHOTIVM: ὀλίγῳ πρότερον Γοργίȣ τȣ̃ σοφιςȣ̃ γεγονώς. Vtrumque locum conferens FABRIC. *Bibl. Graec. L.* II. *c.* 26. *Pſeudo-Plutarchi* ſententiam probat, reiecta *Photiana*. Verum hic non PHOTII error eſt, ſed librarii. Nam PHOTIVS et ipſe ſine dubio ſcripſerat: ὀλίγῳ νεώτερος Γοργίȣ etc. Vulgata eius lectio ex bene computata tem-

temporum ratione ſatis refellitur. Floruit Gorgias circiter Olymp. LXX. vt teſtatur idoneus auctor, PLINIVS *Hiſt. Nat.* XXXIII. 4. quem ſequi malim, quam PORPHYRIVM apud SVIDAM v. Γοργίας, Gorgiam ad Olymp. LXXX. referentem. PORPHYRII ſententiam SVIDAS etiam repudiat. Recte. Nam Periclis praeceptor fuit Gorgias, eodem SVIDA auctore; quamuis ſciam, PHILOSTRATVM *de Vit. Soph. I. p.* 493. tradere, Gorgiam a Pericle, non iuuene, ſed ſene, auditum eſſe. Iam quomodo Pericles, quem iam Olymp. LXXXI. 2. exercitui praefuiſſe, ex DIODORO SICVLO XI. 85. conſtat, Gorgiae diſciplina vſus ſit, ſi is Olympiade demum LXXX. lucem viderit? Haec ſi inter ſe contuliſſet H. DODWELLVS *Exerc.* II. *de Aetate Pythag. p.* 218. aliter ſuas de Gorgiae aetate rationes inſtituiſſet. Sed quaerit OLEARIVS *ad Philoſtr. l. c.* quomodo, quod SVIDAS de Gorgia Periclis magiſtro narrat, verum eſſe queat, ſi, quod DIODOR. SICVL. XII. 53. ait, Gorgias Leontinae legationis princeps, Athenas demum venerit Olymp. LXXXVIII. 2. Reſpondet pro nobis Vir Summus, nuper literis noſtris acerbo fato ereptus, P. WESSELINGIVS *ad Diodor. Sicul. l. c.* Gorgiam etiam ante illud tempus Athenas profectum videri. Quod veriſſimum eſſe, ex ipſo PHILOSTRATO *p.* 493. colligas, narrante, Gorgiam Athenienſes contra Perſas incitaſſe, et eos, qui in pugna Salaminia cecidiſſent, oratione funebri decoraſſe. Accidit autem illa pugna Olymp. LXXV. 1. Nec inde aliqua difficultas oritur, quod ab eodem SVIDA Gorgias dicitur magiſter Iſocratis, qui Olympiad. LXXXVI. 1. demum natus eſt. Facile enim omnis dubitatio tollitur, ſi ad longiſſimam Gorgiae aetatem, ad annum vsque CIX. prouectam, animum attendamus. Immo ſub puerilem aetatem Iſocratis maxime in Graecia floruit Gorgias. Itaque EVSEBIVS *in Chronico* illum refert

fert ad Olymp. LXXXVI. non annum natalem deſignans, ſed tempus, quo in primis eius nomen celebratum ſit. Ex his breuiter diſputatis cogere licet, Gorgiam, ſicut PLINIVS dicit, iam floruiſſe Olympiade LXX. atque adeo Antiphontem Gorgia fuiſſe iuniorem. Forte nec alienum fuerit ſtatuere, Antiphontem audiuiſſe Gorgiam docentem, vel publice diſputantem. Sed hoc, tacentibus hiſtoricis antiquis, in medio relinquimus.

PHILOSTRATVS *de Vitis Sophiſt.* I. *p.* 489. et PLVTARCHVS *l. c.* Antiphontem, tradunt, bene dicendi arte imbutum eſſe a patre Sophilo, qui non modo rhetoricam ſcholam aperuerit, ſed etiam plures illuſtrioris loci iuuenes, in his Alcibiadem, erudiuerit. Sed hoc in dubium vocat Praeſtantiſſimus TAYLORVS *Lect. Lyſiac.* C. VII. quod ſatis aliunde conſtet, ludum Rhetorices multo ſerius Athenis eſſe inſtitutum. Certe CICERO *Bruto C.* 12. *Lyſiam*, ſcribit, *primo profiteri ſolitum artem eſſe dicendi.* PHOTIVS et PSEVDO-PLVTARCHVS *l. c.* ipſum Antiphontem huius rei auctorem produnt. Verum ante Lyſiam et Antiphontem talem ludum Athenis aperuerat Gorgias, ſi credimus Interpreti MS. *Aphthonii*, cuius ſpecimen dedit MONTFAVCON. *Bibl. Coislin. p.* 593. *τὸν δὲ Γοργίαν Ἀθηναῖοι κατέσχον, καὶ τὲς ἑαυτῶν παῖδας παρέσχον αὐτῷ μαθησομένες.* Ceterum quod PHILOSTRATVS et PLVTARCHVS dicunt, Alcibiadem a Sophilo eruditum, id ipſum euertit PLVTARCHVS, cum mox ait, Alcibiadem non niſi ſenem Antiphontem videre potuiſſe. Si igitur filium non niſi ſenem vidit, quomodo patre Sophilo vti magiſtro potuit? Haec ſane, inter ſe pugnantia et abſurda, ſatis indicant, PSEVDO-PLVTARCHVM veterum Oratorum vitas nullo iudicio conſarcinaſſe. Antiphontis magiſtrum ignorari, SVIDAS ſcribit.

Quae

Quae forte cauſa eſt, cur a nonnullis, teſte PHILOSTRATO *l. c.* habitus ſit *αὐτομαθῶς σοφός*.

Eruditus Antiphon ſiue a patre Sophilo, ſiue ab aliis, totum ſe dedit excolendae Eloquentiae, in qua conſecutus eſt felici ſtudio ſuo, vt artem Rhetoricam vel princeps inueniſſe, vel inuentam amplificaſſe dicatur. PHILOSTRATVS *l. c.* *Ῥητορικὴν δὲ τὸν Ἀντιφῶντα, οἱ μὲν οὐκ οὖσαν εὑρεῖν, οἱ δὲ εὑρημένην αὐξῆσαι.* Cum PHILOSTRATO iunge DIODORVM apud CLEMENT. ALEX. *Strom.* I. *p.* 365. Poſteaquam vero Antiphontis in hoc genere facultas celebrari coepiſſet, tum iuuenes illum frequentabant, vt vera eloquentia a tanto magiſtro imbuerentur; tum rei, quorum vel fortunae, vel caput in periculo eſſent, vt ſibi orationes componeret, a ſe in iudicio recitandas. E diſcipulis, quos ſine dubio habuit plurimos, vnus tantum commemoratur, ſed qui poſſit eſſe inſtar ſexcentorum. Eſt ille immortalis belli Peloponneſiaci ſcriptor. THVCYDIDES, qui eloquentiae grauitate, ingenii altitudine, fide, prudentia, Hiſtoricorum parem habet neminem. Huius rei teſtes ſunt MARCELLINVS *in vita Thucydidis p.* 4. ANONYMVS *vitae Scriptor p.* 10. SVIDAS v. Ἀντιφῶν, et v. Θουκυδίδης. Nec his opponendus eſt CAECILIVS, Rhetor Siculus, e cuius commentario *de Antiphonte* PHOTIVS et PSEVDO-PLVTARCHVS referunt, Thucydidem Antiphontis fuiſſe magiſtrum: *Καικίλιος δὲ ἐν τῷ περὶ αὐτοῦ συντάγματι, Θουκυδίδου τοῦ συγγραφέως μαθητὴν τεκμαίρεται γεγονέναι, ἐξ ὧν ἐπαινεῖται παρὰ αὐτῷ ὁ Ἀντιφῶν.* Nam ſaluatores eſt, Codd. MSS. Plutarchi pro *μαθητὴν* exhibentibus *διδάσκαλον*. Quod vnice tenendum. Vid. TAYLOR. *V. C. Lect. Lyſ. C.* VII. Veniam damus immortali Viro, GER. IO. VOSSIO *de Rhetoricae Nat. et Conſt. C.* XI. quem vitioſa Plutarchi

chi ſcriptura induxit, vt in alia omnia iret. Congruunt etiam temporis rationes. Nam cum THVCYDIDES uatus ſit Olympiad. LXXVII. 2. vt demonſtrat DODWELLVS *Annal. Thucyd. p.* 13. Antiphontis, quippe octo vel nouem annis maioris, diſcipulus potius fuit, quam magiſter. His accedit grauiſſima auctoritas PLATONIS *Menexeno p.* 403. ὅϛις ἐμȣ͂ κάκιον ἐπαιδεύθη, μȣσικὴν μὲν ὑπὸ Λάμπρȣ παιδευθεὶς, ῥητορικὴν δὲ ὑπ' Ἀντιφῶντος τȣ͂ Ῥαμνȣσίȣ. Quibus verbis Thucydidem reſpici, dubio caret; vt tanto maior ſit error IO. IONSII *de Scriptor. Hiſt. Phil. p.* 326. hunc Platonis locum de alio, quam noſtro, Antiphonte accipientis: quem veteres Scriptores, qui eo reſpexerunt, ARISTIDES *Or. Plat.* II. *p.* 131. HERMOGENES *de Form. Orat.* II. *p.* 497, THEMISTIVS *Or.* XXVI. *p.* 329. et ATHEN. XI. *p.* 506. F. in viam reducere potuiſſent. Quae cum ita ſint, non eſt mirandum, veteres Criticos in THVCYDIDIS libris Antiphontis imitationem deprehendiſſe. Egregium eſt vetus Scholion, quod ad THVCYD. IV. *p:* 317. e MS. protulit Vir Summus, CAR. ANDR. DVKERVS: Ἰϛέον ὅτι εἰς τὸ κομψὸν τῆς φράσεως Θȣκυδίδης Αἰσχύλον καὶ Πίνδαρον ἐμιμήσατο. εἰς δὲ τὸ γόνιμον τῶν ἐνθυμημάτων τὴν ἑαυτȣ͂ διδάσκαλον Ἀντιφῶντα. εἰς δὲ τὴν λέξιν Πρόδικον, ὅθεν καὶ Προδίκȣ λέξιν ἐν τῷ κειμένῳ σημειȣ́μεθα. εἰς δὲ τὸ γνωμικὸν τȣ̀ς Ἰσοκρατικȣ̀ς, Εὐριπίδην καὶ τȣ̀ς ἄλλους. τοῖς γὰρ αὐτοῖς χρόνοις ἦσαν. εἰς δὲ τὴν οἰκονομίαν τὸν Ποιητήν. vbi miror, Virum Clar. non vidiſſe, pro Ἰσοκρατικȣ̀ς legendum eſſe Σωκρατικȣ́ς. Sed hic non eſt praetereundum inſigne teſtimonium, quod gratus diſcipulus THVCYDIDES perhibet doctori ſuo Antiphonti, *L.* VIII. *p.* 545. Ἀντιφῶν, ἀνὴρ Ἀθηναίων τῶν καθ' ἑαυτὸν ἀρετῇ τε ȣ̓δενὸς ὕϛερος, καὶ κράτιϛος ἐνθυμηθῆναι γενόμενος, καὶ ἃ ἂν γνοίη εἰπεῖν. Quibus verbis, quamuis paucis, perfecti Oratoris deſcri-

Digitized by Google

ptio continetur. Certatim hunc THVCYDIDIS locum imitati ſunt Sophiſtae. PHILOSTRATVS de hoc ipſo Antiphonte *p.* 498. *ἱκανώτατος ἀνθρώπων ἔδοξεν εἰπεῖν τε καὶ γνῶναι.* SINESIVS in *Dione p.* 41. *Δίων ὁ Πρυσαεὺς, περιττὸς ἀνὴρ εἰπεῖν τε καὶ γνῶναι.* Ac forte eundem locum in animo habuit auctor Epitaphii *Harpocrationi* poſiti, et nondum editi, quod A. GALLANDVS Athenis deſcripſit, et cum GRAEVIO. communicauit, e cuius Bibliotheca cum aliis inſcriptionibus peruenit in Burmannianam. Eſt autem hocce:

ΣΜΙΚΡΟΣ ΟΥ ΣΜΙΚΡΟΝ ΚΑΛΥΠΤΩ
ΤΥΜΒΟΣ ΑΝΔΡΑ ΕΠΕΙ ΣΟΦΩΝ
ΔΩΡΑ ΜΟΥΣΕΩΝ ΜΕΓΙΣΤΑ ΤΩΝ
ΟΔΕΞΟΧΟΝ ΛΑΧΩΝ
ΑΡΠΟΚΡΑΤΙΩΝ ΠΡΟΣ ΑΣΤΩΝ
ΤΡΙΣ ΜΑΚΑΡ ΚΛΕΙΣΕΤΑΙ
ΟΥΝΕΚ ΗΝ ΡΗΤΩΡ ΜΕΝ ΕΙΠΕΙΝ
ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ Δ Α ΧΡΗ ΝΟΕΙΝ.

Praeceptor mei amantiſſimus, DAV. RVHNKENIVS, cui hanc inſcriptionem debeo, me monuit, verſus eſſe trochaicos, hoc modo conſtituendus:

Σμικρὸς οὐ σμικρὸν καλύπτω τύμβος ἄνδρ', ἐπεὶ σοφῶν
Δῶρα Μουσέων μέγιστα, τῶν ὅδ' ἔξοχον λαχὼν
Ἁρποκρατίων πρὸς ἀστῶν τρὶς μάκαρ κλείζεται,
Οὕνεκ' ἦν ῥήτωρ μὲν εἰπεῖν, φιλόσοφος δ' ἃ χρὴ νοεῖν.

Quamquam idem fatebatur, vſ. 2. aliquid ſupereſſe difficultatis. *

Satis

* GALLANDVS putat, Epitaphium eſſe *Harpocrationis*, cuius extat *Lexicon decem Rhetorum.* Sed cum tot fuerint Sophiſtae hoc nomine, quis dixerit,

Digitized by Google

Satis, ni fallor, demonſtrauimus, Thucydidem ab Antiphonte eſſe eruditum. Sed antequam hinc diſcedamus, diligenter excutiendus eſt locus obſcurus et difficilis HERMOGENIS *de Form. Orat.* II. *p.* 496. vbi alia omnia traduntur. Haud alienum fuerit, ipſum locum huc referre: Δύο δὲ [Ἀντιφῶντες] οἱ σοφιστεύσαντες, ὧν εἷς μέν ἐστιν ὁ ῥήτωρ, οὗπερ οἱ Φονικοὶ φέρονται λόγοι καὶ δημηγορικοὶ, καὶ ὅσοι τούτοις ὅμοιοι· ἕτερος δὲ ὁ καὶ τερατοσκόπος, καὶ ὀνειροκρίτης λεγόμενος γενέσθαι, οὗπερ οἵ τε περὶ τῆς ἀληθείας λέγονται λόγοι, καὶ ὁ περὶ ὁμονοίας, καὶ οἱ δημηγορικοὶ, καὶ ὁ πολιτικὸς ἐγὼ δὲ ἕνεκα μὲν τοῦ διαφόρου τῶν ἐν τοῖς λόγοις τούτοις ἰδεῶν, πείθομαι δύο τοὺς Ἀντιφῶντας γενέσθαι· πολὺ γὰρ ὡς ὄντως τὸ παραλλάττον τῶν ἐπιγραφομένων τῆς ἀληθείας λόγων πρὸς τοὺς λοιπούς. ἕνεκα δὲ τοῦ καὶ παρὰ Πλάτωνι, καὶ παρ' ἄλλοις ἱστορουμένου, πάλιν οὐ πείθομαι Θουκυδίδην γὰρ Ἀντιφῶντος εἶναι τοῦ Ῥαμνουσίου μαθητὴν ἀκούω πολλῶν λεγόντων. καὶ τὸν μὲν Ῥαμνούσιον εἰδὼς ἐκεῖνον, οὗπέρ εἰσιν οἱ Φονικοὶ, τὸν Θουκυδίδην δὲ πολλῷ κεχωρισμένον, καὶ κεκοινωνηκότα τῷ εἴδει τῶν τῆς ἀληθείας λόγων, πάλιν οὐ πείθομαι. οὐ μὴν ἀλλ', εἴτε εἷς ὁ Ἀντιφῶν ἐγένετο, δύο λόγων εἴδεσι τοσοῦτον ἀλλήλων διεστηκότων χρησάμενος, εἴτε καὶ δύο, χωρὶς ἑκάτερος, ὁ μὲν τοῦτο, ὁ δὲ ἐκεῖνο μετελθὼν, ἀνάγκη χωρὶς περὶ ἑκατέρου διελθεῖν.

Subiiciamus huic loco Scholia inedita duorum Grammaticorum, IOANNIS SICELIOTAE, et TZE-

cui illorum hoc Epitaphium poſitum ſit? Dubito etiam, an Harpocration Lexicographus, ortu Alexandrinus, Athenis docuerit, vel adeo diem obierit ſupremum. Conſtantinopolin vocatum eſſe, patet e LIBANIO *Ep.* 271. *P. Aelii Harpocrationis*, qui et *Proclus* dictus eſt, memoriam conſeruat lapis apud MVRATORIVM *Inſcript. p.* 138. 2.

TZAE, quorum illa Pariſiis e Codice CAMILL. FALCONETI, Viri Clariſſimi, haec Leidae e Codice Bibliothecae publicae deſcripſit, et humaniſſime mecum communicauit Cel. RVHNKENIVS.

Τερατοσκόπος] ὀνείρους τε καὶ τέρατα πολλοῖς ἑρμηνεύων. ὁ τερατοσκόπος Ἀντιφῶν ἦν Ἀλεξάνδρου χρόνοις. ὁ Ἀντιφῶν δ', ὧπερ Ῥαμνοῦς ἦν ἡ πατρὶς, ὡς λέγει, ἰσοχρονῶν ἦν Πλάτωνι, ἢ μόλις τῷ Σωκράτει. εἴπεως ἦν διδάσκαλος, ὡς γράφει, Θουκυδίδου. ὕστερος Εὐριπίδου γὰρ Ἡρόδοτος ὑπῆρχε. οὐκ Ἡροδότου γράφοντος, παῖς ἦν ὁ Θουκυδίδης; ὁ δ' Εὐριπίδης συγχρονῶν ὑπῆρχε τῷ Σωκράτει. πῶς οὖν ὁ Πλάτων, ὥσπερ φησὶν, Ἀντιφῶντα λέγει; πῶς καὶ ῥητόρων πρώτιστος ὁ Ἀντιφῶν, ὡς εἶπε; οὐκ ἦν Λυσίας πρὸ αὐτοῦ, Γοργίας, Ἰσοκράτης; TZETZES.

Θουκυδίδην] Σημείωσαι ὅτι ὁ Θουκυδίδης Ἀντιφῶντός ἐστι τοῦ Ῥαμνουσίου μαθητής· ἡ δὲ ἱστορία καὶ παρὰ τῷ Πλάτωνι. IO. SICELIOTA.

Πολλῷ κεχωρισμένον] Τὸν Θουκυδίδην μὲν αὐτὸς ὁ Πλάτων, φησὶ, λέγει τοῦ Ἀντιφῶντος μαθητὴν εἶναι τοῦ Ῥαμνουσίου, οὗ Ἀντιφῶντος μέν εἰσιν οἱ φονικοὶ τῶν λόγων. ἐγὼ τὸν χαρακτῆρα δὲ τῶν Θουκυδίδου βλέπων, τοῖς λόγοις ἐξισούμενον τοῖς περὶ ἀληθείας, τοῦ Ἀντιφῶντος μαθητὴν κρίνω τὸν Θουκυδίδην, τοῦ ὅσπερ συγγεγράφηκε τοὺς ἀληθεῖς τοὺς λογοὺς. TZETZES.

Κεκοινωνηκότα] Τοῦτο λέγει, ὅτι ὁ μὲν Πλάτων φησὶ τὸν Θουκυδίδην Ἀντιφῶντος εἶναι τοῦ Ῥαμνουσίου μαθητὴν, οὗ εἰσιν οἱ φονικοί. ἐγὼ δ' οὐ πείθομαι καταvοῶν Θουκυδίδην οὐ χρώμενον τῷ εἴδει τῶν λόγων τῶν φονικῶν, ἀλλὰ τῷ εἴδει τῶν τῆς ἀληθείας, ὥστε μοι δοκεῖν τὸν Θουκυδίδην τοῦ ἑτέρου Ἀντιφῶντος εἶναι μαθητὴν τοῦ γράψαντος τοὺς περὶ ἀληθείας λόγους. IO. SICELIOTA.

Περὶ ἑκατέρου διελθεῖν] Εἴτε δύο εἰσὶν Ἀντιφῶντες, καὶ τούτων ὁ ἕτερος μὲν τοὺς φονικοὺς, ἅτερος δὲ τοὺς περὶ ἀληθείας ἔγραψε, τοσοῦτον ἀλλήλων τῷ εἴδει διεστηκότας,

Digitized by Google

κότας, εἴτε εἷς ἐςὶν Ἀντιφῶν, διαφόροις εἴδεσι λόγων χρησάμενος, χρὴ περὶ τῶν ἑκατέρων τῶν βιβλίων τῶν χαρακτήρων διαλαβεῖν. IO. SICELIOTA.

Iam videamus, quid boni afferat HERMOGENES. Primum recte obſeruat, duos fuiſſe Antiphontes, eloquentiae laude claros, alterum Rhamnuſium, a quo profecti ſint λόγοι φονικοὶ, καὶ δημηγορικοὶ, καὶ ὁ πολιτικός. alter prodigiorum et ſomniorum interpres, qui ſcripſerit λόγους περὶ ἀληθείας, et περὶ ὁμονοίας. Sequimur enim in hoc loco enarrando certiſſimam emendationem TAYLORI *Lect. Luſ. C.* VII. qua λόγους δημηγορικοὺς et λόγον πολιτικὸν Antiphonti Ὀνειροκρίτῃ aufert, redditque vero auctori, Antiphonti Rhamnuſio. Quid deinde dicere velit Hermogenes, facilius diuinatur, quam clare intelligitur. Adeo locus obſcurus eſt, et librariorum forte culpa deprauatus. Mens eius, ni fallimur, haec eſt: ſcire ſe, Platonem, aliosque plures ſcripſiſſe, Thucydidem ab Antiphonte Rhamnuſio eſſe eruditum, ſed eundem ſe ſcire, Thucydideum dicendi genus ab eo, quo vſus ſit Antiphon Rhamnuſius, prorſus diſcrepare, et propius accedere ad illud, quo ſcriptae ſint Antiphontis, ſomniorum interpretis, orationes περὶ ἀληθείας, non igitur alienum videri credere, Thucydidem Antiphontis Ὀνειροκρίτου diſciplina fuiſſe inſtitutum. Sic certe Hermogenem vterque Scholiaſtes intellexit. Tandem in medio relinquit, vtrum vnus fuerit Antiphon, aliis in libris aliud dicendi genus ſecutus, an duo, quorum alter λόγους φονικοὺς, alter λόγους περὶ ἀληθείας ſcripſerit? Sic ille aeſtuat, et, quid certi ſtatuat, non habet, facile, quid verum eſſet, reperturus, ſi veterum monimenta, quae tum ſupererant, conſulere, quam coniecturis indulgere, maluiſſet. Nihil autem leuius eſt Hermogenis coniecturis. Nam ſi verum eſt, quod TZETZES tradit, Antiphontem, ſomniorum inter-

Digitized by Google

interpretem, Alexandri tempore vixiſſe, qui Thucydidis magiſter eſſe potuit? Sed de huius Antiphontis aetate infra diſputabitur. Praeterea fallaciſſimum eſt argumentum, quod Hermogenes ducit a ſtili diſcrepantia. Iſocrates Theopompum ad eloquentiam formauit, Demoſthenem Iſaeus. At quis Theopompum oratione ſimilem dicat Iſocrati, aut Demoſthenem Iſaeo? Vt vultus hominum diuerſi ſunt, ſic etiam ingenium, et, quae ex ingenio naſcitur, oratio. Sed taedet haec pluribus confutare.

Perſequamur potius oratoria Antiphontis ſtudia. Ex eo, quod ſupra demonſtrauimus, Antiphontem Thucydidi in eloquentia viam praeiuiſſe, colligi poteſt, ab illo, Gorgiae exemplo, ludum rhetoricum Athenis eſſe apertum; idque diſerte confirmat PLVTARCHVS *de Gloria Athenienſ. p.* 1350. ὀ τοὺς ἐν ταῖς σχολαῖς τὰ μειράκια προδιδάσκοντας — τοὺς Ἰσοκράτους, καὶ Ἀντιφῶντας, καὶ Ἰσαίους. Quem locum IONSIVS *de Script. Hiſt. Phil. p.* 326. de alio Antiphonte accipit, quod Antiphon poſt Iſocratem nominatur. Sed haec ratio non multum ponderis habet. Etenim veteres Scriptores ſaepe negligunt illam in citandis auctoribus chronologicam ἀκρίβειαν. *Anonymus Scriptor Rhetorices p.* 24. Iſocrati poſtponit Empedoclem. qui tamen diu ante Iſocratem vixit: Αἱ δὲ τῆς ἑρμηνείας τοῦ λόγου τέσσαρες ἀρεταὶ — ὡς Ἰσοκράτει καὶ Ἐμπεδοκλεῖ, Διονυσίῳ, Φιλοστράτῳ καὶ Ἰαμβλίχῳ δοκεῖ vbi IO. SCHEFFERVS etiam miratur, Empedoclem Iſocrati poſtponi. Verum non diſſimulabo, mihi in hoc loco blandiri acutiſſimam Cel. Praeſidis coniecturam, Νεοκλεῖ reponentis pro Ἐμπεδοκλεῖ. quamuis ſciam e QVINCTILIANO III. I. *Empedoclem primum mouiſſe aliqua circa Rhetoricen. Neocles* rhetor laudatur a Scholiaſte HERMOGENES *p.* 362. et *p.* 365. Sed haec ὡς ἐν παρόδῳ. Cum igitur Antiphon iuuenes

nes eloquentiae ſtudioſos praeceptis imbueret, non ſatis habuit, illos ore erudire, ſed in illorum etiam gratiam *primus* quidem, vt auctores ſunt QVINCTILIAN. III. 1. PSEVDO-PLVTARCHVS et PHOTIVS, *Artem Rhetoricam compoſuit.* Hoc opus laudatur a DIONYS. HALIC. *Ep. ad Ammaeum p.* 120. AMMONIO v. *Σημεῖον*, APSINE *Art. Rhet. p.* 719. et forte, vt IONSIVS *de Script. Hiſt. Phil. p.* 325. putar, a GALENO *praef. ad Gloſſ. Hippocrat.* Sed non eſt omittendus locus POLLVCIS VI. 143. vbi has ipſas *τέχνας ῥητορικὰς* laudans, adiicit: *δοκοῦσι δ' οὐ γνήσιαι.* Haud nobis conſtat, quas POLLVX de huius libri *γνησιότητι* dubitandi rationes habuerit: cumque liber interciderit, in neutram partem liquido pronunciari poteſt. Verum POLLVCI non tantum opponimus ſcriptores modo laudatos, ſed etiam *Grammaticum* MS. antiquitate et eruditione praeſtantem, qui penes Celeb. RVHNENIVM eſt, e Cod. Bibliothecae Sangermanenſis deſcriptus. Is, vt voces locutionesque ab Atticiſtis temere proſcriptas vindicet, hoc inſtitutum tenet, vt illas oſtendat, ab optimis et veterrimis ſcriptoribus eſſe vſurpatas. Cumque inter hos ſcriptores, qui omnes MENANDRVM aetate ſuperant, Antiphontem etiam *ἐν τῇ ῥητορικῇ τέχνῃ* referat, eo ipſo ſatis indicat, ſe hunc librum veteris Antiphontis genuinum monimentum iudicaſſe. Ex eodem Grammatico diſcimus, hanc *Artem* tribus libris conſtitiſſe. Quae inde excerpta afferuntur, haec ſunt: Ἀπαρασκεύασον. Ἀντιφῶν γ̄ ῥητορικῆς τέχνης. Hinc plane confirmatur coniectura doctiſſimi IVNGERMANNI, qua in *Polluce* l. e. pro vulgato Ξενοφῶν reponit Ἀντιφῶν. † Ἀστοργία, Φιλοστοργία, Στοργή. Ἀντιφῶν ἐν β̄ περὶ τῆς ῥητορικῆς τέχνης. † Ὀλιγοφιλίαν. Ἀντιφῶν γ̄. vbi tertius *Artis Rhetoricae* liber intelligitur.

Digitized by Google

Nec tamen Antipho omnem aetatem contriuit eloquentiae praeceptis tradendis, ſed maiora auſus, grauiſſimam oratoris perſonam ſuſcepit, et magna cum laude ſuſtinuit. QVINCTILIAN. III. I. *hunc omnium primum orationem ſcripſiſſe* dicit. Quod GER. IO. VOSSIVS *de Rhetor. nat. et conſt. p.* 335. bene reſtringit ad orationes forenſes, propterea quod Gorgias ante Antiphontem orationes ſcripſit. Et hoc modo QVINCTILIANI verba accipienda eſſe, ex aliis ſcriptoribus conſtat. DIODORVS apud CLEMENT. ALEXANDR. *Strom.* I. *p.* 365. πρῶτον δικανικὸν λόγον εἰς ἔκδοσιν γραψάμενον Ἀντιφῶντα. PHOTIVS: συντάξαι δὲ αὐτὸν καὶ πρῶτόν, φασι, τοὺς ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἀγωνιστικοὺς λόγους. τῶν γὰρ πρὸ αὐτοῦ οὐδεὶς φαίνεται καθεὶς ἑαυτὸν εἰς τοῦτον τὸν ἀγῶνα. οὐδ᾽ ἐστι λαβεῖν δικανικὸν λόγον τῶν Ἀντιφῶντι πρότερον γεγραμμένων. Similia habet PSEVDO PLVTARCHVS. Antiphon igitur merito ſuo ab HERMOGENE *de Form. Orat.* II. *p.* 498. appellatur εὑρετὴς καὶ ἀρχηγὸς τοῦ τύπου τοῦ πολιτικοῦ. Omnem vero eloquentiam ſuam Antiphon dicauit ciuibus, qui aut alios accuſare, aut ſemet ipſos defendere pararent. Hi orationes, quas ab Antiphonte accepiſſent, ediſcebant, et in iudicio vel concione ſuo nomine recitabant. Semel tantum pro ſe ipſo publice dixit, tanta vi eloquentiae, vt nemo vnquam melius cauſſam ſuam oraſſe dicatur. Egregius eſt locus THVCYDIDIS VIII. *p.* 545. καὶ ἐς μὲν δῆμον οὐ παριὼν, οὐδ᾽ εἰς ἄλλον ἀγῶνα ἑκούσιος οὐδένα, ἀλλ᾽ ὑπόπτως τῷ πλήθει διὰ δόξαν δεινότητος διακείμενος, τοὺς μέντοι ἀγωνιζομένους, καὶ ἐν δικαστηρίῳ, καὶ ἐν δήμῳ πλεῖστα; εἷς ἀνὴρ ὅστις ξυμβουλεύσαιτό τι, δυνάμενος ὠφελεῖν καὶ αὐτός τε, ἐπειδὴ τὰ τῶν τετρακοσίων ἐν ὑστέρῳ μεταπεσόντα ὑπὸ τοῦ δήμου ἐκακοῦτο, ἄριστα φαίνεται τῶν μέχρις ἐμοῦ ὑπὲρ αὐτῶν τούτων αἰτίας, ὡς ξυγκατέστησε θανάτου δίκην ἀπολογησάμενος. Vltima Thu-

Thucydidis verba reſpexit CICERO *Bruto C. 12. quo* (Antiphonte) *neminem vnquam melius vllam orauiſſe capitis cauſſam, cum ſe ipſe defenderet, ſe audiente, locuples auctor ſcripſit Thucydides.* Primus vero Antiphon ab iis, quibus orationes ſcripſiſſet, mercedem exegit. DIODORVS apud CLEM. ALEX. *Strom.* I. *p. 365.* *καὶ μισθοῦ συνηγορῆσαι πρῶτον δικανικὸν λόγον.* etc. AMMIAN. MARCELL. XXX. 4. *Antiphon ille Rhamnuſius, quem ob defenſum negotium omnium primum antiquitas prodidit accepiſſe mercedem.* Quae res, cum illis temporibus parum liberalis hominis eſſe videretur, Antiphonti auaritiae infamiam contraxit. Comici in primis, quorum tum ſumma erat licentia, hinc eius reprehendendi anſam arripuerunt. PHILOSTRATVS *p. 499* *καθάπτεται δ᾽ ἡ κωμῳδία τοῦ Ἀντιφῶντος, ὡς δεινοῦ τὰ δικανικὰ, καὶ λόγους κατὰ τοῦ δικαίου ξυγκειμένους ἀποδιδομένου πολλῶν χρημάτων, αὐτοῖς μάλιστα τοῖς κινδυνεύουσι.* PLATONEM, veteris comoediae poëtam, hoc nomine Antiphontem perſtrinxiſſe, docet PSEVDO-PLVTARCHVS: *κεκωμῴδηται δὲ εἰς φιλαργυρίαν ὑπὸ Πλάτωνος ἐν Πεισάνδρῳ.* Sic enim e PHOTIO legendum pro *σὺν Πεισάνδρῳ*, quamuis contra PHOTIVS e PLVTARCHO emendandus videatur OLEARIO *ad Philoſtrat.* l. c. Vid. TAYLOR. *Lect. Lyſiac. C.* VII. Antiqui Rhetores Antiphonti ſolas fere tribuunt orationes iudiciales, quaſi aliud genus non attigiſſet. HERMOGENES tamen loco ſupra allato *λόγους δημηγορικοὺς* commemorat. Recte. Nam conſtat, deliberatiuum etiam genus ab eo eſſe tractatum, ſiue ipſe illas orationes ad populum habuerit, ſiue aliis, qui concionem habere vellent, ſcripſerit. Tales fuerunt *ὁ Πολιτικὸς, ὁ περὶ τοῦ Λινδίων φόρου, ὁ περὶ τοῦ Σαμοθρᾳκῶν φόρου*, etc. quae orationes ſaepe commemorantur ab HARPOCRATIONE, aliisque Grammaticis. Praeter iudiciales et deliberatiuas Antiphon

Digitized by Google

etiam, Gorgiae exemplo, ſcripſit ſophiſticas. PHILOSTRATVS *p. 500.* σοφιστικοὶ δὲ καὶ ἕτεροι μὲν, σοφιστικώτερος δὲ ὁ ὑπὲρ τῆς ὁμονοίας. Atque huc pertinet locus CICERONIS *Bruto C.* 12. Nam cum CICERO ex ARISTOTELE narraſſet, Gorgiam paratos habuiſſe locos communes, cum ſingularum rerum laudes, vituperationesque conſcripſiſſet, addit, *huic Antiphontem Rhamnuſium ſimilia quaedam habuiſſe conſcripta.* Ad tales locos communes forte quis referat orationes vndecim adhuc ſuperſtites, quae tametſi in forenſi argumento verſantur, tamen quod nullum indicium vel accuſatoris, vel rei, vel temporis habent, nihil aliud ſunt, niſi loci communes, quibus vel ipſe Antiphon, vel alii in ſimili re vterentur.

Quid Antiquitas de Antiphontis in dicendo facultate exiſtimarit, ſatis oſtendit tribuendo illi venerabili nomine NESTORIS,

Τοῦ καὶ ἀπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή.

Vid. PHILOSTRAT. *p. 498.* PSEVDO-PLVTARCHVM et PHOTIVM *in eius vita.* Ab eo etiam omnes clari in literis viri παροιμιακῶς appellati ſunt RHAMNVSII, vt SVIDAS refert v. Ῥάμνος. THVCYDIDES, idoneus in primis iudex, quam magnifice de eius eloquentia ſenſerit, ex eo loco, quem ſupra attulimus, apparet. De orationis compoſitione, qua vſus eſt Antiphon, ita iudicat DIONYS. HALICARN. de *Compoſ. verb. p. 9.* ἡ δὲ Θουκυδίδου λέξις, καὶ ἡ Ἀντιφῶντος τοῦ Ῥαμνουσίου καλῶς μὲν σύγκειται νὴ Δία, εἴπερ τινὲς καὶ ἄλλαι, οὐ μὴν ἡδέως γε πάνυ. Idem in *Iſaeo p. 111.* Antiphonti rribuit τὸ αὐστηρὸν μόνον καὶ ἀρχαῖον, addens pro ſolita ſua in iudicando acerbitate: ἀγωνιστὴς δὲ λόγων οὔτε συμβουλευτικῶν, οὔτε δικανικῶν ἐστι. Sed nos THVCYDIDI plus credimus, quam ſexcentis DIONYSIIS. Haud mitius eſt iudicium, quod

quod idem DIONYSIVS fert in *Demoſthen. p. 167.* Ab HERMOGENE de *Form. Orat.* II. *p. 497.* Antiphon dicitur πολιτικὸς μὲν καὶ κατὰ τὸ ἀληθινὸν, καὶ ἄλλως ἠθικὸς, ὥςε καὶ πιθανὸς — μεγέθει χρώμενος ἐκ ὀλίγῳ, καλῶς δὲ πως συνυφασμένῳ. vbi plura ſunt huc pertinentia, quae breuitatis cauſſa omitto. PHILOSTRATVS *p. 500.* λόγοι δ' αὐτῷ δικανικοὶ μὲν πλείες, ἐν οἷς ἡ δεινότης, καὶ πᾶν τὸ ἐκ τῆς τέχνης ἔγκειται. Sic enim legendum eſſe ex Cod. Regio Pariſ. non σύγκειται, quod placuit *Oleario*, nos monuit Cel. Praeſes. Adde his LIBANIVM *Opp.* T. II. *p. 480.* Elegantiſſime de Antiphonte ſententiam dixerunt PSEVDO PLVTARCHVS et PHOTIVS, ſiue potius, quem illi ad verbum deſcripſiſſe videntur, CAECILIVS in *Commentario de Antiphonte:* ἔςι δὲ ἐν τοῖς λόγοις ἀκριβὴς καὶ πιθανὸς, καὶ δεινὸς περὶ τὴν εὕρεσιν, καὶ ἐν τοῖς ἀπόροις τεχνικὸς, καὶ ἐπιχειρῶν ἐξ ἀδήλȣ, καὶ ἐπὶ τȣ̀ς νόμȣς, καὶ τὰ πάθη τρέπων τȣ̀ς λόγȣς, τȣ̃ εὐπρεπȣ̃ς μάλιςα ςοχαζόμενος. Quod iudicium quin verum ſit, et rei conſentaneum, nemo, qui ſuperſtites Orationes legerit, dubitabit. Prope igitur adducor, vt credam, has orationes nunquam ſerio lectas eſſe a doctiſſimo et cetera accuratiſſimo viro, IO. IONSIO, qui *de Script. Hiſt. Philoſ. p. 325.* magna confidentia ſcribit, Antiphontis, quae ſuperſunt, orationes ſcholaſticas eſſe atque fictas declamationes, et Antiphontis nil praeter nomen habere. Sed hicce error commodius a nobis Capite III. profligabitur.

CAPVT SECVNDVM.

Iam Antiphontis aetate, vt quisque Athenis diſertiſſimus erat, ita ad honores et munera reipublicae tractanda maxime euehebatur. Antiphon igitur, omnibus eloquentiae praeſidiis inſtructus, non putauit ſibi domi deſidendum, ſed animum eſſe ad rempubli-

cam

Digitized by Google

cam appellendum. PLVTARCHVS: *δύναμιν λόγων κτησάμενος, ὥρμησε μὲν πολιτεύεσθαι.* Magni eius opera Athenienſibus fuit in Bello Peloponneſiaco. Nam et duabus triremibus praefectus, et exercitus Praetor ſaepe cum hoſte conflixit, aliquot preeclaras victorias reportauit, et Athenienſibus belli ſocios adiunxit. PLVTARCHVS: *ὁτὲ μὲν δυσὶ τριηραρχῶν ναυσὶν, ὁτὲ δὲ στρατηγῶν, καὶ πολλαῖς μάχαις νικῶν, καὶ συμμαχίας μεγάλας αὐτοῖς προσαγόμενος.* PHILOSTRAT. *p. 498. ἐστρατήγησε πλεῖστα, ἐνίκησε πλεῖστα.* Verum multo luculentius beneficium contulit in patriam, augens rem uaualem ſexaginta triremibus, quae viris armisque inſtructae eſſent. PHILOSTRATVS *l. c. ἑξήκοντα τριήρεσι πεπληρωμέναις ηὔξησεν Ἀθηναίοις τὸ ναυτικόν.* PLVTARCHVS: *καὶ τοὺς ἀκμάζοντας ὁπλίζων, καὶ τριήρεις πληρῶν ἑξήκοντα.* Quae ſi vera ſint, regiae atque immenſae homini opes fuerint neceſſe eſt, quas quauis potius ratione compararit, quam orationibus aliorum nomine ſcribendis. Videri poſſit XENOPHON *Hellen.* II. *p. 467.* quod modo ex PLVTARCHO et PHILOSTRATO retulimus, in dubitationem adducere. Nam duas tantum triremes ab Antiphonte ſuppeditatas dicit. Sed XENOPHONTI de alio Antiphonte, minus potente et illuſtri, ſermonem eſſe, infra oſtendemus. Forte etiam Antiphon patriae ſuae Archon fuit, annumque ſuo nomine ſignauit. Certe DIODORVS SICVL. XII. *p. 534. ἄρχοντα ἐπώνυμον* Olymp. XC. 3. ponit Antiphontem, quem Rhamnuſium fuiſſe, et aetas, et alii ſummi, quos geſſit, honores probabile reddunt.

Sed operae pretium eſt videre, qualem ſe Antiphon in republica adminiſtranda geſſerit. Eloquentia ipſi viam ad honores patefactam eſſe oſtendimus: ſed illa ipſa Eloquentia, qua animos hominum in quascunque partes flectere poterat, illum populo reddidit

ſuſpe-

Digitized by Google

ſuſpectum. Quod ſentiens Antiphon, nunquam velut in ſcenam prodiit, ſed poſt ſiparium latuit, enixe adiuuans, qui conſilium ſuum in republica gubernanda expetiiſſent. THVCYDIDES loco egregio, quem ſaepe laudauimus: *καὶ ἐς μὲν δῆμον οὐ παριὼν, οὐδ' ἐς ἄλλον ἀγῶνα ἑκούσιος οὐδένα, ἀλλ' ὑπόπτως τῷ πλήθει διὰ δόξαν δεινότητος διακείμενος, τοὺς μέντοι ἀγωνιζομένους, καὶ ἐν δικαστηρίῳ καὶ ἐν δήμῳ πλεῖστα εἷς ἀνὴρ, ὅστις ξυμβουλεύσαιτό τι, δυνάμενος ὠφελεῖν,* Adde PLVTARCH. *Nicia p. 526.* et PHILOSTR. *p. 499.* Ad Antiphontem potiſſimum, tanquam auctorem, refertur inſignis illa Reipublicae Athenienſis commutatio, quâ, priſtinâ Magiſtratuum ratione antiquata, ſumma omnium rerum poteſtas translata eſt ad Quadringentos viros. Quae publici ſtatus mutatio vt rectius intelligatur, illorum temporum hiſtoriam paulo altius repetamus.

Belli Peloponneſiaci anno XVII. Olymp. XCI. 1. Athenienſes, ſuadento Alcibiade, fruſtra obnitente Nicia, Syracuſanis bellum intulerunt, et ad id gerendum ducem Alcibiadem delegerunt. Sed antequam claſſis altum peteret, accidit, vt omnes Hermae vel Mercurii ſtatuae vna nocte deiicerentur. Quae res quod ex coniuratione ad populi libertatem opprimendam inita extitiſſe videbatur, ingentem Athenienſibus terrorem incuſſit. Dux coniurationis Alcibiades plerorumque oculis notabatur, qui tum reliquos ciues opibus, gratia, multitudine amicorum et clientium anteibat. Vix ille claſſe in Siciliam peruenerat, cum inimici eum hoc crimine apud populum compellantes perficiunt, vt domum ad cauſſam dicendam reuocaretur. Alcibiades populi mandato parens, Athenas contendit. Sed cum in itinere audiuiſſet, ſe indicta cauſſa capitis eſſe damnatum, bonis publicatis, Lacedaemona demigrauit. Cum vero Lacedaemoniorum con-

Digitized by Google

conſtantiae non ſatis conueniret verſatile Alcibiadis ingenium, eique priuatae ſimultates intercederent cum Agide, Lacedaemoniorum Rege, non ſatis tutum hoc perfugium ratus, ad Tiſſaphernem, praefectum Regis Perſarum, ſe contulit, et callide ei perſuaſit, non expedire Regi, Lacedaemoniorum opes nimis creſcere, ne confecto bello ſtatim cum victoribus certamen ſit ſuſcipiendum.

Alcibiades, hac opera ciuibus ſuis venditata, cum Piſandro, Praetore Athenienſium apud Samum, qui, ſicut ipſe, optimatibus fauebat, conſilium de reditu in patriam agitare coepit, offerens liberaliter tum Regis Perſarum amicitiam, tum operam ſuam, hac conditione, vt imperium a populo ad Optimates transferretur. Hoc Alcibiadis conſilium a Piſandro primum cum Samiis, mox cum Athenienſibus, qui Sami verſabantur, communicatum eſt, et parum abfuit, quin, adiuuantibus illud Athenis etiam primi ordinis viris, feliciter cederet. Sed huic Alcibiadis conatui interceſſit Phrynichus, Dux Athenienſium exercitus, callide intelligens, Alcibiadi non magis paucorum dominatum curae eſſe, quam ſtatum popularem, ſed id tantum quaeri, (quod poſtea euentus comprobauit) vt ipſe, diſcordia inter ciuitatis Ordines ſparſa, ab alterutra parte in auxilium vocetur. Longum eſſet enarrare, quae impedimenta Phrynichus Alcibiadis conſilio obiecerit. Tandem Piſander aliique Legati Athenas veniunt, populo perſuaſuri, vt Alcibiades in patriam reuocetur, et, mutata antiqua regendi forma, reſpublica quadringentis committatur: Quod ſi facerent, eos Perſarum Regem belli ſocium habituros, ſin minus, ne ipſam quidem ſalutem eos ſeruaturam. Hac neceſſitate populus compulſus, in Piſandri et reliquorum legatorum ſententiam concedit, et Democratiam Oligarchia commutat. Conſtituuntur Decemuiri reipublicae ordinan-

Digitized by Google

dinandae cum ſumma poteſtate, qui certa die ad populum referant, quae optima ſit ratio Reipublicae adminiſtrandae. Hi, vbi dies aduenit, populum rogant, vt cuiuis Athenienſium ſententiam, quamcunque velit, dicere impune ſit. Qua dicendi libertate conceſſa, omnes cenſuerunt, antiquos Magiſtratus eſſe abdicandos; ſimul quinque concionis Praeſides delegerunt, a quibus rurſus centum alii viri deligerentur, quorum ſinguli ſibi tres alios cooptarent, hi denique Quadringenti rempublicam cum ſumma poteſtate adminiſtrarent. In hac hiſtoria enarranda potiſſimum ſecuti ſumus Hiſtoricorum principem, THVCYDIDEM *L.* VIII. cui iungendi ſunt NEPOS et PLVTARCHVS *in Alcibiade*, DIODOR. SICVL. *L.* XIII. et IVSTINVS *L.* V. Talis ac tantae conuerſionis praecipuus architectus fuit Antiphon, vt ſupra diximua, ſed latitans more ſuo, et conſiliis monitisque inſtruens Piſandrum, aliosque priſtini ſtatus euerſore:. THVCYDIDES: ὁ μέντοι ἅπαν τὸ πρᾶγμα ξυνθεὶς, ὅτῳ τρόπῳ κατέςη εἰς τȣ͂το, καὶ ἐκ πλείςȣ ἐπιμεληθεὶς, Ἀντιφῶν ἦν etc. PHILOSTRAT. κατέλυσε τὴν δημοκρατίαν, ἐδούλωσε τὸν Ἀθηναίων δῆμον. PSEVDO-PLVTARCHVS: καὶ παρατέτακεν ἕως καταλύσεως τῆς δημοκρατίας ὑπὸ τῶν τετρακοσίων γενομένης, ἣν αὐτὸς δοκεῖ συγκατασκευάσαι. PHOTIVS: παρέτεινε δὲ τὸν βίον ἕως τῆς ὑπὸ τῶν ῡ γενομένης καταλύσεως, ἧς καὶ αὐτὸν αἰτίαν μετεσχηκέναι φασὶ παρασχεῖν. quae PHOTII verba, a librariis turbata, ſic in ordinem cogas: ἧς καὶ αὐτὸν μετεσχηκέναι, καὶ αἰτίαν φασὶ παρασχεῖν. Huc etiam pertinet locus LIBANII *Apologia Socratis p.* 651. vbi licet Antiphontis nomen reticeatur, ſatis tamen patet, non alium intelligi, niſi Antiphontem: ἀλλ' ȣ̓κ ἔδειξεν αὐτὸν ἐν μέσῳ, λάθρα δὲ τὸ πρᾶγμα συνέθηκεν, ὡς ὄχλῳ μὲν ȣ̓κ εἰωθὼς χρῆσθαι, τῶν δ' αὐτῶν ἐκείνοις ἐπιθυμῶν. ἑτέρȣ ταῦτα ἦν τȣ͂ καὶ τῶν τετρακοσίων ἑνὸς,

καὶ

καὶ λόγον ὕϛερον, ὧν ἔδοξεν ἀδικεῖν, δεδωκότος. Sic locus ille ſcribendus eſt, in quo manifeſta apparent veſtigia imitationis loci Thucydidei de Antiphonte.

In hunc Quadringentorum numerum populus allegit tum ipſum Antiphontem, tum Phrynichum et Theramenem, *) amicitia et vſu Antiphonti coniunctos, ſed inter quos breui grauiſſima diſcidia extiterunt. Quadringenti in duas factiones diſceſſerant, quarum altera, duce Theramene, impenſe fauebat Alcibiadi, altera, cuius caput cum Phrynicho erat Anti-

*) Theramenis Hiſtoria, propter diuerſa et pugnantia inter ſe veterum ſcriptorum de eo iudicia, commodam Academicae exercitationi materiem praebere poſſet. Obiter *Theramenis* nomen reſtituamus LIBANIO *Apolog. Socrat. p. 651.* ἔϛιν ἓν εἰπεῖν, ὅτι μετέσχεν ἀνὴρ τῆς τῶν τετρακοσίων ὀλιγαρχίας, τῶν τριάκοντα παρανομίας; τὸν Πείσανδρον ἐμιμήσατο, μετὰ Ῥαμένους ἐξήτασαι, τῷ Φρυνίχῳ ταὐτὸ ποιῶν ὤφθη; Legendum Θηραμένους. Theramenes vulgo *Cothurnus* dictus eſt, quod in ciuium factionibus ancipitem ſe gerebat, et vtrique parti gratus eſſe ſtudebat, ſicut *cothurnus* aptus eſt vtrique pedi. CRITIAS in oratione aduerſus Theramenem apud XENOPHONT. *Hellen.* II. *p. 465.* ὅθεν δήπου γὰρ καὶ Κόθορνος ἐπικαλεῖται. καὶ γὰρ ὁ κόθορνος ἁρμόττειν μὲν τοῖς ποσὶν ἀμφοτέροις δοκεῖ. vbi Celeb. RVHNKENIVS rectiſſime expungit verba, καὶ γὰρ ὁ κόθορνος ἁρ. μ. τ. π. α. δ. tanquam Grammatici marginale gloſſema; quamuis illa in libro ſuo inuenerit Scholiaſt. Ariſtoph. ad *Ran.* vſ. 47. POLLVX VII. 91. ὁ δὲ κόθορνος, ἑκάτερος ἀμφοῖν τοῖν ποδοῖν. ὅθεν καὶ τὸν Θηραμένην Κόθορνον ἐκάλουν, διὰ τὸν περὶ τὴν πολιτείαν ἀμφοτερισμόν. Vide eximium virum, L. KVSTERVM ad SVID. V. Θηραμένης.

Antiphon, omnibus modis, ne Alcibiades reuocaretur, impediebat, facile videns, eo recepto, rempublicam ad popularem ſtatum redituram. Quum vero altera factio ſuperior eſſe coepiſſet, nec res aliter teneri poſſet, Antiphon, Phrynichus, aliique decem, tanquam factionis ſuae legati, ad ipſos Athenienſium acerbiſſimos hoſtes, Lacedaemonios profecti ſunt, vt pacem quibuscunque conditionibus facerent. Simul eorum conſilio Eetionea munita eſt, qua hoſtium claſſem pedeſtremque exercitum, quando et quoties vellent, recipere poſſent. Sed legati re infecta Athenas reuerſi ſunt, et nihil aliud hac legatione, quam ſibi exitium maturarunt. Vix reuerſus Phrynichus ex inſidiis periit in frequenti foro, percuſſore eius impune euadente. Qua re animus creuit aduerſae factioni, eiusque principi, Therameni. Fit deinde maxima rerum commutatio. Nam, diſſoluto Quadringentorum imperio, reſpublica quinque millibus adminiſtranda traditur. Alcibiades denique in patriam reuocatur. Vid. THVCYDID. VIII. 90. ſeqq. Haec geſta ſunt Olymp. XCII. 2. Praetore Theopompo. Eodem anno inimici Antiphontem in ius vocarunt, vbi non indicta cauſſa condemnatus eſt, vt grauiſſimo errore ſcribit PSEVDO-PLVTARCHVS, ſed cauſſam dicere coactus, tum primum publice dixit tanta vi eloquentiae, vt THVCYDIDES illum optime omnium, ad ſuam vsque memoriam, capitis cauſſam dixiſſe fateatur. Accuſatus eſt, THVCYDIDE teſte, quod paucorum dominatum conſtituiſſet: *καὶ αὐτός τε ἐπειδὴ τὰ τῶν τετρακοσίων ἐν ὑςέρῳ μεταπεσόντα ὑπὸ τȣ̃ δήμȣ ἐκακȣ̃το, ἄριςα Φαίνεται τῶν μέχρις ἐμȣ̃ ὑπὲρ αὐτῶν τȣ́των αἰτίας, ὡς ξυγκατέςησε, θανάτȣ δίκην ἀπολογησάμενος.* In ipſa vero publica condemnationis formula, quam ex CAECILIO, magno huius hiſtoriae bono, conſeruauit PLVTARCHVS, damnatus dicitur, quod

 exitio

Digitized by Google

exitio reipublicae legatus ad Lacedaemonios profectus eſſet, et e caſtris naui hoſtili abiiſſet, et per Deceleam iter terreſtre feciſſet, atque adeo patriam ſuam prodidiſſet. Poena ipſi longe atrociſſima conſtituta eſt, vt vndecim viris traderetur, bona eius publicarentur, aedes ſolo aequarentur, titulo aedium in area poſito, ANTIPHONTIS PRODITORIS, vt neque Athenis, neque in terra Attica ſepeliretur, vt non modo ipſe infamis eſſet, ſed omnes etiam ex eo nati, ſiue legitimi eſſent, ſiue ſpurii, vt infamia quoque notaretur, qui quem poſterorum Antiphontis adoptaret. De poenae genere nihil habet THVCYDIDES, forte rem adeo atrocem de induſtria ſilentio praetermittens, vt magiſtro bene de ſe merito gratificaretur. Quae probabilis eſt coniectura MARCELLINI *in vita Thucyd. p. 4.* ὅτι δὲ μετὰ τὸν θάνατον τιμωρȣ́μενοι τὸν Ἀντιφῶντα οἱ Ἀθηναῖοι ἔῤῥιψαν ἔξω τῆς πόλεως τὸ σῶμα, σεσιώπηκεν, ὡς διδασκάλῳ χαριζόμενος. vbi ſequentia verba, tanquam inutile additamentum, reſecanda: λέγεται γὰρ ὡς ἔῤῥιψαν αὐτȣ̃ τὸ σῶμα οἱ Ἀθηναῖοι ὡς αἰτίȣ τῆς μεταβολῆς τῆς δημοκρατίας. Oratio, qua ſe defendit Antiphon, dicitur περὶ μεταςάσεως, i. e. *de mutatione ſtatus popularis in oligarchiam Quadringentorum virorum.* HARPOCRATION. V. Στασιώτης. Ἀντιφῶν ἐν τῷ περὶ μεταςάσεως· περὶ τοίνυν ὧν Ἀπόληξις κατηγόρηκεν, ὁ ςασιώτης ἦν ἐγὼ, καὶ ὁ πάππος ὁ ἐμὸς etc. vbi H. VALESIVS, Vir magnus, corrigit ὧ vel ȣ̃ ςασιώτης ἦν ἐγώ. Malim, ὅτι ςασιώτης ἂν ἦν ἐγώ.

Sed antequam hinc diſcedamus, excutienda ſunt quaedam veterum ſcriptorum loca, quae hactenus diſputatis non ſatis conuenire videantur. PSEVDO-PLVTARCHVS ex LYSIAE oratione deperdita, et THEOPOMPO refert, Antiphontem ſub triginta Tyrannis, qui Olymp. XCIV. 2. conſtituti ſunt, capitis damnatum

Digitized by Google

tum eſſe. Si LYSIAE illa oratio, et THEOPOMPI hiſtoria extaret, certius hac de re iudicari poſſet. LYSIAS quidem in *oratione*, quae ſupereſt, *adu. Eratoſth.* . *216*. Antiphontem, narrat, a populo, poſt libertatem recuperatam, condemnatum eſſe, adeoque nihil dicit, quod THVCYDIDI, et Monumento publico, ſupra à nobis laudato, cuius ſumma debet eſſe auctoritas, aduerſetur. Antiphon igitur, qui ſub triginta tyrannis periit, diuerſus fuit ab Antiphonte Rhamnuſio: quod et ipſum PLVTARCHO commode in mentem venit. Adiiciamus eius verba ex pulcerrima emendatione TAYLORI *Lection. Lyſiac. c.* VII. ἀλλ' οὗτός γε ἂν εἴη ἕτερος, Λυσιδωνίδου πατρὸς. οὐ Κρατῖνος ἐν Πυτίνη ὡς πονηροῦ μνημονεύει. Verum, ne quid diſſimulemus, Theramenes etiam apud XENOPHONT. *Hellen.* II. *p. 467.* Antiphontis condemnationem manifeſte tribuit triginta Tyrannis: ἀλλὰ μὴν καὶ Ἀντιφῶντος ὑφ' ὑμῶν ἀπολλυμένου, ὃς ἐν τῷ πολέμῳ δύο τριήρεις εὖ πλεούσας παρείχετο, ἠπιστάμην ὅτι καὶ οἱ πρόθυμοι τῇ πόλει γεγενημένοι πάντες ὑπόπτως ὑμῖν ἕξοιεν. Qui locus cum THVCYDIDE, et Monumento publico apud PLVTARCHVM, conciliari non poteſt, niſi forte dicamus, Theramenem propterea Antiphontis exitium triginta Tyrannis imputaſſe, quod plures in eorum numero eſſent. qui ante conſtitutum Trigintauiratum Antiphontem in perniciem impuliſſent. At haec de Antiphontis morte querela cuiuis potius conueniſſet, quam Therameni, in quem vnum LYSIAS *Orat. adu. Eratoſthen. p. 216.* coniicit crimen Antiphontis interfecti: βουλόμενος δὲ τῷ ὑμετέρῳ πλήθει δοκεῖν πιστὸς εἶναι, Ἀντιφῶντα καὶ Ἀρχεπτόλεμον φιλτάτους ὄντας αὐτῷ κατηγορῶν ἀπέκτεινεν. Cui dubitationi forte quis ita occurrat, vt dicat, Theramenem, cum idem ſibi, quod Antiphonti antea, ſupplicium impenderet, vel poenitentiam agere coepiſſe,

 quod

quod veterem amicum perdidiſſet, vel crimen a ſe transferre voluiſſe in triginta Tyrannos. Sed fatemur, animum magis in hanc partem inclinare, vt ſtatuamus, XENOPHONTEM non de Antiphonte Rhamnuſio loqui, ſed de alio, Lyſidonidis filio, quem LYSIAS in oratione deperdita, et THEOPOMPVS dicunt ſub triginta Tyrannis periiſſe.

Hactenus de vita, rebus geſtis, et morte Antiphontis; quibus ſperamus ſatisfactum eſſe TAYLORO V. C. in *vita Lyſiae p. 39.* dubitanti, an Antiphon e collegio CCCC Virorum idem fuerit, qui Antiphon Orator.

CAPVT TERTIVM.

Sequitur, vt de ingenii monumentis, quibus Antiphon nomen ſuum poſteritati commendauit, breuiter dicamus. Sed hic nobis fere otium fecerunt Viri literariae hiſtoriae peritiſſimi, IO. MEVRSIVS in *Biblioth. Attica, T. X. Theſ. Ant. Gr. p. 1422.* IO. IONSIVS libro ſaepius laudato, et IO. ALB. FABRICIVS *Bibl. Gr. L.* II. *C. 26. p. 837.* Attingamus igitur ea tantum, quae a viris egregiis vel perperam dicta ſint, vel praetermiſſa. De Antiphontis *τέχνῃ ῥητορικῇ* ſupra diximus, quae repetere non eſt neceſſe. Orationes eius ſexaginta olim extiterunt, e quibus CAECILIVS, Rhetor, viginti quinque velut ſubdititias familia ſubmouit. PHOTIVS et PLVTARCHVS: *Φέρονται δὲ αὐτοῦ λόγοι ἑξήκοντα, ὧν ὁ Καικίλιος εἴκοσι καὶ πέντε φησὶν αὐτοῦ καταψεύδεσθαι, ὡς εἶναι τοὺς διαφυγόντας τὸ νόθον, πέντε καὶ τριάκοντα.* Sed ex his paucae tantum commune bonorum librorum naufragium euaſerunt: reliquarum vix tituli ſalui ad nos peruenerunt. Atque hic, quod ſupra promiſimus, a nobis praeſtandum eſt, vt velut per inductionem demonſtremus, IO. IONSIVM Orationes, quae ſuperſunt,

Digitized by Google

ſunt, temere et inconſulte pro declamationibus a ſcholaſtico homine confictis habuiſſe. Ex *Orat.* IV. *p. 41.* ἀπελογήθη citat POLLVX II. 119. Ex eadem *Orat. p. 44.* locum laudat AMMONIVS v. Ἐνθύμημα. Quae in *Orat.* V. *p. 50.* leguntur, τὸν ἀναίτιον καταλαβόντας, τὸν αἴτιον ἀφεῖναι, affert SVIDAS v. Καταλαβεῖν, qui hinc corrigendus. Ex *Or.* X. *p. 71.* vocem γηραιὸς excerpſit POLLVX II. 13. Ex eadem *Orat. p.* 72. idem VIII. 21. habet vocem ἐπιτίμιον. Nobiliſſimam Orationem *de caede Herodis* bis nominatim citat HARPOCRATION v. Διετείνοντο, et v. Ψεῦδος. Vterque locus extat *p. 103. et 111.* Ex eadem oratione, quamuis haud nominata, POLLVX III. 138. excerpſit vocem αἰτίασις, quae eſt p. 101. et IX. 13. verbum χωροφιλεῖν, quod occurrit p. 126. Orationem *de Choreuta* laudat HARPOCRATION v. Διδάσκαλος. Locus, quem inde affert, extat p. 143. Sed idem ex eadem Oratione citat Διϊπόλια, quae ibi non comparent. Videtur ergo HARPOCRATION, memoria lapſus, Orationem *de Choreuta* pro quinta, in qua *p.* 49. Διϊπόλια occurrunt, laudaſſe. Eat nunc IONSIVS, et ſpurias ineptasque iudicet Orationes, quas ipſi antiqui Grammatici, quorum ſpectata eſt eruditio, HARPOCRATION, POLLVX, AMMONIVS, SVIDAS, non modo vt genuinas probarunt, verum etiam tanquam Attici ſermonis normam adhibuerunt. Haec ſufficiant ad vindicandam γνησιότητα *Orationum de caede*, vel λόγων φονικῶν, quas nobis ſolas reliquas fecit temporis iniuria.

Inter Orationes deperditas, teſte PSEVDO-PLVTARCHO, prae aliis laudem tulit ὁ πρὸς Ἐρασίστρατον περὶ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ. Bona fide vertitur, *de generibus vel formis dicendi.* Ridiculum ſane orationis argumentum, quale ne ineptus quidem poſterioris aetatis Sophiſta ad populum explicare ſuſtinuiſſet. Vidit

 abſur

Digitized by Google

abſurdum, quod in hoc titulo eſt, (et quis non videat?) IO. IAC. REISKIVS *Animadu. in Plutarch. p. 490.* Verum, vt eſt infeliciſſimus coniector, hic quoque, *περὶ τῶν ἐλαιῶν, de oleis*, legens, aberrauit. Vide, quanto felicius Celeberrimus RVHNKENIVS reſtituerit, ὁ πρὸς Ἐρασίστρατον περὶ ΤΩΝ ΤΑΩΝ, *oratio aduerſus Eraſiſtratum de Pauonibus.* Subiiciamus veterum ſcriptorum loca, quae palmariam emendationem omni dubio liberent. ATHENAEVS XII. p. 397. Ἀντιφῶντι δὲ τῷ ῥήτορι λόγος μὲν γέγραπται, ἔχων ἐπίγραμμα περὶ Ταῶν. vbi plura laudat ex hac oratione. AELIANVS *Hiſtor. Animal.* V. 21. ἐτιμῶντο δὲ τὸν (ταῶν) ἄῤῥενα, καὶ τὸν θῆλυν δραχμῶν χιλίων, ὡς Ἀντιφῶν ἐν τῷ πρὸς Ἐρασίστρατον λόγῳ φησί. HARPOCRATION: Εὐοφθάλμως, ἀντὶ τοῦ εὐπρεπῶς. Ἀντιφῶν ἐν τῷ περὶ Ταόνων. Idem alibi: Πυριλαμπής. Ἀντιφῶν ἐν τῷ περὶ τῶν Ταῶν. EVSTATHIVS ad *Iliad.* B. *p. 346.* Athenaeum, vt ſolet, deſcribens: Ἀντιφῶν μὲν γὰρ, φασὶν, ὁ ῥήτωρ δισυλλάβως κλίνει, λόγον γράψας, ἐπίγραμμα ἔχοντα περὶ Ταῶν. Forte hicce Antiphontis *Pauo* occaſionem dedit LVPERCO BERYTIO, Grammatico, ſcribendi libelli περὶ τοῦ Ταὼ, ſicut idem alium libellum ſcripſerat περὶ τοῦ παρὰ Πλάτωνι ἀλεκτρυόνος. Vide SVIDAM v. Λούπερκος.

Scripſit etiam Antiphon Ἀλκιβιάδου λοιδορίας, laudatas a vero PLVTARCHO *Alcibiade p. 192.* F. ἐν δὲ ταῖς Ἀντιφῶντος λοιδορίαις γέγραπται, ὅτι παῖς ὢν ἐκ τῆς οἰκίας ἀπέδρα πρὸς Δημοκράτη, τινὰ τῶν ἐραστῶν. Hanc quoque orationem IONSIVS p. 325. in ſcholis Sophiſtarum, vel ab alio quodam Alcibiadis inimico potius, quam ab Antiphonte Rhamnuſio, ſcriptam iudicat. Quae coniectura non minus vana eſt, quam illa de Orationum ſuperſtitum νοθείᾳ, paulo ante a nobis confutata. Nam quid poteſt eſſe magis veriſimile,

Digitized by Google

mile, quam Alcibiadem, aequalem Antiphontis, et Quadringentis, quorum princeps erat Antiphon, inſenſiſſimum, ab Antiphonte oratione acerbà eſſe laceratum? Atqui, quod PLVTARCHVS ſcribit, planiſſime confirmat ATHENAEVS *L.* XII. p. 525. B. elegans ex illa Oratione afferens fragmentum: περὶ δὲ τῶν Ἀβυδηνῶν Ἀντιφῶν ἐν τῷ κατ' Ἀλκιβιάδου λοιδορίας οὕτως· ἐπειδὴ ἐδοκιμάσθης ὑπὸ τῶν ἐπιτρόπων, παραλαβὼν παρ' αὐτῶν τὰ σαυτοῦ χρήματα, ᾤχου ἀποπλέων εἰς Ἄβυδον, οὔτε χρέος ἴδιον σαυτοῦ πραξόμενος οὐδὲν, οὐδὲ προξενίας οὐδεμιᾶς ἕνεκεν· ἀλλὰ τῇ σαυτοῦ παρανομίᾳ καὶ ἀκολασίᾳ τῆς γνώμης ὁμοίους ἔργων τρόπους μαθησόμενος παρὰ τῶν ἐν Ἀβύδῳ γυναικῶν, ὅπως ἐν τῷ ἐπιλοίπῳ βίῳ σαυτοῦ ἔχῃς χρῆσθαι αὐτοῖς. vbi Celeb. RVHNKENIVS pro παρανομίᾳ legere malit παροινίᾳ· quae vox centies iungitur cum ἀκολασίᾳ. Pertinet ad hanc emendationem ſtabiliendam locus PLVTARCHI *Alcibiad. p.* 211. D. ὅπως αὐτὸς ἐπ' ἀδείας χρηματίζηται περιπλέων, καὶ ἀκολασταίνῃ μεθυσκόμενος, καὶ συνὼν ἑταίραις Ἀβυδηναῖς, καὶ Ἰωνίσιν. Titulos orationum Antiphontiarum, a viris eruditis collectos, augere licet e Grammaticis ineditis, qui ſunt penes Celeb. Praeſidem. *Antiatticiſta MS.* Ἀναδέξαι, οἷον ἐγγυῆσαι. Ἀντιφῶν πρὸς Πολύευκτον. Δεινόλοχος Ἀλθαίᾳ. *Lex. Sangerm. MS.* Ἀθήναζε — καὶ τὸ παρὰ Ἀντιφῶντι δὲ ἐν τῷ περὶ ἀνδραποδισμοῦ λόγῳ ἐπίστασιν ἔχει ὡς ἡμαρτημένον τὴν σύνταξιν. γράφει δὲ οὕτως· ἐπειδὴ γὰρ ἀπῴκεις τὴν Ἀθήναζε, καὶ ἀπηλλάγην τῆς κληρουχίας. In iisdem Grammaticis alia etiam Antiphontis fragmenta reperiuntur. *Lex. Sangerm. MS.* Ἀδυναμία ἐρεῖς, ὡς Δημοσθένης, καὶ ἀδυνασία, ὡς Ἀντιφῶν, καὶ Θουκυδίδης, καὶ ἀδυνατία, ὡς Δεινόλοχος. † Ἀκόλουθα, Ἀντιφῶν τὰ ἑπόμενα καὶ σύμφωνα. † Ἀποδικεῖν, ἀντὶ τοῦ ἀπολογεῖσθαι. οὕτως Ἀντιφῶν. Vltima gloſſa etiam eſt apud

Digitized by Google

SVIDAM, vbi pro Ἀντιφῶν male legitur Ἀντιφάνης, quamuis cum SVIDA conueniat EVDEMVS *Lex. Rhetor. MS.* quod Celeb. Praeſes Pariſiis euoluit. De horum nominum permutatione *Cap.* IV. nonnulla dicemus. *Lexicon Reg. MS.* Τρίτην ἡμέραν χρὴ λέγειν, οὐχὶ τρεῖς ἡμέρας. Ξενοφῶν· καὶ τρίτην ἡμέραν αὐτὸ τοῦτ᾽ ἔπραττον. Μένανδρος· ἡμέραν τρίτην ἐπεκώμασεν ἡμῖν. Ἀντιφῶν· ἐχθὲς μετὰ πέντ᾽ ἔπινον, ἡμέραν τρίτην μεθ᾽ ἑπτά. *Antiatticiſta MS.* Ἀπειθαρχία. Ἀντιφῶν πολικῶν. Corrigendum videtur πολιτικῷ, vt eius λόγος πολιτικὸς intelligatur.

CAPVT QVARTVM.

Plures Antiphontes clarum in literis nomen habuerunt; ex quibus duo inprimis ipſorum veterum negligentia, dicam, an inſcitia, cum Antiphonte Rhamnuſio ſaepe confudit. Nos breuiter de illis diſputemus, omiſſis. quae IONSIVS, FABRICIVS, et Cl. TAYLORVS *Lect. Lyſiac. C.* VII. occuparunt, et, qui ſecernendi ſint, accurate ſecernamus.

I. Antiphon τερατοσκόπος, ſiue *haruſpex*, quem ab Oratore bene diſtinguit HERMOGENES *de Form. Orat.* II. *p.* 497. Rectiſſime etiam SVIDAS: Ἀντιφῶν, Ἀθηναῖος, τερατοσκόπος, καὶ ἐποποιὸς, καὶ σοφιστής. ἐκαλεῖτο δὲ λογομάγειρος. Idem ex alio auctore: Ἀντιφῶν, Ἀθηναῖος, ὀνειροκρίτης. περὶ κρίσεως ὀνείρων ἔγραψε. TZETZES *Scholio MS.* quod ſupra dedimus, eum ſcribit Alexandri tempore vixiſſe. Sed multum fallitur. Vixit enim tempore Socratis, et inuidus diuini viri obtrectator, diſcipulos ab eo auertere tentauit. DIOGENES LAERT. II. 46. ex *Ariſtotele:* Σωκράτει τις, καθ᾽ ἅ φησὶν Ἀριστοτέλης ἐν τρίτῳ περὶ Ποιητικῆς, ἐφιλονείκει Ἀντίλοχος Λήμνιος, καὶ Ἀντιφῶν ὁ τερατοσκόπος. vbi vid. MENAGIVM. Socra-

tis

tis cum hoc Antiphonte contentionem copioſe et eleganter explicat XENOPHON *Memorab.* I. 6. Sed PLVTARCHVS et PHOTIVS, quadrata rotundis miſcere ſoliti, haec non de Antiphonte *Onirocritico*, ſed de *Rhamnuſio* accipiunt. PLVTARCHI verba haec ſunt: διατριβὴν δὲ συνέςησε, καὶ Σωκράτει τῷ Φιλοσόφῳ διεφέρετο τὴν ὑπὲρ τῶν λόγων διαφορὰν, οὐ φιλονείκως, ἀλλ' ἐλεγκτικῶς, ὡς Ξενοφῶν ἱςόρηκεν ἐν τοῖς Ἀπομνημονεύμασιν. Frontem perfricuiſſe hominem dicas, qui tale quid a XENOPHONTE ſcriptum affirmare audeat. Nam XENOPHON inducit Antiphontem cum Socrate diſputantem, non vt virum probum, et veri inueſtigandi ſtudioſum, ſed vt improbum cauillatorem. Veniebat in mentem, forte PLVTARCHO ſuccurri poſſe, transponendis eius verbis, οὐκ ἐλεγκτικῶς, ἀλλὰ φιλονεικῶς. Sed hanc medicinam faciendam eſſe negat eiusdem erroris ſocius, PHOTIVS: διενεχθῆναι δὲ φασὶν αὐτὸν καὶ Σωκράτη τῷ φιλοσόφῳ, οὐ πρὸς φιλονεικίαν, ἀλλὰ πρὸς ἔλεγχον ὁρῶντα. Habeant igitur ſecum errores ſuos, ſeruentque ſepulcro. Ipſe vero XENOPHON ſatis indicat, illam diſputationem non cum Antiphonte *Rhamnuſio* inſtitutam fuiſſe, ſed cum Antiphonte *Onirocritico*, appellans eum σοφιςὴν, qui titulus huic Antiphonti tribui ſolet, non *Rhamnuſio* oratori. Sed omnem controuerſiam dirimit grauiſſimus auctor, ARISTOTELES, cuius teſtimonium paulo ante ex DIOG. LAERT. laudauimus. Quo magis miramur, inter ipſos Veteres hac de re non ſatis conueniſſe. Nam, teſte ATHENAEO L. XV. p. 673. F. *Audrantus* librum ſcripſerat, compilatum poſtea ab *Hephaeſtione*, Grammatico, περὶ τῶν παρὰ Ξενοφῶντι ἐν τοῖς Ἀπομνημονεύμασιν Ἀντιφῶντος. Vidimus *Cap.* I. HERMOGENEM Antiphonti *haruſpici* tribuere λόγον περὶ ἀληθείας, λόγον περὶ

ὁμονοίας, λόγον πολιτικὸν, et λόγους δημηγορικούς Sed vt poſteriores orationes ad *Rhamnuſium* referendae videntur, ſic omnium conſenſu libri περὶ Ἀληθείας tribuuntur Antiphonti *Sophiſtae*. Grammatici veteres apud FABRICIVM *duos* huius operis *libros* laudant. Sed *liber decimus ſextus* in *Schol. MS. Demoſthenis*, quod WOLFIVS ad eum affert p. 1151. citatur: ἐν τῷ ιϛ΄ τῆς Ἀληθείας ὁ αὐτὸς κέχρηται καὶ ἐπὶ διακοσμήσεως. Hanc tamen lectionem dubiam faciunt HARPOCRATION et SVIDAS v. Διάθεσις, apud quos eadem gloſſa reperitur, legentes ἐν τῷ δευτέρῳ τῆς Ἀληθείας. Videtur igitur opus in duos tantum libros diuiſum fuiſſe. Vir praeclarus, IOANNES ALBERTI, cuius morte Graecae literae ingens damnum fecerunt, hunc Antiphontis librum laudari putabat ab HESYCHIO in hac gloſſa: Γλαὺξ ἐν πόλει. παροιμία. ταῖς ἀληθείαις ἀνέκειτο γὰρ ὑπὸ Φειδίου ἐν τῇ ἀκροπόλει. cuius opinionem non ſequar. Nam primum hic liber nuſquam vocatur αἱ Ἀληθεῖαι, vbique ὁ περὶ Ἀληθείας, vel ὁ Ἀληθείας, ſicut ipſe HESYCHIVS alibi laudat: Ἄβιος. πλούσιος, ὡς Ἀντιφῶν ἐν Ἀληθείας α΄. Deinde ταῖς ἀληθείαις omnino capiendum pro *re vera*, vt bene cepit KVSTERVS. Similiter *Scholiaſtes Ariſtophanis ad Veſp.* vſ. 1081. Γλαῦκα δὲ, τὴν Ἀθηνᾶν. Φασὶ δὲ, κατὰ τὸ ἀληθὲς γλαῦκα διαπτᾶσθαι, τὴν νίκην τοῖς Ἀθηναίοις ἀπαγγέλλουσαν. Tradit ORIGENES *adu. Celſum* IV. *p.* 176. Antiphontem hoc libro *prouidentiam ſuſtuliſſe*: κἂν Ἀντιφῶν, ἄλλος ῥήτωρ νομιζόμενος εἶναι, καὶ τὴν πρόνοιαν ἀναίρων ἐν τοῖς ἐπιγεγραμμένοις περὶ Ἀληθείας παραπλησίως τῇ Κέλσου ἐπιγραφῇ. Ad hanc eius doctrinam referendum videtur fragmentum, quod extat apud SVIDAM: Ἀδέητος. ὁ μηδενὸς δεόμενος, καὶ πάντα ἔχων. Ἀντιφῶν ἐν α΄. Ἀληθείας· Διὰ τοῦτο οὐδενὸς δεῖται, οὔτε προσδέχεται οὐδενὸς

Digitized by Google

νός τι, ἀλλ' ἄπειρος, καὶ ἀδέητος. vbi pro ἄπειρος forte emendandum εὔπορος, quamuis vulgata lectio etiam explicari poſſit. Haec autem quin Antiphon *de Deo* dixerit, nihil eſt, quod dubitemus. Vides igitur, Epicurum hanc peſtiferam doctrinam non per ſe inueniſſe, ſed dudum ab Antiphonte inuentam, in philoſophism ſuam tranſtuliſſe. Vid. DIOGEN. LAERT. X. 139. et ibi MENAGIVM. Epicuri ſententiam elegantiſſimis verſibus explicat LVCRETIVS II. 645-650.

Omnis enim per ſe Diuûm natura neceſſe eſt
Immortali aeuo ſumma cum pace fruatur,
Semota a noſtris rebus, ſeiunctaque longe.
Nam priuata dolore omni, priuata periclis,
Ipſa ſuis pollens opibus, nihil indiga noſtri,
Nec bene promeritis capitur, nec tangitur ira.

Hanc obſeruationem, a Celeb. RVHNKENIO mecum communicatam, nefas fuiſſet omittere. Fragmentis libri περὶ Ἀληθείας, quae apud varios Grammaticos reperiuntur, adde hoc ex *Lexico Sangerm. MS.* Ἀφροδίτης, ἀντὶ τοῦ Ἀφροδισίων. οὕτως Ἀντιφῶν ἐν Ἀληθείας πρώτῳ.

II. Antiphon Tragicus, qui vixit apud Dionyſium Seniorem, Siciliae Tyrannum, eiuſque tragoediis reprehendendis perniciem ſibi arceſſiuit. Celebratur aculeatum eius dictum, quo Dionyſium grauiter offendit. Nam quaerenti Dionyſio, quodnam aes optimum eſſet, reſpondit, ex quo Athenienſes Harmodii et Ariſtogitonis ſtatuas conflaſſent. Vid. PLVTARCH. *de Adul. et Am. diſcr. p.* 68. A. *de Stoicor. repugn. p.* 1051. C. Haec PHILOSTRATVS *p.* 500. PSEVDO-PLVTARCHVS et PHOTIVS male referunt ad Antiphontem Rhamnuſium, quos ſatis confutat diuerſa vtriusque aetas. Ad hunc Tragicum etiam pertinet, quod narrat

Digitized by Google

ARISTOTELES *Rhet.* II. *p.* 76. Ἀντιφῶν ὁ ποιητὴς μέλλων ἀποτυμπανίζεσθαι ὑπὸ Διονυσίου, εἶπεν, ἰδὼν τοὺς συναποθνήσκειν μέλλοντας ἐγκαλυπτομένους ὡς ἤσαν διὰ τῶν πυλῶν, τί ἐγκαλύπτεσθε, ἔφη· ἢ μὴ αὔριόν τις ὑμᾶς ἴδη τούτων. Ex Antiphontis dramatis laudatur Ἀνδρομάχη ab *Auctore Ethic. Eudem.* VIII. 4. Μελέαγρος ab ARISTOTELE *Rhet.* II. p. 108. Quibus IONSIVS et FABRICIVS male addunt Πλήξιππον. Nam ex ARISTOTELE *Rhet.* II. p. 63. apparet, *Plexippum* non drama fuiſſe, ſed perſonam inductam in Μελεάγρῳ. De *Plexippo* ſingulari libello diſputaſſe *Andrantum*, Grammaticum, docet ATHENAEVS L. XV. p. 673. F. Hinc Cel. Praeſes emendabat POLLVCEM X. 63. pro ἐν Ἀντιφάνους Μελεάγρῳ legens ἐν Ἀντιφῶντος Μελεάγρῳ· cui eadem medicina adhibenda videbatur VII. 57. vbi Ἀντιφάνης ἐν Μηδείᾳ laudatur. Forte Antiphontis Μηδεία non aliud drama fuit, quam Ἰάσων, quod, nusquam ab editis ſcriptoribus memoratum, citatur ab *Antiatticiſta* MS. Διετίθουν, διετίθεσαν. Ἀντιφῶν Ἰάσονι. Idem Grammaticus bis Antiphontis Ἄδωνιν laudat: Ἀκληρίαν. Ἀντιφῶν Ἀδώνιδι ὁ αὐτὸς, Εὐκλήρωμα, ἀντὶ τοῦ κατόρθωμα. Et alio loco: Ἀνὰ μέσον. ἀντὶ τοῦ ἐν μέσῳ. Ἀντιφῶν Ἀδώνιδι. Sed alibi hanc fabulam Antiphani tribuit: Καταλυσιν. καὶ τοῦτο ἐπαιτιῶνται. Ἀντιφάνης Ἀδώνιδι. Sic incerti ſumus, vtrum ANTIPHON, an ANTIPHANES, *Adonidem* docuerit. Malim tamen hoc drama ad *Comicum*, quam ad *Tragicum*, referre, propterea quod alii etiam Comici, PLATO, ARAROS, PHILISCVS, idem argumentum tractarunt. Haec pluribus adſtrui poſſent tum ex aliis ſcriptoribus, tum ex praeclaro illo *Antiatticiſta MS.* qui aliquando, vt ſperamus et optamus, in lucem vindicatus, veterum Dramatum rationi nouum lumen affundet. Perpetua vero eſt

ro eſt apud alios etiam ſcriptores *Antiphontis* et *Antiphanis* confuſio. Sic apud STOBAEVM *Serm.* XXI. *p.* 176. et *S.* LIX. *p.* 382. alii Codd. Ἀντιφάνης habent, alii Ἀντιφῶντος, notante C. GESNERO Apud eundem *Serm.* XXIV. *p.* 192. ſimilem varietatem MSS. Pariſinis adnotauit immortale Batavi nominis decus, HVGO GROTIVS in exemplari ſuo, quod ſeruat Bibliotheca publica Leidenſis. SVIDAS: Τρίτῳ καὶ τετάρτῳ ἔτει. ἀντὶ τοῦ πρὸ τριῶν καὶ τεσσάρων ἐτῶν. ὄντως Ἀντιφάνης. At PHOTIVS *Lexico MS.* Ἀντιφῶν. Haec nominum permutatio induxit STEPH. BERGLERVM ad Ariſtoph. *Nub. vſ.* 1419. vt Antiphontem vocaret *Comicum*, qui *Tragicus* fuit: quamquam nec Antiphonti *Tragico*, nec Antiphani *Comico* dictum illud a Scholiaſte *l. c.* laudatum, γηροτροφία προσέοικε παιδοτροφία, tribuendum erat. Nam ad Antiphontem Oratorem diſerte refertur a CLEMENTE ALEX. *Strom.* VI. *p.* 748. Hactenus de Antiphonte Tragico.

III. Antiphon, Medicus, qui ſcripſit σύνοψιν τῶν κατ' ἄνθρωπον. POLLVX II. 224. Ἀντιφῶν δὲ (ἐπίπλουν) ἀρσενικῶς καὶ οὐδετέρως λέγει ἐν τῷ αὐτῷ σύνοψις τῶν κατ' ἄνθρωπον. Hanc lectionem e Codice Antwerpienſi profert Vir Graece doctiſſimus, IOACH. KVHNIVS, e qua, licet corrupta, tamen euidens eſt, laudari Antiphontis σύνοψιν τῶν κατ' ἄνθρωπον. Quod autem POLLVX illius auctoritate vtitur, inde colligi poteſt, ſcriptorem et elegantem et vetuſtum fuiſſe. Alia quoque nobis in POLLVCE, quae ex hoc Antiphonte ſumta ſint, deprehendiſſe videmur. v. c. II. 41. τὸ δὲ ποιεῖν τὸ νόσημα, καρεῖν Ἀντιφῶν φησί. *ibid.* 215. τῷ κέντρῳ ἐξαιμάσσειν, καὶ ἔναιμον, καὶ ἐναιμῶδες παρὰ Ἀντιφῶντι. *ibid.* 223. καὶ Ἀντιφῶν δὲ εἴρηκεν· ἐν

ᾧ τε

ᾧ τὸ ἔμβρυον αὐξάνεταί τε καὶ τρέφεται, καλεῖται χορίον. Apud alios ſcriptores huius Antiphontis nullam mentionem inuenimus.

IV. Antiphon, Philoſophus et Mathematicus, qui ſcripſit *de quadratura circuli*, et *de rerum natura*, laudatus ARISTOTELI *Sophiſt. Elench.* I. 10. et Phyſ. I. 2. eiusque Interpretibus, THEMISTIO, SIMPLICIO, PHILOPONO, item PLVTARCHO *de Placit. Philoſoph.* II. p. 901. PROCLO *in Platonis Timaeum* p. 4. STOBAEO *Ecl. Phyſ.* I. p. 55. 59. EVSEBIO *Praep. Euang.* XV. p. 838. 851. aliisque.

V. Antiphon, recentior, vt videtur, ſuperioribus, qui ſcripſit περὶ τοῦ βίου τῶν ἐπ' ἀρετῇ πρωτευσάντων, laudatus DIOGENI LAERTIO VIII. 3. et PORPHYRIO *de vita Pythag.* p. 9.

VI. Antiphon, ſcriptor libri περὶ Γεωργικῶν, quem vnus citat ATHENAEVS L. XV. p. 650. E.

I. I. R.

Digitized by Google

I. I. R. PRAEFATIVNCVLA AD SPECIMEN ANNOTATIONVM HAVPTMANNIANARVM AD ANTIPHONTEM.

Io. Gotfried Hauptmann, V. S. R. Theologiae Doctor, et illuſtris Ruthenei apud Geranos Director, cum aliis multis ingenii monumentis nobilitatus eſt, de literarum elegantiorum copiis, quibus abundat, teſtantibus, tum et ſpe, quam de ſe iam multis abhinc annis mouit edendi corporis huius, in quo tundendo et poliendo cum maxime ſudo et algeo, graecorum oratorum minorum. Quod eius propoſitum praeter illam Lycurgeam orationem, ab ipſo ſecundum Taylorum recuſam, minora quoque alia complura teſtantur opuſcula, per occaſiones temporum ſcholiaſticorum Gerae ab ipſo edita, de quibus alio loco a me expoſitum eſſe commemini. Diſciplina eius quodam vſus, Niclaſius, V. C. Gymnaſii Luneburgenſis Rector, cum certiorem me per literas feciſſet, penes Hauptmannum eſſe libellum inuentu rariſſimum, exemplum Antiphontis olim, quinquaginta fere annis ante, a S. T. Bayero edi coepti, quem Bayerum, Regiomontanum, in patria primum, deinde apud Petropolitanos profeſſorem egiſſe conſtat, ſed poſtmodum deſtituti et abiecti, vna cum annotationibus ad Antiphontem, non Bayeri modo, ſed etiam Io. Matthiae Geſneri, qui apud Gottingenſes in luce literarum clariſſima deceſſit; rogaui Hauptmannum, vt ſchedas illas Bayeranas

atque

atque Geſneranas, et ſi quid ipſi praeterea ad Antiphontem annotationum in promtu eſſet, ad me mitteret. Miſit itaque Hauptmannus V. C. ad me ſuperiori anno 1772. ferme exeunte, cum annotationes ad Antiphontem meas iam in mundo exaraſſem, ſpecimen ſuarum ad hunc ſophiſtam copiarum, ad p. 652. 3. editionis noſtrae procedens. Quod ſpecimen ego hic, quale accepi, reddam, nihil meorum immiſcens, niſi pauca quaedam, vncis [] incluſa, quo dignoſci poſſent ab Hauptmannianis; quod e re lectorum ducerem, eos admoneri de locis illis, in quibus coniecturae virorum doctiſſimorum cum emendationibus Henrici Stephani conſentientes ſero venirent. Viri enim tres modo a me laudati, Bayerus, Geſnerus et Hauptmannus, Aldino exemplo ſolo inſtructi, carebant exemplo Stephani. nam Hanouienſis editio, quae penes Bayerum et Hauptmannum quoque fuit, cum Stephanicae vmbra, et illa ne fida quidem ſit, pro nulla eſt habenda. Quo factum eſt, vt paſſim locorum in mendis Aldinae tollendis laborent, quas Stephanus duobus pene ſeculis iam ante ſuſtulerat. Accipite ergo iam, lectores, ſpecimen operae a Bayero, Geſnero et Hauptmanno Antiphonti nauatae. quod hoc eſt. Verba ſunt Hauptmanni omnia.

Praemittuntur commentationes. 1. elogium Antiphontis auctum et correctum. 2. de Scriptis, ſingulatim orationibus, Antiphonteis. 3. grammatica et dialectica Antiphontis. 4. contemplatio Graeciae geographica ad Antiphontem illuſtrandum. 5. Antiphontis archaeologia. 6. logica Antiphontea. 7. doctrina morum ad ſententias Antiphontis. 8. eiusdem rhetorica. 9. orationum diſpoſitiones. ſub contextus graeci finem adduntur indices tres 1. vocabulorum fuſior,

Digitized by Google

fuſior, quae ſimul illuſtrantur. 2. nominum propriorum. 3. rerum.

605. 2. [editionis noſtrae Lipſienſis, nam ad eam accommodaui numeros Hauptmanni, qui non p ginas vllius editionis, ſed membra minuta, ſeu paragraphos, numcrauerat, in quas Antiphonteas reliquias conciderat.] Geſnerus praefert ἔχει μοι. retinet vero pariter editio Hanouienſis ἔχοιμι, et Bayeri. Si quid mutandum, ſcriberem ἔχομαι, quia caſus primus antecellit, et indicans modus ſequitur.

3. ἐπισκήψαντος] de hoc v. Harpocr. et Valeſ. ad eum locum.

7. τύχη] de Fortuna v. Clericus Art. Crit. T. I. P. II. ſect. 9. cap. 9. p. 226. 232. vbi quid τύχη et εἱμαρμένη, perquiritur. Conf. Benzii Theſ. p. 1. 10.

11. καθεστᾶσιν] lege καθιστᾶσιν in praeſenti.

606. vlt. pro ἀκουσίους lege ἀκουσίως. Aldum, vt Geſnerus recte monet, expreſſerunt interpretes, quod et facit Hanouienſis.

608. 1. ἀπήλλακτο — τῆς αἰτίας] Sic et Antipho in or. περὶ ἀνδραποδισμοῦ, cuius fragmentum nobis ſeruauit Lexicon Sangermanenſe MS. ἐπειδὴ γὰρ ἀπῴκεις τὴν ἀθήναζε, καὶ ἀπηλλάγην τῆς κληρουχίας.

17. Φαρμάκοις] venenis. Theocritus in Cyclope ſeu Idyll. 11. 1. ſqq. Bion in fragment. 1. 2. Callimach. epigr. 49. 4. Sunt vero ſimul θεραπεύοντα Theocr. Idyll. 2. 15. Thomas Mag. p. 189. ed. Salmaſ. Tzetz. Chiliad. VIII. hiſt. 239. ſqq. p 101. ed. Ald.

609. 1. γραμματίῳ] lege γραμματείῳ Conf. Pfeifer Ant. Gr. p. 253.

610. 15. ἠξίωσαν] v. Harpocr. v. ἀξιοῖ cum notis.

611. 6. καλός τε κἀγαθὸς] Lege Miſcellanea noua Lipſ. VII. p. 105.

10. πυθομένη poteſt eſſe et partic. indef. 2.

Ggg quod

Digitized by Google

quod et editio Hanou. praeſert, cum recentior editor [is Bayerus eſt] proprium malit.

612. 2. cum editione Hanou. ponit Bayerus caſum tertium ἐκείνῃ et αὐτῇ [vt et Stephanus dedit,] ſed ad ἱκανὴ referri debet.

4. ὑπερέτημα Aldus et Bayerus legunt. [voluit dicere *dant* vel *exhibent.*] Sed eſt ὑπηρέτημα [quomodo iam dudum Stephanus edidit.] ὑπηρέτης dicitur, licet ab ἐρέτης *remex* deſcendat. Reſpondet autem διακονῆσαι.

613. 5. ἐτέθυτο] poſtquam ab ea ſacrificata erant ſacrificia. reſpondet aliquatenus Gallorum *tuér.*

614. vlt. ἐνέχει vel ἐγχέει infundit ſimul. hoc in magna familia munus pocillatorum. v. Acta ſociet. lat. T. II. p. 127-183.

616. 1. περὶ] merito παρὰ legit Geſnerus.

4. δεόμενος ὑμῶν] Geſnerus addit: ſubaudi vel adſcribe πείθεσθαι. Nos quidem dubitamus ὑμῶν ita ſubſiſtere poſſe. Malumus itaque ad κακοτεχνῆσαι referre licet hoc verbum duplici ſententia recipiatur, tum aſtutam et male artificioſam excuſationem, et hinc abſolutionem, tum callide conceptum parricidium, quod ipſa neutiquam euitare laborauit mentibus inſinuans. Fit tamen id ſaluo meliore iudicio, quoniam inprimis locus ille vexatus Oedipum quaerit, nec noſtra nobis plane ſatisfacit coniectura.

vlt. ὅ καὶ ποιήσετε] Geſnerus ὅ, τι ποιήσετε *quid facturi ſitis.* vel *quid faciendum vobis putetis.* verumtamen reſpici poteſt ad antecedentem pellicis condemnationem.

617. 2. εὐβέλως lege pro ἀβέλως. niſi α ſit ἀθροιστικὸν et αὐξητικόν. Certe non imprudentiae mulier iſtaec accuſatur oratione tota, ſed impietatis et confideratae malitiae. quoties autem ευ et α confundantur, Mon-

Digitized by Google

Monteſalconius docuit. Retinens ἀβέλως editio Hanouienſis vertit *temere et impie.*

617. 3. δοῦναι δίκην *puniri.* Lycurgus 21. 5.

9. ἡμετέροις] Hanouienſis et Bayerus malunt ὑμετέροις. [Iamdudum id Stephanus dederat, vnde Hanouienſis editor reddidit] Andocides 1. 155.

10. ταύτῃ] ſcil. ἐν αἰτίᾳ.

11. ὃ] forte ὅς. quod praeſens antecedit, non participium. Geſnerus legit ὁ δὲ.

618. 4. ἔτω καὶ legit *Homburgiſche vermiſchte Bibliothec* III. 541. ſqq. [Stephanus dudum ſic edidit.]

6. θάνατον] ſcil. ἀπέκτεινε. Geſnerus.

12. αἰδῶς τυγχάνειν miſericordiam conſequi Atticis. v. Caſaub. ad Sueton. Caligul. c. 29.

619. 6. τύχοι τιμωρίας] ſimilis generis meditationes et exempla paſſim inuenimus in ſacris. v. Ioſuae VII, 25. Iudic. I, 7.

620. 1. omiſſo πρὶν legerim φθάνωσιν ἀποθανεῖν. *niſi morte praeueniatur.* videtur autem hic ſcriptor mihi eam amare breuitatem, vt, quae propter dicat, ad ea iam reſpiciat. GESNER.

8. ἐπικαλῶν habet Aldus. nos malumus ἐπικαλοῦσι. et pariter ab editione Bayeri confirmamur, Hanouiana quoque legit ἐπικαλοῦνται.

11. ἐμοὶ μὲν] expoſitum igitur a me fuit negotium et auxilium praeſtitum, cum mortuo, tum legi. temere Miniatus *me igitur dirigit et mortuo opem ferre et legibus.*

pen. μέλλειν habet Aldus. emenda μέλειν eo confidentius, dum et Geſnerum mecum ſentire video. Praefert Hanouienſis μέλλειν, ſed interpretatio *curae fore.* [Dudum ante Stephanus alterum λ detraxerat.]

622. vlt. χρὴ ταῦτα] leui transpoſitione facta ſententia clarior fieri poteſt. γινώσκοντας ἂν ὑμᾶς ταῦτα, χρὴ etc. GESNER. Nos opinamur poſſe

 pari-

Digitized by Google

pariter participium infiniti locum occupare; vel εἶναι mente iungi.

623. 3. διώκωμεν] Suidas v. καταλαβεῖν laudat τὸν ἀναίτιον καταλαβόντας τὸν αἴτιον ἀφεῖναι.

vlt. ἅπαντος τȣ̃] ſcil. ὄν. Bayerus hic ſolum inciſum poſuerat, iunctis poſt σαφέςατα * * [id eſt duobus aſteriſcis.] Geſnerus potius interpungit, et legit ἅπαντος ὂν μιάσματος ἀναχ. εἰς ὑμᾶς, ἕως ἂν δυνώμεθα σαφέςατα ἐξ ὧν cum igitur omne piaculum in nos redundet, quam (quousque) poterimus planiſſime ex iis, quae cognouimus, demonſtrare vobis ſtudebimus — Sic et prae ἕως, ὡς et prae δυνώμεθα, δυνάμεθα praefert.

624. 2. ὡς] qua cauſa, ſiue ratione, vel τίς.

625. 2. ἀφῆκεν] *dimiſit.* reſpicit locus potius homicidam, qui capitis ſui periculo facinus patrat, quam interemtum. ſubit is tale periculum cupiditate opum, honoris, vindictae, hinc vtilitatis cuiuscunque, quam dimittere non vult. Temere Miniatus: *nullus enim in extremo animae periculo conſtitutus praeparatam et acquiſitam vtilitatem dimiſit.* ſcribit hoc ipſum et praeter rem, et praeter orationis contextum.

624. 4. εὑρέθησαν] reperti forent homicidae, malefici ſeu latrones ſpoliato cadauere, ſi vel fuga ſibi conſuluiſſent, qualis locutio non infrequens. Iterum mire Miniatus: *pallium enim habere viſi ſunt.* ni reſpexerit ad ipſum cum famulo necatum, qui ſenſus valere poſſet, licet ille prior accommodatior ad ſequentia videatur.

626. 6. ἀκόλȣθος h. l. primarium nomen *pediſequum* notat. in perditis orationibus adhibetur et adiectiuum. Lexicon Sangermanenſe MS. Ἀκόλȣθα. Ἀντιφῶν. τὰ ἑπόμενα καὶ σύμφωνα.

628. 6. γνῶναι αὐτȣ̃ς] Hic omiſſionis ſigna ** ponente Bayero, Geſnerus obſeruat, pro τȣ̃το, ſi legas

gas τῦτον, et pro αὐτὸς, αὐτὸς, non opus erit aſteriſcis. perfecta enim eſt ſententia. Quocum et nos facimus, licet in contextu nihil auſim mutare.

7. οἰκετῶν] leg. eſt οἰκότων [ſic.] docent haec, quae mox ſequuntur. GESNER.

629. 5. ἐπίγε] lege ἐπί τε GESNER. [Sic dudum ante iam Stephanus quoque coniecerat.]

630. 13. τιμωρῦντες αὐτῷ] vindictam necato quaerentes.

631. 1. πρὶν ἐργάσασθαι] ſignificat εἰ καὶ μὴ ἐργασάμενος. GESNER.

2. εἰκότερον] vero ſimilius fuiſſet, ſeu rei conuenientius, vt eiusmodi ſuſpicionem in me recumbentem haud ignorans, ſi quem et aliorum cognouiſſem inſidias ipſi ſtruentium, prohiberem potius ab inſtituto, quam vltro in apertas ſuſpiciones inciderem.

13. θάνατον] praeter cauſam Bayerus habet θανόντα, cum explicari debeat, *ipſam necis rationem indicarn, me homicidam eſſe.*

pen. ἔφθησαν περιδύσαντες] non aſſecuti ſunt ſcopum ipſos veſtibus plane ſpoliandi. quem ſignificatum etiam adoptat περιδύω.

632. 2. προτιμῶντες] ſalutem lucro praeferentes.

632. 3. ἀλλὰ nonnunquam ſimul interrogat. 2 Corinth. VII, 11. vel hortatur. Homer. Iliad. I. 338. 394. Actor. X, 20. Lamb. Bos Obſeru. Miſcell. c. 19. fine.

632. 5. ὡς οἶδε] deſeruerat hic Aldini codicis fidem Bayerus, quod et Geſnerus obſeruat, ſimul interrogandi ſignum accurate iungens, dum vertit: *num vero ne veſtium quidem cauſa interemtus ſit, ſed alios cum vidiſſet, maleficium aliud forte perpetrantes, ne ſceleris index fieret, ab illis interfectus fuerit, quis nouit? Scilicet non multo minus, quam ego, illum odio habentes.* Equidem arbitror prima verba conceſſioni, ſed ἀλλὰ interrogationi ſeruire; quod et apud Lyſiam fieri, doce-

Digitized by Google

bit index, cum Lyſianus [ſic exarauerat Hauptmannus, volens fortaſſean Tayloranus dare] tum noſter. Porro τῦς δὲ mihi coniecturam nouam incipit, omiſſione Graecis, nominatim Atticis, haud inſueta. Conf. Orat. IV. §. 14. ſqq. Editio Hanouiana poſt τὶς οἶδε ponit defectus ſignum, Miniatus autem inſerit, *caeteris ſeruis in teſtimonio dicendo non creditis*.

632. pen. ἀναγινωσκόμενος eſt ſubornatus, inſtitutus, perſuaſus. GESNER. Conf. Harpocr. ad h. l. prouocans. Sic et Thomas Mag. εὕρηται παρ' Ἡροδότῳ ἀναγινώσκω, τὸ ἀναπείθω.

634. 3. ταυτὸν ἀντιλογισάσθω] ſimiliter etiam ex aduerſa parte rationes ſubducat. Quae ſequuntur obſcuriora ſunt, ſed eiusmodi paraphraſi explicanda. Dictum eſt ab aduerſario probabilius eſſe me interfuiſſe caedi, quam ab ea abfuiſſe, vt eo maior inde fieret fides teſtimonio ſerui, qui me nominarit. Ego vero ſi caedem illi machinatus eſſem, quod tamen a cogitatione mea procul abſuit, potius inſidiaturus ex tuto fuiſſem, ac mihi cauere maluiſſem, nec intereſſe operi, quam tanto cum periculo certo ſcire illum interemtum, vt ea cauſa me tantum in periculum coniicerem. GESNERVS. Equidem obſcuritatem non ſentio, vertens *meque potius non interfuiſſe, quam eius caedem coram cognouiſſe*. qui cognoſcunt abſentes, oblique quaſi cognoſcunt. Conf. Or. XI. §. 10. Benzii Theſ. p. 465. ſq.

635. vlt. pro ληφθεὶς legerem λειφθεὶς *relictus in vrbe*. pecuniariae rei damnatus, in vrbe manere poteſt, rei capitalis iudicatus exſilio mulctatur GESNERVS. At et ληφθεὶς eſſe poteſt tali cauſa cadens.

636. vlt. ἔρανον hunc ſingulari proluſione tractaui.

637. 2. δίκαιός εἰμι legitime idoneus. addantur quae paulo poſt §. 22. ſequuntur. Plato principio Critonis. δίκαιοί ἐσμεν, σώσαντές σε, κινδυνεύειν τοῦτον τὸν

κίνδυ-

Digitized by Google

κίνδυνον. id eſt δίκαιόν ἐστιν ἡμᾶς. quod Atticiſmo tribuit Clericus Art. Critic. T. .. p. 244.

637. 3. μεγάλα] ſcil. κατὰ μέρη grauem iniuriam patiens dixi cauſam, vel iniutiam propulſaui.

vlt. καταλαμβάνηται] quomodo ſanus eſſe poſſit, aut explicari hic locus, non video. quod ideo notaui, quoniam reliqua ſic ſatis intelligere mihi videor. GESNER. Equidem explico, ſi comprehendatur, aut intelligatur. ſiue quod dico, ſiue quod circumſtat rem, non videbor interfeciſſe.

638. 1. παντὸς τρόπου] omni modo reſpectuque.

3. πείθων in oratione politica Noſtrum et ἀπειθαρχία poſuiſſe, contendit Antiatticiſta MS.

8. πράττω] videtur aut vtrumque futurum, aut vtrumque praeſens eſſe tempus debere. Sed defenditur merito noſtra lectio. dum alterum reuera pertinebat ad imminentia ſeu futura.

vlt. πολλὰς] Claud. Salmaſius Miſcell. Defenſ. legit πολλοῖς.

639. pen. κατηγορεῖται] Geſnerus legit κατηγορεῖται.

641. 4. Aldinus Codex habet τυμφερὰν, ſed obſeruat nobiſcum Geſnerus, hic potius errorem operarum, quam Atticiſmum eſſe. nimirum iſta mutatio recentioris affectationis Atticorum cum reliquo ſcribendi more penes Antiphontem non conſentit. [Dudum ante iam Stephanus vitium hoc operarum Aldi correxetat.]

642. 5. Intricatior ſententia ſic forſitan eſt explicanda. Neſcio autem quo iure magis cenſendi ſint inſidias illi feciſſe, qui minori erant in periculo, quam qui timebant vehementius. Si enim HIS timor et ſceleris magnitudo ſedare libidinem inſidiandi potuit, multo magis ILLIS, vel cogitato iam ſcelere, periculum et probrum maius, impetum animi reprimere

Digitized by Google

debuit facinoris rationibus. Rationes facinoris voco, quod Antiphon vno vocabulo διαφορὰν [ſic] noſtri vulgo *Intereſſe*. Maius eſt periculum facinoris rationibus, cum non tanta noſtra intereſt facinus perpetrare, quantum eſt periculum facinore perfecto. GESNER. Reſpicitur quidem III. 12. ſqq. nihilque patet difficultatis, quatenus ὀυκ οἶδ᾽ ὅπως ἂν propoſitionem inciſam agnoſcamus, ac per *ich weiſs ſelbſt nicht wie*, vel *omnino*, *facillime*, *prorſus* explicemus. Habet autem et ordinem inuerſum *his*, *illis*.

649. 3. ἐςιν] Auctor probare vult reum interfuiſſe h. m. Quamqnam enim, ſi abfuiſſet, non idem periculum ſubiret. qui enim ſuperſtes (λαφθεὶς lego pro ληφθεὶς) ſeruus illum argueret? tamen facinus minus proceſſiſſet. (poſt πράσσειν intelligendum eſt ἔμελλε) nemo enim praeſentium miniſtrorum caedis non tardior ad facinus fuiſſet. Hanc eſſe ſententiam h. l. patet ex iis, quae reus reſpondet. GESNER. Reſpicit Geſnerus ad Or. V. c. 33. Nos certe putamus interrogationem etiam poſteriorem ἐμφατικωτέραν eſſe priorique conuenientiorem.

645. 2. παραχθῆναι. [ſic] pro παραχεῆναι legendum puto ἐπαχθῆναι τὴν γραφήν. quae formula ſolennis eſt. quam facilis ſit τῆς παρὰ et ἐπὶ confuſio non obſcurum eſt iis, qui ſcripturae veteris aliquam notitiam habent. ρ autem in θ mutari, praeſertim in MSS. non minus facile potuit. Nos ſolum auſi ſumus, nullius hic, aut difficillimi ſenſus παραχεῆναι, in παραχθῆναι, ſimiliter facilis, mutare.

vlt. ἐπιθέσεως] hic etiam Bayerus * ſignum defectus ponit, inuito codice. Geſnerus obſeruat *nihil abeſſe*, *neque corruptum eſſe puto*. κατ᾽ ἄνθρωπον argumentatur auctor, vel potius ad abſurdum deducit reum hoc modo. Si ſuſpicionis metus illum potuit a conatu ſceleris reuocare, qui per ſcelus periculo ſe liberare potu-

Digitized by Google

potuit, multo magis alios quosque reuocare potuit. Ita vero nemo omnium inſidias ei feciſſe exiſtimandus eſt. Quomodo enim fieri potuit, vt quis eorum, qui in minori periculo erant, ſi magis, quam ipſum periculum, ſuſpicionem metuebant, minoris, quam ipſe reus, illam faceret αὐτὴν. pro αὐτῷ. Si igitur vera eſt ratio rei, nemo omnino ſcelus, de quo quaeritur, perpetrauit.

646. 5. ἐςὶ] fort. εἰσὶ.

647. 11. ἐκτρέψαι] in vos ipſos extendatis et deriuetis.

648. 8. ἁγνεύετε τὴν πόλιν] Harpocr. hanc locutionem allegat ex Antiphontis ἀληθείας δευτέρῳ. p. m. 107. ſq. collatis notis.

648. in argumento 2. αἰνιττόμενος] codex Aldinus habet ἐνιττ. forte per vitioſam aeuo medio latine ſcribendi conſuetudinem in Graeciam a librario feſtinante illatam.

649. 1. ἀδικία] praeſtabit ἀτυχία, et auctor argumenti confirmat. hanc enim accuſator a reo legitime culpari negauit.

649. 4. ἡμετέρα] malim ὑμ.

650. 6. ὑπεραπολογȣ́μενοι poteſt omnino iunctim poni, vt Hanou. habet. ſeiunctim ponit Aldus.

650. 7. τῆς ἀληθȣ͂ς] ſententia haec eſt. remouent accuſatores ſtudioſe ſuſpicionem iuſtam, et cauſam pro illis dicunt, in quos ea conueniret, vt me reum peragere caedis eo nomine poſſint, quod nemo ſit, ad quem ea ſuſpicio pertineat. GESNER.

351. 4. ἐλεγκτὴς] Geſnerus adſcripſit, *pro ἐλεγκτὴ lego ἐλεγκτὴς, licet adhuc nan agnoſcant illud vocabulum eorum indices*, ſed idem iam recepit Hanouienſis.

651. vlt. εὐτυχȣ́ντων] vix dubitem reſcribere ἐντυχόντων *ſi quis caedi huic forte ſuperuenerit.* Paulo poſt in eadem re συντυχόντα dicitur. GESNER. Neque

Digitized by Google

que nos ita mutare dubitamus, quum et Miniatus, licet in contextu graeco nil mutans, ita verterit. [Dudum ante Stephanus ambas hasce mendas eluerat]

652. 3. ἀπολιπόντας] Geſnerus mauult ἀπολιπόντα, vt ad ἑ̓δένα πειθόμενον referatur. ſed exponi poteſt *tantum abeſt*, *vt omnes*, *iis deſertis*, *abierint.*

Hactenus Hauptmannus. Cuius hac e ſcheda colligi quodammodo poterit, qualis futura fuiſſet Antiphontis editio a Bayero coepta, ſi telam hanc pertexere aut libuiſſet ipſi, aut per fata licuiſſet. Magna fuit huius editionis in libris et fama hominum exſpectatio. id quod vſu venire ſolet, vitio humanae naturae, quam ſuſpicio de rebus promiſſis, et abſentibus, et ignoratis denique, ad leuitatem iactantiae, et immodeſtiam atque ſtultitiam exſpectationis attollit, veritas praeſentium et vſu certo exploratorum ad mediocritatem et aequitatem iudicii reuocat, inuidentia interdum adeo infra verum et conuenientem modum deprimit. Iuuat igitur hic loci paucis verbis ea proponere, quae facere non poſſum quominus de Bayerana Antiphontis editione opiner ex iis, quae me indagatio mea docuit ſuper opuſculo, pauciſſimis viſo, cuius ne ipſe quidem ego quicquam, praeter vnicum primum folium typis excuſum, vidi.

Breuis expoſitio de Antiphontis editione a Theophilo Siegfried Bayero Regiomonti coepta, nec perfecta.

Teophilus Siegfried Bayerus, Regiomonte, ſeu Koenigsberga, vrbe primaria Poruſſiae, oriundus, aetate ſua magna ingenii atque litterarum laude floruit, earumque monumentis et numero plurimis et praeſtantia ſpectandis nobilitatus eſt. Erat in eo mirificus ardor

ardor omnia ſcitu digna, praeſertim paucis comperta, ſciendi et explorandi, tenax memoria, ingenium excitatum, celeriter arripiens ea, quae ſcrutaretur, lectio multiſaria, legendi et ſcribendi aſſiduitas infatigabilis, cultus dictionis, breuis vt ſim, ſitis gloriae bonis artibus quaerendae. Initio videbatur in ſtudium antiquitatis Graecae atque Romanae incubiturus, vacatque dubio, hoc in ſtadio ſi perrexiſſet, eum ad metam eximiae gloriae ſuiſſe peruenturum. Sed Petropolitani rationes Muſei, cui adſcriptus poſtremam aetatis partem exegit, animum eius ad literaturam Sinicam detorquebant. Bayerus hic, homo ad nullum non genus literarum, quodcunque amplecteretur, ornandum natus, quum adhuc iuuenis in vrbe patria doceret literas elegantiores publice, cernens, iuuentutem academicam carere copiis libellorum graecorum, quos interpretans profeſſor graecarum literarum guſtu quodam imbuere ſuos tirones poſſet, cogitare coepit de ſcriptore graeco typis domeſticis recudendo, qui cum cognitione dignus, tum non magnae molis, exiguoque aere parabilis eſſet, et facile manibus tractari geſtarique poſſet. Nam eiusmodi ſcriptor in tabernis librariorum nullus tum proſtabat. Haec illi agenti Antiphon occurrebat, neſcio qui. Ecqui enim ego ſciam cur Bayerus hunc potiſſimum delegerit, in quo ſcholas ſuas exerceret? Ego equidem, iſtic loci ſi fuiſſem, eiuſmodi fundo non inaedificaſſem. Verum noſtra denique nil refert ſcire, quicquid tandem ſeu caſus, ſeu conſilii ad Antiphontem mentem eius appulerit. Quicquid eius eſt, conſtat, Bayerum initio nihil aliud inſtituiſſe, neque operam dediſſe, quam vt tironibus copiam praeberet exemplarium modico aere parabilium illius auctoris, cuius in exemplo [illegible]os et Atticiſmum, et Dialecticam veterum Sophiſtarum docere conſtituiſſet. Verum poſtmodum, vt fit, aſſiduitas tractationis animum

mum Bayeri ad commentarios quoque in Antiphontem conſcribendum inuitabat. Quorum commentariorum numquid aut typis vnquam excuſum fuerit, aut adhuc vsquam locorum in ſchedis lateat, me prorſus fugit. Etiam de latina Antiphontis reliquiarum interpretatione quod tradam, compertum nil habeo, quam Bayerus vtique nouam dare voluit. Ipſum illud denique non habeo pro certo affirmare, totumne textum Antiphontis graecum recuderint operae Koenigsbergenſes gubernante Bayero, an ne ad hanc quidem metam proceſſerint. Coepta eſt excudendi opera A. 1719. pluresque per annos extracta, ſeu torpore librarii ſumtus erogantis, ſeu ipſius Bayeri inconſtantia, quem operis male procedentis, moleſtiisque aliis ex aliis enaſcentibus interpellati, taedium tandem cepiſſe, et animus ad neſcio quae alia noua ſtudia auocaſſe videtur, nouitate amabiliora, aut magis e re eſſe, ſiue ſua priuata, ſiue publica, viſa. Intercepit tandem hunc Bayeri conatum Antiphonteum, prorſusque exſtinxit, mutatum vitae genus, ipſo Petropolin translato, aliisque prouinciis praeeſſe iuſſo, in quibus aetatem, glorioſe vtique, degit. Chartae, quibus hic Antipho in officinis Koenigsbergenſibus incuſus fuit, ſunt tenues parumque ſplendidae, forma earum eſt *Kleinoctav*, vt vulgo vſurpant. Operae cum Bayero contigiſſent illiteratiſſimae, mirum non eſt, ſi et ipſi mendas typographicas emendanti negotium crearunt longe moleſtiſſimum, et chartas nihilominus tamen mendis foediſſimis coinquinarunt. Ecquam denique patientiam non expugnaſſet ille typothetarum lentor, vix annis ſingulis ſingula folia excudentium? Conſtat ex omnibus, Bayerum prouinciam hanc imparatum et feſtinantem, neque re diligenter penſitata, capeſſiuiſſe. Id quod ei vitio nequaquam verto. Nullam ipſe ſibi aliam perſo-

nam

Digitized by Google

nam tum imponebat, Antiphontem edere parans, quam ludimagiſtri, qui rudem graecarum literarum popellum priuatis ſcholis docere decreuiſſet, interpretem autem publicum agere nondum animum induxiſſet. Hanc enim ſi perſonam ſibi arrogaſſet, profecto neque famam ſuam ita periculo commiſiſſet, maioremque et ſui, et exterorum, et poſterorum denique rationem habuiſſet. Carebat editione Antiphontis a Stephano curata, qua carens ſi quis hunc ſophiſtam edere inſtituat, tantundem is agat, atque ſi quis digitis mutilatus literas exarare conetur. Mutauit quidem interdum Bayerus lectionem Aldinam, de quo ex auctoritate Hauptmanniani ſpeciminis conſtat, verum aut in locis a Stephano iam dudum ante occupatis, aut non vbique locorum, vbi diſcedendum a lectione Aldina erat, et vbi Stephanus quoque iam dudum ab ea diſceſſerat, aut denique non proſperrime. Haec ducebam mihi de Bayeri hoc conatu Antiphonteo arbitranda atque tradenda; quae tradidi bona fide, ſubiiciente conſcientia mea, cuius ita ſum certus, vt nullus dubitem, fore vt auctoritas mea cognitoris cuiusque aequi et rerum gnari calculum ferat. Teſtem praedicationis meae iam citabo exceptione omni maiorem, Bayerum ipſum, per literas cum Io. Matthia Geſnero de hoc opuſculo ſuo Antiphonteo agentem. Proſtant illae literae, ab Vhlio, V. C. Noribergae A. 1760. editae in Syntagmate aliarum, hoc cum elogio prodito: *Sylloge noua Epiſtolarum varii argumenti.* Huius Sylloges T. I. a p. 15. inde leguntur decem epiſtolae a Bayero ad Geſnerum miſſae, e quibus locos de Antiphonte commemorantes hic ſubiiciam.

EXCERP-

Digitized by Google

EXCERPTI LOCI E LITERIS TH. S. BAYERI, AD ANTIPHONTEM IPSIUS PERTINENTES.

p. 15. edit. Vhlianae· Ego tentabo numquid eius modi *in oratores meos* poſſim. Antiphon bene procedit. Sed non niſi graece eum edo. Notae et verſio mea, cum auctiores tua et aliorum amicorum opera eruut, ſubſequentur. Andocides etiam ad duas philyras proceſſit. Vtrumque enim ſimul edo, vt habeam, quos hic [Koenigsbergae] adoleſcentibus explicem. Ab infantiſſimo exordior. Inde procedam olim, vt ipſa eloquentia et maturitas ingeniorum proceſſit. Ita puto ingenuorum adoleſcentium animos formare me poſſe ad aliquod de graecorum ſcriptorum ſtilo iudicium. Regiomonti VI. Cal. April. 1719.

Oratores meos] Neſcio an ex hac dictione parum tuto colligatur, Bayerum, praeter Antiphontem, etiam reliquos omnes illos oratores graecos edere decreuiſſe, quos minorum appellatione complecti ſolet conſuetudo loquendi. Videtur potius ſolos Antiphontem atque Andocidem deſignare.

Quae annotaſti [Geſnere, ad Antiphontem] admodum mihi placent. Reliqua, quae annotaſti, mitte obſecro. Iam habes exemplaris alteram partem; reliqua mittam alio tempore. Vſus ſum in edendo, libro eodem, quo tu vteris, Aldino. Vides quam difficile fuerit cum tot mendis et cum operarum faſtidio negligentiaque pugnare eodem tempore. Et ſatis belle tamen cauimus. Nunc mihi ſe Hanouienſis editio obtulit, ita ſane accurata, vt meam eſſe vellem. Sed vitam

tam

Digitized by Google

tam Antiphontis ab eo omiſſam doleo, *qui editionem curauit.* An quod cenſeret, Aldum, non veterem quemquam auctorem eſſe? Quod dicis, malle te *βίον Ἀντιφῶντος* dicere, quam *γένος*, id equidem et ego paene mallem. Sed eram *tum* timidior in mutando. Quod autem Ebraiſmi calumniam impingis illi voci, in eo Amplius cenſeo pronuntiandum. Nam videor mihi talem eius vocis ſignificationem apud Graecos reperiſſe. Regiom. III. Cal. Nou. 1719.

qui editionem curauit] Omiſit ille quidem, verum non ſponte ſua, ſed ad exemplum Stephani, cuius codicem recoquebat.

tum] quum ſcilicet Bayerus operis ſuis imperaret, vt Antiphontis excudendi facerent initium.

Annotata [tua, Geſnere] in Antiphontem meum exſpectare me iubes. Obſecro, mitte. Regiom. Cal. Sextil. 1720.

Meus Antiphon lentum negotium eſt. Iam diu nihil procuderunt operae, tum mea, tum illorum culpa. Si quid in eum tibi veniet in mentem, mitte ad me, vt ſimul edi poſſit. Regiom. VII. Idus Sept 1721.

p. 26. Antiphonis [ſic] reliqua typis excudenda dedi, lentis vtique, et me ipſo ſegnioribus. Tua in Antiphontem [ſic] mihi perplacent. Sed mei aſteriſci, quod te fugit, non modo luxata loca, ſed etiam quomodocunque, grauiter tamen, corrupta indicant, in quibus nolui meam coniecturam licentius immiſcere, ſed in coniectaneis meis expromere malui. In quibusdam locis, vbi aperta coniecturae ratio mihi conſtabat, non dubitaui emendare in textu. Si mihi ad manum Stephani, aut altera illa editio [Hanouienſis, ni fallor,] Antiphontis fuiſſet, tantum laboris cum ſtupiditate operarum non ſubiiſſem. Coniectanea mea adhuc disiectis ſchedis continentur. Ea cum primum excuſſero, meas emendationes tecum communicabo;

quarum

quarum aliquae tuis aut ſunt ſimiles, aut prorſus conueniunt. In multis te auctorem referam, iisque praeclariſſimis. Regiom. IV. Cal. Aprilis 1723.

Hi ſunt illi loci, ex ea, quam dico Sylloge Vhliana a me excerpti. Sintne in illa altera collectione epiſtolarum Geſnerianarum, quam Klotzius prodidit, item in Opuſculis Bayeranis, ab eodem Klotzio in vnum volumen congeſtis, loci adhuc alii his ſimiles, ad Antiphonteum hoc negotium pertinentes, dicere non habens, qui ambobus illis Syntagmatibus Klotzianis caream, ablegare illuc neceſſe habeo eos, ſi quorum in manibus illa Syntagmata ſint, et quorum interſit hac de re plura quaerere.

Expoſitis his, ſubiiciam Io. Taylori ad Antiphontem annotatiunculas, quas meis intexere oblitus tum fueram, cum oportunum eſſet. Prius enim, quam annotationes ad hunc ſophiſtam meae iam excuſae et abſolutae prelo eſſent non animaduerti, Taylorum ad hunc quoque ſophiſtam nonnihil ſtricturarum reliquiſſe exaratum in illo exemplari Stephanicae editionis Oratorum graecorum, quo ipſe olim cum eſſet vſus adhuc in viuis ſuperſtes, nunc poſt eius fata Askewius V. C. ad me miſit. Habent autem illae ſtricturae Tayloranae ſic.

606. vlt. *ἀκουσίας*] f. *ἀκουσίως*.
607. 2. *ἂν οἶδεν*] f. *εὖ οἶδεν*.
608. 10. *ἐν τούτῳ*] H. Stephani ſchediaſm.
626. 10. *εἶχεν*] f. *εἷλεν*.
628. 8. lege *οἰκέτων*. [quod ego non intelligo.]
635. vlt. *λῃφθεὶς*] f. *λειφθεὶς*.
641. 9. *αὐτοὺς*] *αὐτὸν*.
657. 10. *τετραλογίας*] Hae vocantur; rectius *δευτερολογίαι* ab enarratore Aphthonii p. 12.

703.

Digitized by Google

703. 11. ἀληθέσιν] non dubito reſcribere ἀληθεύειν, tum propter iſtud τῷ ψεύδεσθαι, tum ob facilem errorem in MSS.

708. 2. ἡμῖν] ὑμῖν.

715. 7. τȣ̃το] f. ἕτερον. v. 132. 9.

717. vlt. αὐτȣ̃] f. αὑτȣ̃.

719. vlt. ἐδαπάνησαν] f. ἐτυμπάνισαν.

in argumento orationis de Choreuta verſu 5. Ερεχθῖδος] lege Ερεχθηίδος. v. p. 142. 27.

in orat. ipſa p. 761. 5. τοιȣ́τῳ] f. τȣ́τῳ.

765. vlt. κατηγορήσȣσιν] melius κατηγορȣ̃σιν.

767. 10. ὅςις ȣ̓κ ἄλλα] dele ȣ̓κ.

768. 5. καὶ Διονυσίοις] interpone ὅτι.

774. 11. ἡλιακὴν] f. ἡλικίαν.

775. 5. τῇ ἕννῃ] detrahe alterum ν.

777. 2. ἕτοιμοι ςαῖεν] l. ἕτοιμος εἴην. v. verſu 24.

782. 8. πάθητε] ſ. μάθητε.

18. ταύτῃ δὲ πεπεισμένον] lege τ. δὴ πεπ.

20. τίνος] l. τίνες.

Hactenus Taylorus.

Abſolutis itaque his alienis, addam ad ad extremum ea, quae mihi de meo addenda ſuperſunt.

Sophiſta eſt Antiphon, idemque pater quodammodo generis illius dicendi, vmbratici, minuti, vani, putidi, paene dixerim puerilis, quo ſcholae veterum conferbuere, quibus ingenia ad eloquentiam forenſem fingenda et armanda eſſent. Prima oratio, duaeque poſtremae earum, quae hodie ex Antiphonteis ſuperſunt, verſantes in cauſis veris, non mali ſunt commatis, neque ſine delectatione leguntur, ſatisque ſunt planae et perceptu faciles. Reliquae, perbreues, proluſiones magis, quam orationes, formulae ſunt, hoc agentes, vt fontes argumentorum in cauſis homicidii vtramque in partem agendis, illorumque argumentorum tra-

Digitized by Google

ctandorum rationes demonſtrent; caeterum plus, quam par erat, ſubtiles et argutae, ſaepe locorum frigidae et ineptae, vbique paene locorum obſcurae et caliginoſae, rumpentes ei ingenium, qui neruos argumentationum meditatione conſequi, et laqueos captioſarum diſputationum enodare contendat. Ego genus hoc ſcriptionis a puero exoſus, tum temporis, cum ordo me ad interpretandum et enucleandum Antiphontem deferret, tralaticiam modo cum eo notitiam contraxeram. Quo factum eſt, vt annotationes ad eum conſcribens, ea feſtinans, et perfunctorie, in chartas coniicerem, quae ſub ſtilum venirent, vt ſolemus, inuita Minerua ſcribentes, aut ea tractantes, a quibus animus ſit alienior. Ita haud pauca tum mihi feſtinanti exciderunt, quorum me ſcriptorum poſtmodum poenituit, et contra praeteruidi alia, quae nunc vellem a me omiſſa non fuiſſe. Chartas, tam labe non vna deformes, cum typographis excudendas dediſſem, paulo poſt excuſas recuperabam. Ibi luſtrans denuo a me ſcripta, per occaſionem mendarum typographicarum tollendarum, vnaque Antiphontem ipſum relegens, ſed ea diligentia, cui in iſta typographorum vorticoſa veluti praecipitatione locus eſt, obſeruabam mente oculisque inter meditationem orationis graecae, et mendarum expurgationem ambigentibus, alia obelo digna, alia ſero ſuccurrentia. Nam in illis et temporis et ſpatiorum anguſtiis, neque errores reprehendere, neque praeteruiſa licebat addere. Quare, quod vnicum eiusmodi conditionis iniquitati remedium ſupereſt, eo nunc vtor, et perperam ſcripta retractaturus, et deficientia ſuppleturus. hoc eſt illa daturus *ſupplementa*, ad quae lectores paſſim locorum in ſuperioribus annotationibus ablegaui. Quod faciens, lectoresque et in primis editores Antiphontis, ſi qui ſecundum me erunt, etiam atque etiam rogo, vt in recenſendis atque caſtigandis

gandis animaduerſionibus meis, humanitatisque et harum vna quoque acceſſionum memores, lapſibus hominis ignoſcant, multitudine negotiorum vrgentium et veluti contorquentium ita diſtricti, vt cauere nullo modo poſſet, quominus interdum rueret, atque in transuerſum ageretur. Vbi reſipui, et e trepidatione memet collegi, meos ipſmet errores protinus noſcito, dataque oportunitate indicare, corrigere, deprecari propero. Cuiusmodi pudoris ingenuitatem atroci flagello exagitare, belluinum ſit. Scripſi d. 9. Martii 1773.

p. 607. 5. breuiter ſic dictum, planius et explicatius ita reddas. *παρὰ τῆς τȣ́των βασάνȣ ȣ̓κ ἠθέλησαν εἰδέναι*, vel *πυθέσθαι*.

608. 6. niſi me Antiphontis archaiſmus reprimeret, hoc eſt, conciſae dictionis conſectatio, multa rotundandae et lubricandae orationi inſeruientia, ipſa adeo ſaepe neceſſaria, elidens, ſuſpicarer h. l. leg. eſſe *τί ποτ᾽ ȣ̃ν ἀπελογ*.

613. 10. *διακονȣ̃σαν* in accuſat. leg. eſſe, penes me dubio vacat, ſed interuenit ambiguitatis nonnihil de modo interpretandi. Nam praeter illum modum, quem in annotatione ad h. l. propoſui, ſuccurrit adhuc alius, qni praehabendus illi ſit, an poſthabendus, in medio reliuquam. Poteſt nempe vocabulum illud etiam reddi, *inter pocula miſcendum atque miniſtrandum*, vt ab *ὑποθήκαις*, cum quo iam non cohaerebit, per interiectum comma ſit diſpeſcendum, idque vocabulum accipiendum, pro *ἐκ τῶν ὑποθηκῶν*, vel *κατὰ τὰς ὑποθήκας*.

616. 1. *ἀκλεῶς*] cadit ille inglorius, qui ab inimico tollitur imbelli, ignauo, ignobili, non aperta vi, ſed ex occulto per inſidiarum veluti cuniculos opprimente, fraude tam repentina et tam callida et coeca, vt tu neque peſtem depellere, neque hoſtem vlciſci poſſis; praeſertim ſi ab ea manu cadas, vnde par erat to

Hhh 2 non

Digitized by Google

non ſolum mali nihil metuere, ſed vel maxime fidem atque praeſidium exſpectare, ab aliis impetitum.

616. 4. Defectus vnius parui vocabuli πείθεσθαι diu mihi tenebras obiecerat impenetrabiles, donec inciderem in locum huic ſimilem Noſtri, p. 792. 2. ἅπερ αὐτοὶ σφᾶς αὐτοὺς οὐκ ἔπεισαν, quae ipſi ſibi non credunt, vel in animum non inducunt, vt vera habeant, ταῦτα ὑμᾶς ἀξιοῦσι πεῖσαι haec vt vos vera credatis, contendunt vobis perſuadere. Eſt ergo loci huius noſtri haec vera lectio δεόμενος ὑμῶν πείθεσθαι, ἃ αὐτὴ ἑαυτὴν οὐκ ἔπεισε, μὴ κακοτεχνῆσαι. rogans vos, vt velitis [aut ſibi, aut matri ſuae] credere, aienti verum eſſe, quamquam ne ipſa quidem credit, ſcil. in hac re nulla mala fraude eam eſſe vſam. Et video nunc Geſnerum quoque prorſus eodem modo locum hunc emendaſſe, quamquam omittenda latina interpretatione dubium reliquit, quomodo locum putaret accipiendum et reddendum eſſe. Poſſunt verba ἃ αὐτὴ ἑαυτὴν οὐκ ἔπεισεν etiam ſic accipi, quam rem, ſcil. τὸ μὴ κακοτεχνῆσαι, abſtinentiam a mala fraude, ipſa non potuit ſibi imperare, et a ſe impetrare.

625. 3. ſeruandum ſi ducemus ἂν, leg. erit οὐκ ἔχοντες, non ſine particula infitiante, quod ſic dictum idem erit, ac ſi dixiſſet more ſolito. οὐκ ἂν εὑρέθησαν ἔχοντες. nam ſi a latronibus peremti fuiſſent, cum veſtibus reperti non fuiſſent, ſed nudi. εὑρέθησαν ſine dubio ad peremtos erit referendum. Ad latrones enim ſi referatur, haec exſiſtat, multis modis abſurda, ſententia. *Nam ſi latrones eos iugulaſſent, reperti fuiſſent latrones, habentes eorum veſtimenta.* primum iacentia exanimatorum corpora reperiuntur, non homines viui. deinde, neceſſe non eſt, fingere, latrones ibi locorum manſiſſe, vbi veſtes peremtorum potuiſſent notae eſſe. tum, neceſſe non magis eſt comminiſci, latrones veſtes hominum a ſe peremtorum corporibus ſuis

ſuis induiſſe. nam potuerunt eas etiam vendere. denique, ſi procul terrarum abiſſent, quis ibi veſtes ignotas noſcitaſſet, etiamſi eas geſtaſſent?

628. 5. Dubium penes me nullum ſupereſt, leg. eſſe τȣ̃τον μόνον ἔφη τῶν παρόντων γνῶναι αὐτός. (aut αὐτȣ̃.) de toto globo ſicariorum, qui caedi interfuiſſent, neminem alium, praeterquam hunc, noſcitaſſe, vel, alius nullius vultum ſibi notum eſſe, praeterquam huius. αὐτȣ̃ ſi praeferas, erit id, non genitiuus, ſed aduerbium, *ibi*, ibi loci puta, vbi caedes patrata fuiſſet. Poſtmodum reperi Geſnero quoque eandem h. l. emendandi rationem in mentem veniſſe, eique Hauptmannum acceſſiſſe.

635. vlt. poſſit lectio ληφθεὶς, quam in annotatt. damnaui, nihilominus tamen defendi, atque probari, hactenus puta, vt 1) περιγενέμενος accipiatur, non pro *cauſa ſuperior factus*, ſed *e iudicio vita ſalua domum reuerſus*. 2) vt ληφθεὶς accipiatur pro καταληφθεὶς *damnatus*. verum an ſimplex λαμβάνεσθαι pari modo atque compoſitum καταλαμβ. vſurpetur, pro κατακρίνεσθαι, adhucdum mihi non conſtat. Foret, his admiſſis et probatis, haec huius loci ſententia. Quod ſi autem ſpiritum ſaluum e iudicio reportaſſem, etiamſi damnatus, nihil tamen ideo verendum habebam, ne ad extremam paupertatem deciderem, quia amici, quibus abundo, collaturi fuiſſent ſtipem, vnde alimenta habuiſſem neceſſaria.

641. 12. f. leg. ὃς ἔμπνυς ἀρθεὶς τȣ̃τȣ κατεμαρτύρει.

642. vlt. ἀδικία bene ſi habet, ſignificat h. l. cogitationem pectus ferientem, quod tu patres, id ſcelus eſſe, tametſi occultum maneat, poenasque effugiat. Alias ſuſpicer de αἰκία. *foeditas et atrocitas ſuppliciorum.*

645. 7. αὐτῷ non recte ſum interpretatus. ſen-

Digitized by Google

ſententia haec eſt. Eo titulo ſi poſtulat a vobis abſolui ſceleris imputatione, quod liquidum atque perſpicuum ſibi fuiſſet, ſi hic homo occideretur, in alium neminem, quam in ſemet, iucurſuram eſſe ſuſpicionem: (vnde conſequatur, ſedulo ſe fuiſſe cauturum, ne qui locus eiusmodi ſuſpicioni aduerſae aperiatur, manusque ab iſto cohibiturum.)

645. 6. in locum ὅ ſi ſufficiatur εἰ, tum punctum, quod eſt in calce huius paginae, cum commate erit mutandum. quo facto haec exſiſtet ſententia. Nam ſi formido ſuſpicionis in ſe incubiturae hunc auertere tum potuiſſet, cum ei extrema diſcrimina de vita fortunisque ob ſacrilegii crimen amittendis imminerent, nemo certe alius huius peremti vitae fuiſſet inſidiatus. Sed peremtus eſt. Ergo hic peremit. nam nemo alius libidine tollendi eius tentari potuit, praeter hunc.

646. 1. Si πῶς ſeruabimus, leg erit πῶς γὰρ οὐκ ἂν, cum particula infitiante. ecqui enim non magis duxiſſet aliquis, vitae peremti inſidias a ſe nullas eſſe parandas, [aut abiiciendum ſibi eſſe conſilium ei inſidiandi] quam hic reus duxit.

5. v. ταναντία etiam ſic poteſt accipi, vt aequipolleat τῇ πενίᾳ. ἡ δὲ πενία καὶ ἡ ταπεινότης καὶ ἡ ἐλεεινότης σημεῖον ἐςὶ τοῦ μὴ ἀποκτεῖναι. Reus ſi pauper eſſet, egenus, nudus, miſer, obſcurus, contemptus, poſſet ex eo colligi, vel doceri, caedem ab eo peractam non eſſe. Res amplitudini et ſplendori fortunarum contrariae poſſent innocentiam eius indicare.

vlt. ſententia, detractis argutiis ſophiſticis, haec eſt. Summa probabilitas eſt hominem de opulentia ſua trepidantem, ne ea priuetur, facinus impium commiſiſſe. h. e. hominem, de cuius nece nunc quaeritur, ſuſtuliſſe.

649. 2. mallem nunc annotationem illam totam, ad h. l. adſcriptam, in qua nihil ſani eſt, abeſſe. Statim

tim ipſe expunxiſſem, ſi licuiſſet, e folio, quod adhuc muſteum a prelo mihi exhibebatur, ſphalmata typographica expurgaturo. Nam ſtatim animaduertebam. Offecit mihi hic error, quod αἰτιῶμαι pro paſſiuo haberem, quod h. l. eſt mediae vocis. Sententia plana eſt et obuia, vt nunc mirer, eam a me praeteruiſam tum fuiſſe. Sed oblitus nimirum ſuperiorum fueram, ad quae iſtaec reſpiciunt. Quam Infelicitatem accuſans ego, vel, de qua querens, non recte facio, ſed iniuriam Deae offero, ſi hos audio, meos accuſatores, vel, ſi vera nempe ſunt ea, quae hi dictitant. Reſpicit ad initium orationis proximae ſuperioris, ἡ Ἀτυχία ἀδικεῖται ὑπ' αὐτῶ. *Numen Infelicitatis hic violat calumniae ſuae iniquitate.* Conuenit iſti, quod hic legitur. Inimici mei me aiunt Infelicitati iniuriam facere queſtuum iniquitate.

651. 9. ſimplex et vera h.l. interpretatio haec eſt. Rogo numen Infelicitatis, e cuius iracundia in me ſaeuiente hi mihi inuidiam conflatum eunt, vt naturam ſuam mutare, h. e. partes ſuas cum partibus Felicitatis permutare velit. μεταςῆναι bene habet. opponit enim ſophiſta inter ſe iſta duo, τὴν Ἀτυχίαν, quae numen eſt, et ὑμᾶς, iudices.

vlt. ἐλεῆσαι] audebo enimuero, tametſi timidus, coniecturam proponere, quae, ſi probetur, huius loci ſalebras facillimo negosio, vnius literulae commutatione, complanare poſſit. Mutemus η cum ι. quas ambas literas in codd. mſtis graecis inter ſe ſaepiſſime permutari, res eſt in vulgum nota. prodibit ἐλεῖσαι. *miſerabilem reddere.* id quod ſententiae loci apprime conuenit. Sed negabis verbum graecum eſſe ἐλεΐζειν. fateor equidem id alibi locorum nusquam reperiri. verumtamen analogia non repugnat, et ſententia loci id plane flagitat.

652. vlt. τέτων quo redeat, dubium eſt, ad latrones

Digitized by Google

tronesne, an ad iudices. Si ad latrones ea eſt ſententia, quam in latina mea reliquiarum Antiphontis interpretatione reddidi. Sin autem ad iudices referatur, erit ſententia iſtaec. Hi iudices ſi id potius facient, quod eos facere par eſt, et eorum perſonas decet, quam vt obſecundent aduerſariis meis, iniqua poſtulantibus, abſoluar omni ſuſpicione. nam, primo loco, cauſa mihi nulla fuit eum veſtium gratia perimendi. neque enim egenus, neque nudus ſum, Secundo, infirmum eſt aduerſarii argumentum de caedis promulgatione, voce praeconis facta. Collegerat ille ſic. Latrones ſi caedem commiſiſſent, praeco eam publice indicaſſet. et indici praemium condixiſſet. Quod factum non eſt. Ego latrones eum non occiderunt. Reſpondet defenſor: ecquis pro certo nouit, huiusmodi praeconium factum eſſe, an minus? ecquis enim huic rei animum attendit?

654. 4. κυρίων] incipio nunc dubitare de veritate ſuſpicionis meae, de ὡ addendo. forte rectius tamen ſit id omitti. in latinis quidem meis omiſi, et ſententia videtur ſic planior fieri, et ad veritatem etiam propius accedere. Nam ſi accuſatores huius cauſae, iidemque peremti vindices, eius fuerunt neceſſarii, qui fuiſſe videntur, fuerunt eius heredes quoque, et proinde cum reliqua hereditate famulum quoque adepti ſunt, qui exſpirans reum indicaſſe fertur.

659. pen. videntur verba ſic eſſe ordinanda δρᾶν καὶ λέγειν. eo neceſſitatis adigunt, vt audeant, cum alia agere, contra quam nati ſint, tum etiam cauſas in foro agere. vnus enim infinitiuus τολμᾶν regit ambos alteros ex ipſo aptos δρᾶν et λέγειν. quid audent? 1) τὰ ἄλλα δρᾶν παρὰ φύσιν alia omnia agere, a quibus natura eos fecerit alieniores. 2) λέγειν verba facere in publico, indiſerti cum ſint et verecundi, et fori prorſus rudes.

vlt. dele ambas annotationes ad h. l. numeris 1. b. et

1. b. et 2 ſignatas. iisque iſtaec ſuffice: Pro ἥκιςα lege ȣ̓χ ἥκιςα, et omnia plana erunt. ȣ̓χ ἥκιςα non minime, litotis eſt, ſeu extenuatio, plus ſignificans, quam nuda vocabula ſubiiciunt. inprimis, ἐν τοῖς μάλιςα. ſi quis vllus alius, vel maxime. τοιȣ̃τος] h.e. ἀπράγμων καὶ ἡσύχιος. a ſtrepitu fori, et a tumultu cauſarum abhorrens, et in quiete vitae priuatae atque otioſae deliteſcens.

662. pen. ἐκ τῆς ἁμαρτίας] poſſit quoque legi τὸ τῆς ἁμαρτίας [ſcil. ἔγκλημα] πρόδηλον [ſubaudi ἐςὶν] ὁποτέρȣ ἐςὶν. vtri amborum imputanda ſit culpa, paret. poteſt ἐςὶν tam ad αἰτία, quam ad φόνος referri.

663. 7. ἐν τοῖς γυμναζομένοις, cum articulo, malim, vt conueniat ei, quod in continenti legitur τῶν ἀκοντιζόντων.

664. 3. χώρȣ] imo vero χρόνȣ *temporis.*

668. 2. f. ἅπαντας ἅπαντα ἀναγκ. in neutro plurali. *omnes omnia cogit facere.*

671. 2. legi quoque poſſit προσκατεγνωκ. *praeterea quoque adhuc condemnatum.* non ſolum carendum mihi erit filio meo, ſed etiam facere non potero, quominus eundem videam inſuper caedis quoque voluntariae, in ſemet commiſſae, incuſatum.

675. 1. ἃ οἱ νόμοι] talionem in corpore homicidae exſequendam.

677. 1. ad ἀπολεσάντων, ſi id probes, ſubaudi ἄν. dicere vult, ſi ſatis perſpicio ſententiam caliginoſiſſimam. iudices, a quibus morti condemnati fuerimus, ſi non rurſus ipſi quoque vrbe expellantur, religioni haud ſatis fiat a ciuibus, qui, niſi falſo iudicio decepti fuiſſent, impuros perdidiſſent.

677. 8. μεταλαβητε bene habet, indicans tempus futurum. certo eueniat, vt vos ſcelus eius haud participetis.

Digitized by Google

680. 3. pro ταύτης poſſit quoque τȣ́των vel τούτȣ legi, vel potius. τῆς δὲ διαδρομῆς αἰτία ταύτης τὶς φαίνεται γενομένη; ecquam autem huius diſcurſus cauſam conſtat fuiſſe?

684. 2. δαίμονος] nam Fors [ὁ δαίμων] hos voluit miſeros eſſe. repugnare autem voluntati numinis impium ſit.

685. pen. ſi ἀποκτείνει ſeruatur, tum ad τȣ̃ βίȣ addendum erit ἀποσερῶν.

686. 4. ἦν non habet quo referatur. paret quidem referri ad δυσμένειαν vel τιμωρίαν. verum quodnam erit praedicatum huic ἦν ſubiectum? Aies εἰσάγονται eſſe. Recte vero. Atqui tum pendebit ȣ̓ προσῆκον μίασμα. lababit conſtructio. Penes me dubium non eſt, poſt ἦν deeſſe κινȣ̃ντες, vel παροξύνοντες, vel tale quid. quam ſaeuitiem numinum furialium irritantes et iniqui iudices, et falſi teſtes, eo quod idem ſcelus patrant, atque ipſi homicidae, ipſi ſuas in domos inducunt piaculum, quo vacare et poterant et debebant. Debebat etiam accuſatores his annumerare. Verum de his ſeorſim in continenti ſubiicit.

692 2 idem eſt ac ſi dixiſſet συγγινώσκομεν ὑμῖν, ὅτι διὰ τὸ βȣ́λεσθαι τὴν ἀκρίβειαν τῶν πραχθέντων μαθεῖν, ἀνέχεσθε ἀκȣ́οντες.

693. 4. παρανομȣμένων] ſuſpicio naſci poſſit de παροινȣμένων flagitiorum et malorum a crapula proficiſcentium.

694. 6. ſiue ἀθεραπία ſiue ἀθεραπεία exares, neutrum bene graecum eſt. nam vt prius ab ἀθέραψ, ita poſterius ab ἀθεραπεύω ſit repetendum, quorum neutri cum linguae graecae rationibus conuenit.

7. ἔτι τȣ́τȣ δεινότερα] loco medii vocabuli malim τȣ́των, ob praemiſſum ταῦτα.

696. 7. poſſit quoque locus ſic emendari. παροινȣ̃ντες φαίνονται. ὥσε ἡ ἡλικία ȣ̓δὲν μᾶλλον — γίνεται.

696.

Digitized by Google

696. vlt. illa ſuperius a me annotata in medio relinquam; quae tum in chartas coniiciebam, cum dialecticam Antiphonteam minus callerem; quamquam ne nunc quidem calleo; neque tanti eſt vt perdiſcam. Videor mihi tamen aliquantulum in ea magis nunc profeciſſe. Expromam itaque coniecturam, quae in mensem venit locum hunc latinum facienti. Scilicet pro εἴτε leg. eſſe ſimpliciter εἰ. et ad πατάξας addendum, φονεύς ἐστι. Colligit ſic. vos, aduerſarii, paulo ante ſic arguebatis. qui vulnera alicui impoſuerit tam ſaeua, vt ſauciatus neceſſe haberet medicum arceſſere, cuius inſcitia eum tollit; ille aggreſſor necaſſe ſauciatum dicendus eſt. Hoc ſi verum eſt, verum item eſt alterum hoc meum argumentum. Qui verberibus ingerendis aliquem laceſſat ad reuerberandum, homicida ſui eſt, ſi reuerberantis vehementia modum excedens necem illi conſciuerit. Erit tum ὁ πατάξας p. 697. 1. non ὁ πρῶτος, ſed ὁ δεύτερος πατάξας. non verberator, ſeu rixae ſator, ſed reuerberator, ſeu acceptae iniuriae vltor. Et hanc argumentandi rationem in latinis meis expreſſi.

697. 1. ἐπιτρεφθῆναι] ob praemiſſum ὑμᾶς malim ἐπιτρέψαι. nam aegri ἐπιτρέπονται medico, amici aegrotantis eum ἐπιτρέπουσι.

700. 3. ἀλλοτρία] fortuna aliena vti dicitur aliquis, qui rem gerit ſeu proſpere, feliciter, ſapienter, glorioſe, ſeu contra, non eo, quod ipſe rem ſic fuiſſet, vtramuis in partem, exſecuturus, ſi ſolus eam per ſe geſſiſſet, ſed, quod alterius alicuius, cum quo illi ea res communis fuit, interuenit, ſeu ſecunda fortuna, ſeu aduerſa, quae iſtum ſeu extulit et in ſublimi collocauit, ſiue deiecit et euertit. verbo, propter conſortium cum alio, merita illius participare. vt ſi pii centum e. c. eadem naue vecti cum vno impio, propter hunc vnum vna cum eo pereant.

Digitized by Google

700. vlt. videtur locus ita eſſe corrigendus. *τὸν μὲν γὰρ διώκοντα δίκαιον καταλαμβάνειν*, [ſine particula infitiante] nam accuſatorem quidem ius et fas eſt condemnare eum, qui non perſpicue docuerit, iniuria ſe fuiſſe laeſum. *τὸν δὲ* [per delta, non per tau] *φεύγοντα ἀνόσιον ἁλῶναι.* reum vero condemnari ſit nefas eum, qui non perſpicue criminum incuſatorum fuerit conuictus.

702. 1. Carent haec ſententia ſana. Nam ſi peremtus ipſe ſui fuit homicida, quid opus erat ſpem oſtendere de vero homicida olim aliquando in lucem prodendo. Sin autem ab alio quopiam peremtus eſt, ecquis ille homicida eſt, ſi accuſatus non fuit, qui negatur fuiſſe. Nemo enim alius interuenit. Ergone fruſtra iſtaec atque temere ita proiecta dicemus? Haud auſim affirmare. Quod ſi ergo ſana his quoque ineſt ſententia, videtur ſophiſta iudicibus auctor eſſe, vt accuſatores a ſe cum hac excuſatione dimittant. O boni, non liquet, quinam huius peremti homicida fuerit. Nunc quidem abite domum, et ab huius rei perſecutione deſiſtite. Nam is profecto inſons eſt. Saluum vobis ſemper manet ius veſtrum peremti homicidam in iure perſequendi, ſi quando per temporis longinquitatem fiat, vt is deprehendatur atque noſcitetur. Quod quia futurum nunquam erat, quippe negatum, tantundem erat, atque accuſatores honeſta oratione, et cum ludibrio ſpei negatae, a foro ſuo blande ablegare.

703. 2. *ἐξ ἴσȣ* valet h. l. idem atque *ἀξίως, ἁρμοζόντως, πρεπόντως.* Sententia non haec eſt, vellem parem modum facundiae et experientiae mihi ineſſe, ſeu, me facundum pariter eſſe, atque ſum rerum peritus, ſed iſtaec, vellem mihi et facundiam et vſum rerum, praeſenti huic meae calamitati parem

atque

Digitized by Google

atque conuenientem eſſe, vt per illa hoc poſſem facilius et aequius hanc ferre atque depellere.

708. 4. Arguit ſic. Si licet in homicidas agere ex titulo *κακεργίας*, licebit ex eodem titulo in ſacrilegos quoque et in proditores patriae agere. Verum hoc non licet. Nam ſacrilegi iudicantur et puniuntur ex praeſcripto legum peculiariter de iis latarum, quae a legibus in maleficos latis diuerſae ſunt. quod idem quoque ſic habet in proditoribus. Ergo, etiamſi homicidium non minus capitale ſit maleficium, quam vllum aliud ſcelus, nefas tamen eſt hominem ex titulo *κακεργίας* maleficii in carcerem raptum, et inde in iudicium productum, ipſo in iudicio condemnare, non vt *κακοῦργον* maleficum, ſed vt homicidam. Nam peculiaria ſua cuiusque ſunt iura, tam maleficorum, quam homicidarum. Neque illos ex horum iure licet iudicare, neque hos ex illorum. Conſequitur ex his, vocabulum *κακοῦργος*, quamuis ſtirpitus, hoc eſt per etymologiam, latiſſime pateat, nullumque non genus ſcelerum complectatur, tamen in vſu loquendi foro attico proprio tam late non patere, ſed ad ſolos fures, latrones, graſſatores, manticularios, vecticularios reſtringi, breuibus vt dicam, ad eos omnes, qui bona eripientes, vitam ſpoliatis ſaluam relinquunt. Male itaque faciunt aduerſarii mei, me, alio crimine in ius vocatum, ex alio condemnantes.

709. 13. *τοὐναντίον*] ergo non ſub dio, ſed ſub tecto. Verumtamen forum, ni fallor, ſub dio erat. Quis mihi nodum hunc expediet?

712. 1. *καὶ ταῦτα παρελθὼν*] participium hoc ſi accipis pro *transgreſſus*, locum habebit ſuperior noſtra ad h. l. annotatio. Sin autem pro *progreſſus*, legi poſſit *κἀνταῦθα παρελθὼν et huc progreſſus*, in hoc forum, in conſpectum horum iudicum.

714. 2. poſt *λέγειν* deeſſe videtur *καὶ ἐμαυτὸν* *ἀπο-*

Digitized by Google

ἀπολογεῖσθαι ἀθυμότερον. Subaudi a communi *ἔξειν ἔμελλον.* habituri me erant ipſummet ad cauſam capitis dicendam ſegniorem ex animi deiectione, atque cunctantiorem, ſi corpus mihi a taediis carceris confractum et commaceratum eſſet.

714. 13. fort. leg. *ᾧ καὶ Ἡρώδης.*

715. 2. Itane vero omnes eodem nauigio concluſi? Nil mirer Herodem in Thraciam nauigare cum mancipiis ibi diſtrahendis. non magis mirer Thracas homines Mitylenam nauigare ad mancipia ab eo emendum. Sed manſiſſent tum, aut illi in Thracia, aut hic domi. Cur autem et venditor, et emtores, et venalitii, ſimul omnes in Thraciam nauigent, cauſae probabilis nil exputo. Ergone mancipia aut vendenda ſine emtoribus a venditore illuc, vbi venire deberent, peruehi non poterant? aut iam vendita, et ab emtoribus ſuſcepta, non poterant a ſolis emtoribus in Thraciam perduci ſine venditore?

715. 5. num ante *τινι* deeſt epithetum aliquod *δεινῷ*, vel *φοβερῷ*, vel *σφοδρῷ.*

716. 16. *εἰδὼς*] data opera, deſtinato conſilio. ſubauditur *ὅτι κατ' ἐμοῦ μηνύσει.* ſuſpicor tamen poſt *εἰδὼς* deeſſe *εἰδότα*, vel potius *συνειδότα.* quem gnarum et conſcium mei facinoris eſſe ſcirem.

717. 6. *τὴν ἀγγελίαν*] ſubaudi *ταύτην*, hanc de Herode ſublato. Ad illa inſequentia *οὐ γὰρ ἂν ᾠχόμην πλέων* ſubaudi *εἰ οὗτοι ἤδη τότε τοῦ φόνου με ᾐτιάσαντο ἔτι ἐν τῷ Μηθυμναίων λιμένι ὄντα.*

719. 9. *ἐπεδήμουν* poteſt quoque ſic accipi, verſabar, commorabar adhuc in inſula Lesbo, aut ibi loci, vbi Herodes coeperat deſiderari. Haec interpretatio ſi magis probabitur, quam illa ſuperius propoſita, contorta vtique, ſignificabit *ᾠχόμην πλέων*, diſceſſeram e portu Methymnaeo, vela faciens verſus Aenum.

14. *τῶν προβάτων*] articulum abeſſe malim,

aut

Digitized by Google

aut ſi ſeruetur, ſubaudiendum erit τῶν ἐν τῷ πλόῳ καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ ἐσφαγμένων. mactatarum in nauigatione, et pro ea, quo ſecunda et auſpicata exiret.

16. τοὺς ἀνθρώπους] quoniam ſumebat orator, eos iudicibus iam notos eſſe, nil curauit certiores eorum notas edere. Alter eorum fuit ſeruus neſcio cuius, alter ingenuus.

720. 2. καὶ videtur hinc in verſum tertium, proximum ſubiectum, deducendum eſſe, ad hunc modum. οὗτος ὁ, πεισθεὶς ὑπὸ τούτων, καταψευσάμενος ἐμοῦ. *hic falſo me indicauit, ab his perſuaſus.* cohaerebit ſic articulus ὁ, non cum proximo πεισθεὶς, ſed cum remotiore καταψευσάμενος. quaſi ſic dixiſſet οὗτος ἐμοῦ κατεψεύσατο, διὰ τὸ πεισθῆναι ὑπὸ τούτων. Tum pergit. παρέξομαι δὲ καὶ τούτων τοὺς μάρτυρας. *praeſtabo harum quoque rerum teſtes*, prout ſuperius expoſitarum exhibui.

721. 9. malim in futuro καταψευσόμενος legi. idem eſt, ac ſi dixiſſet ἐγίνωσκεν ὅτι καταψεύσεται, vel, in optatiuo futuri, καταψεύσοιτο. certo ſciebat ſe mendacium in fraudem meam, e re ſua, cum emolumento quodam ſuo, eſſe dicturum.

722. 1. τὸν μηνυτὴν] graue verbum h. l. nemo ſanus et cauſa ſua fidens, indicem ſuſtulerit, ea teſtatum, quae iſte imprimis indicari cupiat, et quo ad iudices adducendo aduerſarium percellere, cauſamque ſuam firmare, quam maxime poſſit. ecquis vltro pugionem abiiciat, quo poſſit hoſtem confodere?

15. poſt κάλει videtur titulus ΜΑΡΤΥΡΕΣ deeſſe.

723. 6. nunc maxime veroſimile mihi videtur poſt ψεύδεσθαι deeſſe voc. διαπειραθεὶς. v. p. 721. pen.

727. 17. malim ἐγίνεσθε in imperfecto.

728. 2. 3. malim hic interpungi et legi. καὶ μαρτυρεῖν ἔξεσι δούλῳ κατὰ τοῦ ἐλευθέρου, καὶ τὸν φόνον [ſcil.

[ſcil. ἔξεστι] τῷ δεσπότῃ, ἂν δοκῇ, [ſcil. αὐτῷ] ἐπεξελθεῖν ὑπὲρ τοῦ δούλου. ſi tantum, ait, ſeruis defertur a legibus reip. noſtrae, vt iis liceat aduerſus ingenuos teſtari, item, ſi quis ſeruus interemtus fuerit a ciue, eumque ciuem illa de ſerui ſui caede in ius vocare voluerit herus eius, vt id illi liceat: neque leniori poena homicida ſerui, quam ingenui, afficiatur: conſentaneum fuerat etiam hoc de ſeruo legitimum iudicium haberi.

731. 3. malim ſic legi ᾧ γε [Lycino puta] σαφέστερον αὐτὸς [in nominat. ſingul.] ἔμελλεν. redit αὐτὸς ad facinoris conſcium, perlatorem literarum, ad quem eundem proximum quoque αὐτὸν redit.

5. οὐχ οἷόν τε] nequit ſcire, vel, non licet, vt eius ſcientiae committatur, breuiter, *non debet ſcire*, quae eum neſcire e re noſtra eſt. *man kan es ihm nicht wiſſen laſſen*, id eſt, *man darf nicht*.

12. τῷ βασανισθέντι] id eſt, τῇ μηνύσει τοῦ βασανισθέντος.

733. 4. ἔχει] ſententia poſtulat σύνοιδα. quo certi ſitis (alloquitur iudices,) me mihi conſcium non eſſe caedis praemeditatae in hoc homine Herode a me commiſſae. Et hanc lectionem in latinis meis expreſſi.

734. 18. videntur verba ſic conuenientius ordinari poſſe. οὐ δῆτα, ἀλλ᾽ αὐτὸ τὸ ἐναντίον. ἐκεῖνος τοῦτο — ἢ ἐγὼ ὑπὸ τούτου. τῷ μὲν γὰρ οὐκ ἦν χρήματα, ἐμοὶ δ᾽ ἦν. ἐπεὶ ἐκεῖνος γ᾽ —

737. 5. οὖν] malim γάρ. τούτῳ redit ad ſubiecta, οὐκ ἐὰν — et ἀλλ᾽ εἰ μή.

6. Poſſunt vtique iſta duo ἀφανής ἐστι et ἀπόλωλεν diuerſa eſſe. poſterius caedem deſignat, vel modum caedis. prius modum, eum e conſpectu hominum ſubducendi, iam peremtum, vt nusquam reperiri queat.

739. 12. ὁ ἀνὴρ ἀπήχθη] bene poteſt haec dictio, etiam ſine ἐκ, habere, hactenus, ſi non ſolitum illud ſupplementum τὴν ἐπὶ θανάτῳ ὁδὸν cogitatione adiungatur; ſed alterum paulo rarius inuentu, τὴν ἐπὶ τὰ οἴκοι, aut τὴν ἐπὶ τὴν οἰκίαν. reducebatur domum ſuam e carcere, tametſi iam vndecimuiris traditus eſſet.

740. pen. F. ſic conſtituendus eſt hic locus. μέγα δὲ δύναται ἡμέρα παρ' ἡμέραν γιγνομένη πρὸς τὸ τὴν γνώμην — μεταστῆσαι. magnum valet dies diei ſuccedens, ſeu, quod nunc hic dies, non iſte, agatur, ad mutandam mentem.

743. 5. εἴχετε dedi de meo, pro vulgari lectione εἴχετο. quae emendatio ſi probabitur, locum habebit hactenus, vt etiam ſupplementum illud ὥστε γ' ἐχρῆν probetur. Vulgata ideo diſplicebat, quia non alia ei ſignificatio h. l. conueniebat, quam *habebantur*, *tenebantur*. verum vt taceam eam ſignificationem ambiguam eſſe, quae dubium relinquat, quisnam habuerit, Athenienſesne an Mitylenaei, praeterea quoque, quod adhuc maius eſt ad offenſionem, ne graeca quidem eſt. ἔχεσθαι, in paſſiuo, non vſurpatur.

744. 7. ἐνδεὴς] ſubaudi παρ' ἐκεῖνον aut δι' ἐκεῖνον. *per*, *propter illum*.

746. 3. ἰδίαν] malim ἰδίᾳ aduerbialiter.

747. 4. poteſt vtique αὐτοῖς ad eosdem ſycophantas referri, ad quos modo praemiſſum hoc ipſo verſu αὐτοὶ refertur. ſi hi quadruplatores a vobis contemnantur, atque, quantumuis contendant et vociferentur, tamen nihil perficiant, nihil apud vos valeant.

749. 7. poſſit quoque legi εἰσὶ δέ μοι καὶ τούτων μάρτυρες.

750. 3. num locus ita ſarciendus eſt. οἶμαι δὲ καὶ ὑμῶν τοῖς πλείσοις ἱκανὰ δόξειν εἰρηκέναι πρὸς τὸ ἐμὲ ἀποψηφίσασθαι. Spero pleroſque veſtrum eſſe opi-

 natu-

Digitized by Google

naturos, me ſatis multa dixiſſe ad impetrandam a vóbis abſolutionem.

751. 4. *φόνȣ δὲ δίκην*] ſic dedi de meo, pro vulgari *φ. γὰρ δ.*

vlt. *ȣ̓́τ', οὐ ξυνειδὼς*] ſic periculo meo dedi, pro vulgari *ȣ̓́τε ξυνειδὼς.* Fateor non ſolummodo in loco ſimili, p. 764. 9. colorem eſſe vulgatae lectioni, ſed et in hoc, quod in lectione a me ingeſta perierit antitheton, quod e vulgata exſiſtit; et antitheta vna cum omnibus ſophiſtis Antiphontem captare conſtat. Opponi vtique inter ſe *conſcium* et *non conſcium* par erat. Denique mea lectio ſi probetur, tantundem dicet poſterius colum, atque prius. Haec hactenus pro vulgari lectione dicta mihi ſunto. Sed audiamus quoque ex altera parte, quae offenſiones ei inhaereſcant. primum, vt ſceleris conſcius ſe legis et ſententiae a iudicibus dictae ſeueritati ſubmittat, in eo nil eſt quod mireris. orator autem docere vult quanta ſit legum poenalium et dicaſteriorum cauſas has tractantium auctoritas, et qui tanti nerui, vt ipſi, qui nullius ſceleris ſibi ſint conſcii, tamen, ſemel condemnati, facere non poſſint, quominus exſecutioni dictatae ſententiae ſe patienter ſubmittant. Deinde, tametſi fatear dictiones *πιϛεύων, ὅτι ȣ̓κ ἔνοχός ἐϛι τῷ ἔργῳ* et *ȣ̓ ξυνειδὼς αὐτῷ τοιȣ̃τον ἔργον εἰργασμένῳ*, aut vere tautologas, aut ſententias earum tam inter ſe finitimas eſſe, vt tautologae videantur, eidem Antiphonti tamen, qui alias verborum tam parcus eſt, non eſt inſolitum, vt easdem ſententias intra breuiſſima ſpatia ingeminet. vide, vt exemplum demonſtrem, memoriae primum occurrens, p. 764. 3. et 5. vbi de ſpe diſputans, cum dixiſſet *τὰ πλεῖϛα τοῖς ἀνθρώποις τȣ̃ βίȣ ἐν ταῖς ἐλπίσιν ἐϛὶ*, ſtatim ſubiicit, *ὅπερ ἐϛι μέγιϛον ἀνθρώποις τȣ̃ βίȣ ἀγαθὸν.* Adhaereſcit hoc vitium, ſuperuacanea

ſine

ſine neceſſitate et cum taedio inculcandi, et contra dictu neceſſaria diſſimulandi, antiquis hoc magis, quo ſunt antiquiores. Quicquid huius rei eſt, vtcunque de mea coniectura arbitri pronuntiabunt, haec eius eſt ſententia ὥτε τολμήσειεν ἄν τις μάχεσθαι πρὸς τὸν νόμον [nam haec dictio aequipollet Antiphonteae, μὴ ἂ χρῆσθαι τῷ νόμῳ] διὰ τὸ συνειδέναι ἑαυτῷ, ὅτι ἐκ εἴργασαι τοιῦτόν τι.

753. vlt. πῶς δ' ἐάσετε] ſcil. ἐμὲ περὶ τῦ πράγματος ἀπολογεῖσθαι.

755. 3. malim τοῖς abeſſe.

756. 7. num προεπιλείπει.

757. 1. τῦτο μὲν γὰρ] ſequi debebat τῦτο δὲ. quo non inſequente, aberraui ad ſuſpicionem in annotatione ad h. l. propoſitam, quam nunc cerno ſuperuacaneam et alienam eſſe. Ergone ſtatuemus τῦτο μὲν interdum ſic proiici, tametſi a ſocio ſuo τῦτο δὲ deſtitutum? An contendemus potius, paulo poſt verſu 3. leg. eſſe τῦτο δὲ τῦ τύτοις πειθομ.

758. vlt. vel poſſunt verba ſic accipi, ac ſi hunc ad modum ſtructa eſſent, ἐὰν μόνον ὑμᾶς πείσωσιν ἐμὲ παραχρῆμα ἀποκτεῖναι. ſi hoc tantummodo perfecerint, vt ſua oratione moti vos me protinus, nil cunctati, occidatis.

762. 10. non ſatis placet neque αὐτῦ, neque αὐτη, quod ibi ſuadebam. Quid ſi magis conuenire cenſeatur πᾶσι. in eiusmodi cauſis non eſt niſi vnica reis omnibus propoſita defenſio. vel ἑκάςοις. quod eodem redit.

pen. ſi καὶ minus placeat ad εἴργεσθαι addi, leg erit χρησάμενον pro χρήσασθαι.

763. 3. fort. καὶ ᾧ μὴ ἐςιν. *et cui non eſt.*

765. 1. τε de meo dedi pro vulgari γε.

9. τῦ εὐσεβῦς] vt Manes peremti placentur

 vltio-

Digitized by Google

vltione de homicida ſumenda. τῷ δικαίῳ] quo iuri humano ſatis fiat, ſancienti ius talonis.

765. 16. κρίνεσθαι] num ἀποκρίνεσθαι.

766. 16. ἀποφήνασι] num φήνασι ſimplex praeſtat.

767. 4. malim αὐτοὶ δ' ἐν ᾧ.

14. malim ὅτ' αὖ ἀποψηφ.

770. 3. τούτων] deſignat Phanoſtratum et Amyniam et tertium, cuius nomen reticetur.

771. 1. ἀποκρίνωμαι in coniunctiuo de meo dedi, pro vulgari ἀποκρίνομαι in indicatiuo.

773. 8. abſurda et repugnans dictio, vt facta fiant ea, quae nunquam facta ſint, eſſe penes aequum et verum. Nulla eſt in natura rerum vis, quae id efficere valeat. Orator perplexa oratione adumbrauit magis, quam expreſſit, veram ſententiam, quae haec eſt, vt vere facta ſint ea, quae negentur eſſe, et vt vere ſons is ſit, qui ſe verbis inſontem gerat, id non a cuiusquam praedicatione, ſed ab aequitate et veritatis euidentia doceri.

773. vlt. atqui paulo ante, p. 772. 6. dixerat accuſatores iuratos aſſeueraſſe, Diodotum a reo peremtum eſſe nece praemeditata. Quomodo iſtaec repugnantia his inter ſe conciliabimus?

Annotationem n. 53. ſignatam deleri velim.

774. 1. τὰ πραχθέντα] ſubaudiri poſſit e praemiſſis ὁμολογοῦσι. vt τὰ πρ. ſint accuſatiui. verum videntur hi potius nominatiui eſſe. quod ſi verum eſt, deerit φαίνεται.

775. vlt. lege οἱ σύμπαντες, cum articulo.

776. 8. τούτους ἐρωτᾶν] aſyndeton hoc ſit, an hi infinitiui ἐρωτᾶν, ἐλέγχειν, arcte ſint cum προὐκαλέμην verſu 4. copulandi, ſic, vt interiecta pro inſertis habeantur, ad hunc modum (καὶ ἰέναι ἐκέλευον — ἕκαστον) τούτους ἐρωτᾶν, ἐλέγχειν, [ſcil. προὐκαλέμην] id in medio relinquam.

778.

Digitized by Google

778. 11. malim εἶεν δὲ καὶ δῆλοι.

12. ὅρκοις καὶ πίστεσι] differunt ergo iſta ſecum. Antehac equidem promiſcue vſurpari opinatus eram. Qui ergo differunt? Num πίστις eſt, (nam de ὅρκῳ, re nota, nil attinet commemorare) affirmatio, aut infitiatio rei geſtae, aut ſponſio faciendae, ſimplex, ſine formula iurandi, h. e. ſine obteſtatione deorum, et ſine diris. *eine Betheurung*, *oder ein Angelöbniſs*, *an Eydesſtatt*, *auf ſein Ehrenwort.* tantundem auctoritate valens in foro, atque iusiurandum ipſum.

15. κατειπόντες] ſcil. ἑαυτῶν, aut τῶν δεσποτῶν. vbi ea de ſemet ipſis, aut de heris indicarint, ob quae poſtmodum nex ipſis eſſet ineuitabilis metuenda, ſiue a ſeueritate legum ſcelera punientium, ſiue ab vltione dominorum.

781. dele annotationem n. 85.

782. 21. καὶ poſterius videri poſſit delendum eſſe, vt perperam ex ἕνεκα poſtrema ſyllaba iteratum. contra deeſſe videtur idem καὶ p. 783. 1. ante voc. συνέκλεπτον.

783. pen. οἱ ἕτεροι] ego equidem non mouebo. neſcio tamen an futuri ſint, qui malint *οἱ ἑταῖροι ſodales.*

788. vlt. ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ βασιλέως] ſubaudi ἐφ᾽ οὗ τούτοις οὐκ ἐνεχώρει τὴν κατ᾽ ἐμοῦ [vel πρὸς ἐμὲ] δίκην ἀπογράφεσθαι.

Digitized by Google

INDEX GRAECITATIS ANTIPHONTEAE.

Ἀβασάνιστος. 610. vlt.

ἀβίωτος] ἀβίωτον τὸ λοιπὸν τοῦ βίου διάξω. 666. 1.

ἀβουλίᾳ τῇ ἑαυτοῦ ἀπώλετο. 690. 5.

ἀβούλως inconſiderate, temere, neque ſalutis ſuae, neque famae ratione habita, neque reputata rei atrocitate, καὶ ἀθέως, nulla diuini numinis reuerentia. 617. 2.

ἀγανακτεῖν ἂν εἰκότως μοι δοκῶ. ſi queror hac de re atque indignor, videor mihi ſat graues eius rei cauſas habere. 688. 7.

ἄγειν] ἕτερόν τινα εἰς αἰτίαν ἀγαγών. 771. 8.

ἁγνεία] μιαίνειν τὴν ἁγνείαν αὐτῶν. 629. 3. 638. 2.

ἁγνεύειν luſtrare, repurgare a piaculo, caſtum, pium, mundum reddere. ἁγνεύετε τὴν πόλιν. 648. 8. ἁγνεύσει ἑαυτόν. 764. 1.

ἀγνοεῖν peccare, labi, πλέον ἀγνοεῖν ἔστι νύκτωρ, ἢ μεθ' ἡμέραν. 725. vlt.

ἀγορεύειν] ἐγὼ τὸν νόμον ὀρθῶς ἀγ. φημί. 673. 4.

ἀγών. 627. vlt. 685. 2. ἐν ἀγῶνι καὶ κινδύνῳ μεγάλῳ καταστῆσαι: in certamen forenſe, et ſic per id in magnum diſcrimen coniicere. 733. pen. δύο ἐξ ἑνὸς ἀγῶνος γεγένησθον. 750. 8. οἱ πολλοὶ ἀγῶνες τῇ ἀληθείᾳ σύμμαχοι, τῇ δὲ διαβολῇ πολέμιοι. 751. 2.

ἀγωνίζεσθαι. 706. 5.

ἀγώνισμα documentum cauſae. 722. pen.

ἄδεια] τοῖς ἄλλοις ἄδειαν ἐδώκατε τὴν σφετέραν αὐτῶν [ſcil. πόλιν vel χώραν] οἰκεῖν. 744. 3.

ἄδηλος

ἄδηλος] ἅπαντα τὰ ἐν ἀδήλῳ ἔτ' ὄντα ἐπὶ τῇ τύχῃ μᾶλλον ἀνάκειται. 706. 2.
ἀδικεῖν] τῷ ἠδικημένῳ τὸν ἀΐδιον χρόνον. 615. 12. ἡ ἀτυχία ἀδικεῖται ὑπ' αὐτοῦ. 641. 1.
ἄδικος] ἄρχων χειρῶν ἀδίκων. 688. 7.
ἀδόλως] ἀδολώτερον καὶ ἀδυνατώτερον λεχθήσεται. 670. 10.
ἀδυναμία] βλάπτει μὲν ἡ τοῦ λέγειν ἀδυναμία. 703. 9.
ἀδυνάτως. 670. 10.
ἀείμνηστος ἡ τότε ἁμαρτία τοῖς Μιτυληναίοις ἐγένετο. 746. 4.
ἀζήμιος. 676. 7.
ἀθέμιστος] ἀθέμιστα δεήσεται. 616. 3. ἀθέμιστα καὶ ἀνόσια δρᾶν. 694. 17.
ἀθεραπεία neglectus, omiſſio medicinae aegro adhibendae. ὑπ' ἀθεραπείας διαφθαρῆναι. 694. 4.
ἀθέως καὶ ἀκλεῶς. 616. 1. ἀβέλως καὶ ἀθέως. 617. 2. inſuperhabita deorum religione.
ἀθηνᾶ βουλαία. 789. 3.
ἄθλιος] τὴν ἀθλίαν καὶ τελευταίαν νόσον νοσῶν. 620. 5. ἄθλια πάσχω. 631. 9. ἄθλιον καὶ πικρὸν ἐμοὶ σκοπὸν ἀκοντίσας. 672. 8
αἰδεῖσθαι τὴν εὐσέβειαν τῶν μηδὲν ἀδικέντων. 656. pen. τὴν εὐσέβειαν τῶν πραχθέντων καὶ τὸ δίκαιον αἰδέμενος. 667. 2.
ἀΐδιος] ἠδικημένῳ τὸν ἀΐδιον χρόνον. iniuriam paſſo nullo vnquam tempore, quamuis longo, reparabilem. 615. 12.
αἰδὼς] αἰδοῦς τυγχάνειν παρ' ὑμῶν. 618. 12. μήτ' ἐλέου τυχοῦσα, μήτ' αἰδοῦς. 619. 3.
αἴρειν] ἔμπνους ἔτι ἀρθεὶς. 628. 4. 641. 12. ἀποκτεῖναι χειρὶ αἰράμενον. [id eſt aut χειρὶ ἐπηρμένῃ, manu ſublata, aut ἄραντα βέλος, ἢ ξύλον, ἢ λίθον.] 772. 6.

Digitized by Google

αἱρεῖν] *γραφὰς πολλὰς καὶ μεγάλας διώξας οὐδεμίαν εἷλεν.* 626. 10.

αἴσθησιν οὐδεμίαν ἐποίησεν. ſcil. *ὅτι ἀποκτείνοιτο.* nullum de ſe prodidit indicium, quo admoniti ſentirent alii eum occidi. 725. 20.

αἰσχρῶς ἀπώλεσε. 618. 14. foedum enim ſpectaculum eſt homo a veneno exſpirans. cuius vultus horrendis modis diſtorquetur, eiulatus ſunt miſerabiles, inteſtina et artus dire conuelluntur.

αἰσχύνη] *μὴ τυχοῦσα μήτ' ἐλέου, μήτ' αἰδοῦς, μήτ' αἰσχύνης.* 639. 3. vſurpatum h. l. hoc vocabulum eſt honeſto ſenſu, pro reuerentia. *ἄνευ κακότητος καὶ αἰσχύνης.* ſine dedecore. 761. 7.

αἴτησις] *καὶ ἄνευ τῆς αἰτήσεως τὴν ἀκρόασιν ὑπάρχειν.* 704. pen. 706. 8.

αἰτία] *εἰς ἀκουσίας αἰτίας ἦλθεν.* 661. 10. *τὴν αἰτίαν οὐχ ἡμετέραν οὖσαν*, ad nos nil pertinentem, a nobis alienam, *ἡμῖν προσέβαλεν.* 662. 4.

αἰτιᾶσθαι accuſare. *τὸν διώκοντα μὴ ὀρθῶς αἰτ.* 765. 1. *ἡ αἰτία, ἣν αἰτιῶνται κατ' ἐμοῦ.* 779. 16.

αἰτίασις accuſatio, criminatio. *κρεῖσσον ἦν τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ γεγενημένον τῆς τούτων αἰτιάσεως.* 717. 8. 753. 7. *ἡ αἰτίασις οὐκ ἔχει τέλος.* 765. 3.

αἴτιος] *οὐ, τὸν αἴτιον ἀφέντες, τὸν ἀναίτιον διώκομεν.* 623. 3.

ἀκεῖσθαι] *τῷ τούτου φόνῳ τὸ μήνιμα τῶν ἀλιτηρίων ἀκεσαμένους.* 695. 1.

ἀκεστὸν πρᾶγμα res reparabilis, vbi error quoquo modo corrigi poſſit. 754. 11.

ἀκίνδυνος] *ἀκινδυνότερον ἡμῖν ἔδοξεν εἶναι.* 695. 10.

ἀκινδύνως μαρτυρεῖν. 654. 3.

ἀκλεῶς. 616. 1.

ἀκμάζειν] *ἀκμαζούσῃ τῇ ῥώμῃ τοῦ σώματος χρώμενον.* 693. 8.

ἀκοῇ ἐπίϛαμαι καὶ πρότερον γεγονός. 737. 9. 742. 2.

ἀκολασία] οὐχ ὕβρει, οὐδ᾽ ἀκολ. 661. 6. 672. 4. διὰ τὴν ἑαυτοῦ ἀκολασίαν πάντα δρῶν καὶ πάσχων. 699. 4.

ἀκολουθεῖν] ἠκολούθει τῆς θυσίας ἕνεκα. *Sie gieng mit.* 613. 4.

ἀκοντίζειν] ἀκοντισθεὶς διὰ τῶν πλευρῶν. 658. 7. μελετῶν μετὰ τῶν ἡλίκων ἀκοντίζειν. 661. 7. ἄθλιον καὶ πικρὸν ἐμοὶ σκοπὸν ἀκοντίσας, 672. 8.

ἀκούειν] ὥσπερ ἀκούειν ἐϛὶ τοῖς ὠσὶ κατὰ φύσιν. 696. 1.

ἀκούσιος] τὸν ἐκ προβουλῆς ἀκουσίας ἀποθανόντα fraude praemeditata, qua peremtus inuitus cecidit, ſeu contra voluntatem ſuam. 606. vlt. ἐλεεῖν ἐπὶ τοῖς ἀκουσίοις παθήμασι μᾶλλον προσήκει, ἢ τοῖς ἑκουσίοις καὶ ἐκ προνοίας ἀδικήμασι. 618. pen. ἀκούσιον τῷ παθόντι περιθεὶς τὴν συμφοράν. 641. 4. [niſi ibi potius ἀκουσίαν leg. ſit, quia Antiphon hoc adiectiuum vſurpare ſolet pro adi. trium terminationum.] εἰς ἀκουσίας αἰτίας ἦλθεν. in criminationes incurrit inuitus, quarum culpa vacat. 661. 10. οὗτοι πράκτορες τῶν ἀκουσίων εἰσὶ. id eſt πράττουσι τὰ ἀκουσία. 663. 2. ἀκουσίοις κακοῖς περιπεσεῖν δίκαιός ἐϛι. 673. 5. τὸ ἀκούσιον, ἁμάρτημα τῆς τύχης ἐϛὶ, τὸ δὲ ἑκούσιον, τῆς γνώμης. 755. 7.

ἀκουσίως καὶ βιαίως ἀπέθανε. 618. 7. ἀκουσίως [ſubaudi ἀποκτείνας] οὐχ ἧσσον, ἢ εἰ ἑκουσίως, ἀπέκτεινέ μου τὸν παῖδα. nil ideo minus mihi periit filius, quod inuitus eum peremit, quam periſſet, ſi volens intereemiſſet. 672. 10. ὁ διαφθαρεὶς οὐδὲν ἧσσον [ſubaudi βλαφθεὶς] ἀκουσίως βλαφθεὶς, id eſt ἐν τῷ ἀκουσίως βλαφθῆναι, ἢ εἰ ἑκουσίως ἐβλάπτετο. 673. 7.

ἀκρίβεια] ὑπὸ πανηρᾶς λόγων ἀκριβείας πεισθέν-

τες. 670. 7. τὴν ἀκρίβειαν τῶν πραχθέντων μαθεῖν. 692. 3.

ἀκριβὴς] ἀληθῆ μὲν, λεπτὰ δὲ καὶ ἀκριβῆ. 678. pen.

ἄκριτος] μὴ ἄκριτον ἀποθανεῖν. 728. 6.

ἀκρόασις] καὶ ἄνευ τῆς αἰτήσεως τὴν ἀκρόασιν ὑπάρχειν. 704. pen.

ἄκων ἐκ ἐλάσσω ἐμοὶ τὴν συμφορὰν κατέστησε τῶ ἑκόντος. 658. pen.

ἀλήθεια] ὧν τὴν ἀλήθειαν ἐκ εἴληφε. certam cognitionem. 608. 6. δόξη, μὴ ἀληθείᾳ τὴν κρίσιν ποιήσασθαι. 660. pen. τῆς ἀληθείας ἐκ ἦν τιμωρὸς αὐτῷ ἐδείς. 723. 9. μετὰ τῆς ἀληθείας. 732. 19.

ἀληθὴς] ὅπως τὸ πραχθὲν ἢ ἀληθές. in lucem hominumque notitiam proferatur, eoque ad *certitudinem* adigatur. 607. 8. τὰ εἰκότα τοῖς ἀληθέσιν ἴσα ἡγεῖται. 634. 3. ἄπιςοι γενόμενοι τοῖς ἀληθέσι [id eſt ἐπὶ τοῖς ἀλ.] quamuis vera dicerent, fidem tamen non inuenerunt. 703. 10. κρεῖσσον ἦν τὸ ἀληθὲς τῆς τέτων αἰτιάσεως. 717. 8. ὥςε μηδέποτ' εἰς τἀληθὲς καταςῆναι. ad liquidum peruenirent, ad certum publiceque notum, et omni controuerſiae exemtum. 723. 12. τῦ ἀληθῦς νικᾶσθαι. 752. 2.

ἁλίσκειν. et ἁλῶναι.] σαφῶς ᾔδει ἁλωσόμενος αὐτὴν. pro certo ſciebat futurum, vt hac in cauſa condemnaretur, 627. pen. ἁλὲς τὴν γραφὴν. ex titulo criminis mihi incuſati [ſacrilegii puta] condemnatus. 635. 3. ἁλῶναι καὶ ἀποφυγεῖν ἀμφοτέρας τὰς διώξεις ἐν ἴσαις ἐλπίσι θῶμεν. 645. 1.

ἀλιτήριος] ὑπολείπει τὴν τῶν ἀλιτηρίων δυσμένειαν. [id eſt τῶν θεῶν, τῶν τὲς ἀλίτοντας τιμωρεμένων.] 686. 3. δεινὲς ἀλιτηρίες [punitores delictorum] ἕξομεν τὲς τῶν ἀποθανόντων προςτροπαίες. 686. 10. ὑμῖν τὸ μήνιμα τῶν ἀλιτηρίων προςτρίψομαι. 691. 9. 695. 1. διπλάσιον καθίςησι τὸ μίασμα τῶν ἀλιτηρίων τοῖς ἀποκτείνασιν αὐτόν. 701. 10.

ἀλλάσ-

Digitized by Google

ἀλλάσσειν] ἠλλάξαντο πολλῆς εὐδαιμονίας πολλὴν κακοδαιμονίαν. 746. 5.

ἅμα διακονοῦσα. 613. 9. ἅμα τῇ ἁμαρτίᾳ. in ipſo delicti articulo. 664. 12.

ἁμαρτάνειν] ἄλλου δ' εἰς αὐτὸν ἁμαρτόντος, eo quod alius errorem commiſit ipſimet fatalem, in ſemet deliquit. 661. 9. τοῦ σκοποῦ ἁμαρτών. 663. pen. ἁμαρτὼν εἰς ἑαυτὸν, οἰκείαις συμφοραῖς κέχρηται. 664. 6. πάσης γῆς ἁμαρτὸν ἀκόντιον. iaculum, quod nusquam humum tetigiſſet. 671. 7. οὐδενὸς ἁμαρτεῖν, carere, exſors manere, οἷς οἱ τοιοῦτοι κολάζονται, δίκαιος ἐστι. 687. 7. ἥμαρτε τῆς ὑμετέρας γνώμης veſtra voluntate [h. e. beneuolentia] excidit. 742. vlt.

ἁμαρτία. 623. pen. μὴ τὴν ἁμαρτίαν γνῶτε μετανοήσαντες. 657. 5. τὰς οὐ προσηκούσας φέρων ἁμαρτίας poenas dans alienorum criminum. 665. 8. 667. 1.

ἀμνήμων] ἡ ἐπιθυμία τῆς τιμωρίας ἀμνήμονα τῶν κινδύνων καθίστη. ſitis vindictae cogitationem diſcriminum, in quae hoc facinus patrans eſſet incurſurus, ex eius animo euellebat, opprimebat, obliterabat. 627. 5.

ἀμύνεσθαι τὴν ἔχθραν. 627. 4. μεγάλα ἀδικούμενος ἠμυνάμην. 637. 3. τὴν ἀνομίαν ἀμύνοντες rependentes. 687. 11. ζῶντι, ἢ ἀποθανόντι εὐσεβέστερον ἀμύνειν ἐστὶν ἡμῖν. cum pietate noſtra magis conuenit, vt ei adhuc ſuperſtiti ſuccurramus, quam vt mortuo. 695. 8. τῷ ἀμυνομένῳ οὐδὲν οὐδαμοῦ ἐπιτίμιον γέγραπται. 699. vlt.

ἀμφισβητήσιμος. 658. 4.

ἀμφισβήτησιν locum dubitandi vel rixandi, καὶ λόγον locum cauillandi ὑπελίπου. 712. 8.

ἀμφότερα aduerbialiter, ambabus de cauſis. 790. 8.

ἀναβαίνειν] πρὶν ἐπὶ τὸν τροχὸν ἀναβῆναι. 724. 14.

ἀνάγειν] τὸν νόμον εἰς τὸν πατάξαντα τὸν φόνον ἀνάγοντα. 694. vlt. τἄλλα πλοῖα ἀνήγετο. e portu in altum cuehebantur. 716. vlt. 717. 4.

ἀναγι-

Digitized by Google

ἀναγινώσκειν] ὑπὸ τῶν κυρίων ἀναγινωσκόμενον perſuaſum, motum, adductum. 632. pen. ὁ βασιλεὺς αὐτοῖς τοὺς νόμους [ſcil. τοὺς φονικοὺς] ἀνέγνω. docebat eos iura homicidiorum. 784. 8.

ἀναγκαῖος] ὑμεῖς vos iudices ἐμοὶ ἀναγκαῖοι amici neceſſarii et loco conſanguineorum. 606. 7. σπάνει τῶν ἀναγκαίων [ſcil. πρὸς τὸν βίον] 685. 6.

ἀναγκαίως ἔχει pro ἀναγκαῖον ἐστὶν. ineuitabile eſt, factu neceſſarium. 605. 5.

ἀνάγκη] οὐδὲν πικρότερον ἀνάγκης ἔδοξε [ſcil. τοῖς παλαιοῖς] vulgari prouerbio habetur. vel fertur. 631. 11. ὑπὸ σκληρᾶς ἀνάγκης βιαζόμενος. 660. 6. τοσαύτην ἀνάγκην ἔχει ὁ νόμος. 763. 2. ἡ παροῦσα ἀνάγκη ἐν ἑκάστῳ ἰσχυροτέρα τῆς μελλούσης ἔσεσθαι. 778. pen.

ἄναγνος.] μιαρὸν καὶ ἄναγνον ὄντα. 629. 3.

ἀναιδὴς καὶ τολμηρὸς. 668. 4.

ἀναιρεῖν. 672. 4.

ἀναίρεσις] περὶ τὸν τῆς ἀναιρέσεως καιρὸν πλημμελήσας. ſcil. τῆς τῶν βελῶν. 672. 7. τῆς ἀναιρέσεως κοινωνὸς. mortui puta ad humandum. 738. 4.

ἀναίτιος] τὸν αἴτιον ἀφέντες, τὸν ἀναίτιον διώκομεν. 623. 3.

ἀνακεῖσθαι] τὰ ἐν ἀδήλῳ ἔτ' ὄντα ἐπὶ τῇ τύχῃ ἀνάκειται. 706. 2.

ἀνακλαίειν] μηδὲ τὰς παρούσας τύχας ἀνακλαύσασθαι πρὸς ὑμᾶς. 650. 1.

ἀνακράζειν. 725. 20.

ἀνακρίνειν] ἀνακρινόμενος ὑφ' ἡμῶν a nobis interrogatus. 628. 5. ἀνακρίναντες τοὺς ἐργασαμένους cum percontando facinoris auctores exploraſſent. 641. pen.

ἀναμάρτητος. 665. pen. ἐλεοῦντες τοῦ νηπίου τὴν ἀναμάρτητον συμφορὰν *dafür er nichts kann*, a qua error aut culpa eius abeſt. 666. 4. τὰς συμφορὰς τῶν ἀμαρ-

ἁμαρτόντων εἶναι, καὶ μὴ εἰς τοὺς ἀναμαρτήτους ἐκτρέπεσθαι. 674 9.

ἀναμιμνήσκειν τὴν ποινὴν in memoriam reuocare, *zu Gemüthe führen.* 657. 1.

ἀναμφισβητήτως. 712. 6.

ἀνάνδρως. 627. 12.

ἀναξύειν τὰ ἐν τῇ γῇ [ſcil. ἴχνη τοῦ φόνου] 726. 8.

ἀναποκρίτως εἰπών. 669. 4.

ἀνάστατος] ἐπεῖδον τὴν ἑαυτῶν πατρίδα ἀνάστατον γενομένην. 746. 6.

ἀνασώζειν] ἀνεσώθη τὸ γραμματίδιον. reperta in nauigio, et illinc protracta, et veluti periculo exitii erepta, atque ad ipſos perlata fuerat. [omnia nempe illa per mimum.] 731. vlt.

ἀνατιθέναι] τοῦτο τὰ τοῦτο ἀσεβήματα ἀναθέντες. imponentes huius homicidae piacula in caput ipſius, h. e. ipſius capite ea luentes atque expiantes. 629. 9. 691. 10. ἐγώ σοι μᾶλλον ἂν ἔχοιμι ταύτην τὴν πρόφασιν ἀνατιθέναι imputare, in te conferre. 732. 19.

ἀνατροπεὺς τοῦ οἴκου. 630. 7.

ἀναφαίνειν] ᾔδεσαν γὰρ οἰκεῖον σφίσι τὸ κακὸν ἀναφανησόμενον. 610. pen.

ἀναφέρειν] τῆς κηλῖδος εἰς ὑμᾶς ἀναφερομένης. 677. 2. οὐκ ἔστιν ὅποι τις ἂν τὴν ἁμαρτίαν ἀνενεγκὼν ἀπολύσαιτο. 753. 10. 765. 5.

ἀναχωρεῖν] τῆς ὑμετέρας ἁμαρτίας ἡ ποινὴ εἰς ἡμᾶς ἀναχωρεῖ. 623. pen.

ἀνελεημόνως καὶ ἀνοικτίστως ἀπώλεσε. 618. 3.

ἀνεξέλεγκτος] οἱ ἐπιβουλεύοντες ἀνεξέλεγκτοι ἂν εἴησαν. abirent haud conuicti, vel, non poſſent conuinci. 629. 1.

ἄνευ] οὐδὲ πόλει ἔξεστιν ἄνευ Ἀθηναίων θανάτῳ ζημιῶσαι. 727. 14. inciis Athen. et iniuſſu eorum.

ἀνέχε-

ἀνέχεσθαι τοιαῦτα ἀκέοντας, ἃ ἐκβάλλεσθαι ἄξιά ἐστιν. 692. 4.

ἀνήκειν] ὁ φόνος ὢν ἀνήκει εἰς τοὺς θεωμένους redit ergo culpa caedis ad ſpectatores. hi dicendi erunt eam commiſiſſe. 672. vlt.

ἀνήκεστος] πολλὴν πρόνοιαν ἔχειν, μέλλοντας ἀνήκεστον ἔργον ἐργάζεσθαι facimus irreparabile, vt ſemel factum eſt. 754. 10. ἐν τοῖς ἀνηκέστοις πλέον βλάβος τὸ μετανοεῖν. 754. vlt.

ἀνήκουστος] ἀνήκουστα καὶ θεοῖς καὶ ὑμῖν. quae neque deos, neque vos par eſt ad aures admittere. 616. 3.

ἀνθρώπινος] ὁ θεὸς βουλόμενος ποιῆσαι τὸ ἀνθρώπινον γένος. 685. 3. ἐκ τῶν ἀνθρωπίνων τεκμηρίων quae doceri poſſunt ex humanis argumentis, h. e. repetitis ab hominibus et rebus humanis; quibus argumentis paulo poſt opponuntur diuina, h. e. a diis et oſtentis repetita. 748. 1.

ἀνίατος ἡ μετάνοια τῶν τοιούτων ἐστιν. 657. 6.

ἄνοια πολλῇ χρώμενος ἐγὼ *und ich war wirklich ein groſſer Narr, daſs ich das that.* 668. pen.

ἀνοικτίστως cum ἀνελεημόνως copulatum. 618. 3.

ἀνομία] τὴν ἀνομίαν τοῦ παθήματος ἀμύνοντες iniuriam a peremto contra ius et fas toleratam pari acerbitate rependentes. 687. 11.

ἄνομος] πῶς ἂν ἄνθρωποι σχετλιώτεροι καὶ ἀνομώτεροι γένοιντο. 791. 1.

ἀνόσιος] ἀνοσιώτερον. 606. pen. ἀνόσια ὀνείδη τοῖς παισὶ καταλείψω, liberis meis hoc opprobrium relinquam, vt dicantur ab eo ſati, qui facinus impium morte merita luiſſet. 636. 2. ἀνόσιόν τι γεγονέναι ἐμοῦ παρόντος. me coram eueniſſe ſiniſtra auſpicia, aut aliquid, quod obſtaret, quo minus perlitaretur. 749. 10.

ἀνοσίως καὶ αἰσχρῶς ἀπώλεσε. 618, 14. 630. 14.

Digitized by Google

ἀνταποθνήσκειν] κειμένȣ τȣ͂ νόμȣ ἀνταποθανεῖν τὸν ἀποκτείναντα, cum in lege ſcriptum ſit, vt homicida ſanguine ſuo luat. 709. 2.

ἀνταφαιρεῖσθαι] τὴν βȣλεύσασαν ψυχὴν ἀνταφελέσθαι. 687. pen.

ἀντίδικος] αὐτοὶ οὗτοι καθεστᾶσιν ἀντίδικοι [mei] καὶ φονεῖς [patris] 605. 12. οἱ ἀντίδικοι κατ' εὔνοιαν κρίνοντες τὸ πρᾶγμα. 678. 4.

ἀντιδρᾷν] ἀνάνδρως, μηδὲν ἀντιδράσαντα. 627. 12. ταῖς χερσὶ τυπτόμενος, ἀντιδρῶν ἅπερ ἔπασχον. 688. 16. 699. 2.

ἀντιλογίζεσθαι. 634. 3. 689. 21.

ἀντιπάσχειν μείζονα καὶ πλείονα δίκαιοί εἰσιν οἱ ἄρχοντες [ſcil. πληγῶν.] 688. 15. 689. 6.

ἀντισπεύδειν] ἀντέσπευδε πρὸς ἐμὲ. aduerſus me contendiſſet, dimicaſſet. 607. vlt.

ἀντομνύναι vel ἀντόμνυσθαι] πῶς ἐῦ εὔορκα ἀντομωμοκὼς ἔσται. *wie wird er alſo wohl ſagen können, daſs er ſeinen Gegeneyd mit gutem Gewiſſen abgeleget habe.* 608. 11.

ἀνώμοτος nullo iureiurando obſtrictus. καὶ ἀνωμότοις ὑμῖν ἐπιτρέψαιμι περὶ τȣ͂ σώματος τȣ͂ ἐμȣ͂ διαψηφίσασθαι. 706. vlt. ἀνώμοτος ἐμȣ͂ κατηγορεῖ, ἀνώμοτοι δὲ οἱ μάρτυρες καταμαρτυρȣ͂σι 709. vlt. 710. 4.

ἀξία] ἐλασσόνως, ἢ κατ' ἀξίαν, τὸν ἄρξαντα ἠμύνατο. 699. 12.

ἀξιȣ͂ν] ȣ̓ πρέπει χρηστὰ ἐπιτηδεύοντας αὐτȣ̀ς κακῶν ἀξιȣ͂σθαι. 674. 5. τȣ́των ὑπὸ θεȣ͂ ἀξιωθεὶς. 685. pen.

ἀπαγγέλλειν. 610. 4.

ἀπάγειν] ἀπάγοντες τιμωρεῖσθε abductum ex vrbe ad confinia veſtrae ditionis, illinc ire in exſilium iuſſum. 677. 7. ἀπάγειν τινὰ νύκτωρ μακρὰν ὁδὸν.

718.

Digitized by Google

718. 1. ὁ ἀνὴρ ἀπήχθη. e carcere domum ad ſuos ſaluus et abſolutus reducebatur. 739. 12.

ἀπαγορεύει ὁ νόμος μήτε δικαίως μήτ' ἀδίκως ἀποκτεῖναι. 672. pen.

ἀπαγωγὴ furis in carcerem abductio 707. vlt.

ἀπαιδία orbitas, cum parentibus liberi aut nulli vnquam fuerunt, aut, qui erant, erepti ſunt. ἐλεοῦντες τὴν ἀπαιδίαν τῶν γονέων. 659. 1. ἐπὶ τῇ ἐμαυτοῦ ἀπαιδίᾳ ζῶν ἔτι κατορυχθήσομαι. 666 2.

ἀπαλλάττειν] ἀπήλλακτο ἂν ταύτης τῆς αἰτίας. 608. 1. ἀπήλλαγμαι τῆς ὑποψίας. 653. 3. ἀπηλλάχθαι τῆς βασάνου. 720. 10.

ἅπαξ] μὴ ἅπαξ, ἀλλὰ καὶ πολλάκις ἤδη. 605. vlt.

ἀπαράσκευος] ἀπαρασκευαστότατον γενέσθαι. 713. 12.

ἀπαρνεῖσθαι. 643. vlt.

ἄπαρνος] καὶ ταύτην οὐκ ἔσαν ἄπαρνον. *und ſie hat auch die That nicht geleugnet.* 608. 19. εἰ δ' ἄπαρνοι γένοιντο. 609. pen.

ἀπάτη] διαβολῆς ἕνεκα καὶ ἀπάτης. 765. 12.

ἀπεικὸς] ἐςὶ δ' οὐκ ἀπεικὸς inconſentaneum, ὡς ἔτοι φασὶν, ἀλλὰ εἰκός. 631. 17.

ἀπειπεῖν] ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα ἤδη ἀπειρηκὸς συνεξέσωσε. 756. 3.

ἀπειρία τῆς μέθης imperitia temulentiae, h. e. cum tu nondum ſiue tuo vſu, ſiue alieno, didiceris, quam luctoſa mala ex ea ſoleant exſiſtere. 693. 3. ἀπειρίᾳ μᾶλλον ἢ ἀδικίᾳ ἡμαρτῆσθαι. 705. 3.

ἄπειρος δικῶν. 605. 1. τοῦ ἀγωνίζεσθαι. in foro dicere. 704. 1.

ἀπελέγχειν refutare. 714. 10. 722. 17. ἀπελέγχομαι arguor, conuincor. 715. 10.

ἀπεχθάνεσθαι] ἀπεχθανόμενος οὐδενί. 768. 8.

ἀπέχθεια] οὐκ ἐγὼ ὁ λέγων, ἀλλ' ὁ πράξας, τὴν ἀπέ-

Digitized by Google

ἀπέχθειαν αὐτῶν δίκαιος φέρεσθαι. 678. vlt. non me par eſt ferre inuidiam.

ἀπιςεῖν] τῇ σκληρότητι τῦ δαίμονος ἀπιςῶν. 670. vlt. σφίσιν αὐτοῖς ἀπιςῦντες. 704. 7. τοῖς μάρτυσι. 780. 2.

ἄπιςος] μὴ παραγενέσθαι μετῶ φόνῳ ἀπιςότερον, ἢ παραγενέσθαι minus credibile eſſe, me a caede abfuiſſe, quam in ea patranda verſatum eſſe. 654. 7. ἄπιςοι γενόμενοι τοῖς ἀληθέσι. ſubaudi ἐπὶ. *ſuper*, vel *cum* ipſis veris. h. e. quamuis vera dicerent, tamen fide caruerunt. 703. 10. ὃς αὐτός συ ἀπίςυς κατέςησας. quorum teſtium auctoritatem fidemque ipſe tute debilitaſti. 710. 5. τοῖς λόγοις ζητῦσι τὰ ἔργα ἄπιςα καταςῆσαι. verbis ſuis res, quae vere ſunt, infitiatum eunt, earumque veritatem oratione ſubuerſum et abolitum. 750. 1. 791. 6.

ἀπὸ] πότερον πρὸ δείπνυ, ἢ ἀπὸ δείπνυ *vor*, *oder nach Tiſche*. 613. 8. et in continente vſurpat μετὰ δεῖπνον.

ἀποβαίνειν] ἀμφοῖν ἡμῖν ἀγαθόν τι ἔμελλεν ἀποβήσεσθαι. 661. 4.

ἀπογράφεσθαι dare nomen ſuum ſcribae publico publicis in tabulis exarandum, velut eius, qui alium homicidii reum agat, eoque nomine in iudicium citet, 783. 5. 8. 784. 1. 8. ἀπογράφεσθαι τὴν δίκην *mit der Blutklage einkommen*, *ſie anhängig machen*. 786. 10. 13. 787. 3. 788. 4. 7. et pen. et alibi ſaepius in iſta extrema oratione.

ἀπογίνεσθαι abeſſe ab aliquo facinore, patrando non intereſſe. ὐδὲ μὴν ἀπογενέσθαι, ἢ παραγενέσθαι εἰκότερον. 644. 2.

ἀποδεικνύειν] αὐθέντης ὢν ἀποδέδεικται. 679. 8. χρόνον ἀπέδειξεν. 784. 8.

ἀπόδειξις] τῷ ποιήσαντι ῥᾳδία ἐςὶν ἡ ἀπόδειξις. qui

Kkk fecit,

αἱρεῖν] γραφὰς πολλὰς καὶ μεγάλας διώξας οὐδεμίαν εἷλεν. 626. 10.

αἴσθησιν οὐδεμίαν ἐποίησεν. ſcil. ὅτι ἀποκτείνοιτο. nullum de ſe prodidit indicium, quo admoniti ſentirent alii eum occidi. 725. 20.

αἰσχρῶς ἀπώλεσε. 618. 14. foedum enim ſpectaculum eſt homo a veneno exſpirans. cuius vultus horrendis modis diſtorquetur, eiulatus ſunt miſerabiles, inteſtina et artus dire conuelluntur.

αἰσχύνη] μὴ τυχοῦσα μήτ' ἐλέου, μήτ' αἰδοῦς, μήτ' αἰσχύνης. 639. 3. vſurpatum h. l. hoc vocabulum eſt honeſto ſenſu, pro reuerentia. ἄνευ κακότητος καὶ αἰσχύνης. ſine dedecore. 761. 7.

αἴτησις] καὶ ἄνευ τῆς αἰτήσεως τὴν ἀκρόασιν ὑπάρχειν. 704. pen. 706. 8.

αἰτία] εἰς ἀκουσίας αἰτίας ἦλθεν. 661. 10. τὴν αἰτίαν οὐχ ἡμετέραν οὖσαν, ad nos nil pertinentem, a nobis alienam, ἡμῖν προσέβαλεν. 662. 4.

αἰτιᾶσθαι accuſare. τὸν διώκοντα μὴ ὀρθῶς αἰτ. 765. 1. ἡ αἰτία, ἣν αἰτιῶται κατ' ἐμοῦ. 779. 16.

αἰτίασις accuſatio, criminatio. κρεῖσσον ἦν τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ γεγενημένον τῆς τούτων αἰτιάσεως. 717. 8. 753. 7. ἡ αἰτίασις οὐκ ἔχει τέλος. 765. 3.

αἴτιος] οὐ, τὸν αἴτιον ἀφέντες, τὸν ἀναίτιον διώκομεν. 623. 3.

ἀκεῖσθαι] τῷ τούτου φόνῳ τὸ μήνιμα τῶν ἀλιτηρίων ἀκεσαμένους. 695. 1.

ἀκεστὸν πρᾶγμα res reparabilis, vbi error quoquo modo corrigi poſſit. 754. 11.

ἀκίνδυνος] ἀκινδυνότερον ἡμῖν ἔδοξεν εἶναι. 695. 10.

ἀκινδύνως μαρτυρεῖν. 654. 3.

ἀκλεῶς. 616. 1.

ἀκμάζειν] ἀκμαζούσῃ τῇ ῥώμῃ τοῦ σώματος χρώμενον. 693. 8.

ἀκοῇ

Digitized by Google

ἀκοῇ ἐπίςαμαι καὶ πρότερον γεγονός. 737. 9. 742. 2.

ἀκολασία] οὐχ ὕβρει, οὐδ' ἀκολ. 661. 6. 672. 4. διὰ τὴν ἑαυτοῦ ἀκολασίαν πάντα δρῶν καὶ πάσχων. 699. 4.

ἀκολουθεῖν] ἠκολούθει τῆς θυσίας ἕνεκα. *Sie gieng mit.* 613. 4.

ἀκοντίζειν] ἀκοντισθεὶς διὰ τῶν πλευρῶν. 658. 7. μελετῶν μετὰ τῶν ἡλίκων ἀκοντίζειν. 661. 7. ἄθλιον καὶ πικρὸν ἐμοὶ σκοπὸν ἀκοντίσας, 672. 8.

ἀκούειν] ὥσπερ ἀκούειν ἐςὶ τοῖς ὠσὶ κατὰ φύσιν. 696. 1.

ἀκούσιος] τὸν ἐκ προβουλῆς ἀκουσίας ἀποθανόντα fraude praemeditata, qua peremtus inuitus cecidit, ſeu contra voluntatem ſuam. 606. vlt. ἐλεεῖν ἐπὶ τοῖς ἀκουσίοις παθήμασι μᾶλλον προσήκει, ἢ τοῖς ἑκουσίοις καὶ ἐκ προνοίας ἀδικήμασι. 618. pen. ἀκούσιον τῷ παθόντι περιθεὶς τὴν συμφοράν. 641. 4. [niſi ibi potius ἀκουσίαν leg. ſit, quia Antiphon hoc adiectiuum vſurpare ſolet pro adi. trium terminationum.] εἰς ἀκουσίας αἰτίας ἦλθεν. in criminationes incurrit inuitus, quarum culpa vacat. 661. 10. οὗτοι πράκτορες τῶν ἀκουσίων εἰσί. id eſt πράττουσι τὰ ἀκούσια. 663. 2. ἀκουσίοις κακοῖς περιπεσεῖν δίκαιός ἐςι. 673. 5. τὸ ἀκούσιον, ἁμάρτημα τῆς τύχης ἐςὶ, τὸ δὲ ἑκούσιον, τῆς γνώμης. 755. 7.

ἀκουσίως καὶ βιαίως ἀπέθανε. 618. 7. ἀκουσίως [ſubaudi ἀποκτείνας] οὐχ ἧσσον, ἢ εἰ ἑκουσίως, ἀπέκτεινέ με τὸν παῖδα. nil ideo minus mihi periit filius, quod inuitus eum peremit, quam periſſet, ſi volens interemiſſet. 672. 10. ὁ διαφθαρεὶς οὐδὲν ἧσσον [ſubaudi βλαφθεὶς] ἀκουσίως βλαφθεὶς, id eſt ἐν τῷ ἀκουσίως βλαφθῆναι, ἢ εἰ ἑκουσίως ἐβλάπτετο. 673. 7.

ἀκρίβεια] ὑπὸ πενηρᾶς λόγων ἀκριβείας πεισθέν-

Digitized by Google

τες. 670. 7. τὴν ἀκρίβειαν τῶν πραχθέντων μαθεῖν. 692. 3.

ἀκριβὴς] ἀληθῆ μὲν, λεπτὰ δὲ καὶ ἀκριβῆ. 678. pen.

ἄκριτος] μὴ ἄκριτον ἀποθανεῖν. 728. 6.

ἀκρόασις] καὶ ἄνευ τῆς αἰτήσεως τὴν ἀκρόασιν ὑπάρχειν. 704. pen.

ἄκων ἐκ ἐλάσσω ἐμοὶ τὴν συμφορὰν κατέστησε τοῦ ἑκόντος. 658. pen.

ἀλήθεια] ὧν τὴν ἀλήθειαν ἐκ εἴληφε. certam cognitionem. 608. 6. δόξῃ, μὴ ἀληθείᾳ τὴν κρίσιν ποιήσασθαι. 660. pen. τῆς ἀληθείας ἐκ ἦν τιμωρὸς αὐτῷ ἐδείς. 723. 9. μετὰ τῆς ἀληθείας. 732. 19.

ἀληθὴς] ὅπως τὸ πραχθὲν ἢ ἀληθὲς. in lucem hominumque notitiam proferatur, eoque ad *certitudinem* adigatur. 607. 8. τὰ εἰκότα τοῖς ἀληθέσιν ἴσα ἡγεῖται. 634. 3. ἄπιςοι γενόμενοι τοῖς ἀληθέσι [id eſt ἐπὶ τοῖς ἀλ.] quamuis vera dicerent, fidem tamen non inuenerunt. 703. 10. κρεῖσσον ἦν τὸ ἀληθὲς τῆς τέτων αἰτιάσεως. 717. 8. ὥςε μηδέποτ' εἰς τἀληθὲς καταςῆναι. ad liquidum peruenirent, ad certum publiceque notum, et omni controuerſiae exemtum. 723. 12. τῦ ἀληθῦς νικᾶσθαι. 752. 2.

ἁλίσκειν. et ἁλῶναι.] σαφῶς ᾔδει ἁλωσόμενος αὐτήν. pro certo ſciebat futurum, vt hac in cauſa condemnaretur, 627. pen. ἁλὲς τὴν γραφὴν. ex titulo criminis mihi incuſati [ſacrilegii puta] condemnatus. 635. 3. ἁλῶναι καὶ ἀποφυγεῖν ἀμφοτέρας τὰς διώξεις ἐν ἴσαις ἐλπίσι θῶμεν. 645. 1.

ἀλιτήριος] ὑπολείπει τὴν τῶν ἀλιτηρίων δυσμένειαν. [id eſt τῶν θεῶν, τῶν τὲς ἀλίτοντας τιμωρεμένων.] 686. 3. δεινὸς ἀλιτηρίες [punitores delictorum] ἕξομεν τὲς τῶν ἀποθανόντων προςτροπαίες. 686. 10. ὑμῖν τὸ μήνιμα τῶν ἀλιτηρίων προςτρίψομαι. 691. 9. 695. 1. διπλάσιον καθίςησι τὸ μίασμα τῶν ἀλιτηρίων τοῖς ἀποκτείνασιν αὐτόν. 701. 10.

ἀλλάσ-

ἀλλάσσειν] ἠλλάξαντο πολλῆς εὐδαιμονίας πολλὴν κακοδαιμονίαν. 746. 5.

ἅμα διακονοῦσα. 613. 9. ἅμα τῇ ἁμαρτίᾳ. in ipſo delicti articulo. 664. 12.

ἁμαρτάνειν] ἄλλου δ' εἰς αὐτὸν ἁμαρτόντος, eo quod alius errorem commiſit ipſimet fatalem, in ſemet deliquit. 661. 9. τοῦ σκοποῦ ἁμαρτών. 663. pen. ἁμαρτὼν εἰς ἑαυτὸν, οἰκείαις συμφοραῖς κέχρηται. 664.6. πάσης γῆς ἁμαρτὸν ἀκόντιον. iaculum, quod nusquam humum tetigiſſet. 671. 7. οὐδενὸς ἁμαρτεῖν, carere, exſors manere, οἷς οἱ τοιοῦτοι κολάζονται, δίκαιος ἐστι. 687. 7. ἥμαρτε τῆς ὑμετέρας γνώμης veſtra voluntate [h. e. beneuolentia] excidit. 742. vlt.

ἁμαρτία. 623. pen. μὴ τὴν ἁμαρτίαν γνῶτε μετανοήσαντες. 657. 5. τὰς οὐ προσηκούσας φέρων ἁμαρτίας poenas dans alienorum criminum. 665. 8. 667. 1.

ἀμνήμων] ἡ ἐπιθυμία τῆς τιμωρίας ἀμνήμονα τῶν κινδύνων καθίστη. ſitis vindictae cogitationem diſcriminum, in quae hoc facinus patrans eſſet incurſurus, ex eius animo euellebat, opprimebat, obliterabat. 627. 5.

ἀμύνεσθαι τὴν ἔχθραν. 627. 4. μεγάλα ἀδικούμενος ἠμυνάμην. 637. 3. τὴν ἀνομίαν ἀμύνοντες rependentes. 687. 11. ζῶντι, ἢ ἀποθανόντι εὐσεβέστερον ἀμύνειν ἐστὶν ἡμῖν. cum pietate noſtra magis conuenit, vt ei adhuc ſuperſtiti ſuccurramus, quam vt mortuo. 695. 8. τῷ ἀμυνομένῳ οὐδὲν οὐδαμοῦ ἐπιτίμιον γέγραπται. 699. vlt.

ἀμφισβητήσιμος. 658. 4.

ἀμφισβήτησιν locum dubitandi vel rixandi, καὶ λόγον locum cauillandi ὑπελίπου. 712. 8.

ἀμφότερα aduerbialiter, ambabus de cauſis. 790. 8.

ἀναβαίνειν] πρὶν ἐπὶ τὸν τροχὸν ἀναβῆναι. 724. 14.

ἀνάγειν] τὸν νόμον εἰς τὸν πατάξαντα τὸν φόνον ἀνάγοντα. 694. vlt. τἄλλα πλοῖα ἀνήγετο. e portu in altum cuehebantur. 716. vlt. 717. 4.

ἀναγι-

Digitized by Google

ἀναγινώσκειν] *ὑπὸ τῶν κυρίων ἀναγινωσκόμενον* perſuaſum, motum, adductum. 632. pen. *ὁ βασιλεὺς αὐτοῖς τοὺς νόμους* [ſcil. *τοὺς φονικοὺς*] *ἀνέγνω.* docebat eos iura homicidiorum. 784. 8.

ἀναγκαῖος] *ὑμεῖς* vos iudices *ἐμοὶ ἀναγκαῖοι* amici neceſſarii et loco conſanguineorum. 606. 7. *σπάνει τῶν ἀναγκαίων* [ſcil. *πρὸς τὸν βίον*] 685. 6.

ἀναγκαίως ἔχει pro *ἀναγκαῖόν ἐστιν.* ineuitabile eſt, factu neceſſarium. 605. 5.

ἀνάγκη] *οὐδὲν πικρότερον ἀνάγκης ἔδοξε* [ſcil. *τοῖς παλαιοῖς*] vulgari prouerbio habetur. vel fertur. 631. 11. *ὑπὸ σκληρᾶς ἀνάγκης βιαζόμενος.* 660. 6. *τοσαύτην ἀνάγκην ἔχει ὁ νόμος.* 763. 2. *ἡ παροῦσα ἀνάγκη ἐν ἑκάστῳ ἰσχυροτέρα τῆς μελλούσης ἔσεσθαι.* 778. pen.

ἄναγνος.] *μιαρὸν καὶ ἄναγνον ὄντα.* 629. 3.

ἀναιδὴς καὶ τολμηρός. 668. 4.

ἀναιρεῖν. 672. 4.

ἀναίρεσις] *περὶ τὸν τῆς ἀναιρέσεως καιρὸν πλημμελήσας.* ſcil. *τῆς τῶν βελῶν.* 672. 7. *τῆς ἀναιρέσεως κοινωνός.* mortui puta ad humandum. 738. 4.

ἀναίτιος] *τὸν αἴτιον ἀφέντες, τὸν ἀναίτιον διώκομεν.* 623. 3.

ἀνακεῖσθαι] *τὰ ἐν ἀδήλῳ ἔτ' ὄντα ἐπὶ τῇ τύχῃ ἀνάκειται.* 706. 2.

ἀνακλαίειν] *μηδὲ τὰς παρούσας τύχας ἀνακλαύσασθαι πρὸς ὑμᾶς.* 650. 1.

ἀνακράζειν. 725. 20.

ἀνακρίνειν] *ἀνακρινόμενος ὑφ' ἡμῶν* a nobis interrogatus. 628. 5. *ἀνακρίναντες τοὺς ἐργασαμένους* cum percontando facinoris auctores exploraſſent. 641. pen.

ἀναμάρτητος. 665. pen. *ἐλεοῦντες τοῦ νηπίου τὴν ἀναμάρτητον συμφορὰν* *dafür er nichts kann*, a qua error aut culpa eius abeſt. 666. 4. *τὰς συμφορὰς τῶν ἀμαρ-*

Digitized by Google

ἁμαρτόντων εἶναι, καὶ μὴ εἰς τοὺς ἀναμαρτήτους ἐκτρέπεσθαι. 674 9.

ἀναμιμνήσκειν τὴν ποινὴν in memoriam reuocare, *zu Gemüthe führen*. 657. 1.

ἀναμφισβητήτως. 712. 6.

ἀνάνδρως. 627. 12.

ἀναξύειν τὰ ἐν τῇ γῇ [ſcil. ἴχνη τοῦ φόνου] 726. 8.

ἀναποκρίτως εἰπών. 669. 4.

ἀνάστατος] ἐπεῖδον τὴν ἑαυτῶν πατρίδα ἀνάστατον γενομένην. 746. 6.

ἀνασώζειν] ἀνεσώθη τὸ γραμματίδιον. reperta in nauigio, et illinc protracta, et veluti periculo exitii erepta, atque ad ipſos perlata fuerat. [omnia nempe illa per mimum.] 731. vlt.

ἀνατιθέναι] τούτῳ τὰ τούτου ἀσεβήματα ἀναθέντες. imponentes huius homicidae piacula in caput ipſius, h. e. ipſius capite ea luentes atque expiantes. 629. 9. 691. 10. ἐγώ σοι μᾶλλον ἂν ἔχοιμι ταύτην τὴν πρόφασιν ἀνατιθέναι imputare, in te conferre. 732. 19.

ἀνατροπεὺς τοῦ οἴκου. 630. 7.

ἀναφαίνειν] ἤδεσαν γὰρ οἰκεῖον σφίσι τὸ κακὸν ἀναφανησόμενον. 610. pen.

ἀναφέρειν] τῆς κηλῖδος εἰς ὑμᾶς ἀναφερομένης. 677. 2. οὐκ ἔστιν ὅποι τις ἂν τὴν ἁμαρτίαν ἀνενεγκὼν ἀπολύσαιτο. 753. 10. 765. 5.

ἀναχωρεῖν] τῆς ὑμετέρας ἁμαρτίας ἡ ποινὴ εἰς ὑμᾶς ἀναχωρεῖ. 623. pen.

ἀνελεημόνως καὶ ἀνοικτίστως ἀπώλεσε. 618. 3.

ἀνεξέλεγκτος] οἱ ἐπιβουλεύοντες ἀνεξέλεγκτοι ἂν εἴησαν. abirent haud conuicti, vel, non poſſent conuinci. 629. 1.

ἄνευ] οὐδὲ πόλει ἔξεστιν ἄνευ Ἀθηναίων θανάτῳ ζημιῶσαι. 727. 14. iniciis Athen. et iniuſſu eorum.

ἀνέχε-

ἀνέχεσθαι τοιαῦτα ἀκούοντας, ἃ ἐκβάλλεσθαι ἄξιά ἐστιν. 692. 4.

ἀνήκεν] *ὁ φόνος οὖν ἀνήκει εἰς τοὺς θεωμένους* redit ergo culpa caedis ad ſpectatores. hi dicendi erunt eam commiſiſſe. 672. vlt.

ἀνήκεστος] *πολλὴν πρόνοιαν ἔχειν, μέλλοντας ἀνήκεστον ἔργον ἐργάζεσθαι* facimus irreparabile, vt ſemel factum eſt. 754. 10. *ἐν τοῖς ἀνηκέστοις πλέον βλάβει τὸ μετανοεῖν.* 754. vlt.

ἀνήκουστος] *ἀνήκουστα καὶ θεοῖς καὶ ὑμῖν.* quae neque deos, neque vos par eſt ad aures admittere. 616. 3.

ἀνθρώπινος] *ὁ θεὸς βουλόμενος ποιῆσαι τὸ ἀνθρώπινον γένος.* 685. 3. *ἐκ τῶν ἀνθρωπίνων τεκμηρίων* quae doceri poſſunt ex humanis argumentis, h. e. repetitis ab hominibus et rebus humanis; quibus argumentis paulo poſt opponuntur diuina, h. e. a diis et oſtentis repetita. 748. 1.

ἀνίατος ἡ μετάνοια τῶν τοιούτων ἐστιν. 657. 6.

ἀνοίᾳ πολλῇ χρώμενος ἐγὼ und ich war wirklich ein groſser Narr, daſs ich das that. 668. pen.

ἀνοικτίστως cum *ἀνελεημόνως* copulatum. 618. 3.

ἀνομία] *τὴν ἀνομίαν τοῦ παθήματος ἀμύνοντες* iniuriam a peremto contra ius et fas toleratam pari acerbitate rependentes. 687. 11.

ἄνομος] *πῶς ἂν ἄνθρωποι σχετλιώτεροι καὶ ἀνομώτεροι γένοιντο.* 791. 1.

ἀνόσιος] *ἀνοσιώτερον.* 606. pen. *ἀνόσια ὀνείδη τοῖς παισὶ καταλείψω,* liberis meis hoc opprobrium relinquam, vt dicantur ab eo ſati, qui facinus impium morte merita luiſſet. 636. 2. *ἀνόσιόν τι γεγονέναι ἐμοῦ παρόντος.* me coram euenisse ſiniſtra auſpicia, aut aliquid, quod obſtaret, quo minus perlitaretur. 749. 10.

ἀνοσίως καὶ αἰσχρῶς ἀπώλεσε. 618, 14. 630. 14.

ἀντχ-

ἀνταποθνήσκειν] κειμένȣ τȣ͂ νόμȣ ἀνταποθανεῖν τὸν ἀποκτείναντα, cum in lege ſcriptum ſit, vt homicida ſanguine ſuo luat. 709. 2.

ἀνταφαιρεῖσθαι] τὴν βȣλεύσασαν ψυχὴν ἀνταφελέσθαι. 687. pen.

ἀντίδικος] αὐτοὶ οὗτοι καθεστᾶσιν ἀντίδικοι [mei] καὶ φονεῖς [patris] 605. 12. οἱ ἀντίδικοι κατ' εὔνοιαν κρίνοντες τὸ πρᾶγμα. 678. 4.

ἀντιδρᾶν] ἀνάνδρως, μηδὲν ἀντιδράσαντα. 627. 12. ταῖς χερσὶ τυπτόμενος, ἀντιδρῶν ἅπερ ἔπασχον. 688. 16. 699. 2.

ἀντιλογίζεσθαι. 634. 3. 689. 21.

ἀντιπάσχειν μείζονα καὶ πλείονα δίκαιοί εἰσιν οἱ ἄρχοντες [ſcil. πληγῶν.] 688. 15. 689. 6.

ἀντισπεύδειν] ἀντέσπευδε πρὸς ἐμέ. aduerſus me contendiſſet, dimicaſſet. 607. vlt.

ἀντομνύναι vel *ἀντόμνυσθαι*] πῶς ἂν εὔορκα ἀντομωμοκὼς ἔσται. *wie wird er alſo wohl ſagen können, daſs er ſeinen Gegeneyd mit gutem Gewiſſen abgeleget habe.* 608. 11.

ἀνώμοτος nullo iureiurando obſtrictus. καὶ ἀνωμότοις ὑμῖν ἐπιτρέψαιμι περὶ τȣ͂ σώματος τȣ͂ ἐμȣ͂ διαψηφίσασθαι. 706. vlt. ἀνώμοτος ἐμȣ͂ κατηγορεῖ, ἀνώμοτοι δὲ οἱ μάρτυρες καταμαρτυρȣ͂σι 709. vlt. 710. 4.

ἀξία] ἐλασσόνως, ἢ κατ' ἀξίαν, τὸν ἄρξαντα ἠμύνατο. 699. 12.

ἀξιȣ͂ν] ȣ̓ πρέπει χρηστὰ ἐπιτηδεύοντας αὐτȣ̀ς κακῶν ἀξιȣ͂σθαι. 674. 5. τȣ́των ὑπὸ θεȣ͂ ἀξιωθείς. 685. pen.

ἀπαγγέλλειν. 610. 4.

ἀπάγειν] ἀπάγοντες τιμωρεῖσθε abductum ex vrbe ad confinia veſtrae ditionis, illinc ire in exſilium iuſſum. 677. 7. ἀπάγειν τινὰ νύκτωρ μακρὰν ὁδὸν. 718.

ἀπέχθειαν αὐτῶν δίκαιος φέρεσθαι. 678. vlt. non me par eſt ferre inuidiam.

ἀπιςεῖν] τῇ σκληρότητι τῦ δαίμονος ἀπιςῶν. 670. vlt. σφίσιν αὐτοῖς ἀπιςῦντες. 704. 7. τοῖς μάρτυσι. 780. 2.

ἄπιςος] μὴ παραγενέσθαι μετῷ φόνῳ ἀπιςότερον, ἢ παραγενέσθαι minus credibile eſſe, me a caede abfuiſſe, quam in ea patranda verſatum eſſe. 654. 7. ἄπιςοι γενόμενοι τοῖς ἀληθέσι. ſubaudi ἐπὶ. *ſuper*, vel *cum* ipſis veris. h. e. quamuis vera dicerent, tamen fide caruerunt. 703. 10. ὃς αὐτός συ ἀπίςυς κατέςησας. quorum teſtium auctoritatem fidemque ipſe tute debilitaſti. 710. 5. τοῖς λόγοις ζητῦσι τὰ ἔργα ἄπιςα καταςῆσαι. verbis ſuis res, quae vere ſunt, infitiatum eunt, earumque veritatem oratione ſubuerſum et abolitum. 750. 1. 791. 6.

ἀπὸ] πότερον πρὸ δείπνυ, ἢ ἀπὸ δείπνυ *vor, oder nach Tiſche*. 613. 8. et in continente vſurpat μετὰ δεῖπνον.

ἀποβαίνειν] ἀμφοῖν ἡμῖν ἀγαθόν τι ἔμελλεν ἀποβήσεσθαι. 661. 4.

ἀπογράφεσθαι dare nomen ſuum ſcribae publico publicis in tabulis exarandum, velut eius, qui alium homicidii reum agat, eoque nomine in iudicium citet, 783. 5. 8. 784. 1. 8. ἀπογράφεσθαι τὴν δίκην *mit der Blutklage einkommen*, *ſie anhängig machen*. 786. 10. 13. 787. 3. 788. 4. 7. et pen. et alibi ſaepius in iſta extrema oratione.

ἀπογίνεσθαι abeſſe ab aliquo facinore, patrando non intereſſe. ὐδὲ μὴν ἀπογενέσθαι, ἢ παραγενέσθαι εἰκότερον. 644. 2.

ἀποδεικνύειν] αὐθέντης ὢν ἀποδέδεικται. 679. 8. χρόνον ἀπέδειξεν. 784. 8.

ἀπόδειξις] τῷ ποιήσαντι ῥᾳδία ἐςὶν ἡ ἀπόδειξις. qui

Digitized by Google

fecit, ei facillimum factu eſt, vt demonſtret, qui factum ſit. 736. 2.

ἀποδέχεσθαι] ἀποδεξαμένους με τὴν ἀπολογίαν. 660. 10. 670. 1.

ἀποδιδόναι permittere, relinquere negotiuu peragendum ei, cuius eſt id peragere. τὸν μιαρὸν τῷ χρόνῳ ἀποδόντες φῆναι. 702. 1. θάνατον τῷ μηνυτῇ δωρεὰν ἀπέδοσαν. 722. 6.

ἀποδικάζειν reprehenſione, culpa liberum, innoxium, legitimum, actioni forenſi non obnoxium declarare, verbo, abſoluere, *frey und recht ſprechen.* ἃ αὐτοὶ ἔργῳ ἀπεδίκασαν, ταῦτα ὑμᾶς κελεύουσι καταδικάσαι 791. 4.

ἀποδύειν. 641. 10.

ἀποκρίνεσθαι] ὁ ἀποκρινόμενος defenſor, factorum rationem reddens. 773. 10. nam opponitur τῷ κατηγόρῳ.

τὸ ἀποκτείνειν φασὶ μέγα κακὸν εἶναι. 708. 3. τὴν ἴσην δύναμιν ἔχει ὅστις τ' ἂν τῇ χειρὶ ἀποκτείνῃ, καὶ τῇ ψήφῳ ſiue manu tu me perimas, ſiue ſententia tua, ad exitum rei tantundem eſt. 755. 11.

ἀπολείπειν] ἐμοὶ μόνῳ ἀπολελειμμένῳ, qui ſuperſtes quidem patri, verum nihilominus ſolus, deſolatus ſum, vtpote ab adiutoribus deſertus. 606. 6. τινῶν προσιόντων, φοβηθέντες, ἀπέλιπον. 631. vlt.

ἄπολις, extorris. 636. 3.

ἀπολογεῖσθαι] ἃ πρὸς τὰ λεγόμενα [ſcil. ὑπὸ τοῦ ἀντιδίκου] ἀπολογεῖται. 679. pen. ἀπολογησαμένῳ τὴν προτέραν [ſcil. ἀπολογίαν] 711. 2.

ἀπολογία] τὴν ἀπολ. ἀποδέχεσθαι. 670. 1. ὑπερορῶ τῆς ἀπολογίας. 670. pen.

ἀπολύειν] ἀπολυομένης πάσης τῆς ὑποψίας. diluta, refutata. 626. 3. ἀπολύεσθε τῆς μιαρίας 648. vlt. τῶν ἐγκλημάτων ἀπολυομένων. dilutis, purgatis. 701. 4. ἀνδράποδα θρᾳξὶν ἀνθρώποις ἀπολύσαν. vendi-

Digitized by Google

venditurus. 714. vlt. *abſetzen*, *loſs ſchlagen*, *verkaufen.* 715. 2. ἐκ ἔϛιν ὅποι τις ἂν ἀνενεγκὼν ἀπολύσαιτο, ſeſe culpa purget. 753. 10. εἰ δέοι ἁμαρτεῖν ἐπὶ τῷ δικάζειν, τὸ ἀδίκως ἀπολῦσαι ſontem abſoluere, ὁσιώτερον ἂν εἴη τȣ͂ ἀδίκως ἀπολέσαι. 754. 6. ἀπολύσαιτο τὴν αἰτίαν. 765. 6.

ἀπολύσιμον αὐτῶν μηδένα μᾶλλον εἶναι ἢ καταλήψιμον. in horum neutro locum abſolutioni magis eſſe, quam condemnationi. 700. 10.

ἀπόμνυσθαι] ἀπώμοσεν ἐμέ τε καὶ αὐτὸν ὡς ἀδίκως ἀπολλυμένȣς. iureiurando meque, ipſumque ſemet crimine liberauit, affirmans, ſi criminis huius ergo tollamur, per nefas nos eſſe interituros. 724. 20.

ἀπονέμειν] κατηγορίαν ἀντὶ τιμωρίας τῇ πόλει ἀπονέμȣσι. 767. 4.

ἀπορία] διὰ τὴν ἀπορίαν τȣ͂ ἀποκτείναντος propterea quod homicidam, ignorantes, indicare nequeunt. 650. 7.

ἄπορος] μὴ ἐμοὶ νέμητε τὸ ἄπορον τȣ͂το. negotium hoc arduum et inexplicabile. 737. 2.

ἀπόρως] δεινῶς καὶ ἀπόρως ἔχοιμι περὶ τȣ͂ πράγματος. *ich würde in dieſer Sache übel zu rechte kommen, und mir nicht zu helfen wiſſen.* 605. 2. ἔτι ἀπορωτέρως διάκειμαι, multo minus inuenio, multo etiam magis ambigo, πῶς χρὴ ταῦτα ὑμῖν ἑρμηνεῦσαι. 660. 5.

ἀποσπένδειν] ἐπειδὴ ἀπέσπεισαν. vt defuncti libationibus erant, vel defuſa humo libatione. 615. 1.

ἀποσπογγίζειν. ſpongia abſtergere. 726. 9.

ἀπόϛασις] πρὶν τὴν ἀπόϛασιν τῶν Μιτυληναίων γενέσθαι. 742. 10.

ἀποϛερεῖν] ἀποϛερȣ́μενος μηδὲ τὰς παρȣ́σας ἀτυχίας ἀνακλαύσασθαι πρὸς ὑμᾶς. ipſa adeo excluſus opportunitate, vel copia, meas clades ad vos deplorandi. 650. 1. τῆς χρείας τȣ͂ παιδὸς ἀποϛερηθῶ. 671. 1. ἐκ ἀποϛερῶν ἐμαυτὸν ȣ̓δενὸς τῶν εἰς τὴν πόλιν. nullam

lam partem meorum erga rempublicam officiorum defugiens. 744. vlt. ἀποςερῶν ἐμαυτὸν τὸ δίκαιον. ius mihi debitum denegans, memet eo defraudans. 759. vlt.

ἀποςρέφειν] fortunam quam ἔτ' ἐγὼ, ἔτ' ἄλλος ἐδεὶς οἷος τ' ἀποςρέψαι μὴ ἐ γενέσθαι. [id eſt ὥςε μὴ γενέσθαι.] 771. vlt.

ἀποτίνειν] μεγάλας ὑπὲρ πολλῶν ἐγγύας ἀποτίνοντα. 639. 1.

ἀποτρέπειν τῆς ἐπιθέσεως. 645. vlt. ἀποτραπόμενοι τέτου τῶ λόγε. 719. 14. ἀπετρέποντο μηδὲν κατ' ἐμῶ καταψεύδεσθαι. 721. 6.

ἀποφαίνειν] ἔνοχον τοῖς τοῦ φόνε ἐπιτιμίοις ἀποφαίνει σε ὄντα. 689. 1. et pen. ὅπως δ' ἠφανίσθη ὁ ἀνὴρ ἐδενὶ λόγῳ εἰκότι δύνανται ἀποφαίνειν. 717. 15. πίςιν τῆς αἰτίας ταύτην σαφεςάτην ἀπέφαινον. 749. 12. 779. pen. ἀποφῆνασι [pro φῆνασι] καὶ ἐλέγξασι. 766. 6. ἀποφ. θεράποντας τὲς παραγενομένες ſeruorum nomina edere eorum, qui rei geſtae inter fuere. 779. 9. τεκμήρια μὴ ἀποφαίνοιτο τοῖς μαρτυρᾶσιν ὅμοια. 781. 6. [niſi forte h. l. actiuum ſufficiendum eſt in locum verbi medii.] τὲς λόγες ὑμῖν εἰκότας ἀποφαίνω, καὶ τοῖς λόγοις τὲς μάρτυρας ὁμολογᾶντας, καὶ τοῖς μάρτυσι τὰ ἔργα. 781. 8. 791. 8.

ἀποφεύγειν] ἀποφεύξεσθαι τὴν γραφήν. 627. 9. ἀποφυγεῖν τὰς διώξεις. 645. 1. 673. 8. 676. 7.

ἀπόφευξις] ἐν τέτῳ μοι ἀξιᾶτε τὴν ἀπόφευξιν εἶναι. ob hoc me dignum cenſete abſolutione. 737. 3.

ἀποψιφίζεσθαι. 750. 2.

ἀποψήφισις] πεποιήκασιν ὑμῖν τὴν ἀποψ. νομιμωτάτην καὶ δικαιοτάτην. 708. 2.

ἀπράγμων. 659. 4. a fine.

ἀπροσδόκητος. 666. 5.

ἅπτεσθαι] ἁπτομένες τῶν σφαγίων. 710. 2. ἐμῶ. 785. pen.

ἀπωθεῖσθαι] μὴ πάσχειν [ſcil τὴν βίαν, vel ὕβριν,

Digitized by Google

βεῖν, vel κακὸν] ἀλλ' ἀπωθ. [ſcil. ταῦτα] ζητῶν. 699. 9.

ἄπωθεν τοῦ λιμένος procul a portu in tota circum regione. 718. 4.

ἀρνεῖσθαι] ἀρνούμενος μὴ ἀποκτεῖναι. 672. 11.

ἄρχειν] ἄρχων χειρῶν ἀδίκων. 688. 7. ἄρξαντα τῆς πληγῆς. 688. 12. *der zuerſt ausgeſchlagen hat.* ἄρχοντες [ſcil. τῶν πληγῶν] ἀντιπάσχειν. 688. 15. 689. 6. τῷ ἄρξαντι πανταχοῦ μεγάλα ἐπιτίμια ἐπίκειται. 699. pen.

ἀρχὴ] παραδιδόασιν αὐτοὺς τῇ ἀρχῇ magiſtratui. 728. 1.

τὸ ἀσέβημα ἡμέτερον γίνεται. 623. 4. τούτῳ τὰ τοῦ ἀσεβήματα ἀνατιθέντες. 629. 9.

ἄσημος ἡ νὺξ οὐκ ἦν. 655. 1.

ἡ ἀσθένεια τοῦ γήρως. 693. 5.

ἀσπαίρειν] νεκροῖς ἀσπαίρουσι συντυχόντα. 652. 5.

ἀστέγαστον ἦν τὸ πλοῖον. 716. 1.

ἀσύμφορος. 629. 3.

ἀσφάλεια] ἐκ πολλοῦ τὴν ἀσφάλειαν ὧν ἐπιβουλεύουσι σκοποῦντες, οὐ πρότερον ἐπιχειροῦσιν. 622. 8. τὴν ἀσφάλειαν τῆς ἐπιβουλῆς τηροῦντα 634. 4.

ἀσφαλὴς] οὐ γὰρ ἂν τόνδε τὸν ἀγῶνα ἀσφαλέστερον ἐνόμισεν εἶναι. nam alias, h. e. ſi hoc minus certo noſſet, non induxiſſet animum, hac de caede certamen forenſe ſibi et tutius et expeditius fore, quam illud alterum de ſacrilegio. 627. vlt.

ἀσχολία μοι ἦν παρεῖναι. non vacabat adeſſe. 769. 2. 770. 4.

ἀτέλεστος exitu carens, irritus. ἀθέμιστα δεήσεται, rogabit, quae rogare nefas ſit, καὶ ἀτέλεστα, et quae nunquam euentura ſint. 626. 3.

ἀτιμοῦν] οἱ ἐλεύθεροι ἀτιμοῦνται καὶ χρήμασι ζημιοῦνται, ἐὰν μὴ τἀληθῆ δοκῶσι μαρτυρῆσαι. 653. vlt.

ἀτιμώρητος vltore vel vindice carens. 673. 7.

τες. 670. 7. *τὴν ἀκρίβειαν τῶν πραχθέντων μαθεῖν.* 692. 3.

ἀκριβὴς] *ἀληθῆ μὲν, λεπτὰ δὲ καὶ ἀκριβῆ.* 678. pen.

ἄκριτος] *μὴ ἄκριτον ἀποθανεῖν.* 728. 6.

ἀκρόασις] *καὶ ἄνευ τῆς αἰτήσεως τὴν ἀκρόασιν ὑπάρχειν.* 704. pen.

ἄκων οὐκ ἐλάσσω ἐμοὶ τὴν συμφορὰν κατέστησε τοῦ ἑκόντος. 658. pen.

ἀλήθεια] *ὧν τὴν ἀλήθειαν οὐκ εἴληφε.* certam cognitionem. 608. 6. *δόξῃ, μὴ ἀληθείᾳ τὴν κρίσιν ποιήσασθαι.* 660. pen. *τῆς ἀληθείας οὐκ ἦν τιμωρὸς αὐτῷ οὐδείς.* 723. 9. *μετὰ τῆς ἀληθείας.* 732. 19.

ἀληθὴς] *ὅπως τὸ πραχθὲν ᾖ ἀληθές.* in lucem hominumque notitiam proferatur, eoque ad *certitudinem* adigatur. 607. 8. *τὰ εἰκότα τοῖς ἀληθέσιν ἴσα ἡγεῖται.* 634. 3. *ἄπιστοι γενόμενοι τοῖς ἀληθέσι* [id eſt *ἐπὶ τοῖς ἀλ.*] quamuis vera dicerent, fidem tamen non inuenerunt. 703. 10. *κρεῖσσον ἦν τὸ ἀληθὲς τῆς τούτων αἰτιάσεως.* 717. 8. *ὥστε μηδέποτ' εἰς τἀληθὲς καταστῆναι.* ad liquidum peruenirent, ad certum publiceque notum, et omni controuerſiae exemtum. 723. 12. *τοῦ ἀληθοῦς νικᾶσθαι.* 752. 2.

ἁλίσκειν. et *ἁλῶναι.*] *σαφῶς ᾔδει ἁλωσόμενος αὐτήν.* pro certo ſciebat futurum, vt hac in cauſa condemnaretur, 627. pen. *ἁλοὺς τὴν γραφήν.* ex titulo criminis mihi incuſati [ſacrilegii puta] condemnatus. 635. 3. *ἁλῶναι καὶ ἀποφυγεῖν ἀμφοτέρας τὰς διώξεις ἐν ἴσαις ἐλπίσι θῶμεν.* 645. 1.

ἀλιτήριος] *ὑπολείπει τὴν τῶν ἀλιτηρίων δυσμένειαν.* [id eſt *τῶν θεῶν, τῶν τοὺς ἀλίτοντας τιμωρουμένων.*] 686. 3. *δεινοὺς ἀλιτηρίους* [punitores delictorum] *ἕξομεν τοὺς τῶν ἀποθανόντων προστροπαίους.* 686. 10. *ὑμῖν τὸ μήνιμα τῶν ἀλιτηρίων προστρίψομαι.* 691. 9. 695. 1. *διπλάσιον καθίστησι τὸ μίασμα τῶν ἀλιτηρίων τοῖς ἀποκτείνασιν αὐτόν.* 701. 10.

ἀλλάσσειν] ἠλλάξαντο πολλῆς εὐδαιμονίας πολλὴν κακοδαιμονίαν. 746. 5.

ἅμα διακονοῦσα. 613. 9. ἅμα τῇ ἁμαρτίᾳ. in ipſo delicti articulo. 664. 12.

ἁμαρτάνειν] ἄλλου δ' εἰς αὐτὸν ἁμαρτόντος, eo quod alius errorem commiſit ipſimet fatalem, in ſemet deliquit. 661. 9. τοῦ σκοποῦ ἁμαρτών. 663. pen. ἁμαρτὼν εἰς ἑαυτὸν, οἰκείαις συμφοραῖς κέχρηται. 664. 6. πάσης γῆς ἁμαρτὸν ἀκόντιον. iaculum, quod nusquam humum tetigiſſet. 671. 7. οὐδενὸς ἁμαρτεῖν, carere, exſors manere, οἷς οἱ τοιοῦτοι κολάζονται, δίκαιος ἐστι. 687. 7. ἥμαρτε τῆς ὑμετέρας γνώμης veſtra voluntate [h. e. beneuolentia] excidit. 742. vlt.

ἁμαρτία. 623. pen. μὴ τὴν ἁμαρτίαν γνῶτε μετανοήσαντες. 657. 5. τὰς δὲ προσηκούσας φέρων ἁμαρτίας poenas dans alienorum criminum. 665. 8. 667. 1.

ἀμνήμων] ἡ ἐπιθυμία τῆς τιμωρίας ἀμνήμονα τῶν κινδύνων καθίστη. ſitis vindictae cogitationem diſcriminum, in quae hoc facinus patrans eſſet incurſurus, ex eius animo euellebat, opprimebat, obliterabat. 627. 5.

ἀμύνεσθαι τὴν ἔχθραν. 627. 4. μεγάλα ἀδικούμενος ἠμυνάμην. 637. 3. τὴν ἀνομίαν ἀμύνοντες rependentes. 687. 11. ζῶντι, ἢ ἀποθανόντι εὐσεβέστερον ἀμύνειν ἐστὶν ἡμῖν. cum pietate noſtra magis conuenit, vt ei adhuc ſuperſtiti ſuccurramus, quam vt mortuo. 695. 8. τῷ ἀμυνομένῳ οὐδὲν οὐδαμοῦ ἐπιτίμιον γέγραπται. 699. vlt.

ἀμφισβητήσιμος. 658. 4.

ἀμφισβήτησιν locum dubitandi vel rixandi, καὶ λόγον locum cauillandi ὑπελίπου. 712. 8.

ἀμφότερα aduerbialiter, ambabus de cauſis. 790. 8.

ἀναβαίνειν] πρὶν ἐπὶ τὸν τροχὸν ἀναβῆναι. 724. 14.

ἀνάγειν] τὸν νόμον εἰς τὸν πατάξαντα τὸν φόνον ἀνάγοντα. 694. vlt. τἄλλα πλοῖα ἀνήγετο. e portu in altum cuehebantur. 716. vlt. 717. 4.

ἀναγι-

Digitized by Google

ἀναγινώσκειν] ὑπὸ τῶν κυρίων ἀναγινωσκόμενον perſuaſum, motum, adductum. 632. pen. ὁ βασιλεὺς αὐτοῖς τὰς νόμους [ſcil. τὰς φονικὰς] ἀνέγνω. docebat eos iura homicidiorum. 784. 8.

ἀναγκαῖος] ὑμεῖς vos iudices ἐμοὶ ἀναγκαῖοι amici neceſſarii et loco conſanguineorum. 606. 7. σπάνει τῶν ἀναγκαίων [ſcil. πρὸς τὸν βίον] 685. 6.

ἀναγκαίως ἔχει pro ἀναγκαῖόν ἐστιν. ineuitabile eſt, factu neceſſarium. 605. 5.

ἀνάγκη] οὐδὲν πικρότερον ἀνάγκης ἔδοξε [ſcil. τοῖς παλαιοῖς] vulgari prouerbio habetur. vel fertur. 631. 11. ὑπὸ σκληρᾶς ἀνάγκης βιαζόμενος. 660. 6. τοσαύτην ἀνάγκην ἔχει ὁ νόμος. 763. 2. ἡ παρᾶσα ἀνάγκη ἐν ἑκάστῳ ἰσχυροτέρα τῆς μελλέσης ἔσεσθαι. 778. pen.

ἄναγνος.] μιαρὸν καὶ ἄναγνον ὄντα. 629. 3.

ἀναιδὴς καὶ τολμηρός. 668. 4.

ἀναιρεῖν. 672. 4.

ἀναίρεσις] περὶ τὸν τῆς ἀναιρέσεως καιρὸν πλημμελήσας. ſcil. τῆς τῶν βελῶν. 672. 7. τῆς ἀναιρέσεως κοινωνός. mortui puta ad humandum. 738. 4.

ἀναίτιος] τὸν αἴτιον ἀφέντες, τὸν ἀναίτιον διώκομεν. 623. 3.

ἀνακεῖσθαι] τὰ ἐν ἀδήλῳ ἔτ' ὄντα ἐπὶ τῇ τύχῃ ἀνάκειται. 706. 2.

ἀνακλαίειν] μηδὲ τὰς παρέσας τύχας ἀνακλαύσασθαι πρὸς ὑμᾶς. 650. 1.

ἀνακράζειν. 725. 20.

ἀνακρίνειν] ἀνακρινόμενος ὑφ' ἡμῶν a nobis interrogatus. 628. 5. ἀνακρίναντες τὰς εἰργασμένας cum percontando facinoris auctores exploraſſent. 641. pen.

ἀναμάρτητος. 665. pen. ἐλεᾶντες τὰ νηπία τὴν ἀναμάρτητον συμφορὰν daſür er nichts kann, a qua error aut culpa eius abeſt. 666. 4. τὰς συμφορὰς τῶν ἀμαρ-

Digitized by Google

ἁμαρτόντων εἶναι, καὶ μὴ εἰς τοὺς ἀναμαρτήτους ἐκτρέπεσθαι. 674 9.

ἀναμιμνήσκειν τὴν ποινὴν in memoriam reuocare, *zu Gemüthe führen.* 657. 1.

ἀναμφισβητήτως. 712. 6.

ἀνάνδρως. 627. 12.

ἀναξύειν τὰ ἐν τῇ γῇ [ſcil. ἴχνη τοῦ φόνου] 726. 8.

ἀναποκρίτως εἰπών. 669. 4.

ἀνάστατος] ἐπειδὴ τὴν ἑαυτῶν πατρίδα ἀνάστατον γενομένην. 746. 6.

ἀνασώζειν] ἀνεσώθη τὸ γραμματίδιον. reperta in nauigio, et illinc protracta, et veluti periculo exitii erepta, atque ad ipſos perlata fuerat. [omnia nempe illa per mimum.] 731. vlt.

ἀνατιθέναι] τοῦτο τὰ τούτου ἀσεβήματα ἀναθέντες. imponentes huius homicidae piacula in caput ipſius, h. e. ipſius capite ea luentes atque expiantes. 629. 9. 691. 10. ἐγώ σοι μᾶλλον ἂν ἔχοιμι ταύτην τὴν πρόφασιν ἀνατιθέναι imputare, in te conferre. 732. 19.

ἀνατροπεὺς τοῦ οἴκου. 630. 7.

ἀναφαίνειν] ᾔδεσαν γὰρ οἰκεῖον σφίσι τὸ κακὸν ἀναφανησόμενον. 610. pen.

ἀναφέρειν] τῆς κηλῖδος εἰς ὑμᾶς ἀναφερομένης. 677. 2. οὐκ ἔστιν ὅποι τις ἂν τὴν ἁμαρτίαν ἀνενεγκὼν ἀπολύσαιτο. 753. 10. 765. 5.

ἀναχωρεῖν] τῆς ὑμετέρας ἁμαρτίας ἡ ποινὴ εἰς ἡμᾶς ἀναχωρεῖ. 623. pen.

ἀνελεημόνως καὶ ἀνοικτίστως ἀπώλεσε. 618. 3.

ἀνεξέλεγκτος] οἱ ἐπιβουλεύοντες ἀνεξέλεγκτοι ἂν εἶησαν. abirent haud conuicti, vel, non poſſent conuinci. 629. 1.

ἄνευ] οὐδὲ πόλει ἔξεστιν ἄνευ ἀθηναίων θανάτῳ ζημιῶσαι. 727. 14. inſciis Athen. et iniuſſu eorum.

ἀνέχε-

ἀνέχεσθαι τοιαῦτα ἀκούοντας, ἃ ἐκβάλλεσθαι ἄξιά ἐστιν. 692. 4.

ἀνήκεν] *ὁ Φόνος οὖν ἀνήκει εἰς τοὺς θεωμένους* redit ergo culpa caedis ad ſpectatores. hi dicendi erunt eam commiſiſſe. 672. vlt.

ἀνήκεστος] *πολλὴν πρόνοιαν ἔχειν, μέλλοντας ἀνήκεστον ἔργον ἐργάζεσθαι* facimus irreparabile, vt ſemel factum eſt. 754. 10. *ἐν τοῖς ἀνηκέστοις πλέον βλάβες τὸ μετανοεῖν.* 754. vlt.

ἀνήκουστος] *ἀνήκουστα καὶ θεοῖς καὶ ὑμῖν.* quae neque deos, neque vos par eſt ad aures admittere. 616. 3.

ἀνθρώπινος] *ὁ θεὸς βουλόμενος ποιῆσαι τὸ ἀνθρώπινον γένος.* 685. 3. *ἐκ τῶν ἀνθρωπίνων τεκμηρίων* quae doceri poſſunt ex humanis argumentis, h. e. repetitis ab hominibus et rebus humanis; quibus argumentis paulo poſt opponuntur diuina, h. e. a diis et oſtentis repetita. 748. 1.

ἀνίατος ἡ μετάνοια τῶν τοιούτων ἐστιν. 657. 6.

ἀνοίᾳ πολλῇ χρώμενος ἐγὼ und ich war wirklich ein groſser Narr, daſs ich das that. 668. pen.

ἀνοικτίστως cum *ἀνελεημόνως* copulatum. 618. 3.

ἀνομία] *τὴν ἀνομίαν τοῦ παθήματος ἀμύνοντες* iniuriam a peremto contra ius et fas toleratam pari acerbitate rependentes. 687. 11.

ἄνομος] *πῶς ἂν ἄνθρωποι σχετλιώτεροι καὶ ἀνομώτεροι γένοιντο.* 791. 1.

ἀνόσιος] *ἀνοσιώτερον.* 606. pen. *ἀνόσια ὀνείδη τοῖς παισὶ καταλείψω,* liberis meis hoc opprobrium relinquam, vt dicantur ab eo ſati, qui facinus impium morte merita luiſſet. 636. 2. *ἀνόσιόν τι γεγονέναι ἐμοῦ παρόντος.* me coram eueniſſe ſiniſtra auſpicia, aut aliquid, quod obſtaret, quo minus perlitaretur. 749. 10.

ἀνοσίως καὶ αἰσχρῶς ἀπώλεσε. 618, 14. 630. 14.

ἀντα-

ἀνταποθνήσκειν] κειμένȣ τȣ͂ νόμȣ ἀνταποθανεῖν τὸν ἀποκτείναντα, cum in lege ſcriptum ſit, vt homicida ſanguine ſuo luat. 709. 2.

ἀνταφαιρεῖσθαι] τὴν βȣλεύσασαν ψυχὴν ἀνταφελέσθαι. 687. pen.

ἀντίδικος] αὐτοὶ οὗτοι καθεςᾶσιν ἀντίδικοι [mei] καὶ φονεῖς [patris] 605. 12. οἱ ἀντίδικοι κατ' εὔνοιαν κρίνοντες τὸ πρᾶγμα. 678. 4.

ἀντιδρᾷν] ἀνάνδρως, μηδὲν ἀντιδράσαντα. 627. 12. ταῖς χερσὶ τυπτόμενος, ἀντιδρῶν ἅπερ ἔπασχον. 688. 16. 699. 2.

ἀντιλογίζεσθαι. 634. 3. 689. 21.

ἀντιπάσχειν μείζονα καὶ πλείονα δίκαιοί εἰσιν οἱ ἄρχοντες [ſcil. πληγῶν.] 688. 15. 689. 6.

ἀντισπεύδειν] ἀντέσπευδε πρὸς ἐμε. aduerſus me contendiſſet, dimicaſſet. 607. vlt.

ἀντομνύναι vel ἀντόμνυσθαι] πῶς ἂν εὐόρκως ἀντομωμοκὼς εἴη. *wie wird er alſo wohl ſagen können, daſs er ſeinen Gegeneyd mit gutem Gewiſſen abgeleget habe.* 608. 11.

ἀνώμοτος nullo iureiurando obſtrictus. καὶ ἀνωμότοις ὑμῖν ἐπιτρέψαιμι περὶ τȣ͂ σώματος τȣ͂ ἐμȣ͂ διαψηφίσασθαι. 706. vlt. ἀνώμοτος ἐμȣ͂ κατηγορεῖ, ἀνώμοτοι δὲ οἱ μάρτυρες καταμαρτυρȣ͂σι 709. vlt. 710. 4.

ἀξία] ἐλασσόνως, ἢ κατ' ἀξίαν, τὸν ἄρξαντα ἠμύνατο. 699. 12.

ἀξιȣ͂ν] ȣ̓ πρέπει χρηςὰ ἐπιτηδεύοντας αὐτȣ̀ς κακῶν ἀξιȣ͂σθαι. 674. 5. τȣ́των ὑπὸ θεȣ͂ ἀξιωθεὶς. 685. pen.

ἀπαγγέλλειν. 610. 4.

ἀπάγειν] ἀπάγοντες τιμωρεῖσθε abductum ex vrbe ad confinia veſtrae ditionis, illinc ire in exſilium iuſſum. 677. 7. ἀπάγειν τινὰ νύκτωρ μακρὰν ὁδὸν.

718.

Digitized by Google

ἀπέχθειαν αὐτῶν δίκαιος φέρεσθαι. 678. vlt. non me par eſt ferre inuidiam.

ἀπιστεῖν] *τῇ σκληρότητι τοῦ δαίμονος ἀπιστῶν.* 670. vlt. *σφίσιν αὐτοῖς ἀπιστοῦντες.* 704. 7. *τοῖς μάρτυσι.* 780. 2.

ἄπιστος] *μὴ παραγενέσθαι μετὰ τοῦ φόνου ἀπιστότερον, ἢ παραγενέσθαι* minus credibile eſſe, me a caede abfuiſſe, quam in ea patranda verſatum eſſe. 654. 7. *ἄπιστοι γενόμενοι τοῖς ἀληθέσι.* ſubaudi *ἐπὶ.* *ſuper*, vel *cum* ipſis veris. h. e. quamuis vera dicerent, tamen fide caruerunt. 703. 10. *οὓς αὐτός συ ἀπίστους κατέστησας.* quorum teſtium auctoritatem fidemque ipſe tute debilitaſti. 710. 5. *τοῖς λόγοις ζητοῦσι τὰ ἔργα ἄπιστα καταστῆσαι.* verbis ſuis res, quae vere ſunt, infitiatum eunt, earumque veritatem oratione ſubuerſum et abolitum. 750. 1. 791. 6.

ἀπὸ] *πότερον πρὸ δείπνου, ἢ ἀπὸ δείπνου vor, oder nach Tiſche.* 613. 8. et in continente vſurpat *μετὰ δεῖπνον.*

ἀποβαίνειν] *ἀμφοῖν ἡμῖν ἀγαθόν τι ἔμελλεν ἀποβήσεσθαι.* 661. 4.

ἀπογράφεσθαι dare nomen ſuum ſcribae publico publicis in tabulis exarandum, velut eius, qui alium homicidii reum agat, eoque nomine in iudicium citet, 783. 5. 8. 784. 1. 8. *ἀπογράφεσθαι τὴν δίκην mit der Blutklage einkommen, ſie anhängig machen.* 786. 10. 13. 787. 3. 788. 4. 7. et pen. et alibi ſaepius in iſta extrema oratione.

ἀπογίνεσθαι abeſſe ab aliquo facinore, patrando non intereſſe. *οὐδὲ μὴν ἀπογενέσθαι, ἢ παραγενέσθαι εἰκότερον.* 644. 2.

ἀποδεικνύειν] *αὐθέντης ὢν ἀποδέδεικται.* 679. 8. *χρόνον ἀπέδειξεν.* 784. 8.

ἀπόδειξις] *τῷ ποιήσαντι ῥᾳδία ἐστὶν ἡ ἀπόδειξις.* qui

fecit, ei facillimum factu eſt, vt demonſtret, qui factum ſit. 736. 2.

ἀποδέχεσθαι] ἀποδεξαμένους με τὴν ἀπολογίαν. 660. 10. 670. 1.

ἀποδιδόναι permittere, relinquere negotiuu peragendum ei, cuius eſt id peragere. τὸν μιαρὸν τῷ χρόνῳ ἀποδόντες φῆναι. 702. 1. θάνατον τῷ μηνυτῇ δωρεὰν ἀπέδοσαν. 722. 6.

ἀποδικάζειν reprehenſione, culpa liberum, innoxium, legitimum, actioni forenſi non obnoxium declarare, verbo, abſoluere, *frey und recht ſprechen.* ἃ αὐτοὶ ἔργῳ ἀπεδικάσαν, ταῦτα ὑμᾶς κελεύουσι καταδικάσαι 791. 4.

ἀποδύειν. 641. 10.

ἀποκρίνεσθαι] ὁ ἀποκρινόμενος defenſor, factorum rationem reddens. 773. 10. nam opponitur τῷ κατηγόρῳ.

τὸ ἀποκτείνειν φασὶ μέγα κακούργημα εἶναι. 708. 3. τὴν ἴσην δύναμιν ἔχει ὅσις τ' ἂν τῇ χειρὶ ἀποκτείνῃ, καὶ τῇ ψήφῳ ſiue manu tu me perimas, ſiue ſententia tua, ad exitum rei tantundem eſt. 755. 11.

ἀπολείπειν] ἐμοὶ μόνῳ ἀπολελειμμένῳ, qui ſuperſtes quidem patri, verum nihilominus ſolus, deſolatus ſum, vtpote ab adiutoribus deſertus. 606. 6. τῶν προσιόντων, φοβηθέντες, ἀπέλιπον. 631. vlt.

ἄπολις, extorris. 636. 3.

ἀπολογεῖσθαι] οὐ πρὸς τὰ λεγόμενα [ſcil. ὑπὸ τοῦ ἀντιδίκου] ἀπολογεῖται. 679. pen. ἀπολογησαμένῳ τὴν προτέραν [ſcil. ἀπολογίαν] 711. 2.

ἀπολογία] τὴν ἀπολ. ἀποδέχεσθαι. 670. 1. ὑπερορῶ τῆς ἀπολογίας. 670. pen.

ἀπολύειν] ἀπολυομένης πάσης τῆς ὑποψίας. diluta, refutata. 626. 3. ἀπολύεσθε τῆς μιαρίας 648. vlt. τῶν ἐγκλημάτων ἀπολυομένων. dilutis, purgatis. 701. 4. ἀνδράποδα θρᾳξὶν ἀνθρώποις ἀπολῦσαι. vendi-

venditurus. 714. vlt. *abſetzen*, *loſs ſchlagen*, *verkaufen.* 715. 2. οὐκ ἔςιν ὅποι τις ἂν ἀνενεγκὼν ἀπολύσαιτο, ſeſe culpa purget. 753. 10. εἰ δέοι ἁμαρτεῖν ἐπὶ τῷ δικάζειν, τὸ ἀδίκως ἀπολύσαι ſontem abſoluere, ὁσιώτερον ἂν εἴη τοῦ ἀδίκως ἀπολέσαι. 754. 6. ἀπολύσαιτο τὴν αἰτίαν. 765. 6.

ἀπολύσιμον αὐτῶν μηδένα μᾶλλον εἶναι ἢ καταλήψιμον. in horum neutro locum abſolutioni magis eſſe, quam condemnationi. 700. 10.

ἀπόμνυσθαι] ἀπώμοσεν ἐμέ τε καὶ αὐτὸν ὡς ἀδίκως ἀπολλυμένους. iureiurando meque, ipſumque ſemet crimine liberauit, affirmans, ſi criminis huius ergo tollamur, per nefas nos eſſe interituros. 724. 20.

ἀπονέμειν] κατηγορίαν ἀντὶ τιμωρίας τῇ πόλει ἀπονέμουσι. 767. 4.

ἀπορία] διὰ τὴν ἀπορίαν τοῦ ἀποκτείναντος propterea quod homicidam, ignorantes, indicare nequeunt. 650. 7.

ἄπορος] μὴ ἐμοὶ νέμητε τὸ ἄπορον τοῦτο. negotium hoc arduum et inexplicabile. 737. 2.

ἀπόρως] δεινῶς καὶ ἀπόρως ἔχοιμι περὶ τοῦ πράγματος. *ich würde in dieſer Sache übel zu rechte kommen, und mir nicht zu helfen wiſſen.* 605. 2. ἔτι ἀπορωτέρως διάκειμαι, multo minus inuenio, multo etiam magis ambigo, πῶς χρὴ ταῦτα ὑμῖν ἑρμηνεῦσαι. 660. 5.

ἀποσπένδειν] ἐπειδὴ ἀπέσπεισαν. vt defuncti libationibus erant, vel defuſa humo libatione. 615. 1.

ἀποσπογγίζειν. ſpongia abſtergere. 726. 9.

ἀπόςασις] πρὶν τὴν ἀπόςασιν τῶν Μιτυληναίων γενέσθαι. 742. 10.

ἀποςερεῖν] ἀποςερούμενος μηδὲ τὰς παρούσας ἀτυχίας ἀνακλαύσασθαι πρὸς ὑμᾶς. ipſa adeo excluſus oportunitate, vel copia, meas clades ad vos deplorandi. 650. 1. τῆς χρείας τοῦ παιδὸς ἀποςερηθῶ. 671. 1. οὐκ ἀποςερῶν ἐμαυτὸν οὐδενὸς τῶν εἰς τὴν πόλιν. nul-

βρειν, vel κακὸν] ἀλλ' ἀπωθ. [ſcil. ταῦτα] ζητῶν. 699. 9.

ἄπωθεν τοῦ λιμένος procul a portu in tota circum regione. 718. 4.

ἀρνεῖσθαι] ἀρνέμενος μὴ ἀποκτεῖναι. 672. 11.

ἄρχειν] ἄρχων χειρῶν ἀδίκων. 688. 7. ἄρξαντα τῆς πληγῆς. 688. 12. *der zuerſt ausgeſchlagen hat.* ἄρχοντες [ſcil. τῶν πληγῶν] ἀντιπάσχειν. 688. 15. 689. 6. τῷ ἄρξαντι πανταχοῦ μεγάλα ἐπιτίμια ἐπίκειται. 699. pen.

ἀρχή] παραδιδόασιν αὐτοὺς τῇ ἀρχῇ magiſtratui. 728. 1.

τὸ ἀσέβημα ἡμέτερον γίνεται. 623. 4. τοῦτο τὰ τοῦτο ἀσεβήματα ἀνατιθέντες. 629. 9.

ἄσημος ἡ νὺξ οὐκ ἦν. 655. 1.

ἡ ἀσθένεια τοῦ γήρως. 693. 5.

ἀσπαίρειν] νεκροῖς ἀσπαίρουσι συντυχόντα. 652. 5.

ἀσέγαστον ἦν τὸ πλοῖον. 716. 1.

ἀσύμφορος. 629. 3.

ἀσφάλεια] ἐκ πολλοῦ τὴν ἀσφάλειαν ὧν ἐπιβουλεύουσι σκοποῦντες, οὐ πρότερον ἐπιχειροῦσιν. 622. 8. τὴν ἀσφάλειαν τῆς ἐπιβουλῆς τηροῦντα. 634. 4.

ἀσφαλής] οὐ γὰρ ἂν τόνδε τὸν ἀγῶνα ἀσφαλέςερον ἐνόμισεν εἶναι. nam alias, h. e. ſi hoc minus certo noſſet, non induxiſſet animum, hac de caede certamen forenſe ſibi et tutius et expeditius fore, quam illud alterum de ſacrilegio. 627. vlt.

ἀσχολία μοι ἦν παρεῖναι. non vacabat adeſſe. 769. 2. 770. 4.

ἀτέλεςος exitu carens, irritus. ἀθέμιςα δεήσεται, rogabit, quae rogare nefas ſit, καὶ ἀτέλεςα, et quae nunquam euentura ſint. 626. 3.

ἀτιμοῦν] οἱ ἐλεύθεροι ἀτιμοῦνται καὶ χρήμασι ζημιοῦνται, ἐὰν μὴ τἀληθῆ δοκῶσι μαρτυρῆσαι. 653. vlt.

ἀτιμώρητος vltore vel vindice carens. 673. 7.

ἀτρεμίζειν immobilis in veſtigio ſtare. *τοῖς εὐτυχοῦσιν ἀτρεμίζειν καὶ φυλάττειν τὴν παροῦσαν εὐδαιμονίαν συμφέρει.* 655. 6. *οὐκ ἂν ἐβλήθη ἀτρεμίζων καὶ μὴ διατρέχων.* 662. 10. 680. 2. et 15.

ἅττα pro *ἅτινα.* 771. 1.

ἀτυχεῖν] *τοῖς ἀτυχοῦσι νεωτερίζειν συμφέρει.* 655. 4.

ἀτυχής. ἀτυχέστατος. 630. 1.

ἀτυχία] *ἐλεήσαντας τὴν ἐμὴν ἀτυχίαν ἰατροὺς αὐτῆς γενέσθαι.* 640. 3. *ἡ ἀτυχία ἀδικεῖται ὑπ' αὐτοῦ.* 641. 1. *τῇ ἀτυχίᾳ ἑκὼν ἐμαυτὸν ἐγχειρίζω καὶ τῇ τούτων ἔχθρᾳ.* 649. 2. *τὴν ἀτυχίαν αἰτοῦμαι εἰς εὐτυχίαν μεταστῆναι.* 651. 9. *διὰ τὴν ἀτυχίαν τῆς ἁμαρτίας.* 673. 9.

αὐθέντης. homicida. 671. 2. 676. 12. 679. 8. 683. 7. et 10. 709. 11.

αὔριον καὶ τῇ ἔνῃ. 775. 5.

αὐτίκα. exempli cauſa, ſeu, ne longe abeam, ſed id ſolum commemorem, quod eſt ad memoriam, ſeu proximum, ſeu recentiſſimum. 737. 14.

αὐτόφωρος] *ληφθεῖσαν τὸν θάνατον τὸν ἐκείνου ἐπ' αὐτοφώρῳ μηχανωμένην.* deprehenſam in ipſo ſcelere, flagrante delicto, cum necem ipſi pararet, ita vt infitiari non poſſet. 605. vlt. *οἱ δοῦλοι τοὺς δεσπότας ἀποκτείναντες ἐὰν ἐπ' αὐτοφώρῳ ληφθῶσι.* 727. pen.

αὐτόχειρ homicida, qui non per alterum, ſed per ſe, ſua manu, aliquem occiderit. 727. 9. 734. 14.

ἀφαμαρτάνοντες ὧν ἂν ἐπινοήσωσι δρᾶσαι. 663. 1.

ἀφανής] *οὐ γὰρ ἀφανής, ἀλλὰ καὶ λίαν φανερὸς ἔμοι γε ὁ τούτου θάνατός ἐστι.* 673. 2. *σύ με ἐν ἀφανεῖ λόγῳ ζητεῖς ἀπολέσαι* per criminationem commenticiam, cuius veritas ad liquidum perduci et in clara luce poni nequit. 733. 3.

ἀφανίζειν de medio tollere, ex oculis hominum ſubmouere. *τὰ γενόμενα ἐν τούτῳ ἀφανισθῆναι ᾠήθησαν.* 608. 10. *ἀφανίσαι τὴν αὐτοῦ μιαρίαν ζητεῖ.* 641. 2.

ὅπως

ὅπως ἠφανίσθη ὁ ἀνήρ. 717. 15. ἀφανισθέντα λαθεῖν. 718. 7. ἀφανίζειν λόγους. 723. 12. ἠφάνισα ἂν τῷ ἀνθρώπῳ, ὅτ᾽ ἐπ᾽ ἐμοὶ ἦν. 730. 9. οὐκέτι οἷόν τ᾽ ἦν ἀφανίσαι τὰ ἀναγνωσθέντα. celare ea, quae publice in foro recitata eſſent. 732. 2.

ἀφιέναι τοῦ τεθνεῶτος τὴν τιμωρίαν. 606. pen. οὐ, τὸν αἴτιον ἀφέντες, τὸν ἀναίτιον διώκομεν. 623. 3. 638. 5. οὐδεὶς ἑτοίμην καὶ κατειργασμένην ὠφέλειαν ἀφῆκεν. 625. 1. ἐλεύθεροι [id eſt εἰς ἐλευθερίαν] ἀφίενται. 643. 5. τοὺς ἀναιτίους καταλαβόντες, τοὺς αἰτίους ἀφιέναι. *die groſsen Diebe lauffen laſſen.* 657. 2. μήτε τοὺς ἐνόχους ἀφιέντας, μήτε τοὺς καθαροὺς εἰς ἀγῶνας καθιστάντας. 685. 2. ἀφῆκεν αὐτὸν miſſum eum fecit, in iure perſecutus non eſt. 734. 6.

ἀφίστασθαι] τῶν ἀπὸ σκοποῦ ἀφεστώτων. 662. 7. ἡ πόλις ὅλη κακῶς ἐβουλεύσατο ἀποστᾶσα [ſcil. ὑμῶν] 742. pen.

ἀφορία] ἐκ τούτων [ex huiusmodi delictis] αἵ τε ἀφορίαι γίνονται. ſterilitates terrarum, pecorum hominumque καὶ δυστυχεῖς αἱ πράξεις. 629. 6. τῆς ἀφορίας αἴτιοι γίνονται. 638. 5.

ἀφυλαξία. 682. 1.

ἀωρὶ τῶν νυκτῶν. 625. vlt. 631. 18. τῆς νυκτὸς. 652. 5.

ἄωρος] οἰκτείροντες τὴν ἄωρον τελευτήν. 659. 2. ἀώροις συμφοραῖς περιβάλλειν. 667. 5.

Βαρυδαιμονία] εἰς τοῦτο βαρυδαιμονίας ἥκω 630. 10.

Βασανίζειν] οὐ γὰρ ἂν ἐβασανίζομεν αὐτοὺς [ſubaudi εἰ πάντως καὶ πάντοτε πιστοὶ ἦσαν.] 633. 1. οὐ γὰρ ἐπὶ ταῖς τοιαύταις μαρτυρίαις βασανίζονται. 643. 5. οὕτως ἀγαθόν ἐστι μετὰ χρόνου βασανίζειν τὰ πράγματα. 740. 1.

Βασανιστής. 609. 2. αὐτοὶ ἦσαν καὶ βασανισταὶ καὶ ἐπιτιμηταὶ — 721. 7.

βάσανος] τῇ δικαιοτάτῃ βασάνῳ χρήσασθαι περὶ τοῦ

Digitized by Google

τοῦ πράγματος. 608. 13. ἐφ᾽ οἷς τὸ πλεῖστον μέρος ἦ τῆς βασάνου, πρὸς τούτων εἰσὶν οἱ βασανιζόμενοι. 720. vlt.

ὁ βασιλεὺς [rex ſacrorum] αὐτοῖς τοὺς νόμους ἀνέγνω. 784. 8. οὑτοσὶ ὁ βασ. [qui nunc honorem gerit εἰς τὴν ἀρχὴν] εἰσῆλθεν. 788. 1.

βέλος] πολεμίῳ τῷ τούτου βέλει περιπεσών. 672. 5.

βιάζεσθαι Antiphon interdum pro paſſiuo vſurpat, vt βιαζόμενος ἀπολογεῖσθαι. coactus. 631. 9. ὑπὸ σκληρᾶς ἀνάγκης βιαζόμενος. 660. 6. ὑπ᾽ ἐκείνου βιαζόμενος ἐξήμαρτεν. 699. 3.

βιαιότης καὶ παρανομία. 707. 5.

βιαίως καὶ ἀκουσίως ἀπέθανε. 618. 7. παρανομώτατα καὶ βιαιότατα εἰς τοῦτον τὸν ἀγῶνα καθέστηκα. per ſummum nefas et atrociſſima cum violentia in hoc certamen pertractus ſum. 706. 12.

βίος] ὑφ᾽ ὧν ἥκιστα ἐχρῆν, τὸν βίον ἐκλιπών. id eſt peremtus, coactus vita decedere. 616. 1.

βλάβος] ἐν τοῖς ἀνηκέστοις πλέον βλ. τὸ μετανοῆσαι. 754. vlt.

βλάπτειν] ὁ διαφθαρεὶς, οὐδὲν ἧσσον [ſubaudi βλαφθεὶς] ἀκουσίως βλαφθεὶς, [id eſt ἐν τῷ ἀκ. βλαφθῆναι, aut διότι ἀκ. ἐβλάφθη, ἢ εἰ ἑκὼν ἐβλάπτετο] ἀδικοῖτ᾽ ὂν 673. 7.

βλέπειν] ζῶν καὶ βλέπων. ſciens volensque, bene ſibi conſcius eorum, quae dicat. 692. 8. ὥσπερ βλέπειν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐστι κατὰ φύσιν. 696. 1.

βοηθεῖν] βοηθοῦντες ταῖς τούτων ἀτυχίαις. 684. 2.

βοηθός. 605. 9. οὐ τῶν ἀποκτεινάντων ἐστὲ βοηθοὶ, ἀλλὰ τῶν ἐκ προνοίας ἀποθνησκόντων. 616. 6.

βουλαῖος ζεὺς, et βουλαία Ἀθηνᾶ. 789. 2.

βούλεσθαι] τὸ τῶν ἐχθρῶν βουλόμενον ἀδίκως ἐμὲ ἀπολέσαι [id eſt ἡ τούτων βούλησις.] 741. 6.

βουλεύειν necem alicuius meditari, eam ex inſidiis ipſi comparare. τὴν βουλεύσασαν ψυχὴν ἀνταφελέσθαι αὐτὸν animam in vicem eripere eam, quae praemeditato

tato facinore alteri animam eripuiſſet. 687. pen. βελευτὴς τῆς πληγῆς ἐγένετο, τὸν δὲ θάνατον ἐκ ἐβϰλευσε. 698. pen. ἀποκτεῖναί με Διόδοτον, βουλεύσαντα αὐτῷ θάνατον. 772. 6. et 8. ἐπὶ θανάτῳ βελευθέντα. 773. 9. In medio, deliberare εὖ βελεύσασθαι πρότερον καὶ μὴ μετ᾽ ὀργῆς καὶ διαβολῆς. 740. 6. ἐν τῷ παραχρῆμα *auf den Plotz* ἐκ ἔςιν ἀρχὴν ὀρθῶς βελεύσασθαι. 741. 9. ἡ πόλις ὅλη κακῶς ἐβελεύσατο ἀποςᾶσα. 742. pen.

βελευτὴς deſignator, meditator. βελ. θανάτου. 693. 16. πληγῆς. 693. 20. qui mortem, aut vulnus alicui ex deliberato infert. 698. pen. 2) ſenator. 789. 4.

βελευτήριον. 789. 2. 3. 792. 2.

βραχὺς] ἐν βραχυτάτοις [ſcil. ἔπεσι] διηγήσασθαι. 614. 1. βραχεῖς τὰς λόγυς ἐποιήσαντο. 688. 1.

γένος] ὁ θεὸς βελόμενος ποιῆσαι τὸ ἀνθρώπινον γένος. 685. 3. μεγαλοφροσύνη τῦ γένυς. 693. 3.

γεραιὸς] συγχέων ἅπαντα τῶν γεραιοτέρων νόμιμα. 687. 6.

γῆ] πάσης γῆς ἁμαρτὸν ἀκόντιον. 671. 7. τροφέας παρέδωκε τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν. 685. 5.

γηραιὸς] μὴ προαποθνήσκοιμεν τῆς γηραιῦ τελευτῆς. 685. 6.

γῆρας] ἡ ἀσθένεια τῦ γήρως. 693. 5.

γίγνεσθαι τὰ μὴ γενόμενα, ἐκ ἐν τοῖς τέτων λόγοις ἐςί. 773. 6.

γιγνώσκειν] ἐγίνωσκέ με καταψευσόμενος, [id eſt ὅτι καταψεύσεται] et ἐγ. ἀποθανέμενος. [id eſt ὅτι ἀποθανεῖται] 721. 9. 10. γνωσθεὶς ἂν [ſcil. ὅτι ἐπιβελεύει.] 734. 9.

γλῶσσα] συγγνώμην ἔχειν ἐάν τι τῇ γλώσσῃ ἁμάρτω. 705. 2. τὸ ῥῆμα τῆς γλώσσης ἁμάρτημα, τὸ δ᾽ ἔργον τῆς γνώμης. 705. 8.

γνώμη] συμβέβηκε πολὺ παρὰ τὴν γνώμην τέτων. multo ſecius euenit, quam in his ſpectatum fuerat,

Digitized by Google

gantz anders, als man gemeint, und hierbey zur Abſicht gehabt hatte, gar nicht nach dem Zuſchnitte aller dieſer Anſtalten. 661. 5. τὸ ἔργον ἁμάρτημα τῆς γνώμης. 705. 8. ἥμαρτε τῆς ὑμετέρας γνώμης id eſt εὐνοίας. prorſus vt Latini voc. *voluntas* vſurpant. 742. vlt. ἐπιψηφίζων καὶ λέγων γνώμας. vt prytanis. 790. 3.

γνωριστὴς] γνωρισταὶ γίγνεσθε τῆς δίκης. 758. 1.

γραμματεῖον. 609. 1.

γράφειν] ἱερῶν κλοπῆς [ſubaudi ἐπ' ἐγκλήματι] δυοῖν ταλάντοιν [ſubaudi γραφὴν] γεγραμμένος ὑπ' αὐτῦ accuſatus ſacrilegii ad valorem duum talentorum, ſeu, quae lis ipſi ab accuſatore duobus talentis fuiſſet aeſtimata, quot nimirum argueretur ex aede Mineruae furto abſtuliſſe. 626. vlt.

γραφὴ libellus accuſatorius, quo quis inſimulatur ſceleris, quo aut pietas deorum violatur, aut maieſtas populi laeditur, aut leges temerantur, aut pax publica perturbatur. ὡς καὶ ἐγώ, [ſcil. λέγω] καὶ ἡ γραφὴ λέγει. libellus a me iudicibus exhibitus, quo mulierem hanc homicidii ream feci 605. 12. γραφὰς πολλὰς καὶ μεγάλας διώξας, εἷλεν ὐδεμίαν. 626. 10. ſaepius in illis orationibus pro accuſatione de ſacrilegio vſurpatur.

γυμνάζεσθαι. 663. 7.

γυμνάσιον. 658. 7.

δαίμων] τῇ σκληρότητι τῦ δαίμονος ἀπιςῶν. 670. vlt. μὴ ἐναντία τῦ δαίμονος γνῶτε. 684. 3.

δαπανᾷν hominem cruciatibus torturae in equuleo abſumere. 719. vlt.

δεικνύναι] δεδειγμένον ἔςαι tantundem erit, ac ſi vos ipſi docueritis, planum feceritis, vel, demonſtratum, certum erit, inter omnes conſtabit. 747. 1.

δεῖν cuſtodiae mandare. τῶν ἄλλων ξένων ὅςις ἐγγυητὰς ἠθέλησε καταςῆσαι, οὐδεὶς πώποτ' ἐδέθη. 713. 7.

δεινὸς

δεινὸς ſubtilis, vafer, ſollers, acer et facundus. ἐμὲ ὡς δεινὸν παγχάλεπον ἐλέγχεσθαι εἶναι. 630. 15.

δεινότης] ἀληθείᾳ μᾶλλον ἢ δεινότητι 'εἰρῆσθαι. 705. 4.

δεινῶς καὶ ἀπόρως ἔχοιμι loco ſim futurus admodum iniquo, impedito et perhorreſcendo. 605. 2.

δειπνεῖν] παρ' ἀνδρὶ ἑταίρῳ δειπνῶν. 614. 5.

δεῖσθαι] ἀθέμιστα δεήσεται, καὶ ἀτέλεστα, καὶ ἀνήκεστα καὶ θεοῖς καὶ ὑμῖν. 616. 3.

δεξιὸς] οἰομένη δεξιὸν ποιεῖν. *recht hübſch, recht klug, recht artig machen* 614. 10.

δεσπότης] οἱ τοὺς δεσπότας ἀποκτείναντες ἐὰν ἐπ' αὐτοφώρῳ ληφθῶσι. 727. pen. παῖς οὐδὲ δώδεκα ἔτη γεγονὼς ἐζήτησε τὸν δεσπότην ἀποκτεῖναι. 738. pen.

δεύτερος] καὶ δεύτερον καὶ τρίτον φημὶ. iterum iterumque dico. 689. 2.

δηλοῦν] ἔργῳ δηλώσω οὐ παραγενόμενος. [id eſt ὅτι οὐ παραγέγονα] 654. 9. δηλοῦται διὰ τὴν ἑαυτοῦ ἁμαρτίαν ἀποθανών. [id eſt ὅτι ἀπέθανε] perſpicuum fit puerum ab errore ipſummet ſuo fuiſſe exanimatum. 662. 9. ἀδύνατον ἀλλαχόθεν ἢ ἐκ τῶν πραχθέντων δηλοῦσθαι. 679. 5. σαφῶς δηλοῦται — περιπεσών. 680. 15.

δημόκοινος carnifex. 615. 6.

δημοκρατία] θύων ὑπὲρ τῆς δημοκρατίας. 790. 2.

δημότης. 769. 9.

διαβιβάζειν. 730. 11.

διαβολὴ] μὴ μετ' ὀργῆς καὶ διαβολῆς non animo praeiudiciis et calumniis iniuſtis exacerbato. 740. 6. οἱ πολλοὶ ἀγῶνες τῇ ἀληθείᾳ σύμμαχοι, τῇ δὲ διαβολῇ πολεμιώτατοι. 751. 2. διαβολῆς ἕνεκα καὶ ἀπάτης. 765. 11.

διαγινώσκειν] ἐν ὑμῖν ἐστι τοῦτ' ὀρθῶς διαγνῶναι. 616. pen. 658. 5. 759. 7. 762. 7.

διαγνώμων. 670. 5.

διαδέ-

Digitized by Google

διαδέχεσθαι] τοῖς νόμοις, οὓς παρὰ τῶν θεῶν καὶ τῶν προγόνων διαδεξάμενοι. 606. 3.

διαδικασία] τρεῖς διαδικασίας ποιεῖσθαι ἐν τρισὶ μησὶ. 786. 13. vbi videtur διαδ. eadem eſſe atque aliis dicta ἀνάκρισις, examen partium contendentium, priuatim habitum coram praetore vel arbitro; domi eius, vulgo *confrontatio*. ſubiicit enim τὴν δὲ δίκην εἰσάγειν τετάρτῳ μηνί.

διαδρομή. 680. 3.

διακεῖσθαι] ἔτι ἀπορωτέρως διάκειμαι. 660. 5. τοὺς ὁσίως διακειμένους [ſubaudi εἰς, vel κατὰ] τὰ πρὸς τοὺς θεούς. 748. 12.

διακινδυνεύειν τῷ σώματι. 734. 17.

διακονεῖν.] εἰ ἐθέλοι διακονῆσαί οἱ. 612. 5. ἅμα διακονοῦσα vna inſeruiens eius auctoritati, aut, ſi ſic reddere mauis, inter ancillandum et pocula miniſtrandum. 613. 9.

διακωλύειν impedire, intercedere, abſterrere. 631. 4. οὐ δίκαιον τὰς θείας προσβολὰς διακωλύειν γενέσθαι. 674. 5. διακωλύοντες τὰ ἱερὰ γενέσθαι τὰ νομιζόμενα. in quo et dedecus et damnum reipublicae maius eſt, quam ſi idem ſacris priuatis eueniat. 749. 1.

διαλλάττειν. 785. 4. 6.

διαμαρτάνειν. 664. 4.

διαμνημονεύειν] τῷ μὴ διαμν. τὸν ἀπαγγέλλοντα ὑπὸ πλήθους. eo quod perlator mandatorum ea, tot numero quae ſint, omnia memoria complecti, et ſeruare, et memoriter atque fideliter ei reddere nequeat, ad quem ablegetur. 731. 8.

διαπειρᾶσθαι id eſt ἐπὶ διαπείρᾳ ποιεῖν τι, facere aliquid periculi ergo, quo conſtet, num ſuccedere velit. διαπειραθέντα τὰ ψευδῆ λέγειν. 721. pen.

διαπηγνῦναι] διὰ τῶν ἑαυτοῦ πλευρῶν διαπῆξαι. 671. 8.

διαπράττεσθαι] ὅταν ἄνευ κινδύνου τι διαπράττωνται.

Digitized by Google

ται. 706. 8. διεπράξαντο artibus nequam perfecerunt, ὥστε τοῦτό μοι μὴ ἐγγενέσθαι ποιῆσαι. 713. 5. μὴ δυνάμενον διαπράττεσθαι τὰ ἐμαυτοῦ πράγματα. 713. pen. τὸ ἴδιον [ſcil. διαφέρον] διαπράξασθαι *ſein heimliches Anliegen, ſein Priuatintereſſe durchſetzen. ſeine eignen argen Abſichten erſchleichen.* 734. 2. ἀσφαλῶς διαπράσσεσθαι τὰ εἰς τοὺς κινδύνους ἥκοντα. 748. 6.

διατείνεσθαι omni neruorum contentione elaborare. διετείνοντο μὴ εἰσελθεῖν αὐτὸν εἰς ὑμᾶς. 727. 4.

διατρέχειν. 662. 10. 664. 4. 680. 4. 682. 2.

διατρίβειν] ὁπότ' ἐν ἄστει διατρίβοι. 611. 6.

διαφέρειν] εἰ μηδὲν ἐμοὶ διέφερε τῆσδε τῆς πόλεως *wäre mir an dem Aufenthalte in dieſſer Statt nichts gelegen geweſen.* 710. vlt. διεφέρετο τούτοις diſcrepabat, repugnabat. contrarium eſt συνεφέρετο. 725. 9. οἱ τοὺς αὐτοὺς περὶ τῶν αὐτῶν ἀεὶ λόγους λέγοντες πιστότεροι τῶν διαφερομένων σφίσιν αὐτοῖς. 729. 11. οὐδὲ χρόνος πολὺς ὁ διαφέρων. neque multum temporis intercedit. differentia vel intercapedo temporis magna non eſt. 757. 5.

διαφεύγειν. 699. 11.

διαφορὰ] ἐν διαφορᾷ καταστῆναι, οἷς ἥκιστα ἐχρῆν. 605. 6. ὁ κίνδυνος ἥ τε αἰσχύνη μείζων οὖσα τῆς διαφορᾶς. 643. 1.

διαχρῆσθαι interficere. 617. 1.

διαψηφίζεσθαι. 706. vlt.

διδασκαλεῖον 768. 4.

διδάσκαλος χοροῦ. 768. 1.

διδάσκειν] μὴ ὀρθῶς διδαχθῆναι. 691. 5. ἐδίδασκον pueros curabam artem ſaltandi docendos. 768. 6.

διδόναι εἰς βάσανον. 610. 9. ἔλεγχον. 610. 12. ἃ ὁ νόμος δίδωσί μοι, μὴ τυχών. ſcil. τούτων. 675. 1.

διϊπόλια. 655. 1.

δικάζειν τὰ δίκαια. ex aequo ius reddere. 620. 13. εἰ δέ-

Digitized by Google

εἰ δέοι ἁμαρτάνειν ἐπὶ τῷ δικάζειν. 754. 6. In medio. τὴν ἐσίαν, ἐ δικαζόμενον, non calumniis forenſibus, ἀλλ' ἐργαζόμενον κεκτημένον. 639. 3. τὴν δίκην τὴν δεδικασμένην παραβαίνειν. pronuntiatam ſententiam. 751. pen. ποίαν δίκην ἐ δικάσαιντ' ἄν. 791. 15.

δίκαιος] τεκμήριον δίκαιον. 609. 6. ἐδὲ τῶν ἐπιτηδευμάτων ἕνεκα δίκαιοί ἐσμεν meriti ſumus. τοιέτων κακῶν τυχεῖν. 665. 6. οὐ δίκαιοι τὰς τέτων ἁμαρτίας συμφέρειν ἐσμέν. 667. 1. οὐ δίκαιος ἀποφυγεῖν ἐςι. 673. 8. τῷ ἁμαρτόντι δικαία συμφορὰ γενέσθαι par eſt errore lapſum poenas erroris dare. 674. 1. πῶς δίκαιος ἀζήμιος ἀποφυγεῖν ἐςι. 676. 7. ἐδενὸς ἁμαρτεῖν δίκαιός ἐςιν, οἷς οἱ τοιἔτοι κολάζονται. 687. 7. οἱ ἄρχοντες [ſcil. πληγῶν] δίκαιοί εἰσι μείζονα καὶ πλείονα ἀντιπάσχειν. 688. 15. δικαιότερος ἐςὶ φονεὺς εἶναι multo magis conuenit eum homicidam haberi — 699. 5. ἐδ' ἕτως ἐςὶ δίκαιος ὑφ' ὑμῶν καταλαμβάνεσθαι. 699. 14. ἀπολύειν μᾶλλον ἢ καταλαμβάνειν δίκαιοί ἐςε. decet vos magis abſoluere, quam condemnare. 700. pen. τέτων ἐ δίκαιός ἐςιν ὁ πατὴρ δίκην ἰδίᾳ διδόναι. 746. 1. In neutro τὸ δίκαιον. ποῖ τις τὴν καταφυγὴν ποιήσεται ἢ πρὸς ὑμᾶς καὶ τὸ δίκαιον. 606. 11. διώκειν καὶ μαρτυρεῖν κατὰ τὸ δίκαιον. 684. vlt. οἱ παρὰ τὸ δίκαιον κρίνοντες καὶ μαρτυρἔντες. 686. 4. ἐν τῷ ὑμετέρῳ δικαίῳ ἐχ ἧσσον ἢ ἐν τῷ ἐμῷ. id eſt ἐχ ἧσσον ὑμῖν προσήκει δέχεσθαι ταύτην τὴν αἴτησιν, ἢ ἐμοὶ προσήκει ὑμῖν προσφέρειν. 706. 10. ὥσπερ καὶ τὸ δίκαιον ἔχει vt etiam par eſt. 748. vlt. βοηθεῖτε τῷ δικαίῳ. 748. 1. ὁ νόμος et τὸ δίκαιον inter ſe opponuntur, ius ſcriptum et vſu tritum, cum eo, quod in ſe per naturam rerum iuſtum foret et deberet eſſe. 750. vlt. τὸ δίκαιον bona cauſa, ἕ ἐδέν ἐςιν ἀνδρὶ πλείονος ἄξιον, id eſt ἕ ἐντιμότερον καὶ σπεδαιότερον ἐδὲν δεῖ εἶναι ἀνδρὶ καλῷ κἀγαθῷ.

Digitized by Google

γαθῶ. 755. vlt. ἀποςερῶν ἐμαυτὸν τὸ δίκαιον. me iure meo defraudans. 759. vlt.

δικαςὴς] αὐτοὶ σφίσιν αὐτοῖς ἐκ ἠξίωσαν δικαςαὶ γενέσθαι. 610. 15. ὅπως διδῶσι δίκην οἱ ἀδικῆντες, τέτε ἕνεκα καὶ δικαςαὶ ὑμεῖς ἐγένεσθε καὶ ἐκλήθητε. 617. 6. τῶν ἔργων δικαςαὶ ἐγένεσθε. h. e. ſententiam de poena facinoris latam a vobis, ipſo facto exſecuti eſtis. 727. 16.

δίκη 1) iuſtitia, ius aequum. 2) cauſa, lis, controuerſia forenſis, de qua iudicibus diſceptandum eſt. εἰσάγειν δίκην. 786. 14. et pen. παραδιδόναι δίκην φόνε. 787. 1. 3) ſententia iudicum de controuerſia ferenda ſeu lata. ἀνάγκη τῆς δίκης νικᾶσθαι. *man muſs über ſich ergehen laſſen, was Vrtel und Recht mit ſich bringt.* concedendum et parendum eſt ſententiae a iudicibus latae, παρὰ τὸ ἀληθὲς etiamſi iniqua et veritati aduerſa fuerit. 752. 2. ἐκ ἔχει τέλος, ἀλλ' ἐν ὑμῖν ἐςὶ καὶ τῇ δίκῃ. 753. 8. ἡ δίκη ἰσχυροτέρα τῦ δικαίε καὶ τῦ ἀληθῦς. 762. 11. χρῆσθαι τῇ δίκῃ καὶ τῷ νόμῳ eſſe in auctoritate iudicum, parere edicto legis. 762. pen. 764. 10. 4) Dea, numen δίκη δὲ κυβερνήσειεν. 611. 4. 5) magiſtratus, XI viri. 609. vlt. 6) ſatiſfactis, luitio, poena. ἔχοντός γε τὴν δίκην τῦ φονέως. 683. 1. ἀξίαν δίκην τῦ πάθες τῷ ἐργασαμένῳ ἐπιθέντες. 686. vlt. τέτοις ὁ θεὸς ἐπιθείη τὴν δίκην. 691. 2.

διόμνυσθαι deierare, iurando confirmare. 619. 7. ὅρκον τὸν μέγιςον καὶ ἰσχυρότατον. 709. 14. 710. 2. 712. 5. 753. pen. 759. 6. 772. 3. 792. 3. vbi διομόσαντες legitur, in actiuo, quod ſuſpectum eſt, et alias. et quia extra vſum eſt. 793. vlt.

διονύσια. 768. 5.

διπλάσιον] προεῖχε τῷ διπλασίῳ μῦ. 669. 2.

διώκειν] γραφὰς πολλὰς καὶ μεγάλας διώξας, ὅ-

δεμί-

Digitized by Google

δεμίαν εἶλεν. 626. 10. διώκειν καὶ μαρτυρεῖν κατὰ τὸ δίκαιον. 684. vlt.

διωμοσία. 752 4. 764. 13.

διώξεις] ἀποφυγεῖν καὶ ἁλῶναι ἀμφοτέρας τὰς διώξεις lites, cauſas forenſes. 645. 1.

δοκιμάζειν] δίκην δεδοκιμασμένην παραβαίνειν. 764. 7.

ἡ δόξα τῶν πραχθέντων exiſtimatio opinio de rebus geſtis, πρὸς τῶν δυναμένων λέγειν ἐστὶν, h. e. penes diſertos eſt, vt prout ipſi velint, ſic ſecusue de rebus iudicetur, prout illi mentes audientium oratione huc aut illuc flectere et impellere velint. 660. vlt. δόξῃ μὴ ἀληθείᾳ ποιεῖσθαι τὴν κρίσιν. 660. pen.

δοξαστὴς opinator. δοξάσαι [ſubaudi τῶν ἀδήλων] τότε δὲ κρίναι τῶν ἀληθῶν. 758. 3.

δοῦλος] φόνον ἐπεξελθεῖν ὑπὲρ τοῦ δούλου loco et nomine ſerui, qui, vt peremtus, verba pro ſe facere nequit, τῷ δεσπότῃ ἔξεστι. 728. 3. vbi et alia iura ſeruorum commemorantur.

δρᾶν] ἤλπιζε δράσας [id eſt μετὰ τὸ δρᾶσαι] καὶ λήσειν ἀποκτείνας [id eſt ὅτι ἀπέκτεινε] bene habet ille locus, quem ita ſi accipimus, omnis difficultas euaneſcit. commiſſo facinore, in occulto manſurum eſſe, caedem ab ipſo patratam eſſe. 627. 8. τούτων δὲ μᾶλλον ἂν εἰκὸς ἦν δρασάντων. hi latrones ſi id potius fecerunt, quod latrones in ſimili loco facere conſentaneum eſt, quam vt contra fecerint. h. e. ſi potius veſtibus ſpoliarunt a ſe interemtos, quam vt eos veſtitos omiſerint. 652. vlt.

δύναμις] τῆς τούτου δυνάμεως ἔμπειρος ὤν. quam potens hic in rep. eſſet, ipſe malo ſuo expertus. 627. 2. ἡ τῶν νέων δύναμις φοβοῦσα σωφρονίζει. vis et impetus animorum, potentia in rep. lacertorum robur, facundia. 693. 6. ἐβουλόμην τὴν δύναμιν τοῦ λέγειν καὶ τὴν ἐμπειρίαν τῶν πραγμάτων ἐξ ἴσου μοι καθεστάναι. 703. 1. ὑμε-

Digitized by Google

1. ὑμετέρα ἔϛαι ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύναμις. vos eritis in honore atque auctoritate, penes vos erit ſumma rerum. 747. pen.

δύνασθαι] τὸ ὑμέτερον δυνάμενον ἐμὲ δικαίως σώζειν. id eſt τὸ ὑμᾶς δύνασθαι ἐμὲ σώζειν. 741. 5.

δυσμένεια τῶν ἀλιτηρίων. 686. 3.

δυσπραγία 655. 5.

δυϛυχὴς] δυϛυχεῖς αἱ πράξεις γίνονται. negotia exitus ſortiuntur ſiniſtros. 629. 6. δυϛυχεῖς ἐξ εὐτυχέντων καθίϛανται. 655. 8.

δωρεὰ] θάνατον τῷ μηνυτῇ δωρεὰν ἀπέδοσαν. 722. 6.

ἐγγυητὴς] ἐγγυητὰς τρεῖς καθιϛάναι κατὰ τὸν νόμον. 713. 4. et 7.

ἐγγὺς] τὰ ἔγγιϛα nuperrime. 626. pen. τοῖς ἔγγιϛα proximis neceſſariis. 702. 2.

ἐγκαταλείπειν] ἐγκαταλιπὼν τὴν μάχαιραν τῇ σφαγῇ ᾤχετο φεύγων. 739. 1.

ἔγκλημα ἀνόσιον ἐμοὶ προσέβαλες. 689. 12. criminationem, cuius ſi vere ſum reus, ſum impius, aut ſi tu me falſo inſimulas, tute es impius.

ἐγχεῖν τὴν σπονδὴν. 614. 8. 9. et vlt.

ἐγχειρίζω ἐμαυτὸν τῇ ἀτυχίᾳ. 649. 2.

ἐγχωρεῖν] πῶς ἐγχωρεῖ datum eſt, licet. 608. 3. 754. 5. 784. 8. 788. vlt.

εἶεν haec hactenus, ſatis de hoc. 688. pen.

εἰκάζειν ἐξῆν καὶ ὑμῖν ἔτι καὶ ἐμοί. 735. 11. τῷ μὴ ἐργασαμένῳ χαλεπὸν περὶ τῶν ἀφανῶν εἰκάζειν. 736. 6. εἰκάζοντας μᾶλλον, ἢ σάφα εἰδότας ψηφίζεσθαι. 773. 13.

εἰκὸς] κἂν ὅτι ἔν εἰκὸς παραλάβητε, etiamſi quamuis tenuem ſuſpicionis auram odorati ſitis, vel umbram probabilitatis captaueritis, τέτῳ πιϛεύειν. 623. 1. τὰ εἰκότα τοῖς ἀληθέσιν ἴσα ἡγεῖται. 634. 1. εἰκότως μὲν, ἀνοσίως δὲ, ἀπέκτεινεν. occidit, in quo tametſi fecit id, quod prudentia et amor ſui quemque hortatur

 face-

ſacere, aliique omnes ſimili loco deprehenſi faciunt, nihilominus tamen impium factum eſt. 646. vlt. οὐκ εἰκότως, ἀλλ᾽ ὄντως φονέα με φασὶν εἶναι. non ſolum probabiliter, ſed etiam reapſe. 655. 10. οὐκ εἰκόσι τεκμηρίοις χρώμενος. 695. vlt. τὸ εἰκὸς σύμμαχόν μοί ἐστιν. 725. 12. In Comparatiuo. εἰκότερον ἦν. 631. 2. 634. 3. 644. 2. οὐδένα ὄντιν᾽ οὐκ εἰκότερον εἶναι. 652. 1. ἄρξαι τοῦ παροινεῖν τοὺς νεωτέρους τῶν πρεσβυτέρων εἰκότερον. 693. 1.

εἰκοστaῖος. 615. 4.

εἰκότως ἐπεβούλευσεν veroſimile eſt eum inſidiatum eſſe, aut, ſi fecit, non ſine ſpecioſa cauſa fecit. 627. 3. εἰκότως ἀμυνόμενος τὴν ἔχθραν ἀπέκτεινε τὸν ἄνδρα. occidit merito, et ſic, vt patratae caedis ſuſpicio non poſſet in eum non incumbere, vt qui ſic vetuſtam ſimultatem vltus eſſet, 627. 4. εἰκότως μὲν, οὐκ ὄντως δ᾽ ἀπέκτεινε. tametſi caedem reapſe non commiſiſſem, ſuſpicione tamen eius, eaque admodum probabili, vrgerer, cauſasque, ſi commiſiſſem, ſat ſpecioſas, et idoneas haberem. 637. 1. οὐ γὰρ ἐδόκουν εἰκότως ἀποκτεῖναι. ſubaudi εἰ μὴ μεγάλα ἀδικηθεὶς ἠμυνάμην. 637. vlt.

εἱμαρμένη] πρὸ τῆς εἱμαρμένης τὸν βίον ἐκλιπών. 616. 1.

εἶναι pro ἰέναι. τὴν ὑποψίαν εἰς ἐμὲ οὖσαν. pro ἰοῦσαν vel ἐλθοῦσαν, vel ἥκουσαν. 631. 2. et 8. 632. 7.

εἴργειν; ὧν ὁ νόμος εἴργει τοὺς ἀποκτείναντας. 659. 4. εἴργοντι [lege interdicente] μήτε δικαίως, μήτ᾽ ἀδίκως ἀποκτείνειν. 664. 14. μὴ εἰργόμενοι τῶν προσηκόντων non excluſi locis iis, vnde eos excludi oportebat. 76. vlt. 677. 4. 688. vlt. εἴργεσθαι προαγορεύουσι τοῖς τοῦ φόνου φεύγουσι τὰς δίκας. 708. pen. εἴργεσθαι τῶν νομίμων vnde abeſſe lex et mos vetuſtus iubet. 782. 20.

εἰς] ἥμαρτεν εἰς ἃ οὐκ ἠβούλετο πατάξας. 695. 9.

μὴ

Digitized by Google

μὴ ἄλλα κατηγορήσειν μου, ἢ εἰς αὐτὸν τὸν φόνον. 709. 16. 766. vlt.

εἷς] ἕνα πρὸς ἕνα λόγον ἀπολογηθεὶς. 669. 4.

εἰσαγγέλλειν] περὶ ὧν εἰσήγγειλα εἰς τὴν βουλήν. 783. 2. et 11. furtorum, peculatus aliquem reum facere, indicare apud ſenatum populumue.

εἰσάγειν] οὐ προσῆκον μίασμα εἰς τοὺς ἰδίους οἴκους εἰσάγονται. 686. 6. εἰσάγειν εἰς τὸ δικαστήριον. 784. 11. 786. 14. εἰσῆγον εἰς τὴν βουλὴν reos feci apud ſenatum. 792. 4.

εἰσβαίνειν] ἐστὶ φανερὸς ἐκβὰς τοῦ πλοίου, καὶ οὐκ εἰσβὰς πάλιν. 716. 5. 719. 11.

εἰσβάλλειν] εἰσβάλλουσιν εἰς τὸ πλοῖον τὸ γραμματεῖον. 731. 20.

εἰσέρχεσθαι] οὑτοσὶ ὁ βασιλεὺς εἰσῆλθεν [ſcil. εἰς τὴν ἀρχὴν] 788. 1.

εἰσιέναι] εἰσιόντες εἰς ὑμᾶς. prodeuntes ad forum veſtrum. 747. 1. εἰσιόντες [ſcil. εἰς τὸ βουλευτήριον] οἱ βουλευταὶ προσεύχονται. 789. 4.

εἰσφέρειν et εἰσφορά] πολλὰς καὶ μεγάλας εἰσφορὰς εἰσφέροντα. 638. 12. αἱ χορηγίαι ἱκανὸν εὐδαιμονίας σημεῖον εἰσὶ. 646. 4.

ἐκβαίνειν. 716. 5.

ἐκβάλλειν] τοιαῦτα ἀνέχεσθαι ἀκούοντας, ἃ ἐκβάλλεσθαι ἄξια ἐστὶν repudiari, cum faſtidio et indignatione explodi. 692. 4.

ἐκδιδάσκειν] ὁ χρόνος καὶ ἡ ἐμπειρία τὰ μὴ καλῶς ἔχοντα ἐκδιδάσκει τοὺς ἀνθρώπους. 711. 12. num ἐκ in hac compoſitione idem atque Latinum *de* valet. *dedocet*. Conf. p. 761. vlt.

ἑκατομβαιών. primus menſis anni attici, ſaltim in functione regis ſacrorum. 788. 2.

ἐκδιδόναι poſcenti ſeruum tradere torquendum. 724. 1. 779. 10.

ἐκδύειν] τὸ μὴ ἐκδυθῆναι οὐδὲν σημεῖόν ἐστιν. 631. pen.

ἐκλείπειν τὸν βίον. 616. 1.

ἐκμελετᾷν idem quod ſimplex. exercere. *ſich worinnen üben.* 663. 6.

ἑκούσιος. 618. pen. 755. 5. et 7.

ἑκουσίως. 607 1. 641. 5. 662. 8. 672. 10.

ἐκπίνειν. 615. 2.

ἔκπληξις] τοῦτ' ἔκπληξιν πολλὴν παρέχει. 706. 4.

ἐκπλήττειν] ὁ φόβος ἐκπλήττων. 627. 6. ὑπὸ τοῦ κινδύνου ἐκπεπληγμένον. 632. 10.

ἐκπρίασθαι χρήμασι τὸν ἐμὸν κίνδυνον. mercedis magnitudine mihi perſuadere, vt nil recuſem caput ipſe meum huic diſcrimini obiicere. 734. 17.

ἐκτρέπειν] τὴν ἑαυτοῦ μιαρίαν εἰς ὑμᾶς ἐκτρέψαι. ab ipſo ſemet ſublatam in veſtra capita transferre iisque affricare. 647. 11. τὰς συμφορὰς τῶν ἁμαρτόντων εἶναι, καὶ μὴ εἰς τοὺς ἀναμαρτήτους ἐκτρέπεσθαι. 674. 9.

ἐκφέρειν] τὸ ἀκόντιον ἔξω τῶν ὅρων τῆς αὐτοῦ πορείας ἐξενεχθέν. 661. 11. τῇ ἡμέρᾳ, ᾗ ὁ παῖς ἐξεφέρετο, qua puer efferebatur [domo puta] humandi ergo. 774. 12. 782. 17.

ἑκὼν] ἐμοὶ δ' οὐκ ἐλάσσω τοῦ ἑκόντος ἄκων τὴν συμφορὰν κατέστησε. quam mihi cladem inuitus dedit, ea nil ideo minor eſt, quam ſi volens dediſſet. 658. pen.

ἐλασσόνως, ἢ κατ' ἀξίαν, τὸν ἄρξαντα ἠμύνατο. 699. 12.

ἐλαφρὸς] δόξῃ γ' ἐλαφροτέραν τὴν συμφορὰν καταστήσετε. 677. pen.

ἐλεγκτής. 651. 4.

ἐλέγχειν] οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι τοῖς ἔργοις τοὺς λόγους ἐλέγχουσι. 749. pen.

ἔλεγχος] μὴ ἠθέλησεν ἔλεγχον ποιήσασθαι τῶν πεπραγμένων. 608. 2. θέλοντος ἐμοῦ ἔλεγχον λαβεῖν τοῦ πράγματος. 610. 11. ἔλεγχον παρασχών. 654. 1.

ἐλεεῖν] ἥτις οὐκ ἠξίωσεν ἐλεῆσαι τὸν αὐτῆς ἄνδρα. 618.

Digitized by Google

618. 13. ἐλεεῖν ἐπὶ τοῖς ἀκουσίοις παθήμασι μᾶλλον προσήκει, ἢ τοῖς ἑκουσίοις. 618. pen. ἐλεοῦντας τὴν ἀπαιδίαν τῶν γονέων. 659. 1.

ἐλεΐζειν, ſi verbum eſt boni commatis. 651. pen.

ἔλεος] μὴ τυχοῦσα μήτ' αἰδοῦς, μήτ' ἐλέου, μήτ' αἰσχύνης. 619. 3. εἰς τὸν ὑμέτερον ἔλεον καταφεύγω. 660. 7. 670. 4.

ἐλευθερίαν ὑπέσχοντο. 720. 7. τὴν ἐλ. ἐλπίσαις οἴσεσθαι. 720. 9. ἐλ. προτείνειν. 729. 2.

ἐλεύθερος] οὐ βασανίζονται, ἀλλ' ἐλεύθεροι ἀφίενται. 643. 5. δούλῳ μαρτυρεῖν κατὰ τοῦ ἐλευθέρου ἔξεστι. 728. 3.

ἐλευθεροῦν] ἐλευθεροῦσι τοὺς δούλους. manu mittunt. 722. 4.

ἐλλιποταμίας. 739. 6.

ἐλπὶς] ἁλῶναι καὶ ἀποφυγεῖν ἀμφοτέρας τὰς διώξεις ἐν ἴσαις ἐλπίσι θῶμεν αὐτῷ εἶναι. fingamus tantiſper, cauſae ipſi tantundem fuiſſe ad ſperandum, quam ad metuendum, et ſiue ad obtinendam abſolutione, ſiue ad incurrendum in condemnationem, in vtraque cauſa aequaliter, tam caedis, quam ſacrilegii; ſpem metumque in ambabus prorſus parem fuiſſe propoſitum. 645. 1. τὰ πλείω τοῖς ἀνθρώποις τοῦ βίου ἐστὶν ἐν ταῖς ἐλπίσιν. 764. 3. τῆς ἐλπίδος, ὅπερ [ſubaudi ἀγαθὸν, niſi ſi ἥπερ mauis legi] ἀνθρώποις μέγιστόν ἐστι τοῦ βίου ἀγαθόν. 764. 6.

ἐμβάλλειν] λίθον αὐτῷ ἐνέβαλον εἰς τὴν κεφαλήν. 717. 13.

ἐμὸς] τὰ τεκμήρια ἐμὰ, a parte mea ſtant, οὐ τούτου, non eius. 656. 2.

ἡ ἐμπειρία τῶν [ὑπὸ μέθης] παρανομουμένων. 693. 4. ἐβουλόμην τὴν δύναμιν τοῦ λέγειν καὶ τὴν ἐμπειρίαν τῶν πραγμάτων ἐξ ἴσου μοι καθεστάναι. 703. 1. et 7. ὁ χρόνος καὶ ἡ ἐμπειρία τὰ μὴ καλῶς ἔχοντα ἐκδιδάσκει

τοὺς ἀνθρώπους. 711. 12. verum p. 761. vlt. ſimplex διδάσκει legitur.

ἔμπειρος. 627. 2. 706. 5.

ἐμπίπτειν εἰς νόσον. 615. 4. εἰς ὑποψίας. 631. 5.

ἔμπνους. 628. 4. 641. 11.

ἐμφανὴς] ἐμφανῆ παρέχοντας τὸν ἄνδρα. in medio proponentes, *leibhaftig darſtellen.* 722. pen.

ἔμφρων] ἔτι ἔμφρονα εὑρόντες. *noch bey Verſtande.* 641. 13.

ἐν penes. ἐν ὑμῖν ἐστι τοῦτ' ὀρθῶς διαγνῶναι. 616. pen. ἐν ἐμοὶ τἀδίκημα φανεῖται. 631. 15. ἐν τούτοις ἐστὶν αὐτοῖς ἡ ὠφέλεια. 721. 2. 2) inter, apud, coram, in coetu vel corona. ἐν ἀνδράσι γε καλοῖς κἀγαθοῖς [ſubaudi λέγοντι] καὶ ἄνευ τῆς αἰτήσεως ὑπάρχειν τὴν ἀκρόασιν. 704. pen.

ἐναντίος] πολὺ τἀναντία ἐστί. multo aliter res habet. *gerade das Gegentheil davon.* 646. 5. 655. 3. 2) ἐναντίον pro praepoſitione, coram. ἐναντίον μαρτύρων. 619. 11.

ἐνδεὴς] οὐδ' ἡστινοσοῦν λειτουργίας ἐνδεὴς ἡ πόλις γεγένηται [παρὰ τοῦτον puta.] ille in cauſa nunquam fuit, vt reſp. careret vllis ludis, aut vllo munere. 744. 6. μαρτύρων ἂν τοὺς λόγους φαίη ἐνδεεῖς εἶναι. 781. 4.

ἐνδεικνύναι deferre aliquem ad magiſtratum, vt maleficii reum. κακοῦργος ἐνδεδειγμένος, tametſi actio ἐνδείξεως aduerſus me, ceu maleficum, eſſet inſtituta, tamen in accuſatoris ipſa actione non maleficii, ſed caedis, inſimulor, φόνου δίκην φεύγω. 707. 6. ἐνδεῖξαι τῷ δικαστηρίῳ τἀδικήματα 784. 6.

ἕνδεκα] παραδεδομένος ἤδη τοῖς ἕνδεκα. 739. 13.

ἔνδον ὢν αὐτοῦ recte mente ſibi conſtans, conſcius eorum, quae agat, ſedate et compoſite agens, non trepidans, non exſternatus formidine. (nam opponitur ei ὁ πεφοβημένος.) 726. 10.

ἐνεῖναι]

Digitized by Google

ἐνεῖναι] ἔνεστιν ἐν τῷ ὑμετέρῳ ὅρκῳ καὶ ἡ ἐμὴ σωτηρία. quod confidere poſſim me ſaluum fore, hoc debeo veſtro iuriiurando. 760. 1

ἕνεκά γε τοῦ πιστεύειν ἐμοί τε μηδὲν ἐξημαρτῆσθαι, καὶ ὑμῖν γνώσεσθαι τὰ δίκαια. Si quidem aliud nihil hic agatur, quam fiducia mea, qua certus ſum, et a me peccatum nihil eſſe, et vos aequa et vera eſſe pronunciaturos. *Käme es hier bloſs darauf an, wäre bey der Sache weiter nichts zu bedenken, als mein Bewuſtſeyn meiner Vnſchuld, und meine Zuverſicht auf eure Gewiſſenhaftigkeit im Rechtſprechen; ſo könnte, ſo würde ich kecklich, ohne alles Bedenken* — 707. 2.

ἐνέχυρον] ἱκανὰ ἦν τὰ ἐνέχυρα, ἃ εἴχετε αὐτοῦ. 743. 5. ἐνέχυρα βίᾳ ἀφαιρῶν. 768. 8.

ἔνη perendie, ſeu die abhinc tertio. 775. 5.

ἐνθυμεῖσθαι] ἡ ἐνθυμηθεῖσα quae primum ſceleris cepit conſilium, καὶ χειρεργήσασα manibusque id ipſa ſuis exſecuta eſt. 615. 8. οὐ γὰρ μόνον τῶν λεγομένων [ſcil. ὑφ' ἑαυτοῦ] ἀλλὰ καὶ τῶν ἐσομένων [ſcil. περὶ ἑαυτὸν ἐκ τῶν λεγομένων] ἀνάγκη ἐνθυμεῖσθαι animo verſare debet atque meminiſſe non ſolum dicendorum a ſe, ſed eorum quoque, quae ſuam orationem ſint conſecutura. 706. 1. ὑπομνῆσαι καὶ ἐνθυμηθῆναι. *das Gewiſſen ſchärfen.* 790. 7.

ἐνθύμιον *eine Gewiſſensſache, ein Gewiſſensſcrupel.* 658. vlt. 683. 3. et 7.

ἐνθύμιος ὑμῖν γενήσεται cauſa fiet ſollicitudinum poenitentiaeque conſcientiam veſtram cruciantium. 648. 2.

ἔνοχος] οὐκ ἔνοχοι εἰσὶ τῷ φόνῳ. 610. 8. μήτε τοὺς ἐνόχους ἀφιέντες, μήτε τοὺς καθαροὺς εἰς ἀγῶνας καθιστάντες. 685. 2. ἔνοχοι τοῦ φόνου τοῖς ἐπιτιμίοις ἐσμέν. 686. 11. 687. 5. 689. 1. ἔνοχος τῷ τῶν κακούργων νόμῳ. 707. 9. cum Genitiuo οὐδὲν ἔνοχος τῶν κατηγορημένων. 700. 8. niſi οὐδενὶ legas.

Digitized by Google

ἐντιθέναι. 726. 3.
ἐντυγχάνειν. 651. vlt.
ἐξαιρεῖσθαι] μὴ οὖν τοῦτο ὑμῶν ἐξέληται μηδεὶς ne quis hoc vobis eripiat, extorqueat. 727. 3.
ἐξαιτεῖν] ἐξαιτοῦσι [ſcil. τοὺς θεράποντας] οὐκ ἠθέλησαν ἐκδιδόναι. 779. 10.
ἐξαμαρτάνειν idem quod ſimplex. 705. pen.
ἐξαπατᾶν; pari modo. 793. pen.
ἔξαρνος ἦν διὰ τέλους. 730. 1.
ἐξελαύνειν. 792. 2.
ἐξελέγχειν τοὺς λόγους τοῖς ἔργοις. 791. 6.
ἐξευρίσκειν] αὐτὸς σαυτῷ τοὺς νόμους ἐξευρών. 709. pen. 718. vlt.
ἐξισοῦν ἤθελον τὸ πρᾶγμα τοῖς μεγίστοις ἐγκλήμασι. 688. 4.
ἐξίστασθαι] τῆς οὐσίας ᾔδειν ἐκστησόμενος. praeuidebam mihi neceſſarium factu futurum, vt bonis cederem. 635. 4.
ἔξω αἰτίας ἐμαυτὸν καταστήσω. 771. 8.
ἐξώλειαν ἐπαρᾶσθαι. 709. 15.
ἐπαινεῖν num ab Antiph. vſurpatum eſt pro συναινεῖν conſentire, conſenſu ſuo confirmare. 761. 10.
ἐπαίρειν impellere. ὁ φόβος ἐπῆρε θερμότερον ἐπιχειρεῖν. 627. 6. ἐπαίρει τῷ θυμῷ χαρίζεσθαι. 693. 4.
ἐπαιτιᾶσθαι] ὃ ἐπαιτιῶμαι τὴν γυναῖκα ταύτην. 609. 1.
ἐπαρᾶσθαι] ἐξώλειαν ἑαυτῷ καὶ γένει [liberis] καὶ οἰκίᾳ [neceſſariis] ἐπαρώμενον. 709. 15.
ἐπείγειν] οὐχὶ τῶν ἐπειγομένων ἐστὶ τὰ πράγματα, non hi, qui feſtinant, res proſpere agunt. 757. vlt.
ἐπεξέρχεσθαι] ἐπεξελθεῖν τοῖς αὐτοῦ φονεῦσι. 605. 3. 617. 7. cum Accuſatiuo. ἡμεῖς οἱ ἐπεξερχόμενοι τὸν φόνον. 623. 2. τοῦτο μίασμα ἐπεξερχόμεθα. 694. 16. φόνον ἐπεξελθεῖν ὑπὲρ τοῦ δούλου τῷ δεσπότῃ ἔξεστιν. 728. 3.

ἐπεξιέναι] ἐπέξειμι τοῦ παιδὸς τὸν φονέα. 610. 4. οὐδένα ἐπεξιέναι neminem fore, qui coeptam litem perſequeretur et vrgeret. 627. 10.

ἐπερωτᾶν. 609. 4.

ἐπηρεάζειν. 713. 2. 766. 3.

ἐπὶ cum Genituo. ἐπὶ σφῶν αὐτῶν ſponte ſua, auctoritate ſua, teſte nullo, ſed ipſis ſolis negotium hoc per ſe agentibus. 727. 8. ἐφ' ἑαυτοῦ. 786. vlt. eſt vel pro ſe, ſponte ſua, Marte et periculo ſuo, vel ſe adhuc honorem gerente, imperio potiente, ſub magiſtratu ſuo. Cum datiuo. 1) ergo, vel ad, vt cauſam finalem ſignificet. πλὴν οὐκ ἐπὶ θανάτῳ φάσκουσαν διδόναι, ἀλλ' ἐπὶ φίλτροις. 608. pen. non quo necem patri conſciſceret, ſed quo eum amore ſui accenderet. ἐψεύδετο ἐπ' ὠφελείᾳ τῇ ἑαυτοῦ. 723. 6. 2) *ob*. ἐλεεῖν ἐπὶ τοῖς ἀκουσίοις παθήμασι μᾶλλον προσήκει, ἢ τοῖς ἑκουσίοις καὶ ἐκ προνοίας ἀδικήμασι. 618. pen. ἐπὶ τοῖς ἱματίοις διαφθαρῆναι, ob veſtes, quo homicida veſtibus peremti potiatur. 631. 19. 632. 2. 653. 1. 3) *in*. ἐπὶ τῷ γυμνασίῳ. 661. 7. 4) *penes*, in arbitrio, poteſtate. ἐπὶ τοῖς τῶν κατηγόρων λόγοις εἶναι, ἢ ἐπ' αὐτοῖς τοῖς ἔργοις καὶ τῇ ἀληθείᾳ τῶν πραγμάτων. non poſſe facere, quominus iudices pronuntient magis ſecundum criminationes accuſatorum, quam ſecundum rei geſtae veritatem. 704. 2. ἅπαντα τὰ ἐν ἀδήλῳ ἔτ' ὄντα ἐπὶ τῇ τύχῃ μᾶλλον ἀνάκειται ἢ τῇ προνοίᾳ magis fortuito caſui permittenda ſunt, quam vt ea liceat prudentia gubernare. 706. 2. 5) in fraudem alicuius. ἡ πᾶσα παρασκευὴ γεγένηται ἐπ' ἐμοὶ κἀκείνῳ. 746. 9. χρήματα λαμβάνοιεν ἐπ' ἐμοί. 791. 9. et pen.

ἐπιβουλεύειν] τὸν ἐπιβουλεύσαντα κελεύει ὁ νόμος τὸν φονέα εἶναι. 689. 14. ἐπιβουλεύειν θάνατον. 619. 11. φόνον. 690. 10. ἐκ πολλοῦ τὴν ἀσφάλειαν ὧν ἐπιβουλεύουσι, σκοποῦντες. 622. 8. τὰ ἐκ πολλοῦ κατεψευσ-

Digitized by Google

ψευσμένα καὶ ἐπιβεβουλευμένα. 714. 9. τὴν πρόνοιαν [necem praemeditatam] ἐκ πολλῶν [ſcil. σημείων, vel τεκμηρίων, vel ἐπιχειρημάτων] δεῖ φανερὰν εἶναι ἐπιβουλευομένην [malim ἐπιβεβουλευμένην] neceſſe eſt, vt multis indiciis aut molitionibus antegreſſis ſeſe prodiderit alicuius voluntas ex inſidiis aliquem interimendi. 732. 12.

ἐπιβουλὴ] ἐξ ἐπιβουλῆς φονεύς. 605. pen. τῆς μὲν ἐπιβουλῆς τοῦ θανάτου μηδένα κοινωνὸν ποιήσασθαι. id eſt τοῦ ἐπιβουλεῦσαι αὐτῷ τὸν θάνατον. ad ipſam patrationem necis ex inſidiis comparatae neminem ſocium adſciſcere. 738. 4.

ἐπιγίνεσθαι accedere, ſuperuenire. τὰ ἐναντία ἐπιγενόμενα ὀνίνησι. prodeſt et ſalutem affert ſuccedens priori conditioni rerum alia noua, iſti contraria. 630. 6.

ἐπιδεῖν. 746. 6.

ἐπιδημεῖν. 790. 5.

ἐπίδοξον ὄντα ἔτι μείζω κακὰ πάσχειν. cum ei metuendum eſſet, ne adhuc maiora mala pateretur. 626. 7. ἐκ τῶν μεταβολῶν [ſcil. reipublicae] ἐπίδοξος αὐτοῖς ἐστιν ἡ δυσπραγία μεταβαλεῖν. 655. 5. ſpes eſt fore vt mutetur —

ἐπιεικῶς] ταῦτα μὲν οὖν ἐπιεικέστερον παρήσω transmittam haec ſilentio, animi cum aequitate et lenitate, maiore etiam, quam par erat. 640. 1.

ἐπίθεσις aggreſſio, inuaſio. μὴ συνεπιβάντας τῇ τούτων ἐπιθέσει. 640. 4. ἀποτρέψαι τῆς ἐπιθέσεως. 645. vlt.

ἡ ἐπιθυμία τῆς τιμωρίας ἀμνήμονα τῶν κινδύνων καθίστησι. 627. 5.

ἐπικαλεῖν] ἐπικαλοῦνται μάρτυρας. 620. 8. arceſſunt, aduocant. 2) incuſare, inſimulare. ἑκόντα μὲν οὐκ ἐπικαλῶ ἀποκτεῖναι. 658. 9. οὐ δικαίως ἐπικαλεῖται accuſatur. 662. 6. ἐπικαλούμενος. 665. 1. 680. 11.

Digitized by Google

ἐπικεῖσθαι] τῷ ἄρξαντι πανταχῦ μεγάλα τὰ ἐπιτίμια ἐπίκειται. 699. pen.

ἐπιλείπειν] ἐμοὶ μόνῳ ἐπέλιπε μὴ ὠφελεῖσθαι τῷδε τῷ νόμῳ. [id eſt ἐπ' ἐμοὶ μόνῳ ἔλιπε τὸ ὠφελεῖσθαι ἐν τῷδε τῷ νόμῳ.] in me ſolo deſiit haec lex ſalutaris eſſe. 713. 11.

ἐπιμέλεια] εἰ μὲν ὑπὸ μηδεμιᾶς ἐπιμελείας θεῦ γίγνεται ἡ ἀτυχία ſi numen ab hoc infortunio abfuerit *rührt es bloſs von einem menſchlichen Verſehen, nicht aber von einer weiſen und wohlbedachten Fügung Gottes her.* 673. vlt.

ἐπιμελὴς] ὐδενὶ ἐπιμελὲς ἦν ταῦτα σκοπεῖν. 653. 5.

ἐπιμελητὴς] οἱ ἐπιμεληταὶ τῶν κακέργων. 713. 9.

ἐπινεύειν. 632. vlt.

ἐπινοεῖν] ἀφαμαρτάνοντες ὧν ἂν ἐπινοήσωσι δρᾶσαι. 663. 1. 664. 1. 671. 6.

ἐπίορκος] τύτυς νομίζειν ἁπάντων ἀνθρώπων ἐπιορκοτάτυς εἶναι. 791. 14.

ἐπισκήπτειν mandare, praeſertim cum moriens facit, ἐπισκήψαντος τῦ πατρὸς ἐπεξελθεῖν τοῖς αὐτῦ φονεῦσι. 605 3. ἐπισκήπτυσι τιμωρῆσαι σφίσιν αὐτοῖς ἠδικημένοις. 620. 4. ἐπισκήπτω ὑμῖν ὑπὲρ ἐμαυτῦ. 656. 13. 695. 1. 701. 5.

ἐπιςέλλειν mandare per literas. 620. 10.

ἐπιτηδεύειν] ὓ πρέπει χρηςὰ ἐπιτηδεύοντας αὐτὺς κακῶν ἀξιῦσθαι. 674. 5.

ἐπιτήδευμα] ὐδὲ τῶν ἐπιτηδευμάτων ἕνεκα δίκαιοι ἐσμὲν τοιύτων κακῶν τυχεῖν. 665. 5.

ἐπιτιθέναι] λιβανωτὸν ὑπὲρ αὐτῶν ἐπετίθεσαν [ſcil. τῇ ἐσχάρᾳ] 614. 7. ἀξίαν δίκην τῦ πάθους τῷ εἰργασμένῳ ἐπιθέντες. homicidae impoſita, inflicta poena, pari iniuriae, quam peremtus ab eo acceptam tolerauit. 686. vlt. τύτοις ὁ θεὸς ἐπιθείη τὴν δίκην. 691. 2.

ἐπιτιμητὴς] αὐτοὶ ἦσαν βασανιςαὶ καὶ ἐπιτιμηταὶ τῶν

Digitized by Google

τῶν σφίσιν αὐτοῖς συμφερόντων. gubernabant torturam ſerui pro arbitrio ſua et extorquebant ab eo praedicationem eorum, quae ipſi vellent ab eo praedicari. ipſique ſtatuebant pro lubitu ſuo pretium ſerui torquendi, quantum ſcil. domino eius reluendum eſſet, ſi contingeret, vt ſeruus per tormenta luxaretur, aut debilitaretur, aut alio modo inutilis et inhabilis fieret operis poſtmodum praeſtandis. *Schätzer, Wardierer ihrer eignen Vortheile.* 721. 7.

ἐπιτίμιον] ἔνοχοι τοῦ φόνου τοῖς ἐπιτιμίοις ἦσαν. 686. 11. 687. 5. 689. 1. τῷ ἄρξαντι πανταχοῦ μεγάλα τὰ ἐπιτίμια ἐπίκειται. 699. pen. τῷ ἀμυνομένῳ οὐδὲν οὐδαμοῦ ἐπιτίμιον γέγραπται. 699. vlt.

ἐπιτρέπειν] πονηρῷ ἰατρῷ ἐπιτρεφθεὶς ἀπέθανεν commiſſus in fidem curamque medicationis. 689. 7. τῶν συμβουλευσάντων ἐπιτρεφθῆναι, qui ei auctores fuimus, vt corporis ſui curationem pateretur medico permitti. 694. 4. εἰ μὴ ἐπετρέψαμεν [ſcil. αὐτὸν ἰατρῷ,] ὑπ᾽ ἀθεραπείας ἂν διαφθαρῆναι. 694. 6. βιασάμενος ἡμᾶς τῷ ἰατρῷ ἐπιτρεφθῆναι [imo vero ἐπιτρέψαι] 697. 1. καὶ ἀνωμότοις ὑμῖν ἐπιτρέψαιμι περὶ τοῦ σώματος τοῦ ἐμοῦ διαψηφίσασθαι. 706. vlt.

ἐπιτυγχάνειν] ὁπόσα τῶν πραγμάτων ὑπὸ τῶν ἐπιτυχόντων [pro ſimplici τυχόντων] ἐπιβουλεύεται. ab hominibus mediocribus, contemnendis. 622. 1.

ἐπιφέρειν] ὁ φόβος τῶν ἐπιφερομένων κακῶν impendentium, ingruentium. 627. 6. ὡς οὐκ ἀληθῆ τὴν αἰτίαν ἐπέφερον [ſcil. ἐμοὶ] ἣν ᾤοντο [ſcil. ἀληθῆ εἶναι, vel ποιήσειν ἀληθῆ δοκεῖν] 724. 7. 731. pen.

ἐπιχειρεῖν] οὐ πρότερον ἐπιχειροῦσιν. 622. 11. θερμότερον ἐπιχειρεῖν. 627. 6. ὅμως δὲ καὶ τοῦτο [ſi bene ſic habet, pro τούτῳ] ἐπιχειρητέον. 631. 10.

τὰ ἐπίχειρα ἔχει, ὧν ἦν ἀξία dignam facinore tulit mercedem. 615. 5.

ἐπι-

Digitized by Google

ἐπιψηφίζειν in ſuffragia mittere, vel ſententias perrogare, id quod erat Epiſtatae. 790. 3.

ἐρανίζειν] πολλοὺς [niſi potius πολλοῖς leg. eſt] ἐρανίζοντα me ſolere multos contributionibus vel largitionibus pecuniariis gratuitis ſubleuare. 638. vlt.

ἐργάζεσθαι] τὴν οὐσίαν οὐ δικαζόμενον, ἀλλ' ἐργαζόμενον κεκτημένον. quaeſtu honeſto, exercitatione rei ruſticae, aut negotiationis per mare. 639. 2.

ἔργον] οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι τοῖς ἔργοις τοὺς λόγους ἐλέγχουσι. 749. pen. 791. 6.

ἐρευνᾶν. 719 11.

ἐρεχθηὶς Φυλή. 768. 2.

ἐρήμην ὄφλειν [ſcil. δίκην] committere, vt contumaciae condemneris. 711. 1. ἐρήμην ἔσεσθαι [ſcil. τὴν γραφὴν] reo comparente in iudicio defuturum eſſe accuſatorem, eoque litem illam veluti deſertam, ad nihilum eſſe euaſuram et ſublatum iri. 627. 11.

ἐν ἐρημίᾳ ἐλοιδοροῦντο. 626. 1.

ἑρμηνεύειν verbis declarare. 660. 5.

ἔρχεσθαι] πρὸς τίνας οὖν ἔλθοι τις βοηθούς. 606. 10. οὐκ ἂν εἰς τὰ ἔσχατα κακὰ ἦλθον. 636. 1. εἰς ἀκουσίας αἰτίας ἦλθεν. 661. 10. ὑπὸ τὸ ἀκόντιον ἐλθὼν ἐβλήθη confixus ideo fuit, quod ſub teli venit ictum 662. 3. τὸ πάθος εἰς τὸν δράσαντα ἐλθόν. 664. 11. ἀλλ' οὐδ' ἦλθεν ἐπὶ τοῦτο ne conatus quidem id eſt facere, ne ſignificatione quidem vlla prodidit, id ſe velle, *er hat nicht einmal Mine gemacht, das zu thun.* 734. 4. οἵῳ τρόπῳ ἔρχονται ἐπὶ τὰ πράγματα. aggreſſi ſint, ſuſceperint hanc contentionem. 774. 8.

ἑστιᾶν. 613. 2.

ἑταῖρος] παρ' ἀνδρὶ ἑταίρῳ δειπνῶν. 614. 5.

ἕτοιμος] οὐδεὶς ἑτοίμην καὶ κατειργασμένην ὠφέλειαν ἀφῆκεν. 625. 1. ἕτοιμοι σταῖεν [pro εἶεν] ſe paratos ſtare, h. e. eſſe, ad tradendum. 777. 2.

εὐδαιμονία. 646. 4. et pen. 655. 2. 746. 5.

Digitized by Google

εὐδία. 630. 4.

εὐθέως παραχρῆμα ἀποθνήσκει. 615. 3.

εὐλάβεια τέτων πολλὴ ὑμῖν ποιητέα ἐςὶν. 677. 3.

εὔνοια] οἱ ἀντίδικοι κατ᾽ εὔνοιαν κρίνοντες τὸ πρᾶγμα [ſcil. τὴν ἑκάςε πρὸς ἑαυτὸν] 678. 4. ἐκέτι ἢν ἐπ᾽ ἐκείνῳ τὴν αὐτὴν εὔνοιαν εἰς ὑμᾶς παρέχειν. 743. 2.

εὔορκος] πῶς ἔν εὔορκα [id eſt εὐόρκως] ἀντομωμοκὼς ἔςαι. 608. 11. ὑμῖν εὔορκα γίγνεται. cum religione veſtri iurisiurandi conueniunt. 750. 4. 771. 2. 772. 4.

εὐπετῶς. 682. 3.

εὐπορεῖν] μὴ ἐμοὶ νείμητε τὸ ἄπορον τἔτο, ἐν ᾧ μηδ᾽ ἂν αὐτοὶ εὐπορῆτε. in quo ipſimet vos progreſſum et exitum haud ſitis reperturi, *wo ihr euch ſelber nicht würdet zurechte finden können.* 737 2.

εὑρίσκειν] προφάσεις εὑρίσκεσι τἔ ἀδικήματος comminiſcuntur, excogitant ſibi. 736. 4. τὴν ἀλήθειαν εὑρεῖν τῶν γεγενημένων. 741. 1. τῷ χρόνῳ, μεθ᾽ ἔ ὀρθότατα εὑρίσκεσιν οἱ τὴν ἀκρίβειαν ζητἔντες τῶν πραγμάτων. 750. 13.

εὐσέβεια. 606. 14. αἰδεῖσθαι τὴν τῶν μηδὲν ἀδικἔντων εὐσέβειαν. 656. pen. 667. 2. officium pietatis erga nil delinquentes obſeruandae. τῆς ὑμετέρας εὐσεβείας Φονεῖς εἰσὶ. 691. 1.

εὐσεβεῖν. εὐσεβεῖσθαι. 676. vlt.

εὐσεβὴς] ἔτε τὸ ὑμέτερον εὐσεβὲς παρεὶς [id eſt τὴν ὑμετέραν εὐσέβειαν] non hoc, quo veſtrae pietatis rationem nullam habeam. 759. pen.

εὐτυχεῖν. 655. 6.

εὐτυχία] τὴν ἀτυχίαν αἰτἔμαι εἰς εὐτυχίαν μεταςῆναι. 651. 9.

εὔχεσθαι] ἐκείνοις εὐχόμενοι ἃ ἐκ ἔμελλε τελεῖσθαι. deos rogantes ea, quae exitum eſſent nullum ſortitura. 614. 8. εὐχόμενος ἄν τις ταῦτα εὔξαιτο. 761. 2.

ἐφιέσθαι τῶν ἀλλοτρίων. 764. 10.

ἔχειν

ἔχειν τὰ ἐπίχειρα. 615. 5. τὰ ἀκέσια τῶν ἁμαρτημάτων συγγνώμην ἔχει ſecum ferunt, natura ſua important, h. e. merentur. 755. 5.

ἔχθρα] διὰ τῆς ἔχθρας τὸ μέγεθος. 630. vlt. τῇ τέτων ἔχθρᾳ ἐγχειρίζω ἐμαυτόν. 649. 2. δι' ἄλλην τινὰ ἔχθραν. non ob ſcelus vere commiſſum, ſed ob aliam quampiam ſimultatem priuatam mihi cum illis contractam. 686. 7.

Ζεὺς] ἱερὰ θύειν Διῒ κτησίῳ. 612. 7. 614. 4. Διὸς βελαίε ἱερόν ἐςιν ἐν τῷ βελευτηρίῳ. 789. 3.

ζῆν] ζῶν καὶ βλέπων. bene ſibi conſcius eorum, quae dicat, ſciens volensque. 692. 8.

ἡγεῖσθαι num pro ὑφηγεῖσθαι praeire verbis docendo, et exemplo. 768. vlt.

ἥδεσθαι] ἐὰν ὑμῖν ἡδομένοις ᾖ. ſi vos iuuet audire, ſi volupe ſit. 766. 1.

ἡδὺς] ἥδιςον ἀνθρώπῳ μὴ γενέσθαι αὐτῷ μηδένα κίνδυνον περὶ τῦ σώματος. 761. 1.

ἥκειν] τῆς ἁμαρτίας εἰς τῦτον ἡκέσης. 664. 9. εἰς πολλαπλασίας τέτε συμφορὰς ἥξω. 665. vlt. vſurpatum pro *redire*. 719. 9. ἡγεμένη ταύτην τὴν τιμωρίαν οἱ ἥκειν τῶν ἠσεβημένων. 756. 9. ἐφ' ὑμᾶς ἥκεσιν ἐξαπατήσοντες. 793. pen.

ἡλιακὴ] ἀναβὰς εἰς τὴν ἡλιακὴν τῶν θεσμοθετῶν. 774. 11.

ἠλίθιος. 630. pen.

ἡλικία] ἐν τέτῳ τῆς ἡλικίας καθεςῶτες, ἐν ᾧ κράτιςοι φρονεῖν αὐτῶν εἰς τὰ πράγματα εἰσί. 622. 4. αὐτὴ ἡ ἡλικία τὸν νέον κατέκρινε. 696. 5.

ἧλιξ] μελετῶν μετὰ τῶν ἡλίκων ἀκοντίζειν. 661. 7.

ἡμέρα παρ' ἡμέραν γιγνομένη eſt, aus proceſſus temporis in longinquum, diuturnitas, aut differentia temporis, h. e. quod aliquid hoc die, non alio fiat, neque citius, neque tardius. 740. pen. αὐτὴν ταύτην φυλάξαντες τὴν ἡμέραν. 784. 4.

τὸ ἡμι-

Digitized by Google

τὸ ἥμισυ τῆς κατηγορίας ἐμαυτὸν ἀπεςέρησε. 669. 1.
ἤπειρος] εἰς τὴν ἤπειρον διαβιβάσαι eſt, aut in Epirum, ſic proprie dictam, partem Graeciae occidentalem, Illyrico finitimam, aut in Aſiam minorem, traiicere. 730. II. 745. 2.
ἥρως] ἔτε θεὺς, ἔθ' ἥρωας, ἔτ' ἀνθρώπες δείσασα. 619. 2.
ἡσύχιος] αἱ συμφοραὶ καὶ τὲς ἡσυχίες τολμᾶν βιάζονται. 659. c. fin.
θάλασσα] τροφέας παρέδωκε τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν. 685. 5.
ὁ θανασίμως τύπτων. 693. 20.
θάνατον μηχανωμένη φαρμάκοις. 608. 17. ὐκ ἐπὶ θανάτῳ, ἀλλ' ἐπὶ φίλτροις 608. pen. αὐτὸς θάνατος genus et ratio mortis μηνύει αὐτὸν ἐξ ἐπιβελῆς ἀποθανόντα. 626. 5. 631. 14. θάνατον τῷ μηνυτῇ δωρεὰν ἀπέδοσαν. 722. 6.
θανατῦν. 676. pen.
θαργήλια. 767. vlt.
θαργηλιὼν menſis anni attici penultimus. 786. pen.
θεᾶσθαι] ὁ φόνος ὃν ἀνήκει εἰς τὲς θεωμένους. 672. vlt.
θεῖος] εἰ δὲ θεία κηλὶς τῷ δράσαντι προσπίπτει ἀσεβῦντι. 674. 2. ὐ δίκαιον τὰς θείας προσβολὰς διακωλύειν γενέσθαι. 674. 3.
θεὸς] τοῖς ἀπὸ τῶν θεῶν σημείοις. 748. 3.
θεραπεία] εἰ ταύτην τὴν θεραπείαν θεραπεύσαιτο. hoc medendi modo ſi ſe pateretur a medico curari. 689. 10.
θερμὸς] ὅτω θερμὸν καὶ ἀνδρεῖον ἄνθρωπον. 652. 4.
θερμῶς] θερμότερον ἐπιχειρεῖν. 627. 6.
θεσμοθέτης. 774. 11.
θηρεύειν [ſcil. τὰ ἴχνη τοῦ πράγματος] καὶ ἐπὶ σμικρὸν ὑπονοεῖν. 773. 12.
θύειν. 612. 7. 790. 2.

θυμῦν

Digitized by Google

θυμῶν] ἀρκῶσα ἦν σωφρονίσαι τὸ θυμῶμενον τῆς γνώμης. 643. 3.

ἰάσιμος. 689. 11.

ἴασις ἐκ ἔστιν. 757. 4.

ἰατρὸς] ἐλεήσαντας τὴν ἐμὴν ἀτυχίαν ἰατρὸς αὐτῆς γενέσθαι. 640. 3. πονηρῷ ἰατρῷ ἐπιτρεφθεὶς ἀπέθανε. 689. 7. ὁ ἰατρὸς ἐ φονεύς ἐστιν. ὁ γὰρ νόμος ἀπολύει αὐτόν. 694. 8.

ἴδιος] ἰδίαν τὴν συμφορὰν, καθαρὰν δὲ τὴν πόλιν καταστῆσαι. tollendo homicida efficere; vt cuncta ciuitas piaculo repurgetur, tametſi ſic faciendo, reus in ſua priuata et ſingulari perſona, infortunium aliquod, ipſius ſolo corpore circumſcriptum, neque latius emanans, patiatur. 629. vlt. τὸ ἴδιον διαπράξασθαι. [ſcil. διαφέρον] 734. 2.

ἰέναι] διὰ τῆς αὐτῆς βασάνε ἰὼν ὑπ' ἐμῶ. a me eidem tormento ſubiectus. 722. 10. εἶμι γὰρ καὶ ἐπὶ τὸν τῶν κατηγόρων λόγον. accedam ad praetenſionem accuſatorum, h. e. criminationem eorum tantiſper veram habebo, veluti pedibus in eam ibo. 734. 13.

ἱεροποιεῖν. 790. 2.

ἱερὸς] ἐν Πειραιεῖ ὄντα ἱερὰ θύειν Διὶ κτησίῳ. 612. 7. 614. 4. ἱερῶν κλοπῆς γεγραμμένος. 626. vlt. διακωλύοντες τὰ ἱερὰ γίνεσθαι τὰ νομιζόμενα. 749. 1. ἱεροῖς παραςάντες πολλοὶ καταφανεῖς ἐγίνοντο μὴ ὅσιοι ὄντες. 748. vlt. 749. 4. ἐκ ἔστιν ὅπε ἐχὶ κάλλιστα τὰ ἱερὰ ἐγίνετο ἐμῶ παρόντος. 749. 5.

ἱκανὸν μέρος τῶν ὄντων ἀποβέβληκεν. 626. pen.

ἱκανῶς πεφυκότες. 622. 3.

ἵνα pro *ubi*. 766. 4.

ἴσον ἦν μοι num ſignificat *εἰκὸς ἦν decuiſſet me.* 710. vlt. ἡ ψῆφος ἴσον δύναται τῷ δῶλον ἀποκτείναντι καὶ τῷ ἐλεύθερον. 728. 4. ius aequale, parique cum ſeueritate pronunciatur atque exercetur in homicidas ſeruilium corporum atque in ingenuorum. τὰ ἐξ ἴσε γενό-

γενόμενα τȢ φεύγοντος μᾶλλόν ἐστιν ἢ τȢ διώκοντος in momentorum aequalitate, aut in ſuffragiorum paritate pronunciari ſolet ſecundum reum magis, quam ſecundum accuſatorem. 730. 2

ἴσασθαι pro εἶναι. ἕτοιμοι σαῖεν. 777. 2.

ἰσχύειν] ἔτι τȢ σώματος ἰσχύοντος ἡ ψυχὴ προαπολείπει. 756. 7.

ἰσχυρὸς] ἡ δίκη ἰσχυροτέρα τȢ δικαίȢ καὶ τȢ ἀληθȢς ius ipſum et veritas ipſa cedere debet iudicum ſententiae. 762. 11.

ἴχνος] Φανερῶς τὰ ἴχνη τῆς ὑποψίας εἰς τοῦτον φέροντα. 648. 4. τὰ ἴχνη τȢ φόνȢ ȢΚ εἰς ἐμὲ φέροντα. 656. 3.

καθαίρειν τὴν οἰκίαν a pollutione funeris. 784. 2.

καθαρὸς] καθαρὰν τὴν πόλιν καταστῆσαι. 629. vlt. 631. 16. καθαρὸς πάντων τῶν ἐγκλημάτων. 656. 17. 685. 2. 686. 14. τοῖς μὴ καθαροῖς τὰς χεῖρας. 709. 10. 748. 11.

καθεύδειν peragere noctem alicubi, tametſi peruigiles, neque dormias. 654. pen.

καθιστάνειν] ἐν διαφορᾷ καταστῆναι οἷς ἥκιστα ἔχρην. 605. 6. τὸν ἀγῶνά μοι πρὸς τȢτȢς καταστῆναι. 605. 8. αὐτοὶ Ȣτοι καθεστᾶσιν ἀντίδικοι καὶ φονεῖς τȢ πατρός. 605. 12. παλλακὴ ἦν αὐτῷ, ἣν ἐπὶ πορνεῖον ἔμελλε καταστήσειν. 611. 8. ἑκȢσίως αὐτὸς εἰς κίνδυνον καταστάς. 641. 5. χορηγὸς κατεστάθην εἰς Θαργήλια. 767. vlt.

καινῶς] καινότατα γὰρ, εἰ χρὴ καινότατα μᾶλλον ἢ κακȢργότατα εἰπεῖν. 650. 4.

κακοδαιμονία. 746. 5.

κακοδαίμων] Ȣτω κακ. tam miſerum in modum ſtultus, vel potius furioſus. 725. 13.

κακοπάθεια. 666. 5. 714. 2.

κακοπαθεῖν τῷ σώματι. 703. 6. 713. vlt.

κακὸς] πρὶν ἐν τῷ κακῷ ἤδη ἦν. 614 pen. 619. pen.

κακοτεχνεῖν. 616. 5.
κακότης. 761. 7.
κακὸν] παύσασθαι κακέμενον. 720. 8.
τὸ κακέργημα ἂν ἐκηρύσσετο. 642. 3. τὸ ἀποκτείνειν φασὶ μέγα κακέργημα εἶναι. 708. 3.
κακὸργος ἐνδεδειγμένος φόνε δίκην φεύγω. 707. 6. ἔνοχος τῷ τῶν κακέργων νόμῳ. 707. 9. οἱ ἐπιμεληταὶ τῶν κακέργων. 713. 9. aduerb. 650. 4.
καλεῖν] κλήσεις ἃς καλεῖσθαι [ſcil. τὸν φεύγοντα ὑπὸ τῦ διώκοντος] ἔδει. 784. 9.
καλὸς] κάλλιον γ' ἦν αὐτῷ ὁ κίνδυνος. inimicum actione forenſi vlciſci, multo vtique futurum ei fuiſſet glorioſius, quam ex inſidiis tollere. 734. 5.
καλῶς] ἐκ ἂν καλῶς εἶχε τοῖς συνῦσι. *es würde ihnen nicht wohl dabey zu Muthe geweſen ſeyn*, ſiue, *ſie würden übel gefahren ſeyn*. 738. 1
κατὰ] ἁμαρτὼν εἰς ἑαυτὸν, μᾶλλον, ἢ κατὰ τὴν ἁμαρτίαν, ἑαυτὸν τετιμώρηται. quam pro magnitudine et merito erroris. 676 4. αὐτὸς καθ' αὐτὸν τὸν πλῦν πεποιημένος. ipſe vltro, ſponte ſua ſe naui commiſerat. 715. 12. ἀπετράποντο μηδὲν κατ' ἐμῦ καταψεύδεσθαι. 721. 6. vbi notabilis eſt redundantia praepoſitionis, quae iam in verbo ineſt.
καταγινώσκειν] μηδὲν ἀνόσιον μηδ' αἰσχρὸν καταγνῶτε. nolite pronuntiare me reum eſſe ſceleris impii, et infamis, h. e. ignominiam ei, qui commiſerit, conſciſcentis. 639. 4. ὀ καταγνὲς αὐτὸς ἑαυτῦ, non diffidens ipſe ſuae cauſae. non praeiudicio ſuo ſemet ipſe condemnans. 695. 6. φόνου δίκην καταγνῶναι. in cauſa homicidii contra aliquem pronunciare. 710. 4. καταγνόντες τῦ ἀνδρὸς τὸν θάνατον. mortis in eum dicta ſententia. 727. 13. τῦτυ κατέγνωστο μὲν ἤδη θάνατος. 739. 10.
καταδικάζειν] ἃ αὐτοὶ ἔργῳ ἀπεδίκασαν, ταῦτα κελεύεσιν ὑμᾶς καταδικάσαι. 791. 4.

Digitized by Google

καταδοκεῖν] αὐτὸς καταδοκηθεὶς φονεὺς εἶναι, ἀνοσίως ἁλώσομαι. iniqua homicidii patrati ſuſpicione oppreſſus. 630. 14. εἰκότως ὑφ' ὑμῶν καταδοκοῦμαι. 631. 1. 645. 7.

κατακρίνειν] ὑπὸ τῶν νόμων κατακέκριται peremtorie definitum, cautum, ſancitum, eſt. 658. 1. αὐτὴ ἡ ἡλικία τὸν νέον κατακρίνει 696. 5.

καταλαμβάνειν] ἐάν τις ἄλλη συμφορὰ καταλαμβάνῃ αὐτοὺς. corripiat. 630. 6. 2) tenere. οὐδ' ὑπὸ τοῦ νόμου καταλαμβάνεσθαι φησὶ negat ſe a lege teneri, niſi malis reddere, condemnari. 672. 12. 3) deprehendere, inuenire veſtigatum, indagatum. τάχ' ἂν καταλαμβάνηται. forte fiat aliquando, vt verus homicida reperiatur, conuincatur, condemnetur. 637. vlt. 4) condemnare ἐὰν δὲ νῦν καταληφθεὶς ἀποθάνω. 636. 2. 651. pen. τοὺς ἀναιτίους καταλαβόντας, τοὺς αἰτίους ἀφιέναι. 657. 2. 677. 3. οὐκ, ἂν ἀπολύσητε ἡμᾶς, ἀλλ' ἐὰν καταλάβητε. 683. 3. 6. vlt. οὐδ' οὕτως δίκαιος ὑφ' ὑμῶν καταλαμβάνεσθαί ἐστι 699. 14. ἀπολύειν μᾶλλον ἢ καταλαμβάνειν δίκαιοί ἐστε. 700. pen.

καταλείπειν] ἀνόσια ὀνείδη τοῖς παισὶ καταλείψω. 636. 2. οὐδενὶ οὐδὲν προσερόπαιον καταλείψει. 683. 5.

καταλήψιμος] μηδένα αὐτῶν ἀπολύσιμον μᾶλλον ἢ καταλήψιμον εἶναι. in horum neutro magis abſolutioni, quam condemnationi locum eſſe. 700. pen.

καταμανθάνειν τὸν νόμον, εἰ καλῶς κεῖται. 711. 14.

καταμαρτυρεῖν. 634. 1. ὁ καταμαρτυρῶν μου ἄπιστος ἐλήλεγκται ὤν. 656. 1. 709. vlt. 710. 2. εἰ τοῦτο κατεμαρτύρουν ἃ μηδαμῶς ᾔδειν. 742. 1. 749. 9. ἀνδρὸς περὶ θανάτου φεύγοντος τὰ ψευδῆ καταμαρτυρῆσαι. 758. 4. τούτοις ἐμοῦ κατεμαρτύρουν οἱ μάρτυρες. pro his aduerſus me teſtarentur. 779. 18. μὴ πιστῶς καταμαρτυρηθείς. oppreſſus teſtimonio teſtis eius, qui nulla fide dignus ſit. 654. 6.

Digitized by Google

καταποντοῦν. 718. 9. 724. 12.
κατασκευάζειν διδασκαλεῖον. 768. 4.
κατατιθέναι] τῇ πόλει χάριν καταθέσθαι. videri de republica bene meritus, eiusque gratiam promeritus eſſe. 734. 3. τὰ τέλη κατετίθει. dependebat. 744. pen.
καταφανὴς] τὸ πρᾶγμα ὕϛερον καταφανὲς ἐγίγνετο. 739. 8. καταφανεῖς ἐγένοντο οὐχ ὅσιοι ὄντες 748. pen.
καταφεύγειν] ἀπορῶ εἰς τίνα ἄλλην σωτηρίαν χρή με καταφυγεῖν. 650. 3. εἰς τὸν ὑμέτερον ἔλεον καταφεύγω. 660. 7. 670. 4.
καταφυγὴ] ποῖ τὴν καταφυγὴν ποιήσεται ἄλλοθι. 606. 11.
καταψεύδεσθαί τινος. 654. 5. τὰ ἐκ πολλῶ κατεψευσμένα. 714. 9. ἔτος ἦν ὁ καταψευσάμενος ἐμῶ. 720. 2. 721. 3. 6.
καταψηφίζεσθαι cum Genit. 610. 14.
καταψήφισις. 606. 5.
κατειπεῖν] τἀληθῆ κατειπὼν διὰ τέτο σωθῆναι. 723. 7. αὐτὸς κατεῖπεν ἑαυτῶ. ipſe ſeſe indicauit. 739. 4.
κατεργάζεσθαι] ὐδεὶς ἑτοίμην καὶ κατειργασμένην ὠφέλειαν ἀφῆκεν. 625. 1. iam confectam.
κατέχειν appellere nauem ad terram continentem. 715. 6. et 15.
κατηγορεῖν τὰ γεγονότα rem geſtam indicare, edere, *angeben*, *auſſagen*. 610. 2. εἰς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα κατηγορεῖν. in cauſa manere, accuſationi crimen aliud nullum aduenticium immiſcere, ſed illud ſolum docere, de quo agitur. 766. vlt. ψευδεῖς ἂν κατηγόρους [id eſt ἔλεγον] εἶναι. 780. 5.
κατηγορίαν ἀντὶ τιμωρίας ἀπονέμεσι τῇ πόλει. non ſuccurrunt reip., non vlciſcuntur eius inimicos, ſolam de iis querendi facultatem relinquunt ciuibus;

confiſcata autem bona ipſi inter ſe diuidunt, fructum accuſationis ciuibus eripiunt. 767. 4. *αὗται αἱ κατηγορίαι οὔτε χάριτος ἄξιαι, οὔτε πίστεως.* 767. 6.

κατορύσσειν] *ἐπὶ τῇ ἐμαυτοῦ ἀπαιδίᾳ ζῶν ἔτι κατορυχθήσομαι.* 666. 2. *ἡμῖν τοῖς γονεῦσιν, οἱ ζῶντες ὑπ᾽ αὐτοῦ κατορωρύγμεθα.* 677. 9.

κάτω] *τοῖς θεοῖς τοῖς κάτω μέλειν.* 620. pen.

κεῖσθαι] *τῶν ἐν τῷ νόμῳ κειμένων.* 709. 4.

κεκροπὶς φυλή. 768. 1.

κέρδος] *τὴν σωτηρίαν τοῦ κέρδους προτιμῶντες.* 632. 2.

κηδεστὴς ἐμαυτοῦ gener meus, *ᾧ δέδωκα τὴν θυγατέρα.* 769. 10.

κηλὶς] *εἰ δὲ θεία κηλὶς τῷ δράσαντι προσπίπτει ἀσεβοῦντι.* ſin autem deus mentem hominis, quem puniendum et perdendum decreuit, ita occoecauerit, vt facinus impium committat, cuius dedecus ipſi, velut adſperſa quaedam macula, elui recuſans, inſideat. 674. 2. *πάσης ὑπὲρ ἁπάντων τῆς κηλῖδος εἰς ὑμᾶς ἀναφερομένης.* 677. 2.

κήρυγμα] *ἀφανοῦς ὄντος τοῦ κηρύγματος.* 653. 6.

κηρύσσειν] *τὸ κακούργημα ἂν ἐκηρύσσετο.* 642. 3. *ἐκηρύσσοντο ἅμα τῷ τούτων φόνῳ καὶ ἄλλοι κακοῦργοι.* 653. 3.

κινδυνεύειν τῆς ψυχῆς [ſubaudi *κίνδυνον*] 652. vlt. *τὸν κινδυνεύοντα περὶ ἑαυτῷ ἀνάγκη που καὶ ἐξαμαρτεῖν.* 705. pen. *κινδυνεύσαντες τοὺς ἐσχάτους κινδύνους.* 748. 15.

κίνδυνος] *ἐν ᾧ πᾶς ὁ κίνδυνος ἐμοὶ ἦν.* in quo ſumma cautionis erat, cardo ſalutis mihi vertebatur. *darauf kam alles an.* 725. 15. *ἀσφαλῶς διαπράσσεσθαι τὰ εἰς κινδύνους ἥκοντα καὶ τὰ ἔξω κινδύνων* res foris domique in bello et in pace. 748. 6. et 15.

κλέπτειν] *κλέψαντες ἀπαρνῶνται, ἢ συγκρύπτωσι τοῖς δεσπόταις.* 643. vlt. *κλέπτουσι τοὺς μηνύοντας* ſuffurantur indices ſibi aduerſos, efficientes, vt quo-

Digitized by Google

quoquomodo de medio ſublati, nulli vſquam locorum conſpiciantur. 723. 14.

κλῆσις rei ad iudicium citatio. *κλήσεις, ὅσας καλεῖσθαι ἔδει.* 784. 9.

κλοπὴ] *ἱερῶν κλοπῆς* [ſubaudi *γραφὴν*] *γεγραμμένος.* 626. vlt.

κοινὸς] *ταῦτα παιδεύειν τὸν υἱὸν, ἐξ ὧν μάλιστα τὸ κοινὸν ὠφελεῖται.* resp. ornatur. 661. 3. *τὰ τῆς πόλεως κοινὰ* [ſcil. *πράγματα* vel *διάφορα*] *τούτοις πιστεύοντες.* res ad ſalutem reip. ſummas horum [diuinorum oſtentorum] auctoritati committentes, vt agamus aut omittamus, quae imperent aut diſſuadeant illa. 748. 6.

κοινωνὸς καὶ συλλήπτωρ τῆς ἁμαρτίας. 676. 5. *τοῦ ἐπιβουλεῦσαι τὸν θάνατον οὐδένα κοινωνὸν ποιήσασθαι.* 738. 4.

κολάζειν] *τούτου φάρμακον τὸ αὖθις* poſtmodum *κολάσαι.* 757. 2.

κρατεῖν οὐδὲ αὑτοῦ ἐδύνατο ne ſui quidem ipſius compos erat. 718. 1.

κρεισσόνως. 699. 6.

κρίνεσθαι num pro *ἀποκρίνεσθαι* audiri diſputans. 765. 16.

κρίσις] *οὐδὲν ἂν τῆς ὑμετέρας κρίσεως ἔδει.* nil oporteret vos hac in cauſa ſententiam rogari, vel ius dicere. 696. 4.

κριτὴς] *τότε δὲ κριταὶ τῶν ἀληθῶν.* 758. 3.

κτήσιος ζεὺς. 612. 7. 614. 4.

κυβερνᾶν.] *δίκη δὲ κυβερνήσειεν.* 611. 4.

κύριοι τῆς πολιτείας. 658. 3.

λαγχάνειν] *ἔλαχον Π. διδάσκαλον καὶ Κ. φυλὴν* per ſortem addictus mihi fuit Pantacles magiſter, qui pueros, meis auſpiciis ſaltaturos, doceret ſaltare, puerique tribus Cecropidis, quos ab illo magiſtro aere meo docendos curarem. 768. 1.

Digitized by Google

λαθραίως] ὡς μάλιςα δύνανται λαθραιότατα. 619. 13.

λαμβάνειν] ἀλλὰ καὶ πολλάκις ἤδη ληφθεῖσαν ἐπ' αὐτοφώρῳ τὸν θάνατον αὐτῷ μηχανωμένην. 605. pen. 608. 18. ὧν τὴν ἀλήθειαν ἐκ εἰλήφει percepit. 608. 6. θέλοντος ἐμῦ ἔλεγχον λαβεῖν τῦ πράγματος. 610. 11. περιγενόμενος δὲ καὶ ὁ ληφθεὶς. 635. vlt.

λαμπρῶς χορηγῦντα. 638. pen.

λανθάνειν] ἤλπισε δράσας [id eſt μετὰ τὸ δρᾶσαι] καὶ λήσειν ἀποκτείνας [id eſt ὅτι ἀπέκτεινε] 627. 8.

λεπτὸς] ἀληθῆ μὲν, λεπτὰ δὲ καὶ ἀκριβῆ. 678. pen.

λειτυργία] ὑδ' ἥστινος λειτυργίας ἡ πόλις ἐνδεὴς γεγένηται. 744. 6.

λιβανωτὸν ὑπὲρ ἑαυτῶν ἐπετίθεσαν [ſcil. τῇ ἐσχάρᾳ] 614. 7.

λίθον αὐτῷ ἐνέβαλον εἰς τὴν κεφαλήν. 717. 13.

λόγος] ἀμφισβήτησιν καὶ λόγυς excuſationes, ſubterfugia, ὑπελίπυ. 712. 8. οἱ τὺς αὐτὺς περὶ τῶν αὐτῶν ἀεὶ λόγυς λέγοντες. 729. 11. λόγῳ οἶδα fama noui, non aliunde. 742. 4. ἐν τῷ ὑςέρῳ λόγῳ. 770. 7. ἐξελέγχειν τὺς λόγυς τοῖς ἔργοις. 791. 6.

λοιδορεῖν] ἐλοιδορῦντο ἐν ἐρημίᾳ. 626. 1.

λύειν] εἰ ἐλελύμην ſi ſinar, vinculis liber, ire qua velim. 710. 8. οἱ θρᾷκες οἱ λυσόμενοι. mancipia illa emturi. 725. 2. ὑδ' ἑαυτὸν ἑπτὰ μνῶν δυνάμενος λύσασθαι ne ſeptem quidem minarum reluitione ſe valens a creditorum importunitate et a cuſtodiae moleſtiis liberare. 734. 21. ἀλλ' οἱ φίλοι ἐλύσαντο αὐτὸν. ſed amici expediebant eum, aere luendo pro ipſo. 734. pen.

λυμαίνεσθαι] αὐτῦ δεδεμένυ καὶ λυμαινομένυ. 735. 4.

λύπη] ἱκανὰς λύπας καὶ φροντίδας ἐμβέβληκεν [ſcil. ἐμοὶ] 630. 9.

λωπο-

λωποδύτης. 707. 9.

μαίνεσθαι] ἐσωφρόνουν καὶ οὐκ ἐμαίνοντο. *ſie waren wahrhaftig keine Narren.* non ſtulte, ſed vel maxime ſapienter agebant. 632. 1.

μακαρίζειν beatum reddere. 651. pen.

μακρὸς] τοσοῦτον ἐμοὶ τὸ μακρότατον τῆς ἀποκρίσεως ἐςι. reſpondere ſi quam copioſiſſime velim, nil tamen habeam, praeter iſtaec pauca, *und wen's mein Leben koſten ſolte, ich kan mehr nicht drauf antworten, als* — 736. 1.

μάλα. 713. 3.

μανθάνειν] μὴ μαθεῖν τὴν ἀπολογίαν non intellexiſſe. 678. 2.

μαρτύρονται anteſtantur, cogunt, iubent teſtari ſibi de facto. 620. 2.

μαρτυρία] ἐπὶ ταῖς τοιαύταις μαρτυρίαις οὐ βασανίζονται, ἀλλ' ἐλεύθεροι ἀφίενται. 643. 5.

μάχαιρα] ἐγκαταλιπὼν τὴν μάχαιραν τῇ σφαγῇ, ᾤχετο φεύγων. 739. 1.

μεγαλοφροσύνη τοῦ γένους ſuperbia, magni ſpiritus ob nobilitatem generis. 693. 2.

μέγας] μέγιςα τεκμήρια παρείχοντο. 610. 7.

μέθη] ἀπειρία τῆς μέθης. quod nondum vſu, ſiue ſuo, ſiue alieno didicerunt, quam luctuoſi caſus e temulentia exſiſtere ſoleant. 693. 3.

μεθίςασθαι] τὴν ἀτυχίαν αἰτοῦμαι εἰς εὐτυχίαν μεταςῆναι. 651. 9. μεθιςαμένων τῶν πραγμάτων. mutata rep. 655. 7. τὴν γνώμην ἐξ ὀργῆς μεθιςάνειν. 740. vlt.

μεθύειν. 717. pen.

μέλειν τοῖς κάτω θεοῖς. [ſubaudi τούτων] οἱ ἠδίκηνται. 620. pen.

μελετᾷν μετὰ τῶν ἡλίκων ἀκοντίζειν. 661. 7. μηδὲν ὑποδεέςερα τούτων μελετῶντες. cum nos non minore, quam hi, contentione virtuti demus operam. 674. 6.

μετὰ τοῦ ἀληθοῦς ſecum habens veritatem veluti ſociam quandam, *für die gerechte Sache* ἐβούλετο πάσχειν εἴ τι δέοι. 729. 5. μετὰ τῆς ἀληθείας *mit Grunde der Wahrheit*. 732. 19. μετὰ τῶν νόμων τῶν ὑμετέρων ἀπολέσαι in optima forma iuris ciuilis perdere, *nach Vrtel und Recht*, *recht methodiſch*, *nach allen Formalitäten des rechtlichen Verfahrens*, *um den Hals bringen*. 733. vlt. οὕτως ἀγαθόν ἐστι μετὰ χρόνου βασανίζειν τὰ πράγματα. 740. 1.

μεταβαίνειν alia e naui in aliam transſcendere. 725. 7. 716. 1.

μεταβάλλειν ἐπίδοξος αὐτοῖς ἐστιν ἡ δυσπραγία. 655. 5.

μετάβασις εἰς τὸ ἕτερον πλοῖον. 715. 17.

μεταβολὴ commutatio reip. ἐκ τῶν μεταβολῶν — 655. 5.

μεταγειτνιὼν ſecundus a primo menſis anni attici. 788. 5.

μεταλαμβάνειν] αὐτοί τε μὴ μεταλάβητε τῆς τούτου μιαρίας. 677. 8.

μεταμέλειν] ὑμῖν μεταμελῆσαί ἐστιν. 757. 2.

μετανοεῖν] μὴ τὴν ἁμαρτίαν γνῶτε μετανοήσαντες. 657. 5. ἐν τοῖς ἀνηκέστοις πλέον βλάβος τὸ μετανοῆσαι. 754. vlt.

ἡ μετάνοια τῶν τοιούτων ἐστὶν ἀνίατος. 657. 6.

μεταχειρίζεσθαι inter manus tractare, iactare. τὸν ἑαυτῶν Φονέα μεταχειριζόμενοι. 615. 1.

μετεγγυᾶν] οἱ μετεγγυησάμενοι *die Bürgen, die ſich für die Bezahlung der zugeſagten Geldſummen eingeſtellet hatten*. 792. pen.

μετέρχεσθαι] ὀρθῶς καὶ δικαίως μετέρχομαι τὸν Φονέα. 609. 7.

μέτοχος τοῦ Φόνου. 676. 8. 681. 2.

τὸ μήνιμα τῶν ἀλιτηρίων ὑμῖν προστρίψομαι. 691. 9. 695. 1.

μηνύ-

μηνύει ὁ θάνατος αὐτὸν ἐξ ἐπιβουλῆς ἀποθανόντα. 626. 5. 631. 14. κλέπτουσι τοὺς μηνύοντας. 723. 14.

μηνυτὴς] ἵνα μὴ μηνυτὴς τοῦ ἀδικήματος γένηται. 632. 4. 651. 4. 722. 1. 3. 5. 16. μὴ ὑπολείπεσθαι μηνυτὰς κατ᾽ ἐμαυτοῦ. 730. 11.

μηχανᾶσθαι] μὴ ἅπαξ, ἀλλὰ καὶ πολλάκις ἤδη ληφθεῖσαν ἐπ᾽ αὐτοφώρῳ τὸν ἐκείνου θάνατον μηχανωμένην. 605. vlt. ἃ συνῄδει ταύτην τῷ ἡμετέρῳ πατρὶ θάνατον μηχανωμένην φαρμάκοις. 608. 17. τὸν θάνατον τοῖς πέλας μηχανῶνταί τε καὶ παρασκευάζουσι. 619. 11. οὗτοι ἐξ ἐπιβουλῆς συνέθεσαν ταῦτα καὶ ἐμηχανήσαντο κατ᾽ ἐμοῦ. 717. 11. τότε οὔπω οὕτως ἐμεμηχάνητο αὐτοῖς. 731. 18. οὐκ ἄν ποτ᾽ ἐμηχανήσαντο τὰ ἐν τῷ γραμματιδίῳ commenti fuiſſent. 732.3. μηχανῶνται ἐπ᾽ ἐμὲ λόγους ψευδεῖς συντιθέντες. 767. 1. τοῦτ᾽ οὐκ ἐπ᾽ ἐμοὶ πρῶτον ἐμηχανήσαντο. 783. 14.

μηχάνημα] πῶς ἂν εἴη τούτων δεινότερα μηχανήματα. 712. vlt. οὐδενὶ μηχανήματι, οὐδ᾽ ἀπάτῃ. 715. pen. non fallaci quodam et vafro commento.

μιαίνειν] πάσης τῆς πόλεως ὑπ᾽ αὐτοῦ μιαινομένης. 623. 4. μιαίνειν τὴν ἁγνείαν αὐτῶν. 629. 3. 638. 2. περιορᾶν πᾶσαν τὴν πόλιν μιαινομένην. 659. 5.

μιαρία piaculum homicidio contractum. ἀφανίσαι τὴν αὐτοῦ μιαρίαν ζητεῖ. 641. 2. τὴν ἑαυτοῦ μιαρίαν εἰς ὑμᾶς ἐκτρέψαι. detorquere, velut riuum alio deriuatum, quam quo tendebat. 647. 11. ἀπολύεσθε τῆς ὑπὲρ τούτου μιαρίας, id eſt τοῦ μιάσματος, ὃ φέρειν ὑπὲρ τούτου ἀνάγκη ἦν. 648. vlt.

μιαρὸν καὶ ἄναγνον ὄντα εἰς τὰ τεμένη τῶν θεῶν εἰσιόντα. 629. 3. τὸν μιαρὸν τῷ χρόνῳ ἀποδόντες φῆναι. 702. 1.

μίασμα] ἅπαντος τοῦ μιάσματος ἀναχωροῦντος εἰς ἡμᾶς. 623. vlt. οὐ προσῆκον μίασμα εἰς τοὺς ἰδίους οἴκους εἰσάγονται. 686. 6. τὸ τούτου μίασμα ἐπεξερχόμεθα. 694. 16. διπλάσιον καθίσησι τὸ μίασμα τῶν

ἀλι-

ἀλιτηρίων piaculum a diis poenalibus vindicandum. 701. 10. *μὴ καθαροὶ τὰς χεῖρας ὄντες, ἢ ἄλλο τι μίασμα ἔχοντες.* 748. 11.

μικρὸς] *ἐπὶ σμικρὸν ὑπονοεῖν.* deſcendere ad minutas quasque ſuſpiciones, easque e dictis in vtramque partem colligere. 773. 12.

μισεῖν] *τὶς οὐκ οἶδε τούσδε μὴ πολὺ ἧσσον μισοῦντας αὐτόν.* 632. 5.

μνησικακεῖν τῶν ἔμπροσθεν. 627. 2.

μόνος] *ἐμοὶ μόνῳ ἀπολελειμμένῳ.* 606. 6.

μοχθηρία τοῦ ἰατροῦ. 689. 8.

Negatiua geminata infitiatur. *οὐκ, ἐὰν ἀποφύγω, οὐκ ἔστιν ἐξ ὧν ἐλεγχθήσονται οἱ κακοῦργοῦντες.* ſi abſoluar, non ideo deerunt modi maleficos conuincendi. i. e. *οὐ διὰ τοῦτο ἀπορήσομεν ἐλέγχων πρὸς τὸ καταλαμβάνειν τοὺς κακούργους.* 656. 6.

νεκρὸς] *νεκροῖς ἀσπαίρουσι συντυχόντα.* 652. 5.

νέμειν] *ἔλασσον ἔνειμαν τῷ τεθνεῶτι τῶν ἐν τῷ νόμῳ κειμένων.* minorem caeſo ſatisfactionem. minore luitione iuſſerunt eum contentum abire, quam ea eſt, quae ipſi in legibus, ceu debita et legitima, addicta et conſecrata eſt. 709. 4. *μὴ ἐμοὶ νείμητε τὸ ἄπορον τοῦτο,* negotium hoc mihi arduum et inenodabile ne imponite. 737. 2.

νέος] *ἄρξαι τοῦ παροινεῖν τοὺς νεωτέρους τῶν πρεσβυτέρων εἰκότερον.* 693. 1. *πολλοὶ νέοι σωφρονοῦντες, πολλοὶ δὲ πρεσβῦται παροινοῦντες.* 696. 6. *νεώτερος ἐγὼ, ἢ ὥστε δύνασθαι τιμωρεῖν ἐμαυτῷ ἱκανῶς.* 746. 13.

νεὼς τῆς Ἀθηνᾶς. 785. 6.

νεωτερίζειν συμφέρει τοῖς ἀτυχοῦσι. 655. 4.

νήπιος. 666. 4.

νικᾷν.] *τοῦ ἀληθοῦς νικᾶσθαι, müſſen Vnrecht haben, müſſen gelogen haben, wenn man auch gleich das gröſte Recht von der Welt hätte.* 752. 2. *τῆς δίκης νικᾶσθαι*

παρα

παρὰ τὸ ἀληθὲς ſententiae iudicum, quamuis iniquae, cedere et ſuccumbere. 764. 11.

νομίζειν] διακωλύειν τὰ ἱερὰ γίνεσθαι τὰ νομιζόμενα. 749. 1. τὸν νομιζόμενον ὅρκον διομοσαμένοις ritu vetuſto ſancitum. 753. pen. 759. 5. τὰ νομιζόμενα καὶ τὸ θεῖον δεδιώς. 763. vlt.

νόμιμος homo frugi, pudens, temperans, ciuilis, cui mores ſunt cum legibus ſeu iure ciuili conuenientes. 639. 3. συγχεῖ τὰ νόμιμα τῶν ἀνθρώπων. 686. 1. 687. 6. 690. pen. εἴργεσθαι τῶν νομίμων abſtinere ſe locis iis, a quibus homicidas abeſſe par eſte ritu vetuſto. 782. 20. 783. 5. 786. 2.

νομοθέτης γενέσθαι σὺ μόνος ἐτόλμησας. 712. 1. ὑπογραμματεὺς τῶν νομοθετῶν. 782. vlt.

νόμος] τοῖς νόμοις, οὓς παρὰ τῶν θεῶν καὶ τῶν προγόνων διαδεξάμενοι — 606. 3. legum Areopagiticarum de homicidiis praedicatio. 711. 6. ſqq. 761. 12.

νοσεῖν] τὴν ἀθλίαν καὶ τελευταίαν νόσον νοσῶν. 620. 5. ὅταν νοσῶσιν, ὑγιεῖς γενόμενοι σώζονται. 630. 5.

νόσος] εἰς νόσον ἐμπίπτει. 615. 4. 620. 5.

ἡ νὺξ οὐκ ἄσημος ἦν. 655. 1.

ξένος] γέρων καὶ ἄπολις ὢν, ἐπὶ ξένης πτωχεύσω. 636. 3.

ὅδε pro ἐγὼ, δεικτικῶς dictum, vt grammatici vſurpant. 766. 9.

ὁδὸς] τῆς αὐτῆς ὁδοῦ [ſudaudi διὰ] eadem via, hoc eſt opera, *mit Einem Aufwaſchen, weil es auf Einem Wege iſt.* 612. vlt. εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ ἀκοντίου ὑπελθών. 680. 14.

οἰκεῖν τὴν σφετέραν αὐτῶν. 744. 3. οἰκοῦντας ἐν τοῖς πολεμίοις τοῖς ὑμετέροις. 745. 3.

οἰκεῖος] ᾔδεσαν γὰρ οἰκεῖον σφίσι τὸ κακὸν φανήσεσθαι. fore, vt pateſceret malum penes ipſos domi eſſe, facinoris auctorem cum ipſis proxima neceſſitudine coniunctum eſſe. 610. pen. οἰκείαν τὴν τιμωρίαν ἡγη-

Digitized by Google

ἡγησαμένȣς, vno quoque veſtrum exiſtimante ad ſe priuatim pertinere caedis huius vindictam et prae aliis ſibi incumbere. 629. 8. εἰς ἑαυτὸν ἁμαρτὼν, οἰκείαις συμφοραῖς κέχρηται. inſortuniis, et in ipſo manentibus, et quorum culpam alii nulli, praeterquam ſibi, referre debet. 664. 6. ὅσῳ αἱ χεῖρες αὐτῷ τȣ̃ σιδήρȣ οἰκειότεραι εἰσὶ. quo propiore neceſſitudine manus cum eo ſuae coniunctae ſunt, quam ferrum. (manus ſunt pars corporis eius, quod manibus ad caedendum vtitur, ferrum eſt aduenticium.) et quo habilius quisque manus agitare, validiusque impingere norit, quam ferrum, hoc magis — 693. 12. οἰκεῖον τὸ ἁμάρτημα τῷ ἄρξαντι μᾶλλον, ἢ τῷ ἀμυνομένῳ reſidet penes eum magis, domi eius habitat. 699. 1.

οἰκία cognati, neceſſarii. ἐξώλεσαν ἑαυτῷ καὶ γένει καὶ οἰκίᾳ ἐπαρώμενος. 709. 15. πρὶν τὴν οἰκίαν καθᾶραι a pollutione funeris. 784. 2.

οἶκος fortunae alicuius, ſalus, proſperitas rerum. ζῶν ἄνθρωπος ἀνατροπεὺς τȣ̃ οἴκȣ γέγονε. fuit fundi mei calamitas. 630. 7. ἐν οἴκῳ καθεύδων domi noctem exigens. 654. pen.

οἰκτείρειν. 659. 2.

ὡς οἶμαι ni fallor, aut, vt facile eſt exiſtimatu. 612. 6.

ὀκνηρὸς] ȣ̓δεὶς ὅςις ȣ̓κ ὀκνηρότερος εἰς τὴν πρᾶξιν ἦν. cunctantior, verecundantior. 644. 8.

τὸν ὄλεθρον γινώσκωσιν, ἐν ᾧ εἰσὶ. 619. pen.

ὅμοιος] τεκμήρια τοῖς μάρτυσιν ὅμοια. [id eſt ταῖς μαρτυρίαις σύμφωνα] 781. 6.

ὁμολογεῖν] τὰ ὁμολογȣ́μενα τῶν πραγμάτων. cauſarum, de quarum iure inter omnes conſtat, quarum ius certum et in confeſſo eſt. 658. 1. τοῖς λόγοις τȣ̀ς μάρτυρας ὁμολογȣ̃ντας, καὶ τοῖς μάρτυσι τὰ ἔργα teſtium cum meis praedicationibus conſentientia teſtimonia, et res geſtas auctoritatem teſtium approbantes. 781. 9.

ὁμο-

Digitized by Google

ὁμοπάτριος ἀδελφὸς. 605. 6.
ὁμωρόφιος. 709. 11.
ὀνείδη τοῖς παισὶ καταλείψω. 636. 2. ὄνειδος ἐμοὶ περιέσεσαν καὶ τοῖς ἐμοὶ προσήκεσιν εἰς τὸν ἅπαντα βίον. 714. 3.
ὀνίνησι τὰ ἐναντία ἐπιγενόμενα conditio rerum priori contraria ſuccedens ſalutem affert. 630. 6.
ὄντως] εἰκότως μὲν, ἐκ ὄντως δ᾽ ἀπέκτεινα. tametſi probabilis homicidii ſuſpicio me premat, non ideo tamen vere ſum homicida. 637. 1. ἐκ τῶν εἰκότων με ἐλέγχειν προσποιούμενοι, οὐκ εἰκότως, ἀλλ᾽ ὄντως με φονέα φασὶν εἶναι. 655. 10.
ὀπτὴρ. 718. 4.
ὁρᾷν [id eſt κρίνειν, ἐξετάζειν] ὁσίως προσήκει τὰ πράγματα. 678. 6.
ὀργῇ μᾶλλον ἢ γνώμῃ ἀπέθανον. 739. 7. εὖ βελεύεσθαι πρότερον, καὶ μὴ μετ᾽ ὀργῆς καὶ διαβολῆς. 740. 6.
ὀργίζεσθαι] ἐκ ἔςιν ὅ, τι ἄνθρωπος ὀργιζόμενος εὖ γνοίη. 740. 8.
ὀρέγεσθαι τῶν ἐ προσηκόντων. 638. 10.
ὀρθῦν] ὅταν ἄνευ κινδύνων ſine trepidatione διαπράττωνταί τι, μᾶλλον ὀρθεμένες [id eſt κατορθῦντας] proſperius res ſuas peragentes atque rectius. 706. 8.
ὀρθῶς γνῶναι id eſt σαφῶς, ἀκριβῶς, βεβαίως. 634. vlt.
ὅρκος] ὅρκοις καὶ πίςεσιν ἀναγκάζειν. 778. 12.
ὁρκωτὴς] ἀκέσι τῶ ὁρκωτῶ ſcribam audiunt formulam iuriſiurandi recitantem et iuraturis praeeuntem. 770. vlt.
ὁρμᾷν ἐπ᾽ ἄλλον λόγον. 680. 8.
ὁρμεῖν de naui, ſtare ad ancoram. οὗ τὸ πλοῖον ὥρμει. 715 7.
ὁρμίζεσθαι ad terram appellere. 715. 17.

ὅρος

ὅρος] τὸ ἀκόντιον ἔξω τῶν ὅρων ἐξενεχθὲν. 661. 11.
ὀῤῥωδεῖν. 670. vlt.
ὅσιος] καταφανεῖς ἐγένοντο ἐχ ὅσιοι ὄντες. 748. vlt.
οὐσία] τῆς ἐσίας ἤδειν ἐκςησόμενος. 635. 4. τὴν ἐσίαν, ἐ δικαζόμενον, ἀλλ' ἐργαζόμενον, κεκτημένον. 639. 3.
ὄφλειν *verwirken, verbühren.* ἐρήμην contumaciae condemnari. 711. 1.
παγχάλεπος ἐλέγχεσθαι. 630. 15.
τὰ παθήματα βουλόμενος διαφυγεῖν. 687. 11. 699. 11.
τὸ πάθος εἰς τὸν δράσαντα ἐλθὸν. 664. 11.
παιδαγωγὸς. 673. 1.
παιδεύων ταῦτα τὸν υἱὸν, ἐξ ὧν μάλιςα τὸ κοινὸν ὠφελεῖται. 661. 3.
παιδοτρίβης ὃς ὑπεδέχετο τῶν ἀκοντιζόντων τὰ ἀκόντια. 672. 3. 680. 4.
παίειν] ἐντυχόντες παιομένοις, id eſt φονευομένοις interuenientes, dum iſti caederentur. 651. vlt.
ἐκ παλαιᾶ ἐχθρὸς ἦν αὐτῷ. 626. 9. ἅπερ μέγιςα καὶ παλαιότατα ἀνθρώποις. antiquiſſima, h. e. cariſſima ſunt, plurimi ſiunt. 763. 1.
παλλακὴ. 611. 8.
πανεργεῖν] οἱ πανουργᾶντες ἅμα τε πανουργοῦσι καὶ — 736. 4.
παρὰ] συμβέβηκε πολὺ παρὰ τὴν γνώμην. multo ſecius euenit, quam intenderant. 661. 5. ἡμέρα παρ' ἡμέραν γινομένη. 740. pen. νικᾶσθαι τᾶ δικαίε παρὰ τἀληθὲς. 752. 2.
παραβαίνειν τὴν δίκην τὴν δεδικασμένην. 751. pen. 764. 7. [vbi pro δεδικασμ. legitur δεδοκιμασμένην.] ὅρκες. 793. 5.
παραγγέλλειν, vltro ſe offerre alicui rei efficiendae, recipere. 769. 5.
παράγειν] μὴ παραχθῆναι δὲ τὴν γραφὴν. quo autem

Digitized by Google

autem actio de furto bonorum Mineruae conſecratorum in fornm minus induceretur, eius rei ſpes omnis ei erat amputata, donec hic ſupereſſet. 645. 2. εἰς ὑμᾶς παράγων τὸν ἀσεβήσαντα. 686. 13.

παραγίνεσθαι ἔργῳ. 634. pen. 644. 2. 654. 7.

παραδιδόναι τἀνδράποδα ad torturam. 610. 5. τροφέας παρέδωκε γῆν καὶ θάλασσαν 685. 5. ὁ νόμος αὐτὸν ὑμῖν τιμωρεῖσθαι παραδίδωσι. 687. 9. τοῦ βίου, ὃν ὁ θεὸς παρέδωκέ μοι. 690. 11. παραδιδόασιν αὐτοὺς τῇ ἀρχῇ. 728. 1 παραδεδομένος ἤδη τοῖς ἕνδεκα. 739. 12. οὐδὲ παρέδωκεν οὐδεὶς πώποτε βασιλεὺς ſucceſſori ſuo cauſam inchoatam homicidii. 787. 1.

παραλαμβάνειν τἀνδράποδα, ad torturam puta. 610. 6. κἂν ὁτιοῦν εἰκὸς παραλάβητε quamcunque probabilitatis quamuis tenuem vmbram captaueritis. 623. 1.

παραμένειν in vrbe manere. 710. 8.

παρανομεῖν] ἡ ἐμπειρία τῶν παρανομουμένων. 693. 4.

παρασκευάζειν] παρεσκευασμένους τὰ ψευδῆ λέγειν. 610. 1. τὸν θάνατον μηχανῶνταί τε καὶ παρασκευάζουσιν. 619. 11.

παρασκευὴ] ἀπὸ παρασκευῆς μηδεμιᾶς fortuito, nnlla malae fraudis deſignatione. 715. 16. παρασκευὴ γεγένηται ἐπ' ἐμοὶ κἀκείνῳ *Complot*, *Intrigue*, *Cabale*. 746. 9. μὴ ἐκ προνοίας, μηδ' ἐκ παρασκευῆς γενέσθαι τὸν θάνατον. 773. vlt.

παραφέρειν] τὸν νόμον, ὃν παραφέρουσιν. 682. 5.

παραχρῆμα] εὐθέως παρ. ἀποθνήσκει *gleich auf der Stelle*. 615. 3. ἐν τῷ παραχρῆμα οὐκ ἔστιν ἀρχὴν ὀρθῶς βουλεύεσθαι. 741 9. vbi aut materialiter accipiendum eſt παραχρ. velut pro ſubſtantiuo, ἐπείξει, vel σπουδῇ, vſurpatum, aut ſubaudiendum eſt πράττειν, vel ὁρμᾷν ἐπὶ τὸ πράττειν vel tale quid. in accelerata, vel praecipitata exſecutione. τὸ παραχρῆμα μόνον. 758. vlt.

παρέρχεσθαι τὸν νόμον. 709. 12. 710. 6.
παρέχειν ἑαυτὸν ὅσιον καὶ δίκαιον. 630. 11. εὔνοιαν. 743. 2. ἔλεγχον. 779. 5.
παριδεῖν τὰς νόμους. 617. 12.
παριέναι transmittere, praetermittere. 640. 3. ὅτε τὸ ὑμέτερον εὐσεβὲς παρείς. non hoc, quo veſtrae pietatis rationem nullam habeam, h. e. non rogans vos rem, quam mihi tribuere vos per veſtram erga deos pietatem non licet. 759. pen. παρῆσαν pro παρῆκαν aut παρίεσαν. 788. 11.
παρίστασθαι ἱεροῖς. 748. pen. 749. 4.
παροινεῖν. 625. 4. παροινῶν εἰς ἄνδρα πρεσβύτην 687. 2 πολὺ αὐτὰ σωφρονέστερον. 688. 8. ἄρξαι τὰ παροινεῖν τὰς νεωτέρας τῶν πρεσβυτέρων εἰκότερον. 693. 1.
πᾶς] εἰς πᾶν [ſcil. ἐγχωρεῖν, vel δίκαιον καὶ εἰκὸς] προυκαλεσάμην αὐτόν. 778. vlt.
παύειν] εὐδίας γενομένης παύονται [ſcil. πονοῦντες ὑπὸ τοῦ χειμῶνος.] 630. 4. παῦσαι τῆς προθυμίας. 642. vlt.
πείθειν] αὐτὴ ἑαυτὴν οὐκ ἔπεισε μὴ κακοτεχνῆσαι. 616. 5. ὑφ' ἑαυτοῦ πεισθείς. 680. 6. τούτους μὲν πείθειν hos tibi gratia, officiis, largitionibus deuincire, vt in poteſtate tua habeas. 747. 2. ἅπερ αὐτοὶ σφᾶς αὐτοὺς οὐκ ἔπεισαν, ὑμᾶς ἀξιοῦσι πεῖσαι. 791. 2.
πειρᾶν] τοῦ μὲν πεπείραμαι πέρα τοῦ προσήκοντος. 703. 4.
πένθος μέγιστον. 695. 11.
πέρα τοῦ προσήκοντος. 703. 4.
περὶ τὸν ἄρξαντα τῆς πληγῆς δοκεῖ τὸ ἀδίκημα εἶναι. 695. pen. pro ὑπὲρ ἑπτὰ μνᾶς οὐκ ἀπέτισα περὶ αὐτοῦ δεδεμένου καὶ λυμαινομένου. 735. 4. ἀνδρὸς περὶ θανάτου φεύγοντος rei facti in cauſa, vbi caput agitur. 758. 4.
περιβάλλειν συμφοραῖς. 667. 5.
περιγίγνεσθαι. 635. vlt.

Digitized by Google

περιδύειν veſtibus ſpoliare. 631. pen.

περιεργάζεσθαι] περιεργαστέον plus praeſtandum mihi eſt, quam ex officio debebam. 651. 5.

περιορᾶν πᾶσαν τὴν πόλιν μιαινομένην. 659. 5.

περιπίπτειν] περιέπεσεν, οἷς οὐκ ἤθελε. 664. 5. πολεμίῳ τῷ τούτου βέλει περιπεσών. 672. 5. ἀκουσίοις κακοῖς. 673. 5. περισσοτέροις ἀτυχήμασι. 680. 15.

περισείειν] ὄνειδος περιέσεισαν ἐμοὶ, καὶ τοῖς ἐμοῖς προσήκουσιν. 714. 3. [niſi leg. ſit περιέστησαν]

περισσὸς. 680. 15. 681. 8.

περιτιθέναι τῷ παθόντι ἀκούσιον συμφορὰν. 641. 4.

πικρὸς] οὐδὲν πικρότερον ἀνάγκης ἔδοξεν εἶναι. 631. 11. ἄθλιον καὶ πικρὸν ἐμοὶ σκοπὸν ἀκοντίσας. 672. 8.

πίνειν] πέμψασα τὸ φάρμακον καὶ κελεύσασα δοῦναι αὐτῷ πιεῖν. 618. 9.

πιστεύειν] ἕνεκά γε τοῦ πιστεύειν ἐμοί τε — καὶ ὑμῖν. 707. 2. τῷ πράγματι. 712. 6. τοῖς ἀπὸ τῶν θεῶν σημείοις πιστεύοντες ἀσφαλῶς διαπράσσεσθαι τὰ εἰς τοὺς κινδύνους ἥκοντα καὶ τὰ ἔξω κινδύνων. confidentes, vos proſpere geſturos eſſe ex auctoritate diuinorum oſtentorum, ſi ei obſecundetis, foriſque domique. 748. 6.

πίστιν approbationem, documentum τῆς αἰτίας ταύτην σαφεστάτην ἀπέφαινον. 749. 12. ὅρκοις καὶ πίστεσιν ἀναγκάζειν. 778. 12. vbi πίστις videtur ſignificare *das Ehrenwort*, *Cavallierparole*, *Zeugniſs oder Angelöbniſs an Eydesſtatt.*

πιστὸς] πιστότερός μοι δοκῶ εἶναι fidem mihi videor citius inuenturus eſſe. 671 vlt. πιστοὶ γενόμενοι τῷ ψεύδεσθαι id eſt ἐπὶ τῷ ψ. tametſi mentirentur, aut διὰ τὸ ψ eo ipſo, quod mentirentur. 703. vlt.

πιστῶς μαρτυροῦντα ſic, vt teſtimonio eius certa fides haberi poſſet. 648. 5. μὴ πιστῶς καταμαρτυρηθεὶς oppreſſus illius teſtis auctoritate, cuius teſtimonium fidem nullam mereatur. 654. 6. πιστότερον [id eſt

Digitized by Google

πειϛικώτερον ſpecioſius, ad perſuadendum, vel, ad fidem impetrandam vel extorquendam artificioſius et callidius] ἢ ἀληθέϛερον σύγκειται. 670. 9.

πλανᾶν] ἀωρὶ τῶν νυκτῶν πλανώμενον. 631. 18.

πλειϛάκις. 750. vlt.

πλείων] πλέον δίδωσι τῷ Φ. *ſchenkte ihm davon reichlicher ein, brachte ihm eine ſtärkere Doſin vom Gifte bey.* 614. 10. πλέον αὐτοῖς μηδὲν γένηται nil efficere poſſint, nil proficiant. 747. 4 τί ἔϛαι πλέον τῷ ἀποθανόντι. *was kann das dem Toden helfen?* 759. 3.

πλευρά] ἀκοντισθεὶς διὰ τῶν ἑαυτȣ πλευρῶν διαπῆξαι 658. 7. 671. 8.

πληγή] ὑπὸ τὴν πληγὴν τȣ ἀκοντίȣ ὑπελθόντα. 680. 1. τὸν ἄρξαντα τῆς πληγῆς. 688. 12.

πλῆθος] οὐ τῷ φεύγειν ἂν τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον. non quo veſtros oculos minus ferre queam, veſtraeue ſententiae auctoritatem defugiam. 706. pen. 745. pen. 747. 3. flocci non facere iudicum conſeſſum, aut aſpernari et improbare formam reip. popularem.

πλημμελεῖν περὶ τὸν καιρόν. 672. 7.

Pluralia neutra cum tertia perſona pluralis numeri verborum. ȣδέτερα ὠφέλησαν (ſi bene habet) pro ὠφέλησεν. 721. vlt.

πλȣ̃ς [ſcil. ἐπιτήδειος] ἡμῖν ἐγένετο. nauigandi ſe dabat oportunitas, auris increbeſcentibus, coeloque ſerenante. 716. pen. καλλίϛοις ἐχρησάμην πλοῖς. 749. 4.

πνίγειν] τύπτων καὶ πνίγων, ἕως τῆς ψυχῆς ἀπεϛέρησε. 687. 4.

ποθεῖν] αὐτοὶ ποθεῖτε ἀκȣ̃σαι. 735. 10.

ποιεῖν τἀληθῆ πιϛά, καὶ τὰ μὴ ἀληθῆ ἄπιϛα docere, veris fidem eſſe dandam, falſis negandam. 781. 1.

ἡ ποινὴ τῆς ὑμετέρας ἁμαρτίας εἰς ἡμᾶς τȣ̀ς μὴ δικαίως διώκοντας ἀναχωρεῖ. 623. pen. ἀναμιμνήσκειν τὴν ποινήν. Furiam cruoris vltricem in memoriam alicui reuocare. 657. 1.

πολέ-

πολέμιος] πολεμίῳ τῷ τούτου βέλει περιπεσών. 672. 5. οἰκοῦντας ἐν τοῖς πολεμίοις. 745. 3. οἱ ἀγῶνες τῇ διαβολῇ πολεμιώτατοι. 751. 2. τοῦτο αὐτὸ πρῶτον πολέμιόν ἐστι. 756. 6.

πόλις pro ἀκρόπολις. 785. 5.

πολίτης] οὐδ' ἑτέρας πόλεως πολίτης γεγενημένος. 745. 1.

πολλαπλάσιος κίνδυνος diſcrimen hoc multis modis grauius atque horribilius illo altero. 635. 2. εἰς πολλαπλασίας τούτου συμφορὰς ἥξω. incidam in infortunia multo plura, quam ſunt huius. 665. vlt. προέχει τούτων πολλαπλάσια 669. vlt.

πολὺς] ἐκ πολλοῦ [ſcil. χρόνου] 622. 6. 714. 9.

πονεῖν ὑπὸ χειμῶνος. 630. 4.

πονηρὸς ἰατρός. 689. 7.

πορεία] τὸ ἀκόντιον ἔξω τῶν ὅρων τῆς αὐτοῦ πορείας ἐξενεχθέν. 661. 11.

πορισής, munus vel honos aliquis Athenis, *ein Liurant*, *ein Entreprenneur*. 791. vlt.

πορνεῖον] παλλακή, ἣν ἐπὶ πορνεῖον ἔμελλε καταστήσειν. 611. 8.

πόσιν ὑδάτων ἐκπίνουσιν. 615. 2.

πρᾶγμα] οὐκ ἔστι τῶν ἐπειγομένων τὰ πράγματα [id eſt τὸ κατορθοῦν ἐν τοῖς πράγμασι.] 757. vlt. ἐτύγχανέ μοι πράγματα ὄντα πρὸς A. negotia, contentiones forenſes. 769. 4. οἵῳ τρόπῳ ἔρχονται ἐπὶ τὰ πράγματα aggreſſi ſint hanc contentionem. 774. 8.

πράκτωρ non vulgari illo *exactoris*, ſed *factoris*, ſignificatu. οὗτοι πράκτορές εἰσι τῶν ἀκουσίων. id eſt πράττουσι τὰ ἀκούσια. 663. 1. at altero illo vulgari ſignificatu p. 791. vlt. vſurpatum fuit hoc voc.

πρᾶξις] αἱ πράξεις γίνονται δυστυχεῖς negotia, coepta, ſiniſtros, aduerſos habent ſucceſſus. 629. 6.

πρεσβύτης ἀνήρ. 687. 2. πολλοὶ δὲ πρεσβῦται παρόντες. 696. 6.

Digitized by Google

προαγορεύειν] εἴργεσθαι προαγορεύουσι [ſcil. homines] τοῖς τοῦ φόνου φεύγουσι. denuntiant. 708. pen. 782. 20. 783. 5. 791. 10.

προαποθνήσκειν. 685. 6.

προαπολείπειν. 756. 7.

προαπολλύναι. 737. 14.

προβουλὴ fraus praemeditata. 606. vlt.

προειπεῖν] προειρημένον μοι quamuis denuntiatum mihi fuiſſet εἴργεσθαι τῶν νομίμων. 786. 2.

προεργάζεσθαι] ἐμὲ ἐκ τῶν προειργασμένων γνώσεσθε ex ante acta vita, e moribus ſuperioris meae vitae 638. 10.

προέχειν] προεῖχε τῷ διπλασίῳ μου. altero tanto me ſuperabat. non ſolum pari mecum erat conditione, ſed etiam potior erat, vno paſſu me anteibat. 669. 2. προέχει τούτων πολλαπλάσια. 669. vlt. τούτῳ τῷ παντὶ προέχομεν. 696. 9.

προθυμεῖσθαι] ἐν οἷς οὐκ ἦν πυθέσθαι, τοῦτ᾽ αὐτὸ προεθυμήθη. quo modo verum explorare non licebat, eum vnum modum delegit et conſectatus eſt, repudiatis reliquis, per quos datum erat rem noſcitare. 607. 6.

προϊέναι] προϊόντος τοῦ λόγου. 709. 6.

προΐστασθαι praetexere, praetendere velandae, abſcondendae rei turpi. ἣν προϊστάμενος τῆς κακουργίας. *gleich als einen Schirm vorſchützend.* 641. 2. τὸ σῶμα προστήσαντος cum corpus ſuum telo aduolanti oppoſuiſſet. 662. 3.

προκαταγινώσκειν] αὐθέντην προκαταγνωσθέντα [niſi potius ibi leg. eſt προσκαταγν.] 671. 2. σφίσιν αὐτοῖς ἀπιστοῦντες, ὑμῶν δὲ προκατεγνωκότες ἄδικόν τι. praeiudicio ſiniſtro de vobis concepto, ac ſi vos aduerſus ipſorum cauſam occupati, animiſque ab ea alienatis, aut precibus et blanditiis obnoxii, pateretis adulatio-

tationi, ab eaque pateremini vos ad ius deprauandum inclinari. 704. 7. προκαταγνώσεσθέ με τὸν φόνον. 750. 12.

προκεῖσθαι de mortuo exporrecto, patente ſpectaculo cuiusque volentis. 782. 14.

πρόκλησιν ἔφευγον. 779. 10.

προλέγειν] προλεγόντων αὐτῷ [aegroto] τῶν ἄλλων ἰατρῶν. *ihn warneten, und ihm zum voraus andeuteten.* 689. 9.

προνοεῖσθαι] ἀποκτεῖναι τὸν ἄνδρα προὐνοησάμην μόνος, ἵνα μοι μηδεὶς συνειδείη. cauiſſem, ſeu ſedulam dediſſem operam, vt ego ſolus, procul arbitro, hominem occiderem, ne quis mihi facinoris eſſet conſcius. 725. 14.

πρόνοια fraus, praeſertim caedes deliberata, praemeditata. ἑκουσίως ἐκ προνοίας ἀποκτεινάσης. 607. 1. ἐ τῶν ἀποκτεινάντων ἐςὲ βοηθοὶ, ἀλλὰ τῶν ἐκ προνοίας ἀποθνησκόντων. 616. 6. 617. 13. ἐπὶ τῇ τύχῃ μᾶλλον ἀνάκειται, ἢ τῇ προνοίᾳ. magis fortuito caſui ſunt permittenda, quam vt ea liceat prudentia gubernare. 706. 2. 715. 10. τὴν πρόνοιαν δεῖ ἐκ πολλῶν εἶναι φανερὰν ἐπιβεβλευομένην. 732. 12. ἐγώ σοι φανερὰν τὴν πρόνοιαν εἰς ἐμὲ ἀποδεικνύω ego tibi planum et teſtatum facio, te palam hoc agere, atque comparare, quo inſons violenta et ignominioſa morte tollar. 733. 2. μὴ ἐκ προνοίας, μηδ' ἐκ παρασκευῆς γενέσθαι τὸν θάνατον. 773. vlt. πολλὴν πρόνοιαν ἔχειν μέλλοντας ἔργον ἀνήκεςον ἐργάζεσθαι. 754. 10.

προοφείλειν] εἴπερ προωφείλετο αὐτῷ κακόν. Si Herodes ita de Lycino fuiſſet meritus, vt huic neceſſe fuiſſet malum illi dare, ſi Herodi debitum fuiſſet a Lycino malum. 734. 1.

προπάσχειν] μεγάλα κακὰ προπεπονθότα. 626. 7.

προπέμπειν proficiſcentem comitari, quousque proſequi, in viam inducere. 613. 1.

πρόῤῥησις] αἱ προῤῥήσεις denuntiationes, cum neceſſarii peremti hominis, et qui ſe vindices ſanguinis gerunt, cum homicida congreſſi, denuntiant, vt imposterum loca ſacra caueat adire. 752. 5. 764. 13.

πρὸς] δικαιότερον καὶ ὁσιώτερον καὶ πρὸς θεῶν καὶ πρὸς ἀνθρώπων ὑμῖν γένοιτο. num eſt pro καὶ παρὰ θεοῖς καὶ παρ᾽ ἀνθρώποις. 618. 1. πρὸς ἐμȣ̃ mecum, a parte mea ſtantia, mihi ſecunda. 655. vlt. ἡ δόξα τῶν πραχθέντων πρὸς τῶν δυναμένων λέγειν ἐςὶ. fauet iis, militat pro iis, qui facundia rebus quamcunque ſpeciem induere valent. 660. vlt. ἡ ἀλήθεια πρὸς τῶν δίκαια καὶ ὅσια πραττόντων ἐςὶ. 661. 1. καίτοι πρὸς τȣ́των ἦν τȣ̃το. e re ipſorum erat. 727. 6. σκοπεῖν πρὸς ὑμᾶς αὐτȣ̀ς inter vosmet ipſos, ſeorſim, me excluſo. 620. 13.

προσάγειν] ἐκ τῶν ἑαυτȣ̃ ἔργων τὴν τύχην προσαγόμενος fortunam quamcunque vellet ſuis ſibimet ipſe moribus arceſſens, et manibus veluti fingens. 700. 7.

προσβάλλειν] τὴν αἰτίαν, ȣ̓χ ἡμετέραν ȣ̓͂σαν, ἡμῖν προσέβαλεν. 662. 4 ἐμοὶ ἀνόσιον ἔγκλημα προσέβαλεν. 689. 12.

προσβολὴ impetus infeſti numinis, in hominem, impium incurrens, velut aries in moenia. *ein Strafgerichte Gottes.* ȣ̓ δίκαιον τὰς θείας προσβολὰς διακωλύειν γινέσθαι. 674. 4.

προσδοκᾷν] ἅ τις μὴ προσεδόκησεν, ȣ̓δὲ φυλάξασθαι ἐγχωρεῖ. 714. 11.

προσδιαβάλλειν] ὁμολογῶ, εἴ τι ψεῦδος εἴρηκα, καὶ τὰ ὀρθῶς εἰρημένα προσδ. ἄδικα εἶναι. ſpondeo, vel profiteor, me animo aequo eſſe paſſurum, vt pro falſis, perperam et improbe dictis etiam ea habeantur,

si quae

Digitized by Google

ſi quae vera, recta et aequa in reliqua oratione mea dixero. 678. 9.

προσεύχεσθαι] *εἰσιόντες* [ſcil. *εἰς τὸ βουλευτήριον*] *οἱ βουλευταὶ προσεύχονται* vota faciunt ad aras horum numinum Iouis Bulaei, et Mineruae Bulaeae. 789. 4.

προσήκειν] *ἁμαρτία εἰς τοὺς οὐ προσήκοντας* peccatum in eos, in quos peccari haud conueniebat. 676. 6. *μὴ εἰργόμενοι τῶν προσηκόντων* [id eſt *ὅθεν προσῆκεν εἴργεσθαι*] non excluſi locis iis, vnde oportebat eos excludi. 676. vlt. *εἰς συμφορὰς μὴ προσηκούσας ἐμβάλητε*. ad nos nil pertinentes, quorum culpa vacamus. 684. 1. *οὐ προσῆκον μίασμα* alienum piaculum, ſuis manibus non contractum, *εἰς τοὺς ἰδίους οἴκους εἰσάγονται*. 686. 6. *προσήκει μοι μηδὲν ὥστ᾽ ἀποκτεῖναι αὐτὸν*. id eſt *οὐδέν μοι προσήκει τῆς αἰτίας τοῦ ἀποκτεῖναι αὐτὸν*. 737. 8. *οὐδέν μοι προσήκειν τῆς αἰτίας ταύτης*. 782. 7.

προσκαλεῖν] *προσκληθέντι* [ſcil. in forum, ad iudicium] *μὴ ἐλθεῖν*. 711. 1.

προσπίπτει θεία κηλὶς τῷ δράσαντι. 672. 2.

προστάττειν. 650. vlt. 658. 5.

προστιθέναι. 659. 1.

προστρίβειν] *ὑμῖν τὸ μήνιμα τῶν ἀλιτηρίων προστρίψομαι*. 691. 9.

προστρόπαιος vis aliqua coeleſtis, ſeu numen, ad iniurias, quas paſſus ipſe vlciſci nequeat, animum aduertens, easque loco paſſi in auctore et eius gentilibus vlciſcens. *ἡμῖν προστρόπαιος οὐκ ἔσται ὁ ἀποθανών*. Manes peremti non fient nobis tam ſaeua numina et tam implacabilia. 648. 1. *οὐδενὶ οὐδὲν προστρόπαιον καταλείψει*. 683. 5. nil relinquet, ob quod numen cuiquam ſuccenſere, aut in quemquam animaduertere poſſit. *δεινοὺς ἀλιτηρίους ἕξομεν τοὺς τῶν ἀποθανόντων*

προστροπαίους. 686. 10. οὐχ ὑμέτερον τὸν προστρόπαιον τοῦ ἀποθανόντος καταστήσω. efficiam vt Poenae peremti non vos perſequantur, ſed — 691. 6. προστρόπαιόν ἐστι τοῖς αἰτίοις [pro προστρόπαιος] in cauſa eſt, vt dii ſanguinis ſui vltores eos perſequantur, qui per nefas ipſum occiderint. 701. 8.

προτείνειν ἐλευθερίαν 729. 2.

προτιμᾷν τὴν σωτηρίαν τοῦ κέρδους. praeferre ſalutem compendio. 632. 2.

προτρέχειν. 664. 3.

ἡ πρόφασις τοῦ πλοῦ. cauſa mouens, vel meta, propoſitum itineris maritimi, ob quod iter ſuſcipitur. 715. 4. ἄνευ προφάσεως ἱκανῆς. ſine cauſa idonea et probabili, quam allegare licuiſſet, cur in iter me dediſſem. 715. 13. ἐγώ σοι μᾶλλον ἔχοιμι ταύτην τὴν πρόφασιν ἀνατιθέναι. 732. 19. προφάσεις εὑρίσκουσι τοῦ ἀδικήματος. ipſi ſibi probabiles et ſpecioſos maleficiorum praetextus comminiſcuntur, quibus facinora excuſent, aut velent. 736. 4. ἄν τι ψευδώμαι τῆς προφάσεως ἕνεκα *um mich auszureden*, *mich weiſs zu brennen*, ad ſubterfugiendum, ad imponendum vano quodam commento. 770. 6. πρόφασις οὐδεμία ὑπελείπετο. [cur ſcil. id non feciſſent.] 779. 2.

πρυτανεία πρώτη. 789. vlt.

πρυτανεύειν. 789. vlt.

πρῶτος] ἀπὸ πρώτης [ſcil. ἀρχῆς] ſtatim a principio. 732. 3.

πτωχεύειν. 636. 3.

πωλητὴς honos quidam ſeu praefectura Athenis, πωληταὶ collegium virorum, qui ſectioni praeeſſent bonorum proſcriptorum, numosque inde redactos aerario inferrent. 791. vlt.

ῥῆμα] οὐ δίκαιον ἔργῳ ἁμαρτόντα διὰ ῥήματα σωθῆναι, οὔτ' ἔργῳ ὀρθῶς πράξαντα διὰ ῥήματα ἀπολέσθαι.

Digitized by Google

λέσθαι. 705. 6. τὸ ῥῆμα γλώσσης ἁμάρτημα, τὸ δ' ἔργον γνώμης. 705. 8.

ῥώμη τοῦ σώματος. 693. 3 et 8.

σαφα] εἰκάζοντες μᾶλλον ἢ σαφα εἰδότες. 773. 13. τὴν σαφήνειαν τῶν πραχθέντων πυθέσθαι ἔφυγον. 610. 17.

σαφὴς] σαφὲς ποιήσετε ad liquidum perducetis. 611. 2.

σέβεσθαι] ταῦτα σεβόμενοι reuerentes, reformidantes. 657. 4

σείειν terroribus inſectationum forenſium concutere. ἑτέρους τῶν ὑπευθύνων ἔσειε καὶ ἐσυκοφάντει. 787. 6.

σημεῖον οὐδὲν ἐστι beweiſet nichts, nil docet, nil arguit, in numero argumentorum non habetur. 631. pen. οὐδὲ σημεῖον οὐδὲν ὑπολιπὼν ὧν ἠμύνετο. 693. 10. τοῖς ἀπὸ τῶν θεῶν σημείοις. 748. 3.

σιωπᾶν] σιωπώμενον καὶ ἀβασάνιστον ἐᾶν. 610. vlt.

σκιῤῥοφοριὼν vltimus menſis anni attici. 786. pen.

σκληρὸς] ὑπὸ σκληρᾶς ἀνάγκης βιαζόμενος. 660. 6.

σκληρότης] τῇ σκληρότητι τοῦ δαίμονος ἀπιστεῖν. 670. vlt.

σκοπεῖν πρὸς ὑμᾶς αὐτοὺς. 620. 13. τὸ ὑμέτερον σκοποῦντας [ſcil. ἔργον, vel προσῆκον, vel συμφέρον] 691. 3.

σκοπὸς] τοῦ σκοποῦ τυχεῖν. 662. 2. τῶν ἀπὸ σκοποῦ ἀφεστώτων. 662. 7. τοῦ σκοποῦ ἁμαρτών. 663. pen. ἄθλιον καὶ πικρὸν ἐμοὶ σκοπὸν ἀκοντίσας. 672. 8.

σπονδὴ] τὴν σπονδὴν ἅμα ἐγχέουσα. 614. 8. σπονδὰς ἐποιοῦντο libabant diis. 614. 6.

σπουδὴ] τὴν σπουδὴν τῶν κατηγόρων φοβηθεὶς. 695. 7. δια

7. διὰ τὴν ἐμὴν σπȣδὴν propterea, quod mihi ſtuderet. 786. 9.

ϛεγάζειν] ἀϛέγαϛον ἦν, τὸ πλοῖον, εἰς ὃ δὲ μετέβημεν, ἐϛεγασμένον. 716. 1.

ϛοχάζεσθαι] ἄλλου ϛοχαζόμενος, ἔτυχε τούτου. 626. 2.

ϛρεβλȣ̃ν. 721. 4. 729. 7.

συγγράφειν. 731. 6.

συγκαταπιμπλάναι τȣ̀ς ἀναιτίȣς [τῆς ἑαυτȣ̃ μιαρίας puta.] 629. 5.

σύγκειται πιϛότερον ἢ ἀληθέϛερον. 670. 9.

συγκλέπτειν. 783. 1.

συγκρύπτειν. 643. vlt.

συγχεῖν τὰ νόμιμα τῶν ἀνθρώπων. 686. 3. 687. 6. 690. pen.

συγχωρεῖν λόγῳ. 718. 5.

συκοφαντεῖν. 787. 6.

συκοφάντης] συκοφάντας μισοῦντες, οἵους ὑμεῖς [ſcil. μισεῖτε.] 745. vlt. μὴ διδάσκετε τȣ̀ς συκοφάντας μεῖζον ὑμῶν δύνασθαι. 746. vlt.

συλλέγειν χορόν. 768. 6. 769. 13. et vlt.

συλλήπτωρ καὶ κοινωνὸς τῆς ἁμαρτίας. 676. 5.

συλλυπεῖσθαι cum συναλγεῖν copulatum. 664. 8.

συμβάλλειν] πολλά ἐϛι τὰ συμβαλλόμενα [id eſt συλλαμβανόμενα conducentia] τοῖς τῶν ἀλλοτρίων ἐφίεσθαι βȣλομένοις. 764. 10.

σύμβολον pro συμβόλαιον *eine Obligation, Geldverſchreibung, Wechſel.* ἀπὸ συμβόλων ὑμῖν δικαζομένους *die wider euch nach Wechſelrechte verfahren.* 745. 4.

σύμβȣλος] ȣ̓κ ἂν ἕτεροι γένοιντο τȣ́των πονηρότεροι σύμβȣλοι ſcil. quam iracundia et ignoratio veri per calumnias vobis erepti. 740. 7.

σύμμαχος]. τὸ εἰκὸς σύμμαχόν μοι ἐϛι. 725. 12. τῇ ἀληθείᾳ. 751. 2.

συμμε-

Digitized by Google

συμμελετᾷν. 680. 10.

συμπλεῖν. 715. 1. 716. 14. 749. 3.

σύμπλους. 715. 11.

συμπότης. 625. vlt.

συμπράκτωρ. cooperator. 681. 4.

συμφέρειν τὰς τούτων ἁμαρτίας οὐ δίκαιοί ἐσμεν acquum non eſt nos cum ipſis pari modo luere eorum errores. 667. 1. τοῖς τοῦ ἀνθρώπου λόγοις συνεφέρετο. conſentiebat cum ſerui praedicatione. 725. 6. *traf zuſammen.* cui mox opponitur διεφέρετο diſſentiebat. οὐ συνεφέρετο τῷ γραμματιδίῳ. *ſeine Ausſage ſtimmete mit dem Inhalte des Briefes nicht zuſammen.* 731. 1.

τὸ συμφέρον καὶ οὗτος ἠπίστατο. 729. 6.

συμφορὰν ἰδίαν καταστῆσαι. 629. vlt. ἐάν τις ἄλλη συμφορὰ καταλαμβάνῃ αὐτούς. 630. 6. ἀκούσιον τῷ παθόντι περιθεὶς τὴν συμφοράν. 641. 4. 658. pen. αἱ συμφοραὶ καὶ αἱ χρεῖαι καὶ τοὺς ἡσυχίους τολμᾷν βιάζονται. 659. 4. a fine. οἰκείαις συμφοραῖς κέχρηται. 664. 6. ἀώροις συμφοραῖς περιβάλλειν. 667. 5. 761. 7.

συναγωνίζεσθαι. 756. 1.

συναλγεῖν. 664. 8.

συνακοντίζειν. 681. 2.

συναναιρεῖν. 725. 11.

συναποκτείνειν. 724. 9.

συναπολλύναι. 748. 12.

συνασεβεῖν. 686. 5.

συνεθέλειν. 664. 8.

συνειδέναι] mancipia, ἃ συνῄδει ταύτην τῷ ἡμετέρῳ πατρὶ θάνατον μηχανωμένην. 608. 17. συνειδὼς αὐτῷ τὸ ἀδίκημα. 627. 1. διὰ τὸ μὴ συνειδέναι ἑαυτῇ [ſcil. φλαῦρόν τι] 756. 5. αὐτὸν ἑαυτῷ συνειδέναι μηδὲν ἡμαρτηκότι. 761. 6.

συνεισβαίνειν. 748. 11.

συνεκ-

συνεκσώζειν. 756. 3.

συνεξαμαρτάνειν. 743. 1.

συνεπιβαίνειν] μὴ συνεπιβάντας τῇ τέτων ἐπιθέσει. nolite, cum his inimicis meis mihi inſultantibus, ceruices meas ſuperbo et proteruo pede conculcare. 640. 4.

συνήδεσθαι. 664. 8.

συνθεᾶσθαι. 680. 13.

συντιθέναι] οὗτοι ἐξ ἐπιβουλῆς συνέθεσαν ταῦτα καὶ ἐμηχανήσαντο κατ' ἐμῦ de fraude, quam inimicus in caput inimici conſtruit, veluti turrem quandam, quam hoſtis vrbi oppugnandae comparat, vel admouet. 717. 11. μηχανῶνται ἐπ' ἐμὲ λόγυς ψευδεῖς συντιθέντες. quae coagmentant, compaginant. 767. 1.

συντυγχάνειν νεκροῖς ἀσπαίρυσι. 652. 5.

σφαγὴ iugulum. 739. 1.

σφάγιον. 710. 2.

σχέτλιος. 791. 1. 792. 4.

σώζειν] ὅταν νοσῶσιν, ὑγιεῖς γενόμενοι, σώζονται *kommen mit dem Leben davon.* ſalui euadunt. 630. 5.

σῶμα] τῆς πόλεως καὶ τοῦ σώματος οὐκ ἀπεστερούμην, neque ciuitatem, neque ſpiritum amiſiſſem. 635. 5.

τὴν σωτηρίαν τῦ κέρδυς προτιμῶντες. 632. 2. ἀπορῶ εἰς τίνα ἄλλην σωτηρίαν χρή με καταφυγεῖν. 650. 3. adminiculum vel praeſidium ſalutis. ἔνεστιν ἐν τῷ ὑμετέρῳ ὅρκῳ καὶ ἡ ἐμὴ σωτηρία. *euer Eyd iſt mir gut für mein Leben.* 760. 1. ἡγήσαντο σφίσι ταύτην [id eſt ταύτῃ] σωτηρίαν ἔσεσθαι καὶ ἀπαλλαγὴν κακῶν ἁπάντων. 783. 7.

σωφρονεῖν] ἐσωφρόνυν καὶ ὐκ ἐμαίνοντο *ſie thaten klug daran, und waren wahrhaftig keine Narren.* 632. 1.

εἰ κα-

εἰ κατὰ φύσιν ἦν ὑβρίζειν μὲν τοὺς νέους, σωφρονεῖν δὲ τοὺς γέροντας. 696. 1.

σωφρονίζειν τὸ θυμούμενον τῆς γνώμης. 643. 3. ἡ τῶν νέων δύναμις φοβοῦσα σωφρονίζει. admonet manus continere. 693. 6.

σώφρων] παροινῶν εἰς ἄνδρα πολὺ αὐτοῦ σωφρονέστερον. 688. 8.

τάξις. 663. 7.

τεκμήριον ἀνθρώπινον. 748. 1.

τελεῖν] εὐχομένοις ἃ οὐκ ἔμελλε τελεῖσθαι. exitum non ſortitura. 614. 8.

τελευτὴ ἄωρος. 659. 2. προαποθνήσκειν τῆς γηραιᾶς τελευτῆς. 685. 6.

τέλος] τέλη κατετίθει contributiones vel vectigalia dependebat. 744. pen. οὐκ ἔχει τέλος effectu caret. 753. 8. 765. 3.

τέμενος. 629. 3. 638. 2.

τηρεῖν τὴν ἀσφάλειαν τῆς ἐπιβολῆς. 634. 4.

τιθέναι] ἐν ἴσαις ἐλπίσι θῶμεν. fingamus et hoc perinde atque illud, ſiue ſperandum, ſiue metuendum fuiſſe. 645. 1. αὐτὸς ἑαυτῷ νόμον θέμενος. 711. 5. παρ' οἷς ἐτέθη τὰ χρήματα pecuniae depoſitae fuerant. 792. vlt.

τιμᾶν] ἐτιμήθη αὐτοῖς lis aeſtimabatur ipſis tanti, mulcta dictabatur tanta. 784. pen.

τιμὴ ἔσαι ὑμετέρα vos in honore habebimini. 747. penult.

τίμησίν μοι ἐποίησαν litem mihi non capitis, ſed pecuniaria quadam mulcta aeſtimarunt. 709. 1.

τιμωρεῖν opem ferre, oppreſſis ſuccurrere, vindicare praetertim caeſum, rurſus occidendo homicida, talionis ergo. τιμωρῆσαι τοῖς νόμοις. 606. 2. τιμωρήσω τῷ τε πατρὶ, καὶ τοῖς νόμοις. 617. 8. τῷ ἀποθανόντι οὐ τιμωροῦντες. 686. 9. νεώτερός εἰμι, ἢ

ὥστε

ὥϛε δύνασθαι ἐμαυτῷ τιμωρεῖν. *mir ſelber Recht verſchaffen.* 746. 13. ἄλλως τε καὶ ἐὰν μὴ ᾖ ὁ τιμωρήσων. praeſertim, vbi vindice careas. 752. 3. τιμωρεῖν ὑπὲρ ἀπολωλότος. caedem iniuſtam actione forenſi perſequi, loco et nomine peremti, qui de iniuria ſibi oblata ipſe queri ſuamqun cauſam agere nequit. 759. 2. 2) punire. τῆς ἁμαρτίας τετιμωρημένος ἑαυτόν. 664. 7. 3) in medio, vlciſci ſemet, ſeu iniurias ſibi oblatas. τιμωρησαμένῳ κάλλιον ἔδοξεν αὐτῷ ταῦτα πάσχειν, [ſcil. ἃ πάσχειν αὐτὸν ἀναγκαῖον ἦν, καὶ ἃ προῄδει ἑαυτὸν πεισόμενον] ἢ ἀνάνδρως, μηδὲν ἀντιδράσαντα. 627. 12.

τὴν τιμωρίαν τοῦ τεθνεῶτος ἀφεῖναι. vltionem. inultum relinquere. 606. pen. ἅμα τῷ σώματι [ſcil. τῷ ἀπολωλότι] καὶ ἡ τιμωρία [ſubaudi αὐτοῦ vltio eius] ἀπόλωλεν. 759. 1. τιμωρία ſatisfactio, luitio ἐϛὶν ὑπὲρ τοῦ ἀδικηθέντος. 764. 14.

τιμωρὸς vltor, vindex γενήσεσθαι τῷ τεθνεῶτι. 605. 9. 606. 8. ἀνοσίων ἔργων τιμωροί. 670. 5. τῆς ἀληθείας οὐκ ἦν αὐτῷ τιμωρὸς οὐδείς. nemo erat, qui veritatem ab eo dictorum ab oppreſſione vindicaret, obſtaretque, quo minus ab inimicis eam pateſcere nolentibus obſcuraretur, qui potius aſſereret eam et fraude violentiaque inimicorum potiorem redderet, et ſi quis ob dicta dictorum auctorem laedere conaretur, eum puniret atque reprimeret. 723. 9.

ὁ τοιοῦτος eſt ne idem, atque ὁ οὗτος. 785. vlt.

τειούτως ἔχει res ita comparata eſt. 770. 8.

τολμᾶν. 659. pen.

τολμηρὸς] ἥκιϛα ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ ἀναιδὴς καὶ τολμηρὸς ὤν. 668. 4.

τράπεζα] ἐπὶ τὰς τραπέζας ἰόντα. 629. 5.

τρέμειν [id eſt δεδιέναι] περὶ τῆς εὐδαιμονίας, μὴ ἀποϛερηθῇ [ſcil. αὐτήν] 646. pen. τῆς εὐδαιμονίας, ἧς ἕνεκά με τρέμοντά φασιν — 655. 2.

τρεμ-

τριηραρχεῖν. 638. pen.

τρίτον φημὶ. 689. 2.

τρόπος] παρὰ τὸν ἄλλον τρόπον. contra quam mihi eſt ingenium, ſecus atque aliis in rebus factito. 660. 2.

τροφεὺς] τροφέας παρέδωκε τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν. 685. 5.

τροχίζειν rotae imponere torquendum. τροχισθεῖσα. 615. 6.

τροχὸς] ἐπὶ τὸν τροχὸν ἀναβῆναι. 724. 14. et 17.

τυγχάνειν] ἀλλου στοχαζόμενος, ἔτυχε τούτου. 626. 2.

τύπτειν τὰς πληγὰς, ἐξ ὧν ἀπέθανε. ingeſſiſſe, inflixiſſe. 692. 5.

ἡ τύχη τοῦ ἄρξαντος, καὶ οὐ τοῦ ἀμυνομένου. quicquid caſuum vtramuis in partem ab aliqua rixa, manuumue conflictu euenerit, quicquid huius euenti eſt, id incipientis ſorti, quaecunque ea eſt, ſiue ſecunda, ſiue aduerſa, debet referri, non eius, qui vim oblatam repulerit. 700. 4. ἐκ τῶν ἑαυτοῦ ἔργων τὴν τύχην προσαγόμενος. 700. 7. ἐπὶ τῇ τύχῃ μᾶλλον ἀνάκειται, ἢ τῇ προνοίᾳ. 706. 2. τύχῃ [id eſt ἀτυχίᾳ] μᾶλλον, ἢ ἀδικίᾳ. 761. 8.

ὑβρίζειν opponitur τῷ σωφρονεῖν. 696. 1.

ὑετὸς. 716. 2.

ὕπαιθρος] ἅπαντα τὰ δικαστήρια [conſecrata puta cauſis homicidiorum diſceptandis] ἐν ὑπαίθρῳ δικάζει τὰς τοῦ φόνου δίκας. et cur? 709. 8.

ὑπαίτιος ὑπὲρ ἐκείνων ἐσόμενος σαφῶς ᾔδειν. certo noram facinoris ab ipſis commiſſi, non ipſos, qui reapſe patraſſent, ſed eorum loco me, quamuis inſontem, accuſatum iri. 632. 7 τοῦ ὑμετέρου ἁμαρτήματος ὑπαίτιοι γιγνόμεθα. 686. 12.

ὑπάρχειν τὴν ἀκρόασιν τοῖς φεύγουσι reis praeſto eſſe audientiam, iam paratam et expeditam, vel antequam dicere incipiant. 704. pen. οὐδέν μοι τοιοῦτον

Digitized by Google

ὑπῆρκτο εἰς αὐτόν. nil tale de eo promeritus eram. nil feceram, quod eiusmodi poenam ab eo mihi conſciſceret. 732. 18. ταὐτὰ ὑπῆρχεν αὐτῷ εἰς ἐκεῖνον, ἅπερ ἐμοί. rationes Lycino cum Herode prorſus eaedem erant, atque mihi cum eodem Herode. 733. 8.

ὑπὲρ ἐκείνων loco ipſorum. 632. 7. 728. 3. ἀπολύεσθε τῆς ὑπὲρ τούτου μιαρίας. per vel ob hunc contracto. 648 vlt.

ὑπεραπολογεῖσθαι. 650. 6.

ὑπερήμερος qui ſtata die nomen contractum non luit. 734. 21.

ὑπερορᾷν τῆς ἀπολογίας. 670. pen.

ὑπέρχεσθαι] ἑκουσίως ὑπὸ τὴν Φορὰν τοῦ ἀκοντίου ὑπελθών. 662. 8. ὑπὸ τὴν πληγὴν τοῦ ἀκοντίου. 680. 1. et 6. 681. 4.

ὑπερῷον. 611. 5.

ὑπεύθυνος. 787. 6.

ὑπέχειν αἰτίας praeſtare. 737. 12.

ὑπηρέτημα. 612. 4.

ὑπογραμματεύειν agere ὑπογραμματέα ſcribam, ſeu partes eius. 792. 1.

ὑπογραμματεύς. 782. vlt. nomothetarum. 792. 1.

ὑποδεής] μηδὲν ὑποδεέστερα τούτων μελετῶντες in ſtudio virtutis nihil his concedentes. 674. 6.

ὑποδεεστέρως. 699. 6.

ὑποδέχεσθαι epulo hoſpitali excipere. 614. 4.

ὑποδρομή] διὰ τὴν ὑποδρομὴν τοῦ παιδὸς [ſcil. ὑπὸ τὸ ἀκόντιον] *weil der Knabe durch ſein unvorſichtiges Vorlaufen dem Spieſse in den Wurf gekommen war*. 662. 4.

ὑποθήκη, conſilium, auctoritas, ſuggeſtio. ταῖς Κλ. ὑποθήκαις. 613. 9.

ὑπολείπειν in actiuo τὴν τῶν ἀλιτηρίων δυσμένειαν. 686. 3. οὐδὲ σημεῖον οὐδὲν ὑπολιπὼν ὧν ἠμύνατο ne contuſionem quidem in eius carne reliquit, quae de plagis acceptis teſtaretur. 693. 10. τοῖς ἔγγιστα τιμωρεῖ-

μωρεῖσθαι ὑπολείπετε. 702. 2. In paſſiuo οὐδεὶς ἡμῖν λόγος ὑπελείπετο μὴ φονέας εἶναι. 661. vlt. ἡμῖν ἅπαξ ἀποφυγοῦσιν ὁ αὐτὸς κίνδυνος ὑπολείπεται. 713. 1. ἀγὼν μοι νόμιμος ὑπολείπεται. 750. 8. πρόφασις οὐδεμία ὑπελείπετο. 779. 2. In medio ἐνθυμίοι ὑπολείψεσθε. 683. 3. et 7. ἀμφισβήτησιν καὶ λόγον ὑπελίπου. tibi reliquum feciſti, reſeruaſti. 712. 8.

ὑπομιμνήσκειν. 790 7.

ὑπονοεῖν ἐπὶ σμικρόν. 773. 12.

ὕποπτος] τούτων ὑπόπτων ὄντων. oratione mea ſi effecero, vt hi in ſuſpicionem patrati ſceleris veniant. 631. 16.

ὑποστρέφειν πάλιν retro refugere. εἰς τοὐπίσω. 652 6.

ὑποτρέχειν] ὑπὸ τὴν τοῦ ἀκοντίου φορὰν ὑποδραμόντος τοῦ παιδὸς. 662. 1.

ὑπουργεῖν] αἱ χεῖρες, ἃ διανοούμεθα, ἑκάστῳ ἡμῶν ὑπουργοῦσιν. adminiſtrant, famulantur. 693. 18.

ὑποψία] ἢ πάσης ὑποψίας φυλακὴν ποιήσωνται omnem ſuſpicionem cauerint, h. e. excluſerint, arcuerint. 622. pen. ἀπολυομένης πάσης ὑποψίας. 626. 3. τὴν ὑποψίαν εἰς ἐμὲ οὖσαν [pro ἰοῦσαν vel ἥκουσαν] 631. 2. et 8. 632. 7. εἰς ἑκουσίους καὶ προδήλους ὑποψίας ἐμπεσεῖν. 631. 5. 645. vlt. φανερῶς τὰ ἴχνη τῆς ὑποψίας εἰς τοῦτον φέροντα. 648. 4.

ὕστατος] ἐκπίνουσιν ὑστάτην πόσιν. 615. 2.

ὑστεραῖος] τῇ ὑστεραίᾳ, ᾗ ὁ παῖς ἐθάπτετο [id eſt τῇ ὑστεραίᾳ ταύτης τῆς ἡμέρας, ᾗ ὁ παῖς ἐθάπτετο] proxima die ſecundum eam, qua puer elatus fuerat. 784 2.

ὕστερος] ἐν τῷ ὑστέρῳ λόγῳ. 770. 7.

φαίνειν] ἐν ἐμοὶ τἀδίκημα φανεῖται. 631. 15. τὸν μιαρὸν τῷ χρόνῳ ἀποδόντες φῆναι. 702. 1.

φανερὸς] ἐστὼς φ. ὑμῖν ἐστιν οὐ βληθεὶς. ſubaudi ἄν. certi eſtis, paret vobis, futurum non fuiſſe, vt puer iaculo feriretur, ſi in veſtigio perſtitiſſet. 662. 8. ὁ

γὰρ ἀφανὴς, ἀλλὰ καὶ λίαν φανερὸς ἔμοιγε ὁ τέτου θάνατός ἐςι. 673. 2. ἐςὶ φανερὸς ἐκβὰς τοῦ πλοίου, καὶ ἐκ εἰσβὰς πάλιν. conſtat inter omnes eum, cum egreſſus eſſet e naui, rurſus in eam non rediſſe. viderunt et norunt hoc omnes. 716. 5.

φάρμακον] θάνατον τῷ πατρὶ μηχανωμένην φαρμάκοις. 608. 17. ὅπως αὐτοῖς τὸ φάρμακον δοίη. 613. 6. τέτε φάρμακόν ἐςι τὸ αὖθις κολάσαι huius poenitentiae remedium, quo prior error corrigatur, in hoc erit, ſi ſontem, antehac dimiſſum, poſtmodum puniatis. 757. 2.

φέρειν] φανερῶς τὰ ἴχνη τῆς ὑποψίας εἰς τοῦτον φέροντα. 648. 4. τὰς οὐ προσηκέσας φέρων ἁμαρτίας poenas dans alienorum criminum. 665. 8. τὴν ἀπέχθειαν αὐτῶν δίκαιος φέρεσθαι aufferre entgelten. 678. vlt. ἱκανὸν αὐτῷ τὴν ἑαυτȣ͂ ἁμαρτίαν φέρειν luere. 682. 9. 683. 4.

φεύγειν detrectare, recuſare. ἔφυγον τὴν τῶν πραχθέντων σαφήνειαν πυθέσθαι. 610. 17. φυγὼν in exſilium actus, γέρων καὶ ἄπολις ὢν, ἐπὶ ξένης πτωχεύσω. 636. 3. φεύγων τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον exoſus democratiam. 745. vlt. 747. 3. οἱ τὸν ἔλεγχον φεύγοντες. 779. 13.

φθάνειν] μὴ φθάσωσι πρὶν ἀποθανεῖν. 620. 1. μὴ ἔφθησαν περιδύσαντες αὐτὸν. prius fugabantur ab interuenientibus hominibus, quam iacentem ſpoliare et cum veſte abire potuiſſent. 631. pen.

φιλοθύτης. 639. 2.

φίλτρον] οὐκ ἐπὶ θανάτῳ φάσκουσαν διδόναι, ἀλλ' ἐπὶ φίλτροις. 608. pen.

φοβεῖν. 693. 6.

ὁ φόβος τῶν ἐπιφερομένων κακῶν ἐκπλήττων θερμότερον ἐπιχειρεῖν ἐποίησε. 627. 6.

φονεύς. 605. 12. etiam in genere foeminino vſurpatur. τὴν τούτων μητέρα φονέα γενομένην τȣ͂ ἡμετέρου πατρός.

πατρὸς. 605. pen. τὸν ἑαυτῶν φονέα [quae etiam mulier eſt] μεταχειριζόμενοι. 615. 1. τῆς ὑμετέρας εὐσεβείας φονεῖς εἰσὶ. (duriter dictum) 691. 1.

φονικὸς] τοὺς τὰς φονικὰς δίκας κρίνοντας. 684. vlt. 762. 7.

ὁ φόνος ἐν ἀνήκει εἰς τὲς θεωμένες. 672. vlt. δικάζει τὰς τῦ φόνε δίκας. 709. 8. φόνον ἐπεξελθεῖν ὑπὲρ τῦ δέλε ἔξεσι τῷ δεσπότῃ. 728. 3. φόνε δίκην παραδῦναι ſucceſſori puta. 787. 1.

φορὰ] ὑπὸ τὴν τῦ ἀκοντίε φορὰν ὑποδραμόντος. 662. 1. et 8.

φρονεῖν recte ſapere. 622. 4.

φροντὶς. 630. 9.

φροῦδος. 719. 8.

φύειν] ἔφυσε deus τὲς πρῶτον γενομένες ἡμῶν. 685. 4.

φυλακὴ. 622. pen.

φυλάττειν] πῶς ἐν ἂν ἐφυλάξατο μηδένα βαλεῖν. qui cauiſſet, vt ne quem feriret. 682. 2. et 4. ἃ τις μὴ προσεδόκησεν, ἐδὲ φυλάξασθαι ἐγχωρεῖ. 714. 11. αὐτὴν ταύτην φυλάξαντες τὴν ἡμέραν. 784. 4.

φυλέτης. 769. 13.

φῦναι] ἱκανῶς πεφυκότες. 622. 3.

φύσις] κατὰ φύσιν ἦν. 696. 1.

Futurum tertium κεκινδυνεύσεται. 742. 9.

χαλεποὶ καὶ γνωσθῆναι καὶ δειχθῆναι, 622. 1.

χαρίζεσθαι τῷ θυμῷ. 693. 4. 721. 1.

χάριν καταθέσθαι τῇ πόλει. 734. 3.

χειμὼν] ὑπὸ χειμῶνος πονεῖν. 630. 4. ἐτύχομεν χειμῶνί τινι χρησάμενοι. 715. 5.

χεὶρ] ἄρχων χειρῶν ἀδίκων qui prior verbera infligit, rixam exorditur. *der zuerſt ausſchlägt*. 688. 7. ταῖς χερσὶ τυπτόμενος ἀντιδρῶν ἅπερ ἔπασχον. 688. 16. ὅσω αἱ χεῖρες αὐτῷ τῦ σιδήρε οἰκειότεραι. 693. 12. αἱ χεῖρες ὅσα διανοέμεθα ἑκάςῳ ἡμῶν ὑπεργῦσι

693. 18. τοῖς μὴ καθαροῖς τὰς χεῖρας. 709. 10. 748. 11. μήτε χειρὶ ἁράμενον. 772. 6.

χειρουργεῖν manum rei accommodare, manu ſuamet peragere. 615. 8.

χορηγεῖν. 638. pen. 744. 8. 768. 5. ἄριστα χορηγοῖντο quam optime inſtruerentur inſtrumento ſcenico. 770. 3.

χορηγία. 646. 4. 744. 8.

χορηγὸς κατεστάθην. 767. vlt.

χορὸς. 768. 6.

χρεία] αἱ χρεῖαι βιάζονται τολμᾶν. 659. 4. a fine. τῆς χρείας τοῦ παιδὸς ἀποστερηθῶ nullos iam fructus a filio percipere queam. 671. 1. τῆς χρείας τῆς ἐμῆς καὶ τῆς Λυκίνου familiaritatis meae cum Lycino. pro φιλίας καὶ χρήσεως. 734. vlt.

χρήματα] χρημάτων ἕνεκα quo numis emungerer. quo crumena mihi euerreretur. 746. 9.

χρῆσθαι χειμῶνι a tempeſtate iactari. 715. 5. οὐ σφόδρα ἐχρώμην Λυκίνῳ φίλῳ. 735. 1. [alii poſtremum vocabulum omittere ſolent.] χρῆσθαι τῷ νόμῳ καὶ τῇ δίκῃ. non poſſe facere, quominus magiſtratus in corpore tuo poenarum id exſequatur, quodcunque ſententia iudicum e formula iuris ciuilis tibi dixerit. 751. 7. 752. 1.

χρηστὸς homo frugi. 769. pen.

χρόνος] τὸν μιαρὸν τῷ χρόνῳ ἀποδόντες φῆναι. 702. 1. ὁ χρόνος καὶ ἡ ἐμπειρία τὰ μὴ καλῶς ἔχοντα ἐκδιδάσκει τοὺς ἀνθρώπους. 711. 12. 761. vlt. οὕτως ἀγαθόν ἐστι μετὰ χρόνου βασανίζειν τὰ πράγματα. 740. 1. δότε τι καὶ τῷ χρόνῳ, μεθ᾽ οὗ ὀρθότατα εὑρίσκουσιν οἱ τὴν ἀκρίβειαν ζητοῦντες. 750. 13. οὐδὲ χρόνος πολὺς ὁ διαφέρων. 757. 5. χρόνον ἀπέδειξεν, ἐντὸς οὗ οὐκ ἐγχωρεῖ ἀπογράψασθαι. 784. 8. ὁ χρόνος μὴ ἐνεχώρει. 788. vlt.

χωρεῖν] αὐτοῖς τοῦτο οὐκ ἐχώρει [pro προεχώρει vel

vel καλῶς ἐχώρει] *es wollte damit nicht fort, dieſer Vorwand oder Behelf wollte ihnen nicht recht gelingen.* 719. 13.

χῶρος. 664. 4.

χωροφιλεῖν amare commorationem in aliquo loco. 744. pen.

ψαύειν. 671. 6.

ψεύδεσθαι] εἰ μὴ πολύ γε ἔψευσμαι ni multum me mea fefellit opinio. 660. 1. πιστοὶ γενόμενοι τῷ ψεύδεσθαι h. e. ἐπὶ τῷ ψ. quamuis mentiantur, vel διὰ τὸ ψ. ideo, quod mentiuntur. 703. vlt. ἐψεύδετο ἐπ᾽ ὠφελείᾳ τῇ ἑαυτοῦ. 723. 6. ψευσθῆτε τἀληθοῦς aberretis a vero, in transuerſum agamini. 727. 2.

ψεῦδος. 678. 9.

ψῆφον περὶ αὐτοῦ γενέσθαι iudicium ſuper eo haberi. 727. 12. 728. 6. τῶν ψήφων ὁ ἀριθμὸς ἐξ ἴσου γενόμενος, τὸν φεύγοντα μᾶλλον ὠφελεῖ, ἢ τὸν διώκοντα. 730. 3.

ψυχὴ] περὶ τῆς ψυχῆς κινδυνεύων. 625. 1. et ſine praepoſitione. 652. vlt. πνίγων ἕως τῆς ψυχῆς ἀπεστέρησεν αὐτὸν 687. 4. τὴν βουλεύσασαν ψυχὴν ἀνταφελέσθαι αὐτόν. 687. pen. ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα ἤδη ἀπειρηκὸς συνεξέσωσε. 756. 3.

ὠφέλεια] οὐδεὶς ἑτοίμην καὶ κατειργασμένην ὠφέλειαν ἀφῆκεν. 625. 1. ἐν τούτοις ἐστὶν αὐτοῖς ἡ ὠφ. 721. 2. ἐψεύδετο ἐπ᾽ ὠφελείᾳ τῇ ἑαυτοῦ. 723. 6. τιμὴν καὶ ὠφέλειαν οἴσειν. 766. 2.

ὠφελεῖν] ὠφελεῖσθαι παρ᾽ ἐμοῦ ζητοῦντες. lucellum aliquod mihi extorquere ſuis calumniis ſtudentes. 639. pen. ἐξ ὧν μάλιστα τὸ κοινὸν ὠφελεῖται. 661. 3. μὴ ὠφελεῖσθαι τῷδε τῷ νόμῳ. id eſt ἐν vel ἐπὶ τ. τ. ν. 713. 11. τὸν φεύγοντα μᾶλλον ὠφελεῖ ἢ τὸν διώκοντα. 730. 3.

TENET

TENET HOC SEPTIMVM VOLVMEN
ISTAEC.

1. Iſaei orationes decem, omnes in hereditatum cauſis verſantes, cum annotationibus I. I. R. quibus immiſtae pauciſſimae quaedam atque breuiſſimae I. Taylori annotatiunculae. cuius Taylori liber etiam praebuit coniecturas viri docti, haud conſtat cuius, e libro I. Tophanis excerptas. quod nomen ignotum mihi prorſus eſt. a p. 1. ad 299.

2. Dionyſii Halicarnaſſei iudicium de Iſaeo, cum annotationibus Sylburgii, Hudſoni et I. I. R. a p. 300. ad p. 370. Retulit initio ſuarum annotationum Sylburgius ſchedium ignoti alicuius vetuſti grammatici, de hoc oratore. quod ab Aldo proditum, H. Stephanus ex editione ſua Orr. grr. eiecerat.

3. Latinam I. I. R. iuterpretationem reliquiarum Iſaei a p. 371. ad p. 520.

4. Indices ad Iſaeum a p. 521. ad p. 600.

5. Antiphontis reliquias, cum annotationibus Editoris, a p. 601. ad p. 793.

6. Petri van Spaan diſſertationem de Antiphonte. a p. 795. ad p. 830.

7. Specimen annotationum I. G. Hauptmanni, V. C. ad Ant. cum immiſtis breuibus quibusdam Theophili Siegfridi Bayeri et Io. Matthiae Geſneri. a p. 832. ad p. 846.

8. Excerpta e literis a Bayero ad Geſnerum datis, ſuper Antiphontis editione a Bayero inchoata. p. 846.

9. annotatiunculas Taylori ad Antiph. p. 848.

10. I. I. R. curas poſteriores ad Ant. p. 849. ad p. 869.

11. Indicem Graecitatis Antiphonteae ab eodem conſcriptum. a p. 870. ad p. 951.

FINIS.

Digitized by Google

Digitized by Google

5784961

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google